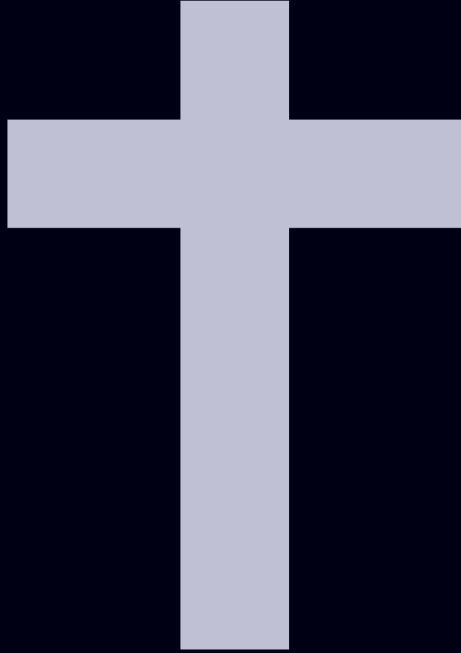

Ley saa ni naco
Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec,
Southern Puebla)

Ley saa ni nacoo Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Southern Puebla

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
a5d5d5cd-4240-5e2e-8a5d-f08f5c4f964a

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	56
SAN LUCAS	90
SAN JUAN	148
HECHOS	193
ROMANOS	247
1 CORINTIOS	270
2 CORINTIOS	292
GÁLATAS	307
EFESIOS	315
FILIPENSES	323
COLOSENSES	329
1 TESALONICENSES	335
2 TESALONICENSES	340
1 TIMOTEO	343
2 TIMOTEO	350
TITO	355
FILEMÓN	358
HEBREOS	360
SANTIAGO	377
1 PEDRO	383
2 PEDRO	390
1 JUAN	394
2 JUAN	400
3 JUAN	401
JUDAS	402
APOCALIPSIS	404

Nà-nduá Nì Tiaa San Mateo sàhà Jesucristu

Nansa nìsa nani xii Jesucristu

¹ Nà-yòhó nduú tutu nacání sàhà ana nduú xii Jesucristu. Iin yohòtéhè-yá nduú David, te iin yohòtéhè David mà nduú Abraham. ² Te Abraham yucán, nì ìa iin dèhe-ne nani Isaac. Te Isaac mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jacob. Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Judá, xi stná cuàhà ñani-nè. ³ Te Judá mà, nì cacu ùi dèhe-ne, iin-ne nani Fares, te inga-nè nani Zara. Te Tamar nani dihi Zara mà. Daaní, Fares mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Esrom. Te Esrom mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aram. ⁴ Te Aram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aminadab. Te Aminadab mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Naasón. Te Naasón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salmón. ⁵ Te Salmón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Booz. Te Rahab nani dihi Booz. Daaní, nì nandàhà Booz mà xii Rut, te iin dèhe-ne nani Obed. Daaní, Obed mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Isaí. ⁶ Te Isaí mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nì sanduu rey David. Daaní, David mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salomón. Te dihi Salomón mà nduú nècuàchì ñaha nì sanduu ñahàdihí Urías antes.

⁷ Daaní, nì ìa stná iin dèhe Salomón mà nani Roboam. Te Roboam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abías. Te Abías mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Asa. ⁸ Te Asa mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josafat. Te Josafat mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Joram. Te Joram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Uzías. ⁹ Te Uzías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jotam. Te Jotam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Acáz. Te Acáz mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Ezequías. ¹⁰ Te Ezequías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Manasés. Te Manasés mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Amón. Te Amón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josías. ¹¹ Te Josías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jeconías, xi stná dava ga ñani-nè. Te divi tiempu yucán nì catavà tè-ñuu Babilonia nèhivì raza-ndà cuàhàn-nè presu ndè ñuù-te.

¹² Daaní, na ndoó-né ñuu Babilonia yucán, dandu nì ìa stná iin dèhe Jeconías mà nani Salatiel. Te Salatiel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Zorobabel. ¹³ Te Zorobabel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abiud. Te Abiud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliaquim. Te Eliaquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Azor. ¹⁴ Te Azor mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Sadoc. Te Sadoc mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aquim. Te Aquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliud. ¹⁵ Te Eliud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eleazar. Te Eleazar mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Matán. Te Matán mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Jacob. ¹⁶ Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani José. Te divi José mà nduú ii María dihi Jesucristu.

¹⁷ Nàyùcànduá, nsidaa xii-yá yucán, ùxìn cùmì ní sanduu-ne dècuèndè tiempu xi Abraham xii dècuèndè tiempu xi David. Daaní, ndoó ùxìn cùmì gá-nè dècuèndè tiempu xi David xii dècuèndè quivì cuàhàn-nè presu ñuu Babilonia. Daaní, después ndoó ùxìn cùmì gá-nè dècuèndè tiempu xi Cristu.

Nansa nì tùinuù Jesucristu ñuhiví yohó

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó nì cuu na ní tùinuù Jesucristu. Sàni ndiadi tnùhu nandàhà dihi-yá María xii José. Doco tãñáha ga coo-ne xii nècuàchì mà, te nì sàcùñuhu mée xi-ne nì quida Espíritu lì xii Dios. ¹⁹ Nàyùcànduá, nì nacani ini José ñà-chicá vaha tãhndè tnùhu xi-ne cahan-né, doco mà cáchì vate-néà, vachi nècuàchì vaha nduú-né, te có-cùní-nè cuitnùhu nèhivì María. ²⁰ Doco na nacání ìi ini-nè quida-ne ducán, nì sàní-nè nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor nùù-né, te dohó nì cachi ángel mà xii-né:

—Cunini-ní, José, descendencia xi David; màsà yúhí-nì nandàhà-ní xii María. Vátùni cunduu-ne ñahàdihí-ní, vachi mée xi-ne ñuhu-ma, mée sàhà Espíritu lì xii Dios nduú-vé. ²¹ Te icúmí-vé tùinuù-vé, cunduu-ve iin mée tiaa, te Jesús cunani-vé, vachi icúmí-yá dacácu-ya nèhivì xii-yá nùù cuàchi-ne —nì cachi ángel.

²² Pues divi ducán nì cuu nsidaájàn sàhà-ñá nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya, te nì cachi-nè:

²³ Cunaha-nsiá, icúmí coo mée xi iin ñahà chii nduú señorita; te nú sàni tùinuù-vé, dandu cunani-vé Emanuel, vachi cuní cachà mà ñà-sàni quesaa Dios cutnahá-yá xi-ndà nduá.

²⁴ Daaní, nì nsicuihnú ini José, te nacua nì cachi ángel mà xi-né, divi ducán nì quida-ne, nì nandàhà-né xi María ñà-cunduu nècuàchì mà ñahàdihí-nè. ²⁵ Doco cóni ía-ne xi nècuàchì mà dècuèndè nì tùinuù mée mà. Te Jesús nì sàcùnani-vé.

2

Nansa nì casaà rey nchichí nùu Jesús, te nì cahvi-néyà

¹ Tiempu xi rey Herodes nì sandua na ní tùinuù Jesús ñuu tii Belén iá ladu Judea. Dandu nì casaà nècuàchì nchichí ñuu Jerusalén; ladu ndé caná orá nì quixi-ne. ² Te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Índù iá mée nì tùinuù-xí, divi mée cunduu rey xi nècuàchì Judea? Vachi ndé caná orá sàni xini-nsi sìtnùu cachitnùhu sàhà-yá; te vichi vaxi-nsi cahvi-nsiá —nì cachi-nè.

³ Dandu rey Herodes, na ní xinitnùhu-tè ñà-nduá ndàcàtnùhù nècuàchì mà, nì ndu-locó-te, mii-té xi nsidaa gá stná nèhivì ñuu Jerusalén. ⁴ Ñàyùcànduá, nì cana-tè dùtù chicá xí-idònùu, xi stná nècuàchì dacuahá ley ì, te nì xicàn tnùhù-té nùu-né índù ñuu cuàhàn tùinuù Cristu. ⁵ Te nì naxiconihí-né nùu-té, cachí-nè:

—Divi ñuu tii Belén iá ladu Judea. Vachi ducán nì tiaa iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sàhana ndé cachí-yà:

⁶ Cunaha mii-nsiá nècuàchì ñuu Belén iá ladu Judea: màdì ñuu chicá có-ndiáá nduú ndé ndoó-nsiá; còó, divi ñà-chicá ndiáá nduá nùu nsidaa ñuu nahnú ladu xi-nsia, vachi divi ñuu mii-nsiá icúmí tùinuù mii-yá ana cusahnú, te icúmí-yá cunuù-yá nèhivì xí, divi nèhivì raza-nsià Israel.

⁷ Daaní, nì cana dèhé Herodes nècuàchì nchichí mà, te nì ndàcàtnùhù váha stná-te nùu-né índù tiempu meru nì tùì sìtnùu mà. ⁸ Dandu nì techuún-tené cùhùn-nè ñuu Belén, cachí-te xi-né:

—Cuahán-nsiá ñuu mà, te ndàcàtnùhù váha-nsia nansa ndisa iá sàhà mée mà, dandu nacachitnùhu-nsia xí, vachi yùhù, cuní stnáì cùhìn cahvi stnáì-vè —nì cachi-te.

⁹ Daaní, na ní nsihi nì sàcùnaha nècuàchì nchichí mà nùu-té ñà-jaàn, dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-nsiá, yucán nì natùu tu sìtnùu nì xini-nè antes ladu xínu orá. Te nì sàcòdònùu-sí nùu-né nì sàà-si nì ndòò-sì dìquì-xí nacua ndé iá mée mà.

¹⁰ Ñàyùcànduá, yáha ga nì cudì ini-nè na ní xini tu-ne sìtnùu mà. ¹¹ Dandu nì caquihvi-ne vehe, te nì xini-nè mée mà xi dihi-vé nani María. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùu-vé, te nì cahvi-névè. Dandu nì nacuna-ne ñà-ñuhú ñà-cuicà-né, te nì dàcútâhvi-néyà, divi oro xi inciensu xi tàtnà nani mirra. ¹² Doco después nì sàni-nè nì cachitnùhu Dios xi-né ñà-íá peligrú: màsà náyàha-ne ndé iá rey Herodes. Ñàyùcànduá, inga ichì nì naquihin-ne mànuhù-né ñuu-né.

Nansa nì xinudèhé José xi María xi mée Jesús cuàhàn-nè ñuu Egipto

¹³ Dandu, na sàmànùhù nècuàchì nchichí, nì sàni stná José, nì xini-nè iin ángel nì quixi nùu Stoho-ndà Señor. Te dohó nì cachi ángel mà:

—Ndacuiin-ní, tnii-ní mée, te cundaca-nívè xi mamá xi-ve cuahán-nsiá ñuu Egipto cunudèhé-nsiá. Te divi ñuu mà icúmí-nsiá cundoo-nsia ndé cachi sàì cachitnùhi xi-nsiá. Vachi icúmí Herodes nanducu-tévê ñà-cahni-tévê —nì cachi ángel mà.

¹⁴ Ñàyùcànduá, mate ñuú nduá, doco nì ndacuiin José nì saca-ne mée mà xi dihi-vé, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ñuu Egipto. ¹⁵ Te ñuu mà nì sandoo-ne dècuèndè nì xihì Herodes. Te divi ducán nì cuu sàhà-ñá nì cuú ndisá palabra yohó nì cachitnùhu

Stoho-ndà Señor antes na ní cǎhàn iin ana cǎhàn cuenta xi-ya: “Dècuèndè ñuu Egipto nì canì Dèhemanì’ ñà-ndixi-ya”.

Nansa nì dǎndàcú rey Herodes ñà-cui nsidaa mée tiàa ladu ñuu Belén

¹⁶ Daanì, na ní xini Herodes cónì ndúlócò nècuàchì nchichí sàhà ñà-nduá nì cachì-te, dandu yáha ga nì xidà inì-te. Ñàyùcànduá, nì techuún-te soldadu nì sàhàn nì casahnì xì nsidaa mée tiàa ndoó ñuu Belén xì inicutu stná ladu yucán, nsidaa luchì cuatì xicá ùì cuà cuàhàn tìxi-xi, nì casahnì-tévê, vǎchi ñà-jaàn nduú tiempu nì cachi nècuàchì nchichí na ní ndàcàtnùhù Herodes nùù-né. ¹⁷ Ñàyùcànduá, quìvì jaàn nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Jeremías sàhana na ní cǎhàn-nè cuenta xi Dios, te dohó nì cachi-nè:

¹⁸ Tiacú tnaná cuàhà-né ladu ñuu Ramá. Sacú nècuàchì ñahà, te cána-ne, divi nècuàchì descendencia xi Raquel. Sàhà mée xi-ne sacú-né; nì mà cùì cahnde ini-nè, vǎchi còò cá-vè.

¹⁹ Daanì, José, iá va-ne ñuu Egipto. Dandu nì sàa quìvì nì xihì rey Herodes. Te nì sàni tu José inga xichì, nì xini-nè iin iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor, ²⁰ te cachì ángel mà xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuaca-ní mée xì dihi-vé, te naxicocuìin-nsià ñuu Israel, vǎchi sàni xihì nèhivì cunì cahnì xì-vé.

²¹ Ñàyùcànduá, nì ndacuiin José, nì saca-nevè xì dihi-vé mànuhù tú-né ñuu Israel. ²² Doco nì xinitnùhu-ne sàdàndàcú dèhe Herodes mà nani Arquelao, cusáhnù-te lugar xi nsì-yua-té ladu Judea. Ñàyùcànduá, nì yùhì-nè nùhù-nè ladu mà. Daanì, inga xichì nì sàni-nè, nì cachitnùhu Dios ñà-ndisa iá peligrù. Ñàyùcànduá, nì yàha-ne chicá nùù-xì dècuèndè ladu Galilea, ²³ nì sàa-nè iin ñuu tii nani Nazaret, te yucán nì candòo-ne. Pues, divi ducán nì cuu sàhà ñà-nì cùù ndisa palabra nì cacachitnùhu profeta xi Dios sàhana ñà-divi ñuu Nazaret cunduu ñuu-yà, cachi nèhivì.

3

Nansa nì cǎhàn Juan Bautista sàhù ndé nduú yucù

¹ Daanì, después nì quixi Juan Bautista yucù iá ladu Judea. Te nì quesaha-né cǎhàn-nè sàhù yucán, ² cachì-nè xì nèhivì ñà-nì nǎxícócuìin ini-nè sàhà cuàchi-ne, vǎchi sà-ítuú cunì-nè cusahnù mii-yá iá ansivì.

³ Pues divi Juan mà nduú ana nì cachitnùhu Isaías sàhà-xì na ní cǎhàn-nè cuenta xi Dios, te nì tiaa-ne dohó:

Tiacú cǎhàn fuerte ana cǎhàn yucù, te cachì-nè xì-ndà ñà-nsidandoo-nda (anima-ndà) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndàà cundua.

(Ducán nì cachi Isaías sàhana.)

⁴ Te Juan mà, dòò idi sìcamellu nì sandixi-ne, te iin quísi nì cuyucun siuhma tìxi-ne. Te sìca xì ndudi ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè.

⁵ Daanì, cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì cuàhà stná nèhivì ladu Judea, xì stná nèhivì ndoó yatni yùte Jordán, nsidaa-né nì casaà-nè nùù Juan yucán. ⁶ Te nì cuhì-nè nì quida nècuàchì mà ini yùte mà na ní dātúì-ne cuàchi-ne.

⁷ Doco nì xini Juan ñà-vǎxi stná cuàhà nècuàchì fariseu xì cuàhà stná nècuàchì saduceu, cunì-nè cuhì stná-nè. Ñàyùcànduá nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vǎxi-nsia yohó xinúdèhé-nsià nùù castigu icúmì quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá ñà-quida-nsia ducán? ⁸ Cunaha-nsiá, xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà quida-nda na naxícócuìin ndisa ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ⁹ Nì màsà cǎhàn cuadú-nsià cachi-nsià inì-nì mii-nsiá ñà-divi Abraham nduú yohótèhé stná-nsiá, te ñàyùcànduá còò nì-ñàha cuu xì-nsiá. Vǎchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùù ndoó yohó, vātùni nanduu stná nahi descendencia xi Abraham, nú cunì Dios. ¹⁰ Te vichi sà-íà cuàhàn (cachi-yà índù nèhivì nìhì-xì castigu), na ian cuàhàn-ndà nacàxin-nda yutnù có-càná fruta, te nihi-nda hacha cahnde-ndànú coco-nù. Pues ducán

icúmi cuu stná xì nêhivì có-quidá víi. ¹¹ Váchì yùhù, tècuíi quidá ìi' mii-nsiá na cuú-nsiá arrepentir; doco nchícùn gà vaxi ana chicá cahnú poder-xi nùu yùhù: te nì có-nâtùì (cundui nahi mozo xi-ya) ñà-chindeí quee ndisàn-yá. Doco mii-yá, tixi Espíritu Ìì xí Dios icúmi-yá quida ìi-yá anima-nsiá. Te na quidá ñuhu, ducán icúmi-yá quida stná-yá xì-nsiá (dandáñúhú stná-yá ñà-có-ndiáá). ¹² Te vichi sà-íá cuàhàn-yá quida-ya na ian quida-nda xi trigu, dandiachi-ndañá xì yutnù chipála dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó nùu ñuhù, dandu nùniá, chivàha-ndañá, doco mihì-ñá, coca. Te divi ducán icúmi-yá quida stná-yá (xì nêhivì ñuhiví: nêhivì xí mii-yá, càcu-ne; doco nêhivì dava ga), nicanicuahàn icúmi-nê coco-ne —nì cachi Juan.

Nansa nì cuhii Jesús

¹³ Daaní, nì quee Jesús ladu Galilea, cuàhàn-yá yùte Jordán ndé iá Juan, vachi cuní-yá quida ìi nêcuàchìmà-yá. ¹⁴ Doco nêcuàchìmà, có-cùnì-nè, vachi cachí-nè xì-yá:

—Yùhù xiñuhí cuhii' quida mii-ní, màdiá mii-ní quixi-ní nùu yùhù, (te cuhii-ní).

¹⁵ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Ducanicoó vichi, vachi ducán xiñuhu quida-nda sàhà-ñá quida ndisa-nda nsidaa ñà-nduá ndiá ìcà-ndà.

Dandu nì candisá Juan, te nì quida ìi-néyà.

¹⁶ Daaní, nì nsihi nì cuhii-yá, te nì quee-ya nùu tècuíi, dandu nì nuna ansivi, te nì xini-yá mànui Espíritu Ìì xí Dios vaxi-ya na iin sì-lomá, meru dìquì Jesús mànui-ya vaxi-ya. ¹⁷ Dandu nì tiacu nì càhàn iin ana càhàn ansivi, cachí-yá:

—Dèhemanì' nduú ana yohó, te cudíi cuàhà inì sàhà-yá.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, nihí Espíritu Ìì Jesús nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dānā, vachi yucán cuàhàn ñà-malu quida-sì lucha dacà-siyā. Ñàyùcànduá, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yá, ² te yucán iá-yá ùì dico quivì ndui te ñuú; te iníhii-yá, iá dòcò-yá. Ñàyùcànduá, cuàhà doco xíhi-yá. ³ Dandu nì tnàtuu ñà-malu, vachi cuní-si dacà-siyā, te nì cachì-si xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùu jaàn ñà-nì nánduá pan cuxi-ní.

⁴ Doco nì cachi-yá xì-sí:

—Còó, vachi dohó cachí nùu tutu ìi: “Màdì cuisì pan cutiacu nêhivì; còó, vachi xiñuhu cucumì stná-nè nsidaa palabra ìi cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyā cuàhàn-si xì-yá ñuu ìi Jerusalén, te nì chicoo-siyā ndè dìni veheñuhu cahnú, ⁶ te nì cachì-si xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, vachi ducán cachí nùu tutu ìi:

Icúmi Dios dandacú-yá nùu ángel xì-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

Te cachí stná tutu mà:

Icúmi ángel natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquhi sàhà-ní nì-iin yùu.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìi: “Màsà quidá cánúú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

⁸ Daaní, nì saca-siyā cuàhàn-si xì-yá dìni iin yucù ducún sàstnùhù, te nì dàcùnì-siyā nsidanicuú ñuu iá ñuhiví xì nsidaa ñà-vico iá yucán. ⁹ Dandu nì cachì-si xì-yá:

—Yùhù dacútâhvi' mii-ní nsidaa ñuu jaàn nú nì mácuìn sìsì-ní nùu, te cahvi-ní yùhù.

¹⁰ Doco nì cachi-yá xì-sí:

—Cuahán-nì, Satanás, vachi dohó cachí stná nùu tutu ìi: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùu-xì”.

¹¹ Dandu nì nacoo-siyā cuàhàn-si, te nì caquesaa ángel nì nacuahandee ini xì-yá.

Nansa ni quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹² Daaní, na ní xinitnùhu Jesús ndiadí Juan (Bautista) vehecàa, dandu mànùhù-yá ñuu-yá Nazaret iá ladu Galilea. ¹³ Doco cóni cuèé-yá yucán. Còó, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yá ñuu Capernaum iá yuhù mar ladu ndé cachí xì-né ladu Zabulón xì Neftalí.

¹⁴ Yucán cuàhàn-yá coo-ya sàhà ñá-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu Isaías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, cachí-nè:

¹⁵ Ladu Zabulón xì ladu Neftalí ndé yáha ichì yatni mar, yucán sàni dàtnùú fuerte Dios ini anima nèhivì. Stná inga ladu yùte Jordán, xì inicutu stná ladu Galilea ndé ndoó nèhivì có-ínáhá xí-yá, ¹⁶ pues yucán sàni dàtnùú ndiaha stná-yá anima-nè; vàchi nèhivì nsidaa lugar mà, nìsa xica-ne ichì ñáa, te cuàhàn-nè ndañuhu dahuun-ne nì cùí, doco vichi sàni dàtnùú-yá sàxìnítùnì-nè na ian nì natùì nuù-né, nì cachi Isaías.

¹⁷ Dandu divi tiempu mà nì quesaha Jesús càhàn-yá sàhù xì nèhivì, cachí-yá:

—Naxicocuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, vàchi sà-ítúú tiempu cuni-nsià cusahnú mii-yá iá ansivì.

Nansa ni cana Jesús cùmi nècuàchì tavá xi siaca

¹⁸ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yá ùi ñàní nani Simón Pedro xì Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuí, vàchi nècuàchì tavá siaca nduú-né. ¹⁹ Te nì cachi-yá xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vàchi mà cúndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca. Còó, vàchi icúmì dacuahí mii-nsià ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (ichì malu).

²⁰ Dandu nècuàchì mà, vichi vichi nì naco-ne ñunù xí-né, te cuàhàn-nè nchícùn-nèyà.

²¹ Daaní, nì sàà-yá chicá nùù-xí, te nì xini-yá inga ùi ñàní nani Jacobo xì Juan; dèhe iin tiàa nani Zebedeo xínduu-ne, te ndoó-né nùù lancha xi-ne, cutnáhà-né xì yua-né nácàhmá-nè ñunù xí-né. Te nì cana stná-yá ndùì-nè. ²² Te hora mà nì naco-ne yua-né nùù lancha mà, te nì tenchicùn-nèyà cuàhàn-nè.

Cuàhà gá nèhivì nì chinaha Jesús

²³ Daaní, nì xicanuu Jesús inii ladu Galilea, te nì chinaha-yá nèhivì ini iin iin vehèñùhu, nì càhàn-yá xì-né ñà-ndùú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìi xí Yua-nda Dios. Te nì dàndúvaha stná-yá nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ²⁴ Ñàyùcàndùá, ndè inii ladu Siria nì xitià fama-yá. Sàhà ñà-jaàn cuàhà gá nècuàchì cuhí ndacá nèhivì nì quixi nùù-yá, xínduu-ne nèhivì ndohó quidá iin cuèhè, ò iin dolor, te xínduu stná-nè ana ñuhú ñà-malu anima-xi, xì stná nèhivì xíhì ihí, ò nèhivì sàni nduyutnu. Doco nsidaa-né, nì dàndúvaha-yanè.

²⁵ Ñàyùcàndùá, yáha ga cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, xínduu-ne nèhivì nì quixi ladu Decápolis, xì stná ñuu Jerusalén, xì stná ladu Judea, xì stná inga ladu yùte Jordán.

5

Ñà-ndùá nì cachi Jesús na ní nana-ya yucù, te nì càhàn-yá sàhù

¹ Dandu nì xini Jesús ndoó cuàhà gá nèhivì. Ñàyùcàndùá, nì nana-ya iin yucù, te nì sàcòo-ya yucán. Dandu nì tnàtuu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, ² te nì quesaha-yá chináhà-yànè; te dohó nì cachi-yá xì-né:

³ —Nansicáhàn nècuàchì ndahvi inì-xi, vàchi sàni nihitáhvi-né ñuhivì ìi xí mii-yá iá ansivì.

⁴ Nansicáhàn nècuàchì ndoó tnùnsí ini vichi, vàchi contenu icúmì-nè nàcùndoo-ne después.

⁵ Nansicáhàn nècuàchì nihnú mánì inì-xi, vàchi ñuhivì ndutahvi-né.

⁶ Nansicáhàn nècuàchì yáha ga cunì quida viì, vàchi icúmì Dios chindee-yànè ñà-quida viì ndisa-ne.

⁷ Nansicáhàn nècuàchì tùha cundehè ndàhvì xì ñanìtnaha-xi, vàchi icúmì Dios cundehè ndàhvì stná-yá mii-né.

⁸ 'Nansicáhán nècuàchì iá ndoo anima-xi, vèchi icúmí-nê cuni-nè nùu Dios.

⁹ 'Nansicáhán nècuàchì nachíndóó víi xi ñanìtnaha-xi, vèchi icúmí-nê cunduu ndisa-ne dèhe Dios.

¹⁰ 'Nansicáhán nècuàchì nú icúmí-nê ndoho-ne sàhà iin chuun vìi nì quida-ne, vèchi sàni nìhìtáhvi-né ñuhìví lì xí Dios.

¹¹ 'Nansicáhán stná mii-nsiá na cánàhá nèhivì xì-nsiá sàhí, te ò quidá quini-ne xì-nsiá, te ò dacuidádiquí stná-nè mii-nsiá. ¹² Vèchi quivì quida-ne ducán, dandu ni cúdí inì-nsia, te cundoo-nsia contentu, vèchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè ansivi. Vèchi ducán nìsa quida quini stná nèhivì sàhà xi nècuàchì nìsa cahàn cuenta xi Dios.

Nahi iin cuhádi ñà-xìxi-ndà, ducán nduú stná chuun quidá nèhivì xí Jesús ñuhìví yohó

¹³ 'Mii-nsiá, nahi chuun quidá iin, ducán quidá stná-nsiá ñuhìví yohó. Doco nú sàni ndañuhu ñà-ádì xán, dandu mà cúí nduhadi gá-ñà. Vèchi còò cá chuan, ñàyùcànduá saté uun nèhivì-ñà, te sànihni-neà.

¹⁴ 'Na quidá stná orá datnúu, ducán quidá stná mii-nsiá ñuhìví yohó. Te ducán nduú stná-nsiá na iin ñuu tuí dìni iin yucù, vèchi mà cúí coo dèhá` nùu nèhivì. ¹⁵ Stná iin lámpara, có-nàcuícun-ndañá ñà-coo dèhá` tìxi iin ìcà; còó. Sácùnùu ducún-ñà sàhà-ñà cutnuà, te cutùu nùu nsidaa nèhivì quíhvi vehe. ¹⁶ Ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá: quida-nsia obra vèchi sàhà-ñà cundehè nèhivì, dandu naquimanì-né Yuandiáhá-nsiá iá ansivi, vèchi na ian datnúu-nsiá nùu nècuàchì mà nduá.

Nansa nì cachi Jesús sàhà ley xí Moisés

¹⁷ 'Màsà cùcáhán-nsiá vèchi dacúxióé ley nì sàha Moisés. Mà dácúxióé ley mà, ni mà dácúxió stnáì palabra nì cachi profeta nì sacahàn cuenta xi Dios. Còó, yùhù vèchi sàhà ñà-nì cùu ndisa nsidaa ñà-nduá cachí palabra mà. ¹⁸ Te ñà-ndáà nduá cachí` xì-nsiá yohó, mate nsihi ansivi xi ñuhìví, doco mà nunca ndañuhu ni-iin palabra xi ley mà, te ni-iin xaan tii xán dècuèndè cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá`. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nú cò-quidá iin tiàa cumplir mate iin ley chicá tii nduá, te ducán chináhá-nè nèhivì, pues divì tiàa-ma cunduu ana chicá có-ndiáà na sàà quivì cusahnú mii-yá iá ansivi. Doco nú nì quidá ndisa-ne cumplir ñà-nduá cachí ley xí-ya, te ducán chináhá-nè ñanìtnaha-ne, dandu cunduu-ne ana chicá ndiáà na sàà quivì cusahnú-yá ñuhìví yohó. ²⁰ Vèchi yùhù cachí` xì-nsiá, chicá vìi xiñuhu quida-nsia nùu nècuàchì ley xi veheñùhu, xì nùu stná nècuàchì fariseu, vèchi nú coó, mà nunca sàà-nsiá cuni-nsiá ñuhìví lì xí mii-yá iá ansivi.

Cundoo manì-ndà xì ñanìtnaha-nda, nì cachi Jesús

²¹ 'Mii-nsiá, sàni inini-nsia palabra nì cachi nècuàchì sàhà ñà-màsà cáhni stnaha-nda; doco te nú nì quida-nda ducán, dandu icúmí ndundaà sàhámà. ²² Doco yùhù cachí`, mate cúsi ni cuídà ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, doco icúmí ndundaà sàhà stnámà. Te nú nì cachí-nsiá xì ñanìtnaha-nsia neciu-nè, dandu icúmí ndundaà stná sàhájàn nùu juez chicá cusáhnú; doco nú nì cachí-nsiá xì ñanìtnaha-nsia tonto-nè, dandu cuidadu cundoo-nsia, vèchi dècuèndè ñuhu andea ndiatu-xi-nsiá.

²³ 'Nì cachí-ndà cuàhàn iin nèhivì veheñùhu, nihí-né promesa nacuàhatahvi-né Dios lugar ndé cahvi nèhivì mii-yá. Doco te nú sàni sàà-nè yucán, te nì nsinuu ini-nè iá cuàchi-ne nùu ñanìtnaha-ne, ²⁴ dandu (màsà cuàha-ne) promesa mà; yucan ni ndóà, te nì cúhùn-nè nùu ñanìtnaha-nemà, te cuicahnú stnahá ini-nè sàhà-né. Cúsi nú ducán, dandu vátùni naxicocuîn-nè veheñùhu mà ñà-cuàha-ne promesa mà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-yàchì xiñuhu nàcùndoo vèchi stnaha-nda

²⁵ 'Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-te mii-nsiá cuàhàn nùu tè-nihí chuun, dandu chicá vèchi nàcòovàha yachì-nsiá xì-té na cuàhàn-nsiá ichì, còtó sàà-te xì-nsiá nùu juez, te dayáha juez mà-nsiá ndahà comandante ñà-cundiadi-nsiá vehecàa. ²⁶ Vèchi ñà-ndáà nduá cachí` xì-nsiá yohó, nú ducan ni cuu-xi-nsiá, dandu mà quéé-nsiá dècuèndè nú sàni dànáà nsìhí-nsiá nsidaa ñà-nduá iníhí-nsiá.

Màsà cóó-ndá xí inga nècuàchì ñàhà, cachi ley xi Jesús

²⁷ 'Sà-ínáhá-nsiá nansa nì cachi nècuàchì sàhàhà ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-nda, nì cachi-nè. ²⁸ Doco yùhù, (màs gà) cachi` xì-nsiá vichi, vàchi nú cuisì indéhe iin tiàa iin nècuàchì ñàhà, te xího-téné, dandu dava-ni queámà na ian sàni quida-tè cuàchi xi nècuàchì-mà, vàchi iá cuàchi ma anima-te. ²⁹ Ñàyùcàndùá, nú nduchìnúú-nsiá, cuníà quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáñà, dacanà-nsiáñà, vàchi chicá vaha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii cuerpu xi-nsia andea. ³⁰ Te nì cachí-ndà nú ndahàcuàhá-nsià cuníà quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vaha ni táhndèà dacanà-nsiáñà, vàchi chicá vaha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii quicúñú-nsià andea.

Màsà caté stnàhà-ndà, cachí ley xi Jesús

³¹ 'Nisa cachi stná nèhivì (sàhàhà): “Nú cuàhàn-nsià cate stnàhá-nsiá, dandu xiñuhu cuyucun iin tutu índù itúámà”, nisa cachi-nè. ³² Doco yùhù cachí`, nú ni caté iin tiàa ñàhàdihí-te, te màdiá nì cáhàn-ña xi inga tiàa nduá, dandu cuàchi cundua nú ni nándàhà tú-ña, vàchi (còà dísàhà-xí) cate nècuàchì primeru mà-ñá. Te iin nècuàchì nandàhà xì ñàhà nì xitià mà, divi-ni nsidá cuàchi stná-nè.

Cachí ley xi Jesús, màsà nunca chinaha-nda Dios sàhà iin chuun

³³ 'Sà-ínáhá stná-nsià nì cachi nècuàchì sàhàhà: “Nú ni chináhá-ndá Stoho-ndà Dios ñà-quida-nda iñàhà, dandu fuerza icúmí-ndá quida ndisa-ndañá cumplir”. ³⁴ Doco yùhù cachí`, màsà nunca chinaha-nsiá Dios sàhà iin chuun: nì màsà ndácùcahan-nsiá ansivi, te chinaha-nsiá mii-yá sàhà ni-iñàhà, vàchi meru lugar ndé dandacú-yá nduá (te solo mii-yá dandacú-yá nùá). ³⁵ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quivì ñuhivì yohó, vàchi nahi lugar ndé ndetátú sàhà-yá nduá. Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quivì ñuu Jerusalén, vàchi divi ñuu mii-yá nduá, te rey fuerte nduú stná-yà. ³⁶ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià dìni-nsiá, vàchi có-dàndàcú-nsiá sàhà dìni-nsiá ñà-chicata-nsia idì ndèhí, te ò idì cuxín, (mii-yá cachi-yà). ³⁷ Nú cuní-nsià cachi-nsià iin ñà-ndácuisì, dandu jaan, ò á cóó cachi-nsià, vàchi nú más gà nì cachí-nsià, dandu ñà-vàxi nùù ñà-malu nduá.

Màsà nàchítàcùhá-ndà sàhà ñà-nduá nì quida nèhivì xì-ndà

³⁸ 'Sà-ínáhá stná-nsià nisa cachi-nè: “Nú ni tavá nèhivì iin nduchìnúú-ndà, dandu xiñuhu quee stná iin nduchìnúú mii-né. Te ò nú iin nùhu-nda ni tavá-né, dandu ni quee stná iin nùhu mii-né”. ³⁹ Doco yùhù cachí`, màsà dúcun ndahà tnàhà-ndà xì nècuàchì quidá quíní xí-ndá. Vàchi nú ni caní-né nùù-ndà ladu cuàhá-ndà, dandu ni cuáha stná-ndà inga ladu-ndà. ⁴⁰ Te nú sanícuàchi-ne sàhà-ndà, te candiáá-nè dùhnù-ndà, dandu nì cuáha stná-ndané dòò-ndà. ⁴¹ Te nú ni tnií-nèndó ñà-fuerza cunsida-nda carga xi-ne iin dava hora, dandu inga dava hora gà nì cúnsidá-ndañá. ⁴² Te nú xicàn iin nèhivì iñàhà nùù-ndà, dandu nì cuáha-ndané; te nú cuní toó-né iñàhà, dandu màsà cuídàhàn-ndañà nùù-né.

Ndiá icà-ndà cuu ini-ndà sàhà ana xiní ùhì xì-ndà

⁴³ 'Sà-ínáhá stná-nsià dohó nisa cachi nèhivì sàhàhà: “Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà nècuàchì cutnáhá vaha xi-nda, doco nèhivì xiní ùhì xì-ndà, nì cuní ùhì stná-ndané”, nisa cachi-nè. ⁴⁴ Doco yùhù cachí`, xiñuhu cuu ini-ndà sàhà nèhivì xiní ùhì xì-ndà te casàhú vii-ndà xì nèhivì xicàn chihán dìquì-ndà; te obra vaha nì quidá stná-ndà sàhà nèhivì có-xiñùhù xì-ndà; te nú cânàhá-nè xì-ndà, te quidá quini-ne xì-ndà, dandu nì cácan tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-né. ⁴⁵ Cunaha-nsiá, nú nì quidá-nsiá ducán, dandu cunduu ndisa-nsia dèhe Yuandiaha-nsiá iá ansivi, vàchi mii-yá, dandacú-yá ñà-xìnu orá nùù nsidanicuú nèhivì, vaha-ne ò malu-nè. Te dacuún stná-yà dàvì nùù nsidaa nèhivì, a quidá víi-né, ò có-quidá víi-né. ⁴⁶ Vàchi nú cuisì nèhivì cuú ini xì sàhà-nsiá cuú stná inì-nsia sàhà-xí, dandu mà níhì-nsiá premiù sàhájàn. Dècuèndè nècuàchì iá cuàchi-xi nahi tè-dàchíyàhvi (ñuu-ndà yohó), quidá stná-nè ducán. ⁴⁷ Te nú cuisì tnaha-nsia casàhú

xì-nsiá, pues màdì obra ndiaha nduájàn, vàchi divi ducán quidá stná nèhivì có-ínáhá xí Dios. ⁴⁸ Ñàyùcànduá, xiñuhu quida viì ndisa-nsia nacua quidá Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

6

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nansa quida-nda obra

¹ 'Màsà quidá-nsiá obra xi-nsia sàhà-ñá cundehè nèhivì, vàchi nú sàhà ñà-jaàn nduá, dandu còò ñà-vàha nìhì-nsiá sàhámà nùu Yuandiaha-nsiá iá ansivi. ² Ñàyùcànduá, nú cuàhàn-nsiá dacútàhvì-nsiá nècuàchì ndahví, màsà cátétnùhu-nsia ñà-jaàn. Vàchi ducán quidá nèhivì datiaá uun nduú nèhivì vàha, quidá váté-né obra xi-ne veheñùhu ò calle sàhà-ñá cunì-nè ndee vàha-ne nùu nèhivì. Te ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá yohó: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vàha nìhì-né. ³⁻⁴ Doco mii-nsiá, na quidá-nsiá iin obra, quida dèhé-nsiáñà, dandu coo dèhá` nùu nèhivì. Doco nùu Yua-nda Dios, còò, vàchi indéhe-yá, te nùu mii-yá icúmí-nsiá nìhì-nsiá ñà-vàha xi-nsia.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní chinaha-yàndó nansa càcàn tàhvì-ndà nùu Dios

⁵ 'Na xicàn tàhvì-nsiá nùu Dios, màsà quidá-nsiá na quidá nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vàha. Vàchi mii-né, cudû ini-nè cuita-ne nacuat-ne veheñùhu ò esquina sàhà-ñá cundehè nèhivì-né. Doco ñà-ndácuìsì nduá yohó cachí: cuisì ñà-cundehè nècuàchìmané cunduu ñà-vàha xi-ne. ⁶ Doco ndohó, na xicàn tàhvì-ndà nùu Yua-nda Dios, nì nànsìhvi-nda ini vehe-nda, te nacadi-ndà yehè; dandu miiní-yá iníní-yá na cáhàn-ndà xì-yá. Te indéhe-yá, mate nèhivì, còò, có-xìní-nè ñà-nduá quidà-ndà. Dandísá nìhì-ndà iin ñà-vàha xi-nda nùu-yá.

⁷ 'Na cáhàn-ndà xì-yá, màsà cáhí-ndà iin-ni iñàha cuàhà xichi na quidá nècuàchì có-ínáhá xí Dios, vàchi mà chindéâmà. Mii-né, tuxí ini-nè icúmí Dios cunini-yanè ñà-cuàhà guá cáhàn-nè, doco còò. ⁸ Ñàyùcànduá, màsà quidá-nsiá na quidá mii-né. Vàchi Yuandiaha-nsiá, mate táñàha ga cachi-nsiá xì-yá índù necesidad icúmí-nsiá, doco sà-ínáhá-yà. ⁹ Ñàyùcànduá, nahi palabra yohó cachi-nsiá na xicàn tàhvì-nsiá nùu-yá:

Yua-nsí Dios iá ansivi, nì ndácùcahan tnùñuhu nèhivì quivì-ní. ¹⁰ Te yàchì nì sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhiví yohó, xicàn tàhvì-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducan nì quidá stná nèhivì ñuhiví yohó. ¹¹ Pan xi-nsi iin quivì iin quivì, taxi tahvi-nià nùu-nsí vichi. ¹² Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, nacua xicáhnú stná ini nsiùhù sàhà nèhivì iníhíca nùu-nsí. ¹³ Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù; te dacácu stná-ní nsiùhù nùu ñà-malu nicanicuahàn. Vàchi cuisì mii-ní nduu-ní rey ndiaha cusáhnú dandacu inicutu, te cuisì mii-ní ndiaha-ní nicanicuahàn. Amén. (Ducán cachi-nsiá.)

¹⁴ 'Vàchi nú nì cuicáhnú inì-nsia sàhà nèhivì nì quida quini xi-nsiá, dandu stná Yuandiaha-nsiá iá ansivi, cuicahnú stná ini-yà sàhà cuàchi mii-nsiá. ¹⁵ Doco nú màsà cuicáhnú ini-nsiá sàhà nèhivì dava ga, dandu mà cuicáhnú stná ini-yà sàhà cuàchi mii-nsiá.

Nansa quida-nda na iníhî-ndà ndoó dòcò-ndà

¹⁶ 'Na iníhî-nsiá ndoó dòcò-nsiá, màsà dátiaâ-nsiá cuhúún ini-nsiá. Vàchi ducán xíquida stná nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vàha, quidá cánúú-né ndoó-né tnùnsí ini sàhà-ñá cundaà ini nèhivì iníhî-né. Te ñà-ndácuìsì nduá cachí xì-nsiá vichi: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vàha nìhì-né. ¹⁷ Doco mii-nsiá (màsà quidá-nsiá ducán). Na iníhî-nsiá nùu Dios, quisi-nsia, te nduvì dínì-nsiá ¹⁸ sàhá màsà cundáà ini nèhivì iníhî-nsiá; cuisì Yua-nda Dios cundaà inì-xi, vàchi indéhe-yá, mate có-tuì-yá nùu nèhivì; doco indéhe-yá, te cuàhatahvì stná-yànsiá ñà-vàha xi-nsia (sàhámà).

Ndè gloria xiñuhu càyà ñà-cuicà-ndà

¹⁹ 'Màsà dácâyà-nsiá ñà-cuicà-nsiá ñuhiví yohó, vàchi icúmí cusiquidi-ñá, te ò nana ditnu-ña, te ò quíhvi tècuìhnà quida cuìhna xán. ²⁰ Còò, dècuèndè gloria nì càyà-ñà, vàchi

yucán mà nunca cusiquidiá, ni mà náná dítnú-ñá, ni mà quíhvi stná tècuìhnà quida cuihna xán. ²¹ Ducán quida-nsia, vèchi ndé quida-nda cuenta iá ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuahà ini anima-ndà.

Ejemplu sàhà nduchìnúù nèhivì

²² 'Nduchìnúù-ndà nduú ñà-tùínúù iquicúñú-ndà. Ñàyùcànduá, nú iá vaha ma, dandu vátùnì cutuì nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú ñàha. ²³ Doco nú cuhiá, dandu inicutu nácuìnn tñuú. Te ducán stná xì anima nèhivì, nú iin tñuú ndê xiñuhu datnúù mii-yá, dandu ñndahví-nè! Vèchi tñùndoho nduá, nú ducán.

Mà cúí cundoo ùì patrón xi-nda

²⁴ 'Iin peón, mà cúí cundoo ùì patrón xi-tè, vèchi nú ducán, dandu iin-ne coo manì nuù-té, te inga-nè cundehè úhì-te. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne cahíchì inì-te, te inga-nè mà coo vaha xi-té. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú cuú ini-nsia sàhà dìhùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsià nuù Dios.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²⁵ 'Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, màsà nácánì ini-nsià sàhà vida xi-nsia nansa nìhì-nsiá ñà-cuxi-nsia coho-nsia, te cundixi-nsia. Còó, vèchi màdì cuísi ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñà cucumi-nda iin vida ndiaha; te cuerpu xi-nda, chicá ndiaá nuù sìcoto ndixi-nda. ²⁶ Cundehè-nsiá laa ndavá ansivì, có-xítú-si, ni có-chìvaha-sì nùnì, vèchi còó cosecha ndanìhì-si. Còó, cuisì nuù Yuandiaha-nda iá ansivì nìhì-sí ñà-ìtiácù-si. Pues nàhà xicà, chicá ndiaá mii-nsiá nuù quisì mà. ²⁷ Ñàyùcànduá, mate yáha ga ni cahní-nsiá dìnì-nsiá, te nacánì ini-nsià, uun-ni queámà, vèchi mà nìhì-nsiá cuahnu ga-nsià ni-inga dava metro.

²⁸ 'Ni màsà nácánì stná ini-nsia sàhà ñà-nduá cundixi-nsia. Cundehè-nsiá nansa sahnú ita yucù. Có-quidáchuùn-yá, ni có-quidá vaha stná-yà sìcoto. ²⁹ Doco chicá ndiaha nàhà ita mà nuù rey Salomón (nìsa ìa sàhana), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ³⁰ Iin ita, yucù-ni nduá (có-ndiaá ndisa); quìvì vitni iá campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Doco mate ducán nduá, ndiaha gá nì quidavaha Dios ita-ñà. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmi-yà cuàhatahvì stná-yà ndohó (ñà-nduá xiñuhu). Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísà-nsiá mii-yá.

³¹ 'Pues yùhù cachí, màsà nácánì ini-nsià, te màsà cachí-nsià: “¿Índù tui ñà-cuxi-nsi coho-nsi, te cundixi-nsi?” ³² Vèchi nèhivì nsidaa raza gá ndoó ñuhivì, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nè. Doco mii-nsiá, iá Yuandiaha-nsiá ansivì, te sà-ínahá-yà xiñuhu nsidaájàn nuù-nsiá. ³³ Ñàyùcànduá, xiñuhu nanducu-nsiá (nansa chivàha vii-nsiá ley xi), ñuhivì lì xí-yá, te quida-nsia cumplir ñà-vaha cuní-yà quida-nda, dandísà nìhì stná-nsià nsidaa gá ñà-nduá quidámànì nuù-nsiá. ³⁴ Te màsà nácánì ini-nsia sàhà ñà-nduá cui yàha-nsia tnaa idá, vèchi nú sàni sàà quìvì mà, dandu (nsidaámà icúmiá quee viá), mate ni nácánì cuahà ini-nsià. Nsiquìvì iá cuahà ñà-nduá yáha-nsia, ñàyùcànduá có-xiñùhù nacani stná ini-nsià sàhà tnaa idá —nì cachì Jesús.

7

Màsà dácuídà cuàchì stnaha-nda

¹ (Dandu nì cachì stná Jesús:)

—Màsà dácuídà cuàchì stnahá-nsiá, dandu mà dácuídà cuàchì stná Dios mii-nsiá. ² Vèchi nacua quidá mii-nsiá dacuidá cuàchì stnahá-nsiá, divi ducán icúmi stná-yà quida-ya xì-nsiá. Vèchi vara chitácùhá-nsià, divi icúmi stná-nsià cuitacùhá-nsià.

³ 'Iin nèhivì, ¿índù chuun (índèhe-né falta xi ñanìtnaha-ne, te xitnùhu-ne nècuàchì mà)? Vèchi ducán queámà na ian cuní-nè cundehè-né iin mihì tìi inácaa ini nduchìnúù nècuàchì mà, te nduchìnúù mii-né, iin yutnù cahnú nduá inácaa. ⁴ Te nú ducán, ¿índù chuun cachí-nè xì ñanìtnaha-nemà: “Nacoo-nì yùhù nì tàvì mihì tìi inácaa cucuín

nduchìnúù-ní”? ⁵ Nècuàchì cachí ducán, datiaá úún-né ndiaá ndisa-ne. Vàchi dihna xiñuhu quee yutnú cahnú nduchìnúù mii-né, dandu vátùni cutùì vù nùù-né ñà-tavà-né mihì tì ináccáá nduchìnúù ñanìtnaha-nemà.

⁶ (Mà váha ndatnuhu-nda xi nèhivì nansa ni nì cui sàhà) yà-ìì, còtó quida-ne xì-ndà na quidá sìhina cuehé. (Uun-ni queá ñà-cachi-ndà palabra ndiaha xi nèhivì síquini mà), vàchi na quidá cochí quidá stná-né, vàchi mate sidiqui yáha ga ndiaá ni chíndóó-ndá nùù-sí, doco cuànihni sàhà-sià.

Nansa cundiatú anima-ndà

⁷ 'Càcàn tàhvì-nsiá, te nìhì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùù-yá), te icúmíà tùia. Càhàn-nsiá, te nuna yehè-yá. ⁸ Vàchi nsidaa ana xicàn tàhvì, icúmí-né nìhìtáhvì ndisa-ne, te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmí-né nìhì-néà; te nsidaa ana xicàn tàhvì yehè-yá, icúmí-yà nacuna-ya nùù-né.

⁹ Nú ni càcàn iin dèhe-nsia pan cuxan, divi pan cuàha-nsiañà, màdì yúù. ¹⁰ Te nú cuñu siaca xicàn, pues divi cuñu quisì mà cuàha-nsiañà, màdì cóò. ¹¹ Cunaha-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vù. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí Yuandiaha-nsiá iá ansivì cuàha-yansià ñà-vàha nú ni càcàn tàhvì-nsiá nùù-yá.

¹² Ñàyùcànduá, nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán quida stná-nsiá xì mii-né. Vàchi ñà-jaàn nduá cachí nùù nsidaa tutu nduú ley xì Dios, xì nùù stná tutu nì tiaa profeta nisa cahàn cuenta xi-ya.

¹³ 'Quìhvi-nsia yehè cuiín sàà (gloria), vàchi xica yehè ichì cahnú cuàhàn ndé ndañuhu-nda, te cuàhà gá nèhivì quìhvi yucán. ¹⁴ Doco sítñihì yehè, te cuiín ichì cuàhàn ndé cutiacu ndiaha-nda; te sàhà-ñà nduá ichì cuiín, ñàyùcànduá sacu nèhivì ndácùhun xán.

Nansa cundaà ini-ndà indù nèhivì cáhàn ndisa cuenta xi Dios

¹⁵ 'Cuidadu cundoo-nsia xì nèhivì tnùhù dananí úún cáhàn cuenta xi Dios, vàchi cutu vaxi-ne (datiaá úún-né màni ini-né) nahi riì mansu, doco anima-né, cóò, nahi lobu dana, ducán iá'. ¹⁶ Doco cuisì cundehè-ndà ñà-nduá quidá-né, dandu cundaà ini-ndà nansa ndisa iá anima-né. Te ducání iá stná xì-né na iá xì yutnú fruta, mà cuáha yutnú iñù nì-iin sì-uva, te mà cuáha stná yùcù iñù nì-iin stná sìhigu. ¹⁷ Mà cúí, vàchi nsidaa yutnú vaha, puru fruta vaha sàha-nù. Te yutnú cóò chuun xì, cutu ñà-chìcuéhè sàha-nù. ¹⁸ Doco iin yutnú vaha, mà cúí cuàha-nù iin fruta chìcuéhè. Nì-iin stná yutnú cóò chuun-xì, mà cuáha-nù nì-iin quisì vídì. ¹⁹ Te nsidaa yutnú có-sàha xi ñà-íá vù, icúmí-nù tàhndè-nu, te quèe-nù ñuhu coco-nù. ²⁰ Ñàyùcànduá, na quida-nda xi iin yutnú, nacúní-ndànú sàhà fruta-nu, ducán nacúní stná-ndà nèhivì sàhà ñà-nduá quidá-né.

Màdì nsidaa nèhivì càcu-ne, nì cachi Jesús

²¹ 'Cuàhà nèhivì cachí-né xì': "Stoho-nsì Señor nduu-ní". Doco màdì nsidaa nècuàchì mà sàà-né cundoo-ne ñuhivì iì xì Yuamáni' iá ansivì; cuisì nèhivì quidá ndisa xi ñà-nduá cuní-yà, divi sàà yucán. ²² Te cunaha-nsiá, na sàà quivì (xìnu tiempu), dandu icúmí cuàhà nèhivì cachi-né xì': "Stoho-nsì Señor, sàni càhàn-nsì cuenta xi-ní, te nì ndacùcahan-nsì quivì-ní; dècuèndè nì tavà stná-nsì ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te cuàhà gá stná milagru nì quida-nsi na nì ndacùcahan-nsì quivì-ní", cachi-né. ²³ Dandu yùhù naxiconihì nùù-né, te cachì: "Tàcùnì nsiohó; cuahàn-ndà iladu, vàchi cuàhà ñà-chìcuéhè sàni quida-ndá".

Nansa nì nacani Jesús ejemplu sàhà ùì vehe

²⁴ Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì iníní xì ñà-nduá cachí, te quidá ndisa-neà cumplir, nduú-né na iin tiàa nchichì nì nanducu xi iin xaan ndé iá cavà fuerte, te yucán nì chinduhù-né vehe-ne. ²⁵ Daaní, nì quesaha nì cuun dana dàvì, te nì xìnu tèñuhu cuáha. Dandu nì dàñà stná tàchì fuerte, te nì dùcùn nsidaámà ìcà vehe ma. Doco cóni nduá, vàchi nùù cavà fuerte indúhá.

²⁶ 'Doco cunaha-nsiá, nêhivì iníní uun xi ñà-nduá cachí, te có-quihín casu-nè, na iin tiàa ndañuhu nduú-né, divi na iin tiàa nì quidavàha xi vehe-xi diquí ñusi-ní. ²⁷ Váchì na ní quesaha nì cuun dana dàvì, te nì dàña stná tàchì fuerte, dandu nì xínu tènùhu cuáhà yucán. Te nì ducùn nsidaámà ìcà vehe ma. Te nì ndua iá nì chàhmà dahuan —nì cachì Jesús.

²⁸ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nêhivì ducán, dandu nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá chináhà-yà. ²⁹ Váchì na iin nêhivì tùha dandacú, ducán nì chinaha-yànè, màdì nahi modo chináhà nècuàchì ley xi veheñùhu.

8

Nansa nì dandúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

¹ Daaní, nì nuu Jesús yucù yucán, te cuáhà gá nêhivì nì tENCHICÙN xì-yá. ² Te cunaha-nsiá, yucán nì tnàtuu stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, te nì tutuyuhu-né ñuhù sàhà-yá, cachì-nè xì-yá:

—Señor, nú cuní-ní, vātùni dandúvaha-ní yùhù.

³ Dandu nì chituu Jesús ndahà-yá nùù-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha nì ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu divi hora nì cachi-yà xì-né ducán, nì ndañuhu cuèhè xi-ne. ⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-ìñàha xi nêhivì. Cuisì cuahán-ní nùù dùtù dacúndêhe-níne ìcà-ní, dandu nacuahà-ní promesa xi Dios nacua cachí ley xi Moisés sàhà-ñá cundaà ini nêhivì ñà-sàni nduvàha-ní —nì cachi-yà.

Nansa nì dandúvaha Jesús mozo xi iin capitán nì quixi ladu Roma

⁵ Daaní, nì nasaa Jesús ñuu Capernaum, te yucán nì tnàtuu iin capitán romanu, nì sacundahví-nè nùù-yá, ⁶ cachì-nè:

—Señor, iá iin mozo xi cuhí, indúhu-né cama vehi; sàni dàña ìi cuerpu-nè, te yáha ga ndohó-né.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Jaàn másàì dandúvahi-nè.

⁸ Te nì naxiconihí capitán mà nùù-yá, cachì-nè:

—Señor, có-nàtùì yàha-ní vehi. Cuisì dandacu-ní xì palabra xi-ní, te nduvàha mozo xi.

⁹ Váchì yùhù, ndoó stná ana dandacu-xi nùù, te mií, dandacú stnái nùù soldadu xi. Nú ni cachí xì iin-tè: “Cuahán”, dandu cùhùn-te; te ò nú ni cachí xì ingà-te: “Naha”, dandu quixi-tè; te na cachí stnái xì iin mozo xi: “Dohó quido”, dandu ducán quida-te —nì cachi capitán mà.

¹⁰ Nì nsihi nì inini Jesús ñà-jaàn, dandu nì ndulocó-yà, te nì cachi-yà xì nêhivì xínchicùn xì-yá:

—Cunaha-nsiá, tàñáha ga cunì ni-iin nêhivì ñuu-ndà Israel yohó ndudávà xì capitán yohó, váchì cuáhà gá xiníndísà-né. ¹¹ Te cachí stnái xì-nsiá, icúmí nataca cuáhà gá nêhivì quixi inicutu ñuhivì dècuèndè ndé xínu orá xì ndé quécahnu-ya, te nataca-nè cutnahá-né xì Abraham xì Isaac xì Jacob ñà-cundoo-ne (vicò) ñuhivì ìi xì Dios. ¹² Doco nêhivì dava ga cuàhàn cundoo ñuhivì ìi mà nì cùì, icúmí-nê ndiachi-né fuera ndé iin tnúú; te yucán icúmí-nê cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne.

¹³ Daaní, nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Vātùni nùhù-ní vichi, te nacua sàni xinindisa-ní, divi ducán icúmí coo —nì cachi-yà.

Dandu divi hora yucán nì nduvàha mozo xi nècuàchì mà.

Nansa nì dandúvaha Jesús dido Pedro

¹⁴ Daaní, nì sàà Jesús vehe Pedro, te yucán nì xini-yà cuhí dìdo-ne ñahà; indúhu-né, nácuàha yocá-né. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì tnii-ya ndahà-né, te nì cuxio cuèhè mà. Dandu nì ndacuiin-né nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu-yá xì compañeru-yá.

Nansa nì nduvàha cuàhà gá nèhivì nì quida Jesús

¹⁶ Daaní, nì cuñaà, te yucán nì sàà stná cuàhà gá nèhivì, ndacá-né cuàhà nècuàchì inácaa ñà-malu inì-xi. Te cuisì-ní nì càhàn-yà xì iin iin nècuàchì mà nì dándàcú-yá nùu-sí, te nì queue dahuun-sì nùu-né. Te nsidaa gá stná nècuàchì cuhí nì casaà yucán, nì dándúvaha stná-yànè. ¹⁷ Ducán nì quida-ya sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nèhivì xì Dios nani Isaías na ní cachi-nè palabra yohó: “Mii-yá nì dàcúxíó-yá cuèhè xi-nda, vàchi nì nacuida-ya ñà-nduá dandoho xi-nda”.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì cuní cunchicùn xì-yá

¹⁸ Na ní xini Jesús sàni tnàtuu cuàhà gá nèhivì nùu-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cúhùn-nè xì-yá ndè inga ladu mar. ¹⁹ Te daa nì tnàtuu stná iin nècuàchì ley xì veheñùhu, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, dispuestu ié` cunchicuìn mii-ní ndéni nì cui nì cúhùn-ní.

²⁰ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí; te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

²¹ Daaní, inga nèhivì nduú iin ana dacuahá-yá, nì cachi stná-nè xì-yá:

—Señor mío, dihna nì núhì vehi coo guè dècuèndè nú sàni ndùxin yué (dandu cunchicuìn mii-ní).

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Cunchicùn dahuun-ní yùhù. Nècuàchì còò vida (ndiaha nùu anima-xi), divi nì cúxin xì nsìi xi.

Nansa nì quida Jesús iin milagru, te nì cucuiìn tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí mar

²³⁻²⁴ Daaní, nì nana Jesús lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te cuàhàn-yà xì-né nùu mar. Doco nì quesaha caná ndéè tàchì, te nì nacuahnu todò tècuí, te cuàhà gá-te nì quèè stná ini lancha. Doco mii-yá, quídì naà-yá. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì nataca nècuàchì dacuahá-yá ndé indúhu-yá, te nì dànsícùhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Dacácu-ní nsiùhù, vàchi cuàhàn-ndà càhà-ndà!

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhì guâ-nsià, te có-càhvì-nsiá xì Dios?

Dandu nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùu tàchì xì nùu tècuí mar mà. Te (vichi vichi) nì nàcùin dàdí uun inicutu. ²⁷ Dandu nì candulocó nècuàchì mà nì cachi-nè:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó ñà-dècuèndè tàchì xì mar iníní xì-nê?

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁸ Daaní, nì sàà Jesús inga ladu mar yucán ndé nduú ñuu Gadara. Te yucán nì caquee ùi nèhivì mahì cueva ndé xì-indùxin nsìi, te nì tnàtuu-ne nùu-yá. Ndù-nè, ñuhú ñà-malu ini-nè, te dana sàstnùhù-né, mà cùu yáha ni-iin nèhivì ichì yucán ndé ndoó-né. ²⁹ Te nì càna ndee-né, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní, Dèhemanì Dios nduu-ní. ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandoho-ní nsiùhù, mate tá sàà hora ndoho-nsi? —nì cachi-nè.

³⁰ Te xica yucán ndoó cuàhà stná cochi xixáhan-sì. ³¹ Ñàyùcànduá, nì sacundahví nsidaa ñà-malu mà nùu-yá, cachá`:

—Nú cuàhàn-ní tavà-ní nsiùhù, dandu dayáha-ní nsiùhù ini cochi cuàhà yucán.

³² Dandu nì cachi-yà xán:

—Cuahán-ndâ, cachí`.

Dandu nì caquee nsiha nì sàcùñuha ini cochi yucán. Ñàyùcànduá, carrera nì canuu nsihi-sì candiaa yucán, te nì còyo-sì ndè mar nì càhà-si.

³³ Dandu tè-ndiáa xì cochi mà, yáha ga nì yùhí-te; te mànuhù-té carrera ndé nduú ñuu yucán, nì cachitnùhu-tè xì nèhivì ñuu mà ñà-nduá nì cuu, xì sàhà stná nècuàchì nìsa ñuhu ñà-malu inì-xi. ³⁴ Ñàyùcànduá, nì caquee nsihi nèhivì ñuu mà nì casaà-nè ndé iá Jesús; te na ní xini-nèyà nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ladu xi-ne.

9

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin nèhivì nì dàñà ì cuerpu-xi

¹ Daaní, nì nana tu Jesús lancha, te nì yàha-ya mar mànuhù-yá inga ladu ndé nduú ñuu-yà. ² Te yucán nì tnàtuu nèhivì nsida-xi iin nècuàchì cuhí nì dàñà ì cuerpu-xi, indúhu-né camilla. Ñàyùcànduá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá nèhivì yucán mii-yá, nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Màsà cúhúun inì-ní, hijo, vàchi yùhù xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

³ Doco cunaha-nsiá, yucán ndoó stná dava maestro xi ley xi veheñùhu, te nacání ini-nè: “¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-nduá nì cachi Jesús mà!” ⁴ Doco mii-yá, ináhá-yá nansa nacání ini nècuàchì mà, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nacání ví inì-nsia? ⁵ Cachi-nsià xì’: ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda (xì nècuàchì cuhí) ñà-xicáhnù inì-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né nì ndácuíin-nè, te nacaca-ne? ⁶ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha sàhà-ñà cundaà ini-nsià iá ndisa derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

⁷ Dandu, nì ndacuiin nècuàchì mà, mànuhù-né vehe-ne.

⁸ Na ní xini nèhivì cuàhà itá yucán ñà-nduá nì cuu, dandu nì yùhí-nè, te nì naquimanì stná-nè Dios; vàchi nì xini-nè iá ndisa ana nì nihítàhvi cuàhà nùu-yá.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo

⁹ Daaní, nì quee Jesús lugar yucán cuàhàn-yà. Te nì xini-yà yucán iá iin tiàa nani Mateo, iá-nè nùu mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchì mà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁰ Daaní, después iá-yà iin vehe xixí-yá, te cutnáhà stná-yà xì cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá stná inga nèhivì cachí-nè iá cuàchi-xi; xíndoo nsidaa-né xixí-né xì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. ¹¹ Te nì caxini nècuàchì fariseu nansa quidá-yá (xixí-yá xì nècuàchì mà), te nì càhàn-nè xì nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhà maestro xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dachíyàhvi, xì dava ga stná nèhivì cuàchi?

¹² Doco nì tiacu Jesús ñà-cachí-nè ducán; ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó, nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. ¹³ Ñàyùcànduá, cuahán-nsià dacuahá-nsià nansa cuní cachi Dios nùu tutu ì ndé cachí-yà: “Chicá cudì inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsià, te màdiá cuàha-nsia yùhù iin promesa”, cachí-yà. Vàchi yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xi vaxi càhàn xì’ ñà-naxicocuìin ini-nè. Còó, nèhivì cuàchi vaxi nanduquí áma naxicocuìin ini-nè sàhà cuàchi-ne —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá disáhà-xì cónisá ínhù nècuàchì dacuahá Jesús na iá va-ya ñuhiví yohó

¹⁴ Dandu nì catnàtnuu nècuàchì nhicùn xì Juan Bautista, te nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—Nsiùhù xì stná nècuàchì fariseu, iníhù cuáhà-nsí ndoó dòcò-nsí, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó, có-íníhù-né. ¿Índù chuun?

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a cúí cundoo-ne tnùnsí ini na meru ndoó-né cutnàhà-né xì noviu? Còó. Doco vaxi iin quìvì mà cóó gá noviu nùù-né; dandísá tiempu yucán icúmí-né cunihì-né cundoo dòcò-né.

Ñà-nduá disáhà-xí icúmí ndañuhu estilu sàhà, divi sàhà estilu saa nì nacoo Jesús

¹⁶ 'Sicoto saa, màsà nàcàhmá-ndàñá nùù ñá-tùhú, vachi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nàcàhmá, te chicá ndatá sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ¹⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, dandu ndàtà-ñá, te cuitià vinu, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcànduá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà nì quèa, te ducán còò nì-íñàha cuu xán, nì stná iin mà.

Nansa nì dandúvaha Jesús dèhe Jairo, te nì dandúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà ndohó iin cuèhè ùxìn ùi cuà

¹⁸ Na cáhàn va Jesús ducán xì nèhivì, dandu nì sàà stná iin nècuàchì dandacú, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Làcà ní quesaha xíhì nihni dèheyoquí; doco nú nì cúhùn-ní, te chitandòò-ní ndahà-ní dìquía, dandu nanihitáhviá ñuhivì —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñàyùcànduá, nì ndacuiin-yà cuàhàn-yà xì-né. Te cutnàhà stná-nè xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. ²⁰ Doco nìsa ìa stná iin nècuàchì ñahà cuhí cuèhè nì. Sàcuàhàn-nè ùxìn ùi cuà ndohó-né ducán. Ñàyùcànduá, nì quixi-ne ladu yàtà-yá, te nì dàcúhùn canúú-né dìnìndàhá-nè nùù sicoto xi-ya. ²¹ Vachi nihnú ini-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sícotò-nì xi-ya, dandu nduvàhi”. ²² Dandu mii-yá, nì nacuico-yá yàtà-yá, te nì xini-yà nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cúhúún inì-ní, hija, vachi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu divi momentu mà nì nduvàha nècuàchì mà.

²³ Daanì, nì sàà-yà vehe nècuàchì dandacu-ma, te nì xini-yà yucán ndoó cuàhà nèhivì xì stná tè-sivì, sacú ndéé-nè, te tnaná-né. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Quee-nsia fuera, vachi ñahà chii yohó, cóni xíhì ndisa-ñà, quidi uun ni-ñà.

Doco nèhivì mà, nì sàcùndiaa uun-neyà.

²⁵ Dandu mii-yá, nì dàcúhùn-yà nsidaa-né fuera, te nì quìhvi-ya ndé indúhu ñahà chii mà. Dandu nì tnii-ya ndahà-ñá, te nì dandácòo-yàña (vachi sàni natiacù-ña). ²⁶ Daanì, inicutu ladu yucán nì xitià palabra nansa nì quida-yà milagru mà.

Nansa nì dandúvaha Jesús ùi nècuàchì cuaá

²⁷ Na ní quee-ya lugar mà, dandu yucán nì tenchicùn stná ùi nècuàchì cuaá mii-yá, cána-ne, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní descendencia ìi xí David, cundehè ndahví-ní nsiùhù.

²⁸ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te ndé yucán nì casaà stná nècuàchì mà, nchicùn-nèyà. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndisà ndisa-nsia ñà-vàtùni dandúvahi mii-nsiá?

—Jaan, Señor —nì cachi-nè.

²⁹ Dandu nì chituu-ya dìnìndàhá-yà nduchìnúù-né, te nì cachi-yà:

—Nacua sàni xinindisá-nsiá, divi ducán nì coo-xi-nsiá, cachí’.

³⁰ Dandu nì natùì nùù-né. Te nì chinaha-yàné, cachí-yà xì-né ñà-màsà cúnitnùhu nèhivì sàhà ñà-nduá nì quida-ya.

³¹ Doco mii-né, nì caquee-ne nì nacani-ne sàhà-yá xì nsidaa nèhivì ndoó inicutu ladu yucán.

Nansa nì nihì iin nècuàchì ìhìn nì nàcàhàn-nè nì quida Jesús

³² Meru queé nècuàchì cuaá mà, te nì quesaa stná itnii nèhivì ndaca-xi iin nècuàchì ìhìn inácaa stná iin ñà-malu inì-xi. ³³ Dandu nì tavà Jesús ñà-malu mà, te nì nìhì-né nì nacahàn vii-né. Ñàyùcànduá, nì ndulocó nèhivì, cachì-nè:

—Có-xinì-ndà nì-iin ñà-ndiaha jaàn ñuu-ndà Israel yohó.

³⁴ Doco nècuàchì fariseu, nì cacachi-nè sàhà-yá:

—Còó. Sàhà-ñá chindéé jefe xi ñà-malu-nè, ñàyùcànduá vátùni tavà-né dava ga ñà-malu.

Nansa cuhí ini Jesús nèhivì

³⁵ Daaní, chicá más nì xicanuu Jesús ladu yucán nì nacàhin-ya nsidaa ñuu nahnú xì ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì sàhàn veheñùhu iin iin ñuu, te cachitnùhu-ya razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios. Te nì dandúvaha stná-yá nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ³⁶ Te na ní xini-yá yáha ga cuàhà nèhivì ndoó, dandu nì cuhi gà ini-yànè, vàchi ndoó-né nahi rii cò stohò-xi.

³⁷ Dandu nì cachi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndáa nduá (cuàhà nèhivì tàñáha ga cunindisá); te na iin cosecha cahnú ndaníhí-ndá nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchítóá.

³⁸ Ñàyùcànduá, càcàn tàhvi-nsiá nùu Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúûn gá-yá nèhivì cùhùn quida xi chuun (ìì xí-yá mà), vàchi na ian ndaníhí-ndá iin cosecha ndiaha nduá —nì cachi Jesús.

10

Nansa nì nacàxin Jesús ùxin ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹ Dandu nì cana Jesús ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yànè ñà-tavà-né ñà-malu ñuhú ini nèhivì. Te nì nìhitáhvi stná-nè dandúvaha-ne nècuàchì cuhí ndohó nsidanuu clase cuèhè. ² Cunaha-nsiá, dohó nani ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá mà: primeru iá Simón; te Pedro nani stná-nè; daaní, iá stná ñani-nè Andrés, xì stná dèhe Zebedeo nani Jacobo, xì ñani Jacobo mà nani Juan. ³ Te iá stná Felipe, xì Bartolomé, xì Tomás, xì tè-dàchíyàhvi nani Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Lebeo; te Tadeo nduú inga quivì Lebeo mà. ⁴ Daaní, iá stná Simón nì sanduu iin nècuàchì partidu cachì-nè nècuàchì Canaán, te nì ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì nì cahin xì-yá nùu tè-xíandacú.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacuítì-nè palabra ùi xí-yá

⁵ Pues divi ùxin ùi nèhivì yucán nì techuún Jesús (cùhùn-nè cacanu-ne). Te dohó nì cachi-yá xì-né quida-ne:

—Màsà cùhùn-nsiá ladu ndé ndoó nècuàchì inga raza, nì màsà cùhùn stná-nsiá ndé ndoó nècuàchì samaritanu. ⁶ Còó, cuisì-ní ndé ndoó nèhivì raza-ndà Israel nì cùhùn-nsiá, vàchi nahi rii nì tucù xínduu-ne. ⁷ Cuahán-nsiá cachitnùhu-nsia xì-né ñà-sà-ìtúú tiempu cusahnú mii-yá iá ansivi. ⁸ Dandúvaha-nsia nècuàchì cuhí, te danátíacú-nsiá nècuàchì nsii. Te nècuàchì icúmí cuèhè xihì cuñù-xi, dacúxíó-nsiá cuèhè quini ma, te tavà-nsiá ñà-malu nùu nèhivì inácaa-si inì-xi. Te màsà quídá-nsiá cobrar nùu nèhivì, vàchi uun-ni sàni nìhitáhvi stná-nsiá ñà-quida-nsia ducán.

⁹ Ni dihùn oro, nì dihùn plata, nì dihùn yahá màsà cúníhí-nsiá cùhùn ini itni xi-nsia.

¹⁰ Ni morral màsà cúníhí-nsiá cùhùn ichì. Cuisì-ní iin-ni dùhnù-nsiá cunihi-nsia, xì ndisàn sà-inàì-nsiá, xì stná bastón xi-nsia. Cuisì ñà-jaàn-ní cunihi-nsia cùhùn, vàchi iin nèhivì quidáchúûn, xiñuhu cuàha nèhivì-né raya xi-ne.

¹¹ Daaní, nú sàni sàà-nsiá iin ñuu, ò iin ranchu, dandu nanducu-nsiá vehe iin nècuàchì vaha, te iin-ni cundoo-nsia yucán ndé cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹² Te nú sàni sàà-nsiá vehe iin nèhivì, casàhú vii-nsiá xì-né ñà-nì cundóó cueé-nè. ¹³ Te nú nduú-né nèhivì vaha, dandísá, ducán icúmí cuu xi-né, doco nú mà váha-ne, dandu nì cúnàhà ñà-nduá nì cachi-nsiá xì-né. ¹⁴ Te nú có-cuní-nè dayáha-ne mii-nsiá, te ò có-cuní-nè

cunini-ne palabra nihí-nsiá, dandu quee-nsia vehe ma, te ò ñuu mà, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá ñà-nì cóyo yàcá xi lugar mà. ¹⁵ Vàchi cunaha-nsiá, chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nihì-né na sàà quivì juiciu, te chicá menos icúmí nihì nèhivì malu ñuu Sodoma xi ñuu Gomorra.

Nansa icúmí nèhivì quida quini-ne xì nècuàchì dacuahá-yá

¹⁶ 'Cunaha-nsiá, dana ga nèhivì ndé techúin mii-nsiá cacanu-nsia, nahi quisì ihì nduú-né, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi riì. Ñàyùcànduá, xiñuhu ñà-cunchito tùha-nsia, te coo mansu stná-nsiá na iin loma. ¹⁷ Cuídadu gà cundoo-nsia sàhà nèhivì, vachi dava-ne icúmí-né quida-ne mii-nsiá entregar nùu tè-nihí chuun, te yucán ñàhni cuií-nsiá ini veheñuhu xi-nsia. ¹⁸ Te sàhà-ñá nchícùn-nsiá yùhù, ñàyùcànduá icúmí-né datnátuu-ne mii-nsiá nùu gobiernu xì nùu rey, dandu datúi-nsia nùu nècuàchì mà ñà-nduá xiníndísà-nsiá, te cunini stná cuàhà gá nèhivì inga raza. ¹⁹ Doco na sàà-nsiá nùu tè-xídandacu-ma, màsà nácánì inì-nsia índu palabra naxiconihí-nsiá nùu-té, vachi divi hora mà icúmí-nsiá nihítàhvi-nsiá nansa cachi-nsiá xì-té. ²⁰ Vachi màdì mii-nsiá cunduu ana cuàhàn càhàn; còò, mii Espíritu Ìì xí Yuandiaha-nsiá cuàhàn dachítnùnì xì ini-nsiá nansa cachi-nsiá.

²¹ 'Te tiempu yucán, dècuèndè tnaha nèhivì icúmí quida xi-né entregar (nùu autoridad) ñà-cui-né, mate ñánì-né, ò déhe-ne nduú nècuàchì mà. Ndè stná yuadíhì-né icúmí-né nacuni ùhì-né, te canicuàchi stnahá-né sàhà-né ñà-cui-né. Ducán icúmí-né quida-ne (quivì yucán). ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá ndácùcahan-nsiá yùhù, ñàyùcànduá icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-nì nì cúníhnú vàha inì-nsia dècuèndè cachi sàà xinu tiempu, dandísà icúmí-nsiá càcu-nsia nùu Dios. ²³ Te nú quidá quínì nèhivì xì-nsiá iin ñuu, dandu cunudèhé-nsiá ndè inga ñuu. Vachi cunaha-nsiá, tàñáha ga nacàhin-nsia nsidanicuú ñuu raza-ndà Israel, te sàni naxicocuín yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Nú dandohó nèhivì-ndó, dandu divi nduú nacua nì yàha stná Jesús, te xì ñá-jaàn nì cúdí ini-ndà

²⁴ 'Cunaha-nsiá, màdiá chicá tùha iin nècuàchì làcà dacuahá nuu iin maestru; te ò iin peón, màdiá chicá ndiaá-te nùu lamú xi-tè. ²⁵ Cuisì nú sàni sàà iin nècuàchì dacuahá cunduu-ne nahi maestru xi-ne, dandu cudí ini-né sàhájàn. Stná iin peón, nú sàni sàà stná-te cunduu-tè nahi lamú xi-tè, dandu cudí stná inì-te sàhájàn. Doco nú cachí nèhivì sàhà iin nècuàchì sahnú ñà-nduú-né ñà-malu Beelzebú, dandu chicá mà ùhì càhàn quini stná-né sàhà nèhivì vehe-ne.

Màsà yúhì-ndà nèhivì, nì màsà yúhì stná-ndà ñà-malu

²⁶ 'Ñàyùcànduá, màsà yúhì-nsiá nèhivì. Cunaha-nsiá, còò ni-iñàha cui coo dèhé nicanicuàhàn; icúmíà tùia, te icúmí nèhivì cunitnùhu stná-né sàhà-ñá. ²⁷ Doco mii-nsiá, ñà-nduá cachí xì-nsiá (na ndoó cuaán-nda) ndé iin tnúú, ñà-jaàn cachitnùhu-nsia inicutu ndé tuí. Te nú nì càhàn cayí xì-nsiá iñàha, dandu mii-nsiá, nana-nsia dìni vèhé, te càhàn vate ndee-nsiá ñà-nduá nì cachì. ²⁸ Te màsà yúhì-nsiá nèhivì cunì cahnì xì-nsiá, vachi cuisì iquícúñú-nsiá cunduu ñà-cui, doco anima-nsiá, mà cúí cahnì-néà. Nàyùcànduá, mii-yá nduú ana xiñuhu yùhì-nsiá, vachi icúmí ndisa-ya poder daquéé-ya nèhivì nùu andea ndé ndañuhu dahuun anima-né xì stná iquícúñú-né.

²⁹ 'Sà-ináhà-nsiá ñà-ùì chòlìhì dicó-né cùmì tunì, doco mate ducán iyuhu ndiaá-si, ni-iin-sì mà sàà cui nú có-chítnùnì ini Yuandiaha-nsiá Dios ducán. ³⁰ Te divi ducán stná mii-nsiá (inùu stná-yà mii-nsiá), dècuèndè ináhà-yà nadaa idídini iin iin-nsia.

³¹ Ñàyùcànduá, màsà yúhì-nsiá, vachi chicá ndiaá-nsiá nùu laa cuati ma.

Màsà chidèhé-ndà ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

³² 'Nú cachí vate nèhivì ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù cachi stnàì xì Yuamánì' iá ansivi ñà-divi nèhivì xí nduú stná-né. ³³ Doco nú nì chidèhé-né ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnàì mii-né nùu Yuamánì'.

Sàhà Jesús icúmí tànhdè dava nèhivì ñuhivì

³⁴ Māsà cùcáhàn-nsià a váxi yùhù ñuhivì yohó ñà-cucumi nèhivì paz. Còó. Mà cùndóó mánì-né; icúmí-nè cundoo-ne náâ stnàhá-né. ³⁵ Váchì ñà-nì quesà ñuhivì yohó, icúmí cuni ùhì iin tiàa yua-té, te cuni ùhì stná iin ñahà chiì dihi-ñá, te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì stná-nè dìdo-ne. ³⁶ Váchì dècuèndè tnaha-ne cuni ùhì xì-né.

³⁷ 'Doco nú chicá cuú ini iin nèhivì sàhà yua-né, ò dihi-né, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nèhivì xí. Te ò nú chicá cuú ini-nè sàhà dèhe-ne, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì stná-nè cunduu-ne nèhivì xí. ³⁸ Te nú māsà cóó-né dispuestu cunchicùn-nè yùhù mate icúmí-nè cunsida stná-nè cruz xi-ne (te sàà-nè cui stná-nè), dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nèhivì xí. ³⁹ Nsidaa ana cuní dacácu xí vida-xí, cutu ñà-dandáñúhù-nèàmà quea. Doco nú sàhà yùhù ndañuhu vida xi-ne, dandu ñà-sàni càcu ndisa-ne nduá.

⁴⁰ 'Nú cudíì ini nèhivì xí palabra cachí mii-nsiá, dandu davani queá na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú sàni xinindisá-né yùhù, dandu ñà-sàni xinindisá stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí nduú stná. ⁴¹ Te nú quixi iin nècuàchì profeta cáhàn cuenta xi Dios, te cudíì ini nèhivì xí palabra cachí-nè, dandu dava-ni ñhítáhvi stná nèhivì mà nùù-yá na ian nduú stná-nè iin profeta. Te divi ducání stná xí ndéni tiàa nì cui vaha inì-xí, nú cudíì ini nèhivì xí ñà-nduá cachí-nè, dandu davani ñhítáhvi stná-nè nahi nècuàchì mà. ⁴² Dècuèndè, stná nèhivì chicá nduú nèhivì ùún, nú nì cuáha-nsianè chiì tècuí coho-ne sàhà-ñá nchícùn-nè yùhù, dandu seguru ñhítáhvi stná-nsià sàhámà nùù Dios —nì cachí Jesús.

11

Nansa nì naxiconihí Jesús nùù nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùù-yá

¹ Nì nsihi nì sàcùnaha nèhivì dacuahá-yá nansa quida-ne, dandu cuàhàn mii-yá ñà-cacanuu-ya ñuu te ñuu chinaha-yà nèhivì, càhàn-yà xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí Dios.

² Daaní, Juan, iá-nè vehecàa, te nì xinitnùhu-ne ñà-ndiaha guá milagru quidá Cristu. Ñàyùcànduá, nì techuún-né iin ùì nèhivì dacuahá-né ñà-nì cùhùn-nè nùù-yá.

³ Ñàyùcànduá, nì sàà nècuàchì mà nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá mii-ní nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vàxi cundiatu-nsi?

⁴ Dandu nì cachì-yà xí nèhivì mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsià xí Juan sàhà ñà-nduá iníní-nsiá, xí ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ⁵ nansa cuú xí nècuàchì cuaá, níhì-né natùinuù-né, te nèhivì xicá cuéhê, níhì stná-nè nacaca viì-né; te nèhivì nì xihì cuñù-xí, níhì-né nduvàha-ne; te nèhivì dòhò, níhì-né natiacu-nè; te nèhivì nì xihì, ndanchító stná-nè natiácú-nè; te nèhivì ndahví, níhítáhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ⁶ Ñàyùcànduá, nú cudíì ini nèhivì modo xí, dandu contentu icúmí-nè cundoo-ne —nì cachì-yà.

⁷ Daaní, na sàmànùhù nèhivì nì quixi ma, dandu nì quesaha Jesús cáhàn-yà xí nèhivì sàhà Juan, te dohó nì cachì-yà:

—Na ní caquee-nsià ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma dìni-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) ⁸ Doco nú cóó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A nduú-né iin nèhivì ndixí vico? Còó, váchì nèhivì ndixí vico, vehe rey ndoó-né. ⁹ Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchì mà cahan-nsiá? ¿A iin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues ñà-ndáà nduá. Doco màdì cuísi profeta nduú-né, váchì chicá más ndiaá-né. ¹⁰ Váchì divi nècuàchì mà nduú ana cáhàn tutu ìì sàhà-xí ndé (cachí Dios palabra yohó):

Cunaha-ní, cuàhìn techuún iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xí nèhivì ñà-nduú razón xí, te ducán (nsida viì-né anima-nè), na ian nduvì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùù tutu mà.

¹¹ Te yùhù cachí` xì-nsiá, nùù nsidaa nèhivì nì tùinuù-xí ñuhiví, còò inga-nè chicá nì quidá ndiaha nùù Juan Bautista. Doco cachí stnâi xì-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusáhnû mii-yá iá ansivi, mate nèhivì uún nduú-né.

¹² 'Cunaha-nsiá, dècuèndè quivì nì quesaha Juan Bautista cáhàn-nè sàhù xì dècuèndè vichi, cuàhà gá nèhivì sáhandee fuerte ini-nè ñà-nìhì-né cundoo-ne ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi. Yáha ga sáhandee ini-nè, te vátùni sàcuàhàn cuàhà-né níhítáhvì-né cundoo-ne yucán. ¹³ Vàchi antes cuàhà nècuàchì profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios, nì cachitnùhu-ne (sàhà tiempu dandacú-yá). Stná ley (xi Moisés), nì cachitnùhu stná` sàhámà. Te ducán nìsa ìa ndè cachi nì quesaa Juan (Bautista). ¹⁴ Te cunaha-nsiá, divi Juan mà nduú Elías (nì cachi nècuàchì sànahà) icúmí naxicocuîin. Te nú cuní-nsiá, vátùni mànìhì inì-nsia sàhà ñà-jaàn. ¹⁵ Nì cúníní vàha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí` xì-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì cachi tu-ya:

—Cuàhìn cachí xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Cunaha-nsiá, dohó quidá-né na ian quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava cána xì tnaha, cachá`: “Siví-nsì, doco nsiohó, có-ításáhà-ndâ; daaní, xitò tàsi-nsi, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ¹⁸ Te ducán iá stná xì Juan xì yùhù, vâchi nì quixì nècuàchì mà nìsa ìa-ne yohó, cónì sàxíxí-né comida vâha, nì cónì sàxíhí stná-nè (vinu), ñâyùcànduá nì cachi nèhivì sàhà-né: “(Tè-locó nduú-te), sàni cundee ñà-malu nùù-té”. ¹⁹ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, te tùha stnáì cuxi comida vâha, te xihí (vinu), doco cachí stná nèhivì xì` ñà-yáha ga ndadí, te cachí stná-nè ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vâha stnáì xì tè-dàchíyàhvì, xì stná nsidaa gá nèhivì cuàchi, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchichí ndiaha nduá quidà-ndâ, dandu icúmí sàà-mà cunahà claruà después.

Nansa icúmí cuu xì nèhivì ñuu cónì cuú arrepentir, icúmí-né ndoho-ne

²⁰ Daaní, nì quesaha Jesús chináhà-yâ nèhivì ñuu ndé nì quida guá-yà cuàhà milagru xi-ya, doco cónì nàxícócuîin ini-nè.

²¹ Dohó nì cachi-yà:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu Corazín! Te ¡ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vâchi cuàhà milagru fuerte sàni xini-nè (te cónì ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducání nì coó stná milagru mà ñuu Tiro ò ñuu Sidón nì cuí, dandísá, yàchì naxicocuîin ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè, te nàcùndoo stná-nè mahì yàà tutnù, cundumà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne. ²² Doco yùhù cachí` xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nìhì nèhivì ñuu Tiro mà xì nèhivì ñuu Sidón mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xi ñuu Betsaida. ²³ Daaní, stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxi ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còó, ndè andea icúmí-né nuu-ne. Vâchi cuàhà milagru fuerte nì quida Dios ñuu-nè (te cónì ndúlócô-nè). Doco nú ducán nì quida-ya milagru mà ñuu (malu) Sodoma, dandu iá ìì ñuu mà ñuhiví yohó nì cuí. ²⁴ Doco yùhù cachí` xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nìhì nècuàchì ñuu Sodoma-mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi nècuàchì ñuu Capernaum —nì cachi-yà.

Nùù Jesús vátùni nàcùndoo-nda contentu

²⁵ Daaní, quivì yucán nì (naquimanì) Jesús Yua-yá Dios, cachí-yà:

—Yùhù ndeníhí vâhi mii-ní, Yuamánì'; mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xi ñuhiví, te palabra (ìì xí-ní), sàni chitnùnì inì-ní ndòò dèhá` nùù nècuàchì nchichí, doco nùù nècuàchì (nìhnú ndáhví inì-xi) nahi ñà-cuati, sàni dàtnùù-ní sàxínìtnùnì-nè. ²⁶ Ducán iá, vâchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini mii-ní —nì cachi-yà xì Yuamánì-yá.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà (xì nèhivì):

—Nùù Yuamánì' sàni níhítáhvì' dandacuí nùù nsidanicuú iñàha. Te còò nì-iin nèhivì ináhà ndisa ana nduú yùhù, cuisì Yuamánì' Dios. Te mii-yá, cuisì yùhù ináhí ana ndisa nduú-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivì cuní' cundaà inì-xi sàhà-yá.

²⁸ 'Nahà-nsia nùí, nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuhúún inì-xi, te có-cùndéé gâ inì-xi, dandu nìhì-nsiá ndòo dadí ndiaha inì-nsia quide. ²⁹ (Quida-nsia ñà-nduá cachí` xì-nsiá) na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúûn-nsiá. Daaní, dacuahá stná-nsiá palabra vâha xi, vâchi yùhù, màni inì, te ndahvi inì, vâtùni ndòo dadí ndiaha anima-nsiá quide. ³⁰ Te mate na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúûn-nsiá nùí nduá, doco yugu ñama nduú-nu, te chuun sâhi-nsiá, ñà-mà úhì nduá.

12

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sìcàyòcò trigu quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu nì quìhvi Jesús iin itu, te nì yâha-ya yucán, cutnáhâ stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Dandu nì xìhì-nè doco. Ñâyùcànduá, nì quesaha-né nì casahnù-nè sìcàyòcò nùni trigu itá yucán, te nì saxì-neà. ² Doco nècuàchì fariseu, nì xini-nè ñà-nduá quidá nècuàchìmà, ñâyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sâha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cóni cãhvì-nsiá (nùù tutu ì) ndé cachá` nansa nì quida David na ní xìhì stná-nè doco xi compañeru-nè? ⁴ Vâchi nì quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dítà vídì ì yucán, mate nì mii-né nì compañeru-nè, có-sâha ley mà cuxi-neà, cuisì nècuàchì dùtù. ⁵ Te ò inga casu, ¿a cóni cãhvì stná-nsiá nùù ley ì nansa quidá dùtù quivì descansu, quidá-né (chuun ì) ini veheñùhu, có-chìvâha ndisa-ne quivì mà, doco màdì cuáchi nduá nùù-né? ⁶ Doco yùhù cachí` xì-nsiá, yohó iá ana chicá ndiaá nùù veheñùhu xi Dios. ⁷ (Náhà xìcà) cumánì gá cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá cachí Dios nùù tutu ì. Vâchi dohó cachí-yà: “Yùhù chicá cudí inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdì ñà-cuàha guá-nsiá yùhù promesa”, cachí-yà. Nú nì sâà-nsiá cundaà ini-nsiá sàhájàn nì cùí, dandu mà dácuídâ cuàchi-nsia nèhivì còò falta xi. ⁸ Cunaha-nsiá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quivì descansu —nì cachi-yà.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

⁹ Daaní, nì quìhin Jesús ìchì cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quìhvi-ya yucán. ¹⁰ Te yucán iá stná iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. Doco veheñùhu ma ndoó stná nèhivì cuní daquéé cuàchi dìquì-yá, te sàháyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—¿Amádi cuáchi nduá dandúvâha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá?

¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Nì cachí-ndà iá iin riì xì-nsiá, te sàni nacava-sì xìchi, pues ¿amádi cùhùn-nsiá tavà-nsiási xìchi ma, mate quivì descansu nduá? ¹² Cunaha-nsiá chicá ndiaá iin tiàa nùù iin riì. Ñâyùcànduá cundaà ini-ndà, vâtùni iá ñà-quida-nda chuun viì quivì descansu.

¹³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te momentu mà nì nduvàha dahuan nahi ñà-inga mà. ¹⁴ Ñâyùcànduá, nì caquee nècuàchì fariseu yucán, nì candatnuhu-né nansa cui dandáñúhú-néyà.

¹⁵⁻¹⁶ Doco ináhá-yâ ñà-nduá ndatnúhú-né, ñâyùcànduá nì queue-ya lugar mà cuàhàn-yà. Te nì tenchicùn stná cuàhà gá nèhivì. Te nì dandúvâha-ya nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, doco nì chinaha-yá nècuàchìmà ñà-màsà cáchì-nè xì nèhivì ana divi nduú-yá. ¹⁷ Ducán nì cachi-yà xì-né sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Isaías sàhana na ní nacani-ne palabra yohó nì (cachi Dios sàhà Dèhemani-yá):

¹⁸ Ana yohó nduú ana xinúcuáchì nùí, vâchi sàni nacàxin mii-yá. Cuú ìni sàhà-yá, te cudí ìni sàhà nansa quidá-yá. Nùù anima-yà cuàhìn caquìn Espíritu Ìì xí, dandu cachitnùhu-ya xì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá modo ndiaha xí. ¹⁹ Mà náâ-yà xì

nèhivì, ni mà cacánúú-yá calle ndàhì ndee-yá. ²⁰ Te nèhivì (yáha ndahví) na iin ndòò cuàhàn ndañuhu, mà cúcúú dana-ya xì-né. Còó. (Màni gá) quida-ya xì-né na ian quidá nèhivì ni mà dándàhvà xì ñà-có-tnùù vàha. Te ducán ícúmí cunduu modo xí-ya dècuèndè cundee palabra vàha xì-ya, te sàà-yà cundee dahuun-ya. ²¹ Dècuèndè stná nèhivì inga raza, tnùndé ini xi mii stná-nè cunduu-ya, te divi quivì mii-yá ícúmí-nê ndacùcahan-né.

Nansa ni dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, te ni cachi-nè màdì Dios chindée xí-yà, cachi-nè

²² Daaní, ndacá-né iin tiàa inácaa ñà-malu anima-xi vaxi nùù-yá, te cuaá stná nècuàchìmà, te ihin stná-nè. Dandu ni dándúvaha-ya nècuàchìmà, te ni nìhì-né ni nacahàn-nè, te ni natùì stná nùù-né. ²³ Ñàyùcànduá, ni ndulocó nèhivì cuàhà yucán, te ni ndàcàtnùhù-né nùù-né, cachí-nè:

—¿A víhíní nduú Jesús (nècuàchì ndiaha) descendencia xi David (ícúmí ndecunu)?

²⁴ Doco inínì nècuàchì fariseu nansa cachí nèhivì mà, ñàyùcànduá ni cachi-nè:

—Còó, vàchi ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindée, te ducán tavá Jesús ñà-malu.

²⁵ Doco ináhá-yà nansa nacání ini nècuàchìmà, ñàyùcànduá ni cachi-yà xì-né:

—Nú ni táhndè dava nècuàchì xídandacú nùù iin ñuu, te náâ stnàhá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùù ñuu mà. Stná nèhivì ndoó ñuu mà, nú ni táhndè dava-ne, mà cóó gá stná ñuu mà. Te ò nèhivì ndoó iin vehe, nú náâ stnàhá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ²⁶ Te nú ducán ni cundúú stná nacua cachí mii-nsiá, ñà-tavá stnàhá ñà-malu xi Satanás, dandu ñà-sàni táhndè dava stná-si cunduajàn ni cúí, mà cúí dandacú gá quisi cusáhnù má nùù tnaha-si, nú ducán.

²⁷ Mii-nsiá, cachí-nsià ñà-chindée sì-Beelzebú yùhù na taví ñà-malu. Doco còó, vàchi nèhivì xí mii stná-nsià, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu. Te ¿ana dípódèr-xi quidá-neàmà? (Amádi poder xi Dios chindée xí-nè.) Ñàyùcànduá, vátùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cóni càchí vìi-nsiá sàhí. ²⁸ Cunaha-nsiá, Espíritu Ìì xí Dios nduú ana chindée xí taví-si, ñàyùcànduá náhà xìcà, vichi sàni sàà tiempu cuni-nsià nansa dandacú ndiaha mii-yá.

²⁹ 'Ìin tiàa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì vehe-tè nansa-ni ni cui ñà-tavà-né ñà-ícúmí-tê. Còó, vàchi dihnà ícúmí-nê chicuhni-nète, dandu vátùni quida-neàmà.

³⁰ 'Nsidaa ana có-ìá favor xi, contra xi nduú-né. Te nsidaa ana có-chindée xí danátáquì nèhivì xí, ducán nduá na ian taxi-né nècuàchìmà.

³¹ 'Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, vátùni cuicahnú ini Dios sàhà nsidanicuú cuàchi nèhivì, xì nsidanicuú modo cáhàn ùhí-nè dìquì-yá; doco nú ni cáhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìì xí-yá, dandu mà nìhì-né cuicahnú ini-yà sàhà-né. ³² Mate ni cáhàn ùhí nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, doco vátùni nìhì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu Ìì ni cáhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà-né, ni tiempu ndoo-nda ñuhívì yohó, te ni stná tiempu cundoo-nda inga ñuhívì nicanicuahàn.

Na ian nacúnì-ndà yutnù fruta, ducán nacuni stná-ndà nèhivì a vàha-ne, ò á cóó, cachí Jesús

³³ 'Nú ni cachí-ndà vàha iin yutnù fruta, dandu cuní cachàmà vàha stná fruta sàha-nù. Te nú ni cachí-ndà còò chuun yutnù fruta mà, dandu cuní cachàmà ñà-còò chuun stná fruta-nu, vàchi sàhà fruta-nu cundàà ini-ndà a yútnu vàha nduú-nu, ò á cóó.

³⁴ Cunaha-nsiá, nahi anima còò, ducán iá anima mii-nsiá (nècuàchì fariseu), vàchi malu sàstnùhù-nsiá. Ñàyùcànduá, mà cùì cáhàn-nsià ñà-ìá vìi. Vàchi cuisì ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà nduá cáhàn-ndà sàhà-xí. ³⁵ Iin nècuàchì vàha, cuàhà ñà-vàha ñuhú ini anima-nè, te ñàyùcànduá divi palabra vàha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcànduá, ñà-chìcuéhè mà nduá cachí stná-nè.

³⁶ Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàà quivì juicio, dandu ícúmí nsidaa nèhivì nacuàha-ne

cuenta índù chuun nì cachi-ne nsidaa palabra chicuéhè mà. ³⁷ Vàchi nacua nì cachi-nè yuhù-né, divi ducán icúmí ndundaà sàhà-né (nùù Dios), a cuàhàn-nè càcu-ne, te ò cuàhàn-nè ndañuhu-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì xicàn nèhivì quida Jesús iin milagru cundehè-né, dandu cunindisá-néyà, cachí-nè

³⁸ Daaní, (nì sàà) dava maestru ley xi veheñùhu, xì stná dava nècuàchì fariseu, te nì cachi-nè xì-yà:

—Maestro, cuní-nsì quida-ní iin milagru fuerte cundehè-nsì.

³⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuisì nèhivì malu te sìquini xicàn coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí yùhù poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu milagru xi Jonás, iin profeta nìsa cahan cuenta xi Dios. ⁴⁰ Vàchi na ian nì ndòo Jonás mà ini tìxi iin siaca cahnú ùnì ndui te ùnì ñuú, divi ducán icúmí cuu stná xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cunacaa stnàì tìxi ñuhù ùnì ndui te ùnì ñuú.

⁴¹ 'Na quívì cuu juicio, te màcuíta nsidaa nèhivì tiempu vichì (nùù Dios), dandu yucán icúmí màcuíta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichì, vàchi nèhivì ñuu mà, nì naxicocuín ini-nè na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì vichì, còó, mate sàni quesaa ana chicá ndiaá nùù Jonás mà. ⁴² Daaní, yucán icúmí nàcuìlìn stná nècuàchì ñahà reina nìsa dandacú nùù ladu sur sàhana. Te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichì, vàchi dècuèndè iin ñuu chicá xica ní quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichì sàni quesaa ana chicá ndiaá nùù Salomón mà, (doco có-ndùlócò nèhivì).

Nansa cuú xi iin nèhivì nú sàni naxicocuín iin ñà-malu nì quee antes nùù-né

⁴³ 'Nú sàni quee iin ñà-malu ini iin nèhivì, dandu xicánúú-sì yáha-sì lugar ìchì, nandúcú-sì ndé coo dadí-sì. Te nú nì cundaà inì-sì mà cùì, ⁴⁴ dandu cachí-sì: “Còó, chicá vàha nùhì ini anima ndé nìsa ìe antes, vàchi vehi nduá”. Ñàyùcànduá, mànuhù-sì anima nèhivì mà, doco nú nì xini-sì còò inga ana inácaá, dandu quidá-sì cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ⁴⁵ Ñàyùcànduá, cuàhàn-sì nácuàca-sì inga ùsà tnaha-sì chicá tùha quini, te quíhvi nsihi-sì ini anima nècuàchìma ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn, chicá pesadu nácòo-ne nùù antes. Te cunaha-nsiá, divi ducán icúmí cuu stná xì nèhivì malu tiempu vichì —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yà xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

⁴⁶ Càhàn va Jesús xì nèhivì, te yucán nì sàà dihi-yà xì stná ñani-yà. Itá-né tùvèhé, cuní-nè càhàn-nè xì-yà. ⁴⁷ Dandu nì cachitnùhu iin nèhivì xì-yà:

—Cunaha-ní, tùvèhècà' iin mamá xi-ní, xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

⁴⁸ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì nì cachitnùhu ma:

—¿Ana divi nduú mamá xi (cahan-ní)? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

⁴⁹ Dandu nì chitanini-ya ndahà-yà, nì quida-ya señalar nsidaa nèhivì dacuahá-yà mà, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ⁵⁰ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-nduá cuní Yuamáni' iá ansivi, divi mii-né xínduu-ne nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

13

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, divi quívì yucán, nì quee Jesús vehe ma cuàhàn-yà ndé yuhù mar. ² Te yucán nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yà: ñàyùcànduá nì quècahnu-ya ini iin lancha, te yucán nì sàcòo-ya. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar nì sàcùndoo-ne. ³ Dandu nì dàcuahá-yànè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú nahi ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, nisa ìa iin nècuàchì xitú, te nì quee-ne cuàhàn-nè chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa nì saxi-siá. ⁵ Te dava stná tata mà nì còya nùù cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitiá, vàchi có-ndóò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducàn orá, dandu nì xixàn nì quida cahnì, te nì ichà, vàchi cónì níhà' yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya; te na ní sahnù iñù mà, dandu nì dàdáhvia viu cuati yucán. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù váha nì còya, te nì cuàha viá, ùhùn dico gà tantu nì cana, te ò dava ga-ña, ùnì dico ga tantu, te ò dava gà, òcò ùxìn gà tantu nì cuàha. ⁹ Nì cúníní váha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá disáhà-xí nì nacani Jesús ejemplu xi-ya

¹⁰ Daaní, nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun puru ejemplu nacání-ní xì nèhivì?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nìhítáhvì-nsiá cundaà inì-nsia nansa cuní cachi palabra sàhà ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivì, mate antes nisa ìa dèhé palabra mà. Doco nèhivì dava ga, cónì níhítáhvì-né mànihì ini-nè. ¹² Vàchi nècuàchì sàñuhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nìhítáhvì-né sàhà-ña cucumi-né más gà. Doco nèhivì có-ñuhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, dècuènde iyuhu (ñà-vàha) sàñuhú ini-nè, icúmíá cuxio dahuan. ¹³ Ñàyùcànduá, puru ejemplu cáhìn xì nèhivì yohó, vàchi mate indéhe cuàhà-né, doco quidámáxìnì-nè; te mate inínì cuàhà stná-nè, doco có-sànihì ini-nè na ian doho-né. ¹⁴ Ducán quidá-né, te ducán sàni cuu ndisa stná ñà-nduá nì cachitnùhu Isaías sàhana (na ní tiaa-ne palabra yohó nì cachi Dios):

Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiá cunini-nsia, doco mà sàa-nsiá mànihì inì-nsia. Te cuàhà gá icúmí-nsiá cundehè-nsiá, doco mà cundáà ndisa inì-nsia. ¹⁵ Vàchi nsidaa nèhivì raza-nsiá yohó, quidámáxìnì-nè na ian ùhì tiacú-nè. Te quidá-né na ian danácuáni-nè nùù-né. Vàchi có-cúnì-nè cundehè-né (ichì yùhù), nì có-cúnì stná-nè cunini-ne, nì có-cúnì stná-nè mànihì ini-nè, nì có-cúnì stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi Dios.

¹⁶ 'Doco mii-nsiá, ndiaha gá iá xì-nsiá vichì, vàchi cundáà inì-nsia sàhà ñà-nduá indéhe-nsiá; sànihì inì-nsia sàhà ñà-nduá inínì-nsiá. ¹⁷ Vàchi cunaha-nsiá, cuàhà gá nècuàchì profeta sàhana, xì cuàhà gá más nèhivì xí Dios, nsidaa-né nisa cunì sàstnùhù-nè cundehè-né ñà-ndiaha ìì sàni xinìnùù-nsiá vichì, doco cónì níhítáhvì-né ducán. Yáha ga nisa cunì-nè cunini-ne palabra ndiaha sàni inini-nsia vichì, doco cónì níhítáhvì-né ducán.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹⁸ 'Vichì cunini váha-nsia, vàchi cuàhìn quide explicar nansa cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitù-mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nú sàni xitiá ley xi ñuhiví ìì xí Dios, te inínì iin nèhivì, doco có-cundáà váha ini-nè sàhà-ña, dandu vaxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra xi Dios iá ini anima nècuàchì-mà. Ñàyùcànduá nacua nì cuu xi tata nì còyo yuhù íchì, ducán-ní cuú xi stná nècuàchì-mà. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì inínì xí palabra ìì, te vichì vichì cudú gá ini-nè sàhà-ña. ²¹ Doco na ian cuú xi viu còò yohó-xí, ducán cuú stná xì-né; iyuhu gá quidándéé ini-nè. Vàchi nú sàni yàha-ne iin tnùndoho, ò nú sàni quida quini nèhivì xì-né, dandu luegu naxícócuìn ini-nè, te nacóó-né palabra mà. ²² Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì inínì xí palabra xi Dios, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhiví yohó; cuàhà gá xího-né coo cuica-né; ñàyùcànduá, dandahvíàmáné, te sadiámà nùù palabra xi-ya ini-nè, mà cùì níhìndèè palabra mà chindeá-nè. ²³ Daaní, nahi tata nì còyo nùù ñuhù váha nduú nèhivì inínì xí palabra xi-ya, te cundáà ini-nè, te quidá ndisa-neà cumplir; quidá-né na iin viu nì cana vii, a sea cunduu-ne nahi viu nì cana ùhùn dico tantu, te ò viu nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana òcò ùxìn tantu.

Ejemplu sàhà yùcù chicuéhè nì sahnù mahì viù trigu

²⁴ Daaní, nì nacani Jesús xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xì ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì cuu na ní chihi iin tiàa ñà-nduú tata vaha trigu itu-nè. ²⁵ Doco iá iin tè-xíní ùhì xì-né, te na quídì-nè, mii-né xì nsidaa compañeru-nè, dandu nì sàà tèmà nì chihi stná-te tata yùcù chicuéhè mahì itu-nèmà, te cuàhàn-te. ²⁶ Daaní, nì xitià viù cuati ma, nì sahnua, te nì cana sìcàyòcò-ñà. Dandu nì natùì stná ñà-nduú yùcù chicuéhè mà. ²⁷ Te na ní caxini peón nansa iá, nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì lamú xì-tè, cachí-te: “Señor, amádi tata vaha nduá nì chihi-ní itù-nímà. Te ¿índù chuun nì xitià guá yùcù chicuéhè?” ²⁸ Dandu nì cachi lamú mà xì-tè: “Divi tè-xíní ùhì-xì’ nì quida xán”. Dandu nì cachi peón mà xì-né: “¿A cuní-nì cùhùn-nsi tnuhu-nsi yùcù mà?” ²⁹⁻³⁰ “Còó”, cachí-nè, “Còtó tnuhu stná-nsià viù. Chicá vaha ducání nì coá dècuèndè nú sàni sahnù nduá, te sà-íà ndanchito cosecha. Dandu quivì mà cuàhìn cachi xì-nsià ñà-dihna yùcù chicuéhè datacá-nsià, cunuhnìà manajo, te coca. Daaní después, (tàhndè vii) trigu, te nàcòovàha nùniá”.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³¹ Daaní, nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xì ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì quida iin tiàa na ní chihi-ne iin tata yutnù mostaza itu-nè. ³² Tata mà nduú tata chicá cuati iá ñuhiví, doco nú sàni sahnua, yutnù nahnú nduú-nu, dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi stná quidávàha tacà-xì mahì-nú.

Ejemplu sàhà ñà-nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

³³ Ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi, ducán nduá nahi tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, vachi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàqué-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

³⁴ Nsidaa palabra jaàn nì nacani-ya xì nèhivì cuáhà yucán, vachi cuisì-ní ejemplu nì nacani-ya xì-né. ³⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì cuu ndisa palabra nì cachitnùhu iin profeta sàhana na ní càhàn-nè nì quida Dios, te dohó nì cachi-nè:

(Cachí Dios): cuáhà ejemplu cuàhìn nacani xì nèhivì. Cuàhìn datúi cuáhà iñàha nùù-né, cuáhà palabra nì ìa dèhé dècuèndè nì sàcòo ñuhiví, nì cachi-yà.

Nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè

³⁶ Daaní, nì ndaquindè Jesús xì nèhivì cuáhà yucán, te nì nansihvi-ya vehe. Te nì catnàtuu nèhivì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachí-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè iá itu mà.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì nì chihi xì tata vaha ma nduú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ³⁸ Te itu mà nduú ñuhiví yohó. Te tata vaha ma nduú nèhivì cusáhnù Dios nùù-xí, doco tata chicuéhè mà nduú nèhivì xí ñà-malu. ³⁹ Te tiàa nì chihi tata chicuéhè mà, divi nduú ñà-malu xíní ùhì xì’. Daaní, quivì nì ndanchito cosecha mà, divi quivì xínu tiempu yohó nduá. Te peón nì ndanihi xì cosecha mà, divi nduú ángel xì Dios. ⁴⁰ Te nacua nì cuu xì yùcù chicuéhè mà, nì sàcùnuhnìà, te nì xixàn, ducán icúmí cuu stná (xì nèhivì malu) na xínu tiempu yohó. ⁴¹ Vachi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí techuín ángel xì cùhùn-nè tavà-né nsidaa ana dàtúcù xì ñanìtnaha-xì, xì nsidaa gá stná ana quidà-xì ñà-có-ndiàá, te mà cùndóó gá-nè ñuhiví xì, ⁴² vachi icúmí-nè ndiachi-né ini xitnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne. ⁴³ Dandu icúmí sàà meru tiempu xì nèhivì ndàcuisì inì-xì; ndiaha gá icúmí coo xì-né, na ian ndiaha gá orá, ducán ndiaha coo xì-né quivì sàà Yua-nda Dios cusahnú-yá ñuhiví yohó. Nì cúníní vaha nsidaa-nsià ñà-nduá cachí xì-nsià yohó.

Ejemplu sàhà dìhùn índùxin

⁴⁴ 'Ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nahi dihùn cuáhà índùxin dehé nùu iin ñuhù, te nì ndacùhun iin tiàa-ña. Ñàyùcànduá nì nachidèhé-nèa, cudîi gá ini-nè. Dandu mànuhù-né nì dicò nsìhí-né ñà-ìcúmí-nê, te nì sàhàn-nè nì xiin-ne ñuhù mà.

Ejemplu sàhà sì-diqui yáha ga ndiaá

⁴⁵ 'Inga ejemplu. Ducán iá ñuhiví ìì xí-yá nacua nì quida iin nècuàchì dícó te nacuíin, nducú-né sì-diqui perla chicá vico cuiin-ne. ⁴⁶ Por fin nì tui iin sì-diqui chicá nsiaha. Ñàyùcànduá nì sàhàn-nè nì dicò nsìhí-né ñà-ìcúmí-nê, te nì xiin-ne sì-diqui nsiaha ma.

Ejemplu sàhà ñunù tavá-nda siaca

⁴⁷ 'Inga ejemplu. Ducán iá ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi na iin ñunù chicáá-nè mahì mar, te quíhvi nsidanuu clase siaca inià. ⁴⁸ Dandu nú sàni chituá, tavá-nèa yuhù mar, te nácùndoo-ne nacàxin-ne siaca ma. Siaca vii, nácòovàha-sì ìcà sìcàté, te siaca chicuéhè, xítia-si. ⁴⁹ Te divi ducán icúmí coo stná quívì xìnu tiempu yohó. Icúmí caquesaa ángel xì Dios, te nacàxin-ne nèhivì, cuaán cuita nèhivì malu, te cuaán cuita nèhivì vaha. ⁵⁰ Dandu icúmí nèhivì malu mà ndiachì-né ini xìtnù ndé xìxìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-ne, te càna nùhu-ne.

Ejemplu sàhà ñà-cuicà

⁵¹ Dandu nì ndacàtnùhù Jesús nùu nèhivì yucán:

—¿A sàni cundaà ini-nsià sàhà nsidaájàn?

—Jaan, Stoho-nsì Señor —nì cachi-nè.

⁵² Dandu nì cachi-yà:

—Ìin nècuàchì cuàhàn chinaha xì ley ìì, nú sàni dàcuàhá vaha-ne sàhà ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi, dandu (cuaha-ni iá, vachi ináhá-nè ley sàna, te ináhá stná-nè ley saa), te ducán queé stnámà na iin tiàa ndoo vaha cuàhà traste xì, vátùni tavà-né iin ñà-saa, te tavà stná-nè iin ñà-sàna.

Nansa nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús yucán

⁵³ Nì nsihi nì nacani Jesús ejemplu jaàn, dandu nì quihin-ya ichì mànuhù-yá. ⁵⁴ Te na sàni nasaa-yà ñuu-yà, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yà dacuahá-yà nèhivì yucán. Ñàyùcànduá, nì ndulocó nècuàchìmà, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì cunchichí guà nècuàchì yohó, te quidá stná-nè milagru?

⁵⁵ ¿Amádi déhe nècuàchì tùha yàcùn yutnù nduú-né, te dihi-né nduú María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Simón, xì Judas? ⁵⁶ Te cùha-ne, yohó xíndoo stná-nè ndé ndoo-nda. Pues nú ducán, dandu ¿índù nì nìhítàhvì guá-nè quidá-né ducán?

Ñà-jaàn nduá nì cacachi nèhivì, ⁵⁷ vachi nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ìin ana cáhàn cuenta xì Dios, nú inga ñuu nì cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì-né yucán; doco nú ñuu mii-né, ò vehe-ne, cóo, có-quidáñúhú nècuàchì-mà-né —nì cachi-yà.

⁵⁸ Ñàyùcànduá, mànicuì quida-ya milagru fuerte ñuu-yàmà, vachi có-xìníndísâ-néyà.

14

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹ Daaní, tiempu yucán nì xinitnùhu rey Herodes ñà-cuàhà guá quidá Jesús. ² Te nì cachì-te xì nèhivì xì-te:

—Ádi nsì-Juan Bautista nduú Jesús, te sàni natiacu-nè vichi, te ñàyùcànduá quidá-né cuàhà milagru —nì cachì-te.

³ Vachi Herodes mà nduú ana nì chicadi xì Juan vehecàa. Ducán nì quida-tè sàhà ñahàdihì ñani-te Felipe nani Herodías. ⁴ Vachi nì cachi Juan xì-té ñà-có-sàha Dios lugar

coo-tè xì ñahà mà. ⁵ Ñàyùcànduá, cuní-te cahni-ténê, doco yúhî-te nèhivì ñuù-te, vàchi quidá-né cuenta ñà-iin nèhivì yuhù núù Dios nduú nècuàchì mà.

⁶ Doco nì sàà quivì nì naxìnu-tè cuà, te nì quida-tè vicò. Te vicò mà nì itasaha dèhe Herodías mà núù nèhivì (nì casaà) yucán, te cuàhà gá nì cudì ini Herodes. ⁷ Ñàyùcànduá, nì chinaha-té Dios dacútâhvi-téñâ ndéni ñàhà nì cui nì càn-ña. ⁸ Dandu (nì sàhàn-ña) núù dihi-ña, te nì sàcùnaha-ña (nansa càn-ña), te ñàyùcànduá nì cachì-ña xì rey mà:

—Dìni Juan Bautista cuní taxi-ní, cunacaà ini iin charola quixi.

⁹ Dandu nì cuhuun ini rey mà, doco sàhà-ña sàni chinaha guá-te Dios, te sàhà stná compañeru-te ndoó indéhe yucán, ñàyùcànduá nì dandàcú-te ñà-nì còo nacua nì xicàn ñahà chii mà, ¹⁰ nì sàhà-tè orden, te nì quendodò dìnì ndómà vehecà. ¹¹ Te nihí nèhivì dìnì-ndà nì nansìhvi ndé iá-te, inácaà ini iin charola. Ñàyùcànduá, nì tnii ñahà chii mà-ña nì sàhàn nì sàhà-ña dihi-ña. ¹² Dandu nì quixi nècuàchì nìsa dacuahá Juan nì ndanihi-ne nsì ma nì sùxin-ne. Dandu cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì Jesús.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mìl tiàa

¹³ Na ní nsihi nì inini Jesús, dandu nì quècahnu-ya ini iin lancha, cuàhàn cuaán-yá inì-nu dècuèndè iin xaan ndé có-ndòò nèhivì. Doco nì xinitnùhu nèhivì cuàhàn-yà, te ñàyùcànduá nì caquee stná-nè ñuu-nè nì tenchicùn-nèyà ñuhù íchí. ¹⁴ Sàhámà (na ní sàà-yà yucán), te nì quee-ya núù lancha mà, dandu nì xini-yà ndoó cuàhà gá nèhivì. Te nì cuhi ini-yànè; ñàyùcànduá nì dandúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁵ Te na ní cuaà, dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá núù-yá, cachì-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còo ni-iin vehe. Ñàyùcànduá ndaquìndèè-ní xì nèhivì nì cùhùn-nè ñuu cuati yatni cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

¹⁶ Doco nì cachì-yà xì-né:

—Còo necesidad cùhùn-nè inga xaan; mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

¹⁷ Dandu nì cachì-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ù siaca.

¹⁸ Te nì cachì-yà:

—Cunihi-nsiàña quixi.

¹⁹ Dandu nì dandàcú-yá nì mácùndoo nsidaa nèhivì yucán núù yùcù cuati. Te nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ù siaca, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimani-yá Dios sàhà-ña. Dandu nì dàcuàchì-yàña nì sàhà-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèà núù nsidaa nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Te nsidaa-né nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Te pedazu nì ndòo ga nì chitu ùxìn ù ìcà. ²¹ Pues cunaha-nsiá, nsidaa nèhivì nì xixi ma, nahi ùhùn mìl tiàa nì sanduu-ne, te cuaán nduú stná nècuàchì ñahà xì ñà-cuati.

Nansa nì xicandodò Jesús núù tècuí mar

²² Vichi duha nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha te cùhùn cuèé-nè núù-xí yàha-ne inga ladu mar, doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuítà-yà nèhivì cuàhà yucán. ²³ Te na sàni ndaquìndèè-yá xì nsidaa nèhivì mà, dandu nì nana cuaán-yá iin yucù nì càhàn-yà xì Yuamàni-yá Dios. Daaní, na ní cuñaà, iá mindaa-yá yucù yucán. ²⁴ Doco lancha mà, sàcuàhàn-nu dava mahì mar, te cuàhà gá sàni nacuahnu todò tècuí. Ñàyùcànduá ndé ndiàchì nihni-nu, vàchi yàha ga ndee caná tàchì ladu núù-nú. ²⁵ Daaní, sinduhá nì sàà-yà yucán xicándódo-yá núù tècuí. ²⁶ Doco na ní caxini-nè vaxi-ya, nì cayuhí cuàhà-né, te nì càna ndee-né, cachì-nè:

—¡Duma nduá!

²⁷ Doco vichi vichi nì cachì-yà xì-né:

—Nacuàhandee inì-nsia, vàchi yùhù nduí. Màsà yúhî-nsià.

²⁸ Dandu nì cachì Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, nú divi nduu-ní, cachì-ní xì caqui núù tècuí sàì ndé vaxi-ní.

²⁹ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Nahà-ní.

Ñàyùcànduá, nì nuu Pedro nùu lancha mà nì quesaha-né nì xicandodò stná-nè nùu tècuì cuàhàn-nè ndé vaxi Jesús. ³⁰ Doco na ní xini-nè ñà-ndee guá caná tàchì, dandu nì yùhí-nè, te nì quesaha-né cuàhàn-nè càhà-nè ini tècuì mà nì cuì. Ñàyùcànduá, nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor, dacácu-ní yùhù!

³¹ Dandu vichi duha nì chitanini-ya ndahà-yá nì tnii-yanè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iyuhu gá xiníndísá-ní. Chicá vaha màsà cóó-ní xì duda.

³² Dandu nì nana-ya lancha, mii-yá xì stná Pedro. Te vichi duha nì cucuìn tàchì. ³³ Te nì tnàtuu nsidaa nècuàchì ñuhú ini lancha mà nì sàcùitasisi-né nùu-yá, cachí-nè:

—¡Ndisa, Dèhemanì Dios nduu-ní!

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

³⁴ Daaní, na sàni yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchì iin ñuu nani Genesaret. ³⁵ Te nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá, te nì cachitnùhu-ne xì nsidaa gá nèhivì ladu yucán. Ñàyùcànduá, yucán nì casaà cuàhà-né nùu-yá ndacá-né nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne. ³⁶ Te nì sacundahví-nè nùu-yá áma cuáha-ya dùcùn ndahà úún-né siquiera orilla sìcoto xi-ya. Te nsidaa nèhivì nì dùcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

15

Ñà-nduá dacuidá cuàchì ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu, xì dava stná nècuàchì ley xi veheñùhu vaxi-ne, te nì casaà-nè nùu Jesús. Te nì cachi-nè xì-yá:

² —Nècuàchì dacuahá mii-ní, ¿índù chuun có-quidá-né estilu xi xì-ndà? Vàchi na cuàhàn-nè cuxi-ne, có-ndàhá-né (nacua cachí estilu xi-nda).

³ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì-mà:

—Te mii-nsiá tu, ¿índù chuun có-quidá stná-nsià ñà-nduá nì dándàcú Dios? Vàchi iladu nacóó-nsiá ley xi-ya, te chívàha-nsià ñà-nduú estilu xi mii-nsiá. ⁴ Vàchi dohó nì cachi-yà: nì cóó tnùñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá. Te nú nì cáhàn ùhì iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nè, dandu icúmí-nè cui-nè. ⁵ Doco mii-nsiá, tucu quidá-nsiá, vachi cachí-nsià vátuni cachí iin nèhivì xì yuadíhí-nè: “Mà cùì chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmí, vachi sàni cachí sàhà nsidaámà ñà-nduá dihùn ì”. ⁶ Te nú ducán sàni cachí nècuàchì-mà, dandu cóò cá obligación icúmí-nè ñà-chindee-né yuadíhí-nè, cachí-nsià. Ñàyùcànduá, sàhà estilu xi-nsiamà iladu sàni naco-nsià ley nì cachi Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chívàha-nsià. ⁷ ¡Ndahví-nsià! ¡Vàha ga-nsià cahan-nsiá, doco dananì úún-nsià! (Náhà xìcà) ñà-ndácuìsì nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà-nsiá sàhana na ní tiaa-ne ñà-nduá nì cachi Dios, te dohó nì cachi-yà:

⁸ Nèhivì yohó, yuhù-né quidáñuhú-nè yùhù. Doco ini anima-nè, cóò, vachi xica ié cahan-né. ⁹ Cahvi-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiáá, vachi nèhivì úún nduú ana nì quidavàha xi ley chináhà-nè nèhivì.

¹⁰ Dandu nì cana Jesús nèhivì cuàhà mà ñà-tnàtuu-ne nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsià, te cundaà ini-nsià. ¹¹ Mà cúnsidá cuàchì nèhivì sàhà nì-iin ñà-xixí-né; cóò. Doco palabra queé yuhù-né na cachí-nè iñàha, ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchì xì-né.

¹² Dandu nì nataca nècuàchì dacuahá-yá nùu-ya, te nì cachi-nè:

—Cunaha-ní, cudúchì ini nècuàchì fariseu sàhà ñà-nduá nì cachí-ní.

¹³ Dandu nì naxiconihí-yá nùu-né, cachí-yà:

—(Có-quidámà), vachi nú iá iñàha ñuhivì yohó có-nduú ñà-nì chitnùnì ini Yuamánì' iá ansivì, dandu icúmíâ ndañuhá na ian ndañuhu yùcù tnuhu-nda itu. ¹⁴ Nacóó-nsià nècuàchì fariseu mà, vachi quidá-né na ian quidá iin nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi

inga nècuàchì cuaá ichì. Te (ináhá-ndá) nú ducán ni quida-nda, cutu sáa-ndà dacóyo nihni stnaha-nda xìchi.

¹⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nacani-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu nì cachi-ní (xì nècuàchìmà).

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-cùndáa stná ini mii-nsiá? ¹⁷ ¿A có-ínáhá-nsiâ nansa cuu-xi comida xixi-nda, queá yuhù-ndà, dandu yáha ndè tìxi-nda, te después quea? ¹⁸ Doco palabra queé yuhù-ndà, divi ñà-ñuhú ini anima-ndà nduá. Te divi ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi anima nèhivì. ¹⁹ Vàchi ini anima-nè ñuhú cuàhà cuàchi, te divi sàhámà nacání quini guá ini-nè, te sahní stnahá-né, te ò cáhàn-nè xì inga nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-ne, te ò iá-nè xì ndéni nèhivì ní cui mate tà nándàhà-né. Te divi sàhà ñà-nduá ñuhú ini anima-ne, ñàyùcànduá xího stná-nè quida cuihna-né, te cuní-nè dandahví stnahá stná-nè, ò cáhàn quini-ne. ²⁰ Divi cuàchi jaàn nduá dacuidá cuàchi xi anima nèhivì, doco ñà-có-ndàhà-ndà na xixi-nda, có-dàcuidá cuàcha-ndó.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu

²¹ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. ²² Te yucán nì tnàtuu iin nècuàchì ñahà raza cananeu nùù-yá, ndáhì-nè, cachí-nè xì-yá:

—Señor, mii-ní nècuàchì descendencia xi David, cundehè ndahví-ní yuhù, vàchi yáha ga fuerte dandohó iin ñà-malu dèheyoquí.

²³ Doco Jesús, cóni náxícónihí-yá nùù nècuàchìmà. Dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—(Quida-ní favor xícàn-nè), dandu taxi-nínè, vàchi ndé cuñáñá-nsí ñà-ndáhì guá-nè.

²⁴ Dandu nì cachi-yà (xì nècuàchì dacuahá-yá):

—Cuisì nùù nècuàchì raza-ndà Israel nì techuún Dios yuhù càhàn xì', vàchi nahi riì nì tucù xínduu-ne.

²⁵ Dandu nì tnàtuu nècuàchì ñahà mà nì sàcuùin sìsì-né nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Chindee-ní yuhù, Señor mío.

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Ùhì quide ñà-nduá xícàn-ní, vàchi) có-nduá ducán dacúxíó-ndá dìtà nùù dèhe-nda, te cuàha-nda sìhina cuati.

²⁷ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Ñà-ndàa nduá Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina cuati, níhì stná-si iyuhu xèhè dìtà cóyo tìxi mesa xi stohò-si. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yuhù.)

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá xiníndísá-ní. Ñàyùcànduá, ducán ni coó nacua xícàn-ní.

Ñàyùcànduá, divi hora jaàn nì nduvàha dèheyoco-né.

Nansa nì nduvaha cuàhà gá nèhivì

²⁹ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ichì mar de Galilea. Te na nchícùn-yà ichì mà, nì nana-ya iin yucù nì sàcòo-ya. ³⁰ Te cuàhà ga nèhivì nì nataca nùù-yá yucán, ndacá-né nècuàchì cuhí xi-ne, xínduu-ne nècuàchì xicá cuéhè, xì nècuàchì cuaá, xì nècuàchì ìhìn, xì nècuàchì cuhí ndahà-xí, vàchi cuàhà gá cuéhè ndohó-né. Te nì chitànduhù-ñánè nùù-yá, te nì dánduvàha-yanè. ³¹ Ñàyùcànduá, nì ndulocó nèhivì cuàhà mà na ní xini-nè nansa nì cuu nì nacahàn nècuàchì ìhìn, te nì nduvità ndahà nècuàchì cuhí ndahà-xí; stná nècuàchì xicá cuéhè, nì nacaca viì stná-nè, te nì natùinuù stná nècuàchì cuaá. Te nèhivì nì xini mà, cuàhà gá nì naquimani-né Dios ñà-cuàhà guá sàni chindee-yá nèhivì ñuu-nè Israel.

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmì mìl nèhivì

³² Daaní, nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cuhí inì nēhivì yohó, vāchi vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnâhâ-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. Te có-cuní` nacuitià-nè nùhù-nè nú tãñâha ga cuxi-ne, vāchi vihini cuitá-nè ichì nùhù-nè.

³³ Dandu nì cacachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Doco ¿índù nihì-ndà ñà-cutiacu-nè ñà-cuàhà guá-nè? vāchi yucù nduá yohó.

³⁴ Te nì ndàcàtnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà xì iin ùì siaca cuati —cachí-nè.

³⁵ Dandu nì dandàcú-yá nì mácùndoo vii nsidaa nēhivì mà ñuhù. ³⁶ Te nì tnii-ya ùsà pan xì stná siaca ma, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchì-yáñà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèa nùù nēhivì cuàhà mà. ³⁷ Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. Dandu después nì dàtácá-nè ùsà canasta nì chitu ñà-nì cuyodò gá. ³⁸ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì tiàa nì xixi ma, cùmi mil nì sanduu-ne, te cuaán nduú nècuàchì ñahà xì stná ñà-cuati. ³⁹ Daaní, nì dãnácutià-yá nēhivì mà, te nì nana tu-ya iin lancha cuàhàn-yà dècuèndè ladu ñuu Magdala.

16

Nansa nì xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹ Dandu nì quixi nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, te nì xicàn-nè ñà-nì quidá-yá iin milagru cundehè-né, te cundua seña cudû ndisa ini Dios sàhà-yá. Ducán nì xicàn-nè, áma níhìndèè-né daquéè cuàchi-ne dìquì-yá. ² Doco mii-yá, nì cachì-yà xì-né:

—Nú nì cuaà, te cuahá laa ansivì, dandu cachí-nsiá: “Seña nduá ñà-ícúmí cuun dàvì”.

³ Daaní, dàtnàa tu, nú color cuahá iá ansivì, te ndiaha gá itá vïcò, dandu cachí-nsiá: “Vàxi dàvì vitni”. ¡Ndahví-nsiá! Dananí uun-nsia nchichí-nsiá, vāchi mate vātùni nacuni-nsiá seña iá ansivì, doco mà cùì nacuni stná-nsiá índù tiempu nduá vichi.

⁴ Nēhivì tiempu vichi, malu cuàhà-né, vāchi có-càhvì sàhnú ví gá-nè Dios, cutu milagru-nì xicàn-nè cundehè-né. Doco mà níhì-né cundehè-né milagru cuní-nè, cuiisì milagru nì cuu xi Jonás sàhana —nì cachì Jesús.

Dandu nì nacooyanè cuàhàn-yà.

Nansa nì cachì Jesús xì nēhivì xì-yá ñà-nì cúndóó-né cuidadu sàhà ñà-nduá chináhà nècuàchì fariseu

⁵ Dandu nì caquee nècuàchì dacuahá-yá, cuàhàn-nè (xì-yá) inga ladu mar yucán. Doco nì nandòdó-né cunihi-ne pan cùhùn. ⁶ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gá nì cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xì pan xi nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì saduceu.

⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhù-nè, cachí-nè:

—Ádi sàhà ñà-còò pan nihì-nda vāxi, ñàyùcànduá cachì-yà xì-ndà ducán.

⁸ Dandu nì cundaà ini-yá ñà-nduá ndatnúhù-nè, ñàyùcànduá nì cachì-yà xì-né:

—Mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá. Có-xiñhù nì ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vāxi. ⁹ Yùhù xiní` tãñâha ga cundaà inì-nsia. ¿A có-nsinúú inì-nsia sàhà ùhùn pan (nì xixi) ùhùn mil tiàa, te nadaa ga icà pedazu pan nì ndòò nì dàtácá-nsiá? ¹⁰ Te ¿a có-nsinúú gá stná inì-nsia sàhà ùsà pan nì xixi cùmi mil nēhivì, te nadaa ga icà pedazu pan nì ndòò stná? ¹¹ Xiñuhu cundaà ini-nsiá ñà-màdì pan ndisa cāhìn sàhà-xí na ní cachì xì-nsiá ñà-nì càquín-nsiá cuidadu sàhà ñà-nsidátáchí xì pan xi nècuàchì mà.

¹² Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè sàhà ñà-nduá nì cachì-yà, màdì ñà-nsidátáchí xì pan ndisa nduá cāhàn-yà sàhà-xí. Còò, sàhà ley chináhà nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, divì nduá cāhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì cachì Pedro ñà-xiníndísâ-né Jesús ñà-nduú ndisa-ya Cristu nì quixi nùù Dios

¹³ Daaní, cuàhàn Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ladu ñuu Cesarea de Filipo. Te nì ndàcàtnùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ¿índù nècuàchì nduí cachí nèhivì?

¹⁴ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní, te dava-ne, Elías nduu-ní, cachí-nè. Daaní, dava tu-ne cachí-nè ñà-nduù-ní Jeremías, te ò inga profeta sàhana nì sacahàn cuenta xì Dios.

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

¹⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Divi Cristu Dèhemanì Dios iá nicanicuahàn nduu-ní.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Nansicáhàn mii-ní, Simón dèhe Jonás! vàchi màdì nèhivì ñuhivì yohó nì dàtnùù ini xì-ní ñà-nì cundaà inì-ní ducán. Còó, divi Yuamánì' iá ansivi nduú ana nì dàtnùù xì sàxínìtnù-ní. ¹⁸ Te yùhù cachí' xì mii-ní, Pedro, ñà-icúmí-ní cunduu-ní na iin cavà fuerte ndé cuàha iin vehe. Te vehe-ma cundua nahi nèhivì-xì icúmí danátáquì. Te mate (ni queé) nsihi ñà-malu yehè andea (quixa), doco mà sàà cundeá nùù ana xínduu tàcá nèhivì xì. ¹⁹ Vàchi cuàhàn daníhìtáhvì' mii-ní (ñà-sàhà palabra cachí-ní) icúmí yàha nèhivì ndè ñuhivì ìì xì Dios, na ian cucumi-ní ndahà cáa xán. Te nú cachì-ní xì-né ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Te ò nú nì cachí-ní xì-né ñà-màdì cuàchi nduá sàni quida-ne, dandu divi cundiaa stná mà ndè ansivi —nì cachi-yà.

²⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cachí-nè xì nèhivì ñà-nduú-yá Cristu (nì quixi dìquì-xì).

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yà cui-yà

²¹ Daaní, quivì yucán nì quesaha-yá cachitnùhu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá nansa icúmí cuu xì-yà na sàà-yà ñuu Jerusalén. Icúmí-yà ndoho cuahà-yá, nì cachi-yà xì-né, vàchi ducán icúmí quida nècuàchì sahnú dandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñùhu. Te nú sàni xìhì-yà, dandu icúmí-yà natiacu-yà tìxi ùnì quivì. ²² Dandu nì tavà cuaán Pedro-yà, te nì càhàn duchi ini-nè xì-yà, cachí-nè:

—Cahnú gà Dios, màsà nunca cuu xì-ní ducán.

²³ Doco nì naxiconihí-yà nùù-né, cachí-yà:

—¡Cuxio-ní nùì, vàchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní, te quidá quínì-ní xì'! Cuisì chuun xì nèhivì ñuhivì yohó nduá nihnú inì-ní, màdì chuun xì Dios.

²⁴ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yà:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu naco-ne ñà-nduá cuní inì-ní mii-né quida-ne, te quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xì-ne cutnáhâ-né xì' ñà-cui stná-nè. ²⁵ Vàchi nsidaa ana cuní dacácu xì vida xì, ñà-dandáñúhú dahuun-ne mii-né nduá. Doco nú nì cuí-nè sàhì, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xì-ne nduá. ²⁶ Vàchi mate nì níhì iin nèhivì nsidaa ñà-ìá ñuhivì, doco nì mà sàà-mà cundua ñà-vàha xì-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó. Te ò nú nì cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúì.

²⁷ Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí naxicocuñ, cutnahá stnàì xì cuàhà ángel xì. Te ndiaha gá icúmí coo tnùñuhu xì, nahi tnùñuhu xì Yuamánì'. Dandu nsidandà sàhà nsidaa nèhivì ñuhivì, según nansa nì quida iin iin-ne. ²⁸ Te cunaha-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, mà cúì-nsià dècuèndè cuni-nsiá nansa coo quivì naxicocuñ yùhù ñuhivì yohó cusahnúì.

17

Nansa nì nadama Jesús mii-yà, nì natnuù nihni ndiaha-yà

¹ Daaní, na ní yàha ìñù quìvì, dandu nì saca Jesús Pedro xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndé dìnì iin yucù ducún. ² Te yucán nì nadàma-ya, tucu nì nàcùnàhà-yà nì xini nècuàchìmà, vàchi nì natnuù nihni fuerte nùù-yá nahi orá, te nì nanchii cuxín yaa stná sìcoto xi-ya nahi nduà orá. ³ Dandu nanàá nì xini stná-nè jaàn sàni ndecoyo stná nèhivì (sàhaha) nani Moisés xì Elías, ndatnúhú-nè xì-yá.

⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ñansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavàha-nsi ùnì siahva, nú cuní-nì; ian coo mii-nì, ingà coo Moisés, te ingà coo stná Elías.

⁵ Meru cáhàn Pedro ducán, te nì dàhvi nsidaa-né mahì iin vïcò nchií ndiaha. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahì vïcò mà, cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudû inì sàhà-yá. Ñàyùcànduá cunini-nsia ñà-nduá cachí-yà.

⁶ Daaní, na ní inini nècuàchì dacuahá-yá palabra mà, dandu nì tutuyuhu nsidaa-né ñuhù, vàchi nì yùhì cuàá-nè. ⁷ Dandu nì tnàtuu Jesús nùù-né, te nì chituu-ya ndahà-yá icà-né, cachí-yà:

—Vàtùni ndacuíta-nsia; màsà yùhì gà-nsià.

⁸ Dandu nì ndacoto-ne inicutu, te nì xini-nè, còò cá iin, ndé làcà mii Jesús iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì chinaha-yànè, cachí-yà xì-né:

—Màsà nácánì-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsiá vichi dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

¹⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Nú ducán, dandu ¿ìndù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-dihna icúmì naxicocuñin Elías?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihma icúmì Elías naxicocuñin-nè, te nsidaviì-né nsidaa chuun có-íá vii. ¹² Doco cunaha-nsiá, sàni quixi nècuàchìmà, doco nì nacuaà nèhivì-né, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchìmà nacua cudû ini-nè. Te ducán icúmì-nè dandohó stná-nè yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

¹³ Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè ñà-divi Juan Bautista cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Nì nsihi nì nasaa-yà xì-né ndé ndoó cuàhà nèhivì, dandu ndacá nècuàchìmà iin tiàa nì quesaa nùù-yá. Te nì sàcuñin sìsì tiàa ma nùù-yà, ¹⁵ cachí-nè:

—Señor, cundehè ndahví sacù-nì dèhi, vàchi cuàhà gá xichi xíhì ihí-te. Yáha ga ndohó-te, vàchi cuàhà xichi nduá-te mahì ñuhu xì mahì tècuí. ¹⁶ Ñàyùcànduá, ndaquí-te nì quixi nùù nècuàchì dacuaha-ní, doco màni cùí dandúvaha-nè.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá; nì có-sàà-nsia cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quìvì icúmì coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiàte quixi nùí.

¹⁸ Dandu (nì saca-nète vaxi nùù-yá), te nì dandàcú-yá nì sadi-yà nùù ñà-malu mà, te nì quea cuàhàn. Te nì nduvàha nchito-tè.

¹⁹ Daaní, después na iá cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì catnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù chuun mànicùí tavà nsiùhù ñà-malu mà?

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàhà-ñá iyuhu guá xiníndísâ-nsiá, ñàyùcànduá mànicùí. Vàchi ñà-ndáà nduú palabra cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndísâ ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata cuati yutnù mostaza, dandu vātùni dandacú-nsiá nùù yucù jaàn, te cachi-nsiá xán: “Cuxio iladu”,

te seguru icúmí cuu ducán, vèchi nsidanicuú iñàha cui quida-nsia, nú xiníndísâ-nsiá.
²¹ Doco ñà-malu tnaha quisi ñisa inacaa ini tèchii ma, có-quèé yáchà, cuisi nú ni cacán tàhvi-nsiá nùu Dios, te cunihiù dócô-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

²² Na iá va-ya ladu Galilea, nì cachi-yà xì nèhivì xicánúú xí-yà:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vèchi iá iin tiàa cuàhàn cahin xì' nùu-né. ²³ Dandu cahnì-né yùhù; doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacuì —nì cachi-yà.

Te nèhivì dacuahá-yà, cuàhà gá nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini sàhámà.

Nansa nì nihì Jesús dìhùn ñà-chiyàhvi-ya cuota xi-ya

²⁴ Daanì, na ní sàà-yà xì-né ñuu Capernaum, dandu nì tnàtuu tè-xicàn xì cuota nùu Pedro, cachí-te:

—¿A có-chiyàhvi maestru xi-nsia cuota xi-ne?

²⁵ —Jaan —cachí Pedro.

Dandu nì quìhvi-ne ini vehe (ndé iá-yà). Te dihna-ya nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—¿Nansa tuxí inì-ní, Simón? ¿Nansa quidá rey ñuhivì yohó? ¿A nùu nèhivì xì mii-té tavà-te cuota xi-tè, te ò nùu nèhivì tucù (dandacú-te nùu-xì)?

²⁶ Dandu nì cachi Pedro:

—Divi nùu nèhivì tucù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nèhivì xínduu nèhivì xì rey, còò obligación icúmí-né, ¿á ma ndisá? ²⁷ Doco sàhà-ñá có-cunì-ndà cuduchi ini ni-iin nèhivì sàhà-ndà, ñàyùcànduá cuahán-nì mar yucù siaca, te quisi primeru nihì-ní, nacuna-ní yuhù-sí, te tavà-ní dìhùn inácaa mà. Dandu cunihi-ní cùhùn chiyàhvi-ní nùu nècuàchì mà, vèchi vátùnì sàà mà sàhà nduì-ndà —nì cachi-yà.

18

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

¹ Daanì, hora yucán nì tnàtuu nècuàchì dacuahá-yà nùu-yà, te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Ana chicá ndiaá nùu nsidaa nèhivì ñuhivì ì xì mii-yà iá ansivì?

² Dandu Jesús, nì cana-ya iin tètii, te nì chicanì-yàte mahì nsidaa-né, cachí-yà xì-né:

³ —Palabra ndàcuìsì nduá cachí' xì-nsiá yohó; nú màsà nàxícócuìn ini-nsiá, te nàcùnihnu viì inì-nsiá na iin ñà-cuati, dandu mà sàà-nsiá ñuhivì ì xì mii-yà iá ansivì.

⁴ Ñàyùcànduá, iin nèhivì, nú nihnú ndáhvì ini-nè nahi tètii yohó, pues divi-ne nduú ana chicá ndiaá ndé nduú ñuhivì ì xì Dios. ⁵ Te nú sàhà yùhù quidáñúhù nèhivì iin tètii nahi tètii yohó, dandu davanì queá na ian yùhù quidáñúhù-né.

⁶ 'Nú nì datúcù iin nèhivì iin ñà-cuati xiníndísá-xì, jndahví-nè! Vèchi chicá vaha màcùndiacu iin yùu yódò ducùn-né, te ndiachi-né mahì mar cunú sàhà-ñá màsà dátúcù gà-nè iin ñà-cuati. ⁷ jndahví nèhivì ñuhivì datúcù xì ñanìtnaha-xì! Vèchi mate fuerza cuàhàn tucù dava-ne, doco yáha ga ndahví tiàa dísàhà-xì tucù-né.

⁸ 'Te ò nú sàhà ndahà-nsiá ò sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha nì táhndèà, te dacanà-nsiáñà, vèchi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùu Dios), te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, mate sàni ndañuhu iin ndahà-nsiá, ò iin sàhà-nsiá, te màdiá coo nsihì-nsia, te ndi-achi-nsiá ndé xìxìn ñuhu nicanicuahàn. ⁹ Te nú sàhà nduchinúu-nsiá quidá-nsiá cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáñà dacanà-nsiá, vèchi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùu Dios) xì mindaa nduchinúu-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá xì nduá, dandu después icúmí-nsiá ndiachi-nsiá ndé xìxìn ñuhu andea.

Ejemplu sàhà rii nì tucù

¹⁰ 'Màsà nunca cahíhì inì-nsia iin ñà-cuati nahi tàyòhó, vàchi cachí ndàì xì-nsiá, ndè ansivi ndoó ángel (ndiaá) xán, te nicanicuahàn ndoó tũha-ne nùu Yuamánì'. ¹¹ Vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, nì quesà ñuhivì yohó ñà-dacácui ana cuàhàn ndañuhu nì cuí.

¹² '¿Nansa tuxí inì-nsia quida iin tiàa nú ndoó iin cientu riì xí-né, te nì tucù iin-sì? ¿Amádi nácóó-né 99 quisi dava ga mà yucán ndé (xixáhan-sì) yucù yucán, te cùhùn-nè nanducu-né quisi nì ndañuhu ma? ¹³ Te nú sàni natù-sì, dandu cudû gá ini-nè. Ndè chicá cudû ini-nè sàhà quisi yucán nùu nsidaa gá quisi cóni tucù mà. ¹⁴ Pues ducán iá stná xì nèhivì nahi ñà-cuati yohó, có-cùnì Yuandiaha-nsiá iá ansivi ndañuhu nì-iin-ne.

Nansa quida-nda nú sàni quida iin ñanìtnaha-nda iin cuàchi nùu-ndà

¹⁵ 'Nú nì quidá iin ñanìtnaha-nsia iin cuàchi nùu iin-nsia, dandu nècuàchì nì quida quini-ne nùu-xí, xiñuhu tavà cuaán-ñánê iladu, te ndatnuhu víi-né xi nècuàchì mà. Te nú nì quihín casu nècuàchì mà, dandu ñà-sàni dàcácu tnahá-né nduá. ¹⁶ Doco nú có-quihín casu nècuàchì mà, dandu xiñuhu cuaca-ne iin ò ùi gá nèhivì sàhà ñà-cunduu-ne testigu cundaà vaha inì-xi nansa ndisa iá chuun. ¹⁷ Doco nú ni-xi ñà-jaàn có-cùnì-nè, dandu nì cùhùn-nsiá nùu nsidaa nèhivì natácá càhvì xì Dios. Te nú iin-nì có-cùnì-nè quihín casu-nè nsidaa nèhivì mà, dandu nì cùnàhá chuun ma, te quida-nsia cuenta na ian nècuàchì siùmí nduú-né, te ò iin ana nì cuchicuehe dahuun anima-xi.

¹⁸ 'Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá yohó: nú cachí-nsiá xì nèhivì ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Stná palabra cachí-nsiá xì-né ñà-màdì cuàchi nduá sàni quida-ne, divì cundiaa stná mà ndè ansivi.

¹⁹ 'Te cachí stnáì xì-nsiá, mate cuísi ùi-nsiá ndoó, doco nú iin-nì sàni cachi nduì-nsiá cuàhàn-nsiá càcàn tàhvì-nsiá iñàha nùu Yuamánì' iá ansivi, dandu icúmí-yá quida-yañà, ndéni chuun nì cui nì cundúá. ²⁰ Vàchi nú sàni nataca-nsiá mate ùi ò ùnì-nsiá iin-nì xaan, te ndácùcahan-nsiá quivì, dandu yucán icúmí coo stnáì cutnahí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

Xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà quidá-ndá na ian nì quida peón cóni cùnì cuicahnú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi

²¹ Dandu nì tnàtuu Pedro nùu-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿nadaa xichi icúmì cuicahnú inì sàhà iin ñanìtnahi nú nì quida-ne cuàchi nùu? ¿A ndé' ùsà xichi, ò nadaa xichi?

²² —Còò —cachí Jesús xì-né— màdì cuísi ùsà xichi, cachí'. Dècuèndè (yáha ga cuàhà tantu) ñà-jaàn xiñuhu cuicahnú inì-nì sàhà-né, mate 70 tantu gá nùu ùsà xichi nì cundúá.

²³ 'Ñàyùcànduá, ducán iá stná ñuhivì lì xí mii-yá iá ansivi nacua nì cuu na ní dányàha iin rey nsidaa cuenta xi nèhivì nduú peón xi-ne. ²⁴ Nì natavà víi-né cuenta, te nì cana-ne iin peón iníhíca cuàhà millón pesu nùu-né. ²⁵ Doco còò nì-iñàha icúmì-tè ñà-danáa-té. Ñàyùcànduá, nì dandàcú rey mà ñà-nì cùyàhvi-tè, mii-té, xì ñahàdihí-te, xì dèhe-tè, xì nsidanicuú stná traste xi-tè sàhà-ñá tui dikhùn danáa-té. ²⁶ Doco nì tutuyuhu-tè ñuhù nùu sàhà rey mà nì sacundahví-te nùu-né, cachí-te: “¡Señor! Quida sacù-ní favor xì', cundiatu tahvì gá-nì yùhù, dandu danáa nsihí”. ²⁷ Ñàyùcànduá, nì cuhi ini rey mà-té, te nì nacoo-nète, nì dandùtù nsihí-né ñà-nduá iníhíca-tè.

²⁸ 'Doco nì quee cuisì-té nùu rey mà, te nì sàhàn-te nì nanducu-té inga peón nduú compañeru-te, vàchi iníhíca stná nècuàchì mà iin cientu dikhùn plata nùu-té. Te nì tnii nihni tnau tehe-té ducùn-né nì cachí-te xi-né: “Danáa dahuun ñà-nduá iníhíco nùu”. ²⁹ Dandu nì tutuyuhu stná nècuàchì mà ñuhù nùu sàhà-té nì sacundahví-nè nùu-té, cachí-nè: “Quida sacù-ní favor xì' cundiatu tahvì gá-nì yùhù, dandu danáa nsihí”. ³⁰ Doco còò, cóni cùnì-te. Nì sanicuàchi-tè sàhà-né nì chicadi-tené dècuèndè danáa nsihí-né ñà-nduá iníhíca-nè. ³¹ Doco na ní xini dava ga peón nduú compañeru-te, cuàhà gá nì cuduchi ini-nè. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì nacani-ne xì rey mà ñà-nduá nì quida-tè. ³² Sàhàmà tucutu nì cana rey mà-té nì cachi-nè xì-té: “¡Peón malu nduú-yó! Vàchi yùhù, nì xicahnú

inì sàhù; nì dándùtù nsihí ñà-nduá nì iníhíco, vàchi ducán nì sacundahvú núí'. ³³ ¿A có-ndiá ìcà stnáu cuhi inù compañeru nacua nì quide xì miun?" nì cachi rey mà. ³⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga nì xidà ini-nè, ñàyùcànduá nì dàyáha-nète ndahà tè-dàndòhò-xì nèhivì ñà-coo-tè ndahà-témà ndè cachi danáa nsihí-te.

³⁵ 'Pues ducán icúmí quida stná Yuamáni' iá ansivi xi mii-nsiá nú có-cùní-nsià cuic-ahnú ndisa ini-nsià sàhà ñanìtnaha-nsia —nì cachi Jesús.

19

Màsà caté stnàhà-ndà

¹ Daaní, na ní nsihì nì cachi Jesús ducán, nì quee-ya ladu Galilea cuàhàn-yà ndè inga ladu yùte Jordán ndé nduú stná ladu Judea. ² Te cuàhà gá stná nèhivì nì tenchicùn xì-yá nì sàa stná-nè yucán. Ñàyùcànduá nì dándùvàha-ya nècuàchì cuhí xi-ne.

³ Dandu nì catnàtuu nècuàchì fariseu nùù-yá nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né daquéè cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—(¿Nansa cachí-ní?) ¿A vátùni cate-ndà ñahàdihí-ndà nansa ni nì cui?

⁴ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ádi sàni cahvi-nsia nùù tutu ìi ndé cachá' nansa nì quidayucun Dios nèhivì primeru, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁵ Te nì cachi stná-yà ñà-jaàn nduá dísàhà-xì nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùù yuadíhí-nè. Ñàyùcànduá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco vichi na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne. ⁶ Sàhámà có-nduú gá-nè diín diín nèhivì; cóo, vàchi quida-nda cuenta na ian imindaa nèhivì nduú-né. Ñàyùcànduá, nú ducán sàni dàcuàcátnáhà Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà caté stnàhà-né.

⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi Moisés iá permisú, vátùni cuàha-nda ñahàdihí-ndà iin tutu cachí cuàhàn-nda cate-ndañá, dandu nacoo-ndañá? —nì cachi-nè.

⁸ —Còó —cachí-yà—; sàhà ñà-có-cùní-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcànduá nì sàha Moisés permisú cate stnàhà-nsiá. Doco na ní quesaha ñuhiví, cóo, màdì ducán nìsá ìa. ⁹ Te yùhù cachí stnàì xì-nsiá, cuàchi ndisa nduá nú nì caté iin nècuàchì tiàa ñahàdihí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà. Doco nú sàni càhàn ñahàdihí-nè xì inga tiàa, dandu màdì cuàchi cunduu ñà-cate-nè ñahàdihí-nèmà. Te nú nì nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà nì sate stnàhà, divini cuàchi cunduu stná mà.

¹⁰ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Nú ducán (ùhì) iá chuun sàhà iin ñahàdihí-ndà, dandu chicá vàha màsà nándàhà-ndà.

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì nsidaa nèhivì sàa mànihì inì-xi sàhà ñà-nduá nì cachi jaàn, cuisì nèhivì sàni nìhìtáhvì mànihì inì-xi.

¹² 'Dava nèhivì, có-ìá nsihì iquicúñú-nè, vàchi ducán nì cacu-ne, ñàyùcànduá, có-nándàhà-né. Daaní, dava nèhivì, có-ìá nsihì-ne sàhà-ñà ducán nì quida nèhivì xì-né. Daaní, dava stná-nè cuisì sàhà-ñà (cudì ini-nè quida-ne) chuun xì ñuhiví ìi xì Dios, ñàyùcànduá có-cùní-nè nándàhà-né. Nú nì sàa-nsià mànihì ini-nsià palabra yohó, vátùni, (te nú cóo, pues mà cùndàa inì-nsia).

Nansa nì chitándòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati ñà-cundiatúa

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati vaxi nùù-yá ñà-chitándòó-yá ndahà-yá dìni-vé, te càcàn tàhvì-yá nùù Dios sàhà-vé. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùù nècuàchì mà.

¹⁴ Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Nacoo-nsia ñà-cuati nì quixá núí. Màsà cadí-nsià nùá, vàchi nsidaa ana nìhnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàa ñuhiví ìi xì mii-yá iá ansivi —nì cachi-yà.

¹⁵ Dandu nì chitándòó-yá ndahà-yá dìniá, te cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁶ Daaní, nì sàà iin tèchii nùù-yá, te nì cachì-te xi-yá:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì' índù obra vaha guide, te nihitáhvi' vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—¿A ndísá (cuní-ní) càhàn-ní xì yùhù sàhà índù iñàha nduú ñà-vàha? Vàchi còò nì-iin nèhivì ùùn vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. Doco nú cuní-ní nihitáhvi-ní vida ndiaha, dandu chivàha-ní ñà-nduá dandacú-yá.

¹⁸ Dandu nì cachi tèmà:

—¿Índù ñà-càchí-yà icúmí chivàhi?

Te nì cachi Jesús:

—Divi ñà-màsà cáhni stnaha-nda, nì màsà càhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, nì màsà quidá cuíhná-ndá, nì màsà cáchí stná-ndà nì-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁹ Te nì coó tnùñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá; te nacua cuú íní-ndà sàhà mii-nda, divi ducán icúmí-ndá cuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

²⁰ Dandu nì cachi tèchii ma xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíi. ¿Índù iñàha cumàni gá guide?

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Nú ndisa cuní-ní cunduu-ní iin ana vaha ndisa, dandu cuahán-ní dicò nsìhì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dìhùn mà nùu nècuàchì ndahví; dandísá nihitáhvi-ní cucumi-ní cuàhà ñà-cuicà iá ansivi. Te quixi-ní cunichicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²² Daaní, na ní inini-tè ñà-jaàn, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vàchi cuica cuàhà-té. Ñàyùcànduá nì quihin-tè ichì mánuhù-té.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndácuìsì nduá cachí xì-nsiá: Ùhì sàstnùhù sàà iin tècuicà ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi. ²⁴ Te ùhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùu chìcòhò ndúhu íqui, doco ñà-chicá ùhì nduú ñà-yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios —nì cachi-yà.

²⁵ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán nduá, dandu ùhì ndisa càcu anima iin nèhivì.

²⁶ Dandu nì indehè váha Jesús-nè, te nì cachi-yà:

—Nèhivì ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vàchi nsidaa iñàha, mà ùhì quida-yañà.

²⁷ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoò-nsi nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vàxi-nsi nchícùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì Señor. Ñàyùcànduá, ¿índù iin ñà-vàha icúmí-nsí nihì-nsí?

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Cunini-nsia palabra ndàcuìsì yohó: na sàà tiempu ndusaa nsidaa ley ñuhiví, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí nàcòi nùu silla ndiaha xí. Te daa cunduu quivì nihitáhvi stná nsì-úxin ùi mii-nsiá, màcùndoo stná-nsià nùu iin iin silla vico ma, te dandacú-nsià nùu nsidaa descendencia xi nsì-úxin ùi dèhe Israel. ²⁹ Daaní, nú sàhà yùhù sàni nacoò iin nèhivì iñàha, dandu iin cientu gá tantu ñà-jaàn icúmí-nè nihitáhvi-nè. Mate icúmí-nè nacoò-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, có-quidámà, vàchi iin cientu gá tantu icúmí stná-nè nihitáhvi-nè, te nihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³⁰ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichì, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí quivì yucán. Te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichì, icúmí-nè nàcòdonùu-nè nùu-xí.

20

Ejemplu nì nacani Jesús sàhà peón xíquidachuún xì sì-úvà

¹ 'Ducán iá ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi nacua nì quida iin lamú, naha nì quee-ne cuàhàn-nè nducu-né peón caquidachuún nùu-né. ² (Te na ní tui-tè), dandu nì ndoo-ne ñà-chiyàhvi-ne iin dihùn plata quivì, ñàyùcànduá nì techuún-nè ñà-cacuhùn-te quidachuún-te itu-nè. ³ Daaní, nahi càhìin nì quee tu-ne cuàhàn-nè yàhvi, te yucán nì xini-nè itá uun itnii gá tiàa. ⁴ Ñàyùcànduá nì càhàn-nè xì-té áma cúhùn stná-te quidachuún-te itu-nè, te quiyàhvi stná-te iyuhu nacua ndiá ìcà. Ñàyùcànduá, nì dandáa stná-te cuàhàn-te. ⁵ Daaní, tucu tu nì quee-ne nahi càxíhùì, te yucán nì nihì tú-né iin ùì gá peón; stná càhùn nì cuaà, ducán nì quida stná-nè. ⁶ Daaní, nahi càhùhùn tucu tu nì quee-ne nì xini tu-ne itá úun más gá tiàa yucán, ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-té: “¿Índù chuun ndui yacá itá úun-nsiá?” ⁷ Te nì cacachi-te xi-né: “Divi sàhá còò iin taxi xi chuun quida-nsi”. Dandu nì cachi-nè xì-té: “Pues cuahán stná-nsià quidachuún stná-nsià itui, te quiyàhvi stná-nsià nacua ndiá ìcà”.

⁸ Daaní, na ní cuaà dahuun, dandu nì cachi lamú mà xì tiàa dandacú nùu nsidaa peón mà: “Cana-ní nsidaa-té nì quixí-te quiyàhvi-tè; doco dihna peón nì quihvi último nì cáyàha, dandu ducán cunchicùn tnahá-te quihvi-tè dècuèndè stná nùu peón nì quihvi primeru”. ⁹ Ñàyùcànduá, dihna tiàa nì caquihvi nahi càhùhùn nì yàha, te iin iin-tè nì nihì-té iin iin dihùn plata. ¹⁰ Daaní, nì cáyàha stná peón nì quihvi naha, te chicá más cuàhàn-te nihì-té cahan-té, doco còò. Iin-ni nì canihì nsidaa-té. ¹¹ Ñàyùcànduá nì quesaha-té daquéè cuàchi-tè dìquì lamú mà, ¹² cachí-te xi-né: “Cuisi iin hora-ni nì caquidachuún nècuàchì último jaàn, te quida-ní cuenta na ian dava-ni nì quidachuún-né xì nsiùhù, mate ndui yacá nì quidachuún ndee-nsí nùu cahnì”. ¹³ Dandu nì cachi lamú mà xì iin tiàa mahì peón mà: “Còò, amigo, màdì cuàchi nduá quidé. ¿Amádi sàni ndoo sahnu-nda ñà-quiyàhvi iin iin-nsia iin-ni dihùn plata? ¹⁴ Tnii-ní yàhvi-ní, te cuahán-ní, vachi yùhù cuní ñà-dava-ni quiyàhvi stná nècuàchì último yohó nacua quiyàhvi mii-nsiá. ¹⁵ ¿Á coo derechu xi ñà-quide xì dihùn xí nacua chítnùni ini? ¿ò cumbídià inì-ní ñà-ni quide iin ñà-vàha (sàhá nècuàchì mà?), nì cachi lamú mà). ¹⁶ Sàhá yùcànduá, nècuàchì chicá idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí, te nècuàchì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdònùu-né nùu-xí. Vachi mate cuàhà nèhivì cánà (cundoo nùu Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

¹⁷ Daaní, meru xicá Jesús ichì mànana-ya cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, te nì tavà cuàán-yà nsì-úxin ùì tiàa dacuahá-yà, te nì cachi-yà xì-né:

¹⁸ —Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén, te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñùhu, te icúmí-nè cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. ¹⁹ Dandu dayàha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiàa-te yùhù, te cahnì cui-te yùhù, dandu chituu-tè yùhù nchìca cruz, doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacui.

Ñà-nduá nì xicàn dihi Jacobo xì Juan nùu Jesús

²⁰ Daaní, vaxi ñahàdihì Zebedeo nùu-yà, ndacá-né dèhe-ne, te nì sàcùlìn sàsì-né nùu-yà, cuní-nè càcàn-nè iin favor nùu-yà. ²¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù iñàha cuní-ní?

Te nì cachi-nè xì-yà:

—Cuní nihitáhvi ndúi dèhi yohó ñà-cundoo iin iin-tè ladu-ní quivì sàà-ní cusahnu-ní ñuhiví, iin-tè coo ladu cuàhá-ní, te ingà-te ladu itnì-ní.

²² Dandu nì cachi-yà xì ndúi tiàa ma:

—Mii-nsiá, có-sànihì ini-nsià ñà-nduá xicàn tàhvi-nsià nùu. ¿A vátùnì cundee inì-nsia ndoho-nsia nacua icúmí ndohi te yàha stná-nsià tnùndoho nacua icúmí yàhi?

—Jaan —nì cachi-nè— vátùnì stná nsiùhù.

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, icúmí-nsiâ ndoho-nsia nahi yùhù, te icúmí-nsiâ yàha stná-nsià tnùndoho nahi yùhù; doco ñà-danìhìtáhvi' mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúi, mà cúí, vàchi có-quidá tocar yùhù quide ñà-jaàn. Yuamánì' nduú ana chítùnì inì-xi índù nèhivì nìhìtáhvi cundoo iin iin ladúi.

²⁴ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi gá ini-nè sàhà ùi ñàní mà. ²⁵ Doco nì cana-ya nsidaa-né nì nátácá-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ináhá-nsiâ nansa xíquida tè-cùsáhnû inga ñuu, fuerte cusáhnû-te nùù nèhivì ñuù-te; vàchi nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nècuàchì ñuù-te.

²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú iá ana cuní cunduu ana dandacú nùù-nsiá, dandu icúmí-nè cunduu-ne ana xinúcuáchì nùù nsidaa-nsiá. ²⁷ Vàchi nècuàchì cuní codònnù nùù-xí, icúmí-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xí nècuàchì dava ga. ²⁸ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cóni quésài ñuhiví yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñà cunucuachi mií nùù-né nì quesai, dandu después cuàhi vida-xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre.

Nansa nì natùinuù ùi nècuàchì cuaá nì quida Jesús

²⁹ Daaní, mii-yá xì compañeru-yà, nì quihin-ya ichì nì quee-ya ñuu Jericó, te nchícùn cuàhà gá stná nèhivì dava ga. ³⁰ Te yuhù ichí yucán ndoó ùi nècuàchì cuaá. Te na ní tiacu-nè cuàhàn yàha Jesús, dandu nì quesaha-né cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùi xí David! ¡Cui inì-ní nsiùhù!

³¹ Dandu nèhivì cuàhà yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà:

—Màsà cána ga-nsiâ —cachí-nè.

Doco nècuàchì mà, chicá ndee ní càna-ne, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùi xí David! ¡Cui inì-ní nsiùhù!

³² Dandu nì cucuiin-yà, te nì cana-ya nècuàchì cuaá mà nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá cuní-nsiâ quide sàhà-nsiá?

³³ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuní-nsì natùinuù-nsí.

³⁴ Ñàyùcànduá nì cuhi ini-yànè, te nì chituu-ya ndahà-yá nùù-né. Te vichi vichi nì natùinuù-né. Dandu nì tENCHICÙN stná-nè mii-yá cuàhàn-nè.

21

Nansa nì tui iin burru ñà-cuindànùú Jesús quìhvi-ya ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé iá iin ñuu tii nani Betfagé, yatni dìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè nùù-xí.

² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiâ ñuu tii chicá nùù-xí. Te yucán icúmí-nsiâ cuni-nsiâ nuhní iin burru xì dèhe-sì. Quisì yucán ndaxin-nsiá, cundaca-nsia quixi. ³ Te nú càhàn nèhivì xì-nsiá sàhà-sí, dandu cachi-nsiâ xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí, doco luegu naxicocuñ-si —nì cachi Jesús.

⁴ Cunaha-nsiá, ducán (nì cachi-yà xì-né) sàhà ñà-nì cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè palabra yohó:

⁵ Dohó cachitnùhu-nsia xi nèhivì ñuu Sión, (divi nduú ñuu Jerusalén): “Cundehè-nsiá, yucán vaxi rey xi-nsia, nihnú ndáhvi íní-yà, te indánuú-yá iin burru chii nduú dèhe iin quisì (sànsidá)”.

(Ducan nì cachitnùhu nècuàchì sàhana ma.)

⁶ Daaní, nì caquihin ùi nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè chuun ma, nì caquida-ne nacua nì dàndacú Jesús nùù-né. ⁷ Nì saca-ne burru mà vaxi xi dèhe-sì. Dandu nì chitàndòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yàsi.

Nansa ni quidañuhu nêhivî Jesús na ní quîhvi-ya ñuu Jerusalén, ni chitánduhù-né dòò-né ichî segùn estilu xi-ne

⁸ Daaní, dava nècuàchì cuàhà yucán, ni chitánduhù-né dòò-né ichî ndé icúmí-yâ yàha-ya, te dava-ne, ni sahnde-nè ndahà yutnú ni chindoo stná-nè ichî mà, (te ducán ni nducutá).

⁹ Te nêhivî idónuu, xî stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Descendencia ìì xî rey David nduú-né! ¡Ndiaha gá ndeníhí vâha-ndané, vâchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vâxi-ne! ¡Ansivéhé cahnú mii-yá iá ansivi!

¹⁰ Daaní, na sání quîhvi-ya ñuu Jerusalén mà, dandu ni ndulocó gà nsidaa nêhivî ndoo yucán, cachí-nè:

—¿Ana divi nduú nècuàchì yohó?

¹¹ Te ni naxiconihí nêhivî cuàhà mà:

—Jesús nani-né, te nduú-né iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios. Te meru ñuu-nè nduú ñuu Nazaret iá ladu Galilea.

Nansa ni tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu cahnú

¹² Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú xî Dios, te ni taxi-yá nsidaa tè-dìcò xi tè-xiín yucán, te ni ducùn nsihí-yá mesa xi tiàa damá dihùn inga ñuu, te ni ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò loma, ¹³ cachí-yà xî nsidaa témà:

—Dohó cachí (Dios) nùù tutu ìì: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nêhivî càcàn tàhvi-né nùí”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoo cuàhà tècuìhnà —ni cachí Jesús.

Nansa ni cuduchi ini nècuàchì veheñùhu sàhà Jesús

¹⁴ Dandu ni catnàtuu cuàhà nècuàchì cuhí nùù-yá, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhê-nè; te ni dàndúvâha-yanè. ¹⁵ Doco dùtù xícusahnú, xî nècuàchì ley xi veheñùhu, ni cuduchi ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá. Te ni tiacu stná-nè cána ndee ñà-cuati ini veheñùhu, cachá` sàhà-yá: “¡Ndiaha gá ana sahnú yohó; descendencia ìì xî rey David nduú-né!” ¹⁶ Ñàyùcàndùá, ni candudana nècuàchìmà, cachí-nè xî-yá:

—¿A có-íní-ní nansa cachí ñà-cuati jaàn?

Dandu ni cachí-yà xî-né:

—Jaan, iníni. Doco mii-nsiá, a táñâha ga cahvi-nsia (ndé cáhàn nêhivî xî Dios, cachí-nè palabra yohó):

Ndè stná ñà-cuati xi mée tíquín sàni dàtnùù stná-ní sàxínítnùní-xi, te ni nìhì-vé naquimanì ndiaha-vé mii-ní.

(Ducán ni cachí Jesús xî nècuàchìmà.)

¹⁷ Dandu ni nacooyanè, te ni quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà ñuu tii Betania, te yucán ni quidì-yà.

Nansa ni sadi Jesús nùù nù-higu cóni càná quisi vídì-nu

¹⁸ Na ní tùinuù, ni quihin-ya ichî màndixi-ya ñuu cahnú, dandu ni xihì-yà doco. ¹⁹ Te ni xini-yà jaàn yatni ichî mà iín iin nù-higu. Ñàyùcàndùá, ni tnàtuu-ya ndé iín-nu, doco còò quisi vídì caá, cutu ndahà cuií-ni-nù iá. Ñàyùcàndùá ni cachí-yà xî-nú:

—Màsà nunca cana ga quisi vídì yohó.

Dandu luego ni ichî dahuun-nù. ²⁰ Te na ní xini nècuàchì dacuahá-yá ñà-nduá ni cuu, ni ndulocó-nè, te ni cachí-nè:

—¿Índù chuun yàchì guá ni ichî nù-higu jaàn?

²¹ Dandu ni cachí-yà xî-né:

—Ñà-ndàà nduá cachí` xî-nsiá yohó; nú ni cúníndísâ vâha-nsia, te có-ndòò-nsiá xî duda, dandu vâtùni quida stná-nsiá milagru, doco màdì cuisì milagru na ian ni cuu xi nù-higu yohó. Còò, dècuèndè vâtùni cachí stná-nsiá xî yucù jaàn ñà-nì cúxíóá, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu. ²² Vâchi nú ni cúníndísâ víi-nsiá, dandu nìhìtâhvi-nsiá nsidaa ñà-nduá ni càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios.

Nansa nì cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²³ Daaní, nì nansihvi-ya veheñuhu cahnú, te nì quesaha-yá chináhá-yà nēhivì. Doco nì catnàtuu stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì xidandacú nùu ñuu mà, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù nì nìhì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dandacú nùu-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnái ndàcàtnùhì nùu mii-nsiá, te nú nì nàxícónihî-nsiá nùí, dandu cachitnùhu stnái xì-nsiá ana divi nì dandacú-xì nùí'. ²⁵ Cachi-nsiá xì' ana divi nì dandacú-xì nùu Juan (Bautista) ñà-quida iì-né nēhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nēhivì ñuhivì?

Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-nè:

—Nú nì cachí-ndà Dios nì dandacú-xì nùu Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cónì xínindísâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ²⁶ Doco nú nì cachí-ndà ñà-divi nēhivì uún nì cachi xì nècuàchìmà, dandu yúhî-ndà ndiá nduá quida nēhivì xì-ndà, vachi nsidaa-né quidá-né cuenta iin ana nì cāhàn cuenta xì Dios nì sanduu ndisa Juan mà.

²⁷ Ñàyucànduá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cundàà ini-nsi ana divi nì dandacú-xì nùu Juan.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì yùhù, mà cachí stnái xì-nsiá ana divi nì dandacú-xì nùí' ñà-quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà tiàa ndoó ùi dèhe-xi

²⁸ (Dandu nì cachi Jesús xì-né:)

—¿Nansa tuxí inì-nsia (sàhà ejemplu yohó)? Nisa ìa iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. Te nì cachí-nè xì iin-tè: “Cuahán vichi duha, quidachuun itu-ndà ndé iá sì-uva xi-nda”. ²⁹ Te nì cachi dèhe-ne mà: “Còó, vachi có-cāhín cùhìn”. Doco después nì naxicocuñ inì-te, te nì sàhàn-te nì quidachuún-te. ³⁰ Dandu nì sàhàn yua ma ní cāhàn tu-ne xì inga dèhe-ne, cachí-nè xì-té nacua nì cachi-nè xì tè-primeru mà (ñà-nì cùhùn-te quidachuún-te). Te nì cachi tèchii ùi mà: “Juùn, yohó cùhìn, papá”. Doco cónì sàhàn-te. ³¹ Pues, vichi cachi-nsiá xì' índù tèchii ma nì quida ndisa ñà-nduá nì dandacú yua-té.

Te nì cachi nēhivì iníní má:

—Divi tè-primeru mà.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—(Cachí vāha-nsia.) Te palabra ndàcuìsì nduá cachí' xì-nsiá yohó: chicá mà úhì càcu tè-dàchíyāhvi (cahíchì guá ini-nsiá), ò iin nècuàchì ñahà quidá ndevāha, te sàà-nè ñuhivì ìi xì Dios, mientras mii-nsiá, ùhì gà càcu-nsia ducán. ³² Vachi na ní quixi Juan Bautista cónì xínindísâ-nsiá (na ní cāhàn-nè sàhù) sàhà ichì vāha Dios. Doco tè-dàchíyāhvi, xì stná nècuàchì ñahà iá cuàchi xì, nì xinindisá-né nècuàchìmà. Te nú sàni xini-nsiá (nì xinindisá cuàhà nècuàchìmà), dandu ¿índù chuun cónì nàxícocuñ stná ini-nsiá ñà-cunindisá-nsiá?

Ejemplu sàhà medieru malu

³³ 'Cunini-nsia, vachi cuàhìn nacani inga ejemplu. Nì ìa iin lamú nì dānāndēe nducu yòhò sì-uva nùu ñuhù xì-né, te nì quida-ne corra-ñà. Dandu nì quidavāha stná-nè iin pilá cahnú ndé cuñuhu ndudì quisì mà. Te nì quidavāha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu mà. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà.

³⁴ Daaní, na ní sàa tiempu cùchi quisì vídì mà, dandu nì techuún-né iin ùi peón xi-ne nùhù naquihin xi fruta nùu medieru mà. ³⁵ Doco na ní canasaa nècuàchìmà yucán, nì catnii medieru mà nsidaa-né, te nì sahnì cuí-te iin-ne, inga-nè nì sahnì dahuun-tè, te inga-nè nì canì yuu-té. ³⁶ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà más gà peón xi-ne nùhù tu, te chicá más nduú-né nùu nècuàchì nì nùhù primeru. Doco divi nì ducán nì quida quini medieru mà xì nècuàchìmà. ³⁷ Dandu último nì techuún lamú mà dēhemanì-né nùhù, vachi ádi quidañuhu-té dèhe-ne nì cahan-né. ³⁸ Doco na ní xini-te vaxi dèhe

lamú mà, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-icúmí ndutahví (xì ñuhù yohó). Vichi cahni-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù”, nì cacachì-te. ³⁹ Ñàyùcànduá, nì catnii-tè nècuàchì mà nì tavà-ténê iladu nùu ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

⁴⁰ ‘Pues, vichi ¿ndíà nduá icúmí quida stoho itu mà xì medieru mà nú sàni nasaa-nè yucán? —nì cachi Jesús.

⁴¹ Dandu nècuàchì iníní, nì cachi-nè xì-yá:

—Icúmí-nè dandáñúhú dahuun-ne tè-malu mà. Ni-iyuhu mà cúhí ini-nète. Dandu después nanducu gá-nè medieru tùha quida vii, divi nècuàchì tùha nacuàha xi-né quisi vídì tiempu iá-si.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A táñaha ga cahvi-nsia nùu tutu ìi ndé cachá` palabra yohó?:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchì ini albañil-ña, doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùu vicò esquina vehe. Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán, te ndulócô-nsi ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducan nacání nùu tutu ìi.) ⁴³ Ñàyùcànduá, yùhù cachí` xì-nsiá, mà níhì gá nèhivì ñuu yohó derechu cundoo-ne ñuhivì ìi xí Dios; cóo, nèhivì inga ñuu icúmí nìhítáhvi xán, te mii-né, ndisa, icúmí-nè quida vii-né na iin medieru vaha tùha nacuàha vii xì cosecha. ⁴⁴ Te (cunaha-nsiá, yohó iá gá stná inga ejemplu sàhà cavà mà): nsidaa ana caquìhi sàhà-xí cavà mà, icúmí-nè nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida —nì cachi Jesús.

⁴⁵ Te (cunaha-nsiá, yucán itá stná) dùtù xícusahnú, xì nècuàchì fariseu, te iníní stná-nè ejemplu nì nacani-ya, te nì cundaà ini-nè, divi mii-né cáhàn-yà sàhà-xí. ⁴⁶ Ñàyùcànduá, nì cuni-nè tnii-neyà, doco yúhì-nè nèhivì cuàhà ndoó yucán, vachi ndeníhì nècuàchì mà mii-yá ñà-nduú-yá iin ana cáhàn cuenta xì Dios.

22

Ejemplu sàhà vicò nándàhà

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

² —Dohó iá ñuhivì ìi xí Dios nacua nì quida iin rey na ní nandàhà dèhe ii-né; nì quida-ne iin vicò cahnú. ³ Te nì techuún-né peón xi-ne ñà-cacanuú-tè cachitnùhu-tè xì nsidaa nèhivì sàni cànà. Doco cóni cùnì nècuàchì mà quixi-ne. ⁴ Ñàyùcànduá, nì techuún rey mà más gá peón xi-ne cacanuú-tè cachitnùhu-tè. Te dohó nì cachi-nè xì-té: “Cachì-ndá xì nèhivì cànà mà ñà-sà-íá quixi-ne vicò, vachi sàni cuyucun comida; sàni xihì buey xì nsidaa gá quisi ndatnù. Sà-íá nsidaá ndiatúá-nè”, nì cachi rey mà. ⁵ Doco nèhivì cànà mà, cóni quihín casu-nè, nì caquee nsidaa-né cuàhàn-nè nùu chuun xi-ne. Iin-ne cuàhàn-nè nùu ítú, inga-nè cuàhàn-nè ndé iá venta xi-ne. ⁶ Te dava ga-nè nì tnii xi peón xi rey mà nì quida quini-ne xì-té, nì sahnì-nète. ⁷ Ñàyùcànduá na ní inini rey mà, cuàhà gá nì xidà ini-nè, te nì techuún-né soldadu xi-ne nì dandáñúhú-tè nèhivì mà, te nì sahmi-tè ñuu-nè. ⁸ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Sà-íá listu vicò-xí, doco nèhivì nì cachì quixi primeru, cóni nátui-ne nìhítáhvi-né. ⁹ Ñàyùcànduá, vichi cuahán-ndá ndè ichì nahnú, te quida-ndá invitar nsidanicuú nèhivì ndácùhun stnaha-xi-ndá, te cachì-ndá xì-né ñà-nì quixí-né vicò xí”. ¹⁰ Ñàyùcànduá, nì caquee peón mà inga xichi nì nacàhin-tè calle ñuu mà nì dānátacà-te nsidanicuú ana nì ndacùhun stnaha-xi-té, vaha-ne ò malu-nè, te ducán nì chitu vehe rey mà nèhivì.

¹¹ ‘Daaní, nì quihvi rey mà ndé iá vicò, te nì xini-nè jaàn iá iin tiàa có-ndìxí vícò nacua ndíà ìcà-ndà na ndoo-nda vicò nándàhà. ¹² Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì nècuàchì mà: “Amigo, ¿índu chuun nì yàha-ní vicò yohó, te có-ndìxì-ní sìcoto nacua ndíà ìcà-ní?” Doco nècuàchì mà, mànicuì naxiconihí-né nùu rey mà. ¹³ Dandu nì cachi rey mà xì peón

xi-ne: “Chicuhnì-ndá ndahàsàhà nècuàchì jaàn, te dacana-ndánè fuera ndé iín tnúú; (ndahví-nè), vàchi yucán nduú lugar ndé yáha ga cuacu nèhivì, te càna stná nùhu-ne”, nì cachi rey mà. ¹⁴ Pues sàhà (ejemplu yohó vátùni cundaà ini-nsià) ñà-cuàhà nèhivì cánà (cundoo nùu Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Ñà-nduà nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁵ Daaní, nì caquee nècuàchì fariseu nì ndatnuhu tnahá-né nansa cui quida-ne, te dadaná-né mii-yá na càhàn-yà (xì nèhivì). ¹⁶ Ñàyùcànduà, nì techuún-né itnii nèhivì nchícùn xì-né nùu-yá, te cutnáhà stná iín ùi nècuàchì partidu xi Herodes, te dohó nì cacachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsì nduu-ní iin nèhivì ndàcuisì inì-xi, te chináhá vii-ní nansa ndisa iá ichì váha Dios. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, te nì có-yùhì stná-ní ni-iin-ne. ¹⁷ Ñàyùcànduà, cuní-nsì cachì-ní xì-nsì nansa tuxí inì-ní, ¿a vátùni sàha Dios lugar chiyàhvi-nda renta nùu rey cahnú César, á cóó?

¹⁸ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhu sahnú ndisa-ne nùu-yá. Ñàyùcànduà nì cachi-yà xì-né:

—(Ndahví-nsià, vàchi) dananí uun-nsia vàha guá-nsià. ¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùu? ¹⁹ Dacuní-nsià yùhù iin dìhùn xí-nsià chiyàhvi-nsia sàhà renta, cundehí.

Dandu nì sàha-neyà dìhùn plata mà. ²⁰ Te na ní indehè-yáñà, dandu nì cachi-yà:

—¿Ana dìnúu-xí, te ana dìquívì-xí itúú icà dìhùn yohó?

²¹ —Divi rey cahnú César —nì cachi-nè.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduà, dandu nacuàha-nsia César ñà-nduà icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduà ndià icà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi Jesús.

²² Dandu nèhivì mà, nì ndulocó-nè sàhà palabra jaàn, te nì naco-neyà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

²³ Daaní, quivì yucán nì tnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùu-yá, nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xìníndísà-né ñà-icúmí-ndà natiacu-ndà. Ñàyùcànduà, dohó nì cachi-nè xì-yá:

²⁴ —Maestro, ñà-yohó nduà nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo (xì ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán nì ndòo ma, áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà.

²⁵ ‘Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní ñuu-ndà yohó, te nì nandàhà nècuàchì primeru, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne. Ñàyùcànduà, nì ndòo ñahàdihí-nè nùu ñani-nè nchícùn gà.

²⁶ Daaní, divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùi, nì xihì stná-nè, te còò stná dèhe-ne, te nì ndòo ñahàdihí-nè nùu inga ñani nchícùn gà; te iin-ni nì quida-ne seguir ducán dècuèndè (nì xihì stná) nècuàchì ùsà. ²⁷ Dandu por último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ²⁸ Ñàyùcànduà, na sàa quivì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaca xi nècuàchì ñahà mà? vàchi antes nsii-ùsà-nè nìsa ià xi-ñà.

²⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó; có-cachí vii-nsià, vàchi có-cùndàà inì-nsia nansa cachí tutu ùi xí Dios, nì có-cùndàà stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. ³⁰ Cunaha-nsià, na sàa quivì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vàchi nahi ángel ndoó ansivi (xinúcuáchí) nùu Dios, ducán icúmí nanduu nècuàchì nsii. ³¹ Pues vichi cuàhìn càhìn xì-nsià sàhà nansa iá ndisa natiacu nsii. Ádi sàni cahvi-nsia nansa nì cachí Dios xì-nsià palabra yohó: ³² “Yùhù nduí Dios cahvi nsii-Abraham, xì nsii-Isaac, xì nsii-Jacob”, cachí-yà. (Ñàyùcànduà, itiacú ùi nècuàchì nsii ma), vàchi nècuàchì sàni xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi gá-nè Dios; cuisì ana itiacú

càhvì xì-yá ³³—nì cachi Jesús. Te na ní inini nèhivì cuáhà mà ñà-nduá nì cachi-yà, dandu yáha ga nì ndulocó-nè.

Nansa nì cachi Jesús índu ley xi Dios nduú ley chicá ndiaá

³⁴ Dandu nì xinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-sàni cundee-yá nùu nècuàchì saduceu, mànicuì nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-yá. Ñàyùcànduá nì nataca nècuàchì fariseu mà; ³⁵ te iin-ne nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì tnàtuu-ne nùu-yá nì ndàcàtnùhù-né iñàha nùu-yá, a ver nansa naxiconihí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

³⁶—Maestro, nùu nsidaa ñà-nduá nì dandàcú Dios nùu ley xi-ya, ¿índu-ñá chicá ndiaá?

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxínítnùnì-ndà. ³⁸ Ñà-jaàn nduá chicá ndiaá dandacú-yá, te chicá chuun cahnú nduú stná. ³⁹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi nì dandàcú-yá, (vàchi dohó cachá): “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. ⁴⁰ Cunaha-nsiá divi ley jaàn nduú yohò nsidanicuú ley xi Moisés xì nsidaa gá stná palabra nì cachi profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Ndoó ìi nècuàchì fariseu yucán, te nì cachi Jesús xì-né:

⁴² —¿Nansa cachí mii-nsiá sàhà ana nduú Cristu? ¿Índu descendencia nduú-yá (cahan-nsiá)?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Divi David nduú yohòtéhè-yá.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿índu chuun nì cachi David ñà-stoho-nè nduú-yá na ní càhàn-nè sàhà-yá tìxi poder xi Espíritu ìi xí Dios? Vàchi dohó nì cachi nècuàchì mà nùu tutu ìi:

⁴⁴ Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì, (divi Cristu), te nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundèi nùu nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùu-né”.

⁴⁵ Cundehè-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu, doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índu modo cunduu stná-yá iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá.) —nì cachi Jesús.

⁴⁶ Doco còò ni-iin nèhivì nì nánìhì tnùnì gá ini-nè naxiconihí-né nùu-yá ni-iin palabra. Ñàyùcànduá, quivì nùu-xí cóni sàha ga-nè valor dadavátnáhâ-né xì-yá.

23

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì fariseu xì sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu

¹ Dandu nì càhàn tu-ya xì nèhivì cuáhà yucán, xínduu-ne nècuàchì dacuahá-yá, xì stná nècuàchì inínì úún. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì fariseu xi nècuàchì ley xi veheñùhu, iá derechu xi-ne chinaha-nè ley ìi xí Moisés. ³ Ñàyùcànduá, nsidaa ñà-nduá cachí-nè, chivàha-nsiañà. Doco màsà quidá-nsiá nacua quidá mii-né, còò, vàchi diín iñàha chináhà-nè, te diín iñàha quidá-né. Nùu mii-né, mà ùhì cachi-nè xì nèhivì ñà-chivàha-ne cuáhà iñàha, doco mii-né, có-chìvàha-neà. ⁴ Doco nèhivì, mà cundéé ini-nè chivàha nsihi-ne ñà-nduá cachí nècuàchì mà, vàchi na iin carga vèe nduá nùu-né, te mate ùhì cunsida-neà, doco ndacú nùu-né. Doco nècuàchì ley mà, còò; ni-iyuhu mà ndánìhí-neà, ni có-ducùn ni-iin dìnìndàhá-nèà.

⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quidá nècuàchì mà, cuisì sàhà-ñá cundehè nèhivì-né nduá. Ndahà-né te tnaa-nè nuhnì itni ndé ñuhú tutu ìi, doco puru itni nahnú cunì-nè cundua (na ian vàha guá-nè). Te divi sàhà ñà-yucán nduá nsidá naní stná-nè ñà-vico iá

nùù sáhà sìcoto xi-ne. ⁶ Te na sáhàn-nè vicò, ò veheñùhu, dandu nandúcú-nê lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁷ Te cudû stná ini-nè ñà-cásàhú tnùñuhu nèhivì xì-né yàhvi, te cachí nèhivì xì-né maestro.

⁸ 'JNdahví mii-nsiá, màsà nándúcú-nsiâ ñà-cachi nèhivì xì-nsiá maestro, vâchi imindaa maestru icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu, te iin-ni ñaní nduú nsidaa-nsiá. ⁹ Ni màsà cachí-nsiâ “padre” xì ni-iin nèhivì ñuhiví yohó, vâchi imindaa ana nduú yua ndisa-nsia, divi nduú mii-yá iá ansivi. ¹⁰ Ni màsà cachí stnáhá stná-nsiâ “jefe”, vâchi imindaa jefe icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu. ¹¹ Te nècuàchì cuní cunduu ana chicá idónuu, divi icúmí cunduu ana xinúcuáchí. ¹² Vâchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nê sàà-nè nducahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhí ndáhvì xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nihì xì tnùñuhu.

¹³ 'JNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! Te jndahví stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Cutu estorbu quidá-nsiâ nùù nèhivì cuní quìhvi ñuhiví ì xí Dios: ni có-quìhvi mii-nsiá, te nèhivì cuní quìhvi, sadí-nsiâ nùù-né.

¹⁴ 'JNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vâha-nsia. Vâchi túha-nsia (tnii diqui uun-nsia ley, te) xidándiáá-nsiâ vehe nècuàchì nì xihì ì-xí, te después sàcuíta-nsia nacuatú cuáhà-nsiâ na ian vâha guá-nsiâ. Sàháyucànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nsiâ nihì-nsiâ.

¹⁵ 'JNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Ndè inicutu ñuhiví nácàhin-nsia, te yáha stná-nsiâ mar nducu-nsiâ ana dayáha-nsia nùù religiòn xi-nsia. Te nú sàni yàha-ne, dandu sàhà (ley) xi-nsia sàà stná-nè nanduu-ne ana malu, ndè ùi tantu gà más malu nanduu-ne nùù mii-nsiá, te sàhájàn chicá yàchì sàà-nè andea.

¹⁶ 'JNdahví-nsiâ! vâchi mate nahi nècuàchì cuaá nduú-nsiá, doco cuní-nsiâ dacúndéhe-nsiâ nèhivì índù iá ichì. Vâchi cachí-nsiâ xì-né ñà-màdì obligación nduá nú ni caquín-ndà compromisu, te chináhà-ndá veheñùhu. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda oro iá veheñùhu, cachí-nsiâ. ¹⁷ (JNdahví-nsiâ!) ¿Índù chuun có-sàà-nsiâ cundaà ini-nsiâ, te quidámáxiní-nsiâ? ¿A có-ínáhà-nsiâ ñà-chicá ndiaá veheñùhu nùù oro mà? vâchi cuisì sàhà-ñá iá ini veheñùhu, ñàyùcànduá nduá oro ì. ¹⁸ Daaní, cachí stná-nsiâ ñà-màdì obligación ndisa nduá nú ni caquín-ndà iin compromisu, te chináhà-ndá mesa ì xí Dios. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda promesa iá nùù mesa mà, cachí-nsiâ. ¹⁹ Pues ¿índù chuun có-sàà-nsiâ cundaà inì-nsia, te quidámáxiní guá-nsia? ¿A có-ínáhà-nsiâ chicá ndiaá mesa ì mà nùù nsidaa promesa? Vâchi divi sàhà mesa-mà níhì stná promesa mà ndu-iiá. ²⁰ Ñàyùcànduá, nsidaa nècuàchì saquín compromisu, te chináhà-nê mesa ì, pues davani queámà na ian chináhà stná-nè promesa iá nùù mesa mà. ²¹ Daaní, stná iin nècuàchì saquín compromisu, te chináhà-nê veheñùhu, pues iin-ni nduú stná na ian chináhà stná-nè mii-yá iá ini veheñùhu ma. ²² Te nècuàchì saquín compromisu, te chináhà-nê ansivi, davani queé stná mà na ian chináhà stná-nè silla ì xí Dios, xì stná mii-yá iá nùù silla mà.

²³ 'JNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia, mate túha-nsia cuàha-nsia diezmu xi (yùcù cuatilúhá nahi) ndua ndòò, xì anís, xì cominu. Doco ñà-nduú ley ì chicá ndiaá, ni có-quìhín casu-nsiâñà, mate nacáníámà sàhà nansa cunihnu ndàcuìsì ini-ndà, te cundehè ndàhvì stnáhá stná-ndà, xì stná ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá. Pues ñà-jaàn ndisa ndiá ìcà-nsiâ quida-nsia cumplir, te ni có-xiñùhù nacoò stná-nsiâ diezmu mà. ²⁴ Doco nahi nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nèhivì índù iá ichì, ducán nduú-nsiâ. Mate daxíxin-nsia nsidaa ndutè xihí-nsiâ sàhà-ñá màsà cócó-nsiâ ni-iin quisì tì, doco iin chuun ndiaá ndisa, ni có-ndulócô-nsiâ sàhámà. Ñàyùcànduá, ducán queámà na ian sàni coco-nsiâ (iin quisì cahnú) na iin camellu.

²⁵ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Pues nàhà xicà datiaá uun-nsia vaha-nsia, vachi dohó iá estilu xi-nsia na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá nacaté-ndá, doco (inià, quini iá'. Te divi ducán iá stná) anima-nsiá, chitu stná cuàchi ñà-xího-nsiá cuàhà iñàha, te quidá ndévaha-nsia. ²⁶ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! Cutu quidámáxiní-nsiá. Vachi (nú icúmí-ndá) iin pocillu ò iin còhò, amádi primeru inià ndundoo, dandu vátùni coo ndoo (inià xì) stná yàtà-ñá. (Pues ducání xiñuhu ndoo stná anima-nsiá.)

²⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia, doco còó. Nahi monumentu (ndé índùxin nsì), ducán nduú-nsiá; vachi cuaha-ni iámà nú sàni ndanuu cuxán, doco ini-xi ñuhú chitu iquí nsì xi cuàhà ñà-siquini. ²⁸ Ducán iá stná mii-nsiá, indéhe nèhivì mii-nsiá na ian nèhivì vaha nduú-nsiá, doco danani uun-nsia, vachi anima-nsiá, chituá ñà-có-ndiáa.

²⁹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Pues mii-nsiá nduú ana quidávaha monumentu nù ñaña xí nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xi Dios sàhana, te nsidácútú stná-nsiá lugar ndé xí-índùxin nsì nì sanduu nèhivì vaha. ³⁰ Dandu cachí-nsiá: “Nú nì cundóó nsiñhù tiempu sàhana nì cuí, dandu mà cáhni-nsì nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nacua nì quida xì-ndà”. ³¹ Pues cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn claru cachí-nsiá ñà-mii-nsiá nduú-nsiá meru descendencia xi nècuàchì nì casahnì xì nèhivì xí-yá sàhana. ³² Ñàyùcànduá, nú yohòtéhè-nsiá nduú nècuàchì mà, dandu mà úhì quida stná-nsiá divi nacua nì quida mii-né.

³³ ¡Mii-nsiá, nahi anima còò nduú anima-nsiá, nacua xì-nsiá sàhana ma, te ducán stná mii-nsiá vichi! Còò ni-iyuhu modo nansa càcu-nsia nù andea, vachi icúmí-nsiá ndoho-nsia. ³⁴ Sàháyùcànduá, icúmí techuín nèhivì càhàn xì-nsiá, divi nècuàchì profeta, xì stná nècuàchì nchichí, xì cuàhà stná maestru. Doco ináhì mii-nsiá, ñà-icúmí-nsiá quida quini-nsia xì-né. Dava-ne cahnì-nsiá; te dava-ne chituu-nsia nchìca cruz, te dava ga-nè cahnì cuí-nsiá ini veheñùhu xi-nsia, te dava ga-nè taxi-nsiá ñuu te ñuu. ³⁵ Ñàyùcànduá, fuerza icúmí mii-nsiá nacuida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nècuàchì vaha sàni sahnì nèhivì ñuhivì yohó. Dihna Abel nì xìhì nù nsidaa gá nècuàchì vaha, dandu iin-nì vaxi-nda duha dècuèndè nì xìhì stná dèhe Berequías nani Zacarías, vachi divi (nèhivì nihnú ini-xi nahi) mii-nsiá nì sahnì xì nècuàchì mà na iin-né mahì veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmàni-ndà Dios. ³⁶ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nèhivì tiempu vichi, fuerza icúmí-nsiá cunsida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nsì ma.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vachi tùha-nsia cahnì-nsiá nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios, vachi na techúún-yànè sàà-nè nù-nsiá, dandu caníyúú-nsiànè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáquí mii-nsiá nù, na ian danátáca sùn pílù xi-sì ñà-nàcùñuhu quisì mà tixi ndìxin-sì; doco còó, cóni cùnì-nsiá. ³⁸ Ñàyùcànduá, icúmí lugar xi-nsia yohó ndoo nihnia. ³⁹ Te cachí stná xì-nsiá, mà cùnì gá-nsiá yùhù ndé cachì sàa quivì cachì-nsiá xì: “Ndiaha gá mii-ní, vachi divi ana vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

24

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú nisa ìa ñuu Jerusalén tiempu yucán

¹ Daaní, nì quee Jesús veheñùhu cahnu-ma cuàhàn-yá. Te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nù-yá, cùnì-nè dacunì-nèyà nansa ndáa vehe nahnú ndoo yatni yucán.

² Doco nì cachì-yá xì-né:

—¿A xiní-nsiá nsidaa vehe yohó? Yùhù cachí xì-nsiá, vaxi iin quivì, dandu mà códotnahá gá nì-iin yùu yohó. Vachi icúmí caà nsìhá quida nèhivì.

Ñà-nduá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-ítúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo, te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachí-ní xì-nsí ¿Índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachí-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsí ñà-sà-ítúú naxicocuñ-ní, te xinu tiempu yohó?

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándáhvî ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁵ Vâchi cuàhà ana icúmí quixi dananí uun-tè nduú-te yùhù, te cachi iin iin-tè xì nèhivì ñà-Cristu nduú-te. Te sàhájàn cuàhà nèhivì nìhì-té dandahví-te. ⁶ Daaní, icúmí cunitnùhu stná-nsiá iá cuàhà guerra yohó te yucán. Doco màsà yúhî-nsiá, vâchi fuerza icúmí coo ducán. Doco tàñáha ga sàà xinu tiempu yohó cundua: iá gà ñà-vâxi cuu. ⁷ Vâchi ñuu xì ñuu icúmíâ nàa stnahá. Te cuàhà rey icúmí-té dandacú-te ñà-coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí coo stná tnama, te caca cuàhà stná cuèhè dana. Te yohó te yucán ñuhivì icúmí tnaa stná. ⁸ Doco ñà-jaàn làcà cuàhàn quesaha tnùndoho nduá.

⁹ 'Daaní, tiempu yucán icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá. Te dava-nsia icúmí-nè cahni-né. Vâchi sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁰ Te cuàhà-né cuàhàn stná-nè nacuaà-né Dios. Ni mà cuíñúhú gà stná-nè ñanìtnaha-ne; mà úhì cahin-nè ñanìtnaha-ne nùù tè-xídandacú. ¹¹ Daaní, icúmí ndecoyo cuàhà stná tètñùhù. Cuenta xi Dios cáhàn-te, cachí-te, te mà úhì nìhì-té dandahví-te cuàhà nèhivì. ¹² Te ñà-cuàhà guá cuàchi icúmí coo ñuhivì, ñàyùcànduá mà cúú stnahá gá ini nèhivì sàhà-né. ¹³ Doco nèhivì iin-nì cunihnu vâha inì-xì dècuèndè xinu tiempu, icúmí-nè càcu-ne. ¹⁴ Te tiempu mà icúmí cuitià stná razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Dios; inicutu ñuhivì icúmíâ cuitià, te cunitnùhu nèhivì ndoó nsidaa ñuu. Dandísá, ñà-sàni sàà quivì xinu tiempu yohó cundua.

¹⁵ 'Sàhana nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsiá sàni sàcuìin figura mà ini lugar chicá ì, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvì-xì tutu yohó. ¹⁶ Te na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cùhùn-nè yucù. ¹⁷ Te nú ndoó nèhivì quetátú dìnivèhé-xi, dandu yàchì nì nuú-né, te cunúdehé stná-nè; doco màsà (nànsìhvi-ne) vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmí-né. Còó. ¹⁸ Te nú ndoó-né nùù ítú, dandu màsà nándúcú-né nì cotón-né. ¹⁹ Te ñndahví stná nècuàchì ñàhà cuhí cuàhàn tùinuù mèe-xi quivì yucán! Te ñndahví stná nècuàchì icúmí xí mèe chichi! ²⁰ Te càcàn tàhvì stná-nsiá nùù Dios ñà-màsà cúvixin tiempu cunúdehé-nsiá mà, te màsà cúndúú stná iin quivì descansu. ²¹ Vâchi quivì yucán yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne. Còò gá tnùndoho chicá cahnú nì ía ndè quivì nì cuyucun ñuhivì xì ndé` quivì coamà; te nì quivì después, mà sàà coo ga tnùndoho ndudava xi ñà-jaàn. ²² Te nú màsà cúndéhe ndahví Dios, te dacúxíó yàchì-yà tnùndoho mà, dandu ndutu nsihí nèhivì ñuhivì nì cùí. Doco sàhà nèhivì xí-yà sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá chicá yàchì icúmí-yà dacúxíó-yà tnùndoho mà.

²³ 'Quivì yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nèhivì cachí xì-nsiá: “Cundehè-nsiá, yohó iá ana nduú Cristu”, te ò nú cachí-nè: “Cundehè-nsiá, yucán iá-yà”. ²⁴ Vâchi icúmí quixi cuàhà tètñùhù, te iin iin-tè cachí-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te tiempu-mà quixi stná cuàhà ana dananí uun cáhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru fuerte ñà-ndulocó nèhivì, áma níhì-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té; doco mà cúí. ²⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmí cuu. ²⁶ Ñàyùcànduá, nú cachí nèhivì xì-nsiá: “Yucán iá-yà yucù”, màsà cùhùn-nsiá yucán. Te ò nú nì cachí stná-nè: “Ini vehe yohó iá-yà”, màsà cúníndísâ-nsiá. ²⁷ Vâchi na ìan tása, te xini nèhivì natnúù fuerte ndè iin ladu ansivi xi ndé` inga laduá, ducán icúmí (natui vate) stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì quivì naxicocuñ. ²⁸ (Doco nèhivì malu, ducán icúmí cuu xì-né nahi dichu cachí:) “Ndé indúhu ñà-nduá nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

Nansa icúmí coo quivì naxicocuñ Jesús

²⁹ 'Nú sàni yàha tiempu tnùndoho ma, dandu mà cúnchí gá ni orá ni yoo. Te sìnsiví itándiaa ansiví, icúmí-sí còyo nihni-si nùù ñuhiví. Te sìtnúù nahnú, icúmí stná-si ndacùchí ndee-sí. ³⁰ Dandu después icúmí natùì seña ansiví (ñà-cundaà ini-nsià sà-ìá naxicocuñ) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Dandu nèhivì nsidaa ñuu, icúmí-nê cuacu-ne na cundehè-né mànuì mahì vïcò xì poder cahnú xí, te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ³¹ Dandu icúmí sivi stná corneta, te techuín ángel xì cùhùn-nè inicutu ñuhiví ñà-danátacá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate lugar chicá xica ñuhiví ni cùndóó-né.

³² 'Vichi cuàhìn nacani iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà-ñá cundaà ini-nsià. Nú sàni ndunsidi-nú, te nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yùcàn cùndàà ini-ndà sà-ìtúú tiempu ihni. ³³ Te divi ducání stná xì ñà-nduá icúmí cuu; quivì cuni-nsià cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátuni cundaà stná inì-nsia ñà-sà-ìtúú tiempu naxicocuñ nduá; sà-ìtúú nihni. ³⁴ Cunaha-nsiá, mà sàà cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá. ³⁵ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansiví xì ñuhiví ndañuhá, doco palabra nì cachì yùhù, còó, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁶⁻³⁷ 'Doco ni quivì, te ni hora naxicocuñ, ni-iin nèhivì có-ínahá-nê. Ni ángel ndoo ansiví, có-ínahá stná-nè; ni yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ínahá stnài, cuisì Yuamánì Dios ináhá. Vàchi nacua nì cuu tiempu xì Noé, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quivì naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ³⁸ Vàchi na táñâha ga cuun dàvì dàhvi ñuhiví, dandu (ndoó cuéyàà nèhivì ñuhiví), xixí-né, xihí-né, nándàhà-né; te ducán nisa quida-ne dècuèndè nì sàà quivì nì quìhvi Noé ini barcu cahnú. ³⁹ Te nì cóni sàà mànihì tnùnì ini nèhivì mà dècuèndè nì quixi dàvì, te nì càhà nsihi-ne. Te divi ducán icúmí coo stná tiempu naxicocuñ yùhù. ⁴⁰ Ndé ndoo ùì nèhivì nùù ìtú, icúmí iin-ne cuxio-ne, te iin-ne ndòo. ⁴¹ Te ndé ndoo ùì nècuàchì ñàhà cutnáhà nchicó, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

⁴² 'Ñàyùcànduá, cundoo tùha-nsia, vachi có-ínahá-nsiâ índù quivì icúmí naxicocuñ yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor. ⁴³ Doco nsinuu inì-nsia nansa quidá iin stoho vehe: nú sàni xinitnùhu-ne índù hora quixi tèculhà ñuú, dandu cundiatu tùha-ne; mà cuáha-ne quìhvi-tè nì cuí. ⁴⁴ 'Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá, nicanicuahàn cundoo tùha-nsia, vachi iin quivì có-nìhnú ini-nsià, divi quivì jaàn icúmí naxicocuñ.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xìcà

⁴⁵ '¿Ana tuxí inì-nsia nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Nì ìa iin peón tùha quida vù; nicanicuahàn quidá sahnú-te. 'Ñàyùcànduá, nì nìhì-té chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa gá peón mà quivì xiñuhá. Dandu cuàhàn xìcà lamú mà. ⁴⁶ Pues nansicáhàn peón dandacu-ma nú iin-ni nì quidá víi-té dècuèndè nsiaa lamú xi-tè. ⁴⁷ Vachi cunaha-nsiá, icúmí nècuàchì mà cuàha-nète chuun chicá ndiaá ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuìcà-né. ⁴⁸ Doco nú peón malu nduú-te, dandu quesaha-té nacánì chicuèhè inì-te, te cachì-te: "Còó, cucueè-va lamú xì, dandu nsiaa-nè". ⁴⁹ Dandu quesaha-té cahnì cuí-te peón dava ga mà, te cuisì-nì ñà-cuxi-tè, coho-tè, xini-tè cunì-te. ⁵⁰ Pues nú ducán nì quidá-te, dandu iin quivì có-nìhnú inì-te nsiaa lamú. ⁵¹ Dandu nìhì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, te sàhàmà cuacu ndee-té, te càna fuerte nùhu-tè, vachi ducán icúmí ndoho nsidaa nèhivì dananì úún vaha inì-xi.

25

Ejemplu sàhà ùxìn ñàhà cuàchì nduú nahi madrina

¹ 'Ducán iá ley xì ñuhiví ìì xí Dios na ian nì cuu xì ùxìn ñàhà cuàchì cuàhàn ndé cundiatuà quesaa noviu (xì novia), te iin iàn nihá lámpara xì-ñà. ²⁻⁴ 'Ùhùn-ña, listu-ña, nihí-ña sìquì ndutè xíxìn cuàhàn xì lámpara. Doco inga ùhùn-ña, cóni nácánì inì, ñàyùcànduá còò ndúte

xíxìn nìsá níhí-ña cúhùn. ⁵ Daaní, sàhà-ñá nì cuee guá ana nándàhà, ñàyùcàndùá nì tñii vàhnà nsì-ùxìn-ña nì quidà. ⁶ Te nahi dava ñuu, dandu nì tiacu ndáhì iin nèhivì, cachì-nè: “¡Cunaha-nsiá, sàmàndixi noviu! ¡Naha-nsià casàhú-nsià xì-né!” ⁷ Ñàyùcàndùá, nì ndacuita nsidaa ñahà cuàchì mà nì nacuicùn-ñá lámpara xì-ña. ⁸ Dandu ñahà cuàchì mà-túha nacani inì-xi, nì cachà xi ñahà cuàchì listu mà: “Taxi toó sacu-nsià chii ndutè xíxìn xì-nsia nùù-nsí, vàchi meru cuàhàn ndàhvà lámpara xì-nsi”. ⁹ Doco nì cachi compañeru-ña ma: “Còó, vàchi vihini mà sàà-té sàhà nsidaa-nda; chicá vàha cuahán-nsià cuiin-nsiáte ndé cùyàhvi-tè, dandu cucumi-nsiáte”. ¹⁰ (Ñàyùcàndùá, cuàhàn-ña cuiin-ña.) Te na sàni yàha-ña cuàhàn-ña, dandu nì nsiaa noviu, te nì cayàha nècuàchì ndiatu-ma ndé iá vicò, te nì nandiadi yehè. ¹¹ Daaní, después nì nsiaa tu ùhùn ñahà cuàchì nì sàhàn mà, te nì càhàn-ña yehè, cachì-ña: “¡Señor! ¡Señor! ¡Nacuna sacù-ní yehè!” ¹² Doco nì naxiconihí nècuàchì nduú noviu mà, cachì-nè: “Yùhù, de plano, có-ínáhi ana nduú-nsiá”. ¹³ (Ducán nì cuu xi ñahà cuàchì mà. Ñàyùcàndùá cachì stnái xì mii-nsiá:) nì cúníhnú vàha ini-nsià, vàchi có-ínáhá-nsià índù quivì, te nì índù hora naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Ejemplu sàhà lamú nì dasàn tòó xì dìhùn nùù peón-xi, áma níhì-té nsida cuahà-téa

¹⁴ Ducán iá stná ley xi ñuhivì ì xí Dios nacua nì quida iin lamú na cuàhàn-nè quee-ne cùhùn-nè inga ñuu; nì cana-ne nsidaa peón xi-ne, te nì dasàn tòó-né ñà-cuicà-né nùù-té. ¹⁵ Iin-tè nì nihì ùhùn mil dìhùn plata; ingà-te nì nihì ùi mil, te inga stná-te nì nihì iin mil-ni, según nansa tiacu ini iin iin-tè, ducán nì nihì-té. Dandu nì quihin lamú mà ichì cuàhàn-nè.

¹⁶ Daaní, peón nì nihì ùhùn mil mà, nì quesaha-té nì quida-tè negociu xì dìhùn mà, te nì nihì-té nì nandua inga ùhùn mil. ¹⁷ Te ducán nì quida stná peón nì nihì ùi mil, nì sàà nì nàcùnduu stná inga ùi mil. ¹⁸ Doco tè-nì nihì iin mil-ni, nì sate-tè tìxi ñuhù, te nì sùxin-téa. ¹⁹ Daaní, na sàni yàha caní tiempo, dandu nì nsiaa lamú mà, te nì natnii-ne cuenta ñà-cundaà ini-nè nansa nì quida iin iin peón xi-ne. ²⁰ Te nì tnàtuu peón nì nihì ùhùn mil, nì nacuàha-tènéa xì stná inga ùhùn mil, te nì cachì-te: “Señor, ùhùn mil nì nacoo-ní nùí, te vichi yohó iá gà stná inga ùhùn mil nì quide ganar”. ²¹ Ñàyùcàndùá, nì cachi lamú mà xì peón mà: “Vàtùni nì quida-ní. Peón vàha nduu-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndùá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudìi ini-ndà”.

²² Daaní, nì tnàtuu peón nì nihì ùi mil, te nì nacuàha-tènéa xì stná inga ùi mil, te nì cachì-te: “Señor, ùi mil nì nacoo-ní nùí, doco cunaha-ní, yohó iá gà stná inga ùi mil nì quide ganar”. ²³ Dandu nì cachi lamú mà: “Vàtùni nì quida stná mii-ní. Peón vàha nduú stná-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndùá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudìi ini-ndà”.

²⁴ Dandu nì tnàtuu stná peón nì nihì iin mil-ni ma, te nì cachì-te xi lamú mà: “Yùhù ináhi mii-ní ñà-dana gà-ní; mà úhi quihin-ní cosecha ndé có-xitù-ní, te mà úhi quindiaa-ní iñàha mate cóni quidà-niá. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì yùhì, te nì sùxin dìhùn xí-ní tìxi ñuhù. Yohó iá; naquihin-niá”. ²⁶ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “¡Peón malu nduu-yó! ¡Dusan-yó! Nú sà-ínáhu ñà-quindiaí cosecha ndé có-xitúí, te xidándiaí iñàha ndé có-quidáchuín, ²⁷ pues, nú ducán, dandu ndiá ìcò cuàhu nècuàchì bancu dìhùn xí, dandu quivì nsiaì vàtùni nihì stnái dìquia nì cùí”, nì cachi lamú mà. ²⁸ Dandu (nì càhàn stná-nè) xì peón itá yucán, cachì-nè: “Quindiaa-nsià mil dìhùn jaàn nùù tè-yohó, te cuàha-nsia nècuàchì sà-icúmí ùxìn mil. ²⁹ Vàchi nècuàchì sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nihì gá-nè más, dandu vihi gá cucumi-né; doco ana có-icúmí vichi, icúmí cuxio nsihi nsidaa iyuhu gá ñà-icúmí-nè. ³⁰ Cunaha-nsiá, còò chuun peón yohó. Ñàyùcàndùá, dandiachi-nsiáte fuera ndé iin tñúú ndúchì, te yucán icúmí-tè cuacu ndee-té, te càna fuerte stná nùhu-tè”.

Nansa coo juiciu xi nsidaa ñuu ñuhiví

³¹ 'Ndiaha gá coo quiví naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví. Quiví naxicocuñ icúmí cutnahá stnái xì nsidaa ángel ì xí quixi. Dandu nàcòì nùù silla ndiaha xí (ndé cùsáhnù), ³² te (cani) nèhiví nsidanicuú ñuu ñà-nataca-nè nùí. Dandu icúmí tavà cuàin nèhiví (vàha nùù nèhiví malu) na quidá pastor na nácàxin-ne quisi xí-né, iladu ndoó riì, te inga ladu ndoó sìmbèe. ³³ Ladu cuahí icúmí màcuìta (nèhiví vàha na ian nduú-né) riì, te ladu itnì icúmí màcuìta (nèhiví malu na ian nduú-né) sìmbèe. ³⁴ Dandu (yùhù) ana cusáhnù, icúmí cachi xì nèhiví ladu cuahí: “Naha-nsià, cundoo-nsia ñuhiví ì xí Yuamáni’, vachi dècuèndè tiempu nì cuyucun ñuhiví sàni chitnùnì ini-yà cundiatú anima-nsià ducán. ³⁵ Vachi na ní xihì güé’ doco, nì dácùxí-nsiá yùhù; te na ní xihì stnái tècuí, nì dácùtâhvi-nsiá yùhù chii-té. Daaní, na ní xicanuu ndahví stnái, dandu nì dáyáha-nsia yùhù vehe-nsia. ³⁶ Còò dúhnùí, doco nì taxi-nsia ñà-nì sàcùndixi. Nì cuhi stnái, te nì nàcòtò-nsiá yùhù. Te na ní sandiadì vehecàa, nì sàà stná-nsià visita yucán”. ³⁷ Dandu nsidaa nèhiví vàha yucán, icúmí-nè cachi-nè xì: “Stoho-nsi Señor, (cóni cùndàa ini-nsi nì chindee-nsi mii-ní ducán). ¿Índù nì xini-nsi mii-ní ñà-xihì-nì doco, te nì dácùxí-nsi mii-ní, te ò xihì-nì tècuí, te nì taxi-nsi tècuí nì xihì-ní? ³⁸ ¿Índù nì xini-nsi xicánúú ndahví-nì, te nì dáyáha-nsi mii-ní vehe? Ni-iin xichi cóni xini-nsi ñà-còò dúhnù-nì, te nì sàha-nsi mii-ní ñà-nì sàcùndixi-nì. ³⁹ Ni có-ínáhá stná-nsi nì cuhi-ní, ò ní sandiadì-ní, te nì sàà-nsi visita ndé iá-ní”. ⁴⁰ Dandu yùhù ana cusáhnù, icúmí cachi xì nècuàchì: “Cunaha-nsiá, nahi ñani xínduu nèhiví itá yohó. Ñàyùcàndùá na cada nì quida-nsia favor sàhà iin-ne, mate nduú-né iin ana chicá cahíchi ini nèhiví, doco davani queámà na ian nì quida stná-nsià favor xì yùhù”.

⁴¹ 'Daaní icúmí càhàn stnái xì nèhiví itá ladu itnì, te cachi xì-né: “¡Cuxio-nsia nùí! Còò cá nansa càcu-nsia. Cuahán-nsià ndé iá ñuhu xixìn nicanicuahàn, divi lugar nì quidayucun Dios ñà-coo ñà-malu xì nsidaa ángel (malu) xi-sì. ⁴² Vachi yùhù, na ní xihì doco, nì xidahan-nsiá ñà-cuxi. Nì xihì stnái tècuí, te ni-iyuhu-té cóni sàha-nsia yùhù cohi. ⁴³ Xicánúú ndahví stnái, doco cóni dáyáha-nsia yùhù vehe-nsia; còò dúhnùí, doco còò ni-iin sìcoto nì sàha-nsia yùhù. Nì cuhi vàhi, te nì sandiadì stnái, doco cóni sàà-nsià nàcòtò-nsia yùhù”. ⁴⁴ Dandu nèhiví mà, icúmí-nè cachi-nè xì: “Señor, mà nunca nì xini-nsi mii-ní na xihì-nì doco, ò xihì-nì tècuí, ò xicánúú ndahví-nì, ò còò sìcoto vàha xi-ní, ò cùhì-nì, ò ndiàdí-nì. ¿Índù nì xini-nì nsiùhù nì xidahan-nsi nsidaámà nùù-ní?” ⁴⁵ Dandu yùhù, icúmí cachi xì-né: “Cunaha-nsiá, ñà-cóni chindéé-nsià nèhiví ndahví yohó, ñàyùcàndùá davani queámà na ian sàni cahíchi stná inì-nsia yùhù”. (Ñà-jaàn nduá icúmí cachi xì nècuàchì malu mà.) ⁴⁶ Ñàyùcàndùá icúmí nsidaa-né yàha-ne ndé ndoho-ne nicanicuahàn. Doco nèhiví vàha, còò. Vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nè nìhìtâhvi-né —nì cachi Jesús.

26

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhiví, nandúcú-nè nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, nì nsihi nì nacani Jesús nsidaa ñà-jaàn xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cachi-yà xì-né:

² —Sà-ínáhá-nsià ñà-tìxi ùì quiví icúmí nacava vicò pascua, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà nèhiví, te cahnì-né yùhù nchìca cruz.

³ Daaní, nì nataca dùtù xícusahnù, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná nècuàchì sahnú dandacú ñuu yucán, nì sàà nsidaa-né patiu vehe cahnú dùtù chicá cusáhnù nani Caifás.

⁴ Te nì ndatnuhu tnahá-né nansa tnii dèhé-nè Jesús, te cahnì-néyà. ⁵ Te nì cachi stná-nè: —Chicá vàha màdì mahì vicò tnii-nda nècuàchì, vachi nú ducán, dandu vihini nacuidà nèhiví.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

⁶ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón. Nècuàchì mà nduú iin nèhivì nì sandoho cuèhè lepra antes. ⁷ Te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn, te ñuhú ndutè tnàmi ndiaá sàstnùhù. Te divi ndutè mà nì sòdò-nè itnu dìni Jesús na iá-yà xixí-yá. ⁸ Doco na ní xini nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi ini-nè, cachí-nè (iin-ne xì inga-nè):

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn? ⁹ Chicá vaha dicò-néte nì cuí, dandu tùì cuàhà dìhùn dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

¹⁰ Doco Jesús, ináhá-yà nansa cachí-nè, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun cánahá-nsià xì nècuàchì jaàn? Vàchi iin ñà-vàha nduá quidá-né xì'. ¹¹ Vàchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá; doco yùhù, còó, sacù-nì quivì ié' xì-nsiá. ¹² Cunaha-nsiá, ñà-nì sòdò nècuàchì yohó ndutè tnàmi dìni, divi sàhà-ñá cutatna cuerpu yùhù na ndúxan nduá. ¹³ Te ñà-ndáa nduá yohó cachítnùhi xì-nsiá: nsidanicuú ñuu ndé icúmí sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vàha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì ñuhiví nandódó-né nècuàchì mà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùù nècuàchì xídandacú

¹⁴ Nùù ùxìn ùì compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Pues divi nècuàchì mà nì sàhàn nùù dùtù xícusahnú, ¹⁵ te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—¿Nadaa cuàha-nsià yùhù, te quide Jesús entregar nùù-nsiá?

Dandu nì sàhà dùtù mà-né òcò ùxìn dìhùn plata. ¹⁶ Ñàyùcànduá, dècuèndè quivì yucán nì quesaha Judas mà nandúcú-né índù tiempu chicá mà úhì dayáha-ne Jesús nùù ndahà nècuàchì mà.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ì

¹⁷ Daaní, nì sàà tu quivì primeru xì vicò xixí-né pan có-ndutáchí. Te nì tnàtuu nèhivì dacuahá-yà nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-nda comida vicò pascua?

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ini ñuu ndè vehe iin tal nèhivì, te cachi-nsià xì-né ñà-cachí maestru sà-itúú meru quivì xí-yá, ñàyùcànduá vehe mii-ní icúmí-yá chivàha-ya vicò pascua, mii-yá xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Ducán cachi-nsià xì-né —nì cachi Jesús.

¹⁹ Ñàyùcànduá, ducán nì quida nècuàchì dacuahá-yá nacua nì sàcùnaha-né nùù-yá, nì nsidayucun-nè comida pascua. ²⁰⁻²¹ Daaní, na ní cuaà, dandu (nì sàà stná) mii-yá yucán, te nì sàcòo-ya nùù mesa xì nsi-ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te na iá-yà xixí-yá, dandu nì cachi-yà (xì-né):

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsià cuàhàn cahin xì'.

²² Dandu nsidaa nècuàchì mà, nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù, Señor mío?

²³ Te nì cachi-yà xì-né:

—Iin mii-nsiá nècuàchì iin-ni xixi-xi-nda nùù còhò yohó nduú ana icúmí cahin xì'.

²⁴ Vàchi ñà-ndáa nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá nì cachítnùhu nùù tutu ì ñà-icúmí cuí yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xì', ¡ndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví nì cùí —nì cachi-yà.

²⁵ Dandu nì càhàn Judas, divi tiàa cuàhàn quida xì-yá entregar, te nì cachi-nè:

—Maestro, ¿a víhíní yùhù nduí?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ducán nduá nacua nì cachi-ní.

²⁶ Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì dasàn-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá yucán, te nì cachi-yà:

—Cuxi-nsià, vàchi pan yohó, nahi iquicúñú yùhù nduá.

²⁷ Dandu nì tnii stná-yà pocillu, nì naquimanì-yà Dios sàhà-ñá, te nì sàha-yanè, cachí-yà:

—Nsidaa-nsiá coho-nsia chichii ndutè yòhó. ²⁸ Vàchi nahi nù mií nduú-te. Te cunaha-nsiá, sàhà nì' icúmì nacoì iin ichì sàà cunchicùn nèhivì, vachi nú sàni xitià nì, dandu sàhàjàn icúmì ndutu cuàchi cuàhà-né. ²⁹ Te vichi, mà cóhó gué` ndutè sì-uva yohó ndè cachi sàà coho saa-túi-te xi-nsiá quivì cusahnú Yuamánì' inicutu ñuhivì yohó.

Nansa nì cachi Jesús sà-ináhá-yà icúmì Pedro nacuaà-néyà

³⁰ Daanì, na ní nsihi nì xito nsidaa-né iin alabanza, dandu nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yà ndè yucù Olivo. ³¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi, icúmì nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù; vachi ducán cachí nù tutu ì: “Cuàhìn dácúxióé pastor, dandu cuitià nihni rii”, cachá'. ³² Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmì codònú nù-nsiá nùhù ndè ladu Galilea.

³³ Dandu nì cachi Pedro xì-yà:

—Mate nì sàà nsidaa nèhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmì-nì nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³⁵ Doco nì cachi-nè xì-yà:

—Còó, mate nì cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaì' mii-ní —nì cachi-nè. Te divi ducánì nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yà.

Nansa nì sàà Jesús huerta nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yà nù Yuamánì-yà

³⁶ Dandu nì sàà-yà xì-né ndè iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Yohó ndòo-nsia, vachi yùhù cuahìn chicá nù-xì càcàn tàhvì nù Dios.

³⁷ Dandu nì saca-ya Pedro xì ùi ñàní dèhe Zebedeo, cuàhàn-yà xì-né. Te nì nàcòo cuahà-yà tnùnsí ini; nì quesaha-yà yáha ga nacánì cuàhà ini-yà. ³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié` tnùnsí ini, na ian cuníà cahnì dáhúán yùhù. Ñàyùcànduá, yohó nì ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁹ Dandu cuàhàn-yà chicá nù-xì, nì sàcùnduhù ndèé-yà, te nì xicàn tàhvì-yà nù Yuamánì-yà, cachí-yà:

—Yuamánì', xicàn tàhvì nù-ní, áma dácúxió-nì (tnùndoho icúmì yàhi), vachi nahi (ñà-úa ñuhú iin) taza nduá nù. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù nì cùnduá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní.

⁴⁰ Dandu nì naxicocuñ-yà vaxi-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yà, te nì xini-yà sàquidì-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì Pedro:

—¿Áma cúí cunchito stná-nsià xì yùhù siquiera iin hora-ni? ⁴¹ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvì-nsià nù Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsià, vachi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmì cuerpu-nsià ñà-quidandee inì-nsia.

⁴² Daanì, tucu tu cuàhàn-yà càcàn tàhvì-yà nù Dios, te nì cachi-yà:

—Yuamánì', nú icúmì yàhi tnùndoho fuerte, te mà cúí cuxioa, dandu ducanicoó nacua cuní mii-ní.

⁴³ Dandu vaxi tu-ya (ndé ndoó nècuàchì-mà), te nì xini-yà tucu tu quidì-nè, vachi sádì vahná-nè. ⁴⁴ Dandu nì nacoò-yanè inga tu, te cuàhàn-yà ñà-ùni, te davani nì xicàn tàhvì-yà (nani antes). ⁴⁵ Dandu nì naxicocuñ-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vachi sà-iá. Sàni sàà meru hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, divi hora icúmì yàhi ndahà nèhivì cuáchi. ⁴⁶ Ndacuìta-nsia, cùhùn-ndà, vachi sà-itúú quesaa ana cuàhàn cahnì xì'.

Nansa nì tnii-tè Jesús, te nì suhni-teyá

⁴⁷ Daaní, cáhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, te nì quesaa Judas, divi tiàa nìsa cutnaha-xi ùxìn iin ga nècuàchì dacuahá-yá, te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xi espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vaxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì xídandacú nùu ñuu mà. ⁴⁸ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa ana ndacá-némà ñà-coo iin seña ana tñii-tè, divi ana chítú-nè cunduu meru ana tñii cùhùn presu. ⁴⁹ Ñàyùcànduá, nì tnàtuu Judas ndé iin Jesús, te vichi vichi nì casàhú-nè xì-yá, cachí-nè:

—¡Cuñaàváha-ní, maestro!

Te nì chítú-nè nùu-yá. ⁵⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Amigo, ¿índù chuun nihi-ní vaxi yohó?

Dandu nì tnàtuu tè-dava ga mà nì tñii-tèyá nì ndòo-ya ndahà-té.

⁵¹ Dandu iin nèhivì xì-yá, nì tavà-né espada xi-ne nì caní-ne iin tiàa quidáchúun nùu dùtù cusáhnû, nì sahnde-nè iin tùtnù-té. ⁵² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní dòá, vachi nsidaa ana caní xì espada, divi espada icúmí-nè cui stná-nè. ⁵³ ¿A có-cùndáà inì-ní ñà-vàtùni càcàn tàhvì nùu Yuamánì', te vichi duha techuún-yá cuàhà mil ángel chindee xí? ⁵⁴ Doco nú nì cáquìn ducán, dandu mà cúí cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ìi ñà-dúcán icúmí cuu.

⁵⁵ Daaní, nì cachi stná-yá xì nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tñii-nsiá yùhù, vaxi-nsia nihi-nsiá espada xì garroti na ian tècùhnà nduí, mate nsiquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, te cóni tñii-nsiá yùhù. ⁵⁶ Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá vichi sàhà ñà-nì cuú ndisa ñà-nduá nì tiàa nèhivì xí Dios sànahà —nì cachi-yà.

Dandu nì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁵⁷ Nèhivì nì tñii xì-yá, ndacá-néyà cuàhàn nùu dùtù cusáhnû nani Caifás. Te divi vehe nècuàchìmà sàni nataca stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùu ñuu mà. ⁵⁸ Te Pedro, nchícùn xicà-niné mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu iá vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policia ndoó yucán, ndiatú-nè cundaà ini-nè índù fin cucumi-yá.

⁵⁹ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-xídandacú, xì nsidaa stná nècuàchì Junta Cahnú, nì nducu-né ana daquéè cuàchi dìquì-yá sàhà-ñá cui-yà, mate té-tnùhù nduú-te. ⁶⁰ Doco còo iin nì túi (cunduu testigu nacua cuní-nè), mate cuàhà nèhivì nì càhàn tnùhù dìquì-yá. Doco por fin nì quixi ùi-te, ⁶¹ te nì cachì-te:

—Nì cachi Jesús yohó ñà-vàtùni dacaá-né veheñùhu xi Dios, dandu tìxi ùnì quívì naquidavàha saa-néa.

⁶² Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnû, te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Áma náxícónihí-ní nì-ñàhà? ¿Nansa iá ñà-càchí guà nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶³ Doco Jesús, dadí úun nì ndòo-ya. Dandu nì cachi dùtù mà:

—Fuerza icúmí-ní chinaha-ní Dios iá nicanicuahàn, te cachì-ní xì-nsí a dívì Dèhemanì-yá nani Cristu nduu-ní, ò á cóo.

⁶⁴ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nacua nì cachì-ní, ducán nduá. Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, icúmí-nsiá cuni-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñhìvì na nui quixi mahì vico nahnú ansivi, te coi ladu cuahá mii-yá ana cahnú poder xi.

⁶⁵ Dandu dùtù cusáhnú-má, (nì xidà ini-nè), ñàyùcànduá nì ndata canúú-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuàhà mà:

—¡Cuní nècuàchì yohó ndudava-ne xì Dios! ¡Có-xiñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi! Vachi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn-nè. ⁶⁶ ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nì cacachi nècuàchì Junta Cahnú-ma:

—Ícúmí nècuàchì jaàn cui-nè, vachi iá cuàchi-ne.

⁶⁷ Dandu nì caquesaha nècuàchìmà nì sivi dií-nè nùu-yá, te nì cani-neyà sìcátú, te dava ga-nè, cahmá uun nì cani-ne nùu-yá, ⁶⁸ cachí-nè xì-yá:

—¿Cachi cuàà-ní ana nì cani xì-ní, vàchi ádi Cristu (nì quixi ansivi) nduu-ní!

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁹ Te Pedro, patiu tùvèhé iá-nè. Te yucán nì tnàtuu iin ñahà chii, cachí-ña xi-né:

—Amádi mii-ní nìsa cutnahá stná-ní xì Jesús de Galilea.

⁷⁰ Doco nì nacuaà-né mii-yá, iníní nsidaa nèhivì yucán, te nì cachi-nè xì ñahà chii mà:

—Có-ínáhi ñà-nduá cachí-ní.

⁷¹ Dandu cuàhàn-nè quee-ne yehè, doco nì xini inga ñahà chii-né, te nì cachà xi nèhivì dava ga itá yucán:

—Nècuàchì jaàn nìsa cutnahá stná xì Jesús de Nazaret.

⁷² Dandu tucutu nì nacuaà-néyà, nì chinaha-né Dios ñà-tàcùnì-nè Jesús, cachí-nè.

⁷³ Daaní, inga ratu gà nì tnàtuu stná iin ùi nèhivì itá yatni yucán, te nì cachi-nè xì Pedro:

—Ndisa, iin compaÑeru Jesús nduu-ní, vàchi sàhà modo cáhàn-ní, ducán cundáà ini-nsi.

⁷⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Yùhù chináhi Dios, có-ínáhi nècuàchìmà. Te nú tètñhù nduì, ni daquixí-yá castigu dìquí.

Dandu momentu mà nì xito lehe. ⁷⁵ Te ñà-yucán nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-néyà ùni xichi. Ñàyùcànduá, nì quee-ne iladu patiu, iá-nè sacú cuàhà-né.

27

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Daaní, na ní tùinuù, dandu nì càhàn dùtù xícusahnú xì tè-dàndàcú nùu ñuu mà, nì candatnuhu tnahá-né nansa quida-ne, te cui Jesús. ² Dandu nì nachicuhni-nè ndahà-yá, te cuàhàn-nè xì-yá nùu gobernador Poncio Pilato, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

Nansa nì xihì Judas

³ Daaní, Judas, divi ana nì cahin xì-yá, nì cundaà ini-nè ñà-ndisa icúmí Jesús cui-yà. Ñàyùcànduá, nì naxicocuñin ini-nè, nì sàhàn-nè nì naxiconihí-né òcò ùxin dikhùn plata nùu dùtù xícusahnú, xì nùu stná nècuàchì sahnú xídandacú, cachí-nè xì nècuàchìmà:

⁴ —Cuàchi nduá nì quide, vàchi còò falta xì nècuàchì nì dàyáhi ndahà-nsiá.

Doco nì naxiconihí nècuàchìmà, cachí-nè:

—Có-dàndòhájàn nsiùhù; chuun xi mii-ní nduá.

⁵ Ñàyùcànduá, nì ducùn Judas nsidaa dikhùn mà pìsu veheñùhu, te nì quee-ne nì dàcuáhnà-nè mii-né xì yohò.

⁶ Daaní, después nì dàtàcá dùtù mà dikhùn mà, te nì cachi-nè:

—Có-sàha ley xi-nda permisù daquée-nda dikhùn yohó alcancía xi Dios, vàchi sàhà ñà-yohó nì xihì iin nèhivì.

⁷ Ñàyùcànduá, nì ndatnuhu tnahá-né (nansa quida-ne xì) dikhùn mà, te nì xiin-ne iin ñuhù nani Itu Alfareru ñà-cundua panteón ndé cundùxin nècuàchì inga ñuu.

⁸ Ñàyùcànduá disàhà-xì nì sàcùnani ñuhù mà Ñuhù Nii, te dècuèndè vichi ducán cachí-nè xán. ⁹ Pues divi ducán nì cuu nsidaámà sàhà ñà-nì cuù ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nècuàchì sàhà nani Jeremías, vàchi dohó nì tiaa-ne: “Cutu ócò ùxin dikhùn plata ndiaá-yà, nì cachi nècuàchì raza Israel. Dandu después nì natnii-ne dikhùn mà ¹⁰ nì xiin-ne Itu Alfareru, nacua nì cachi Stoho-ndà Señor xì”.

Nansa nì cachi Jesús na iín-yá nùu gobernador Pilatu

¹¹ Pues (hora yucán sàni sàà-yà) nùu gobernador, te iín-yá nùu-té. Dandu nì ndàcàtnùhù-té nùu-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xì nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu nì cachi-yà:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

¹² Dandu dùtù xícusahnú, xì nècuàchì xídandacú, nì cànàn tnùhù-né sàhà-yá, doco còò nì-iñàha nì cachí-yà. ¹³ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿A có-tiàcú-ní ñà-cuàhà guá cànàn tnùhù-né dìquì-ní?

¹⁴ Doco mii-yá, còò nì-iñàha nì nàxícónihí-yá. Ñàyùcànduá, nì ndulocó gobernador mà.

Nansa nì cachi stná Pilatu ñà-ìcúmí Jesús cui-yà

¹⁵ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha Pilatu dañà-té iin tè-ndiadi, ndéni-te nì cui ndiadi nì cànàn nèhivì. ¹⁶ Te quivì yucán ndiadi iin tiàa iá cuàhà fama-xi nani Barrabás. ¹⁷ Ñàyùcànduá, na sàni nataca nèhivì cuàhà mà nùu Pilatu, dandu nì xicàn tnùhù-té nùu-né, cachí-te:

—¿Ana cuní-nsià dàñà? ¿A divi Barrabás, te ò Jesús, ana cachí nduú Cristu?

¹⁸ Ducán nì cachi-te xi-né, vachi sà-ínahá-té ñà-cuisì sàhà envidia xi dùtù sàni yàha Jesús ndahà-té.

¹⁹ Daaní, iá ì-té nùu silla ndé nsidándàa-te chuun, te nì quesaa iin razón xi ñahàdihí-te, cachí-nè: “Màsà quidá-ní nì-iñàha xi Jesús, vachi nècuàchì vaha nduú-né. Cunaha-ní, cuàhà gá nì sàní ñuú ndùvèhè nì quida nècuàchì mà, te nì nacani cuaá inì”, cachí razón mà.

²⁰ Doco dùtù mà xì nècuàchì xídandacú, nì chiyuhù-né nèhivì cuàhà mà ñà-nì cànàn-né dàñà Barrabás, te cui Jesús. ²¹ Ñàyùcànduá, nì cànàn gobernador xì nsidaa nèhivì mà, cachí-te:

—Nùu ùi nècuàchì yohó, ¿ìndù nècuàchì cuní-nsià dàñà?

Dandu nì cachi nèhivì mà:

—¡Divi Barrabás!

²² Dandu nì cachi-te xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿nansa quide xì Jesús, divi ana cachí nduú Cristu?

Te nì naxiconihí nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²³ Dandu cachí gobernador mà:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì cuàhà mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²⁴ Dandu nì xini Pilatu còò nì-iñàha níhìndèè-té, cuisì quesáhá nacuídà fuerte nèhivì mà. Ñàyùcànduá, nì xicàn-te tècuí, te nì ndaha-tè, indéhe nsidaa nèhivì mà, te nì cachi-te xi-né:

—Yùhù, mà cúnsídá cuàchi nú nì cuí nècuàchì yohó, vachi còò nì-iñàha iníhíca-nè. Chuun xi mii-nsiá nduá.

²⁵ Dandu nì cachi nsidaa nèhivì mà:

—Nsiùhù xì dèhe-nsi nì cúnsídá cuàchi-nsi sàhà nècuàchì jaàn.

²⁶ Dandu nì dàñà Pilatu Barrabás mà nùu nèhivì mà, doco Jesús, còó; nì dandacú-te ñà-nì ñáhnì cuí-yà, te después cùhùn-yà màcùtuu-ya nchìca cruz cui-yà.

Nansa nì sàcùndiaa soldadu Jesús

²⁷ Dandu soldadu xi gobernador mà, nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá vehechuún. Te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè ndé iá-yà. ²⁸ Dandu nì tavà-té sìcoto xi-ya, te nì chindixi-tèyá iin capa cuahá. ²⁹ Te nì cava stná-te iin corona iñu nì chicaà-te dìni-yá, te nì dàcùníndáha stná-teyá iin nù-iin ndahà cuàhá-yà. Dandu nì sàcuíta sisi-té nùu-yá, sàcùndiaa-teyá, cachí-te:

—¡Viva! Vachi ¡rey xi tè-raza Judea nduu-ní (vichi)!

³⁰ Te nì casivi dìi-teyá. Dandu nì dìtá-te nù-iin ma ndahà-yá nì cani fuerte-te dìni-yá.
³¹ Te na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té capa mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xì mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

³² Na ní caquee-tè xì-yá nì ndacùhun tnahá-te xì iin tiàa ñuu Cirene nani Simón. Te divi nècuàchì mà nì catnii-tè nì dàcuìdá-tené cruz xì-ya cuàhàn.

³³ Dandu nì casaà-te xì-yá iin xaan nani Gólgota. Quìvì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùu Iquì Dìnì. ³⁴ Dandu nì cunì-te daco hó-teyá vinu ia dácà tnahá xì ñà-ùà, doco na ní tuiyáà-yàñà, cónì cùnì gà-yà coho-yàñà.

³⁵ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te sìcoto xì-ya, nì dasàn-téâ según nansa nì nìhì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. Pues ducán nì quida-tè sàhà ñà-nì cùu ndisa palabra nì cachitnùhu nèhivì xì Dios sànahà na ní cachi-nè: “Nì dasàn-té sìcoto xì entre mii-té, te nì idàdiquí-te sàhà-ñá”.

³⁶ Daaní, nì sàcùndoo soldadu mà ñà-cundiaà-teyá. ³⁷ Te dìquì-xì dìni cruz xì-ya nì sàcùtuu iin ñà-càchitnùhu índù-ñá dìsàhà-xì dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Ana yohó nduú Jesús, rey xì tè-raza Judea”.

³⁸ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtandiaa stná ùi tècuìhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itnì-yà. ³⁹ Te nèhivì yàha yucán, nì canàhá stná-nè xì-yá, dacuico dìnì-né, cahíchì ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

⁴⁰ —¡Ndahví-ní! vachi cuàhàn-ní dacaá-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùnì quìvì nsidavàha saa-niá, cachí-ní. Nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, te danuu-ní mii-ní nùu cruz jaàn cundehè-nsí —nì cachi-nè.

⁴¹ Te divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná dùtù xícusahnú, te cutnáhà stná nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú; nsidaa-né nì sàcùndiaa stná-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

⁴² —Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. Nú ndisa rey xì nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu nì danuú-né mii-né nùu cruz jaàn cundehè-ndà, dandu cunindisa-ndané. ⁴³ Dios cundéé ìní-nè, (cachí-nè): pues nú ducán nduá, dandu nì dacácu-yanè vichì, nú cunì-yà, te nú ndisa Dèhemani-yà nduú-né nacua cachí-nè —nì cachi tè-xícusahnù-ma. ⁴⁴ Te dècuèndè stná tècuìhnà itándiaa stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xì-yá.

Nansa nì xihì Jesús nì dànáà-yá sàhà cuàchì-nda

⁴⁵ Daaní, dècuèndè càxíhùì xì ndé` càhùnì nì nàcuìlñ tñuù inicutu ñuu yucán. ⁴⁶ Te nahi càhùnì nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —te dohó cunì cachàmà: ¡Dios mío, Dios mío! ¿A ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

⁴⁷ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Elías caná-né.

⁴⁸ Ñàyùcànduá, nì dàyáà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-téà xì vinu nì xìò, nì chihi-téà dìni iin vara yutnù, te nì sàhà-tèyá nì sihvì-yá.

⁴⁹ Dandu nì cachi ingà-te:

—Nacoo-nínè, cundiatu-nda, áma quíxì Elías dacácu xì-né.

⁵⁰ Dandu inga xichi nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yà. ⁵¹ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú nì quedava ìì cortina cahnú sadí nihni cuarto xan; iin-ni nì ndàtá-ñá ndè dìni-xì xì ndé` tìxi-xì. Te nì tñàa stná ñuhivì, te nì ndàtá cavà nahnú. ⁵²⁻⁵³ Dècuèndè nì nuna stná cuàhà lugar ndé índuxin nsii. Ñàyùcànduá na sàni natiacu-yà después, dandu nì natiacu stná cuàhà nècuàchì sànahà nduú nèhivì xì-yá, nì caquee-ne ndé índuxin-ne nì caquìhvi-ne ini ñuu ìì (Jerusalén), te nì ndecoyo-ne nùu cuàhà nèhivì ndoó yucán.

⁵⁴ (Cunaha-nsia, frente ndé iín cruz xi Jesús,) yucán iín stná iín capitán xì compañeru-te, xíndiaà-teyá. Te na ní caxinì-te nansa nì cuu ñà-nì tnàa guá, dandu nì yùhí gà-te, cachì-te:

—Ñà-ndáà nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì jaàn.

⁵⁵ Daaní, yucán itá xica stná cuàhà nècuàchì ñahà, indéhe-ne: nècuàchì ladu Galilea nduú-né, te cutnáhâ-né xì-yá nì quixi ndè ñuu mà ñà-chindee stná-nèyà. ⁵⁶ Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi Jacobo xì José, te inga-nè nduú ñahàdihí Zebedeo.

Nansa nì chinacaa José iquicúñú Jesús inì cueva

⁵⁷ Daaní, na ní cuaà quivì yucán, dandu nì sàa stná iín nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José. Iin nècuàchì cuicà nduú-né, te nchícùn stná-nè ichì-yá. ⁵⁸ Te divi-ne nì sàhàn nùu Pilatu, nì xicàn-nè cuerpu-yà. Dandu nì cachi Pilatu xì soldadu ñà-nì cuàhà-tè nècuàchì mà iquicúñú-yà. ⁵⁹ Ñàyùcànduá, nì sàhàn José nì naquihin-neyà, te nì chidúcùn-nèyà iín dahmà iá ndoo. ⁶⁰ Te sàhà ñà-làcà nì sate nèhivì xì-né iín cueva nùu cavà, ñàyùcànduá, divi yucán nì chinacaa-nèyà. Dandu nì dàtùí nihni-ne iín cavà cahnú nì sàcùndiadi yuhù cueva mà, te cuàhàn-nè. ⁶¹ Doco yucán nì ndòo María Magdalena xì inga María mà, xíndoo-ne frente lugar ndé nì ndùxin-ya.

Nansa nì dandàcú Pilatu ñà-cuita soldadu cundiaa xì sepultura xi Jesús

⁶² Daaní, nì yàha quivì mà, divi quivì nduú vigilia xi quivì descansu. Dandu meru quivì (descansu) mà nì sàhàn itnii dùtù xì iín ùi stná nècuàchì fariseu, nì tnàtuu-ne nùu Pilatu, ⁶³ nì cachi-nè xì-té:

—Señor gobernador, nsiùhù nsinúú ini-nsì nansa nì cachi (Jesús) na xicánúú ì-né dandahví-nè nèhivì, nì cachi-nè ñà-tìxi ùni quivì icúmí-nè natiacu-nè. ⁶⁴ Ñàyùcànduá, cuní-nsì dandacu-nì ñà-cundiaa vaha soldadu sepultura dècuèndè nì xínu quivì únì, vachi nú coó, vihini nataca nèhivì xì nècuàchì mà ñuu, te tavà-nàné, dandu después cachi-nè xì nèhivì ñà-sàni natiacu nècuàchì mà nduá. Te nú ducán, dandu cundua iín tnùhu chicá cahnú nùu palabra nìsa cachi nècuàchì mà antes.

⁶⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-né:

—Vàtùni iá cùhùn iín ùi soldadu, nacua xicàn-nsià. Te cuahán stná mii-nsià nùu sepultura, te chicadi vaha-nsià ñà nacua cui quida-nsià.

⁶⁶ Ñàyùcànduá, nì caquihin nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè ndè sepultura, te chicá fuerte nì chicadi-nè lugar mà. Te nì candòo stná itnii soldadu xíndiaa.

28

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, nì yàha quivì descansu mà. Te na sàcuàhàn tùinuù quivì primeru semana, dandu cuàhàn María Magdalena cundehè-né sepultura, te cutnáhâ stná-nè xì inga María mà. ² Datúha nì quesaha tnàa fuerte, vachi ndè ansivi nì nuu iín ángel xi Stoho-ndà Señor, nì dàcúxíó-né cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà, te nì sàcòo-ne dìquá. ³ Tnúu nihni-ne na ian tása; te cuxín yaa sìcoto xi-ne nahi yuhà. ⁴ Te soldadu ndoo ndiaá yucán, nì cayùhí cuaá-te, te nì quesaha-té quidí fuerte-te, ndè nì xihì nihni-tè. ⁵ Doco nì cachi ángel mà xì nècuàchì ñahà mà:

—Màsà yúhî-nsià. Ináhî nandúcú-nsià Jesús, divi ana nì xihì nchìca cruz. ⁶ Doco cunaha-nsià, còò cá-yà yohó; sàni natiacu-yà nacua nì cachitnùhu-ya antes. Naha-nsià cundehè-nsià lugar ndé nì sanduhù-yà. ⁷ Te cuahán-nsià vichi duha ndé ndoo nècuàchì dacuahá-yà, te cachitnùhu-nsià xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te icúmí-yà codònuù-yà nùu-nsià nùhù-yà ndè ladu Galilea. Yucán icúmí-nsià cuni-nsiàyà. Pues vichi sàni cachitnùhì xì-nsià —nì cachi ángel.

⁸ Dandu yàchì nì caquee nsihi nècuàchì ñahà mà cueva mà, te nì dàyàà-nè cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì nècuàchì dacuahá-yà: chii yúhî-nè, te chii cudù stná ini-nè. ⁹ Doco ichì

ndé cuàhàn-nè yucán nì ndacùhun stnahá-né xì-yá, te nì casàhú-yà xì-né. Ñàyùcànduá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì tnii-ne sàhà-yá nì cahvi-néyà. ¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhî-nsià. Cuahán-nsià ndé ndoó nèhivì xínduu nahi ñanì, te cachi-nsià xì-né ñà-nì núhù-nè ndè ladu Galilea, vàchi yucán icúmí-nè cuni-nè yùhù.

Nansa nì dàndàcú dùtù nùù soldadu nì sandiaa sepultura

¹¹ Daaní, na sámànuhù nècuàchì ñahà mà, dandu nì caquee stná dava soldadu nì sandiaa yucán, mànuhù stná-te ñuu Jerusalén. Te nì nacani-tè xì dùtù xícusahnú nansa nì cuu. ¹² Ñàyùcànduá, nì nataca dùtù mà xì nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, te nì ndatnuhu tnahá-né nansa quida-ne. Dandu nì sàha-ne soldadu mà vihi dikhùn, ¹³ te nì cachi-nè xì-té:

—Dohó cachi-nsià xì nèhivì: na hora quídì naà-nsiá ñuú, dandu nì casaà nècuàchì dacuahá Jesús, nì xidacuihna-né cuerpu nsì ma, cachi-nsià. ¹⁴ Te nú nì cunítnùhu gobernador sàhà chuun yohó, dandu càhàn-nsì sàhà-nsiá nùù-té, te còò nì-íñàha cuu xì-nsiá —nì cachi-nè.

¹⁵ Ñàyùcànduá, nì catnii soldadu mà dikhùn mà, te nì cachi-te xì nèhivì nacua nì sàcùnaha-té. Te divì sàhà ñà-jaàn nduá ducán xicá cuentu mà nùù nèhivì raza Judea dècuèndè quivì vichi.

Ñà-nduá nì dàndàcú Jesús nùù nèhivì xì-yá ñà-quida-ne na sámànuhù-yá

¹⁶ Daaní, nì quihìn nsì-úxìn iin nècuàchì dacuahá-yá ichì cuàhàn-nè ndè iin xaan nì cachi-yà xì-né, divì nduú iin yucù iá ladu Galilea. ¹⁷ Te na ní xini-nè mii-yá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà. Doco dava-ne, ndoó-né xì duda.

¹⁸ Dandu chicá nì cuyatni-ya, te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nì nìhìtáhvì' dandacuí sàhà nsidanicuú iñàha iá ñuhìví xì ansivi. ¹⁹ Ñàyùcànduá, cuahán-nsià inicutu ñuhìví, te dacuahá-nsiá nèhivì nansa iá ichì váha, te quida ì stná-nsiànè, ndacùcahan-nsiá Yuamánì', xì stná yùhù ana nduú Dèhemani-yá, xì stná Espíritu ì xì-yá. ²⁰ Te chinaha stná-nsiànè nansa quida-ne chivàha-ne nsidanicuú ñà-nduá sàni dàndàcuí nùù-nsiá. Te cunaha-nsiá, nicanicuahàn icúmí cutnahí xì-nsiá ndè cachi nsihi ñuhìví.

Yohó nì nsihi historia.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Marcos sàhà Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemani-yá Jesucristu.

² Sàhà nìsa càn Isaiás cuenta xí Dios. Te nì tiaa stná-nè (palabra yohó nì cachi-yà): Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihana-ne yàha-ne càn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xí, te ducán (nsida vii-né anima-nè), na ian nduvii iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu).

³ Tiacú càn fuerte ana càn sàhù yucù, te (cachí-nè xì nèhivì ñà-nsida vii-né anima-nè) na ian nduvii ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndáa ndé quixi-ya. (Ducán cachí tutu mà.)

⁴ Ñàyùcànduá, nì quixi nècuàchì mà. Juan Bautista nani-né, te yucù nì càn-nè sàhù xì nèhivì, nì cachitnùhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuín ini-nè sàhà-ñá cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhii-né. ⁵ Ñàyùcànduá cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì nsidaa gá stná nèhivì ladu Judea, nì casaà-nè nùu Juan mà, nì dàtúi-ne cuàchi-ne nùu Dios, te nì cuhii stná-nè nùu yùte Jordán nì quida nècuàchì mà.

⁶ Dòò idì sì-camellu nì sandixi nècuàchì mà. Te iin quisi nduú siuhma tìxi-ne. Te sìca xì ndudi ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè. ⁷ Te nì càn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

—Nú sàni yàha yùhù, dandu vaxi mii-yá ana chicá icúmí poder cahnú nùí. Nì có-nâtùì (cundui nì mozo xi-ya) ndaxin correa ndisàn-yá. ⁸ Yùhù, tècuí quidá ì' mii-nsiá. Doco mii-yá, còó; tìxi Espiritu Ì xí Dios icúmí-yá quida ì-yánsiá.

Nansa nì cuhii Jesús

⁹ Quivì yucán nì quee-ya ñuu Nazaret iá Galilea, te nì quida ì Juan-yà nùu yùte Jordán.

¹⁰ Te na ní quee-ya nùu tècuí mà, dandu nì xini-yà nì nuna ansivì, te nì nuu Espiritu Ì xí Dios dìquì-yá na iin loma. ¹¹ Te nì tiacu càn iin ana càn ansivì, cachí-yà:

—Mii-ní, Dèhemani' nduu-ní, te cudì cuàhà inì sàhà-ní.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹² Daaní, nì nsihi nì cuhii-yá, dandu vichi vichi nihí Espiritu Ì xí Dios-yà nì sàhà ñà-coo-ya yucù dàná. ¹³ Te yucán nìsa ìa-ya ùi dico quivì ndé ndoó quisi yucù. Te nì sà Satanás, nì cunì-si dacà-síyá, (doco màncùì). Daaní, después nì casaà stná ángel xí Dios nì chindee-néyà.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ì ladu Galilea

¹⁴ Daaní, na ní sàcundiadi Juan Bautista veherà, dandu mànuhù Jesús ladu Galilea. Te nì quesaha-yá càn-yà xì nèhivì inicutu ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Dios.

¹⁵ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Sàni sàà hora, sà-ítúú tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó. Ñàyùcànduá naxicocuín inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cunindisá-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì cana Jesús cùnì nècuàchì tavá siaca

¹⁶ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà Simón xì ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuí, vachi nècuàchì tavá siaca xínduu-ne. ¹⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsiá yùhù, vachi mà cundúú gá-nsiá nècuàchì tavá xi siaca; yùhù icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (nùu ichì malu).

¹⁸ Dandu nècuàchì mà, vichi vichi nì nacoo-ne ñunù xí-né yucán, te nì tENCHICÙN-nè mii-yá cuàhà.

¹⁹ Dandu nì sàà-yà chicá nùu-xí, te nì xini tu-ya ùi dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùu lancha xi-ne, nàcàhmá-nè ñunù xí-né. ²⁰ Te

nì cana stná-yà nduì-nè. Ñàyùcànduá nì nacoo-ne yua-né ini lancha mà xì tètátú, te nì catenchicùn stná-nèyà cuàhàn.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tiàa

²¹ Dandu nì casaà-nè xì-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quivì descansu, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì yucán. ²² Te nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá dàcuàhá-yànè, vàchi nì chinaha-yà nahi ana cusáhnû, màdiá nahi nècuàchì ley xi veheñùhu. ²³ Daaní, ini veheñùhu ma iá stná iin tiàa inácaa iin ñà-malu inì-xi. Te nì ndàhì-nè, cachì-nè:

²⁴—Jesús de Nazaret, ¿ndià cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandáñúhú-ní nsiùhù? Yùhù ináhì mii-ní: ana ì nì quixi nùu Dios nduù-ní —cachá`.

²⁵ Doco Jesús, ndee ní dandàcú-yá núa, cachì-yà:

—¡Màsà cáhàn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa jaàn!

²⁶ Dandu ñà-malu mà, nì dàquídí fuerteà nècuàchìmà, te nì ndàhì ndeá, dandu nì quea cuàhàn. ²⁷ Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó sàstnùhù-né sàhá yucán, te nì ndàcàtnùhù tnàhá-né nùu-né, cachì-nè:

—¿Ndíà nduá cuú jaàn? ¿Índù ley saa nduá? Vàchi na iin nècuàchì cusáhnû, ducán cáhàn nècuàchì jaàn. Mà úhì dandàcú-né nùu ñà-malu, te iníniá-nè.

²⁸ Dandu nì xìtià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa nì dandúvaha Jesús dídò Simón Pedro

²⁹ Daaní, na sàni caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xì Jacobo xì ñani-nè Juan, nì yàha-ne vehe Simón xì Andrés. ³⁰ Te yucán indúhu dídò Simón, nècuàchì ñahà, quidá yócò xì-né. Te vichi vichi nì cachitnùhu nèhivì vehe ma xi-yá sàhà nècuàchì cuhí mà. ³¹ Ñàyùcànduá, nì tnàtuu-ya ndé indúhu-né, te nì tnii-ya ndahà-né, nì dandàcòo-yanè. Dandu vichi duha nì cuxio cuèhè yócò mà-né, te nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dandúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

³² Daaní, nì quècahnu orá, te nì cuñaà. Dandu nì casaca nèhivì nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, xì stná nècuàchì inácaa ñà-malu inì-xi nì quixi nùu-yá. ³³ Te nsidaa-né, nì nataca chitu-né yehè vehe ndé iá-yà. ³⁴ Te nì dandúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidà-xì-né. Te nì tavà stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco cóni sàha-ya càhàn gà-si, vàchi ináhà-sì ana nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

³⁵ Daaní, itnúú gá dàtnàà nì ndacòo-ya, nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì xìcàn tàhvi-yá nùu Yuamánì-yá. ³⁶ Daaní, después, nì caquee stná Simón xì compañeru-nè cuàhàn-nè nanducu-néyà. ³⁷ Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nèhivì, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nì cúhùn-ndà ndé ñuu chicá nùu-xí, cachitnùhu stnáì xì nèhivì yucán ñà-nduú ndudu ìì, vàchi divì chuun jaàn vaxi —nì cachi-yà.

³⁹ Ñàyùcànduá, ducán nì xìcanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, nì cachitnùhu-ya ndudu ìì xì-yá xì nèhivì nsidaa veheñùhu yucán, te nì tavà stná-yà ñà-malu ñuhú ini nèhivì.

Nansa nì dandúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu nì sàà stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, nì tnàtuu-ne nùu-yá, nì sàcuìn sìsì-né nùu-yá xìcàn tàhvi-né nùu-yá, cachì-nè:

—Nú cuní-ní, vátùni dandúvaha-ní yùhù.

⁴¹ Dandu nì cuhi ini Jesús nècuàchìmà, te nì chituu-ya ndahà-yá nùu-né, cachì-yà xì-né:

—Juùn. Vichi duha ni nduvàha-ní, cachí` xì-ní.

⁴² Dandu na momentu ni cachi-yà ducán ni quee cuèhè quidà-xì-né, te ni nduvàha-ne.

⁴³ Dandu na cuàhàn-yà techuún-yánè nùhù-né, dandu cuàhà gá ni chinaha-yánè, cachí-yà xì-né:

⁴⁴ —Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-iñàha xi nèhivì. Cuisi cuahán-ní nùù dùtù ñà-cundehè-né ìcà-ní (ñà-sàni nduvàha-ní), te nacuàha-ní promesa xi Dios, vachi ducán cachí ley xi Moisés, dandu vátùni cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní nduá —ni cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, ni quee-ne ni quesaha-né nacání-né xì cuàhà nèhivì, te sàhámà ni xitìà cuentu inicutu. Ñàyùcànduá mànicùì gá quìhvi vate Jesús ini ni-iin ñuu. Puru campu xicánúú-yá. Doco nsidanicuú xaan ni caquee nèhivì ni nataca-nè nùù-yá.

2

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin tiàa ni dàñà ù cuerpu xi

¹ Ni yàha itnii quivì, dandu mànuhù Jesús ñuu Capernaum. Te ni xinitnùhu nèhivì iá-yà vehe. ² Ñàyùcànduá luegu ni nataca cuàhà-né, ni có-nuná gá índù cundoo-ne, ni siquiera nùù yehè. Te ni càhàn-yà xì-né ñà-nduú palabra xi-ya. ³ Dandu yucán ni sàa stná itnii gá nèhivì, cùmì-né nsidà-xì iin nècuàchì cuhí ni dàñà ù cuerpu xi. ⁴ Doco ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yucán, mànicùì quìhvi-ne dècuèndè ndé iá-yà. Ñàyùcànduá ni nana-ne dìnìvèhé ni nacani-nè iyuhu dìnìá meru ndé indéhe ndàà iá-yà ini vehe. Te na sàni nacuna-nemà, dandu ni dànuú-né nècuàchì cuhí xi-ne nùù camilla. ⁵ Ñàyùcànduá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá-néyà, dandu ni cachi-yà xì nècuàchì cuhí:

—Hijo, xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

⁶ Doco yucán ndoó stná itnii nècuàchì nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te ni nacani ini-nè: ⁷ “¿Índù chuun càhàn Jesús ducán? ¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-nduá cachí-nè! Vachi còò inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì mii-yá”. ⁸ Doco Jesús, ni cundaà ini anima-yà ñà-nduá nacání guà ini nècuàchìmà. Ñàyùcànduá ni cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání inì-nsia ducán? ⁹ ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachì uun-nda xi nècuàchì cuhí yohó ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachì-ndà xì-né ni ndácuíin-nè ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne? ¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà inì-nsia ñà-ndisa icúmì derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhivì.

Dandu ni cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

¹¹ —Mii-ní cachí xì', ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

¹² Dandu ni ndacuiin nècuàchì cuhí mà, te vichi vichi ni ndanihi-ne camilla xi-ne, ni quee-ne, mànuhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivì yucán. Ñàyùcànduá nsidaa-né, ni ndulocó-nè, te ni ndenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Ni-iin xichi, có-xiní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yòhó.

Nansa ni cana Jesús iin tè-dachíyàhvi nani Leví

¹³ Daaní, ni quee-ya inga xichi cuàhàn-yà dècuèndè mar. Te ni nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá, te ni dàcuàhà-yánè. ¹⁴ Dandu ni yàha-ya (inga xaan), te ni xini-yà iin dèhe Alfeo nani Leví, iá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te ni cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu ni ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁵ Daaní, después dohó ni cuu na ní ia-ya vehe Leví mà. Iá-yà xixí-yá, te ndoó stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá más nècuàchì cachí-nè iá cuàchi-xi, xixí-né xì Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá, vachi cuàhà gá nèhivì nchícùn xì-yá. ¹⁶ Te nècuàchì ley

xi veheñùhu, xi stná nècuàchì fariseu, nì xini-nè nansa quidá-yá xixí-yá xi nèhivì mà. Ñàyùcànduá nì cachi-nè xi nècuàchì dacuahá-yá:

—¿Índù chuun cutnáhá maestru xi-nsia xixí-né xi cuàhà tè-dàchíyàhvi, xi dava gà stná nèhivì cuáchi?

¹⁷ Na ní tiacu Jesús cachí-nè ducán, dandu nì cachi-yà xi-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Te divi ducání stná yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xi vaxi càhàn xì'. Còó, nèhivì cuáchi vaxi nanduquí, áma naxicocuín inì-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndià dìsàhà-xí cónisá ínhî dócô nècuàchì dacuahá Jesús na iá ì-yá ñuhiví yohó

¹⁸ Daaní, iin xichi na iníhî nècuàchì dacuahá Juan Bautista xi stná nècuàchì fariseu, dandu nì tnàtuu itnii nèhivì nùu Jesús, te nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá cachí-nè:

—¿Índù chuun iníhî dócô nècuàchì dacuahá Juan xi stná nècuàchì xidacuahá ley xi tè-fariseu, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó?

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a vátùni iá ñà-cunihî-né na hora ndoó-né cutnáhá-né xi noviu? Còó, vachi na ndoó-né xi noviu, mà cúí cunihî dócô-nè. ²⁰ Doco vaxi iin quivì, dandu mà cóó gà noviu nùu-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihî dócô-nè.

Ndià dìsàhà-xí sàni dàma estilu sàhana, te estilu saa nduá nì nacoó Jesús

²¹ 'Sicoto saa, màsà nácàhmá-ndàñá nùu ñà-tùhù. Vachi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá icúmí ndàtà sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ²² Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáquêe stná nèhivì-ñá inì itni iin tuhú, vachi nú ducán, ndàtà-ñá, vachi cahnsiá quida vinu saa ma, te cuitià-ñà, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcànduá, nú vinu saa nduá, dandu inì itni iin saa covàha.

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sìcàyòcò trigu quivì descansu

²³ Iin quivì descansu nì sandua, te yáha Jesús nùu iin itu ndé iá trigu, te cutnáhá stná-yá xi nècuàchì dacuahá-yá. Te nacua yáha-ne ducán sàhnù-nè sìcàyòcò trigu mà saxí-né.

²⁴ Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì fariseu xi-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

²⁵⁻²⁶ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—¿A cóni càhví-nsiá (nùu tutu ì) ndé nacáníá nansa nì quida David sàhana na xicánúu ndahví-nè xi compañeru-nè tiempu xi jefe xi dùtù naní Abiatar, te xíhì-nè doco? Nì quíhvi-ne inì veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dìtá vídì ì, mate còò permisú cuxi-neà, cuisì-ní dùtù iá permisú cuxi xi ñá-yúcán. Doco David, ndé stná compañeru-nè nì sàha-ne, nì caxixí stná nècuàchì mà.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà xi nèhivì yucán:

—Sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi nèhivì, ñàyùcànduá nì sàcòo iin quivì descansu, màdiá nì cúyúcún nèhivì sàhà-ñá (chicá nducahnú) quivì mà. ²⁸ Ñàyùcànduá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dandacú stná sàhà nansa quida nèhivì quivì mà.

3

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

¹ Dandu cuàhàn Jesús veheñùhu. Te na sàni quíhvi-ya yucán, (nì xini-yà) jaàn iá iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. ² Doco ndoó stná nècuàchì fariseu yucán, indéhe váha-neyà, áma dándùvàha-ya nècuàchì cuhí-mà cahan-né, te ducán nihìndèè-né daquêe cuàchi-ne dìquì-yá sàhà ñà-nduá quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xi tiàa cuhí ndahà-xi mà:

—Ndacuiìn-ní, cuiìn-ní dava mahì nèhivì yohó.

⁴ Dandu ni càhàn-yà xì nèhivì nánî xì-yá yucán, cachí-yà:

—¿Nansa ndiá icà-ndà quida-nda quivì descansu? ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-iá viì, te màdiá ñà-có-ndiáá? ¿Amádi chicá iá vaha dacácu-nda nèhivì quivì mà, te màdiá cahni stnàhà-ndà?

Doco nècuàchì yucán, còò ni-iñàha ni nàxícónihí-né nùu-yá. ⁵ Ñàyùcànduá, ni xi-conúu-yá nùu nsidaa-né, te ni cuduchi ini-yà sàhà-né, vachi caxin sàstnùhù anima-nè. Dandu ni cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu ni chitanini nècuàchì mà ndahà-né, te ni nduvàha dahuan. ⁶ Ñàyùcànduá ni caquee nècuàchì fariseu mà ni càhàn-nè xì nècuàchì partidu herodianu, ni ndatnuhu-né nansa cui dandáñúhú-nèyà.

Nansa ni nataca cuàhà nèhivì nùu mar

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá nùu mar, te cuàhà sàstnùhù nèhivì ladu Galilea ni catenchicùn stná xì-yá. Te na ní xitià cuentu ñà-ndiaha guá quidá-yá, dandu más nèhivì ni ndecoyo: nècuàchì ñuu Jerusalén, xì más gà nèhivì ladu Judea xì stná nèhivì ladu Idumea, xì nèhivì ladu duha yùte Jordán, xì nèhivì ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vaxi-ne ndé iá-yá. ⁹ Ñàyùcànduá, ni cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cundiatu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhá màsà ndútnúú guá-yà mahì nèhivì cuàhà mà. ¹⁰ Vachi cuàhà-né ni dandúvaha-ya, ñàyùcànduá nsidaa nècuàchì cuhí, ni nachitu-né nùu-yá, cuní-nè dacàcùhun-ne ndahà-né icà-yá, te nduvàha-ne. ¹¹ Stná ñà-malu, na ní xinià-yà, ni sàcuítasisiá nùu-yá, cachá`:

—Dèhemani Dios nduu-ní.

¹² Doco mii-yá, vihi gá cuàhà ni dandàcú ndee-yá nùá ñà-màsà cáhà ana divi nduú-yá.

Nansa ni nacàxin Jesús ùxin ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹³ Dandu ni nana-ya yucù, te ni cana-ya nècuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquíxí-né nùu-yá. ¹⁴ Te ni nacàxin-ya ùxin ùi-nè ñà-cunduu-ne nèhivì cutnahá xi-yá cacanu, dandu después techuún stná-yànè cùhùn-nè càhàn-nè xì nèhivì palabra xi-ya. ¹⁵ Te ni sàhatahvì-yànè ñà-dandúvaha-ne nècuàchì cuhí, te tavà stná-nè ñà-malu ñuhú anima nèhivì. ¹⁶ Te divi nècuàchì yohó xínduu nècuàchì ni nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne ni dànàni stná-yà Pedro; ¹⁷ daaní, iá stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-nè Juan, ndúi nècuàchì mà ni dànàni stná-yà Boanerges, te cuní cachàmà na càhàn dàvì càhàn-nè. ¹⁸ Daaní iá stná Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Tadeo, xì Simón ni sanduu partidu cachí-nè nècuàchì Canaán; ¹⁹ te ni iá stná Judas Iscariote, divi nècuàchì icúmí cahin xì-yá.

Daaní, ni yàha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe. ²⁰ Te yucán ni nataca cuàhà gá tu nèhivì nùu-yá. Ñàyùcànduá, cóni cúsáá gá-yà cuxi-ya, ni mii-yá ni nècuàchì dacuahá-yá. ²¹ Dandu nècuàchì xínduu nèhivì vehe-ya, ni xinitnùhu-ne nansa cachí nèhivì sàhà-yá ñà-sàni ndañuhu sàxínítnùnì-yà, cachí-nè. Ñàyùcànduá, cuàhàn-nè ndé iá-yà ñà-cuní-nè cundaca-neyà nùhù.

Nansa ni dàquéé cuàchi nèhivì dìquì Jesús, ñà-malu chindéé xí-yà, cachí-nè

²² Daaní, nècuàchì ley xi veheñùhu, ni caquee-ne ñuu Jerusalén, ni casaà-nè ndé iá-yá, te ni càhàn cuàchi-ne dìquì-yá, cachí-nè xì nèhivì:

—Nècuàchì jaàn, icúmí-nè ñà-malu nani Beelzebú ini-nè, divi quisi cusáhnù. Ñàyùcànduá, vátùni tavá-né dava ga ñà-malu anima nèhivì, vachi quisi mà chindéé xí-nè —ni cachi-ne.

²³ Ñàyùcànduá ni cana Jesús nèhivì, te ni nacani-ya historia nduú ejemplu, cachí-yà xì-nè:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tavà stnahá nsidaa mián? Mà cúí. ²⁴ Vachi ducán iá xán na iá xì nèhivì dandacú nùu iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu mà cúí

dandacú gá-nè nùù ñuu mà. ²⁵ Te nêhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè. ²⁶ Stná ñà-malu xi Satanás, nú ni táhndè dava, te cuni ùhì stnahá, dandu mà cuèà, te yàchì nsiha, nú ducán.

²⁷ Vehe iin tiàa ndacuì, mà cúí quìhvi ndevàha nêhivì, te tavà-né ñà-ìcúmí-tê. Còó, vâchi dihna icúmí-nê chicuhni-nète, dandu vâtùni quida-ne ducán.

²⁸ Ñà-ndàà nduà cachí` xì-nsiá, mate nadaa ga cuàchi nêhivì iá nùù Dios, te ò nadaa ga xichi cáhàn ùhì-nè dìquì-yá, vâtùni cuicahnú ini-yà sàhà-né. ²⁹ Doco nú ni cáhàn ùhì-nè dìquì Espíritu Ìì xí Dios, dandísá, mà cúí cuicahnú ini-yà, sàhà-né, vâchi nicanicuahàn icúmí-nê cunsida-ne cuàchi ma.

³⁰ Ducán nì cachi-yà xì nêhivì yucán sàhà nècuàchì cáhàn tnùhù dìquì-yá, vâchi cachí-nè ñà-ínacáá iin ñà-malu ini-yà.

Ñà-nduà nì cachi Jesús sàhà dihi-yà xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

³¹ Daaní, nì sàà stná dihi-yà xì ñani-yà tùvèhé, te nì techuún-né iin razón caná-néyà.

³² Ñàyùcànduà, nêhivì ndoó nùù-yá, nì cachi-nè xì-yà:

—Cunaha-ní, tùvèhé cà` iin dihi-ní xì stná ñani-ní, caná-né mii-ní.

³³ Dandu nì cachi-yà xì nêhivì mà:

—¿Ana divi nduú mamá xi cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

³⁴ Dandu nì xiconúù-yà nì indehè-yà nsidaa nêhivì ndoó nùù-yá, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ³⁵ Vâchi nsidanícuú ana quidà-xì ñà-nduà cuní Dios, divi xínduu nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

4

Iin ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yà nêhivì nùù mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-nè nùù-yá. Ñàyùcànduà, nì nana-ya iin lancha iin yuhù mar mà, te nì sàcòo-ya inì-nu. Te nêhivì cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcùndoo-ne. ² Dandu nì dàcuahá-yànè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

³ —Cunini-nsia. Nìsa ìa iin nècuàchì xitú, nì quee-ne cuàhàn-ne chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxì-siá. ⁵ Te dava stná mà, nì còya nùù cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vâchi có-ndóò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducàn orá, nì ìchà, vâchi cóni níhì yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya. Te na ní sahnu iñù mà, dandu nì dàdáhvia viu cuati ma, ñàyùcànduà cóni cuàha. ⁸ Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùù ñuhù vâha, te nì xitià, nì sahnu, te nì cuàha; dava-ña, òcò ùxìn gà tantu nì cuàha; te dava-ña, ùnì dico gà tantu, te dava-ña, ùhùn dico gà tantu nì cuàha.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì cúnínì vâha nsidaa-nsiá ñà-nduà cachí`.

Ñà-nduà dìsàhà-xì nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhà màsà cùndàà ini nècuàchì cahíchi inì-xì

¹⁰ Na ní ndòò mii Jesús xì ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yà xì stná nècuàchì ndoó yatni, dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yà sàhà ejemplu mà. ¹¹ Ñàyùcànduà, dohó nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nìhìtáhvì-nsiá cundaà inì-nsia nansa iá ñuhivì ìì xí Dios, mate nìsa ìa dèhé palabra sàhàmà antes. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu icúmí nacani xì-né. ¹² Ducán iá sàhà-ñá màsà cúnítnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cùndàà ini-nè, mate iníni-né. Pues ducán icúmí cuu xi-né sàhà-ñá màsà ndédúmá ini-nè, te cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne.

Ñà-nduà cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹³ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—¿A ñá-cò-cùndàà inì-nsia sàhà ejemplu jaàn nduá? Pues nú coó, dandu ¿nansa cui cundaà stná inì-nsia sàhà nsidaa ejemplu dava ga?

¹⁴ 'Pues cunaha-nsia, na ian quidá nècuàchì nì dàndiàchì uun xi tata mà, ducán quidá stná nècuàchì chihì xì Palabra xì Dios ini anima nèhivì. ¹⁵ Tata nì còyo nùù ichì mà nduú nahi nèhivì iníni xì palabra xì Dios, doco yàchì vaxi ñà-malu dacúxió-si palabra nì ndòò ini anima-nè mà. ¹⁶ Daanì, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníni xì palabra ì, te luegu cudù ini-nè sàhà-ñá. ¹⁷ Doco na ian cùù xì viu còò yohò-xì, ducán cuú stná xì-né. Iyuhu gá quidándéé ini-nè nchícùn vii-né. Daanì, nú nì yáha-ne iin tnùndoho, ò nú quidáquínì nèhivì xì-né ñà-nchícùn-nè palabra xi-ya, dandu luegu naxícócuìn ini-nè, te nacóó-néà.

¹⁸ 'Daanì, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníni xì palabra ì, ¹⁹ doco cuàhà gá nacánì ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó. Te cudù stná ini-nè dacáyà-nè ñà-cuicà-né, vachi xího sàstnùhù-né cucumi-né cuàhà iñàha. Ñàyúcán nduá sadí xì nùù palabra xì Dios ñà-mà cùì nìhìndéà chindeá-nè. ²⁰ Daanì, nahi tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivì iníni xì palabra ì, te xiníndísâ-néà. Ñàyúcàndùá, queámà ñà-nduú-né na iin viu nì cana vii, a sea nduú-né nahi viu nì cana òcò ùxìn tantu, te ò ñá-nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

In ejemplu sàhà iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú xicàn-ndà quixi iin lámpara, dandu mà chícánì dèhé-ndàñá tixi iin canasta, ò tixi iin cama. Còò, cuiin vateá iin xaan ndé cutnuà inicutu. ²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì ìa dèhé, icumíâ tùì vateá. Te nsidaa ñà-nduá quidá dèhé nèhivì, icumíâ natùì clarúa. ²³ Nì cúnínì vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsia na sàha xi-nsiá (ichì váha). Vachi divi vara chitácùhá-nsià icúmí stná mii-nsiá nacuitacùhá-nsià. Doco nú iníni vaha-nsia, dandu chicá nìhìtáhvì-nsià cundaà vaha inì-nsia. ²⁵ Vachi nècuàchì sàñùhù (ñà-vàha) inì-xì, chicá más icúmí-nè nìhìtáhvì-né; doco nèhivì có-ñùhù ndisa (ñà-vàha) inì-xì, ndè iyuhu (ñà-vàha) ñuhù ini-nè, icumíâ cuxio nsiha.

In ejemplu sàhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán iá stná ñuhivì ì xì Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahì itù-te. ²⁷ Na túinuù, dandu ndácòò-te (nácòtò-teá); daanì sàñaà quidi-te. Doco tata mà, xítià te sahnúa, mate có-cùndàà inì-te índù modo sahnúa. ²⁸ Vachi iin itu, miá cuàha. Dihna viu xítià, dandu después caná sìcàyòcò-ñà, te nachitu nùniá. ²⁹ Te nú sàni sisa vaha, dandu yàchì icúmí ndanchito cosecha, vachi sà-íá`.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Índù iñàha cui cachì sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xì Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa iá tiempu mà? ³¹⁻³² Pues, cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà. Vachi tata mà, mate tata chicá cuati iá ñuhivì nduá, doco nú sàni chihi-ndañá, dandu sahnúa. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnúa nùù nsidaa gá ñà-tàtá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi sàcùitàndòó casì mahì ndahà-nú —nì cachi-yà.

³³ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xì nèhivì na dacuahá-yánè, según nansa nì sàà-nè cundaà ini-nè. ³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xì-né, doco na ní ndòò mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì dàtúi nsihi-ya sàhàmà nùù-né.

Nansa nì dàcùcuìn Jesús tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuì mar

³⁵ Na ní cuñàà quìvì yucán, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cúhùn-ndà yàha-nda ladu mar.

³⁶ Dandu nì dànácuítì compaño-yà nèhivì cuáhà mà. Te mii-yá, nacua iá-yà ini lancha, ducán nì saca-neyà cuàhàn-nè yàha-ne mar. Te cuàhàn stná iin ùì gá lancha ndoó stná yucán. ³⁷ Doco después nì dàñà iin tàchì dàná, te nì nacuahnu todò tècuí, nì xínu-tè ndè ini lancha mà, sàdaaní chitu-nú. ³⁸ Doco mii-yá, indúhu-yá quídì-yà cahà-nú, ihí almohada dìni-yá. Dandu nì dànsícuìhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndùlócô-nì ñà-vihini cui-ndà?

³⁹ Dandu nì ndacuiin-yà, nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà, te nì cachi-yà xì tècuí mar:

—Ìhù-ní ni coó, te ni ndúdádí.

Dandu luego nì cucuìin tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuí.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun yúhì guá-nsiá? ¿A có-càhvì-nsiá xì Dios?

⁴¹ Dandu nì yúhì sàstnùhù nècuàchì mà, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

—¿Índù clase nèhivì nduú nècuàchì yohó, te dècuèndè tàchì xì mar iníní xí-nê?

5

Nansa nì tavà Jesús ñà-malu ñuhú ini iin nècuàchì ñuu Gadara

¹ Daaní, nì sàà-nè xì-yá inga ladu mar nùù ñuu nècuàchì Gadareno. ² Te na ní quee-ya nùù lancha, luego nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñuhú ñà-malu inì-xi, vaxi-ne dècuèndè mahì cueva ndé xí-indùxin nsì. ³ Váchì de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò ni-iin cui chichuni xì-né, mate cadena nì cúndúá. ⁴ Cuáhà xichi nì sàcùnuhni-nè xì manilla càa, xì stná cadena. Doco siempre sahndé-nèa, te dacuachì stná-nè manilla mà. Còò ni-iin cui nsida vùù xì sàxínitnùní-nè. ⁵ Nicanicuahàn ndui te ñuú ndáhì loco-nè, xicánúú-né yucù xì mahì cueva mà, danácuèhè-nè mii-né xì yùù. ⁶ Doco na ní xini xicà-né Jesús, nì dàyáa-nè nì sàà-nè nùù-yá, te nì sàcùin sìsì-né nùù-yá, ⁷ ndáhì ndee-né quidá ñà-malu, te nì cachi-nè:

—Jesús, ¿ndíà cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhì mii-ní), Dèhemanì Dios iá dìquì-xí ansivi nduu-ní. Sàhà Dios sacúndáhvì nùù-ní, màsà dándóhó-nì yùhù!

⁸ Pues ducán nì cachi nècuàchì mà, váchì làcà nì cachi-yà xì-ñá:

—¡Cuxio yohó ñà-malu nùù tiàa yohó!

⁹ Dandu nì ndàcàtnùhù stná-yà nùá:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní, váchì cuáhà nduú-nsí.

¹⁰ Dandu cuáhà gá nì sacundahví tiàa ma nùù-yá ñà-màsà téchúûn-yáñà cùhàn inga ñuu. ¹¹ Te yatni yucù yucán nì sandoo cuáhà cochi, xixáhan-sì. ¹² Ñàyùcàndúá, nì sacundahvíà nùù-yá, cachá:

—Dayáha-ní nsiùhù nì cúhùn-nsì màcùñuhu-nsi ini cochi yucán.

¹³ Dandu nì dàndáa-yáñà. Ñàyùcàndúá nì caquea nùù tiàa ma cuàhàn, nì sàcùñuha ini cochi yucán. Nahi ùì mil nì sanduu-sì. Daaní, carrera nì nuu nsidaa-sí candiaa yucán, te nì còyo-sì ini mar nì càhà-sì.

¹⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, nì yùhì-te; carrera mànuhù-té nì cachitnùhu-tè xì nècuàchì ini ñuu mà xì stná nècuàchì ndoó ranchu. Dandu nèhivì ndoó yucán, vaxi-ne cundehè-né ñà-ndúá nì cuu. ¹⁵ Nì quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, te nì caxini-nè nècuàchì nìsa ñuhu cuáhà ñà-malu inì-xi, iá-nè, ndixí-né sìcoto, sàni nàcòò nsìhi sàxínitnùní-nè. Dandu nèhivì yucán, nì cayùhì-nè. ¹⁶ Te nècuàchì nì caxini nansa nì cuu, nì nacani-ne xì nsidaa nèhivì mà sàhà cochi xì sàhà stná tiàa ma. ¹⁷ Dandu nèhivì cuáhà mà, nì quesaha-né nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ñuu-nè.

¹⁸ Daaní, na sàni nana tu-ya lancha yucán, dandu nì càhàn nècuàchì nìsa ñuhu ñà-malu inì-xi, nì xicàn-nè áma cui cutnahá stná-nè xì-yá cùhùn. ¹⁹ Doco cóni sáha-ya cùhùn-nè:

—Còó —cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ní, te cachitnùhu-ní xì tnaha-ní ñà-cuàhà guá nì quida Stohò-ní Dios xì-ní, te nì cuhi ini-yà mii-ní.

²⁰ Ñàyùcànduá, nì quee tiàa ma cuàhàn-nè inicutu ladu mà nani Decápolis, nì cachitnùhu-ne ñà-ndiaha guá nì quida Jesús xì-né. Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó-nè.

Nansa nì dānātiácú Jesús dēhe Jairo, te nì dāndúvāha stná-yà iin nècuàchì ñahà

²¹ Dandu nì nayàha-ya ini lancha cuàhàn-yà inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì nùù-yá. ²² Dandu yucán nì sàà stná iin nècuàchì cusáhnù nùù iin veheñùhu, Jairo nani-né. Te nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì tutuyuhu-né ñuhu nùù sàhà-yá, ²³ te nì sacundahví cuàhà-né nùù-yá, cachí-nè:

—Meru cucáhvì dēheyoquí. Cùhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní dìquì-ñá sàhà-ñá nduvàha-ñà, te màsà cùì-ñà.

²⁴ Ñàyùcànduá, cuàhàn-yà xì-né. Te cuàhà gá stná nèhivì cutnàhà xì-yà nchícùn stná-nè cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè. ²⁵ Te cunaha-nsiá, mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà cuhí. Ûxìn ùì cuà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nì. ²⁶ Te cuàhà gá sàni ndoho-ne nì quida nècuàchì quidátátná, doco cóni níhì nècuàchì mà chindee-ñánè. Còó, chicá nì quida yaa cuèhè xi-ne, dècuèndè sàni dànsìhí-né dìhùn xì-né sàhá. ²⁷ Doco na ní xinitnùhu-ne sàhà Jesús, nì quixi-ne ladu yàtà-yá mahì nèhivì cuàhà mà, te nì dàcùhùn ndahà-né nùù sìcoto xi-ya, ²⁸ vachi nì nacani ini-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sìcoto-nì xi-ya, vātùni nduvàhi”. ²⁹ Te (ñà-ndàà nduá), luegu nì cucuiìn nì-né, te nì cuu ini-nè sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma. ³⁰ Daaní, momentu mà nì cundaà stná ini-yà sàni dāndúvāha iin nèhivì xì poder xi-ya. Ñàyùcànduá, nì naxicocuìn duma-yá yàtà-xì mahì nèhivì cuàhà mà, te nì cachí-yà:

—¿Ana divi nì dúcùn ndahà-xì ìcà sìcoto xi?

³¹ Dandu nècuàchì dacuahá-yá, nì cachí-nè xì-yá:

—¿A có-xìní-ní ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí-ní: “¿Ana nì dúcùn ndahà-xì ìcà sìcoto xi?”?

³² Dandu nì xiconúu-yá nì indehè-yá, áma nátùì nècuàchì nì quida mà. ³³ Te nècuàchì ñahà mà, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhí-nè, vachi ináhà-nè ñà-nduá nì cuu xi ini-nè. Dandu nì tnàtuu-ne, nì sàcuììn sìsì-né nùù-yá, te nì cachí ndàà-nè xì-yá nsidaa ñà-nduá nì cuu xì-né. ³⁴ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vātùni nùhù-ní contentu vichi. Iin-ni nì cúxíó cuèhè dana nìsa quida xì-ní.

³⁵ Na meru cachí-yà ducán, dandu nì caquesaa nèhivì vaxi vehe presidente xi veheñùhu ma, te nì cacachi-nè xì nècuàchì mà:

—Sàni xìhì dēhe yoco-ní. Có-xìñùhù cuàhachuún gà-ní maestro.

³⁶ Doco Jesús, cóni ndúlócô-yà sàhà ñà-nduá nì cachí-nè, cuisì-ní nì cachí-yà xì presidente mà:

—Màsà yúhí-ní. Cuisì cunihnu vāha inì-ní.

³⁷ Dandu nì cachí-yà ñà-màsà cútnàhà gá nèhivì xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan. ³⁸ Te nì sàà-yà xì-né ndé vehe presidente mà, te nì xini-yà ndoó chitu nèhivì, yáha ga quidácuàhà-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-nè. ³⁹ Dandu nì nsìhvi-ya vehe, te nì cachí-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vachi cóni xìhì ñahà chii yohó. Quidì uun nì-ñà.

⁴⁰ Doco nècuàchì mà, nì sàcùndiaa uun-neyà. Ñàyùcànduá, nì tavà nsìhí-yànè fuera, te nì saca-ya yuadíhà xì nècuàchì cutnàhà xì-yà, nì yàha-ne ndé indúhu ñahà chii ma. ⁴¹ Dandu nì tnii-ya ndahà-ñà, cachí-yà:

—Talita cumi —te cuní cachàmà dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xì', ndacuiin xá.

⁴² Dandu vichi vichi nì ndacuiin-ña nì nacacanu-ña, vachi nahi ùxìn ùi cuà xicá-ña. Te nècuàchì cutnáhá xí-yá, nì candulocó sàstnùhù-né sàhà ñà-nduá nì cuu. ⁴³ Doco mii-yá, nì chinaha-yánè ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né nì dácúxí-nèña.

6

Ñà-nduá nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

¹ Dandu nì quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yà, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá, ndacá tnáhà-né xí-yá cuàhàn. ² Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, nì sàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì. Te na ní inini-ne ñà-nduá nì cachi-yà, nì ndulocó-nè, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì nìhítàhvì guá nècuàchì yòhó? Te ¿índù nì xini-ndà nì cunchichí guá-nè? ¿Te nansa iá stná milagru quidá-né? ³ Vachi iin ana tùha yácùn yutnù nduú-né. Te dihi-né nani María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Judas, xì Simón. Te ñahàcúha-ne, ¿a có-ndòó stná-nè yohó ndé ndòò-ndà?

Ducání nì cachi-nè ñà-nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. ⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xì Dios, nú inga ñuu nì cáhàn-nè, dandu siempre quidáñùhù nèhivì ñuu mà-né, doco nèhivì ñuu mii-né, ò tnaha-ne, ò nèhivì vehe-ne, cóò, có-quidáñùhù-ñánè —nì cachi-yà.

⁵ Ñàyùcànduá, mànicùì quida-yà milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùi nècuàchì cuhí, nì chitàndòó-yá ndahà-yá dìquì-né, te nì nduvàha-ne. ⁶ Te nì ndulocó-yá ñà-có-cuní nècuàchì ñuu mà cunindisá-né.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacuità-nè palabra ì

Dandu nì nacàhin-ya vuelta cuàhà ñuu cuati, nì dàcuahá-yá nècuàchì ñuu yucán. ⁷ Dandu nì cana-ya ùxìn ùi nècuàchì dàcuahá-yá, te nì dándàcú-yá ñà-cutnahá ùi ùi-nè cùhùn. Te nì sàhatahvì-yánè ñà-tavà-né ñà-malu. ⁸ Te nì cachi stná-yà xì-né ñà-còò nì-ñàha cunihi-ne cùhùn ichì mà, cuisì-nì bastón xì-ne; còò morral, còò pan, còò dìhùn cunihi-ne ini siuhmatixi-ne, ⁹ te ndisàn uun nì cúnàì-né. Te cuisì imindaa dùhnù cundixi-ne cùhùn. ¹⁰ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-nsià cundoo-nsià iin vehe, dandu iin-ni cundoo-nsià yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsià ñuu mà. ¹¹ Te nú có-cuní nèhivì quihin casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsià ñuu-nè mà, te catù-nsiá sàhà-nsiá ñà-còyo yácá ñuu mà. Vachi ñà-jaàn cunduu testigu dìquì-né quivì coo juicio xì-ne. Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàà quivì ndàcàn Dios cuenta sàhà cuàchi, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nècuàchì mà nìhì-né nùù nècuàchì (malu) nì sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra sàhana.

¹² Dandu nècuàchì dacuahá-yà mà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndiá icà-né naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne. ¹³ Te nì tavà stná-nè cuàhà ñà-malu ñuhù ini nèhivì, te nì saquin stná-nè seña xì aceite dìni cuàhà nècuàchì cuhí, te nì dándúvaha-ñanè.

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹⁴ Ñà-cuàhà guá nì xitià fama xì Jesús, ñàyùcànduá, nì xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te sàhàmà nì cachi tè mà:

—Sànì natiacu Juan Bautista, te ñàyùcànduá quidá-né milagru.

¹⁵ Ducán nì cachi tè mà. Doco dava ga nèhivì, nì cacachi-nè sàhà-yá ñà-divi Elías nìsa ìa sàhana nduú-yá. Te dava ga-nè, nì cachi-nè ñà-iin nècuàchì cáhàn cuenta xì Dios nduú-yá, nahi nècuàchì profeta sàhana.

¹⁶ Doco Herodes mà, dohó nì cachì-te na ní xinitnùhu-tè sàhà-yá:

—Còò, divi Juan nduú-né, vachi sàni natiacu-nè, mate ní quendodò dìni-né nì quide.

¹⁷ Ducán nì cachi tèmà, vàchi antes nì chicadi-te Juan, nì dandàcú-te nùù soldadu xi-tè, te nì tnii tèmàné. Ñàyùcànduá nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè vehecàa. Pues nsidaa ñà-jaàn nì quida Herodes mà sàhà-ñá cuní-te ndòo vaha-tè nùù iin ñahà nani Herodías. Vàchi sàni nandàhà-té xí-ñâ mate ñahàdihí ñani-te Felipe nduú-ña.

¹⁸ Ñàyùcànduá nì cachi Juan xi-té:

—Có-sàha Dios lugar coo-ní xì ñahàdihí ñani-ní.

¹⁹ Pues divi sàhà ñà-jaàn nì xini ùhì Herodías mà Juan, te cuní-ña cahnì-ñánê, doco mànicuì. ²⁰ Vàchi Herodes mà, ináhà-tè Juan ñà-nduú-né iin nècuàchì nihnú ndàà inì-xi, te iì stná ini-nè. Ñàyùcànduá, yúhì-tené. Te divi sàhàjàn nì xidahan stná-te nècuàchì mà nùù ñahà mà. Te cudí stná inì-te cunini-tè ñà-nduá cachí nècuàchì mà, mate cóni sàà-te cundaà vaha inì-te.

²¹ Doco nì sàà iin quivì nì cuu ofrecer nansa dandáñúhú ñahà màné, vàchi nì naxinu rey mà cuià, te nì quida-tè iin vicò cahnú nì casaà cuàhà tè-cùsáhnù ñuu mà, xì cuàhà stná comandante capitán, xì stná cuàhà tècuìcà ndoó ladu Galilea yucán. ²² Dandu nì quìhvi dèheyoco Herodías mà ndé iá vicò, te nì itasaha sàstnùhù-ñá, nì dàcúdì inì-ña rey mà xì stná tè-xínduu visita xi-tè. Ñàyùcànduá, nì cachì-te xi-ñá:

—Ndéni iñàha nì cui cunú, càcùn-ñá nùí, te nihùn-ñá.

²³ Te nì chinaha-té Dios ñà-ndéni iñàha nì cui nì càcàn-ña, cuàha-tèñá, mate nì cundúa iin davatahvi ñuu ndé cusáhnù-te, cuàha-tèñá. ²⁴ Ñàyùcànduá nì quee-ña cuàhàn-ña ndàcàtnùhù-ñá nùù dihi-ñá:

—¿Ndíà nduá càquìn?

Te nì cachi dihi-ñá:

—Dìni Juan Bautista càcùn —nì cacha.

²⁵ Ñàyùcànduá, yàchì nì nansìhvi ñahà chii mà ndé iá rey mà, te nì xìcàn-ña, cachí-ña:

—Dìni Juan Bautista taxi-ní luegu, cunacaà ini iin charola cahnú —cachá.

²⁶ Dandu rey mà, cuàhà gá nì cuhuun inì-te, doco sàhà-ñá sàni dandàà-te, te sàhà stná visita ndoó yucán, ñàyùcànduá có-cuní-te dama-tè ñà-nduá nì cachì-te xi-ñá. ²⁷ Sàhàjàn vichì vichì nì techuún-te iin tè-cùhùn cahnì xì Juan, te cunihi tèmà dìni-né ndixi.

²⁸ Ñàyùcànduá, nì sàhàn tèmà vehecàa, nì quendodò-té dìni-né, te nihí-teá ini iin charola nì nansìhvi nì sàha-tè ñahà chii mà, dandu mii-ñá, nì sàha-ña dihi-ñá.

²⁹ Daaní, na ní caxinitnùhu nècuàchì nìsa dacuahá Juan, dandu nì casahàn itnii-né nì naquihin-ne iquìcúñú nsì ma nì sùxin-ne nì chicàa-nèà ndé nduú cueva xi nsì.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mìl nèhivì

³⁰ Daaní, nì cansiaa nècuàchì nì techuún Jesús cacanu, te nì canataca-nè nùù-yá, nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-nduá nì quida-ne xì ñá-nduá nì chinaha-nè. ³¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Naha-nsià cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndòó nèhivì, quetatu chii-nsiá.

Ducán nì cachi-yà, vàchi nì có-cùsáá gá-nè cuxi-ne, ñà-cuàhà guá nèhivì queé nsìhvi nùù-né. ³² Ñàyùcànduá nì nana-ya xì-né ini iin lancha ñà-cùhùn cuaán-yá xì-né iin xaan ndé còò iin. ³³ Doco nì xini nèhivì cuàhàn-yà, te cuàhà-né nì nacuni-nèyá, ñàyùcànduá nì caquee-ne nsidaa ñuu nì dàyáà-nè, te dihma-ne nì sàà-nè nùù-yá. ³⁴ Ñàyùcànduá, na ní quee-ya nùù lancha mà, nì xini-yà cuàhà gá-nè ndoó, te nì cuhi ini-yànè, vàchi nahi rii còò stohò-xi, ducán nduú-né. Ñàyùcànduá, nì dàcuàhá-yànè cuàhà iñàha.

³⁵ Daaní, na ní cuaà nì catnàtuu nèhivì siempre nchícùn xì-yá nùù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. ³⁶ Ñàyùcànduá, ndaquìndèè-ní xì nèhivì yohó ñà-nì cuítia-nè cùhùn-nè ndè ranchu ò ñuu cuati ndoó yatni, te cuiin-ne ñà-cutiacu-nè, vàchi còò ñá-cuxi-ne lugar yohó.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿A cùhùn-nsì xì ùi cientu dìhùn plata, te cuiin-nsi pan dacuxí-nsínè?

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiâ? Cuahán-nsià cundehè-nsiá.

Ñàyùcànduá, (nì ndàcàtnùhù-né), te na ní cundaà ini-nè, nì cachi-nè:

—Ùhàn, xì ùi siaca.

³⁹ Dandu nì dàndàcú-yá nì mácùndoo nsidaa nèhivì mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nùu yucù cuií. ⁴⁰ Te ducán nì quida-ne nì sàcùndoo yucùn-né, cientu cientu-ne, te dava cientu dava cientu-nè nùu iin iin grupu-nè. ⁴¹ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca mà, nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yá pan mà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néa nùu nèhivì cuáhà mà; daaní, divi-ni ducán nì quida stná-yà xì ùi siaca, nì dàcuàchí stná-yàsi nùu-né. ⁴² Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. ⁴³ Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò gá, pedazu siaca xì stná pedazu pan, te nì chitu ùxìn ùi ìcà-ñá. ⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mìl tiàa nì sanduu nèhivì nì xixi xì pan mà.

Nansa nì xica ndodò Jesús nùu tècuì mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha, te codònùu cueé-nè nùu-yà cùhùn-nè inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuìtià-yà nèhivì cuáhà mà. ⁴⁶ Te nì nsihi nì ndaquìndèè-yà xì-né, dandu nì nana-ya iin yucù nì xicàn tàhvi-yà nùu Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá ìi lancha mà mahì mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yà ñuhù íchí. ⁴⁸ Dandu nì xini xicà-yánè ñà-ùhì gá dacacá-nènu xi yutnù iá nahi pala, vàchi caná tàchì ladu nùu-né. Ñàyùcànduá, sinduhá nì sàà-yà nùu-né, xicándódo-yà nùu tècuì mar, te nihnú ini-yà yàha-ya iin ladu. ⁴⁹ Doco na ní caxini-nè nansa xicá-yà nùu tècuì ducán, dandu nì càna ndee-né, vàchi duma nduá càhàn-né. ⁵⁰ Vàchi nsidaa-né, nì xini-nèyà, te nì ndulocó-nè, yúhì cuáhà-né. Doco nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nacuàhandee inì-nsia, vàchi yùhù nduì; màsà yúhì-nsià.

⁵¹ Dandu nì quècahnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te nì cucuìn tàchì mà. Ñàyùcànduá, cuáhà sàstnùhù nì ndulocó gà-nè. ⁵² Vàchi cóni sánihì váha ini-nè sàhà milagru nì nducuahà pan mà, vàchi ùhì mánihì ini-nè.

Nansa nì dàndúvaha Jesús cuáhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sàni yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchí iin ñuu nani Genesaret. ⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xì-yà nùu barcu mà, dandu vichi vichi nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá. ⁵⁵ Ñàyùcànduá, nì cadayàa-nè cuàhàn-nè inicutu ladu yucán, nì sàquìhin-ne nècuàchì cuhí xi-ne, te nihí-né nècuàchì mà vaxi nùu-yà itánduhù-né nùu camilla. Te ndéni nì cui nì xinitnùhu-ne iá-yà, divi yucán nì sàà-nè xì nècuàchì mà. ⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuati, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni nì cui, yucán nì cachitánduhù-né nècuàchì cuhí xi-ne ichì, te nì xicàn-nè ñà-siquiera nùu sàhà sìcoto xi-ya nì dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana nì dúcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

7

Ñà-nduá dacuidá cuàchi ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu vaxi-ne, nì quesaa-nè nùu Jesús. ² Te nì caxini-nè nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixí-né comida xi-ne, te cóni ndáhà-né. Ñàyùcànduá, nì caxitnùhu-ne nècuàchì mà. Vàchi modo jaàn nduhí ndahà-ndà (càhàn-né). ³ Vàchi nècuàchì fariseu mà, xì nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nú màsà ndáhà-né, mà cúxí-né, vàchi ducán iá estilu xi xì-né chivàha-ne. ⁴ Te nú nì sàhàn-nè yàhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuáhà

sàstnùhù gá estilu icúmí-nê chivàha-ne, vàchi icúmí-nê nacate stná-nè taza, quidi, yoo, cãa, cama. ⁵ Ñàyucànduá, nècuàchì fariseu mà, xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu, nì xicàn tnùhù-nè nùu Jesús, cachí-nè:

—Nècuàchì dacuaha-ní, ¿índù chuun có-nchícùn-nè estilu xì xì-ndà? vàchi có-ndùhì ndahà-nè na xixí-nè.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-nè:

—Ñà-ndáa nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà mii-nsiá sàhaha, vàchi dananí uun-nsia vaha-nsia. Pues ñà-yòhó nduá nì cachi Dios, te nì tiaa Isaías yucán:

Nèhivì yohó, cuisì-ní yuhù-nè quidáñùhù-nè yùhù, màdì ini anima-nè, vàchi xica ié` cahan-nè. ⁷ Cahvi-nè yùhù tuxí-nè, doco có-ndiáá, vàchi nèhivì ùún nduú ana nì quidavàha xì ley chináhà-nè nèhivì, cachí Dios.

⁸ Vàchi mii-nsiá, mà ùhì nacóo nihni-nsia ñà-nduá nì dándacú Dios, doco ñà-nduú ley xì nèhivì ùún, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre xi-nsia nduú ñà-nacáté-nsiá quidi, xì taza, te cuàhà gá costumbre icúmí stná-nsià nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu nì cachi gá-yà xì-nè:

—Mii-nsiá, tuxí ini-nsia vátùnì nacoo-nsia ñà-nduá nì dándacú Dios, te cuisì estilu xì mii-nsiá chivàha-nsia. ¹⁰ (Cundehè-nsiá casu yohó): sàhaha nì cachi Moisés ñà-icúmí coo tnùñuhu xì-nda nùu yuadíhí-ndá, te nú nì cáhàn ùhì iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nè, dandu icúmí-nè cui-nè. (Ducán nì cachi Dios.) ¹¹ Doco tucu cachí mii-nsiá, vàchi cachí-nsià vátùnì cachi iin nèhivì xì yuadíhí (ndahví-nè): “Mà cúí chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmí, vàchi sàni cachi sàhà nsidaámà ñà-nduá dìhùn ñi; vàchi sàni cachi: Corbán nduá, te cuní cachàmà, dìhùn xì Dios nduá”. ¹² Te nú ducán nì cachí nècuàchì mà, dandu có-sàha ga-nsià chindee gá-nè yuadíhí-nè (xì dìhùn mà). ¹³ Ñàyucànduá, sàhà estilu xi-nsiamà, iladu sàni ndòo ley ì mà, te cuisì estilu nì ndòo nùu-nsiá chivàha-nsia. Te cuàhà gá estilu tnaha ñà-yucán icúmí stná-nsià —nì cachi Jesús.

¹⁴ Dandu nì cana-ya nèhivì cuàhà mà ñà-tnàtuu-ne nùu-yá, te nì cachi-yà xì-nè:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vaha ini-nsia: ¹⁵ mà cúnsidá cuàchi nì-iin nèhivì sàhà ñà-nduá xixí-nè. Còo. Ñà-nìhnú ini anima-nè, te quidá-nèà, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima-nè. ¹⁶ Nì cúnínì vaha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te nì ndòo nèhivì cuàhà mà tùvèhé. Dandu nì ndàcàtnùhù nècuàchì dacuahá-yà nùu-yá ndiá nduá cuní cachi ejemplu mà. ¹⁸ Te nì cachi-yà xì-nè:

—¿A có-sànihì stná ini mii-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-íá fuera iquicúñù-ndà, nú nì queá yuhù-ndà, mà cúí dacuidá cuàcha-ndó nùu Dios. ¹⁹ Vàchi màdì ini anima-ndà quíhvia. Còo, tìxi-nda cuàhàn, dandu después queá.

Ducán nì cachi-yà sàhà-ñà cundaà ini-ndà comida vii nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndà, màdì cuàchi nduá cuxi-ndañá.

²⁰ Dandu nì cachi stná-yà:

—Ñà-nduá nihnú ini nèhivì, te queá anima-nè, divi nduá dacuidá cuàchi xì-nè. ²¹ Vàchi anima nèhivì ñuhú cuàchi-ne, te sàhà ñà-ñùhámà ini-nè, ñà-yucànduá quidá stná-nè cuàhà ñà-có-ndiáá; vàchi nacání quini ini-nè, te ò cáhàn-nè xì nècuàchì cónì nándàhà xì-nè, te ò dava-ne, uun-nì ndoó-nè xì ndé nì nèhivì ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-nè, ²² ò xidá cuíhná-nè; te xího stná-nè ñà-icúmí ñanìtnaha-ne; quini quidá stná-nè xì ñanìtnaha-ne, te dandahví stnahá stná-nè; tùha quini stná-nè, te có-cùcáhàn nùu-nè; te cuàhà-nè, cúmbìdia stnahá stná ini-nè, te cáhàn quini-ne dìquì ñanìtnaha-ne; cuadú stná-nè, te nacání ndévàha ini-nè. ²³ Pues ducán quidá-nè, vàchi ñuhú nsidaájàn ini anima-nè, te na quidá-nèà, dandu dacuidá cuàcha-nè —nì cachi-yà.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu icúmí xì inga religión

²⁴ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. Te yucán nì sàa-yà visita iin vehe, doco có-cuní-yà cundaà ini nèhivì ñà-íá-yà yucán; doco mànicú coo dehé-yà. ²⁵⁻²⁶ Vàchi vichi vichi nì xinitnùhu iin nècuàchì ñahà inácaa iin ñà-malu ini

dèheyoco-xí. Iin nècuàchì inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofenicia. Te na ní sàà-nè ndé iá-yà, nì sàcuùlìn sìsì-né nùù-yá, nì sacundahví-nè nùù-yá áma táva-yá ñà-malu anima dèhe-ne. ²⁷ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Dihna icúmí cutahví dèhe (ñuu nsiùhù, dandu después nèhivì inga ñuu), vàchi ducán iá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mii-vé, te ndenuu ini-vé, dandu después cuxi sìhina cuati. Vàchi mà váha cuxio dìtà-vé, te cuxi-siá.

²⁸ Doco nì cachi tu nècuàchì mà xì-yá:

—Ñà-ndàà nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina xicánúú tìxi mesa, níhi stná-si iyuhu xèhè dìtà cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cachí-ní. Ñàyùcànduá, xuhun-ní vehe-ní, vàchi sàni quee ñà-malu nùù dèhe-ní.

³⁰ Daaní, mànuhù nècuàchì mà vehe-ne, te nì xini-nè indúhu víi dèhe-ne cama, vàchi sàni cuxio ñà-malu nìsa dandoho-xi-ñá.

Nansa nì nduvàha iin nècuàchì dòhò, te ihin stná-nè

³¹ Dandu nì quee Jesús ñuu Tiro mà, nì yàha-ya ñuu Sidón, xì stná ladu Decápolis, te nì nasaa-yà mar iá Galilea. ³² Te nèhivì yucán, nì saca-ne iin nècuàchì dòhò có-câhàn víi stná, te nì casaà-nè nùù-yá, nì sacundahví-nè ñà-nì chindánuú-yá ndahà-yá dìni nècuàchì mà, te nduvàha-ne. ³³ Dandu nì tavà cuaán-yá nècuàchì mà, te nì dàquíhvi-ya dìnìndàhá-yà ini tùtnù-né. Te nì dàcóyo-ya tēdī-yà dìnìndàhá-yà nì chituu-ya nùù yàá-nè. ³⁴ Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì sàcàn ini-yà, cachí-yà xì tiàa mà dàhàn ñuu mà:

—¡Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Ni nuná tùtnù-ní.

³⁵ Dandu nì nuna tùtnù-né, te nì nduvàha stná yàá-nè, vātùni cāhàn vīi-né. ³⁶ Te nì cachí-yà xì nsidaa nèhivì ndoó yucán ñà-màsà cachí-nè ni-ñàha xì nèhivì, doco entre más cachí-yà xì-né ducán, vihi gá cuàhà nì sate tnùhu-ne sàhà-yá. ³⁷ Te yàha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì, cachí-nè:

—Vii gá quidá-yá nsidanicuú ñàha. Dècuèndè tēdōhō natiácú quidá-yá, xì stná tè-ìhìn dānācāhàn-yà.

8

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmi mìl nèhivì

¹ Quivì yucán nì nataca tu cuàhà sàstnùhù nèhivì, doco còò ni-ñàha cuxi-ne. Ñàyùcànduá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

² —Yùhù cuhí inì nèhivì yohó, vàchi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì ndoó-né cutnàhà-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. ³ Te nú ni dánācuītē-nè nùhù-nè vehe-ne, vihini cuità-nè ichì, vàchi có-xixí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

⁴ Dandu nì naxiconihí nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá:

—Doco ¿índù nìhi-ndà ñà-dacuxi-ndané? vàchi yucù nduá yohó.

⁵ Dandu nì xicàn tnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà iá —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì dāndācú-yá nì mácūndoo vīi nsidaa nèhivì mà ñuhù. Te nì tnii-ya ùsà pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà. Dandu nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùù nèhivì cuàhà mà. ⁷ Te nì ìa stná iin ùi siaca cuati; ñàyùcànduá nì naquimanì stná-yá Dios sàhà-sí, te nì cachi-yà xì nècuàchì mà ñà-dasàn stná-nèsi nùù nèhivì. ⁸ Dandu nèhivì cuàhà mà, nì caxixi nsidaa-né, te nì ndenuu ini-nè. Te después, nì dàtācā-nè ñà-nduá nì cuyodò gá, te nì chitu ùsà canasta-ñà. ⁹ Te nèhivì nì caxixi mà, nahi cùmi mìl nì sanduu-ne. Daaní, na sàni dānācuītā-yá nsidaa nèhivì mà, ¹⁰ dandu nì nana tu-ya iin lancha xì nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndé ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa ni xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, ni casaà nècuàchì fariseu nùu-yá, te ni quesaha-né cuàà-nè xì-yá, dasaá-nèyà xicàn-nè ñà-quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né. ¹² Dandu ni sàcàn cuàhà ini-yà, te ni cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá xì dava ga nècuàchì ñuu yohó, ¿índù chuun xicàn guá-nsià quide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachí xì-nsiá, mà sàà coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

¹³ Dandu ni nacoò uun-yanè, ni ndècahnu-ya ini lancha inga xichi, te ni quihin-ya ichi cuàhàn-yà inga ladu mar.

Nansa ni dànsínúú ini Jesús nècuàchì dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácání gá ini-nè sàhà nansa nìhì-né ñà-cutiacu-nè

¹⁴ Cunaha-nsiá, sàni nandòdó nècuàchì dacuahá-yá cunihi ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisi iin-nia nìhì-né cuàhàn. ¹⁵ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná Herodes.

¹⁶ Dandu ni quesaha-né ni ndatnuhu-né, cachí-nè:

—Ádi ñá-còò pan nihi-nda vaxi, ñàyùcànduá cachí-yà xì-ndà ducán —cachí-nè.

¹⁷ Sàhájàn na ní cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhú-nè, dandu ni cachi-yà xì-né:

—Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nìhì-nsiá vaxi. ¿A có-nsínúú inì-nsia (ñà-nduá ni xini-nsià)? Yùhù xiní tãñáha ga cundaà inì-nsia. ¡Na cueé guá sànihi inì-nsia!

¹⁸ Iá nduchínúú-nsiá, ñàyùcànduá xiñuhu cundehè-nsiá. Te iá stná tùtnù-nsiá; xiñuhu cunini-nsia. ¿A có-nsínúú inì-nsia nansa ni cuu daa? ¹⁹ Na ní dasín ùhùn pan, te ni xixi ùhùn mil tiàa, ¿nadaa ga ìcà pedazu pan ni ndòò ni dàtácá-nsià?

—Ùxìn ùà —cachí-nè.

²⁰ Dandu ni cachi tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan ni caxixi cùmì mil nèhivì, ¿nadaa ìcà pedazu pan ni dàtácá-nsià?

—Ùsà —cachí-nè.

²¹ Dandu ni cachi tu-ya xì-né:

—¿A táñáha ga mànihi inì-nsia?

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá ñuu Betsaida

²² Dandu ni sàà-yà xì-né ñuu Betsaida, te nèhivì ndoó yucán, ndacá-né iin nècuàchì cuaá ni quesaa nùu-yá, sacúndáhvì-nè ñà-nì chítúú-yá ndahà-yà nùu-né, te ni ndúvaha-ne.

²³ Ñàyùcànduá, ni tnii-ya ndahà nècuàchìmà, te ni tavà-yànè fuera ñuu tii ma. Dandu ni dàcùchì-yà tèdìi-yà nduchínúú-né, te ni chituu-ya ndahà-yà ndé cuhí nùu-né. Dandu ni ndàcàtnùhù-yà nùu-né, a sàni natùinuù-né, á coó. ²⁴ Dandu ni ndacoto-ne, te ni cachi-nè:

—Vàtùni indéhì nèhivì, xicánúú-né, doco na iá yutnù, ducán ndáa-ne.

²⁵ Dandu, ni nachituu-ya ndahà-yà nduchínúú-né, te ni indehè nsíi-né. Te momentu yucán ni nduvàha nduchínúú-né, te ni natùì nina. ²⁶ Dandu ni cachi-yà xì nècuàchìmà ñà-nì núhù-nè vehe-ne, doco màsà yáha-ne ñuu tii ma, ni màsà cáchì-nè xì nèhivì ndoó yucán.

Nansa ni cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yà ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipo. Te na cuàhàn-nè ichi, dandu ni xicàn tnùhù-yà nùu-né, cachí-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

²⁸ Te ni cachi-nè xì-yà:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachí-nè ñà-nduú-ní nahi profeta sàhana.

²⁹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

Dandu ni cachi Pedro:

—Divi Cristu (nì quixi dìquì-xí) nduu-ní.

³⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yâ

³¹ Dandu nì dàtúi-ya nùù-né nansa icúmí cuu xi-yá después. Nì cachi-yâ xì-né ñà-mii-yâ ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví, icúmí-yâ ndoho cuahà-yâ. Vâchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-né cahíchì ini-nèyâ, dandu (càcàn-nè) cahni nèhivì-yâ. Doco tìxi ùnì quivì icúmí-yâ nati-acu-yâ, ³² nì cachi-yâ, cáhàn vate-yâ xì-né ducán. Ñâyùcànduá, nì tavà cuaán Pedro-yâ, nì cachi-nè xì-yâ ñà-màsà cáchí-yâ ducán. ³³ Doco nì nacuico-yâ ladu yàtà-yâ, nì indehè-yâ dava ga nècuàchì dacuahá-yâ, te nì càhàn duchi ini-yâ xì Pedro, cachí-yâ:

—Cuxio-ní nùí, vâchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Có-nìhnú vâha inì-ní Dios. Cuisì chuun xì nèhivì ñuhíví nihnú inì-ní.

³⁴ Dandu nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yâ xì dava ga nèhivì ndoó yucán, te nì cachi-yâ xì-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu naco-ne ñà-nduá cuní inì-ní mii-né quida-ne, te cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xì'. ³⁵ Vâchi nú cuní iin nèhivì dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandáñuhú-nèàmà cundua. Doco nú nì cuí-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xì, dandu ñà-sànì càcu ndisa vida xi-ne nduá. ³⁶ Vâchi mate nì níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhíví, doco nì mà sàà-mà cundua ñà-vâha xi-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó, mà cúí. ³⁷ Te ò nú nì cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí. ³⁸ Vâchi nèhivì tiempu vichi, nacóó-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñâyùcànduá, iin nècuàchì iá mahì nèhivì malu ndoó vichi, te cucáhàn nùù-né yàha-ne ladu xi, te ò cucáhàn nùù-né cunini-ne palabra xi, ndahví-nè, vâchi nú ducán, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví, icúmí stnáì nacuai' mii-né quivì naxicocuñ. Vâchi icúmí naxicocuñ ñuhíví yohó, cutnahí xì ángel ì-xí quixi, te ndiaha gá icúmí nanchi' quida Yuamáni'.

9

¹ Dandu nì cachi stná-yâ xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachitnùhi xì-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, antes cui-nsiá icúmí-nsiá cuni-nsiá cusahnú fuerte Dios xì poder xi-ya —nì cachi-yâ.

Nansa nì nadama Jesús mii-yâ nì natnuù nihni ndiaha-yâ

² Daaní, nì yâha iñù quivì, dandu nì saca-ya Pedro, xì Jacobo, xì Juan, cuàhàn cuaán-yâ xì-né ndè dìni iin yucù ducún, te yucán nì nadama-ya mii-yâ; tucu nì nàcùnahà-yâ nì xini nècuàchì mà. ³ Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te nì nanchiì yéhà. Na cuxín yaa ñà-nduú yùhà (dìni yucù), ducán nì nducuxán. Còò nì-iin nèhivì ñuhíví cui nsida cuxín xán ducán.

⁴ Daaní, yucán nì ndecoyo stná nèhivì (sànahà) nani Elías xì Moisés, ndatnúhú-nè xì-yâ.

⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yâ:

—Maestro, ñansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vâha quida vâha-nsi ùnì siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —nì cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yâha guá yúhí nsidaa-né, ñâyùcànduá nì cóni cundáa ini Pedro nansa cachi-nè. ⁷ Daaní, nì nuu iin vîcò yucán, te nì dàhvi nsidaa-né vîcò mà. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahiá, cachí-yâ:

—Dèhemani' nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yâ.

⁸ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yâ, doco na iin cachí còò cá iin nì xini-nè, ndè làcà mii-yâ iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì dandàcú-yâ nùù-né, cachí-yâ:

—Màsà nácání-nsiá xì nēhivì ñà-nduá nì xini-nsia dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nēhivì Ñuhivì.

¹⁰ Ñàyùcànduá, nì chivàha nēcuaàchì mà chuun jaàn ini anima-nè, doco nacání cuàhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yà. ¹¹ Dandu nì xicàn tnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cachí nēcuaàchì ley xì veheñùhu ñà-dihna icúmí Elías naxicocuñ-nè?

¹² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáa nduá, dihna icúmí Elías naxicocuñ-nè, te nsida vii-né nsidaa chuun có-íá vii. Doco ¿nansa cachí stná tutu ìi sàhà yùhù? Pues nacání mà nansa icúmí ndohi xì nansa icúmí nēhivì cahíchì ini-nè yùhù. ¹³ Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nēhivì, nì quida ndevàha-ne xì nēcuaàchì mà nacua nì cudì ini-nè, vachi ducán sàni cachitnùhu tutu ìi.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Dandu nì nasaa-yà xì compañeru-yà ndé nì ndòo dava ga nēcuaàchì dacuahá-yá. Te yucán nì xini-yà ndoó cuàhà nēhivì sàni nataca nùu nēcuaàchì mà. Te ndoó stná nēcuaàchì ley xì veheñùhu, nàa tnahá-né xì nēhivì xí-yá mà. ¹⁵ Te na ní xini nēhivì cuàhà mà mii-yá, luego nì ndulocó nsidaa-né, te nì cadayáa-nè vaxi-ne, nì casàhú-nè xì-yá. ¹⁶ Dandu nì ndàcàtnùhù-yà nùu-né:

—¿Ndíà ndatnúhú guá-nsiá xì nēcuaàchì yohó?

¹⁷ Dandu nì càhàn iin ana iin mahì nēhivì cuàhà mà, cachí-nè:

—Maestro, yohó ndaquí dēhi vaxi nùu-ní, vachi inácaa iin ñà-malu inì-te, te sadià nùu-té, mà cùì càhàn-te. ¹⁸ Te ndéni nì cui íá-te, vaxa sahní ihá-te, ducán-te, dandu queé chìhñù yuhù-té, saxíndiaa tnahá nùhu-tè, te nduyútnú tehe-té. Te sàni xicàn tàhvì nùu nēcuaàchì dacuahá-ní ñà-tavà-néa, doco mànicùì.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiáte quixi nùì.

²⁰ Dandu nì saca-ne tèchii ma vaxi nùu-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luego nì sahní ihá-te, ñàyùcànduá nì sàcasàn-té, natùì nìhní-te, te caná chìhñù yuhù-té. ²¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yà nùu yua-té, cachí-yà:

—¿Nadaa tiempu sàcuàhàn-ndà ndohó-te ducán?

Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té. ²² Te cuàhà xichi nduá-te mahì ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sàcasàn-té, vachi cuníà cahniá-te. Ñàyùcànduá, nú vātùni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehè ndahví-ní nsiùhù, te quida manì-ní xì-nsí.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuisì cuníà cunindisa-ní, te vātùni. Vachi iin nēcuaàchì xiníndísâ, vātùni nìhítáhvì-né nsidaa ñà-vàha xicàn-nè.

²⁴ Dandu luego nì sacu yua-té, te nì càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Yùhù, xiníndísê vichi; te nú cô-sâi cunindisá vahi, dandu chindee-ní yùhù ñà-nì cúníndísâ gué`.

²⁵ Dandu nì xini Jesús ñà-vihi gá cuàhà nēhivì natáca. Ñàyùcànduá, nì dándacú-yá nì sadi-yà nùu ñà-malu mà, cachí-yà:

—Yohó ñà-malu quidá quini xì tèchii yohó ñà-mà cùì càhàn-te, te có-tiàcú-te, nacoo dahuun-tè, te màsà náxícocuñ gò nansìhvu inì-te.

²⁶ Dandu yáha ga ndee ní ndàhà, nì dándacùchá-te, te nì quea cuàhàn. Doco nahi ana nì xihì nì ndòo-tè. Ñàyùcànduá, cuàhà nēhivì nì cachi-nè:

—Sàni xihì dahuun-tè.

²⁷ Doco nì tnii-ya ndahà-té nì dítá-yà, te nì dándacuíñ-yàte.

²⁸ Daaní, nì quìhvi cuaán-yá xì nēcuaàchì dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán nì xicàn tnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun mànicùì tavà nsiùhù ñà-malu mà (nùù-te)?

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mànicùì, vàchi ñà-malu tnaha quisi mà, có-queá nansa nì nì cui, cuisi nú nì cácan tãhvi-nsiá nùù Dios, te cunihiì stná-nsiá cundoo òcò-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ

³⁰ Dandu ndacá-yâ nècuàchì dacuahá-yâ cuàhàn-yâ xì-né ndè ladu Galilea. Doco cuàhàn dèhé-yâ, vàchi có-cùnì-yâ cundaà ini nèhivì índù xicánúú-yâ. ³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yâ nècuàchì dacuahá-yâ mà (sàhà nansa icúmí-yâ cui-yâ), te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí yâhi ndahà nèhivì (malu), vàchi iá iin tiàa icúmí quida xí entregar ñà-cahni nèhivì yùhù; doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacuì.

³² Pues divi nduá nì cachi-yâ, doco cónì sàà nècuàchì mà mànhì ini-nè ñà-nduá cunì cachàmà. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yâ sàhà-ñá.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

³³ Dandu nì sàà-yâ xì-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yâ ini iin vehe yucán, dandu nì xicàn tnùhù-yâ nùù-né, cachí-yâ:

—¿Ndíà nduá ndàcàtnùhù tnahá guâ-nsiá ichì vâxi-nda?

³⁴ Doco dadí úún nì ndòo-ne, vàchi ichì mà nì cuàà-nè ndàcàtnùhù tnahá-né índù nècuàchì chicá ndiaá. ³⁵ Ñàyùcànduá, nì sàcòo-ya, te nì cana-ya nsì-úxin ùi-nè, te nì cachi-yâ xì-né:

—Iin ana cunì cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunihnu ini-nè nduú-né ana chicá có-dàndàcú, te cunucuachi stná-nè nùù nsidaa nècuàchì dava ga.

³⁶ Dandu nì cana-ya iin tètii nì chicanì-ya mahì nsidaa-né, te nì numi nihni-yàte, cachí-yâ xì-né:

³⁷ —Nú sàhà yùhù quidáñúhù nèhivì iin tètii nahi tè-yòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhù-nè. Te nú yùhù quidáñúhù-nè, dandu iin-ni quee stná ñà-quidáñúhù stná-nè ana nì techuun-xí vâxi.

Nècuàchì có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

³⁸ Dandu nì cachi Juan xì-yâ:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùù nèhivì, te ndàcùcahan-né quivì mii-ní. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhâ xí-ndá xicánúú. Ñàyùcànduá, nì sadi-nsì nùù-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

³⁹ Doco nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádí-nsiá nùù-né, vàchi iin nècuàchì ndàcùcahan xi quivì', te quidá-né milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè dìquí. ⁴⁰ Vàchi nsidaa ana có-xinì ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè. ⁴¹ Te nú ináhá nèhivì nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhámà quidá víi-né xì-nsiá, dandu seguru icúmí-nè nìhì-né ñà-vàha xi-ne nùù Dios, mate iyuhu tècuìi-ni nduá nì sàha-nensiá nì xihì-nsia.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quidá-ndá cuàchi

⁴² Dandu nì cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndísá-xí, nú nì dátùcù nèhivì-ñá, dandu jndahví-nè! Vàchi chicá vâha màcùndiacu iin yùù yódò ducùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátùcù gá-nè ñà-cuati. ⁴³ Te nú sàhà ndahà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vâha nì táhndèà. Vàchi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùù Dios) xì iin-ni ndahà-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea, vàchi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁴ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁵ Te nú sàhà sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vâha nì táhndè stná, vàchi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùù Dios) xì iin-ni sàhà-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá coo ndúà, te ndiachi-nsiá andea, vàchi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁶ Te sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán,

mà sàà ndàhvà. ⁴⁷ Te nú sàhà nduchínúù-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha ni tavá-nsiáñà. Vàchi chicá nsiaha sàà-nsiá xì imindaa nùù-nsiá, te màdiá coo ndùlà, te ndiachi-nsiá andea. ⁴⁸ Vàchi sìcùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-si, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

⁴⁹ 'Nsidanicuú nèhivì, icúmí-nê (yàha-ne tnùndoho) na ian nsî yadi-né yoho te yucán; (doco bien xi-ne cundua mà, na ian nduhàdì comida) ñà-quéa ìn. ⁵⁰ Vaha ga ìn, vàchi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà; doco nú sàni ndañuhu ñà-ádì xán, dandu mà cúí gá nduhadiá. Te na ian quidá ìn (iá vaha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì anima-nsiá, te cundoo màni stná-nsiá.

10

Màsà caté stnàhà-ndà xì nècuàchì vehe-nda

¹ Dandu nì quee Jesús ñuu yucán, cuàhàn-yà ladu Judea, divi iin ladu Judea iá ndè inga ladu yùte Jordán. Te yucán nì nataca tu cuàhà gá nèhivì nùù-yá. Te nì quesaha-yá dacuahá-yànè nacua quidá-yá siempre. ² Te yucán nì casaà stná nècuàchì fariseu, te nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né coo nansa daquéé cuàchi-ne dìquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—¿A vátùni iá ñà-cate stnàhà-ndà xì ñahàdìhì-ndà?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndìà ndùá nì dàndàcú Moisés quida-nsia?

⁴ Te nì cacachi nècuàchì yucán:

—Nì sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iin tutu nùù juez, dandu vátùni cate stnàhà-ndà.

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuisì sàhà ñà-cò-cùnì-nsiá cunini vii-nsiá, ñàyùcàndùá nì tiaa Moisés ley jaàn. ⁶ Doco na ní sàcòò ñuhivì, còò. Vàchi na ní quidayucun Dios ñuhivì, dandu nì quidayucun stná-yà nèhivì, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁷ Ñà-jaàn nduá dísàhà-xì nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùù yuadìhì-nè. ⁸ Ñàyùcàndùá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne vitni. Te sàhámà, có-ndùú gá-nè diín diín nèhivì; quida-nda cuenta na ian iin-ni nèhivì nduú-né. ⁹ Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcá stnahá Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà caté stnàhá-né —nì cachi Jesús.

¹⁰ Daaní, na sàni nansìhvi-ya ini vehe, dandu nì ndàcàtnùhù gá nècuàchì dacuahá-yà nùù-yà sàhà chuun jaàn. ¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni caté iin tiàa ñahàdìhì-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, dandu cuàchi ndisa nduá nùù Dios, te cuàchi nduú stná nùù ñahàdìhì-nè primeru. ¹² Stná nècuàchì ñahà, nú nì caté-nè ì-né, te nandàhà tú-né xì inga tiàa, cuàchi nduú stná.

Nansa nì chitàndòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati sàhà-ñà cundiatú anima-vè

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xì-né vaxi nùù-yà ñà-chitàndòó-yà ndahà-yá dìniá. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùù nècuàchì mà. ¹⁴ Te na ní xini-yà ñà-ndùá quidá-né, nì cuduchi ini-yà, cachì-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati nì quixá nùú. Màsà cádì-nsiá nùá, vàchi ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhivì ì xì Dios. ¹⁵ Te yùhù cachì xì-nsiá, nú màsà cóó (vità ini nèhivì) nahi ñà-cuati, te ducán quìhvi-ne ichì ñuhivì ì xì mii-yá, dandu mà nunca sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

¹⁶ Dandu nì numi nihni-yañà, nì chitàndòó-yà ndahà-yá dìniá, te nì xicàn tàhvi-yà ñà-ndiaha nùù Dios sàhà-ñà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁷ Daaní, na lácà nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà, dandu nì xini-yà yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní quesàa-te nùù-yà, nì sàcùlìn sìsì-té, cachì-te:

—Maestro, vâha ndisa-ní. Cachì-ní xî' ndià nduá quide, te nihítáhvî' vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁸ Dandu nî cachi-yà xî-né:

—¿Ndià nduá dîsâhà-xî cachî-nî xî': "Mii-nî vâha-nî"? Vâchi còò nî-iin nèhivî ùún vâha ndisa, cuisî nú nduí Dios, dandu vâha ndise. ¹⁹ Pues vichi, ináhâ-nî nansa nî dândâcú-yâ quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, nî màsà cáhàn-ndà xî inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, te màsà quidá cuihna-nda, nî màsà cáchî-ndà nî-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda; te màsà dándáhvî stnàhà-ndà. Te icúmî stnâ-ndà quidañuhu-nda yuadíhî-ndá.

²⁰ Dandu nî cachi tu tèmà xî-yà:

—Maestro, nsidaájàn sàni chivàhià dècuèndè na tií.

²¹ Dandu màni màni nî indehè-yáte, vâchi cuú ini-yà sàhà-té, te nî cachi-yà:

—Cumànî gâ inga iñàha quida-ní. Dicò nsihî-nî ñà-nduá icúmî-nî, te dasàn-nî dihùn mà nùù nècuàchì ndahví, dandísá, nihítáhvî-nî sàà-nî ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Dandu quixi stná-nî, cunchicùn-nî yùhù; te dispuestu coo-nî cuì-nî sàhí, mate nî cuì-nî nchica cruz.

²² Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-nduá nî cachi-yà, nî ndulocó-te, te nî cuhuun cuahà inì-te, vâchi yâha ga cuicà-té. Ñâyùcànduá, nî quihin-tè ichì cuahàn-te.

²³ Dandu Jesús, nî xiconúu-yà nùù nècuàchì dacuahá-yà, te nî cachi-yà xî-né:

—¡Na ùhì guá sàà iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xî Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchì mà, yâha ga nî ndulocó-nè. Ñâyùcànduá, inga xichi nî càhàn-yà xî-né, cachî-yà:

—Hijos, na ùhì guá nihítáhvî iin nècuàchì càhvî xî ñà-cuicà-xî yâha-ne ñuhiví ìì xî Dios.

²⁵ Ñà-ndàà nduá, ùhì dayâha-nda iin camellu nùù chìcòhò nduhù iquì; doco chicá ùhì yâha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xî Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yà ñà-jaàn, dandu yâha ga nî ndulocó-nè, te nî cachi-nè iin-ne xî inga-nè:

—Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhivî?

²⁷ Dandu nî indehè váha-yanè, te nî cachi-yà:

—Nèhivî ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vâtùni, vâchi nsidaa iñàha, mà ùhì quida-yañà.

²⁸ Dandu nî cachi Pedro xî-yà:

—Nsiùhù, sàni nacoò-nsi nsidaa ñà-icúmî-nsî, te vâxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Senór.

²⁹⁻³⁰ Dandu nî cachi Jesús xî-né:

—Yùhù cachî xî-nsiá, nú sàhà yùhù icúmî iin nèhivî nacoò-ne iñàha, dandu iin cientu gâ tantu icúmî-nè nihítáhvî-né. Mate icúmî-nè nacoò-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihî-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xî-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quidá, vâchi iin cientu gâ tantu ñà-jaàn nihítáhvî-né mientras iá-nè ñuhiví yohó, mate icúmî-nè ndoho stná-nè quida nèhivî ñuhiví. Doco na sàà-nè inga ñuhiví vâxi xi-nda, dandu nihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³¹ Doco cuàhà nèhivî idónuu vichi, icúmî-nè sàà-nè natenchicùn-nè cahà-xî quiví yucán; te cuàhà ana nchícùn cahà-xî vichi, icúmî-nè sàà-nè nàcòdònùù-né.

Nansa nî cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmî-yâ cui-yà

³² Daaní, ndacá Jesús nècuàchì dacuahá-yà cuahàn-yà xî-né ichì mànana ndè ñuu Jerusalén, te idónuu-yà nùù-né. Doco mii-né, yâha ga nacánî ini-nè, te yúhî-nè. Dandu nî tavà cuàán-yà nsì-ùxìn ùi-nè, te nî nacani-ya xî-né ñà-nduá sà-ítúú cuu xi-yà, ³³ cachî-yà xî-né:

—Cunaha-nsiá, icúmî-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivî Ñuhiví, icúmî yâhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xî ndahà stná nècuàchì ley xi veheñuhu. Te icúmî nècuàchì mà cachi-nè ñà-fuerza icúmî cuì. Dandu dayâha-ne yùhù ndahà tè-inga

raza. ³⁴ Te mii-té, cuàcùndiaà-te yùhù, te cahnì cuì-te yùhù; te sivi dìi-te nùí, dandu después cahnì-té yùhù. Doco tìxi ùnì quìvì icúmí natiacuì —nì cachi-yà.

Ñà-nduá nì xicàn Jacobo xì Juan nùù Jesús

³⁵ Daanì, nì tnàtuu dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsì quidamanì-ní xì-nsì iin favor ñà-nduá xicàn-nsì.

³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù ñàha cuní-nsià quide?

³⁷ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Na sàa tiempu ndiaha na cusáhnú-ní, cuàha-ní lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi coo ladu cuàhá-ní, te inga-nsì coo ladu itní-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, có-sànìhì ini-nsià ñà-nduá xicàn tàhvì-nsiá nùí. ¿A vátùni cundee ini-nsià ndoho-nsia nacua icúmí ndohi, te yàha stná-nsià tnùndoho nacua icúmí yàhi?

³⁹ —Jaan —nì cachi-nè—, vátùni stná nsiùhù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ndisa, icúmí-nsià ndoho-nsia nahi yùhù; te icúmí stná-nsià yàha-nsia tnùndoho nahi yùhù. ⁴⁰ Doco ñà-danìhìtáhvì' mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúì, mà cúí, vàchi có-quidá yùhù tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchì nìhìtáhvì cundoo ladúì, cuisì nèhivì señaladu cunduu-ne, vàchi divì sàhà mii-né icúmí lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daanì, na ní xinitnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cuduchi gá ini-nè sàhà Jacobo xì Juan mà. ⁴² Doco Jesús, nì cana-ya nsidaa-né ñà-nì nátácá-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Ináhá-nsià sàhà tè-cùsàhnú inga ñuu, xínduu-tè autoridad cahan nèhivì, te fuerte cusáhnú-te nùù-né. Vàchi nsidaa tè-nìhì chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nèhivì yucán. ⁴³ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú iá ana cuní cunduu ana dandacú nùù-nsiá, dandu icúmí-nè cunduu-ne ana xinúcuáchì nùù nsidaa-nsiá. ⁴⁴ Vàchi nècuàchì cuní codònnù nùù-nsiá, icúmí-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xì nèhivì dava ga. ⁴⁵ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cónì quésàì ñuhivì yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi mií nùù-né nì quesàì, dandu después cuàhi vida xì cuì cuenta xì-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —nì cachi-yà.

Nansa nì quida Jesús milagru, te nì natùinuù iin nècuàchì cuaá nani Bartimeo

⁴⁶ Daanì, nì sàa-yà xì compañeru-yà iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yá ichì queé-yá ñuu mà, dandu nchícùn stná cuàhà gá nèhivì. Te yuhù ichì yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-né, vàchi dèhe Timeo nduú-né. ⁴⁷ Te nì tiacu-nè sà-cùyátní Jesús de Nazaret. Ñàyùcànduá nì quesaha-né ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xí David! ¡Cuihì inì-ní yùhù!

⁴⁸ Doco cuàhà nèhivì cuàhàn yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchì mà:

—Màsà ndàhì gà-ní —cachí-nè.

Doco nècuàchì cuaá mà, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xí David! ¡Cuihì inì-ní yùhù!

⁴⁹ Dandu nì cucuiìn-yà, te nì cachi-yà xì compañeru-yà:

—Cana-nsianè nì quixí-né.

Dandu nì cana-ne nècuàchì cuaá mà, cachí-nè xì nècuàchì mà:

—Màsà cúhúùn inì-ní; ndacuiìn-ní, vàchi caná-yá mii-ní.

⁵⁰ Ñàyùcànduá, nì tavà-né dòò-né, nì dandiàchì-né iladú. Te yàchì nì ndacuiìn-nè cuàhàn-nè ndé iá-yà. ⁵¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yà nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní natùinuí, maestro.

⁵² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán cuéyàà-ní, vàchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu luego nì natùinuù-né, te nì tENCHICÙN stná-nèyà ichì cuàhàn-yà.

11

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagé xì Betania, yatni ònì yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yà ñà-cùhùn cuéé-nè nùù-xí. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nùù-xí; te yucán icúmí-nsià cuni-nsià ndé iín iin burru nuhní. Quisì tàñáha ga cuida nduú-sí. Quisì yucán ndaxin-nsià cundaca-nsiàsi quixi.

³ Te nú ndácàtnùhù nèhivì nùù-nsià índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí, doco luego naxicocuñ-sí —nì cachi-yà.

⁴ Daaní, luego nì quihin ùi nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè, te nì xini-nè yucán iín burru nì cachi-yà, nuhní-si yuhù ichì yatni yehè iin vehe. Ñàyùcànduá nì ndaxin-nési. ⁵ Doco dava nècuàchì itá yucán, nì cachi-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsià burru jaàn?

⁶ Dandu nì naxiconihí nècuàchì mà nacua nì cachi-yà xì-né. Dandu nì sàha nèhivì mà permisù ñà-cundaca-nési cùhùn. ⁷ Ñàyùcànduá luego nì saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà, te nì chitàndòó-né sìcoto xi-ne òquì-sí. Dandu nì sàcùnùú-yàsi. ⁸ Te cuàhà nècuàchì yucán, nì chitànduhù-né dòò-né ichì nacua cuàhàn yàha-ya. Te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì. ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn càhà-xí, cànandee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndiaha gá ndeníhí vàha-ndané, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¹⁰ Ndiaha gá coo, vàchi vaxi-ne cunduu-ne rey, cusahnú-né na ian nisa cusahnú xì-ndà David. ¡Ansivéhé mii-yá iá ansivi! —nì cachi-nè.

¹¹ Cunaha-nsià, ducán nì sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì xini-yà nansa iá nsidaa iñàha yucán. Dandu nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà xì úxìn ùi compañeru-yà ndé ñuu tii Betania, vàchi sàni cuaà.

Nansa nì sadi Jesús nùù nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

¹² Dandu dàtnàà inga quivì nì quee-ya xì-né ñuu Betania mà vaxi-ya. Te xihì-yà doco. ¹³ Te nì xini xicà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te iá ndahà cuì-nu. Ñàyùcànduá, cuàhàn-yà cundehè-yá a có-càá sì-higu caxì-yá. Doco na ní tnàtuu-ya nì xini-yà micuísì ndahà-nú iá. Còò quisì vídì, vàchi tàñáha ga sàà tiempu cana-sì. ¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì-yó caxì nèhivì.

Te nì inini stná nècuàchì dacuahá-yà nì cachi-yà ducán.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu

¹⁵ Nì nsihì ñà-yúcán, dandu nì sàà-yà xì nècuàchì mà ñuu Jerusalén. Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xi tè-xiín yucán. Nì naxiconihí-yá mesa xi tiàa dama-xi díhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò xi loma. ¹⁶ Te cóni sàha stná-yà lugar nacuico ni-iin nèhivì carga xi-ne yàha-ne patiu veheñùhu cahnú-ma. ¹⁷ Te nì càhàn fuerte-yà xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Dohó cachí Dios nùù tutu ì: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì vaxì nsidanicuú ñuu càcàn tàhvì-né nù”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsià sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà.

¹⁸ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, iníni stná-nè ñà-nduá nì cachi-yà. Te vichì yúhì-nèyà, vàchi ináhà-nè ndulócò nsidaa nèhivì sàhà ñà-nduá dacuahá-yà. Ñàyùcànduá nì quesaha-né nandúcú-nè nansa cui cahnì-nèyà.

¹⁹ Daaní, na ní cusinsiquin, dandu nì quee-ya ñuu mà mànùhù-yá (ñuu tii Betania).

Nansa nì ìchì dahuun nù-higu mà

²⁰ Daaní, dàtnàà inga quìvì vaxi tu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì nayàha-ne xì-yá (ndé iin yutnù mà), te nì xini-nè sàni ìchì dahuun-nù ndè yohò-nú. ²¹ Dandu nì nsinuu ini Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro, yutnù nì càhàn xì-ní, te nì sadì-ní nùu-xí icu, ¿sàni ìchì-nu!

²² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Xiñuhu cunindisá vaha-nsia Dios. ²³ Vachi palabra seguru nduá cachí xì-nsiá yohó: nsidaa nèhivì có-íá xì duda, dècuèndè vātùni dandacú stná-nè nùu yucù jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu, nú nihnú ndisa ini-nè cuu nacua nì cachi-nè. ²⁴ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, nsidaa iñàha nì cacán tàhvì-nsiá nùu Dios, nú xiníndisá-nsiá ñà-sà-íá ñà-nduá nì xicàn-nsiá, dandu nìhì-nsiáñà. ²⁵ Doco dava xichi xicàn tàhvì-nsiá nùu-yá, te xiní ùhì-nsiá iin ñanìtnaha-nsia. Nú ducán nduá, dandu dihnà icúmí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vātùni cuicahnú stná ini Yuandiáhá-nsiá iá ansivi sàhà cuàchi-nsia. ²⁶ Vachi nú có-xicáhnù ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, dandu mà cuicáhnù stná ini mii-yá sàhà cuàchi-nsia.

Nansa nì cachi tè-xidandacú còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²⁷ Daaní, nì sàà tu-ya xì-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúú-yá ini veheñùhu cahnú yucán, dandu yucán nì casaà stná dùtù xicusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xidandacú nùu ñuu mà, nì tnātuu-ne nùu-yá, ²⁸ cachí-nè:

—¿Índù nì nìhì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dandàcú nùu-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnàì ndàcàtnùhí nùu mii-nsiá, te nú ni náxícónihí-nsiá nùí, dandu cachitnùhu stnàì xì-nsiá ana divi nì dandàcù-xì nùí. ³⁰ Cachi-nsiá xì' ana divi nì dandàcù-xì nùu Juan (Bautista) ñà-quida iì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì? Naxiconihí-nsiá nùí.

³¹ Dandu nècuàchì mà, nì candatnuhu tnahá nsidaa ní míí-né, cachí-nè:

—Nú nì cachí-ndà Dios nì dandàcù-xì nùu Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà ¿índù chuun cóni xiníndisá-ndá nècuàchì mà? ³² Te nú nì cachí-ndà divi nèhivì uún nì cachi xì-né, (dandu nì mà quéé víi stná mà).

Ducán nì cacachi nècuàchì mà, vachi yúhì-nè ndiá nduá cachi nèhivì xì-né, vachi nsidaa nèhivì, quidá-né cuenta iin nècuàchì yuhù nùu Dios nì sanduu Juan. ³³ Ñàyùcànduá, nì cacachi nècuàchì mà xì-yá:

—Cò-cùndáà ini-nsi ana divi nì dandàcù-xì nùu Juan.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ni yùhù, mà cáhí stnàì xì-nsiá ana divi nì dandàcù-xì nùí' ñà-quide ñà-nduá quidé.

12

Ejemplu sàhà medieru malu

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nacání-yá xì-né puru ejemplu. Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nì ià iin lamú, nì dànándèe-ne nducu yohò sì-uva nùu ñuhù xì-né. Te nì quida-ne corra-ñà, xì stná iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà; te nì quidavàha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu-nè. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ² Daaní, na sàni sàà tiempu cùchi quisi vidi mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin chii fruta mà nùu medieru xi-ne. ³ Doco na ní sàà peón mà, nì catnii medieru mà-né, nì sahnì cuìí-tené, te nì taxi-téné, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá. ⁴ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón xi-ne, doco divi-ni nì cacani yuu-téné, ndè nì dànàcuèhè-te dìni-né, te nì canàhá-te xì-né. ⁵ Daaní, tucutu nì techuún lamú mà inga

peón nùù-té. Doco tèmà, nì sahnì dahuun-téné. Dandu cuàhà gá xichi nì techuún lamú mà más gá peón nùù-té. Doco divi ducán-ní nì cuu, vàchi dava-ne nì sahnì cuí-tené, te dava ga-nè nì sahnì dahuun-tè.

⁶ Ndé làcà mindaa dèhemanì lamú mà ndóo ga. Ñàyùcànduá último nì techuún stná-nè dèhe-ne cuàhàn, vàchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne, nì cahan-né. ⁷ Doco medieru mà, nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmí ndutahví xì nsidaa ñuhù yohó. Vichi cahnì-ndaté chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stohà”, nì cachì-te. ⁸ Ñàyùcànduá nì catnii-tè dèhe lamú mà, nì sahnì-ténê, te nì dàcàná-te nsii ma yàtà corra.

⁹ Pues vichi, ¿ndiá nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? Icúmí-nè ñuhù-nè yucán, te cahnì nsìhí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né.

¹⁰ Dandu nì cachì gá-yà xì nèhivì mà:

—A táñaha ga cahvi-nsia nùù tutu ìì xí Dios ndé cachá` palabra yohó:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchì ini albañil-ña. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe. ¹¹ Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán. Te ndulócô-ndà ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducán nacánì nùù tutu ìì, nì cachì Jesús.)

¹² Daaní, nècuàchì xícusahnú sàhà religiòn ñuu mà, nì cundaà ini-nè divi mii-né cáhàn-yà sàhà-xí na ní nacani-ya ejemplu mà. Ñàyùcànduá, nì cuni-nè tnii-neyà, te chiacadi-neyà. Doco ñà-yúhí-nè nèhivì cuàhà yucán, ñàyùcànduá, nì naco-neyà, cuàhàn-nè.

Nansa nì cachì Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹³ Dandu nì techuún-né iin ùì nècuàchì fariseu quixi xi iin ùì nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuní-nè dadaná-neyà na cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nì tnàtuu-ne nùù-yà, cachì-nè xì-yà:

—Maestro, ináhà-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní. Có-quihín casu-ní nansa cachì nèhivì, nì có-yúhí stná-ní ni-iin nèhivì, vàchi chináhà víi-ní ñà-nduú ichì váha Dios. Cachì-ní xì-nsí: ¿A vátùni sàha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóo? ¿A ndiá ìcà-ndà chiyàhvi-nda, á cóo?

¹⁵ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yà; ñàyùcànduá, nì cachì-yà:

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí? Cunihi-nsia iin dìhùn quixi, cundehià nansa iá`.

¹⁶ Dandu na ní quesaa dìhùn plata mà, nì indehè-yáña, te nì cachì-yà xì-né:

—¿Bueno, ana dìnúu-xí, te ana dìquívì-xì itúú ìcà dìhùn yohó?

Te nì cachì-nè:

—Divi rey cahnú César.

¹⁷ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuàha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá ìcà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachì-yà.

Dandu nèhivì iníni, nì ndulocó-nè ñà-nchìchí guá nì naxiconihí-yà nùù nècuàchì mà.

Nansa nì cachì Jesús iá nansa natiacu-ndà

¹⁸ Dandu nì catnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùù-yà nì cáhàn-nè xì-yà. Nècuàchì yucán, có-xiníndisà-né icúmí natiacu nsii. Ñàyùcànduá, dohó nì cachì-nè xì-yà:

¹⁹ —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: “Nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo xì ñahàdihí-nè, dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahà mà, áma cóo iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii-ma cunduu mée mà”.

²⁰ Cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàni. Te nècuàchì chicá sahnú, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne. ²¹ Dandu ñani-nè chicá nchìcùn gá, nì nandàhà stná-nè xì ñahà cuaán ma, doco nì xihì stná nècuàchì ùì mà, te còò stná dèhe-ne. Te divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùni. ²² Dècuèndè nì sàà nsì-úsà-nè nì nandàhà iin iin-ne xì

ñahà mà, (te iin iin-ne nì xihì-nè), doco còò nì-iin dèhe-ne nì ía (xì ñahà mà). Daaní, último nì xihì stná nècuàchìmà. ²³ Ñàyùcànduá, na sàà quìvì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacua xi nècuàchì ñahà mà? vachi antes nsi-úsà-nè nisa ìa xi-ñá —nì cachì-nè.

²⁴ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Còó, có-cachì vù-nsiá, vachi có-cùndàà inì-nsia nansa cachì tutu ìì xí Dios, nì có-cùndàà stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. ²⁵ Cunaha-nsiá, na sàà quìvì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vachi nahi ángel ndoó ansivi icúmí-nè nanduu-ne. ²⁶ Te vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa íá ñà-natiacu nsii. Ádi sàni cahvi-nsia nùu tutu nì tiaa Moisés ndé cachá sàhà yutnù tii (xìxìn), te ía Dios mahì-nú, te nì cachì-yà xì Moisés: “Yùhù nduí Dios càhvi nsi-Abraham, xì nsi-Isaac, xì nsi-Jacob”, cachì-yà. ²⁷ (Ñàyùcànduá, itíacú ìì nècuàchì sàhà ma), vachi nècuàchì nì xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios, cuisì nèhivì itíacú càhvi xì-yá. Ñàyùcànduá, ni-iyuhu có-íá vù ñà-nduá cachì mii-nsiá —nì cachì Jesús.

Nansa nì cachì Jesús índù ley xì Dios chicá ndiaá

²⁸ Daaní, iin nècuàchì ley xì veheñùhu, nì inini-ne nansa nì ndatnuhu stnahá-né, te nì cundaà ini-nè yáha ga nì naxiconihí víi Jesús nùu nècuàchì yucán. Ñàyùcànduá, chicá nì tnatuu-ne, te nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachì-nè:

—Nùu nsidaa ñà-nduá nì dándàcú Dios, ¿índù ñà-chicá ndiaá?

²⁹ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Ñà-dándàcú Dios chicá ndiaá nduá yohó: “Cunini vaha-nsia, nèhivì Israel, vachi Stoho-ndà Dios, imindaa-yá. ³⁰ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú sàxínítnùnì-ndà, te nsidanicuú stná valor xi-nda”. Ñà-jaàn nduá dandacú Dios chicá ndiaá chivàha nèhivì. ³¹ Daaní, nacua cachì ley primeru mà, ducán cachì stná ley ùì dándàcú-yá: “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. Còò cá ñà-nì dándàcú Dios chicá ndiaá nùu ùì ñà-jaàn.

³² Dandu nì cachì nècuàchì ley xì veheñùhu ma:

—Cachì vaha ndisa-ní, maestro; ñà-ndàà nduá, vachi imindaa Dios íá, còò cá ana nduú Dios, cuisì mii-yá. ³³ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú sàxínítnùnì-ndà, xì nsidaa voluntad xi-nda, xì nsidaa stná valor xi-nda; te icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. Vachi ñà-jaàn chicá ndiaá nùu nsidanicuú promesa cuàha-ndayá, a sea nduá iin quisì coco nùu-yá; te ò ndéni promesa nì cúí —nì cachì-nè.

³⁴ Dandu Jesús, nì xini-yà nì naxiconihí víi nècuàchìmà nùu-yá; ñàyùcànduá nì cachì-yà xì-né:

—Làcà iyuhu-nì cumáni, te sàà-ní cunduu-ní iin nèhivì ñuhivì ìì xí Dios.

Daaní, (na ní nsihi nì cachì-yà ñà-jaàn), dandu nì-iin nèhivì, cónì sàha ndee gá ini-nè dadavátnáhâ-né xì-yá.

Ana divi nduú yohotéhè Cristu

³⁵ Daaní, iin quìvì íá-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yà nèhivì, te nì cachì-yà xì-né:

—Cachì nècuàchì ley xì veheñùhu: “Descendencia xì xii-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachì nècuàchìmà, doco ¿índùví cuní cachàmà? ³⁶ Vachi divi xii-ndà David nì tiaa stná-nè sàhà Cristu tìxi poder xì Espíritu ìì xí Dios, te dohó nì cachì-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì (divi Cristu), nì cachì-yà: “Yohó coo-ní ladu cuàhì ndé cachì sàà cundeí nùu nsidaa tè-xìní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùu-né”, nì cachì Dios.

³⁷ Cundehè-nsiá, nì cachì David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá) —nì cachì Jesús.

Te nsidaa nèhivì cuàhà yucán, cudû ini-nè xì ñà-nduá cachì-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir; cachí-yà

³⁸ Dandu nì dàcuahá gá-yà nèhivì, cachí-yà:

—Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu. Vàchi ñà-diì xí-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhú tnùñuhu nsidaa nèhivì xí-né yàhvi.

³⁹ Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcu-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁰ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá stná-nè vehe nècuàchì nì xihì iì-xí, dandu después sácuita-ne nacuatú cuáhà-né na ian ndisa guá vaha-ne. Sàháyucànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nìhì-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì nacuni Jesús cuáhà gá ndiaá promesa tii nì sàha ñahàcuàán ndahví

⁴¹ Iin xichi iá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancía xi Dios, te indéhe-yà nèhivì daqué-ne dihùn ini alcancía mà. Tècuìcà, cuáhà gá dihùn nì dàqué-tè. ⁴² Dandu nì quixi stná iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì iì-xí; te nì dàqué-ne ùì dihùn cuàtì ndiaá nahi ùxìn centavu. ⁴³ Ñàyucànduá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yà nataca-nè nùu-yá, te nì cachi-yà xí-né:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá nì sàha nècuàchì viuda ndahví yohó nùu ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisi ñà-cüyódo nùu-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

13

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

¹ Daaní, na ní quee-ya veheñùhu cahnú, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yà xí-yá:

—Cundehè-ní, Maestro. ¡Na vico guá iá yùu nahnú nì cuàha veheñùhu yohó, te na cuaha guá ndáa stná vehe yohó!

² Doco nì naxiconihí Jesús nùu-né:

—¿A xiní-nsià vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, dandu nì mà códotnahá gá nì-iin yùu yohó, vachi icúmí caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-nduá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-ítúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xí-né ndè yucù Olivo iá frente veheñùhu cahnú, te yucán nì sàcòo-ya. Te na ndoó-né xí-yá yucán, dandu nì càhàn ùnì-nè xí-yá, divi Pedro, xì Jacobo, xì Juan, nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

⁴ —Cachì-ní xí-nsí índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn. ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsí ñà-sà-ítúú quivì cuu nsidaájàn?

⁵ Dandu nì cachi-yà xí-né:

—Cuidadu cundoo-nsiá ñà-màsà dándáhvi ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁶ Vàchi cuáhà ana icúmí quixi danani úún-né nduú-né yùhù, te cachì iin iin-ne xí nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhàjàn cuáhà nèhivì nìhì-né dandahví-nè.

⁷ 'Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsiá iá cuáhà guerra yoho te yucán, màsà yúhì-nsiá, vachi fuerza icúmí coo ducán. Doco tàñáha ga xinu tiempu yohó nduájàn, iá gá ñà-vaxi cuu. ⁸ Daaní, ñuu xì ñuu, icúmí nàà stnahá. Vàchi cuáhà rey, icúmí-tè dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí tnàa stná yoho te yucán ñuhivì, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha tnùndoho cunduumà.

⁹ 'Doco mii-nsiá, cundoo tùha-nsiá, vachi icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá cundaca-nensià cùhùn nùu tè-xícusahnú. Te icúmí-nsiá ñàhni cuìi-nsiá ini veheñùhu. Te sàhà-ñà càhvi-nsiá yùhù, ñàyucànduá, icúmí-nè datnátuu stná-nè mii-nsiá nùu gobernador xì nùu rey (ñà-càhàn tnùhù-né diqui-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vaha cachi vate-nsiá ñà-nduá xiníndisâ-nsiá cunini-temà. ¹⁰ Te dècuèndè inicutu ñuhivì icúmí cuìtià stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xinu (tiempu yohó). ¹¹ Doco icúmí nèhivì canicuàchi-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensià cùhùn nùu tè-xícusahnú. Doco màsà nácánì

ini-nsià ni-iyuhu índù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té. Còó, cuisì nacua dachítnùni ini Dios mii-nsiá hora yucán, divi cachi-nsiá xì-té. Vàchi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còó, divi Espíritu lì xí Dios icúmí dacáhàn xì-nsiá.

¹² 'Doco dava nèhivì, dècuèndè ñani-nè icúmí-nê cahin-nè nùù autoridad ñà-cui nècuàchì mà. Te dava stná-nè, dècuèndè dèhe-ne cahin stná-nè ñà-cui. Te dava stná-nè, dècuèndè yuadíhí-nè cuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né ñà-cui-nè. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-ni cunihnu vaha inì-nsia dècuèndè sàa xínu tiempu, dandu càcu-nsia nùù Dios.

¹⁴ 'Sàhà nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsià sàni sàcuìn figura mà iin xaan ndé còò permisú cuian, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. Pues na sàa quivì yucán, dandu nì cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó cùhùn-nè yucù. ¹⁵ Te nú dìnivèhé ndoó-né (quetátú-nè), dandu (yàchì nì nuú-né cunudèhé stná-nè), doco màsà nànsìhvi ga-nè vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmí-nè. ¹⁶ Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-né nì cotón-nè. ¹⁷ Te jndahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèe-xi quivì yucán! Te jndahví stná nècuàchì icúmí xí mèe chichì! ¹⁸ Te càcàn tàhvi stná-nsià nùù Dios ñà-màsà cùvixin na sàa tiempu cunudèhé-nsià mà. ¹⁹ Vàchi yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne quivì yucán. Còó cá tnùndoho chicá cahnú nì ía ndé quivì nì cuyucun ñuhivì xì ndé quivì coamà. Nì quivì después, mà sàa gà coo tnùndoho ndudava xán. ²⁰ Te nú màsà cundéhe ndahví Dios, dacúxíó yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndùtù nsihí nèhivì ñuhivì nì cùí. Doco sàhà nèhivì sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá sàni chitnùni ini-yà ñà-chicá yàchì dacúxíó-yà tnùndoho.

²¹ 'Quivì yucán màsà cúnindísâ-nsiá yuhù nèhivì cachì xì-nsiá: "Cundehè-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu", te ò: "Yucán ía-yà". ²² Vàchi icúmí quixi cuàhà tètñùhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te icúmí quixi cuàhà stná ana danani úún càhàn cuenta xi Dios. Ndé quida stná-te cuàhà milagru sàhà-ñá ndulocó nèhivì, áma níhì stná-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té, doco mà cùí. ²³ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vachi sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmí cuu.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuìn Jesús

²⁴ 'Nú sàni yàha tiempu tnùndoho quivì yucán, dandu mà cúnchí gá nì orá nì yoo. ²⁵ Te sìnsivì itándiáá ansivì, icúmí-sì còyo nihni-sì nùù ñuhivì. Te sìtnùù nahnú, icúmí stná-si ndacùchì ndee-sí. ²⁶ Dandu natùì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cundehè nèhivì ñuhivì yùhù sàmànui mahì vico xì poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ²⁷ Dandu luegu icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhivì ñà-danátacá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate ndoó-né iin xaan ndé vihi gá xica ñuhivì xì ansivì, doco icúmí-nè nataca-nè quixi-ne quida ángel xi.

²⁸ 'Vichi cuàhàn nacani xì-nsiá iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà inì-nsia iñàha. Nú sàni ndunsidi-nú nì quesaha naná dítu yuté-nu, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-itúú tiempu ihni. ²⁹ Pues ducaní stná xì mii-nsiá; quivì cuni-nsià cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná inì-nsia ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuìn nduá; sà-itúú nihni. ³⁰ Te mà sàa cui nsihì nèhivì itiácu vichi dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³¹ Cunaha-nsiá, icúmí sàa ansivì xì ñuhivì ndañuhá, doco palabra xi, còó, mà nunca sàa ndañuhá.

³² 'Doco nì quivì, te nì hora naxicocuìn, nì-iin nèhivì có-ínahá-nè, nì ángel ndoó ansivì, có-ínahá stná-nè. Nì stná yùhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ínahá stnà; cuisì Yuamánì' nduú ana ináhá.

³³ 'Ñàyùcànduá, cundoo tùha-nsia, te cunihnu vaha ini-nsià, vachi có-ínahá-nsià índù hora divi cuu nsidaájàn. ³⁴ Ducán ía na ian quidá iin lamú na cuyúcùn-nè cùhùn xicà-né, dandacú-né nùù mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, nihí-te chuun quida-tè.

Te mozo ndiaá yehè, ndacú núù stná-te ñà-cundiaa tùha-tè yucán. ³⁵ Pues divi ducán stná mii-nsiá, xiñuhu cundoo tùha-nsia, vachi có-ínahá-nsiá índù hora divi naxicocuñ yùhù ana nduú Lamú xi-nsia, sea cuñaà, ò dava ñuu, ò sinduhá cundua, te ò naha. ³⁶ Vachi nanáá icúmí naxicocuñ, ñàyùcànduá còtó (nandòdó-nsiá ñà-jaàn), te na ian quídi-nsiá cundua. ³⁷ Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá nacua cachí xì nsidaa nèhivì xí, ni cúndóo tùha-nsia —nì cachi Jesús.

14

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-nàndú-cú-nê nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, cumání gá ùi quivì cunduu vicò pascua xì stná vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñuhu, nì nanducu-né nansa tnii dèhé-nè Jesús ñà-cui-yà. ² Doco nì cachi-nè:

—Còó, màdì mahì vicò (quida-nda ducán), vachi te nú còó, vihini nacuidà nèhivì.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmì itnu dìni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nèhivì nì sandoho cuèhè lepra antes. Te iá-yà xixí-yà, te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quídi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tnàmì finu nani nardo; te ndiaá sàstnùhù-té. Dandu nì sàhnù nècuàchì mà dùcùn quídi ma nì sòdò-nète itnu dìni-yà. ⁴ Doco dava nècuàchì xixí yucán, nì cuduchi gá ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guâ-te? ⁵ Chicá vaha dicò-nète ni cuí, te mà úhi quee iin ùni cientu dihùn plata dasàn-ndà núù nècuàchì ndahví.

Ducán cachí-nè, cánahá-nè xì nècuàchì mà.

⁶ Doco nì cachi Jesús xì nèhivì mà:

—Nacoo-nsia nècuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánahá-nsiá xì-né? Vachi iin ñà-vaha nduá sàni quida-ne xí. ⁷ Vachi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá, te mà úhi chindee-nsiánè nú cahan-nsiá. Doco yùhù, còó, sacù-ni quivì ié xì-nsiá. ⁸ Ñàyùcànduá, nècuàchì ñahà yohó, ñà-nduá sàà-nè quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sàhí, na ian sàni quidatatna-né cuerpu xì sàhà-ñá cundùxan, ducán nduá. ⁹ Te yùhù cachítnùhi xì-nsiá, nsidanicuú ñuu ndé sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vaha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì nandòdó-né nècuàchì mà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús núù nècuàchì xídandacú

¹⁰ Núù ùxin ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nècuàchì yohó, nì sàhàn-nè núù dùtù xícusahnú, nì ndatnuhu-né xì nècuàchì mà ñà-cahin-nèyà. ¹¹ Te nì cacudiì ini nècuàchì mà na ní cundaà ini-nè. Te nì saquin-nè compromisu chiyàhvi-ne. Ñàyùcànduá, nì quesaha Judas mà nandú-cú-né índù modo dayáha-neyà ndahà nècuàchì yucán.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ì

¹² Daaní, nì sàà tu quivì primeru xì vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te quivì yucán xíhì stná lelù nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì dacuahá-yà xì-yà:

—¿Índù divi cuní-nì cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

¹³ Dandu nì dàndà-cú-yà núù ùi compañeru-yà, cachí-yà:

—Cuahán-nsiá ini ñuu. Te yucán icúmí-nsiá ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádócó xì iin yoo tècuí. Nècuàchì yucán cunchicùn-nsiá cùhùn. ¹⁴ Te divi vehe ndé quìhvi-ne, yucán càhàn-nsiá xì nècuàchì divéhé-xímá, cachi-nsiá xì-né ñà-dòhó cachí maestru: ¿Índù iá quartu cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yà? ¹⁵ Dandu icúmí nècuàchì mà dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu dìquì-xí ndé sà-lá nsidaa ñà-nduá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsiá ñà-cudiní-nda.

¹⁶ Dandu nì quihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè. Te nì sàà-nè ini ñuu mà, te nacua nì cachi-yà, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcànduá divi yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁷ Daaní, na ní cuñaà, dandu nì sàà stná-yà xì nsì-úxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá. ¹⁸ Te na ndoó-né xixí-né, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì'. Te yohó iá-nè xixí-né xì-ndà.

¹⁹ Dandu nì nàcùndoo nsidaa nècuàchìmà tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachí inga-nè.

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nùu nsì-úxìn ùi-nsiá, iin-nsia cuàhàn cahin xì', mate iin-ni xixí-né xì-ndà, te tavá stná-nè pan nùu cazuela yohó. ²¹ Ñà-ndáà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá' nì cachitnùhu nùu tutu ì ñà-icúmí cui yùhù ana nduu Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Doco tiàa cuàhàn cahin xì', jndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhivì nì cùí —nì cachi-yà.

²² Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì dàcuàchì-yáñà, nì dasàn-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-yà:

—Tnii iin iin-nsia pan yohó, vachi nahi iquicúñú yùhù nduá.

²³ Dandu nì tnii stná-yà pocillu, nì naquimanì stná-yá Dios sàhà ñà-ñùhú, te nì sàha-ya nì caxihi nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Ndutè sù-uva yohó, nahi nùu nduú-te, vachi divi sàhà nùu icúmí nacoì iin ichì sàà cunchicùn nèhivì nú sàni xìtià-ñà sàhà cuàhà-né. ²⁵ Doco cunaha-nsiá, mà cóhó gué' ndutè sù-uva yohó dècuèndè cachi sàà naco ho saa túi-te quivì sàà cusahnú Dios inicutu ñuhivì yohó.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ináhá-yá icúmí-né nacuaà-néyà

²⁶ Daaní, nì xito nsidaa-né alabanza, te nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi icúmí nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù, vachi ducán cachí tutu ì: “Cuàhìn dàcúxióé pastor, dandu icúmí rii cuitià nihni-sì”, cachá'. ²⁸ Doco nú sàni natiacuì, dandu icúmí codònuì nùu-nsiá cùhùn ndè ladu Galilea.

²⁹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate nì sàà nsidaa nèhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, cóò, mà nunca.

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-nì nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe ùi xichi sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³¹ Doco Pedro, yáha ga ndee ní càhàn-nè, cachí-nè:

—Còò. Mate nì cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaì' mii-ní —nì cachi-nè.

Te divi ducání nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà.

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yá nùu Yuamánì-yá

³² Dandu nì sàà-yà xì-né iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, yohó ndòo-nsia. Te yùhù, cùhìn chicá nùu-xí càcàn tàhvì nùu Dios.

³³ Dandu nì saca-ya Pedro xì Jacobo xì Juan, cuàhàn-yà xì-né. Te nì sàcòo-ya na ian yúhì-yà, te nì quesaha-yá yáha ga nacání cuàhà ini-yà. ³⁴ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié' tnùnsí ini, na ian cuníà cahni dahuan yùhù. Ñàyùcànduá, yohó nì ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁵ Dandu cuàhàn-yà chicá nùu-xí, te nì sàcùnduhù ndèé-yá nì xicàn tàhvì-yá nùu Dios, áma cui cuxio tnùndoho icúmí-yá yáha-ya. ³⁶ Te dohó nì cachi-yà:

—Yuamání', nsidaa iñàha vátùni quida-ní. Ñàyùcànduá, xicàn tàhvì nùu-ní áma cúxió tnùndoho icúmí yàhi, vachi na iin (ñà-úa ñuhú iin) taza nduá nùu, te ùhì cohíà. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù nì cùnduá, cuisì ñà-nduá cuní mii-ní.

³⁷ Dandu vaxi tu-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì Pedro:

—Simón, ¿índù chuun quídi-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora ní? ³⁸ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá, vachi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñà-quidandee íni-nsia.

³⁹ Dandu nì sàhàn-yà inga xichi, te divi ducán-ní nì cachi tu-ya xì Yua-yá Dios. ⁴⁰ Dandu vaxi tu-ya, te nì xini-yà tucutu quídi-nè, vachi sádi vàhná-nè. Nì có-nàníhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá. ⁴¹ Dandu tucu tu nì sàhàn-yà ñà-únì, te nì nsiaa tu-ya nùù-né, cachí-yà:

—Cùdù cuéyàà-nsiá, te quetatu-nsiá vichi, vachi sà-íá, sàni sàà hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivì cuáchi. ⁴² Ndacuita-nsia, cùhùn-ndà, vachi sà-ítúú quesaa ana nì cahin xì'.

Nansa nì tnii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴³ Daaní, na cáhàn ì-yá xì nècuàchì mà, dandu nì quesaa Judas, divi iin nècuàchì nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xinihi xi espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vaxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà. ⁴⁴ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa tiàa xícutnahá xi-né ñà-coo iin seña ana tnii-tè. Divi ana chítú-nè cunduu meru ana tnii cùhùn presu.

⁴⁵ Dandu na sàni quesaa-nè, dandu vichi vichi nì tnàtuu-ne nùù Jesús, cachí-nè:

—¡Maestro, maestro!

Dandu nì chítú-nè nùù-yá.

⁴⁶ Dandu compañeru-nè mà, nì tnii-tè Jesús, nì ndòo-ya ndahà-té. ⁴⁷ Doco iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne, nì cani-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnú, nì sahn-de-nè iin tùtnù-té. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vaxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti ñà-tnii-nsia yùhù, na ian tècuìhnà nduí, ⁴⁹ mate nsiquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, doco cóni tnií-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xì' vichi sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá cachí nùù tutu ì —nì cachi Jesús.

⁵⁰ Dandu nì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Iin tèchii nì xinudèhé stná

⁵¹ Daaní, nchícùn stná iin tèchii ndixi-xi iin dahmà. Te nì tnii stná-te. ⁵² Doco nì ndòo sìcoto xi-tè, te nì xinu-tè cuàhàn-te iá chaa-té.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁵³ Daaní, ndacá tiàa ma-yá nì sàà dècuèndè ndé iá dùtù chicá cusáhnú. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. ⁵⁴ Te Pedro, nchícùn xicà ní-né mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnú má, te nì sàcòo stná-nè xì policía ndoó nadàà nùù ñuhu.

⁵⁵ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa Junta Càhnù mà, nì nducu-né ana daquéè cuàchi dìquì Jesús, (te cundua iin cuàchi pesadu) sàhà-ñá cui-yà. Doco còo iin nì túi càhàn ducán. ⁵⁶ Vachi cuàhà tètñùhù nì càhàn tnùhù dìquì-yá, doco cóni ndúdává ñà-nduá nì cachi iin iin-tè. ⁵⁷ Vachi dava-tè, nì ndacuita-tè nì càhàn tnùhù-té dìquì-yá, cachí-te:

⁵⁸ —Nècuàchì yohó, nì inini-nsi nì cachi-nè cuàhàn-nè dacaá-né veheñùhu nì quidavàha nèhivì (ñuu-ndà). Dandu tixi ùni quívì cuàhàn-nè quidavàha saa-né inga-ñà, doco màdì xì ndahà nèhivì cuyucàn, cachí-nè —nì cachi tètñùhù mà.

⁵⁹ Doco nì ñà-jaàn, cóni ndúdává xí ñà-nduá nì cachi ingà-te.

⁶⁰ Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnú, cachí-nè xì-yá:

—¿Áma náxícónihí-nì nì-íñàha? ¿Nansa iá ñà-cáchì guâ nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶¹ Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còò ni-iñàha ni cachí-yà. Dandu tucutu ni càhàn dùtù mà, cachí-nè:

—¿A divi Cristu Dèhemanì Yua-nda Dios ndùù-ní càhàn-ní?

⁶² Dandu ni cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Jaan, divi nduí. Te icúmí-nsià cuni-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñhivì na naxicocuín, ié` ladu cuahá mii-yá cahnú poder-xi mànui mahì vïcò cahnú ansivi.

⁶³ Dandu dùtù cusáhnú má, (ni xidà ini-nè, ñàyucànduá) ni ndata canúú-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te ni cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà:

—¿Có-xiñhù gá-ndà ni-iin ana quixi cunduu testigu! ⁶⁴ Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá ni càhàn nècuàchì yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nsidaa-né, ni cachi-nè ñà-icúmí-yà cui-yà.

⁶⁵ Dandu ni caquesaha dava tiàa ma ni sivi dii-teyá, te ni chidàhvi stná-te nùù-yá, sahní cuii-teyá xì sìcàtù, cachí-te:

—¿Cachi cuàá-ní ana ni cani xi-ní!

Daaní, stná policía yucán, ndee ní cani-ne nùù-yá.

Nansa ni quida Pedro ni nacuaà-né Jesús

⁶⁶ Doco Pedro, tìxi-xi iá-nè patiu. Dandu ni quixi iin ñahà chii quidáchúûn vehe dùtù mà. ⁶⁷ Te na ní xinà Pedro iín-né nadàa stná-nè nùù ñuhu, dandu ni indehè váha-ña nùù-né, te ni cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nisa cutnahá stná-ní xì Jesús de Nazaret?

⁶⁸ Doco ni nacuaà-né mii-yá, cachí-nè:

—Còó, tàcùnì nècuàchìmà, ni có-cundáa inì ñà-nduá cachú.

Dandu ni queue-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe. ⁶⁹ Te ñahà chii mà, ni indehè tú-ñané, te ni cachi-ña xì nècuàchì itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchì jaàn.

⁷⁰ Doco divi-ni ni nacuaà tú Pedro-yà.

Daaní, tìxi inga ratu gá, tucutu ni càhàn nècuàchì itá yucán xi-né, cachí-nè:

—Ndisa, iin compañeru nècuàchìmà nduu-ní, vàchi nècuàchì ladu Galilea nduu-ní, te nacua càhàn nèhivì ladu yucán, ducán càhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu ni cachi-nè:

—Nú tètñhù nduí, ni quixí castigu xi nùù Dios. Yùhù, chináhí Dios, tàcùnì nècuàchì cachí-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán ni xito lehe ñà-úi; te ni nsinuu ini Pedro nansa ni cachi Jesús xi-né daa, ñà-tañáha ga coto lehe ùi xichi, te ùni xichi sàni nacuaà-né mii-yá. Pues divi palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani ini-nè sàhámà, ni quesaha-né ni sacu-ne.

15

Nansa ni dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Na ní tùinuù, dandu ni ndatnuhu dùtù xícusahnú xì tè-cùsáhnù nùù ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì nsidaa gá stná Junta Cahnú. Ñàyucànduá, ni nacuhni-nè ndahà Jesús, cuàhàn-nè xi-yá nùù gobernador nani Pilatu, te yucán ni ndòo-ya ndahà témà. ² Dandu ni xicàn tñhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá —cachí-yà.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuàhà ní càhàn tñhù-né sàhà-yá. ⁴ Dandu ni ndàcàtñhù Pilatu nùù-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma náxícónihí-ní sàhà ñà-cuàhà guá càhàn-nè dìquì-ní?

⁵ Doco Jesús, còò ni-iñàha ni náxícónihí-yá. Ñàyucànduá, ni ndulocó Pilatu.

Nansa ni cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha gobernador mà dañ-a-té iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí cudû ini nèhivì cuáhà. ⁷ Te quivì yucán ndoó itnii tiàa vehecàa. Vàchi nì casahàn-te revolución dìquì gobiernu, te nì sahnì stnàhá-te. Te iin tèmà nani Barrabás.

⁸ Ñàyùcànduá nì caquixi tu nèhivì cuáhà mà nì quesaha-né nì xicàn-nè nùu Pilatu ñà-nì quidá tú-te ñà-nduú costumbre xi-tè cada vicò mà. ⁹ Te nì naxiconihí-te nùu-né, cachí-te:

—¿A vátuni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì raza-nsià Judea?

¹⁰ Ducán nì cachí-te xi-né, vàchi ináhà-tè ñà-sàhà mbidiá xi dùtù xícusahnú, ñàyùcànduá nì dàyáha-ne Jesús ndahà-té. ¹¹ Doco dùtù mà, nì chiyuhù-né nèhivì cuáhà mà ñà-nì càn-nè dàñà Barrabás mà, te màdiá Jesús. ¹² Dandu nì càn tu Pilatu xi nèhivì mà, cachí-te:

—¿Ndíà nduá cuní-nsià quide xi nècuàchì yohó? Vàchi rey xi mii-nsià nècuàchì raza Judea nduú-né, cachí-nsià.

¹³ Dandu ndee ní càna nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

¹⁴ Dandu nì cachí tu Pilatu:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

¹⁵ Te sàhà ñà-cuní Pilatu ndòò vàha-tè xi nèhivì mà, ñàyùcànduá nì dañ-a-té Barrabás. Te nì dàndàcú-te ñàhnì cuí Jesús xi chirrión. Dandu nì dàndàcú stná-te nùu soldadu xi-tè ñà-cundaca-temàyá cùhùn chituu-tèyá nchìca cruz.

¹⁶ Doco primeru, nì casaca-tèyá ndè patiu vehechuún, te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè. ¹⁷ Dandu nì chindixi-tèyá iin sìcoto moradu. Te nì cavà-té iin corona iñu nì chicaà-te dìni-yá. ¹⁸ Dandu nì sàcùndiaà-teyá, càna-tè, cachí-te:

—¡Viva! ¡Ádi rey xi tè-raza Judea nduú-ní!

¹⁹ Te nì cani fuerte-te dìni-yá xi iin nù-yòò. Dandu nì casivi dìi-teyá, te nì sàcùtasisi-tè nùu-yá, na ian quidáñúhú-tèyá. ²⁰ Daaní, na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té sìcoto moradu mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te ñà-chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²¹ Ichì yucán nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùu ítú. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xi Rufo nduú stná-nè. Te divi nècuàchì mà nì tnii soldadu, te nì dàcuídà-tené cruz xi Jesús cuàhàn-nè.

²² Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùu Iquidini. ²³ Dandu nì cuni-te dacohó-teyá vinu dácà xi iin dùsa tatna nani mirra, doco cóni cuní-yá. ²⁴ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nansa nì nìhì iin iin-tè na ní idiquí-te sàhà-ñá.

²⁵ Nahi cà-în dàtnàà nduá nì chituu-tèyá nchìca cruz mà. ²⁶ Te yucán nì cachituu stná-te iin ñà-càchitnùhu índù-ñá disàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Rey xi tè-raza Judea”.

²⁷ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtundiaa stná ùi tècuìhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuàhá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ²⁸ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ìi ndé cachá: “Nì quida nèhivì cuenta na ian tiàa malu nduú-yá”.

²⁹ Dandu nèhivì yáha yucán, nì canàhá-nè xi-yá, dacuico dínì-né, cahíchì ini-nèyà, te ndacótó dana-ne nùu-yá, cachí-nè:

—¡Ndahví-ní! ¡Cuàhàn-ní daciaa-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùnì quivì naquidavàha saa-ní inga-ñà cahan-ní! ³⁰ Pues nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní. Danuu-ní mii-ní nùu cruz cundehè-nsí —nì cachí-nè.

³¹ Ndè stná dùtù xícusahnú, xi nècuàchì ley xi veheñùhu, divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná-nèyà, cachí-nè iin-ne xi inga-nè:

—Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né.
³² Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni dánúû-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandísá cunindisa-ndané.

Ducán nì cachi-nè. Te dècuèndè stná tiàa itándiáá stná nhìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xi-yá.

Nansa nì xhìhì Jesús, nì dànáà-yá sàhà cuàchi-nda

³³ Daaní, càxíhùì xì ndé càhùni, nì nàcuìin tnùù inicutu ñuhìví. ³⁴ Dandu càhùni nì ndàhì ndee-yá, cachi-yà:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

³⁵ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Cunini-nsia, caná-né Elías.

³⁶ Dandu nì dáyàà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chin-daxin-tèà xì vinu nì xiò, nì chihi-tèà dìni iin vara yutnù, te nì sàha-tèyá nì sihvì-yá, cachi-te:

—Vichi nacoo-ndané cundiatu-nda, áma quíxí Elías nanihi xi-né.

³⁷ Dandu nì ndàhì ndee-yá, te nì xhìhì-yà.

³⁸ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú (ñuu mà) nì quedava ìì cortina cahnú (sadí nihni cuarto xan). Iin-ni nì ndàtá-ñá ndé dìni-xì xì ndé tìxi-xì. ³⁹ Te iin iin capitán nùù-yá, te nì xinì-te nansa nì ndàhì-yà, te nì xhìhì-yà. Ñàyùcànduá nì cachi-te:

—Ñà-ndàà nduá, Dèhemani Dios nì sanduu nècuàchì yohó.

⁴⁰ Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchì ñahà, indéhe stná-nè (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi José xì Jacobo chii. Te inga-nè nduú Salomé. ⁴¹ Nècuàchì ladu Galilea xínduu nsidaa nècuàchì-mà, te na ní xìcanuu-ya ladu yucán, nì cutnahá stná-nè xì-yá nì chindee-néyà. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnàhà-né xì cuàhà gá stná nècuàchì ñahà nì quixi stná xì-yá ndé ñuu Jerusalén.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahnu orá quivì yucán. Te quivì mà nduú stná quivì icúmí-né nsidayucun-nè sàhà quivì descansu cunduu inga quivì mà. ⁴³ Ñàyùcànduá nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José, nì xìcàn-nè cuerpu xi Jesús. Iin nècuàchì dandacú nùù Junta Cahnú nduú-né, te nihnú stná ini-nè sàà tiempu cusahnú Dios ñuhìví yohó. Divi-ne nì sàhàn nùù Pilatu; cóni yúhì-nè, nì xìcàn-nè cuerpu xi-ya. ⁴⁴ Te nì ndulocó-te, a ndísá yàchì gá sàni xhìhì-yà, á coó. Ñàyùcànduá, nì cana-tè iin capitán, nì xìcàn tnùhù-té nùù témà a ndísá sàni xhìhì-yà, á coó.

⁴⁵ —Jaan —nì cachi capitán mà.

Ñàyùcànduá, nì sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xi-ya. ⁴⁶ Sàháyùcànduá, nì xiin nècuàchì-mà iin dahmà finu, te nihí-néà cuàhàn nì nanihi-ne cuerpu xi-ya, nì chidùcùn-néyà, te nì chinacaa-néyà ini cueva xi nsì sàni cààn canúú ìcà cavà. Dandu nì dàtùí-né iin cavà cahnú yuhù cueva mà nì sàcùndiadià. ⁴⁷ Te María Magdalena, xì María dihi José, nì caxini stná-nè lugar ndé nì sàcùnacaa-yà.

16

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, na sàni cuñaà quivì descansu, dandu nì sàhàn María Magdalena, xì Salomé, xì María dihi Jacobo, nì xiin-ne tàtnà tnàmì ñà-cunihi-ne cùhùn dacuchí-né cuerpu xi Jesús.

² Dandu naha quivì primeru semana nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè cueva ndé iá-yà. Te nì xinu orá. ³ Te cachi-nè, iin-ne xì inga-nè:

—¿Ana chindee xi-nda dacúxíó xì cavà cahnú ndiadi yuhù cueva mà?

⁴ Doco nì candacoto-ne, te nì xini-nè sàni cuxio cavà mà, mate cahnú sàstnùhá. ⁵ Dandu nì quìhvi-ne ini cueva mà, te nì xini-nè iá iin ana nduú na iin nècuàchì chii, iá-nè ladu cuàhá cueva mà, ndixí-né iin sìcoto quihín cuxín yaa. Ñàyùcànduá nì candulocó gà nècuàchì ñahà mà. ⁶ Doco nì càhàn nècuàchì iá yucán, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà yúhí-nsiá; Jesús de Nazaret nandúcú-nsiá, divi ana nì xihì nchìca cruz. Doco cunaha-nsiá, sàni natiacu-yà. Còò cá-yà yohó. Cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Ñàyùcànduá, cuahán-nsiá cachitnùhu-nsiá xì Pedro xì nècuàchì dava ga nìsa dacuahá-yá, te cachi-nsiá xì-né ñà-icúmí-yá codònù-yá nùù-nsiá nùhù-yá ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiá cunì-nsiayà, vachi ducán nì cachi-yà xì-nsiá —nì cachí ángel.

⁸ Daaní, nì caquee nècuàchìmà cueva mà, nì dàyàà-nè cuàhàn-nè. Vachi nì quesaha-né quidí-né, te ndulócò gà-nè. Doco sàhà ñà-nì yuhí guà-nè, cóni cachí-nè ni-ñàhà xì nèhivì.

Nansa nì xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán nì natiacu Jesús naha quìvì primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchì primeru nì ndecunu-ya nùù-xí. Nècuàchìmà, ùsà ñà-malu nì sañuhu ini-nè antes, doco nì tavà-yá nsidaámà anima-nè. ¹⁰ Pues divi nècuàchìmà nì xini xì-yá primeru, dandu nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì compañeru-yà, divi nècuàchì nìsa xicanuu xì-yá antes. Vachi ndoó-né tnùnsí ini, te sacú-né. ¹¹ Dandu nì nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te nì ndecunu-ya nùù-né. Doco cóni xínindísà nècuàchìmà.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùi nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuàhàn ùi nèhivì xì-yá nùù campu, te yucán nì ndecunu tu-ya nùù-né, doco tucu nì nàcùnahà-yà. ¹³ Dandu nì naxicocuìn nècuàchìmà nì cachitnùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cóni xínindísà stná nècuàchì dava ga mà yuhù-né.

Ñà-nduá nì dandàcú Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànùhù-yá

¹⁴ Chicá después nì ndecunu tu-ya nì natùì-ya nùù nsìhúxìn iin nècuàchì dacuahá-yá na meru ndoó-né xixí-né. Te nì càhàn duchi ini-yà xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vachi cóni xínindísà-né yuhù nècuàchì nì xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yà. ¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá inicutu ñuhivì, te cachitnùhu vate-nsiá razón ndiaha xì ñà-cunini nsidanicuú nèhivì. ¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xán, te cuhii-né, icúmí-né càcu-ne nùù Dios. Doco nècuàchì mà cúnindísà-xán, nicanicuahàn icúmí-né cunsida-ne cuàchi-ne. ¹⁷ Te nú sàni xinindísà nèhivì, dandu icúmí stná-nè quida-ne milagru. Sàhà yuhù icúmí-né tavà-né ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà. ¹⁸ Te nú nì tnií-né iin còò dānā, te ò nú nì cohó-né ndutè dānā, dandu còò ni-ñàhà cuu xì-né. Te icúmí stná-nè chitandòó-né ndahà-né ònì nècuàchì cuhí, te nduvàha nècuàchìmà —nì cachi-yà.

Nansa mànùhù Jesús ansivi cuàhàn-yà

¹⁹ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ducán, dandu mánana cuisì-yá ansivi cuàhàn-yà, te nì sàcòo-ya ladu cuàhá Dios. ²⁰ Dandu nècuàchìmà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì cachitnùhu vate-né inicutu ñà-nduú razón ndiaha xì-yá. Te Stoho-ndà Señor, nì chindee stná-yànè nì sàha-ya milagru ñà-cucumi-nda seguru divi palabra ndàcuisì nduá cachí-nè.

Yohó nì nsihi historia.

Nà-nduá Nì Tiaa San Lucas sàhà Jesucristu

Nansa nì nacani ini San Lucas nì tiaa-ne tutu yohó ñà-cahvi iin amigo xi-ne nani Teófilo

¹⁻² Cuàhà nèhivì sàni quida lucha tiaa-ne iin tutu ndé nachutnahá víi-né historia nacání xí ñà-nduá nì xini nèhivì xí-nsí nì cuu, nì tiaa-ne nacua nì cachitnùhu nècuàchì nì xininùu mà, vàchi ináhá nècuàchì mà nansa nì cuu dècuèndè quivì primeru, dandu nì dàcuítia stná-nè palabra mà, te ducán nì xinitnùhu stná nsiùhù. ³⁻⁴ Ñàyùcànduá, stná yùhù nì nacani stná inì tiaa iin tutu ñà-nacání víi xi-ní sàhà nsidaa ñà-nduá nì ia. Vàchi yùhù, sàni sàni nì cundaà vaha inì sàhà nsidaa chuun yohó dècuèndè quivì primeru na ní quesaha-ñá. (Ñàyùcànduá, tiaa tutu yohó) nùu mii-ní don Teófilo, sàhà-ñá vátuni cundaà vaha inì-ní divi ñà-ndáa nduá sàni nacani nèhivì xí-ní sàhà-ñá.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel ñà-icúmí tùinuù Juan Bautista ñuhiví

⁵ Tiempu dandacú rey Herodes nùu ñuu Judea nì sandua, te ñuu yucán nìsa ia stná iin dùtù nani Zacarías. Turnu nì saquidachuún-né chuun xi dùtù. Te mii-né xì dùtù compañeru-nè, nsidaa-né nani-né turnu xi Abías. Te ñahàdihí-nè nani Elisabet. Descendencia xi dùtù Aarón sàhà xínduu ndùu nècuàchì mà. ⁶ Te nihnú ndàcuisì ini-nè Yua-nda Dios; chívaha ndisa-ne nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, nsidaa ñà-nduá cachí-yá. ⁷ Doco còò déhe-ne, vàchi de por sí, còò mée xi Elisabet, te vichi ndùu-nè sàni sahnú cuahà-né.

⁸⁻⁹ Daaní, iin quivì nì sàa nì quida tocar Zacarías mà turnu xi-ne ñà-quida-ne chuun xi dùtù nùu Dios. Te estilu nìsa icumi dùtù mà nduá ñà-quidá-né iin sorteu (índu chuun divi quida cada iin iin-ne). Te Zacarías nì quida tocar ñà-quihvi-ne veheñùhu cahnú ñà-chiñùhmá-nè inciensu. ¹⁰ Te nsidaa nèhivì dava ga sàhàn veheñùhu yucán, ndoó-né tùvèhé nacuátú-né na hora chíñùhmá dùtù mà inciensu. ¹¹ Dandu ini veheñùhu ma nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì xini Zacarías-nè, iin-né ladu cuàhá mesa ndiaha ndé sàhmì-xì inciensu. ¹² Te nì yùhí Zacarías mà, yáha ga nacání ini-nè. ¹³ Dandu nì càhàn ángel mà xì-né, cachí-nè:

—Màsà yùhí-ní, Zacarías, vàchi cunaha-ní, sàni tiacu Dios ñà-nduá nì xicàn tàhvi-ní nùu-yá; ñàyùcànduá, cuàhàn coo iin dèhe-ní, vàchi cuàhàn coo iin mée xi nècuàchì vehe-ní Elisabet; mée tiaa cunduu-ve, te Juan dacúnání-nsiàvè. ¹⁴ Cuàhà gá icúmí-nsià cudii inì-nsia, te naquimanì stná-nsià mii-yá; te cuàhà gá stná nèhivì icúmí cudii inì-xi na quesaa-vè. ¹⁵ Te na cuahnu-ve, icúmí-vè nihí-vé iin chuun cahnú nùu Yua-nda Dios. Te nì vinu te nì ndutè ihni, mà nunca sàa-nè coho-ne ndutè mà. Mate táñaha ga tùinuù-né ñuhiví, doco sàchitu anima-nè Espíritu Ìi xí Dios. ¹⁶ Te sàhà palabra cachi-nè icúmí cuàhà nècuàchì raza-ní Israel naxicocuín ini-nè, te natenchicùn-nè Stoho-ndà Dios. ¹⁷ Dihna dèhe-ní icúmí codònuù quesaa, dandu mii-yá. Icúmí-nè quida-ne nacua nìsa quida Elías sàhà, iin-ni cunihnu ini-nè Dios nacua nìsa quida nècuàchì yucán, te iin-ni chindee stná Dios-nè. Te icúmí-nè càhàn stná-nè xì ana xínduu nècuàchì sahnú ñuù-ní, dandu nsinuu ini nècuàchì mà dèhe-ne, te nàcùndoo vii nsidaa-né. Te càhàn stná dèhe-ní xì cuàhà nèhivì có-ndulócò xì Dios sàhà-ñá nihí nècuàchì mà nàcùnihnu vaha stná ini-nè, dandu nsidavii-né anima-nè, te cundoo tùha-ne na quesaa Stoho-ndà Señor —nì cachi ángel mà.

¹⁸ Dandu nì cachi Zacarías xì ángel:

—¿Índu iin milagru coo sàhà-ñá cundaà ndisa inì ñà-ndáa nduá cachí-ní? Vàchi yùhù, sàsàhnú cuáhí', te ducán stná ñahàdihí', sàsàhnú stná-nè.

¹⁹ Te nì cachi ángel mà:

—Yùhù nduí Gabriel, te nùu Dios iin tùhe nicanicuahàn. Te divi-ya nì techuún-yá yùhù vaxi cachitnùhi xí-ní ñà-nduá sàni cachi xí-ní. ²⁰ Doco vichi icúmí-ní nduhihin-ní, mà

cúi gá càhàn-ní ni-iin palabra dècuèndè quivì cuu ndisa ñà-nduá nì cachì xì-ní, vàchi có-xiníndísá-ní. Doco seguru icúmí cuu ñà-nduá nì cachì xì-ní —nì cachi ángel.

²¹ Daaní, nècuàchì xíndiatu tùvèhèmà, nacání gá ini-nè, ¿índù chuun nì cuee guá Zacarías ini veheñùhu? ²² Dandu nì quee nècuàchìmà, doco mà cùì gá càhàn-nè. Ñàyùcànduá, nì cundaà ini nèhivì mà sàni dàcùnì Dios nècuàchìmà iñàha na iá-nè veheñùhu, vàchi sàni nduhihin-né, te vichì cuisì-ní ndahà-né cuú quidá-né seña.

Nansa nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu ángel

²³ Daaní, después nì cuee Zacarías nì ìa-ne ñuu yucán dècuèndè nì xínu quivì xinúcuáchì-nè yucán, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne. ²⁴⁻²⁵ Te nì yàha iin tiempu, dandu nì cundaà ini-nè sàñhù méè xi ñahàdìhì-nè Elisabet. Ñàyùcànduá, ùhùn yòò nì ndòo Elisabet mà vehe-ne, cudù ini-nè, cachì-nè: “(Ansivéhé) Dios, sàni chindee-yá yùhù, vàchi ináhà-yà sácùndiaa nèhivì yùhù; ñàyùcànduá nì indehè ndahví-yà yùhù, te vichì mà cáhìchì gá ini-nè yùhù”.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel icúmí tùinuù Jesús ñuhivì

²⁶ Daaní, nì sàà iñù yòò, te nì techuún Dios ángel Gabriel mà inga xichi vaxi-ne iin ñuu tii nani Nazaret iá ladu Galilea, ²⁷ vaxi-ne cachitnùhu-ne xì iin nècuàchì ñahà chii nani María. Señorita nduú nècuàchìmà; te sàni ndiadi tnùhu xi-ne ñà-cuàhàn-nè nandàhà-né xì iin tiàa nani José, iin nècuàchì descendencia xì rey David. ²⁸ Te nì sàà ángel mà ndé iá María mà, nì yàha-ne ini vehe, te nì cachì-nè:

—Cuaàváha-ní. Cunaha-ní, sàni nìhì cuáhà-ní gracia nùu Stoho-ndà Dios, te cutnàhà-yá xì-ní. Chicá ndiaha sàni nìhìtáhvi-ní nùu nsidanicuú gá nècuàchì ñahà.

²⁹ Dandu María, indéhe-né ángel mà, te nì ndulocó-nè: ¿índù chuun casàhù nècuàchìmà xì-né ducán? càhàn-né. ³⁰ Dandu cachì ángel mà:

—Màsà yúhì-ní, María, vàchi ndiaha gá sàni nìhìtáhvi-ní nùu Dios ñà-quida-ya gracia sàhà-ní. ³¹ Cunaha-ní, icúmí coo iin méè xi-ní, tùinuù-vé ñuhivì; méè tiàa cunduu-ve, te Jesús cunani-vé quida-ní. ³² Cahnú chuun icúmí-yà nìhì-yá, vàchi Dèhemanì Stoho-ndà Dios iá ansivi cunduu-ya. Te chuun cucumì-yà nùu Yuamánì-yà cunduu ñà-dandacú-yà nacua nisa dandacú yohòtéhè-yà David. ³³ Te nicanicuahàn icúmí-yà cusahnú-yà nùu nsidaa nèhivì raza-ní Israel, te mà nunca sàà iin quivì mà dándacú gá-yà.

³⁴ Dandu nì cachi María xì ángel mà:

—Doco ¿índù modo cuu xì ducán, como tàyóo ìi yùhù?

³⁵ Dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Fuerte icúmí quixi Espíritu Ìi xì Dios ini anima-ní xì poder ìi xì-yá; vàchi iin milagru cundua quida Yua-nda Dios iá ansivi. Ñàyùcànduá, ìi sástnùhù icúmí coo méè xi-ní, vàchi Dèhemanì Dios cunduu-ve. ³⁶⁻³⁷ Cunaha-ní, tnaha stná-ní Elisabet, cuàhàn coo stná iin méè xi-ne, mate sàsàhnù cuáhà-né. Te vichì sàcuàhàn-ndà iñù yòò ñuhù méè xi-ne, mate antes nisa cachi nèhivì mà cúì coo ni-iin dèhe-ne. Ducán nì nìhìtáhvi-né nùu Dios, vàchi mà úhì quida-ya nsidanicuú iñàha.

³⁸ Dandu nì cachi María:

—Còó, vátùni; yùhù icúmí quide ñà-nduá cachì mii-yá. Vátùni nì quidá-yá xì’ nacua cachì-ní —nì cachi-nè.

Dandu nì quee ángel mà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi María na ní sàhàn-nè visita vehe Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Quivì yucán nì quihin María ichì cuàhàn ndee-né iin ñuu iá ladu Judea ndé iá puru yucù cuàchì. Te na ní sàà-nè ñuu yucán, nì sàhàn-nè vehe Zacarías, nì casàhù-né xì Elisabet. ⁴¹ Na ní tiacu nècuàchìmà casàhù María xì-né, dandu nì cundaà ini-nè nì ndacùchì fuerte méè xi-ne tìxi-ne. Dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìi xì Dios ini anima-nè.

⁴² Te ndee ní càhàn-nè, cachì-nè xì María:

—Ndiaha gá sàni quida Yua-nda Dios xì mii-ní nùu nsidaa gá nècuàchì ñahà, te ndiaha gá coo stná mèe xi-ní.

⁴³ 'Mii-ní, dihi Stoho-ndà Señor nduu-ní, doco vichi sàni quesaa-ní ndé ié', mate có-nâtùì (quixi-ní vehi). ⁴⁴ Vàchi cunaha-ní, na ní tiacuì cásàhú-ní xì', dandu nì ndacùchí fuerte mèe-xi tìxi ñà-cùdî guá ini-vè. ⁴⁵ Vàchi, ndiaha gá sàni cundiatú anima-ní, ñà-ní xinindisa-ní; te vichi seguru icúmí cuu ndisa razón xi Dios nì inini-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi María:

Yùhù, cuàhà gá naquímànì' Stoho-ndà Señor vichi, ⁴⁷ te cuàhà gá cudî ini anímè sàhà-yá, divi mii-yá nì dàcácu xí. ⁴⁸ Vàchi sàni xinimànì-yá yùhù, mate nècuàchì ndahví nduí. Ináhí, dècuèndè vichi xì ndé' nicanicuahàn icúmí nèhivì cundaà ini-nè ndiaha gá nì quida Dios xì'. ⁴⁹ Fuerte sàstnùhù-yá, te cuàhà gá obra sàni quida-ya xì'; ìì ndisa-ya sàni cundaà inì. ⁵⁰ Nicanicuahàn icúmí-yâ cundehè ndahví-yâ nèhivì càhvì xì-yá. ⁵¹⁻⁵² Te ndiaha gá obra nahnú quidá-yá, ñàyùcànduá nsidaa nècuàchì cuadú, sàni cundee dahuun-ya nùu-né, xì nsidaa stná tè-xíandacú, sàni dàcúxíó stná-yàte nùu chuun xi-tè, te nì chidònùu-yá nècuàchì ndahví. ⁵³ Stná nècuàchì xíhì guá doco, sàni sàha-yanè ñà-vàha xi-ne, te nì ndòo vaha ini-nè. Doco nècuàchì cuicà, còò ni-ìñàha nì níhì-né nùu-yá, te cuàhàn-nè. ⁵⁴⁻⁵⁵ Sàhà nì càhàn-yá xì xìì-ndà Abraham, te nì quida-ya comprometer ñà-nicanicuahàn icúmí-yâ chindee-yá mii-né xì descendencia xi-ne. Ñàyùcànduá, vichi sàni quida-yañà-mà cumplir, sàni chindee-yá raza-ndà Israel, vachi cónì nándodó-yá ñà-nduá nì cachi-yá daa, nì cachi María.

⁵⁶ Daaní, ùnì yòò nìsa là ga nècuàchìmà xì Elisabet, dandu mànùhù-né vehe-ne.

Nansa nì cuu quivì nì tùinuù Juan Bautista ñuhivì

⁵⁷ Daaní, nì sàà quivì quesaa mèe xi Elisabet, te nì tùinuù-vé, mèe tiàa nduú-vé. ⁵⁸ Te nsidaa vecinu xi-ne, xì nsidaa stná tnaha-ne, nì xinitnùhu-ne nansa nì indehè ndahví Stoho-ndà Señor nècuàchìmà. Ñàyùcànduá, nì cudî gá ini nsidaa-né. ⁵⁹ Te na ní xinu ùnà quivì, nì casaà nsidaa nèhivì mà (vehe Elisabet), vachi cuàhàn màcùtuu seña xi Dios icà-vé; te cunì nèhivì mà dacúnánì-nèvè Zacarías, nacua nani yua-vé. ⁶⁰ Doco nì cachi dihi-vé:

—Còó, Juan cunduu quivì-vé.

⁶¹ Te nì cacachi nècuàchìmà:

—¿Índù chuun? vachi còò ni-iin tnaha-nda nani Juan.

⁶² Dandu nì caquida nècuàchìmà seña nì ndàcàtnùhù-né nùu yua-vé, a ver nansa cunì mii-né cunani-vé. ⁶³ Ñàyùcànduá, nì xicàn nècuàchìmà iin tabla tii nì tiaa-ne ñà-Juan cunduu quivì-vé. Dandu nsidaa nècuàchì yucán, nì candulocó-nè. ⁶⁴ Te divi momentu mà nì quesaha nì nacaàn fuerte Zacarías, vátùni nì nacaàn vii-né vichi. Te nì ndenihi vaha-ne Dios. ⁶⁵ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó yucù ladu Judea mà, nì ndatnuhu cuahà-né sàhà ñà-nduá nì cuu ma. ⁶⁶ Te nsidaa ana nì xinitnùhu sàhà-ñá, nì chivàha nsihi-neà ini anima-nè, cachì-nè:

—¿Índù iin clase nèhivì cunduu mèe yohó?

Ducán nì cachi-nè, vachi cuàhà gá nì chindee Dios-vè.

Ñà-nduá nì cachi Zacarías na ní càhàn ndiaha-né nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn quida dèhe-ne Juan

⁶⁷ Daaní, yua-vé Zacarías, fuerte nì quixi Espíritu ìì xí Dios ini anima-nè, te ndiaha gá nì càhàn-nè nì quida-ya, cachì-nè:

⁶⁸ Cuàhà gá naquímànì-ndà Stoho-ndà Dios, divi mii-yá ana càhvì nsidaa raza-ndà Israel, vachi sàni indehè ndahví-yá ndohó nècuàchì nduú nèhivì xí-yá, te sàni dàcácu-yàndó. ⁶⁹ Sàni techuún-yá iin ana chicá fuerte dacácu xi-nda, divi iin descendencia xi nèhivì xí-yá nani David. ⁷⁰ Vàchi dècuèndè chicá sàhà sàni quida-ya comprometer ñà-quixi ana dacácu xi-nda, vachi ducán nì cachi-yá xì nèhivì xí-yá

(sànahà), te nì cachitnùhu nècuàchì ìì mà ⁷¹ ñà-ìcúmí-yà dacácu-yàndó nùù nsidaa ana xíní ùhì xì-ndà, xì nùù stná ana dava ga có-xìñhù xì-ndà, ⁷² te cundehè ndàhvì-yà nsidaa yohòtéhè-ndà. Mà nándodó-yà tratu ìì nì saquin-yà xì xì-ndà. ⁷³⁻⁷⁵ Vàchi fuerte nì càhàn-yà ñà-seguru quida-ya ñà-nduá nì cachi-yà xì xì-ndà Abraham, icúmí-yà cuidahan-yàndó nùù ndahà nsidaa tè-xíní ùhì xì-ndà, te mà yúhì gà-ndà. Dandu vátùni cunucuachi víi-nda nùù-yà nicanicuahàn, cunduu-nda nèhivì ìì xí-yà, nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi. ⁷⁶ Te miun xu, icúmú cunduu ana càhàn sàhà Yua-nda Dios íá dìquì-xí ansivì, vàchi dihnà miun icúmú càhùn xì nèhivì sàhà-ñà natenchicùn-nè ichì váha, dandu na quívì quesaa Stoho-ndà Señor, sàndóò tùha-ne. ⁷⁷ Vàchi icúmú cachitnùhu xì nèhivì xí-yà nansa cui càcu anima-nè, te nandutu cuàchi-ne. ⁷⁸ Vàchi vichi, sàni cuhi ini Dios ndohó. Ndè dìquì-xí ansivì nì quee-ya nì quesaa-yà ñà-datnùù-yà sàxínítnùnì-ndà, ⁷⁹ xì stná sàxínítnùnì nèhivì có-sàà cundaà inì-xi, divì nèhivì sà-itúú ndañuhu anima-xi. Te vichi vátùni cundaca-yàndó iin ichì víi ndé cundoo víi-nda nùù-yà, te cudìi gà ini-ndà, nì cachi Zacarías.

⁸⁰ Daaní, nì sahnu mée Juan mà, te nì sàcòo fuerte anima-nè. Te iin-ni nì ìa-ne yucù dècuèndè nì sàà quívì nì quesaha-né cacanu-ne càhàn-nè sàhù sàhà mii-yà xì nèhivì raza-nè Israel.

2

Nansa nì cuu quívì nì tùinuù Jesús ñuhivì

¹ Daaní, quívì yucán nì dándàcú tè-cùsáhnù César Augusto ñà-ìcúmí nandiahvi nsidaa nèhivì cusáhnù-te nùù-xí. ² Ñà-yúcán nì sanduu censu primeru nì quida-tè na tiempu dandacú Cirenio nùù ladu Siria. ³ Ñàyùcànduá, nsidanicuú nèhivì, mànuhù-né ñuu-nè ñà-nayàha-ne nùù lista, ⁴ xì stná José, nì quee stná-nè ñuu Nazaret íá ladu Galilea mànuhù-né ladu Judea ndé nduú ñuu-nè nani Belén, vàchi descendencia xi David nduú stná-nè, ñàyùcànduá, mànuhù-né ñuu tii ma ndé nìsa ìa David sànahà, ⁵ cuàhàn-nè dayàha-ne quívì-nè nùù lista mà. Te cutnáhà stná-nè xì María nècuàchì cuàhàn nandàhà xì-né, te ñuhú mée xi nècuàchì mà. ⁶ Daaní, ndoó ìi-né ñuu yucán, te nì sàà quívì tùinuù mée mà. ⁷ Ñàyùcànduá, yucán nì quesaa-vè ñuhivì; mée nuu xí-né nduú-vé, te nì chidùcùn-nè sàcoto ndahví, te nì chinduhù-nè ini iin canoa, vàchi có-sàà gà vehe ndé quídì nècuàchì xicá ichì.

Nansa nì ndecunu ángel ndé ndoó nècuàchì xíndiaa xì rii

⁸ Cunaha-ní, yatni ñuu yucán ndoó stná nèhivì quídì ndiaá xì rii xí. ⁹ Te na íín cachí nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì sàcuìin-nè nùù nècuàchì mà, te ndiaha gà nì natnuù inicutu ndé ndoó-nè nì quida Stoho-ndà Señor. Ñàyùcànduá, nì cayùhì cuaá-nè. ¹⁰ Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Màsà yúhì-nsià, vàchi cunaha-nsià, yohó vàxi nihí iin razón vàha cunini-nsia, iin razón cudìi ini nsidaa nèhivì ñuhivì nduá. ¹¹ Vàchi vichi ndè ñuu xì-nsià David sàni tùinuù iin ana dacácu xi-nsià, divì Stoho-ndà Cristu. ¹² Te na sàà-nsià yucán, icúmí-nsià cuni-nsià, idáducùn-yà sàcoto, indúhu-yà ini iin canoa. Ñà-jaàn cunduu seña cundaà vàha ini-nsià divì ñà-ndàà nduá cachì xì-nsià —nì cachi ángel.

¹³ Daaní, na íín cachí nì ndecoyo cuàhà gà ángel nì caquixì ansivì, cutnáhà-né xì ángel nì quesaa primeru mà. Te ndeníhì vàha nsidaa-né Dios, cachì-nè:

¹⁴ Dìquì-xí ansivì nì quee cuàhà tnùñuhu xí Yua-nda Dios, te ñuhivì yohó nì cúndóó víi nsidaa nèhivì cudìi ini-yà sàhà-xí.

¹⁵ Daaní, nì ndanchito nsidaa ángel mà mànuhù-né gloria. Dandu nì cachi nècuàchì xíndiaa xì rii mà:

—Cùhùn-ndà vichi duha ñuu tii Belén, cundehè-ndà ñà-nduá nì cuu nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà.

¹⁶ Ñàyùcànduá, ndee ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te nì casaà-nè yucán, nì xini-nè yucán iá María xì José xì stná méè, indúhu-vé ini canoa. ¹⁷ Dandu nì nsihi nì xini-nè méè mà, dandu nì cachitnùhu-ne xì nèhivì ñà-nduá nì cachi ángel xì-né sàhà-vé. ¹⁸ Te nsidaa nèhivì nì inini xì ñà-nduá nacání pastor mà, nì ndulocó-nè. ¹⁹ Te María, cóni nándòdó stná-nè ñà-nduá nì cachi ángel xì-né, iin-ni nacání ini-nè sàhámà. ²⁰ Daaní, nì caquihin pastor mà ichì mànùhù-né, ndeníhì vaha-ne Dios, naquímànì cuàhà-né mii-yá sàhà nsidaa ñà-nduá nì xinitnùhu-ne, xì ñà-nduá nì xini-nè, vachi nacua nì cachitnùhu ángel mà xì-né, divi ducán nì cuu.

Nansa nì quida José xì María na nì quida-ne Jesús presentar nùu Yua-nda Dios ini veheñùhu cahnú

²¹ Na ní yàha ùnà quivì, dandu nì sàcùtuu seña xì Dios icà méè Jesús mà, te nì nìhì stná-yà quivì-yá; nì sàcùnani-yá Jesús, vachi ñà-jaàn cunduu quivì-yá nì cachi ángel na táñaha ga nacùhun ndiaha-yá tìxi dihi-yá. ²² Daaní, nì yàha quivì cuhí quihmi María, vachi nì quida-ne cumplir nacua iá ley xì Moisés sàhà nadaa quivì coo quihmi-né. Dandu mii-né xì José, nihí-névè cuàhàn ñuu Jerusalén ñà-chitanini-nevè nùu Yua-nda Dios, ²³ vachi dohó cachí tutu ì nduú ley xì Dios: “Tiàa primeru quesaa ñuhivì, nsidaa-vé cunduu-ve méè ndiaha xì Dios”. ²⁴ Te cachí stná ley mà ñà-icúmí-nè cuàhà-ne ùì lungu, te nù coó, ùì loma cuachi. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì sàhà stná-nè quisì mà ñà-cuì-si cunduu-sì promesa nùu Dios.

²⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán nìsa ìa iin tiàa nani Simeón. Nècuàchì nihnú ndàcuìsì ini xì Dios nduú stná-nè, vachi cahvi víi-néyà, te nihnú vaha ini-nè ñà-quixi ana cuàhàn chindee xì raza-nè Israel, te icúmí stná-nè Espíritu ìì xí-yá. ²⁶ Te divi Espíritu ìì mà sàni cachitnùhu-ya xì-né antes ñà-mà cúí-nè dècuèndè cachi cuninùu-né ana nduú Cristu nì quixi nùu Stoho-ndà Señor.

²⁷ Ñàyùcànduá, quivì yucán nì càhàn Espíritu ìì xì-né, te nì sàà-nè veheñùhu cahnú na meru quíhvi stná yuadíhí-vè nihí-névè vaxi quida-ne nacua cachí ley ìì. ²⁸ Dandu nècuàchì sàhnù-mà, nì sàcùnìndiaa-nè, te nì naquimanì-né Dios, cachí-nè:

²⁹⁻³⁰ Sà-ìá vichi, Señor mío, vátùni nacua-ní yùhù vichi, vachi contentu ié', vachi nacua nì cachí-ní xì', divi ducán nì cuu ndisa, sàni xini ana nì techuun-ní ñà-dacácu xì-nsí. ³¹ Mii-ní, nì chitnùnì ini-ní quesaa-yà, dandu nìhì nèhivì nsidanicuú ñuu cundaà ini-nè nansa cui càcu anima-nè quida-ya. ³² Vachi icúmí-yà datnúu-yà sàxìnitnùnì nsidaa nèhivì mà; te divi ducánì stná nècuàchì raza-nsì Israel, cuàhà gá tnùñùhù ndiaha icúmí-nsí nìhì-nsí sàhà-yá, nì cachi Simeón.

³³ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó José xì María sàhà ñà-nduá nì cachi nècuàchì mà sàhà méè mà. ³⁴ Dandu nì xicàn tàhvi Simeón gracia xì Dios sàhà yuadíhí-vè, te nì cachi stná-nè xì dihi-vé:

—Cunaha-ní, sàhà méè yohó icúmí cundiatú anima cuàhà gá nècuàchì ñuu-ndà Israel. Doco dava ga stná-nè, quixi tnùndoho cahnú dìquì-né, según nansa indéhe-né mii-yá nduú méè yohó. Te icúmí-yà cachitnùhu-ya sàhà ichì Yua-nda Dios, doco cuàhà stná nèhivì cahíchì ini xì-yá. ³⁵ Te sàhámà icúmí cundaà ini-xi ñà-nduá nihnú ini-nè ini anima-nè. Daaní, mii-ní, icúmí stná-ní (cunì-ní tnùndoho), na ian xida iin càa anima-ní —nì cachi Simeón.

³⁶⁻³⁷ Daaní, yucán nìsa ìa stná iin nècuàchì ñàhà nani Ana, te sàni nìhìtáhvi-né càhàn-nè cuenta xì Dios. Dèhe iin tiàa nani Fanuel nduú-né, te Aser nani yohòtéhè-né. Sàsàhnú cuàhà-né vichi. Nì nandàhà-né na chii-né, te ùsà cuà nì ìa-ne xì ìì-né, dandu nì xìhì nècuàchì mà. Te vichi sàcuàhàn-ndà 84 cuà ìa mii-né. Te có-quèé-né veheñùhu cahnú, vachi ndui te ñuú ìa-nè yucán, xinúcuáchì-nè nùu Dios, iníhì-né, te xicàn tàhvi-né nùu-yá. ³⁸ Ñàyùcànduá, divi momentu mà nì tnàtuu nècuàchì mà (ndé iin María xì José), te nì naquimanì stná-nè Dios (sàhà méè Jesús), dandu nì quesaha-né nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu

Jerusalén sàhà-vé, nì cachitnùhu-ne xì nèhivì xíndiatu ñà-quesaa mii-yá quida-xi obra, te càcu-nda.

³⁹ Daaní, José xì María, nì nsihi nì quida-ne nsidaa ñà-nduá dandacú ley xi Dios, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né ladu Galilea, nì nasaa-nè ñuu-nè Nazaret ndé ndoó-né.

⁴⁰ Te mée nduú mii-yá, nì sahnu-ya, nì cufuérté anima-yà, te chicá nì cunchichí-yà, cuàhà gá gracia xi Dios icúmí-yà.

Nansa nì quida Jesús na chii-yá, te nì sàhàn-yà iin vicò ñuu Jerusalén

⁴¹ Cunaha-ní, cuà cuà nì sasahàn yuadíhí-yà ñuu Jerusalén quivì nacává vicò pascua.

⁴² (Te nì cuu iin xichi) na sàxicá-yà ùxin ùi cuà, dandu cuàhàn tu-ya xì-né vicò ñuu mà, vàchi ñà-jaàn nì sanduu estilu xi-ne. ⁴³ Daaní, nì nsihi vicò mà, te nì naquihin-ne ichì mànuhù-né; doco nì ndòo Jesús ñuu Jerusalén mà, te cóni xini José xì María,

⁴⁴ vàchi ádi váxi-ya cutnàhâ-yà xì nèhivì dava ga càhàn-né. Ñàyùcànduá, iin quivì sàxicá-né mànuhù-né, dandu nì quesaha-né xicánúú-né nandúcú-nèyà, ndácàtnùhù-né nùu tnahà-ne xì stná amigo xi-ne.

⁴⁵⁻⁴⁶ Doco cóo, cóni nátui-ya. Ñàyùcànduá, nì naxicocuñ-nè ñuu Jerusalén, áma ndácùhun-neyà càhàn-né. Te tixi ùni quivì nì natui-ya, veheñùhu cahnú iá-yà, dava mahi maestru xi ley ì, iníni-yà ñà-nduá cachí nècuàchì mà, te ndácàtnùhù stná-yà nùu-né. ⁴⁷ Te nsidaa ana iníni má, nì ndulocó-nè ñà-nchichí guâ-yà, te naxícónihí nchichí-yà nùu-né.

⁴⁸ Te na ní xini José xì María iá-yà yucán, dandu nì ndulocó-nè, te nì cachi dihi-yà:

—Hijo, ¿índu chuun nì quido xi-nsí ducán? vàchi yùhù xì yuo, cuàhà gá nì xicanuu-nsi nandúcú-nsí yohó, nacání cuàhà ini-nsí.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còo, có-nduá fuerza nanducu-nsiá yùhù, vàchi xiñuhu ñà-cundaà inì-nsia iá chuun nì nihí nùu Yua mií, te icúmí guideà.

⁵⁰ Doco José xì María, cóni sànihì ini-nè ñà-nduá nì cachi-yà xì-né. ⁵¹⁻⁵² Dandu nì nacua-neyà mànuhù-né xì-yà ñuu Nazaret. Te nsidaa ñà-nduá nì cuu ma, nì chivàha María-ñà ini anima-nè. Te mii-yá, nisa inini-ya nsidaa ñà-nduá nì cachi yuadíhí-yà. Te chicá nì cunchichí-yà, te chicá nì sahnu-ya, te nicanicuahàn ndeé vaha-ya nùu Dios, te nsidaa stná nèhivì, nì cudì stná ini-nè sàhà-yà.

3

Nansa nì quida Juan Bautista nì càhàn-nè sàhù yucù

¹ Daaní, nì yàha tiempu, te nì sàà sàhùn cuà cusáhnù rey cahnú Tiberio. Mismo cuà yucán dandacú stná Poncio Pilatu nùu ladu Judea, nduú-te gobernador. Te ladu Galilea dandacú rey Herodes. Te ñani-te Felipe dandacú ndé nduú ladu Iturea xì ladu Traconite. Daaní, ndé ladu Abilinia dandacú iin gobernador nani Lisania. ² Te dùtù chicá xícusahnú xínduu Anás xì Caifás. Te divi tiempu yucán nì quesaha Dios datnùu-yà ini sàxínitnùni Juan (Bautista) ndé iá-nè yucù. ³ Ñàyùcànduá nì quee-ne cuàhàn-nè inicutu ladu yatni yùte Jordán, te yucán nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì ñà-icúmí-nè cuu-ne arrepentir sàhà ñà-cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhiì-né. ⁴ Vàchi ducán cachí stná nùu tutu ì nì tiaa profeta Isaías, divi nècuàchì nì sacahàn cuenta xi Dios; dohó nì tiaa-ne:

Tiacù càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsida vii-ndà (anima-ndà) na ian nduviì ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndàà cundua. ⁵ Te ducán iá stná na ian cuàhàn chitu stná nsidaa yui, te ndundaà stná nsidaa yucù, xì nsidaa lùnsì, xì nsidaa stná ichì cávâ, icúmíâ ndundaà, te ndé iá ichì chicuéhè, nduviì stná yucán. (Ducán icúmí nduviì stná anima nèhivì), ⁶ dandu nsidanicuú-né, icúmí-nè sàà-nè cuni-nè nansa sàhatahvì Dios salvación xi-ya.

(Ducán nì cachitnùhu tiàa ma nùu libru mà.) ⁷ Ñàyùcànduá nì caquee cuàhà nèhivì inii ladu yucán, cuàhàn-nè nùu Juan, vèchi cuní-nè cuhii stná-nè. Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vèxi-nsia yohó xinúdehé-nsiá nùu castigu cahnú icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá quida-nsia ducán? ⁸ Pues, ñà-nduá xiñuhu nduá quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá ìcà-ndà nú sàni cuu ndisa-nda arrepentir. Ni màsà cáchi-nsia: “Divi Abraham nduú yohòtéhe-ndà, còò nì-iñàha cuu xi-nda”. Vèchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùu ndoó yohó, vètuni nanduu stná nahi nèhivì raza-ndà Abraham nú cuní mii-yá. ⁹ Te vichi sà-iá cuàhàn cachi-yà índu nèhivì nìhì xì castigu, te ducán iá na ian nácàxin-nda yutnù có-càná fruta, te sà-íníndáhà-ndá hacha tàhndè-nu coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi —nì cachi Juan.

¹⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Nú ducán iá, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida-nsi, maestro?

¹¹ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nú ndoó nècuàchì còò dùhnù-xí, dandu nì dácùtâhvi-ndàné ian, nú icúmí-ndá uia. Te nècuàchì xihì doco, nì dácùxì stná-ndàné nú iá ñà-cutiacu-ndà.

¹² Daaní, yucán nì casaà stná nècuàchì dachiyàhvi, te nì cuhii stná-nè. Dandu nì xicàn tnùhù stná-nè nùu Juan, cachí-nè:

—Te nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi, maestro?

¹³ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nacua cachí ley, divi ducán dachiyàhvi-nsia nèhivì, màdiá chicá más.

¹⁴ Daaní, stná soldadu, nì caxicàn tnùhù stná-nè nùu nècuàchìmà, cachí-nè:

—Nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi?

Dandu nì cachi Juan:

—Màsà dáyûhî-nsià nì-iin nèhivì, te tavà-nsiá dihùn nùu-né; nì màsà quidáyúcùn uun stná-nsià tnùhu. Te cundoo stná-nsià conforme xì ñà-nduá quiyàhvi-nsia —nì cachi Juan.

¹⁵ Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì, nacání ini-nè sàhà Juan mà, a Cristu (icúmí quixi nùu Dios) nduú-né cahan-né. ¹⁶ Dandú nì càhàn Juan xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—Yùhù, tècuí quidá ìi' mii-nsiá, doco nchícùn gá vèxi mii-yá ana chicá cahnú poder xi nùu yùhù. Nì có-nâtùì cundui iin mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá. Te icúmí-yà quida ìi-yá anima-nsià tixi Espíritu Ìi xí Dios, te na ian quidá ñuhu, ducán quida stná-yà xì-nsiá (dandáñuhú stná-yà ñà-có-ndiàá). ¹⁷ Vèchi vichi sà-iá cuàhàn-yà quida-ya na quida-nda xi trigu, yutnù chipála dandiachi-ndañá, dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó ñuhù, dandu chivàha-nda nùnì mà, doco mihì-ñá, icúmíá coca. Pues ducan icúmí stná-yà quida-ya (xì nèhivì, nèhivì xí mii-yá dacácu-ya, doco nèhivì dava ga), còò, nicanicuahàn icúmí-nè coco-ne.

¹⁸ Ducán nì cachi Juan na ní càhàn-nè sàhù, te cuàhà gá stná ñà-vàha nì cachi-nè xì nèhivì yucán, áma nànsídá vii-né modo xi-ne. ¹⁹ Daaní, rey Herodes, nì càhàn stná Juan mà xì-té sàhà cuñada xì-té nani Herodías, vèchi iá-te xì ñahà mà, te ñahàdihí ñani-te Felipe nduú-ña. Te nì càhàn stná-nè xì-té sàhà nsidaa gá ñà-có-lá vii quidá-te. ²⁰ Doco temà, chicá más nì quida chicuèhè-te, dècuèndè nì sadi stná-te Juan vehecàa.

Nansa nì quida ìi Juan Jesús na táñàha ga cundiadi-nè

²¹ Na ní nsihi nì cuhii nsidaa nèhivì dava ga, dandu nì cuhii stná Jesús. Te iín-yá yucán xicàn tàhvi-yá, dandu ní nuna ansivi, ²² te nì nuu Espíritu Ìi xí Dios dìquì-yá; na iá loma, ducán iá-yà mànuu-ya. Te nì tiacu stná tàchì Dios càhàn-yà ansivi, cachí-yà (xì Jesús):

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Te cudù cuàhà inì sàhà-ní.

Ana xínduu yohòtéhe Jesucristu

²³ Cunaha-ní, xicá Jesús nahi òcò ùxìn cuà na ní quesaha-yá (quidá-yá chuun ndiaha xí-yá), te tuxí ini nèhivì dèhe José nduú-yá. Te iin tiàa nani Elí nì sanduu velú xi-ya.

²⁴ Te yua Elí mà ní sanduu Matat; te yua Matat nì sanduu Leví; te yua Leví nì sanduu Melqui; te yua Melqui nì sanduu Jana; te yua Jana nì sanduu inga José; ²⁵ te yua José mà ní sanduu Matatías; te yua Matatías nì sanduu Amós; te yua Amós nì sanduu Nahum; te yua Nahum nì sanduu Esli; te yua Esli nì sanduu Nagai; ²⁶ te yua Nagai nì sanduu Maat; te yua Maat nì sanduu inga Matatías; te yua Matatías mà nì sanduu Semei; te yua Semei nì sanduu inga José; te yua José mà ní sanduu Judá; ²⁷ te yua Judá nì sanduu Joana; te yua Joana nì sanduu Resa; te yua Resa nì sanduu Zorobabel; te yua Zorobabel nì sanduu Salatiel; te yua Salatiel nì sanduu Neri; ²⁸ te yua Neri nì sanduu inga Melqui; te yua Melqui mà ní sanduu Adi; te yua Adi nì sanduu Cosam; te yua Cosam nì sanduu Elmodam; te yua Elmodam nì sanduu Er; ²⁹ te yua Er nì sanduu Josué; te yua Josué nì sanduu Eliezer; te yua Eliezer nì sanduu Jorim; te yua Jorim nì sanduu inga Matat; ³⁰ te yua Matat mà ní sanduu inga Leví; te yua Leví mà ní sanduu Simeón; te yua Simeón nì sanduu inga Judá; te yua inga Judá mà ní sanduu inga José; te yua inga José mà ní sanduu Jonán; te yua Jonán nì sanduu Eliaquim; ³¹ te yua Eliaquim nì sanduu Melea; te yua Melea nì sanduu Mainán; te yua Mainán nì sanduu Matata; te yua Matata nì sanduu Natán; ³² te yua Natán nì sanduu David; te yua David nì sanduu Isai; te yua Isai nì sanduu Obed; te yua Obed nì sanduu Booz; te yua Booz nì sanduu Salmón; te yua Salmón nì sanduu Naasón; ³³ te yua Naasón nì sanduu Aminadab; te yua Aminadab nì sanduu Aram; te yua Aram nì sanduu Esrom; te yua Esrom nì sanduu Fares; te yua Fares nì sanduu inga Judá; ³⁴ te yua Judá mà ní sanduu Jacob; te yua Jacob nì sanduu Isaac; te yua Isaac nì sanduu Abraham; te yua Abraham nì sanduu Taré; te yua Taré nì sanduu Nacor; ³⁵ te yua Nacor nì sanduu Serug; te yua Serug nì sanduu Ragau; te yua Ragau nì sanduu Peleg; te yua Peleg nì sanduu Heber; te yua Heber nì sanduu Sala; ³⁶ te yua Sala nì sanduu Cainán; te yua Cainán nì sanduu Arfaxad; te yua Arfaxad nì sanduu Sem; te yua Sem nì sanduu Noé; te yua Noé nì sanduu Lamec; ³⁷ te yua Lamec nì sanduu Matusalén; te yua Matusalén nì sanduu Enoc; te yua Enoc nì sanduu Jared; te yua Jared nì sanduu Mahalaleel; te yua Mahalaleel nì sanduu inga Cainán; ³⁸ te yua Cainan mà ní sanduu Enós; te yua Enós nì sanduu Set; te yua Set nì sanduu Adán; te yua Adán nduú Dios.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, (nì nsihi nì cuhìi Jesús) nì quee-ya ladu yùte Jordán, chitu anima-ya Espíritu ìi xí Dios. Dandu nihí Espíritu ìi mà-yá nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ² Ùi dico quivì nìsa ìa-ya yucán, te nì cuni ñà-malu dacà-síyâ, (doco cóni cùndée-sì). Te inii tiempu mà nì ìa dòcò-yà.

Daaní, na ní yàha quivì mà, dandú nì xihì-yà doco. ³ Te nì cachi ñà-malu xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùù yohó ni nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Dandú nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachì nùù tutu ìi: “Màdì cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìi cachì Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-síyá cuàhàn-si xi-yá dìni iin yucù ducún, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì; iin ratu tii, te sàni dàcùnì-siyá nsidaámà.

⁶ Dandu cachì-si xi-yá:

—Vàtùni dacútâhvi' mii-ní nsidaa ñuu yucán ñà-dandacu-ní nùá, te nìhì stná-ní nsidaa ñà-vico icúmîâ, vàchi ndahí sà-ìá nsidaájàn, te dandacuí nùá, te anà-ni nì cui cudû inì dacútâhvi' ñà-dandacú-né nùá. ⁷ Ñàyùcàndúá nú ni mácuìn sìsì-ní nùí, te cahvi-ní yùhù, dandu dacútâhvi' mii-ní nsidaájàn.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùù tutu ìì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

⁹ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Yucán nì chicoo-siyá ndè ònì veheñùhu cahnú, te nì cachì-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, ¹⁰ vàchi ducán cachí nùù tutu ìì:

Icúmi Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

¹¹ Te cachí stná tutu mà:

Icúmi ángel mà natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquìhi sahà-ní ni-iin yùù.

¹² Dandu nì cachi Jesús xi-sí:

—Cachí stná tutu ìì: “Màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

¹³ Dandu na ní nsihi ñà-nì cunì-si dacà-síyâ, dandu nì nacoó chii-síyâ cuàhàn-si.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹⁴ Daaní, mànuhù-yá ladu Galilea, chitu-yá poder xi Espíritu ìì xí Dios. Te nì xinitnùhu nèhivì sàhà-yá inicutu ladu yucán. ¹⁵ Te nì xicanuu-ya nì nacàhin-ya nsidaa veheñùhu ñuu ladu yucán, dacuahá-yá nèhivì. Te nsidaa-né, nì ndenihi vaha-neyà.

Nansa nì quida nèhivì na ní nùhù Jesús ñuu-yà Nazaret

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì nasaa-yá ñuu Nazaret ndé nì sahnú-ya. Te na ní sàà quivì descansu, dandu nì sàhàn-yá veheñùhu yucán, vàchi ducán nduú estilu xi-ya. Te nì ndacuiin-yá ini veheñùhu ma cuàhàn-yá cahvi-ya (tutu ìì) cunini nèhivì mà. Te nì sàha iin nèhivì-yá tutu nì tiaa profeta Isaías nì sacahàn cuenta xi Dios sàhana. Dandu nì nacuna-ya tutu mà nì nanducu-yá iin lugar, te dohó cachí ndé nì ndacùhun-ya:

¹⁸ Fuerte inácaa Espíritu ìì xí Dios ini anímè, vàchi sàni sàha-ya yùhù chuun ìì cachitnùhi ñà-vàha ndiaha xi nècuàchì ndahví, daaní, vaxi stnái ñà-càhìn xì ana xíndoo tnùnsí ini, dandu cahnde ini-nè sàhámà. Te vaxi stnái cachitnùhi xì ana có-ndóó libre ñà-vàtùni caquee-ne libre quide; te nècuàchì cuaá, vátùni natùì stná nùù-né quide, xì nècuàchì yáha tnùndoho, vátùni càcu ndisa-ne nùámà quide. ¹⁹ Te vaxi stnái cachì xì nsidaa nèhivì (ñà-vitni nduú) meru tiempu nàcùndoo vaha-ne xì Stoho-ndà Señor.

²⁰ Daaní, nì nacadi Jesús tutu mà, te nì naxiconihí-yáñà nùù tiàa xinúcuáchí yucán. Dandu nì sàcòo-ya, te nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, indéhe vaha-neyà. ²¹ Dandu nì cachi-yá xì nsidaa-né:

—Vichi na meru nì inini-nsia palabra nì cahvi nùù-nsiá jaàn, ñà-sàni cuu ndisa nduá, (te quidé nacua cachá’).

²² Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndenihi vaha-neyà, te nì ndulocó-nè, vàchi yáha ga ndiaha cáhàn-yá. Doco cachí stná-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi dèhe José nduú nècuàchì yohó?

²³ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Ádi cuàhàn-nsià cachi-nsià xì’ nacua cachí dichu: “Nú cuhí-ní, te nduu-ní doctor, dandu ¿índù chuun có-dánduvàha-ní mii-ní?” Vàchi sàni xinitnùhu-nsia nansa nì quide milagru ñuu Capernaum, ñàyùcànduá ádi cuàhàn-nsià cachi-nsià xì’ ñà-xiñùhù quida stnái milagru mà ñuu-ndà yohó nacua nì quide yucán.

²⁴ Dandu nì cachi tu-ya:

—Ñà-ndáa nduá, ni-iin tiàa nì nìhì chuun cáhàn cuenta xi Dios, có-quidáñúhù nècuàchì ñuu-nè mii-né. ²⁵ Doco cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: na ní sanduu tiempu xi Elías sàhana, te cóni cùún dàvì ùnì cuià dava, dandu fuerte nì quixi tnama inicutu ñuu-ndà Israel yohó, te ndoó cuàhà nècuàchì ñàhà nì xihì ìì-xí ladu xi-nda, ²⁶⁻²⁷ doco ni-iin-ne cóni nìhítàhvì-né sàa Elías vehe-ne. Còó, iin nècuàchì cuaán inga ñuu nani Sarepta yatni ñuu Sidón, divi nì nìhítàhvì sàa nècuàchì mà vehe-xi. Daaní, stná tiempu xi profeta

Eliseo, mate ndoó cuàhà ana cuhí cuèhè lepra ñuu-ndà Israel yohó, doco ni-iin-ne cóni dándúvaha Eliseo-nè, cuisì iin nècuàchì inga ñuu Siria nani Naamán —nì cachi Jesús.

²⁸ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, yáha ga nì caxidà ini-nè ñà-nì cachi-yà ducán. ²⁹ Ñàyùcàndüá, nì ndacuita nsihi-ne, nì tavà-néyà iladu ñuu mà. Te sàhà-ñá dìni yucù indúhá, ñàyùcàndüá nihí-néyà nì casaà ndé iá tahvì, cuàhàn-nè dandiachi-néyà nì cùí. ³⁰ Doco nì yàha uun-ya mahì nsidaa-né cuàhàn-yà.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tiàa

³¹ Dandú nì sàa-yà ñuu Capernaum iá ladu Galilea, te yucán nì dàcuàhá-yá nèhivì sàhàn veheñùhu quivì descansu. ³² Te nècuàchìmà, nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndüá dacuahá-yànè, vàchi chináhá-yà nahi ana cusáhnù.

³³ Te mahì nèhivì ndoó ini veheñùhu yucán nìsa là iin tiàa inácaa iin ñà-malu anima-xi. Te fuerte nì ndàhì ndee-né, ³⁴ cachí-nè:

—¡Nacoo-ní nsiùhù! ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù, Jesús de Nazaret? ¿A váxi-ní dandáñuhú-ní nsiùhù nduá? ¡Yùhù ináhî mii-ní! ¡Ana ì nì quixi nùu Dios nduu-ní!

³⁵ Dandu ní sadi Jesús nùá, cachí-yà:

—¡Màsà cáhùn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa yohó!

Dandu indéhe nsidaa nèhivì yucán, te nì nàcasàn tiàa ma nì quida ñà-malu, te nì quee-sì cuàhàn-si, cóni dánacuèhè-siné. ³⁶ Ñàyùcàndüá nì ndulocó sàstnùhù nèhivì ndoó yucán, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Yáha ga fuerte palabra xi nècuàchì yohó! Vàchi na dandacú iin ana nì nihì chuun cahnú, ducán dandacú-né nùu ñà-malu, te fuerza queá cuàhàn.

³⁷ Ñàyùcàndüá, nì xitià razón sàhà-yá inicutu ladu yucán.

Nansa nì dándúvaha Jesús dídó Simón Pedro

³⁸ Daaní, na sàni quee-ya veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà vehe Simón. Te yucán indúhu dídó-ne ñàhà; cuhí vaha-ne, fuerte quidá yòcò xì-né. Dandu nì sacundahví nèhivì yucán ñà-nì quidá-yá favor chindee-yá nècuàchìmà. ³⁹ Ñàyùcàndüá nì nacahnù ndee-ya ladu dìni-né, te nì dandacú-yá nùu yòcò mà ñà-nì cúcuàn luegu. Te divi ducán nì cuu. Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchìmà nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu mii-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

⁴⁰ Daaní, na ní quècahnu orá, dandu nì casaca cuàhà nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nihí-né nècuàchìmà nì sàa nùu-yá, nsidanuu cuèhè ndohó-né, ñàyùcàndüá nì chitándóó-yá ndahà-yá dìni iin iin-ne, te ducán nì canduvàha-ne. ⁴¹ Nùu cuàhà nècuàchì cuhí nì caquee stná ñà-malu, cána-sì, cachí-si xi-yá:

—Dèhemani Dios nduu-ní.

Dandu nì sadi-yà nùu-sí, cóni sàha-ya càhàn gà-si, vàchi ináhà-sî Cristu nì quixi nùu Dios nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

⁴² Daaní, na ní tùinuù (inga quivì), nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì. Te nanducú nèhivì-yá nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì xicàn-nè ñà-màsà nácóó-yànè, te cùhùn-yà. ⁴³ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ndè cuàhà stná inga ñuu ícúmí cùhìn cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Dios, vàchi sàhà chuun jaàn nì techuún Yuamání' yùhù vaxi —nì cachi-yà.

⁴⁴ Ñàyùcàndüá, ducán nì xicanuu-ya ladu Galilea nì nacàhin-ya iin iin veheñùhu, te nì càhàn-yà sàhù (xì nèhivì xínataca yucán).

5

Nansa nì cuu iin milagru nì tavà nèhivì xí Jesús cuàhà siaca

¹ Iin xichi nì nataca cuàhà sàstnùhù nēhivì (nùù-yá), te yáha ga ndutnúú-yá quidá-né, vāchi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Yuhù mar de Genesaret iin-yá; ² te nì xini-yà yucán itá ùi lancha (mahì tècuíi mà), doco sàni caquee stohò-nu, nacaté-né ñunù xí-né, vāchi tè-tàvā siaca xínduu-ne. ³ Ñàyùcàndùá, nì nana-ya nì quècahnu stná-yà ini iin lancha yucán, Simón nani stohò-nu. Dandu nì càhàn-yà xì nècuàchìmà áma dácûxícá tii gá-nènu cùhùn mahì tècuíi, te ducán nì quida-ne. Dandu nì sàcòo-ya ini lancha mà, te nì quesaha-yá nì dàcuàhá-yá nēhivì cuàhà mà.

⁴ Daaní, nì nsihi nì dàcuàhá-yánè, dandu nì cachi-yà xì Simón:

—Vichi dacaca-ní lancha xi-ní dècuèndè ndé chicá cunú ñuhú tècuíi, te danuú-nsiá ñunù xí-nsiá, te tnii-nsia siaca.

⁵ Doco nì cachi Simón xì-yá:

—Niùyacà sàni quidachuún-nsí, te còò ni-iin-sì nì níhì-nsí, Maestro. Doco vichi vātùni danuú tú-nsí ñunù xí-nsí nacua cachí-ní.

⁶ Daaní, na ní dànuú tú-né ñunù xí-né, nì tùì cuàhà siaca, dècuèndè nì quesaha ndátà ñunù xí-né ñà-cuàhà guá-sì. ⁷ Ñàyùcàndùá nì quida-ne seña nùu compañeru-nè ndoó inga lancha ñà-nì tnátuu stná nècuàchìmà chindee stná-nè. Doco na ní caquesaa-nè, nì chítu ndúi lancha mà puru siaca, sàmérù càhà-nu ni cuí. ⁸ Na ní xini Simón Pedro nì cuu ducán, dandu nì sàcuìin sísì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nacoo-ní yùhù, por favor, vāchi iin nēhivì cuāchi nduí, Señor mío —nì cachi-nè.

⁹ Vāchi mii-né xì nsidaa nècuàchì cutnàhà xí-nè, yáha ga nì ndulocó-nè sàhà ñà-cuàhà guá siaca nì catavà-né. ¹⁰ Te ducán stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan, cuàhà gá nì ndulocó stná-nè, vāchi iin-ni compañeru xínduu-ne xì Simón nùu chuun xi-ne. Dandu nì cachi Jesús xì Simón:

—Màsà yúhì-ní, vāchi quìvì nùù-xí màdì gá siaca tavà-ní; nēhivì icúmí-ní tavà-ní ñà-queue-ne (ichì malu).

¹¹ Ñàyùcàndùá, nì dàtnátuu-ne lancha xi-ne nùu ñuhù íchì, te nsidaa-né nì nacoo ì-né ñà-nduá icúmí-nè, te nì tenchicùn-nè mii-yá.

Nansa nì cuu nì dándúvaha Jesús iin nēhivì ndoho-xi cuèhè lepra

¹² Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin ñuu, te yucán iá stná iin tiàa ndoho-xi cuèhè lepra. Te nècuàchìmà, nì xini-nè yucán iin Jesús, ñàyùcàndùá nì sàcuìin sísì-né nùù-yá nì tutuyuhu-né nùu sàhà-yá, te nì xicàn tàhvì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú cuní-ní, vātùni dándúvaha-ní yùhù.

¹³ Dandu nì dàcùhùn Jesús ndahà-yá dìni-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha nì ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu na momentu nì cachi-yà ducán, nì queue cuèhè quida-xi-né. ¹⁴ Dandú nì sàcùnaha-né nùù-yá ñà-màsà cáchì-nè xì nēhivì, cuisì-ní nì cùhùn-nè nùu dùtù dacuní-nè nècuàchìmà ìcà-né (ñà-sàni nduvàha-ne), dandu nacuaàha-ne promesa nùu Dios, vāchi ducán cachí ley xi Moisés, te ducán cundaà stná ini nēhivì ñà-sàni nduvàha-ne.

¹⁵ Doco còò, vihi gá más nì xitià palabra sàhà-yá, te cuàhà gá nēhivì nì nachitu nùù-yá, cuní-nè cunini-ne càhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha-ne sàhà cuèhè quida-xi-né. ¹⁶ Doco mii-ya, nìsa quecuaán-yá iladu ndé còò nēhivì, te yucán nì xicàn tàhvì-yá.

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ìi cuerpu xi

¹⁷ Daaní, iin quìvì iá-yà dacuahá-yá nēhivì. Te yucán ndoó stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu; nduú-né nēhivì nì caquixi cuàhà ñuu ladu Galilea, xì stná ñuu cuachi ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Te fuerte nì chindee Dios nì dándúvaha Jesús cuàhà nēhivì. ¹⁸ Daaní, yucán nì casaà gá stná itnii nēhivì nsida-xi iin camilla indúhu iin nècuàchì nì dàñà ìi cuerpu-xi. Te nandúcú nècuàchìmà nansa dayáha-ne nècuàchì cuhí xi-ne ini vehe, te chinduhù-né nècuàchìmà nùù-yá. ¹⁹ Doco cóni níhì-né nansa quida-ne ducán ñà-chitu guá nēhivì ndoó. Ñàyùcàndùá, nì canana-ne dìnivèhé, nì nacani-nè teja,

te nì dànùú-né camilla mà dècuèndè ndé iín Jesús mahì nèhivì mà. ²⁰ Te na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá nècuàchìmà mii-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Mii-ní nècuàchì tiàa jaàn, xicáhnú inì sàhà cuàchi-ní.

²¹ Dandu nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì quesaha-né nacání ini-nè, te cachí-nè entre mii-né: “¿Índù chuun cachí guâ tè-yòhó ducán? Mà ndóo ini Dios sàhà palabra cachí-te, vàchi còò inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì Dios”.

²²⁻²³ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-nduá nacání guâ ini cada iín iín nècuàchìmà, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsià ducán? Vichi cachi-nsià xì’ índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xì nècuàchì cuhí ñà-xicáhnú ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né nì ndácuíín-nè, te nacaca-ne. ²⁴ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha ñà-cundaà ini-nsià ñà-icúmí ndise derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Vichi cachí’ xì-ní, ndacuiín-ní ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

²⁵ Vichi vichi nì ndacuiín nècuàchì cuhí mà, indéhe nsidaa nèhivì yucán; te nì ndanihi-ne camilla xi-ne, mànuhù-né vehe-ne ndeníhí vaha-ne Dios. ²⁶ Dandu yáha ga nì ndulocó nsidaa nèhivì mà, te nì ndenihi vaha stná-nè mii-yá, te yùhì stná-nè, cachí-nè:

—Mà cándisâ ini-ndà ñà-nduá nì xini-ndà vichi.

Nansa nì cana Jesús iín nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo Leví ñà-cunchicùn-nè mii-yá

²⁷ Daaní, nì quee-ya cuàhàn-yà, te nì xini-yà iín nècuàchì dachíyàhvi renta nani Leví, iá-nè lugar ndé naquihín-né renta. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

²⁸ Dandu nì ndacuiín-nè nì nacoo nsihi-ne nsidaamá, te cuàhàn stná-nè xì-yá.

²⁹ Daaní, después nì quida-ne iín vicò cahnú vehe-ne ñà-cañùhu-né Jesús. Te yucán nì casaà stná cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà stná nèhivì ùún, te ndoó nsidaa-né (xixí-né) yucán. ³⁰ Doco nècuàchì ley xì veheñùhu xì stná nècuàchì fariseu, nì xitnùhu-ne nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhâ-nsiá xì nècuàchì dachíyàhvi jaàn xì stná dava ga nècuàchì cuàchi, te ndoó-nsiá xixí tàcá-nsià xì-né?

³¹ Dandu nì naxiconihí Jesús nùù nècuàchìmà, cachí-yà:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xì ana quidatatna xi-né. Còó; divi nècuàchì cuhí xiñuhu xì ana quidatatna xi-né. ³² Yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xi vaxi càhàn xì’. Còó; nèhivì cuàchi vaxi nanduquí, áma naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne.

Ndià dìsàhà-xí cónisá ínhî nècuàchì dacuahá Jesús na iá ìi-yá ñuhiví yohó

³³ Daaní, nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nècuàchì dacuahá Juan xì stná nècuàchì xidacuahá tè-fariseu, xì-inihì nsidaa-né ndoó dòcò-nè, te nacuatú cuàhà-né, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó. Có-nàcòó-né ñà-ìtiácú-nè.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nandàhà, ¿a cúí cunihì-né cundoo dòcò-nè nú ndoó-né cutnáhâ-né xì noviu? Còó. ³⁵ Doco vaxi iín quivì mà cóó gá noviu nùù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihì-né cundoo dòcò-nè.

Iin ejemplu nì nacani Jesús sàhà-ñà cundaà ini-ndà ùhì dàcàstnàhá ley saa xì estilu sànaha

³⁶ Dandu nì nacani stná-yà xì-né inga ejemplu, cachí-yà:

—Sìcoto saa, mà ndátà-ndáñà quee iín pedazu tii ñà-nacàhmá-ndà ñà-tùhú. Nú ducán nì quida-nda, ñà-sàni ndàtà sìcoto saa nduá, te nì mà ndúdávà stná pedazu saa ma xì sìcoto tùhú, vàchi nàhà-ñà. ³⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nèhivì-ñà ini itni iín tùhú, vàchi nú ducán, cahnsià quida vinu saa ma, te ndàtà-ñà, dandu cuitià

vinu mà, te cuchicuèhè stná itni iin mà. ³⁸ Ñàyùcànduá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà chívàha nèhivì-ñá, te còò ni-íñàha cuu xán, te ni stná itni mà. ³⁹ Iin tiàa tùha coho vinu tuhú, có-cuní-te vinu saa, vachi cachí-te: “Ñà-tùhú chicá vàha”.

6

Nansa nì xitnùhu nèhivì Jesús iin quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu nì yàha Jesús mahì iin itu. Te nì quesaha nècuàchì dacuahá-yá sáhnù-nè sicàyòcò trigu mà, te dacóyo-ne nùniá ini ndahà-né, te saxí-neá.

² Doco nì cacachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—¿Índù chuun quidá-nsiá iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu?

³ Dandu nì naxiconihí Jesús nùu-né, cachí-yá:

—¿A cóni cāhví-nsiá (nùu tutu ì) ndé cachá nansa nì quida David sànaaha quivì nì xihì cuàhà-né doco, mii-né xì stná compañeru-nè? ⁴ Ndè ini veheñùhu xi Dios nì quihvi-ne, nì tñii-ne dítà vídì ì iá nùu Dios, te nì xixi-neà, dècuèndè compañeru-nè nì sàha stná-nè, mate còò permisú cuxi-nda dítà mà, cuisì dùtù xixi xi ñà-yúcán.

⁵ Te nì cachi stná-yá xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quivì descansu.

Nansa nì nduvàha iin nèhivì nì ìchì iin ndahà-xí

⁶ Daaní, inga quivì descansu nì quihvi-ya ini veheñùhu, te nì dàcuahá-yá nèhivì; te yucán iá stná iin tiàa sàni ìchì ndahà cuàhà-xi. ⁷ Te yucán xíndoo stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xínàní-nè mii-yá, a cuàhàn-yà dandúvàha-ya tiàa ma, mate quivì descansu nduá, vachi nú ducán, dandu nìhì ndèè-né daquéè cuàchi-ne dìquì-yá cahan-né. ⁸ Doco mii-yá, ináhá-yà nansa nacání ini-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yá xì tiàa nì ìchì iin ndahà-ximà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní mahì nèhivì yohó.

Te ducán nì quida nècuàchimà.

⁹ Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Yùhù cuní cachi-nsiá xì nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda quivì descansu. ¿Amádi chicá iá vàha quida-nda ñà-íá vii, te màdiá ñà-có-íá vàha? ¿Amádi chicá nsiha dacácu-nda nèhivì quivì mà, te màdiá cahnì stnàhà-ndà?

¹⁰ Dandu nì xiconúu-yá nùu nsidaa-né, te nì cachi-yá xì tiàa ma:

Chitanini-ní ndahà-ní.

Te ducán nì quida-ne, te nì nduvàha dahuan. ¹¹ Dandu nècuàchì nì xitnùhu yucán, yàha ga nì caxidà ini-nè, te nì candatnuhu-né índù modo cadì-nè nùu Jesús.

Nansa nani ùxìn ùi nèhivì nì cana Jesús ñà-dacuahá-yánè

¹² Daaní, quivì yucán nì quecuaán-yá cuàhàn-yà yucù, te niùyacà nì ìa-ya yucán cāhàn-yà xì Dios. ¹³ Na ní tùinuù nì cana-ya nèhivì dacuahá-yá, te nì nacàxin-ya ùxìn ùi-nè; nècuàchì apóstol cucumi chuun nùu-yá cunduu-ne nì cachi-yá xì-né. ¹⁴ Iin nècuàchimà nani Simón, doco Pedro nì dácúnání-yànè; daaní, inga-nè nani Andrés, divi ñani Pedro; te iá stná Jacobo, xì Juan, xì Felipe, xì Bartolomé, ¹⁵ xì Mateo, xì Tomás, xì Jacobo nduú dèhe Alfeo, xì stná inga Simón. El Celador cachí stná-nè xì Simón mà. ¹⁶ Daaní, iá stná ñani Jacobo nani Judas, xì stná Judas Iscariote, divi tiàa icúmí cahin xì-yá.

Nansa nì chinaha Jesús cuàhà nèhivì; te nì dandúvàha stná-yà nècuàchì cuhí xi-ne

¹⁷ Daaní, nì nuu-ya dècuèndè iin xaan ndé chicá ndàa, te nì nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, mii-né xì cuàhà gá stná nèhivì, xínduu-ne nèhivì ladu Judea, xì nèhivì ñuu Jerusalén, xì nèhivì ñuu Tiro xì ñuu Sidón ndoó yuhù mar. Pues nsidaa nèhivì mà, nì casaà-nè yucán, cuní-nè cunini-ne cāhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁸ Stná nèhivì xíndoho quidá ñà-malu, nì canduvàha stná nsidaa-né nì quida-ya.

¹⁹ Te nsidaa nêhivî cuáhà mà, cuní-nè dùcùn ndahà-né ìcà-yá, te nduvàha-ne, vâchi fuerte iá milagru xi-ya, vâtùni dandúvâha nsihi-yanè.

Nansa quida-nda, te cundoo-nda contentu ñuhivî

²⁰ Daaní, nì indehè-yá nsidaa nêhivî xínchicùn xî-yá ndoó yucán, te nì cachi-yà:

—Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì ndahví, vâchi sàni nìhítáhvi-nsiá ñuhivî ìi xí Dios.

²¹ 'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì xíhì doco vichi, vâchi icúmí-nsiâ sàa-nsiâ ndenuu ini-nsiâ.

'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì sacú, (te ndoó-nsiâ tnùnsí ini) vichi, vâchi icúmí-nsiâ sàa-nsiâ cudîi cuáhà ini-nsiâ.

²² 'Nansicáhán stná-nsiâ na cahíchì ini nêhivî-nsiâ, te nacóo dahuun-ne mii-nsiâ, te ò cànàhá-nè daquéè cuàchi-ne dìquì-nsiâ sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nêhivî Ñuhivî. ²³ Quivî cuu xî-nsiâ ducán, dandu contentu nì cúndóo-nsiâ, te cudîi ini-nsiâ, vâchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiâ ndè gloria. Te nú quidá quini nêhivî xî-nsiâ vichi, dandu nsinuu inì-nsia ñà-divi ducán nîsa quida stná xî-né xî nècuàchì nîsa cahàn cuenta xi Dios sàhana.

²⁴ 'Doco mii-nsiâ nècuàchì cuìcà, jndahví-nsiâ! vâchi mate iin vida vâha icúmí-nsiâ vichi, doco después mà níhì gá-nsiâ nî-ñàha.

²⁵ 'Te jndahví stná mii-nsiâ nècuàchì xixí tnaha guá vichi! vâchi icúmí sàa iin quivî tnaha inì-nsia. Te mii-nsiâ nècuàchì cudîi guá inì-xi sàhà vida-xi vichi, icúmí-nsiâ cundoo-nsia tnùnsí ini, te cuhuun ga inì-nsia.

²⁶ 'Te jndahví stná mii-nsiâ nú ndeníhí vâha nsidanicuú nêhivî mii-nsiâ! vâchi divi ducán nîsa quida stná yohotéhè nêhivî vichi, nîsa ndenihi vâha stná nsidaa-né tètñùhù cachí cahàn cuenta xi Dios.

Ndiá ìcà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà

²⁷ 'Yùhù cachí xî nsidaa mii-nsiâ nècuàchì iníní vichi, xiñuhu-ñá cuu inì-nsia sàhà nêhivî xíní ùhì xî-nsiâ, te obra vâha quida stná-nsiâ sàhà ana cahíchì ini xî-nsiâ. ²⁸ Te càhàn viì stná-nsiâ xî nêhivî xícàn chihán dìquì-nsiâ; te càcàn tàhvi stná-nsiâ nùu Dios sàhà nêhivî quidá quini xî-nsiâ. ²⁹ Te nú nì caní iin tiàa iin ladu nùu-nsiâ, dandu danácuíco stná-nsiâ inga ladu nùu-nsiâ; te nú candiáa iin tiàa sacú ndixí-nsiâ, te cuní stná-te candiáa-tè dùhnù-nsiâ, dandu màsà cuídáhán-nsiâñà nùu-té. ³⁰ Nsidaa ana xícàn iñàha nùu-nsiâ, cuàha-nsia nècuàchì mà, te nú nì candiáa-né iñàha xî-nsia, màsà nándácàn gá-nsiâñà. ³¹ Nacua cuní mii-nsiâ quida nêhivî xî-nsiâ, divi ducán xiñuhu quida stná mii-nsiâ xî-né.

³² 'Vâchi nú cuisì nêhivî cuú inì-xi sàhà-ndà cuú stná ini-ndà sàhà-xí, dandu mà cuàha Dios premiu sàhájàn, vâchi ducán quidá stná ndéni nêhivî cuàchi nì cuì, cuú ini-né sàhà nècuàchì cuú inì-xi sàhà mii-né. ³³ Te nú cuisì quida-nda obra xî nêhivî quidá stná obra xî-ndà, dandu mà cuàha Dios premiu sàhájàn, vâchi divi ducán xiquida stná ndéni nècuàchì cuàchi nì cuì. ³⁴ Te nú cuisì sàha too-nda dihùn nùu nêhivî ndiatu-nda danáa xî nùu-ndà, dandu mà cuàha Dios premiu sàhájàn, vâchi ndè stná nêhivî cuàchi, ducán xiquida stná-nè, sàha too stnahá stná-nè dihùn, te naquihín tú-néa. ³⁵ Ñàyùcàndùá, (cachí xî-nsiâ), xiñuhu-ñá cuu inì-nsiâ sàhà nêhivî xíní ùhì xî-nsiâ, te quida stná-nsiâ obra xî-né, te cuàha too stná-nsiànè iñàha, te màsà cúníhnú ini-nsiâ naquihín-nsia dihùn mà, dandu cahnú coo premiu xî-nsia, te cunduu ndisa-nsia dèhe Yua-nda Dios iá dìquì-xí ansivi, vâchi mii-yá, quidá stná-yà favor xî nêhivî mà túha naquimanì xî-yá, xî stná nêhivî malu.

³⁶ Ñàyùcàndùá, nacua cuhí ini Yuandiaha-nsiâ nsidaa nêhivî, divi ducán ndiá ìcà stná mii-nsiâ quida-nsia, cuhi stná ini-nsiâ nsidaa nêhivî.

³⁷ 'Màsà dácuídà cuàchi tnahá-nsiâ, dandú mà dácuídà cuàchi stná Dios mii-nsiâ. Màsà dáquéè cuàchi stnahá-nsiâ dìquì-nsiâ, dandu mà dáquéè cuàchi stná Dios dìquì mii-nsiâ. Te cuicahnú stnahá stná ini-nsiâ sàhà-nsiâ, dandu cuicahnú stná ini mii-yá sàhà-nsiâ.

³⁸ 'Nú dacútáhvi stnahá-nsiâ iñàha, dandu icúmí stná-nsiâ nìhítáhvi-nsiâ (nùu mii-yá), te ñà-ndùá cuàha-yansiâ cundua na ian xiin-nda nùnì, te itácùha viì medida mà, ndè quidíníhní-teá ñà-quèè tnua, te sádi vâha-tèa, dècuèndè chiyódo gá stná-teá nùu-ndà.

Pues, ducán iá stná na níhítáhvì-nsiá nùu mii-yá. Vàchi divi vara chitácùhá-nsià icúmí stná-nsià nacuitacùhá-nsià.

³⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì cuaá, ¿a vátùni dacúndéhe stnahá-né ichì? ¿Amádi dácôyo nihni stnahá-né ini xìchi?

⁴⁰ 'Cunaha-nsiá, ni-iin tiàa làcà dàcuàhá nùu iin maestru, màdiá chicá ndiaá-nè nùu maestru xi-ne mà. Còó. Doco nú sàni nsihi nì cutùha vaha-ne, dandísá, nahi maestru-mà cunduu stná-nè.

⁴¹ 'Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá), vàchi nú jaan, dandu queámà na ian nandúcú iin tiàa iin xèhè tii inácaa nduchìnúu ñanìtnaha-ne. Doco ini nduchìnúu mii-né inácaa stná iin ñà-chicá cahnú na iin sì-ndùhú yutnù, te có-quihín casu-nè. ⁴² Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá, cachí), vàchi ducán queámà na ian cachí iin-nsia xì iin ñanìtnaha-nsia: “Nacoo-ní yùhù tavi xèhè tii inácaa dacúcuín nduchìnúu-ní”. Doco nècuàchì cachí ducán, dananí uun-ne ndiaá ndisa-ne, vàchi inácaa stná iin ñà-cahnú nduchìnúu mii-né, te có-quihín casu-nè. Dihna xiñuhu tavà-né ñà-jaàn nùu mii-né, dandu vátùni cutù vù nùu-né ñà-tavà-né xèhè tii inácaa nduchìnúu ñanìtnaha-nemà.

Nansa nacuni-ndà ana nduú nèhivì vaha, te ana nduú nèhivì malu

⁴³ 'Nú iá vaha iin yutnù fruta, mà cuáha-nù fruta chicuèhè. Te iin yutnù iá cuèhè-xi, mà cuáha stná-nu fruta vaha. ⁴⁴ Vàchi sàhà fruta-numa cundáa ini-ndà, a yútnu vaha nduú-nu, ò á coó. Na iin yutnù iñù, de por sí, có-càná sì-higu nùu-nú. Stná sì-uva, mà cuídá-ndá quisi mà nùu iin nducu yòhò iñù. ⁴⁵ (Te ducán iá stná xì mii-nsiá.) Iin nècuàchì vaha, cuàhà ñà-vaha ñuhú ini anima-nè; te ñàyùcànduá, divi palabra vaha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuèhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcànduá ñà-chìcuèhè nduá cachí stná-nè. Vàchi ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà, divi nduá cáhàn-ndà sàhà-xí.

Ejemplu sàhà ùi vehe

⁴⁶ 'Mii-nsiá, “Stoho-nsì Señor” cachí-nsià xì', doco ¿índù chuun có-càhvì-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá?

⁴⁷⁻⁴⁸ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá sàhà nèhivì quíhvi ichì yùhù, te iníní víi-né palabra xi, quidá-néà cumplir. Nècuàchì xíquida ducán, queámà na ian nì quida iin tiàa na ní quidayucun-nè vehe-ne, cunú nì sate-ne ndè nì natùì cavà, dandu nì chicaa-nè cimientu xan. Daaní, después nì quixi tèñuhu cuàhà, nì xìnu-tè nì ducùn-te ndè ìcà vehe ma, doco cóni nduá, vàchi nùu cavà indúhá.

⁴⁹ 'Doco nèhivì iníní uun xì ñà-nduá cachí, te có-quihín casu-nè sàhà-ñá, ducán cuu stná xì-né na ian nì quida inga tiàa, nì quidayucun-nè vehe-ne nùu ñuhù úún, còò cimientu xan. Dandu nì xìnu stná tèñuhu nì ducùn-te ndè ìcà vehe ma, te vichi vichi nì ndua iá; nì chàhmà dahuan —nì cachí Jesús.

7

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa quidáchúûn nùu iin capitán

¹ Daaní, nì nsihi nì cáhàn-yà nì inini nsidaa nèhivì yucán, dandu cuàhàn-yà ñuu Capernaum. ² Te yucan iá iin tiàa nduú capitán dandacú, te icúmí-nè iin mozo màni cuàhà nùu-né, doco sàni quicuehè nècuàchì mà, meru cucáhvì-nè. ³ Ñàyùcànduá, na ní xinitnùhu capitán mà sàhà-yá, dandu nì cana-ne itnii nècuàchì sahnú dandacú nùu nècuàchì raza Judea, te nì techuún-nè nècuàchì mà ñà-cùhùn-nè cuacundahví-nè nùu-yá ñà-quixi-ya dándúvaha-ya mozo mà. ⁴ Ñàyùcànduá, nì casaà nècuàchì sahnù mà nùu-yá, te nì casacundahví-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Quida sacù-ní favor xì capitán mà, vàchi vaha ndisa ini-nè. ⁵ Cuú ini-nè sàhà nèhivì raza-ndà. Te nì chindee stná-nè nì cuyucun iin veheñùhu xi-nsi.

⁶ Daaní, nì sacatnahá-yá xì nècuàchìmà cuàhàn-yà. Te na sà-ítúú-yá sàà-yà vehe capitán mà, dandu vaxi iin ùì amigo xi-ne, nihí-né razón xì nècuàchìmà vaxi nùù-yá, te dohó cachá’:

—Señor mío, màsà dándóhò gà-ní mii-ní sàhí, vachì có-nâtùì yàha-ní vehi. ⁷ Nì có-nâtùì stnái tnàtui ndé iá mii-ní. Cuisi icúmí-ní cachì-ní, dandu nduvàha mozo xi. ⁸ (Ináhî), vachì iá inga nèhivì dandacú nùù yùhù, te yùhù dandacú stnái nùù tè-xínduu soldadu xi; te nú cachí’ xì iin-tè: “¡Cuahán!” dandu cùhùn-te; te ò nú cachí’ xì ingà-te: “¡Naha!” dandu quidá stná-teá; te ò nú cachí’ xì mozo xi: “Dohó quido”, dandu quidá stná-teá. Ducán cachí razón xì capitán mà.

⁹ Na ní nsihi nì inini Jesús razón mà, dandu nì ndulocó-yà sàhà nècuàchìmà, te nì nacuico-yá yàtà-yá nì indehè-yá nècuàchì nchícùn mà, te nì cachì-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, có-xíní nì-iin nèhivì raza-ndà Israel xiníndísà vaha guá nahi capitán yohó.

¹⁰ Dandu amigo xi capitán mà, mànuhù-né vehe nècuàchìmà, te nì xini-nè sàni nduvàha mozo cuhí mà.

Nansa nì dànátíacú Jesús dèhe iin nècuàchì cuaán

¹¹ Daaní, nì yàha iin tiempu, te cuàhàn-yà inga ñuu nani Naín, te cuàhà nècuàchì dacuahá-yá xínchicùn xì-yá, te cuàhà stná nèhivì dava ga. ¹² Te sà-ítúú-yá sàà-yà yehè cahnú ndé quíhvi-nda ñuu mà, te nì xini-yà yucán vaxi nèhivì xínsida xì iin nsii. Vaxi stná dihi nsii ma, cutnáhâ-né xì cuàhà nèhivì. Sàni xihì stná iì nècuàchì ñahà mà, te mindaa dèhe-ne nduú nsii cuàhàn cundùxin vichi. ¹³ Doco na ní xini Stoho-ndà Señor nècuàchìmà, nì cuhi ini-yànè, te nì cachì-yà xì-né:

—Màsà cuácú gà-ní.

¹⁴ Dandu nì tnàtuu-ya nùù caja mà, te nì chituu-ya dìnìndàhá-yà icà-nú. Ñàyùcànduá, nì cucuìta tiàa xínsida xì-nú. Dandu nì cachì-yà xì nsii ma:

—Ndacuiìn-ní, cachí’ xì-ní, xu.

¹⁵ Dandu nsii ma, nì ndacòo-ne nì quesaha-né nì nacadhàn-nè. Dandu nì cachì Jesús xì dihi-né:

—Yohó iá dèhe-ní.

¹⁶ Dandu nì cayùhí nsidaa nèhivì mà, te nì candenihi vaha-ne Dios, cachì-nè:

—Vichi ndisa, yohó sàni ndecunu ana vaxi cáhàn razón ndiaha xí Dios, te cuàhà sàstnùhù ñà-nduá quidá-yá.

Te dava ga-nè xícachì stná-nè:

—Sàni indehè ndahví Dios ndohó tè-nduú nèhivì xí-yá.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nì xitià palabra sàhà Jesús inicutu ladu Judea yucán, xì inicutu stná ñuu chicá xica.

Nansa nì naxiconihí Jesús nùù nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùù-yá

¹⁸ Daaní, nècuàchì dacuahá Juan, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nsidaa ñà-nduá quidá Jesús. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nì cana Juan mà ùì tiàa dacuahá-né, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè nùù-yá ndàcàtnùhù-né nùù-yá a ndísá mii-yá nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-ne. ²⁰ Ñàyùcànduá, cuàhàn nècuàchìmà ndé iá-yá, te nì cachì-nè xì-yá:

—Juan Bautista nì techuun-xi-nsí vaxi-nsi yohó ñà-ndàcàtnùhù-nsí nùù-ní, ¿a divi mii-ni nduú ndisa ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsi?

²¹ Daaní, divi hora xíndoo nècuàchìmà yucán nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchì ñuhú ñà-malu inì-xi, xì cuàhà stná nècuàchì cuaá nì dànátùì-ya nùù-xí. ²² Dandu nì cachì-yà xì tiàa nì caquesaa mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-nduá nì xini-nsia yohó, xì ñà-nduá nì inini-nsia, te cachì-nsià xì-né nansa nì cuu nì natùinuù nècuàchì cuaá, te nì nacaca stná nècuàchì xicácuéhè, te nì nduvàha stná nècuàchì ndohó cuèhè lepra, te nì nihì stná

nècuàchì dòhò nì natiacu tùtnù-né; stná nèhivì nì xihì, nì natiacu stná-nè. Te nècuàchì ndahví, sàni nìhitàhvi stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ²³ Ñàyùcànduá, nú cudì ini nèhivì modo xi, dandu contentu nì cúndóó-né —nì cachi-yà.

²⁴ Daaní, na sàmànùhù nèhivì nì caquixi nùu Juan mà, dandu nì càhàn-yà xì nèhivì cuàhà ndoó yucán; dohó nì cachi-yà xì-né sàhà Juan:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsià Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsià iin nèhivì (tùha dàma dìni-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) ²⁵ Te nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsià? ¿A iin nèhivì ndixí vico nduú-né cahan-nsià? Còó, vàchi nèhivì ndixí vico, te xíndoo-ne vicò nsìquívì, puru vehe rey xíndoo-ne. ²⁶ Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchì cuàhàn-nsià cundehè-nsià? ¿A iin profeta càhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues jaan. Doco màdì cuisì profeta nduú-né, chicá más ndiaá-nè, ²⁷ vàchi divì nècuàchì mà càhàn tutu ì sàhà-xí ndé cachí Dios:

Cuàhìn techuín iin tiàa cùhùn, te dihana-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán nsida vii nècuàchì mà anima-nè, na ian nduvì iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùu tutu ì mà.

²⁸ Te yùhù, cachí xì-nsià, nùu nsidaa nèhivì nì tùinuù ñuhivì, còò inga profeta chicá nì quida ndiaha nùu Juan Bautista. Còò ana inga ndudává xí-nè. Doco cachí stnàì xì-nsià, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó, mate nèhivì ùn nduú-né —nì cachi Jesús.

²⁹ Daaní, nècuàchì dachiyàhvi, xì nsidaa stná nèhivì, nì naquimanì-né Dios sàhà ñà-nduá nì cachi-yà, vàchi cuàhà-nè sàni quida ì Juan-nè. ³⁰ Doco nècuàchì fariseu xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì cahíchì ini-nè palabra nì cachi Dios sàhà-né, vàchi cóni sàha-ne cuhì-né quida Juan. ³¹⁻³² Daaní, nì cachi tu Stoho-ndà Señor:

—Cuàhìn cachì xì-nsià nansa quidá nèhivì tiempu vichì. Dohó quidá-né na quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava caná xì tnaha, cachá: “Siví-nsí, doco nsiohó, có-itàsáhá-ndà; daaní, xitó tàsì-nsí, doco nsiohó, có-sàcù-ndà”. ³³ (Te ducán iá sàhà Juan Bautista xì yùhù), vàchi nì quixi Juan mà, nìsa ìa-ne yohó, cóni sáxíxì-né comida vàha, nì cóni sáxíhì stná-nè (vinu); ñàyùcànduá, nì cachì-nsia sàhà-né: “(Tè-loco nduú-te), ádi sàni cundee ñà-malu nùu-té”. ³⁴ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, te tùha stnàì cuxi comida vàha, te xihì stnàì (vinu), doco cachì-nsià sàhì ñà-yàha ga ndadí, te cachí stná-nsià ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vàha stnàì xì nècuàchì dachiyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nsià. ³⁵ Doco cunaha-nsià, nú ndisa ñà-nchìchì ndiaha nduá quidé, te xiní stná inga ana quidá stná ducán, dandu quidáñúhú stná-nè yùhù.

Nansa nì quida Jesús na iá-yà vehe iin nècuàchì fariseu nani Simón

³⁶ Daaní, nì cànà-yá cùhùn-yà vehe iin nècuàchì fariseu ñà-cutnahá-yá xì-né cuxi-ne xì-yá. (Ñàyùcànduá, cuàhàn-yà yucán), te nì yàha-ya ini vehe nì sàcòo-ya. ³⁷ Te ñuu yucán iá iin nècuàchì ñahà có-quidá sahnú. Te nì xinitnùhu nècuàchì mà sà-cuàhàn Jesús vehe nècuàchì fariseu-mà cuxi-ya. Ñàyùcànduá nì tnii-ne iin quidi tii nì cuyucun yùu finu nani alabastro; ñuhú tàtnà tnàmì quidi mà, ³⁸ te nihí-nèa cuàhàn ndé iá-yà. Te nì sàcùin-nè yàtà-yá yatni nùu sàhà-yá, te sacú cuàhà-né. Te ndutènùu-nè mà nì dàndàxín-né sàhà-yá, dandu nì nsida ichì-nèa xì ididínì-né. Nì tutuyuhu stná-nè sàhà-yá, te nì dàcánúú-né ñà-tnami mà ìcà sàhà-yá. ³⁹ Doco nècuàchì fariseu nì cana xi-yá mà, inì-nì mii-né nì nacani ini-nè, cachì-nè: “Nú ndisa iin nèhivì vaxi cuenta xi Dios nduú Jesús, dandu mà úhì cundaà ini-nè sàhà nècuàchì ñahà tnií xi (sàhà-né) ñà-nduú nècuàchì mà iin nèhivì cuáchi”. Ducán nì nacani ini nècuàchì fariseu mà. ⁴⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xì-né:

—Iá ñà-nduá cuní cachì xì-ní, Simón.

—Juùn, Maestro, cachì-ní xì —nì cachi Simón mà.

⁴¹ Dandu nì cachi-yà:

—Nì sandoo ùi tiàa, te ndúi-nè, xí-inihica-né dîhùn nùu inga iin tiàa. Iin nècuàchìmà, iníhíca-né ùhùn cientu pesu, te inga-nè, cutu ùi dico ùxìn pesu iníhíca-né. ⁴² Doco ni-iin-ne, còo ni-iñàha icúmí-né ñà-danáa-né. Ñàyùcànduá, tiàa iníhíca-né nùu-ximà, nì dándùtù-né cuenta xi ndúi nècuàchìmà. Ñàyùcànduá, vichi cachì-ní xí', ¿índù tiàa ma chicá cuàhàn cuu inì-xi sàhà nècuàchìmà cahan-ní?

⁴³ Dandu nì cachì Simón mà:

—Yùhù tuxí inì, nècuàchì chicá nì sanihica cuàhà mà, divi cunduu ana chicá cuú inì-xi sàhà nècuàchìmà.

Dandu cachì Jesús xì-né:

—Sàni cachì vaha-ní.

⁴⁴ Dandu nì ndacoto-ya yàtà-yá ndé iá nècuàchì ñahà mà, te nì cachì-yà xì Simón mà:

—¿A xiní-ní nècuàchì ñahà yohó? Na ní quesai, te nì quìhvi vehe-ní, còo tècuí nì chindánuu-ní ñà-ndoo sàhí; doco nècuàchì yohó, ndutènùu-né nì dándàxín-né sàhí, te nì nsida íchí-nèa xì ididíni-né. ⁴⁵ Te mii-ní, cóni tütúyúhú-ní yùhù na ní casàhú-ní xí, doco nècuàchì yohó, dècuèndè hora nì quesai, có-nàcòó-né ñà-tütúyúhú-né sàhí. ⁴⁶ Te mii-ní, cóni (quidáñúhú-ní yùhù) ñà-dacánuú-ní aceite díní. Doco nècuàchì yohó, tàtnà tnàmi sàni dácánúu-né sàhí. ⁴⁷ Ñàyùcànduá, mate cuàhà cuàchi-ne iá, doco ñà-sàni nìhì-né perdón sàhámà nduá, (náhà xicà), vachi cuàhà gá cuú ini-nè (sàhí). Doco nú iyuhu cuàchi iá sàni nìhì nèhivì perdón sàhà-xí, dandu chicá iyuhu cuú ini-nè (sàhí).

⁴⁸ Dandu nì cachì-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni xicahnú inì sàhà cuàchi-ní.

⁴⁹ Doco nèhivì dava ga ndoó xixí xi-yá yucán, nì nacani ini-nè, cachì-nè (entre mii-né):

—¡Có-nduá ducán cachì Jesús ñà-jaàn, vachi mà cúí cuicahnú ini-nè sàhà cuàchi-nda!

⁵⁰ Doco Jesús, nì cachì-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni càcu-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni cùhùn-ní, te contenu nì coo-ní.

8

Nansa nani itnii nècuàchì ñahà nì chindee xi Jesús

¹ Daaní, nì quihin-ya ichì cuàhàn-ya nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, càhàn-ya sàhù, cachìtnùhu-ya xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìi xí Dios. Te cutnáhà stná-yà xì nsi-úxìn ùi nècuàchì dacuahá-yá, ² xì dava stná nècuàchì ñahà nì dándúvaha-ya. Dava-ne, nìsa ñuhu ñà-malu ini-nè, te dava ga-nè, cuèhè nì sandoho-ne, doco nì dándúvaha-ya nsidaa-né. Iin nècuàchì ñahà mà nani María Magdalena. Ûsà ñà-malu nì tavà-yá nùu-né. ³ Te inga-nè nani Juana, ñahàdihí Chuza, iin nècuàchì dandacú nùu biene xi rey Herodes. Te inga nècuàchì ñahà mà nani Susana, te cuàhà gá stná nècuàchì ñahà dava ga cutnáhà xí-yà cuàhàn-nè, chindéé-nèyà, te quidá stná-nè cooperar.

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

⁴ Daaní, nì quesaa cuàhà nèhivì nì caquixi iin iin ñuu, nì nataca-nè nùu-yá. Te nì càhàn-ya xì-né, nì nacani-ya xì-né iin historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachì-yà:

⁵ —Nì là iin tiàa, te cuàhàn-nè chihi-ne. Te nì sate uun-ne tata mà. Ducán nì quida-ne, te dava-ña nì còya mahì ichì. Te yucán nì sànihni nèhivì-ñá; stná laa ndavá ansivì, nì saxì-síâ. ⁶ Te dava stná tata mà, nì còya nùu cavà. Te yucán nì xitlà, doco nì íchà, vachi còo ndèhì. ⁷ Te dava stná tata mà, nì còya mahì iñù, te iin-ni nì sahnua xi-ñá mà. Doco nì dàdáhviàmà-ñá. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùu ñuhù vaha nì còya, te nì xitià viiá; ndé ùhùn dico tantu nì cana —nì cachì Jesús.

Dandu fuerte nì cachì-yà:

—¡Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachì!

Ñà-nduá disáhà-xí nì nacani Jesús cuàhà ejemplu

⁹ Después nì xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yà nùu-yá, cachì-nè:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ejemplu nì nacani-ní mà?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà ñuhivì ìì xí-yá, mate antes nìsa ìa dèhámà. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu nacaní xì-né sàhà-ñá màsà cúnitnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cúndàà ini-nè, mate iníní-né.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹¹ 'Cunaha-nsiá, ñà-yòhó nduá cuní cachi ejemplu mà: Tata mà nduú nahi Palabra xi Dios. ¹² Te tata nì còyo mahì ichì mà nduú nahi nèhivì iníní palabra (xi-ya), dandu vaxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra mà ini anima-nè sàhá màsà cúnindísâ-né, te càcu anima-nè. ¹³ Daaní, tata nì còyo nùù cavà mà nduú nèhivì iníní xí palabra ìì, te luegu cudù ini-nè sàhámà. Doco nahi viù cò yohò-xí nduú-né, iin ratu tii xinindísâ-né, dandu na yáha-ne tnùndoho, luegu nacóó-né palabra mà. ¹⁴ Daaní, tata nì còyo mahì iñù mà nduú nèhivì iníní xí palabra xi-ya, doco cuàhà gá nacaní ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó; cuú cuàhà ini-nè sàhà biene xi-ne, te cuàhà gá diversión có-ìá viì nandúcú-nè. Ñàyùcànduá, ducán queá xì-né na ian nì cuu xi viù mà, nì dàhvía nì quida iñù, vachi có-sâà-nè quida-ne ñà-vàha nacua cuní Dios. ¹⁵ Daaní, tata nì còyo nùù ñuhù vaha nduú nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xi; vaha anima-nè, iníní-né palabra vaha ma, te quidá ndisa-neà cumplir, iin-ni nchícùn-nèà, te sàhámà nduú-né nahi viù nì cana viì.

Ejemplu sàhà ñuhu itnúù

¹⁶ 'Nú sàni nacañmi-nda iin lámpara, mà chícání-ndáñâ tìxi iin cazuela, ò tìxi iin cama. Còó, icúmíà cuian ndé ducún ñà-cutnuà nùù nèhivì yáha ini vehe. ¹⁷ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ìá dèhé, icúmíà tui vateá. Vachi nsidaa ñà-nduá quidádèhé nèhivì, icúmíà natùì claruá, te cunitnùhu nèhivì sàhà-ñá.

¹⁸ 'Cunini vaha-nsiá na sàha xi-nsiá ichì vaha, vachi nècuàchì ñuhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nihitáhvì-né; doco nèhivì có-ñuhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, mate tuxí ini-nè ía iyuhá, doco nsidaájàn, icúmíà cuxio nsiha.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

¹⁹ Daaní, nì sàà dihi-yá xì ñani-yà, doco mànicùì quìhvi-ne ndé íá-yà sàhà-ñá cuàhà guá nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iin dihi-ní xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana iníní xi Palabra xi Dios, te quidá ndisa-neà, divi-ne nduú nahi dihi, nahi ñani, te nahi cùhe.

Nansa nì quida Jesús nì cucuiìn tàchì, te nì nacuñuhu dadí tècuì mar

²² Iin quivì nì nana-ya ini iin lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cúhùn-ndà yàha-nda inga ladu mar.

Ñàyùcànduá, nì quihin lancha mà ichì cuàhàn-nu. ²³ Te na xicá-nu cuàhàn-nu mahì mar, dandu nì quidí-yà. Daaní, nì quesaha nì cana iin tàchì fuerte vaxi ndè ñuhù íchì, te nì quesaha cuàhàn chitu lancha mà tècuì, yáha ga ía peligrú xì nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì catnàtuu-ne ndé indúhu-yá quidí-yà, te nì dándácòo-neyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Cuàhàn-ndà càhà-ndà!

Ñàyùcànduá, nì ndacuiìn-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà xì nùù ñà-nàcuáhnú tódo tècuì. Dandu nì cucuiìn ìì nsidaámà, nì nàcuììn dadí uun. ²⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nìhnú vaha ndisa inì-nsia Dios?

Ñàyùcànduá, nì yùhí-nè, te nì ndulocó-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè sàhà-yá:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó? Vachi ndè tàchì xì ndè stná mar dandacú-né nùù-xí, te iníníá-nè.

Nansa ni tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁶ Daaní, cuàhàn lancha mà, te ni sàa-nu ndè ñuu nècuàchì gadarenu. Frente ladu Galilea indúhu ñuu mà. ²⁷ Te ni nuu Jesús lancha mà nùu ñuhù íchí. Dandu yucán vàxi iin tiàa ñuu mà, ñuhú cuàhà ñà-malu anima-nè. Sàcàní tiempu ñuhá anima-nè. Có-ndixí-né sìcoto, ni còò stná vehe-ne, cuisì mahì cueva ndé xí-indùxin nsìi iá-nè. ²⁸ Doco na ní xini-nè Jesús, ni ndàhì ndee-né ni sàcuìn sìsì-né nùu-yá, te fuerte ni cachi-nè xì-yá:

—Jesús, ¿ndià cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhí), Dèhemani mii-yá dandacú ndé chicá ansivi nduu-ní. Sacúndáhvî nùu-ní màsà dándóhó-ní yùhù!

²⁹ Ducán ni cachi nècuàchì-mà, vàchi sàcàchí Jesús xì ñà-malu mà ñà-ni quèá ini-nè. Vàchi antes cuàhà xichi ni dándóhá-nè, ñàyùcànduá ni sàcùnuhni-nè xì cadena xì stná manilla càa, te ducán nisa ìa-ne, ndiaá nèhivì-né. Doco siempre sahné uun-ne ñà-nùhnì-nè, te xinúdehé-nè yucù sàhàn-nè quidá ñà-malu mà.

³⁰ Dandu Jesús, ni xicàn tnùhù-yá nùá, cachí-yá:

—¿Nansa nanu?

Te ni cachà:

—Ejército naní —cachá', vàchi cuàhà sàstnùhù ñà-malu ñuhú anima-nè.

³¹ Te ni sacundahvíà nùu-yá ñà-màsà dándácû-yá cùhàn cuñuha yavi cunú sàstnùhù.

³² Te yatni yucán iá iin yucù ndé ndoó cuàhà cochi xixáhan-sì. Ñàyùcànduá, ni xicàn tàhviá nùu-yá áma cuáha-ya permisú cùhàn caquìhvia ini cochi yucán. Te ni sàha-ya permisú.

³³ Dandu ni canacoyo nsidaa-ñá ini tiàa ma cuàhàn, te ni caquìhvia ini cochi mà. Dandu nsidaa quisi mà, (ni culocó-sì); carrera ni canuu-sì candiaa mà ni còyo-sì mar, te ni càhà-sì.

³⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, na ní caxinì-te ni cuu ducán, dandu carrera mànuhù-té ni nacani-té xì nèhivì ñuu yucán xì stná nèhivì ranchu. ³⁵ Dandu ní caquee nsidaa-né vàxi-ne cundaà ini-nè ndià nduá ni cuu. Te ni casaà-nè ndé iá Jesús, ni xini-nè, yucán iá tiàa ni caquee ñà-malu anima-xi, iá-nè nùu-yá, sàndixí-nè sìcoto vichi. Sàni nàcòò nsihi sàxínitnùnì-nè. Ñàyùcànduá, yáha ga ni cayùhí nèhivì mà. ³⁶ Dandu tiàa ni caxini nansa ni cuu ni dándúvaha-ya tiàa ma, ni nacani-ne xì nèhivì ni caquesaa mà. ³⁷ Dandu nsidaa nècuàchì ladu Gadara mà, ni sacundahví-nè nùu-yá ñà-ni quèé-yá nùu ladu mà, vàchi yúhí cuaá-nè. Ñàyùcànduá, ni nana tu-ya lancha ñà-cùhùn-yà. ³⁸ Dandu tiàa ni caquee ñà-malu nùu-ximà, ni sacundahví-nè nùu-yá cunì-nè cutnahá-né xì-yá cùhùn. Doco ni techuún-yànè nùhù-nè, cachí-yá:

³⁹ —Xuhun-ní vehe-ní, te nacani nchihì-ní nsidaa favor ni quida Dios xì-ní —ni cachi-yà.

Ñàyùcànduá, mànuhù nècuàchì mà ñuu-nè yucán, te inii ní xicanuu-ne nacaní-né xì nèhivì nansa (ni nduvàha-ne) ni quida Jesús.

Nansa ni dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te ni dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

⁴⁰ Daaní, na ní nasaa-yà, ni cacudiì ini nèhivì ndoó yucán, vàchi xíndiatu nsidaa-né ñà-nsiaa-yà. ⁴¹ Daaní, ni sàa iin nècuàchì nani Jairo nùu-yá; iin nècuàchì cusáhnù nùu iin veheñùhu nduú-né. Te ni tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá ni sacundahví-nè nùu-yá ñà-cùhùn-yà vehe-ne. ⁴² Vàchi mindaa dèheyoco-né iá, nahi ùxin ùi cuà xicá-ña, doco vichi sàcùcáhvî-ña. Ñàyùcànduá ni quihin Jesús ichì cuàhàn-yà. Doco cuàhà stná nèhivì cutnahá xí-yà, dècuèndè yáha ga tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

⁴³ Te mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà, ùxin ùi cuà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nù, te sàni nsihi dìhùn xí-né cuàhàn nùu cuàhà nècuàchì ni quidatatna xì-né, doco ni-iin nècuàchì mà, cóni níhì-né dándúvaha-ñané. ⁴⁴ Te vichi divi ñahà mà ni quixi ladu yàtà Jesús, ni dàcùhùn-nè ndahà-né nùu ìcà sìcoto xì-yà. Te hora nchito ma ni cucuìn nì-né.

⁴⁵ Dandu ní cachi Jesús:

—¿Ana divi ni dùcùn ndahà-xí yùhù?

—Ni-iin-nsi —cachí nsidaa-né.

Te Pedro xì compañeru-nè, nì cachi-nè xì-yá:

—Yáha ga ndutnúú, Maestro; tnuu ga vaxi-nda mahì nèhivì. ¿Índù chuun ndácàtnùhù-ní ana nì dùcùn ndahà-xí ìcà sìcoto xi-ní?

⁴⁶ Doco nì cachi-yà:

—Ináhí iá ana nì quida xí ducán, vachi nì cundaà inì nì quide iin milagru.

⁴⁷ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì cundaà stná ini-nè ñà-sà-ináhá Jesús ñà-nduá nì quida-ne. Ñàyúcànduá, vaxi-ne, ndé quidí cuisì-né nì sàculìn sìsì-né nùu-yá. Te itá nsidaa nèhivì yucán, inínì-né, te nì nacani nècuàchìmà xì-yá índù ñà-dìsáhà-xí nì dácàcùhun-ne ndahà-né ìcà-yá, te nì nduvàha-ne vichi duha. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni nùhù-ní vichi, te contentu ni coo-ní.

⁴⁹ Na meru cachí-yà ducan, dandu nì quesaa iin tiàa nì quixi vehe presidente xì veheñuhu ma, te nì càhàn-te xì nècuàchìmà, cachí-te:

—Sàni xihì dèheyoco-ní. Có-xiñhù cuàhachuún gà-ní Maestru.

⁵⁰ Doco nì tiacu Jesús ñà-nduá nì cachì-te, ñàyúcànduá nì cachi-yà xì nècuàchì dándàcù-mà:

—Màsà yúhì-ní. Cuisì cunihnu vaha inì-ní, te càcu-ñà.

⁵¹ Daaní, (nì sàà-yà xì-né), te nì quìhvi-ya xì-né ini vehe. Doco cóni sáha-ya quìhvi inga nèhivì (ndé indúhu nsì ma), cuisì Pedro xì Jacobo xì Juan xì stná yuadíhí-ñà. ⁵² Vachi ndoó cuàhà nèhivì, te sacú ndee-né, cána-ne ñà-sàni xihì-ñà. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú-nsiá, vachi cóni xihì-ñà; quidì uun ni-ñà.

⁵³ Dandu nècuàchìmà, nì sàcùndiaa-nèyà, vachi ináhá-né ñà-sàni xihì-ñà nduá. ⁵⁴ Doco mii-yá, nì cachi-yà nì cáquéé nsihi-ne fuera. Dandu nì tnii-yà ndahà-ñá, te nì càhàn fuerte-yà, cachí-yà:

—¡Ndacuiin xál!

⁵⁵ Daaní, nì nsiaa tu espíritu xi-ñà, te yàchì nì ndacuiin-ñà. Te nì dándàcù-yá daquixí-né ñà-cutiacù-ñà. ⁵⁶ Te yuadíhí-ñà, yáha ga nì ndulocó-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ñà-màsà nácánì-né xì ni-iin nèhivì.

9

Nansa nì techuún Jesús ùxìn ùì nèhivì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ùì

¹ Daaní, nì cana Jesús ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yànè ñà-vàtùni tavà-né nsidanuu clase ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te vātùni dandúvaha stná-nè nèhivì cuhí.

² Te nì sàcùnaha-né ñà-cùhùn-nè cachitnùhu-ne xì nèhivì palabra sàhà ñuhivì ùì xí Dios, te dandúvaha stná-nè nècuàchì cuhí. ³ Dohó nì cachi-yà xì-né:

—Ni-íñàhà màsà cúnihí-nsiá cùhùn, nì bastón, nì morral, nì dítà, nì dìhùn, nì inga dùhnù-nsiá ñà-nadama-nsia màsà cúnihí-nsiá cùhùn. ⁴ Te nú nì sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, iin-nì cundoo-nsia yucán dècuèndè cachi sàà quìvì quee-nsia ñuu mà.

⁵ Doco nú có-cùní nèhivì dayáha-ne mii-nsiá, dandu quee-nsia yucán, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá còyo yàcá ñuu mà, cunduumà seña cóni quidá víi nècuàchìmà (xì-nsiá) —nì cachi-yà.

⁶ Daaní, nècuàchì dacuahá-yàmà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì nacàhin-ne cuàhà ñuu cuati nì càhàn-nè xì nèhivì nansa iá razón vaha xi Dios, te nì dándúvaha stná-nè nècuàchì cuhí nsidanicuú lugar.

Nansa nì nacani cuàhà ini rey Herodes

⁷ Daaní, rey Herodes, nì xinitnùhu-tè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá, te nì ndulocó-te, vachi cachí dava nèhivì ñà-sàni natiacu Juan (Bautista) nduájàn. ⁸ Doco dava ga-nè, nì cachi-nè divi Elías sàni ndecunu, te ò iin nècuàchì yuhù núu Dios sàni natiacu. ⁹ Doco Herodes, (nì ndulocó-te), te nì cachì-te:

—Yùhù nì sàhi orden tàhndè dìni Juan (Bautista). Doco inga nècuàchì cáhàn guá nèhivì sàhà-ximà, ¿ana divi nduú-né, te cuàhà guá ñà-quidà stná-nè? —nì cachì-te. Ñàyùcànduá cuní-te cundehè-té Jesús.

Nansa nì dàcútiácú Jesús cuàhà mìl nèhivì

¹⁰ Daanì, sàmàndixi nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nì cansiaa-nè, te nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-nduá nì quida-ne ndé nì sàhàn-nè. Dandu nì nacuaca-ya nsidaa-né cuàhàn cuaán-yá xì-né iin xaan yatni ñuu Betsaida ndé còò nèhivì. ¹¹ Doco cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, vàchi nì xinitnùhu-ne cuàhàn-yà. Ñàyùcànduá, nì casàhú-yá xì-né, te nì càhàn-yá xì-né sàhà ichì dandacú Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nècuàchì cuhí xì-ne.

¹² Dandu nì cuaà quivì yucán. Te ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, nì tnàtuu-ne nùù-yá, cachì-nè xì-yá:

—Ndaqùndèè-ní xì nèhivì, dandu cùhùn-nè ñuu cuati, te ò ranchu yatni, te nihì-né ndé cuxi-ne, te cùdù-nè, vàchi yohó ndé ndoo-nda, còò vehe.

¹³ Doco nì cachi-yá xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachì-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ùì siaca. ¿A cuní-nì cùhùn-nsì cuiin-nsi ñà-cuxi nsidaa nècuàchì yohó? —nì cachì-nè. ¹⁴ Vàchi nècuàchì tiàa ndoo yucán, ùhùn mìl nduú nsidaa-né.

Dandu nì cachi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cachi-nsiá xì nèhivì ñà-nì mácùndoo-ne ñuhù, iin iin grupu-nè ùì dico ùxìn, ùì dico ùxìn nì cùndúú-né.

¹⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì caquida nècuàchì dacuahá-yá, nì càhàn-nè xì nèhivì, te nì sàcùndoo nsihi-ne. ¹⁶ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùì siaca ma, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimanì-yá Dios sàhámà. Dandu nì dàcuàchì-yáñà, te nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te nì dasàn-néa nùù nèhivì. ¹⁷ Te nsidaa-né, nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò, te nì chitu ùxìn ùì icà pedazu pan mà.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né ñà-divi Cristu dacácu xi-nda nduú Jesús

¹⁸ Daanì, nì là iin xichi nì quecuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì xicàn tàhvi-yá nùù Dios. Dandu después nì ndàcàtnùhù-yá nùù nècuàchì-mà, cachì-yá:

—¿Ana nduú yùhù, cachì nèhivì?

¹⁹ Te nì cachì-nè xì-yá:

—Dava-ne cachì-nè ñà-Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachì-nè Elías nduu-ní. Te dava ga-nè cachì-nè iin nècuàchì profeta sàhaha nduu-ní, te sàni natiacù-ní vichi cahan-né.

²⁰ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduú, cachì-nsià?

Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Divi Cristu nì quixi nùù Dios nduu-ní.

²¹ Dandu nì dándàcú-yá nùù-né ñà-màsà nácání-né xì nèhivì nduú-yá Cristu.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yá cui-yà

²² Dandu nì cachi stná-yá xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cuàhà gá icúmî ndohi. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-né cahíchì ini-nè yùhù, dandu cacahni nèhivì yùhù. Doco tixi ùì quivì icúmî natiacuì.

²³ Te nì cachi stná-yá xì nsidaa-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu nacoo-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te nsiquivì quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnàhâ-né xì'

(ñà-cui stná-nè). ²⁴ Vàchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi vichi, ñà-dàndáñúhú-né mii-né nduá. Doco nú ni cuí-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne cundua. ²⁵ Vàchi nú ni níhì iin nēhivì nsidaa ñà-lá ñuhiví, ni ñà-jaàn, mà cundúá iin bien xi-ne nú màsà sàa anima-nè cundiatú stná, te càcua. ²⁶ Iin nēhivì, nú cucáhán nūu-né coo-ne ladu xi, o nú cucáhán nūu-né cunini-ne palabra xi, (ndahví-nè), vàchi icúmí stnàì nacuaí mii-né quivì naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nēhivì Ñuhiví. Te ndiaha gá coo quivì mà sàhà yùhù, xì sàhà Yuamánì', xì sàhà ángel ìì cacutnahá xí quixi. ²⁷ Doco ñà-ndáa nduá cachí' xì-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, tãñáha ga cui-nsiá, te cuni-nsiá nansa iá ñuhiví ìì xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

²⁸ Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì yàha nahi ùnà gá quivì, te nì saca-ya Pedro xì Juan, xì Jacobo, cuàhàn-yà xì-né iin yucù ndé cuàhàn-yà càhàn-yà xì Dios. ²⁹ (Daaní, na iá-yà yucán) xícàn tãhvi-yá nùù Dios, dandu ní xini nècuàchì mà tucu nì nàcùnàhà-yà. Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te tnúù nihni ndiaha-ñá. ³⁰⁻³¹ Dandu nì xini stná-nè, yucán nì canatùì stná ùì nècuàchì (sàhà) iin-ne nani Moisés, te inga-nè nani Elías. Te itá stná ndómà ndatnúhú-ndá xí-yà. Te tnúù nihni stná-ndà, càhàn-ndà xì-yà sàhà nansa icúmí-yà cui-yà ñuu Jerusalén. ³² Te Pedro xì compañeru-nè, sàdì gá vàhná-nè. Doco na ní nsicuihnú vù ini-nè, dandu nì caxini-nè ndiaha gá tnúù nihni-ya, te mimí nì caxini-nè itá stná ùì ndósàhnù-mà. ³³ Daaní, na meru cuàhàn cuxica-nda, dandu ní cachi Pedro xì-yà:

—¡Maestro, nansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vàha quidavàha-nsi ùnì siahva, ian coo mii-ní, inga stná coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó.

Ducán nì cachi Pedro, vàchi cónì cundáa ini-nè nansa cachí-nè. ³⁴ Daaní, sà-càhàn-nè xì-yà ducán, dandu nì nuu iin vùcò, te nì dàhvi nsidaa-né mahiá. Te nì cayùhì cuaá-nè na ní xini-nè nì cuu ducán. ³⁵ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn mahì vùcò mà, te dohó cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yà.

³⁶ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yámà, te nì xini-nè ndé cuisì mindaa mii-yá iá yucán. Doco después còò ni-ñàhà nì cachí-nè xì ni-iin nēhivì sàhà nsidaa ñà-nduá nì xini-nè yucán.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa nùù iin tèchii

³⁷ Daaní, inga quivì nì nuu-ya xì-né yucù mà vàxi-ya. Dandu nì ndacùhun stnahá-yá xì cuàhà nēhivì sàni nataca. ³⁸ Te iin nècuàchì mà nì càhàn-nè xì-yà, sacúndáhvì fuerte-nè nùù-yà, cachí-nè:

—Maestro, sacúndáhvì nùù-ní, cundehè ndahví-nì tèchii xí, vàchi mindaa-té nduú dèhi. ³⁹ Cunaha-ní, iin ñà-malu dandoho-xi-té, dandáhià-te, te xíhì ìhì-te quidá, queé chihìñù yuhù-té: quini ga quidá xì-té, có-cuníà nacoà-te. ⁴⁰ Ñàyùcànduá nì sacundahví nùù nècuàchì dacuahà-ní ñà-tavà-nèà, doco mànicùì.

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-nsiá, vàchi mà túha-nsia cunindisá-nsiá, ni có-sàa-nsiá cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmí coo guè xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-ní dèhe-ní quixi —nì cachi-yà.

⁴² Daaní, sàvàxi-ne xì-té, te nì ducùn ñà-malu-te ñuhù ní sahnì ìhà'-te. Ñàyùcànduá, nì sadi-yà nùá, te nì dàndúvàhà-yàte. Dandu nì quida-yàte entregar nùù yua-té. ⁴³ Te nsidaa nēhivì ndoó yucán, nì ndulocó cuàhà-né ñà-ndiaha guá nì quida Dios.

Daaní, na ndulocó guá-nè sàhà nsidaa obra nì quida-ya, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yà:

⁴⁴ —Cunini vaha-nsia palabra cuàhìn cachì xì-nsiá. Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi coi ndahà nèhivì (malu), vàchi iá iin tiàa cuàhàn quida xí entregar —nì cachì-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, cóni cùndàà ini-nè ñà-nduá nì cachì-yà, vàchi nì là dèhé chuun ma nùù-né; ñàyùcànduá, cóni sànhì ini-nè. Te yúhì stná-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yà sàhámà.

Nansa nì cachì Jesús ana chicá ndiaá

⁴⁶ Daaní, nì quesaha-né nì cuàà-nè ndàcàtnùhù stnahá-né nùù-né ana chicá ndiaá.

⁴⁷ Dandu nì cundaà ini-yà nansa xínacani ini-nè, te ñàyùcànduá nì nacuaca-ya iin tètii nì chicanì-yàte iladú-yà, ⁴⁸ te nì cachì-yà xì nècuàchìmà:

—Nú sàhà yùhù quidáñúhù iin nèhivì tètii yohó, dandu dava-ni queá na ian yùhù quidáñúhù-nè. Te nú yùhù quidáñúhù-nè, dandu iin-ni queá ñà-quidáñúhù stná-nè ana nì techuun-xí vaxi. Vàchi nècuàchì chicá nihnú ndáhvì inì-xi, divi nduú ana chicá ndiaá ndisa.

Nècuàchì có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè

⁴⁹ Dandu nì cachì Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsì iin tiàa tavá xi ñà-malu nùù nèhivì, te quivì mii-ní ndàcùcahan-né. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhà xí-ndá xicánúú. Ñàyùcànduá, nì sadi-nsì nùù-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

⁵⁰ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádí-nsià nùù-né, vàchi nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda iá-nè.

Nansa nì cachì Jesús na ní cuni Jacobo xì Juan càcàn-nè quixi castigu nùù ana cóni quidáñúhù xí-yà

⁵¹ Daaní, na sá-itúú tiempu nana-ya ansivi nùhù-yà, dandu nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, iin-ni nihnú ini-yà sàà-yà yucán. ⁵² Te nì techuún-yà itnii tiàa codònuù nùù-yà ñà-cachitnùhu-ne icúmí-yà yàha-ya ichì yucán. Ñàyùcànduá, nì casaà tiàa ma iin ñuu tii nècuàchì raza samaritanu, cuàhàn-nè nanducu-né ndé coo-ya nì cùí. ⁵³ Doco nècuàchì ñuu mà, nì loho cóni cándisà-né coo chii-yà ñuu-nè, vàchi sàni xinitnùhu-ne ñà-ichì Jerusalén nduá cuàhàn-yà. ⁵⁴ Ñàyùcànduá, ùi nècuàchì dacuahá-yà nani Jacobo xi Juan, na ní tiacu-nè ñà-ducán nì cachì nècuàchì ñuu mà, dandu nì cachì-nè xì-yà:

—Stoho-nsì Señor, ¿a có-cùnì-nì dandacú-nsì còyo ñuhu ansivi, te coco nsihi nèhivì ñuu yohó, vàchi ducán nì quida stná Elías sànahà?

⁵⁵ Doco nì dà-íhì Jesús nècuàchìmà, cachì-yà:

—Mii-nsiá, có-cùndàà inì-nsia nansa ndiá ìcà-nsiá cunihnu vaha inì-nsia. ⁵⁶ Vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, ¿índù divi chuun nì quesai ñuhiví yohó? Pues divi sàhà ñà-dacácuì nèhivì, te màdiá dandáñúhì-nè —nì cachì-yà.

Dandu cuàhàn-yà xì-né inga ñuu chicá nùù-xí.

Ñà-nduá nì cachì Jesús xì nèhivì cunì cunchicùn xì-yà

⁵⁷ Daaní, na xicá-yà xì-né ichì, nì càhàn iin tiàa xì-yà, cachì-nè:

—Yùhù, dispuestu ié' cunchicùn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní, Señor mío.

⁵⁸ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí, te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

⁵⁹ Daaní, nì cachì-yà xì inga nèhivì:

—Cunchicùn-ní yùhù.

Te nì cachì nècuàchìmà:

—Señor mío, dihnà nì núhì ñà-coo chii gué' vehi dècuèndè (nì cuí) yué, te nì ndùxin-ne.

⁶⁰ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Nècuàchì có-ia vida anima-xi, divi ni cúxin xi nsìi-xi. Doco mii-ní, cuahán-ní cachitnùhu-ní razón sàhà ñuhiví ìì xí Dios.

⁶¹ Dandu inga nèhivì, nì cachi-nè xì-yá:

—Yùhù, cunchicuìn mii-ní, Señor mío. Doco dihna ni núhì (coo chíi) ndaquindèi xì nèhivì vehi.

⁶² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iin nèhivì sà-ìtníí-xí yàtà, nú cuisì yàtà-né indéhe-né, dandu mà quéé víámà. Te ducán iá stná xì iin nèhivì (mà iin-ni nihnú ini xì yùhù), mà cù sàà-nè cunduu-ne nèhivì xí ñuhiví ìì xí Dios.

10

Nansa nì techuún Stoho-ndà Señor 70 nèhivì xì-yá ñà-cùhùn-nè càhàn-nè palabra xi-ya

¹ Daaní, na ní nsìhi nì cuu ducán, dandu nì nacàxin Stoho-ndà Señor ùnì dico ùxin (70) tiàa, te nì techuún-yànè cùhùn-nè ùi ùi-nè codònù-né nùù-yá nacàhin-ne nsidaa ñuu xì nsidaa xaan ndé icúmí-yá yàha stná-yá. ² Ñàyùcànduá, nì cachi-yá xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, cuàhà nèhivì (tàñáha ga cunindisá). Te na iin cosecha cahnú ndanihi-nda nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchitóa. Ñàyùcànduá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúùn gá-yà nèhivì cùhùn quida xì chuun (ìì xí-yá), vàchi na ian ndanchító iin cosecha ndiaha nduá.

³ Vátùni cùhùn-nsiá vichi. Yùhù techuún mii-nsiá cùhùn-nsiá cacanu-nsiá mahì nèhivì dàná, cunduu-nsiá nahi lelù xicánúú mahì lobu. ⁴ Doco màsà cúníhí-nsiá ni-iin itni cuñuhu dihùn, ni stná morral xi-nsia, ni inga ndisàn-nsiá. Te ni-iin nèhivì màsà cásàhú xì-nsiá ichì. ⁵ Te nú sàni sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsiá, dandu cachi-nsiá xì stoho vehe ma: “Nì cundóó mánì mii-nsiá nèhivì vehe yohó”. ⁶ Dandu nú ndisa ndoó nèhivì tùha cundoo ndiaha vehe ma, dandu vátùni. Doco nú coó, nì cúnàhá ñà-nduá nì cachi-nsiá.

⁷ Cuisì iin-ni vehe cundoo-nsiá, te cuxi-nsiá te coho-nsiá ñà-nduá sàha nècuàchì divéhé-xímá mii-nsiá. Vàchi nsidaa ana quidáchúùn, xiñuhu cuàha xì-né iin algu. Màdi vehe yohó vehe yucán cundoo-nsiá, còó; iin-ni nì cundóó-nsiá cuisì iin-ni vehe. ⁸ Te nú nì sàà-nsiá iin ñuu, te candísà nèhivì cundoo-nsiá yucán, dandu ñà-nduá sàha-nensiá, divi ñà-jaàn nduá cuxi-nsiá. ⁹ Te dandúvaha stná-nsiá nècuàchì cuhí ndoó yucán, te dohó cachi-nsiá xì nèhivì yucán: “Vichi sàni quesaa razón sàhà ñuhiví ìì xí Dios ndé ndoó-nsiá”, cachi-nsiá. ¹⁰ Doco nú nì sàà-nsiá iin ñuu, te có-xíníndísà nèhivì yucán mii-nsiá, dandu màcuíta-nsiá mahì ichì cahnú ñuu mà, te cachi-nsiá xì-né: ¹¹ “Dècuèndè yàcá ñuu-nsiá nì tni sàhà-nsí, icúmí-nsí catù váha-nsiá còya, (vàchi ndahví gà modo xi-nsia). Doco cunaha váha-nsiá, yohó ndé ndoó-nsiá sàni quesaa stná razón sàhà ñuhiví ìì xí Dios (mate cóni ndúlócô-nsiá)”. Ducán cachi-nsiá (xì nèhivì ñuu mà). ¹² Te yùhù cachí` xì-nsiá na sàà quivì juiciu, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nìhì-né nùù nèhivì (malu) ñuu Sodoma.

¹³ ¡Ndahví nèhivì ñuu Corazín! ¡Ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte nì xini-nè, (te cóni ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducani nì coó stná milagru mà ñuu Tiro, ò ñuu Sidón nì cùí, dandísá, yàchì naxicocuìn ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè nàcùndoo-ne mahì yàà tutnù, (te cundumà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne). ¹⁴ Te quivì cuu juiciu, chicá iyuhu castigu icúmí nìhì nèhivì ñuu Tiro mà, xì nèhivì ñuu Sidón mà, te chicá fuerte coo castigu xì ñuu Corazín xì ñuu Betsaida mà. ¹⁵ Stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndé gloria, doco còó, ndé andea icúmí-nè nuu-ne.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú nì quihín casu nèhivì sàhà ñà-nduá cachí mii-nsiá, dandu iin-ni queámà na ian quihín casu stná-nè yùhù. Te nú nì cáhìchì ini-nè mii-nsiá, icúmí quee stná mà na ian cahíchì stná ini-nè yùhù. Te nú yùhù nì cáhìchì ini-nè, dandu iin-ni quee stná mà na ian sàni cahíchì stná ini-nè mii-yá ana díchúùn-xí vaxi.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì 70 nèhivì nì dàcuítì xì palabra xì-ya

¹⁷ Daaní, nì naxicocuín ùnì dico ùxìn (70) nècuàchì dacuahá-yá, te cudì ini-nè, cachí-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, Stoho-nsì Señor, dècuèndè stná ñà-malu nì cundee-nsí nùu-xí ñà-nì ndacùcahan-nsí quivì-ní.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì xini stnáì ñà-malu cusáhnû, nì quea ndè gloria vâxan, nì nacava na ian nì tàsa.

¹⁹ Cunaha-nsiá, vichi sàni dànìhìtáhvì stnáì mii-nsiá ñà-nú nì cuánihni-nsia còò ò sìduhma, dandu (còò nì-ñàha cuu xì-nsiá); te vâtùni cundee stná-nsiá nùu nsidaa ñà-malu, mate yáha ga xini ùhìandó, te yáha ga nacúndéâ, doco còò nì-ñàha cuu xì-nsiá. ²⁰ Xiñuhu cudì ini-nsiá vichi, doco màdì sàhà-ñà vâtùni nì cundee-nsiá nùu ñà-malu. Còò, cuisi xiñuhu cudì inì-nsia sàhà ñà-sàni sàcùitandiaa quivì-nsiá nùu (tutu iá) ansivi.

Ñà-nduá disáhà-xì nì cudì ini Jesús na ní nsiaa nècuàchì dacuahá-yá

²¹ Divi hora yucán nì cudì ini Jesús nì quida Espiritu Ìì xì Dios, te nì cachi-yà (xì Yuamánì-yá):

—Ndeníhì vâhi mii-ní, Yuamánì' Dios; vâchi mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xì ñuhivì. (Te palabra Ìì xì-ní), sàni chitnùní inì-ní ndòo dèhá' nùu nècuàchì nchichì; doco nùu nècuàchì nihnú ndahvi inì-xi nahi ñà-cuati, sàni dàtnùu-ní sàxìnìtnùní-nè. Ducán iá, vâchi ñà-jaàn nduá nì chitnùní inì-ní quida-ní, te nì cudì inì-ní coo ducán —nì cachí-yà xì Yuamánì-yá.

²² Dandu nì cachi stná-yà:

—Nùu Yuamánì' sàni nìhìtáhvì' dandacuí nùu nsidanicuú ñàha; te còò nì-iin nèhivì ináhà ana nduú yùhù, cuisi mii-yá; te cuisi yùhù ináhà stnáì mii-yá, cuisi yùhù xì stná nèhivì cuní' cundaà inì-xi sàhà-yá —nì cachí-yà.

²³ Dandu nì nacuico-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachí-yà xì-né:

—Nansicáhàn mii-nsiá, vâchi ndiaha gá iá ñà-nduá sàni xinìnùu-nsiá. ²⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà profeta sànaaha, xì cuàhà stná rey, nìsa cuni-nè cundehè-né ñà-nduá sàni xini mii-nsiá, doco cónì nìhìtáhvì-né cuni-nè. Te nìsa cuni stná-nè cunini-ne ñà-nduá sàni inini mii-nsiá, doco cónì sàà-nè nìhìtáhvì-né cunini-ne.

Nècuàchì samaritanu vâha inì-xì

²⁵ Daaní, nì ndacuiin iin nècuàchì ley xì veheñùhu, cuní-nè cundaà ini-nè nansa naxiconihì Jesús nùu-né. Te dohó nì cachí-nè xì-yá:

—Maestro, ¿ndíà nduá quide, te nìhìtáhvì' vida ndiaha nicanicuahàn?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nansa cachí tutu nduú ley xì Dios? Sàni cahvi-ní. Pues ¿nansa cachá'?

²⁷ Dandu nì cachi nècuàchì-mà:

—Dohó cachá': "Ícúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú ini-ndà, xì nsidanicuú valor xì-nda, xì nsidanicuú stná sàxìnìtnùní-ndà. Te nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán ícúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda".

²⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cachí vâha-ní. Ducán quida-ní, dandu nìhì-ní vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁹ Doco nècuàchì-mà, có-cuní-nè cachí nèhivì xì-né tonto iá-nè, ñàyùcànduá, nì cachí-nè xì-yá:

—Doco ¿índù clase nèhivì cachí xì-ndà nduú ñanìtnaha-nda?

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Cunini-ní historia.) Nìsa ìa iin tiàa ñuu Jerusalén, te nì quee-ne cuàhàn-nè inga ñuu nani Jericó. Doco (ichì mà) nì ndacùhun tnahá-né xì itnii tècuìhnà. Te nì sadì-te nùu-né, nì xidacuihna-té nsidaa sìcoto xì-ne, nì sahnì cuí-tené, grave nì dànàcuèhè-tené, te cuàhàn-te. ³¹ Daaní, nì cuu nì yàha iin dùtù ichì mà. Te nì xini-nè indúhu nècuàchì nì nacuehè mà, doco iladú nì yàha-ne. ³² Daaní, yucán nì yàha stná iin tiàa levita (quidáchuùn veheñùhu), te nì xini stná-nè nècuàchì-mà. Te divini iladú nì yàha stná-nè.

³³ Daaní, ichì yucán nì yàha stná iin nècuàchì ñuu Samaria, te na ní sàà-nè ndé indúhu nècuàchì mà, nì xini-nè nècuàchì mà, te nì cuhi inì-ñané. ³⁴ Nì tnàtuu-ne nì quidatatna-né ndé nì nacuèhè xì nècuàchì mà, nì dàqué-ne aceite xì vinu, te nì chidúcùn-nè. Dandu nì chindànùú-ñané quisi ndacá-né. te cuàhàn-nè xì nècuàchì mà dècuèndè iin vehe ndé quetátú nècuàchì xicá ichì caní. Yucán nì la-ne nì sandiaa-nè nècuàchì mà. ³⁵ Dandu inga quivì na ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì tavà-né ùi dìhùn, nì sàha-ne nècuàchì dìvéhé-xímá, cachí-nè: “Cundiaa sacù-ní nècuàchì ndahví yohó, te nú chicá cuàhà cuàhàn-ní quida-ní gastu, dandu icúmí danáí’ na náyahí”, nì cachi-nè. ³⁶ Pues, vichi cachí-ní xì: nùù nsi-ùni tiàa (nì yàha yucán), ¿indù nècuàchì meru nì sanduu ndisa ñanìtnaha nècuàchì nì ndacùhun tnahá xì tècuìhnà mà cahan-ní? —nì cachi Jesús.

³⁷ Dandu nì cachi nècuàchì ley xì veheñùhu ma:

—Pues, divi tiàa nì indehè ndahví xì nècuàchì mà.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, cuahán-ní, te divi ducán quida stná mii-ní.

Nansa nì cachi Jesús xì ùi cùhì nani Marta xì María

³⁸ Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ndé chicá nùù-xí ndé iá iin ñuu tii. Te yucán iá iin nècuàchì ñahà nani Marta, te divi-ne nì quida xi-yá invitar ñà-coo-ya vehe. ³⁹ Te yucán iá stná iin cùhì nècuàchì mà nani María. Te María mà, cudù ini-nè coo-ne ñuhù nùù Jesús cunini-ne ñà-nduá cachí-yà. ⁴⁰ Doco Marta, cuàhà gá chuun yuhùnùhú icúmí-nè, te ndé cutóntô-nè sàhà chuun ma. Ñàyùcànduá, vaxi-ne ndé iá-yà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿a có-dándóhà mii-ní ñà-sàni nacoò cùhì yùhù quidachuún mindái. Cachí-ní xì-né ñà-nì chindéé stná-nè yùhù.

⁴¹ Doco nì cachi-yà xì-né:

—¡Ndahví-ní, Marta! Cuàhà gá nacání inì-ní. Cuàhà gá chuun sahní-ní mii-ní sàhà-xí.

⁴² Doco cuisì imindaa chuun nduú ñà-íá ndisa necesidad quida-nda. Te divi chuun vaha ma nduá cudù ini María quida-ne vichi, te yùhù, mà cuàhi cuxio chuun vaha ma nùù-né.

11

Nansa quida-nda nú cuní-ndà càcàn tàhvì-ndà nùù Yua-nda Dios

¹ Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin xaan xicàn tàhvì-yà nùù Dios. Te nì nsihi nì càhàn-yà xì Dios ducán, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yà:

—Señor mío, dacuaha-ní nsiùhù càcàn tàhvì stná-nsi nacua nisa dacuahá Juan (Bautista) ana nchícùn xì mii-né.

² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na xicàn tàhvì-nsiá nùù Dios, dohó cachí-nsia:

Yua-nsí Dios iá ansivi, nì ndácùcahan tnùñuhu nèhivì quivì-ní; te yàchì nì sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xicàn tàhvì-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducán nì quidá stná nèhivì ñuhivì yohó. ³ Pan xi-nsi iin quivì, iin quivì taxi tahvi-níá nùù-nsí. ⁴ Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíká-nsí, vachi nsiùhù, xicáhnú stná ini-nsi sàhà nsidaa ana iníhíká nùù-nsí. Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù, te dacácu stná-ní nsiùhù nùù ñà-malu nicanicuahàn. (Amén.)

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà nú iá iin amigo xi-nda, te dava ñuu sàà-ndà vehe-ne, te cachí-ndà xì-né: “Amigo, taxi ica-ní ùni pan nùì, ⁶ vachi sàni quesaa iin amigo xi vehi, ichì caní nì quixi-ne. Te còò ni-íñàha cuàhi-nè cuxi-ne”. ⁷ Dandu amigo xi-nda ini vehe ma, vihini tiacu-nè, te cachi-nè xì-ndà: “Còò, màsà dáñáná-ní yùhù, vachi ndiadí vaha yehí, te itánduhù-nsí xì dèhe-nsi. Mà cùì ndácòì cuàhi mii-ní ñà-nduá xicàn-ní”, cachí-nè vihini. ⁸ Cunaha-nsiá, mate amigo xi-nda nduú-né, doco nì sàhà ñà-jaàn mà cándísâ-né ndacòò-ne cuàha-nèndó ñà-nduá xiñuhu-nda. Còò, doco sàhà-ñá nì cunaha iin-nda

càhàn-ndà yehè-né, ñàyùcàndùá icúmí-nê ndacòo-ne cuàha-nèndó iñàha. ⁹ Te yùhù cachí stnái xì-nsiá, càcàn tàhvì-nsiá, te ñihítàhvì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùu-yá), te tùia. Càhàn-nsiá (yehè-yá), te nuna. ¹⁰ Vàchi nsidaa ana xicàn tàhvì, icúmí-nê ñihítàhvì ndisa-neà; te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmí tùi ndisamà nùu-né; te nsidaa ana xicàn tàhvì nùu yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-yañà nùu-né.

¹¹ 'Nú ni càcàn iin dèhe-nsia iin pan cuxi-tè, amádi pan cuàha-nsiàte, te màdì iin yùu. Te nú cuñu siaca xicàn-te, màdì iin còò cuàha-nsiàte. ¹² Te ò nú nsìvì xicàn-te caxì-té, màdì iin sìduhma cuàha-nsiàte. Còò. ¹³ Mii-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vii. Ñàyùcàndùá Yuamáni-ndà iá ansivì, chicá icúmí-yâ cuàhatahvì-yá mii-nsiá Espíritu Ìl xí-yá nú ni càcàn tàhvì-nsiá nùu-yá.

Nansa ni dàquée cuáchi nèhivì ñiquí Jesús, có-quidá víi-yá, cachí-nè

¹⁴ Daaní, iin xichi ni cuu ni tavà-yá iin ñà-malu ìhin (ní nsida ìhin xì) iin nèhivì. Daaní, ni nsihi ni queamà, dandu vátùni ni nacahàn nècuàchìmà. Te ni ndulocó nèhivì cuàhà ndoó yucán. ¹⁵ Doco dava-ne, ni (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu —ni cachí-nè.

¹⁶ Te dava ga stná nèhivì yucán, ni xicàn-nè quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né, a ndísá cui quida-yañà, á coó, cahan-né. ¹⁷ Doco mii-yá, ináhá-yâ ñà-nduá nacání ini-nè. Ñàyùcàndùá, ni cachí-yà xì-né:

—Nècuàchì xídandacú nùu iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu còò gá modo cadandacú gá-nè nùu ñuu mà; te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ¹⁸ Te ñà-malu Satanás, nú ni cuní ùhì-sì tnahá-sì, dandu mà cúí gá dandacú-sì nùu quisi dava ga mà. Ducán cachí, vachi cachí mii-nsiá sàhí ñà-chindéé sì-Beelzebú yùhù, te ducán taví ñà-malu. Doco còò, ¹⁹ vachi stná nèhivì xí mii-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu, te ¿ana ñipódêr-xi quidá-nèamà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nè), ñàyùcàndùá, vátùni cachí mii-né xì-nsiá ñà-cóni cachí vii-nsiá sàhà yùhù. ²⁰ Doco Dios nduú ana chindéé xí taví-sì, ñàyùcàndùá náhà xicà ñà-vichi sàni sàa tiempu cunì-nsia nansa dandácù ndiaha Dios.

²¹ 'Ìin tiàa ndacuì, nú ñihí-te iin càa dana, te ndiaá-te vehe-tè, dandu còò ni-ñàha cuu xi ñà-icúmí-tè. ²² Doco nú ni quésáa iin ndósàhnú chicá fuerte, te cundee ndómà nùu-té, dandu dandiachi nsihi-nda arma ñihí-te, divi arma tuxí-te cuàhàn chindee xi-té ni cùí. Daaní, icúmí ndósàhnù mà ñihì-ndà nsidaa ñà-icúmí-têmà, te quida-nda xán nacua cudìi ini-ndà.

²³ 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra-xi nduú-né; te nsidaa ana có-chindéé xí danátáqui (nèhivì xí), ducán queámà na ian tàxì-né nècuàchìmà.

Nansa cuu xi iin nèhivì nú sàni naxicocuñi iin ñà-malu ni quee nùu-né antes, doco cóni quíhvì ndisa-ne ichi Dios

²⁴ 'Nú sàni quee ñà-malu nùu ini iin nèhivì, dandu xicánúu-sì, yáha-sì lugar ìchí, nandúcú-sì ndé coo dadí-sì; te nú ni cundáa inì-sì mà cùí, dandu cachí-sì: “Còò, chicá vaha nùhì ini nèhivì ndé nisa ìe antes, vachi vehi nduá”. ²⁵ Ñàyùcàndùá, mànuhù-sì anima nèhivì mà, te quidá-sì cuenta na ian sàni ndundoa, te ni nducutá. ²⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-sì nácuàca-sì inga ùsà tnahá-sì chicá tùha quini, te caquíhvì nsihi-sì ini anima nècuàchìmà ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhàjàn chicá pesadu nàcòò tiàa ma nùu antes.

Nansa ñihì-ndà cucumi-nda iin anima ndiaha

²⁷ Na càhàn-yá ñà-jaàn xì nèhivì cuàhà mà, dandu ni cachí iin nècuàchì ñàhà xì-yá:

—Nansicáhàn nècuàchì ni dàtúinuù xì-ní ñuhivì, te ni dàchìchì-né mii-ní.

²⁸ Dandu ni cachí-yà xì-né:

—Jaan. Doco chicá vaha cachí-ndà nansicáhàn nèhivì iníní xí Palabra ìl xí Dios, te quidá ndisa-neà cumplir.

Nansa nì cachi Jesús na ní xicàn nèhivì quida-ya iin milagru cundehè-né

²⁹ Daaní, chicá nì nachitu nèhivì cuáhà nùù-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nèhivì tiempu vichi, malu-nè. Xicàn-nè coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu iin milagru xì Jonás, iin nècuàchì nisa càhàn cuenta xì Dios. ³⁰ Vàchi milagru xì Jonás mà, ñà-yúcán nì sanduu iin seña nùù nèhivì ñuu Nínive. Doco divì ducán icúmí cuu xì stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí cuu stná iin milagru xì, te cunduu stná mà iin seña nùù nèhivì tiempu vichi. ³¹ Na quivì cuu juicio, te màcuíta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùù Dios), dandu yucán icúmí nàcuìn stná iin nècuàchì ñàhà nì sanduu reina dandacú nùù ladu sur sàhana. Te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi dècuèndè iin ñuu chicá xica nì quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí guá rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa inga ana chicá nchichí nùù Salomón mà, doco (có-ndùlócô nèhivì). ³² Te quivì coo juicio mà, yucán màcuíta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi nèhivì yucán, nì naxicocuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì tiempu vichi, còò, có-nàxícocuìn ini-nè mate sàni quesaa ana chicá ndiaha nùù Jonás mà.

Nansa ndiá icà-ndà cundiaa-ndà anima-ndà sàhà-ñá vātùnì datnúù Dios sàxínítnùnì-ndà

³³ 'In lámpara, có-nàcuícun-ndañá sàhà-ñá cuiin dèhá'; nì mà cuían tìxi iin icà; còò, icúmíá cuian ndé ducún, dandu cutnuà cutùì nùù nèhivì yàha ini vehe. ³⁴ Nduchínúù-ndà nduú ñà-tùinúù iquícúñú-ndà. Ñàyùcànduá, nú iá vaha ma, dandu vātùnì cutùì nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. Doco nú cuhí nduchínúù-ndà, dandu nàcuìtnùù núù-ndà. ³⁵ Te ducán stná xì anima-ndà. Ñàyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia, còtó cuiin tnuu ini anima-nsiá ndé cuáhàn datnúù mii-yá nì cùí. ³⁶ Doco nú ndisa, inicutu sàxínítnùnì-nsiá datnúù-yà, dandu mà cóó ni-iin lugar ndé iin tnúú, vàchi cundua mà na ian nchií ndiaha inicutu sàxínítnùnì-nsiá, te quee stná mà na ian tnúù fuerte iin lámpara nùù-ndà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-có-quidá vùì nècuàchì fariseu, te có-quidá vùì stná nècuàchì ley xi veheñùhu

³⁷ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà, dandu nì quida iin nècuàchì fariseu mii-yá invitar cùhùn-yà cuxi-ya xì-né. Ñàyùcànduá cuáhàn-yà, te nì yàha-ya ini vehe nècuàchìmà, te nì sàcòo-ya. ³⁸ Doco nècuàchìmà, nì ndulocó-nè ñà-cónì ndàhá-yá nacua nduú estilu xi-ne na cuáhàn-nè cuxi-ne. ³⁹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì nècuàchìmà:

—(Ndahví estilu chívàha) mii-nsiá nècuàchì fariseu, vàchi ducán queámà na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá ndoó, doco (iniá, quini iá`. Pues ducán iá stná) ini anima mii-nsiá, vàchi sàni xida cuàchi-nsia ñà-xího guá-nsiá cuàhà iñàha, te ni-hnú quini ini-nsiá. ⁴⁰ ¡Ndahví-nsiá! vàchi mà túha-nsia cundaà inì-nsia. ¿A có-ínáhá-nsiá ñà-iin-ni mii-yá nì quida vaha xi stná anima-nsiá, màdiá cuisì iquícúñú-nsiá? ⁴¹ Doco nú ni-hnú vaha inì-nsia, te cutùha-nsia dacútàhvì stnahá-nsiá, dandu vātùnì cundaà inì-nsia iá vùì nsidaa ñà-nduá (nì quidayucun Dios).

⁴² '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vàchi mate túha ndisa-nsia cuàha-nsia diezmu, (iá gà ndé có-quidá vùì-nsiá). Mate sàha-nsia diezmu xi yùcù cuatiluha caxì-ndà nahi ndua ndòò, ò yùcù cuati nani ruda, doco nú nduá (iin chuun cahnú), có-ndùlócô-nsiá sàhámà, vàchi có-nìhnú ndàcuisì ini-nsiá, nì mà túha stná-nsiá cuu ini-nsiá sàhà Dios. Pues divì ñà-jaàn ndisa ndiá icà-nsiá quida-nsia cumplir, te nì có-xiñùhù nacoò stná-nsiá diezmu mà.

⁴³ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vàchi na sàhàn-nsiá veheñùhu, cuisì lugar ndé cundoo vùì-nsiá nandúcu-nsiá; te na sàhàn-nsiá yàhvi, cuní stná-nsiá casàhú tnùñuhu cuàhà nèhivì xì-nsiá.

⁴⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì mii stná-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vaha-nsia. Vàchi na iin yavi xì nsìi, ducán iá mii-nsiá, te ò na iin ñaña có-nâhà gâ, te vihini cuànihni nèhivì nùá ñà-có-sâha-ne cuenta nduá yavi. Ducán iá stná mii-nsiá.

⁴⁵ Dandu iin maestru xi ley ì mà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, nú ducán cachí-nì sàhà nècuàchìmà, dandu queámà na ian dìquì stná nsiùhù càhàn-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví stná mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vàchi tùha-nsia quidayucun-nsiá cuàhà ley ñà-chivàha nèhivì, mate mà cùndéé ini-nè quida-neà. Doco mii-nsiá, có-dùcùn nì-iin dìnìndàhá-nsiàñà.

⁴⁷ ¡Ndahví-nsiá! vàchi tùha-nsia quidavàha-nsia monumentu nùù ñaña xi nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios sàhà, doco divi xii-nsiá nduú ana nì sahnì xì nècuàchìmà.

⁴⁸ Ñàyùcànduá, ducán queá na ian cudî inì-nsia sàhà cuàchi nì quida xii-nsiámà, vàchi dihna mii-né nì sahnì xì nècuàchìmà, dandu vichi (daxínu mii-nsiá chuun xi-ne), quidavàha-nsia monumentu xi nsìi ma.

⁴⁹ Ñàyùcànduá, dohó cachí Dios ñà-nchìchí guâ-yà: “Cuàhà profeta icúmî techuín, te càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi. Te cuàhà stná nècuàchì apóstol icúmî techuín nùù-né. Doco nèhivì malu mà, cahnì-né nèhivì xí, te nú coó, siquiera taxi-né nècuàchìmà”, cachí Dios. ⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, icúmî nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì casahnì nèhivì dècuèndè tiempu nì cuàha ñuhivì. ⁵¹ Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, icúmî nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì xihì mà dècuèndè tiempu nì xihì Abel xì dècuèndè tiempu nì xihì stná Zacarías, divi Zacarías nì sahnì-né mahì veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmànì-ndà Dios.

⁵² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vàchi ducán iá na ian dandacú-nsiá sàhà (vehe ndé dacuahá) nèhivì cundaà ini-nè (sàhà Dios), doco nì chidèhé-nsiá ndahàcáa nuna yehè vehe ma. Nì cónì quìhvi mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà-yá, te nì sadi stná-nsiá nùù nèhivì cunì quìhvi dacuahá —nì cachi Jesús.

⁵³ Daanì, nì nsihi nì cachí-yà nsidaájàn, dandu nì xidà ini nècuàchì ley xi veheñùhu ma, xì stná nècuàchì fariseu, te nì caquesaha-né nì càhàn ndee-né xì-yá, cunì-nè càhàn-yà, te cachi-yà sàhà cuàhà iñàha, ⁵⁴ áma cáchí-yà iñàha ñà-cui daqueé cuàchi-ne dìquì-yá.

12

Icúmî cundaà inì-xì sàhà nsidaa nèhivì danani úún nduú nèhivì vaha

¹ Vichi sàni nataca chitu cuàhà mìl nèhivì, dècuèndè sànihni tnahá-né. Dandu nì càhàn Jesús xì nèhivì mà. Primeru nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá, cachí-yà:

—Cuidadu cundoo-nsia, còtó quida-nsia na quidá nècuàchì fariseu. Vàchi nacua (còò permisú cuichuún-nsiá) levadura (vicò xí-nsiá), divi ducán còò stná permisú quida-nsia na quidá nècuàchìmà, danani úún-né nduú-né nèhivì váha. ² Cunaha-nsiá còò nì-iñàha coo dèhé nicanicuahàn. Icúmîa tùia, te cunitnùhu nèhivì sàhà. ³ Dècuèndè stná ñà-nduá nì cachi nèhivì na ndoó dèhé-né ndé iín tnúú, icúmî palabra mà natùì vate stná ndé nchíí orá. Te mate caya nì càhàn iin tiàa sàhà tùtnù compañeru-né ndé ndoó-né vehe chicá ndiadí, doco icúmî palabra mà (cuìtià), vàchi nana ducún nèhivì, te cachitnùhu ndee-né nsidaámà.

Chicá vaha yùhí-ndà mii-yá dandacú sàhà vida xi-nda inga ñuhivì

⁴ Amigos, cachí xì-nsiá: màsà yùhí-nsiá ana cui cahnì xì cuisì iquicúñú-nsiá; còó, vàchi nú sàni xihì-nsiá, dandu còò cá nì-iñàha cui quida ga-nè. ⁵ Doco yùhù cachí xì-nsiá ana ndiá là-nsiá yùhí-nsiá. Xiñuhu yùhí ndisa-nsia mii-yá ana icúmî derechu dandiachi xi anima-nsiá andea nú sàni xihì-nsiá. Mii-yá, ndisa xiñuhu yùhí-nsiá.

⁶ 'Sàhà cuisì ùì tuní dicó-né ùhùn chòlìhì. Doco ni-iin quisì mà, có-nândòdó Dios-si. ⁷ Dècuèndè ináhá stná-yà nadaa idìdìni itá dìni iin iin nèhivì. Nàyùcànduá, màsà nácánì inì-nsia, vàchi chicá ndiaá-nsià nùu iin chòlìhì tii, te ò nùu cuàhà stná-si.

⁸ 'Yùhù cachí` xì-nsiá, nú cachí vate iin nèhivì ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Nùhiví, icúmí stnàì cachì nùu ángel xi Dios ñà-divi nèhivì xí nduú stná nècuàchìmà. ⁹ Doco nú ni chídèhé-nè ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnàì mii-né nùu ángel xi Dios.

¹⁰ 'Mate ni càhàn ùhì iin nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Nùhiví, doco vátùni nìhì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu lì sàni càhàn ùhì-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà nècuàchìmà.

¹¹ 'Daaní, nú ni dátñâtuu nèhivì mii-nsiá nùu nècuàchì dandacú nùu veheñùhu, ò nùu juez, te ò nùu tè-nìhì chuun, màsà nácánì ini-nsià nansa naxiconihí-nsiá nùu-té, ¹² vàchi momentu yucán icúmí Espíritu lì xí Dios chindee-yá mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá índù-ñá chicá ndiaha cachi-nsiá —nì cachi Jesús.

Cuàhà peligrú ndacá ñà-cunduu-nda nècuàchì cuicà

¹³ Daaní, iin tiàa iin mahì nèhivì cuàhà yucán, nì cachi-nè xì Jesús:

—Maestro, càhàn-nì xì ñàni ñà-nì cándísâ-né dacuachí-né interés nì ndutahvì-nsí (nùu yua-nsí).

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Senór, còò chuun nì níhì` cundui juez nsidandai sàhà chuun xi mii-nsiá, nì có-nduú stnàì iin ana dacuachì-xi biene xi-nsia.

¹⁵ Te nì cachi stná-yà xì nèhivì cuàhà mà:

—Cuidadu cundoo-nsia, màdì xihò-nsiá cuàhà iñàha, vàchi mate ni coó cuàhà gá biene xi-nda, có-cuní cachàmà ñà-sàni nìhì ndisa-nda vida ndiaha. Còò.

¹⁶ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

—Nisa ìa iin tècuicà; te iin cosecha cahnú nì cuàha itù-te. ¹⁷ Nàyùcànduá, nì nacani inì-te, cachí-te: “¿Nansa quide? Vàchi có-cuàhà gá ndé covàha cosecha xi”. ¹⁸ Dandu nì cachì-te: “Chicá vàha dohó quide; cuàhìn duquín vehe cuachi yohó, te quidavàha saí vehe chicá nahnú sàhà-ñá vátùni sàà nàcòvàha cosecha xi, xì nsidaa gá stná ñà-cuìqué. ¹⁹ Dandu cachì inì-ni mií: Vichi sà-ìá cuàhà iñàha iá vàha. Vátùni sàà ñà-jaàn cutiacuì cuàhà cuìà; vátùni quetatui vichi, vàchi iá ñà-cuxi, te cohi. Contentu cuàhìn coi”, nì cachì-te. ²⁰ Doco nì càhàn Dios xì-té, cachí-yà: “¡Loco ió! vàchi ñuú vichi icúmí naquihin animo, dandu nsidaa biene sàni chivàhu, ¿ana ndòò xán?”, nì cachi-yà. ²¹ Te ducán icúmí coo xì nèhivì dacáyà xì cuàhà ñà-cuicà sàhà mii-xí, te nú còò nì-ñàha nduú ñà-cuicà ndisa-ne nùu Dios —nì cachi Jesús.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²² Daaní, después nì cachi stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Yùhù, cachí` xì-nsiá, màsà nácánì ini-nsià sàhà vida xi-nsia nansa nìhì-nsiá ñà-cutiacu-nsià, nì sàhà cuerpu xi-nsia, nansa tui ñà-cundixi-nsia. Còò, ²³ vàchi màdì cuisì ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi ndisa-nda vida ndiaha; te cuerpu xi-nda ¿amádi chicá ndiaámà nùu sìcoto ndìxì-nda? ²⁴ Cundehè-nsiá càlù, có-xitú-si, có-ndàníhì-si cosecha xi-si, nì còò vehe icúmí-si, nì còò stná nì-iin lugar ndé chivàha-si iñàha; doco Dios, dacútiácú-yàsi. Te mii-nsiá, ¿amádi chicá ndiaá-nsià nùu laa mà? ²⁵ Cunaha-nsiá, mate yàha ga sahní-nsiá dìni-nsiá, te nacánì inì-nsia, uun-ni nduámà, mà níhì-nsiá cuahnu ga-nsià nì-iin dava metro. ²⁶ Nàyùcànduá, nú mà cùì quida-nsia chuun tii jaàn, dandu chicá vàha màsà càhni gá-nsià dìni-nsiá sàhà chuun dava ga.

²⁷ Cundehè-nsiá nansa sahnú ita nani lirio; có-quidáchúñ-yá, nì có-quidávàha stná-yà sìcoto, doco chicá ndiaha ita mà nùu rey Salomón (nisa ìa sàhana), mate yàha ga vico nì sandixi-ne. ²⁸ Iin ita, yùcù-ni nduá, (có-ndiaá ndisa); quivì vitni iá` campu, te tnaa sàni

ìchà, vihini quèa xitnù coca. Mate ducán nduá, doco ndiaha gá nì quìdavàha Dios ita mà. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí-yá cuàhatahvì stná-yà ndohó iin ñà-cundixi-nda. Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísà-nsiá Dios.

²⁹ 'Màsà cacánúú-nsiá cahnì-nsiá dìnì-nsiá nansa tùi ñà-cuxi-nsia, coho-nsia. ³⁰ Vàchi nsidaa nèhivì ndoó ñuhìví, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nê. Doco ndohó, iá Yuamánì-ndà Dios, te ináhá-yá xiñuhu nsidaámà nùù-ndà. ³¹ Ñàyùcànduá, dihna xiñuhu nanducu-nsiá nansa chivàha vii-nsiá ley xi ñuhìví ìì xí-yá, dandísá nìhì stná-nsià nsidaa ñà-nduá cumánì gá nùù-nsiá.

Ndè Gloria xiñuhu dacáyà-ndà ñà-cuicà-ndà

³² 'Mii-nsiá, nahi rii-xí nduú-nsiá, te cachí xì-nsiá, màsà yúhì-nsià, mate mà túù-nsiá, vachi sàni chitnùnì ini Yuandiaha-nsiá ñà-cundiatú anima-nsià ndè ñuhìví ìì xí-yá.

³³ 'Dicò-nsiá biene xi-nsia, te dacútàhvì-nsiá nècuàchì ndahví. Dandu queámà na ian sàni chivàha-nsia ñà-cuicà-nsiá ndè gloria. Te queé stná na ian iá vaha mà ini iin itni mà sáà tèhì, vachi ndè gloria yucán, mà sáà ndañuhá, vachi mà quíhín tècuìhnà-ñá, nì mà cúsiquídí stná. ³⁴ Vachi ndé quida-nda cuenta iá vaha ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuàhà ini anima-ndà —nì cachi Jesús.

Ndiá icà-ndà cundoo tùha-nda, vachi sà-itàúú-yá naxicocuìn-yà

³⁵⁻³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Cundoo tùha-nsia na ian quidá peón xíndiatu na nsiáá lamú xi-tè na cuàhàn nècuàchì mà vicò nandàhà; nacuícun-té lámpara, te yáha ga ndiatú-te. Daaní, nú sàni nsiaa nècuàchì mà, te nì càhàn-nè yehè, dandu vichi vichi cuàhàn-te nacuna-tè nùù-né.

³⁷ Nansicáhàn-té nú ndiatú tùha-tè na nsiaa-nè, vachi seguru icúmí-nè quidayucun-nè, te dayáha-ne peón mà ndé cundoo-tè cuxi-tè. ³⁸ Te nú ndè dava ñùu, ò ndé` sinduhá nì nsiaá lamú mà, te xíndiatu ìì peón mà, pues nansicáhàn-té nì sandiatu-tè.

³⁹ '(Inga ejemplu), nú ináhá-ndá ndévì hora quixi tècuìhnà quìhvi-tè vehe-nda, dandu cundiatu tùha-nda, mà cuáha-nda quìhvi-tè. ⁴⁰ Divi ducán stná mii-nsiá, cundoo tùha stná-nsià, vachi iin quìvì có-nìhnú inì-nsia naxicocuìn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví —nì cachi-yà.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴¹ Dandu nì cachi Pedro xí-yá:

—Señor mío, ¿a ní nacani-ní ejemplu jaàn ñà-cutùha miinì nsiùhù, te ò cuní stná-ní quìhin casu nsidaa nèhivì dava ga?

⁴² Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—¿Ana tuxí ini-nsià nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Nì ìa iin peón; tùha-tè quida vii-té, quidá sahnú-te. Te nì nìhì-té chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa nècuàchì mà quìvì cuiñuhá. Daaní, cuàhàn lamú mà. ⁴³ Pues nansicáhàn peón nì ndòo dandacu-ma nú iin-ni quidá víi-tè dècuèndè nsiaa tu lamú xi-tè. ⁴⁴ Cunaha-nsiá, icúmí nècuàchì mà cuàha-ne peón mà chuun ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁵ Doco nú nacání chicuéhè ini peón mà, te cachí-te: “Cucuee va lamú xì, dandu nsiaa-nè”, te quesáhá-tè cahnì cuii-te peón dava ga mà, tiàa-ne te ñahà-né, te cuisi-ní ñà-cuxi-tè, te coho-tè cucahan-té, te cutnáhà stná-te xì tè-xìni xihí-te. ⁴⁶ Pues nú quidá-te ducán, dandu icúmí lamú xi-tè nsiaa-nè iin quìvì có-nìhnú inì-te, cundua iin tiempu có-ínáhá-tè, dandísá nìhì-tè iin castigu cahnú sàstnùhù, iin-ni ndoho-tè ñà-nduá icúmí ndoho nsidaa gá ana có-xiníndísà xí-yá.

⁴⁷ 'Iin peón, nú ináhá vaha-tè ñà-nduá cuní lamú xi-tè quida-tè, te có-quidá-teá, có-ínìní-te ñà-nduá cachí-nè, dandu cuàhà gá icúmí-tè ñàhni-tè. ⁴⁸ Doco nú có-cùndáà vaha ini peón mà, te quidá-te iin falta, dandu chicá iyuhu ñàhni-te. Vachi ducán queá na ian nacóó-ndá cuàhà ñà-icúmí-ndá nùù ndahà inga nèhivì (ñà-cundiaa-nè). Pues

nú ducán, dandu cuàhà stná iñàha icúmí-ndá naquihin-nda nùu nècuàchìmà. Vàchi nú ni ndóo cuàhà iñàha ndahà iin nèhivì, dandu divì-ni ducán cuàhà iñàha icúmí stná-ndà nandacàn-ndà nùu-né.

Mà ndóo ini dava nèhivì sàhà ichì Jesús; mà úhì tàhndè dava-ne sàhà

⁴⁹ 'Cunaha-nsiá, yùhù vàxi cundui nahi ñuhu quiñuhu ñuhivì, (vàchi sàhà yùhù icúmí nèhivì tàhndè dava-ne). Te ja sácú vàha ñà-sànì quiñuhu ñuhu mà ni cúndúá! ⁵⁰ Vàchi iá iin tnùndoho icúmí yàhi, te cuàhà gá nacaní ini ndè cachi sàà hora yàhamà. ⁵¹ ¿A túxí ini-nsia vàxi ñuhivì yohó ñà-cucumi nèhivì paz? Còó, vàchi sàhà yùhù icúmí tàhndè dava nsidaa-né. ⁵² Ndè vichi xi ndé' quivì nùu-xì icúmí tàhndè dava-ne. Por ejemplu, nú iá iin vehe, te ndóo ùhùn nèhivì, ùnì-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùi mà. Te nú coó, ùi-nè cuni ùhì xì nècuàchì ùnì mà. ⁵³ Te ò iin tiàa, cuàhàn-nè cuni ùhì-nè dèhe-ne, te nú coó, dèhe-ne cuàhàn cuni ùhì xì mii-né; te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì-nè dèheyoco-né; ò nú coó, dèheyoco-némà cuni ùhì xì mii-né; te ò dido iin nècuàchì ñahà cuni ùhì xì sànu-ne; ò nú coó, sànu-nemà cuni ùhì xì mii-né.

Ndiá icà-ndà nacuni-ndà índuvì tiempu nuná ñuhivì, te sáhatahvì Dios gracia xi-ya, vàchi icúmí tiempu mà nsiha

⁵⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì cuàhà ndóo yucán:

—Mii-nsiá (nècuàchì ñuu yohó), nú nì xinì-nsia itá vico ladu quécahnu orá, dandu cachí-nsiá: “Vàxi dàvì”, te ducán iá. ⁵⁵ Te nú caná tàchì ladu sur, dandu cachí-nsiá: “Cuàhàn coo ihni”, te divì ducán coo. ⁵⁶ ¡Ndahví-nsiá! Danani uun-nsia nchichí ndisa-nsia, vàchi mate túha-nsia nacuni-nsiá seña iá ñuhivì xì ansivì, doco ¿índù chuun mà cùì nacuni stná-nsiá índù tiempu nduá vichi? ⁵⁷ Có-chìndéé sàxìnítnùnì-nsiá mii-nsiá sàhà-ñá cui màníhì ini-nsia índù chuun nduá chuun vàha.

⁵⁸ 'Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-tensiá cuàhàn nùu tè-nihí chuun, dandu chicá vàha nanducu-nsiá ñà-nacahan stnahá-nsiá Dios sàhà-nsiá na meru xicá-nsiá ichì cuàhàn-nsiá, te màdiá cundaca-tènsiá sàà nùu juez, vàchi juez mà, dayáha-tènsiá ndahà comandante xi-tè, te chicadi tèmà-nsiá vehecàa. ⁵⁹ Te ñà-ndáa nduá cachí' xì-nsiá, nú ni cuu-xi-nsiá ducán, dandu mà quéé gá-nsiá dècuèndè nú sàni dànáa nsihí-nsiá nsidanicuú ñà-nduá nihíca-nsiá —nì cachi Jesús.

13

Chuun cahnú nduú ñà-cuu-nda arrepentir sàhà cuàchi-nda

¹ Daaní, tiempu yucán nì cachitnùhu nèhivì xì-yá nansa nì cuu xi nècuàchì ladu Galilea, nì dándacú Pilatu, te nì sahnì soldadu-nè na meru sáhatahvì-né quisi nduú promesa xi-ne nùu Dios; meru xihì quisi mà, te nì sahnì-ténê. ² Dandu nì naxiconihí-yá nùu nècuàchì nì nacani mà, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì Galilea mà, ¿a tuxí ini-nsiá ñà-chicá nì sanduu-ne nèhivì cuàchi nùu nsidaa nècuàchì ñuu-nè, te sàhàmà nì xihì-nè ducán? ³ Còó, cachí', vàchi divì ducaní ndañuhu stná mii-nsiá nú màsà cúú-nsiá arrepentir sàhà cuàchi-nsia. ⁴ Te ináhà stná-nsiá nansa nì cuu yatni Siloé yucán na ní ndua iin torre, te nì chàhmà sàhùn ùnì nèhivì. Pues ¿a tuxí ini-nsiá chicá nisa ìa cuàchi nècuàchìmà nùu nsidaa gá nèhivì ñuu-nè Jerusalén? ⁵ Còó, cachí'; vàchi dècuèndè mii stná-nsiá, divì ducaní icúmí stná-nsiá ndañuhu-nsiá nú màsà nàxícocuìn ini-nsia sàhà cuàchi-nsia.

Ejemplu sàhà yutnù cóni cuàha quisi vídì-xi

⁶ Dandu nì nacani-ya ejemplu yohó:

—Nisa ìa iin tiàa icúmí xì iin ñuhù iá ñà-tàtá, te yucán iin stná iin nù-higu. Te nì sàa tiàa mà iin xichi yucán, cuàhàn-nè cuida-ne fruta-nu nì cuí, doco còò nì-iin sìhigu-nu nì ndácùhun-ne. ⁷ Ñayùcànduá, nì cachi-nè xì tèndiáa xì yutnù tatá mà: “Cunaha-ní, sàcuàhàn ùnì cuà quixí indéhí, áma níhí' sìhigu yutnù yohó cahín, doco còò-sí. Nì táhndè-nu chicá vàha; có-cùnì' cuiin uun gà-nu yohó”. ⁸ Doco peón mà, nì cachì-te:

“Senór, nacao gá-nínu dècuèndè inga cuà, vàchi cuní dadayí ñuhù sàhà-nú, te daquéi majada, ⁹ ama cuàha-nùsì; te nú coó, dandísá, tãhndè-nu”, nì cachi peón mà.

Nansa nì quida Jesús iin quivì descansu, nì dándúvaha-ya iin nècuàchì ñahà xicá todo

¹⁰ Daaní, iin quivì sábadò iá-yà iin veheñuhu dacuahá-yà nèhivì. ¹¹ Te yucán nì quìhvi stná iin nècuàchì ñahà, sàhùn ùnì cuà dandohó iin ñà-malu-nè, nì cuítá yaa-ne quidá-sì, ñàyùcànduá xicá todo-ne, mà cùì nácuìn ndàà-nè. ¹² Doco na ní xini Jesús-nè, nì cana-yanè ñà-tnàtuu-ne. Dandu ní cachi-yà xì-né:

—Mii-ní nècuàchì ñahà jaàn, sàni quee cuèhè malu quidá quini xi-ní.

¹³ Dandu nì chitándòó-yà ndahà-yà dìni-né. Te vichi vichi nì ndundaà cuerpu xi-ne, te nì nìhì-né nì nácuìn ndàà-nè. Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì naquimanì-né Dios. ¹⁴ Doco nècuàchì dandacú nùu veheñuhu yucán, nì cuduchi ini-nè, vàchi quivì descansu nduá na ní dándúvaha-ya nècuàchì mà. Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì dandacu-ma xi nsidaa nèhivì yucán:

—Íñu quivì ùnì iá quidachuun-nda; ñàyùcànduá, quivì jaàn quixi-nsia nduvàha-nsia, màdiá quivì descansu.

¹⁵ Dandu nì naxiconihí Stoho-ndà Señor nùu nècuàchì mà, cachí-yà:

—¡Ndahví-ní! ¡Cachí uun-ní vaha-ní! vàchi nsidaa-nsiá, cada quivì descansu ndàxìn-nsiá buey xi-nsia, ò burru xi-nsia, te sàhàn-nsia xì-sí ñà-coho-sì tècuí. ¹⁶ Te nècuàchì ñahà yohó, descendencia xì xii-ndà Abraham nduú stná-nè, ñàyùcànduá, amádi ndiá ìcà stná-nè dàñà stná-nè nùu cuèhè itnìí xì-nè, mate quivì descansu nduá, vàchi sàcuàhàn-ndà sàhùn ùnì cuà nuhnì iquicúñú-nè quidá ñà-malu —nì cachi-yà.

¹⁷ Daaní, nsidaa nècuàchì xini ùhì xì-yà, nì nducahan-ne; doco nèhivì cuàhà mà, nì cudì ini-nè sàhà nsidaa obra ndiaha quidá-yà.

Iin ejemplu nì nacani Jesús ñà-cundaà ini-ndà nansa coo tiempu na xitià palabra xi-ya

¹⁸ Daaní, nì cachi gá-yà xì-né:

—¿Índu ñàhà cui cachì sàhà-ñà cundaà vii ini-nsia nansa iá ñuhivì ì xí Dios? ¿Índu ejemplu cui nacani xì-nsiá, te sàà-nsià cundaà ini-nsià nansa iá tiempu mà? ¹⁹ Pues cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà, na ian nì cuu na ní chihi iin tiàa tata mà itu-nè, te nì sahnu; iin yutnù cahnú nì nanduu-nù. Dècuèndè laa ndavá ansivì, vaxi stná-sì quidávaha-sì tacà-sì mahì-nú.

Ejemplu sàhà tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

²⁰ Daaní, tucutu nì cachi-yà:

—¿Índu ejemplu cui nacani xì-nsiá sàhà ñuhivì ì xí Dios? ²¹ Na iin tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, ducán nduá, vàchi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàqué-ne mahì ùnì maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

Yehè Sìtníhì

²² Daaní, na xicá-yà ichì Jerusalén, nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, dacuahá-yà nèhivì ndoó yucán. ²³ Te nì cachi iin nèhivì mà xì-yà:

—Señor mío, ¿a iyuhu nèhivì cunduu nècuàchì càcu anima-xi?

Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì mà:

²⁴ —Quida-nsia lucha fuerte quìhvi-nsia yehè sìtníhì gloria, vàchi ñà-yohó cachí xì-nsiá: nùu nsidaa nèhivì cucuni quìhvi yucán, cuàhà-né, mà níhì-né yàha-ne. ²⁵ Vàchi quida-nda cuenta na ian iá iin vehe, te cuní-nsià quìhvi-nsia, doco sàni nacadi nècuàchì divéhé-xímá yehè-né. Ñàyùcànduá sàà-nsià, te cáhàn-nsià yehè, cachí-nsià: “Stoho-nsì Señor, nacuna sacù-ní nùu-nsì”. Dandu nècuàchì mà, icúmí-nè cachi-nè: “Còó, tàcùnì mii-nsiá, (nì có-ínáhì) índu nì quixi-nsia”. ²⁶ Dandu mii-nsiá, cuàhàn-nsià cachí-nsià: “Nsiùhù, nìsa cutnahá-nsì xì-ní nì sandoo-nda nìsa xixi-nda nìsa xihi-nda (tècuí); te mii-ní, nìsa dacuahá-ní nèhivì ñuu-nsì, calle ñuu-nsì”. ²⁷ Dandu nècuàchì sahnú yucán,

icúmí-nê cachi-nê: “Yùhù cachí` xì-nsiá, tàcùní` mii-nsiá, ni có-ínáhi índù nì quixi-nsia. Ñàyùcànduá, cuahán-nsià iladu, vâchi nècuàchì chicuéhè xínduu-nsia”, cachi nècuàchì sahnu-ma. ²⁸ Pues (ducán stná mii-nsiá), icúmí-nsiâ cuni-nsià na yáha xì-ndà Abraham ndè ñuhiví ìì xí Dios, mii-né xì stná Isaac, xì Jacobo, xì nsidaa stná nècuàchì profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya sàhana. Nsidaa-né icúmí-nê màcùndoo-ne nùù Dios ñuhiví ìì xí-yá. Doco mii-nsiá, cóo; fuera icúmí-nsiâ ndòo-nsia. Dandu yáha ga cuahàn-nsia cuacu-nsia, ndé càna nùhu-nsia (ñà-ndòhó guâ-nsiâ). ²⁹ Vâchi nsidanicuú ladu icúmí quee nèhiví sàà-nè ñuhiví ìì xí-yá, cunduu-ne nèhiví vâxi ladu caná hora, xì nèhiví ladu quécahnú stná`, xì nèhiví ladu norte, xì nèhiví ladu sur, nsidaa-né icúmí-nê casaà-nè màcùndoo-ne (ndé iá vicò) ñuhiví ìì xí-yá. ³⁰ Vâchi nèhiví nhícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàà-nè nàcòdò nùù-né nùù-xí (quívì yucán), te nècuàchì idónuu vichi, icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhiví ñuu Jerusalén

³¹ Divi quívì yucán nì casaà dava nècuàchì fariseu nùù-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuahán-ní quecuaán-ní yohó, vâchi cuní Herodes cahni-té mii-ní.

³² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì mà:

—Cuahán-nsiâ, te dohó cachi-nsiâ xì tè-icúmí guá maña mà: “Cunaha-ní, vichi xi tnaa cuahìn tavi ñà-malu ñuhú anima nèhiví, te dandúvâha stnáì nècuàchì cuhí, dandu quívì ùnì cuahìn dansihí chuun xi”. ³³ Doco sà-ia ñà-caqui vichi, te tnaa, te idá, vâchi ndè ñuu Jerusalén nduú lugar ndé tûha ndisa nèhiví cahni-né iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

³⁴ ¡Ndahví mii-nsiâ nècuàchì ñuu Jerusalén! vâchi tûha-nsia cahni-nsiâ nècuàchì cáhàn palabra xi Dios, vâchi na techúûn-yànè sàà-nè nùù-nsiâ dandu caníyúú-nsiânè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáquì mii-nsiâ nùí na ian danátáca sùun pilu xi-sì ñà-nàcùñuhu quisi mà tìxi ndìxi-sí; doco cóo, cónì cuní-nsiâ. ³⁵ Ñàyùcànduá icúmí lugar xi-nsia yohó ndòo nihnia. Te cachí stnáì xì-nsiâ, mà cuní gà-nsiâ yùhù ndè cachi sàà quívì cachi-nsiâ xì: “Ndiaha gá mii-ní, vâchi divi ana vâxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

14

Nansa nì dandúvâha Jesús iin nècuàchì ndohó cuèhè cuiun

¹⁻² Daaní, iin quívì descansu cuahàn-yà vehe iin nècuàchì idónuu nùù nècuàchì fariseu, cuahàn-yà cuxi-ya yucán. Te vehe nècuàchì mà iá stná iin nècuàchì cuhí cuèhè cuiun, te iin-né nùù-yá. Ñàyùcànduá, dava ga nècuàchì fariseu ndoó yucán, indéhe váha-neyà, nansa quida-ya. ³ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì nècuàchì fariseu mà xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu ndoó yucán:

—¿A sáha ley ìì xì-ndà dandúvâha-nda nèhiví nú quívì descansu nduá? (Cachi-nsiâ xì.)

⁴ Doco nècuàchì mà, dadí úun nì ndòo-ne. Ñàyùcànduá, nì tnii-ya ndahà nècuàchì cuhí mà, te nì dandúvâha-yanè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vâtùni cùhùn-ní vichi.

⁵ Dandu nì cachí stná-yà xì nècuàchì ndoó yucán:

—Nú iá iin burru, ò iin buey xi-nsia, te nì nacava-sì ini iin xìchi, ¿ama cùhùn-nsiâ carrera tavà-nsiási, mate quívì descansu nduá? —nì cachi-yà.

⁶ Te mii-né, màncùì nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá.

Mà váha ndanihi-nda mii-nda nduu-nda ana chicá ndiaá

⁷ Daaní, nì xini Jesús nansa quidá nècuàchì nì quesaa vicò mà, nandúcú-nè lugar cundoo-ne ndé chicá quee tnùñuhu xí-né. Ñàyùcànduá, nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

⁸ —Nú càna iin nèhiví cùhùn-nè iin vicò nandàhà, màsà cóo-né ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí, vâchi vihini sàà stná inga ana chicá quidáñuhú nècuàchì divéhe-xí. ⁹ Nú ducán, dandu icúmí nècuàchì divéhe-xímá tnàtuu-ne ndé iá nècuàchì nì sàà primeru

mà, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Cuxio-ní, te ni coó nècuàchì sahnú yohó lugar xi-ní”. Dandu nècuàchìmà, ndacuiin-nè, te cùhùn-nè coo-ne inga lugar ndè cahà-xí, te ndòo cahan-ne. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò, dandu nanducu-nda lugar chicá cahà-xí coo-nda, dandu na tnátuu nècuàchì divéhé-xímá, icúmí-nè cachi-nè xì-ndà: “Amigo, nahà-ní, coo-ní ndé nduú lugar chicá iá tnũñuhu-xí”. Pues nú ni quidá-né ducán, dandu chicá quee tnũñuhu xi-nda nùu nècuàchì cutnáhâ xí-ndá ndoo-nda xixi-nda yucán. ¹¹ Vàchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nè sàà-nè ndòo cahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhí ndahví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nìhì xì tnũñuhu —nì cachi Jesús.

¹² Daaní, nì càhàn-yà xì nècuàchì nì cana xi-yá ñà-cuxi-ya, cachí-yà xì-né:

—Nú cuàhàn-ní quida-ní iin vicò vehe-ní, dàtnàà ò sàcuaà, dandu màsà cáná-ní amigo xi-ní, ò ñani-ní, ò tnaha-ní, ò nècuàchì cuicà ndoó yatni, còtó cana stná-nè mii-ní vehe-ne, te ducán danàà-né favor nì quida-ní. ¹³ Còó, vachi nú cuní-ní quida-ní iin vicò, dandu cana-ní nècuàchì ndahví, xì nècuàchì nì nacuehè, xì nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá; ¹⁴ dandu ndiaha gá coo xi-ní, vachi nsidaa nècuàchì yucán, mà cúí danàà-né nùu-ní. Daaní (ndè inga vida) na natiacùn-ní xì nsidaa gá nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xí, icúmí-ní nìhì-ní ñà-vàha xi-ní sàhámà —nì cachi Jesús.

Ejemplu sàhà vicò cahnú

¹⁵ Daaní, iin nècuàchì cutnáhâ xí-yâ na xixí-yá yucán, nì tiacu-nè ñà-nduá nì cachi-yà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Ndiaha gá coo tiempu cundoo-nda ñuhiví ìì xí Dios, te cuxi-nda pan yucán.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nisa ìa iin tiàa nì quida iin vicò cahnú. Cuàhà gá nèhivì nì cana-ne. ¹⁷ Dandu na hora cuàhàn-nè cacuxi-ne, nì techuún-né iin peón xi-ne (ñà-caca-tè) cachitnùhu-tè xì nsidaa nècuàchì nì cánà mà ñà-sà-ìá hora yàha-ne, vachi sà-ìá listu nsidaá.

¹⁸ 'Doco iin-ni nì cacachi nsidaa-né ñà-nì cuicáhnû ini nècuàchì quidà-xì vicò mà sàhà-né. Nècuàchì primeru, nì cachi-nè: “Còó, làcà nì xiin iin ñuhù xí, te icúmí cùhìn cundehià. Nì cuicáhnû ini-nè sàhí”, cachí-nè.

¹⁹ 'Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vachi làcà nì xiin ùhùn yunta buey, te icúmí cùhìn cundàà inì sàhà-sí, a quidá ví-sí, á coó. Nì cuicáhnû ini nècuàchìmà sàhí”, nì cachi tiàa mà.

²⁰ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vachi làcà nì nandáhí, te ñàyùcànduá, mà cúí cùhìn”.

²¹ 'Ñàyùcànduá, mànuhù peón mà, te nì nacani-tè xì lamú xi-tè nansa nì cacachi iin iin nèhivì mà. Ñàyùcànduá, nì xidà ini nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì peón mà: “Cuahán-ní vichi duha cacanu-ní inii calle ñuu-ndà yohó, calle nahnú te calle cuati, te danátacà-ní nècuàchì ndahví, nècuàchì nì nacuehè, xì stná nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá ñà-nì quixí-né vicò xí”.

²² 'Ñàyùcànduá, (ducán nì quida peón mà); dandu nì cachì-te: “Sàni quide ñà-nduá nì cachì-ní xì', señor, te vátuni cundoo más gá nèhivì”. ²³ Dandu nì cachi tu lamú mà xì peón mà: “Vichi cuahán tu-ní nsidaa ichì xì nsidaa callejón, te datnátuu-ní nèhivì sàhà-ñá chitu vehi nèhivì. ²⁴ Vachi ñà-yohó cachí' xì-nsiá, ni-iin nèhivì nì quide invitar daa, mà níhì-né ni-iyuhu ñà-cuxi-ne vehi”.

Nansa nì cachi Jesús xì-ndà ñà-iin-ni nì nácání ini-ndà cunchicùn-ndàyá

²⁵ Cunaha-ní, cuàhà gá nèhivì xínchicùn xì-yá cuàhàn stná-nè. Ñàyùcànduá nì naxic-ocuñin-yà yàtà-yá, te nì cachi-yà xì-né:

²⁶ —Nú vaxi iin nèhivì nùí, te cuní-nè cunchicùn-nè yùhù, dandu (màsà ndúlócô gà-nè ñà-nduá cachí) yua-né, ò dihi-né, ò dèhe-ne, ò ñani-nè, ò cùha-ne, mate (nì cá-cútúxí ini nècuàchìmà) sàni xini ùhì tnaha-nemà mii-né. Nì màsà cúú gà stná ini-nè sàhà vida xi-ne, vachi nú coó, mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin ana nchícùn xì'. ²⁷ Te xiñuhu stná (ñà-coo-ne dispuestu cui-nè sàhí), quida-ne cuenta na ian nsidá-né iin cruz cuàhàn-nè

cui-nè. Vàchi nú có-nìhnú ini-nè ducán, te có-nchícùn stná-nè yùhù ducán, dandu mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin nēhivì xí. ²⁸ Vàchi nú cuní-ndà quidavàha-nda iin vehe ducún, amádi dihna coo-nda quida-nda cuenta xi-nda a vátùni sàà dihùn xì-ndà, ²⁹ còtó mà cúí daxínu-ndañá, cuisì cimientu xan daquésáhá-ndá, te sà-lá ni. Dandu nècuàchì indéhe, cuàhàn-nè cuàcùndiaa-nèndó, ³⁰ cachi-nè: “Cuàhàn tè-jaàn quidavàha-tè iin vehe ni cúí, doco cóni níhì-té daxínu-teá”, cachi-nè (cuàcùndiaa-nèndó). ³¹ Daaní, stná iin rey, nú cuní-te cùhùn-te guerra nàá tnàhá-te xì inga rey vaxi xi soldadu-xi, amádi dihna coo-tè nacani vaha inì-te, a vátùni sàà ùxìn mìl soldadu xi-tè ñà-cundee-té nù òcò mìl soldadu xi inga rey mà, á coó. ³² Te nú mà sàà soldadu xi-tè, dandu na táñàha ga cuyatni inga rey mà, dandu techuún-te nēhivì xí-te cùhùn-nè ndatnuhu-né xì tēmà nansa nsihi pleitu xi-tè. ³³ Te ducán stná mii-nsiá, xiñuhu nandòdó-nsiá nsidanicuú iñàha icúmí-nsiá, vachi nú coó, dandu mà cúí sàà-nsiá cunduu-nsia ana nchícùn xí’.

Ejemplu nacání sàhà iin nì cuchicuehe, te ducán stná ndohó, màdí cuchicuehe anima-ndà

³⁴ Vaha ga iin, (vachi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà); doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá ndu-adi gá. ³⁵ Vachi còò cá chuan, mà cúndúá ñuhù chihi-nda, ni mà váha daquéé stná-ndà nùu itu-ndà. Chicá vaha cate-ndañá. Ni cúníní vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

15

Ejemplu nacání sàhà rii nì tucù

¹ Daaní, nì catnàtuu cuàhà tè-dàchíyàhvi, xì cuàhà gá stná nēhivì iá cuàchi-xi, vachi cuní-nè cunini-ne ñà-ndúá cachí-yà. ² Dandu nècuàchì fariseu, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, nì xitnùhu-neyà, cachí-nè:

—Nècuàchì jaàn, cudî ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì cuàchi; dècuèndè xixí tàcá stná-nè xì nècuàchì mà.

³ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

⁴ —Nú ndoó iin cientu rii xì-ndà, te nì quecuaán iin-sì ¿ndiá nduá quida-nda? ¿Amádi nacoo-nda 99 quisi dava ga mà iin yodò, te cùhùn-ndà nanducu-nda inga quisi mà ndè cachi nanihì-ndàsí? ⁵ Daaní, nú sàni ndacùhun-ndàsí, cudî ini-ndà ⁶ mànuhù-ndà vehe-nda idádócó-ndà quisi mà. Dandu cana-nda amigo xi-nda xì stná nècuàchì ndoó yatni, te cachí-ndà xì-né: “¡Nahà-nsia cundoo-nda cudî ini-ndà, vachi sàni natù rii xí nì ndañuhu ni cúí!”

⁷ Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, nú nì sàà iin nēhivì iá cuàchi xi cuu-ne arrepentir, dandu yáha ga xícudî ini ana ndoó gloria. Ndè chicá cudî ini-nè sàhà nècuàchì mà nùu 99 nēhivì nìhnú vaha inì-xi, vachi mii-né, có-xiñùhù gá cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dihùn nì ndañuhu, te nì natùia

⁸ Te ò (inga ejemplu. Ni cachí-ndà iá) iin nècuàchì ñàhà icúmí xí ùxìn dihùn plata. Pues nú nì ndáñuhú ian, amádi nacuicùn-né iin isì, te nasihvi-né vehe-ne ñà-nanducu-néà ndè cachi natùia. ⁹ Daaní, nú sàni nanihì-néà, dandu cana-ne amigo xi-ne xì stná nècuàchì ñàhà xíndoo yatni, te cachi-nè xì nècuàchì mà: “Naha-nsiá cundoo-nda cudî ini-ndà, vachi sàni natù dihùn xí nì ndañuhu ni cúí”, cachí-nè. ¹⁰ Te cachí stnáì xì-nsiá, ducán cudî stná ini nsidaa ángel xi Dios nú nì sàà iin nècuàchì iá cuàchi-xi cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dèhe nì sàhàn xicà

¹¹ Dandu nì cachi stná-yà:

—Nisa ià iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. ¹² Te nì cachi tèchicá chii xi yua-té: “Papá, taxi-ní ñà-nduú tàhvi nìhì-nsí nùu-ní”. Ñàyùcàndúá, nì sàha-ne iin iin-tè ñà-nduú tàhvi-té. ¹³ Cóni yáha cuàhà quivì, te nì dàtàcá tèchicá chii ma nsidaa ñà-icúmí-tè, te cuàhàn xicà-té inga ñuu. Yucán nì quida ndevàha-tè gastu dihùn xí-te, nì quihvi-tè cuàhà viciu. ¹⁴ Daaní, na ní nsihi dihùn mà, nì quixi fuerte tnama ñuu yucán, te nì quesaha-té nì ndundahví-te.

15 Ñàyùcàndùá, cuàhàn-te nùu iin lamú ñuu yucán, te nì nìhì-té chuun nùu nècuàchìmà, nì techuún-nète cuàhàn-te campu dacáxâhan-tè cochi. 16 (Ñàyùcàndùá, yucán iá-te campu mà), dècuèndè nchichi yùcù saxí cochi-mà cahan stná-te caxì-té, doco còò nì-iin nèhivì sáha xi-té nì-iñàha. 17 Dandu nì nàcùnihu sahnú inì-te, te nì cachì-te: “Cuàhà gá peón ndoó vehe yué, te iá cuàhà ñà-cutiacu-nè, dècuèndè cuyódo gá-ñà nùu-né. Doco yùhù, yohó ié` ndè cuní` cuì quidá doco. 18 Chicá vâha naquihin ichì nùhì ndé iá papá xi, te cachì xi-né: Papá, nsidá cuàchi nùu Dios, te nsidá cuàchi stnáì nùu mii-ní. 19 Nì mà nàtùì cunduu guè nahi dèhe-ní; nahi peón xi-ní cundui quida-ní cuenta”. Ducán nacánì inì-te entre mii-té. 20 Ñàyùcàndùá, nì naquihin-tè ichì mànuhù-té ndé iá yua-té.

Te xica ì vâxi-té ndé iá nècuàchìmà, te nì xini-nète. Dandu nì cuhi ini-nète, te nì dàyáâ-nè cuàhàn-nè nì numì nihni-nète. Nì tutuyuhu tnahá-né nùu-né. 21 Dandu nì cachi dèhe-nemà xi-né: “Papá, nsidá cuàchi nùu mii-yá iá ansivi, te nsidá cuàchi stnáì nùu mii-ní. Mà nàtùì cunduu guè nahi dèhe-ní”, nì cachì-te. 22 Doco yua-té, nì cachi-nè xì peón xi-ne: “Tavà-nsiá sìcoto chicá finu, te chindixi-nsiàte; te nì cúnacáá stná iin anillu dìnndàhá-te; nì nácuàin stná-te iin ndisàn. 23 Te cundaca stná-nsia chelù ndatnù quixi cuì-si quida-nda vicò. 24 Vâchi sàni xihì dèhi yohó cahín, doco vichi (sàni nsiaâ-te) na iin tiàa nì natiacu. Sàni ndañuhu-té nì cuì, doco vichi sàni natùì-tè”, nì cachi yua-té. Te nsidaa nècuàchì ndoó yucán, nì quesaha-né nì quida cahnú-né vicò mà.

25 Daaní, dèhe sahnú nècuàchìmà, iá-te nùu itú. Te nì naquihin-tè ichì màndixi-tè. Te na nì cuyatni-tè vehe, nì tiacù-te quidándáá nèhivì, te itásáhá stná-nè. 26 Ñàyùcàndùá, nì cana-tè iin peón; nì xicàn tnùhù-té nùu nècuàchìmà, cachì-te: “¿Ndíà ndúá cùu-guá vehi?” 27 Dandu nì cachi peón mà xi-té: “Sàni nsiaa ñani-ní, ñàyùcàndùá nì cachi yua-ní ñà-nì cahní-nsí chelù ndatnù, vâchi sàni natùì dèhe-ne, te còò nì-iñàha nì cuu xi-té”. 28 Ñàyùcàndùá, nì xidà ini ñani sàhnùma, có-cuní-te nansìhvi-tè vehe. Dandu nì quee yua-té nì càhàn vù-né xi-té. 29 Doco nì cachì-te xi-né: “Cunaha-ní, sàcànì cuìà ié` nùu-ní quidáchúin, te inínì nsidanicuú ñà-ndúá cachì-ní xì; doco tàñáha ga dacútâhvi-ní yùhù nì-iin litú quida stnáì vicò xì amigo xi. 30 Doco vichi sàhà ñà-nì nsiaa tè-ndúú dèhe-ní yohó, (ñàyùcàndùá quidà-ní iin vicò cahnú), dècuèndè nì xihì stná chelù ndatnù xi-nda sàhà-té, mate nduú-te iin ana nì quida uun gastu xì biene xi-ní sàhà ñahà xí-te”, nì cachi dèhe sahnuma. 31 Dandu nì cachi yua-té: “Yohó, dèhi nduú stnáù. Siempre ió xí. Te nsidaa ñà-ndúú biene xi, stoho stná` nduú stnáù. 32 Doco vitni ndiá icà-ndà quida-nda vicò, te cudìì ini-ndà, vâchi tè-ñanù yohó, nì xihì-te cahín, doco vichi yohó iá-te na ian nì natiacù-te; sàni ndañuhu dahuun-tè nì cahín, doco còò, sàni nsiaâ-te vichi”.

16

Ejemplu nacánì sàhà mayordomu cónì quidá víi

1 Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Iin nècuàchì cuicà, nì ìa iin mayordomu xi-ne, te nì cachitnùhu nèhivì xi-né: “Có-quidá víi mayordomu xi-ní xì biene xi-ní”. 2 Ñàyùcàndùá, nì cana-ne tèmà, cachì-nè xi-té: “¿Nansa iá ñà-ndúá quidà-ní? vâchi càhàn tnùhù nèhivì sàhà-ní nùí. Pues vichi icúmí-ní quida nsihi-ní entregar cuenta xi-ní nùí, vâchi cuàhàn taví mii-ní nùu chuun xi-ní ñà-ndúú-ní mayordomu”, nì cachì-nè. 3 Ñàyùcàndùá, nì quesaha-tèmà nacánì inì-te, cachì-te inì-ní mii-té: “¿Nansa quide vichi? vâchi cuàhàn lamú xi dacúxió-né yùhù nùu chuun xi. Ndahví, vâchi còò valor xi quidachuín xì pala. Vihini càcàn stnáì caridad, doco cucáhán nùí. 4 ¡Áà! Vichi sàni cundaà inì nansa quide, te cundoo ana cuàha lugar coi vehe-xi na quei nùu chuun xi”, nì cachì-te. 5 Ñàyùcàndùá, nì cana-tè iin iin nèhivì iníhíca nùu lamú xi-tè. Te nì ndàcàtnùhù-té nùu nècuàchì primeru mà: “¿Nadaa iníhíca-ní nùu lamú xi?” 6 Te nì cachi nècuàchìmà: “Iin cientu tonel aceite iníhíquê”. Dandu nì cachi mayordomu mà: “Tnii-ní cuenta xi-ní, coo-ní yohó, te yàchì natiaa-ní cuenta xi-ní

ñà-cundua cuisì ùi dico ùxin (50) tonel vichi”. ⁷ Dandu nì cachì-te xì inga-nè: “Te mii-ní, ¿nadaa iníhíca-ní?” Te nì cachi nècuàchìma: “Iin cientu carga nùnì trigu iníhíquê”. Dandu nì cachì-te: “Tnii-ní cuenta xì-ní, te natiaa-ní cùmì dícó (80) carga-ní”. ⁸ Daaní, lamú xì-tè, nì cundaà ini-nè ñà-nduá quidá-te. Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-tè sàhà-ñá cónì quidá víi-tè: “¡Na nchichí guá nì quida-ní!” nì cachi-nè. Vàchi cunaha-nsiá, nèhivì nihnú inì-xì cuisì ñuhiví yohó, chicá cuehé-nè nùu chuun xì-ne entre nsidaa mii-né, te chicá mà cuehé nèhivì datnúu Dios sàxinítnùnì-xì.

⁹ Te yùhù cachí xì-nsiá: mate dava-tè, có-quidá víi-tè xì dihùn xí-te, doco mii-nsiá, xiñuhu cuichuún víi-nsiá ñà-cuicà-nsiá sàhà-ñá naquimanì nèhivì-nsiá, dandu na quívì nsìhì dihùn xí-nsiá mà, vátùni cuàha Dios sàa-nsiá nùu-yá vehe ndiaha-yá nicanicuahàn.

¹⁰ Nú sàni nìhì iin nèhivì iin chuun tii, te quidá víi-néa, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà vátùni quida víi stná-nè iin chuun chicá cahnú. Te ò nú có-quidá víi-né chuun tii ma, dandu nì mà quidá víi stná-nè iin chuun cahnú. ¹¹ Ñàyùcànduá, nú icúmí-ndá ñà-cuicà ñuhiví cuàchi yohó, te có-quidá víi-nda xán, dandu còò iin cuàha xì-nda ñà-nduú ñà-cuicà ndiaha ndisa. ¹² Te nú có-quidá víi-nda chuun ñà-cundiaa-ndà biene xì inga ñanìtnaha-nda, dandu còò iin cuàha xì-nda ñà-cunduu biene xì mii-nda.

¹³ Iin tè-quidáchúûn, mà cúí coo ùi patrón xì-tè, vàchi nú ducán, dandu icúmí-tè cuni ùhì-te iin-ne, te inga-nè cuu inì-te sàhà-xí. Te ò nì cachí-ndà, iin-ne coo vàha xì-tè, te inga-nè cahíchi inì-te. Te ducán stná mii-nsiá, nú cuú ini-nsiá sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsiá nùu Dios —nì cachi Jesús.

¹⁴ Daaní, nècuàchì fariseu, itá stná-nè yucán, inínì-né nsidaa ñà-nduá cachí-yà, te nì sàcundiaa-nèyà, vàchi cuàhà gá cuú ini-nè sàhà dihùn. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nùu nèhivì cuní-nsiá ndee vàha-nsia, na ian nì cundúu-nsiá nèhivì váha guá. Doco Dios, ináhá-yà ñà-ñùhú ini anima-nsiá. Vàchi ñà-nduá chicá xího nècuàchì ñuhiví yohó, có-nâtùia nùu mii-yá, vàchi ñà-chicá có-íá vàha nduá nùu-yá.

Iin palabra nì cachi Jesús sàhà ley xì Moisés xì sàhà ñuhiví ìi xí Dios

¹⁶ Inii tiempu antes quesaa Juan (Bautista) nì sandiaa ley (xì Moisés) xì stná palabra nì cachi profeta nìsa cahnàn cuenta xì Dios. Doco tiempu xì Juan vàxi duha nì quesaha xítia cuentu sàhà ñuhiví ìi xí Dios, te vichi nsidaa nèhivì, quidá-né lucha sàa-nè ñuhiví ìi mà.

¹⁷ Doco ley (sànaha) ma, nicanicuahàn cundua iin ley vàha; vàchi nì-iin seña tii xí iin letra xan, mà nunca sàa ndañuhá. Chicá mà úhì ndañuhu ansivì xì ñuhiví, doco ley mà, nicanicuahàn coa.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mà váha cate tnàhà-ndà

¹⁸ Nú nì caté stnahá iin tiàa xì ñahàdihì-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà, cuàchi ndisa cundua. Te nú nì nándàhà stná iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà ní sate stnahá, divini cuàchi cunduu stná mà.

Nansa nì cuu xì iin tècuicà xì stná iin nècuàchì ndahví nani Lázaró

¹⁹ Nìsa là iin tècuicà, ndixí-te sìcoto cuxín finu, xì cuàhà gá sìcoto chicá vii. Te nsìquívì nìsa quida-tè vicò cahnú vehe-tè. ²⁰ Te nìsa là stná iin nècuàchì satú nani Lázaró, indúhu-né yehè cahnú tècuicà mà, te itándiaa chitu nsìhì uhi ìcà-né. ²¹ Te cuní-nè nìhì-né pedazu cuati comida cóyo nùu mesa xì tècuicà mà cuxi-ne. Dècuèndè stná sìhina, vàxi-sì ndé iá-nè, te nacuáhá yáa-sì nsìhì uhi ìcà-némà. ²² Daaní, nì sàa quívì nì xìhì-nè, te nì caquixi ángel nì nacuaca-ne anima nècuàchìma cuàhàn-nè ndé iá xii-ndà Abraham. Daaní, después nì xìhì stná tècuicà mà, te nì ndùxin-tè. ²³ Dandu (nì sàa-te) ndé ndoó anima nècuàchì xínduu nsì. Te yucán nì quesaha-té ndohó cuàhà-té. Dandu nì ndacoto-tè nì xini xicà-té yucán iá Abraham, te yatni uun iá stná Lázaró. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì ndàhì ndee-té, cachí-te: “¡Abraham! ¡Xii-nsí nduu-ní! Cundehe ndahví-ní yùhù; techuun-ní Lázaró quixi-ne dandaxín-né dìnindàhà-nè tècuí, te danchíco-ne yàí, vàchi yáha ga ndohí

ié mahì ñuhu yohó”. ²⁵ Doco nì cachi Abraham: “Nsinuu inì-ní, hijo, vàchi na nìsa itiacù-ní ñuhiví, vaha vida nìsa icumi-ní. Doco Lázaro yohó, còó; yáha ga ndahví nìsa yáha-ne. Doco vichi sàni ñihitáhvi-né cudìi cuáhà ini-nè, mientras mii-ní, icúmí-ní ndoho-ní. ²⁶ Te iá stná inga ñàha, vàchi mahì nsiùhù yohó xì mii-nsiá jaàn iá iin yui cahnú cunú sàstnùhù. Ñàyùcànduá, mate ni cúcáhàn-nsi yáha-nsi ndé iá-ní, doco mà cúí; te stná mii-nsiá, mà cúí yáha stná-nsià ndé ndoó nsiùhù yohó”. ²⁷ Dandu nì cachi tèmà: “Pues, nú ma cúí, dandu sacúndáhvi nùù-ní, tío Abraham; techuún sacù-ní Lázaro nùhù-nè vehe papá xì. ²⁸ Vàchi yucán ndoó ùhùn ñani, te cuní càhàn Lázaro xì-té ñà-màsà quíxí stná-te lugar yohó ndé ndòhò guá-nsi”. ²⁹ Dandu nì cachi Abraham xì-té: “Sà-icúmí-té libru ì nì tiaa Moisés, xì stná libru nì tiaa nècuàchì profeta. Ni cúníní-te ñà-nduá cachí nùù tutu mà”. ³⁰ Dandu nì cachi-te: “Còó, tío Abraham, vàchi nú nì nátiácú iin nsii, te sàà-nè càhàn-nè xì-té, dandísá, icúmí-té cuu-tè arrepentir”. ³¹ Doco nì cachi Abraham xì-té: “Nú có-cuní-te cunini-té ñà-nduá nì cachi Moisés, te nì ñà-nduá nì cachi profeta, dandu mà sàà-te naxicocuñ inì-te mate nì nátiácú iin nsii (càhàn xì-té)”.

17

Cuàhà gá ni coo-nda cuidadu, còtó quida-nda iin cuàchi

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndàà nduá, icúmí dava nèhivì tucù-nè ichì có-ndiàà quida ñanìtnaha-ne. Doco ndahví nècuàchì datúcù tnàhà-ximà. ² Vàchi chicá vaha nì mácùndiacu iin yùù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñà màsà dátúcù-nè nì-iin ñà-cuati yohó. ³ Ñàyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia sàhà ñà-nduá quidá-nsiá.

’Nú quidá iin ñanìtnaha-nsia cuàchi nùù-nsiá, dandu càhàn-nsià xì-né sàhámà. Te nú nì náxicocuñ inì-nè sàhà ñà-nduá nì quida-ne, dandu cuicahnú inì-nsia sàhà-né. ⁴ Mate ùsà xichi iin quivì nì quidá-né iin cuàchi nùù-nsiá, có-quidá, vachì nú cada iin iin xichi vaxi-ne cachí-nè ñà-cuù-né arrepentir, dandu icúmí-nsiá cuicahnú inì-nsia sàhà-né —nì cachi Jesús.

Vàtùni quida stná-ndà milagru nú nihnú vaha ini-ndà mii-yá

⁵ Dandu nècuàchì nì ñihì chuun nùù Stoho-ndà Señor, nì xicàn tàhvi-né nùù-yá, cachí-nè:

—Chindee-ní nsiùhù ñà-nì sàà-nsi cunindisá víi gá-nsi.

⁶ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Cuati lihngu tata yutnù nani nù-mostaza. Te ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nú xiníndisà ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata mà, dandu dècuèndè vātùni dandacú-nsiá nùù yutnù nahi yutnù fruta jaàn ñà-nì ndánchító-nu yohó, te cùhùn-nu ndiachi-nú mahì mar, dandu seguru ducán icúmí coo.

Ejemplu sàhà peón quidáchuùn nùù-ndà

⁷ Nì cachí-ndà iá iin peón xi-nda, te quidachuùn saín-te nùù-ndà. Te vihini xitú-te, o ndiáà-te quisi xi-nda. Doco nú nì nsiaà-te vehe, ¿a cachí-ndà xì-té ñà-nì cùhùn-te cudamá-te? ⁸ Còó, dohó cuàhàn-ndà cachi-ndà xì-té: “Quidayucùn-ní ñà-cudamí, dandu nsidavii-ní mii-ní, te taxi-ní ñà-cuxi, te cohi. Doco mii-ní, dècuèndè después icúmí-ní cuxi-ní”, cachi-ndà xì-té. ⁹ Pues, ¿a náquímàn-ndà peón mà nú sàni quida-tè nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-té? Ádi coó. ¹⁰ Pues divi ducán stná xì mii-nsiá, vachì nú sàni nsihi nì quida-nsia nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-nsiá, dandu icúmí-nsiá, cachi-nsiá: “Còó nì-ñàha nì quidá-nsi, cuisì ñà-nduá ndiá ìcà-nsi nì quida-nsi”, —nì cachi Jesús.

Nansa nì dandúvaha Jesús ùxin tiàa ndohó cuèhè lepra

¹¹ Nchícùn Jesús ichì Jerusalén cuàhàn, te nì yàha-ya ladu Galilea xì stná ladu Samaria.
¹² Te na ní sàà-yà iin ñuu tii nì xini-yà yucán vaxi ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra. Itá xica-né,
¹³ cána ndee-né, cachí-nè:

—;Stoho-nsì Jesús! ;Cundehè ndahví-nî nsiùhù!

¹⁴ Daaní, na ní xini Jesús nècuàchìmà, nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià dacuní-nsià dùtù icà-nsià.

Ñàyùcànduá nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te meru xicá-né ichì mà, dandu nì nduvàha nsidaa-né. ¹⁵ Te iin-ne, na ní xini-nè sàni nduvàha-ne, nì naxicocuñ-nè, nì ndenihi vaha cuahà-né Dios, ndee cáhàn-nè. ¹⁶ Te nì sàcuñ sísì-né nùu-yá, naquímànì-néyà. Te nduú-né iin nècuàchì ñuu Samaria. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Amádi ùxìn tiàa nì nduvàha? Doco 9 nècuàchì dava ga mà, còò-né nì naxícócuñ.

¹⁸ Cuisì mindaa nècuàchì tùcù yohó nì naxicocuñ naquímànì xì Dios.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì naxicocuñ mà:

—Ndacuñ-ní xuhun-ní vehe-ní. Vátuni nì xinindisa-ní, te ñàyùcànduá nì nìhì-ní nì nduvàha-ní.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuñ Jesús ñà-cusahnú-yá nùu ñuhíví yohó

²⁰ Daaní, nì ndàcàtnùhù nècuàchì fariseu nùu-yá índù tiempu sàà quivì cusahnú Dios ñuhíví yohó. Te nì cachi-yà xì-né:

—Màdiá nduchínùu-nsià cuni-nsià ñuhíví ìì xí Dios. ²¹ Mà cúnduámà ñà-cachitnùhu nèhivì xì-nsià, cachi-nè yohó iá ñuhíví ìì mà, te ò yucán iá. Còó, vachi yohó mahì mii-nsià iá ñuhíví ìì mà.

²² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vaxi iin tiempu na yáha ga cunì-nsia cundua tiempu ndiaha (naxicocuñ) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví, doco tàñáha ga sàà cundua tiempu mà. ²³ Te nú cachí nèhivì xì-nsià ñà-yohó sàni naxicocuñ, te ò yucán ié, màsà cùhùn-nsià xì-né, màsà cúnchícùn-nsià-nè. ²⁴ Vachi na ian tása, te natnúu fuerte inicutu ansivi ndè iin ladu xì ndè inga ladu, ducán icúmí cuu stná xì yùhù na sàà quivì xí, (te cundehè nsidaa nèhivì yùhù).

²⁵ Doco antes, cuàhà iñàha icúmí ndohi; vachi icúmí nèhivì tiempu vichi cahíchì ini-nè yùhù. ²⁶ Te nacua nì cuu tiempu xi Noé sàna, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quivì xí yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví. ²⁷ Vachi tiempu xi Noé mà nisa (ndoo cuéyàà nèhivì ñuhíví), xixí-né, xihí-né, te nándàhà-né. Te ducán nisa quida-ne dècuèndè nì sàà quivì nì quihvi Noé barcu cahnú, dandu nì quixi dàvì nì sahnì xì nsidaa nèhivì mà. ²⁸ Daaní, ducaní stná nèhivì ñuu Sodoma tiempu xi Lot sàna, xixí-né, xihí-né, xiín-né, te dicó-né; xitú stná-nè, te quidávàha stná-nè vehe; ²⁹ doco divi quivì nì quee Lot ñuu mà, dandu ndè ansivi nì còyo ñuhu xì tàtnà cuaán sahan quini, te nì caxihì nsidaa nèhivì ñuu mà. ³⁰ Ducán icúmí cuu stná na quivì naxicocuñ, te cuni nèhivì yùhù.

³¹ 'Quivì mà, nú ndoo nèhivì dìnivèhé-né (quetátú-nè), te ini vehe ñuhú ñà-icúmí-nè, dandu màsà ndúlócò-nè sàhámà. Cuisì-nì nì cùnù dèhé-nè chicá vaha, Te ò nú ndoo-né nùu itú, dandu màsà naxícócuñ-nè vehe-ne. ³² Màsà nándòdó-nsià nansa nì cuu xi ñahàdihí Lot. ³³ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu-ñá dandáñúhú-nèàmà quea; doco nsidaa ana có-dacácu xi vida xi, divi cunduu nècuàchì càcu.

³⁴ 'Yùhù cachí xì-nsià, na sàà ñuu naxicocuñ, dandu ndé quidì ùi nèhivì, icúmí cuxio iin-ne, te iin-ne ndòo. ³⁵ Te ndé ndoo ùi nècuàchì ñahà cutnàhà nchicó, iin-ne icúmí cuxio, te inga-nè ndòo. ³⁶ Te ndé ndoo stná ùi tiàa nùu itú, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

³⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿índù cuàhàn cuu ñà-jaàn?

Te nì cachi-yà:

—Cunaha-nsià, (ducán iá nahi dichu cachí): “Ndé indúhu ñà-nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

18

Ejemplu nacaní sàhà iin nècuàchì ndahví nì sàhàn nùù iin juez cuehé

¹ Dandu nì nacani Jesús xì-né iin ejemplu ñà-cundaà ini-nè ñà-iin-ni icúmí-ndá càcàn tàhvi-ndà nùù Dios, te màdiá cuhuun ini-ndà. ² Dohó nì cachi-yà:

—Nisa ìa iin juez iin ñuu; doco nì cónì sácáhvì-tê Dios, nì stná nèhivì. ³ Te divi ñuu yucán nisa ìa stná iin nècuàchì ñahà nì xìhì iì-xí. Te sàhàn nècuàchì mà nùù juez mà, cachí-nè: “Nsidandaà-ní chuun xi, vàchi iá iin nècuàchì xìnì ùhì xí”. ⁴⁻⁵ Doco cónì cùnì-te. Daaní, después nì nacani inì-te, cachí-te inì-ni mii-té: “Yáha ga sáhachuún ñahàcuàán yohó yùhù. Ñàyùcànduá mate có-càhvì Dios, nì có-càhvì stnáì nì-iin nèhivì, doco cuàhìn nsidandaì chuun xi nècuàchì yohó, vàchi cuñáñi ñà-tutoo quixi-guá-nè nùì”.

⁶ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor:

—Cundehè-nsiá nansa nì cachi juez mà, mate malu-nè, (doco icúmí-nè chindee-nè nècuàchì mà). ⁷⁻⁸ Ñàyùcànduá, Dios, ¿áma nsidandaà stná-yà sàhà nèhivì nì nacàxin-ya nú ndui te ñuú xicàn tàhvi-né, te sacúndáhvì-nè nùù-yá? Te ¿a caní tiempo cueé-yà, te sàà quivì nsidandaà-yà ducán? Còó, yàchì icúmí-yà nachitacùhá-yà sàhà-né, cachí xì-nsiá. Doco quivì naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ¿a ndísá cunindisá cuàhà nèhivì yùhù cahan-nsiá? —nì cachi Jesús.

Ejemplu nacaní sàhà iin nècuàchì fariseu cuadú, xì sàhà stná iin nècuàchì dachíyàhvi nì naxicocuñ inì-xi

⁹ Daaní, nì nacani-ya iin ejemplu sàhà nèhivì ndaníhì vàha guá xì mii-xí, te cachíchì ini-nè nècuàchì dava ga. Dohó nì cachi-yà:

¹⁰ —Ûi tiàa, cuàhàn-nè veheñùhu cahnú ñà-càcàntàhvi-né nùù Dios. Iin-ne nduú nècuàchì fariseu, te inga-nè nduú nècuàchì dachíyàhvi. ¹¹ Te nècuàchì fariseu mà, nì sàcuñ-nè yucán, te nì naquimanì-né Dios sàhà mii-né, cachí-nè: “Ansivéhé-ní Yua-nsí Dios, vàchi yùhù, có-quidá ndevàhi nacua quidá nècuàchì dava ga mà, te có-quidá cuìhna stnáì nì-iñàha, vàchi có-quidé nì-iin ñà-có-ndiá ìqué quide, có-càhìn xì inga nècuàchì ñahà, nì có-quidá stnáì na quidá tè-dachíyàhvi jaàn. ¹² Còó; nùù cada ùnà quivì iníhì iá dòquì ùi quivì, te nùù cada ùxìn pesu quidé ganar, chivàha cuáin ian ñà-cunduu diezmu xan”, nì cachi nècuàchì mà.

¹³ ‘Doco nècuàchì dachíyàhvi ma, xica iin-né, cucáhàn nùù-né ndacoto-ne ansivi. Ñàyùcànduá, iin-ne, caní-né nchìca-ne (ñà-cùù guá-nè sentir sàhà cuàchi-ne), te cachí-nè: “Yua-nsí Dios, cundehè ndahví-ní yùhù, vàchi nècuàchì cuàchi nduì”, nì cachi-nè, ¹⁴ dandu mànuhù-né. Ñàyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, divi nècuàchì yucán nduú ana nì ndee vàha ndisa nùù Dios, te màdiá nècuàchì primeru mà. Vàchi nsidaa ana datiaá uun nduú nèhivì vàha guá, icúmí-nè nducahan-ne; te nsidaa ana ndaníhì ndahví xì mii-xí, chicá icúmí-nè nìhì-né tnùñuhu.

Nansa nì cachi Jesús ñà-màsà cádí-ndà nùù ñà-cuati ñà-cunchicuàn mii-yá

¹⁵ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xì-né vàxi nùù-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá dìnì-vé. Doco na ní caxini nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùù nècuàchì mà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, nì cana Jesús ñà-cuati ma nì tnátua, te nì cachi-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati nì quixá nùì. Màsà cádí-nsià nùá, vàchi cuisì nècuàchì nihnú inì-xi nahi miá cunduu ana sàà ñuhivì ìi xí Dios. ¹⁷ Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, nú nì coó (vitá ini) nèhivì nahi ñà-cuati, dandu nìhì-né quìhvi-ne ñuhivì ìi xí-yá, doco nú coó, mà sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁸ Daaní, nì càhàn iin tè-nìhì chuun, nì xicàn tnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—Maestro, mii-ní vàha ndisa-ní. Cachí-ní xì ndiá quide, te nìhìtáhvì vida ndiaha nicanicuàhàn.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿Ndíà dìsàhà-xí cachí-ní xì': "Mii-ní vàha-ní"? Vàchi còò nì-iin nèhivì ùún vàha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vàha ndisa inì. ²⁰ Pues vichi, sà-ínáhá-ní nansa nì dándàcú-yá ñà-màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-ndúú nècuàchì vehe-nda; te màsà cáhni stnaha-nda, nì màsà quídá cuíhná-ndá, nì màsà cáhí-ndà iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda, te nì coó stná tnùñuhu xì-nda nùù yuadíhí-ndá.

²¹ Dandu nì cachi tu-tè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí.

²² Na ní inini Jesús ñà-nduá nì cachi-te, dandu nì cachi-yà:

—Cumáni gá inga iñàha quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví; dandísá nihítáhvì-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Te quixi-ní cunchicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Doco tèmà, na ní inini-tè nì cachi-yà ducán, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vachi cuica cuàhà-té. ²⁴ Te na ní xini Jesús ñà-nì cuhuun guá inì-te, dandu nì cachi-yà:

—¡Na uhi guá sàà iin tècuicà ñuhiví ìì xì Dios! ²⁵ ùhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùù chichòhò ndúhu iquì; doco chicá ùhì yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xì Dios.

²⁶ Dandu nècuàchì xì-inini yucán, nì cachi-nè:

—Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-nduá có-sàà nèhivì quida-ne, vátùni quida Dios-ñà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoò iì-nsí nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá yohó, nú nchícùn iin nèhivì ñuhiví ìì xì Dios, te sàhámà icúmí-nè nacoò-ne iñàha, (màsà ndúlócò-nè), mate nì nácóó-nè vehe-ne, ò yuadíhí-nè, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò ñahàdihí-nè, ò dèhe-ne, (có-quídámà), ³⁰ vachi después yáha ga cuàhà gá más icúmí-nè nihítáhvì-nè vida xì-ne ñuhiví yoho. Daaní, na sàà-nè inga ñuhiví vaxi xì-nda, dandu nihítáhvì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yà, dandu natiacu-yà

³¹ Daaní, nì tavà cuaán-yá ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ichì ñuu Jerusalén nchícùn-ndà vichi, te ñuu yucán icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì tiaa nèhivì xì Dios sàna sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

³² Vachi icúmí nèhivì dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaa-te yùhù, te canàhá stná-te xì'. Te icúmí stná-te sivi dií-te nùí, te cahni cuí-te yùhù. ³³ Dandu después cahni-té yùhù. Doco tìxi ùnì quivì icúmí natiacuì —nì cachi-yà.

³⁴ Doco nècuàchì dacuahá-yá, cóni cùndàà ini-nè sàhámà. Cóni sàà-nè mànihì ini-nè, vachi nahi palabra dèhé nì sandua nùù-né.

Nansa nì quida Jesús milagru ñuu Jericó, nì dānātūi-ya nùù iin nècuàchì cuaá

³⁵ Yatni iá-yà ñuu Jericó vaxi-ya, te yuhù íchì yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn xì caridad.

³⁶ Te na ní tiacu-nè yáha cuàhà nèhivì, dandu nì ndàcàtnùhù-né ndíà nduá cuú. ³⁷ Te nì cachi nèhivì ñà-divi Jesús de Nazaret cuàhàn yáha. ³⁸ Ñàyùcànduá, nì ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xì David! ¡Cuihì inì-ní yùhù!

³⁹ Doco nèhivì idónuu (nùù nèhivì cuàhà mà), nì canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà, nì cadí-nè yuhù-né cachí nècuàchì mà xì-né. Doco mii-né, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Mii-ní descendencia ìì xì David, cuihì inì-ní yùhù!

⁴⁰ Dandu nì cucuiin Jesús, nì dándàcú-yá ñà-nì cùndácá nèhivì nècuàchì mà quixi. Te na ní tnàtuu-ne, nì xicàn tnùhù-yá nùù-né, ⁴¹ cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, cuní` natùinuì`.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndúvaha nduchínúù-ní, cachí` xì-ní! Vàchi ñà-sàni xinindisa-ní, ñàyùcànduá sàni nduvàha-ní.

⁴³ Dandu luegu nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà, naquímànì-né Dios. Te nsidaa nèhivì nì xini ñà-nduá nì cuu, nì ndenihi ndiaha stná-nèyà sàhámà.

19

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo, te nì nanduu-ne iin nèhivì xí Jesús

¹ Na ní sàà-yà ñuu Jericó, nì yàha uun-ya inii ñuu mà. ² Te cunaha-nsiá, ñuu mà iá stná iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo. Te chuun xi nècuàchìmà nduá dandacú-né nùù dava ga tè-dàchíyàhvi. ³ Te cuní stná-nè cundehè-né Jesús ana nduú-yá. Doco mànicuì ñà-cuàhà guá nèhivì itá yucán, vàchi iin nècuàchì cuisí nduú-né. ⁴ Ñàyùcànduá, nì dàyàà-nè chícá nùù-xí, te nì nana-ne dòcò iin yutnù fruta tnuu, vàchi yucán icúmí Jesús yàha-ya. ⁵ Dandu na ní sàà-yà lugar mà, nì ndacoto-ya dìquì-xí, te nì xini-yà nècuàchìmà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Zaqueo, dansíhi-ní nuu-ní, vàchi vichi icúmí sàì vehe-ní.

⁶ Ñàyùcànduá, vichi vichi nì nuu yàchì nècuàchìmà, te ndacá-nèyà mànuhù vehe-ne, cudí ini-nè. ⁷ Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xini-nè cuàhàn-yà xì nècuàchìmà, dandu nì xitnùhu-neyà, índù chuun cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì iá cuàhà cuàchi-xí, nì cachi-nè.

⁸ Daaní, (na iá-yà vehe Zaqueo mà), nì ndacuiin nècuàchìmà, cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ñà-nduú davatahvi biene xi cuàhìn dasín nùù nèhivì ndahví. Te nècuàchì nì dandàhví nì quihin dihùn-xí, cùmì tantu gà cuàhìn nacuàhi-nè.

⁹ Dandu nì cachi Jesús (xì nèhivì yucán):

—Vichi sà-íá salvación xi nècuàchì divéhé-xí yohó, vàchi nacua nì quida yohótéhè-ndà Abraham, ducán nì quida stná-nè, (te sàhámà nì càcu-ne), ¹⁰ vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, nì quesai ñuhiví yohó ñà-nanduquí ana nì tùcù inga ichì, te dacácuì anima-nè —nì cachi-yà.

Ejemplu nacání sàhà ùxìn dihùn oro

¹¹ Daaní, nsidaa nèhivì yucán, ndoó-né inínì-né ñà-nduá cachí-yà. Dandu nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, vàchi sà-ítúú-yà sàà-yà ñuu Jerusalén, te tuxí ini-nè ñà-mà cuéé gà, te sàà tiempu ndiaha cusahnú Dios (ñuhiví yohó). ¹² Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Nisa ìa iin dèhe rey, cuní-nè cùhùn xicà-né inga ñuu ñà-nihì stná-nè chuun dandacú stná-nè, dandu después ndixi-ne (cusahnú-né). ¹³ Ñàyùcànduá, (na táñâha ga quihin-ne ichì, dandu) nì cana-ne ùxìn peón xi-ne, te nì sàha-ne iin iin-tè iin iin dihùn oro, te nì cachi-nè xì-té: “Inii tiempu dècuèndè quìvì naxicocuìin icúmí-nsiâ quida-nsia lucha nducuahà dihùn yohó”, (nì cachi-nè xì-té, dandu cuàhàn-nè). ¹⁴ Doco nècuàchì ñuu-nè, sàhà-ñá có-xiñùhù-né nècuàchìmà, ñàyùcànduá, nì techuún-né itnii nèhivì xí-né nihi-xi razón cuàhàn, te dohó cachí razón mà: “Có-cuní-nsì cusahnú nècuàchì jaàn nùù-nsí”, cachá`. ¹⁵ Doco nècuàchìmà, vátùni nì nihì-né chuun cusahnú-né, te nì naxicocuìin-nè ñuu-nè mà. Dandu nì dandacú-né càna nsidaa peón nì sàha-ne iin iin dihùn mà, vàchi cuní-nè cundaà ini-nè nadaa nì nandua. ¹⁶ Dandu nì tnàtuu tè-primeru, cachí-te: “Señor, imindaa dihùn oro nì taxi-ní, doco vichi sàni nandua ùxìn dihùn”. ¹⁷ Dandu nì cachí nècuàchìmà xì-té: “¡Vátùni iá! Peón vaha nduu-ní. Ñàyùcànduá icúmí-ní dandacu-ní nùù ùxìn ñuu nahnú, vàchi vii gà nì quida-ní xì iin chuun tii”. ¹⁸ Dandu nì tnàtuu peón ùì, cachí-te: “Señor, nì taxi-ní imindaa dihùn oro, doco vichi sàni nandua ùhùn”.

¹⁹ Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì témà: “Mii-ní, icúmí-ní dandacu-ní nùù ùhùn ñuu nahnú”.

²⁰ Dandu nì tnàtuu inga peón, cachí-te: “Señor, yohó naquihin-ní dihùn xí-ní, vàchi nì chivàhià nùù iin sìcoto. ²¹ Vàchi yùhí` mii-ní. Ináhí nansa iá-ní, dana-ní, dècuèndè tùha

stná-ní candiaà-ní iñàha mate cóni quidáchúún-nî, te tùha stná-ní quihin-ní cosecha ndé cóni xitù-ní”. ²² Dandu nì cachi nècuàchì dándàcù-mà xì peón mà: “¡Peón malu nduu-yó! Ináhú dana yùhù, te candiaí iñàha ndé cóni quidáchúún, te ndaníhí cosecha ndé cóni xitúí. ²³ Te nú ináhú ducán quidé, dandu ¿índù chuun cóni dàcúhùn dìhùn xí nùu iin vehe ndé quidachuún-né xán, dandu na quívì nsiaì, vètùnì nìhì stnáì dìquía nì cuí?” ²⁴ Dandu nì cachi-nè xì peón itá yatni ma: “Candiaà-nsia dìhùn nùu tè-yòhó, te cuàha-nsia nècuàchì icúmí ùxìn dìhùn oro jaàn”. ²⁵ Dandu nì cacachi peón mà xì-né: “Doco Señor, sà-icúmí nècuàchì mà ùxìn-ñà vitni”. ²⁶ Doco nì cachi nècuàchì cusáhnú-má: “Cunaha-nsiá, ana sà-icúmí algu vichì, icúmí-nè nìhì gá-nè más, te ana icúmí cuisì iyuhu iñàha, icúmí cuxio nsidaa ñà-ndúá icúmí-nè. ²⁷ Doco nèhivì xínì ùhì xì’, te có-cùnì-nè cusahnúí nùu-né, cundaca-nsianè quixi nùu, te cahni-nsiánè yohó”, nì cachi rey mà.

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

²⁸ Daaní, nì nsihi nì nacani-ya ejemplu mà, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà Jerusalén, idónuu-yá nùu compañeru-yà cuàhàn-yà. ²⁹ Te sà-ítúú-yá sàà-yà ñuu cuati Betfagé xì Betania, frente yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùu nècuàchì dacuahá-yà ñà-nì cùhùn cueé-nè chicá nùu-xì. ³⁰ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii yatni yucán. Te na sàà-nsiá yucán, dandu icúmí-nsiá cuni-nsiá ndé nuhní iin burru chii. Burru tàñáha ga cuida nduú-sì. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsia quixi. ³¹ Te nú ndàcàtnùhù nèhivì nùu-nsiá índù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsiá xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí —nì cachi-yà.

³² Dandu luegu nì caquihin ùu nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè chuun ma, te nì xini-nè ñà-divì nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì ìa. ³³ Te na meru ndaxin-nési, dandu nì càhàn stohò-si xì-né, cachì-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru yohó?

³⁴ Dandu nì cachi-nè:

—Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí.

³⁵ Dandu nì saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà; te nì chindàndòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sì, te nì sàcùnùú-yàsi ³⁶ nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà (ñuu Jerusalén). Te ichì yucán ndé yàha-ya nì chitanduhù nèhivì dòò-né. ³⁷ Te na sà-ítúú-yá nacatacaa-ya yucù Olivo yucán, dandu nsidaa nèhivì nchícùn xì-yá, nì quesaha-né cána fuerte-ne, naquímànì-né Dios sàhà ñà-cuàhà guá milagru nì quida-ya nì xini-nè; ³⁸ te palabra yohó nduá nì cachi-nè:

—¡Ndiaha gá rey yohó vaxi cuenta xì Stoho-ndà Señor! ¡Ndiaha gá iá paz ansivì! ¡Ndiaha gá quidá mii-yá iá dìquì-xì! —nì cachi-nè.

³⁹ Dandu dava nècuàchì fariseu cuàhàn mahì nèhivì cuàhà mà, nì cachi-nè:

—Maestro, càhàn-nì xì nèhivì xì-nì (ñà-màsà cáchì-nè ducán).

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, nú nì cúdádì nècuàchì cána guá yohó, dandu fuerza icúmí càna stná nsidaa yùu ndoó yohó.

⁴¹ Daaní, nì sàà-yà yatni ñuu Jerusalén. Te nì indehè-yà ñuu cahnu-ma. Te nì sacu-ya sàhà nèhivì ndoó yucán, ⁴² cachì-yà:

—¡Ndahví-nsiá! Vàchi meru quívì vaha xi-nsia nduá vitni. ¡A sácú vaha nú nì sàà-nsiá cundaà inì-nsia nansa coo ndisa paz ñuù-nsia nì cuí! Doco cóni cundáà inì-nsia. Ñàyùcàndúá, vichì sàni ndòò dèhámà nùu-nsiá, te mà níhì gá-nsiá cundaà inì-nsia.

⁴³ Cunaha-nsiá, vaxi iin quívì caquixi contra xi-nsia, te natnahà-te ñuu-nsiá, dandu caquidavàha-tè nama orilla ñuù-nsia ñà-cadì-te nùu-nsiá. Dandu nàá stnahá-te xi-nsiá nsidanicuú ladu. ⁴⁴ Te dacaá nsihi-tè vehe-nsia, te cahni nsihí stná-te mii-nsiá. Mà ndóo ga ni-iin yùu idótnahá víi yohó. Nsidaájàn icúmí cuu xi-nsiá sàhà ñà-cóni nácúnì-nsiá ana dacácu xi-nsiá nì cuí.

Nansa nì tavà Jesús tè-dicó xì tè-xiín fuera patiu veheñùhu

⁴⁵ Daaní, cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihí-yá tè-dìcò xì tè-xiín ndoó yucán, ⁴⁶ cachí-yà xì-té:

—Dohó cachí Dios nùu tutu ì: “Veheñùhu xi, icúmíá cundua iin vehe ndé natácá nèhivì càcàn tàhvi nùí”. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —nì cachi-yà.

⁴⁷ Daaní, nsiquìvì sàhàn-yà veheñùhu cahnu-ma, te dacuahá-yá nèhivì. Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì nihí chuun ñuu mà, nandúcú-nè nansa cui dandáñuhú-nèyà. ⁴⁸ Doco mànìcùì nihì-né nansa quida-neà, vàchi nsidaa nèhivì cuàhà mà, inínì vàha-ne ñà-nduá dacuahá-yá.

20

Nansa nì cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

¹ Daaní, nì cuu iin quìvì mà iá-yà dacuahá-yá nèhivì veheñùhu cahnu-ma. Te na meru càhàn-yà razón vàha xi Dios, dandu nì casaà stná dùtù xícusahnú, cutnáhà-né xì nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xidandacú nùu ñuu mà, ² cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí índù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quida-guá-ní. ¿Ana divi nì dandàcú nùu-ní ñà-quida-ní ducán?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù ndácàtnùhù stnàì nùu mii-nsiá iñàha, te cachi-nsiá xì'. ⁴ ¿Ana divi nì dandàcù-xì nùu Juan Bautista ñà-quida ì-né nèhivì? ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhiví?

⁵ Dandu nècuàchì mà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachí-nè:

—¿Ndíà cachi-ndà? Vàchi nú nì cachí-ndà divi Dios nì dandàcù-xì nùu Juan, dandu cachí Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xíníndísà-nsiá nècuàchì mà, nú ducán?” ⁶ Doco nú nì cachí-ndà divi nèhivì ùún nì cachi xì nècuàchì mà, dandu cahnì nèhivì-ndó xì yùù, vàchi nsidaa-né ndeníhí-né Juan mà ñà-nì sanduu ndisa-ne iin ana nìsa càhàn cuenta xi Dios —nì cachi-nè.

⁷ Ñàyùcànduá, nì naxiconihí-né nùu Jesús ñà-có-cùndàà ini-nè ana divi (nì dandàcù-xì nùu Juan mà).

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì yùhù, mà cáhì stnàì xì-nsiá ana divi nì dandàcù-xì nùí' quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

⁹ Dandu nì nacani-ya xì nèhivì iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nìsa ìa iin lamú, te nì dandàndè-ne nducu yòhò sì-úvà nùu ñuhù xì-né. Dandu nì tatu-nè itnii medieru cundiaa xán, te cuàhàn xicà-né caní tiempu. ¹⁰ Daaní, después, na sàni sàà tiempu cùchi quisi vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin xi chii fruta mà nùu medieru mà. Doco na ní sàà peón mà, nì casahnì cuì-tené, te nì taxi-ténê, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá. ¹¹ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón. Doco medieru mà, tucutu nì casahnì cuì-tené, nì quida quini-tè xì-né, te nì taxi tú-tené, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá tu. ¹² Daaní, ñà-únì nì techuún tu lamú mà inga nèhivì, doco divini ducán nì cuu xì-né, dècuèndè nì dandàcuèhè tèmà-né, te fuerza nì tavà-ténè nùu ñuhù ndé iá ñà-tàtá mà.

¹³ Ñàyùcànduá, nì cachi lamú mà: “¿Ndíà quide vichi? Ádi chicá vàha techuín dèhemaní nùhù-te, vàchi vihini quidañuhu-té dèhi”, cachí-nè. ¹⁴ Doco medieru mà, na ní xinì-te vaxi dèhe lamú xi-tè, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhò nduú tè-icúmí ndutahvì xì ñuhù yohó. Vichi cahnì-ndàté chicá vàha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù yohó”, nì cacachì-te. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì tavà-té nècuàchì mà iladu nùu ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

’Pues vichi, ¿ñdíà nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? ¹⁶ Icúmí-nè nùhù-nè cahnì nsihí-nète, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xì-né —nì cachi-yà.

Dandu nì cachi nèhivì xì-inini ma:

—¡Ay! ¡Ndiaha ini Dios, màsà cúú ducán!

¹⁷ Dandu nì indehè-yánè, te nì cachi-yà:

—Nacua cachí nùù tutu ìì xí Dios, ñà-jaàn nduá icúmí cuu, vàchi dohó cachá`:

Nì ìa iin cavà nì cahíchì ini albañil. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe.

¹⁸ Te nsidaa ana caquìhi sàhà-xí cavà mà, icúmí-nè nacuèhè-nè. Te nsidaa ana nacava cavà mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida-mà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁹ Dandu dùtù xí-cusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu ma, nì cuni-nè tnii-neyà hora mà, vàchi nì cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né nì nacani-ya ejemplu mà, doco mànicùí tnii-neyà, vàchi yùhì-nè nèhivì cuáhà mà. ²⁰ Ñàyùcànduá, nì techuún-né nèhivì cùhùn quida maña, datiaá uun-ne nduú-né nèhivì vàha, te cunini vàha-ne nansa cachí-yà, áma níhìndèè-né càhàn tnùhu-ne sàhà ñà-nduá cachí-yà, te ducán tnii-neyà dayáha-neyà ndahà gobernador. ²¹ Ñàyùcànduá, cuàhàn nècuàchìmà nùù-yà, te nì ndàcàtnùhù-né, cachí-nè:

—Maestro, ináhà-nsì mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní, te cuisì ñà-ìá viì dacuaha-ní nèhivì. Nì có-yùhì stná-ní nì-iin nèhivì; cóò, vàchi chináhà víi-ní ñà-nduú ichì váha Dios.

²² Ñàyùcànduá, cuní-nsì cachí-ní xì-nsì, ¿a vátùni sàha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó?

²³ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà ñà-có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yà nduá. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né;

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí? ²⁴ Dacuní-nsià yùhù iin dìhùn cundehí. Bueno, vichi cachí-nsia xì' ana dìnúù-xí, te ana dìquívi-xí itúú ìcà dìhùn yohó.

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá ìcà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcànduá, (nì cundaà ini nèhivì nì ndàcàtnùhù mà) ñà-mà cùì dadaná-neyà na càhàn-yà nùù nèhivì cuáhà mà. Ñàyùcànduá, nì ndulocó-nè, te dadí uun nì candòo-ne.

Nansa nì cachi Jesús iá nansa natiacu-ndà

²⁷ Daaní, nì casaà itnii nècuàchì saduceu nùù-yà. Te nècuàchìmà, có-xìníndísâ-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcànduá, nì xìcàn tnùhù-né nùù-yà, ²⁸ cachí-nè:

—Maestro, ñà-yohó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xìhì iin tiàa, doco cóò déhe-ne nì ndóo (xi ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsì ma nandàhà-né xì ñahàcuàán mà áma cóó iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian déhe nsì ma nduú mée mà.

²⁹ Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñaní. Te nècuàchì chicá sahnù-ma, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xìhì-nè, te cóò déhe-ne. ³⁰ Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà mà, nì nandàhà stná-nè xì nècuàchìmà, doco nì xìhì stná nècuàchì ùì mà, te cóò stná déhe-ne. ³¹ Daaní, nì nandàhà nècuàchì ùni xì ñahà mà, doco nì xìhì stná-nè; te divi ducán nì cuu xì nsì-úsà ñaní mà; doco divini, cóò nì-iin déhe nsidaa-né. ³² Daaní, último nì xìhì stná nècuàchì ñahà. ³³ Ñàyùcànduá, na sàà quìvì (cachí-nsià) natiacu nsì, ¿índù tiàa ma nacuaa xi nècuàchì ñahà mà ñà-nsì-úsà-nè nìsa ìa xi-ñá? —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, tùha nèhivì ñuhivì yohó nandàhà-né. ³⁵ Doco nèhivì natùì natiacu cundoo inga ñuhivì, mà nándàhà gá-nè. ³⁶ Nì mà cúí gà-nè, vàchi cuàhàn-nè ndudava-ne xì ángel, cunduu-ne déhe ndisa Dios, vàchi ñà-sàni natiacu-nè cundua. ³⁷ Doco sàhà chuun ñà-natiacu-ndà, claru nì cachi Moisés sànaaha sàhà ñà-jaàn na ní nacani-ne sàhà yutnù tìi (xìxìn); nì cachi-nè ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú Dios càhvi nsì-Abraham, xì

nsi-Isaac, xì nsi-Jacob. ³⁸ (Ñàyùcànduá, itiácú ìi nsi ma), vàchi nècuàchì nì xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios; còò, cuisì nèhivì itiácú càhvì xi-yá. Vàchi nùù mii-yá, itiácú nsidaa ana nduú nèhivì —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nì naxiconihí dava nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè:

—Vàtùni cachí-nì, Maestro

⁴⁰ Daaní, nì nsihi nì càhàn-yà xì-né ducán, còò gá iin nì sáhandee inì-xi ndàcàtnùhù gá xì nùù-yá sàhà ni-iñàha.

¿Ana divi nduú yohotéhe Cristu?

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì cuáhà mà:

—Cachí nèhivì, yohotéhe xii-ndà David cunduu (rey ndiaha nani) Cristu. Doco ¿nansa iájàn? ⁴²⁻⁴³ Vàchi mii David mà, nì tiaa-ne nùù libru ìi nani Salmos, te dohó nì cachi-nè: Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohi (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndé cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xini ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

⁴⁴ Cundehè-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá.) —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu, ñà-có-quidá-né cumplir; cachí-yà

⁴⁵ Daaní, nì cachi-yà palabra yohó xì nècuàchì dacuahá-yá, iníni nsidaa nèhivì yucán:

⁴⁶ —Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu, vàchi ñà-diì xì-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhú tnùñuhu nèhivì xì-né yàhvi. Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁷ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá-nè vehe nècuàchì nì xihì ìi-xí, dandu después sàcuíta-ne nacuátú cuáhà-né na ian ndisa vàha guá-nè. Sàháyùcànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nìhì-né —nì cachi Jesús.

21

Nansa nì nacuni Jesús cuáhà gá ndiaá promesa tii nì sàha nècuàchì ñahà ndahví

¹ Iá-yà veheñùhu cahnú, te nì ndacoto-ya nì xini-yà daquéé tècuicà promesa xi-tè ini alcancia xi Dios. ² Te nì xini stná-yà iá iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ìi-xí, te nì dàquéé-ne ùi ñà-ùhùn centavu. ³ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, chicá más nduá nì sàha ñahà ndahví jaàn nùù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú òhùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempo xi-ya

⁵ Daaní, nì quesaha dava-ne nì càhàn-nè sàhà veheñùhu cahnú, na cuaha guá iá yùù nahnú nì cuyucàn, te na cuaha guá iá promesa nì sàhatahvì nèhivì nì nducutá, cachí-nè. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

⁶ —Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì icúmí nèhivì ducùn-né nsidaa ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, nì mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó.

Ñà-nduá cuàhàn cuu quivì vaxi xi-nda

⁷ Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿índù quivì cuu ñà-nduá nì cachí-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaa ini-nsi sà-ítuú quivì mà?

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia màsà dándáhvì ni-iin nèhivì-nsiá. Vàchi cuáhà ana icúmí quixi danani uun nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te ò cachí-nè:

“Vichi ndisa sàni sàa quivì (xí-yá)”. Doco mii-nsiá, màsà cúnchícùn-nsiá nècuàchìmà. ⁹ Te nú cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra, ò iá revolución, màsà yúhî-nsiá, vàchi fuerza icúmí cuu ducán primeru. Doco tàñáha ga nsihi tiempu yohó nduámà, iá gà ñà-vàxi cuu.

¹⁰ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ñuu xì ñuu icúmíâ nàa stnahá. Te cuàhà rey, icúmí-tê dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. ¹¹ Te icúmí tnàa fuerte, te quixi stná tnama yohó te yucán, te coo cuàhà stná cuèhè cuàhà ñuu; te ndè ansivi icúmí coo cuàhà seña nahnú dayúhî xì nèhivì.

¹² ‘Doco na táñáha ga cuu nsidaájàn, dandu icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá, cundaca-ne mii-nsiá cùhùn nùu tè-xídandacú veheñùhu, te chicadi stná-nè mii-nsiá vehecàa. Te icúmí stná-nè datnátuu-ne mii-nsiá nùu rey xì nùu gobernador (ñà-daquéè cuàchi-ne dìquì-nsiá). Nsidaájàn icúmí-nè quida-ne xì-nsiá sàhà ñà-nchícùn-nsiá yùhù. ¹³ Dandu cundua quivì quida tocar mii-nsiá datúi stná-nsiá nùu nsidaa-né ñà-nduá xiníndísâ-nsiá. ¹⁴ Doco iin-ni cunihnu ini-nsiá; màsà nácání ini-nsiá nansa nachutnahá víi-nsiá palabra naxiconihí-nsiá nùu nècuàchì gobiernu mà, ¹⁵ vàchi mii, icúmí chindeí sàxínítnùní-nsiá ñà-vàtùni càhàn nchichí-nsiá, te naxiconihí víi-nsiá nùu-né. Te mii-né, ni mà nánìhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-nsiá. Còó, mà níhì-né nacahnù-nè mii-nsiá.

¹⁶ ‘Daaní, ndè stná yuadíhî-nsiá, ò ñani-nsiá, ò tnaha ga-nsiá, ò amigo xi-nsia, icúmí-nè cahin stná-nè mii-nsiá nùu tè-xídandacuma; te dava-nsia icúmí-nè càcàn-nè ñà-cui-nsiá. ¹⁷ Te sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁸ Doco mà sàa-nsiá ndañuhu-nsiá (nùì); nì-iin idìdínì-nsiá mà ndañúhù. ¹⁹ Te nú iin-ni nì cúníndísâ-nsiá, dandu nìhì-nsiá cutiacu ndisa anima-nsiá.

²⁰ ‘Doco quivì cuni-nsiá inicutu sàni natnaha soldadu ñuu Jerusalén yohó, dandu ñà-jaàn cundaà ini-nsia sà-ítúú quivì cuàhàn-te dandañúhù-tê ñuu yohó. ²¹ Ñàyùcànduá, na sàa quivì mà, nì cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cundoo dehé-nè yucù. Te nècuàchì ndoó ini ñuu yohó, nì cáquéè-né fuera, te nècuàchì ndoó fuera, màsà nànsìhvi ga-nè ñuu. ²² Vàchi quivì yucán cunduu quivì nìhì (cuàhà nèhivì) castigu, te cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ì xì Dios sànahà. ²³ ;Ndahví nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mée-xì! Te ;ndahví stná nècuàchì icúmí xì mée chichì! Vàchi quivì yucán cuàhà gá tnùndoho icúmí coo inicutu ñuu yohó; cuàhà castigu icúmí nèhivì yohó nìhì-né. ²⁴ Te cuàhà gá-nè cui nùu guerra, te cuàhà gá stná-nè cundaca-tè fuerza cùhùn ñuu xicà (ñà-quidachuún-né). Te icúmí nècuàchì inga raza dandacú-né nùu ñuu Jerusalén yohó dècuèndè nsihi tiempu iá permisú quida-ne ducán.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuñ Jesús

²⁵ ‘Quivì yucán icúmí coo cuàhà seña nùu orá, xì nùu yoo, xì stná nùu sìtnúu; te yáha ga icúmí ndulocó nèhivì ñuhiví yohó, te nacani cuaá ini-nè na tiácú-nè ñà-fuerte guá cahá ndee tècuì mar, te nacuahnú ducún-te. ²⁶ Dècuèndè cuñàa-né ñà-yúhî guá-nè ndoó-né ndiatú-né cuu ñà-nduá cuàhàn cuu ñuhiví. Ndè stná sìtnúu nahnú itándiaa ansivi, icúmí-sì ndacùchì ndee-sí. ²⁷ Dandu natùì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cundehè nèhivì yùhù sàmànui mahì vïcò nahnú. Cahnú poder cucumí, te yáha ga ndiaha coo inicutu ndé ié’. ²⁸ Daaní, quivì quesaha cuu nsidaájàn, dandu contentu nì cundóó-nsiá; ndacoto ndiaá-nsiá dìquì-xì, vàchi sà-ítúú hora càcu-nsia —nì cachi-yà.

²⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Cundehè-nsiá nù-higuera jaàn, ò ndéni yutnù ní cui; ³⁰ nú indéhe-nda sàni ndun-sidi-nú, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni. ³¹ Pues ducán stná mii-nsiá, quivì cuni-nsiá cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà ini-nsia ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú Dios ñuhiví nduá.

³² ‘Ñà-ndáa nduá cachí, mà sàa cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá vichi. ³³ Cunaha-nsiá, icúmí sàa ansivi xì ñuhiví ndañuhá, doco palabra cachí yùhù, còó, mà nunca sàa ndañuhá.

³⁴ 'Cuidadu cundoo-nsia, còtó nandòdó-nsiá ichì váha, vàchi nú quidá cuáhà-nsiá vicò, te xíni-nsia, te ò nacání cuáhà inì-nsia sàhà vida xi-nsia ñuhiví yohó, pues vihini nandòdó-nsiá ichì mà, dandu nanàá sàà quivì coo tnùndoho, te có-nìhnú inì-nsia. ³⁵ Vàchi na ian (nanàá tníi iin quisi ini) iin trampa, ducán icúmí quixi tnùndoho dìquì nèhivì inicutu ñuhiví. ³⁶ Ñàyùcànduá, cunihnu tùha inì-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nicanicuahàn sàhà-ñá vātùni càcu-nsia nùù nsidaa tnùndoho vaxi ma, te nìhìtáhvì-nsiá natùì-nsia màcùndoo-nsia nùù yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví —nì cachi Jesús.

³⁷ Quivì yucán, veheñùhu cahnú iá-yà ndui, dacuahá-yà nèhivì, te ñuú núhù-yà (iin ñuu tii iá) Yucù Olivo. ³⁸ Dandu nsiquivì dàtnàà vaxi tu-ya veheñùhu. Ñàyùcànduá, nèhivì cuáhà mà, naha vaxi stná-nè veheñùhu, vàchi cuní-nè cunini-ne nansa cachí-yà.

22

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì nandúcú-nè nansa tnii-ne Jesús

¹⁻² Vicò pascua nìsa nani iin vicò nìsa xixi-ne pan có-ndùtáchí. Te sà-ítuú vicò mà vaxan, te nì ndatnuhu tnahá dùtù xícusahnú xì nècuàchì ley xì veheñùhu, nandúcú-nè nansa nìhì-né cahnì-né Jesús, vàchi yúhì-nè (cunitnùhu) nèhivì cuáhà sàhámà.

³ Daaní, nì quìhvi ñà-malu ini anima iin tiàa dacuahá Jesús nani Judas Iscariote. ⁴ Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú. Te nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stná tè-xíandacú nùù policia, nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà nansa cui quida-ne, te dayáha-ne mii-yà ndahà nècuàchìmà. ⁵ Te nècuàchìmà, nì cacudiì ini-nè, te nì ndòo sahnú-né chiyàhvi-ne. ⁶ Ñàyùcànduá nì cachi Judas vātùni iámà, te nì quesaha-né nì nanducu-né nansa nìhì-né dayáha-neyà ndahà nècuàchìmà, doco nì cúnduá na có-ndòó cuáhà nèhivì indéhe.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ì

⁷ Daaní, nì sàà vicò xixí-né pan có-ndùtáchí, te quivì yucán xíhì stná iin lelù nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. ⁸ Ñàyùcànduá nì techuún Jesús Pedro xì Juan, cachí-yà xì-né:

—Cuahán-nsià quidayucun-nsià ndé cuxi-nda vicò pascua.

⁹ Te nì cachi-nè xì-yà:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na sàà-nsià ñuu mà, icúmí-nsià ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádócó xì iin yoo tècuí. Divi nècuàchìmà cunchicùn-nsià cùhùn dècuèndè vehe ndé quìhvi-ne. ¹¹ Dandu càhàn-nsià xì nècuàchì divéhé-xí má cachi-nsià xì-né ñà-dòhó cachí maestru xì-né: “¿ndévi iá vehe cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yà?” ¹² Dandu nècuàchì divéhé-xí má, icúmí-nè dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pìsu dìquì-xí ndé sà-ità víi yutnù. Yucán nsidayucun-nsià ñà-cudiní-ndà.

¹³ Dandu nì caquihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè. Te nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcànduá yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁴ Daaní, na nì sàà hora mà, dandu nì sàà-yà yucán, te nì sàcòo-ya xì nsì-úxìn ùì nècuàchì nì nìhì chuun nùù-yà.

¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, ñuhú cuísi inì cutnahí xì-nsiá cuxi-nda vicò pascua yohó, dandu después icúmí ndohi. ¹⁶ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cúxí guè comida vicò pascua ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó; vàchi vicò yohó, ejemplu nduá, doco na sàà quivì cusahnú-yà, dandu cunduamà ñà-sànì cuu ndisa ñà-nduá cuní cachi vicò yohó —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì tnii-ya pocillu, te nì naquimaní-yà Dios (sàhà ndutè sà-úv à ñuhu-ma), te nì cachi-yà:

—Tnii-nsia pocillu yohó, te coho nsidaa-nsiá chichí-tê. ¹⁸ Váchì cachí` xì-nsiá, mà cóhó guè ndutè sì-úvà ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhíví yohó.

¹⁹ Dandu nì tnii stná-yà iin pan, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Pan yohó, nahi iquicúñuì nduá, váchì cuàhìn cuàhatahvì vida xi (cuì) sàhà nsidaa-nsiá. (Cuxi-nsia vichi, dandu después), nacua nì quida-nda vichi, ducán quida stná-nsiá (quìvì nùù-xì) sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù —nì cachi-yà.

²⁰ Daanì, divini ducán nì quida stná-yà xì pocillu mà: na ní nsihì nì xixi-ne, dandu (nì tnii-yañà), te nì cachi-yà:

—Ñà-ñùhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, váchì nahi nì nduá, te icúmì nì cuìtià sàhà-ñá nìhìtáhvì ndiaha-nsiá.

²¹⁻²² Doco cunaha-nsiá, tiàa cuàhàn cahin xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví, iá-nè yohó xixí tàcá-ndà xì-né nùù mesa yohó. Te mate ñà-ndáa nduá, icúmì cuì, váchì ducán nì chitnùní ini Dios, doco tiàa cuàhàn cahin xì', jndahví-nè! —nì cachi Jesús.

²³ Ñàyùcànduá, nì quesaha nèhivì ndoó yucán nì xicàn tnùhù stnahá-né nùù-né ana nduú tiàa cuàhàn quida ducán cahan-né.

Nansa nì cuàà nècuàchì dacuahá-yá, iin iin-ne cuní-nè cunduu-ne ana chicá ndiaá

²⁴ Nì cuàà stná-nè sàhà-ñá ana cunduu nècuàchì chicá ndiaá. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Tè-cùsàhnú inga ñuu, fuerte cusáhnú-te nùù nèhivì ñuù-te. Yua ñuu dandacú ví cachí tè-xícusahnuma sàhà mii-té. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá na quidá tè-yucán. Váchì nsidaa ana nìhì chuun dandacú nùù-nsiá, icúmì-né cunihnu (ndahví ini-nè) na iin nèhivì chicá chii; váchì iin nècuàchì chicá idónuu, xiñuhu cunduu-ne nahi ana xinúcuáchì. ²⁷ Váchì nì cachí-ndà iá iin lamú iá xixí, te iá stná iin nècuàchì xinúcuáchì (nùù chuun yuhùnùhú), pues ¿ana chicá idónuu cahan-nsiá? ¿Amádi lamú mà nduú ana chicá idónuu? Doco cundehè-nsiá yùhù, nansa quidé xì mii-nsiá: na ian quidá iin peón xinúcuáchì, ducán nduú modo xì quidé xì-nsiá.

²⁸ 'Mii-nsiá nduú nècuàchì iin-ni sàni tenchicùn xì', te nì yàha stná-nsiá nsidaa tnùndoho nì yàhi. ²⁹ Ñàyùcànduá, nacua nì sàha Yué yùhù chuun cusahnúí, ducán nìhìtáhvì stná mii-nsiá quide, nìhì stná-nsiá chuun dandacú-nsiá. ³⁰ Váchì na sàa quìvì cusahnúí, dandu icúmì stná mii-nsiá cutnahá-nsiá xì' cundoo-nda cuxi-nda nùù mesa xi, te nìhìtáhvì stná-nsiá cundoo iin iin-nsia silla ndiaha, dandacú-nsiá nùù ùxìn ùì ñuu-ndà ndé cundoo nèhivì raza-ndà Israel.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ináhá-yà icúmì-nè nacuaà-néyà

³¹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì Simón (Pedro):

—¡Ay, Simón! Nì xicàn ñà-malu permisù quida ndevàha-sì xì anima-ní na ian quidà-ndà na dandiáchì-ndà nùni. ³² Doco yùhù, nì xicàn tàhvì sàhà-ní ñà-màsà nándòdó-ní yùhù, Simón. Dandu mii-ní, quìvì sàni sàa-ní naxicocuñ inì-ní, dandu nacuaàhandee inì-ní ñanìtnaha-ní.

³³ Dandu nì cachi Simón xì-yà:

—Señor mío, iin-ni ié` dispuestu cunchicùn mii-ní mate nì chícadí-nèndó, te ò nì cahní-nèndó.

³⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Cachí` xì-ní, Pedro: ñuú vichi na táñàha ga coto lehe sìndùhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichì.

Nansa nì cachi Jesús na sá-ítúú hora tnii nèhivì-yà

³⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nsidaa-né:

—Na ní techuín mii-nsiá nì xìcanuu-nsia daa, nì dándàcuí nùù-nsiá ñà-nì ndóo cartera xi-nsia, xì stná morral xi-nsia, te nì màsà cúníhí stná-nsià inga ndisàn-nsiá cùhùn. Pues, (vichi cachi-nsiá xì), ¿a ní quidamanì iñàha nùù-nsiá quìvì yucán?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Còó.

³⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, tucu iá vichi, vàchi xiñuhu-ñá cunihi-nsia cartera xi-nsia na cùhùn-nsià, te cunihi stná-nsià morral xi-nsia cùhùn. Te nècuàchì có-icúmí espada, chicá vaha nì dicó-né dùhnù-né, te cuiin-ne ian. ³⁷ Vàchi dohó cachá` sàhí nùù tutu ì: “Nì quida nèhivì cuenta na ian nduú-yá iin tiàa malu”. Ñàyùcànduá, yùhù cachí` (xì-nsiá), fuerza icúmí cuu ducán xí, vàchi nsidaa ñà-nduá cachá` sàhí, icúmíá cuu ndisa.

³⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cundehè-ní yohó: Ùì espada nihí-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Daanì xì palabra jaàn!

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamánì-yá Dios

³⁹ Daanì, nì quee-ya vehe, te nacua nduú estilu xi-ya cuàhàn-yà Yucù Olivo, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴⁰ Te na ní sàà-yà lugar cuní-yà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhà-ñá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

⁴¹ Dandu nì cuxica tii-yá chicá nùù-xí, nacua sàà dacana-nda iin yùù. Te yucán nì sàcuìin sàsì-yá nì xicàn tàhvì-yá nùù Dios, ⁴² cachí-yà:

—Yuamánì', xicàn tàhvì nùù-ní. Nú cuní-ní, dandu dacúxíó-ní tnùndoho icúmí yàhi, vàchi nahi (ñà-úa ñuhú iin) taza, ducán nduá nùí. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù nì cùndúá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní —nì cachi-yà.

⁴³ Dandu nì ndecunu iin ángel nì quixi ansivi, te nì chindee-né mii-yá ñà-nìhì gá-yà valor xi-ya. ⁴⁴ Vàchi yáha ga nacánì ini-yà. Ñàyùcànduá chicá fuerte nì càhàn-yà xì Dios. Te nì cana cuàhà tètñì-yà, doco tètñì mà, na ian cóyo gota nahnú nì, ducán nì còyo-tè ñuhù.

⁴⁵ Daanì, nì ndacuiin-yà vaxi-ya ndé itánduhù nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè ñà-cuàhà guá ndoó-né tnùnsí ini. ⁴⁶ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A ñà-sànì quidì-nsia nduá? Chicá vaha ndacuìta-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhà màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá.

Nansa nì tnii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴⁷ Na càhàn ìl-yá xì nècuàchì mà, dandu nì quesaa cuàhà nèhivì. Te iin tiàa nì sanchicùn xì-yà nduú ana ndàcà-xì-né vaxi, divi Judas, vàchi iin ana nìsa cutnahá xì nsì-úxìn iin ga nècuàchì dacuahá-yà nduú-né. Te divi-ne nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì chitú-nè nùù-yá.

⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Judas, ñà-nì chitú-ní nùí, ¿a ducán nduú modo cahín-ní yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví?

⁴⁹ Dandu compañeru-yà, nì cundaà ini-nè nansa cuàhàn cuu, ñàyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¿a cánì-nsí mii-né xì espada vichi?

⁵⁰ Dandu iin compañeru-yà, nì canì-ne espada xi-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnù, te nì tàhndè tùtnù-té ladu cuahá-te. ⁵¹ Doco nì cachi-yà:

—¡Daanì xì ñà-jaàn!

Te nì chituu-ya dìnìndàhá-yà tùtnù témà, te nì nduvàha dahuan. ⁵² Dandu nì càhàn-yà xì nsidaa nèhivì nì caquesaa tnii xi-yá, divi dùtù xícusahnú, xì tè-dándàcú xíndiaa veheñùhu, xì dava ga stná nècuàchì nihí chuun, te nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—A ducán nduú modo (tnii-nsiá yùhù), vaxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècuìhnà nduú, ⁵³ mate nsìquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú, te cónì tnii-nsiá yùhù. Doco

vichi, meru tiempu xi mii-nsiá nduá, divi tiempu quida quini guá mii-sí dandacú nùù ichì ñáa.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

⁵⁴ Dandu nì tnii-tèyá nì saca-tèyá cuàhàn-te ndè ini vehe dùtù cusáhnû. Te Pedro, nchícùn xica ní-né mii-yá cuàhàn-nè, (te nì yàha stná-nè) ini patiu vehe ma. ⁵⁵ Dandu nèhivì ndoó yucán, nì xicùn-né iin ñuhu mahì patiu mà, te nì sàcùndoo-ne; te nì sàcòo stná Pedro mahì nsidaa-né. ⁵⁶ Doco iin ñahà chù quidáchúùn yucán, nì xinì-ña Pedro na iá stná-nè ndé tnùù ñuhu mà, te nì indehè váha-ñané, cachí-ña:

—Nècuàchì yohó, compañeru Jesús nduú stná-nè.

⁵⁷ Doco Pedro, nì nacuaà-néyà, cachí-nè:

—Yùhù, có-ínáhi Jesús, señorita.

⁵⁸ Daaní, después, indéhe stná inga nèhivì-né, te nì cachi-nè:

—¿Amádi iin nèhivì xí Jesús nduú stná mii-ní?

Doco nì cachi Pedro:

—Còó, mà ndísá, señor.

⁵⁹ Daaní, nì yàha inga hora, te fuerte nì cachi inga nèhivì (xì compañeru-nè):

—Ñà-ndáa nduá, nècuàchì yohó nduú iin nèhivì nì cutnahá stná xí Jesús, vàchi nècuàchì ladu Galilea nduú stná-nè.

⁶⁰ Doco Pedro, nì cachí-nè:

—Señor, nì có-cùndáa inì ñà-nduá cáhàn-ní sàhà-xí.

Te cáhàn ìi Pedro palabra mà, te momentu mà nì xito lehe. ⁶¹ Dandu Stoho-ndà Señor, nì nacuico-yá yàtà-yá, nì ndacoto-yanè. Te sàhà ñà-yucán nduá nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tàñáha ga coto lehe, te ùnì xichi sàni nacuaà-néyà. ⁶² Ñàyùcànduá, nì quee-ya iladu patiu mà nì sacu cuahà-né.

Nansa nì quida quini policía xí Jesús, te nì sàcùndiaà-teyá

⁶³ Daaní, tiàa xíndaca xí-yá, nì sàcùndiaà-teyá, te nì canì-tèyá. ⁶⁴ Nì chidàhvi-tè nùù-yá, te nì canì-tèyá, cachí-te xí-yá:

—¡Cachi cuàá-ní ana nì canì xí-ní!

⁶⁵ Te cuàhà gá stná iñàha nì cacachì-te nì cahíchì uun inì-teyá.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁶⁶ Daaní, na ní tùinuù, nì nataca nsidaa nècuàchì nduú Junta Cahnú; nì càna nècuàchì sahnú dandacú nùù ñuu yucán, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu. Dandu nì dàtnátuu-ne Jesús nùù nsidaa-né, te nì cachi-nè xì-yá:

⁶⁷ —Nú divi Cristu ndiaha nduu-ní, dandu cachi ndàà-ní xì-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì cachí xì-nsiá, mà nunca cunindisá-nsiá. ⁶⁸ Te ò nú nì ndácàtnùhí nùù mii-nsiá iñàha, nì mà nàxícóníhi stná-nsiá nùí, te nì mà dáñá-nsiâ yùhù. ⁶⁹ Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dècuèndè vichi cuàhàn duha icúmí coi ndahà cuahá mii-yá ana chicá cusáhnû, divi Dios.

⁷⁰ Ñàyùcànduá, nsidaa nècuàchì Junta mà, nì xicàn tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá Dèhemani Dios nduu-ní cahan-ní?

—Jaan —cachí-yà— nacua nì cachi-nsià, divi ducán nduá.

⁷¹ Ñàyùcànduá, nì cachi nèhivì Junta mà:

—Có-xiñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi, vàchi divi mii-né sàni cachi-nèà, te nì inini-nda —nì cachi-nè.

23

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Dandu nsidaa nècuàchì Junta yucán, nì ndacuìta-ne, nì saca-neyà cuàhàn-nè xì-yá nùù Pilatu. ² Te cuàhà nì càhàn tnùhu-ne sàhà-yá nùù témà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, sàni xini-nsì, dacá-né dìni nèhivì ñuu-nsì yohó, vàchi cachí-nè mà váha chiyàhvi-nsì renta xì nación nùù rey cahnú César, vàchi cachí-nè mii-né nduú-né rey Cristu.

³ Dandu nì ndàcàtnùhù Pilatu nùù-yá, cachí-te:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xì nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu cachí Jesús:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

⁴ Dandu nì cachi Pilatu xì dùtù xícusahnú, xì stná nèhivì cuàhà yucán:

—Sàni càhàn xì nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta nì quidá-né tuxí.

⁵ Doco nècuàchì càhàn tnùhu sàhà-yá mà, vihi gá dana nì càhàn-nè, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, cuàhà nèhivì raza-nsì dacuahá-né, te danácuídà-nè nècuàchì mà dècuèndè ladu Galilea xì ndé` stná ladu yohó, nsidanicuú ladu ndé ndoó-nsì —nì cacachi-nè.

⁶ Na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì ndàcàtnùhù-té, ¿a nècuàchì Galilea nduú Jesús, á cóó? ⁷ Te divi (ñà-ndáà nduá). Ñàyùcànduá, nì cundaà inì-te ñà-divi rey Herodes nduú ana ndiá ìcà nsidandaà sàhà chuun ma. Sàháyùcànduá, nì dàyàha-tèyá ndahà rey mà, vàchi iá stná témà ñuu Jerusalén quivì yucán. ⁸ Daaní, na ní xini rey mà-yá, nì cudìi gá inì-te, vàchi sàcàní tiempu cuní-te cundehè-téyâ. Vàchi cuàhà gá ñà-nduá cachí nèhivì sàhà-yá, te cuní stná-te cundehè-té quida-ya iin milagru. ⁹ Ñàyùcànduá, cuàhà ní ndàcàtnùhù-té nùù-yá, doco còò ni-iñàha nì nàxícónihî-yá nùù-té. ¹⁰ Te yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñùhu, nì sàcuìta stná-nè, te yáha ga dana nì càhàn tnùhu-ne dìquì-yá. ¹¹ Doco Herodes xì soldadu xì-tè, cuisì-ní nì dàvadíquì uun-tèyá, te nì sàcùndiaà-teyá. Dandu nì chindixi-tèyá sìcoto vico, te nì dānùhù-teyá nùù Pilatu. ¹² Te cunaha-ní, divi quivì yucán nì nàcòovàha stnahá Herodes xì Pilatu, vàchi nìsa xini ùhì stnahá-te.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmí Jesús cui-yà

¹³ Dandu Pilatu, nì nacana-tè dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-nihí chuun, xì nsidaa gá nèhivì. Te nì nsihi nì catnàtuu nsidaa-né nùù-té, ¹⁴ dandu nì cachí-te xi-né:

—Ndacá-nsiá nècuàchì yohó vaxi, vàchi cahan-nsiá dacá-né dìni nèhivì ñuu-nsia yohó. Doco sàni xicàn tnùhù váhi nùù-né indéhe nsidaa-nsiá, te sàni cundaà inì, còò ni-iin cuàchi-ne nacua cachí-nsiá. ¹⁵ Daaní, después nì dàyáhi-nè ndahà Herodes, te nì sàhàn stná-nsia nùù nècuàchì mà, doco nì mii stná-nè, cóni cachi stná-nè sàhà ñà-cui Jesús, vàchi còò ni-iñàha iníhíca-nè. ¹⁶ Ñàyùcànduá, cuàhàn dandacuì ñàhni cuií-nè, dandu dàñà-nè.

¹⁷ (Ducán nì cachi Pilatu), vàchi fuerza icúmí-tè dañà-té iin nècuàchì ndiadí cada nacávà vicò mà. ¹⁸ Doco nèhivì cuàhà itá yucán, iin-ni cána fuerte sàstnùhù-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí Jesús! ¡Barrabás nì dáñà cuní-nsì! —nì cachí-nè, ¹⁹ vàchi Barrabás mà nduú iin tiàa nì quida revolución ñuu yucán, te nì sahnì stnahá-te, ñàyùcànduá, ndiadí-te vehecàa.

²⁰ Daaní, tucutu nì càhàn Pilatu xì nèhivì cuàhà mà, fuerte nì càhàn-te, vàchi dispuestu iá-te dañà-té Jesús. ²¹ Doco nèhivì mà, tucutu cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí Jesús nchìca cruz! ¡Ni cuí-nè, cuní-nsì!

²² Dandu ñà-únì nì càhàn-te xi-né, cachí-te:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò ni-iin falta xi-ne iá? Sàni ndàcàtnùhí nùù-né, te còò ni-iñàha dìsàhà-xí cui-nè. Ñàyùcànduá, icúmí-nè ñàhni cuií ni-ne, te dàñà-né —nì cachí-te.

²³⁻²⁴ Doco nèhivì cuàhà yucán xì stná dùtù cutnàhâ xí-nè, vihi gá fuerte nì càna ndee-né, xicàn-nè ñà-cui Jesús nchìca cruz. Te ñà-fuerte guá nì càna-ne, sàhà mà nì cundee-né (nì dàxínù ini-nè Pilatu) ñà-quida-tè nacua nì cuni mii-né. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì dañà-té Barrabás nùù-né, vàchi divi-tè nì xicàn-nè dàñà, mate iin ana nì quida revolución

nduú-te, te nì sahnì stnàhá-te, ñàyùcànduá nì sàcùndiadi-te. Doco Jesús, còó. Nì dàyáha Pilatu mii-yá (ndahà soldadu) ñà-quida temà xì-yá ñà-nduá nì xìcàn nèhivì cuáhà mà.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²⁶ Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te xì-yá. Te ichì yucán nì xìnì-te vaxi iin nècuàchì ñuu Cirene nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù itú. Te divi nècuàchì mà ní tnii soldadu, te nì dàcuídá-tené cruz xì-yá; ñàyùcànduá, nsidá-né cruz cuàhàn-nè nchìcùn-nèyà.

²⁷ Cunaha-ní, cuáhà gá nècuàchì ñahà nchìcùn stná xì-yá cuàhàn, te cuáhà stná nèhivì dava ga. Te nècuàchì ñahà mà, yáha ga xísacu-ne, ndoó-né tnùnsí ini sàhà-yá. ²⁸ Dandu nì nacuico-yá yàtà-yá, cachí-yà xì-né:

—Cunini vaha mii-nsiá nècuàchì ñahà ñuu Jerusalén. Màsà cuácú-nsiá sàhà yùhù. Chicá vaha nì cuácú-nsiá sàhà mii-nsiá xì sàhà dèhe-nsia. ²⁹ Vachi vaxi iin tiempu (ùhì) quivì nùù-xì, dandu icúmí nèhivì cachi-nè: “Nansicáhàn nèhivì còò mée-xì. Chicá nsiha màsà cáci ni-iin dèhe-nda nì cuí, te màsà cúcúmí-ndá nì-iin mée dachichi-nda chicá vaha”. ³⁰ Te icúmí stná-nè cachi-nè: “¡A sáci vaha nì caá yucù ò lúnsi dìquì-ndá, te dàhvi dahuun-nda!” cachi-nè. ³¹ Vachi (ducán iá nahi ejemplu sàhà tutnù): nú dècuèndè yutnù vida cuní nèhivì (cahmi-ne), dandu vihi gá mà úhì coco stná tutnù ichí. (Te ducán stná yùhù: nú dècuèndè yùhù cuní nèhivì dandohó-né, dandu vihi gá más icúmí nèhivì malu ndoho stná-nè) —nì cachi-yà.

³² Cunaha-nsiá, ndacá stná soldadu mà ùì tiàa nì quida falta, cutnàhá stná-te xì-yá cuàhàn ndé cui stná-te. ³³ Dandu nì casaà nsidaa-né iin xaan ndé cachí-nè Nùù Iquì Dìnì. Te yucán nì chituu soldadu mà-yá nchìca cruz, mii-yá xì stná ùì tè-nì quida cuàchi ma, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà:

—Padre mío, cuicahnú inì-ní sàhà nèhivì yohó, vachi có-ínahá-nè ñà-nduá quidá-né.

Daaní, tè-xínduu soldadu mà, nì dasàn-té sìcoto xì-yá según nì nìhì iin iin-tè na ní idàdiquì-te sàhà-ñá. ³⁵ Te indéhe váha nsidaa nèhivì cuáhà mà. Te itá stná nècuàchì nihí chuun, sàcùndiaa-nèyà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga; pues vichi xiñuhu dacácu stná-nè mii-né, nú ndisa Dios nì techuun-xì-né vaxi, te nú mii-yá nani Cristu nduú-né cahan-né —nì cachi-nè.

³⁶ Daaní, stná soldadu mà, nì sàcùndiaa stná-teyá, nì catnàtuu-tè nùù-yá chitánínì-te vinu ia ñà-coho-ya, ³⁷ cachí-te:

—Nú ndisa rey xì nècuàchì raza Judea nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní —cachí-te.

³⁸ Te itúú stná iñàha dìnì cruz ndé itándiaa palabra dàhàn griegu, xì dàhàn latín, xì stná dàhàn hebreu, te dohó cachá: “Ana yohó nduú rey xì tè-raza Judea”.

³⁹ Daaní, nì càhàn stná iin tè-itúú stná nchìca cruz yucán, divi iin tè-nì quida falta mà; te nì canàhá stná-te xì-yá, cachí-te:

—Nú ndisa rey Cristu nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, te dacácu stná-ní nsiùhù.

⁴⁰ Doco inga tè-itúú stná yucán, nì càhàn duchi inì-te xì compañeru-tema, cachí-te:

—¿A có-yùhì stná-ní Dios ñà-iin-nì castigu sàni nìhì nsidaa-nda? ⁴¹ Te ndohó, ndiá icà-ndà ndoho-nda, vachi iá ndisa cuàchi-nda, ñàyùcànduá iá castigu xì-nda. Doco Jesús yohó, còó; còò ni-iñàha iníhíca-yà.

⁴² Dandu nì cachí-te xì Jesús:

—Nsinuu inì-ní yùhù na quivì naxicocuñ-ní cusahnu-ní ñuhivì yohó.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Ñà-ndáa nduá cachí xì-ní, quivì vichi icúmí-nì cutnaha-ní xì' cundoo-nda ñuhivì ndiaha xì Dios —nì cachi-yà.

Nansa nì xihì Jesús nì dànáà-yá sàhà cuàchi-nda

44-45 Daaní, nahi càxíhúi nì dàhvi orá, te nì nàcuìin tnùu inicutu ñuhiví, te iin-ni nì ndòo ducán dècuèndè càhúni nì cuaà. Te ini veheñuhu cahnú nì quedava cortina cahnú (sadi nihni cuarto yucán). 46 Dandu Jesús, fuerte nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Padre mío, nùu ndahà mii-ní quidé entregar anímè —nì cachi-yà. Dandu nì xihì-yà.

47 Daaní, capitán (iín yucán), nì xinì-te nsidaa ñà-nduá nì cuu, te nì ndenihi vaha-tè Dios, cachí-te:

—Ñà-ndàa nduá, nèhivì ndàcuìsì inì-xi nì sanduu nècuàchì yohó.

48 Te nsidaa gá nèhivì nì sàa yucán, nì xini-nè nansa nì cuu, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne, caní ndáha-né nchìca-ne. 49 Te yucán ndoó stná cuàhà nècuàchì ñahà nì quixi ñuu Galilea cutnáhâ-né xì-yà nì quesaa ñuu Jerusalén. Te mii-né xì stná nècuàchì dava ga ináhà xí-yà, xica itá-né, indéhe vaha-ne ñà-nduá nì cuu.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

50-51 Daaní, (ñuu mà) nìsa là stná iin tiàa nani José. Iin nècuàchì vaha nduú-né, vachi ndàcuìsì ini-nè. Te meru ñuu-nè nduú iin ñuu tii nani Arimatea ndé ndoó puru nècuàchì raza-nè Judea. Iin nècuàchì Junta Cahnú nduú stná-nè, doco mii-né, cóni ndóo ini-nè xì ñà-nduá nì dándàcú compañeru-nè ñà-cui Jesús, vachi nihnú ini-nè (Dios, te xiníndísâ-né) ñà-icúmí-yâ cusahnú-yá ñuhiví yohó. 52 Pues divi nècuàchì mà nì sàhàn nùu Pilatu, nì xicàn-nè iquicúñú Jesús. 53 Dandu nì sàhàn-nè nì nanihi-neyà, nì chidúcùn-nèyà iin dahmà, te nì chinacaa-nèyà ini cueva xi nsì nì sate nèhivì nùu cavà. Te cueva mà, ni-iin nsì tãñáha ga cundùxin inià. 54 Cunaha-ní, quivì yucán nì sanduu víspera xi vicò pascua, te sà-itúu cunduu stná quivì descansu. 55 Ñàyùcànduá, nècuàchì ñahà nì quixi Galilea mà, nì catenchicùn stná-nè nì sàhàn ndé nì sàcundùxin-ya, te nì xini-nè lugar mà, xì nansa nì sàcùnacaa cuerpu-yà. 56 Dandu mànuhù-né, nì quidayucun-nè tàtnà tnàmì xì pomada sahàn tnami. Daaní, quivì descansu mà nì quetatu-nè nacua cachí ley (xi-ne).

24

Nansa nì natiacu Jesús

1 Naha va quivì primeru semana nì quihin nècuàchì ñahà mà ichì cuàhàn-nè ndé nì ndùxin-ya, nihí-né tàtnà tnàmì nì quidayucun-nè, te cutnáhâ stná-nè xì itnii gá nècuàchì ñahà. Te na ní casaà-nè yucán 2 nì xini-nè sàni cuxio cavà cahnú nì sandiadi yuhù cueva mà. 3 Dandu nì caquihvi-ne inì-xi, doco còò cá Stoho-ndà Jesús nì xiní-nè. 4 Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó-nè. Dandu nì xini-nè yatni uun yucán nì sàcuìta ùi ana ndixín sìcoto cuxín yèhè. 5 Te nì cayùhí cuaá-nè, te nì nàcùnihni ndee-ne. Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Còò necesidad nanducu-nsiá mii-yá yohó ndé nduú lugar xi nsì, vachi sà-itiácú-yà.

6 Còò cá-yà yohó, vachi sàni natiacu-yà. ¿A có-nsinúu inì-nsia ñà-nduá nì cachi-yà na iá va-ya xì-nsiá ladu Galilea? 7 Vachi dohó nì cachi-yà: “Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà tè-malu, dandu cachituu-tè yùhù nchìca cruz; doco tìxi ùni quivì icúmí natiacuì”, nì cachi-yà.

8 Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nsinuu ini-nè ñà-ducán ndisa nì cachi-yà xì-né daa.

9 Dandu nì caquee-ne cueva mà mànuhù-né ndé ndoó-né, te nì nacani-ne nsidaámà xì ùxin iin nèhivì xí-yà, xì stná nècuàchì dava ga.

10 Cunaha-ní, nècuàchì ñahà mànuhù cachitnùhu xi nèhivì mà nduú María Magdalena, xì Juana, xì María dihi Jacobo, xì itnii gá stná nècuàchì ñahà dava ga. 11 Doco nècuàchì tiàa (nì inini ma), nì tuxi ini-nè ádi cuentu uun nduá nì nacani nècuàchì ñahà mà. Ñàyùcànduá, cóni xiníndísâ-né.

12 Doco Pedro, después nì ndacuiin-nè nì dàyàa-nè cuàhàn-nè sepultura mà. Te (na ní sàa-nè) nì xito nihni-ne inià nì xini-nè mii dahmà nì ndòo itánduhù iladú. Dandu mànuhù-né vehe-ne, nacaní cuàhà ini-nè ndià nduá nì cuu cahan-né.

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùi nēhivì xicá ichì ñuu tii Emaús

¹³ Daaní, divi quivì yucán cuàhàn ùi nēhivì xí-yá ichì ñuu Emaús. Nahi ùi hora nduá caca-nda ndé ñuu Jerusalén xì ndé` ñuu tii yucán. ¹⁴ Te ùi nècuàchìmà, ndatnúhú-nē cuàhàn-nē, cáhàn-nē sàhà nsidaa ñà-nduá làcà ní cuu. ¹⁵ Te meru ndatnúhú-nē ducán, te nì cuyatni Jesús vàxi-ya; nì tnàtuu-ya nì sacatnahá-yá xì-né cuàhàn. ¹⁶ Doco cónì nácóó-yá mii-né nacuni-nèyà. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá ndatnúhú guá-nsià cuàhàn-nsià, te ndoó-nsià tnùnsí ini?

¹⁸ Dandu nì naxiconihí iin nècuàchìmà nani Cleofas, nì cachi-nè xì-yá:

—Nsidaa gá nēhivì ndoó ñuu Jerusalén, ináhá-nē ñà-nduá nì cuu yucán quivì vichi. Ádi cuisì mii-ní nduú ana tàcùnìtnùhu sàhámà.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Ndíà nduá nì cuu yucán?

Te nì cachi-nè:

—Cáhàn-nsì sàhà Jesús de Nazaret, vàchi cunaha-ní, iin ana cáhàn ndisa cuenta xi Dios nì sanduu-ya. Cuàhà milagru fuerte nì quida-ya, te cuàhà palabra ndiaha nì chinaha-yà. Chuun ndiaha xí Dios nìsa quida-ya nì cundaà ini nsidaa nēhivì ñuu-ndà. ²⁰ Doco dùtù xícusahnú, xì stná tè-nihí chuun ga, nì dàyáha-neyà ndahà ana nì sahnì xì-yá, te nì chituu-tèyá nchìca cruz. ²¹ Doco cunaha-ní, mii-yá nduú ana cuàhàn dacácu xi ñuu-ndà Israel nì cahan-nsí. Te vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quivì nì cuu xì-yá ducán. ²²⁻²³ Te quivì vichi nì sàà itnii nècuàchì ñahà iin-nì xiníndísà stná xì-yá, te nì ndulocó-nsì nì quida-ne, vàchi naha nì sàhàn-nē sepultura (xì-ya), te còò gá iquicúñú-yà nì xiní-nē, cachí-nē. Te nì ndecoyo stná ángel nùù-né, te cachí ángel mà sàni natiacu-yà. ²⁴ Daaní, nì sàhàn stná dava compañeru-nsì sepultura mà, te nacia nì nacani nècuàchì ñahà mà, divi ducán nì xini stná-nē ñà-còò gá iquicúñú-yà yucán.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví-nsià! Mà túha-nsia mànihì inì-nsia; cueé sàstnùhù-nsià cunindisá-nsià nsidaa ñà-nduá nì tiaa nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sàhà. ²⁶ Vàchi (claru nì cachitnùhu-ne sàhà) ana nduú Cristu, xì nansa icúmí-yà ndoho-ya, dandu después nanihì-yà tnùñuhu ndiaha xì-yá —nì cachi-yà.

²⁷ Dandu nì quesaha-yá nì dàtúi-ya nùù-né nansa cachí tutu ìi sàhà mii-yá, divi tutu nì tiaa Moisés, xì stná tutu nì tiaa nsidaa gá nècuàchì profeta.

²⁸ Doco vichi, sà-ítúú sàà-nē xì-yá ñuu tii ndé cuàhàn-nē. Dandu nì cundaà ini-nē cuní-yà cùhùn-yà chicá nùù-xí. ²⁹ Ñàyùcànduá, nì sacundahví-nē nùù-yá, cachí-nē:

—Yohó ndòò-ní, chicá vàha, vàchi sàni cuaà, te cuàhàn cuñà.

Dandu nì yàha nsidaa-nē ini iin vehe ñà-cutnahá chii gá-yà xì-né. ³⁰ Te nì sàcòò-ya nùù iin mesa ñà-cuxi-ya xì-né. Te nì tnii-ya pan, nì naquimanì-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchì-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nùù-né. ³¹ Te momentu jaàn nì nihì-né nì nacuni-nèyà ana nduú-yá. Doco na íin cachí nì ndañuhu-yá nùù-né. ³² Dandu nì cachi-nē iin-ne xì inga-nē:

—¡Na ndiaha guá nihnú ini-ndà na ní càhàn-yà xì-ndà vàxi-nda ichì mà, te nì dàtúi-ya nùù-ndà nansa cuní cachí tutu ìi!

³³ Dandu vichi duha nì ndacuìta-ne mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì nasaa-nē vehe ndé sàni nataca ùxìn iin nècuàchì dacuahá-yá xì stná compañeru gà-nē. ³⁴ Te nsidaa nècuàchìmà, nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì làcà nì cansiaa mà, cachí-nē:

—Ñà-ndàà nduá, sàni natiacu Stoho-ndà Señor, vàchi sàni xini Simón-yà.

³⁵ Dandu nècuàchì nì cansiaa mà, nì nacani stná-nē xì nècuàchì yucán nansa nì cuu xì-né na cuàhàn-nē ichì yucán, te después nì nacuni-nèyà na ní dàcuàchì-yá pan (cuàhàn-nē cuxi-ne).

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùxìn iin nēhivì dacuahá-yá

³⁶ Daaní, nacání vá nècuàchìmà ñà-jaàn, te nanàá nì sàcuùlìn Jesús dava mahì-xí. Te nì cachi-yà xì-né:

—¡Ni ndóo vaha ini nsidaa-nsiá!

³⁷ Doco mii-né, nì cayùhí cuaá-nè; yáha ga nì ndulocó-nè, vachi ádi duma nduá nì cahan-né. ³⁸ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhí guá-nsiá? ¿Índù chuun nacání guá inì-nsiá? ³⁹ Cundehè-nsiá ndahí xì sàhí, dandu cundaà inì-nsiá divi yùhù nduí. Tnii ndahà-nsiá yùhù, te cundaà inì-nsià màdì ihna nduí, vachi ihna, còò iquicúñuá, doco yùhù, iá iquicúñuì sà-ìndéhe-nsiá ⁴⁰ —nì cachi-yà.

Dandu nì dàcùnì-yànè ndahà-yá, xì sàhà-yá. ⁴¹ Doco có-xiníndísâ ndisa-ne ñà-cuàhà guá cudí ini-nè, te ndulócô-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿Á coo iyuhu ñà-cuxi-nda yohó?

⁴² Dandu nì sàha-neyà iyuhu cuñu siaca nì chòhò, xì stná iin dahnde ñuñu. ⁴³ Ñàyùcànduá, nì tnii-yañà nì xixi-ya nì sandehè nsidaa-né.

⁴⁴ Dandu, nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-yòhó nduá nì cachì xì-nsiá na nisa le xì-nsiá antes, te nì cachì xì-nsiá ñà-fuerza icúmì cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá' sàhí nùù ley xi Moisés xì nùù tutu nduú alabanza, xì nùù stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta; nsidaámà, fuerza nì cuu ndisa, —nì cachi-yà.

⁴⁵ Dandu nì dàtúi-ya nùù nsidaa-né nansa cuní cachi tutu ìì, te nì sàà-nè nì cundaà ini-nè nì quida-ya. ⁴⁶ Dandu nì cachì stná-yà xì-né:

—Nacua nì cachì xì-nsiá, ducán nisa ìà destinadu cuu xi (yùhù ana nduú) Cristu, vachi ducán nì cachitnùhu tutu ìì ñà-icúmì ndohi, te cuì, dandu tìxi ùnì quìvì natiacuì.

⁴⁷ Te nì cachitnùhu stná tutu mà ñà-después cuìtià razón ndiaha ma inicutu ñuhivì, vachi icúmì-nsià cùhùn-nsià càhàn-nsià sàhí xì nsidaa nèhivì ñà-ndiá ìcà-né naxicocuñìn ini-nè sàhà cuàchi-ne, dandu cuicahnú ini xì sàhà-né. Te ñuu primeru ndé càhàn-nsià razón mà nduú ñuu Jerusalén yohó. ⁴⁸ Te vichi sàni xinì-nsià nsidaa ñà-nduá nì cuu (tiempu vichi), ñàyùcànduá testigu xínduu-nsià. ⁴⁹ Cunaha-nsiá, sàni quida Yuamánì' comprometer quixi iin ana (chindee) xi-nsiá. Te yùhù cuàhìn techuín yàmà quixi coo-ya ini anima-nsià. Ñàyùcànduá, yohó nì cúndóó-nsiá ñuu Jerusalén dècuèndè cachi sàni cundiatú-nsià ndudu ìì vaxi ansivi —nì cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús gloria

⁵⁰ Daaní, nì saca-yanè cuàhàn-yà xì-né (fuera) ñuu Jerusalén dècuèndè ñuu tii Beta-nia. Dandu nì chitanini ducún-yà ndahà-yá, te nì xicàn-yà nì quidá Dios gracia sàhà nsidaa-né. ⁵¹ Te meru xicàn tàhvì-yà nùù Dios ducán, dandu nì ndanchito-ya mànana-ya mànuhù-yà gloria. ⁵² Ñàyùcànduá nì sàcuìta sisi nsidaa-né nì naquimanì ndiaha-néyà. Dandu nì quihin tu-ne íchì mànuhù-né ñuu Jerusalén, cudí gá ini-nè. ⁵³ Te nsìquìvì nisa sàhàn-nè veheñùhu cahnú, ndoó-né ndeníhí vaha cuahà-né Dios, te naquímànì stná-nèyà. Sà-ìá.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Juan sàhà Jesucristu

Jesús nduú ana datúi nansa iá Dios, vâchi nì nanduu-ya nêhivì

¹ Na táyôo ñuhiví, sà-ia mii-yá ana datúi nansa nihnú ini Dios. Nùu Yua-nda Dios iá-yà, te mii stná-yà nduú stná-yà Dios. ² Te divi-ya iá nùu Yua-nda Dios na táyôo ñuhiví. ³ Mii-yá nì quidayucun-yà nsidanicuú iñàha iá ñuhiví. Te nú màsà cóó-yá, nì-iñàha mà cóó stná ñuhiví. ⁴ Sàhà mii-yá xí-itiacu nsidaa ana itiácú. Te sàhà ñà-itiácú ndiaha-yá, ñà-jaàn sàni sàà-yà datnúu ini-yà nêhivì ñuhiví. ⁵ Cunaha-nsiá, ichì ñàa nduá ñuhiví yohó, doco iin-ni datnúu ndiaha-yá ini anima-ndà; te nsidaa ñà-ia ichì ñàa ma, cóni cùí cundea nùu-yá.

⁶ Nìsa là iin tiaa nì nìhì chuun nùu Dios; Juan nani-né. ⁷ Te nì quixi-ne nì cachi-nè ñà-ndàcuisì xì nêhivì nansa iá mii-yá ana datnúu xì sàxínítnùnì-ndà sàhà-ñá vátùni cunindisá nsidaa-néyà. ⁸ Màdi Juan yucán nì sándúu ana datnúu ndiaha xi ini-ndà, cóo; cuisì nì quixi-ne ñà-cachitnùhu uun-ne nansa iá mii-yá quidà-xì ñà-jaàn, ⁹ vâchi ndisa sàvâxi mii-yá ana datnúu ndiaha xi ini anima nsidaa nêhivì, te mà dándáhvì-yàndó.

¹⁰ Nì là-ya ñuhiví, divi ñuhiví nì quidayucun-yà, doco cóni nácúnì nêhivì-yá. ¹¹ Stoho ñuhiví nduú-yá, te nì quixi-ya yohó, doco nêhivì ñuhiví xi-ya, nì cahíchì ini-néyà. ¹² Doco nsidaa ana nì dàyáha xi-yá ini anima-xi, nì nìhìtáhvì-né cunduu-ne dèhe ndisa-ya, te divi nduú nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yâ, te ndàcùcahan xi quivì-yá. ¹³ Te ¿nansa nì nìhì-ndà nì sàcùnduu ndisa-nda dèhe-ya? Pues màdi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi iin nêhivì (chica ndiaá), nì màdi sàhà yua-nda, nì sàhà stná ñà-dúcán cunì iin nêhivì coo. Còó, sàhà cuisì-ñà ducán cunì Dios.

¹⁴ Ndè ñuhiví yohó nì quixi mii-yá ana datúi nansa iá Dios, te nì nduvàha-ya iin nêhivì iá iqùcùñù-xi. Te nìsa là chii-yá yohó ndé ndoo-nda. Te nsiùhù, nì xini-nsì ñà-ndiaha guá iá-yà. Ndiaha gá-yà, cachí, vâchi mindaa Dèhemanì Yua-nda Dios nduú-yá, te chitu-yá gracia xì stná palabra ndàcuisì.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà Jesús

¹⁵ Daaní, nì càhàn Juan mà sàhà Jesús, nì ndàhì-nè, cachí-nè (xì nêhivì):

—Divi mii-yá nduú ana disàhà-xì nì càhàn xì-nsiá daa, te nì cachì, dihna yàha yùhù, dandu después vâxi mii-yá ana chicá ndiaá nùí, vâchi na táyôo yùhù, sà-ia mii-yá.

¹⁶ Chitu-yá cuàhà gá ñà-ndiaha î ñuhú ini-yà, ñàyùcànduá nùu mii-yá sàni nìhìtáhvì stná-ndà cuàhà ñà-jaàn, cuàhà sàstnùhù gracia. ¹⁷ Vâchi ley sànaaha nduá nì datúi Moisés antes, doco vichi sàni datúi-ya ñà-nduú gracia ndiaha xí-yá xì stná palabra ndàcuisì xí-yá.

¹⁸ Còó nì-iin nêhivì nì xínì xì Yua-nda Dios nì-iin xichì. Doco mindaa Dèhemanì-yá iá nùu-yá, sàni datúi yà-yùcán nansa iá Yuamánì-yá sàhà-ñá cundaà ini-ndà.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà mii-né

¹⁹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Jerusalén, nì techuún-né iin uì dùtù xi-ne nùu Juan, te cutnáhà stná-nè xì dava nècuàchì (xinúcuáchì veheñùhu nani) Levita. Te nì xicàn tnùhù-né nùu nècuàchimà ana divi nduú-né. ²⁰ Ñàyùcànduá, ñà-yòhó nduá nì cachi Juan; cóni càchì-nè á cóó; nì cachi ndàà-nè:

—Yùhù, có-nduì mii-yá nani Cristu.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchimà:

—(Pues nú cóó), ¿ana divi nduu-ní? ¿A nsì-Elías nduu-ní?

Te nì cachi Juan:

—Còó.

Te nì cacachi tu nècuàchimà:

—Entonces, ¿a divi nduu-ní mii-yá ana icúmì quixi canúu càhàn cuenta xi Dios?

—Còó —cachí Juan.

²² Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchìmà:

—Pues, ¿ana divi nduu-ní? vachi icúmí-nsí cachitnùhu-nsi xì nèhivì nì catechuun-xi-nsí vàxi-nsi. ¿Ndíà cachí-ní sàhà mii-ní?

²³ Dandu nì cachi Juan:

—Yùhù nduí ana cànàn fuerte sàhù yucù, (te cachí xì nèhivì ñà-nsidavì-né anima-nè) na ian ndundaà iin ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor nacua nì cachitnùhu Isaías sàhana na ní cànàn-nè cuenta xì Dios —nì cachi Juan.

²⁴ Cunaha-nsiá, nècuàchì nì casaà nùù Juan mà, nècuàchì fariseu xínduu-ne. ²⁵ Dandu nì xicàn tnùhù gá-nè, cachí-nè:

—Vichi, ¿índù chuun quidá ì-ní nèhivì nú có-ndùù-ní mii-yá nani Cristu, te có-ndùù stná-ní nsí-Elías, te nì có-ndùù stná-ní mii-yá icúmí quixi cànàn cuenta xì Dios?

²⁶ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Yùhù, ndisa, quidá ì' nèhivì xì tècuì. Doco mahì mii-nsiá iá iin ana có-nàcúní-nsiá.

²⁷ Te mii-yá, nchícùn gá vàxi-ya nùí, te chicá ndiaá stná-yà nùí. Nì mà nátùì (cundui iin mozo xi-ya) ñà-tavà xì ndisàn-yá —nì cachi Juan.

²⁸ Cunaha-nsiá, ndé iá ñuu tii Betábara ladu duha yùte Jordán, yucán nì cuu nsidaa ñà-yòhó.

Nì quixi Jesús ñuhiví yohó ñà-cui-yà na ian xíhì iin lelù nduú promesa

²⁹ Daaní, nì yàha inga quivì, dandu nì xini Juan vàxi Jesús, te nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn vàxi mii-yá ana nduú nahi Lelù Ì nì sàhatahvì Dios (ñà-cui-yà) dacúxíó-yá cuàchì nèhivì ñuhiví. ³⁰ Sàhà mii-yá nì cànàn daa na ní cachì: nchícùn gá vàxi-ya nùí, vachi na táyôo yùhù ñuhiví, sà-íá-yà, vachi nicanicuahàn iá-yà. ³¹ Te cónì nàcúnì mii-yá antes, doco sàhà-ñá cundaà ini raza-ndà Israel ana divi nduú-yá, sàhàjàn nì nìhì chuun quida ì' nèhivì xì tècuì —nì cachi Juan.

³² Daaní, nì cachi tu-ne inga palabra yohó:

—Yùhù, nì xinì nì nuu Espíritu Ì xí Dios; nahi loma náhà-yà mànuu-ya ansivì nì sàcòo-ya dìnì Jesús, te nì ndòo-ya yucán. ³³ Yùhù, cónì nàcúnì mii-yá antes. Doco na ní sàha Yua-nda Dios yùhù chuun quida ì' nèhivì, dandu nì cachi stná-yà xì: “Na cúnì-ní nuu Espíritu Ì màcòo-ya dìnì iin (ana cuhì), dandu ñà-jaàn cundaà inì-ní divi nduú mii-yá cuàhàn nsida ì xì anima nèhivì tìxi Espíritu Ì”. ³⁴ Ñàyùcànduá, yùhù, sàni xinì, te datúì nùù-nsiá ñà-divi Dèhemanì Dios nduú Jesús —nì cachi Juan.

Nècuàchì primeru nì catenchicùn xì Jesús

³⁵ Daaní, nì yàha inga quivì, te yucán iin Juan, cutnáhâ-né xì ù tiàa dacuahá-né. ³⁶ Te nì xini-nè yatni yàha Jesús, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn cuàhàn mii-yá ana nduú Lelù Ì vàxi nùù Dios.

³⁷ Te ù tiàa dacuahâ-ma, nì tiacu-nè nì cànàn Juan ducán, te nì tenchicùn-nè Jesús cuàhàn-nè. ³⁸ Dandu nì ndacoto-ya, te nì xini-yà xínchicùn nècuàchìmà. Ñàyùcànduá nì cachí-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá nandúcú-nsiá?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù iá-ní?

³⁹ —Nahà-nsia, cundehè-nsiá —nì cachi-yà xì-né.

Ñàyùcànduá, cuàhàn-nè xì-yá, te nì xini-nè índù iá-yà. Te nì ndòo-ne xì-yá sàcuaà yucán, vachi nahi càcúmì nì cuaà nduá.

⁴⁰⁻⁴¹ Iin tiàa nani Andrés nduú iin ana nì inini na ní cànàn Juan daa, te nì tenchicùn stná-nè Jesús. Dandu vichi duha nì sàhàn stná-nè nì nanducu-né ñani-nè nani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni ndacùhun stnahá-nsí xì mii-yá nduú Mesías.

Quìvì Mesías nì cachi Andrés dàhàn mii-né, vàchi cuní cachàmà Cristu (nì quixi dìquì-xí).

⁴² Dandu nì saca-ne ñani-nè nì casaà-nè ndé iá-yà. Te na ní xini-yà Simón mà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Dèhe Jonás nduu-ní, te nani-ní Simón, doco yùhù cuàhìn cachì xì-ní Cefas —nì cachi-yà. Te quìvì Cefas mà, Pedro cuní cachà.

Nansa nì cana Jesús iin tiàa nani Felipe xì inga-nè nani Natanael

⁴³ Daaní, nì yàha inga quìvì, te cuní Jesús nùhù-yà ladu Galilea. Te nì ndacùhun tnahá-yà xì iin tiàa nani Felipe, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-ní yùhù nùhù-ndà.

⁴⁴ Cunaha-nsiá, ñuu Felipe mà nduú ñuu Betsaida, divi ñuu Andrés xì Pedro.

⁴⁵ Ñàyùcànduá nì nanducu Felipe iin tiàa nani Natanael, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cunaha-ní, sàni ndacùhun tnahá-nsí xì mii-yà nì tiaa Moisés sàhà-xí nùù ley ì, te divi sàhà stná-yà nì tiaa stná cuàhà profeta nì càhàn cuenta xì Dios sàhana. Jesús de Nazaret nani-yà, te yua-yà nani José.

⁴⁶ Dandu nì cachi Natanael:

—¿A ndísá? ¿A iá iin nèhivì vàha ñuu Nazaret?

Dandu nì cachi Felipe:

—Nahà-ní cundehè-ní.

(Dandu cuàhàn-nè xì nècuàchìmà.)

⁴⁷ Te na ní xini Jesús vaxi Natanael, dandu nì cachi-yà sàhà-né:

—Yohó vaxi iin tiàa quidá ndisa nacua ndiá ìcà quida nècuàchì raza-ndà Israel, te ni-iyuhu mà túha-ne dandahví-nè.

⁴⁸ Dandu nì cachi Natanael xì-yà:

—¿Nansa ináhà-ní yùhù?

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Na táñaha ga cana Felipe mii-ní, te iá-ní sàhà iin nù-higu, dandu nì xinituì mii-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi Natanael xì-yà:

—Dèhemani Dios nduu-ní, Maestro, divi rey icúmí cusáhnù nùù ñuu-ndà Israel nduu-ní.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Mà úhì guá nì xinindisa-ní na ní cachì nì xinituì mii-ní sàhà yutnù yucán. Cunaha-ní, icúmí-ní cunì-ní milagru chicá ndiaha. ⁵¹ Ñà-ndácuìsì nduá cachí xì-ní, icúmí-ní cunì-ní nuna ansivì, dandu quecoyo ángel xì Dios mànana mànauu cucuu-ne dìquì-xí ndé iin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

2

Nansa nì quida Jesús milagru iin vicò nandàhà nì ìa ñuu Caná

¹ Daaní, quìvì ùnì nì ìa iin vicò nandàhà ñuu tii Caná iá ladu Galilea. Te yucán nì sàa stná dihi Jesús. ² Te nì càna stná mii-yà xì nècuàchì dacuahá-yà. ³ Te nì cuu nì nsihì tècuìí vidi sì-uva coho-ne. Ñàyùcànduá, nì càhàn dihi-yà xì-yà, cachí-nè:

—Sàni nsihì tècuìí vidi sì-uva.

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Chicá vàha nacoo-ní ñà-jaàn nùù yùhù, vàchi tàñaha ga sàa meru hora xi.

⁵ Dandu nì càhàn dihi-yà xì tiàa xinúcuáchí yucán, cachí-nè:

—Quida-nsia nacua cachí dèhi xì-nsiá.

⁶ Cunaha-nsiá, yucán itá iñù barril yùù, iin ian vátùni cuñuhu cùmì ò úhùn yoo tècuìí. Tècuìí mà xichúùn nècuàchì raza Judea ñà-nsidandoo-ne mii-né según estilu nduú ley xi-ne. ⁷ Te nì cachi Jesús xì tiàa yucán:

—Dachitu-nsiá barril jaàn tècuìí.

Ñàyùcànduá, ducán nì caquida-tè, dècuèndè yuhá nì chitu. ⁸ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Vichi chitacùhá-nsià chii-té cunihi-nsia cùhùn nùu nècuàchì iin sáhnù nùu vicò.

Ñàyùcànduá, ducán nì caquida-tè. ⁹ Te nì xihì nècuàchì mà iyuhu tècuí mà, doco sàni nanduu-tè tècuí vidi sì-uva. Te cóni sáha-ne cuenta índu nì quixi ndutè mà, doco tè-xinúcuáchì nì catavà xì-té, ináhá-tè. Daaní, na ní cundaà ini-nè nansa xihí ndutè mà, dandu nì cana-ne noviu nándàhà, ¹⁰ te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Nsidaa nèhivì, na sáha-ne tècuí vidi sì-uva coho-nda, dihna sáha-ne ndutè chicá vaha, dandu nú sàni xihì cuahà-ndaté, dandu tavá-né ndutè chicá ndahví. Doco mii-ní, cóo, làcà vichi nì tavà-ní ndutè chicá finu —nì cachi-nè.

¹¹ Ñà-jaàn nduú milagru primeru nì quida Jesús. Te ñuu Caná iá ladu Galilea nduú lugar ndé nì quida-yañà. Ducán nduú nì dàcùnì-yà nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá, te nì xinindisá stná nècuàchì dacuahá-yá mii-yá.

¹² Daaní, nì sàhàn Jesús ñuu Capernaum, mii-yá xì dihi-yá xì ñani-yà, xì stná nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì cuee-yà iin ùi quivì.

Nansa nì tavà Jesús nèhivì dicó ini patiu veheñùhu cahnú

¹³ Dandu nì quihin tu-ya ichì cuahàn-yà ñuu cahnú Jerusalén, vachi sà-ítúú vicò pascua, iin vicò nsidáahnù nècuàchì raza Judea yucán. ¹⁴ (Ñàyùcànduá, nì sàà-yà ñuu mà), te nì xini-yà yucán yehè veheñùhu cahnú itá nèhivì dicó; dicó-né buey, dicó-né riì, dicó-né loma, te ndoó stná nèhivì nadámá tnahá xì dihùn (vàxi inga ñuu). ¹⁵ Dandu nì cava-yà itnii yohò nì quidayucun-yà iin chirrión, te nì taxi nsihí-yànè yehè veheñùhuma, mii-né xì riì xí-né xì stná buey xi-ne. Te nì dàndiàchì-yà dihùn damá-né, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi-ne. ¹⁶ Te nì cachi stná-yà xì nècuàchì dicó xi loma mà:

—¡Tavà-nsiá quisi yohó fuera! vachi màdi yàhvi nduú vehe ì Yuamáni' —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì nsinuu ini nècuàchì dacuahá-yà nansa cachí nùu tutu ì ndé cachá': "Yáha ga cuahà nacání ìni sàhà veheñùhu ì xì-ní ñà-màsà dándañúhú nèhivì ñà-ì icúmíâ".

¹⁸ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì cachi-nè xì-yá:

—Quida-ní iin milagru cunduu seña ñà-cundaà ini-nsi a icúmí-ní derechu quida-ní ñà-nduá nì quida-ní, á cóo.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni. Ducùn-nsiá veheñùhu yohó, te tìxi ùni quivì nsida saí-ñà.

²⁰ Dandu nì cachi nècuàchì yucán:

—Ùi dico ìñu cuà nì quidachuún nèhivì nì dàxínu-ne veheñùhu yohó. Te mii-ní, ¿a ndísá daxínu-níà tìxi ùni quivì? —nì cachi-nè.

²¹ Doco màdi veheñùhu ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí; cóo, vachi ejemplu-ni nduámà; divi cuerpu mii-yá cáhàn-yà sàhà-xí. ²² Ñàyùcànduá, después, na quivì sàni natiacu-yà, dandu nì nsinuu ini nècuàchì nhicùn xì-yá ñà-dúcán nì cachi-yà xì-né daa, te nì sàà-nè nì xinindisá-né ñà-nduá cachí nùu tutu ì, te nì xinindisá stná-nè ñà-nduá nì cachi mii-yá daa.

Ináhá Jesús nansa iá anima nsidanicuú nèhivì

²³ Cuahà nèhivì nì xinindisa-xi-yá na ní xini-nè milagru nì quida-ya na iá-yà ñuu Jerusalén quivì vicò pascua ma. ²⁴ Doco mii-yá, cóni icúmí-yà nècuàchì mà seguru, vachi ináhá-yà ñà-ñùhú ini anima nsidanicuú-né. ²⁵ Còo necesidad icúmí-yà cachi iin nèhivì xì-yá nansa iá anima ñanìtnaha-ne, vachi ináhá-yà nsidaa ñà-nduá ñuhú ini anima nèhivì.

3

Nansa nì càhàn iin tiàa nani Nicodemo xì Jesús

¹ Nisa ìa iin nècuàchì fariseu nani Nicodemo. Iin nècuàchì xídandacú nùu ladu Judea mà nduú stná-nè. ² Te divi-ne nì sàhàn ndé iá Jesús iin sàñaà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsî divi mandu xi Dios vàxi-ní, vàchi nú màsà chindéé Dios, dandu ni-iin nêhivî, mà níhî-né quida-ne milagru nacua quidá mii-ní.

³ Dandu nî cachi Jesús xî-né:

—Palabra ndâcuisî nduá yohó cachî xî-ní: nú màsà nácácú sáá nêhivî, dandu mà cúí sàà-nè cuni-nè ñuhivî ì xî Dios.

⁴ Dandu nî cachi Nicodemo xî-yá:

—¿Nansa cui nacacu-nda nú sàni sahnu-nda? ¿A cúí nàcùñuhu saa-nda ini dihimánî-nda, te nacacu-nda?

⁵ Dandu nî cachi Jesús xî-né:

—Ñà-ndâcuisî nduú palabra yohó cachî xî-ní: nú màsà nácácú sáá iin nêhivî quida tècuî xî stná Espíritu Ì, dandu mà níhî-né yàha-ne ñuhivî ì ndé cusáhnû Dios. ⁶ Vàchi nú sàni cacu-nda nuú yuadíhî-ndá, dandu iquícúñú icúmí-ndá. Doco nú sàni cacu anima-nda quida Espíritu Ì xî Dios, dandu espíritu (saa) cucumi stná-nda. ⁷ Màsà ndúlócô-nî ñà-nî cachî xî-ní icúmí-nî nacacu saa-ní. ⁸ Vàchi ducán quidá stná tàchî, caná te caná yohó yucán, doco có-ináhá-nsiâ índù lugar vàxa, ni índù lugar cuàhàn. Ducán iá stná xî anima nsidaa nêhivî nî nacacu nî quida Espíritu Ì.

⁹ Dandu nî cachi Nicodemo xî-yá:

—Pues, ¿índù modo cunduu nsidaa ñà-càchî-nî jaàn?

¹⁰ Dandu nî cachi Jesús xî-né:

—Iin maestru ñuu-nda Israel nduu-ní, te có-sânîhî inî-ní sàhájàn nacua ndiá ìcà-ní.

¹¹ Ñà-ndâcuisî nduá yohó cachî xî-ní: ñà-nduá ináhá-nsî, divi ñà-jaàn cachî-nsî xî-nsiá. Te datúí stná-nsî nuú-nsiá ñà-nduá sàni xini-nsî, doco có-xiníndísâ-nsiá. ¹² Mate cuisî sàhà ñà-íá ñuhivî yohó-ní nduá cáhîñ xî-nsiá, doco có-xiníndísâ-nsiá; ñàyùcànduá, ùhî cunindisá stná-nsiá nú nî cáhîñ xî-nsiá sàhà gloria (xi Dios).

¹³ 'Ni-iin nêhivî tàñáha ga nana-ne gloria. Doco yùhù ana nduú Tnaha Nêhivî Ñuhivî, ansivi nduú vehi, te nî nui nî quesai (ñuhivî yohó). ¹⁴ Te nacua nî quida Moisés (sànaha) na nisa ìa-ne yucù, nî chituu ducún-nè iin còò (càa), pues ducán stná yùhù, icúmí nêhivî chituu ducún stná-nè yùhù. ¹⁵ Dandu nsidaa nêhivî cunindisa-xí, mà nunca sàà-nè ndañuhu-né; còò, nicanicuahàn cutiacu-nè.

¹⁶ 'Vàchi ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà nêhivî ñuhivî, nî sàhatahvî-yá mindaa Dêhemanî-yá (ñà-cui-yà), dandu nsidaa nêhivî xiníndísâ-xí-yâ, mà sàà-nè ndañuhu-né, còò, nicanicuahàn icúmí-nè cutiacu-nè. ¹⁷ Vàchi màdî sàhà-ñá dandohó-yá nêhivî cuáchi nduá dísáhà-xí nî ndacu nuú Dêhemanî-yá quixi-ya ñuhivî yohó, còò; divi sàhà-ñá càcu-ne nduá.

¹⁸ 'Nú xiníndísâ iin nêhivî Dêhemanî Dios, dandu ñà-sàni càcu-ne nuú castigu sàhà cuàchi-ne nduá; doco nêhivî có-xiníndísâ, sà-íá vàxi castigu xi-ne nuú-yá, vàchi có-xiníndísâ-né ñà-nduá cachî mindaa Dêhemanî-yá. ¹⁹ Te ¿ndiá nduú meru ñà-dísáhà-xí vàxi castigu mà dìquî-né? Divi sàhà-ñá sàni quesaa palabra ndâcuisî ñuhivî yohó ñà-datnúà sàxínítnùní nêhivî, doco chicá nî cudîi ini-nè caca-ne ichi ñáa, màdî ichi ndé datnúù Dios, vàchi quini iá ñà-nduá quidá-né. ²⁰ Te nsidaa nècuàchìmà, có-cùní dahuun-ne cunini-ne palabra datnúù xî sàxínítnùní-nè, ni có-tnâtuu stná-nè ndé cáhàn xî palabra mà sàhà-ñá màsà túi ñà-quini guá quidá-né. ²¹ Doco iin nêhivî quidá víi nacua cachî palabra ndâcuisî, cudîi ini-nè tnâtuu-ne ndé iá palabra datnúù xî sàxínítnùní-nè, vàchi cunî-nè cundaà ini nsidaa nêhivî ñà-quidá víi-né nchícùn-nè ichi Dios —nî cachi Jesús.

Ñà-nduá nî cachi gà Juan Bautista sàhà Jesús

²² Daaní, nî quihin tu Jesús ichi cuàhàn-yà ladu Judea, mii-yá xî nècuàchì xínchicùn xî-yá. Te yucán nî ndòò chii-yá xî-né, dandu nî cuhîi nêhivî cuàhà gà nî sàà yucán.

²³ Stná Juan Bautista, yucán quidá ì stná-nè nuú iin xaan nani Enón yatni lugar nani

Salim, vàchi ñuhú cuáhà tècuí yucán. Ñàyùcànduá, divi lugar mà sáhàn cuáhà nèhivì ñà-cuhì-né, ²⁴ vàchi tañáha ga cundiadi Juan.

²⁵ Tiempu mà nì cuu nì quesaha nì cuàà nèhivì nchícùn xì Juan xì itnii gá nècuàchì raza-nè Judea, vàchi tucu tucu cachí iin iin-ne sàhà modo nduhì-ndà. ²⁶ Dandu nsidaa-né nì quixi-ne nù Juan nì cacachi-nè xì nècuàchìmà:

—Maestro, ináhá-nì ana nìsa ià xì-ní ladu duha yùte Jordán, te nì càhàn-ní sàhà-né, ndiaha gá-nè nì cachì-ní; pues vichi mii stná-nè quidá ì stná-nè nèhivì, te cuáhà gá nèhivì sáhàn nù-né.

²⁷ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Ni-iin nèhivì, mà cúì nìhì-né iin chuun ndiaha nú màsà cuáha Dios-nè. ²⁸ Ináhá-nsiá nansa nì cachì: “Yùhù, có-nduì (rey ndiaha nani) Cristu, cuisì iin ana nì techuún Dios nduì, te diha vàxi nù mii-yá”. ²⁹ Cunaha-nsiá, na iá vicò nandàhà, iá iin noviu, te iá stná novia cutnàhà xì-nè. Doco iá stná padrinu iladú, iní-né, te cudù ini-nè na càhàn noviu. Pues, ducán iá stná yùhù, nahi padrinu nduì, te yáha ga cudù inì sàhà mii-yá. ³⁰ Mii-yá, cueé-nì cueé-nì chicá icúmí-yà nìhì gá-yà tnùñuhu xì-yá, doco yùhù, còó. Cueé-nì cueé-nì icúmí nèhivì nandòdó-né yùhù.

Jesús nduú ana nì nuu ansivi

³¹ Mii-yá, dècuèndè dìquì-xì nì quee-ya, ñàyùcànduá chicá ndiaá-yà nù nsidaa-nda. Iin nèhivì ñuhìvì yohó, nèhivì uún nduú-né, te cuisì sàhà ñuhìvì yohó càhàn-nè. Doco mii-yá, ansivi nì quixi-ya, te chicá ndiaá-yà. ³² Te ñà-nduá sàni xini-yà, xì ñà-nduá nì inini-ya, ñà-jaàn nduá cachí-yà xì nèhivì, doco có-xiníndísà-né ñà-nduá cachí-yà. ³³ Doco nú xiníndísà iin nèhivì-yà, dandu náhà claru sàni cundaà ini nècuàchìmà ñà-mii palabra ndàcuisì nduá cachí Dios. ³⁴ Vàchi Jesús, mandu xì (Yua-nda) Dios vàxi-ya, te divi palabra ndiaha xì Yuamàni-yà càhàn-yà, vàchi màdì iyuhu-ní Espíritu ì sàni níhìtáhvi-yà, còó. Sàni nìhì nsìhì-yà Espíritu ì. ³⁵ Te cuú ini Yuamàni-yà sàhà-yà. Ndahà-yà sàni dàyáha Yuamàni-yà nsidanicuú iñàha.

³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ana xiníndísà-xì Dèhemanì Dios, nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. Doco nèhivì có-xiníndísà, mà-nìhì-né vida ndiaha ma. Còó, iin castigu cahnú icúmí-nè nìhì-né nù-yà, te sà-ítuá vàxan.

4

Nansa nì yàha iin nècuàchì ñàhà ñuu Samaria ladu xì Jesús

¹⁻² Quivì yucán nì nducuahà gá nèhivì nchícùn xì Jesús. Te nì cuhì stná-nè. Doco màdì mii Jesús nì quidá ì xì-né, cuisì nècuàchì dacuahá-yà nì quida ì xì-né. Dècuèndè más gá nèhivì xì-yà nì cuhì nù nèhivì nì quida ì Juan Bautista. Dandu nì xinitnùhu stná nècuàchì fariseu ñà-cuáhà guá nèhivì nchícùn xì-yà. Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini-yà ñà-sà-ináhà nècuàchìmà ñà-jaàn, ³ dandu nì quee-ya ladu Judea mànuhù-yà ladu Galilea, (mii-yà xì nècuàchì dacuahá-yà).

⁴ Te ichì mà icúmí-yà yàha-ya ladu Samaria. ⁵ Te xicá-yà nì nasaa-yà yatni iin ñuu tii nani Sicar. Te divi yucán nduú stná ñuhù ndé nìsa itnii José sàhana, vàchi ñuhù nì ndutahvì-né nù yua-né Jacob nduá. ⁶ Te yucán iá stná pozo nìsa xichuún Jacob mà sàhana. Pues divi yuhù pozo mà nì sàcò chii-yà, vàchi caní ichì nì xica-ya, te xávì-yà. Nahi càxíhuì nduá, ⁷⁻⁸ te sàcuàhàn nsidaa nècuàchì dacuahá-yà ñuu mà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè. Dandu (nù pozo mà) nì tnàtuu stná iin nècuàchì ñàhà ladu Samaria mà ñà-tavà-né tècuí. Te nì cachì-yà xì-né:

—Taxi tahvì-ní iyuhu tècuí cohi.

⁹ Te nì cachi nècuàchìmà xì-yà:

—Doco mii-ní, iin nècuàchì raza Judea nduu-ní. ¿Índù chuun xícàn-ní tècuí coho-ní nùu yùhù? vèchi nsidaa nècuàchì ñuù-ní, indéhe úhì-nè nsiùhù tè-nduú nècuàchì Samaria yohó.

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-ní, vèchi có-cúndáa iní-ní nansa quidá Dios, dacútâhvì-yá tnùmanì xí-yá nùu nèhivì; nì có-ínáhá stná-ní ana divi nduú yùhù ana xícàn xì tècuí nùu-ní. Vèchi nú nì cúndáa iní-ní, dandu càcàn tàhvì-ní nùu, te dacútâhvì' mii-ní tècuí cutiacu ndiaha-ní.

¹¹ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò nì-ñàha nihi-ní tavà-ní tècuí yohó, vèchi cunú ñuhú-te. ¿Nansa cui tavà-ní tècuí cutiacu ndiahi? ¹² Cunaha-ní, pozo yohó nduú ndé nisa xihì xii-ndà Jacob, mii-né xì nsidaa dèhe-ne xì quisi xí-né, dandu nì nacoo-neà nùu nsiùhù. ¿Te mii-ní, a chicá ndiaá-ní nùu xii-ndà mà cahan-ní?

¹³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú nì cohó nèhivì tècuí pozo yohó, dandu tucutu icúmí-nè cui-nè tècuí después. ¹⁴ Doco nú nì cohó-né tècuí dacútâhvì yùhù-nè, dandu mà nunca cui gà-nète nicanicuahàn. Vèchi ducán quea na ian ñuhú tècuí ini-nè, te ndéa ndiaha-té dècuèndè nihitâhvì-né vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Señor, taxi-ní tècuí mà cohi ñà-màsà cúí guè tècuí, te màsà quíxí guè yohó tavi-te.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-ní cana-ní iì-ní quixi-nsia.

¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còò iì yùhù.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndáa nduá cachí-ní còò iì-ní, ¹⁸ vèchi ùhùn xichi sàni nandàhà-ní, te nì sate tnahá-nsiá. Te tiáa iá xì-ní vichi, màdì iì-ní nduú-né. Ñà-jaàn ndisa nì cachi ndàa-ní.

¹⁹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Vichi sàni cundáa inì, na iin nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nduu-ní, señor. ²⁰ Doco estilu xi xii-nsí nduá cahvi-nsí Dios dìni yucù jaàn; doco mii-nsiá, còò. Ñuu-nsiá Jerusalén nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cahvi-nda Dios, cachí mii-nsiá.

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Señora, cunindisa-ní yùhù: vèxi iin quivì, dandu màdì cuisì dìni yucù jaàn, nì màdì cuisì ñuu Jerusalén cùhùn-nsiá cahvi-nsiá Yua-nda Dios. ²² Mii-nsiá, có-ínáhá ndisá-nsiá ana divi cahvi-nsiá. Doco nsiùhù, ináhá vâha-nsi ana cahvi-nsí, vèchi cuisì nsiùhù tè-nduú nècuàchì raza Judea icúmí xí palabra nansa càcu anima nèhivì. ²³ Cunaha-ní, vèxi iin quivì, dandu nèhivì cuní cahvi ndisa xi Dios, inì-ni anima-nè icúmí-nè cahvi-néyà, te cahvi stná-néyà nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá, vèchi ducán cuní-yá quida-ne na cahvi-néyà. Te vichi sàni sàa stná quivì quida-ne ducán. ²⁴ Vèchi mii espíritu ndiaha nduú Dios. Ñàyùcànduá, nú cuàhàn-ndà cahvi-ndayá, dandu inì-ni anima-ndà icúmí-ndá cahvi-ndayá; te icúmí-ndá cahvi stná-ndayá cuisì nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá —nì cachi Jesús.

²⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Yùhù ináhí quixi mii-yá ana nduú Mesías, divi mii-yá nani Cristu. Te nú sàni quesaa-yà, dandu cachitnùhu-ya xì nèhivì nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa.

²⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù ana cáhàn xì-ní vichi, divi nduú mii-yá.

²⁷ Daaní, cáhàn va-ya xì nècuàchì yucán, te nì cansiaa tu nècuàchì dacuahá-yá. Te nì ndulocó-nè, cóni cúndáa ini-nè índù chuun ndatnúhú-yá xì nècuàchì ñahà mà. Doco cóni xícàn tnùhù-né nùu-yá índù chuun cáhàn-yá xì-né, nì cóni ndácàtnùhù-né nùu-yá índù palabra cachí-yá xì-né. ²⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nacoo-ne yoo xi-ne mànuhù-né ini ñuu mà, te nì cáhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

²⁹ —Naha-nsià cùhùn-ndà cundehè-nsiá iin tiàa iá yucán, vàchi nì nacani-ne xì' nsidaa ñà-nduá nì quide vida xi. ¿Amádi mii-yá nduú Cristu (ndiatu-nda)?

³⁰ Ñàyùcànduá, nì ndecoyo cuàhà nèhivì ñuu yucán vaxi-ne ndé iá Jesús, ³¹ vàchi iá ìi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì sacundahví nècuàchì dàcuahá-yá mà nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, cuxi-ní iyuhu.

³² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ìcúmì ñà-cutiacuì mate có-cùndàà inì-nsia índù iñàha nduá.

³³ Dandu nì ndatnuhu nècuàchì dacuahá-yá iin-ne xì inga-nè, cachí-nè:

—¿A vihi-ni nì quixi iin nèhivì nihí xi ñà-nduá cuxi-ya cahan-nsiá?

³⁴ Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Ñà-itiácú yùhù nduú ñà-quide cumplir nacua nì cachi mii-yá nì techuun-xí vaxi. Cuní dansihí chuun ndiaha nì sàha-ya yùhù. Te ñà-jaàn nduá itiácú. ³⁵⁻³⁶ (Ináhí) cachí-nsià cumánì gá cùmì yòò, dandu ndanchito cosecha. Doco yùhù cachí xì-nsiá, cundehè-nsiá (nadaa nèhivì ndoó ñuhivì), vàchi nahi cosecha xínduu stná-nè, te sà-ia ndanchitoa. Te na quidá nèhivì chuun ndiaha xí cosecha mà, pues ñà-nihì ñanìtnaha-ne vida ndiaha nicanicuahàn nduá. Dandu después, icúmì-nè nihì-né ñà-vàha xi-ne, te cudìi gá ini-nè, mii-né xì stná nèhivì nì chihi stná xì (palabra primeru). ³⁷ Te ñà-jaàn nduú nahi dichu cachí: “Díin nèhivì chihí, te díin nèhivì ndaníhí xí cosecha”. ³⁸ Yùhù nì techuín mii-nsiá ñà-quida-nsia iin chuun (ndiaha ñà-chindee-nsiá nèhivì nihì-né vida ndiaha, na ian) ndanihi-nsia cosecha. Doco màdì mii-nsiá nduú ana nì dàquésáhá xí chuun ma; còó, díin nèhivì nduú ana nì caquidachuún primeru, dandu después nì quìhvi stná mii-nsiá —nì cachi Jesús.

³⁹ Cunaha-nsiá, cuàhà nèhivì ñuu tii ladu Samaria mà nì xinindisa-xi-yá, vàchi nì xinindisá-né palabra nì cachi nècuàchì ñahà mà ñà-nì nacani-ya xì-né nsidaa ñà-nduá nì quida-ne vida xi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcànduá na ní quesaa nsidaa-né ndé iá-yà, dandu nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì còó chii gá-yà ñuu-nè; te sàhàjàn nì à ga-yà ùi gá quìvì.

⁴¹ Dandu cuàhà gá stná nèhivì nì xinindisa-xi-yá, vàchi nì inini-ne nì càhàn mii-yá.

⁴² Ñàyùcànduá, nì cacachi-nè xì nècuàchì ñahà mà:

—Vichi màdì cuisì sàhà ñà-nduá nì cachì-ní nì xìnindísâ-nsí; còó, vàchi vichi sàni inini stná-nsi mii-yá na càhàn-yà palabra xi-ya, ñàyùcànduá sàni cundaà ini-nsi ñà-divi mii-yá nduú ana dacácu xi nèhivì ñuhivì; meru Cristu nduú-yá —nì cachi-nè.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe iin nècuàchì dandacú

⁴³ Daaní, nì nsihi nì à Jesús ñuu yucán ùi quìvì, dandu nì naquihin-ya ichì mànuhù-yá ladu Galilea. ⁴⁴ Te mii-yá nduú ana nì cachi ñà-có-quidáñúhú nèhivì iin tiàa càhàn cuenta xi Dios nú nduú-né iin nècuàchì ñuu-nè. ⁴⁵ Daaní, na ní nasaa-yà ladu Galilea mà, nì cudìi ini nècuàchì ladu yucán sàhà-yá, vàchi nì sàhàn stná-nè ñuu Jerusalén quìvì nì à vicò, te nì xini stná-nè nsidaa milagru nì quida-ya yucán.

⁴⁶ Daaní, nì nasaa stná-yà ñuu tii Caná iá ladu mà, divi ñuu ndé nì quida-ya milagru xì tècuì uun nì nanduu-tè ndutè vídì sì-uva. Te yucán nì quesaa stná iin nèhivì xí gobiernu nì quixi ñuu Capernaum, vàchi iá iin dèhe-ne cuhí. ⁴⁷ Te nì xinitnùhu-ne sàni nsiaa tu Jesús nì sàhàn-yà ladu Judea. Ñàyùcànduá vaxi-ne nchícùn-nèyà, te nì sacundahví-nè nùù-yá áma cùhùn-yà xì-né ñuu-nè, te dándúvaha-ya dèhe-ne, vàchi sàcùcáhvì-te. ⁴⁸ Doco nì cachi Jesús xì-né:

—Mii-nsiá, nú màsà quidé iin milagru fuerte cundehè-nsiá, mà sàà-nsià cunindisá-nsiá.

⁴⁹ Doco nì cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Señor, cùhùn-ndà vehi por favor, còtó cui dèhi.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Vàtùni nùhù-ní, vàchi cuàhàn nduvàha dèhe-ní.

Dandu nì xinindisá nècuàchìmà palabra nì cachi-yà xì-né, ñàyùcànduá mànuhù-né vehe-ne. ⁵¹ Te na sá-itúú-né nasaa-nè, nì ndacùhun tnahá-né xì itnii peón xi-ne nihi-xi razón vaxi, te nì cachì-te:

—Sàcuàhàn nduvàha dèhe-ní.

⁵² Dandu nì xicàn tnùhù-né índù hora nì quesaha nì nchìco cuèhè. Te nì cachì-te:

—Icu, nahi càhiin nì nchìco ini-vè.

⁵³ Ñàyùcànduá, nì cundaà ini-nè, divi hora nì càhàn-nè xì Jesús nì sanduamà, divi hora nì cachi-yà xì-né ñà-cuàhàn nduvàha dèhe-ne. Ñàyùcànduá, nì xinindisá-néyà, mii-né xì nsidaa stná nèhivì vehe-ne.

⁵⁴ Cunaha-nsiá, milagru yohó nduú milagru ùi nì quida-ya na ní nasaa-yà ladu Galilea nì sàhàn-yà ñuu Judea.

5

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà tnahá ùi iquicúñù-xi

¹ Daaní, quivì yucán nacává iin vicò xí nècuàchì raza Judea, ñàyùcànduá, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén. ² Te ini ñuu mà iá iin pila cahnú tècuíí. Te yucán itánduhù stná ùhùn vehe nahi corredor. Te lugar mà, Betesda naniá, te yatni iá mà ndé iá iin yehè ñuu mà nani Yehè Riì. ³ Pues divi vehe ma itánduhù cuàhà nècuàchì cuhí, nècuàchì cuaá, nècuàchì xicá cuéhè, nècuàchì yáha ga nì ichì, xíndiatu nsidaa-né ndacùchí tècuíí mà. ⁴ Vàchi (cachí-nè) cada yáha iin tiempu, dandu nuú iin ángel xi Dios dandácùchí xì-té. Dandu nèhivì primeru quìhvi mahì-té, icúmí-nè nduvàha-ne nùù cuèhè quida xi-né, ndéni cuèhè nì cui nì cùnduá, icúmíâ cuxioa. ⁵ Te yucán iá stná iin tiàa indúhu yuhù tècuíí mà, 38 cuà icúmí-nè cuèhè quida xi-né. ⁶ Dandu, nì xini Jesús jaàn indúhu-né, te ináhá stná-yà ñà-càní cuà iá-nè xì cuèhè mà, ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-ní, ¿a cuní-ní nduvàha-ní?

⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò iin chindee xí na hora ndácùchí tècuíí, te quìhvi stnáì mahì-té. Vàchi na meru sái, dihna inga-nè nì sàà-nè nùí, te nuú-né ndé ñuhú tècuíí.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndacuiìn-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní.

⁹ Dandu vichi vichi nì nduvàha nècuàchìmà nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì nacaca-ne cuàhàn-nè. Te quivì yucán, quivì descansu nduá. ¹⁰ Ñàyùcànduá, nì cachi dava nècuàchì ñuu mà xì nècuàchì nì nduvàha ma:

—Quivì descansu nduá vichi. Còò ley xi-nda cunsida-ní camilla xi-ní.

¹¹ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Nècuàchì nì dándúvaha xí, nì cachi-nè xì: “Ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní”.

¹² Dandu nì ndacàtnùhù nèhivì mà nùù tiàa ma, cachí-nè:

—¿Ana divi nì cachi xì-ní ducán?

¹³ Doco nècuàchìmà, có-ináhá-nè nansa nani ana nì dándúvaha xi-né, vàchi sàcuàhàn Jesús, te cuàhà gá nèhivì ndoó lugar yucán.

¹⁴ Daaní, después nì ndacùhun tnahá-yà xì-né na xicánúú-né patiu veheñùhu, te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi sàni nduvàha-ní. Màsà nàxícócuììn-ní quida-ní cuàchi, còtó quixi iin tnùndoho chicá fuerte dìquì-ní.

¹⁵ Dandu tiàa ma, nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì raza-nè mà ñà-divi Jesús nduú ana nì dándúvaha xi-né. ¹⁶ Ñàyùcànduá nì caxini ùhì nècuàchì yucán mii-yá, te nì quesaha-né ndatnúhù-nè nansa cahni-néyà ñà-nì quida-ya milagru mà iin quivì descansu. ¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nècuàchì yucán:

—Yuamánì, iin-ni quidáchúùn-yà nsiquivì, ñàyùcànduá ducán quidá stná yùhù.

¹⁸ Ñàyùcànduá chicá más nì cuni nècuàchì ladu Judea mà cahni-néyà, vàchi màdì cuisì-ní có-chìvaha vii-yá quivì descansu (cahan-né), sino que nì cachi stná-yà Dios nduú Yua-yá, te ducán ndudává stnahá-yá xì mii Dios.

Nansa icúmí Jesús derechu dandacú-yá

¹⁹ Dandu nì naxiconihí-yá nùu nècuàchì mà, cachí-yà:

—Cunini-nsia palabra yohó cachí'. Mii mà cúí quide ni-iñàha, cuisì ñà-nduá sàni xinì quidá stná Yuamání' Dios, vàchi nacua quidá mii-yá, divi ducán icúmí quida stná. ²⁰ Cunaha-nsiá, cuú ini-yà sàhí, te nsidaa obra ndiaha quidá mii-yá, ñà-jaàn dacuní stná-yà yùhù quide. Te vichi sàni xini-nsià iin ùi milagru, doco cuàhà obra chicá ndiaha icúmí-yà dacuní-yà yùhù, dandu más gà icúmí-nsià ndulocó-nsià. ²¹ Vàchi nacua danátíacú-yà nècuàchì nsìi, te nacua-ha-yanè vida, divi ducán quidá stná yùhù. Ñàyùcànduá, vátùni danátíacú stná ndéni nèhivì ní cui cudí inì. ²² Te có-nsidándàa-yà sàhà cuàchi nèhivì, vàchi ndahà yùhù sàni dàyàha-ya chuun jaàn. ²³ Ducán, dandu quidañuhu stná nèhivì yùhù nacua quidañúhú-né mii-yá. Vàchi nú màsà quidañúhú-né yùhù ana nduú Dèhemaní-yà, dandu queámà na ian có-quidañúhú stná-né mii-yà ana nì techuun-xí vaxi.

²⁴ Ñà-ndacuisì nduá cachí' xì-nsiá: nú iníni iin nèhivì ñà-nduá cachí', te xiníndísà-né mii-yà nì techuun-xí vaxi, dandu cutiacu-né nicanicuahàn. Mà sàa-né cuni-né juiciu, vàchi sàni yàha-ne ndahà mii-yà ana sàha xi vida ndiaha. Mà cóo gá-né ladu ndé xihì anima-né. ²⁵ Ñà-ndàa nduá yohó cachí' xì-nsiá: vaxi iin tiempu, dandu icúmí yùhù ana nduú Dèhemaní Dios ndàhì fuertí', te canì nsidaa nècuàchì sàni xihì, dandu nsidaa ana cunini xí, nihì-né vida ndiaha. Te cunaha-nsiá, vichi nduú stná tiempu mà.

²⁶ 'Yuamání', nicanicuahàn ñuhú vida saín ini-yà. Te sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-nicanicuahàn cucumi stná yùhù vida saín mà, vàchi Dèhemaní-yà nduú. ²⁷ Te sàni sàha stná-yà yùhù chuun nsidandà sàhà cuàchi nèhivì, vàchi tnaha nèhivì ñuhivì nduú stná. ²⁸ Te có-nduá ñà-ndulocó-nsià sàhà palabra jaàn, vàchi vaxi iin quivì, dandu nsidaa ana ñuhú tixi ñuhù, icúmí-né tiacu-né na canì mii-né. ²⁹ Dandu quecoyo nsihi-ne. Nècuàchì nìsa quida vii, nihì-né natiacu-né sàhà ñà-cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn. Doco nècuàchì cónì quidá víi, cuisì natiacu-né sàhà ñà-nihì-né castigu sàhà cuàchi-ne.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mandu xi Yuamání-yà nì quesaa-yà ñuhivì yohó

³⁰ 'Cuenta xi mii, mà cúí quide ni-iñàha. Cuisì nacua nì sàcùnahí, divi ducán nsidándà sàhà cuàchi nèhivì. Te nú nsidándà sàhà-né ducán, dandu meru nacua ndiá icà cundua, vàchi divi Yuamání' nduú ana nì techuun-xí nì quesà ñuhivì, te ñà-nduá cunì mii-yà coo, divi nduá quidé, màdìá nandúquì ñà-quide ñà-cunì mii.

³¹ 'Nú cuisì yùhù nì cundúu ana cachítnùhu xi-nsiá sàhà ana nduú, dandu mà có-ndià mà. ³² Doco iá inga nèhivì cachítnùhu sàhí, te ináhí cachí ndàa-né. ³³ Pues divi nduú Juan (Bautista). Te nì techuún-nsiá compañeru-nsià ndàcàtnùhù-né nùu nècuàchì mà, te ñà-ndàa nduú palabra nì naxiconihí-né. ³⁴ Doco yùhù, còò necesidad icúmí càhàn iin nèhivì ùn sàhí. Te ñà-nduá cachí' xì-nsiá, ñà-jaàn cachí' sàhà-ñà nihì-nsiá càcu anima-nsià. ³⁵ Iin ratu tii nì cudí inì-nsià sàhà ñà-nduá quidá Juan (Bautista), vàchi iin ana datnúu xì sàxínitnùnì-nsià (sàhà ichì Dios) nì sanduu ndisa-ne. ³⁶ Doco iá inga iñàha chicá fuerte nùu palabra nì cachi Juan sàhí. Vàchi cuàhà chuun ndiaha nì sàhatahvì Yuamání' yùhù ñà-quide, te divi sàhà chuun ndiaha ma vátùni cundaà inì-nsià ñà-divi mandu xi mii-yà vaxi. ³⁷ Daaní, stná mii-yà sàni dàtúi-ya ana divi nduú yùhù. Doco mii-nsiá, tàcùnì-nsià nansa càhàn-yà; te tàcùnì stná-nsià nansa indéhe-yà. ³⁸ Nì có-nìhnù stná inì-nsià ñà-nduá cachí-yà, vàchi có-xiníndísà-nsiá yùhù ana vaxi cuenta xi-ya.

³⁹ 'Cuàhà gá dacuahá stná-nsià tutu ìi, vàchi ducán nihì-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn, cachí-nsià. Doco cunaha-nsiá, divi sàhà yùhù càhàn stná tutu ìi mà. ⁴⁰ Doco có-cunì-nsià cunindisá-nsiá yùhù, te nihì-nsiá vida ndiaha.

⁴¹ 'Yùhù, có-xìcánúí nandúquí nansa quidañuhu nèhivì yùhù. ⁴² Doco ináhî nansa nihnú ini mii-nsiá; ináhî có-cúú ini-nsià sàhà Dios.

⁴³ 'Mate cuenta xi Yuamánì' vaxi, có-xìníndísâ-nsiá yùhù. Doco nú ni quixí inga ana càhàn cuisi sàhà mii-xí, dandu divi cuàhàn-nsià cunindisá-nsiá.

⁴⁴ 'Tùha-nsia nanducu-nsiá quidañuhu nèhivì mii-nsiá, doco ñà-ndee vaha-nsia nùu ana nduú mindaa Dios, cóó, có-nàndúcú-nsiâ ñà-jaàn. Ñàyùcànduá, sadiàmà nùu-nsiá ñà-mà cùu cunindisá-nsiá yùhù.

⁴⁵ 'Màsà túxí inì-nsia yùhù cuàhìn daquéé cuàchi dìquì-nsiá nùu Yua-nda Dios. Cóó, diín nduú ana icúmí canicuàchi sàhà-nsiá, divi nduú Moisés, mate tuxí ini-nsià ley xi nècuàchìmà nduá cuàhàn dacácu xi-nsiá. ⁴⁶ Vàchi nú ni xìnindisá-nsiá ñà-nduá nì tiaa Moisés nì cùu, dandu cunindisá stná-nsià yùhù, vachi divi sàhà yùhù nì tiaa nècuàchìmà. ⁴⁷ Doco nú có-xìníndísâ-nsiá palabra nì tiaa-nemà, dandu mà sàà stná-nsià cunindisá-nsiá ñà-nduá cachí yùhù —nì cachi Jesús.

6

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mìl tiàa

¹ Daaní, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu tècuì cuàhà nani mar de Galilea. Te mar de Tiberio nani stná mà. ² Te cutnáhâ stná-yà xì cuàhà gá nèhivì, vachi sàni xini-nè nansa nì quida-ya milagru nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. ³ Dandu nì nana-ya iin yucù yucán, te nì sàcòo-ya, mii-yá xì stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴ Te quivì yucán nduú quivì sà-ítúú nacava vicò pascua, iin vicò cahnú xì nècuàchì raza Judea. ⁵ Te nì indehè-yá, nì xini-yà ñà-cuàhà guá nèhivì vaxi nùu-yá, ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì Felipe:

—¿Índù cui cùhùn-ndà cuiin-nda ñà-cutiacu nsidaa nèhivì yohó cahan-ní?

⁶ Ducán nì cachi-yà xì nècuàchìmà, doco sà-ináhá-yâ nansa cuàhàn-yà quida-ya; nì cachi uun-ya xì-né a ver nansa cachi-nè. ⁷ Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, ni mà sàà ùi cientu dìhùn plata ñà-cuiin-nda pan cuxi-ne, vachi ni ñà-jaàn mà sàà nìhì iin iin-ne iyuhu iyuhá —nì cachi-nè.

⁸ Dandu nì càhàn iin nècuàchì dacuahá-yá nani Andrés, divi ñani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

⁹ —Yohó iá iin tèchii nihi-xi ùhùn pan tnuu xì ùi siaca cuati. Doco iyuhu nduájàn; mà sàà cuxi nsidaa nèhivì ñà-cuàhà guá-nè.

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús:

—Càhàn-nsià xì nèhivì nì mácùndoo-ne ñuhù.

Ñàyùcànduá nì sàcùndoo nsidaa nèhivì nùu yucù cuií, vachi iá cuàhà yucù yucán. Te cu-naha-nsiá, cuisi nècuàchì xínduu tiàa, ùhùn mìl nì sanduu-ne. ¹¹ Dandu nì tnii-ya nsì-ùhùn pan mà, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì dasàn-yáñà nùu nècuàchì dacuahá-yá. Dandu mii-né, nì dàcuàchì-nèa nì sàha-ne nèhivì ndoó yucán. Te divi ducán nì quida stná-nè xì siaca. Te nsidaa nèhivì, nì nìhì-né nacua cudî ini-nè cuxi-ne. ¹² Daaní, na sàni chitu tìxi nsidaa-né, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Datacá-nsià ñà-nì cusobrá sàhá màsà ndáñúhú ni-iyuhá.

¹³ Ñàyùcànduá, nì dàtácá-nè ñà-nì ndòo ma na ní nsihi nì xixi nsidaa-né. Te nùu ùhùn pan mà nì cuyodò gá ùxìn ùi ìcà sicaté chitu pedazu-ñà.

¹⁴ Dandu nì cundaà ini nèhivì yucán iin milagru nduá nì quida-ya, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Ñà-ndáà nduá, Jesús yohó nduú ana xíndiatu-nda quesaa ñuhivì, divi nècuàchì icúmí càhàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Doco Jesús, ináhá-yâ nansa xínihnu ini-nè quida-ne, divi ñà-cùnì-nè tnii-neyà fuerza, te cunduu-ya rey dandacú nùu-né. Ñàyùcànduá, nì quecuaán-yá inga xichi, cuàhàn mindaa-yá ndé nduú yucù.

Nansa nì xicandodò Jesús nùù tècuíí mar

¹⁶ Daaní, nì cuaà quivì yucán, te nì nuu nècuàchì dacuahá-yá dècuèndè yuhù tècuíí cuáhà mà. ¹⁷ Nì sàcùñuhu-ne ini lancha, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè inga ladu mar tii ma, cuní-nè cùhùn-nè ñuu Capernaum. Te nì cuñaà, te tàñáha ga quesaa Jesús. ¹⁸ Dandu nì quesaha caná fuerte tàchì, ñàyùcànduá, ducún nì nacuahnu todò tècuíí. ¹⁹ Te na sàcuàhàn-nè ini lancha mà nahi ùhùn ò ìñù kilómetro, dandu nì xini-nè jaàn vaxi-ya, xicándodo-yá nùù tècuíí, te sà-itúú-yá quesaa-yà ndé cuàhàn lancha. Doco mii-né, nì yùhí-nè. ²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduí; màsà yùhí-nsià.

²¹ Ñàyùcànduá, nì dàyáha-neyà ini lancha, cudí ini-nè. Te vichi vichi na iin cachí sàni sàa lancha mà dècuèndè ñuu ndé nchícùn-nè cuàhàn-nè.

Nansa nì yàha stná nèhivì mar nandúcú-né Jesús, te nì cachi-yà xì-né nansa sáhatahvì-yá vida ndiaha

²² Daaní, inga quivì, te nì nataca cuáhà tú nèhivì yuhù mar (ndé nì quee lancha), te ináhá-nè imindaa-nú nìsa ìa yucán, te vichi cuàhàn nsihi nècuàchì dacuahá-yá ini-nu. Doco ináhá stná-nè ñà-có-cùtnáhá-yá xì nècuàchì mà cuàhàn, vachi micuísì-né cuàhàn-nè. ²³ Doco después nì caquesaa tu itnii gá lancha nì quixi dècuèndè ñuu Tiberias nì quesaa-nu ndé ndoó nèhivì cuáhà mà, divi lugar ndé nì caxixi-ne pan na ní naquimanì-yá sàhà-ñá. ²⁴⁻²⁵ Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini nèhivì yucán, nì còò-yá, te nì còò stná nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì quècoyo stná-nè ini lancha, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè mahì mar, te nì casaà stná-nè ñuu Capernaum, nandúcú-néyà inga ladu mar mà. Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù hora nì quesaa-ní yohó?

²⁶ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini-nsia palabra yohó: yùhù ináhí índù chuun nandúcú-nsià yùhù. Màdì sàhà ñà-nì xini-nsià milagru nduá; còó. Sàhà ñà-nì xixi vaha-nsia, te nì chitu tixi-nsia nduá. ²⁷ Doco màsà nácánì ini-nsia sàhà nansa nìhì-nsiá ñà-cutiacu-nsià ñuhivì yohó, vachi sacù-ni tiempu cundiaà mà. Chicá nsiha nanducu-nsiá ñà-ndiaha ìi cutiacù-nsia nicanicuàhàn. Te divi ñà-jaàn nduá sáhatahvì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, vachi nùù Yua-nda Dios sàni nìhìtáhvì ñà-quide chuun ìi xì-yá.

²⁸ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa quida-nsi sàhà-ñá cundua obra vaha nacua cuní Dios quida-nda.

²⁹ Dandu cachí-yà xì-né:

—Ñà-cunindisá-nsiá yùhù ana nì techuún-yá nì quesaa, divi ñà-jaàn nduú chuun vaha cuní Dios quida-nsia.

³⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù seña quida-ní cundehè-nsí, te cunindisá-nsí? ¿Índù milagru quida-ní? ³¹ Vachi xì-ndà, na ní saxìca-ne yucù dānā, nìsa còyo ñà-ndiaha nani maná nìsa xixi-ne, vachi ducán cachí nùù tutu ìi: “Nùù ansivi nì dàcòyo Yua-nda Dios pan nìsa xixi-ne”.

³² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá: pan nì nìhì xì-nsiá nùù Moisés sàna ma, cóni sándúú ndisa pan ndiaha vaxi ansivi. Còó. Yuamánì nduú ana sáhatahvì xì pan ndisa ndiaha ma. ³³ Vachi pan sáhatahvì mii-yá nduú yùhù ana nì techuún-yá nì quixi ndé gloria sàhà ñà-cutiacu nèhivì ñuhivì.

³⁴ Ñàyùcànduá, nì cachi nèhivì yucán:

—Señor, nicanicuàhàn taxi tahvì-ní nsiùhù pan mà cuxi-nsi.

³⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduí nahi pan xi-nsia cuxi-nsia nsiquívì, te cutiacu-nsià. Vàchi nsidaa ana sàa cunindisa-xí, (ndiaha gá cundiatú anima-nè), na ian mà nunca cui-nè doco, te ni mà nunca cui stná-nè tècuí. ³⁶ Doco nacula nì cachì xì-nsiá, sàni xini-nsià nansa quidé, te có-xiníndísá-nsiá. ³⁷ Doco sàni chitnùnì ini Yuamánì' ñà-cundoo ana nduú nèhivì xí, te nsidanicuú nècuàchì mà, icúmí-nè (sàa-nè cunchicùn-nè yùhù). Te mà nunca taxí ni-iin ana cuní tnàtuu nùí. ³⁸ Vàchi divi sàhà-ñá quide ñà-nduá cuní mii-yá nì techuun-xí, ñàyùcànduá nì quei gloria nì quesà. Mà vaxi quide ñà-nduá cuní mií. ³⁹ Te ¿ndiá nduá cuní mii-yá nì techuun-xí? Pues, cuní-yà (ñà-iin-ni cundoo vii) nsidaa nèhivì nì sàhatahvi-yá yùhù; có-cuní-yà ndañuhu ni-iin-ne. Dandu na sàa xinu tiempu, icúmí-nè natiacu nsihi-ne quide. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, ndéni nèhivì nì cunítnùhu sàhà yùhù ana nduú Dèhemani-yá, te cunindisá-né yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn cucumi-né, vàchi ducán nì chitnùnì ini Yuamánì'. Dandu quívì xinu tiempu, icúmí-nè natiacu-nè quide —nì cachì Jesús.

⁴¹ Ñàyùcànduá, nì cuàa nècuàchì raza-yà Judea sàhà-yá ñà-nì cachì-yà nduú-yá pan ndiaha nì quixi gloria. ⁴² Te dohó nì cachì-nè, iin-ne xì inga-nè:

—Amádi dèhe José nduú Jesús yohó. Ináhà-ndá ana nduú yuadíhì-nè. ¿Índù chuun cachì-nè ndè gloria nì quixi-ne?

⁴³ Ñàyùcànduá, nì cachì Jesús xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun cuàa-nsià ducán? ⁴⁴ Mà níhì ni-iin nèhivì nàcùnihu ini-nè yùhù nú cóni níhitàhvi-né ducán nù Yuamánì' nì techuun-xí; doco nú nì níhitàhvi-né ducán, dandu na quívì xinu tiempu, icúmí danátiacuí-nè. ⁴⁵ Sàhana nì tiaa nècuàchì profeta nù tutu ì, te dohó nì cachì-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Dios chinaha-yà nsidaa-né”, nì cachì-nè. Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì iníni xí Yua-nda Dios, te cundaà vaha ini-nè, divi nduú nècuàchì icúmí cunchicùn xì yùhù.

⁴⁶ 'Còò ni-iin nì xini xì Yua-nda Dios. Cuisì mindaa ana nì quixi nù-yá nì xininùu xì-yá, (divi yùhù). ⁴⁷ Ñà-ndáa nduá cachì xì-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn sàni níhitàhvi-né. ⁴⁸ Yùhù nduí nahi pan (cuxi nèhivì), te cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁴⁹ Xì-nsiá nìsa xica yucù daná, nìsa xixi-ne nùnì ansivi nani maná, doco nì xihì nsihi-ne. ⁵⁰ Doco pan càn yùhù sàhà-xí, cóo. Nùu gloria nì quea vaxan, te nú sàni xixi iin nèhivì-ñá, dandu mà cúí gá-nè. ⁵¹ Pues cunaha-nsiá, yùhù nduí pan mà. Nùu gloria nì nui vaxi, te nú nì cunchicùn iin nèhivì yùhù, dandu nicanicuahàn cutiacu-nè, (na ian) sàni xixi-ne yùhù, te ducán cutiacu-nè. Te ¿índù ñàha cundua cuàhi ñà-cunduu nahi pan mà? Pues divi cuerpu xì cunduu pan mà, vàchi icúmí cuàhi vida xì cuenta xì nèhivì ñuhivì sàhà-ñá níhì-né cutiacu-nè —nì cachì Jesús.

⁵² Ñàyùcànduá, nì quesaha nècuàchì raza-yà Judea mà cuàa-nè entre mii-né, cachì-nè:

—¿Índù modo cuàha nècuàchì yohó iquicúñú-nè ñà-caxì-ndañá?

⁵³ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá cachì xì-nsiá yohó: nú màsà cáxi-nsiá cuñu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, te nú màsà cóhó-nsiá nì, dandu cóo vida ndiaha nù-nsiá. ⁵⁴ Nsidaa ana saxí xì cuñu, te xihì-né nì, vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nè, te icúmí-nè natiacu-nè na xinu tiempu. ⁵⁵ Vàchi cuñu, ñà-cutiacu-nda nduá, te nì, ñà-coho-nda nduú stná. ⁵⁶ Nsidaa ana saxí xì cuñu, te xihì-né nì, sàni ndèe anima-nè ini anima yùhù, te iá stnà ini anima mii-né.

⁵⁷ 'Yùhù itiacuí sàhà mii-yá ana nì techuun-xí vaxi, divi sàhà Yua-nda Dios iá nicanicuahàn. Te divi ducán stná xì nsidaa ana saxí xì yùhù, sàhà yùhù cutiacu-nè. ⁵⁸ Pues, ducán nduú pan nì quixi gloria. Doco tucu iá pan nìsa xixi xì-nsiá sàhana, vàchi siempre nì xihì-nè. Cunaha-nsiá, nsidaa ana xixi-xì pan cachì xì-nsiá vichi, nicanicuahàn cutiacu-nè.

⁵⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachì Jesús na iá-yà veheñuhu ñuu Capernaum dacuahá-yá nèhivì.

Sàhà palabra xi Jesús nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn

⁶⁰ Na sání inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-nduá nì cachi-yà, dandu nì cachi dava-ne:

—Ùhì cunindisa-nda ñà-jaàn. Mà cándísâ nèhivì palabra jaàn.

⁶¹ Doco Jesús, ducání ináhá-yâ nansa xícachi-nè cáhàn ndiaa-nèyà ducán. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-ndôo ini-nsià sàhà ñà-nduá nì cachi? ⁶² Pues nú coó, (dandu ¿nansa cachi gà-nsià sàhà) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na cuni-nsià yùhù mánanì ansivi nùhì? ⁶³ Cunaha-nsiá, cuisì sàhà anima-ndà nìhì-ndà cutiacu ndiaha-nda, màdì sàhà iquicúñú-ndà, vàchi còò nì-ñàhà nìhì-ndà nùájàn. Cuisì palabra sàni cachi xì-nsiá nduá dacútiácú xì anima-nsià. ⁶⁴ Doco ináhì mii-nsiá ñà-dava-nsia có-xiníndísâ ndisa-nsia —nì cachi-yà.

Vàchi dècuèndè antes sà-ináhá-yâ ana xínduu nèhivì có-xiníndísâ, te ináhá stná-yà índù tiàa cuàhàn cahin xì-yá. ⁶⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Nacua nì cachi xì-nsiá daa, ducán nduá: mà cúí cunchicùn iin nèhivì yùhù nú màsà níhìtáhvi-né ducán nùu Yuamánì'.

⁶⁶ Daaní, divi quivì yucán nì quecuaán cuàhà nècuàchì dacuahá-yá, nì naxicocuñin ini-nè, cóni cútnáhà gá-nè xì-yá cacanu-ne. ⁶⁷ Ñàyùcànduá nì càhàn-yà xì ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá (cóni quécuâân):

—Mii-nsiá, ¿a nacoó stná-nsià yùhù?

⁶⁸ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, còò inga gà ana cùhùn-nsi nùu-xí, vàchi cuisì sàhà palabra xi mii-ní nìhìtáhvi-nsí vida ndiaha nicanicuahàn. ⁶⁹ Te xiníndísâ-nsí mii-ní ñà-nduú-ní Cristu, divi Dèhemanì mii-yá iá nicanicuahàn. Ináhà vâha-nsi ñà-jaàn.

⁷⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ùxin ùi mii-nsiá sàni nacàxin, doco iin-nsia nduú nahi ñà-malu.

⁷¹ Pues divi palabra mà nì cachi-yà sàhà dèhe Simón, nècuàchì nani Judas Iscariote, vàchi divi-ne nduú tiàa cuàhàn cahin xì-yá, te nduú stná-nè iin nècuàchì dacuahá.

7

Ñà-nduá nì cachi ñani Jesús xì-yá ñà-có-xiníndísâ-né mii-yá

¹ Daaní, después, cuisì ladu Galilea nì quesaha xicánúu Jesús. Có-cuní gà-yà cacanu-yà ladu Judea, vàchi nècuàchì raza-yà ndoó ladu mà, cuní-nè cahni-néyà. ² Doco vichi sà-itúu iin vicò nsidácáhnû-né ladu Judea, divi vicò ndoó-né siahva. ³ Ñàyùcànduá, nì càhàn ñani Jesús xì-yá, cachí-nè:

—Vichi chicá vâha quee-ní ladu yohó cuahán-ní ladu Judea, dandu cuni nsidaa nècuàchì dacuahá-ní mii-ní, te cundehè stná-nè milagru quida-ní. ⁴ Vàchi nú cuní-ndà cuitià fama xi-nda nùu nèhivì, dandu mà quidá dèhé-ndà ñà-nduá quida-nda. Ñàyùcànduá, nú cuàhà guá ñà-nduá quida-ní, dandu quida vate-nià cundehè nsidaa nèhivì —nì cachi-nè xì-yá, ⁵ vàchi cunaha-nsiá, nì ñani-yà có-xiníndísâ-xì-yâ.

⁶ Ñàyùcànduá, nì cachi Jesús xì-né:

—Tañáha ga sàa quivì xí. Doco mii-nsiá, ndéni tiempu nì cui, vátùni quida-nsia ñà-nduá cudíi ini-nsiá. ⁷ Te mà cuní ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá. Doco yùhù, xini ùhì-nè yùhù, vàchi cachí xì-né chuun quini nduá quidá-né. ⁸ Cuahán-nsià vicò mà; vàchi yùhù, tañáha ga cùhìn, vàchi tàsàa quivì xí.

⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi-yà xì-né, te nì ndòo iì-yá ladu Galilea yucán.

Nansa nì quida Jesús na ní sàhàn-yà vicò ndoó-né siahva

¹⁰ Daaní, nì nsihi nì caquihin ñani-yà ichì, dandu nì quihin stná-yà ichì cuàhàn-yà vicò mà. Doco cuàhàn dèhé-yà, mà cuàhàn vate-yá. ¹¹ Te yucán ndé iá vicò mà nì nanducu nècuàchì ladu Judea mii-yá, cachí-nè:

—¿Índù iá Jesús?

¹² Te cuàhà gá nì ndatnuhu stná-nè sàhà-yá. Vàha ga-yà, cachí dava-ne, doco dava ga-nè, còó, mà váha-ya, vachi dandahví uun-ya nèhivì, cachí-nè.

¹³ Doco ni-iin nèhivì, cóni cáhàn vate-né sàhà-yá, vachi yúhî-nè nècuàchì ladu Judea mà.

¹⁴ Daanì, sàni cudava vicò, dandu nì sàà-yà yehè veheñùhu cahnú, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì ndulocó nècuàchì ñuu mà, cachí-nè:

—¡Na nchichí guá cáhàn nècuàchì yohó, te cóni xicá-né escuela (xi-nda)!

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Cunaha-nsiá, màdì dìni yùhù tavi ñà-nduá dacuahí nèhivì. Vachi divi mii-yá nì techuun-xí vaxi nduú ana nì chitnùnì inì-xi nansa coo ñà-nduá chináhì. ¹⁷ Te ndéni nèhivì nì cui, nú iá voluntad xi-ne quida ndisa-ne ñà-nduá cuní Dios, vátùni sàà-nè cundaà ini-nè sàhà palabra chináhì, a divi dìni mii queá, te ò Dios chindéé xî. ¹⁸ Vachi nú inì-ni mii-nda chítñùnì ini-ndà índu palabra chinaha-ndà, dandu náhà claru cuisì cuní-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda. Doco nú nandúcú-ndá nansa quee tnùñuhu xí ana nì techuun-xi-nda vaxi, dandu vátùni cundaà ini-xi, ñà-ndáà nduá cachí-ndà, màdiá dandahví-ndà nèhivì nduá.

¹⁹ Moisés nì sàha xi-nsiá ley sàhana. Doco ni-iin-nsia có-quidá ndisa-nsia ñà-nduá cachí ley mà. ¿Índù chuun cuní-nsià cahnì-nsiá yùhù?

²⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Ndisa sàni culocó-nì nì quida ñà-malu. ¿Ana cuní cahnì xì-ní cahan-ní?

²¹ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Sàni ndulocó nsidaa-nsiá sàhà imindaa milagru nì quide. ²² (Ináhá-ndá), sàhana nì saquin Moisés iin ley ñà-màcòo seña xi Dios ìcà-ndà. Doco màdì mii Moisés nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-coo estilu mà, vachi xii-ndà chicá antes nduú ana nì dàquésáhá xân. Ñàyùcànduá, ducan quida-nda vichi, mate iin quivì descansu nduá, doco fuerza màcòo seña mà ìcà iin mée. ²³ Cundehè-nsiá, dècuèndè stná iin quivì descansu saquin stná-nsià seña mà ìcà-vé, (danácuèhè-nsiàvè) sàhà ñà-cùnì-nsià chivàha vii-nsiá ley mà. Te yùhù, divi stná quivì descansu mà nì sandua na ní dánduvàhi iin tiàa, te nì ndòò vaha-ne; doco sàhàjàn xidà ini-nsia. ¿Nansa nduájàn? ²⁴ (Yùhù cachí xì-nsiá), màsà cuítñuhu ndevàha-nsia nacua tuxí uun ini-nsià. Nú cuàhàn-nsià cáhàn tnùhù-nsiá sàhà iin nèhivì, dandu ñà-ndácuìsì xiñuhu cundua cachi-nsià —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xi nèhivì tuxí inì-xi nduú-yá iin nèhivì ñuhivì yohó

²⁵ Ñàyùcànduá, dava nècuàchì ñuu Jerusalén yucán, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi nècuàchì jaàn nduú tiàa cuní-nè cahnì-né? ²⁶ Doco cundehè-nsiá, jaàn iin-né mahì nèhivì, chináhá-nè, te còá cachí nècuàchì cuní dandáñúhú xî-nè. ¿A vihi-ni sàni nacuni tè-xidandacú nù-ndà ñà-divi Cristu (nì quixi nù Dios) nduú-né? ²⁷ Doco nsiùhù, còó, vachi sà-ináhá-nsî índu nì quixi nècuàchì jaàn. Vachi na quivì quixi mii-yá ana nduú ndisa Cristu, mà cundáà inì-xi índu nì quixi-ya —nì cachi-nè.

²⁸ Ñàyùcànduá, ndee ní cáhàn Jesús xi nèhivì dacuahá-yá yehè veheñùhu, cachí-yà:

—¿A ináhá-nsiá yùhù (tuxí inì-nsia)? ¿A ndisa ináhá-nsiá ndévì nì quixi? Pues yùhù, màdiá inì-ni mii nì ndàcú inì quixi; còó. Iá ana nì techuun-xí vaxi, te vátùni cahvi-nda xi-yá. Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiâyà. ²⁹ Yùhù, ndisa, ináhî mii-yá, vachi divi-ya nduú ana nì techuun-xí, te ñàyùcànduá nù mii-yá nì quixi —nì cachi Jesús.

³⁰ Ñàyùcànduá, nì nanducu nècuàchì mà nansa tnii-neyà, doco cóni níhî-né quida-neà, vachi tàñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán. ³¹ Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá nèhivì itá yucán nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì cachi-nè:

—Cuàhà gá milagru quidá Jesús yohó. Ádi có-xiñùhù gá cundehè gá-ndà milagru sàhà-ñà cundaà ini-ndà divi rey ndiaha nì quixi nù Dios nduú-yá.

Nansa nì quixi policía cuenta xi nècuàchì fariseu ñà-catnii-tè Jesús

³² Dandu nì caxinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-nduá cachí nèhivì sàhà-yá. Ñàyùcànduá, mii-né xì dùtù xícusahnú, nì càhàn-nè xì policia ñà-cùhùn-te catnii-tèyá.

³³ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì inga xichi, cachí-yà:

—Sacù-ni tiempu coo guè xì-nsiá yohó, dandu icúmí nùhì nùù ana nì techuun-xí vàxi.

³⁴ Te mate ni nándúcú-nsiá yùhù, doco mà ndacùhun-nsia yùhù, vàchi ndé cùhìn, mà cúí sàà-nsiá.

³⁵ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì ndatnuhu-né entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù cùhùn nècuàchì yohó, te (cachí-nè) mà cúí ndacùhun-ndané? ¿A cùhùn xicà-né ñuu griegu ndé ndoó stná nècuàchì raza-ndà, te dacuahá-né nècuàchì griegu mà?

³⁶ Có-sànìhì ini-ndà ñà-cachí-nè ñà-mà cúí ndacùhun-ndané, mate ni nándúcú-ndánè, te mà cúí sàà stná-ndà lugar ndé cùhùn-nè —nì cachi nèhivì mà.

Na ian queé fuerte tēñuhu iin yùte limpiu, ducán fuerte icúmí Dios cuàhatahvì-yá vida ndiaha xí-yá ini anima-ndà

³⁷ Daaní, nì sàà quivì nì xínu vicò mà, divi quivì chicá nducáhnù. Dandu nì ndacuiin Jesús mahì nèhivì, te nì càhàn ndee-yá, cachí-yà xì-né:

—Nú iá ana xihì tècuí, dandu ni quixí-né nùí, te coho vàha-ne. ³⁸ Vàchi nú xiníndísà iin nèhivì xì, ducán queá nùù-né na ian caná fuerte tècuí ini anima-nè, te xitià-te, nduú-te nahi tècuí coho-nda cutiacu-ndà nicanicuahàn, divi nacua cachítnùhu nùù tutu ì —nì cachi-yà.

³⁹ Doco tècuí nì cachi-yà mà nduú (ejemplu, vàchi cunaha-nsiá), Espíritu ì nduú tècuí mà, te nsidaa ana xiníndísá-xí-yá, icúmí-nè nihitáhvì-né Espíritu ì mà. Doco tàñáha ga cuàhatahvì Dios Yà-ì mà, vàchi tàñáha ga nanihì Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá.

Nansa nì ndatnuhu nèhivì cuáhà sàhà Jesús

⁴⁰ Daaní, na ní inini dava nècuàchì itá yucán ñà-nduá nì cachi-yà, dandu nì cachi-nè:

—Ndisa, nècuàchì ndiatu-nda quesaa càhàn cuenta xi Dios nduú ana yohó.

⁴¹ Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Divi rey ndiaha Cristu nduú nècuàchì yohó.

Doco dava ga-nè, nì cachi-nè:

—¿A tuxí inì-nsia rey ndiaha Cristu cunduu iin nècuàchì nì quixi ladu Galilea (nahi Jesús)? ⁴² Amádi cachítnùhu tutu ì sàhà rey mà ñà-divi yohotéhè-yá nduú David, te ñuu nècuàchì mà nani Belén cunduu ñuu-yà, cachá.

⁴³ Ñàyùcànduá, nì tàhndè dava nèhivì sàhà-yá. ⁴⁴ Te mate cuní dava-ne tnii-neyà, doco ni-iin-ne có-sàhandee ini-nè quida-neà.

Nansa nì cachi nècuàchì xídandacú ñà-có-càndísà-né Jesús

⁴⁵ Daaní, na sámànùhù tè-xínduu policia ndé ndoó dùtù xícusahnú xì nècuàchì fariseu, te nì cachi nècuàchì mà xì-té:

—¿Índù chuun cónì sándácá-nsiá Jesús quixi?

⁴⁶ Te nì naxiconihí policia, cachí-te:

—Còò inga ana càhàn ndiaha guá na càhàn nècuàchì yucán.

⁴⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu mà:

—¿A ndé stná mii-nsiá sàni dàndàhvì Jesús? ⁴⁸ Cundehè-nsiá nsiùhù tè-xídandacú, ¿a sàni xiníndísà-nsí? Còó, ni-iin-nsi. Te ¿ò dáva gá nècuàchì fariseu? Còó. Ni-iin-ne, có-xiníndísà-né. ⁴⁹ Doco dava ga nèhivì ndahví yucán, ni có-ínáhá-nè nansa cachí ley ì, sàháyùcànduá icúmí-nè nihì-né castigu xi-ne —nì cachi nècuàchì mà.

⁵⁰ Cunaha-nsiá, yucán iá stná Nicodemo, divi nècuàchì nì sàhàn nùù Jesús daa, vàchi iin nècuàchì xídandacú nduú stná-nè. Te vichi nì càhàn stná-nè xì nsidaa compañeru-nè mà, cachí-nè:

⁵¹ —(Ñáni), ndéni nêhiví ní cui, nú cuní-ndà nsidandaà-ndà sàhà-né, dihna icúmí-ndá cunini-nda nansa cachí mii-né, dandísá, vátùni cundaà ini-ndà sàhà chuun xi-ne. Amádi ñà-jaàn nduú stná ley xi-nda.

⁵² Doco nì naxiconihí compañeru-nèmà cachí-nè:

—¿A ndé` stná mii-ní nduú stná-ní iin nècuàchì ladu Galilea? Nanducu váha-ní (nùù tutu ì), dandu cundaà inì-ní, còò ni-iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios quixi ladu Galilea —nì cachi-nè.

⁵³ Dandu nsidaa-né nì nacuitià-nè mànuhù-né vehe-ne.

8

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì iin nècuàchì ñahà cónì quidá víi

¹ Daaní, nì queue Jesús cuàhàn-yà yucù Olivo. ² Dandu inga quivì na ní tùinuù, vaxi tu-ya veheñùhu cahnú. Te nì nataca cuàhà gá nêhiví nùù-yá; te nì sàcòo-ya nì chinaha-yànè.

³ Dandu yucán nì sàà stná itnii maestru ináhá ley sànahá, xì stná dava nècuàchì fariseu, xíndaca-ne iin nècuàchì ñahà nì sàà, te nì chicani-ne nècuàchì mà nùù-yá, vachi ñahà mà, nì càhàn-nè xì iin nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-ne. ⁴ Ñàyùcànduá nì cacachi nècuàchì tiàa ma xì-yá:

—Maestro, nì tnii-nsi ñahà yohó na quidá-né iin cuàchi. ⁵ Te cachí ley xi Moisés ñà-icúmí-né cui-nè xì yùù nú quidá-né ducán. Doco mii-ní, ¿nansa cachí-ní quida-nda?

⁶ Ducán nì cachi nècuàchì mà, áma cáchì-yà iin ñà-có-ndiá ìcà-yá cahan-né, te ducán nìhìndèè-né daquéè cuàchi-ne dìquì-yá. Doco mii-yá, nì nàcòò ndee nì-ya, tiaá-yá nùù ñuhù xì dìndàhá-yà. ⁷ Dandu chicá cuàhà nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, ñàyùcànduá, nì nàcòò ndaà-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Nú iá ndisa iin-nsia còò ni-iin falta-xi, dandu divi nì cùnduú primeru caniyuu-xi nècuàchì yohó.

⁸ Dandu ingà tu nì nàcòò ndee-ya, tiaá tú-yá nùù ñuhù. ⁹⁻¹⁰ Doco nsidaa nècuàchì itá yucán, ináhá-nè iá stná cuàchi-ne. Ñàyùcànduá, dihna nècuàchì chicá sahnú nì caquee cuàhàn, dandu después nì caquee stná iin iin nècuàchì dava ga mà cuàhàn-nè, ndé mii Jesús nì ndòò, xì stná nècuàchì ñahà mà. Dandu nì nàcòò ndaà-yà, te nì xini-yà ndéla mindaa nècuàchì mà iín. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Señora, ¿a sàcuàhàn nsidaa nêhiví daquéè cuàchi dìquì-ní? ¿Á coo cá ana cuní cahnì xì-ní?

¹¹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còó, Señor; còò cá iin.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues nì yùhù, có-cùnì stnáì cui-ní. Cuahán-ní, te màsà nàxícócuìl-ní quida gà-ní cuàchi ma —nì cachi-yà.

Jesús nduú ana datnúù xì sàxìnítnùnì nêhiví ñuhiví

¹² Daaní, nì càhàn gà Jesús xì nêhiví yucán, cachí-yà:

—Yùhù nduí ana datnúù xì sàxìnítnùnì nêhiví ñuhiví. Ñàyùcànduá, nsidaa ana nchícùn xì, icúmí cutnuù ndiaha nùù ichì nchícùn-nè, te ducán nìhìtáhvì stná-nè vida ndiaha, vachi mà nunca cundumà ichì ñáa.

¹³ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Còó, mà ndísá, vachi cuisì mii-ní ndeníhí vàha-ní mii-ní.

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mate mii cáhàn sàhà-xí, doco vátùni cundiaa mà, vachi ináhí índù nì quei vaxi, te ináhí índù icúmí nùhì. Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiá índù nì quei vaxi, nì có-ináhá stná-nsiá índù icúmí nùhì. ¹⁵ Indéhe uun-nsia nansa quidá nêhiví, te ñà-jaàn cachí-nsiá sàhà-né, a quidá víi-né, ò á coó. Doco yùhù, có-càchì nú quidá víi-né, ò á coó. ¹⁶ Doco nú ndisa indéhí sàhà-né, dandu ñà-ndácuìsì nduámà, vachi màdì cuisì yùhù nduú ana cachí ducán,

vàchi cutnáhá stná Yuamánì' xì', divi mii-yá ana nì techuun-xí vàxi. ¹⁷ Cachí ley xi-nsia: xì ùi testigu vátùni cunindisa-nda ñà-ndàà nduá cachí-nè. ¹⁸ Pues, cunaha-nsiá, yùhù nduú iin ana cáhàn favor xi. Daaní, iá stná mii-yá nì techuun-xí, divi Yuamánì', te cáhàn stná-yà favor xi.

¹⁹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—¿Índù iá yua-ní?

Te nì cachí-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nì có-ínáhá-nsiá yùhù, nì có-ínáhá stná-nsiá Yuamánì'. Vàchi nú nì cúnáhá ndisa-nsia yùhù nì cuí, dandu ñà-jaàn nìhì stná-nsiá cunaha stná-nsiá mii-yá.

²⁰ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na ní dàcuàhá-yá nèhivì ndoó yehè veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancía xi Dios. Doco còò iin nì tnii-xi-yá, vàchi tãñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán.

Nansa nì cachi Jesús icúmí-yâ cùhùn xicà-yá, te mà cúí cunchicùn stná nèhivì có-xiníndísâ

²¹ Daaní, nì cachi tu Jesús xì nècuàchì yucán:

—Yùhù icúmí cùhùn xiqué, te mii-nsiá, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco na quivì cui-nsiá, icúmí-nsiá cui-nsiá xì cuàchi-nsia. Te lugar ndé cùhìn, mà cúí cùhùn stná-nsiá.

²² Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì raza-yà Judea mà entre mii-né:

—¿A vihini cahnì nècuàchì jaàn mii-né, ñàyùcànduá nì cachi-nè lugar ndé cùhùn-nè mà cúí sàà stná-ndà?

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nèhivì ñuhivì yohó xínduu-nsia, doco yùhù, dìquì-xí ansivi nì quixi, có-nduì nèhivì ñuhivì yohó. ²⁴ Ñàyùcànduá nì cachì xì-nsiá daa ñà-icúmí-nsiá cui-nsiá xì cuàchi-nsia. Vàchi nú có-xiníndísâ-nsiá yùhù ñà-nduì ana nì cachì xì-nsiá, dandu quivì cui-nsiá cunsida ì-nsiá cuàchi-nsia.

²⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-yá:

—Pues, mii-ní ¿ana divi nduu-ní?

Te nì cachí-yà xì-né:

—Ndé primeru sàni cachì xì-nsiá ana nduì. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí guê` cundehí, te cachì sàhà-nsiá. Cunaha-nsiá, palabra ndàcuisì nduá cachí mii-yá ana díchúún-xí vàxi. Nùù mii-yá nì sàcùnahí cachì nsidaa ñà-nduá cachí xì mii-nsiá nèhivì ñuhivì yohó —nì cachi Jesús.

²⁷ Doco nèhivì yucán, cóni sànihì ini-nè ñà-divi Yua-nda Dios cáhàn-yà sàhà-xí.

²⁸ Ñàyùcànduá nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú sàni sàà-nsiá nì chituu ducún-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandu cundaà ini-nsiá ñà-divi yùhù nduì ana cachí xì-nsiá, te màdì dìni míi chítùnì inì quide ñà-nduá quidé. Cuisì quidé ñà-nduá nì dándàcú Yuamánì' nùí, te divi ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá. ²⁹ Cunaha-nsiá, divi Yuamánì' nì techuun-xí vàxi, te nicanicuahàn iá-yà cutnáhá stná-yà xì'; mà nunca nacóó-yá yùhù, vàchi nicanicuahàn quidé ñà-nduá cudî ini-yà.

³⁰ Ducán nì cachi Jesús, te sàhà palabra jaàn nì sàà nì xinindisá cuàhà gá nèhivì-yá.

Ndoó nèhivì iníní xí Dios, te ndoó nèhivì iníní xí cuàchi

³¹ Daaní, nì cáhàn Jesús xì nèhivì xiníndísá-xí-yâ, cachí-yâ:

—Nú iin-nì cunindisá vàha-nsia, dandu cunduu ndisa-nsia nèhivì xí, ³² te sàà stná-nsiá mànihì ini-nsiá ñà-nduú palabra ndàcuisì. Te divi sàhà palabra mà icúmí-nsiá caquee-nsia libre.

³³ Dandu nì cachi nèhivì xì-yá:

—Nsidaa-nsí, yohòtéhe-nsí nduú Abraham, te ni-iin xichi cóni ía ni-iin lamú dan-dacu-xi nùù-nsí. Ñàyùcànduá, ¿índù chuun cachí-ní ñà-icúmí-nsí quee-nsi libre?

³⁴ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yòhó cachí` xì-nsiá: nsidaa ana tùha quida xi cuàchi, divi cuàchi ma nduá dandàcù-xì nùù-né vida xi-ne, na ian peón xi cuàchi ma nduú-né.
³⁵ Te iin peón, màdì nicanicuahàn coo-tè vehe lamú xi-tè. Tucu iá xì dèhe iin lamú, nicanicuahàn icúmí-né coo-ne nùù nècuàchìmà. ³⁶ Ñàyùcànduá, nú sàni dàcácu Dèhemanì (Dios) mii-nsiá, te sàni quee-nsia libre, dandísá, libre dahuun icúmí-nsiâ cundoo-nsia.
³⁷ Yùhù ináhì Abraham nduú yohòtéhè-nsiá. Doco vichi cuní-nsiâ cahnì-nsiá yùhù, vàchi có-ndôo inì-nsia xì ñà-nduá cachí` xì-nsiá. ³⁸ Cuisi ñà-nduá sàni xini nùù Yuamánì' nduá cachí` xì-nsiá, te ducán stná mii-nsiá, ñà-nduá nì inini-nsia nùù yua-nsiá, divi nduá quidá stná-nsiá.

³⁹⁻⁴⁰ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Nsiùhù, Abraham nì sanduu primeru yua-nsí.

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Nú ndisa Abraham nì cundúu yohòtéhè-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiâ quida vii-nsiâ nacua nìsa quida nècuàchìmà sàhana. Doco vichi cuní-nsiâ cahnì-nsiá yùhù, mate palabra ndàcuisi nduá cachí` xì-nsiá, te nduú stná mà palabra nì inini nùù Dios. Cunaha-nsiá nì-iin xichi cóni cuní Abraham quida-ne nacua cuní mii-nsiá quida-nsia xì'. ⁴¹ Doco mii-nsiá, nacua quidá yua-nsiá, divi ducán quidá stná-nsiá.

Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Nsiùhù, có-nduú-nsí dèhe ndahví. Mindaa Yua-nsí iá, te divi nduú Dios.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú Dios nì cundúu yua-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiâ cuu ini-nsiâ sàhí, vàchi nùù mii-yá nì quei vàxi. Màdì yùhù nì nácání mií inì quixi, còó. Divi mii-yá nì techuun-xí vàxi. ⁴³ Te ñíndù chuun mà cùí mànihi inì-nsia ñà-nduá cachí` xì-nsiá? Pues divi sàhà-ñá mà cundéé inì-nsia cunindisá-nsiá palabra xi. ⁴⁴ Vàchi divi ñà-malu nduú yua-nsiá, te nacua cudû ini quisì mà quida quini-sì, divi ducán stná mii-nsiá, cudû stná inì-nsia quida-nsia ducán. Dècuèndè tiempu chicá antes cudû inì-si dacahnì stnahá-si nèhivì. Mà nunca tùha-sì quida-sì ni-ñàha nduú ñà-ndáa, vàchi còó ni-iin palabra vaha niñnú inì-si. Te na cáhàn tnùhù-sí, (màsà ndúlócô-ndà), vàchi ducání tnuhu ini anima-si. Tnuhu-sí, te yua ñá-tnùhù nduú-si. ⁴⁵ Te yùhù, sàhà-ñá cachí` xì-nsiá ñà-nduú ñà-ndàcuisi, ñàyùcànduá có-xiníndisá-nsiá yùhù. ⁴⁶ Te nú iá cuàchi nì quide cahan-nsiá, dandu ñíndù chuun có-cachí claru-nsiáñà? Doco te nú ñà-ndáa nduá cachí` xì-nsiá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá yùhù. ⁴⁷ Nsidaa ana nduú nèhivì xí Dios, cudû ini-nè cunini-ne palabra vàxi nùù-yá. Doco sàhà-ñá có-nduú-nsiá nèhivì xí-yá, ñàyùcànduá có-iníní-nsiá palabra xi-ya —nì cachi Jesús.

Sà-íá Jesús na táyôo nèhivì sàhana

⁴⁸ Dandu nì cànàn tu nèhivì raza-yà Judea xì-yá, cachí-nè:

—Ádi ñá-ndáa nduá cachí-nsí, iin nècuàchì samaritanu (sìquini) nduu-ní, te iá stná iin ñà-malu anima-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còó ñà-malu anímè. (Na cáhìn xì-nsiá), cuisì cuní` quee tnùñuhu xí Yuamánì'. Doco mii-nsiá, cahíchi inì-nsia yùhù. ⁵⁰ Có-nàndúquí nansa tavà nèhivì tnùñuhu xí mií, vàchi iá iin ana quida-xi ñà-jaàn, te mii-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà vii sàhà nsidaa chuun. ⁵¹ Palabra ndàcuisi nduá cachí` xì-nsiá yohó: nú nì chívàha iin nèhivì ñà-nduá chináhì, dandu mà nunca sàa-nè cui-nè nicanicuahàn.

⁵² Dandu nì cachi nècuàchì raza-yà Judea yucán:

—Vichi sàni cundaà ndisa ini-nsí iá ñà-malu anima-ní, vàchi sàhana nì xihì Abraham yucán, te nì xihì stná nsidaa profeta nìsa cànàn cuenta xi Dios. Doco mii-ní cachí-ní mà nunca sàa cui nèhivì chívàha xi ñà-nduá cachí-ní. ⁵³ ¿A tuxí inì-ní chicá ndiaá-ní nùù xii-ndà Abraham? Vàchi còó gá ndómà, xì stná profeta nìsa cànàn cuenta xi Dios, sàni caxihì nsihi-ne. ¿Ana divi nduu-ní cahan-ní?

⁵⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú mii nì cachí` ñà-chicá ndiaí`, dandu, mà cundiaá` mà. Vàchi divi Yuamáni` nduú ana icúmí tavà xì tñùñuhu xí yùhù, mate mii-yá nduú ana càhvì stná-nsià, cachí-nsià.

⁵⁵ Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiâyà; cuisi yùhù, ndisa, ináhí-yà. Te nú nì cachí` có-ináhí-yà, dandu cunduu stnáì tè-tñùhù nahi mii-nsiá. Doco yùhù, ináhí mii-yá, te chívàhi ñà-nduá cachí-yà. ⁵⁶ Xii-ndà Abraham mà, nì cudì ini-nè ñà-nìhítáhvì-né cuni-nè tiempu (quesai ñuhiví yohó). Ñàyùcànduá, contentu nì ndòo-ne na ní cuu ndisa ñà-jaàn.

⁵⁷ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—¡Mii-ní, nì có-xicà-ní ùi dico ùxìn cuà, te ináhá-nì Abraham cahan-ní!

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, tàyoó Abraham, doco yùhù sà-ié`.

⁵⁹ Ñàyùcànduá nì dàtácá nècuàchìmà yùù cuàhàn-nè cahni-néyà nì cùí, doco nì quee dèhé-yà veheñùhu ma nì chindaà-yà mahì-né cuàhàn-yà.

9

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne

¹ Dandu nì yàha Jesús chicá nùù-xí, te nì xini-yà yucán iá iin nècuàchì cuaá, dècuèndè nì cacu-ne cuaá-nè. ² Te nì xicàn tñùhù nècuàchì dacuahá-yà nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿ana cuàchi-xi nduá, te cuaá nècuàchì yohó nì cacu-ne? ¿A yuadíhí-nè iá cuàchi-xi, ò mii-né?

³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nì còò cuàchi nì quidá nècuàchì yohó, nì stná yuadíhí-nè. Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì sàà nèhivì cundaà ini-nè ñà-ndiaha guá quidá Dios, ñàyùcànduá nì cuu xi nècuàchì yohó ducán. ⁴ Yùhù, na iá va quivì, icúmí quide obra ndiaha nì sàcùnahí nùù mii-yá ana nì techuun-xí vaxi; vàchi (vaxi iin tiempu ùhì) nàcuìn tñùù, dandu mà cúí gá quida nì-iin nèhivì chuun xi mii-yá. ⁵ Yùhù, na iá ve ñuhiví yohó, chuun xi nduá datnúi sàxínitnùní nèhivì.

⁶ Dandu nì nsihi nì cachi-yà ducán, nì dàcóyo-ya tèdìí-yà ñuhù, te nì quidavàha-ya iyuhu ndèhì nì dàcánúú-yà nùù nècuàchì cuaá mà. ⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi cuahán-nì quisi-ní ndé ñuhú tècuí pila nani Siloé.

Pues cunaha-nsiá, quivì Siloé mà cuní cachá` dàhàn ñuu yucán ñà-sàni techuún nèhivì-ndó. Ñàyùcànduá, nì sàhàn tiàa ma nì quisi-ne, te na mándixi-ne sàtùínúù-né.

⁸ Dandu nsidaa nècuàchì ndoó yatni ndé iá-nè, xì stná dava ga nècuàchì ináhá xí-nè antes cuaá-nè, nì cachi-nè:

—¿Amadí nècuàchì tiàa jaàn nduú ana nìsa ià xicàn xì caridad?

⁹ Te dava-ne, cachí-nè:

—Divi nduú-né.

Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Còó, cuisi na indéhe nècuàchì cuaá mà, ducán indéhe stná nècuàchì yohó.

Doco nècuàchì nì sanduu nècuàchì cuaá mà, nì cachi-nè:

—Divi nduí.

¹⁰ Dandu nì cacachi nècuàchì yucán xì nècuàchìmà:

—¿Nansa nì cuu nì natùinuù-ní?

¹¹ Te nì cachi nècuàchìmà:

—Íin tiàa nani Jesús, nì quidavàha-ne iyuhu ndèhì nì dàcánúú-né nùí, te nì cachi-nè xì': "Cuahán-nì ndé pila Siloé, te quisi-ní". Ñàyùcànduá, ducán nì quide, te nì natùinuí'.

¹² Dandu nì cachi nèhivì mà xì-né:

—Pues vichi, ¿índù iá tiàa ma?

Te nì cachi nècuàchìmà:

—Có-cundáà inì.

¹³ Dandu nèhivì yucán, ndacá-né nècuàchìmà cuàhàn nùù nècuàchì fariseu. ¹⁴ Vàchi cunaha-nsiá, quivì descansu nduá na ní quidavàha Jesús ndèhì nì dānátùì-ya nùù nècuàchìmà. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì xicàn tnùhù stnà nècuàchì fariseu nùù nècuàchìmà nansa nì cuu nì natùinuù-né. Dandu nì cachi-nè:

—Nì quidavàha nècuàchìmà ndèhì, te nì dācánúú-né nùì; dandu nì sàhìn nì quisi, te vichi duha nì natùinuù'.

¹⁶ Dandu dava nècuàchì fariseu mà, nì cacachi-nè:

—Tiàa nì quida ducan xi nècuàchì yohó, có-íá-né ladu xi Dios, vàchi có-chìvàha-ne quivì descansu.

Doco dava ga nècuàchìmà, nì cacachi-nè:

—Còó, vàchi nú nècuàchì cuàchi nì cúndúú nècuàchìmà, dandu mà cúí quida-ne iin milagru nahi ñà-yòhó.

Ñàyùcànduá, nì tàhndè dava nècuàchì fariseu mà. ¹⁷ Dandu nì cachi tu-ne xì tiàa nì sanduu nècuàchì cuaá mà:

—Te mii-ní tu, ¿nansa cachí-ní sàhà nècuàchìmà ñà-sàni dānátùì-ne nùù-ní?

Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Iin profeta cāhàn cuenta xi Dios nduú-né.

¹⁸ Doco nècuàchì xídandacú nùù tè-raza Judea, cóni xíníndísâ-né ñà-cuaá ndisa nècuàchìmà na ní cacu-ne. Ñàyùcànduá, nì cana-ne yuadíhí nècuàchìmà, ¹⁹ te nì xicàn tnùhù-né nùù nècuàchì sahnuma, cachí-nè:

—¿A dèhe-nsia nduú nècuàchì yohó, te a ndísá cuaá-né na ní cacu-ne, cachí-nsià? Te nú ducán, ¿nansa nì cuu nì natùinuù-né vichi?

²⁰ Dandu nì cachi yuadíhí nècuàchìmà:

—Ináhá-nsí dèhe-nsi nduú tè-yòhó, te ñà-ndáa nduá cuaá-te na ní cacu-tè. ²¹ Doco có-cúndáa ini-nsi nansa nì cuu nì natùinuù-té, nì có-ínáhá stnà-nsi ana nduú nècuàchì nì dāndúvàha xi-té. Cunaha-nsiá, tè-sàhnú sàndúú-te; nùù mii-té ndācātnùhù-nsiá. Vātùni nacani-tè nansa nì cuu xi-té.

²² Ñà-jaàn nduá nì cachi yuadíhí nècuàchìmà, vàchi yúhî-né nècuàchì dava ga raza-né Judea, vàchi sàni ndatnuhu váha nècuàchì (dandacú) sàhà nsidaa ana cachi vate sàhà Jesús ñà-nduú-yá Cristu (nì quixi nùù Dios); te vichi sàni tavà-né orden ñà-mà cóó gá permisú cùhùn nècuàchìmà veheñùhu. ²³ Ñàyùcànduá, nì cachi yuadíhí tiàa ma ñà-sàsàhnú dèhe-nemà, chicá vàha ndācātnùhù xì nùù mii-né.

²⁴ Daaní, nì cana tu nècuàchì dandacu-ma tiàa nì nduvàha ma ñà-tnàtuu-ne, te nì cachi-né xì nècuàchìmà:

—Tavà-ní tnùñuhu xí Dios; vàchi nsiùhù, ináhá-nsí nècuàchì cuàchi nduú nècuàchì nì cāhàn xì-ní.

²⁵ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Yùhù, có-cúndáa ini, a nècuàchì cuàchi nduú-né, á coó. Cuisì imindaa iñàha ináhî: divi ñà-antes nisa òa cuaá dahuin, doco vichi sàni natùinuù'.

²⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—¿Nansa nì quida-ne xì-ní? ¿Ndíà nduá nì quida-ne, te nì nanihî-ní vista xi-ní?

²⁷ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Pues sàni cachi xì-nsiá nsidaámà, te có-xíníndísâ-nsiá. ¿Índù chuun cuní-nsià nacani guè xì-nsiá ingà tu? ¿A cuní stnà-nsià yàha-nsia ladu xi Jesús?

²⁸ Dandu nì quesaha nècuàchìmà cánahá-né, cachí-nè:

—Mii-ní, ladu xi nècuàchìmà íá-ní, doco nsiùhù, ladu xi (xì-ndà) Moisés íá-nsi.

²⁹ Ináhá-nsí nì cāhàn Dios xì Moisés, doco nècuàchì jaàn, nì có-ínáhá-nsí índù ladu nì quixi-ne.

³⁰ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Pues ndiaha mánì nduájàn. Nì có-ínáhá-ndá índù nì quixi-ne, doco sàni dāndúvàha-ne nduchínúí'. ³¹ Pues ináhá-ndá ñà-có-íníni Dios na xicàn tàhvì iin nèhivì có-quidá víi. Doco nú nihnú vàha ini-ndáyá, te quida-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu

quihín casu-yà na xicàn tàhvì-ndà nùu-yá. ³² Te ni dècuèndè sàhàhà có-xinítnùhu-nda coo ana danátui xi nùu iin nèhivì cuaá dècuèndè quivì nì cacu-ne. ³³ Ñàyùcànduá, sàni cundaà inì, ladu xi Dios iá Jesús, vàchi nú coó, mà cúí quida-ya nì-iin milagru.

³⁴ Dandu nì cachi nsidaa nècuàchìmà xì tiàa ma:

—Mii-ní, dècuèndè nì quesaa-ní ñuhiví sà-íà cuàhà cuàchi-ní, te ¿a tuxí inì-ní cuàhàn-ní chinahà-ní nsiùhù?

Ducán nì cachi-nè, te nì taxi-né nècuàchìmà tùvèhé.

³⁵ Dandu nì xinitnùhu Jesús nansa nì cuu xi nècuàchìmà ñà-ní taxi-ñánê. Ñàyùcànduá, na nì ndacùhun stnahá-yá xì-né, nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísá-ní mii-yá ana nduú Dèhemanì Dios?

³⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cachì-ní xì' ana divi nduú-yá, dandu cunindisé.

³⁷ Te nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni xinì-ní mii-yá, vàchi divi nduú yùhù ana cáhàn xì-ní vichi.

³⁸ Dandu nì cachi tiàa ma:

—Yùhù xiníndísê, Señor mío.

Te nì cahví-néyà.

³⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù chuun nì quesai ñuhiví yohó? Divi sàhà-ñá cunahà claru ana quidá víi ndisa; dandu nèhivì cuaá ini anima-xi, vàtùni nìhì-né (cundaà ini-nè, na ian nì) natùinuù-né. Doco nèhivì tuxí inì-xi sàcùndáa vàha inì-xi, mii-né nduú ana icúmí cuaá anima-xi, (mà cùndáa gà ini-nè) —nì cachi-yà.

⁴⁰ Doco dava nècuàchì fariseu cutnáhâ xí-yâ yucán, nì inini-ne ñà-nduá nì cachi-yà, te nì cacachi-nè xì-yá:

—Te nsiùhù tu, ¿a cuaá stná ini anima-nsi cahan-ní?

⁴¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú sàni nacuni-nsià cuaá ini anima-nsià nì cùí, dandu mà cóó gà cuàchi-nsia; doco vichi cachí-nsià (ñà-cùndáa vàha ini-nsià), te claru ináhá-nsiâ nsidaa iñàha. Ñàyùcànduá, iá ìì cuàchi-nsia.

10

Nansa nì nacani Jesús iin ejemplu sàhà rii

¹ Palabra ndàcuisì nduá yohó: nú quíhvi dèhé nèhivì ìcà corra ndé có-nduú yehè, dandu ináhá-ndá nècuàchì vàxi quidacuihna xi rii xì-ndà nduú-né. ² Doco nècuàchì quíhvi yehè corra, cóó, nècuàchì òrìí-xí nduú-né. ³ Te iá stná peón xi-ne ndiaá xì yehè mà. Te cuisì nùu nècuàchì òrìí-xí nacúná-te. Te na cáhàn nècuàchìmà xì rii xì-né, nacùnì-siné. Te caná-nèsi quivì iin iin-sì, dandu queé-si xì-né. ⁴⁻⁵ Te na tavá-nèsi ducán, dandu sàcòdònùu-né nùu-sì cuàhàn-nè; te vivíi-ni xínchicùn-siné, vàchi ináhá-sì tàchì stohò-si. Doco inga nèhivì tùcù, cóó, mà cùncíchìcùn-siné. Xinúdèhé-si nùu-né, vàchi có-nàcùnì-si tàchì nèhivì tùcù.

⁶ Ñà-jaàn nduú iin ejemplu nì nacani Jesús xì nèhivì yucán, doco cóni cùndáa ini-nè ndiá nduá cunì cachàmà.

Pastor ndiaha nduú Jesús

⁷ Dandu nì cáhàn tu Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó: na iin yehè ndé quíhvi rii, ducán nduú yùhù. ⁸ Nsidaa ana nì quixi antes, tècuìhnà xínduu-tè, te cutu cunì-te quidacuihna-té rii xí. Doco nèhivì nduú nahi rii xí, cóni ndúlócò-nè. ⁹ Te (nacua nì cachì) ñà-nahi yehè nduú, ñàyùcànduá, sàhà yùhù vàtùni quíhvi nèhivì, te nìhì-né salvación xi-ne, dandu después cucumi-né vida ndiaha xì-né, na iin rii sàhàn ndé iá cuàhà pastu, dandu màndixi tu-sì corra-si.

¹⁰ 'Iin tècuìhnà, cutu quixí-te ñà-quidacuihna-té ñà-nduá icúmí-ndá, te ò cahnì-téndo, te ò quida quini-tè xì-ndà. Doco yùhù, còó, sàhà ñà-cui nìhìtáhvì nèhivì cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn, ñàyùcànduá nì quesai (ñuhivì yohó). ¹¹ Yùhù nduú ndise pastor vaha. Te sáhi vida xì sàhà-ñá nìhì nèhivì nduú nahi rii xì cutiacu-nè. ¹² Doco dava tè-ndiáá xì rii, peón-ni nduú-te, te mà úhì nacoo-tèsí, vachi có-nduú ndisa-tè pastor xi-sì; có-nduú-te meru stohò-si. Ñàyùcànduá nú nì xini-te vaxi nsivòhú, dandu nacóó nihni-tèsí, te xinúdehé-te; dandu tnií quisi mà-sí, te xitiá nihni nsihi-sì. ¹³ Te ¿índù chuun xinúdehé temà? Pues divi sàhà-ñá nduú-te peón-ni, te có-ndulócô-te sàhà-sí.

¹⁴ 'Doco yùhù, pastor vaha ndisa nduú, te ináhá vahi nèhivì xì. Te mii-né, ináhá stná-nè yùhù. ¹⁵ Na ináhá Yuamánì' yùhù, ducán ináhá stnáì mii-yá. Te yùhù, vida xì sáhi sàhà-ñá càcu nèhivì xì, vachi nahi rii xì xínduu-ne. ¹⁶ Te ndoó gá más nèhivì nduú nahi rii xì. Te mate diín xaan ndoó-né vichi, doco icúmí cùhìn cundaqui-nè ndixi; dandu cunchicùn-nè yùhù, te iin-ni nacuatnahá-né xì nsidaa gá ana nduú rii xì; te mindaa yùhù cundiaì-nè.

¹⁷ 'Yùhù icúmí cuàhi vida xì, te nú sàni nsihi nì cuu ducán, dandu icúmí naquihin tuià. Sahájàn cuú ini Yuamánì' sáhi. ¹⁸ Cunaha-nsiá, còó ni-iin cui quindiaa xì vida xì. Voluntad xì mií cuàhià. Vátùni cuàhià, te vátùni danátíacùì mií, vachi ducán nì nìhìtáhvì' nùù Yuamánì'; divi ducán nì cachi-yà xì' —nì cachi Jesús.

¹⁹ Daaní, nècuàchì ladu Judea mà, nì tàhndè dava-ne sàhà ñà-nduá nì cachi-yà.

²⁰ Cuàhà-né nì (cahíhì ini-nèyà), cachí-nè:

—Iin ñà-malu inácaá ini tè-jaàn. Tè-loco nduú-te. ¿Índù chuun ndulócô-nsià sàhà-té?

²¹ Doco dava ga-nè nì cachi-nè:

—Còó, màdì iin nècuàchì inácaá ñà-malu nduú nècuàchì cáhàn ducán. ¿A tuxí ini-nsià cui dandúvaha ñà-malu iin nècuàchì cuaá?

Nansa nì cuni tu nècuàchì raza Judea cahnì-né Jesús

²²⁻²³ Daaní, nì sàà quivì nducahnú ñà-nì xinu veheñùhu cahnú. Tiempu vixin nì sandua, te iá tu Jesús ñuu Jerusalén, xicánúú-yá patiu veheñùhu ma ndé nani Portal de Salomón.

²⁴ Te yucán nì sàà stná itnii nècuàchì raza-yà Judea, cachí-nè xì-yá:

—¿Nadaa ga tiempu cuàhàn-ní chidèhé gá-ní ana nduu-ní? Nú ndisa mii-yá nani Cristu nduu-ní, cachi ndàà-ní xì-nsí.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús:

—Sàni cachi xì-nsiá, doco có-xiníndisâ-nsiá. Nì ndacùcahín quivì Yuamánì', te nì guide cuàhà milagru. Xì ñà-jaàn vátùni cundaà ini-nsià ana divi nduú. ²⁶ Doco mii-nsiá, có-xiníndisâ-nsiá, vachi có-nduú-nsiá ana nduú rii xì, nacua nì cachi xì-nsiá. ²⁷ Vachi nèhivì nduú nahi rii xì, iníni-né na cáhìn xì-né. Te ináhí-nè, te nchícùn-nè yùhù. ²⁸ Te sáhi-nè vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca sàà ndañuhu anima-nè, nì còó iin tavà xì-né nùù ndahì'. ²⁹ Vachi nùù Yuamánì' nì nìhì nèhivì nduú nahi rii xì, te còó cá ana chicá fuerte nùù mii-yá; còó iin cui dandáñúhú-xì-né nùù ndahà-yá. ³⁰ Te yùhù xì Yuamánì', iin-ni xínduu-nsí —nì cachi Jesús.

³¹ Ñàyùcànduá, nècuàchì raza-yà yucán, nì dàtàcá tu-ne yùù ñà-caniyuu-nèyà, te cahnì-nèyà. ³² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá obra vaha sàni guide nì xini-nsià. Te nsidaa obra mà nduá nì nìhìtáhvì' nùù Yuamánì'. Pues ¿índù obra xì (có-ndiáá), te sàhámà cuní-nsià cahnì-nsiá yùhù?

³³ Dandu nì cachi nècuàchì mà xì-yá:

—Còó, màdì sàhà ñà-nì quidà-ní obra cuní-nsí cahnì-nsí mii-ní; còó. Sàhà ñá-nì cachi-ní iin cuàchi, ñàyùcànduá ndiá icà-nsí caniyuu-nsí mii-ní, vachi cuní-ní ndudava-ní xì Dios, te nèhivì uún nduu-ní.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues, ¿nansa divi cachí nùù tutu nduú ley xi-nsia? Dohó cachá': "Nahi dios xínduu-nsia, cachí'". ³⁵ Pues, ducán cachá' sàhà nèhivì sànahà ma, mate cuisì nèhivì uún nì inini razón xi Dios nduú-né, doco nahi dios nduú-né, cachá', te ináhá-ndá, siempre

ñà-ndácuìsì nduá cachí tutu ìì. ³⁶ Doco yùhù, mate ní nìhí iin chuun ìì nùù Yuamánì', te nì techuún-yá yùhù nì quesai ñuhívi yohó, doco cachí-nsià iin cuàchi nduá ñà-càchí' nduì Dèhemanì-yá. ³⁷ Cuisì cundehè-nsià obra quidé, te nú có-nduá nahi obra quidá stná Yuamánì', dandu màsà cúníndísâ-nsià yùhù. ³⁸ Doco nú dava-ni iá obra quidé xì obra quidá stná mii-yá, dandu xiñuhu cunindisá-nsià. Te mate có-xíníndísâ-nsià yùhù, doco siquiera cunindisá-nsià milagru quidé, dandu vátùni sàà-nsià cundaà ini-nsià, te cunindisá stná-nsià ñuhú saín vida xi Yuamánì' anímè, te ñuhú saín stná vida xi yùhù ini mii-yá —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nsidaa nècuàchì yucán, tucutu nì cuni-nè tnii-neyà, doco nì càcu-ya nùù-né.

⁴⁰ Daaní, inga xichi cuàhàn-yà inga ladu yùte Jordán ndé lugar ndé nì saquida ìì Juan (Bautista) nèhivì. Te nì cuee chii-yá yucán. ⁴¹ Ñàyùcànduá, cuàhà nèhivì nì casaà stná nùù-yá yucán, vàchi dohó cachí-nè:

—Còò milagru nìsá quidá Juan (Bautista), doco nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu-ne sàhà Jesús, divi ñà-ndáà nduá, (sàni xini-nsi) —nì cachi nècuàchìmà.

⁴² Te tiempu iá-yà lugar yucán nì xinindisá cuàhà nèhivì mii-yá.

11

Nansa nì xihì Lázaro, te nì natiacu-nè

¹⁻² Daaní, después nì quicuehè iin nècuàchì ñuu tii Betania nani Lázaro. Te divi ñuu yucán ndoó stná ùì cùha-ne, iin-ne nani María, te inga-nè nani Marta. Te María mà nduú nècuàchì (nì sàà nùù Jesús después), te nì dàcùchí-né tàtnà tnàmì sàhà-yá, dandu nì nsida ìchí-nèà xì ididínì-né. ³ Pues divi cùha Lázaro mà nduú ana nì catechuún iin razón nùù Jesús, cachí-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuhí vàha nècuàchì màni guá nùù-ní.

⁴ Ñàyùcànduá, (nì sàà razón mà ndé iá-yà); doco na ní tiacu-yà palabra mà, dandu nì cachi-yà:

—Cuèhè jaàn, có-nduá cuèhè ñà-cui-ndà, cuisì iin cuèhè ñà-naquimanì cuàhà-ndà Dios nduá, te quee cuàhà stná tnùñuhu xì Dèhemanì-yá —nì cachi-yà.

⁵ Cunaha-nsià, màni cuàhà Marta xì cùhì-nè xì cùha-ne nùù-yá. ⁶ Doco na ní xinitnùhu-ya cuhí nècuàchìmà, nì cuee chii gá-yà ùì quìvì lugar yucán. ⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vichi cùhùn tu-nda ladu Judea.

⁸ Te nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Maestro, ¿a cuní tu-ní cùhùn-ní yucán? vàchi nècuàchì ladu mà, cuàhàn-nè cahnì-né mii-ní xì yùù nì cùì, te tàyáha cuàhà quìvì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ùxìn ùì hora nchií orá nùù-ndà, ñàyùcànduá mà úhì cacanu-nda ndui, te mà cáquìhi sàhà-ndà, vàchi tnùù nùù-ndà ñuhívi yohó. Te ducán iá stná xì nsidaa ana datnúù ndíaha (Dios) anima-xi, (mà yúhì-nè). ¹⁰ Doco tucu iá nú xica-nda ñuú, mà úhì nàcasàn-ndà. Te divi ducán iá stná xì nèhivì có-dàtnùù Dios ini anima-xi.

¹¹ Na ní nsihi nì cachí-yà ducán, dandu nì cachí gá-yà xì-né:

—Quídi amigo xi-nda Lázaro. Ñàyùcànduá, cùhìn dansícuìhnu inì-nè.

¹² Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Vátùni Stoho-ndà Señor, vàchi nú quídi uun-ne vichi, ádi vátùni nduvàha-ne.

¹³ Ducán nì cachi-nè, vàchi tuxí ini-nè cáhàn-yà sàhà ñà-quídi-ndà na quetátú-ndà; doco còò, sàhà ñà-xíhì-ndà cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, chicá claru nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Cunaha-nsià, sàni xihì Lázaro. ¹⁵ Te mate có-íé' xì-né (na ní xihì-nè), doco vátùni, vàchi chindeámà ñà-sàà-nsià cunindisá ndisa-nsia. Pues vichi cùhùn-ndà ndé iá nsi ma —nì cachi-yà.

¹⁶ Te yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Tomás. Cuatí cachí nèhivì xì-né. Te vichi nì cachi-nè xì nsidaa gá compañeru-nè:

—Cúhùn stná-ndà xì-yá, te cui-ndà.

¹⁷ Daaní, (nì quihin nsidaa-né ichì cuáhàn-nè xì-yá), te nì sàà-nè ñuu tii Betania ndé iá nsii ma, te nì xinitnùhu-ne sàcuàhàn-ndà cùmì quivì inácaa-ndà cueva ndé índùxin-nda.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yatni iá stná ñuu cahnú Jerusalén ndé nduú ñuu tii ma, nahi dava hora caca-nda, ¹⁹ (te yucán ndoó cuáhà) nècuàchì raza Judea. Ñàyùcànduá, nì casaà stná cuáhà nècuàchìmà ndé iá Marta xì María, cuní-nè nacuahandee ini-nè nècuàchìmà sàhà nsì-cùha-ne.

²⁰ Daaní, na ní xinitnùhu Marta sàni quesaa Jesús, dandu cuáhàn-nè nànchicùn-nèyà. Doco María, nì ndòo-ne vehe. ²¹ Te na ní sàà Marta ndé iín-yá, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nú nì ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cùí cùhe. ²² Doco yùhù ináhî, nsidaa ñà-nduá nì cacán tàhvi-ní nùù Dios vichi, seguru cuàhatahvi-yá mii-ní.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ícúmí cùha-ní natiacu-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Marta xì-yá:

—Yùhù ináhî, icúmí-nè natiacu-nè na sàà xinu tiempu, te natiacu nsidaa nèhivì.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ana danátíacú xì nèhivì, te sáhatahvi stnàì vida ndiaha. Ana càhvi xì', mate sàni xihì-nè, doco icúmí-nè natiacu-nè. ²⁶ Te nsidaa ana itíacú, te xiníndísâ-né yùhù, mà nunca sàà-nè cui ndisa-ne. ¿A xiníndísâ-ní ñà-jaàn?

²⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Jaan, Señor mío; yùhù xiníndísê ñà-mii-ní nduu-ní Cristu Dèhemanì Dios, te ndè inga ñuhivì nì quee-ní nì quesaa-ní.

²⁸ Ducán nì cachi-nè, dandu mànuhù-né vehe-ne, te nì cana dèhé-nè cùhì-nè, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni quesaa maestro Jesús, te caná-yá mii-ní.

²⁹ Ñàyùcànduá, na ní tiacu María ñà-jaàn, dandu luegu nì ndacuiin-nè cuáhàn-nè ndé iá-yà, ³⁰ vachi tàñáha ga sàà-yà meru ini ñuu mà, iá va-ya ndé nì ndacùhun tnahá-yá xì Marta. ³¹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó nácuahandee xì ini María vehe-ne, nì xini-nè na ní ndacuiin yàchì nècuàchìmà cuáhàn-nè, ñàyùcànduá, nì tenchicùn stná-nè cuáhàn-nè, cachí-nè:

—Ádi cuáhàn nècuàchì jaàn ndé índùxin nsii ñà-coo-ne cuacu-ne.

³² Dandu nì sàà María ndé iá Jesús. Te nì sàcùlìn sìsì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú nì ía-ní yohó nì cùí, dandu mà cùí cùhe.

³³ Daaní, na ní xini Jesús sacú María, te sacú stná nèhivì cutnàhâ xí-nè, dandu nì sàcàn fuerte ini-yà, te nì cutàsi ini-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—¿Índù índùxin nsii?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cúhùn-ndà cundehè-ní, Stoho-nsì Señor.

³⁵ Dandu nì sacú stná-yà. ³⁶ Te sàháyùcànduá nì cacachi nècuàchì raza-yà (nì quixi Jerusalén):

—Cundehè-nsiá na cuahà guá cuú ini-yà sàhà nsii ma.

³⁷ Doco dava nèhivì yucán, nì (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Dècuèndè iin nècuàchì cuaá nì dànátùì Jesús yohó nùù-xí. ¿Índù chuun mànicùí dandùvaha-ne nècuàchì nsii yohó sàhà ñà-màsà cùí-nè nì cùí? —nì cachi-nè.

³⁸ Daaní, cuáhàn-yà xì-né te nì sàà nsidaa-né dècuèndè ndé índùxin nsii ma. Cueva nduá, te ndiadí iin cavà cahnú yehá. Te mii-yá, sàcàn ndee ini-yà nì sàà-yà. ³⁹ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—Dità-nsiá cavà jaàn.

Doco nì càhàn Marta, cùha nsì-Lázaro, cachí-nè:

—Señor mío, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì vichi; ádi sàsàhàn quini nsì jaàn.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sànì cachi xì-ní cuisì xiñuhu cunindisá vaha-ní, dandu cunì-ní ñà-ndiaha guá quidá Dios.

⁴¹ Ñàyùcànduá, nì dítá nèhivì mà cavà ndiadí yehè cueva mà. Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, te nì cachi-yà:

—Ansivéhé-ní, Yuamánì', vachi nì inini-ní ñà-nduá nì xicàn tàhví nùu-ní. ⁴² Te ináhí, ducani iníní-ní yùhù na xicàn tàhví nùu-ní, doco ducán cachí xì-ní vichi sàhà-ñá nì cúnínì nèhivì itá yohó, te cunindisá-né mii-ní ñà-nduù-ní ana nì techuun-xí vàxi ⁴³ —nì cachi-yà.

Dandu nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—¡Lázaro! ¡Quee-ní, nahà-ní!

⁴⁴ Dandu nì natiacu nècuàchì nsì ma nì quee-ne cueva, idáducún ñi-né sìcoto. Te nuhní stná ndahàsàhà-né, te nùu-né, idàhvi stná iin sìcoto. Dandu nì dándacú-yá nùu nèhivì itá yucán, cachí-yà:

—Nacanì-nsiànè, te nì cacá-né —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-tnii-ne Jesús, te cahni-neyà

⁴⁵ Ñàyùcànduá, cuàhà nècuàchì raza Judea yucán, nì xinindisá stná-nèyà na ní xini-nè nansa nì quida-ya. Divì nèhivì nì sàhàn vehe María nàcòtò xì nècuàchì mà xínduu-ne.

⁴⁶ Doco dava ga nèhivì yucán, mànuhù-né, te nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì fariseu nansa nì quida-ya. ⁴⁷ Ñàyùcànduá, nì nataca nècuàchì mà xì dùtù xícusahnú, te nì ndatnuhu tnahá-né, cachí-nè:

—¿Ndíà quida-nda? vachi cuàhà gá milagru quidá Jesús. ⁴⁸ Te nú nì nácóó uun-ndané, dandu icúmí nsidaa nèhivì cunindisá-né nècuàchì mà. Te nú ducán, dandu caquixi tè-romanu, dacaá-te veheñùhu xi-nda, te dandutu stná-te nsidaa-nda ñuu-ndà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁹ Dandu nì càhàn iin tiàa nani Caifás, divì nècuàchì nduú dùtù cusáhnú cuà yucán. Te dohó nì cachi-nè:

—Mii-nsiá, có-cùndàà ini-nsiá. ⁵⁰ Có-sànìhì inì-nsia ñà-nùu ndohó chicá vaha quea nú nì cuí imindaa nèhivì sàhà ñuu-ndà yohó, te màdiá ndañuhu nsidaa-nda —nì cachi-nè.

⁵¹ Doco Caifás mà, màdi inì-ni mii-né nì chitnùnì ini-nè cachi-nè ducán; cóó, vachi sàhà-ñá nduú-né dùtù cusáhnú cuà yucán, ñàyùcànduá Dios nì dàchitnùnì ini-yànè cachi-nè ducán sàhà Jesús ñà-icúmí-yà cui-yà sàhà nèhivì ñuu-yà. ⁵² Te màdi cuisì sàhà nèhivì ñuu-yà. Cóó, vachi icúmí stná-yà cundaca-ya nsidaa nèhivì nduú dèhe ndisa Dios, te danátacá-yànè ñà-cundoo-ne iin-ni cahnú-ní, mate vichi xíndoo-ne inicutu ñuhivì.

⁵³ Cunaha-nsiá, ndè quivì yucán nì quesaha tè-xídandacú ñuu mà ndatnuhu stnahá-te nansa quida-tè ñà-cahni-téyâ.

⁵⁴ Ñàyùcànduá, cónì xícanuu vate gá-yà mahì nèhivì raza-yà yucán, cóó. Nì quee-ya cuàhàn-yà inga ñuu nani Efraín, iin ñuu indúhu yatni ndé nduú puru yucù. Te yucán nì ìa chii-yà xì nècuàchì dacuahá-yà.

⁵⁵ Daaní, quivì yucán sà-ítuú nacava iin vicò nani vicò pascua, nduámà iin vicò siempre nsidácáhnú nècuàchì raza Judea yucán. Ñàyùcànduá, cuàhà nèhivì nì quee ñuu cuatì vàxi ñuu Jerusalén sàhà ñà-nduhii-né antes sàà vicò mà. ⁵⁶ Te itá nècuàchì mà veheñùhu cahnú ndatnúhú-né, ndácàtnùhù stnahá-né nùu-né a quixi stná Jesús vicò mà, á cóó, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Nansa tuxí inì-nsia? ¿A quixi-ne, á cóó? Ádi mà quíxí-né cahan-nsí.

⁵⁷ Cunaha-nsiá, sàni quee iin orden nùu dùtù xícusahnú, xì nùu nècuàchì fariseu, cachí-nè xì nsidaa nèhivì ñà-icúmí-né cachitnùhu-ne índù iá-yà, nú ináhá-né, sàhà-ñá cùhùn nècuàchì mà tnii-neyà.

12

Nansa nì quida iin nècuàchì ñahà, nì dàcùchì-né sàhà Jesús xì tàtnà tnàmi

¹ Daaní, cumàni gá iñù quivì cunduu vicò pascua, dandu nì sàà Jesús ñuu tii Betania, divi ñuu ndé iá nècuàchì nì dānātiácú-yà nani Lázaro. ² Te ñuu mà nì quida stná nèhivì iin vicò tii sàhà-ñá cundoo-ne cuxi-ne xì-yá. Te vicò mà nì chindee stná Marta, nì quida-ne chuun yuhùnùhú. Te iá stná Lázaro yucán mahì nèhivì cutnáhâ xí-yâ xixí-yá. ³ Daaní, nì sàà stná María yucán, nihí-né dava litro ñà-tnami nani nardo, finu cuàhà-té, te yàhvi gà-te. Te nì dàcùchì-nète sàhà-yá, dandu nì nacuaaha-nète xì ididíni-né. Te inicutu vehe nì nacutu dico tnami-té. ⁴ Doco yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, te nduú stná-nè tiàa icúmí dicò xì-yá después. Te dohó nì cachi-nè:

⁵ —¿Índù chuun cóni cúyàhvi ñà-tnami jaàn chicá vaha nì cuí? Vachi vātūni tui ùni cientu dihùn plata sàhà ñà-jaàn, te dasàn-ndañá nùù nècuàchì ndahví.

⁶ Ducán nì cachi nècuàchì mà, doco màdì ndisa nècuàchì ndahví cuhí ini-nè; (mii-né cuhí ini-nè), vachi iin nècuàchì cuìhnà nduú-né. Te ndahà-né iá itni dihùn xì nsidaa nècuàchì mà, te tūha stná-nè cuida cuìhna-né dihùn ñuhuma. ⁷ Ñàyùcànduá, nì cachi Jesús xì-né:

—Nacoo-ní nècuàchì ñahà yohó, vachi sàhà-ñá sà-ítúú quivì cundùxin, ñàyùcànduá nì chivàha-ne ñà-tnami yohó, te vichi nì xichuún-néa. ⁸ Nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né yohó, doco yùhù, cóó, sacù-ni quivì ié` xì-nsiá —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-cahni stná-nè Lázaro

⁹ Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì raza Judea, nì sàà stná-nè ñuu tii Betania mà na ní xinitnùhu-ne yucán iá-yà. Doco màdì cuisì mii-yá cuní-nè cundehè-né, cóó. Stná Lázaro cuní-nè cundehè-né, vachi sàni natiacu nècuàchì mà. ¹⁰ Ñàyùcànduá, dècuèndè stná nècuàchì mà cuní stná dùtù xícusahnú cahni-né, te sàhà mà nì quesaha-né ndatnúhú tnahá-né (nansa quida-ne). ¹¹ Vachi sàhà Lázaro cuàhà nèhivì ladu Judea mà cuní-nè yàha-ne ladu xì Jesús ñà-cunindisá stná-nèyà.

Nansa nì sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹² Daaní, nì yàha inga quivì. Te nèhivì cuàhà sàni quesaa ñuu Jerusalén chivàha xì vicò mà, nì xinitnùhu-ne ñà-icúmí Jesús quesaa stná-yà. ¹³ Ñàyùcànduá, nì sahnde-nè ndahà nù-ñuù, te nihí-nènu nì quee-ne cuàhàn-nè dècuèndè ndé vaxi-ya, cána ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Viva! ¡Ndiaha gá nècuàchì yohó, vachi cuenta xì Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ndiaha gá-nè, vachi cuàhàn-nè cusahnú-né nùù ñuu-ndà Israel!

¹⁴ Dandu nì tui iin burru chii, te nì sàcùnùú-yá yàtà-sí. Ducán nì quida-ya, vachi dohó cachí nùù tutu ìi:

¹⁵ Mii-nsiá nèhivì ñuu Sión yohó, màsà yúhí-nsiá, vachi icúmí quesaa mii-yá ana cusahnú nùù-nsiá, cuindànùú-yá iin burru chii —cachí tutu mà.

¹⁶ Doco nècuàchì dacuahá-yá, có-ínáhá-né ñà-sàhà mii-yá cachí tutu ìi ducán. Cuisì dècuèndè después na sàni nanihí-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá, dandu nì nsinuu ini-nè, ndisa, ducán cachí tutu mà, te divi ducán nì chindee stná-nèyà, (te nì quida ndisa-ya) nsidaámà.

¹⁷⁻¹⁸ Pues vichi sàni ndecoyo cuàhà nèhivì (ñuu mà) nánchìcùn xì-yá, vachi sàni xinitnùhu-ne sàhà milagru cahnú nì quida-ya na ní cana-ya Lázaro nì quee-ne sepultura nì natiacu-nè. Vachi nèhivì nì xini xì milagru mà, sàni dàcuítia-nè cuentu inicutu.

¹⁹ Daaní nì xini nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì nì ndecoyo, te nì ndatnuhu tnahá-né entre mii-né, cachí-nè:

—¡Jaàn xini-nsiá ni-iyuhu có-quidà-ndà ganar! Cundehè-nsiá, nsidanicuú nèhivì nchìcùn xì Jesús vichi.

Nansa nì quixi nècuàchì raza Grecia nandúcú-né Jesús

²⁰ Daaní, vicò mà nì sàà stná itnii nècuàchì ñuu Grecia ñà-cahvi-né Dios vicò mà.
²¹ Te nì tnàtuu-ne nùu Felipe, iin nècuàchì ñuu Betsaida iá ladu Galilea, te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Señor, cuní-nsì càhàn-nsì xì Jesús.

²² Dandu nì sàhàn Felipe nì cachitnùhu-ne xì Andrés, dandu ndùì-nè cuàhàn-nè nùu mii-yá, te nì cachi-nè xì-yá sàhà nècuàchì ñuu Grecia mà. ²³ Dandu nì naxiconihí-yá nùu-né, cachí-yà:

—Vichi sàni sàà quivì nanihì' tnùñuhu ndiaha xí, divi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ²⁴ Cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: nú (cuhí ini-ndà) iin nùnì, te sàhà mà có-chìhì-ndañá, dandu imindaa nùnì cundua nicanicuahàn. Doco nú sàni chìhì-ndañá, dandísá icúmíá nducuahà'. ²⁵ Pues ducán iá stná xì vida xi nèhivì. Nú cuhí gà ini-nè vida xi-ne ñuhivì yohó, dandu icúmíá ndañuhu dahuan. Doco nú có-cùhì ini-nè, dandu nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. ²⁶ Te nú nduú ndisa-ne iin ana xinúcuáchí nùì, dandu nì cunchícùn-nè yùhù, te ndéni nì cui nì sái, yucán icúmí sàà stná nècuàchì mà cutnahá-né xì'. Te nsidaa ana xinúcuáchí nùì, icúmí Yuamánì' quidañuhu-yànè.

²⁷ Vichi yáha ga nacání cuáhà inì. Doco ¿a cuàhìn càquìn nùu Yuamánì' ñà-nì dácàcu-ya yùhù nùu ñà-nduá icúmí cuu xì vichi? Còó, vàchi divi sàhà ñà-nì cùu-xì' ducán nduá nì quesai ñuhivì. ²⁸ Te vichi dohó cachí' xì Yuamánì': "Tavà-ní tnùñuhu xì-nì cundehè nèhivì".

Dandu nì tiacu tàchì ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Sàni taví tnùñuhu xí, doco más gà-ñà icúmí quee nùu nèhivì quivì nùu-xì.

²⁹ Ñàyùcànduá, nèhivì itá yucán, na ní tiacu-nè tàchì-yá, nì cachi-nè:

—Dàvì ní càhàn.

Te dava ga-nè nì cachi-nè:

—Ádi ángel nì càhàn xì Jesús.

³⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màdi sàhà yùhù nì càhàn Dios ndè ansivi nì tiacu-nsià; sàhà mii-nsiá nduá nì càhàn-yà. ³¹ Cunaha-nsiá, sà-ítúú ndundaà sàhà nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhivì yohó. Te vichi icúmí Dios tavà-yá quisi dandacú nùu ñuhivì yohó. ³² Daaní, nú sàni chituu ducún nèhivì yùhù, dandu icúmí danátâquì cuáhà nèhivì nùì.

³³ Palabra mà nì cachi-yà nahi ejemplu sàhà-ñá cundaà ini-ndà índu modo icúmí nèhivì cahni-néyà (nchìca cruz). ³⁴ Dandu nì cachi nèhivì cuáhà mà xì-yá:

—Nsiùhù, sàni inini-nsi nì cahvi-ne nùu ley ì ndé cachá': "Nicanicuahàn icúmí coo mii-yá nani Cristu". Doco mii-ní, cachí-ní ñà-icúmí nèhivì dananá ducún-nè mii-ní, (te cuì-ní). Te cachí stná-ní ñà-nduù-ní Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Pues ¿nansa iá (chuun quidá) iin ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì?

³⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iyuhu nduú tiempu cuàhàn cutnuù ndiaha luz (xi Dios) mahì-nsiá. Ñàyùcànduá, nacua datnúu ndiaha-yá nùu-nsiá, ducán quida ndisa-nsia cumplir vichi, vàchi (vàxi iin quivì) vihini cuxio nsidaámà, te ndé cuisì ichì ñáa ndòo nùu-nsiá. Cunaha-nsiá, nú nì cacá iin nèhivì ichì ñáa, mà có-cùndàà tnùnì ini-nè índu nùu-xì sàà-nè. ³⁶ Doco vichi nduú meru hora datnúu ndiaha-yá luz (xi-ya) nùu-nsiá, ñàyùcànduá cunindisá-nsiá sàhà-ñá sàà-nsiá cunduu-nsia dèhe mii-yá ana datnúu ndiaha xi-nsiá —nì cachi-yà.

Dandu nì quecuaán-yá iin xaan ndé mà ndácùhun nècuàchì mà-yá.

Nansa nì cahíchì ini nècuàchì ñuu Jesús mii-yá

³⁷ Mate cuáhà milagru nahnú nì quida-ya nì xini nèhivì, doco cónì sàà-nè cunindisá-néyà. ³⁸⁻³⁹ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì tiaa profeta sàhà nani Isaías, vàchi dohó nì cachitnùhu ndómà:

Stoho-nsì Señor, sacu nèhivì nì xinindisá ñà-nduá nì cachi-nsì xì-né, mate cuáhà gá sàni quida-ní milagru fuerte, nì cachi ndómà.

Ñàyùcànduá, mànicúi gá cunindisá nêhivì (raza-yà), vâchi dohó nì tiaa stná Isaiás mà (ñà-nduá nì cachi Dios) sàhà-né:

⁴⁰ Sàni dàcuái anima-nè, te quidámáxini-nè quidé. Ñàyùcànduá, có-cuní-nè cundehè-né ichì yùhù, nì có-cuní stná-nè mànihì ini-nè, nì có-cuní stná-nè natnahnù-nè (ichì váha), te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi-yà.

⁴¹ Ñà-jaàn nduá nì tiaa Isaiás sàhana na ní xini ndómà seña xi Dios ñà-ndiaha guá cuàhàn quida Jesús, te nì cachitnùhu-nda sàhámà.

⁴² Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá stná nêhivì raza-yà nì xinindisá stná-nèyà, dècuèndè stná cuàhà nècuàchì dandacú. Doco cóni càchì vate-né ñà-jaàn, vâchi nì yùhí-nè (cuìdà ini) nècuàchì fariseu-nè, te mà cóo gá permisù cùhùn-nè veheñùhu. ⁴³ Vâchi chicá nì cudì ini-nè ndee vâha-ne nùu nêhivì ñuhivì, te màdì nùu Dios.

Nansa icúmí palabra nì cachi Jesús nsidandaà sàhà cuàchì nêhivì ñuhivì

⁴⁴ Daaní, nì ndàhì ndee Jesús, cachí-yà:

—Nú xiníndisá nêhivì yùhù, màdì cuisì yùhù xiníndisá-né; cóo. Stná mii-yá ana nì techuun-xí vâxi xiníndisá stná-nè. ⁴⁵ Te nú indéhe-né yùhù, dandu indéhe stná-nè ana nì techuun-xí vâxi. ⁴⁶ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá datnù nùu nêhivì ichì cùhùn-nè, ñàyùcànduá nì quesai ñuhivì yohó, dandu nsidaa ana xiníndisá xí, mà cáca gá-nè ichì ñáa. ⁴⁷⁻⁴⁸ Te nú cundáa ini iin nêhivì ñà-nduá cachí', te có-chívàha-neà, dandu icúmí ndundaà sàhà cuàchì-ne, te nihì-né castigu. Doco màdì yùhù icúmí nsidandaà xì sàhà-né. Cóo, vâchi màdì sàhà-ñá dandohí nêhivì nì quesai ñuhivì yohó. Cóo; sàhà-ñá càcu-ne nì quesai. Divi palabra sàni cachi icúmí nsidandaà sàhà cuàchì nêhivì cahíchì ini-xi, te có-càndisá-né ñà-nduá cachí'. Icúmí palabra mà cachà nansa nihì-né castigu na sàa xinu tiempu.

⁴⁹ 'Nsidaa ñà-nduá sàni cachi xì-nsiá, màdì dìnì mií nì quèa; cóo, divi Yuamánì' nduú ana nì sàcùnahí nùu-xí; divi mii-yá nì cachi-yà xì' ñà-nduá cuní-yà cachi xì-nsiá.

⁵⁰ Te ináhì, nú nì cúníndisá-nsiá ñà-nduá dandacú-yá, dandu vida ndiaha cucumi-nsiá nicanicuahàn. Ñàyùcànduá, nacua sàni cachi-yà xì', divi ñà-jaàn nduá cachí' xì-nsiá —nì cachi Jesús.

13

Nansa nì nacate Jesús sàhà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, nì sàa vigilia vicò pascua, te ináhá Jesús sà-ítuú stná quivì icúmí-yà quee-ya ñuhivì yohó nùhù-yà ndé iá Yuamánì-yá. Te cunaha-nsiá, cuú cuàhà ini-yà sàhà nêhivì xí-yà ndoo ñuhivì yohó, ñàyùcànduá nì (quida-ya iñàha ñà-cundaà ini-ndà) yáha ga cuú cuàhà ini-yà sàhà-ndà. ² (Vâchi divi ñuú vigilia mà) iá-yà cudínì-yà xì (nêhivì xí-yà). Doco iin nècuàchì mà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, sànihnú ini-nè cahin-nèyà (nùu tè-xídandacú), vâchi ducán nì dānácánì ini ñà-malu-nè quida-ne. ³ Te mii-yá, ináhá stná-yà sàni chitnùnì ini Yuamánì-yà ñà-dandacú-yà nùu nsidanicuú iñàha, te ináhá stná-yà ñà-nùu Yuamánì-yà nì quixi-ya, te después nùhù-yà. ⁴ Ñàyùcànduá, nì nacooyà ñà-xixí-yà, te nì ndacuiin-yà, nì tavà-yà dùhnù quihín-yà, te nì chicuhni nihni-ya iin sìcoto caní tixi-ya. ⁵ Daaní, nì tnii-ya iin tina, te nì dàchitù-yáñà tècuí, dandu nì quesaha-yà nacaté-yà sàhà nècuàchì dacuahá-yà, te después nì nsida ichí-yáñà xì sìcoto caní-ma.

⁶ Te na ní sàa-yà ndé iá Simón Pedro, dandu nì cachi-nè xì-yà:

—¿A ndisa cuní-nì nacate-nì sàhì, Señor mío?

⁷ Te nì cachi-yà xì-né:

—Vichi có-sànihì ini-nì índù iñàha nduá cuàhìn quide xì-nì, doco vâxi iin quivì, dandu sàa-nì cundaà vâha ini-nì.

⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yà:

—¡Còó! ¡Mà nunca cuàhi nacate-nì sàhì!

Te nì cachi tu-ya xì-né:

—Nú màsà nácátí sàhà-ní, mà cúí cunduu-ní nèhivì xí.

⁹ Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Señor mío, nú ducán nduá, dandu nacate stná-ní ndahí xì dìní, te màdià cuisì sàhí.

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, nú làcà nì xichi iin nèhivì, còò necesidad cuchi tu-ne, vàchi sà-íá ndoo inicutu ìcà-né, cuisì sàhà-né (cúdi), te ñà-jaàn xiñuhu ndoo. Te ducán íá stná xì mii-nsiá vichi, sàni ndoo vaha dahuun anima-nsiá. Doco màdi nsidaa-nsiá íá ndoo-nsia.

¹¹ Ducán nì cachi-yà, vàchi ináhá-yà ana cuàhàn dicò xì-yá, ñàyùcànduá nì cachi-yà: “Màdi nsidaa-nsiá íá ndoo-nsia”.

¹² Daaní, nì nsihi nì nacate-ya sàhà-né, dandu nì nàcùndixi-ya dùhnù quihín-yà, te nì sàcòo-ya. Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A cundáa inì-nsia índù chuun nì quide xì-nsiá ducán? ¹³ Pues Maestro cachí-nsiá xí', te Stoho-nsi Señor cachí stná-nsiá xí'. Te vátùni íámà, vàchi divi nduí. ¹⁴ Doco cunaha-nsiá, mate maestru xi-nsia nduí, te stoho-nsiá nduí, doco nì nacati sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá ndiá ìcà-nsiá nacate stnahá stná-nsiá sàhà-nsiá. ¹⁵ Vàchi nacua nì quide xì mii-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá. ¹⁶ Ñà-ndáa nduá cachí' xì-nsiá yohó: màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùu lamú xi-tè. Stná iin tè-nìhì-xì iin razón, màsà cútúxí ini-te ñà-chicá ndiaá-te nùu ana nì techuun-xi-té xì razón mà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nú sàni cundáa vaha inì-nsia ñà-ndáa nduá sàni cachi xì-nsiá, te quidá ndisa-nsia cumplir, dandu ndiaha gá cundoo-nsia.

¹⁸ 'Doco có-càhìn sàhà nsidaa-nsiá. Yùhù ináhí índù nèhivì sàni nacàxin. Te nacua nì cachitnùhu nùu tutu ìi, ducán ndisa sàni cuu xí, vàchi dohó cachá': “Ìin tiàa cutnàhà xí na xixí, divi nduú ana sàni nanduu ana xiní ùhì xí'”. ¹⁹ Yùhù, tàñáha ga yàhi tnùndoho icúmí cuu xí, doco sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà-ñá, dandu na sàa cuu ducán, icúmí-nsiá cunindisá-nsiá ñà-divi yùhù nduú mii-yá. ²⁰ Ñà-ndácuisì nduá yohó cachí' xì-nsiá: nú xiníndisá nèhivì iin ana nì techuín, dandu queámà na ian sàni xiníndisá stná-nè yùhù. Te nú ducán xiníndisá-nè yùhù, dandu cuní cachàmà xiníndisá stná-nè mii-yá nì techuun-xí vaxi ²¹ —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-divi Judas icúmí quida xi-yá entregar

Dandu nì quesaha-yá cuhúún cuàhà ini-yà, te nì cachitnùhu-ya xì nèhivì xí-yá yucán:

—Cunaha-nsiá, íá iin-nsia cuàhàn cahin xí'.

²² Ñàyùcànduá nì quesaha nsidaa nècuàchìmà indéhe stnahá-né nùu-né, nacání ini-nè ana divi cáhàn-yà sàhà-xí cahan-né. ²³ Te yatni uun diin-yá íá iin nècuàchì màni guá nùu-yá. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì quida Pedro iin seña nùu nècuàchìmà ñà-nì ndácàtnùhù-nè nùu-yá ana divi cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁵ Dandu nècuàchìmà, chicá nì cuyatni-ne nùu-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa cachí-ní?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhìn dandaxín iyuhu pan, te ana cuàhi, divi nècuàchì jaàn nduú-né.

Dandu nì dandàxín-yá pan mà, te nì sàha-ya Judas Iscariote, divi dèhe Simón. ²⁷ Te na ní tnii nècuàchìmà pan mà, dandu nì quihvi ñà-malu Satanás ini anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-nduá cuàhàn-ní quida-ní, yàchì quida-ní.

²⁸ Doco nèhivì dava ga cutnàhà xí-yá yucán, cóni cundáa ini-nè índù chuun nì cachi-yà palabra mà xì nècuàchìmà. ²⁹ Dava-ne, nì tuxi ini-nè nì cachi-yà ducán sàhà ñà-nduú nècuàchìmà ana ndiaá xì dìhùn xí nsidaa-né, te ádi íá iñàha cùhùn-nè cuiin-ne ñà-nducahnú vicò, te ò cùhùn-nè dasàn-né dìhùn nùu nècuàchì ndahví cahan-né, (doco còó). ³⁰ Daaní, na ní nsihi nì tnii Judas mà pan mà, dandu vichi vichi nì quee-ne cuàhàn-nè; te ñuú nduá.

Ñà-nduú palabra saa nì dandàcú Jesús nùu-ndà

³¹ Na sácuàhàn Judas, dandu nì cachi Jesús:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, vichi sàni nìhì ndise tnùñuhu xí, te sàhà stná yùhù icúmí quee ga stná tnùñuhu xí (Yuamánì') Dios. ³² Ñàyùcànduá, nú sàhà yùhù chicá coo tnùñuhu xí-yá, dandu stná yùhù nìhì gá stnàì más tnùñuhu quida-ya; te yàchì icúmí-yá quida-ya ducán. ³³ Hijos, làcà iyuhu-ní coo guè xì-nsiá yohó. Vàchi nacua nì cachi xì nècuàchì raza-ndà Judea daa, ñà-jaàn nduá cachí stnàì xì mii-nsiá vichi, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco lugar ndé cùhìn mà-cuí sàà-nsiá. ³⁴ Te vichi dandacuí iin ley saa chivàha-nsia, divi ñà-cuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, ñà-jaàn nduá dandacuí; nacua cuú cuáhà inì sàhà mii-nsiá, divi ducán xiñuhu cuu stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá. ³⁵ Vàchi nú ni cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu sàhàjàn vátùni cundaà ini nsidaa nèhivì ñà-divi nèhivì xí yùhù nduú-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿índuvì cùhùn-ní?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vichi mà cúí cutnaha-ní xì' cùhùn índù icúmí cùhìn. Doco después, dandu icúmí stná-ní sàà-ní yucán.

³⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índù chuun mà cúí cutnahá stnàì xì-ní cùhùn vichi? Vàchi cunaha-ní, dispuestu ié' cuì sàhà-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A ndisa dispuestu iá-ní cuì-ní sàhí cahan-ní? Yùhù cachí' xì-ní, te ñà-ndàà nduá, tãháha ga coto lehe, te sàni nacuaà-ní yùhù ùnì xichi.

14

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-mii-yá nduú-yá ichì sàà-ndà nùu Yua-nda Dios

¹ Màsà nácání gá ini-nsiá; cuisì cunihnu ini-nsiá Dios, te cunihnu stná ini-nsiá yùhù.

² Ini vehe cahnú Yuamánì' iá cuáhà gá lugar ndé cundoo-nda. Te nú màdì ñà-ndàà nduájàn, dandu sàni cachi xì-nsiá nì cuí. Doco icúmí codònùì nùu-nsiá cùhìn sàhà ñà-quida viì' ndé cundoo stná-nsiá xì'. ³ Daaní, na nsihi quideàmà, dandu icúmí naxicocuìin nàcuàqui mii-nsiá nùhù-ndà sàhà-ñà cutnaha-nda cundoo-nda yucán. ⁴ Te lugar yucán, sàcùndàà inì-nsia índù iá', te sàcùndàà stná ini-nsia índù ichì sàà yucán.

⁵ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Señor mío, có-ínáhá-nsí ichì mà, vachi có-cùndàà ini-nsiá índù cùhùn-ní.

⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ichì mà, te nduú stnàì ñà-ndácuìsì, te nduú stnàì ana (sáha xì) vida ndiaha. Nú màdì sàhà yùhù, còò íin sàà nùu Yuamánì'. ⁷ Doco nú ináhá-nsiá yùhù, dandu ináhá stná-nsiá mii-yá. Ñàyùcànduá, vichi sàni xini-nsiàyà, te sà-ínáhá stná-nsiàyà.

⁸ Dandu nì cachi Felipe xì-yá:

—Señor mío, cuní-nsì cundehè-nsí Yua-nda Dios, dandu ndòo vaha ini-nsi.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàcuàhà gá tiempu ié' cutnàhì xì-nsiá, te ¿a tãháha ga nacuni-ní yùhù, Felipe? Cunaha-ní, nú sàni xini-nsiá yùhù, dandu ñà-sàni xini stná-nsiá Yuamánì' nduá, te còò cá necesidad cachì-ní ñà-cuní-nsiá cundehè-nsiáyà. ¹⁰ Ádi sá-xìníndísá-ní ñà-ñùhú saín vida xì ini Yuamánì', te ñuhú stná vida xì-ya ini yùhù. (Pues divi ducán nduá, te sàhámà) nsidaa ñà-nduá cachí' xì-nsiá, màdiá inì-ni mií ndacú ínià, vachi ini anímè iá Yuamánì', te divi-ya nduú ana quidà-xì obra ndiaha xí-yá (xini-nsiá). ¹¹ Cunindisá-nsiá ñà-ñùhú vida xì ini mii-yá, te iá stna vida xì-ya ini yùhù. Te nú có-xìníndísá-nsiá mate sàni cachi xì-nsiá ducán, doco siquiera cunindisá-nsiá ñà-sàni xini-nsiá milagru ndiaha nì quide.

¹² Ñà-ndàa nduá cachí` xì-nsiá yohó: nú xiníndísâ ndisa iin nêhiví yùhù, dandu vátùni quida stná-nè milagru nahi ñà-nduá quidé. Dècuèndè milagru chicá fuerte vátùni quida stná-nè, vâchi icúmí nùhì ndé iá Yuamánì'. ¹³ Te nsidaa ñà-nduá nì cãcàn tàhvì-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, icúmí quideà, dandu chicá más nìhì Yuamánì' tñùñuhu xí-yá sàhà yùhù ana nduú Dèhemani-yá. ¹⁴ Ndéni iñàha nì cui nì cãcàn tàhvì-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, quideà.

Nansa nì quida Jesús comprometer techuún-yá Espíritu Ìi xí-yá quixi

¹⁵ 'Nú cuú ndisa ini-nsiá sàhí, dandu icúmí-nsiá chivàha-nsia ñà-nduá dandacuí nùu-nsiá. ¹⁶ Icúmí cãcàn tàhvì stnài nùu Yuamánì', dandu techuún-yá inga ana quixi chindee xi-nsiá, te Yà-icúmí quixi ma, nicanicuahàn icúmí-yá coo-ya cutnahá-yá xì-nsiá. ¹⁷ Divi Espíritu Ìi xí Dios nduú-yá, te cuisì ñà-ndácuisì cachí-yá. Nêhiví dava ga ñuhiví yohó, mà cúí nìhì-né Yà-ìi mà, vâchi có-tuì-yá nùu-né, te nì có-ínahá stná-nèyà. Doco mii-nsiá, sà-ínahá-nsiâyà, vâchi sà-íá-yá cutnàhâ-yá xì-nsiá, te después, icúmí-yá yàha-ya ini anima-nsiá coo-ya nicanicuahàn. ¹⁸ Yùhù, mà cuáhi ndòo penchì-nsiá, vâchi icúmí naxicocuín ñà-coi xì-nsiá.

¹⁹ 'Lacà sacu tiempu, dandu mà cúni gá nêhiví ñuhiví yùhù. Doco mii-nsiá, jaan. Vátùni cuni-nsiá yùhù. Iin-ni itiácuì, te sàhà ñà-itiácuì, ñàyùcànduá iin-ni cutiacu stná mii-nsiá. ²⁰ Na sàà quiví yucán, dandu cundaà vâha inì-nsia ñà-iin-ni nduú xì Yuamánì', te cundaà stná inì-nsia ñà-sà-íá stná mii-nsiá ini anímè, te yùhù, ini anima mii-nsiá iá stnài.

²¹ 'Ana inahá xí ñà-nduá dandacuí, te quidá-néà cumplir, divi nècuàchì mà nduú ana cuú ndisa inì-xi sàhí. Daanì, nú cuú ini-nè sàhí, icúmí Yuamánì' cuu stná ini-yà sàhà-né, te stná yùhù, cuu stná inì sàhà mii-né, te datúi nansa nduú modo xi nùu-né.

²² Daanì, nì càhàn Judas xì-yá, (doco inga Judas), màdì Judas Iscariote, te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índù chuun cuisì nùu nsiùhù icúmí-nì datúi-nì nansa nduú modo xi-ní? ¿Índù chuun mà quidá-nì ducán xì dava ga nêhiví ñuhiví?

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nêhiví cuú inì-xi sàhí, tùha-ne chivàha-ne ñà-nduá cachí` xì-né. Dandu Yuamánì', icúmí stná-yá cuu ini-yà sàhà-né, te sàà-nsi nùu-né ñà-cundoo-nsi ini anima iin iin-ne.

²⁴ Doco nècuàchì có-cuú inì-xi sàhí, có-chivàha-ne ñà-nduá cachí`. Te ñà-nduá cachí` xì-nsiá, màdì inì-ni mií ndacú inì cachi ñà-jaàn. Còo, Yuamánì' nduú ana chítnùní inì-xi ñà-nduá cachí` xì-nsiá.

²⁵ 'Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn sàni cachi xì-nsiá mientras iá ve xì-nsiá yohó. ²⁶ Doco iá inga ana cuàhàn chindee xi-nsiá, divi nduú Espíritu Ìi icúmí Yuamánì' techuún quixi cuenta xi. Te Yà-ìi mà, icúmí-yá chinaha-yá mii-nsiá nsidaa iñàha, te dansínúú ini-yà mii-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni cachi xì-nsiá.

²⁷ 'Mate cúhìn, doco sàhà yùhù vátùni cundoo-nsia contentu, divi nacua ié` contentu, ducán sáhatahvì stnài mii-nsiá ñà-cundoo stná-nsiá contentu. Mà quidé na quidá nêhiví ñuhiví yohó, diín modo ndoó dií-né. Còo, màsà nácánì ini-nsiá sàhà ni-iñàha, ni màsà yúhì-nsiá. ²⁸ Vichi sàni inini-nsia nì cachi ñà-icúmí nùhù xìqué, dandu naxicocuín. Te nú nì cuú vâha ini-nsiá sàhí nì cùí, dandísá cudìi gá inì-nsia ñà-nì cachi icúmí nùhì ndé iá Yuamánì', vâchi chicá dandacú mii-yá. ²⁹ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhi xì-nsiá palabra yohó sàhà ñà-nduá cuàhàn cuu después, dandu quiví cuu ndisa nacua sàni cachi xì-nsiá, vátùni cunindisá víi-gá-nsiá.

³⁰ 'Pues vichi, mà càhàn cuàhà gué` xì-nsiá, vâchi sà-vàxi mii-sí dandacu-xi nùu nêhiví ñuhiví yohó, te còo ni-iñàha nduú-si xi yùhù. ³¹ Doco ñà-nduá cuàhìn quide, cuàhìn quideà sàhà ñà-cundaà ini nêhiví ñuhiví ñà-cuú ndisa inì sàhà Yuamánì', te cuní quidandise ñà-nduá nì dàndàcú-yá núí. Ñàyùcànduá, ndacuíta-nsia cúhùn-ndà.

15

Ejemplu sàhà nducuyòhò sì-uva

¹ 'Ñà-ndàà nduá, ducán ié` xì nêhivì-xí na ian nducuyòhò ndèè nduí. (Te mii-né, nahi rama-nu nduú-né.) Te Yuamanì', nahi nècuàchì ndiaá xì-nú nduú-yá. ² Vàchi nsidaa ndahà nducuyòhò, nu có-càná quisi vídià, tàhndèà. Te nú cuàha-sì nùù ndahà-nú, dandu táhndè ndodò iin ian ndundoa sàhà-ñá chicá más quisi vídi cana. Ducán nduú modo quidá stná Yuamánì' xì nsidaa nêhivì nihnú vâha ini xî'. ³ Ñâyùcànduá, stná mii-nsiá, sàni ndundoo stná anima-nsiá ñà-sàni càhìn xì-nsiá palabra ndiaha. ⁴ Te vichi, iin-ni ni cúníhnú vâha ini-nsiá yùhù, dandu icúmí coo stná vida-xi ini anima-nsiá, vâchi ducán iá` na iin ndahà nducuyòhò, nú có-ítúú gá` ìcà nducuyòhò ndèè mà, dandu mà cuàha ga quisi vídi. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú có-níhnú vâha ga ini-nsiá yùhù, dandu mà cúí quida ga-nsiá ni-iin ñà-vâha.

⁵ 'Ñâyùcànduá, yùhù nduí nahi nducuyòhò ndèè mà, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi rama-nu. Nú iin-ni nihnú vâha ini-nsiá yùhù, te iá stná vida xi ini anima-nsiá, dandu vâtùni quida stná-nsiá cuàhà gá ñà-vâha. Doco nú màsà chindéi mii-nsiá, mà cúí quida-nsiá ni-ñàha. ⁶ Doco iin nêhivì, nú có-cúnì-nè cunihnu ini-nè yùhù, dandu ducán cuu xi-né na iin ndahà yutnù sàni tàhndè, vâchi dítâ-nèà iladu ñà-ìchà, te nú sàni ìchà, dandu danátácá-nèà quèa ñuhu coca.

⁷ 'Doco nú ndisa, nihnú vâha ini-nsiá yùhù, te iin-ni nsinúú ini-nsiá ñà-nduá cachí` xì-nsiá, dandísá, vâtùni càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios ndéni ñàha nì cui, te nìhì-nsiáñà. ⁸ Te nú cuàhà gá ñà-vâha nìhì-nsiá quida-nsiá, dandu chicá más tnùñuhu xî Yuamánì' quee, te sàà stná-nsiá cunduu ndisa-nsiá nêhivì nchícùn vîi xî'.

⁹ 'Cunaha-nsiá, divi nacua cuú ini Yuamánì' sàhí, divi ducán cuú stná inì sàhà mii-nsiá. Ñâyùcànduá, iin-ni ni cundóó mánì-nsiá nùí. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú ni chívâha-nsiá ñà-nduá dandacuí, dandísá, iin-ni cundoo manì-nsiá nùí. Vâchi yùhù, chívâha stnàì ñà-nduá cachí Yuamánì', ñâyùcànduá màni gué` nùù-yá.

¹¹ 'Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá ni cúdí stná ini-nsiá nacua cudú ini yùhù, vâchi cuní` cundoo-nsiá contentu nicanicuahàn. ¹² Ñà-yòhó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-nì cùú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, nacua quidá yùhù xì mii-nsiá, ducán cuní` quida stná-nsiá.

¹³ 'Nú nì cui iin nêhivì sàhà iin ana iá vâha xi-né, dandu cundaà ini-ndà, yâha ga cuú ndisa ini-nè sàhà nècuàchì mà. ¹⁴ Pues cunaha-nsiá, nècuàchì xíndoo vâha-xí nduú stná-nsiá nú nì quidá ndisa-nsiá ñà-nduá dandacuí.

¹⁵ 'Vichi mà cáhí gué xì-nsiá ñà-nduú-nsiá ana xinúcuáchí uun nùí; còó, amigo-xi cachí` xì-nsiá, vâchi iin ana xinúcuáchí uun nùù lamú-xi, có-cùndáà ini-nè nansa nacánì ini lamú mà quida-ne. Doco yùhù, claru sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá nì cachì Yuamánì' xî', ñâyùcànduá, náhà xicà, amigo-xi sànduú-nsiá.

¹⁶ 'Cunaha-nsiá, màdi mii-nsiá nì nácàxin-nsiá yùhù. Còó, yùhù nì nacàxin mii-nsiá, te nì chitnùnì inì ñà-cùhùn-nsiá, quida-nsiá cuàhà ñà-vâha. Te obra quida-nsiamà, mà ndútâ. Dandu nsidaa ñà-nduá nì càcàn tàhvi-nsiá nùù Yuamánì', te ndácùcahan-nsiá quívì, seguru nìhì-nsiáñà.

¹⁷ 'Ñà-yòhó nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-nì cùú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-mà cuñúhú dava nêhivì ñuhivì ndohó tè-nduú nêhivì xî-yá, vâchi nì cóni xñùhù stná-nè mii-yá

¹⁸ 'Na xinì-nsiá xinì ùhì nêhivì ñuhivì mii-nsiá, dandu xiñuhu nsinuu ini-nsiá ñà-dihna yùhù nì xinì ùhì stná-nè. ¹⁹ Doco nú iin-ni ni cúníhnú stná ini-nsiá na nihnú ini mii-né, dandísá cuu ini-nè sàhà-nsiá nì cúí. Doco yùhù, sàni nacàxin mii-nsiá nùù nsidaa-né, te ñâyùcànduá xinì ùhì-nènsiá, vâchi có-níhnú gá ini-nsiá nahi mii-né. ²⁰ Doco xiñuhu nsinuu inì-nsiá nansa nì cachì xì-nsiá daa, ñà-màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùù

lamú xi-tè. Vàchi nú sàni quida quini nêhivì xì yùhù, dandu stná mii-nsiá icúmí-nê quida quini xi-né. Te nú ni chivàha-ne ñà-nduá nì cachi yùhù nì cùí, dandísá chivàha stná-nè ñà-nduá cachi mii-nsiá. ²¹ Cunaha-nsiá, ducán icúmí nêhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá sàhà-ñà nduú-nsiá nêhivì xí, te sàhà stná ñà-có-ínáhá-nè mii-yá ana nì techuun-xí vaxi.

²² 'Nú màsà quésàì ñuhivì yohó càhìn xì-né, dandu mà cúsídá cuàchi-ne nì cùí. Doco vichi có-nàníhì gá ini-nè nansa cachi-nè sàhà cuàchi nì quida-ne. ²³ Nú có-xiñùhù nêhivì yùhù, dandu náhà claru ñà-có-xiñùhù stná-nè Yuamánì' nduú stná. ²⁴ Cuàhà milagru sàni quide nì xini-nè. Mate ndoó gá nêhivì nì quida ga stná milagru, doco có-ndùdávámà xì ñà-nduá sàni quida yùhù. Te nú màsà quidé milagru mà, dandu mà cúsídá cuàchi stná-nè nì cùí. Doco vichi sàni xini-nè yùhù xì stná Yuamánì', te ñàyùcànduá xini ùhì-nè yùhù xì stná mii-yá. ²⁵ Doco ducán nì quida-ne sàhà-ñà nì cuú ndisa ñà-nduá cachí nùu tutu ìi xí-né ndé cachá': "Nì xini ùhì-nè yùhù, mate còò nì-íñàha dísàhà-xí nduá".

²⁶ 'Cunaha-nsiá, nú sàni nasàì nùu Yuamánì', dandu icúmí techuín mii-yá ana nduú Espíritu ìi ñà-quixi-ya chindee-yá mii-nsiá. Te mii-yá, puru ñà-ndácuisì nihnú ini-yà. Nùu Yuamánì' icúmí-yà quee-ya quixi-ya ñà-datnúu ini-yà mii-nsiá sàhí. ²⁷ Dandu icúmí stná-nsiá càhàn-nsiá xì nêhivì sàhí, vachi ndè quivì primeru xicánúu-nsiá xì'.

16

¹ 'Cuàhà gá sàni càhìn xì-nsiá sàhà-ñà màsà nàxícócuñn ini-nsiá. ² Vachi nêhivì dava ga, icúmí-nê taxi-né mii-nsiá nùu veheñùhu xi-ne. Te vaxi stná iin tiempu na cutuxi ini-nè ñà-cùdù gá ini Dios nú ni cahní-né mii-nsiá. ³ Doco sàhà-ñà có-ínáhá-nè Yuamánì', te nì có-ínáhá stná-nè yùhù, ñàyùcànduá icúmí-nê quida-ne ducán. ⁴ Doco vichi sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà nsidaájàn, te sàhámà quivì cuu xi-nsiá ducán, vátùni nsinuu ini-nsiá ñà-divi ducán nì cachì xì-nsiá.

Chuun ndiaha icúmí Espíritu ìi xí Dios quida-ya

'Cóni càchitnùhi xì-nsiá palabra yohó antes, vachi yohó ié' cutnáhì xì-nsiá. ⁵ Doco vichi icúmí nùhì nùu mii-yá ana nì techuun-xí vaxi. Te ni-iin-nsia có-ndàcàtnùhù-nsiá nùu índù cùhìn. ⁶ Doco ñà-nì cachì xì-nsiá ñà-nduá nì cachì, ñàyùcànduá yáha ga ndoó-nsiá tnùnsì ini vichi. ⁷ Doco cunaha-nsiá, ñà-ndáà nduá, chicá ndiaha icúmí quea nùu-nsiá nú sàcuàhìn, vachi nú màsà cùhìn, dandu mà quíxí mii-yá ana icúmí chindee xi-nsiá. Doco nú sàcuàhìn, dandu icúmí techuín mii-yá quixi-ya. ⁸ Te nú sàni quesaa-yà, dandu dacúndáà ini-yà nêhivì ñuhivì sàhà cuàchi-ne, xì sàhà stná ichì váha, xì sàhà stná nansa icúmí ndundaà sàhà-né. ⁹ Claru icúmí-yà dacúndáà ini-yà nècuàchì mà ñà-íá ndisa cuàchi-ne ñà-có-xiñíndísà-né yùhù. ¹⁰ Te icúmí-yà cachi stná-yà xì-né nansa íá ichì váha, vachi yùhù, mànuhì' nùu Yuamánì' (íá ansivi), te mà cúnì gá-nè yùhù. ¹¹ Daanì, icúmí-yà cachi stná-yà xì-né nansa icúmí ndundaà sàhà-né, vachi cunaha-nsiá, sàni cachi Dios sàhà ñà-malu dandacú ñuhivì yohó ñà-icúmí-sì cunsida-sì cuàchi-sì nicanicuahàn.

¹² 'Cuàhà gá íñàha cumánì gá cachì xì-nsiá, doco vichi mà cùí, vachi tàñàha ga cui màníhì inì-nsia. ¹³ Doco después icúmí quesaa Espíritu ìi, te mii-yá, puru ñà-ndácuisì nihnú ini-yà. Te icúmí-yà chindee stná-yà mii-nsiá sàhà-ñà vátùni cundaà ini-nsiá nsidaa ñà-nduú ndisa palabra ndàcuisì. Vachi màdì inì-nì mii-yà ndacu ini-yà ñà-nduá cuàhàn-yà cachi-yà. Còó, cuisì cachi-yà ñà-nduá inínì-yà cachí (Yuamánì'). Te icúmí-yà cachitnùhu stná-yà xì-nsiá nansa icúmí coo quivì vaxi xi-nda. ¹⁴ Te tavà gá stná-yà más tnùñuhu xí; vachi nùu yùhù icúmí-yà nìhì-yà ñà-ndiaha ìi xí, te datnúu-yà sàxínitnùní-nsiá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá icúmí Yuamánì', divi stoho stná nduì. Ñàyùcànduá cachí' xì-nsiá ñà-icúmí Espíritu ìi mà nìhì-yà nsidaa ñà-nduú ñà-ndiaha ìi xí, dandu datnúu stná-yà sàxínitnùní mii-nsiá.

Icúmí nêhivì xí Jesús cuhuun ini-nè iin tiempu tii, doco yàchì icúmí-nê ndudù ini-nè inga tu na natiacu-yà, nì cachi-yà

¹⁶ 'Lacà sacu tiempu, dandu mà cúní gà-nsià yùhù. Vàchi mànuhì' nùu Yuamánì'. Doco sacù-ni quivì cundumà, te cuni tu-nsia yùhù —nì cachi-yà.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nì ndàcàtnùhù tnahá dava nècuàchì dacuahá-yà-mà nùu-né, cachí-nè:

—Ndíà nduá cuní cachi-yà ñà-sacu gà tiempu, te mà cúní gà-ndàyá, te inga sacu quivì, dandu sà-cuni tu-ndayá, nì cachi-yà; te cachí stná-yà mànuhù-yá nùu Yuamánì-yá.

¹⁸ Pues ¿ndíà nduá cuní cachi palabra nì cachi-yà mà ñà-sacu gà tiempu coo ga-yà yohó? Có-cundáa ini-ndà nansa cuní cachi ñà-jaàn —nì cachi-nè.

¹⁹ Daaní, Jesús, ñà-sà-ínahá-yà cuní-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yà sàhámà, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿A cuní-nsià ndàcàtnùhù-nsiá nùí sàhà ñà-nduá nì cachì xì-nsiá ñà-lacà iyuhu tiempu, te mà cúní gà-nsià yùhù, te inga sacu quivì, dandu sa-cuni tu-nsia yùhù?

²⁰ Ñà-yohó cachítnùhi xì-nsiá: icúmí-nsiá cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini (iin tiempu tii), doco nèhivì dava ga ndoo ñuhiví, còó. Icúmí-né cudì ini-nè. Doco mii-nsiá, mate ducán nì cundóó-nsiá tnùnsí ini, doco después icúmí cuxio nsidaámà nùu-nsiá, te ndudì tú ini-nsiá. ²¹ Iin nècuàchì ñahà, nú sàni sàà hora tùinuù mée xi-ne ñuhiví, dandu yáha ga cuhúún ini-nè, vàchi sàni sàà quivì ndoho-ne quidamà. Doco nú sàni tùinuù-vé, dandu nándodó-né sàhà dolor, vàchi cudì gá ini-nè ñà-sàni quesaa inga luchì tii. ²² Te ducán icúmí coo stná xì mii-nsiá. Mate cuáhà gá cuhúún inì-nsia vichì, doco yùhù icúmí cuni tui mii-nsiá después, dandu cuáhà gá ndudì tú ini-nsiá. Te nì-iin nèhivì, mà cúí cadì-nè nùu ñà-jaàn.

Nansa icúmí Jesús cundee-yá

²³ 'Quivì yucán, mà ndàcàtnùhù gá-nsià ni-ínàha nùí, vàchi cuisì icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá quivì na xicàn tàhvì-nsiá nùu Yuamánì', dandu nìhì-nsiá nsidaa ñà-nduá xicàn-nsiá. Palabra ndàcuisì nduájàn. ²⁴ Tàñáha ga ndacùcahan-nsiá quivì na xicàn tàhvì-nsiá ínàha. Doco vichì nì càn càhvì-nsiá ducán, te nìhì-nsiáñà, dandu chicá cudì ini-nsiá.

²⁵ 'Ndè vichì cuisì puru ejemplu-ni nduá nì nacani xì-nsiá. Doco vàxi iin quivì, dandu mà nácání gué` ejemplu xì-nsiá, vàchi claru icúmí cachì xì-nsiá sàhà Yuamánì'. ²⁶ Daaní, tiempu yucán màdì yùhù càcàn gué nùu-yà sàhà-nsiá, cachí. Còó, cuisì quivì yùhù icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá (na càcàn tàhvì-nsiá). ²⁷ Vàchi cuú ini-yà sàhà-nsiá sàhà-ñà cuú stná ini-nsiá sàhí, te xiníndísà stná-nsiá ñà-nùu mii-yà nì quixi. ²⁸ Vàchi (ñà-ndàa nduá), nùu mii-yà nì quixi nì quesà ñuhiví yohó; te vichì icúmí nacoí ñuhiví yohó, te nùhì nùu-yà.

²⁹ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yà xì-yà:

—Vichì ndisa, claru cáhàn-ní. Màdì ejemplu uun nduá cachí-ní vichì. ³⁰ Vitni sàni sàà-nsì nì cundaà ini-nsì ñà-ínahá-ní nsidanicuú ínàha. Te mate tàñáha ga ndàcàtnùhù-nsì nùu-ní sàhà ínàha, (doco vátùni cachì-ní xì-nsì). Ñàyùcànduá vichì xiníndísà vaha-nsi, ñà-ndàa nduá, nùu Yua-nda Dios nì quixi-ní.

³¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—¿A ndísà xiníndísà vaha-nsia vichì? ³² Cunaha-nsiá, vàxi iin tiempu, dandu cuità nìhni-nsia vehe-nsia, te lacà mindaí nacoò-nsia. Te vichì sàni sàà stná tiempu mà. Doco màdì ndisa ndòó mii; còó, vàchi cutnáhà stná xì Yuamánì'. ³³ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñà nì cundóó-nsiá contentu ñà-nìhnú vaha ini-nsiá yùhù. Te mate quídá quínì nèhivì xì-nsiá na ndoo ì-nsiá ñuhiví yohó, doco màsà cúhúún ini-nsiá sàhájàn, vàchi yùhù, sàni cundeí nùu nèhivì malu ñuhiví yohó.

17

Nansa nì xicàn tàhvì Jesús sàhà nèhivì xì-yá

¹ Na ní nsihi nì cachi Jesús nsidaájàn, dandu nì ndacoto ndiaá-yà ansivi, te nì cachi-yà xì Yuamáni-yá:

—Cáhin xì-ní Yuamáni'. Vichi ndisa, sàni sàà hora. Te yùhù ana nduú Dèhemani-ní, xíquèn ñà-nì tàvã-ní tnũñuhu xí nùu nèhivì ñuhiví, dandu vátùni quee stná tnũñuhu xí mii-ní quide. ² Váchì sàni chitnùní inì-ní ñà-ndahà yùhù cundoo nsidanicuú nèhivì. Dandu nèhivì nì chitnùní inì-ní cunduu nèhivì xí, ñhì-né vida ndiaha nicanicuahàn nùí. ³ Te ¿índù modo ñhì-né vida ndiaha ma? Cuisì sàhà ñà-cunaha-né mii-ní xì stná yùhù Jesucristu, váchì mii-ní, ñà-ndácuisì mindaa Dios nduu-ní, te yùhù nduí ana nì techuun-ní vaxi ñuhiví.

⁴ Vichi sàni dàxínui chuun nì dándàcù-ní nùí quide, te sàhà ñà-jaàn sàni quee cuàhà tnũñuhu xí-ní. ⁵ Ñàyùcànduá, vichi xíquèn nùu mii-ní Yuamáni' ñà-coi cutnahí xì-ní, te ducán quee más gà tnũñuhu xí; xíquèn ñà-coi nùu-ní xì tnũñuhu xí nacua nìsa ìe antes na táyô ñuhiví.

⁶ Mii-ní, nì nacàxin-ní dava nèhivì ñuhiví yohó, te nì chitnùní inì-ní ñà-cunduu-ne nèhivì xí. Te yùhù, sàni dàtúi nùu-né nansa iá-ní. Nèhivì xí mii-ní nì sanduu-ne, dandu nì chitnùní inì-ní ñà-cunduu-ne nèhivì xí yùhù. Te vichi sàni chivàha-ne palabra xì-ní. ⁷ Te sàni cundaa stná ini-nè sàhà nsidaa iñàha nì sàhatahvi-ní yùhù, sà-ínáhá-né ñà-nùu mii-ní nì ñhí-ñà. ⁸ Te palabra ndiaha nì cachì-ní xí', sàni cachi stná-ñà xì-né, te mii-né, cudí inì-nè xì palabra mà, te cundaa vaha ini-nè ñà-nùu mii-ní nì quei vaxi, váchì xiníndísá-né ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhiví.

⁹ Vichi xicàn tàhvi nùu-ní sàhà-né, màdì sàhà dava ga nèhivì ñuhiví, còó, cuisì sàhà nèhivì nì chitnùní inì-ní cunduu nèhivì xí; váchì nèhivì xí mii-ní xínduu stná-né. ¹⁰ Nsidaa nèhivì-xí, nèhivì xí mii-ní nduú stná-né. Te nèhivì xí mii-ní, nèhivì xí yùhù nduú stná-né, te sàhà mii-né sàni quee más gà tnũñuhu xí.

¹¹ Pues vichi, mà cóó gué' ñuhiví yohó. Icúmí nasai nùu mii-ní ana nduu Yua Íi Ndiahí. Doco nèhivì nì sàhatahvi-ní yùhù, yohó icúmí-né candòo-ne. Ñàyùcànduá, sàhà poder xì-ní cundiaa-ní nsidaa-né sàhà-ñà iin-ni cunduu nsidaa-né nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda. ¹² Na iá ve xì-né ñuhiví yohó, nì sandiaì-nè xì poder xì-ní. Te nsidaa ana nì dàyáha-ní nùí, iin-ni ndiaá vahi-né, cóni ndáñúhú ni-iin-ne, cuisì imindaa tè-de por sí icúmí ndáñuhu, váchì ducán icúmí coo sàhà-ñà ni cuú ndisa ñà-nduá cachí nùu tutu ìi sàhà-té.

¹³ Te vichi sàmànasai nùu-ní. Doco ñà-yohó nduá cachí' na iá ve ñuhiví yohó sàhà-ñà nì cúnduú nèhivì-xí contentu nacua iá stná yùhù contentu. ¹⁴ Sàni cachitnùhi xì-né palabra xì-ní. Doco nèhivì dava ga, xiní ùhì-ñané sàhà ñà-có-nìhnú gà ini-nè nahi nècuàchìmà. Te ducán stná yùhù, có-nìhnú stná inì nahi nèhivì ñuhiví. ¹⁵ Te có-xíquèn ñà-tavà-níne ñuhiví yohó. Cuisì xíquèn-ñà cundiaa-níne ñà-màsà dáca ñà-malu-né. ¹⁶ Yuhu, có-nìhnú inì nahi nèhivì ñuhiví yohó, ñàyùcànduá, stná nèhivì-xí, có-nìhnú gà stná ini-nè nahi nècuàchì dava ga mà.

¹⁷ Daaní, xicàn tàhvi stná ñà-nì chínáhà-níne ñà-nduú palabra ndácuisì, te ducán sàà-né cunduu-ne nèhivì nìhnú íi inì-xi. Te palabra sàni cachì-ní, divi ñà-jaàn nduú ñà-ndácuisì. ¹⁸ Nacua nì techuun-ní yùhù nì quesai ñuhiví yohó, ducán quidá stná, techuín mii-né ñà-cùhùn-né (càhàn-né xì) nèhivì ñuhiví. ¹⁹ Te sàhà ñà-vaha xì mii-né ié' dispuestu quide nsidaa chuun ìi (iá gà quide), dandu vátùni sà stná-né cunihnu ìi ini-nè nù sàni chivàha-ne ñà-nduú palabra ndácuisì.

²⁰ Doco màdì cuisì sàhà nèhivì yohó xicàn tàhvi. Còó, váchì icúmí mii-né càhàn stná-né xì nèhivì dava ga, dandu cunindisá stná nècuàchìmà yùhù. Ñàyùcànduá, sàhà nècuàchì yucán xicàn tàhvi stná.

²¹ Daaní, xicàn tàhvi ñà-nahi iin-ni nèhivì nì cúnduú nsidaa nècuàchìmà, te iin-ni nì cúnduú stná anima mii-né xì anima ndohó, nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda: iá-ní ini anímè, te yùhù, iá stná ini anima mii-ní. Ñàyùcànduá xicàn tàhvi ñà-iin-ni anima ni

cúcúmi nsidaa-né, dandu vátùni cunindisá nèhivì ñuhiví ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhiví. ²² Te nacua nì chitnùní inì-ní ñà-coo tnùñuhu xí yùhù, ducán sàni nìhìtáhvì stná mii-né cucumi-né tnùñuhu ma, dandu iin-ni cahnú cunduu nsidaa-né, nahi iin-ni xínduu stná ndohó. ²³ Mii-ní, iá-ní ini anímè, te yùhù, ini anima mii-né coi; dandu iin-ni cahnú cunduu ndisa nsidaa-né xì ndohó. Te ducán icúmi nèhivì dava ga ñuhiví cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí vaxi, te cundaà stná ini-nè ñà-cúu stná inì-ní sàhà nèhivì-xí nacua cuú inì-ní sàhà yùhù.

²⁴ 'Mii-ní nduu-ní Yuamání', te nì chitnùní inì-ní cundoo ana cunduu nèhivì xí. Ñàyùcànduá, yùhù cuní sàà stná nsidaa nècuàchì mà cundoo-ne ndé cuàhìn coi sàhà-ñá iin-ni cutnahá-né xì', te cundehè-né nansa iá tnùñuhu ndiaha nì sàhatahvì-ní yùhù, vachi ndè antes na táyôo ñuhiví, iin-ni cuú inì-ní sàhí. ²⁵ Mii-ní, ndàcuìsì nihnú inì-ní. Doco nèhivì ñuhiví, tàcùnì-nè mii-ní. Doco yùhù, ndisa, ináhí mii-ní. Te nèhivì cutnahá xì yohó, sàni cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí. ²⁶ Te yùhù, sàni dàtúi nùu-né nansa iá-ní nacua cuàhìn quide quivì nùu-xí. Ducán dandu nìhì-né cuu stnahá stná ini-nè sàhà-né nacua cuú ini mii-ní sàhà yùhù. Te ducán nìhì stná yùhù coi ini anima nsidaa-né —nì cachi Jesús.

18

Nansa nì tnii-tè Jesús

¹ Nì nsihi nì cachi-yà ducán, dandu nì quee-ya cuàhàn-yà nì yàha-ya inga ladu yui Cedrón, cutnahá-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì yàha-ya xì-né mahì iin huertu iá yucán.

² Doco tiàa cuàhàn cahin xì-yá, divi Judas, ináhá stná-nè índù iá huertu mà, vachi cuàhà xichi sàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá yucán. ³ Ñàyùcànduá, nì saca nècuàchì mà itnii soldadu, te nì nìhì stná-nè itnii policía nùu dùtù xícusahnú xì nùu stná tè-xínduu fariseu, te cuàhàn-nè xì nsidaa témà ndé nduú huertu mà. Te nsidaa-té, iníndáhá-tê lámpara xì nù-ñùhú xìxìn, xì stná càa dana nduú arma xì-tè. ⁴ Daaní, Jesús, como ináhá-yà nsidaa ñà-nduá cuàhàn cuu xì-yá, nì quee-ya nì sànhìcùn-yà témà, te nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcu-nsiá?

⁵ Te nì cachì-te xì-yá:

—Divi Jesús de Nazaret.

Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Yùhù nduí.

Te yucán iin stná Judas, cutnahá-né xì nsidaa témà. Te divi Judas mà nduú ana nì dicò xì-yá. ⁶ Daaní, na nì nsihi nì cachi-yà: “Yùhù nduí”, dandu yàchì nì naxiconihí duma canduà-te. ⁷ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcu-nsiá?

Te nì cacachì-te:

—Divi Jesús de Nazaret.

⁸ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni cachì xì-nsiá, yùhù nduí. Ñàyùcànduá, nú yùhù nchícùn-nsià, naco-nsia nèhivì xí yohó nì nùhù-nè.

⁹ Ducán nì cachi-yà xì-té sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-nduá nì cachi-yà ñà-còò nì-iin nèhivì xì-yá nì ndánúhú, nì-iin nèhivì nì chitnùní ini Dios cunduu nèhivì xí-yá, cóni ndáñúhú-nè.

¹⁰ Daaní, nì tavà Simón Pedro espada xì-ne, te nì cani-ne iin mozo xì dùtù cusáhnú, nì sahnde ìi-né tùtnù nècuàchì mà ladu cuahá-nè. Te Malco nani mozo mà. ¹¹ Doco nì cachi Jesús xì Pedro:

—Nachinacaà-ní espada xì-ní, vachi yùhù, icúmí yàhi ñà-nduá nì chitnùní ini Yuamání' cuu xí.

Nansa ndacá-te Jesús nì sàà nùu dùtù cusáhnú

¹² Dandu capitán yucán, xì soldadu xi-tè, xì stná policía yucán, nì catnii-tèyá nì chicuhni-tèyá. ¹³ Te nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá nùu nècuàchì nani Anás, vèchi dìdo dùtù cusáhnù cuìà yucán nduú-né. Te Caifás nani dùtù cusahnu-ma. ¹⁴ Te divi-ne nduú ana nì càhàn xì nècuàchì raza-nè Judea daa na ní cachi-nè ñà-xiñhùhù cui iin tiàa sàhà nsidaa nèhivì ñuu-nèmà.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

¹⁵ Daaní, chicá cahà-xí ndé cuàhàn Jesús vèxi stná Simón Pedro xì inga stná nècuàchì dacuahá-yá. Te compañeru-nèmà, ináhá-né dùtù cusáhnù. Ñàyùcànduá, na ní dàyáha soldadu-yà ini patiu vehe dùtù mà, dandu nì quìhvi stná inga-nèmà. ¹⁶ Doco Pedro, nì ndòo-ne nùu yehè patiu-ni ma. Ñàyùcànduá, vèxi tu compañeru-nè ináhá xì dùtù mà, te nì càhàn-nè xì ñahà chii ndiaá yehè mà áma dáyâha stná-ña Pedro. ¹⁷ Dandu nì cachi-ña xì Pedro:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní iin nècuàchì nchícùn xì Jesús?

Te nì cachi-nè:

—Còó.

¹⁸ Daaní, divi yucán itá stná mozo (xì dùtù mà) xì stná policía. Te nì xicùn-té iin ñuhu tnùu ñà-nadaa-té, vèchi cúvixin ga. Te yucán nì tnàtuu stná Pedro, iin-né nadaa stná-nè.

Nansa nì ndàcàtnùhù dùtù cusáhnù nùu Jesús sàhà ñà-nduá quidá-yá

¹⁹ Daaní, dùtù cusáhnù, nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhà nèhivì dacuahá-yá xì sàhà stná palabra chináhá-yànè. ²⁰ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, vate ní càhàn xì nsidaa nèhivì ini veheñùhu cuachi, te ini stná veheñùhu cahnù ndé siempre natácá nèhivì raza-ndà Judea. Divi yucán nduú lugar ndé siempre nìsa dacuahí nèhivì. Còò ni-ñàha nì chináhá dèhí'. ²¹ Chicá vèha màsà ndàcàtnùhù-ní nùu mii; nùu nèhivì nì inini xì ñà-nduá nì cachi chicá vèha, vèchi mii-né ináhá-né ñà-nduá nì cachi.

²² Daaní, yatni ndé iin Jesús iin stná iin policía, te na ní cachi Jesús ducán, dandu nì canì-tè nùu-yá, cachi-te:

—¿Índù chuun càhàn-ní xì dùtù ìi ducán?

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nú cóni càhàn vii' tuxi-ní, dandu cachi-ní xì' índù palabra cóni càhí vii'. Doco nú còò ni-ñàha nì càhàn quini, dandu có-ìcúmí-nì canì-ní yùhù.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús uì gà xichi

²⁴ Dandu nì dàyáha Anás mà-yá cuàhàn-yà ndahà dùtù cusáhnù nani Caifás. Te nuhnì tnuu-ya cuàhàn-yà.

²⁵ Doco Simón Pedro, iin stná-nè nadaa-né. Dandu nèhivì itá yucán, nì ndàcàtnùhù-né nùu nècuàchì mà, cachi-nè:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní nèhivì xì Jesús?

Dandu nì nacuaà nècuàchì mà mii-yá, cachi-nè:

—Còó, màdì yùhù.

²⁶ Daaní, nì càhàn inga mozo xì dùtù yucán, divi tnaha tiàa nì tàhndè tùtnù-xì; te nì cachi-te xì Pedro:

—¿Amádi mii-ní nì xinì iá xì Jesús huertu yucán?

²⁷ Doco inga tu nì cachi-nè:

—Còó.

Daaní, divi momentu mà nì xito lehe.

Nansa nì dàyáha-tè Jesús nùu Pilatu

²⁸ Daaní, nì saca-tèyá nì caquee-tè xi-yá nùu Caifás, cuàhàn-te xi-yá ndé vehe gobernador, te yucán nì dàyáha-tèyá ini vehe. Iin vaa gá nduá. Doco tè-xínduu raza Judea mà, cóni cá-quìhvi-tè vehe yucán, vèchi nú nì quìhvi-tè, dandu mà cóó ndoo ga-nè (nacua

cachí ley xi-ne), te mà cóó gá permisú cuxi-tè ñà-nduá xixí-te na nduá vicò pascua mà.
²⁹ Dandu Pilatu, nì quee-tè fuera vàxi-tè ndé itá ana nì casaà mà, te nì cachì-te:

—¿Ndíà nduá nì quida tiàa yohó, te sanícuàchi-nsia sàhà-né?

³⁰ Dandu nì cacachì-te xi Pilatu:

—Nú nì cundúú-né iin nècuàchi cónì quidá cuàchi nì cuí, dandísá, mà cundácá-nsínè quixi nùù-ní.

³¹ Dandu nì cachi Pilatu:

—Cundaca-nsianè cuahán, te mii-nsiá nsidandaà-nsià sàhà-né nacua cachí ley xi mii-nsiá.

Doco nì cacachi tè-raza Judea mà:

—Ley (xi mii-nsiá), có-sàha ñà-cahni-nsí iin ana iá falta xi.

³² Ducán nì cacachì-te sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús na ní cachi-yà nansa icúmí-yà cui-yà. ³³ Daaní, nì nansihvi Pilatu vehe-tè, te nì cana-tè Jesús, nì cachì-te xi-yá:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchi raza Judea nduu-ní cahan-ní?

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—¿A mii-ní nì nacani inì-ní ndàcatnùhù-ní nùí ducán, te ò inga nèhivì nì cachi xì-ní ducán?

³⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—Yùhù, có-nduú iin tè-raza-ní Judea. Divi nècuàchi ñuù-ní xì dùtù xícusahnú nduú ana nì dàyáha xi-ní ndahí. ¿Índù cuàchi nì quida-ní?

³⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Cunaha-ní, ñuu ndé cusáhnúí, có-nduá ñuhiví yohó, vàchi nú ñuhiví yohó nì cundúá, dandísá icúmí nèhivì-xí cuidahan-né yùhù nùù ana xiní ùhì xì' sàhà-ñá màsà yáhi ndahà nècuàchi raza Judea nì cuí. Doco ñuu ndé cusáhnúí, tucu iá', mà ndúdává xì ñuhiví yohó.

³⁷ Ñàyùcànduá, nì cachi tu Pilatu xì-yá:

—¿Àsù nduú stná-ní iin rey cusáhnú?

Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá, divi rey nduú. Te divi sàhà-ñá cachitnùhi xì nèhivì ñà-nduú palabra ndàcuisì, ñàyùcànduá nì quesai ñuhiví yohó. Te vichi nsidaa ana cudí ini xì palabra ndàcuisì mà, divi nduú stná ana cudí ini xì ñà-nduá cachí.

³⁸ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿Índù ñà-ndisa nduú palabra ndàcuisì?

Nansa nì dándáà Pilatu ñà-cui Jesús

Daaní, nì nsihi nì cachi Pilatu ducán, dandu nì quee-tè inga xichi nì càhàn-te xi tè-xínduu raza Judea, cachí-te xi temà:

—Sànì càhìn xì nècuàchi yohó, te còò ni-iin falta ndàcùhin-nè. ³⁹ Doco estilu xi-nsia nduá ñà-dàñà iin tè-ndiadí cada nacává vicò pascua yohó. Ñàyùcànduá, vichi ¿a cuní-nsià dàñà nècuàchi yohó cachí nduú rey xi tè-raza-nsià Judea?

⁴⁰ Daaní, tucu tu nì càna fuerte nsidaa-témà, cachí-te:

—Còó, màdì nècuàchi jaàn cuní-nsì dàñà. Barrabás chicá vàha ni dàñà —nì cacachì-te. Doco cunaha-nsiá, iin tècuìhnà nduú Barrabás mà.

19

¹ Daaní, nì dándàcú Pilatu nùù soldadu, te nì tavà-téyâ iladú, nì sahnì cuí-teyá xì iin chirrión. ² Dandu nì quidavàha-tè iin sìcàtè iñù, te nì chinacaà-teá dìni-yá. Te nì chindixi stná-teyá iin capa moradu. ³ Dandu nì catnàtuu-tè nùù-yá, (nì sàcùndiaà-teyá), cachí-te:

—¡Tùinuùváha-ní, señor! ¡Vichi ndisa, sànì sàcùnduu-ní rey xi tè-raza Judea!

Dandu nì cacani-tè nùù-yá.

⁴ Daaní, tucutu nì quee Pilatu nùù nèhivì ndiatú yucán, cachí-te xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn tavi Jesús cundehè-nsiá, te cundaà inì-nsia ñà-còò ni-iin falta xi-ne nì ndácùhin.

⁵ Ñàyùcàndùá, nì quee Jesús (vehe ma), ñuhú dínì-yá sìcàté iñù mà, te ndixí stná-yà capa moradu mà. Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa nèhivì ndoó yucán:

—Cundehè-nsiánè, yohó iín-né.

⁶ Daaní, dùtù xícusahnú, xì stná policía, na ní xini-nèyà, dandu nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Nchìca cruz ni cuí nècuàchì jaàn! ¡Cahnì-nínè!

Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa-né:

—Mii-nsiá cundaca-nsianè cùhùn, te cahnì-nsiánè, doco yùhù, còó, vàchi còò cuàchi-ne nì ndácùhin.

⁷ Dandu nì cacachi nècuàchì raza Judea mà:

—Nsiùhù, icúmí-nsí iin ley, te segùn cachí ley mà icúmí nècuàchì jaàn cui-nè sàhà ñà-nì cachi-nè nduú-né Dèhemani Dios.

⁸ Dandu Pilatu, na ní inini-tè ñà-nì cacachi nècuàchì mà ducán, chicá nì yùhì-te, ⁹ te nì nansihvi-tè ini vehe cahnú-te nì càhàn tu-tè xì-yá, cachí-te:

—¿Índù ndisa nì quixi mii-ní?

Doco Jesús, cónì càhàn gà-yà.

¹⁰ Dandu cachí tu Pilatu xì-yá:

—¿Índù chuun có-càhàn-ní xì'? ¿A có-ínahá-ní ñà-yùhù icúmí poder: vátùni cahní mii-ní, te ò vátùni dacácuí mii-ní?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Nì còò ni-iyuhu poder cucumi-ní nú màsà chítñuní ini mii-yá iá ansivi ducán. Sàhàmà tiàa nì dándàcú quixi nùù-ní, chicá nsidá cuàchi-tè (nùù mii-ní) —nì cachi-yà.

¹² Daaní, dècuèndè hora yucán nì nanducu Pilatu nansa dañà-téyà, doco chicá fuerte nì càna nsidaa tè-raza Judea mà, cachí-te:

—Nú ni dañà-ní Jesús jaàn, dandu náhà claru có-ndùù-ní amigo ndisa xi rey cahnú César. Vàchi nsidaa ana cachí nduú stná rey, xiní ùhì stná-nè rey cahnú César.

¹³ Daaní, na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì tavà tú-teyá inga xichi, te nì sàcòò-tè silla ndé siempre iá-te nsidándàa-te chuun. Te silla mà, iín-nu dìquì yùù chipála itánduhù ñuhù, te Gabata nani lugar mà dàhàn hebreu. ¹⁴ Te sàni cahnì quivì yucán, divi quivì nduú vigilia vicò pascua mà, dandu nì càhàn-te xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-te:

—Cundehè-nsiá, yohó iín nècuàchì nduú rey xi-nsia.

¹⁵ Doco ndee ní càna nsidaa nèhivì mà:

—¡Còó! ¡Ni cuí-nè cuní-nsì! ¡Cahnì-nínè! ¡Ni mácùtuu-ne nchìca cruz!

Dandu cachí Pilatu xì nsidaa-né:

—¿A ndísá cuní-nsià cui rey xi-nsia nchìca cruz?

Te nì cacachi dùtù xícusahnuma:

—Cuisì imindaa rey xi-nsi iá, divi nduú César.

¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì candisá Pilatu ñà-ndùá xícàn nècuàchì mà; nì dándàcú-te nì cuí Jesús nchìca cruz. Dandu nì saca soldadu-yà cuàhàn-te xi-yá.

Nansa nì sàcùtuu Jesús nchìca cruz

¹⁷ Daaní, nì sàcùnsida-ya cruz xi-ya cuàhàn-yà, te nì sàà-yà nùù iin xaan nani lunsì Calvariù. Te Gòlgota nani stná lugar yucán nùù dàhàn hebreu. ¹⁸ Te yucán nì cachituu-tèyà nchìca cruz, mii-yá xì inga ùi stná tiàa, iin iin-tè iin iin ladu-yà, te mii-yá mahì-xí.

¹⁹ Daaní, nì dándàcú stná Pilatu ñà-nì mácùtuu dìnì cruz xi-ya iin ñà-càchì: “Jesús de Nazaret, rey xi tè-raza Judea”. ²⁰ Dandu nì cahvi cuàhà nècuàchì ñuu mà nansa cachá, vàchi lugar ndé nì chituu-tèyà nchìca cruz, yatni uun ñuu mà nduá. Te ùnì dàhàn nì tiàa palabra mà: dàhàn hebreu, xì dàhàn griegu, xì dàhàn latín. ²¹ Dandu dùtù xícusahnu-ma, nì càhàn-nè xì Pilatu, cachí-nè:

—Màsà cáchí palabra mà “Rey xi tè-raza Judea”. Còó, chicá vaha tiaa-ní ñà-nì cachi uun-ne nduú-né rey xi nèhivì raza-nsì.

²² Dandu nì cachi Pilatu xì nècuàchì yucán:

—Còó. Ñà-nduá sàni tiaa, ducanicoá

²³ Daaní, nì nsihi nì chituu soldadu-yà nchìca cruz, dandu nì dàcuàchì-te sìcoto xi-ya nùù nsìcúmì-té. Chii chiá nì nìhì iin iin-tè. Doco cuaán nduú dùhnù quihín-yà, vachi iin-nì cahnú nì cuàha; còó ni-iin xaan xi-ña ndé nì nsícu. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cacachi soldadu mà:

—Màsà dácuaquí-ndáñâ. Chicá vaha cuidàdiquí-ndà suerte sàhà-ñá cundaà ini-ndà ana nìhì xán.

Pues ducán nì cuu sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nùù tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Nì cadasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te suerte, a ver índù-té nìhì xì ñà-nduá ndìxì”. Ñàyùcànduá, ducán nì caquida soldadu mà.

²⁵ Daaní, sàhà cruz xi-ya iin stná dihi-yá xì cùhì-nè nani stná María, divi ñahàdihí Cleofas; te yucán iin stná María Magdalena. ²⁶ Te nì xini-yà dihi-yá, te nì xini stná-yà yucán iin stná iin nècuàchì dacuahá-yà cuú cuáhà ini-yà sàhà-xí. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì dihi-yá:

—Cundehè-ní mamá, jaàn iin dèhe-ní.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dàcuàhàmà:

—Cundehè-ní, jaàn iin mamá xi-ní.

Te divi hora yucán nì nàcùndiaa nècuàchì mà dihi-yá.

Nansa nì xihì Jesús

²⁸ Daaní, ináhà-yà ñà-sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachi tutu ì, ñàyùcànduá, nì cachi-yà:

—Xìhì tècuíí.

²⁹ Te yatni uun yucán iin iin quidi chitu vinu nì xiò. Ñàyùcànduá, nì quihin soldadu iin ñà-ñàhmá nani esponja, nì chihi-tèá dìni iin vara nù-hisopo. Dandu nì chindaxin-tèá vinu mà, te nì dàcùhùn-teá nùù yuhù-yá ³⁰ nì sihvi-yá chiá. Dandu nì cachi-yà:

—Vichi ndisa sà-íá.

Te nì nàcùndee dìni-yà, te nì xihì-yà.

Nansa nì dàquìhvi iin soldadu lanza xi-tè diin tìxì Jesús

³¹ Dandu nècuàchì raza Judea, cóni cùnì-nè ndòo nsidaa nsii ma nchìca cruz, vachi vigilia xi quivì descansu nduá. Te divi quivì descansu mà nì nacava stná iin vicò cahnú xí-né. Ñàyùcànduá, nì ca-xicàn-nè favor nùù Pilatu ñà-nì cátnáhnù iquì naní sàhà iin iin ana itándiaa nchìca cruz (sàhà ñà-nì cùí yàchì-nè), dandu cuxio-ne nùù cruz.

³² Ñàyùcànduá, nì casaà tu soldadu (ndé itá cruz), te nì casahnù-te iquìsàhà iin tiàa itúú nchìca cruz iin ladu Jesús, dandu después ingà-te. ³³ Doco na ní tnàtuu-tè ndé itúú mii-yá, nì cundaà ini-te sàni xihì-yà; ñàyùcànduá, cóni sàhnù gá-te iquìsàhà-yà.

³⁴ Doco iin soldadu mà, nì dàquìhvi-tè lanza xi-tè diin tìxì-yà, te nì dàñà nì-yà xì tècuíí.

³⁵ Yùhù nì xini nsidaájàn, teayùcànduá nacání xì-nsiá sàhà. Te ñà-ndácuìsì nduá cachí. Yùhù ináhì, te cachitnùhu ndaì xì-nsiá sàhà-ñá nì cùnìndísà stná-nsià. ³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nì cuu xi-yà sàhà-ñá nì cuú ndisa nacua nì cachitnùhu nùù tutu ì ndé cachá: “Nì-iin iquì-yà mà-tnáhnù”. ³⁷ Daaní, cachí stná inga xaan nùù tutu mà, ndé cachá: “Ícúmì nèhivì cuni-nè mii-yà ana nì dàquìhvi-tè (càa) ìcà-xí”.

Nansa nì ndùxin Jesús ini iin cueva

³⁸ Daaní, nì nsihamà, dandu nì sàhàn iin tiàa nani José nùù Pilatu. Iin nècuàchì ñuu Arimatea nduú nècuàchì mà, te nduú stná-nè iin nèhivì xí Jesús, doco chídèhé-nè, vachi yùhì-nè tè-dava ga raza-nè Judea. Pues divi mii-né nì sàhàn nì xicàn permisu nùù Pilatu nanihi-ne iquìcùñú-yà. Te juùn nì cachi Pilatu. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì nanihi-ne

iquicúñú-yà. ³⁹ Daaní, nì sàà stná Nicodemo yucán, divi nècuàchì nì sàhàn ñuú visita ndé iá-yà. Te vichi nihí-né ñà-tnami nani mirra nì sàà, te dácà stnahá stná mà xì inga ñà-tnami nani áloe. Nsidaájàn cúvèa nahi òcò ùxìn kilo. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, José xì Nicodemo mà, nì nanihi-ne iquicúñú-yà nùù cruz, te nì chidùcùn-néyà sìcoto finu cuxín, te nì dàquéé stná-nè ñà-tnami ma, vàchi ducán nduú estilu xi nèhivì raza Judea na sàcùndùxin-ne. ⁴¹ Cunaha-nsiá, yatni ndé nì sa-ituu Jesús nchìca cruz, yucán itá stná itnii yutnù tàtá. Te mahì yutnù mà iá stná iin cueva làcà ní sate, doco tàñáha ga cundùxin nì-iin nsì-ña. ⁴² Te sàhà-ñá sà-ìtúú quivì descansu xi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcànduá, ini cueva yucán-nì nì chindùxin-neyà, vàchi yatni nduá.

20

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, quivì primeru semana, (divi quivì domingu) vaxi María Magdalena cueva ndé índùxin Jesús. Naha nduá, te iin tnuu va nduá. Dandu nì xini-nè, sàni cuxio cavà cahnú ndiadí yuhù cueva. ² Ñàyùcànduá, nì dàyáà-nè cuàhàn-nè ndé iá Simón Pedro xì inga nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùù-yá, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni tavà-té Stoho-ndà Señor ndé nì sàcùndùxin-ya. Te có-cùndáà ini-nsì índù cuàhàn-te xi-yá.

³ Ñàyùcànduá, nì quee Pedro xì compañeru-nè, cuàhàn stná-nè cueva yucán. ⁴ Te cutnáhà-nè nì dàyáà-nè cuàhàn-nè, doco chicá ndee ní dàyáà compañeru Pedro mà, teayùcànduá, dihana nècuàchìmà nì sàà-nè nùù cueva. ⁵ Te nì nacàhnu ndee-ne nì xito nihni-ne ini cueva, te nì xini-nè ndé sìcoto xi-ya itánduhù, doco cóni quìhvi-ne inì-xi. ⁶ Daaní, nchìcùn Simón Pedro nì sàà stná-nè, doco mii-né ndisa, nì quìhvi-ne inì-xi, te nì xini stná-nè itánduhù sìcoto xi-ya, ⁷ xì stná pañuelu nìsa idàhvi nùù-yá, doco có-ìndúhá xì sìcoto dava ga; iladú indúhá, te sàni natnahnù viá. ⁸ Dandu nì quìhvi stná compañeru Pedro nì sàà primeru, te nì xini stná-nè nansa iámà, te nì xinindisá-né. ⁹ Doco nì mii-né nì stná Pedro, tàñáha ga cundaà ini-nè nansa cachí nùù tutu ìi ndé cachí icúmí-yà natiacu-yà. ¹⁰ Daaní, ndùì-nè mànuhù-né vehe-ne.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù María Magdalena

¹¹ Doco yucán ndé iá cueva mà (nì sàà) stná María. Te vichi iin-né fuera sacú-né. Te nì nacàhnu ndee-ne, nì xito nihni stná-nè ini cueva. ¹² Te yucán nì xini-nè ndoó ùi ángel xì Dios lugar ndé nìsa induhù Jesús, iin-ne ndé nì sanduu dìnì-yá, te inga-nè ndé nì sanduu sàhà-yá. ¹³ Te nì cachi ángel mà xì María:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní?

Dandu cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Vàchi sànihí-te Stoho-nsì Señor cuàhàn, te có-cùndáà inì índù cuàhàn-te xi-yá.

¹⁴ Dandu nì ndecoto María ladu yàtà-né, te nì xini-nè yucán iin mii-yá, doco cóni nácúni-nèyà nduú-yá Jesús. ¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Señorita, ¿índù chuun sacu-ní? ¿Ana divi nandúcú-ní?

Doco María, nì tuxi ini-nè ádi té-ndiáà yutnù tàtá iá yucán nduú ana cáhàn; ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Señor, nú mii-ní nì tavà-níyà, dandu cachi sacú-ní xì' índù nì sànihi-níyà, te cùhìn naquihìn-yà.

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡María!

Dandu nì naxicocuñ-nè ladu yàtà-né, te nì cachi-nè dàhàn mii-né:

—¡Raboni! —ñà-nduá cuní cachà Maestro.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà dúcùn ndahà-ní yùhù, vàchi tàñáha ga nani nùù Yuamánì'. Còó. Cuahán-nî, cachitnùhu-ní xì nèhivì xí, vàchi nahi ñanì xínduu-ne. Te cachì-ní xì-né ñà-ìcúmî nani nùhì nùù Yuamánì'. Te cunaha-nsiá, Yuamánì mii-nsiá nduú stná-yà. Te ana càhvì yùhù nduú-yá, nacua nduú stná-yà ana càhvì mii-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁸ Ñàyùcànduá, nì sàhàn María Magdalena mà nì cachitnùhu-ne xì dava ga nècuàchì dacuahá-yá, nì nacani-ne nansa nì xini-nè Stoho-ndà Señor, te dohó te dohó nì cachi-yà xì-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá

¹⁹ Daaní, na ní cuñaà quivì domingu mà nì nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Te nì nacadi vaha-ne yehè, vàchi yúhî-nè nèhivì dava ga raza-nè Judea. Dandu (na iin cachì) nì sàcuìnn Jesús dava mahì-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Contentu nì cúndóó-nsiá.

²⁰ Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì dàcùnì-yànè ndahà-yá xì diinn tìxì-yá. Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì cudìi ini-nè ñà-sànì xini-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá.

²¹ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-né:

—Contentu nì cúndóó-nsiá. Nacua nì techuún Yuamánì' yùhù nì quesai, ducán techúun stnáì mii-nsiá cùhùn-nsiá.

²² Daaní, nì sivi tàchì-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà:

—¡Nì nándèe Espíritu ìì ini anima-nsiá, cachì! ²³ Nú nì cuicáhnû inì-nsia sàhà cuàchì nèhivì, dandu ñà-sànì ndutu ndisa-ña cundua; te nú màsà cuicáhnû inì-nsia sàhà-né, dandu iá ìì cuàchì-ne —nì cachi-yà.

Nansa nì sàà Tomás nì xinindisá-né ñà-nì natiacu Jesús

²⁴ Doco nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, iin-ne cónì ía-ne xì compañeru-nè na nì ndecunu Jesús nùù-né. Divi Tomás nduú nècuàchì-mà, te Cuatí cachì stná nèhivì xì-né.

²⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi compañeru-nè xì-né:

—Cunaha-ní, ñsànì xini-nsì Stoho-ndà Señor!

Doco mii-né, nì cachi-nè:

—Dècuèndè cundehí yantà ndahà-yá ndé nì ìhi clavu, te daquíhvi dìnnìndàhí ndé nì xida mà, te daquíhvi stnáì ndahí ndé (nì nacuéhè) diinn tìxì-yá, te nú coó, mà cúníndísê —nì cachi-nè.

²⁶ Daaní, na ní xinu inga ùnà quivì, nì nataca tu nècuàchì dacuahá-yá ini vehe. Doco daa ndisa iá stná Tomás xì nècuàchì ndòò-mà. Te ndiadí vaha tu yehè. Te nì sàà Jesús inga xichi nì sàcuìnn-yà mahì-né, te nì cachi-yà:

—Contentu nì cúndóó-nsiá.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì Tomás:

—Yohó daquíhvi-ní dìnnìndàhí-nî, te cundehè-ní ndahí; dandu daquíhvi-ní ndahà-ní diinn tìxì. Te cunindisá vaha-ní. Màsà cáchì gá-ní có-xìníndísá-nî.

²⁸ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Stohì Señor nduu-ní, vàchi Dios nduu-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Tomás, sàhà-ñá nì xininùù-ní yùhù, ñàyùcànduá nì xinindisa-ní. Vihi gá ndiaha cundua nú nì cúníndísâ-nsiá mate tàñáha ga cuninùù-nsiá yùhù —nì cachi-yà.

Ñà-nduá disáhà-xì nì tiaa Juan tutu yohó

³⁰ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná milagru nì quida Jesús nì indehè nècuàchì dacuahá-yá, doco cónì tiáá nsiha nùù tutu yohó. ³¹ Doco ñà-nduá cachì nùù tutu yohó, nì tiaa-ña sàhà-ña nì sàà-nsiá cunindisá-nsiá divi Cristu Dèhemanì Dios nduú Jesús. Vàchi nú sàni xinindisá-nsiá ñà-jaàn, te ndácùcahan-nsiá quivì-yá, dandu vida ndiaha sàni nìhì stná-nsiá.

21

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùsà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, ni nsihajàn, dandu ni ndecunu tu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na ndoó-né iin xaan yuhù mar nani mar Tiberias. Cuàhìn nacani xi-nsiá nansa ni cuu na ní ndecunu-ya nùù-né yucán. ² Cunaha-nsiá, cutnáhâ Simón Pedro xì Tomás nècuàchì nani Cuatí, te cutnáhâ stná Natanael nècuàchì diñúù-xi nani Caná iá ladu Galilea. Te ndoó stná (ù) dèhe Zebedeo, xì stná inga ùi nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te ni cachi Simón Pedro xì nsidaa-né:

—Cuàhìn tavi siaca.

Dandu ni cachi compañeru-nè:

—Ni cùhùn nsidaa-nda.

Ñâyùcàndüá, ni sàcùñuhu nsidaa-né ini iin lancha cuàhàn-nè; doco ni-iin siaca cóni níhì-né niù yacà. ⁴ Daaní, na sàcuàhàn ni tùinuù, yucán ni sàà stná Jesús, iin-yá yuhù mar (yatni ndé ndoó-né) mà. Doco cóni nácúní-nèyà. ⁵ Ñâyùcàndüá, ni cachi-yà xì-né:

—Hijos, ¿a sàni níhì-nsiá ñà-caxì-ndà?

—Còó, còò ni-iin-sì —ni cachi nècuàchì mà.

⁶ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ladu cuahá lancha, jaàn dacaná-nsiá ñunù xí-nsiá, dandu níhì-nsiási —ni cachi-yà.

Dandu ducán ni quida-ne, te ni mà cùì gá tavà-né ñunù xí-né ñà-chitu guá` cuàhà siaca ni níhì-né. ⁷ Dandu iin nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùù-yá, ni cachi-né xì Pedro:

—¡Divi Stoho-ndà Señor nduú Yà-yòhó!

Ni nsihi ni inini Simón Pedro ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu ni nàcùndixi-ne sacú-né, vàchi cuisì sìcoto inì-xi ndixí-né. Dandu ní ndàvà-nè mahì tècuì cuàhàn-nè. ⁸ Te después cuàhàn stná dava ga nècuàchì dacuahá-ma, doco ini lancha cuàhàn-nè, vàchi yatni iin-nu nùù ñuhù íchì, nahi 100 metro. Te cahà-nú itácaa ñunù chitu siaca. ⁹ Dandu ni nuu nècuàchì yucán ñuhù íchì, te ni xini-nè yucán ndoó tnùù sàxìxìn, te sà-itàndoó stná siaca chòhò. Te iá stná pan. ¹⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nsià quihìn-nsia itnii siaca ni tavà-nsiá.

¹¹ Ñâyùcàndüá, ni nana tu Simón Pedro lancha, te ni dìtá-nè ñunù mà ni naxìnua ndè nùù ñuhù íchì. Chitu dini ñunù mà siaca, vàchi ñuhù 153 siaca nahnú. Mate cuàhà gá-si ñuhù, doco cóni sàchì ñunù mà. ¹² Dandu ni cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Naha-nsiá, cadì inì-nsia.

Te ni-iin nècuàchì dacuahá-ma, cóni sàha ndee ini-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá ana nduú-yá, vàchi ináhà-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ¹³ Dandu ni tnàtuu Jesús ni tnii-ya pan, te ni dasàn-yáñà nùù-né. Te ni dasàn stná-yà siaca (ni chòhò mà) nùù-né.

¹⁴ Ñà-jaàn ni sanduu ùni xichi ni ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na sàni natiacu-yà. ¹⁵ Daaní, na ní nsihi ni sadi ini nsidaa-né, dandu ni cachi-yà xì Simón Pedro:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñà-ndâà chicá cuú ndisa inì-ní sàhì nùù nècuàchì dava ga yohó?

—Jaan, Señor mío. Sà-ínáhà-ní cuú inì sàhà-ní —ni cachi-nè.

Dandu cachì tu-ya xì-né:

—Nú ndisa, dandu cundiaà-ní nèhivì xí na ian ndiaá pastor lelù xí-né.

¹⁶ Daaní, ñà-ùì ni cachi-yà xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a cuú ndisa inì-ní sàhì?

Te ni cachi tu-ne xì-yá:

—Jaan, Señor mío. Sà-ínáhà-ní cuú inì sàhà-ní.

Dandu cachì Jesús xì-né:

—Dacúndèhe-ní (nèhivì-xí ichì váha), na ian ndiaá-ndà riì.

¹⁷ Daaní, ñà-ùni ni cachi tu-ya xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñà-ndâà nduá, cuú ndisa inì-ní sàhì?

Pues vichi nì cuhuun ini-nè ñà-sà-ùnì xichi ndácàtnùhù-yá a ndísá cuú ini-nè sàhà-yá, á coó. Ñàyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nsidanicuú iñàha ináhá-ní. Ñàyùcànduá, ináhá stná-ní, yùhù cuú ndisa inì sàhà-ní.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú ducán, dandu cundiaà-ní nèhivì xí, na ian ndiaá-ndà rìi xì-ndà.
¹⁸ Cunaha-ní, ñà-ndáà nduá cuàhìn cachitnùhì xì-ní yohó: na cuachi-ní, (nìsà nàcùndixi-ní sìcoto xi-ní), nì sansidatnuu-ní cinturón xi-ní, te cuàhàn-ní ndéni nì cui cudî inì-ní. Doco nú sàni sahnu-ní, dandu icúmí-ní ndanihi-ní ndahà-ní, te inga-nè icúmí-nè nsidatnuu-ne cinturón xi-ní, te cunihi-ne mii-ní cùhùn ndé có-cudî inì-ní cùhùn-ní.

¹⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús cachitnùhu-ya nansa quida nèhivì xì Pedro na quívì cui-nè, te ducán chicá quee tnùñuhu xí Dios.

Nansa icúmí cuu xì Juan

Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn, dandu nì cachi tu-ya xì Pedro:

—Cunchicùn-ní yùhù.

²⁰ Daaní, nì nacuico Pedro yàtà-né, te nì xini-nè nchícùn stná nècuàchì dacuahá cuú guá ini-yà sàhà-xí. Te divi nècuàchìmà nduú nècuàchì nì ìa yatni diìn Jesús na ní sandoo-ne nì xixi-ne xì-yá daa, te nì xicàn tnùhù-nè nùù-yá nì cachi-nè: “Señor mío, ¿ana divi nduú tiaa icúmí cahin xì-ní?” ²¹ Pues, divi nècuàchìmà nì xini Pedro nchícùn vaxi, te nì cachi-nè xì-yá:

—Te nècuàchì jaàn tú, ¿nansa icúmí cuu xì-né, Señor mío?

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú cudî inì cutiacu-nè ndè cachi sàà quívì naxicocuñ, doco mii-ní, màsà nácání inì-ní sahàjàn. (Chuun xi-ní nduá) ñà-cunchicùn-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Ñàyùcànduá, nì xitià cuentu nùù nèhivì xì-yá, ñà-mà nunca cui nècuàchì dacuahama, cachí cuentu. Doco cóni càchí-yà mà cúí-nè. Còó, cuisì ní cachi-yà nú cuní-yà cutiacu-nè ndè cachi sàà quívì naxicocuñ-yà, màsà nácání inì Pedro sàhámà.

²⁴ Cunaha-ní, divi nècuàchìmà nduú yùhù, te divi yùhù nì tiaa nsidaa palabra yohó. Te ñà-ndácuìsì nduá cachí, vàchi ináhî cachí ndàì xì-nsiá.

²⁵ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná iñàha iá nì quida Jesús (ñuhivì yohó). Doco nú cuní-ndà tiaa nsihi-nda nsidaámà, dandu cuàhà sàstnùhù libru cundua. Te mà cuàhà-ñá nì inicutu ñuhivì, cachí yùhù. Sà-ìá.

Chuun Nsiha Nì Caquida Nècuàchì Nì Nìhì Chuun Ì nùù Jesús

Nansa nì quida Jesús comprometer icúmí quixi Espíritu Ì xí Dios

¹⁻² Cásàhùì xì mii-ní señor Teófilo. Cunaha-ní, tutu nì tiai primeru, nacáníámà sàhà ñà-nduá nì quida Jesús xì ñà-nduá nì chinaha-yà ndè quivì nì quesaha-yá xì ndé` quivì nì nana-ya mànuhù-yá ansivi. Doco na táñâha ga nùhù-yà, dandu nì càhàn-yà xì apóstol ana nì sàhatahvì-yá chuun xi-ya; sàhà poder xì Espíritu Ì xí Dios nì càhàn-yà xì-né nì dàndàcú-yá nùù-né nansa quida-ne. ³ Vàchi antes, na ní nsihi nì ndoho-ya, te nì xìhì-yà, dandu vivu nì ndecunu-ya, te nì xini-nèyà ñà-sàni natiacu-yà, ùi dico quivì nì ndòo ga-yà ñuhìví, te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù-né, te cuàhà gá stná ñà-nduá nì quida-ya sàhà-ñà cundaà ndisa ini-nè divi nduú-yà. Te nì càhàn stná-yà xì-né sàhà chuun xi ñuhìví Ì xí Dios.

⁴ Daaní, na iá va-ya xì-né, nì cachi-yà xì-né ñà-màsà quéé yáchì-nè ñuu Jerusalén:

—Còó —cachí-yà— yohó cundiatu-nsia dècuèndè nìhìtáhvì-nsiá cuu xi-nsiá nacua sàni quida Yuamánì' comprometer, divi ñà-nduá nì cachi stnáì xì-nsiá antes. ⁵ Vàchi ñà-ndàà nduá, tècuì nìsa quida Ì Juan nèhivì. Doco mii-nsiá, tìxi Espíritu Ì xí Dios icúmí anima-nsiá nduhìiá tìxi sacu quivì —nì cachi-yà.

Nansa mànana Jesús mànuhù-yá gloria

⁶ Daaní, nì nataca tu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá-mà nùù-yà, te nì xicàn tnùhù-né, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿a vichi nacání inì-ní quee libre ñuu-ndà Israel quida-ní?

⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cò-sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cunaha-nsiá índù iin quivì, ò índù iin tiempu cuu iñàha. Còó, vachi cuisì Yuamánì' iá ansivi chítnùnì inì-xi sàhà nsidaájàn. ⁸ Doco mii-nsiá, icúmí-nsiá nìhìtáhvì-nsiá quivì quixi fuerte Espíritu Ì ini anima-nsiá, dandu inicutu icúmí-nsiá càhàn-nsiá sàhì. Primeru ñuu Jerusalén yohó càhàn-nsiá, te ducán stná inii ladu Judea, xì stná ndè ladu Samaria xì dècuèndè stná inicutu ñuhìví ⁹ —nì cachi-yà.

Daaní, indéhe-né nì ndanchito-ya mànana cuisì-yá ansivi, te nì dàhvì-ya nùù-né mahì iin vìcò mànuhù-yà. ¹⁰ Te na indéhe váha-ne ansivi ndé mànana-ya, dandu yucán ndé itá-né nì sàcuìta stná ùi ana ndixín cuxín. ¹¹ Te nì cachi nècuàchì mà xì nècuàchì xí-indehè mà:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Galilea, có-nduá cundehè gá-nsiá ansivi, vachi divi Jesús nì xini-nsiá mànuhù yucán, icúmí-yà naxicocuìn-yà. Vàchi nacua iá-yà mànana-ya mànuhù-yà, divi ducán icúmí-yà naxicocuìn-yà nuu-ya.

Nansa nì quee Matías nombradu cundehè-né chuun xi Judas

¹²⁻¹³ Dandu nsidaa nècuàchì apóstol mà, nì nuu-ne yucù Olivo yucán, mànuhù-né ñuu Jerusalén, vachi yatni iá ñuu mà nùù yucù yucán, nahi dava hora caca-nda. Te na ní nasaa-nè, nì yàha-ne ndè iin vehe idótnahá, nì canana-ne dìquì-xí ndé ndoó-né. Te nèhivì ndoó yucán, dohó nani-né: Pedro, xì Jacobo, xì Juan, stná Andrés, xì Felipe, xì Tomás, xì Bartolomé, xì Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani stná Jacobo, xì stná Simón Zelote, xì ñani Jacobo mà nani Judas. ¹⁴ Nsidaa nècuàchì mà, iin-ni nìhnú ini-nè, te iin-ni xicàn tàhvì-né nùù Dios, mii-né xì stná ñani Jesús, xì dihi-yà María, xì más gá stná nècuàchì ñàhà.

¹⁵⁻¹⁶ Daaní, quivì yucán nì nataca nsidaa nèhivì nchícùn ichì-yà. Na iin cientu òcò xínduu-ne. Te nì ndacuiin Pedro mahì nsidaa-né, cachí-nè:

—Ñàni, sàhaha nì chindee Espíritu ìlì xí Dios xii-ndà David, te nì tiaa-ne nì cachitnùhu-ne sàhà Judas, divi tiàa nì sacatnahá xi nècuàchì nì tñii xi Jesús. Te ducán nì cuu, vàchi ñà-nduá nì cachi Dios sàhaha ma, fuerza nì cuu ndisa-ña. ¹⁷ Vàchi Judas mà, nìsa cutnahá-né xii-ndà, iin-ni chuun nìsa quida-nda xi-né antes. ¹⁸ Doco nì quida-ne iin cuàchi, nì tñii-ne òhùn, te sàhà òhùn mà nì xiin-ne iin ñuhù. Dandu nì nacava candéé-né yucán, nì cahnsi ò-né nì quecoyo ò sisi-né. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén yohó, nì xinitnùhu stná-né sàhà mà. Ñàyùcànduá nì sàcùnani ñuhù mà Acéldama, te cuní cachi quivì mà: “Iin ñuhù ndé nì xitià nì”. ²⁰ Vàchi ducán nì cachitnùhu libru ndé itándiaa alabanza ò ndé cachá: “Nì ndóo nihni vehe-ne. Màsà cundóo gá nèhivì yucán”. Te cachi stná tutu mà: “Nì ndóo chuun xi-ne nùu inga nèhivì”.

²¹⁻²² Ñàyùcànduá, xiñuhu nanducu-nda inga tiàa chindee tñaha-xi-nda cachitnùhu-nda xi nèhivì ñà-sàni natiacu Stoho-ndà Jesús. Doco icúmí-né cunduu-ne iin ana sàni cutnahá xi-nda inii tiempu nìsa xicanuu-ya mahi-ndà dècuèndè tiempu nìsa quida ò Juan xi ndé quivì nì nana-ya ansivì cuàhàn-yà —nì cachi Pedro.

²³ Ñàyùcànduá, nì catavà-né ò nèhivì. Iin-ne nani José Barsabás, te Justo nduú inga quivì-né. Daaní, inga nèmà nani Matías. ²⁴⁻²⁵ Dandu nì xicàn tàvhì nsidaa-né nùu Dios, cachí-né:

—Stoho-nsì Señor, ináhá-nì nansa iá anima nsidaa nèhivì. Ñàyùcànduá, nùu ò tiàa yohó cuàha-nì nsiùhù iin seña índù nècuàchì cundehè chuun xi-ní cuenta xi Judas, vàchi nècuàchì mà, sàhà cuàchi-ne, ñàyùcànduá nì ndóo chuun xi-ne, te cuàhàn-né ndé nì nchihò ini-né cùhùn-né —nì cachi-né.

²⁶ Dandu nì caquida-ne iin sorteu, te nècuàchì nani Matías mà nì quee nombradu ñà-cutnahá stná-né xii òxìn iin ga nècuàchì apóstol.

2

Nansa nì nuu Espíritu ìlì xí Dios

¹ Daaní, meru quivì nducáhnù vicò Pentecostés, dandu iin-ni xaan nì nataca nsihi nècuàchì nchícùn òhì mii-yá. ² Ndoó-né, te nanàá nì tiacu-né ndé òquì-xí ansivì na ian cahá fuerte guá tàchì, te nì tiacu inii ini vehe ndé ndoó-né. ³ Dandu nì xini-né nchii ñuhu cuati nahi yàá-ndà, te nì xitià nihnia, iin ian nì ndóo òhì iin iin nèhivì yucán. ⁴ Te nsidaa-né, nì chitu anima-né Espíritu ìlì xí Dios, te nì quesaha-né cáhàn-né dàhàn sàà según nansa nì dàtnùu Espíritu ìlì sàxìnítnùní iin iin-ne.

⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán ndoó cuàhà nècuàchì raza Judea nì caquee nùu nsidaa ñuu inicutu ñuhivì. Nèhivì càhvì ví xi Dios nduú-né. ⁶ Te na ní tiacu-né cáhàn guá nèhivì yucán, dandu nì nataca cuàhà-né, te yáha ga nì ndulocó-né, vàchi iníní-né cáhàn nècuàchì mà dàhàn cada iin iin ñuu nècuàchì nì nataca iníní má. ⁷ Ñàyùcànduá, nì ndulocó nsidaa-né, nacání ini-né, cachí-né iin-ne xii inga-né:

—Amádi puru nècuàchì ñuu Galilea xínduu nècuàchì cáhàn guá yohó. ⁸ Doco vichì iníní-ndá cáhàn-né dàhàn nì sahnu cada iin iin ndohó. ¿Nansa cui quida-neàmà? ⁹ Vàchi mii-nda, cuàhà ñuu nì quixi-nda: ñuu Partia, xii ñuu Media, xii ñuu Elam, xii ñuu Mesopotamia, xii ladu Judea yohó, xii ñuu Capadocia, xii ñuu Ponto, xii ladu Asia, ¹⁰ xii ladu Frigia, xii ladu Panfilia, xii ñuu Egipto, xii stná ladu Africa iá nùu-xí ñuu Cirene, te yohó ndoó stná nècuàchì Roma, nduú-né nècuàchì raza Judea, te nduú stná-né nècuàchì nì yàha ndé religiòn xi raza mà. ¹¹ Daaní, ndoó stná nècuàchì ñuu Creta, xii stná nècuàchì ladu Arabia. Doco nsidaa-nda iníní-ndá cáhàn nècuàchì yohó dàhàn iin iin-nda, ndeníhì vaha-ne Dios sàhà obra ndiaha quidá-yá —nì cacachi-né.

¹² Ñàyùcànduá nsidaa nècuàchì iníní yucán, nì ndulocó cuàhà-né, nacání cuàhà ini-né, ndàcàtnùhù tñahá-né nùu-né, cachí-né:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ñà-yohó?

¹³ Doco dava ga nêhivì, nì sàcùndiaa uun-ne, cachí-nè:

—Ádi xíni nsidaa nècuàchì jaàn nì quida vinu fuerte —cachí-nè.

Ñà-nduá nì cachi Pedro xì nêhivì cuáhà

¹⁴ Dandu Pedro, iín-né cutnáhâ-né xì ùxìn iin nècuàchì icúmí stná chuun nùu Jesús, te ndee nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì sàni nataca yucán, cachí-nè:

—Mii-nsiá tè-nduú ñanìtnaha raza-ndà Judea, xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén yohó, cunini-nsia cuàhìn càhìn. ¹⁵ Xíni-nsi tuxí inì-nsia, doco còó. Có-nduá ñà-xíni-nsi, vâchi làcà ní cahin vitni. ¹⁶ Còó, ñà-nduá càhàn nècuàchì yohó, divi nduú ñà-nduá nì cachi Joel sàhana na ní cachitnùhu-ne iin razón ndiaha xí Dios. ¹⁷ Te dohó cachí-yà, nì cachi Joel mà:

Quivì xìnu tiempu, cuáhà icúmí cuàhatahvì' nsidaa nêhivì Espíritu Ìì xí. Ndè dèhe ii-nsiá xì dèhe yoco-nsiá, icúmíà càhàn ñà-nduú razón ndiaha xí. Te tiàa cuachi, icúmí dacuní nùì-nè cuáhà ñà-ndiaha; xì stná nècuàchì sahnú, icúmí quixi stná sanì nùu-né. ¹⁸ Te quivì yucán, cuáhà icúmí cuàhatahvì' nècuàchì xinúcuáchì nùì, tiàa-ne te ñahà-né, cuáhà gá icúmí-nè nìhìtáhvì-né Espíritu Ìì xí, dandu càhàn-nè ñà-nduú razón xí. ¹⁹ Te dìquì-xí ansivì icúmí cuu cuáhà stná milagru fuerte quide, xì stná ñuhivì yohó, icúmí stná-nsiá cuni-nsiá milagru ndiaha xí. Vâchi icúmí cucuu nì, te cucuu ñuhu, te cucuu ñùhmà nahi ñùhmànsivì. ²⁰ Doco dihna icúmí ndàhvà orá, xì stná yoo, icúmí-sì nducuahá-si nahi nì, dandu sàa quivì xí yùhù ana nduú Stoho-nsiá Señor. ²¹ Te nsidaa ana ndacùcahan xì quivì, icúmí-nè càcu-ne, nì cachi-yà.

²² 'Nsidaa-nsiá nècuàchì ñanìtnaha raza Israel, cunini vâha-nsia ñà-nduá cuàhìn cachì: nì quixi Jesús de Nazaret nì xicanuu-ya mahì nsidaa-nda, te ndiaha gá nì quida-ya nacua cunì Yua-nda Dios, vâchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì quida-ya cuáhà milagru fuerte, cuáhà milagru ndiaha. Ináhà vâha-nsia sàhà ñà-jaàn. ²³ Doco Dios, nì chitnùnì ini-yà ñà-tnii-nsia Jesús, te coo-ya ndahà-nsiá. Te divi ducán nì cuu, vâchi ináhà Dios nansa cuàhàn cuu xì (Dèhemanì-yá) Jesús. Ñàyùcànduá, nì tnii-nsiayà, te nì sahnì-nsiayà, vâchi iin-nì nì ndatnuhu-nsiá xì tiàa malu, te nì cachituu-tèyá nchìca cruz. ²⁴ Doco nì dànatíacú Yua-nda Dios-yà, nì tavà-ñáyà nùu tnùndoho ñà-nì xìhì-yà, vâchi có-nduá ducán ndòo-ya tìxi ñuhù. ²⁵ Te divi ducán nduá nì cachitnùhu stná David sàhana sàhà-yà, vâchi dohó nì cachi-nè:

Dios nì quide cuenta cutnáhá-xí nicanicuahàn, vâchi yatni iá-yà ladu cuahí' sàhà-ñà màsà dáyûhì nêhivì yùhù, te quidi yùhù. ²⁶ Ñàyùcànduá, cuáhà gá nì cudì ini anímè, te nì naquimanì (mii-yà), vâchi mate nì ndúxin iquìcúñùì, doco ináhà iá tnùndé ini xì. ²⁷ Vâchi dohó sàni cachì xì Dios: “Ináhì, mà nácóó-nì anímè ñà-ndòà ndé ndoó vâha anima nècuàchì nsì; còó, yùhù tè-nduú dèhemanì-nì, mà cuáha-nì tnani iquìcúñùì ñuhù. ²⁸ Sàhà mii-nì sàni sàni nì cundaà inì nansa iá ichì cutiacu ndiahi; icúmí-nì dacúdî inì-nì yùhù, vâchi seguru icúmí naxicocuîin cundehì nùu-nì”, nì cachi David.

²⁹ 'Doco ináhà-ndá nì sàa xii-ndàmà nì xìhì-nè, ñàni, dandu nì ndúxin-ne, (ináhà-ndá), vâchi ñuu yohó nduú ndé índúxin-ne, te ndè vichì nàhà lugar mà. ³⁰ Doco iin ana tûha cachitnùhu razón xì Dios nì sanduu stná nècuàchì mà, ñàyùcànduá ináhà stná-nè ñà-sàni quida Dios comprometer ñà-divi Cristu cunduu iin descendencia xi-ne, te seguru cusahnú stná-yà nacua nìsa cusahnú mii-né. ³¹ Ñàyùcànduá, nì dàcùnì Dios-nè iñàha, te nì xini-nè nansa cuàhàn cuu xì Cristu ñà-icúmí-yà natiacu-yà, mà ndóo anima-yà ndé ndoó vâha anima nsì, nì mà tnánì stná iquìcúñù-yà ñuhù. ³² Te divi ducán nì cuu, nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Ináhà-nsì, vâchi testigu nduú-nsì. ³³ Dandu después dècuèndè gloria mànana ducún-yà nì quida ndahà cuáhà Yua-nda Dios, te divi nduú

ana nì quida comprometer cuàhatahvì stná-yà Espíritu ìlì xí-yá. Ñàyùcànduá sàni dàquixí fuerte Jesús Espíritu ìlì, te ñà-jaàn nduá disáhà-xí cuú ñà-nduá xiní-nsià te iníni-nsià vichi.

³⁴ Doco nsì-David (sànahà ma), tàñáha ga nana ducún-nè ndè ansivi; còó, vàchi palabra yohó nduá nì cachi-nè:

Nì cachi Dios xì Stoho yùhù: “Yohó coo-ní ladu cuàhí³⁵ ndè cachi sàa cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

³⁶ Ñàyùcànduá, mii-nsià xì dava ga stná nècuàchì Israel, nì cúnáhà vâha-nsia ñà-yòhó: mate nchìca cruz nì chituu-nsia Jesús, doco nì chitnùnì ini Dios ñà-divi mii-yá cunduu Stoho-ndà, te cunduu stná-yà rey ndiaha Cristu —nì cachi Pedro.

³⁷ Daaní, nì nsihì nì inini nèhivì cuàhà mà ñà-jaàn, nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini. Cuàhà gá nì nacani ini-nè, te nì cachi-nè xì Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol:

—¿Nansa chicá vâha quida-nsi vichi, ñàni?

³⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Ícúmí iin iin-nsia naxicocuîñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cuhii-nsià, ndacùcahan-nsià quivì Jesucristu sàhà ñà-dùcán ndoo cuàchi anima-nsià, te nìhìtáhvì-nsià nandèe Espíritu ìlì xí-yá anima-nsià; ³⁹ vàchi sàni quida Stoho-ndà Dios comprometer ñà-ícúmí-ndà nìhìtáhvì-ndà Espíritu ìlì xí-yá nú nì cúníndísá-ndà na caná-yàndó. Vâtùni nìhìtáhvì-ndà, mii-nda, xì stná dèhe-nda, xì stná anà-ni nì cui mate xica gá xíndoo-ne.

⁴⁰ Ducán nì cachi Pedro xì nsidaa nècuàchìmà, vàchi cuàhà gá nì càhàn-nè nì dàtúi-ne ichì-yá nùù nècuàchìmà; te dohó nì cachi stná-nè:

—Nèhivì tiempu vichi, ícúmí-nè ndañuhu-né, vàchi malu-nè. Ñàyùcànduá, na-coo-nsianè, te càcu-nsia —nì cachi Pedro.

⁴¹ Daaní, cuàhà gá nècuàchì yucán, nì cudii ini-nè palabra nì inini-ne mà; nahi ùnì mil nèhivì nduú-né, te nì yâha-ne ladu xì nècuàchì xiníndísâ. Te divi quivì yucán nì cuhii nsidanicuú-né. ⁴² Daaní, iin-ni nì quesaha-né nchícùn-nè palabra dacuahá nècuàchì apóstol. Màni màni ndoó-né, xixí tàcá-nè, te iin-ni xicàn tàhvì stná-nè nùù Dios.

Nansa nìsa quida nècuàchì primeru cahvi xì Jesús

⁴³ Daaní, nsidaa nèhivì dava ga, yâha ga nì ndulocó-nè, vàchi (nì chindee Dios) nècuàchì apóstol, te nì caquida-ne cuàhà milagru fuerte, cuàhà milagru ndiaha. ⁴⁴ Te nsidaa nècuàchì xiníndísâ xí-yâ, iin-ni niñnú ini-nè, te nsidaa ñà-nduá ícúmí-nè, nìsa xichuún tàcá-nè. ⁴⁵ Te nú iá iin ñuhù xí-né, ò inga iñàha xi-ne, nì dicò-nè, nì tùi dñhùn, te nì dasàn-né dñhùn mà según iá necesidad nùù iin iin-ne. ⁴⁶ Te nsiquivì nìsa nataca-nè veheñùhu cahnú, te vehe vehe iin iin-ne nìsa xixi tàcá stná-nè, cudí ini-nè, te ndóo vâha ini-nè, ⁴⁷ te ndeníhí vâha stná-nè Dios. Te nsidaa nèhivì dava ga, cudí stná ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísámá, te quidáñúhú stná-nè nècuàchìmà. Te quivì quivì más gá nèhivì nì cànà nùù Stoho-ndà Jesús ñà-càcu anima-nè, te nì nacuaastnahá stná-nè xì nèhivì xí-yá.

3

Nansa nì nduvâha iin tiàa mà cùì cáca

¹ Iin quivì cutnáha Pedro xì Juan cuàhàn-nè veheñùhu cahnú. Càhùnì nì cuaà cuàhàn-nè yucán, vàchi divi hora yucán nìsa xicàn tàhvì nèhivì nùù Dios. ² Te iin yehè cahnú veheñùhu ma nìsa nani Yehè Ndiaha. Te nsiquivì nìsa saà nèhivì yehè mà nsidá-né iin tiàa mà cùì caca. De por sí ducán nì tùinuù-né ñuhiví. Ñàyùcànduá, yucán nìsa chicoo nècuàchìmà-né sàhà-ñà càcàn-nè caridad nùù nècuàchì quíhvi yehè mà. ³ Pues vichi nì xini-nè Pedro xì Juan ñà-cuàhàn-nè quíhvi stná-nè, te sàhàmà nì xicàn-nè iin caridad nùù nècuàchìmà. ⁴ Ñàyùcànduá nì candacoto nècuàchìmà ndé iá-nè, te nì cachi Pedro xì-né:

—Cundehè-ní yohó.

⁵ Dandu nì ndacoto-ne nùù Pedro xì Juan, cuàhàn-nè nìhì-né iñàha cahan-né. ⁶ Doco nì cachi Pedro xì-né:

—Ni còò plata nihí, te ni còò stná oro. Doco ñà-nduá sái quide. Ndácùcahín quivì Jesucristu de Nazaret, te cachí` xì-ní ndacuiin-ní caca-ní.

⁷ Dandu ni tnii-ne ndahàcuàhá tiàa ma, ni ndacani-ne nècuàchìmà. Te vichi duha ni ndufuerté sàhà-né, ⁸ yàchì ni ndanchito-ne, ni ndacuiin-nè, te luegu ni quesaha-né xicá-né; ni quìhvi stná-nè veheñùhu, cutnàhâ-né xì Pedro xì Juan, nandávà nihni-ne, xicánúú-né naquímànì cuàhà-né Dios. ⁹ Te nsidaa nècuàchì itá yucán, ni xini-nè xicánúú nècuàchìmà, ndeníhí vàha-ne Dios, ¹⁰ te ni nacuni-nè nècuàchìmà ñà-nduú-né tiàa nìsa ìa Yehè Ndiaha veheñùhu cahnú xicàn caridad. Ñàyùcànduá, cuàhà gá ni ndulocó nèhivì mà, nacání ini-nè sàhà ñà-nduá ni cuu xi tiàa ma, te ni nduvàha-ne.

Nansa ni càhàn Pedro sàhù na iá-nè Portal de Salomón

¹¹ Lugar yucán nduú corredor nani Portal de Salomón. Te tiàa ni nduvàha ma, itnii ndáha stnahá vàha-ne xì Pedro xì Juan. Dandu nsidaa nèhivì veheñùhu yucán, ni nataca-nè ndé iá Pedro xì Juan, yáha ga ndulócô-nè. ¹² Ñàyùcànduá na ní xini Pedro natàcà-guá nèhivì, dandu ni càhàn-nè xì nsidaa-né, cachí-nè:

—Nècuàchì ñuu-ndà Israel, ¿ìndù chuun ndulócô-nsià sàhà ñà-yohó? ¿ìndù chuun indéhe váha-nsia nsiùhù na ian nsiùhù ni dàndúvàha xi nècuàchì yohó cahan-nsià? Còò, màdì sàhà fuerza xi nsiùhù ni níhì nècuàchì yohó caca-ne, te ni màdì sàhà ñà-ì guá stná-nsi. Còò.

¹³⁻¹⁴ 'Xii-ndà Abraham, xì Isaac, xì Jacob, nsidaa-né nìsa cahvi-né Dios ndiaha xi-nda, te divi mii-yá nduú ana ni chitnùní ini-xi ñà-cucumi Dèhemani-yá Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá. Doco mii-nsiá, ni dàyáha-nsiayà ndahà Pilatu, te ni nacuaà-nsiáyà na ní cuni tèmà dañà-téyâ. Ana ìi ndisa nduú-yá, te ndàa cuisì ini-yà, doco (cóni ndulócô-nsià), iin tè-sàhnì ni xicàn-nsià dàña. ¹⁵ Dandu ni sahnì-nsiáyà, mate divi sàhà mii-yá itiácú-ndà. Doco (Yua-nda) Dios, ni dànátiácú-yà Jesús. Ináhâ-nsì, vàchi testigu nduú-nsì. ¹⁶ Te cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-nihnú vàha ini-nsi mii-yá, te ndácùcahan-nsì quivì-yá, ñàyùcànduá ni ndufuerté tiàa yohó. Indéhe-nsiànè, ináhâ-nsiànè. Náhà xicà sàni nduvàha vàha-ne ñà-ni xinindisá stná-nè mii-yá.

¹⁷ 'Te vichi sàni sànihì inì ñà-cóni cúndàà ini-nsia nduá, ñánì. Stná nècuàchì cusáhnù nùù ñuu-ndà, ni cóni cúndàà stná ini-nè, ñàyùcànduá ni quida-nsia ducán. ¹⁸ Doco ñà-nduá ni cachitnùhu Dios sàhana, divi ñà-jaàn nduá ni cuu ndisa ni quida-ya. Vàchi ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, divi nduá nìsa cachi nsidaa nècuàchì profeta sàhana. Te ducán ni cuu ndisa. ¹⁹ Ñàyùcànduá, naxicocuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia vichi, te natenchicùn-nsià ichì mii-yá sàhà-ñà ndutu cuàchi-nsia, dandu quixi tiempu cundoo ndiaha-nsiá quida-ya, ²⁰ te techuún-yá Jesucristu ndixi-ya, vàchi divi-ya nduú ana ni chitnùní ini Dios cunduu rey ndiaha xi-nda. ²¹ Doco vichi iá-yà gloria, te yucán icúmí-yà coo-ya ndè cachi sàa tiempu nsida vii-yá nsidaa iñàha. Vàchi ducán ni cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana na ní càhàn-nè ni quida-ya. ²² Vàchi ñà-ndàcuìsì nduá ni cachitnùhu Moisés xì xii-ndà sàhana na ní cachi-nè palabra yohó: "Icúmí Stoho-ndà Dios nacàxin-ya iin descendencia xi-nda cunduu ana càhàn cuenta xi-ya. Te divi nacua ni quida yùhù, ducán icúmí quida stná ana quixi ma. Dandu mii-nsiá, icúmí-nsià cunini-nsia nsidaa ñà-nduá cachi-yà xì-nsiá. ²³ Te nú ni coó iin nècuàchì có-cùnì cunini xi-yá, dandu icúmí nècuàchìmà ndañuhu-né ñuu-nè", ni cachi Moisés.

²⁴ 'Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàhana nìsa càhàn cuenta xi-ya, inii décuèndè tiempu nìsa càhàn Samuel te vaxi duha, nsidaa-né ni càhàn-nè sàhà tiempu vitni. ²⁵ Te vichi, mii-nda nduu-nda dèhe nècuàchì nìsa càhàn razón mà. Ñàyùcànduá icúmí-ndà nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ìi ni quida Dios comprometer xì xii-ndà na ní saquin-yà tratu xì Abraham, te ni cachi-yà palabra yohó: "Sàhà iin descendencia xi-ní icúmí quixi ñà-ndiaha ìi cundiatú anima nsidanicuú nèhivì ñuhivì", ni cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcànduá, dihna ndohó nècuàchì (ñuu yohó) nì nihitáhvi-ndà, vàchi divi chuun jaàn ní sàhatahvi Dios Dèhemanì-yá (Jesús), nì quixi-ya ndé ndoo-nda ñà-cundiatú anima nsidaa-nda nú nì nàxícócuñ inì-ndà, te naco-nda ichì malu nchícùn-nda —nì cachi Pedro.

4

Ñà-nduá nì cuu na ní càrà Pedro xì Juan nùu Junta Cahnú

¹ Daaní, na meru cáhàn-nè xì nèhivì yucán, dandu nì caquesaa nècuàchì nduú dùtù ndé itá-né, cutnáhá nècuàchì mà xì comandante ndiaá veheñùhu cahnú-ma, te cutnáhá stná-nè xì nècuàchì saduceu, ² có-ndôo inì-nè ñà-chínáhá Pedro xì Juan sàhá nansa natiacu-nda quida Jesús. ³ Ñàyùcànduá, nì tnii-ne nècuàchì mà nì chicadi-ñané vehecàa, te sàhá ñà-sànì cuaá, ñàyùcànduá nì candòo-ne yucán ndé inga quivì. ⁴ Doco nècuàchì nì inini nì càhàn Pedro xì Juan palabra xì Dios, cuàhá-né nì xinindisá-né, ndé ùhùn mìl sàni nanduu nècuàchì tiàa xiníndisá.

⁵ Daaní, inga quivì nì nataca nècuàchì cusáhnù, xì nècuàchì sahnú nchichí, xì nècuàchì ley xì veheñùhu, nsidaa-né nì nataca-nè ⁶ ñuu Jerusalén yucán. Te nì sàà stná dùtù cusáhnù nani Anás, xì stná Caifás, xì Juan, xì Alejandro, xì nsidaa dava ga tnahà dùtù cusáhnú má. ⁷ Dandu nì tavà-né Pedro xì Juan ñà-cundaca tnahá-né quixi, te nì sàcuìta nècuàchì mà dava mahì-xí. Dandu nì candacàtnùhù nècuàchì Junta mà nùu-né, cachì-nè: —¿Ana dìvalor-xì nì càhàn-nsià sàhá-xí nì quida-nsia ñà-nduá nì quida-nsia? ¿Ana dìquívi-xì nì ndacùcahan-nsiá?

⁸ Dandu fuerte nì quixi Espíritu lì xí Dios ini anima Pedro, te nì naxiconihí-né nùu nècuàchì mà, cachì-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì xícusahnú ñuu-nda yohó, xì mii stná-nsià nècuàchì sahnú nchichí raza-nda Israel, cunini vaha-nsia. ⁹ Vichi xicàn tnùhù-nsià nùu-nsí nansa nì quida-nsi iin obra xì nècuàchì ndahví yohó, nansa nì nduvàha-ne. ¹⁰ Pues nì cúnáhá mii-nsiá xì nsidaa stná nècuàchì Israel ñà-divi Jesucristu de Nazaret nduú ana dìquívi-xì nì ndacùcahan-nsí, te nì nduvàha-ne. Te yohó iin stná-nè dava mahì-nsiá, indéhe-nsiánè. Te mate ní chituu-nsia Jesucristu nchìca cruz, te nì xihì-yà, doco nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ¹¹ Te mate ní cahíchì íní-nsià yà, doco vichi sàni cuu xi-yà na ian nì cuu xi iin cavà nì cahíchì ini albañil, te después nì sàà nì sàcùndua yùu vico indúhu esquina vehe. ¹² Te còo inga gà ana sàhá xi salvación, cuisì mii-yá. Vàchi inicutu ñuhivì còo inga gà ana dìquívi-xì ndacùcahan-nda, te càcu-nda nùu-xí. Còo inga gà ana nì techuún Dios ñuhivì yohó ñà-dacácu xi-nda, cuisì mii-yá —nì cachi Pedro.

¹³ Dandu nècuàchì dandacuma, nì xini-nè, có-yùhì Pedro cáhàn-nè, te có-yùhì stná Juan. Te nì có-nduú stná ñà-nì dàcuàhá cuàhá-né, còo, vachì cónì xica cuàhá-né escuela. Ñàyùcànduá, na ní quida nècuàchì Junta mà cuenta ducán, nì ndulocó-nè, te nì cundaà inì-nè, divi Jesús nìsa cutnahá xì nècuàchì mà. ¹⁴ Te tiàa nì nduvàha ma, yucán iin stná-nè xì nècuàchì mà. Ñàyùcànduá, mà nì cùí nihìndèè nècuàchì Junta mà canicuàchi-ne sàhá Pedro xì Juan. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì dandàcú-né nì cáquéè nècuàchì mà iladu, te nì ndatnuhu nsidaa-nì mii-né, ¹⁶ cachì-nè:

—¿Nansa quida-nda xì nècuàchì caá? Vachì iin milagru cahnú ndisa nduá nì quida-ne, ináhá nsidaa nèhivì ñuu-nda Jerusalén yohó, te ùhì cachi-nsì nduá tnùhu. ¹⁷ Doco sàhá-ñá màsà cuítia gà palabra yohó, chicá vaha dayúhì-ndané ñà-màsà cáhàn gà-nè sàhá Jesús xì nì-iin nèhivì —nì cachi-nè.

¹⁸ Dandu nì cana-ne Pedro xì Juan, te fuerte nì chinaha-né nècuàchì mà ñà-màsà cáhàn gà-nè xì nèhivì sàhá Jesús, nì màsà dácuaáhá gà-nè nì-iin nèhivì sàhá-yá. ¹⁹ Doco Pedro xì Juan, nì cachi-nè:

—¿Índù ñà-tuxí ini mii-nsiá, a chicá vaha cunini-nsi ñà-nduá cachì mii-nsiá, te ò ñà-nduá cachì Dios? ²⁰ Pues cunaha-nsiá, có-nduá ducán cuhihin-nsí. Vachì ndiá

icà-nsí càhàn-nsí xì nēhivì ñà-nduá sàni xinìnù-nsí xì ñà-nduá sàni tiacu tùtnù-nsí —nì cachi-nè.

²¹ Dandu nècuàchìmà, chicá nì càhàn dana-ne xì Pedro xì Juan, dandu después nì dañà-ñané, vāchi cóni túi ni-iin falta ñà-ndoho-ne. Te yúhí stná nècuàchì dandacu-ma ñà-vihini nacuidà nēhivì cuáhà ñuu-nè, vāchi nsidaa nècuàchìmà, naquímànì-né Dios sàhà ñà-nduá nì cuu. ²² Vāchi tiāa nì nduvāha sàhà milagru mà, sàni yāha-ne ùi dico cuà xicá-né.

Nansa nì xicàn tàhvì nēhivì xì Dios nùù-yá, cuní-nè nacuahandee ini-yàné

²³ Daaní, na ní quee Pedro xì Juan libre, dandu mànuhù-né ndé ndoó compañeru-nè, te nì cachitnùhu-ne nsidaa ñà-nduá nì cachi dùtù xícusahnú, xì ñà-nduá nì cachi nècuàchì sahnú xídandacú. ²⁴ Te nì nsihi nì cachitnùhu-ne, dandu nsidaa-né, iin-nì nì xicàn tàhvì-né nùù Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsí Señor, na mii-ní nduu-ní Dios; cuisì mii-ní nduú ana nì quidavāha xi ansivi, ñuhù íchí, mar, xì nsidaa stná iñàha iá inicutu ñuhiví xì ansivi. ²⁵ Te mii-ní nduú ana nì dàcāhàn xì iin nècuàchì sànahā cahvi xi-ní, divi xì-nsí David, te dohó nì cachi nècuàchìmà: Nēhivì ñuhiví, ¿índù chuun cuadú guā-nè, te cānāhá guā-nè dìquì Dios? ¿Índù chuun nacání guā ini cuáhà raza nēhivì quida-ne ñà-có-ndiāá? ²⁶ Vāchi cuáhà rey xícusahnú ñuhiví yohó, nì sàcuìta listu-te xi dava ga tè-xídandacú; nì nataca nsidaa-té ñà-cuni ùhì-te Yua-nda Dios xì Dēhemanì-yá Cristu, nì cachi David.

²⁷ 'Te divi ñà-ndáa nduá, vāchi ducán nì cuu, divi ñuu yohó nì nataca rey Herodes, xì Poncio Pilatu, xì stná nècuàchì ñuu Israel yohó, xì stná cuáhà nēhivì inga nación, vāchi cuní-nè quida quini-ne xì Dēhemanì-ní Jesús, mate divi-ya nduú ana nì chitnùnì inì-ní cusahnú. ²⁸ Doco na ní quida nècuàchìmà ducán, cuisì ñà-nduá nì nacani inì-ní dihna nì sandua, te nì sàha-ní lugar nì quida-ne ducán; vāchi mii-ní, nì chitnùnì inì-ní coo ducán, ²⁹ Stoho-nsí Señor. Te vichí (xicàn tàhvì-nsí) ñà-cunini-ní ñà-nduá cachí nècuàchìmà, ndee gá càhàn-nè, cuní-nè dayúhí-nè nsiùhù. Doco nacuahandee inì-ní nsiùhù nècuàchì cahvi xi-ní, te ducán vātùni cachitnùhu-nsi palabra ìi xí-ní, te mà yúhí-nsí. ³⁰ Xicàn tàhvì-nsí nùù-ní ñà-nì dándùvāha-ní nècuàchì cuhí sàhà poder ìi xí-ní. Te nsiùhù, icúmí-nsí ndacùcahan-nsí Dēhe ndiaha-ní Jesús, dandu mii-ní quida-ní nsidaa clase milagru (cundehè nēhivì) —nì cacachi nècuàchìmà.

³¹ Daaní, nì nsihi nì xicàn tàhvì-né nùù Dios ducán, dandu nì ndacùchí vehe ndé ndoó-né, te fuerte nì quixi Espíritu ìi xí-yá ini anima nsidaa-né, te ndee ní càhàn-nè palabra ìi xí-yá, cóni yúhí-nè.

Nansa nìsa quida nècuàchì xiníndísá, iin-ni cahnú nìsa ìa biene xi nsidaa-né

³² Cunaha-ní, iin-ni sàxínítnùnì nìsa icumi nsidanicuú nècuàchì xiníndísá. Còò ni-iñàha nìsá xídáhàn-né nùù ñànìtnaha-ne, vāchi iin-ni cahnú-ní nìsa ìa nsidaa ñà-nduá icúmí-nè.

³³ Te poder cahnú xì Dios, cuáhà gá nì chindeá nècuàchì apóstol, vāchi fuerte nì càhàn-nè sàhù sàhà nansa nì xinìnù-ndé Stoho-ndà Jesús na sàni natiacu-yà. Te cuáhà stná gracia xi-ya iá nùù nsidaa nēhivì xí-yá. ³⁴⁻³⁵ Ñàyùcànduá, cóni quidámànì ni-iñàha nùù ni-iin-ne, vāchi nècuàchì nìsa ìa ñuhù-xí, ò vehe-xi, nì dicò-néà, te nihí-né dìhùn mà nì sàhàn nì nacoò-neà nùù nècuàchì apóstol, dandu mii-né, nì dasàn-néà nùù nēhivì icúmí necesidad.

³⁶ Te iin nècuàchì nì dicò mà nani José; doco Bernabé nìsa cachi nècuàchì apóstol xì-né, vāchi quivì mà, iin ana nácuahandee ini xì-ndà cuní cachàmà. Ñuu Chipre nduú ñuu-nè, te Leví nduú yohótèhè-né. ³⁷ Pues divi-ne nìsa icumi stná xì iin ñuhù, te nì dicò-néà. Dandu nihí-né dìhùn yàhvía nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, te nì ndòà ndahà nècuàchìmà.

5

Nansa nì quida Ananías xì Safira, nì xida cuàchi-ne

¹ Daaní, nìsa ìa iin tiāa nani Ananías xì ñahàdihí-nè Safira, te nì dicò stná-nè iin ñuhù.

² Doco nì chivāha cuaán-né chiì dìhùn sàhámà. Dandu dìhùn nì cusobrá mà nduá nì tñii

nècuàchì tiàa ma, te nihí-nèa nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, (na ian iá nsiha). Te ináhá stná ñahàdihí-nè nansa nì quida-ne. ³ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Ananías, ¿índù chuun nì sàha-ní nì dacà ñà-malu dìni-ní? Dècuèndè cuní-ní dandahví stná-ní Espíritu Ìì xí Dios, vàchi nì chidèhé-ní sàhà ñuhù mà. ⁴ ¿Amádi ñuhù xí mii-ní nì sandua daa, te vètùni quida-ní disponer sàhá? Daaní, na sàni dicò-níà, ¿amádi díhùn xí mii-ní nì sanduu stná? ¿Índù chuun nì nacani quini inì-ní, te nì quida-ní dohó? Cunaha-ní, màdì núù nèhivì nì cáhàn tnùhù-ní. Còó, núù Dios nì cáhàn tnùhù-ní —nì cachi Pedro.

⁵ Daaní, na ní nsihi nì inini Ananías ducán, dandu nì natnahnù-nè, te nì xìhì-nè. Te nsidaa ana nì xinitnùhu ma, nì yùhí cuaá-nè. ⁶ Dandu nì caquixi tiàa cuachi gá, nì chidúcùn-te nsii ma, te nì xida-tèndó cuàhàn-ndà cundùxin-nda.

⁷ Daaní, na ní yàha ùni hora, nì quesaa stná ñahàdihí ndómà, doco tàñáha ga cunitnùhu-ne nansa nì cuu. ⁸ Dandu nì ndàcàtnùhù Pedro núù-né, cachí-nè:

—Cachí-ní xí', ¿a ndísá tantu dohó nì dicò-nsiá ñuhù xí-nsiá?

Te cachí nècuàchì mà:

—Jaan, divi ducán nì sandua.

⁹ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—¿Índù chuun nì ndatnuhu ndúi-nsià quida-nsia ducán, a ndísá cuidà ini Espíritu Ìì xí Stoho-ndà Señor, cahan-nsiá? Cunaha-ní, tiacú sàni nsiaa ana nì casahàn nì sùxin xì ìi-ní, te vichi icúmí-tè cunsida stná-te mii-ní cùhùn —nì cachi Pedro.

¹⁰ Te vichi duha nì natnahnù stná nècuàchì mà núù sàhà Pedro, te nì xìhì-nè. Te na ní nansihvi tècuachima, sàni xìhì-nè nì xini-te, ñàyùcàndùá, nì tavà stná-te nsii ma nì sàhàn-te nì sùxin stná-te ndómà divi ndé nì sàcundùxin nsì-ìi-ndà. ¹¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì yùhí nsidaa nècuàchì xiníndísà ichì-yá, mii-né xì nsidaa stná nècuàchì dava ga nì xinitnùhu ma.

Nansa nì cuu cuàhà milagru ndiaha

¹² Daaní, nècuàchì apóstol, ndiaha gá nì caquida-ne cuàhà milagru nì indehè nèhivì. Te nsidaa nècuàchì xiníndísámá, nsiquívi nìsa nataca-nè núù Portal de Salomón (iá yehè veheñùhu). Te iin-ni sàxínitnùni nìsa icumi nsidaa-né. ¹³ Doco nèhivì dava ga, nì-iin-ne cóni sáhandee ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì natácá mà, mate ndeníhí vàha cuahà-né nècuàchì mà. ¹⁴ Te nì sàà nì xinindísá cuàhà gá nèhivì, tiàa te ñahà-né, nì xinindísá-né Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Dècuèndè nìsa tavà stná nèhivì nècuàchì cuhí xi-ne, nì chitánduhù-né nècuàchì mà yuhù ichí, dava-ne núù cama, te dava-ne núù yuì, ndiatú-né yàha Pedro, áma dúcùn-nè casì nècuàchì mà, te nduvàha-ne. ¹⁶ Stná ñuu cuati ndoó yatni nì caquee cuàhà stná nèhivì vaxi ñuu Jerusalén ndacá-né cuàhà nècuàchì ndohó quidá cuèhè, xì stná nècuàchì dandohó ñà-malu. Te nsidaa-né, nì nduvàha-ne.

Nansa nì catnii-ne nsidaa nècuàchì apóstol

¹⁷ Dandu dùtù xícusahnu-ma, yàha ga nì cumbìdia ini-nè, mii-né xì compañeru-nè tè-ndúù nècuàchì saduceu. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì tnii-ne nècuàchì icúmí chuun núù Jesús, te nì chicadi-nè nècuàchì mà vehecàa. ¹⁹ Doco iin ángel xi Stoho-ndà Señor, ñuú nì sàà-nè vehecàa yucán, te nì nacuna-ne yehè nì tavà-né nècuàchì mà, te nì cachi-nè:

²⁰ —Cuahán-nsià cuita-nsia veheñùhu cahnú, te nacani-nsia xì nèhivì nansa nihítáhvi-né cutiacu ndiaha anima-nè.

²¹ Ducán nì dàndàcú-né núù nècuàchì mà quida-ne. Ñàyùcàndùá, na ní tùinuù, dandu nì quìhvi-ne veheñùhu cahnú, te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì.

Daaní, dùtù cusáhnù, xì compañeru-nè, nì cana-ne nècuàchì Junta ñà-nataca nsidaa-né, te quixi stná nsidaa nècuàchì sahnú nchichí ñuu Israel yucán. Dandu nì techuún-né policía cuàhàn-te vehecàa ñà-cundaca-tè nècuàchì ndiadí quixi. ²² Doco na ní casaà-te yucán, còó cá iin nì ndàcùhun-tè. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuìin-te nì cachitnùhu-tè, ²³ cachí-te:

—Ñà-ndàà nduá, ndiadí vaha yehè vehecàa ma, te itá stná soldadu ndiaá xán, doco na ní nacuna-nsi, còò cá nècuàchì ndiadí mà.

²⁴ Dandu dùtù cusáhnû, xì comandante ndiaá veheñùhu, xì stná dùtù nihí gá chuun nahnú, nì ndulocó-nè na ní xinitnùhu-ne ducán. ¿Índù fin cucumi chuun yohó? cahan-né. ²⁵ Daaní, divi momentu mà nì quesaa inga tiàa nì cachitnùhu xi-né:

—Cunaha-nsiá, nècuàchì nì chicadi-nsiá vehecàa, yucán sàndòó-né veheñùhu cahnú, dacuahá-né nèhivì —nì cachì-te.

²⁶ Dandu comandante mà, cuàhàn-te xì policía xi-tè, te vivì-ni nì saca-tè nècuàchì mà vaxi-ne, vachi yúhì-te nèhivì cuàhà mà ñà-vihini cacani yuu-néte cahan-té.

²⁷ Ñàyùcànduá, ndacá-te nècuàchì mà nì quesaa, te nì sàcuíta-ne nùu nsidaa nècuàchì Junta mà. Dandu nì cachi dùtù cusáhnû:

²⁸ —¿Amádi sàni dándàcù-nsi nùu-nsiá ñà-màsà chínahá gà-nsiá nèhivì sàhà Jesús? Doco vichi, nsidanicuú lugar ñuu yohó sàni càhàn-nsiá sàhù ñà-nduú dàñùhù xi-nsia, te cuní-nsiá ñà-nsiùhù nacuida-nsi cuàchi sàhà nècuàchì nì xihì mà.

²⁹ Dandu Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol, nì naxiconihí-né nùu nècuàchì mà, cachì-nè:

—Nsiùhù, icúmí-nsi cunchicùn-nsi ñà-nduá cachì Dios, te màdì ñà-nduá cachì nèhivì uún. ³⁰ Mii-nsiá nì chituu-nsia Jesús nchìca cruz. Doco mate modo ducán nì sahnì-nsiáyà, doco vichi sàni natiacu-yà nì quida Dios, divi mindaa Dios nìsa cahvi xii-ndà. ³¹ Te vichi sàni saquin-yà Jesús ndahà cuàhà-yà ñà-cunduu-ya ana cusáhnû, te cunduu stná-yà ana dacácu xi-nda. Te ducán nì cuu sàhà-ñà nì cuu-nda arrepentir, nsidaa ndohó nècuàchì ñuu Israel yohó, te ducán nìhì-yà nansa cuicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nda. ³² Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vachi nì xinìnùu-nsi ducán nì cuu. Te testigu nduú stná Espíritu lì xí-yà ñuhú ini anima-nsi, vachi nsidaa ana cunini xi-yà, nìhìtáhvì-né ndèe Espíritu lì xí-yà ini anima-nè quida-ya —nì cachi Pedro.

³³ Doco nècuàchì dandacu-ma, na ní inini-ne ñà-jaàn, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì quesaha-né nì ndatnuhu tnahá-né nansa dandáñùhù-nè nècuàchì mà. ³⁴ Doco nùu nèhivì Junta mà, iá iin maestru nani Gamaliel, iin nècuàchì fariseu chínahá xì ley xi Dios. Nècuàchì vaha nduú-né cachì nsidaa nècuàchì ñuu yucán. Te divi-ne nì ndacuiin-nè nì dándàcù-né quee cuaán chii nècuàchì apóstol mà. ³⁵ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa compañeru-nè yucán:

—Nsidaa mii-nsiá nècuàchì raza-ndà Israel, cuidadu nì cúndóó-ndá sàhà ñà-nduá quida-nda xì nècuàchì càá. ³⁶ Vachi ¿a có-nsínuu inì-nsia nansa nì cuu tiempu na ní là iin tiàa nani Teudas? Tè-càhnú ícà-xí nduú-te nìsa cachì-te. Te nahi cùmi cientu nèhivì nì quìhvi tnahá xi-té nì sanchicùn-nète. Doco por fin nì sahnì nèhivì-té, te nì xitià nihni nsidaa nècuàchì nhicùn xi-té, te ducán nì nsihi chuun ma. ³⁷ Daaní, después nì yàha inga casu na tiempu nì cuu-nda empadronar. Iin tiàa ladu Galilea nani Judas, nì nìhì-té nì dàyáha-tè cuàhà nèhivì ladu xi-tè. Doco nì xihì stná-te, te nì xitià nihni stná nsidaa nèhivì nì chiyuhù-té. ³⁸ Ñàyùcànduá, yuhù cachì xì-nsiá vichi, nì cúnahá nècuàchì sàni tnii-nda jaàn. Chicá vaha naco-ndané, vachi nú inì-ni mii-né nì nacani ini-nè quida-ne ñà-nduá quidá-né, dandu icúmíá ndòo uan. ³⁹ Doco nú Dios nì dándàcù-xì nùu-né, dandu mà nunca nìhì-ndà cadì-ndà nùu-né, te cachì, còtó Dios nàá stnàhà-xì-ndà —nì cachi Gamaliel mà.

⁴⁰ Dandu nsidaa compañeru nècuàchì mà, nì dàjuùn-nè nècuàchì mà, te nì cana-ne nècuàchì apóstol nì nansìhvi tu-ne. Dandu nì sahnì cuí-nè nècuàchì mà, te nì chìnaha-ñáné ñà-màsà càhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús. Dandu nì dañà Junta Cahnú-mané, ⁴¹ te nì caquee-ne libre, cudù ini-nè ñà-nì natù stná-nè ndoho-ne sàhà chuun xi mii-yà.

⁴² Daaní, nsiquívi vehe vehe nìsa xicanuu-ne dacuahá-né nèhivì. Sàhàn stná-nè veheñùhu cahnú, te chínahá stná-nè nèhivì yucán, càhàn-nè sàhù sàhà Jesucristu, ni-iyuhu cóni nácóó-nèàmà.

6

Nansa ni cuu nombrar ùsà tiàa dasàn ñà-cutiacu nècuàchì ndahví

¹ Quivì yucán vihi gá nì nducuahà nècuàchì nchícùn ichì mii-yá; dava-ne cáhàn-nè dàhàn hebreu, te dava ga-nè cáhàn-nè dàhàn griegu. Dandu nì quesaha nècuàchì griegu mà nì xitnùhu-ne compañeru-nè cáhàn hebreu, vàchi ñahàcuáán xí-icumi nècuàchì griegu mà, có-nìhì váha-ne ñà-cutiacu-nè na dásàn-ñà quivì quivì. ² Ñàyùcànduá nì cana nsì-úxin ùi apóstol nsidaa nècuàchì xiníndísà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Nsiùhù, có-nduá ñà-nacoo nihni-nsi chuun xi palabra xi Dios, te cacanu-nsi dasàn-nsí ñà-cutiacu nèhivì. ³ Ñàyùcànduá, mii-nsiá nanducu-nsiá ùsà tiàa nchichí dandacú sàhà chuun yohó, ñánì. Nècuàchì tnùñuhu nì cúndúú-né, te nì coó chitu stná anima-nè Espíritu ìi xí Dios. ⁴ Doco nsiùhù, iin-ni cuàhàn-nsi quida-nsi seguir càcàn tàhvi-nsí nùù-yá, te dacuahá-nsí nèhivì palabra xi-ya —nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nsidaa nèhivì mà, nì cudì ini-nè ñà-nduá nì cachi nècuàchì apóstol mà. Ñàyùcànduá, nì caquee nombradu ùsà tiàa. Iin-ne nani Esteban. Iin nècuàchì nihnú vaha inì-xi nduú-né, te chitu stná anima-nè Espíritu ìi xí Dios. Te nì caquee stná nombradu nècuàchì nchícùn yohó: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, xì Nicolás. Nècuàchì inga raza nì quixi ñuu Antioquía nduú Nicolás mà, doco nì yàha-ne religiòn xi nècuàchì raza Judea. ⁶ Daa-ní, nsidaa nèhivì mà, nì saca-ne nècuàchì nombradu mà nùù nècuàchì apóstol; dandu apóstol mà, nì xicàn tàhvi-né nùù Dios, te nì chindòó-né ndahà-né ònì nècuàchìmà.

⁷ Daaní, después, chicá más nì cucuahà palabra xi Dios, vàchi cuàhà gá nèhivì ñuu Jerusalén nì sàà nì xinindisá, te cuàhà gá stná nècuàchì dùtù nì sàà-nè nì xinindisá stná-nè palabra mà.

Nansa ni tnì Esteban

⁸ Daaní, nì xicanuu Esteban mahì nèhivì, te nì quida-ne cuàhà milagru ndiaha, vàchi cuàhà gá icúmí-né gracia xi Dios, te fuerte iá palabra cachí-nè. ⁹ Doco dava nèhivì, nì quesaha-né nàà tnahá-né xì nècuàchìmà. Nèhivì sàhàn veheñùhu nani Veheñùhu xì Nèhivì Libre xinduu-ne, te nì caquixi-ne inga ñuu, divi ñuu Cirene, xì ñuu Alejandría, xì ladu Cilicia, xì ladu Asia. ¹⁰ Doco mànicùì nìhìndèè-né màcòdònùù-né nùù Esteban, vàchi chindéé Espíritu ìi xí Dios-nè cáhàn nchichí-nè. ¹¹ Ñàyùcànduá, nècuàchì nàà xì-némà, nì nducu-né iin ùi tètñùhù, te nì chiyàhvi-nète ñà-càhàn tnùhù-té diquì Esteban. Sàhà ñà-jaàn, dohó nì cachi tèmà:

—Nì inini-nsi nì cachi quini Esteban diquì (yua-nda) Moisés xì diquì stná Dios.

¹² Ñàyùcànduá, ducán nì nìhì nècuàchì malu mà nì dànácuìdà-nè nèhivì ñuu mà, mii-né xì stná nècuàchì sahnú dandacú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì quida cuahà-né sàhà Esteban; yàchì nì sàà-nè ndé iá nècuàchìmà, te nì tnii-ñané, te ndacá-ñané nì casaà nùù nècuàchì Junta. ¹³ Yucán nì cana-ne tètñùhù mà nì tnàtuu-tè, te nì sanicuàchi-tè sàhà Esteban, cachí-te:

—De por sí, tùha quini tèt-jaàn, vàchi quini cáhàn-te diquì veheñùhu ìi xì-ndà, xì diquì stná ley ìi xì-ndà. ¹⁴ Te nì inini stná-nsi nì cachi-te ñà-icúmí quixi Jesús de Nazaret, te dacaá-né veheñùhu xi-nda. Dandu fuerza icúmí dàma estilu xi-nda, divi estilu nì nacoo xii-ndà Moisés —nì cachi tèmà.

¹⁵ Dandu nsidaa nèhivì ndoó Junta mà, nì indehè-né nùù Esteban, te nì xini-nè, na indéhe ángel indéhe nècuàchìmà vichi.

7

Ñà-nduá nì cachi Esteban na ní càhàn-nè sàhà mii-né

¹ Dandu dùtù cusáhnù, nì cachi-nè xì Esteban:

—¿A díví ñà-ndáà nduá (xí cachi nècuàchì jaàn), á coó?

² Dandu nì naxiconihí Esteban, cachí-nè:

—Mii-nsiá, nècuàchì sahnú nchichí, cunini chii-nsiá, ñánì, vàchi (cuàhìn nacani) nansa nì quida Dios ndiaha xi-nda sànahe dècuèndè na iá ì xì-ndà Abraham ñuu nani Mesopotamia. Tàñáha ga nadàma-ne ndè ñuu Harán, dandu nì dácùnì Dios-nè mii-yá, ³ te dohó nì cachi-yà xi-né: “Nacoo-ní ñuù-ní yohó, te nacoo-ní tnaha-ní, quihin-ní ichì cuahán-ní inga ñuu icúmí dacuní mii-ní”. ⁴ Ñàyùcànduá, nì quee-ne ladu Caldea yucán, te nì sàà-nè ñuu Harán. Te ñuu mà nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì yua-né. Dandu inga xichì nì càhàn tu Dios xi-né, ñàyùcànduá nì quihin-ne ichì nì quesaa-nè ñuu yohó ndé ndoo-nda vichì. ⁵ Doco cóni sáha-yanè ni-iin ñuhù cunduu ñuhù xí mii-né, nì siquiera iin ñuhù tii. Doco nì cachi-yà xi-né ñà-después cuàhàn-yà dacútàhvi-yánè inii ñuu yohó, te cucumi-néa, mii-né xì dèhe-ne. Ducán nì cachi-yà xi-né, mate táyôo ni-iin dèhe-ne. ⁶ Te nì cachi stná-yà ñà-icúmí descendencia xi-ne sàà-nè cundoo-ne inga ñuu xicà ndé cuichuún uun-ni nècuàchì-mà-né, nì cachi-yà; te cuàhà icúmí-nè ndoho-ne quida nècuàchì-mà, te cùmì cientu cuà cundua. ⁷ Doco dohó nì cachi stná-yà (xì Abraham mà): “Después icúmí dandohó stnáì nèhivì cuichuun-xi tnaha-ní ñuu xicà mà, dandu caquee-ne libre, ndixi-ne cahvi-né yùhù lugar yohó”, nì cachi-yà. ⁸ Dandu nì quida stná-yà iin tratu xì Abraham, nì cachi-yà ñà-icúmí tàhndè iin seña icà nsidaa dèhe ii-né. Ñàyùcànduá, na ní tùinuù dèhe ii-né nani Isaac, dandu tixi ùnà quivì nì sàcùnihi seña icà-vé. Daanì dèhe Isaac mà nani Jacob, nì sàcùtuu stná seña mà icà-vé. Te divi-ni ducán nì quida stná Jacob mà xì nsihúxìn ùi dèhe ii-né, divi nècuàchì nduú xì-ndà. ⁹ Te xì-ndà mà, nì cumbìdia ini-nè sàhà ñani chii-né nani José. Te ñàyùcànduá nì dicò-né nècuàchì-mà nùù nèhivì cuàhàn ñuu Egipto. Doco Dios, nì cutnahá stná-yà xì nècuàchì-mà iá-nè ñuu yucán, ¹⁰ nì dàyáha-yanè nùù nsidaa tnùndoho nì xini-nè. Dandu nì cunchichì-nè nì quida-yà, te nì ndòo manì-né nùù rey Faraón ñuu Egipto yucán, vàchi mii-yá nì chindee-yánè. Te nì quida rey mà nombrar José ñà-cunduu-ne nècuàchì cu-ùì nùù-té ñuu mà, dècuèndè nì cachi-te ñà-dandacú stná-nè nùù nsidaa nècuàchì quidachuún vehe-tè.

¹¹ 'Daanì, nì quixi iin tnama inicutu ñuu mà, xì stná inii ñuu Canaán; iin tnùndoho cahnú nì sandua. Te xì-ndàmà, có-nìhì gá-nè ñà-cutiacu-nè. ¹² Dandu nì xinitnùhu yua-né Jacob ñà-íá trigu ndè ñuu Egipto. Ñàyùcànduá, nì techuún-né dèhe-ne cuàhàn-nè ñuu mà. Te primeru viaji nì sanduamà. ¹³ Daanì, viaji ùi nduá na ní dàtúi José mii-né nùù ñani-nèmà. Dandu nì cundaà ini rey Faraón índù raza nèhivì nduu José. ¹⁴ Te nì dàquixí stná José iin razón ñà-cùhùn stná yua-né Jacob xì nsidaa stná tnaha-ne. Te nsidaa nsidaa-né ùnì dico sàhùn (75) nduú-né. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì sàà Jacob ñuu Egipto mà, te yucán nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì-nè, mii-né xì nsidaa stná dèhe-ne. ¹⁶ Doco después nì natavà xì-ndà iquì nsì ma, te nihí-néa màndixi-ne ñuu-nè yohó dècuèndè ndè iá ñuu tii Siquem, te yucán nì ndùxan ini iin cueva, divi cueva nì xiin xì-ndà Abraham nùù dèhe iin tiàa nani Hamor.

¹⁷ 'Daanì, nì cuyatni tiempu cuu ndisa ñà-nduá nì cachi Dios na ní càhàn-yà xì Abraham daa. Te yáha ga nì nducuahà descendencia xi nècuàchì-mà ndoo ñuu Egipto yucán; cuàhà sàstnùhù nì nanduu-ne. ¹⁸ Dandu nì quihvi inga rey dandacú nùù ñuu yucán. Te rey mà, cóni cundàa ini-te nansa (nì chindee) José antes. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nì dándàhvi-te xì-ndà mà, nì quida quini-tè xì-né, nì dándacú-te nùù-né ñà-nacoo nihni-ne mée cuati xí-né sàhà-ñá cui-vé. ²⁰ Te divi tiempu mà nì tùinuù Moisés ñuhivì, te cudî ini Dios sàhà-vé. Cutu ùnì yòò nì là-ve xì yuadíhí-vé, ²¹ Te nì sàà hora icúmí-nè nacoo nihni-nevè, doco (nì càcu-ve), vàchi nì ndacùhun iin dèheyoco rey mà-vé. Te nì dàcuàhnú-ñavé na iin dèhe-ñà. ²² Dandu después nì dàcuàhá vaha-ne nsidaa palabra nchichì ñuu Egipto yucán. Nì cutùha vaha-ne càhàn-nè sàhù, te nì là stná fama-nè sàhà chuun nahnú nìsa quida-ne.

²³ 'Daanì, na cuàhàn-nè xinu-ne ùi dico cuà, nì nacani ini-nè nùhù-nè nàcòtò-nè tnaha-ne, divi nècuàchì xinduu (descendencia xi xì-né) Israel. ²⁴ Te yucán nì xini-nè

iin tè-Egipto dandohó-te iin tnaha-ne. Ñàyùcàndùá, nì nacuidahan-né nècuàchìmà nùù tèmà, te nì nachitacùhá-nè sàhà tnaha-nemà, nì sahnì-né tèmà. ²⁵ Vàchi nì tuxi ini-nè cuàhàn nsidaa tnaha-ne cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né icúmí Dios dacácu-ya nsidanicuú-né. Doco còó, cóni cécúndàà ini nècuàchìmà.

²⁶ 'Daanì, inga quivì-mà tucu tu xicánúú-né yucán, te nì xini-nè itá ùi tnaha-ne nàà stnahá. Ñàyùcàndùá, nì cuni-nè nachindovii-né nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà: “Señores, ¿indù chuun caní stnahá-nsiá? ¿Amádi iin-ni ñaní xínduu-nda?” ²⁷ Dandu tiàa caní stnahama, nì chindaha níhni-te Moisés, cachí-te: “¿Ana nì cachi xì-ní ñà-dàndàcù-ní nùù-nsí? Còó, còó permisú nsidandaà-ní chuun xì nsiùhù. ²⁸ ¿A cuní-ní cahni stná-ní yùhù nacua nì sahnì-ní tè-Egipto icu?” nì cachì-te. ²⁹ Dandu na ní inini Moisés ñà-jaàn, nì xinudèhé-nè cuàhàn-nè ñuu Madián. Te yucán nì ndòo-ne, te nì sàcùndoo stná ùi dèhe ii-né.

³⁰ 'Daanì, nì yàha ùi dico cuà iá-nè yucán, dandu iin quivì xicánúú-né ìcà yucù nani Sinaí, te nì xini-nè xíxìn iin yutnù tì. Te mahì ñuhu mà nì natù iin ángel.

³¹ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndùá nì xini-nè. Te na ní cuyatni-ne ña-cuàhàn-nè cundehè váha-ne, dandu nì tiacu-nè cáhàn Stoho-ndà Dios xì-né, cachí-yà: ³² “Yùhù nduí Dios. Cuisì yùhù nìsa cahvi xii-ní Abraham, xì Isaac xì Jacob”, nì cachi-yà. Ñàyùcàndùá, nì quesaha Moisés quidí-né, te yúhì-nè cundehè gá-né. ³³ Dandu nì cachi tu Stoho-ndà Señor xì-né: “Tavà-ní ndisàn-ní, vàchi ñuhù ndé iin-ní yohó, ñuhù ìi nduá. ³⁴ Cunaha-ní, sàni xini nansa ndohó nèhivì-xí ndoó ñuu Egipto. Sàni tiacuì xítnana-ne, te ndoho-guá-né. Ñàyùcàndùá, sàni nui yohó ñà-vàxi nacuaqui-nè caquee-ne ñuu mà. Pues vichi cùhùn-ndà, vàchi cuàhìn techuín mii-ní nùhù-ní ñuu Egipto”, nì cachi Dios.

³⁵ Ñàyùcàndùá, divi Moisés nduú ana nì techuún-yá nùhù dandacu-xi nùù tnaha-nda, te dacácu-ne nècuàchìmà, vàchi divi ducán nì ndacu nuù-né nùù mii-yá nì tui mahì yutnù tì mà, te indéhe-yá nahi ángel. Pues divi-ne nduú ana nì cahíchi ini tnaha-nda daa na ní cachi-nè: “¿Ana nì cachi xì-ní dandacu-ní nùù-nsí? Còó permisú nsidandaà-ní chuun xì-nsi”. ³⁶ Doco divi Moisés mà nduú ana nì tavà xì nècuàchìmà ñuu Egipto yucán, te nì quida stná-nè cuàhà milagru fuerte ñuu mà, cuàhà milagru ndiaha. Dandu nùù Mar Cuahá, yucán nì cuu ga más milagru fuerte. Te inii ùi dico cuà nì cuu ga stná milagru nùù yucù dàná (ndé nì xicanuu-ne).

³⁷ 'Dandu después nì cachitnùhu Moisés inga palabra xì xii-ndà nècuàchì Israel mà, te dohó nì cachi-nè: “Vàxi iin quivì na icúmí Stoho-ndà Dios cuàha-ya iin tnaha-nda chuun ndiaha càhàn cuenta xi-ya ñuu-ndà. Te nacua quidá yùhù, ducán icúmí quida stná ana icúmí quixi ma. Te icúmí-nsià cahvi-nsiá ñà-ndùá cachi-yà”, nì cachi Moisés.

³⁸ '(Ináhá-nsià), divi Moisés nduú ana nìsa ìa yucù dàná yucán, cutnàhà-né xì nèhivì cuàhà nduú xii-ndà mà, te cutnàhà stná-nè xì mii-yá nì càhàn xì-né yucù Sinaí mà, divi mii-yá indéhe nahi ángel. Te (ináhá-nsiá, divi nùù mii-yá) nì nihì stná-nè palabra xi vida ndiaha icúmí-ndà chivàha-nda.

³⁹ 'Doco xii-ndà mà, còó, cóni cùnì-nè cunini-ne Moisés. Nì cahíchi ini-nè nècuàchìmà, vàchi cuisì cunì-nè nùhù dahuun-ne ñuu Egipto. ⁴⁰ Te nì cacachi stná-nè xì Aarón: “Quidayucùn-ní iin ñà-cunduu stoho-ndà cundaca-nda codònuù nùù-ndà, vàchi sàcuàhàn Moisés, te cutu ní tavà úún-nèndó ñuu Egipto, te vichi có-cùndàà ini-nsi ndià nì cuu xi-né”, nì cachi nècuàchìmà. ⁴¹ Te divi quivì yucán nì quidavàha-ne iin chelù. Dandu nì sahnì stná-nè quisi cunduu promesa nùù chelù mà, te cudíi gá ini-nè, vàchi sàni quidavàha-ne (iin ñà-cahvi-né). ⁴² Ñàyùcàndùá, nì naxicocuín ini Dios sàhà-né, te nì nacoò uun-yanè ñà-quida-ne ñà-ndùú gustu xi-ne cahvi-né orá, xì yoo, xì sìtnúù. Ináhá-ndà nì cuu ducán, vàchi dohó cachí-yà nùù libru nì tiaa profeta sàhana ndé cachí-yà:

¿Nsiohó nècuàchì Israel, ùi dico cuà nì xica-ndá yucù, te nì sàha-ndá yùhù ofrenda xi promesa, divi quisi nì sahnì-ndá sàhí? Doco ¿a ndísá nì cahvi ndisa-ndá yùhù na ní quida-ndá ducán? ⁴³ Còó, mà ndísá; yùù yócò (nduá nìsa cahvi-ndá, vàchi divia)

nìsa nihi-ndá xicánúú, divi yùù yócò nani Moloc inácaa ini veha, xì stná stohò-ndá nani Renfán náhà nahi sìtnùù cahnú. Vàchi figura-ña mà nì quidayucùn-ndá, te nì cahvi-ndá. Pues (divi sàhà nsidaámà) icúmí taxi xiqué nsiohó ndè nùù-xí ñuu Babilonia, nì cachi Dios.

⁴⁴ (Dandu nì cachi gà stná Esteban palabra yohó):

—Na ní sandoo xii-ndà mà yucù, nìsa icumi-né iin vehe sìcoto ndé nìsa cahvi-né Dios. Vàchi nì dandàcú-yá nùù Moisés ñà-quidavàha-ne vehe ì mà, te ndudava xì ñà-nduá nì dácùnì-yànè antes. Ñàyùcànduá, nì cuyucun vehe ma. ⁴⁵ Daaní, después nì ndòà nùù dèhe xii-ndà mà. Te nècuàchì mà, nsidá-néà nì quesaa-nè xì Josué ladu nación yohó ndé nì sandoo nèhivì cuàhà inga raza. Doco nì cacuxio nèhivì mà nùù ñuu-nè yohó, te nì nandua ñuu xii-ndà, vàchi nì chindee Dios xii-ndàmà ní taxi-né nècuàchì mà. Ñàyùcànduá, ñuu yohó nì ndòo vehe ì mà inii tiempu dècuèndè tiempu xì David. ⁴⁶ Te David mà, nì xini màni Dios-nè. Ñàyùcànduá, nì xicàn tàhvì-né nùù-yá, áma cuáha-ya lugar quidayucun-nè iin veheñùhu cahnú xí-yá, vàchi divi-ya nduú ana cahvi nsidaa descendencia xì xii-né Jacob. ⁴⁷ Doco (màdì mii-né, sino que dèhe-ne) Salomón nduú ana nì nihitáhvì nì quidayucun xì veheñùhu cahnú-ma.

⁴⁸ 'Doco cunaha-nsiá, cahnú Dios icúmí-ndá, màdì cuisì veheñùhu ñuhivì yohó iá-yà. Còó, vàchi ducán nì cachi stná iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi-ya sàhà, nì tiaa-ne palabra yohó ndé cachì-yà:

⁴⁹ Na iin silla cahnú ndé ié` dandacuí, ducán nduú ansivi. Te nahi bancu tii ndé quetátú sàhì, ducán nduú ñuhivì. Ñàyùcànduá, mà sàà nèhivì quidavàha-ne iin vehe cahnú ndé coi, vàchi màdì iin xaan-ni ié` quetátú. ⁵⁰ Còó, yùhù nduú ana nì quida vaha xi ansivi xì ñuhivì; nsidaa ñá-jaàn nì quidavàhi xì ndahì', nì cachi Dios.

⁵¹ (Dandu nì cachi gà Esteban):

—Ndisa, ndee íní mii-nsiá. Có-nìhnú inì-nsia Dios, vàchi nahi tè-siù mí xínduu-nsia, ñàyùcànduá mà túha-nsia cunini-nsia. De por sí, xini ùhì-nsià Espíritu ìlì xí Dios; vàchi divi nacua nìsa quida xii-ndà sàhà, ducán quidá stná mii-nsiá vichi. ⁵² Vàchi nècuàchì yucán, quini ga nì quida-ne xì nsidaa nècuàchì nìsa càhàn cuenta xì Dios, nì sahnì-né nècuàchì mà, mate nduú nècuàchì mà ana nì cachitnùhu ñà-icúmí quixi mii-yá ana ndàà cuisì inì-xi. (Daaní, na ní quesaa-yà), divi mii-nsiá nì cahin xì-yá, te nì sahnì-nsiáyà. ⁵³ De por sí, có-cùnì dahuun-nsia chivàha-nsia ley xì Dios, mate ángel ndiaha nì sàhà xì-nda ley mà. ⁵⁴ —Ducán nì cachi Esteban xì nèhivì yucán.

Nansa nì sahnì nèhivì Esteban xì yùù

Dandu nèhivì iní ní má, yáha ga nì caxidà ini-nè, nì saxìndiáá stnahá nùhu-ne. ⁵⁵ Doco Esteban, chitu anima-nè Espíritu ìlì xí Dios. Dandu nì indehè-né dìquì-xì ansivi, te nì xini-nè tnùù ndiaha ndé iá Yua-nda Dios, te yucán iín Jesús ladu cuahá-yà. ⁵⁶ Dandu nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, nuná ansivi indéhì, te yucán ladu cuahá Yua-nda Dios iín mii-yá ana nduú Tnaha Ndiaha Nèhivì Ñuhivì.

⁵⁷ Doco nèhivì yucán, ndee cána dana-ne, te sadí ndahà-né tùtnù-né, cuàhàn nsidaa-né carrera ndé iá nècuàchì mà. ⁵⁸ Nì tavà-ñánè ñuu mà ñà-cahnì-ñánè xì yùù. Te tiàa nì càhàn tnùhù sàhà-né, nì tavà-né dùhnù-né, nì ndòà nùù iin tiàa chii nani Saulo.

⁵⁹ Dandu nì quesaha-né nì canì-ne cuàhà yùù dìquì nècuàchì mà ñà-cui-nè. Doco mii-né, nì ndacùcahan-né Jesús, cachì-nè:

—Stoho-nsì Jesús, jsà-íà natnii-ní animè!

⁶⁰ Dandu nì sàcuìin sìsì-né, te nì ndàhì ndee-né, cachì-nè:

—Stoho-nsì Señor, xicàn tàhvì nùù-ní ñà-màsà quíhìn cuenta-ní sàhà cuàchi quidá nèhivì yohó xì'.

Te na ní nsìhi nì cachi-nè ducán, dandu nì ndàhvà-ne ñuhivì, na ian nì quidì-nè.

8

Nansa ni sanchicùn Saulo nèhivì cahvi xi Jesús ñà-dandohó-né nècuàchìmà

¹ Te Saulo mà, cudî stná ini-nè ñà-nì xihì Esteban ducán. Daaní, divi quivì yucán nì quesaha nì cucuahà gá sàhà nècuàchì nchícùn ichì Jesús. Nì quesaha nèhivì dava ga dandohó-né nsidaa nèhivì xí-yá ndoó ñuu Jerusalén. Ñàyùcàndüá, nì xinudèhé nècuàchìmà, cuàhàn-nè inicutu ladu Judea xi ladu Samaria. Doco nècuàchì apóstol, còó, cónì xítìà-nè.

² Daaní, (nì nsihi nì sahnì nèhivì Esteban), dandu nì casaà dava nècuàchì nihnú vaha ini xì Dios, nì (nsiquihin-ne ndómà), te nì sùxin-nèndó. Te cuàhà gá nì casacu-ne sàhà-ndà.

³ Doco Saulo, yáha ga nì quida quini-ne xì nsidaa nècuàchì nchícùn ichì Jesús, vachi vehe vehe nì xicanuu-ne, nì quihvi-ne nì tavà-né nècuàchìmà, tiàa-ne te ñahà-né, te ñuhú-né nècuàchìmà nì sàhàn nì chicadi vaha-ne.

Nansa ni xítìà nihni razón ndiaha ndé' ladu ñuu Samaria

⁴ Doco nècuàchì nì xítìà mà, inicutu nì sàhàn-nè nì dàcuítìà-nè razón ndiaha xì Dios. ⁵ Iin nècuàchìmà nani Felipe, te divi-ne nì sàhàn iin ñuu iá ladu Samaria. Te yucán nì càhàn-nè sàhù sàhà Cristu. ⁶ Te nì nataca cuàhà nèhivì ñuu mà, nì inini vaha nsidaa-né ñà-ndüá nì cachi Felipe, vachi nì xini stná-nè milagru nì quida nècuàchìmà, ⁷ vachi nì dàndúvaha stná-nè cuàhà nèhivì ñuhú ñà-malu ini-xì. Caná fuertéa nì caquea ini-nè. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchì nì dàña ñi cuerpu xi, xì cuàhà gá stná nècuàchì xicá cuéhé. ⁸ Ñàyùcàndüá, nì cudî sàstnùhù ini nècuàchì ñuu mà. ⁹ Doco yucán iá stná iin tiàa nani Simón. Sà-íà cuà iá-te ñuu mà. Tètàtnà tàdí nduú-te, te dandahví uun-tè nèhivì ladu yucán, vachi cachí-te xi-né ñà-chuun cahnú nduá nì nihítàhvì-té. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, nsidaa nèhivì ñuu mà, xiníndísà-né yuhù-té, nècuàchì ndahví te nècuàchì cuicà, nsidaa-né tuxí ini-nè ndudu ndiaha xì Dios icúmí-té. ¹¹ Ñàyùcàndüá, cahvi váha-nète, vachi caní tiempu dandahví-tené xì tàtnà xí-te. ¹² Doco na ní sàà Felipe yucán, te nì dàtúi-ne razón ndiaha sàhà ñuhivì ñi xì Dios xì sàhà ichì Jesucristu, dandu nì xinindisá cuàhà nècuàchìmà, te nì cuhì stná-né, tiàa-ne te ñahà-né. ¹³ Dècuèndè stná Simón mà, nì xinindisá stná-te, te nì cuhì stná-te. Dandu iin-ni nì tenchicùn stná-te Felipe, ndulócò cuàhà-té, vachi nì xini-te cuú cuàhà milagru ndiaha, cuàhà milagru fuerte.

¹⁴ Daaní, nècuàchì apóstol ndoó ñuu Jerusalén, nì xinitnùhu-ne ñà-ndüá nì cuu ladu Samaria yucán, ñà-sàni xinindisá cuàhà stná nècuàchì ladu yucán ñà-ndüú palabra ñi xì Dios. Ñàyùcàndüá, nì techuún-né compañeru-nè Pedro xì Juan ¹⁵ ñà-cùhùn-nè ñuu mà, te càcàn tàhvì-né nùu Dios sàhà-ñá nandèe stná Espíritu ñi xí-yá ini anima nsidaa nècuàchì yucán. ¹⁶ Vachi tàñáha ga nihítàhvì nècuàchìmà Espíritu ñi, cuisi-ñá nì cuhì-né na ní xinindisá-né Stoho-ndà Jesús. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì sàà Pedro xì Juan yucán, te nì chitàndòó-né ndahà-né dìnì nècuàchìmà, te nì nandèe Espíritu ñi xì Dios ini anima-nè.

¹⁸ Doco Simón ma, na ní xini-te nansa nì nihítàhvì nècuàchìmà Espíritu ñi xì Dios ñà-nì sàcuítandoó ndahà apóstol dìnì-né, dandu nì cahìn-te dìhùn nùu nècuàchìmà, ¹⁹ cachí-te:

—Cuàhatahvì stná-nsià yuhù ndudu ñi mà, vachi cuní stná chitàndòì ndahí dìnì nèhivì, te nihì stná-né Espíritu ñi xì Dios —nì cachì-te.

²⁰ Doco nì cachi Pedro xì-té:

—Ni sàà-ní ndañuhu dahuun-ní xì dìhùn xí-ní ñà-tùxí ini-ní vátuni cuyàhvì tàhvì ndiaha-nda nùu Dios. ²¹ Có-ndüá ducán cucuu-ní xì chuun yohó, vachi anima chicuèhé icúmí-ní nùu mii-yá. ²² Te vichi xiñuhu cuu-ní arrepentir sàhà cuàchì nì quida-ní, te càcàn tàhvì-ní nùu-yá, áma cuicáhnù ini-yá sàhà-ní ñà-nì nacani quini guá ini-ní. ²³ Vachi sàni cundaà ini, cuàhà gá cúmbìdia ini-ní, te ñuhú ini-ní, vachi sadí cuàchì-ní nùu-ní —nì cachi Pedro.

²⁴ Dandu nì cachi Simón mà:

—Càcàn tàhvì-nsiá nùu Stoho-ndà Señor sàhí ñà-màsà cúú xí ni-ñàha nacua nì cachi-nsiá jaàn.

²⁵ Daaní, Pedro xì Juan, chicá nì càhàn gà-nè (xì nècuàchì ñuu mà) palabra ì xí-yá sàhà ichì ndiaha Stoho-ndà Señor.

Dandu mànuhù cuéyàà-nè ñuu Jerusalén, nì yàha-ne cuàhà ñuu cuati ndé ndoó nècuàchì samaritanu, te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì mà ñà-nduú razón ndiaha xí mii-yá.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñuu Etiopía

²⁶ Dandu nì quixi iin ángel xì Stoho-ndà Señor, nì càhàn-nè xì Felipe, cachí-nè:

—Quihin-ní ichì cuahán-ní ladu sur ndé cachi sàà-ní ichì cuàhàn ñuu Jerusalén xì ñuu Gaza; te ichì yucán, yucù nduá.

²⁷⁻²⁸ Ñàyùcànduá, nì quihin nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-ní, yucán yáha stná iin tiàa ñuu Etiopía. Iin nècuàchì eunuco nduú-né, te chuun cahnú nihí-né nùu Candace, divi ñahà dandacú nùu ñuu Etiopía yucán, vàchi ana ndiaá xì ñà-cuicà ñahà mà nduú-né. Te vichi sàmànùhù-né ñà-nì sàhàn-nè ñuu Jerusalén nì cahvi-né Dios. Te xicá-né carreta xi-ne, cahví-né tutu ì nì tiàa profeta nani Isaías. ²⁹ Dandu Espíritu Ì xí Dios, nì càhàn-yà xì Felipe, cachí-yá:

—Cuahán ndé cuàhàn carreta yucán, cutnahu xì nècuàchì mà cùhùn.

³⁰ Ñàyùcànduá nì dàyáà Felipe nì sànihì-né carreta mà, te nì tiacu-nè cahví nècuàchì mà tutu nì tiàa Isaías. Ñàyùcànduá, nì xicàn tnùhù-né nùu nècuàchì mà:

—¿A sànihì inì-ní ñà-nduá cahvi-ní, á cóó?

³¹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còó, mà cúí, vàchi còò iin cachi xí' nansa cuní cachà sàhà-ñá ducán mànihì inì.

Dandu nì sàcùndàhvì nècuàchì mà nùu Felipe ñà-nì nàná stná-nè nùu carreta, te cutnahá-né cundoo-ne mà.

³² Te tutu ì cahví nècuàchì mà, dohó cachí meru ndé cahví-né:

Na ian ndaca-nda iin riì cuàhàn-si ndé cui-si, ducán nì saca stná-te ndómà cuàhàn ndé cui-ndà, te divi na ian cuhíhín iin riì tì na dátê-si, ducán nì quida stná ndómà, cóni càhàn-ndà. ³³ Doco nèhivì, nì cahíhì ini-nèndó. Ndahví nì quida-ne, nì dàtnátuu-nèndó nùu juez, te nì dàcuídà cuàchi uun-nèndó, mate còò cuàchi-nda, dandu nì sahnì-nèndó. Te vichi mà cóó gá ni-iin descendencia xi-nda cahan nèhivì, (cachí tutu mà).

³⁴ Dandu nì cachi nècuàchì mà xì Felipe:

—Quida sacù-ní favor, cachì-ní xí'; ¿ìndù nèhivì càhàn tutu yohó sàhà-xí? Isaías nì tiàa xán, doco ¿a divi mii-né càhàn sàhà-xì, te ò sàhà inga-nè?

³⁵ Dandu nì quesaha Felipe nì nacani-ne ñà-nduá cuní cachi palabra meru ndé cahví nècuàchì mà, te nì cachitnùhu nsihi-ne nansa iá ichì Jesús.

³⁶ Daaní, nì casaà-nè iin xaan ndé ñuhú tècuí. Te nì cachi tiàa ma:

—Cundehè-ní, yucán ñuhú tècuí. ¿A iá ñà-cùmánì quide? vàchi cuní cuhì stnàì vichi.

³⁷ Dandu nì cachi Felipe:

—Nú ndisa, iin-ni nihnú vàha inì-ní, vátùni.

Dandu cachí nècuàchì mà:

—Yùhù xiníndisê Dèhemani Dios nduú Jesús.

³⁸ Ñàyùcànduá, nì dàndàcú nècuàchì mà ñà-cucuiin carreta xi-ne, te nduì-nè nì nuu-ne cuàhàn-nè ndé ñuhú tècuí mà. Te nì quida ì Felipe nècuàchì mà. ³⁹ Dandu nì caquee-ne nùu tècuí mà mànana-ne. Te na iin cachí nì ndiachi Felipe nì quida Espíritu Ì xí Stoho-ndà Señor cuàhàn-nè, nì ndañuhu-né nùu vista xì inga nècuàchì mà. Ñàyùcànduá nì quihin tu nècuàchì mà ichì mànuhù-né, cudí gá stná ini-nè. ⁴⁰ Daaní, Felipe, ndé ñuu Azoto nì natù-ne, te ñuu ñuu nì yàha-ne, dacuítia-nè razón ndiaha xí Dios dècuèndè nì sàà-nè ñuu Cesarea.

9

Nansa ni quìhvi Saulo ichi Jesús

¹ Daaní, Saulo, iin-ni xidà sàstnùhù ini-nè sàhà nècuàchì nchícùn ichi Stoho-ndà Señor. Dana cáhàn-nè, cuàhàn-nè cahnì nsìhí-né nècuàchìmà, cachí-nè. Ñàyùcànduá nì sàhàn-nè nùù dùtù cusáhnù, ² nì xicàn-nè tutu cunihi-ne cùhùn ñuu Damasco (cahvi nècuàchì dandacú) nùù veheñùhu xi nèhivì raza-nè yucan sàhà-ñá ducán nìhì-né permisú nanducu-né nèhivì nchícùn ichi Jesús, te macùnuhni nècuàchìmà quixi-ne presu ñuu Jerusalén, tiàa o ñáha ni cundúú-né. ³ Ñàyùcànduá, nì quihin Saulo ichi cuàhàn-nè ñuu Damasco mà. Te sà-itúú-né sàà-nè ñuu mà, dandu na iin cachí ndè dìquì-xí ansivi nì tnùù fuerte iin luz. ⁴ Te nì sàcasàn-né ñuhù nì quidamà, te nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn cachí xì-né:

—¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xì'?

⁵ Dandu nì cachí Saulo:

—¿Ana nduu-ní, Señor mío?

Te nì cachí tu-ya:

—Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. Doco mii-ní quidá quini-ní xì mii-ní, na ian quidá quisì caní sàhà nùù garrocha —nì cachí-yà.

⁶ Dandu Saulo, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhì guà-nè, te nì cachí-nè:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide, Señor mío?

Dandu cachí tu Stoho-ndà Señor xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán ndacu nuù-ní nansa quida-ní —nì cachí-yà.

⁷ Doco tiàa xícutnaha-xi-né cuàhàn ichi mà, nì yùhí cuaá-te, vàchi nì inini-tè iá ana nì cáhàn, doco còò iin tuí. ⁸ Dandu nì ndacuiin Saulo, te nì nacuna-ne nduchìnuù-né, doco màncùí gá cundehè-né, (vàchi sàni cuaà nduchìnuù-né). Ñàyùcànduá ídítà ndahà tnahá-né nì sàà-nè ñuu Damasco. ⁹ Te yucán nì àa-ne ùnì quivì, có-tùinuù-né, có-xìxì-né, nì có-xìhí stná-nè tècuí.

¹⁰ Te ñuu mà iá stná iin nècuàchì nchícùn xì Stoho-ndà Jesús nani Ananías. Te nì dàcùnì Jesús-nè mii-yá, cachí-yà xì-né:

—¡Ananías!

Te nì naxiconihí-né nùù-yá, cachí-nè:

—Yohó ié, Señor mío.

¹¹ Dandu nì cachí Stoho-ndà Señor xì-né:

—Quihin-ní ichi cuahán-ní calle nani Calle Ndàà, te yucán nanducu-ní iin tiàa nani Saulo. Iin nècuàchì ñuu Tarso nduú-né, te iá-nè vehe iin nèhivì nani Judas. Te vichi iá-nè xicàn tàhvi-né nùì. ¹² Te quivì vitni nì xini-nè iin seña na ian sánì-nè, te nì xini-nè mii-ní nì quìhvi-ní ndé iá-nè, te nì chitandòò-ní ndahà-ní dìni-né, te nì nìhì-né nì natùinuù-né.

¹³ Doco nì cachí Ananías mà:

—Señor mío, cuàhà nèhivì sàni cachí-nè xì' nansa quidá nècuàchìmà, ñà-cuàhà guá sàni dàndòhó-né nèhivì xì-ní ndoó ñuu Jerusalén. ¹⁴ Te vichi yohó sàni quesaa stná-nè nihí-né orden nùù dùtù xícusahnú ñà-tnii-ne nsidaa ana ndácùcahan xi quivì-ní.

¹⁵ Doco nì cachí Stoho-ndà Señor xì-né:

—Cuahán-ní, vàchi sàni nacàxin nècuàchìmà sàhà ñà-quida stná-nè chuun xi, cùhùn-nè cáhàn-nè sàhù sàhí nùù nèhivì ndoó cuàhà inga ñuu, xì nùù stná tè-xíandacú yucán, xì nùù stná nècuàchì Israel. ¹⁶ Te icúmì cachitnùhu stnáì xì-né ñà-cuàhà guá icúmì-né ndoho-ne sàhí —nì cachí Jesús.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nì quee Ananías mà cuàhàn-nè vehe yucán, te nì yàha-ne ndé iá Saulo, nì chitandòò-né ndahà-né dìni nècuàchìmà, cachí-nè:

—Ñàni Saulo, ichi vaxi-ní nì xini-ní Stoho-ndà Jesús. Pues divi-ya nì techuun-xí vaxi ndé iá-ní ñà-natùinuù-ní, te chitu stná anima-ní Espíritu Ìì xì-yá— nì cachí Ananías.

¹⁸ Daaní, vichi duha nì còyo ñà-sàdí nihni nduchìnúu Saulo, nahi chididà dì nì sandua, te nì natùì dahuun nduchìnúu-né. Dandu nì ndacuiin-nè, te nì cuhìi-né. ¹⁹ Te na ní nacuxi-ne, dandu nì ndundee ini-nè. Te divi ñuu Damasco mà nì ndòo-ne itnii gá quivì, nìsa ìa-ne xì nèhivì xì Jesús ndoó yucán.

Nansa nì càhàn Saulo palabra xì Dios ñuu Damasco

²⁰ Daaní, vichi duha nì sàhàn-nè iin iin veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea, nì càhàn-nè sàhù sàhà Jesús ñà-divi Dèhemanì Dios nduú-yá. ²¹ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì ndulocó nsidaa ana iní nì càhàn-nè, te nì ndàcàtnùhù tnahá-né nùu-nè, cachì-nè:

—¿Amádi nècuàchì yohó nduú tiàa nìsa ìa ñuu Jerusalén nìsa dandáñúhù guá xì nèhivì ndácùcahan xì quivì Jesús? Te ¿acóni quésáá stná-nè ñuu-ndà yohó ñà-tnii-ne nècuàchìmà, te cundaca-ñané presu nùhù ñuu Jerusalén ñà-cundoo-ne ndahà dùtù xícusahnú? —Ducán nì cachi nèhivì mà.

²² Doco Saulo, chicá ndee ní càhàn-nè xì nècuàchì raza-nè Judea ñuu Damasco mà, te nècuàchìmà, cóni nánihì tnùnì gá ini-nè nansa naxiconihì-né, vàchi claru nì dàtúi Saulo sàhà Jesús, ñà-divi rey ndiaha xì raza-nè nduú-yá.

Nansa nì càcu Saulo nùu nèhivì raza-nè Judea

²³⁻²⁴ Daaní, nì yàha caní quivì, dandu nì nataca dava tè-raza Judea mà, te iin-nì nì candatnuhu-té ñà-cahni-té Saulo. Ñàyùcànduá, ndui te ñuú ndiatú-te yehè nahnú ñuu mà, áma níhì-té cahni-ténê. Doco nì xinitnùhu-ne nansa cunì tèmà quida-tè xì-né.

²⁵ Ñàyùcànduá, ñuú nì saca nèhivì xì Jesús-nè, cuàhàn-nè dìquì nama ndiadí nùu ñuu mà, te yucán nì dànùú-ñánê yàtà nama mà, inácaa-nè ini iin ìcà sìcàté. ²⁶ Dandu mànuhù-né ñuu Jerusalén.

Ñà-nduá nì quida Saulo na ní nasaa-nè ñuu Jerusalén

Ñuu yucán nì cuni-nè nacuatnahá-né xì dava ga nèhivì xì Jesús, doco nsidaa nècuàchìmà, nì yùhì-nè, vàchi có-xiníndisâ-né ñà-ndàà nduá nchícùn ndisa Saulo ichì mii-yá. ²⁷ Ñàyùcànduá, nì saca Bernabé nècuàchìmà, te ndacá tnahá-né nì sàà nùu nècuàchì apóstol, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nansa nì cuu na ní xini Saulo Stoho-ndà Señor, te nì càhàn-yà xì-né. Te nì nacani stná-nè nansa nì quida Saulo ñuu Damasco, nì càhàn vate cuàhà-né sàhà Jesús ñuu yucán. ²⁸ Ñàyùcànduá, yucán nì ndòo Saulo ñuu Jerusalén, xicánúú-né xì nèhivì xì Jesús. ²⁹ Te cuàhà gá nì càhàn-nè sàhà-yá, cóni yùhì-nè. Dècuèndè stná nècuàchì raza-nè càhàn dàhàn griegu nì càhàn stná xì-né, cuàhà gá nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà. Doco nècuàchìmà, cuisì xícuni-nè cahni-ñánê. ³⁰ Doco dava nèhivì cahvi stná xì Jesús, nì xinitnùhu-ne sàhà peligrù mà. Ñàyùcànduá, nì saca-ne Saulo mà cuàhàn-nè ndè ñuu Cesarea, dandu mànuhù nècuàchìmà ñuu Tarso.

³¹ Daaní, inicutu ladu Judea mà, xì ladu Samaria, xì stná ladu Galilea, nì ndudadí uun; vátùni nataca cuéyàà nèhivì xì Jesús. Ñàyùcànduá nì nacuahandee gá ini-nè, te chicá nì cahvi víi-né Stoho-ndà Señor, vàchi nì chindee stná Espíritu Ìì xì-yá mii-né, te sàhámà chicá nì nducuahà-né.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nani Eneas

³² Daaní, xicánúú Pedro visita inicutu ladu yucán, te nì sàà-nè iin ñuu tii nani Lida ñà-coo-ne visita xì nèhivì xì Jesús ndoó yucán. ³³ Te ñuu mà nì xini-nè iá iin tiàa nani Eneas; ùnà cuìà indúhu-né cama, vàchi sàni dàñà ìi cuerpu xi-ne. ³⁴ Ñàyùcànduá, nì cachi Pedro xì-né:

—Cunaha-ní, Eneas: momentu yohó cuàhàn Jesucristu dandúvaha-ya mii-ní. Ñàyùcànduá ndacuiin-ní, nsida vii-ní cama xi-ní.

Dandu momentu mà nì ndacuiin-nè. ³⁵ Te (nì xicanuu-ne) ñuu Lida mà, xì stná yodò nani Sarón, te nì xini nèhivì-né. Ñàyùcànduá cuàhà nècuàchìmà nì tenchicùn stná-nè ichì Stoho-ndà Señor.

Nansa nì natiacu iin nècuàchì ñahà nani Dorcas

³⁶ Daaní, tiempu yucán nìsa là iin nèhivì xí Jesús ñuu Jope nani Tabita. Te Dorcas nduú quivì-né dàhàn griegu. Te cuàhà gá obra nìsa quida-ne; cuàhà gá nìsa chindee-né nècuàchì ndahví. ³⁷ Doco quivì yucán nì quicuehè-nè, te nì xihì-nè. Ñàyùcànduá, nì dàcùchì nèhivì nsii ma tècuí, te nì chinduhù-néndô iin quartu dìquì-xí pisu ùi. ³⁸ Dandu nèhivì xí Jesús (ndoó ñuu mà), nì xinitnùhu-ne ñà-yatni uun iá Pedro ñuu Lida. Ñàyùcànduá, nì techuún-né ùi tiàa nì sàhàn nì sacundahví xí nùù nècuàchì mà ñà-quixi-ne vichi duha. ³⁹ Ñàyùcànduá, nì quihin Pedro ichì vaxi-ne cutnáhâ-né xí tiàa ma, te nì caquesaa-nè vehe nsii ma. Dandu nì saca nèhivì mà-né nì nana-ne ndè vehe dìquì-xí. Te yucán nì tnàtuu nsidaa nècuàchì ñahà cuàán, itá-né sacú-né, dacuní-nè Pedro vestidu-nè xí dùhnù-né, vachi na nìsa itiacu nsì-Dorcas mà, nì sansìcu-nda sìcoto xí nècuàchì mà. ⁴⁰ Dandu nì cachi Pedro xí nsidaa nèhivì mà ñà-nì cáquéé-né fuera. Te na sàni caquee-ne, dandu nì sàcuìlìn sìsì Pedro, nì xicàn tàhvì-né nùù Dios. Te nì nacuico-né, nì indehè-né ndé indúhu nsii ma, te nì cachi-nè xí ndómà:

—Ndacuìlìn-ní, Tabita.

Dandu nì nacuna nècuàchì mà nduchìnuù-né, te na ní xini-nè Pedro, nì ndacòo-ne. ⁴¹ Te nì chitanini Pedro ndahà-né nì ndacani-ne nècuàchì mà. Daaní, nì cana-ne nsidaa nècuàchì dava ga ñà-nansìhvi-ne, divi ñahàcuàán mà, xí dava ga stná nèhivì xí Jesús. Te nì cachi-nè xí nècuàchì mà:

—Yohó iá Tabita xi-nsia; sàni natiacu-nè.

⁴² Ñàyùcànduá, nì xitià cuentu mà inicutu ñuu Jope nansa nì cuu xí nsii ma, te cuàhà gá nèhivì nì xinindisa-xi Stoho-ndà Señor. ⁴³ Dandu después, caní quivì nì ndòo ga Pedro ñuu mà, iá-nè vehe iin tiàa nani Simón, iin nècuàchì tùha dacáhì iin.

10

Nansa nì sàcùnaha iin soldadu nani Cornelio ñà-cana-ne Pedro quixi-ne vehe-ne

¹ Ñuu Cesarea nì sandoo cuàhà soldadu. “Tè-italianu” nìsa cachi nèhivì ñuu mà xí soldadu ndoó yucán. Te iin capitán xí soldadu mà nani Cornelio. ² Mii-ne xí nsidaa stná nèhivì ndoó vehe-ne, xínduu-ne nèhivì tnùñuhu cahvi ndisa xí Dios, te chívàha ndisa-ne tnùñuhu xí-yá. Te dasán stná-nè cuàhà dìhùn ñà-chindee xí nècuàchì ndahví, te nacuátú cuàhà stná-nè. ³ Te nì cuu iin quivì nahi càhùn nì cuaà nì dàcùnì Dios-nè tuí ndáí vaxi iin ángel quihvi-ne vehe ndé iá-nè mà, te nì cachi ángel mà xí-né:

—¡Cornelio!

⁴ Dandu nì indehè váha-ne ángel ma, te yúhì cuàhà-né; dandu nì cachi-nè:

—¿Ndíà iá, señor?

Te nì cachi ángel mà xí-né:

—Sàni inini Dios ñà-nduá xicàn tàhvì-ní nùù-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùù-yá.

⁵ Ñàyùcànduá, vichi duha techuun-ní nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro quixi-ne. ⁶ Cunaha-ní, iá-nè vehe iin nècuàchì dacáhì xí iin quisi, te yuhù mar indúhu vehe nècuàchì mà. Pues divi Pedro mà icúmì cachi xí-ní nansa ndíà ìcà-ní quida-ní —nì cachi ángel mà, ⁷ te cuàhàn-nè.

Daaní, luegu nì cana Cornelio ùi mozo xi-ne tnàtuu-ne, te nì cana stná-nè iin soldadu xinúcuáchì nùù-né, vachi iin nècuàchì cahvi víi xí Dios nduú stná nècuàchì mà. ⁸ Dandu nì nacani nsìhi-ne xí nècuàchì mà nansa nì cuu, te nì techuún-ñané cùhùn-nè ñuu Jope.

⁹ Daaní, nahi càxíhúi inga quivì na sá-ítúú-né casaà-nè ñuu mà, dandu divi hora mà nì nana Pedro dìnivèhé ndé iá-nè, cuàhàn-nè càcàn tàhvì-né nùù Dios. ¹⁰ Dandu nì quesaha-né nì xihì cuàhà-né doco, te cuní-nè cuxi-ne. Ñàyùcànduá, cuàhàn cuyucun ñà-cudamá-nè. Doco na táñàha ga coo listúàmà, dandu nì dàcùnì Dios-nè iin seña na ian sánì-nè. ¹¹ Nì xini-nè nì nuna ansivi, te yucán iá iin sìcoto na iin dahmà cácuñun nsì-cúmì punta-ñà dìquì-xí, mànuà dècuèndè ndé iá-nè. ¹² Te nì xini-nè ini dahmà mà ñuhú

nsidanuu clase quisi; quisi nahnú, quisi cuàtì, xì quisi nduú laa. ¹³ Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn xì-né, cachí-yà:

—Ndacuiìn-ní cahni-ní quisi jaàn caxì-ní, Pedro.

¹⁴ Doco nì cachi Pedro:

—Còó, Señor mío, mà túhe caxí ñà-quini. Mà túhe caxí ñà-có-ndiá ìqué caxí.

¹⁵ Dandu cachí tu ana cáhàn xì-némà:

—Màsà cächì-ní quini iá-si, vächi Dios nduú yùhù, te sàni cächì, iá viì quisi jaàn —nì cachi-yà.

¹⁶ Ùnì xichi nì cáhàn-yà ducán, dandu nì nana dahmà mà ansivi mànuhá.

¹⁷ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì nacani ini Pedro; ¿ndiá nduá cuní cachàmà? cahan-né. Te divi hora daa sàni caquesaa tiàa nì techuún Cornelio, itá-né yehè, vächi sàni ndàcàtnùhù-nè nùu nècuàchì ñuu mà ndévi iá vehe Simón mà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, meru cáhàn-nè yehè, xicàn tnùhù-né a divi vehe ma iá Simón Pedro, á coó.

¹⁹ Daaní, Pedro, iá-nè nacaní vá ini-nè (ndiá cuní cachi) ñà-nduá nì dàcùnì Dios-nè, te nì cachi Espíritu Ìì xì-né:

—Cunaha-ní, sàni quesaa ùnì tiàa cuní cáhàn xì-ní. ²⁰ Ndacuiìn-ní, nuu-ní, te cuahán-nì xì-né. Màsà nácánì inì-ní, vächi yùhù nduú ana nì cana xi-né.

²¹ Ñàyùcànduá, nì nuu Pedro dècuèndè ndé itá tiàa vächi nùu Cornelio mà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Amádi yùhù cuní-nsià cáhàn xì-nsiá. ¿Índù iin chuun nihí-nsiá vächì?

²² Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—Nùu capitán Cornelio vächi-nsi. Nècuàchì ndàa cuisì inì-xi nduú nècuàchìmà. Chívàha vii-né tnùñuhu xí Dios, te cuú ini nsidaa nècuàchì raza-ní Judea sàhà-né. Te iin ángel Ìì xí Dios nì cachi xì-né ñà-nì caná-né mii-ní cùhùn-ní vehe-ne cáhàn-ní xì-né cunini-ne —nì cacachi tiàa ma.

²³ Dandu nì dàyáha Pedro tiàa ma ini vehe-ne, te yucán nì caquidì nècuàchìmà iin ñuu. Dandu inga quivì nì naquihin-ne ichì ndacá tnáhà-né xì Pedro mànuhù. Te iin ùi nècuàchì ñuu Jope cahvi stná xì Dios, cutnáhà stná-nè xì Pedro cuàhàn. ²⁴ Dandu quivì ùi nì casaà-nè ñuu Cesarea. Te yucán ndiatú Cornelio vehe-ne, mii-né xì tnaha-ne, xì nsidaa stná nècuàchì chicá cutnáhà vaha xi-né, vächi sàni cana-ne nècuàchìmà ñà-quixi-ne vehe-ne. ²⁵ Dandu nì sàa Pedro meru vehe ma, te nì quee Cornelio, nì casàhù-nè xì nècuàchìmà, nì sàcuìn sàsì-né nì cahvi-né nècuàchìmà. ²⁶ Doco Pedro, nì ndacani-ne nècuàchìmà, cachì-nè:

—Ndacuiìn-ní, vächi na tiàa nduú mii-ní, ducán tiàa nduú yùhù.

²⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhù-nè xì nècuàchìmà, te ducán nì cayàha-ne ini vehe, te nì xini Pedro cuàhà gá nèhivì sàni nataca ndòò-mà. ²⁸ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchìmà:

—Mii-nsiá, sà-ínáhà-nsià nansa iá ley xi nsiùhù tè-nduú raza Judea, ñà-có-sàha ley xi-nsi nacuatnahá-nsí xì nèhivì inga ñuu (nahi mii-nsiá). Ni còò stná permisù yàha-nsi vehe-ne. Doco vichi sàni sàni nì cundaà inì nì quida Dios ñà-mà váha cachi-ndà xì nèhivì inga ñuu ñà-có-xiñùhù Dios-nè, te ò nècuàchì sìquini nduú-né. Còó. ²⁹ Ñàyùcànduá, na nì cana-nsia yùhù quixi, cóni cächí á coó. Vichi duha nì quihin ichì váxi. Ñàyùcànduá, cuní cundaà inì ndiá nduá disáhà-xí nì cana-nsia yùhù.

³⁰ Dandu nì cachi Cornelio:

—Cunaha-ní, sàcuàhàn-ndà cùmì quivì, divi hora yohó nahi cáhùnì nì cuaà nì sandua. Te iníhì' iá dòquí, te xicàn tàhvi nùu Dios. Dandu yucán nì ndecunu iin tiàa nì xini, ndiaha gá nchií sìcoto xi-ne. ³¹ Te nì cachi-nè xì: “Cornelio, sàni tiacu Dios xicàn tàhvi-ní nùu-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùu-yá. ³² Ñàyùcànduá, techuun-ní nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro; iá-nè vehe inga Simón, iin nècuàchì dacáhì xì iin. Yuhù mar nduú vehe-ne. Te nú sàni quesaa-nè yohó, dandu icúmì-nè cáhàn-nè xì-ní”.

³³ Ñàyùcànduá, vichi vichi nì dàsàì razón ñà-quixi-ní. Te vátùni nì quida-ní nì quesaa-ní. Te vichi, yohó ndoó nsidaa-nsí nùu Dios ndiatú-nsí cunini-nsi nsidaa ñà-nduá sàni cachi Dios xì-ní —nì cachi Cornelio.

Ñà-nduá nì cachi Pedro na íá-nè vehe Cornelio

³⁴ Dandu nì càhàn Pedro xì nsidaa nècuàchì mà, cachì-nè:

—Vichi sàni cundaà inì, ñà-ndáà nduá, có-càhìchì inì Dios nì-iin nèhivì. ³⁵ Vàchi có-quidá mà, nú cuisì cahvi ví iin nèhivì mii-yá, te quidá ví-né, dandu icúmí-nè ndee vaha-ne nùu-yá, mate nèhivì ndéni ñuu nì cui nì cundúú-né. ³⁶⁻³⁷ Te mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiá ñà-nduá nì cachitnùhu Dios xì raza-nsi Israel, nì dàquésáá-yà iin razón ndiaha nansa nàcùndoo vaha-nda nùu-yá quida Jesucristu. Te Jesucristu, Stoho nsidanicuú nèhivì ñuhiví nduú-yá.

Pues ináhá vaha-nsia ñà-nduá nì cuu, ñà-dihna Juan nì quixi nì càhàn xì nèhivì, te nì quida ì stná-nè nècuàchì mà. Daaní, ndè ñuu Galilea nì quesaha chuun xì Jesús de Nazaret, te dècuèndè inicutu ladu Judea nì xitiá stná palabra sàhà chuun ma. ³⁸ Te ináhá stná-nsiá nansa nì quida-ya, nì nihì fuerte-yà Espíritu ì xí Dios. Ñàyùcànduá, nì xicanuu-ya nì quida-ya milagru ndiaha, nì dándúvaha-ya nsidaa ana ndohó quidá ñà-malu, vachi Yuamáni-yá Dios íá xì-yá. ³⁹ Te nsiùhù, testigu xinduu-nsi, vachi nì xinínùu-nsí nsidaa ñà-nduá nì quida-ya ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Dandu nì sahnì nèhivì-yá. Nchìca cruz nì chituu-neyà. ⁴⁰⁻⁴¹ Doco tìxi ùnì quivì nì natiacu-yà nì quida Yua-yá Dios. Dandu cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùu nèhivì, doco màdì nùu nsidaa-né. Còò, cuisì nùu nsiùhù nècuàchì nì chitnùní inì Dios ndecunu-ya nùu-xí, vachi divi nsiùhù nì nacàxin-ya cunduu ana cuninùu xì-yà na ní natiacu-yà, dècuèndè nì cutnahá stná-yà xì-nsí nì xixi-nsi (nùu mesa). ⁴² Dandu nì sàcùnaha-nsí nùu-yá ñà-dacuítia-nsi palabra sàhà-yà nùu nèhivì, cachi-nsi xì-né ñà-divi mii-yá nì chitnùní inì Dios nsidandaà sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì, nèhivì itiácú, xì nèhivì sàni xihì. ⁴³ Te cunaha-nsiá, divi sàhà mii-yá nì cachitnùhu stná nsidaa nècuàchì nìsa càhàn cuenta xì Dios sàhana, nì cachi-nè ñà-sàhà mii-yá vátùni ndoo cuàchi nsidaa ana cunindisa-xi-yá, te ndacùcahan xì quivì-yà —nì cachi Pedro.

Nansa nì ndè Espíritu ì xí Dios inì anima nèhivì inga raza ndoó vehe Cornelio

⁴⁴ Daaní, meru càhàn Pedro, dandu fuerte nì quixi Espíritu ì xí Dios inì anima nsidaa nècuàchì (inga raza) iníní má. ⁴⁵⁻⁴⁶ Te nì quesaha ní càhàn-nè dàhàn sàà, ndeníhì vaha-ne Dios. Ñàyùcànduá nì ndulocó nècuàchì raza Judea nì quixi xì Pedro, vachi nì xini-nè dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nihitáhvi Espíritu ì xí Dios. ⁴⁷ Ñàyùcànduá nì cachi Pedro xì nècuàchì raza-nè xiníndísá-má:

—Sàni xini-nsiá nansa nì nihitáhvi stná nècuàchì yohó cucumi-né Espíritu ì xí Dios nahi nsiùhù. Ádi còò iin cuní cadi xì nùu-né ñà-cuhì-né vichi.

⁴⁸ Dandu nì cachi Pedro xì compañeru-nè mà ñà-nì ndacùcahan-né quivì Jesucristu, te quida ì-né nècuàchì sàà mà. Ñàyùcànduá, na ní nsihi nì cuhì nsidaa nècuàchì mà, dandu nì sacundahví-nè nùu Pedro ñà-nì còò chíi gá-nè iin ùi gá quivì xì-né.

11

Ñà-nduá nì cachi Pedro na ní càhà-né nùu nècuàchì xiníndísà ndoó ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì xitiá cuentu nansa nì cuu nì xiníndísá stná nècuàchì inga raza mà. Dècuèndè stná ladu Judea nì sàà razón mà, te ñàyùcànduá nì xinitnùhu stná nècuàchì apóstol xì dava ga nècuàchì xiníndísá. ² Sàhájàn na ní nasaa tu Pedro ñuu Jerusalén, dandu nì tnàtuu cuàhà nècuàchì raza-nè nùu-né, te nì quesaha-né xitnùhu-ñané, ³ cachì-nè:

—¿Índù chuun nì quihitnaha-ní xì nècuàchì có-nchìcùn ley xi-nda, te nì yàha-ní vehe-ne nì xixi-nsia?

⁴ Dandu nì nacani nsihi Pedro xì nècuàchì mà nansa nì cuu, te dohó nì cachi-nè:

⁵ —Ñuu Jope ié` xícàn tàhví nùù Dios, te nì dàcùnì-yà yùhù ìñàha. Nì xini iin ñà-nduú nahi dahmà cahnú cǎcùhun nsì-cúmì punta-ñà dìquì-xí, te ndè ansivi nì nua vǎxan ndé ié`. ⁶ Indéhe váhi, te nacánì inì, ¿ndiá nduá ñuhuma? Te yucán ñuhú nsidanuu clase quisi: quisi nahnú, quisi yùcù, quisi cuàti, xì stná laa. ⁷ Dandu nì tiacui cǎhàn iin ana cǎhàn, cachì-yà xì: “Ndacuiìn-nì cahnì-nìsì caxì-nì, Pedro”. ⁸ Doco nì cachì xì-yà: “Còó, Señor mío, mà túhe caxì ni-iin ñà-quini, ni-iin ñà-có-ndiá ìqué caxì”. ⁹ Dandu, inga xichi nì cǎhàn-yà ansivi, cachì-yà xì: “Màsà cachì-nì quini iá-sì, vǎchi Dios nduú yùhù, te sàni cachì, iá vii-sí”, nì cachì-yà. ¹⁰ Ùnì xichi nì cǎhàn-yà xì` ducán, dandu nì nana dahmà xì quisi mà mànuhá ansivi. ¹¹ Daaní, divi hora yucán sàni quesaa ùnì tiàa, itá-né tùvèhé ndé ié`. Ndè ñuu Cesarea nì quixi-ne nandúcú-nè yùhù. ¹² Dandu nì cachì Espíritu Ì xì: “Cuahán-nì, cutnaha-nì xì nècuàchì mà cùhùn, doco màdí cachì-nì a ndísá, á coó”. Dandu ní saqui ìñù compañerúi iin-nì cahvi stná xì Jesús, divi nècuàchì itá yohó, te ndacá tnahá-nsì cuàhàn-nsì (ñuu yucán. Te na ní sàà-nsì), nì quìhvi-nsì ini vehe tiàa nì cana xì. ¹³ Dandu nì nacani-ne xì-nsì nansa nì cuu nì xini-nè iin iin ángel xì Dios ini vehe-ne, te nì cachì ángel mà xì-né: “Techuun-nì tiàa cùhùn ñuu Jope cana-nì Simón Pedro quixi-ne, ¹⁴ vǎchi icúmì Pedro mà cachitnùhu-ne xì-nì iin razón ndiaha nansa cǎcu anima-nì nùù Dios, mii-nì xì nsidaa stná nèhivì vehe-nì”, nì cachì ángel mà. ¹⁵ Daaní, làcà ní quesahì cǎhàn xì nèhivì ndoó yucán, te fuerte nì quixi Espíritu Ì xì Dios dìquì-né, nacua nì quida-ya xì ndohó daa. ¹⁶ Dandu ní nsinuu inì nansa nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà na ní cachì-yà: “Ñà-ndáa nduá, tècuì ñisa quida ì Juan nèhivì, doco mii-nsiá, tìxi Espíritu Ì xì Dios icúmì-nsià nduhì-nsiá”, nì cachì-yà. ¹⁷ Pues divi ducán ndisa nì cuu stná xì nècuàchì inga raza mà, nì nihitáhvi stná-nè Espíritu Ì xì Dios nacua nì nihitáhvi ndohó na ní xinindisa-nda Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcànduá, (nì cundaà inì), divi Dios nduú ana nì quida xì ñà-jaàn, te sàhámà nì nacani inì chicá vǎha màsà cǎdì nùù-yà —nì cachì Pedro.

¹⁸ Dandu na ní nsihi nì inini nècuàchì Jerusalén mà palabra jaàn, dandu nì ndòo vǎha ini-nè, te nì naquimanì-né Dios, cachì-nè:

—Pues ñà-ndáa nduá, dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nihitáhvi ñà-cuu-ne ar-repentir sàhà cuàchi-ne, te ducán cundiatú-nè vida ndiaha nicanicuàhàn —nì cachì-nè.

Nansa nì xinindisá stná nèhivì ñuu Antioquía

¹⁹ Cunaha-nì, divi tiempu nì casahnì nèhivì Esteban nì quesaha stná-nè quida quini-ne xì nsidaa gá nèhivì xì Jesús. Ñàyùcànduá, cuàhà nècuàchì mà nì xitià nihni cuàhàn cuàhà ñuu. Dècuèndè stná ñuu Fenecia nì casaà dava-ne, xì ndè stná ñuu Chipre, xì ñuu Antioquía. Te yucán nì cǎhàn stná-nè palabra xì Dios, doco xì cuisì nècuàchì raza-nè Judea. ²⁰ Daaní, dava nècuàchì ñuu Chipre xì dava stná nècuàchì ladu Cirene, nì casaà stná-nè ñuu Antioquía mà, te mii-né, ndisa, nì cǎhàn-nè xì nèhivì ñuu mà có-nduú raza Judea, nì cachitnùhu-ne ñà-nduú razón ndiaha sàhà Stoho-ndà Jesucristu. ²¹ Te cuàhà gá nì chindee-yànè, vǎchi cuàhà nècuàchì ñuu mà nì xinindisá, te nì tenchicùn stná-nè ichì-yà.

²² Daaní, nì xinitnùhu stná nèhivì xì Jesús ndoó ñuu Jerusalén nsidaájàn. Ñàyùcànduá, nì techuún-né Bernabé cuàhàn-nè Antioquía. ²³ Te na ní sàà-nè yucán, yáha ga nì cudii ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá gracia sàni sàhatahvi Dios nèhivì yucán. Ñàyùcànduá, nì cǎhàn-nè xì nècuàchì mà ñà-siempre Stoho-ndà Señor nì cahvi xi-né. ²⁴ Vǎchi Bernabé mà, vǎha ndisa ini-nè, vǎchi chitu anima-nè Espíritu Ì xì Dios, te xiníndisá fuerte-nèyà. Te cuàhà gá stná nèhivì ñuu mà nì tenchicùn xì ichì-yà.

²⁵ Dandu nì quihin Bernabé mà ichì cuàhàn-nè ñuu Tarso nandúcú-nè Saulo. Te na ní ndacùhun tnahá-né, nì nacuatnahá-né màndixi-ne ñuu Antioquía. ²⁶ Daaní, inii iin cuà totoo nì nataca-nè xì cuàhà nèhivì xì Jesús, nì dàcuàhá tnahá-né. Te cunaha-nì, divi ñuu

Antioquía mà nduú ndé nì quesaha nèhivì cachí-nè cristianu xì nècuàchì nchícùn ichì Jesús.

²⁷⁻²⁸ Daaní, quivì yucán nì casaà stná itnii nècuàchì profeta ñuu mà. Ñuu Jerusalén nì quixi-ne. Te iin-ne nani Agabo; te divi nècuàchì mà nì sàcuìin-nè mahì nèhivì natácá mà, te nì dàcàhàn Espíritu Ìl xí Dios-nè, nì cachitnùhu-ne ñà-vàxi tnama inicutu ñuhiví. Te ñà-ndáà nduá, vàchi ducán nì cuu ndisa tiempu xi rey cahnú nani Claudio.

²⁹ Ñàyùcànduá, (na ní tiacu) nèhivì (ñà-vàxi tnama), dandu nì nacani ini-nè chicá vaha chindee-nè nècuàchì hermanu (ndahví) ndoó ladu Judea, vátuni cuàha iin iin-ne iyuhu según ñà-nduá sáà-nè cuàha-ne. ³⁰ Ñàyùcànduá, nì nacuatnahá dihùn, te nì quida-neà entregar nùu ndahà Bernabé xi Saulo. Dandu nècuàchì mà, nihí-nèà nì sàà (ladu Judea), te nì ndòà ndahà nècuàchì sahnú idónuu.

12

Nansa nì xihì Jacobo, te nì tñii stná Pedro

¹ Daaní, divi tiempu yucán nì dándacú rey Herodes tñii dava nècuàchì natácá cahví xi Jesús, ñà-dandohó-tené. ² Te iin nècuàchì nì ndoho ma nduú ñani Juan nani Jacobo, vàchi nì dándacú rey mà, te nì sahnì-té nècuàchì mà xi espada. ³ Dandu nì xini rey mà cudí ini nècuàchì ñuu mà ñà-nì xihì ndómà, ñàyùcànduá nì nacani ini-te chicá vaha tñii stná-te Pedro. Meru quivì iá vicò xixí-né pan có-ndùtáchí nì sanduamà. ⁴ Ñàyùcànduá nì tñii stná Pedro, te nì sàcundiadi-nè, nì ndòo-ne ndahà soldadu, cùmi cùmi-té nì sandiaa xì-né, te cùmi turnu iá nsiquívì. Te rey mà, cuisì ndiatú-te yàha inga vicò, divi vicò pascua, dandu tavà-té nècuàchì mà ñà-cundehè nèhivì-né, (te cui-né). ⁵ Ñàyùcànduá, yucán iá Pedro, ndiadí-nè vehecàa. Doco nècuàchì natácá cahví xi Jesús, cuàhà gá nì xicàn tàhvì-né nùu Dios sàhà nècuàchì mà.

Nansa nì quee Pedro vehecàa nì quida Dios

⁶ Daaní, nì sàà iin ñuu antes quivì cuàhàn rey mà tavà-té Pedro cundehè nèhivì-né. Te indúhu-né ini vehecàa ma, quidì naà-né. Te itánduhù stná soldadu iin iin ladu-nè, itnii-te cadena nuhní-nè, te xí-ita stná soldadu ndiaá yehè. ⁷ Dandu na iin cachí yucán nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì natnuù iin luz ini vehecàa ma. Te nì tuxìn ndáha ángel mà diin tixì Pedro, nì dándacòo-ñané, te nì cachí-nè:

—Ndacuiin-ní vichi duha.

Daaní, cadena nuhní ndahà Pedro, nì dàñàtnahá miá. ⁸ Te nì cachi tu ángel:

—Nacuhni-ní siuhmatixi-ní, te nacuaiin-ní ndisàn-ní.

Te na ní nsihi nì quida Pedro ducán, dandu nì cachi tu ángel mà xì-né:

—Cundixi-ní dòo-ní, te cunchicùn-ní yùhù cùhùn-ndà.

⁹ Ñàyùcànduá, nì tenchicùn Pedro ángel mà cuàhàn-nè, doco cóni cúndáà ini-nè a ndísá ñà-ndáà nduá cuú xi-né, á coó, vàchi na ian sánì-nè quidá Dios nduá cahan-né. ¹⁰ Dandu nì cayàha-ne ndé iin iin soldadu ndiaá, te después nì yàha stná-nè nùu ingà-te, dandu nì sàà-nè ndé yehè cáa cahnú quee-nda calle ñuu mà. Te nì nuna miá, dandu nì caquee-ne fuera cuàhàn-nè. Te nì sàà-nè ndé nacáhdé-nè inga calle, te yucán nì nacoo ángel mà-nè cuàhàn-nè. ¹¹ Dandu nì sàà Pedro nì cundaà vaha ini-nè, te nì cachi-nè:

—Vichi sàni cundaà ini, ñà-ndáà nduá, nì techuún Stoho-ndà Señor ángel xi-ya, nì sàà-nè nì tavà-né yùhù ndahà Herodes. Te vitni còò gá iñàha cuu xí nacua nì cuni tè-raza Judea cuu xí.

¹² Daaní, na ní nsihi nì nacani ini-nè sàhámà, dandu cuàhàn-nè vehe María nduú dihi Juan Marcos. Te yucán ndoó cuàhà nèhivì sàni nataca, xicàn tàhvì-né nùu Dios. ¹³ Dandu nì dàcàsàn Pedro tranca mà, càsàhú-nè. Te nì quee iin ñahà chii nani Rode vaxi-ñà cunini-ñà ana càhàn. ¹⁴ Te nì nacuni-ñà tàchì Pedro. Doco ñà-cuàhà guá cudí ini-ñà, cóni nácúná-ñà yehè; nì dàyàà-ñà nì nansìhvià vehe, nì cachitnùha xì nèhivì mà ñà-divi

Pedro nduú nècuàchì cáhàn yehè mà. ¹⁵ Doco nèhivì yucán, cóni xíníndísâ-né, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-ñá:

—Ádi sání culocú.

Doco mii-ñá, iin-ni cachí-ña divi ñà-ndàà nduá.

—Còó —cachí-nè—, ádi ángel (ndiaá) xì-né nduú ana cáhàn.

¹⁶ Doco iníní-né casan yehè, cásàhú ìi Pedro. Ñàyùcàndùá nì (caquee-ne nì) nacuna-ne yehè, te nì xini-nè ÿdivi Pedro nduú-né! Ñàyùcàndùá nì ndulocó sàstnùhù-né. ¹⁷ Dandu nì cuu ndahà Pedro ñà-nì cúníní nècuàchìmà ñà-ndùá cuàhàn-nè cachi-nè, te nì nacani-ne nansa nì nìhì-né nì quee-ne vehecàa ma nì quida Stoho-ndà Señor. Te nì cachi stná-nè xì nècuàchìmà (nì cùhùn-nè) cachitnùhu stná-nè xì Jacobo xì dava ga compañeru-nè xíníndísâ. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè inga xaan.

¹⁸ Daaní, na ní tùinuù quivì yucán, cuàhà gá nì ndulocó soldadu, ¿índù cuàhàn Pedro? cahan-té. ¹⁹ Te rey Herodes, nì dándacú-te ñà-nanducù-né cuàhà xaan. Doco cóni nátùì-ne. Ñàyùcàndùá, nì sanicuàchi rey mà sàhà soldadu mà, te nì sahnì-ñátê. Dandu nì quee rey mà ladu Judea cuàhàn-te ñuu Cesarea, te yucán nì ndòo-tè.

Nansa nì xihì rey Herodes

²⁰ Cunaha-ní, xíní ùhì rey mà nèhivì ñuu Tiro xì nèhivì ñuu Sidón. Doco mii-né, cuní-nè nàcùndoo vaha-ne xì-té, vachi ndè ñuù-te quixí ñà-ìtiácú-nè ñuu-nèmà. Ñàyùcàndùá, nì nìhì-né nì nàcùndoo vaha-ne xì iin ana xínúcuáchí nùù-té vehe-tè, divi iin tiàa nani Blasto. Dandu iin-ni nì ndatnuhu nsidaa-né, te nì catnàtuu-ne nùù rey mà tìxi Blasto mà, (áma níhì-né nàcùndoo vaha-ne xì-té). ²¹ Te nì saquìn-te iin quivì (quixi tu nsidaa-né). Ñàyùcàndùá, divi quivì mà nì sàcòo-tè silla cahnú xí-te, ndixí-te sìcoto vii xí-te, te nì càhàn-te sàhù xì nsidaa nècuàchìmà. ²² Dandu yáha ga nì càna fuerte-nè, cachí-nè:

—¡Màdi nèhivì ùún cáhàn! ¡Iin dios nduú ana cáhàn! —cachí-nè, càna-ne.

²³ Dandu vichi duha nì dùcùn rey mà iin castigu nì quida ángel xì Stoho-ndà Señor, vachi cóni tàvâ-te tnùñuhu xí-yá. Ñàyùcàndùá, nì saxì sìndacu inì-te, te nì xihì-te.

²⁴ Doco razón ndiaha xí Stoho-ndà Señor, chicá nì xitià inicutu, te chicá cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì palabra mà.

²⁵ Daaní, na ní nsihì nì xínu chuun nì quida Bernabé xì Saulo ñuu Jerusalén yucán, dandu nì saca-ne Juan Marcos, te ndacá stnahá-né nì quee-ne ñuu mà mànuhù-né.

13

Nansa nì quihin Bernabé xì Saulo iin ichì caní cuàhàn-nè chuun xì Jesús

¹ Ñuu Antioquía mà nì sandoo cuàhà nècuàchì natácá cahvi xí-yá. Te dava-ne nduú nècuàchì chináhá, te dava-ne nduú profeta cachitnùhu razón xì Díos. Te nècuàchì chicá xíquida ducán nì sanduu Bernabé, xì Simón el Negro, xì stná Lucio nì quixi ñuu Cirene, xì stná Saulo, xì stná Manaén, iin nècuàchì dava-ni nì sahnù xì gobernador Herodes.

² Daaní, nì cuu iin quivì na cahvi nsidaa-né Stoho-ndà Señor, te iníhî stná-nè nùù-yá ndoó dòcò-nè, dandu nì cachi Espíritu Ìi xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuaán cunduu chuun xì Bernabé xì Saulo vichi, vachi sàni nacàxin mii-né. Ñàyùcàndùá, nacoò-nsianè nì cùhùn-nè quida-ne inga chuun xì —nì cachi-yà.

³ Ñàyùcàndùá chicá nì inihî-né, te nì xicàn tàhvì stná-nè nùù-yá. Dandu nì chitandòó-né ndahà-né dìni Bernabé xì Saulo (ñà-cunduajàn seña ñà-sàni nìhì nècuàchìmà chuun ndiaha). Dandu nì ndaquìndèè-né xì nècuàchìmà cuàhàn-nè.

Nansa nì quida Bernabé xì Saulo na ní sàà-nè ñuu Chipre

⁴ Ñàyùcàndùá, nì quihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè, vachi sàni techuún Espíritu Ìi-né cùhùn-nè. Te nì sàà-nè ñuu Seleucia. Te yucán nì nana-ne iin barcu cuàhàn-nè ndè iin ñuu cahnú nani Chipre. ⁵ Te meru ñuu ndé nì nuu-ne barcu mà nani Salamina. Dandu

cuàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea iá yucán, te nì càhàn-nè palabra xi Dios. Te cutnàhà stná Juan xì-né, xinúcuàchì nècuàchìmà nùu-né. ⁶⁻⁸ Dandu nì nacàhin-ne inii ñuu mà dècuèndè nì sàà-nè inga orilla mar ndé iá ñuu Pafos. Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xì iin tètàtnà nani Barjesús. Te Elimas nani stná-te, vàchi ducán cachí-nè xì tètàtnà dàhàn yucán. Iin tè-raza Judea nduú stná-te, te càhàn-te razón xi Dios, cachí-te, doco dandahví uun-tè. Pues divi-tè iá nùu iin nècuàchì nchichí cusáhnú ladu yucán nani Sergio Paulo. Te nècuàchìmà, nì cana-ne Bernabé xì Saulo, vàchi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Doco tètàtnà mà, nì càhàn-te dìquì Bernabé xì Saulo, daquítñùhu-tè nùu nècuàchì cusáhnú-má ñà-màsà cúníndísà stná-nè ichì Jesús. ⁹ Dandu Saulo, ò nì càchì stná-ndà Pablo, fuerte nì quixi Espíritu ìl xí Dios ini anima-nè, ñàyùcànduá nì indehè váha-ne tètàtnà mà, ¹⁰ cachí-nè xì-té:

—Ndahví-ní, vàchi dandahví uun-ní nèhivì ñà-cuàhà gá maña quida-ní, te nì-iin ñà-vàha có-cuú inì-ní sàhà-xí, vàchi dèhe ñà-malu nduu-ní. ¿Índù chuun tùha guá-ní datúcù-ní nèhivì ñà-màsà cúnchícùn-nè ichì ndácuìsì Stoho-ndà Señor? ¹¹ Doco cunaha-ní, sàhà-ñà quida-ní ducán, ñàyùcànduá icúmí-ní nìhì-ní iin castigu xi Dios vichi. Icúmí-ní cuaà dahuun-ní iin ratu; nì nduà orá mà cútùì ga nùu-ní —nì cachi Pablo.

Dandu vichi duha nì cuaà nùu témà, te nì nàcuìin tnùu dahuan. Ñàyùcànduá, nì quee-tè cuàhàn-te nanducu-té ana cudítà xì-té cacanu. ¹² Te na ní xini nècuàchì cusáhnú-má ñà-nduá nì cuu, dandu nì xinindísà stná-nè palabra xi Dios, vàchi nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá chináhà Pablo sàhà Stoho-ndà Señor.

Ñà-nduá nì quida Pablo xì Bernabé na ní sàà-nè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia

¹³ Dandu Pablo xì compañeru-nè, nì nana-ne iin barcu, te nì yàha-ne mar, nì sàà-nè ñuu Perga iá ladu Panfilia. Te yucán nì naco Juan-nè mànuhù-né Jerusalén. ¹⁴ Dandu nècuàchìmà, nì quee-ne ñuu Perga mà nì sàà-nè ndè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia. Te quìvì descansu cuàhàn-nè visita veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, te nì sàcùndoo-ne yucán. ¹⁵ Dandu nì cahvi nècuàchì xícusahnú veheñùhu ma tutu nduú ley xi Dios, xì stná tutu ìl nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Dandu nì techuún-né razón nùu Pablo xì Bernabé, cachí-nè:

—Nú iá iin conseju vàha cuàha-nsia nsiùhù, vátùni càhàn-nsià vichi, ñàni.

¹⁶ Dandu nì ndacuiin Pablo, te nì dànáhà ndahà-né ñà-nì cùndóó dádí nsidaa-né, te nì cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì raza xi Israel, xì nsidaa gá mii-nsiá nècuàchì cahvi stná xi Dios, cunini vàha-nsia. ¹⁷ Divi Yua-nda Dios nduú ana càhvì nsidaa nèhivì raza-ndà, vàchi sàhana nì nacàxin-ya xii-ndà ñà-cunduu-ne nèhivì xí-yá. Te na ndoó xíca ìl-né ñuu Egipto, dandu ndiaha gá nì chindee-yánè, nì quida-ya cuàhà milagru nahnú, te nì tavà nsìhí-yánè nùu ñuu mà nì caquee-ne libre. ¹⁸ Daaní, ùì dico cuà nì xicanuu-ne yucù dàná. Te mate ndahví modo xi-ne, doco nì quidandee ini-yà sàhà-né inii cuà mà. ¹⁹ Daaní, después na ní sàà-nè ladu Canaán, dandu nì dàndáñúhú ìl-yà nèhivì ndoó ùsà ñuu nahnú yucán, te nì sàhatahvì-yánè ñuu mà.

²⁰ Daaní, nì yàha 450 cuà, te inii tiempu yucán puru juez nìsa dandacu-xi nùu xii-ndà mà, vàchi ducán nì cachi mii-yá. Te ducán nìsa ìa dècuèndè tiempu nì quesaha Samuel càhàn-nè cuenta xi-ya. ²¹ Dandu nì xicàn xii-ndàmà coo iin rey dandacú nùu-né, (te màdì gá juez). Ñàyùcànduá, nì cachi Dios ñà-iin tiàa nani Saúl cunduu rey xi-ne, iin descendencia xi xii-nda Benjamín, te yua-né nì sanani Cis. Pues divi nècuàchìmà nì dàndacú ùì dico cuà nùu ñuu-ndà.

²² Daaní, después nì dàcúxíó Dios nècuàchìmà, te nì sàha-ya David chuun dandacuma, vàchi dohó nì cachi-yà sàhà-né: “Sàni xinì, vàha ga modo xi dèhe Isaí nani David, te cudí gá inì sàhà-né. (Vàchi ináhì) icúmí-nè quida-ne cumplir nsidaa ñà-nduá cuní coo”, nì cachi Dios. ²³ Dandu nì quida stná-yà comprometer ñà-cunduu iin descendencia ndiaha xí nècuàchìmà ana dacácu xi raza-ndà Israel. Ñàyùcànduá, cunaha-nsiá, divi Jesús nduú

ana ndiaha ma nì chitnùní ini Dios dacácu xi-nda. ²⁴ Doco na táñâha ga quesaha Jesús (càhàn-yà palabra xi-ya), dandu diha Juan nì quixi nì càhàn sàhù xì nsidaa nècuàchì raza-ndà Israel sàhà-ñá nì cùú-né arrepentir, te cuhì-né. ²⁵ Dandu después na sádaa-ní nsihi vida xi Juan ñuhiví yohó, dandu nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè: “¿Ana nduú yùhù, cahan-nsiá? Pues cunaha-nsiá, màdì mii-yá nduí. Doco después na sàni yàhi, dandísá vaxi ana nduú mii-yá. Vàchi yùhù, ni có-nâtùì cundui mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá”, nì cachi Juan.

²⁶ Nì cúníní vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi xì-ndà Abraham, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì dava ga cahví stná xì Dios, vachi nùù mii-nsiá sàvaxi razón yohó nansa càcu anima-ndà, ñánì. ²⁷ Vachi nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén, xì stná tè-xícusahnú nùù-né yucán, cónì cùndàà ini-nè ana nduú Jesús, ni cónì cùndàà stná ini-nè ñà-nduá cuní cachi tutu ìì, mate divi nduá cahví-né cada quivì descansu, te divi nduú stná tutu ndé nì cachitnùhu profeta sàhana ñà-icúmí nèhivì cahnì-néyà. Te divi ducán ndisa nì cuu, vachi tè-xícusahnú ñuu-ndàmà, nì dàyáha-tèyá ndahà nèhivì cahnì xì-yá. ²⁸ Mate còò ni-iin falta xi-ya, doco nì xicàn-te nùù Pilatu ñà-cui-yá.

²⁹ Ñàyùcànduá, divi ducán nì cuu nacua nì cachitnùhu tutu ìì icúmí cuu xi-yá, nì dàndòhò-teyá, (te nì xihì-yà). Dandu nì nanihi nèhivì cuerpu xi-ya nùù cruz, te nì chinduhù-néyà ini cueva. ³⁰ Doco después nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ³¹ Te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù nècuàchì ladu Galilea nì quixi xi-yá ndé ñuu Jerusalén. Caní quivì nì ndecunu-ya ducán, te nèhivì nì xini xì-yá, testigu xínduu-ne, nacání-né xì nèhivì sàhà-yá.

³²⁻³³ Ñàyùcànduá, nsiùhù, cachitnùhu-nsi xì-nsiá iin razón ndiaha, vachi nacua nì quida Dios xì xì-ndà comprometer ñà-icúmí-yà danátíacú-yà Jesús, pues divi ducán sàni quida ndisa-ya vichi tiempu xi ndohó nècuàchì nduú descendencia xi xì-ndà mà. Vachi dohó cachí Dios nùù alabanza ìì, divi alabanza ùì ndé cachí-yà: “Mii-ní, Dèhemaní’ nduu-ní. Sà-itiácù-ní vichi nì quide”. ³⁴ Daaní, iá gá más ñà-nduá nì cachi Dios sàhà-ñá cundàà ini-ndà cuàhàn-yà danátíacú-yà Jesús, te mà cúí gá-yà, ni mà téhì cuerpu xi-ya, vachi dohó nì cachi stná Yuamání-yá xì-yá: “Nacua nì cachi xì David ñà-seguru icúmí cundehè ndahví mii-né, pues divi ducán icúmí quida stnàì xì mii-ní”, nì cachi-yà sàhana.

³⁵ Ñàyùcànduá, nùù inga alabanza ìì iá ndé nì càhàn David xì Dios, te dohó nì cachi-nè: “Mà cuàhà-ní téhì ana ìì xí-ní ini yavi”. ³⁶ Pues (inaha-nda), ñà-ndàà nduá, nì quida vù David mà xì nèhivì ñuu-ndà tiempu xi-ne, nacua nì cachi Dios xì-né, doco nì xihì-nè, te nì ndùxin-ne ndé nì ndùxin xì-né, dandu nì tnànì iquicúñú-nè ñuhù. ³⁷ Doco Jesús, còò. Cónì tnànì iquicúñú-yà, vachi nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios.

³⁸ Ñàyùcànduá, nì cúnáhà nsidaa-nsiá ñà-divi sàhà Jesús vátùni ndutu cuàchi-nda, ñánì. ³⁹ Mate tíxi ley sahnú xí Moisés còò nansa ndoo ndisa cuàchi-nda, doco vichi nú nì cúníndísá-ndá Jesús, dandísá, vátùni, vachi nsidaa ana xiníndísá xí-yà, seguru ndoo nsihi cuàchi-ne. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cúú xí-nsiâ nacua nì cachi nècuàchì sàhana ndé nì cachi-nè:

⁴¹ Cundehè vaha-nsia, mii-nsiá tè-càhíchì inì-xi, vachi cuàhìn quide iin milagru cahnú tiempu xi-nsia. Doco mà cúníndísâ-nsiá, mate claru nì cachitnùhu nèhivì xì-nsiá, te sàhàmà cuisì icúmí-nsiâ ndulocó cuàhà-nsiá, te sàà-nsiâ ndañuhu dahuun-nsia. Ducán nì cachi Dios —cachí Pablo.

Nansa nì càhàn Pablo xì cuàhà gá más nèhivì ñuu Antioquía iá ladu Pisidia

⁴² Daaní, na ní quee-ne xì compañeru-nè veheñùhu ma, dandu nì sacundahví nèhivì cuàhà mà nùù-né áma nácání gá-nè xì nècuàchì mà palabra yucán inga quivì descansu.

⁴³ Ñàyùcànduá, na ní nsihi nì nacuitià nsidaa nècuàchì mà veheñùhu ma, dandu nì tenchicùn cuàhà-né Pablo xì Bernabé, xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te xínduu stná-nè nècuàchì inga raza nì yàha ndé religión Judea mà ñà-cahvi stná-nè Dios. Dandu Pablo

xì Bernabé, nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchìmà ñà-iin-ni nì cúnchícùn-nè ichì-yá ndé nìhì ndisa-nda gracia.

⁴⁴ Daaní, nì yàha ùnà quìvì, dandu nì nataca tu nèhivì, te làcà iyuhu-né nì cumani cunduu nsidanicuú nèhivì ñuu mà nì nataca ñà-cunini-ne palabra ìì xí Dios. ⁴⁵ Doco dava nècuàchì raza Judea mà, na ní xini-nè ñà-cuàhà guá nècuàchì inga raza sàni nataca, dandu nì cumbidia ini-nè, te nì càhàn ùhì-nè dìquì ñà-ndùá nì cachi Pablo; quini ga nì càhàn-nè sàhà (palabra ìì mà). ⁴⁶ Doco Pablo xì Bernabé, cóni yúhì-nè; nì naxiconihí-né nùu nècuàchìmà, cachì-nè:

—Primeru mii-nsiá nì nìhìtáhvì-nsiá cunini-nsia palabra ìì xí Dios, doco vichi sàni cahìchì inì-nsia palabra mà, na ian có-cùnì-nsiá natùì-nsia cucumi-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn. Ñàyùcàndùá icúmì-nsì càhàn-nsì razón mà xì nèhivì inga raza yohó. ⁴⁷ Vàchi ducán nì sàcùnaha-nsì nùu Stoho-ndà Dios quida-nsì, vachi dohó nì cachi-yà (xì Jesús):

Sàni sàhi mii-ní chuun ñà-danátñù-ní ini anima nèhivì nsidanicuú raza. Sàhà mii-ní icúmì càcu anima nèhivì ndoó dècuèndè ñuu chicá xica ñuhivì, nì cachi Dios.

Ducán nì cachi Pablo. ⁴⁸ Te na ní nsihi nì inini nsidaa nècuàchì inga raza mà, dandu yàha ga nì cudì ini-nè; palabra vaha ndisa nduá yohó, nì cachi-nè. Dandu nì xinindisá cuàhà nèhivì mà palabra xi-ya, divì nècuàchì nì chitnùnì ini Dios cundiatú anima-xi cutiacu nicanicuahàn. ⁴⁹ Te ducán nì xitià palabra xi Stoho-ndà Jesús inicutu ladu yucán. ⁵⁰ Doco nècuàchì raza Judea (có-xiníndísámá), nì dàquítnùhu-ne nùu ñhà cuicà sàhàn veheñùhu ma, xì nùu stná nècuàchì idónuu nùu ñuu mà, te nì nìhì-né nì ndulocó nsidaa nècuàchìmà nì quida-ne. Ñàyùcàndùá, nì cucuahà sàhà Pablo xì Bernabé, dècuèndè fuerza nì catavà-ñánè ñuu mà cuàhàn-nè. ⁵¹ Dandu nì catù-né sàhà-né ñà-nì cóyo yàcá nì tñia ñuu mà, te (seña nduámà ñà-icúmì nècuàchì ñuu-mà cunsida-ne cuàchi-ne). Daaní, nì quihin Pablo xì Bernabé ichì cuàhàn-nè inga ñuu nani ñuu Iconio. ⁵² Doco nècuàchì xiníndísà nì candò ñuu Antioquía mà, cuàhà gá nì cudì ini-nè (sàhà fe xi-ne), te nì chitu stná anima-nè Espíritu ìì xí Dios.

14

Ñà-ndùá nì caquida Pablo xì Bernabé ñuu Iconio

¹ Daaní, nì sàa Pablo xì Bernabé ñuu Iconio, te nì quìhvi-ne veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea nì càhàn-nè sàhù. Ñàyùcàndùá, cuàhà nèhivì raza-nè ndoó yucán nì xinindisá stná-nè, xì cuàhà stná nècuàchì raza ñuu mà. ² Doco dava nècuàchì raza Judea cóni xiníndísámá, nì dacà-né dìni nècuàchì ñuu-nè mà. Ñàyùcàndùá, cóni cùú gá ini nècuàchì ñuu mà sàhà compañeru-nè xiníndísà. ³ Doco Pablo xì Bernabé, caní quìvì nì sandoo-ne yucán, te cuàhà gá nì càhàn vate-né xì nèhivì; cóni yúhì-nè, vachi nì cundee ini-nè Stoho-ndà Señor sàhà gracia xi-ya. Te mii-yá, nì chindee-yánè, te nì quida-ne milagru ndiaha sàhà-ñá cundaà ini nèhivì divì ñà-ndáà nduú palabra chináhà-nè mà. ⁴ Doco nì tàhndè dava nècuàchì ñuu mà. Dava-ne nì ndòo-ne ladu xì nècuàchì raza Judea, te dava-ne nì ndòo-ne ladu xì nècuàchì apóstol. ⁵ Dandu nì nacuatnahá nècuàchì raza Judea mà xì dava ga nècuàchì ñuu mà, xì stná tè-xídandacú, te vaxi nsidaa-né carrera ñà-cùnì-nè quida quini-ne xì Pablo xì Bernabé, cunì-nè cahni-né nècuàchìmà xì yùu. ⁶⁻⁷ Doco nècuàchìmà, nì xinitnùhu-ne ñà-vaxi nsidaa nèhivì mà, te nì xinudèhé-nè cuàhàn-nè ladu Licaonia ndé iá ñuu Listra xì ñuu Derbe xì ranchu cuati xí ñuu mà. Te inicutu ma ní nacàhin-ne nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndùú razón ndiaha.

Nansa nì caquida nèhivì siùmì ñuu Listra, nì cani yuu-né Pablo ñà-cui nècuàchìmà

⁸ Cunaha-nsiá, ñuu Listra mà nisa ia iin tiàa cuhì sàhà-xí, vachi ducán nì quesaa-nè ñuhivì. Te sàhàmà nicanicuahàn iá-nè; mà cùì caca-ne. ⁹ Doco (iin quìvì) na càhàn Pablo, dandu nì inini stná nècuàchì mà. Te na ní indehè váha Pablo-nè, nì cundaà ini-nè

xiníndísâ vâha nècuàchìmà, te sàhámà mà úhì nduvàha-ne. ¹⁰ Ñàyùcànduá, nì càhàn ndee Pablo xì-né, cachí-nè:

—Ndacuiin-ní, cuiin ndaà-ní.

Dandu vichi duha nì ndacuiin nècuàchìmà, te nì quesaha-né xicánúú-né. ¹¹ Te na ní xini nèhivì cuáhà yucán ñà-nduá nì quida Pablo, nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Adi stoho-ndà xínduu nècuàchì yohó, te nì nuu-ne ñuhiví yohó nì nanduu-ne tiàa! —nì cachi nècuàchìmà, càhàn-nè dàhàn mii-né ladu Licaonia yucán.

¹² (Cunaha-nsiá, iin stoho nècuàchì siúmí mà nduú yùú yócò nani) Júpiter, ñàyùcànduá ducán nì cachi-nè xì Bernabé. (Te inga stoho-nè nani Mercurio.) Ñàyùcànduá, divi ducán nì cachi-nè xì Pablo, vâchi chicá càhàn Pablo nùu Bernabé. ¹³ Te ñuu mà nìsa ìa stná iin tiàa dacuxi-xì Júpiter mà ndé iá vèha orilla ñuu mà. Ñàyùcànduá, vèha cuáhàn tèmà xì cuáhà nèhivì, te ndacá stná-te idunsiquì nì nducutu xì ita, cuáhàn-te cahni-tésì cunduu-sì promesa nùu Pablo xì Bernabé nì cùí. ¹⁴ Doco na ní xinitnùhu nècuàchìmà sàhájàn, dandu nì dàcuàchí-né orilla sìcoto xì-ne (ñà-nì cuduchi guá ini-nè), te nì dàyáà-nè nì quihvi-ne mahì nèhivì cuáhà yucán, te nì càna ndee-né xì nècuàchìmà, cachí-nè:

¹⁵ —¡Ay, señores! Mäsà quidá-nsiá xì-nsí ducán, vâchi iin-nì xínduu stná-nsì nèhivì ùún nahi mii-nsiá. Te divi vâxi-nsi cachitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-ndiá ìcà-nsiá nacoo-nsia yùú yócò yohó, vâchi còò ni-ñàha quidá, te cunchicùn-nsiá Dios iá nicanicuahàn, vâchi cuisì mii-yá nì quidavàha xì ansivi xì ñuhù íchí, xì mar, xì nsidaa gá ñà-lá ñuhiví. ¹⁶ Te tiempu nì yàha xì-nda nì sàha-ya nèhivì lugar cundoo-ne ñuhiví modo xì mii-né, ¹⁷ mate siempre sàha-yándó ñà-cundaà ini-ndà nansa iá-yà, vâchi màni gá quidá-yá xì-ndà, dacuún-yá dàvì sàhà-ñá cana ñà-cuxi-nda, te ndenuu ini-ndà, dandu cudìi cuáhà ini-ndà —nì cachi Pablo.

¹⁸ Doco mate ducán nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà, ùhì nì sadi-nè nùu nècuàchìmà ñà-mäsà càhni-né idunsiquì-mà cunduu-sì promesa nùu-né.

¹⁹ Daaní, dava nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Antioquía xì ñuu Iconio, nì quixi stná-nè ñuu Listra mà, te nì dàquítnùhu-ne nùu nèhivì ñuu mà. Ñàyùcànduá, nì cacani yuu nècuàchìmà Pablo, nì sahnì-ñánê nì cahan-né. Dandu ñuhú nihni-ne nècuàchìmà cuáhàn-nè iladu ñuu mà, te yucán nì nacoo-ñané. ²⁰ Doco después na sàni nataca nècuàchì xiníndísâ ndé indúhu-né, dandu nì ndacuiin-nè mànuhù-né ñuu mà inga tu. Daaní, inga quivì cutnàhâ-né xì Bernabé nì quihin-ne ichì cuáhàn-nè chicá nùu-xì ndè ñuu Derbe. ²¹ Te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha xì Dios. Ñàyùcànduá, cuáhà nècuàchìmà nì xinindisá stná, te nì dàcuàhá-né palabra xì-ya.

Daaní, nì quihin tu Pablo xì Bernabé ichì mànuhù-né, nì nayàha-ne ñuu Listra xì ñuu Iconio, te nì nasaa-nè ñuu Antioquía. ²² Te iin iin ñuu ndé nì nayàha-nemà nì nacuahandee ini-nè nèhivì xiníndísâ, cachí-nè xì nècuàchìmà ñà-iin-ni nì cúníndísâ vâha-ne, te quidandee stná ini-nè, vâchi cuáhà vida icúmí yàha nsidaa nèhivì cuní sàa ñuhiví ìi xì Dios. ²³ Te iin iin ñuu mà nì quida stná-nè nombrar iin ùi nècuàchì sahnú cunduu ana codònùu nùu nèhivì xì Jesús ndoó yucán. Te na ní cuu nècuàchìmà nombrar nì xicàn tàhvi cuáhà-né nùu Dios, te nì inihì stná-nè. Dandu Pablo xì Bernabé, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchì xiníndísâ-má:

—Yohó nì ndóo-nsia ndahà Stoho-ndà Señor, vâchi divi-ya nduú ana sàxiníndísâ-nsiá vichi —nì cachi-nè.

Nansa mànuhù Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía iá ladu Siria

²⁴ Daaní, nì nayàha-ne ladu Pisidia, xì ladu Panflia, ²⁵ te nì nasaa-nè ndè ñuu Perge. Te na ndoó-né yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha xì Dios. Dandu nì yàha-ne chicá nìndè dècuèndè ñuu Atalia; ²⁶ te yucán nì quécoyo-ne iin barcu, nì yàha-ne mar, mànuhù-né ñuu Antioquía, vâchi divi yucán nduú ñuu ndé nì cachi nèhivì xì-né ñà-nì cùhùn-ne chuun xì Dios, te nì cùcúmí-nè cuáhà gracia xì-ya. Te vichi ndisa, sàni xìnu vîi chuun xì-ne mà.

²⁷ Daaní, ñuu Antioquía mà nì dànátácá tnahá-né xì nsidaa nècuàchì xiníndísâ, te nì nacani nsihi-ne xì nècuàchì mà nansa nì chindee Dios-nè, te nì sàhatahvì-yá nì xiníndísá stná nècuàchì ñuu xìcà. ²⁸ Dandu caní quìvì nì ndòo Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía mà, cutnáhá-né xì dava ga nècuàchì nhícùn ichì-yá.

15

Ñà-nduá nì ndatnuhu nèhivì xí Jesús na ní nataca-nè ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ñuu Antioquía yucán nì casaà stná dava nècuàchì ñuu Judea. Te nì quesaha-né dacuahá-né nèhivì xiníndísâ, te dohó nì cachi-nè:

—Fuerza màcòo seña xì Dios ìcà-nsiá, vàchi nú coó, còo salvación xi-nsia, vàchi ñà-jaàn nduú estilu nì nacoo xì-ndà Moisés.

² Dandu Pablo xì Bernabé, cuàhà gá nì cuàà-nè xì nècuàchì mà, te nì cucahnú chuun ma. Ñàyùcànduá, nduì-nè nì caquee-ne nombradu xì itnii gá nèhivì ñà-cùhùn-nè ñuu Jerusalén nataca-nè xì nècuàchì apóstol xì stná nècuàchì sahnú idónuu yucán, te ndatnuhu víi nsidaa-né sàhà chuun ma.

³ Ñàyùcànduá, nèhivì xí Jesús ñuu Antioquía yucán, nì sàndaca ichi tnahá-né, te cuàhàn nècuàchì nombradu mà. Nì yàha-ne ñuu Fenicia, xì ñuu Samaria, te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì xí Jesús, nì nacani-ne nansa nì quìhvi cuàhà nècuàchì ñuu xìcà ichi mii-yá. Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì cudii ini nècuàchì iníní má.

⁴ Daaní, na ní sàà nècuàchì nombradu mà ñuu Jerusalén, dandu nì casàhú stnahá-né xì nècuàchì apóstol xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xí Jesús. Te nì nacani-ne nsidaa ñà-nduá nì quida-ne, xì nansa nì chindee Dios-nè sàhà chuun nì sàhàn-nè. ⁵ Doco dava nècuàchì fariseu xiníndísâ stná ichì-yá, nì ndacuìta-ne, te nì cachi-nè:

—Nsidaa tiàa inga raza mà, xiñuhu màcùtuu stná seña xì Dios ìcà-né, te màcùnaha stná-nè ñà-nì chivàha-ne ley sànahà xí Moisés —nì cachi-nè.

⁶ Ñàyùcànduá, nì nataca cànúú nsidaa nècuàchì apóstol, xì nsidaa gá stná nècuàchì sahnú idónuu, te nì ndatnuhu-né sàhà chuun ma. ⁷ Cuàhà gá nì càhàn-nè; dandu nì ndacuiin Pedro, te nì cachi-nè:

—Sà-ìnáhá-nsiá nansa nì quida Dios sàcuàhàn-ndà itnii cuà, ñánì. Nùù tàcà-ndà nì cachi-yà ñà-yùhù cunduu ana càhàn xì nècuàchì inga raza sàhà-ñá cunini stná-ne razón ndiaha xí-yá, te cuníndísá-né. ⁸ Te sàhà ñà-ìnáhá-yà nansa iá anima nsidanicuú nèhivì, ñàyùcànduá nì quida-ya xì nècuàchì mà nacua nì quida stná-yà xì ndohó daa, nì sàhatahvì stná-yànè Espíritu Ìì. Dandu nì cundaà ini-ndà, stná nècuàchì mà sàni ndee vàha nùù-yá.

⁹ Te sàhà-ñá iin-ni ndeníhì vàha-ya ndohó xì stná mii-né, ñàyùcànduá nì nsida ndoo stná-yà cuàchi anima-nè na ní xiníndísá-né. ¹⁰ Doco vichi ¿índù chuun có-ndòo ini-nsià xì ñà-nduá nì quida Dios, te cachí-nsià xì nècuàchì inga raza mà ñà-fuerza chivàha stná-nè estilu sànahà ma, vàchi nahi yugu vèe nduá? Ni mii-nda, te ni xì-ndà, cóni cúndéé ini-ndà chivàha-ndañá. ¹¹ Còó, (ni mà cácu stná-ndà sàhà ley mà), vàchi xiníndísá-ndá ñà-sàhà cuisì gracia xi Stòho-ndà Jesucristu icúmí càcu anima-ndà, te divi ducán stná xì nècuàchì inga raza mà, sàhà cuisì gracia xi-ya càcu stná-nè —nì cachi Pedro.

¹² Daaní, dadí uun nì nàcùndoo nèhivì cuàhà mà, dandu nì nacani stná Bernabé xì Pablo ñà-ndiaha guá nì quida Dios na ní xicanuu-ne mahì nèhivì inga raza, te nì chindee-yànè nì quida-ya cuàhà milagru ndiaha yucán, cuàhà milagru fuerte. ¹³ Daaní, nì nsihi nì cacahàn nècuàchì mà, dandu nì càhàn stná Jacobo, cachi-nè:

—Cunini vàha-nsiá ñà-nduá cuàhàn cachi, ñánì. ¹⁴ Sàni nacani Simón (Pedro) xì-ndà nansa nì quida Dios (sà-íá tiempu), nì indehè ndahví-yà nècuàchì inga raza, te nì quesaha-yá nì nacàxin stná-yànè ñà-cunduu stná-nè nèhivì xí-yá. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná libru nì tiàa nècuàchì profeta sànahà, vàchi dohó cachí iin tutu mà:

¹⁶ (Cáhàn Dios, cachí-yà): “Icúmî naxicocuîñ después, te nachindee saa-túí nècuàchì descendencia xì David, vàchi cuàhà tnùndoho sàni yàha-ne; doco ndiaha mánì icúmî-nè nàcùndovii-né quide. Na ian nduyucun saa iin vehe sàni chàhmà, ducán icúmî raza David mà nanihitáhvi sàà-né quide. ¹⁷ Te nú ducán, dandu nsidaa stná nècuàchì raza dava ga inga ñuu, icúmî stná-nè nanducu-né yùhù ana nduú Stoho ñuhìví, vàchi nèhivì-xì xínduu stná-nè”.

¹⁸ ‘Ducán nì cachi Stoho-ndà Señor, vàchi dècuèndè chicá sàhana sàni cachitnùhu-ya ñà-dùcán icúmî cuu.

¹⁹ ‘Ñàyùcànduá, yùhù cachí` xì-nsiá sàhà nècuàchì inga raza sàni caquìhvi ichì Dios: chicá vaha màsà cuáhachuún gá-ndàné xì ley sàhana ma. ²⁰ Chicá vaha tiaa-nda iin tutu dacùhùn-ndà nùù-né, te cachí-ndà xì-né ñà-mà váha caxi-ndà comida nì sàcùndoo nùù yùù yócò, vàchi sàni ndòo quinia. Nì màsà cáhàn-ndà xì ni-iin nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. Nì màsà cáxi-nda cuñu quisi dacuáhnà uun nèhivì. Te màsà cúxí stná-ndà nì. ²¹ (Cuisi ñà-jaàn-ní xiñuhu chivàha-ne), vàchi ley xì Moisés mà, dècuèndè sàhana ndoó cuàhà tiaa iin iin ñuu chináhà xán, te cada quivì descansu cahví-néà ndé natácá-nè veheñuhu —nì cachi Jacobo.

²²⁻²³ Daaní, chicá nì ndatnuhu nècuàchì apóstol, xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xì Jesús, te nì nacàxin-ne ùi nècuàchì idónuu mà ñà-cutnahá-né xì Pablo xì Bernabé cùhùn-nè ñuu Antioquía, cunihi-ne carta-mà cùhùn. Te nècuàchì nì caquee nombradu mà, iin-ne nani Judas Barsabás, te inga-nè nani Silas. Te dohó cachí tutu mà: “Nsiùhù tè-icúmî chuun nùù Jesús, xì stná nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xì mii-yá, cásàhú-nsì xì mii-nsiá nècuàchì ñani-nsì inga raza ndoó ñuu Antioquía xì ladu Siria xì ladu Cilicia. ²⁴ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhu-nsi nì sàhàn dava compañeru-nsì yucán ndé ndoó-nsiá, te nì dānācānī ini-nè mii-nsiá ñà-nì cachi-nè ñà-fuerza màcòo seña xì Dios icà-nsiá, te fuerza chivàha stná-nsiá ley sàhana, nì cachi-nè. Ñàyùcànduá nì ndulocó-nsiá nì quida-ne. Doco màdì nùù nsiùhù nì ndàcú nùù-né ñà-dàcuàhá-né ducán, còo. ²⁵ Sàhà ñà-jaàn nduá iin-ni nì ndatnuhu váha nsidaa-nsì, te nì cachi-nsì chicá vaha nacàxin-nsi iin ùi nèhivì cutnahá xì ñani màni-ndà Bernabé xì Pablo sàà ndé ndoó-nsiá. ²⁶ Vàchi sà-ínáhà-nsiá nècuàchì mà, (ñà-cuàhà guá vida) sàni yàha-ne sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dècuèndè cuàhàn-nè cui-nè nì cuì. ²⁷ Pues divi-ne sàni techuún-nsì, te cutnàhà stná-nè xì Judas xì Silas casaà ndé ndoó-nsiá ñà-cachitnùhu nsidaa-né nansa iá ñà-nduá nì ndatnuhu-nsì. ²⁸ Vàchi cachí Espíritu Ìi xì Dios, te cachí stná nsiùhù, chicá vaha màsà dānācū-nsì ñà-chivàha-nsia cuàhà iñàha, cuisì iin ùi ley nduá chicá xiñuhu, divi ñà-yòhó: ²⁹ ñà-màsà cáxi-nda ñà-nduá nì sàcùndoo nùù yùù yócò, te màsà cúxí-ndà nì; nì màsà cáxi-nda cuñu quisi nì sàhnà uun; te ni-iin nèhivì, màsà cáhàn-nè xì ana cóni nándàhà xì-né. Cunaha-nsiá, nú nì chivàha ndisa-nsia ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida vii-nsiá cundua. Nì cúcuéé ni-nsia”. Ducán cachí tutu mà.

³⁰ Ñàyùcànduá, nì techuún nècuàchì Jerusalén mà nsidaa nècuàchì nombradu mà cuàhàn-nè ñuu Antioquía. Te na ní casaà-nè yucán, nì dānācācā tnahá-né xì nsidaa nècuàchì xiníndísá-xí-yâ, te nì quida-ne entregar tutu mà. ³¹ Te na ní nsihi nì cahvi nècuàchì mà tutu mà, dandu cuàhà gá nì cudì ini-nè, vàchi cuàhà gá nì chindee razón mà mii-né. ³² Dandu, Judas xì Silas, nì cáhàn stná-nè nì nacuahandee ini-nè nsidaa nèhivì xì Jesús ndoó yucán, vàchi nduú stná-nè profeta cachitnùhu razón xì Dios. Ñàyùcànduá chicá nì sàà nècuàchì mà nì sàcùnihnu vaha ndisa ini-nè mii-yá.

³³ Daaní, yucán nì candò Judas xì Silas itnii gá quivì, dandu nì ndaquìndèè stnahá-né, te nì naquimanì váha stnahá-né, cuàhàn-nè quihìn-ne ichì nùhù-nè. ³⁴⁻³⁵ Doco Silas, nì nacani ini-nè ñà-ndòo chii gá-nè yucán. Stná Pablo xì Bernabé, nì candò stná-nè yucán. Ñàyùcànduá, mii-né xì cuàhà gá stná-nè, iin-ni nì chinaha stnahá-né ñà-nduú palabra xì Stoho-ndà Señor, te nì cáhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha nansa càcu-ne.

Nansa nì quihin Pablo ichì cuàhàn-nè ñà-ùì cacanu-ne xì Palabra xì Dios

³⁶ Daaní, nì yaha chii tiempu, dandu nì cachi tu Pablo xì Bernabé:

—Cùhùn tu-nda naxicocuñ-ndà nsidaa ñuu ndé nì sàhàn-ndà nì càhàn-ndà palabra xi Stoho-ndà Señor, te nàcòtò-ndà ñanìtnaha-nda cahvi xi-yá ñuu yucán sàhà ñà-cundaà ini-ndà nansa nihi-né cuàhàn —nì cachi Pablo.

³⁷ Doco Bernabé, nì nacani ini-nè cundaca stnahá stná-nè xì Juan Marcos cùhùn.

³⁸ Doco Pablo, cóni cùnì-nè, vachi tuxí íní-nè, mà váha cundaca-ne nècuàchì mà cùhùn, vachi na ní sàhàn-nè ñuu Panfilia daa, nì nacoò nihni nècuàchì mà-né màndixi-ne, cóni sàhàn gà-nè chii gá nùù-xí quida-ne chuun ma. ³⁹ Ñàyùcànduá, nì cuàà Pablo xì Bernabé sàhà chuun ma; mànicuì cundoo-ne de acuerdo; dècuèndè nì sàà-nè nì tàhndè dava-ne. Sàhámà nì saca Bernabé Marcos mà, nì canana-ne barcu cuàhàn-nè ñuu Chipre. ⁴⁰ Daaní Pablo, nì saca-ne Silas ñà-cutnahá-né cùhùn. Dandu nècuàchì hermanu ndoó yucán, nì xicàn tàhvì-né nùù Dios sàhà nècuàchì mà ñà-nì chindéé gracia xi-ya mii-né ichì cùhùn-nè. Ñàyùcànduá, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, ⁴¹ nì nacàhin-ne ladu Siria xì ladu Cilicia, te iin iin ñuu ladu yucán nì càhàn-nè xì nèhivì cahvi xi Jesús nì nacuahandee ini-nè nècuàchì mà.

16

Nansa nì quesaha Timoteo xicánúú-né cutnáhâ-né xì Pablo xì Silas

¹ Daaní, nì nasaà Pablo xì Silas ñuu Derbe xì ñuu Listra. Te yucán iá iin nècuàchì chii nchícùn stná ichì Jesús nani Timoteo. Dèhe iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Te cahvi stná dihi-némà mii-yá. Doco yua-né, iin nècuàchì raza griegu nduú-né. ² Te Timoteo mà, quidá ví ndisa-ne, cachí nsidaa nèhivì xí Dios ñuu Listra xì ñuu Iconio yucán. ³ Pues divi nècuàchì mà cuní Pablo cutnahá stná xì-né cùhùn. Ñàyùcànduá, nì saca-ne nècuàchì mà nì chicoo-ne seña xi raza-nè Judea ìcà-né sàhà màsà cúduchì ini nècuàchì raza-nè ndoó ladu yucán, vachi nsidaa nècuàchì mà, ináhà-nè ñà-iin nèhivì raza griegu nduú yua Timoteo mà. ⁴ Daaní, Pablo xì compañeru-nè mà, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te ñuu ñuu nì nacàhin-ne, nì càhàn-nè xì nèhivì xí Jesús, nì cachitnùhu-ne ñà-nduá icúmì-né chivàha-ne nacua nì sàcùnaha-né nùù nècuàchì apóstol xì dava ga nècuàchì sahnú ñuu Jerusalén. ⁵ Ñàyùcànduá, nì nacuahandee ini nsidaa nècuàchì cahvi xi Jesús ndoó nsidaa ñuu mà, te quivì quivì nì nducuahà gá stná-nè.

Nansa nì dàcùnì Dios Pablo seña xi-ya, te nì xini-nè iin iin nècuàchì ladu Macedonia cana-xi-né

⁶ Daaní, Pablo xì compañeru-nè, nì dandàcú Espíritu ìì xí Dios nùù-né ñà-màsà cùhùn-nè xì razón ndiaha ndè ladu Asia. Ñàyùcànduá, nì yàha-ne ndè chicá nùù-xí cuàhàn-nè, te nì nacàhin-ne ladu Frigia xì ladu Galacia. ⁷ Dandu nì sàà-nè raya ladu Misia, te yucán nì cunì-nè nàcahnde-nè sàà-nè ndè ladu Bitinia. Doco cóni sàha Espíritu ìì xí Jesús quida-ne ducán. ⁸ Ñàyùcànduá, nì yàha ndaà-nè inii ladu Misia, te nì sàà-nè dècuèndè ñuu Troas. ⁹ Dandu ñuú nì dàcùnì Dios Pablo iin seña, nì xini-nè ndè ladu Macedonia, te yucán iin iin tiàa ñuu mà, cachí-nè: “Nahà-ní ladu Macedonia yohó, te chindee-ní nsiùhù”, cachí-nè. ¹⁰ Daaní, ñà-nì sàní Pablo ducán, ñàyùcànduá vichi duha nì nsidayucun-nè ñà-cùhùn-nè yucán, mii-né xì compañeru-nè xì stná yùhù, vachi sàni cundaà ini-nsi, Dios nduú ana techúún-xí-nsì cùhùn-nsì cachitnùhu-nsi xì nèhivì ladu mà ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì tàvâ Dios Pablo xì Silas vehecàa iá ñuu Filipos

¹¹ Daaní, nì nana-nsi iin barcu ñuu Troas mà, te nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu ñà-yàha-nù mar. Te nì yàha ndaà-nsì dècuèndè ñuu Samotracia, dandu inga quivì nì sàà-nsi ñuu Neápolis. Yucán nì nuu-nsi barcu mà, ¹² te cuàhàn-nsì chicá nùù-xí dècuèndè ñuu Filipos. Te divi ñuu mà nduú ndé iá chuun chicá nahnú ladu Macedonia yucán, te ndoó cuàhà stná nècuàchì Roma yucán. Pues divi ñuu yucán nì sàà-nsi nì sandoo chii-nsì itnii quivì.

¹³ Daaní, na ní sàà iin quivì descansu, dandu nì quee-nsi ñuu mà cuàhàn-nsi yuhù yúte ndé siempre natáca itnii nèhivì xicàn tàhvi nùu Dios. Ñàyùcànduá, nì sàà-nsi yucán, nì sàcundoo-nsi, te nì càhàn-nsi palabra xì Dios nì inini nècuàchì ñahà nì casaà stná yucán. ¹⁴ Te iin nècuàchìmà nani Lidia. Ñuu Tiatira nduú ñuu-nè, te chuun quidá-nè nduá dicó-né sìcoto finu moradu. Te cahvi stná-nè Dios. Ñàyùcànduá na ní càhàn Pablo palabra ì, ndiaha gá nì chindee Dios-nè ñà-nì inini vaha-ne ini anima-nè, te nì xinindisá stná-nè palabra mà. ¹⁵ Dandu nì cuhì stná-nè, mii-né xì nèhivì vehe-ne. Te después nì càhàn-nè xì-nsì nì sacundahví-nè nùu-nsì, cachì-nè:

—Nú sàni cundaà inì-nsia ñà-iin nècuàchì nihnú vaha ndisa ini xì Jesús nduí, dandu yàha-nsia vehi cundoo chii-nsiá —nì cachì-nè.

Te vátuni nì cundee-né nì candisá-nsì cundoo-nsi yucán.

¹⁶ Daaní, iin quivì cuàhàn-nsi ndé xicàn tàhvi-nsì nùu Dios, dandu nì ndacùhun tnahá-nsì xì iin ñahà chii inácaá iin ñà-malu inì-xi, te sàhà ñà-malu-mà tùha-ña cachì-ña suerte xi-nda. Ñàyùcànduá, tiàa xidandacu-xi sàhà-ña, vihi dìhùn níhì-té ñà-tùha-ña cachì-ña suerte xi nèhivì. ¹⁷ Pues divi ñahà chii mà nì quesaha-ña nì tENCHICùn-ña nsiùhù, ndàhì-ña palabra (sàhà-nsì), cachì-ña:

—Tiàa yohó, nècuàchì xinúcuáchì nùu mii-yá dandacú ndé chicá ansivi xínduu-ne, te cachìtnùhu-ne xì-ndà nansa iá ichì ndé càcu anima-ndà —nì cachì-ña.

¹⁸ Pues nsiquivì nì quida-ña ducán, dècuèndè màni cundéé gá ini Pablo. Ñàyùcànduá, nì nacuico-né yàtà-né nì càhàn-nè xì ñà-malu iá inì-ña, cachì-nè:

—Ndàcùcahín quivì Jesucristu, te dandacuí nùu yohó nì yúxìn-yó ini ñahà chii jaàn, te cuàhàn.

Dandu vichi duha nì quee ñà-malu cuàhàn.

¹⁹ Doco tiàa xínduu patrón xi-ña, nì cundaà inì-te ñà-mà níhì gá-te dìhùn sàhà-ña. Ñàyùcànduá, nì catnii-tè Pablo xì Silas, te nì dìtá-tené cuàhàn-te xi-né dècuèndè inì-xi ndé ndoó nècuàchì dandacú. ²⁰ Te yucán nì dàtnátuu-tèné nùu nècuàchì nsidándà sàhà chuun, te nì cachì-te xì nècuàchìmà:

—Tiàa yohó, tè-raza Judea xínduu-tè, te cuàhà gá quidá tóntò-te nècuàchì ñuu-ndà.

²¹ Dín estilu chinàhà-te, mate có-sàha ley xi-nda candisá-nda estilu mà. Còò permisù chivàha-ndaña, vachi nècuàchì romanu nduu-nda.

²² Dandu nèhivì cuàhà itá yatni yucán, nì xidà stná ini-nè, ñàyùcànduá nì dandacú juez mà ñà-tavà-té sìcoto xi nduì-nè, te cani-tèné xì vara. ²³ Te na ní nsihi nì sahnì cuì-tené xì vara, dandu nì dàquécoyo-tèné veherà, te nì chinaha-té nècuàchì ndiàá yucán ñà-nì cundiadí vaha nècuàchìmà. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì dàyàha-ne nècuàchìmà ndé chicá inì-xi veherà ma, te nì dàquécoyo-ne sàhà nècuàchìmà mahì iin yutnù cahnú.

²⁵ Daaní, nahi dava ñuu ndoó-né (veherà ma) xicàn tàhvi-né nùu Dios, te nacuátú-né alabanza xi-ya. Te inini stná tè-xíndiadi gá mà. ²⁶ Dandu nanàá nì tnàa fuerte sàstnùhù, te nì ndòyo nihni inii veherà ma, dècuèndè cimientu xan nì xichì stná. Ñàyùcànduá nì nuna nsihi yehè, te nì dàña tnahá nsihi cadena nuhnì tè-ndiadi mà. ²⁷ Dandu nì nsicuihnú ini nècuàchì ndiàá mà, te nì xini-nè nuná yehè veherà. Ñàyùcànduá nì tavà-né espada xi-ne, cuàhàn-nè cahni-né mii-né ni cuì, vachi nì tuxi ini-nè sàni caquee nsihi tè-ndiadi mà. ²⁸ Doco nì ndàhì ndee Pablo, cachì-nè:

—¡Màsà quidá quini-nì xì mí-nì, vachi ndoó nsihi-nsi!

²⁹ Dandu nècuàchìmà, nì xicàn-nè ñà-tnùu nùu-né, te nì quìhvi-ne ndé ini veherà ma, ndé quidì cuisì-né, te nì sàcuìn sìsì-né nùu Pablo xì nùu Silas. ³⁰ Dandu nì tavà-ñánè fuera, te nì cachì-nè:

—Señores, cachì-nsià xì, ¿ndià nduá guide, te càcu animè?

³¹ Dandu nì naxiconihì Pablo xì Silas nùu-né, cachì-nè:

—Cuisì cunindisa-nì Stoho-ndà Jesucristu, te càcu-nì xì stná nèhivì vehe-nì.

³² Dandu nì càhàn-nè xì nècuàchìmà ñà-nduú palabra xì Stoho-ndà Señor, te nì inini vaha-ne, mii-né, xì nsidaa stná nèhivì vehe-ne. ³³ Daaní, divi hora ñuú mà nì saca-ñané cuàhàn-nè xì nècuàchìmà nì nacate-ne mandù icà nècuàchìmà ndé nì dùcùn. Daaní, vichi duha nì cuhii-né xì stná nèhivì vehe-ne. ³⁴ Dandu nì saca-ñané nì nana-ne nì nansihvi-ne vehe-ne, nì sàha-ñané ñà-nì xixi-ne, cudû ini-nè, vâchi sàni xinindisá-né Dios vichi. Te cudû stná ini nsidaa nèhivì ndoó vehe-nemà.

³⁵ Daaní, na ní tùinuù inga quivì, dandu nì techuún juez itnii policía cuàhàn-te cachitnùhu-tè ñà-vàtùni dàña Pablo xì Silas. ³⁶ Ñàyùcànduá, nècuàchì ndiáá xì vehecàa ma, ducán nì cachitnùhu-ne xì Pablo, cachí-nè:

—Sàni dandacú juez dàña-nsiá: sà-íá caquee-nsia libre, cachí-nè. Ñàyùcànduá, màsà nácání gá inì-nsia, vâchi vâitùni quee-nsia cùhùn-nsià —nì cachi-nè.

³⁷ Doco Pablo, nì cachi-nè xì policía yucán:

—Nsiùhù, nècuàchì romanu nduú stná-nsì. Doco nì ñàhni cuí-nsì nùù nsidaa nèhivì, te nì còò stná justicia nì ía sàhà-nsí na ní sàcùndiadi-nsì yohó. Sàháyùcànduá, mà cándisâ-nsì quee dèhé-nsì. Cuní-nsì nì cáquixí mii juez tavà-né nsiùhù —nì cachi Pablo.

³⁸ Dandu nì sàhàn policía mà nì cachitnùhu-tè xì juez ñà-nduá nì cachi Pablo. Ñàyùcànduá, nì yùhí nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè nècuàchì romanu nduú stná Pablo xì Silas, (te ía stná derechu xi-ne). ³⁹ Dandu nì quixi juez mà, te viví-ni nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, nì tavà-ñánê, te nì sacundahví-nè nùù nècuàchìmà ñà-nì quèé-né ñuu mà.

⁴⁰ Ñàyùcànduá, na sàni quee-ne vehecàa ma, dandu cuàhàn-nè vehe Lidia, nì nàcòtò-nè nsidaa nèhivì iin-ni cahví xì Jesús, nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè.

17

Nansa nì cucuahà sàhà Pablo ñuu Tesalónica

¹ Daaní, nì yàha-ne ñuu Anfípolis xì ñuu Apolonia, te nì sàà-nè ñuu Tesalónica. Te yucán ía iin veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea. ²⁻³ Te Pablo, de por sí sàhàn-nè visita veheñùhu xì nècuàchìmà (na sàà-nè iin iin ñuu). Ñàyùcànduá ùni semana cada quivì descansu nì sàhàn-nè veheñùhu yucán, nì càhàn-nè sàhù xì nècuàchì natácá yucán, nacání-né xì nècuàchìmà nansa cachitnùhu tutu ìi sàhà rey ndiaha ndiatú-né ndé cachá' ñà-ícumí rey mà ndoho-ya, dandu después natiacu-yà. Ducání nì dàcùahá-né nècuàchìmà, nacání-né sàhà Jesús ñà-divi mii-yá nduú rey ndiaha ma. ⁴ Ñàyùcànduá, nì xinindisá dava nècuàchìmà, te nì tenchicùn stná-nè Pablo xì Silas. Cuàhà-né xínduu nècuàchì raza griegu ináhá stná ía Dios, te cuàhà stná-nè nduú nècuàchì ñahà xí-idònùù ladu yucán. ⁵ Doco dava tè-raza Judea yucán, cóni xínindisâ-te palabra mà, vâchi nì cacumbidia inì-te sàhà Pablo. Ñàyùcànduá, nì saca-tè itnii tiàa tùha quini xicánúú xíxín, te nì nacana gà-te nèhivì cuáhà, te nì quida cuahà-té sàhà Pablo ñuu yucán; nì sàà-te ndè vehe Jasón, nì caquihvi-tè fuerza ini vehe-ne, nandúcú-tè Pablo xì Silas, vâchi cuní-te tavà-ténê fuerza, te quida-ténê entregar ndahà nèhivì cuáhà mà. ⁶ Doco cóni ndácùhun-ténê. Ñàyùcànduá, nì tavà-té Jasón xì iin ùi gà stná nècuàchì xínindisá-xí-yâ. Te ñuhú níhni-tené nì sàà-te nùù tè-xícusahnú nùù ñuu mà, cána fuerte nsidaa-té, cachí-te:

—Ndè stná ñuu-ndà yohó sàni quesaa nècuàchì quidá tóntô xì nèhivì inicutu ñuhivì.

⁷ Te Jasón yohó, nì dàyáha stná-nè nècuàchìmà ini vehe-ne, mate ni-iin nècuàchìmà có-ndùlócô-nè sàhà ñà-nduá dandacú rey cahnú César xi-nda, vâchi cachí-nè ía inga rey chicá cusáhnú nani Jesús.

⁸ Ducan nì cachi temà xì nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcànduá cuàhà gá nì ndulocó tè-xícusahnu-ma sàhà palabra mà, ⁹ te nì dandacú-te ñà-fuerza nì dàquihvi Jasón xì compañeru-nè dihùn nduú fianza, dandu nì cadaña-né.

Ñà-nduá nì quida Pablo xì Silas ñuu Berea

¹⁰ Daaní, nêhivì xí Jesús ndoó yucán, ñuú nì tavà déhê-nè Pablo xì Silas nì sàndaca ichi-ñané ñà-cùhùn-nè ñuu Berea. Te na ní casaà-nè yucán, nì sàhàn stná-nè veheñùhu xì nècuàchì raza Judea. ¹¹ Te nêhivì veheñùhu yucán, chicá nì nacani vii ini-nè nùu nècuàchì ñuu Tesalónica, vâchi xì nsidaa voluntad xi-ne nì inini vâha-ne palabra ìi xí Dios. Nsiquívì nì nanducu váha-ne nùu tutu ìi ñà-cùnì-nè cundaà ini-nè a ndísá ñà-ndáa nduá cachí Pablo, á coó. ¹² Ñàyùcànduá, cuàhà nècuàchì raza Judea nì xinindisá, te cuàhà stná nècuàchì ñàhà raza griegu xí-idònùu, xì cuàhà stná nècuàchì tiàa ñuu mà.

¹³ Doco tè-raza Judea ndoó ñuu Tesalónica, nì xinitnùhu-tè ñà-ndè stná ñuu Berea dacuítia Pablo razón ndiaha xí Dios. Ñàyùcànduá, nì sàa stná-te ñuu Berea mà, te nì dacà stná-te dìnì nêhivì ñuu mà, nì dànacuítà-tené (sàhà Pablo). ¹⁴ Ñàyùcànduá, nècuàchì cahvi xì Jesús, vichi vichi nì dáyáha-ne nècuàchì mà cuàhàn-nè ndè yuhù mar. Doco Silas xì Timoteo, cóni quèé-né ñuu mà.

¹⁵ Daaní, nècuàchì ndaca-xi Pablo cuàhàn, cutnâhâ-né nì sàa ndè ñuu Atenas. Dandu na cuàhàn-nè naquihin-ne ichì mànuhù-né, nì sàcùnaha-né cachi-nè xì Silas xì Timoteo ñà-luegu nì quixí stná nècuàchì mà ndé iá Pablo.

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè xì nècuàchì xícusahnú ñuu Atenas

¹⁶⁻¹⁷ Daaní, ndiatú Pablo quesaa compañeru-nè ñuu Atenas yucán, te nì xini-nè itá chitu figura cahvi nêhivì ñuu mà. Te nì cuduchi cuàhà ini-nè sàhàmà, ñàyùcànduá, itnii xichi nì sàhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea yucán, te nì càhàn-nè xì nècuàchì mà, xì stná nècuàchì inga raza sàhàn yucán. Te nsiquívì nìsa sàhàn stná-nè yàhvi, nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì ndàcùhun tnaha-xi-né. ¹⁸ Te dava tiàa nchícùn ley xì tè-epicúreo, xì dava stná tè-ley estoico, nì ndacùhun stnahá-te xi-né, te nì xicàn tnùhù stnahá-te nùu-né. Ñàyùcànduá cachí dava-tè xì compañeru-te:

—¿Ndíà nduá cachí guá tè-jaàn xì-ndà?

Te nì cachi dava gà-te:

—Ádi stoho nècuàchì inga ñuu càhàn-te sàhà-xí.

Ducán nì cachi-te, vâchi inínì-te càhàn Pablo sàhà Jesús, xì sàhà nansa natiacu-ndà. ¹⁹ Dandu nì saca-tè Pablo, cuàhàn-te xi-né iin xaan nani Areópago ndé natácá tè-xícusahnú nùu ñuu mà. Te yucán nì ndàcàtnùhù témà nùu-né, cachí-te:

—¿Nansa iá dàñhù sàa dacuaha-guá-nì nêhivì? ²⁰ Vâchi sàni xinitnùhu-nsi càhàn-nì sàhà iñàha tàcùnì-nsi, te ñàyùcànduá cunì-nsi cundaà ini-nsi sàhà ñà-nduá càhàn guá-nì jaàn —nì cachi-te. ²¹ Vâchi nsidaa nècuàchì ñuu Atenas yucán, xì stná nècuàchì inga ñuu ndoó yucán, chicá cudî ini-nè cunitnùhu-ne, te ò cachi-nè sàhà iin ñà-saa.

²² Ñàyùcànduá, nì sàcuìin Pablo nùu nècuàchì sàni nataca lugar nani Areópago mà, te nì cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Atenas yohó, sàni cundaà inì, cuàhà gá cahvi-nsiá stoho-nsiá.

²³ Vâchi na xicánuí yohó nì xini itá cuàhà ñà-nduá cahvi-nsiá; te nì xini stnàl yucán iin iin altar ndé itándiaa palabra yohó: “Dohó quidáñhù-ndá iin Dios tàcùnì-ndà”, cachá. Pues cunaha-nsiá, mate có-ínahá-nsiâ Dios mà, te quidáñhù-nsiâyâ, doco yùhù cuàhàn cachitnùhi xì-nsiá sàhà-yá.

²⁴ Mii-yá nduú ana dandacu-xi nùu ansivi xì sàhà ñuhiví, vâchi mii-yá nì quidayucun xán xì nsidaa stná ñà-íá nùá. Ñàyùcànduá, có-xiñhù-yá quidayucun nêhivì ni-iin vehe ndé coo-ya. ²⁵ Vâchi itiacú mii-yá; còò ni-iin ana dacútiacú xì-yá, vâchi còò ni-iñàha quidámànì nùu-yá; còò. Mii-yá taxi-yá vida xi-nda, tàchì-ndà, xì nsidaa iñàha. ²⁶ Te iin-ni yohòtéhè-ndà nì quidayucun-yándó, ñàyùcànduá vichi xíndoo-nda inicutu ñuhiví, te cuàhà raza nduu-nda. Te mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi índù tiempu cundoo iin iin raza ñuhiví, xì índùvì nùu-xí cunduu iin iin ñuu cada raza, ²⁷ áma nanducu-né mii-yá, te cunitnâhâ-né xì-yá na ian nandúcú ndáha cuaá-nèyâ. Doco, cunaha-nsiá, yatni uun iá-yâ ndé ndoó iin iin-nda. ²⁸ Vâchi sàhà mii-yá itiacú-ndà; divi sàhà mii-yá xicánú-ndá,

te ndoo-nda ñuhiví. Te dava stná tè-tùha nachutnahá palabra ñuu-nsià yohó, sàni cachì-te: “Divi mii-yá nduú yohòtéhè-ndà”. ²⁹ Ñàyùcànduá, nú ndisa, descendencia xi Dios nduu-nda, dandu màsà cútúxí ini-ndà Dios nduú iin figura nì nacani ini nèhivì, te nì quidavàha-neà xì oro ò plata ò yùù. ³⁰ Cunaha-nsiá, tiempu nì yàha xi-nda, cóni ítníí Dios cuenta sàhà modo xi nèhivì, vàchi cónisá cùndàà ini-nè. Doco vichi, nùù nsidanicuú nèhivì inicutu ñuhiví dandacú-yá ñà-naxicocuîin ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ³¹ Vàchi sàni saquin-yà iin quivì cuàhàn-yà ndacàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví, te nihì-né nacua ndiá icà. Te sàni cachì stná-yà ana cunduu juez nsidandaà cuenta xi-ya; divi nduú iin ana (nì xihì, te) nì natiacu nì quida-ya. Pues sàhámà vátùni cucumi ndisa-nda seguru ñà-icúmí coo ndisa juiciu —nì cachì Pablo.

³² Daaní, na ní inini nècuàchìmà ñà-càchí Pablo iá nansa natiacu-ndà, dandu nì sàcùndiaa uun-ñané. Doco dava-ne, còò; dohó nì cachì-nè:

—Nsiùhù, cuní-nsi cunini ga-nsi càhàn-ní xì-nsí inga quivì sàhà chuun jaàn.

³³ Dandu nì quee Pablo cuàhàn-nè. ³⁴ Doco dava tiàa nì inini ma, nì xinindisá-né, te nì tenchicùn-nè nècuàchìmà. Iin-ne nduú iin juez quidáchúûn lugar nani Areópago mà, te quivì-né nduú Dionisio. Te inga-nè nduú iin ñahà nani Dámaris; te ndoó gà stná iin ùi ana nì xinindisá.

18

Ñà-nduá nì quida Pablo ñuu Corinto

¹ Nì nsihi (nì càhàn Pablo xì nècuàchìmà), dandu nì quee-ne ñuu Atenas cuàhàn-nè ñuu Corinto. ² Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xì iin nècuàchì raza-nè Judea nani Aquila. Mii-né xì ñahàdihí-nè Priscila, xínduu-ne nècuàchì iin ñuu iá ladu Ponto, doco vichi làcà ní quixi-ne ñuu Roma iá ladu Italia, vàchi nì dandacú rey cahnú Claudio ñà-fuerza caquee nsihi nèhivì raza Judea ñuu mà cùhùn-nè. Ñàyùcànduá, ñuu Corinto yucán sàni caquesaa nècuàchìmà. Dandu nì sàà stná Pablo visita vehe-ne, ³ te yucán nì ndòo-ne cutnàhâ-né xì nècuàchìmà quidáchúûn-né, vàchi iin-ni oficiu icúmí nsidaa-né, divi ñà-quidavàha-ne vehe sìcoto ndee. ⁴ Te cada iin iin quivì descansu sàhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè, te nì càhàn Pablo xì nèhivì yucán, vàchi cuní-nè cunindisá stná nècuàchìmà, a sea nduú-né nècuàchì raza-nè, te ò nèhivì inga raza.

⁵ Daaní, nì quee Silas xì Timoteo ladu Macedonia, nì quesaa-nè ndé iá Pablo. Dandu Pablo, ndé cuisì chuun càhàn-nè palabra xi Dios nì quesaha-né quidá-né, te cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchì raza-nè yucán, cachì-nè ñà-diví rey ndiaha nani Cristu nduú Jesús.

⁶ Doco nècuàchì yucán, nì caquesaha-né nì cahíchi ini-nè palabra mà, te nì càhàn ùhí-nè dìquía. Ñàyùcànduá, nì naquidi Pablo sìcoto xi-ne, (te seña nduámà ñà-cuàhàn-nè nacoo dahuun-ne nècuàchìmà). Te nì cachì-nè:

—Yùhù, mà cúnsidá cuàchi nú nì sàà anima-nsià ndañuhá. Mii-nsiá cunsida cuàchi-nsia sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá, vichi, nèhivì inga raza icúmí-nsì càhàn xì-nsí —nì cachì-nè.

⁷ Dandu nì quee-ne veheñùhu ma cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Justo. Iin nècuàchì nihnú vàha stná ini xì Dios nduú nècuàchìmà, te yatni inítnàhâ stná vehe-ne xì veheñùhu yucán. ⁸ Doco nì là iin nècuàchì inúù xì veheñùhu ma nani Crispo, te nì xinindisá stná nècuàchìmà ichì Jesús, mii-né xì nsidaa nèhivì vehe-ne. Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì ñuu mà, nì inini stná-nè palabra xi-ya, te nì xinindisá stná-nè, dandu nì cuhii-né.

⁹ Daaní, iin ñuú nì dásaní Dios Pablo nì cachì-yà xì-né:

—Màsà yúhî-nî, te màsà cú-íhín-nî xì nì-iin nèhivì. Iin-ni quida-ní seguir càhàn-ní xì-né.

¹⁰ Vàchi yùhù ié` cutnàhî xì-ní, te còò iin quida quini xi-ní, vàchi cuàhà nèhivì ñuu yohó icúmí cunduu nèhivì xí —nì cachì-yà.

¹¹ Ñàyùcànduá, iin cuà dàva nì là Pablo ñuu yucán, nì dàcuàhá-né nèhivì ndoó yucán ñà-nduú dàñùhù xi Dios.

¹² Daaní, ladu Acaya yucán iá stná iin tè-dàndàcú nani Galión. Te tiempu xi-tè nì nataca cuàhà tè-raza Judea, nì catnii-tè Pablo, nì saca-tèné cuàhàn-te xi-né nùù tè-dàndàcù-mà, sanícuàchi-tè sàhà-né, ¹³ cachí-te:

—Tiàa yohó, diín nduú modo chináhá-nè cahvi-nda Dios, vàchi cunaha-ní, có-sàha ley xi-nda cahvi-nda Dios nacua cachí mii-né.

¹⁴ Dandu meru cuàhàn càhàn stná Pablo nì cùí, te nì cachi Galión mà:

—Mii-nsiá tè-raza Judea, nú ndisa quidá quíní tiàa yohó, te ò iin falta cahnú nduá nì quida-ne nì cùí, dandísá, vètùni candisé ñà-sànicuàchi-nsia sàhà-né nùí. ¹⁵ Doco còò, vàchi cuisì sàhà dàñùhù xi mii-nsiá càhàn-nsiá, xì sàhà stná nècuàchì nchichí xi-nsia, xì sàhà stná ley xi mii-nsiá. Ñàyùcànduá, mii-nsiá cundehè-nsiá sàhà chuun yohó, vàchi yùhù, mà nsídándài-ñà —nì cachì-te. ¹⁶ Dandu nì dàndàcù-te cuxio nsihi-ne nùù-té.

¹⁷ Daaní, dava nècuàchì raza griegu ñuu mà, nì catnii-ne iin nècuàchì cusáhnù nùù veheñùhu xi nècuàchì raza Judea mà. Sóstenes nani nècuàchì mà, te nì sahnì cuí-ñané nùù Galión mà. Doco cóni ndúlócò-te.

Nansa nì naxicocuín Pablo ndè ñuu Antioquía, dandu nì quihin tu-ne ichì inga xichi cuàhàn-nè chuun xì Jesús

¹⁸ Daaní, cuàhà gá quívì nì ìa Pablo ñuu yucán. Dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchì hermanu ndoó ñuu mà, te cuàhàn-nè ñuu Cencrea. Te yucán nì dàté tehe-né, vàchi seña (nì sanduamà) ñà-sàni saquin-nè iin compromisu nùù Dios. Daaní, ñà-cùnì-nè nùhù-nè ladu Siria, ñàyùcànduá, nì nana-ne iin barcu, mii-né xì Aquila xì ñahàdihí nècuàchì mà nani Priscila, te nsidaa-né cuàhàn-nè barcu mà ¹⁹ nì sàà-nè ñuu Éfeso, vàchi divi ñuu yucán icúmí ndòò Priscila xì Aquila. Dandu nì sàhàn (nsidaa-né) veheñùhu xi nècuàchì raza-nè ñuu mà, te nì càhàn Pablo xì nèhivì natácá yucán. ²⁰ Te nècuàchì mà, nì cuni-nè cucuee chii gá Pablo xì-né inga ratu gá. Doco cóni cándisá-né, ²¹ vàchi nì cachì-nè:

—Icúmì nùhì ñuu Jerusalén ñà-coi yucán quívì nacava vicò sà-ítúú. Doco primeru Dios icúmì naxicocuín yohó inga xichi —nì cachì-nè, dandu nì ndaquindèè-né xì nècuàchì mà. Te nì nana tu-ne iin barcu iá ñuu mà cuàhàn-nè. ²² Dandu nì sàà barcu mà ñuu Cesarea, (te yucán nì nuu-ne), mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì casàhù-nè xì nèhivì xì Jesús ndoó yucán, dandu nì quee tu-ne cuàhàn-nè ñuu Antioquía. ²³ Te yucán nìsà ìa-ne iin ratu, dandu nì quihin tu-ne ichì cuàhàn-nè ladu Galacia xì ladu Frigia. Te ñuu ñuu nì nacàhin-ne nì càhàn-nè xì nècuàchì nchícùn ichì Jesús, nì nacuahandee ini-nè nècuàchì mà.

Ñà-nduá nì cuu na ní sàà Apolos ñuu Éfeso, te nì càhàn-nè palabra ìi xì Dios

²⁴ Daaní, ñuu Éfeso mà nì sàà stná iin nècuàchì raza Judea nani Apolos. Alejandría nduú meru ñuu-nè, te tùha vàha-ne càhàn-nè sàhù. Te ináhá vàha stná-nè nansa nacání tutu ìi, ²⁵ vàchi cuàhà gá sàni dàcuàhá-né ichì Stoho-ndà Dios. Te diì gá stná ini-nè càhàn-nè sàhù. Ñàyùcànduá, claru chináhá-nè sàhà ichì-yá. Doco cuisì ley xi Juan Bautista nduá ináhá-nè. ²⁶ Pues divi nècuàchì mà nì quesaha-né càhàn ndee-né xì nèhivì sàhàn veheñùhu xi raza-nè ñuu Éfeso mà. Te nì inini stná Priscila xì Aquila. Ñàyùcànduá nì tavà cuàán-ñané nì nacani vii-né xì nècuàchì mà nansa meru iá ichì Dios. ²⁷ Daaní, después, nì cuni nècuàchì mà yàha-ne nùù-xì ndé nduú ladu Acaya. Te nsidaa hermanu (ñuu Éfeso mà), nì cachì-nè:

—Ndiaha gá nú nì cùhùn-ní yucán.

Te nì tiàa stná-nè iin tutu cùhùn nuu nèhivì xì Jesús ndoó ladu Acaya mà ñà-cundua nùù nècuàchì mà. Daaní, después na sàni sàà nècuàchì mà yucán, cuàhà gá nì nacuahandee ini-nè nsidaa nèhivì sàni nìhítàhvi cunindisá ichì-yá. ²⁸ Vàchi nì càhàn stná-nè xì cuàhà tè-raza-nè Judea, nì cahvi-ne libru ìi iníní-te, te ducán claru nì quida-ne comprobar ana nduú Jesús, ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú-yá, te ducán nì cundee-né nùù témà, iníní nsidaa nèhivì.

19

Ñà-nduá nì quida Pablo na ní ìa-ne ñuu Éfeso

¹ Daaní, na íá ìi Apolos ñuu Corinto, dandu nì quihin Pablo ichì nínu, nì yàha-ne ladu yucù mà, te nì sàà-nè ñuu Éfeso. Yucán nì ndacùhun tnahá-né xì itnii nècuàchì dacuahá ichì Dios. ² Te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Na ní xinindisá-nsiá palabra xi Dios, ¿a ní nihitáhvi stná-nsià cucumi-nsiá Espiritu Ìì xí-yá?

—Còó —cachí nècuàchìmà— tàñáha ga cundaà ini-nsi a ñá-íá Espiritu Ìì, ò ñá-còò-yá.

³ Dandu nì cachi Pablo xí-né:

—¿Ana dìquívì-xì nì ndacùcahan-né na ní cuhii-nsiá?

—Dàñùhù xi Juan Bautista nduá nì cuhii-nsí —nì cachi nècuàchìmà.

⁴ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñà-ndáà nduá, nisa quida ìi Juan mà nèhivì na ní cuu-ne arrepentir. Doco nì cachi stná-nè ñà-después icúmí quixi ana cunihnu vaha ndisa ini-ndà, divi nduú Jesucristu.

⁵ Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini nècuàchìmà nansa cachí Pablo, dandu nì canduhii sàà-né, doco vichi quívì Stoho-ndà Jesús nì ndacùcahan-né. ⁶ Dandu nì chitàndòó Pablo ndahà-né dìni nècuàchìmà, te nì quixi fuerte Espiritu Ìì xí Dios ini anima nsidaa-né, te nì dàcàhàn-yàné dàhàn sàà, te nì càhàn stná-nè razón ndiaha nì quixi nùù Dios. ⁷ Te nsidaa nèhivì mà, ùxìn ùì tiàa nduú-né.

⁸ Dandu ùni yòò nì ìa ga Pablo ñuu mà, sàhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè, te càhàn-nè xì nèhivì yucán, nacání-né nansa íá ichì ndé dandàcú Dios, te dàcàhàn-nè nècuàchìmà ñà-nì cunchícùn vii-né ichì-yá. ⁹ Doco dava-ne, cóni cúdii ini-nè ley mà; cóni cùnì-nè cunindisá-neà, ñàyùcànduá, quini ga nì càhàn-nè xì nèhivì dìquì ichì-yá. Sàhà ñà-jaàn nì naco Pablo nècuàchìmà, te nì tavà cuàán-né nsidaa nècuàchì nchícùn ichì-yá cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Tiranno ndé nduú escuela. Te divi lugar mà nì dàcuàhá-né nècuàchìmà nsìquívì. ¹⁰ Te ùì cuà nì chinaha-nè nèhivì ducán. Ñàyùcànduá, nsidanicuú nèhivì ndoó ladu Asia yucán, nì xinitnùhu-ne nansa íá razón ndiaha xí Stoho-ndà Jesús, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga, nsidaa-né nì xinitnùhu-ne. ¹¹ Te cuàhà gá milagru fuerte nì sàhatahvi Dios nì quida Pablo. ¹² Dècuèndè pañuelu xi-ne, ò ndé` sìcoto itándiaa ìcà-né sàhàn nùù nècuàchì cuhí, te ndúvaha-ne, te yúxìn stná ñà-malu ñuhú ini-nè.

¹³⁻¹⁴ Doco yucán nì sandoo stná dava tè-raza Judea xicánúú tavá xi ñà-malu. Ùsà ñàní dèhe iin dùtù cusáhnù nani Esceva nduú-te. Te nì quesaha-té xicánúú-te ndácùcahan stná-te quívì Jesús tavá-te ñà-malu. Te dohó cachí-te xán: “Yùhù ndácùcahín quívì Jesús, divi ana càhàn Pablo sàhà-xí, te dandacuí nùù-ndá ñà-quee-ndá, te cuahán-ndá”, cachí-te. ¹⁵ Doco (iin xichi) na ní quida-tè ducán, dandu nì naxiconihí ñà-malu nùù-té, cachá`:

—Yùhù ináhí Jesús, te ináhá stnáì ana nduú Pablo. Doco nsiohó, còò cuenta quihín nsiohó —cachá`.

¹⁶ Dandu tiàa inácaa-ñà anima-xi, nì ndàvà-te nì ducùn ndàhà tnahá-te xì témà, te nì cundee-té nùù nsì-úsà témà, dècuèndè nì dànàcuèhè stná-te témà, te nì dàndiàchì ìi-té sìcoto xi témà. Ñàyùcànduá, nì canacoyo nsihi-tè vehe ma cuàhàn-te. ¹⁷ Ñà-jaàn nduá nì cuu, te nì xinitnùhu stná nsidaa nèhivì ñuu Éfeso yucán, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga. Ñàyùcànduá, yàha ga nì yùhí-nè, te chicá nì ndenihi vaha stná-nè Stoho-ndà Jesús. ¹⁸ Te cuàhà gá stná nècuàchì xiníndisá-xí-yá, nì quixi-ne nì nàhmà vate-né, nì dàtúi-ne falta nì quida-ne. ¹⁹ Te cuàhà nècuàchì nì sanduu nècuàchì tàtnà, nì catnii-ne tutu itúi ndé itándiaa ñà-tàtnà xí-né vaxi-ne, te nì sahmi nsihi-neà nùù nsidaa nèhivì. Te nì tavà stná-nè cuenta nadaa xíndiaa nsidaa tutu mà, te nì cundaà ini-nè nahi ùì dico ùxìn mil (50,000) dìhùn plata ndiaá`. ²⁰ Ducán fuerte nì chindee Stoho-ndà Señor nì xitià nihni palabra xi-ya, te nì cucuahà-ñá.

²¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu ducan, dandu nì nacani ini Pablo cùhùn tu-ne ladu Macedonia xì ladu Acaya, dandu nùhù-nè ñuu Jerusalén. Te nì cachi stná-nè:

—Nú sàni ìa chíi ñuu Jerusalén yucán, dandu xiñuhu cùhùn stnái ñuu Roma.

²² Dandu nì càhàn-nè xì ùi nècuàchì xínúcuáchì nùu-né nani Timoteo xì Erasto, te nì techuún-né nècuàchì mà ñà-màcòdònùu-né. Ñàyùcàndùá, nì quee nècuàchì mà cuàhàn-nè ladu Macedonia, doco Pablo, nì ndòo chíi gá-nè nì ìa-ne ladu Asia.

Nansa nì cuu cuahà sàhà ichì Jesús ñuu Éfeso

²³ Quivì yucán yáha ga nì cuu cuahà sàhà ichì-yá. ²⁴ Iin tiàa nani Demetrio nì dàquésáhá xân. Chuun xi nècuàchì mà nduú ñà-quidachuún-né xì plata, quidávàha-ne vehe cuati tnaha vehe cahnú yùu yócò Diana (iá ñuu yucán). Te divi sàhà Demetrio mà cuàhà gá chuun nìsa nìhi maestru quidáchúun stná xì plata mà. ²⁵ Ñàyùcàndùá iin quivì nì cana Demetrio mà nsidaa maestru mà xì dava ga stná tiàa tùha quidachuún nahi oficiu xi stná mà, te nì cachi-nè xì nsidaa-té:

—Mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiá ñà-sàhà chuun xi-nda yohó icúmí-ndá ñà-cuicà-ndà, ñàni.

²⁶ Doco sàni xini-nsia, te ò sàni xinitnùhu-nsia nansa quidá iin tiàa nani Pablo, càhàn-nè xì nèhivì, cachì-nè ñà-màdì dios ndisa nduú ñà-quidáyúcún ndahà nèhivì ñuhivì, cachì-nè, te ducán sàni dacà-né cuàhà nèhivì ñuu-ndà yohó, xì cuàhà stná nèhivì, inicutu ladu Asia yohó. ²⁷ Ñàyùcàndùá, vihini sàà stná nèhivì cahíchì ini-nèndó sàhà chuun quida-nda. Te màdì cuisì ñà-jaàn, vachi vihini sàà stná-nè cahíchì ini-nè veheñùhu xi dios xi-nda Diana, te dandáñúhú stná-nè tnùñuhu xí-ña, mate mii-ñá nduú ana cahvi nsidanicuú nèhivì ladu Asia yohó, xì nsidaa stná nèhivì inicutu ñuhivì. —Ducán nì cachi Demetrio mà.

²⁸ Ñàyùcàndùá, na ní nsihi nì inini nècuàchì mà ñà-jaàn, dandu yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì càna ndee-né, cachì-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó!

²⁹ Ñàyùcàndùá, nì candulocó nèhivì inicutu ñuu mà, te cuàhà gá nì cuu cuahà sàhámà dècuèndè nì tnii-ne ùi compañeru Pablo nani Gayo xì Aristarco. Nècuàchì ladu Macedonia cutnàhà xi Pablo nì quixi-ne ichì nduú nècuàchì mà. Dandu nsidaa nèhivì cuàhà yucán, ñuhú-né nècuàchì mà carrera cuàhàn-nè, nì caquihvi-ne ini lugar cahnú ndé natácá nèhivì ñuu mà. ³⁰ Te Pablo, nì cuni stná-nè quihvi-ne càhàn-nè xì nèhivì mà, doco compañeru-nè nhicùn stná xì ichì Jesús, cóni sàha-ne lugar. ³¹ Te dava stná tè-xíandacú ladu Asia mà, ndoó vaha stná-te xi Pablo, ñàyùcàndùá nì dàsàà-te iin razón nùu-né, sacúndáhvi-te ñà-màsà quihvi-ne lugar yucán. (Sàhà ñà-jaàn nduá cóni quihvi-ne.)

³² Doco ini lugar mà, iin-ni càna ndee nèhivì cuàhà mà, mate tucu tucu xíachi iin iin-ne, te ñà-yáha guá sàni nacuidà nsidaa-né, ñàyùcàndùá chicá cuàhà-né nì cóni sàha tnùnì ini-nè índù chuun nì nataca-nè yucán. ³³ Daaní, dava tè-raza Judea, nì chindaha-té iin tnaha-tè nani Alejandro ñà-nì mácuìnnè nùu nsidaa nèhivì cuàhà mà. Te nì ndàhì dava nèhivì mà xì Alejandro mà ñà-nì càhàn-nè xì nsidaa-né. Ñàyùcàndùá, nì dánhà ndahà-né áma mácùndoo dadí nècuàchì mà, vachi cuní-nè càhàn-nè sàhà mii-né xì sàhà compañeru-nè nì cùí. ³⁴ Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xinitnùhu-ne ñà-iin nècuàchì raza Judea nduú nècuàchì mà, dandu iin-ni nì càna ndee nsidaa-né, cachì-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó! —cachì-nè. Te iin-ni nì càna fuerte nsidaa-né ducán nahi ùi hora.

³⁵ Daaní, por fin nì nìhì tè-nduú secretariu ñuu mà nì nachindoo dadí-te nèhivì cuàhà mà. Dandu nì cachì-te xi-né:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu-ndà Éfeso yohó, ¿amádi sà-ínáhá-nsiá ñà-nsidanicuú nèhivì sàni xinitnùhu nansa quida-nda ñuu yohó, ndiaá-ndà vehe stoho cahnú-nda, divi mii-ñá ní quee ndé ansivi nì nacava-ñà ndé yohó? ³⁶ Pues (ínáhá-nè), te mà cùí cachì-nè có-ndùá ñà-ndáa. Ñàyùcàndùá, ndiá ìcà-nsiá cundoo sahnú-nsiá, te màdìá quida cuahà-nsiá ducán. ³⁷ Vachi nècuàchì nì tnii-nsia ndacá-nsiá vaxi yohó, cóni quidá quini-ne xì

veheñùhu xi-nda, ni cóni cáhàn quini-ne dìquì dios xi-nda. ³⁸ Ñàyùcànduá, nú cuní Demetrio xì compañeru-nè canicuàchi-ne sàhà iin nèhivì, dandu ni cùhùn-nè nùù juez ndoó ñuu yohó, te yucán ni canicuàchi stnahá-né sàhà-né. ³⁹ Te nú iá gà chuun xi-nsia vichi, dandu xiñuhu nataca-ndà ndatnuhu víi-nda ñà-nduú ichì ley. ⁴⁰ Vàchi vichi sàndòò-ndà tìxi peligrú canicuàchi gobiernu sàhà nsidaa-nda, vàchi vihini cutuxi ini-nè ñà-cuàhàn-ndà daquésáhá-ndá iin revolución nduá, te mà nánihì tnùnì gà ini-nda nansa cachi-nda xì-né ndiá dìsàhà-xì ni cuu cuahà guá vichi.

⁴¹ Ducán ni cachi tè-nduú secretariu mà, dandu ni dānācūtiā nsihi-tè nèhivì mà.

20

Nansa ni sàhàn Pablo ladu Macedonia xì ladu Grecia

¹ Daaní, na ní nsihi ni cuu cuahà mà, dandu ni cana Pablo nsidaa nèhivì xì Jesús ndoó yucán, te ni nacuahandee ini-nè nècuàchì mà. Dandu ni ndaquindèè stnahá-né, te ni quihin-ne ichì cuàhàn-nè ladu Macedonia. ² Te yucán ni nacàhin-ne cuàhà ñuu, te ni càhàn cuàhà-né xì nècuàchì hermanu ndoó yucán sàhà-ñá chicá ni cúníhnú vàha ini-nè mii-yá. Dandu ni quee-ne cuàhàn-nè chicá nùù-xì ndè ladu Grecia. ³⁻⁴ Te yucán ni ìa-ne ùnì yòò.

Doco na meru cuàhàn-nè quihin-ne barcu nùhù-nè ladu Siria ni cùí, dandu ni xinitnùhu-ne ñà-sàni ndatnuhu tè-raza Judea, cuní-te cahnì-ténê. Ñàyùcànduá, ni naxico-ocufin ini-nè, ni quihin-ne ichì cuàhàn-nè nayàha-ne ladu Macedonia, dandu nùhù-nè ladu Asia. Te ichì mà cutnàhà stnà-né xì iin nècuàchì ñuu Berea nani Sópater, xì stnà ùì nècuàchì ñuu Tesalónica nani Aristarco xì Segundo. Te cuàhàn stnà iin nècuàchì ñuu Derbe nani Gayo, xì stnà Timoteo, xì stnà ùì nècuàchì ladu Asia nani Tíquico xì Trófimo. ⁵ Pues nsidaa compañeru Pablo mà, idónuu-né ni sàà-né ñuu Troas. Te yucán ni cucuìta-ne ndiatú-né sàà stnà Pablo xì yùhù. ⁶ Daaní nsiùhù tu, na sàni yàha vicò xixí-né pan có-ndùtáchí, dandu ni nana-nsi barcu ñuu Filipos. Te ùhùn quivì ni xica-nù mar dècuèndè ni sàà-nu ñuu Troas. Yucán ni nacuatnahá-nsí xì nècuàchì cuàhàn cueé mà. Te ùsà quivì ni cuee-nsi ni sandoo-nsi yucán.

Nansa ni natiacu iin tèchii ñuu Troas na ní nacava-tè nùù iin vehe idótnahá

⁷ Quivì primeru semana ni nataca nsidaa nècuàchì nchícùn ichì Jesús, te ni cudiní-né. Dandu ni càhàn Pablo xì-né ñà-nduú palabra xì Dios, dècuèndè dava ñuu ni càhàn-nè, vàchi dàtnàà inga quivì icúmí-né quihin tu-ne ichì. ⁸ Te cuàhà ñuhu tnùù nihni ndé ndoó-nsí quartu dìquì-xì mà. ⁹ Te nùù iin ventana xan ma iá stnà iin tèchii nani Eutico. Doco sàdì vàhná-te ñà-nì cucanì guà hora cáhàn Pablo. Sàhà ñà-yucán ni quidì naà-té, te ni naxiconihí-te ni nacava-tè dècuèndè pisu ùnì. (Ñàyùcànduá, ni nuu nèhivì mà) ni ndanihi-nète, doco sàni xihì-te. ¹⁰ Dandu ni nuu stnà Pablo ndé indúhu-té, te ni numi nihni-nète, te ni cachi-nè:

—Màsà yúhì-nsià, vàchi itiacù-te.

¹¹ Dandu ni nana tu nsidaa-né, te ni caxixi-ne. Te caní tiempu ni ndatnuhu gà Pablo xì-né dècuèndè ni tùinuù, dandu ní quihin Pablo ichì cuàhàn-nè. ¹² Doco tèchii ma, ndacá nèhivì mà-té mànuhù, vàchi sàni natiacù-te, te ñàyùcànduá ni cudìi gà ini nsidaa-né.

Nansa ni yàha Pablo ndè ñuu Mileto

¹³ Daaní, nsiùhù, ni sàcòdònùù-nsí nùù Pablo, ni quihin-nsi barcu cuàhàn-nsi ñuu Asón, vàchi sàni ndatnuhu sahnú-nsí xì Pablo ñà-nacuaca-nsinè yucán, vàchi cuní-nè cacasahà-né cùhùn-nè ichì mà. ¹⁴ Sàháyùcànduá, ñuu Asón mà ni nacuatnahá-nsí xì-né. Dandu divi barcu mà ni sàhàn ndàà-nsi chicá nùù-xì ndè ñuu Mitilene. ¹⁵⁻¹⁶ Daaní, inga quivì ni quihin tu barcu mà ichì cuàhàn-nu xi-nsí ndè yatni ñuu Quío. Dandu inga quivì ni sàà-nsi ladu Samos, te después ni sàà stnà-nsi ñuu Trogilio. Yucán ni quetatu chii-nsí. Dandu inga quivì ni yàha uun-nsi ñuu Éfeso, ni sàà-nsi ñuu Mileto. Vàchi ducán ni

nacani ini Pablo quida-nsi ñà-có-cùnì-nè cucuee-nè ladu Asia mà, vàchi yáha ga cuní-nè nasaa-nè ñuu Jerusalén antes nacava vicò Pentecostés.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xì nècuàchì inúu chuun xì Jesús ñuu Éfeso

¹⁷ Daaní, na ndoó-nsí ñuu Mileto, dandu nì techuún Pablo iin razón cuàhàn ñuu Éfeso, caná-né nècuàchì sahnú inúu chuun xì Jesús ñà-quixi-ne. ¹⁸ Te na ní caquesaa-nè, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Mii-nsiá, sà-ínahá-nsiâ modo xi, nansa quidé dècuèndè quivì primeru nì quesai ladu Asia yohó; te inahá stná-nsiâ nansa nisa quide inicutu tiempu nisa ìe cutnáhi xì-nsiá, ¹⁹ xinúcuáchì nùu Stoho-ndà Señor. Vàchi cónisá ìa cuadù. Dècuèndè nisa sacu stnái cuàhà xichi sàhà-nsiá. Te cuàhà gá vida nì yàhi nì quida tè-raza Judea na ní candatnuhu-té ñà-dandáñuhú-té yùhù. ²⁰ Te inahá stná-nsiâ ñà-cónì chidèhí` ni-íñàha cunduu ñà-vàha xì anima-nsiâ. Còó, vàchi nsidaámà nì cachitnùhi xì-nsiâ. Cuàhà gá nì chinahì mii-nsiâ na ní nataca-ndà iin-ni xaan, te na xicánúú stnái dacuahí-nsiâ dècuèndè vehe-nsiâ. ²¹ Nsidanicuú nèhivì nì càhàn xì', a ducán xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, doco claru nì cachi xì-né ñà-ndiá ìcà-né cuu-ne arrepentir nùu Yua-nda Dios, te cunihnu vàha ini-nè Stoho-ndà Jesucristu.

²² 'Pues vichi, yáha ga dansíhi animè ñà-nùhù-tui ñuu Jerusalén, mate có-cundáa ini nansa cuu xì yucán. ²³ Cuisì inahí ñà-yòhó: cada sái iin ñuu, dandu cachí Espíritu ìì xì Dios ini animè ñà-ìcúmì cundiadi, te ò ndohi yucán. ²⁴ Doco có-nacání inì sàhámà, vàchi có-ndùlócò guè sàhà vida xi, mate ni cahní-te yùhù. Cuisì cuní` daxínu vii' chuun icúmì, dandu cudii inì. Vàchi cuní` quide cumplir chuun nì nihí nùu Stoho-ndà Jesús ñà-càhìn xì nèhivì ñà-nduú razón ndiaha sàhà gracia xì Dios.

²⁵ 'Cunaha-nsiá, mahì mii-nsiâ nì xicanui càhìn palabra sàhà ñuhivì ìì xì Dios. Doco vichi, inahí mà cúnístnàhá gá-ndà. ²⁶ Ñàyùcànduá, dohó cachí` xì-nsiâ vichi: nú ni sàa ndañuhu anima iin-nsiâ, yùhù mà cúnsidá cuàchi guè, ²⁷ vàchi sàni dàcuahí mii-nsiâ nsidaa ñà-nduá nì cachi Dios quida-nda, cóni chidèhí` ni-iyuhu razón mà. ²⁸ Sàháyùcànduá, cundiaa vàha-nsiâ mii-nsiâ, te cundiaa vàha stná-nsiâ nsidaa gá nèhivì xì Dios, vàchi nahi iá chuun ndiaá-ndà riì, ducán iá stná chuun icúmì-nsiâ nùu Espíritu ìì xì Dios. Ñàyùcànduá, cunuú víi-nsiâ nèhivì xì-yá, vàchi xì nùu-yá sàni dànaa-yá sàhà nsidaa-nda sàhà ñà-cunduu-nda nèhivì xì-yá.

²⁹ 'Yùhù inahí, nú sàcuàhìn, dandu icúmì ndecoyo tiàa dana cuni dacà xì dìnì-nsiâ. Na quidá quisi íhi, có-dàcàcu-sì riì, ducán quida stná nècuàchì mà xì-nsiâ. ³⁰ Te nùu nsidaa stná mii-nsiâ icúmì dava nèhivì quesaha stná-nè chinahá stnahá-né iin ñà-tnùhù áma cunchícùn stná-nsiâ ichì mii-né. ³¹ Ñàyùcànduá, cuàhà gá cundoo tùha-nsiâ, te nsinuu ini-nsiâ nansa nì quide, vàchi ùnì cuià nì ìe xì-nsiâ, te nicanicuahàn nisa chinahì mii-nsiâ; ndui te ñuu nisa càhìn xì-nsiâ, ndè nisa sacu stnái sàhà-nsiâ.

³² 'Pues vichi ni ndóo-nsiâ xì Dios, te ni cundíáa-yànsiâ, ñàni. Te ni cunchícùn-nsiâ palabra sàhà gracia xi-ya, vàchi nú ni cundéhe-nsiâ palabra mà, dandu sàa-nsiâ cunindisá víi-nsiâ, te ducán cundiatú stná anima-nsiâ ñà-vàha ndiaha xì-yá, te nihitáhvi stná-nsiâ cutnahá-nsiâ xì nsidaa gá ana sàni ndoo anima-xì nì quida-ya.

³³ 'Yùhù, ni-iin biene xi ni-iin nèhivì cóni xíhoé, ni plata xi-ne, ni oro xi-ne, ni sìcoto xi-ne. ³⁴ Còó, vàchi inahá-nsiâ, xì ndahí nisa quidachuín, te ducán nisa tùi ñà-nduá nisa itiacu-nsi. ³⁵ Sàni xini-nsiâ nsidaa ñà-nduá nisa quide, te sàhámà vátùni cundaa inì-nsiâ ndiá ìcà nsidaa-nda quidachuun-nda, dandu nihì-ndà nansa chindee stná-ndà ana iá necesidad xi. Te xiñuhu nsinuu stná inì-nsiâ palabra nì cachi Stoho-ndà Jesús na ní cachi-yà: “Chicá cundiatú anima-ndà ñà-dacútáhvi-ndà iñàha, te màdiá cutahvi mii-ndañá”.

³⁶ Daaní, nì nsihi nì cachi Pablo ñà-jaàn, dandu nì sàcuítasisi nsidaa-né, te nì xicàn tàhvi Pablo nùu Dios. ³⁷ Dandu cuàhà gá nì casacu nsidaa-né, te nì numi nihni stnahá-né, te nì

tutuyuhu stnahá-né nùù-né,³⁸ vàchi yáha ga nì nàcùndoo nsidaa-né tnùnsí ini ñà-nì cachi Pablo mà cúní stnahá gá-nè. Dandu nì sàndaca ichi-ñánê dècuèndè nùù barcu.

21

Nansa mànuhù Pablo ñuu Jerusalén

¹ Nì nsihi nì ndaquìndèè-nsí xì nèhivì yucán, dandu nì quihin barcu mà ichi cuàhàn-nu. Primeru nì yàha ndaà-nu ndè ñuu Cos. Dandu inga quivì nì sàà-nsi ñuu Rodas, te después nì sàà-nsi ñuu Pátara. ² Yucán nì xini-nsi iin barcu icúmí cùhùn ladu Fenicia. Ñàyùcànduá, yutnù yucán nì nana-nsi cuàhàn-nsi. ³ Te na ní xini xicà-nsi ñuu cahnú mahì mar nani Chipre, dandu nì yàha-nsi iin ladu, te ladu itnì-nsi nì ndòo ñuu mà. Dandu nì sàà-nsi ladu Siria. Meru ñuu ndé nì sàà barcu mà nùù ñuhù nani ñuu Tiro, te divi lugar mà cuàhàn nuu carga xi-nù. ⁴ Te yucán nì ndacùhun tnahá stná-nsi xì nèhivì xí Jesús; ñàyùcànduá, ùsà quivì nì sandoo-nsi xì-né mà. Dandu nì dàcàhàn Espíritu Ìl xí Dios dava nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ⁵⁻⁶ Doco na ní nsihi ùsà quivì mà, dandu nì quihin tu-nsi ichi cuàhàn-nsi, te nì sàndaca ichi nsidaa nècuàchìmà nsiùhù, tiàa xì ñahà xì stná dèhe-ne, nsidaa-nsi nì sàhàn-nsi orilla ñuu mà dècuèndè yuhù mar. Te yucán nì sàcùitasisi-nsi nì xicàn tàhvi-nsi nùù Dios, dandu nì ndaquìndèè tnahá-nsi, te nì numi nihni stnahá-nsi. Dandu nì nana nsiùhù barcu mà, te mànuhù nècuàchìmà vehe-ne.

⁷ Daaní, nì quee barcu mà ñuu Tiro, te nì xica-nù mahì mar ndè ñuu Tolemaida. Yucán nì nuu-nsi, te nì casàhù-nsi xì nècuàchì hermanu ñuu mà. Te iin quivì-ní nì cuee-nsi yucán. ⁸ Dandu inga quivì nì quihin tu-nsi ichi cuàhàn-nsi, Pablo xì nsiùhù nècuàchì cutnàhà xí-nè, te nì sàà-nsi ñuu Cesarea. Te yucán cuàhàn-nsi vehe Felipe cundoo-nsi. Te Felipe mà nduú iin nècuàchì nùù ùsà tiàa (nìsa dasàn xì ración), doco vichi xicánúú stná-nè càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú palabra sàhà Jesús. ⁹ Te cùmi dèhe yoco-né ndoó xínduu señorita, te sàni nìhítàhvi stná nsicúmiá cachitnùha razón xì Dios. ¹⁰ Pues divi vehe nècuàchìmà nì sandoo-nsi itnii quivì. Dandu yucán nì sàà stná iin tiàa nì quixi ladu Judea nani Agabo. Te tùha stná-nè cachitnùhu-ne razón xì Dios. ¹¹ Te nì tnàtuu-ne nùù-nsi, nì ndaxin-né siuhmatìxi Pablo, dandu nì suhni-nèa sàhà-né xì ndahà-né, te nì cachi-nè:

—Dohó cachitnùhu Espíritu Ìl xí Dios: “Tiàa dìsiúhmátìxi-xi yohó, icúmí stná-nè cunuhni-nè quida tè-raza Judea ñuu Jerusalén, dandu yàha-ne ndahà tè-inga ñuu”.

¹² Ñàyùcànduá, na ní cachi-nè ducán, dandu nsiùhù xì stná nècuàchì ñuu Cesarea mà, nì sacundahví-nsi nùù Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ¹³ Doco nì cachi-nè xì-nsi:

—Màsà cuácú gá-nsià, vàchi yáha ga cuí sentir ñà-quidá-nsià ducán, vàchi dispuestu ié màcùnuhni ñuu Jerusalén, mate dècuèndè nì cùí stnàl yucán sàhà Stoho-ndà Jesús —nì cachi-nè.

¹⁴ Pues sàhà-ñá mànicùí cadi-nsi nùù-né, còo ni-iñàha nì cachí gá-nsi, cuisì ní cachi-nsi:

—Dios cachi-yà.

¹⁵ Daaní, nì nsidayucun-nsi carga xi-nsi cuàhàn-nsi ñuu Jerusalén. ¹⁶ Te nì cutnahá stná-nsi xì iin ùi nècuàchì xiníndísà ndoó ñuu Cesarea mà cuàhàn-nsi, te (nì sàà-nsi ñuu Jerusalén) ndè vehe iin nècuàchì nì quixi ñuu Chipre nani Mnasón. Mii-né, sàcàní quivì nchícùn stná-nè ichi Jesús, te divi vehe-ne nduú ndé cundoo-nsi.

Nansa nì sàhàn Pablo nì ndatnuhu-né xì Jacobo

¹⁷ Daaní, na ní sàà-nsi ñuu mà, dandu nì casàhù-nsi xì nècuàchì hermanu ndoó yucán, te nì cudii ini-nè ñà-sàni sàà-nsi. ¹⁸ Daaní, inga quivì cuàhàn-nsi xì Pablo dècuèndè ndé iá Jacobo. Te yucán sàni nataca stná nsidaa nècuàchì sahnú inúu xì nèhivì xí Dios. ¹⁹ Dandu nì casàhù Pablo xì nècuàchìmà, te nì nacani nsihi-ne nansa nì cuu na ní sàhàn-nè ñuu xicà, te (nì quida-ne chuun ìl xí Dios), te ndiaha gá nì chindee-yànè yucán. ²⁰ Daaní, na ní nsihi nì inini nècuàchìmà, dandu nì naquimanì-néyà, te nì cachi-nè xì Pablo:

—Ñáni, sàxini-ni ndoo cuàhà mil nècuàchì raza-ndà xiníndísà ichi-yá. Te nsidaa-né, nchícùn vii-né ley xi Moisés. ²¹ Doco cachí cuentu sàhà mii-ni ñà-chínàhà-ni nècuàchì raza-ndà ndoo inga ñuu ñà-màsà quíhín casu gà-nè sàhà ley mà, ni có-xiñùhù gá màcùtuu seña xi Dios ìcà dèhe-ne, ni có-ndiá ìcà stná-nè chivàha gà-nè estilu xi raza-ndà. ²² Ñàyùcànduá ¿ndiá quida-nda? vachi icúmí nèhivì nataca-nè nú sàni xinitnùhu-ne iá-ni yohó. ²³⁻²⁴ Chicá vaha dohó quida-ni. Cundaca-ni cùmi tiàa ndoo yohó sàni saquin xi iin compromisu nùu Dios, te cùhùn-nsià nduhii-nsiá (nacua cachí ley xi-nda), te quida-ni chii gastu sàhà-né. Dandu después dātē tehe dìni-né. Vachi nú ducán ni quida-ni, dandu vātūni cundaà ini nèhivì cuentu uun nduá ndatnùhù-nè sàhà-ni, vachi (cuninùu-né) quidá víi-ni, te chivàha vii-ni ley xi-nda.

²⁵ 'Doco nsidaa nècuàchì inga raza yucán, còó; sàni dàsàà-ndà iin carta nùu-né ndé cachí-ndà ñà-còò necesidad chivàha-ne ley mà, cuisì ñà-màsà cáxi-né ñà-ni sàcùndoo nùu yùu yócò, te màsà cúxì stná-nè nì, ni màsà cáxi-né cuñu quisì ni sàhná uun, ni màsà cóó-né xi nècuàchì cóni nándàhà xi-né —ni cachi Jacobo.

Nansa ni catnii-tè Pablo na iá-nè veheñùhu cahnú

²⁶ Daaní, ni saca Pablo nsi-cùmi tiàa ma, te ni quee-ne inga quivì ni casahàn-nè ñà-nsidandoo nsidaa-né mii-né nacua cachí ley xi-ne. Dandu ni quíhvi-ne veheñùhu cahnú, ni cachitnùhu-ne nadaa ga quivì cunihii-né, dandu después cuàha iin iin-ne quisì cunduu promesa xi-ne. ²⁷ Ûsà quivì nduú tiempo (cunihii-né). Te sàdaaní xinu quivì mà, dandu dava tè-raza Judea ni caquixi ladu Asia, ni xini-te Pablo na iá-nè veheñùhu ma. Ñàyùcànduá ni quesaha-tè ni nsida tontó-te nèhivì cuàhà yucán. Ni catnii-tè Pablo, ²⁸ te ni càna ndee-té, cachí-te:

—Mii-nsiá tè-raza-ndà Israel, chindee-nsiá nsiùhù, vachi divi tàyòhó nduú tiàa cáhàn guá dìqui-ndà ñà-có-ndiáá raza-ndà, cachí-te, ni có-ndiáá stná ley xi-nda, te ni có-ndiáá gà stná veheñùhu yohó, cachí-te. Te ducán chinàhà-te nèhivì inicutu. Te màdì sàhà cuisì ñà-jaàn nduá; còó, vachi ni saca stná-te iin tè-raza sìquini ni quíhvi-tè xi témà veheñùhu yohó. Ñàyùcànduá, sàni cuchicuehe ñà-ì icúmí vehe ì yohó.

²⁹ Ducán ni cachí témà, vachi antes ni caxini-te xicánúu Pablo ñuu mà cutnàhà-né xi iin nècuàchì ñuu Éfeso nani Trófimo, (iin nècuàchì inga raza). Te ni catuxi inì-te ndacá stná Pablo tiàa ma ni sàhàn ini veheñùhu cahnú-ma.

³⁰ Ñàyùcànduá ni nacuidà nsidaa nèhivì inicutu ñuu mà, ni dàyáà-nè vaxi-ne ni nachitu-né. Te ñuhú nihni-ne Pablo ni tavà-né nècuàchì mà fuera veheñùhu cahnú-ma, te vichi duha ni nacadi nsihi-ne yehè patiu mà. ³¹ Meru nandúcú-nè modo nansa cahnì-né Pablo, dandu ni sàà razón nùu comandante coronel ñà-sàni nacuidà sàstnùhù nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén mà. ³² Dandu ni nacuaaca comandante mà cuàhà soldadu xi stná capitán xi-ne, te ni dàyáà-nè xi-té cuàhàn-nè ndé quidá cuàhà guá nèhivì. Te na ní xini nèhivì mà vaxi comandante xi soldadu mà, dandu ni cucuìta ì-né, cóni cànì gá-né Pablo. ³³ Dandu ni tnàtuu comandante ni dandàcú-né nùu soldadu xi-ne ñà-ni tniì-te Pablo, te màcùnùhni-nè xi ùi cadena. Dandu ni ndàcàtnùhù-né nùu nèhivì cuàhà mà:

—¿Ana nduú tiàa yohó, te ndiá ni quida-tè?

³⁴ Doco nèhivì cuàhà yucán, càna ndee-né; tucu tucu cachí iin iin-ne, mànicuì cundaà ini comandante nansa ndisa iá chuun ma ñà-càna guá nècuàchì mà. Ñàyùcànduá, ni dandàcú-né nùu soldadu xi-ne ñà-ni cundácá-te Pablo nùhù ini vehe cahnú-te. ³⁵ Sàhámà, ndacá témànè ni nasaa vehe-tè, cuàhàn-te nana-tè cuai. Doco ñà-dana guá ndoo nèhivì cuàhà mà, ñàyùcànduá fuerza ni sàcùnsida-tè Pablo ni nana, ³⁶ vachi nchícùn chitu nsidaa-né, càna-ne, cachí-nè:

—Cahnì-ndà tè-jaàn chicá vaha.

Nansa ni càhàn Pablo sàhà mii-né nùu nèhivì cuàhà

³⁷ Daaní, na meru cuàhàn soldadu mà dayàha-tè Pablo ini vehe cahnú-te, dandu ni cachi-nè xi comandante coronel yucán:

—¿A iá permisu càhàn tií xì-ní?

Dandu nì cachi-nè xì Pablo:

—¿A túha stná-ní càhàn-ní dàhàn griegu? ³⁸ ¿A có-ndùu-ní tè-ñuu Egipto nì quida revolución daa, te nì idònùu-ní nùu cùmì mil tè-tèhì nì saca-níte cuàhàn-nsia yucù?

³⁹ —Còó —cachí Pablo—, yùhù, tè-raza Judea nduí. Meru ñui nduú ñuu Tarso iá ladu Cilicia. Tiàa iá derechu-xi nduí; te ñuì mà, có-nduú stná iin ñuu tii. Ñàyùcànduá sacúndáhvì nùu-ní áma táxí-ní permisu càhìn xì nèhivì cuàhà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁰ Dandu nì sàha comandante mà lugar càhàn-nè. Ñàyùcànduá, nì ndacuiin-nè nùu cuai mà, te nì dânáha ndahà-né ñà-nì cúdadí nsidaa nèhivì mà. Te na ní ndudadí nsihi nècuàchìmà, dandu nì càhàn-nè. Doco puru dàhàn (nèhivì ñuu mà) nì càhàn-nè, divi dàhàn hebreu, te dohó nì cachi-nè:

22

¹ —Mii-nsiá nècuàchì sahnú, xì nsidaa gá stná ñànì dava ga, cunini-nsia cuàhìn càhìn sàhà mií —nì cachi Pablo.

² Dandu nèhivì cuàhà yucan, na ní cundaà ini-nè ñà-divi dàhàn mii-né càhàn stna nècuàchìmà, dandu chicá nì cudadí-né. Te nì cachi gá Pablo:

³ —Yùhù, iin nècuàchì raza Judea nduí. Ñuu Tarso iá ladu Cilicia nduú lugar ndé nì tùinuí ñuhivì, doco ñuu yohó nì sahnui. Te maestru Gamaliel nduú ana nìsa dacuaha-xì. Ñàyùcànduá, nì dàcuàhá vahi nsidaa ñà-nduá cachí ley xi xìi-ndà, vachi yáha ga nìsa cunì chivàha vií ley xi Dios, divi nacua cuní stná mii-nsiá vichi.

⁴ 'Daaní, nì quesahí dandohó stnàì nècuàchì nchícùn ichì Jesús. Tiàa te ñahà nìsa chicuhnì, te nìsa chicadì-nè; dècuèndè cui stná-nè nìsa cunì. ⁵ Ináhá dùtù cusáhnù ndoó vichi, xì stná nsidaa nècuàchì sahnú dandacú, vátùnì cachi stná-nè nansa nìsa quide nú nì cúcáhàn-nè, vachi ináhá-nè (vida xi). Te divi nùu mii-né nì nìhí tutu nduú orden ñà-cunihi cùhùn nùu nècuàchì raza-ndà ñuu Damasco. Ñàyùcànduá, nì quihin ichì ñuu mà cuàhìn tnii nsihi nèhivì xí Jesús (ndoó yucán), te chicuhnì-nè cundaqui-nè ndixi ñuu-ndà yohó sàhà ñà-ndoho stná-nè nì cahín.

⁶ 'Ñàyùcànduá, xiqué cuàhìn (ichì mà). Te nahi càxíhùì nì sandua na sá-ítúú sàì ñuu Damasco mà, dandu nanáà nì natnuù nihni inicutu ndé cuàhìn; dècuèndè dìquì-xì ansivì nì quixi nduà luz mà. ⁷ Te hora mà nì nàcasín, te nì tiacui càhàn iin ana càhàn xì', cachí-yà: "¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xì'?" ⁸ Dandu yùhù, nì cachì xì-yà: "¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?" Te nì cachi tu-ya: "Jesús de Nazaret nduí, divi ana dandoho-ní", nì cachi-yà. ⁹ Doco compañeruì, mate ní xini-nè ñà-tnúú luz mà, te nì cayùhí cuàhà-né, doco cónì tiàcú-nè ñà-nduá nì cachi-yà xì'. ¹⁰ Dandu nì cachì xì-yà: "¿Ndíà nduá cuní-ní quide, Señor mío?" Dandu nì cachì-tu-ya xì': "Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán icúmí-ní ndacu nuu-ní ñà-nduá sàni chitnùnì inì quida-ní", nì cachi-yà. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ñà-fuerte guá nì tnùu ndiaha nì xini mà, ñàyùcànduá nì ndañuhu vista xi. Te sàhà-ñà có-tùínúì', ñàyùcànduá nì sàcùtnii ndahà tnahí xì compañeruì, te nì saca-ne yùhù cuàhàn-nsi ndé cachi nì sàà-nsi ñuu Damasco mà.

¹² Te divi ñuu mà iá iin tiàa nani Ananías. Iin nècuàchì cahvi xi Dios nduú-né, te chivàha vii-né ley xi-ya. Ñàyùcànduá, nsidaa nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, ndenihí vaha stná-nè nècuàchìmà. ¹³ Pues divi nècuàchìmà nì sàà nì sàcuìn nùu, te nì cachi-nè xì': "Ñànì Saulo, ndacoto-ní, natùinuù-ní vichi, cachí xì-ní", nì cachi-nè. Dandu luego nì natùinuì', te vátùnì nì xini mii-né. ¹⁴ Dandu nì cachi-nè xì': "Mii-yà nìsa cahvi xii-ndà, dècuèndè sàhana nì chitnùnì ini-yà ñà-cundaà inì-ní sàhà-yà, te nìhítáhvì stná-ní cuninuù-ní mii-yà único ana ndàcuisì inì-xi, divi Jesús, te cunini stná-ní càhàn-yà. ¹⁵ Ñàyùcànduá, vichi icúmí-ní càhàn-ní sàhà-yà xì cuàhà nèhivì, te nacani-ní xì-né ñà-nduá nì xini-ní, te nì tiacù-nì.

¹⁶ Pues vichi, sà-ia, ndacuiìn-ní, te cuahán-ní cuhii-ní, ndacùcahan-ní quivì Stoho-ndà Señor, dandu ndoo cuàchi anima-ní”, nì cachi Ananías mà xì’.

¹⁷ Daanì, después nì nsiaì ñuu Jerusalén yohó, te nì sàhìn veheñùhu cahnú. Te na ié yucán xicán tàhví nùu Dios, dandu nì dàcùnì-yà yùhù iin seña xi-ya. ¹⁸ Nì xinì mii-yá, te cachì-yà xì’: “Dansíhi-ní, te quee yàchì-ní ñuu Jerusalén yohó, vàchi nècuàchì ñuù-ní yohó, mà cúnindísâ-né ñà-nduà cachì-ní xì-né sàhì”. ¹⁹ Dandu nì naxiconihí nùu-yá, cachì’: “Señor mío, nsidaa nèhivì, sà-ínahá-né nansa nìsa quide antes, nìsa nacàhin veheñùhu tnií nècuàchì xinindísá-xì-ní, te sadí-nè vehecàa, te nì sahnì cuì stnàì-nè. ²⁰ Stnà nèhivì xì-ní nani Esteban, testigu nì sanduu stnàì na nì sahnì nèhivì-né, te nì xitià nì-né. Nì cuì-nè, nì cachi stnàì. Dècuèndè nì sandiaì sìcoto xì nèhivì nì sahnì xì-né mà”. ²¹ Dandu mii-yá, nì cachì-yà xì’: “Quee-ní yohó, vàchi icúmì techuín mii-ní cùhùn xicà-ní dècuèndè ndé ndoo nèhivì inga raza”, nì cachì-yà. —(Ducán nì cachi Pablo, cáhàn-nè xì nèhivì cuàhà mà.)

²² Doco jaàn-ní nduú nùu-xì nì inini nècuàchìmà, vàchi nì quesaha tú-né nì càna ndee-né, cachì-nè:

—Ni cuì dahuun tējaàn! ¡Cò-xiñùhù coo gà-te ñuhivì!

²³ Ducán nì cachì-nè, càna-ne, dandiachi-né dùhnù-né, te quidà canúu-nè yacá. ²⁴ Ñàyùcànduà, nì dandàcú comandante coronel mà nùu soldadu xi-ne ñà-daquíhvi-tè Pablo ini vehe cahnú-te, te dandohó-tené xì chirrión sàhà-ñà nàhmà-né, te cundaà inì-xì ndià disàhà-xì càna guá nèhivì sàhà-né ducán. ²⁵ Doco na nì nsihi nì chicuhni vàha soldadu-nè, dandu nì cachì-nè xì iin capitán iin yucán:

—¿A sàha ley xì gobiernu quida-ní xì’ dohó, ñà-cahnì cuì-ní yùhù? vàchi nècuàchì romanu nduì, (iá derechu xì), te tãñàha ga coo justicia sàhì —nì cachì-nè.

²⁶ Ñàyùcànduà, na nì cundaà ini capitán mà ñà-jaàn, dandu nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì comandante mà:

—Cuidadu coo-ní xì nècuàchì jaàn, vàchi nècuàchì romanu nduú-né —nì cachì-te.

²⁷ Dandu nì quixi comandante mà ndé iá Pablo, te nì cachì-nè xì nècuàchìmà:

—Cachì-ní xì’, ¿a ndísà nècuàchì romanu nduu-ní, á cóo?

—Jaan —nì cachì-nè.

²⁸ Dandu cachì tu comandante mà:

—Yùhù, yàha ga cuàhà dìhùn nì dàquíhvi, te nì nìhì stnàì nì sàcùndui nècuàchì romanu.

Dandu nì cachi Pablo:

—Doco yùhù, cóo, vàchi dècuèndè nì quesai ñuhivì nduì nècuàchì libre.

²⁹ Dandu tiàa cuàhàn cahnì cuì xì-né nì cuì, luegu nì naco-tèné cuàhàn-te. Dècuèndè stnà comandante coronel mà, nì yùhì-nè sàhà ñà-nì dandàcú-né nì sàcùnuhni nècuàchìmà, te nduú-né iin nècuàchì romanu, iin nècuàchì libre.

Ñà-nduà nì cachi Pablo xì nècuàchì Junta

³⁰ Daanì, nì tùinuù inga quivì, dandu cunì comandante-mà cundaà ndisa ini-nè ndià disàhà-xì cáhàn tñùhù guá tè-raza Judea mà dìquì Pablo. Ñàyùcànduà, nì ndaxin-né cadena nuhnì nècuàchìmà, te nì dandàcú-né nataca dùtù xícusahnú, xì nsidaa stnà nècuàchì sahnú idónuu. Dandu nì tavà-né Pablo cuàhàn-nè xì nècuàchìmà vehe ndé natácá nècuàchì sàhnù-mà, te nì chicani-ñané mahì nsidaa nècuàchìmà.

23

¹ Dandu nì indehè vàha Pablo nùu nsidaa nècuàchì Junta mà, te nì cachì-nè:

—Ñánì, ndahà Dios ié ñuhivì yohó, te quivì vichi, còo ni-ìñàha dandohó gá xì anímè.

² Doco dùtù cusáhnù yucán nani Ananías, nì dandàcú-né nùu tiàa itá yatni ndé iin Pablo ñà-nì cànì-te yuhù-né. ³ Dandu nì cachi Pablo xì dùtù mà:

—Cunaha-ní, icúmì stnà Dios cani-ya mii-ní iin castigu, ñà-dànàní uun-ní nduu-ní nèhivì vàha. ¿Amádi iá-ní jaàn ñà-cuàhàn-ní nsidandaà-ní chuun-xi sàhà ley xi-nda? Pues

nú ducán, dandu ¿índù chuun nì dándàcù-ní nùù-té ñà-nì cànì-te yùhù? vàchi có-sâha ley xi-nda (cani stnaha-nda) —nì cachi Pablo.

⁴ Dandu nècuàchì xí-ita yatni yucán, nì cachi-nè xì Pablo:

—¿Índù chuun cánàhá-ní xì ndómà, vàchi dùtù cusáhnû iá nùù Dios ndùù-nda?

⁵ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñàni, cóni cundáa inì nduú ndómà dùtù cusáhnû. Vàchi cachí libru ìi: “Màsà cánàhá-nda dìquì nècuàchì nihí chuun ñuu-nda” —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì indehè Pablo nùù nècuàchì Junta mà, te nì xini-nè, dava-ne, nècuàchì saduceu nduú-né, te dava ga-nè, nècuàchì fariseu nduú-né. Ñàyùcànduá, ndee ní càhàn Pablo, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchìmà:

—Ñàni, nècuàchì fariseu nduú stná yùhù; vàchi yué, divi fariseu nì sanduu stná-nè. Te divi sàhà-ñà xiníndísê iá tnùndé ini natiacu-nda nú nì xihì-nda, ñàyùcànduá sanícuàchì nèhivì sàhí vichì.

⁷ Na ní nsihi nì cachi-nè ducán, dandu nì quesaha nècuàchì fariseu mà nì nàá stnahá-né xì nècuàchì saduceu mà. Dècuèndè nì tàhndè dava-ne, vàchi tucu tucu xínacani ini-nè.

⁸ Vàchi nsidaa nècuàchì saduceu mà, có-xiníndísâ-né ñà-ìcúmí-nda natiacu-nda, nì còò ángel, nì còò stná anima-nda, cachí-nè. Doco nècuàchì fariseu, ndisa, xiníndísâ-né nsidaámà. ⁹ Ñàyùcànduá, yáha ga nì cucuahà sàhámà, te fuerte nì càna nsidaa-né. Dava maestru nduú fariseu, nì ndacuítà stná-nè, càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Còò, nuá nùù nsiùhù, còò falta xì nècuàchì yohó. Vihini ñà-ndáa nduá iin ángel nì cachi xì-né iñàha, te ò iin espíritu xì Dios nì càhàn xì-né. Ñàyùcànduá (cuidadu nì cundóó-nda) còtó Dios nàá stnàhà xì-nda —nì cachi-nè.

¹⁰ Dandu yáha ga nì cucuahà gá nàá stnahá nèhivì mà, ndè yúhì comandante mà vihini cuàhàn-nè danácuèhè dahuun-ne Pablo. Ñàyùcànduá, nì dándàcú-né nì tnátuu soldadu, te fuerza nì tavà-té Pablo nùù nècuàchì yucán, nì nacuaca-tèné mànuhù-té xì-nè ndè vehe cahnú-te.

¹¹ Daaní, nì cuñaà quivì yucán. Dandu nì dàcùnì Stoho-nda Señor Pablo mii-yá. Yatni iin-yá, càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Màsà cúhúún inì-ní, Pablo, vàchi nacua sàni càhàn-ní sàhí ñuu Jerusalén yohó, ducán icúmí-ní càhàn stná-ní sàhí ndè ñuu Roma.

Nansa nì candatnuhu tè-có-xiníndísâ ñà-cahni-té Pablo

¹² Na ní tùinuù inga quivì, dandu dava tè-raza Judea mà, nì candatnuhu-té nì chihaha-té Dios, cachí-te:

—Mà cúxí-nda, nì mà cóhó-nda tècuí ndè cachi cahnì-nda Pablo, te nú coó, nì sàa Dios cahnì-yándô.

¹³ Cunaha-ní, tiàa nì candatnuhu ducán, yáha ùi dico nì sanduu-tè. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nì caquee-tè cuàhàn-te nùù dùtù xícusahnú ndoó cutnàhâ xì nècuàchì sahnú xídandacú, te nì cacachì-te xì-né:

—Nsiùhù, sàni chinaha-nsí Dios ñà-mà cúxí gá-nsì ndè cachi cahnì-nsí Pablo, te nú coó, nì cuí-nsì quida-ya. ¹⁵ Ñàyùcànduá, mii-nsiá xì nsidaa dava ga nècuàchì dandacú, càcàn-nsià favor nùù comandante coronel, cachí-nsià xì-né ñà-cùnì-nsià ndàcàtnùhù gá-nsià nùù Pablo, te sàhàjàn nduá cunì-nsià quixi-ne tnaa, cundaca-ne Pablo quixi nùù-nsiá. Dandu nsiùhù, cuàhàn-nsi cuita tùha-nsi ichì cahnì-nsínè —nì cachi tè-raza Judea mà.

¹⁶ Doco yucán nìsa là iin sobrinu xì Pablo, iin dèhe cùha-ne, te nì xinitnùhu stná-te nansa cuàhàn tiàa cuahà mà quida-tè, cundiatu dèhé-tené. Ñàyùcànduá, nì sàhàn tèchii ma vehe cahnú soldadu, te nì quìhvi-tè nì cachitnùhu-tè xì Pablo. ¹⁷ Dandu nècuàchìmà, nì cana-ne iin capitán, cachí-nè xì témà:

—Cundaca-ní tèchii yohó cùhùn nùù comandante coronel, vàchi nihí-te iin razón cuní cundaa ini-nè.

¹⁸ Ñàyùcànduá, nì saca capitán mà tèchii ma cuàhàn-te nùu comandante coronel, te nì cachì-te xi nècuàchì mà:

—Nècuàchì ndiadí nani Pablo, nì cana-ne yùhù nì xicàn-nè favor cundaqui tèchii yohó quixi nùu-ní, vàchi nihí-te iin razón vaxi.

¹⁹ Dandu nì tnii comandante mà ndahà tèchii ma nì tavà cuàán-nète nì xicàn tnùhù-né nùu-té:

—¿Índù ñàha cuní-ní cachì-ní xì'?

²⁰ Te nì cachi tèchii ma:

—Cunaha-ní, iin-ni sàni ndatnuhu váha dava tè-raza Judea ñà-cuàhàn-te càcàn-te favor nùu-ní ñà-cundaca-ní tiu xi Pablo cùhùn nùu nsidaa nècuàchì xídandacú, vàchi cuàhàn-nè quida-ne na ian cuní-nè ndàcàtnùhù gá-nè nùu tiu-xi. ²¹ Doco, mii-ní, màsà cúníndísá-ní quida-ne, vàchi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dèhé, más ùi dico xínduu-tè, te sàni chinaha-té Dios ñà-cuàhàn-te cahní-té tiu xi. Ni mà cúxí gà-te, nì mà cóhó gà-te tècuí ndè cachi cui-nè, xícachì-te. Te vichi, sà-ità tùha-tè ndiatú-te dandáa-ní —nì cachi tèchii ma.

²² Dandu nì chinaha comandante tèmà, cachí-nè:

—Sà-íá nùhù-ní vitni, doco màsà cáchì-ní xì ni-iin nèhivì ñà-nduá nì cachitnùhu-ní xì'.

Nansa nì dàsàa comandante Pablo nùu gobernador Félix

²³ Dandu nì cana comandante mà ùi capitán, te nì cachi-nè xì-té:

—Quidayucun-nsià ñà-caquihin-nsia ichì cundaca-nsia ùi cientu soldadu cùhùn ñuu Cesarea, te nì cácuñùn stná ùni dico ùxin (70) soldadu xì idu, xì stná ùi cientu tè-nihí lanza. Nsidaa-nsiá cundoo tùha-nsia caquee-nsia cà-íin sàñaà —nì cachi-nè.

²⁴ Dandu nì cachi stná-nè nì cuítá iin ùi idu cunúu stná Pablo, te nì cundáca víi-ténè sàa nùu gobernador Félix. ²⁵ Daaní, nì tiaa stná comandante mà iin tutu cùhùn, te dohó cachá': ²⁶ "Yùhù nani Claudio Lisias, te cásàhú tnùñuhí xì mii-ní nècuàchì gobernador Félix. ²⁷ Tiàa nani Pablo, nì catnii tè-raza Judea-nè, cuàhàn-te cahní-ténè nì cuí, dandu nì sàa yùhù ndacá stnahí xì soldadu, te nì nacuidahín-nè nùu témà, vàchi sàni cundaà inì nduú-né iin nècuàchì romanu. ²⁸ Daaní, cuní cundaà inì ndíà dísàhà-xí dacuidá cuàchi guá-tené, ñàyùcànduá nì saquín-nè nùu nsidaa tè-xídandacú nùu raza-nè. ²⁹ Te yucán nì xinì, còò ni-iin cuàchi icúmí-nè ñà-cui-nè, nì ñà-cundiadi stná-nè, cuisì-ní sàhà dàñùhù xì mii-té cáhàn tnùhù-té sàhà-né. ³⁰ Daaní, después nì xinitnùhu stná nansa ndatnúhú dava-tè, cuní-te dandáñuhú-ténè. Ñàyùcànduá, vichi duha nì dandàcuí sàa-nè nùu mii-ní; te nì dandàcú stná nùu tiàa xícahàn tnùhù mà ñà-ní sàa stná-te nùu-ní. Ni cúcuéê ni-ní". (Ñà-jaàn nduá nì tiaa comandante mà.)

³¹ Daaní, soldadu mà, ducán nì caquida-tè cumplir, divi ñuú mà nì saca-tè Pablo nì sàa-te xi-né ndè ñuu Antípatris. ³²⁻³³ Dandu inga quivì nì naxicocuñùn tè-xicásàhà mà mànuhù-té ndé ndoó-te, doco tè-xínihi xi idu, nì ndòo-tè xì Pablo. Dandu nì quihin tu-tè ichì cuàhàn-te xi-né nì sàa ñuu Cesarea. Yucán nì nacoò-tè carta nihí-te nùu gobernador, te nì nacoò stná-te Pablo ndahà témà. ³⁴⁻³⁵ Dandu nì nsihi nì cahvi tèmà tutu mà, dandu nì xicàn tnùhù-té nùu Pablo índù ladu nduú ñuu-nè. Te na ní cundaà inì-te divi ladu Cilicia nduú ñuu-nè, dandu nì cachì-te:

—Na quésáa stná nècuàchì cáhàn tnùhù sàhà-ní, dandísá ndundaà dahuun chuun xi-ní —nì cachi-te.

Dandu nì dandàcú-te cundiadi Pablo vehechuún cahnú nì quidavàha nsì-Herodes.

24

Ñà-nduá nì cachi Pablo xì Félix na ní càhàn-nè sàhà mii-né

¹ Tìxi ùhùn quivì nì quesaa dùtù cusáhnù nani Ananías xì stná dava nècuàchì sahnú dandacú. Te nì quesaa stná iin tiàa nduú abogadu nani Tértulo, ñà-cunduu-ne yuhù nècuàchì mà. Te nì tnàtuu nsidaa-né nùu gobernador ñà-canicuàchi-ne sàhà Pablo.

² Dandú nì càhà stná Pablo quixi-ne. Te na ní quesaa-nè, dandu nì quesaha Tértulo mà nì càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà, cachí-nè:

—Señor gobernador, sàhà mii-ní ndoó dádí nsidaa-nsí caní tiempo ñuu-nsí yohó, te cuàhà iñàha sàni nacani inì-ní nì quida-ní sàhà ñà-vàha xi ñuu-nsí. ³ Ñàyùcànduá, nicanicuahàn naquímànì-nsí mii-ní ndéni nì cui nì cúndóó-nsí ñà-ní quida-ní xì-nsí cuàhà favor. ⁴ Doco vichi sàhà-ñà màsà cuàha chuún gá-nsí mii-ní, ñàyùcànduá sacúndáhvi-nsí ñà-quida-ní favor cunini chii-ní càhàn-nsí.

⁵ 'Cunaha-ní, iin tè-chìcuéhè nduú Pablo jaàn, vàchi yáha ga datáhnèdè dava-tè nèhivì raza-nsí inicutu ñuhiví. Idónuu-té nùu nècuàchì nchícùn ley tucu xi iin nècuàchì ñuu Nazaret. ⁶ Te nì cuni stná-te quidachicuéhè-tè ñà-ì icúmí veheñùhu xi-nsí. Ñàyùcànduá, nì tnii-nsìte, te mii-nsí cuàhàn-nsí nsidandaà-nsí sàhà chuun ma modo xi-nsí nì cùí, ⁷ doco yucán ní sàà comandante coronel nani Lisias, te nì candiaa-nè tiàa jaàn fuerza nùu-nsí. ⁸ Dandu nì dàndàcú-né nùu-nsí ñà-quixi-nsi yohó nùu mii-ní nú cuní-nsí canicuàchi-nsí sàhà-té, nì cachí-nè. Te vichi vátùnì cundaà ndisa inì-ní ndià disàhà-xí sanícuàchi-nsí sàhà-té, cuisì-ní ndàcàtnùhù-ní nùu mii-té —nì cachí Tértulo mà.

⁹ Dandu nì càhàn stná nsidaa gá tè-raza Judea itá yucán, divi ñà-ndácuìsì nduú nsidaájàn, nì cacachì-te.

¹⁰ Dandu nì quida gobernador mà seña nùu Pablo ñà-vátùnì càhàn stná-nè vichi. Ñàyùcànduá, nì càhàn-nè, cachí-nè:

—Yùhù ináhì cuàhà cuàà iá-ní icúmí-ní chuun nsidandaà-ní ñuu-nsí yohó. Ñàyùcànduá, cudù inì ñà-vátùnì càhàn sàhí nùu-ní. ¹¹ Cunaha-ní, mà úhì ndàcàtnùhù-ní, te cundaà vaha inì-ní ñà-làcà ùxìn ùì quivì cuàhàn-ndà nì nasà ñuu Jerusalén cuàhàn cahví Dios. ¹² Doco ni-iin xichi cóni nái` xì ni-iin nèhivì veheñùhu yucán, te ni-iin xichi cóni dánàcuìdè-nè, nì nèhivì sàhàn veheñùhu, nì stná nèhivì xicánúú calle. ¹³ Mate sanícuàchi nècuàchì yohó sàhí, doco còò ni-iñàha cui quida-ne comprobar.

¹⁴ 'Doco yùhù cachí ndàì xì-ní, iin ichì ndiaha nduá nchícùn, te ducán cahví Dios, divi mii-yá nisa cahví stná xii-nsí, mate cachí nècuàchì yohó iin ichì tnùhù nduá. Doco yùhù xiníndísè nsidaa ñà-ítúú nùu tutu nduú ley xi-nsí, te xiníndísà stnáì nsidaa ñà-nduá nì tiàa profeta nisa càhàn cuenta xi-ya. ¹⁵ Nacua nì cachí mii-né, ducán cachí stná yùhù, ñà-íá ndisa tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá, vàchi icúmí nsidaa-nda natiacu-ndà, nèhivì vaha te nèhivì malu. ¹⁶ Ñàyùcànduá, yùhù, nicanicuahàn quidé lucha ñà-màsà cóo ni-iin cuàchi dandoho-xi anímè, vàchi ni-iin cuàchi có-cùnì quide nùu Dios, te nì nùu nèhivì.

¹⁷ 'Cunaha-ní, caní cuàà có-ìé` ñuì, dandu nì nasà yucán, nihí cuàhà ñà-nduá cutahvì nèhivì ndahví ndoó yucán, te nihí stnáì promesa xi. ¹⁸ Pues chuun jaàn nduá disàhà-xí nì nasà yucán, te nì nsidandoo stnáì mií (nacua cachí ley xi raza-nsí). Te xicánúú sahnúí patiu veheñùhu cahnú yucán, cóni dánàcuìdè nèhivì, nì cóni quidá stnáì ni-iin escándalo. Doco dava nècuàchì raza-nsí nì quixi ladu Asia, nì xini-nè yùhù yucán. ¹⁹ Te nú ndisa cuní nècuàchì mà càhàn tnùhù-né sàhí, dandu ndià icà-né màcuìta stná-nè nùu-ní yohó, te canicuàchi mii-né sàhí. ²⁰ Te ò nècuàchì itá yohó, nú nì xini-nè iá iin falta nì quide na ní ìe nùu nsidaa tè-xíandacú, dandu nì cachí-nè vichi duha, cuní. ²¹ Cuisì vihini tuxí ini-nè iin falta nduá na ní càhàn fuertí` xì nsidaa nècuàchì mà nì cachí ñà-xiníndísè icúmí-ndà natiacu-ndà —nì cachí Pablo.

²² Daaní, na ní inini Félix ñà-jaàn, nì cucani-tè chuun xi Pablo, cachí-te xi nsidaa-né:

—Ni quésáá gá comandante coronel Lisias, dandu ndàcàtnùhù gué` sàhà-ñà cundaà vaha inì nansa iá chuun xi-nsia.

Ducán nì cachí Félix, vàchi algu ináhà stná-te sàhà ichì Jesús. ²³ Dandu nì dàndàcú-te nùu iin capítan ñà-ní cúndiàà-te Pablo, doco màsà cúndiádí dahuun-ne, te nì màsà cádí stná-te nùu ni-iin ana iá vaha xi-né nú cuní nècuàchì mà quixi-ne dacútiácú-ñané, te ò nácótò stnahá-né.

²⁴ (Daaní, mànùhù Félix mà.) Te nì yàha itnii quivì, dandu nì quixi tu-tè xì ñahàdihí-te nani Drusila; iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Dandu nì cana-tè Pablo ñà-tnàtuu-ne, vàchi cuní-te cunini-tè nansa iá ichì cunihnu vàha ini-ndà Jesucristu. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì càhàn Pablo xì nduú-né, dansítñùù ini-nè nècuàchìmà nansa cuní Dios quida vii-ndà sàhà-ñá màsà quidá ndevàha-nda nansa nì nì cui, vàchi icúmí coo iin quivì juiciu. Dandu Félix mà, cuàhà gá nì yùhí-te, cachí-te xì Pablo:

—Còó, xuhun-ní (cuartu xi-ní) vichi. Te después, nú cusáí, dandu cana-tui mii-ní.

²⁶ Ducán nì cachí-te, vàchi tuxí stná inì-te vihini daquíhvi Pablo dihùn sàhà-ñá dañà-ténê. Ñàyùcànduá, cuàhà xichi nì cana-téné nì ndatnuhu-té xí-né. ²⁷ Doco na ní yàha ùi cuà, dandu nì quee-tè nùù mesa, te nì quíhvi inga tiàa nani Porcio Festo lugar xi-tè. Doco cónì tàvã-te Pablo libre, vàchi cuní-te ndòò vàha-tè xì nèhivì raza Judea.

25

Nansa nì càhàn Pablo sàhà mii-né nùù gobernador saa nani Festo

¹ Daaní, nì quesaa Festo mà ladu yucán. Doco tìxi ùnì quivì nì quee-tè ñuu Cesarea cuàhàn-te ñuu Jerusalén. ²⁻³ Te yucán nì tnàtuu dùtù cusáhnù, xì stná nècuàchì chicá idónuu, nì càhàn-nè xì Festo sàhà Pablo, càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Te nì xicàn-nè cana-tè nècuàchìmà quixi-ne ndé Jerusalén, vàchi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dehé ñà-cahni-ténê ichì mà. ⁴ Doco nì naxiconihí Festo nùù nècuàchìmà, cachí-te:

—Còó, ñuu Cesarea mà icúmí Pablo ndòò-ne. Yucán ndiaá soldadu-nè. Te yùhù, tìxi iin ùi quivì icúmí stnàì naxicocuín yucán. ⁵ Ñàyùcànduá, yucán nì cùhùn stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì idónuu, cutnáhã-nsiá xì' cùhùn-ndà. Dandísá, nú iá cuàchi nècuàchìmà, dandu vátùni canicuàchi-nsiá —nì cachí-te.

⁶ Daaní, nì cuee gã-te ùnà ò úxin gá quivì ñuu yucán, dandu mànùhù-té ñuu Cesarea, (te cuàhàn stná tè-xidandacu-ma). Dandu inga quivì nì yàha Festo ndé ndundaà sàhà nèhivì, te nì sàcòò-tè. Dandu nì dandàcú-te nì queé Pablo. ⁷ Te na ní quesaa nècuàchìmà, dandu nì sàcuíta stná nècuàchì raza Judea nì quixi Jerusalén mà, nì càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Cuàhà gá chuun pesadu nì cachi-nè dìquì nècuàchìmà. Doco puru ñà-mànìcùì nìhìndèè-né nì sandua.

⁸ Daaní Pablo, nì naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—Yùhù, còò ni-iin falta nì quidé dìquì ley xi nècuàchì raza xi, nì còò stná falta nì quidé dìquì veheñùhu xi-nsi, nì dìquì stná rey cahnú César.

⁹ Doco Festo, cuní-te ndòò vàha-tè xi nècuàchì raza Judea mà, ñàyùcànduá, nì cachí-te xì Pablo:

—¿A cándisá-ní cùhùn-ní ñuu Jerusalén, te yucán nsidandà sàhà ñà-nduá cachí nècuàchì yohó?

¹⁰ Dandu nì cachi Pablo xì-té:

—(Còó.) Divi lugar yohó nduú ndé cachí rey César xiñuhu ndundaà sàhà nèhivì. Ñàyùcànduá yohó ié'. Te mii-ní, sàvaha ináhã-ní còò falta nì quidé dìquì nècuàchì raza xi. ¹¹ Doco cunaha-ní, nú ndisa iá pesadu cuàchi, te ò nú ndisa cuàhà gá iníhiquê, te xiñuhu cuì, pues vátùni; cahni-nsiá yùhù, mà cáchi á coó. Doco nú coó, nú tnùhu nduá cachí nècuàchì yohó, dandu còò permisú danáyàha ni-iin juez yùhù ndahã-né. Pues vichi xíquèn ñà-dayáha-ní yùhù ndahã rey cahnú César —nì cachi Pablo.

¹² Daaní, Festo, nì ndatnuhu-té xí nècuàchì sàhã razón xì-té nansa quida-tè, dandu nì cachí-te xì Pablo:

—Mii-ní, sàni xicàn-ní ndundaà chuun xi-ní nùù César. Pues vátùni iá; divi nùù César icúmí-ní cùhùn-ní.

Nansa nì xicàn rey Agripa càhàn Pablo nùù-né

¹³ Na ní yàha itnii quivì, dandu nì sàà stná rey Agripa xì Berenice ñuu Cesarea mà ñà-casàhú-nè xì Festo. ¹⁴ Te como caní quivì nì ndòo-ne yucán, ñàyùcànduá nì càhàn Festo xì rey mà sàhà Pablo, cachí-te:

—Na ní quee Félix nùù mesa, nì ndòo iin nècuàchì ndiadí yohó (nani Pablo).

¹⁵ Ñàyùcànduá na ní sàhìn ñuu Jerusalén, dandu nì catnàtuu dùtù xícusahnú xì stná nècuàchì dandacú nùù ñuu mà, nì xicàn-nè dandacuí ñà-cui nècuàchì ndiadí mà. ¹⁶ Doco nì naxiconihí nùù-né: “Nsiùhù tè-ndùú nècuàchì romanu, còò estilu icúmí-nsí cahní-nsí nì-iin nèhivì nansa nì nì cui. Còó, vàchi dihma icúmí-tè cuita-tè nùù nècuàchì sanícuàchì sàhà-ñà ducán vátùni cucumi-tè lugar càhàn stná-te sàhà mii-té nansa iá ñà-nduá càhàn tnùhù-né sàhà-té”.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nì caquixi nècuàchì ñuu Jerusalén mà dècuèndè yohó, te vichi duha inga quivì nì sàhìn vehechuún, nì sàcòì silla xi, te nì dandacuí nì tavá-te Pablo mà. ¹⁸ Dandu nì sàcuíta stná nècuàchì càhàn tnùhù, te nì sanícuàchì-ne sàhà nècuàchì mà. Chuun pesadu cundua nì cahín. Doco còó, cóni sánduá ducán. ¹⁹ Cuisì sàhà creencia xi-ne nì càhàn-nè, xì sàhà stná iin ana nì xihì nani Jesús. Doco Pablo, tucu cachí-nè: itiácú Jesús, cachí-nè. ²⁰ Doco yùhù, cóni cundáa vaha inì nansa chicá vaha quide xì chuun jaàn. Ñàyùcànduá, nì càhìn xì Pablo, áma cándísâ-né cùhùn-nè ñuu Jerusalén, te yucán ndundaà sàhà chuun xi-ne. ²¹ Doco còó, lugar yohó nì xicàn-nè cundiadi-nè ndè cachi (cùhùn-nè) ndundaà sàhà-né nùù rey cahnú César. Ñàyùcànduá, nì dandacuí coo vaha-ne ndè cachi techuín-nè cùhùn-nè nùù rey mà —nì cachi Festo.

²² Dandu nì cachi rey Agripa mà xì Festo:

—Yùhù, cudí stná inì cunini ñà-nduá cachí nècuàchì mà.

—Vátùni, tnaa cunini-ní —nì cachi Festo.

²³ Daaní, inga quivì vaxi tu Agripa xì Berenice ndè salón cahnú ndé ndundaà sàhà nsidaa chuun. Nì quìhvi-ne yucán, vico sàstnùhù ndáa-ne. Te yucán sàni caquesaa stná comandante coronel xì cuàhà stná nècuàchì chicá idónuu ñuu yucán. Dandu nì dandacú Festo ñà-nì tavá-te Pablo. (Te na ní quesaa-nè), ²⁴ dandu nì cachi Festo mà:

—Mii-ní rey Agripa, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì nì quesaa, yohó indéhe-nsiá nècuàchì (cachí xì-nsiá). Cunaha-nsiá, na ní sàhìn ñuu Jerusalén, cuàhà gá nècuàchì raza Judea nì xicàn favor nùù, dècuèndè nì càna fuerte-nè, cuní-nè cui nècuàchì yohó. Stná ñuu Cesarea yohó, divi nì ducán xicàn stná-ne. ²⁵ Doco nùù yùhù, còò nì-iin falta xi-ne nì túi. Dandu mii-né, nì xicàn stná-nè ndundaà sàhà-né nùù rey cahnú, ñàyùcànduá, sàni nacani inì, te icúmí techuín-nè cùhùn-nè yucán. ²⁶ Doco cuisì ñà-còò nì-iñàha cui cachi ndise na tiai nùù señor rey cahnú sàhà-né. Ñàyùcànduá sàni tavà cànúi-nè nùù mii-ní rey Agripa, xì nùù stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì dava ga, vàchi cuní nanducu-nsiá índu iñàha cui tiai nùù tutu cùhùn xì-né. ²⁷ Vàchi có-nduá ñà-techuun-nda iin nècuàchì presu cùhùn nùù rey mà nú còò nì-iñàha cachítnùhu ñà-ndùú falta xi-ne —nì cachi Festo.

26

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè sàhà mii-né nùù rey Agripa

¹ Daaní, Agripa mà, nì cachi-nè xì Pablo:

—Vátùni càhàn-ní sàhà-ní vichi.

Dandu nì cuu ndahà Pablo, te nì quesaha-né nì càhàn-nè, cachí-nè:

² —Nansicáhìn vichi, vàchi nùù mii-ní cuàhìn càhìn. Pues cuàhà gá ñà-nduá nì càhàn tnùhù nècuàchì raza-ndà sàhí, rey Agripa. ³ Doco cudí inì vichi, vàchi ináhá-ní nansa ndisa iá nsidaa estilu xi raza-ndà, te cundáa stná inì-ní sàhà nsidaa chuun ndatnúhù cuàhà-ndà. Ñàyùcànduá, sacúndáhvi nùù-ní ñà-nì còó calma xi-ní cunini-ní ñà-nduá cuàhìn càhìn.

⁴ 'Nsidaa nècuàchì ñuu Judea, ináhá-nè nansa nisa quide na ní sandui tèchii. Dihna nisa ìe ñuì, dandu nì sàhìn nisa ìe ñuu Jerusalén. ⁵ Te nècuàchì raza-ndà ndoó yucán,

dècuèndè sàhana ináhá-nê yùhù. Te nú cuní-nè cachitnùhu ndaà-nè, vátùni cachi-nè nansa nisa guide na ní sanchicuìn ley xi nècuàchì fariseu. Nsidaa nècuàchì ley mà, chicá fuerte chívàha-ne religión xi raza-ndà. ⁶ Doco vichi yohó ié', sanícuàchi-ne sàhí. Te ¿índù falta xi iá? Cuisi ñà-xiníndísê palabra nì quida Dios comprometer xi xii-ndà, divi ñà-cuàhàn-yà danatíacú-yà nsii. ⁷ Pues sàhà ñà-nì cachi-yà ducán, ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì nduú nsì-úxin ùì descendencia xi raza-ndà, xinúcuáchí vîi-né nùù Dios ndui te ñuú, xiníndísâ-né, te ndiatú-né cuu ndisa ñà-ndùá nì quida-ya comprometer mà. Cunaha-ní rey Agripa, yùhù xiníndísâ stnài, te ñà-jaàn nduá dísáhà-xí sanícuàchi nèhivì raza-ndà sàhí.

⁸ 'Mii-nsiá, ¿a ndísá có-xiníndísâ stná-nsià ñà-vátùni danatíacú Dios nsii? (Pues ináhá-ndà, vátùni.)

⁹ 'Yùhù, ndisa, nisa tuxi inì ñà-ndiá ìqué quida quini xì nèhivì ndácùcahan xi Jesús de Nazaret. ¹⁰ Te divi ñà-jaàn nduá nisa guide ñuu Jerusalén, vachi ndè nùù dùtù cusáhnù nì taví permisú, te cuàhà nèhivì xí Jesús nisa sadì vehecàa. Dandu quìvì cuàhàn-te cacahni-té nècuàchì mà, stná yùhù nì sadandàà stnài. ¹¹ Te nisa nacàhin stnài nsidaa veheñùhu cuachi nisa nanduquí nèhivì xí Jesús ñà-dandohí-nè áma níhìndèí nacuaà-né mii-yá. Te ñà-cuàhà guá nisa xidà inì sàhà-né, dècuèndè nisa sahàn stnài ñuu xicà nì sanchicuìn-nè.

¹² 'Pues sàhà chuun jaàn nduá cuàhàn ichì ñuu Damasco, nihí orden nì quee nùù dùtù xícusahnú. Ñàyùcàndùá, iá permisú-xi cuàhàn sàhà chuun mà. ¹³ Te nahi càxíhúì nì sandua, señor rey, dandu ichì cuàhàn mà nì xinì yáha ga fuerte nì natnuù nihni iin luz ndé xiqué cuàhàn xì compañeruì, ndè dîquì-xí ansivì vâxa, te chicá ndiaha nì natnuà nùù orá. ¹⁴ Ñàyùcàndùá, nì nacasàn nsidaa-nsí ñuhù, te nì tiacuí nì càhàn iin ana càhàn dàhàn hebreu, cachí-yà xí': "¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quidá quíní-ní xí'? Cuisi mii-ní quidá quíní-ní xì mii-ní, vachi na quidá quisi caní sàhà nùù garrocha, ducán quidá stná-ní".

¹⁵ 'Dandu yùhù, nì cachì: "¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?" Dandu nì cachi-yà xí': "Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. ¹⁶ Doco vichi ndacuiìn-ní, vachi sàhà-ñá nì xinì-ní yùhù, ñàyùcàndùá icúmí-ní cunduu-ní ana cunucuachi nùì, cunduu-ní testigu sàhà ñà-nduá nì xinì-ní vichi, xì sàhà ñà-nduá cunì gà-ní na dacuní guè mii-ní mí quìvì vâxi xi-nda. ¹⁷ Te vichi cunaha-ní, cuàhàn techuín mii-ní ñà-cùhùn-ní càhàn-ní xì nècuàchì nsidaa inga raza. Te nú cuní-nè quida quini-ne xì-ní, dandu cuidahín mii-ní nùù-né, nùù mii-né xì nùù stná nècuàchì raza-ní Judea. ¹⁸ Doco icúmí-ní càhàn-ní xì-né sàhà-ñá datnúù Dios sàxínítnùnì-nè, te quee-ne ichì ñáa, quihin-ne ichì ndiaha-yá. Vachi nú nì càhàn-ní xì-né, dandu vátùni dàñà-né nùù ndàhá ñà-malu, te candòo-ne ndahà Dios. Nduu stná cuàchi-ne, te cunduu-ne nèhivì ìì xí, dandu cutnahá-né xì nsidaa gá ana xiníndísâ-xí, te nihitáhvi stná-nè cuàhà ñà-ndiaha", nì cachi Jesús xí'.

¹⁹ 'Ñàyùcàndùá, nì quida ndise cumplir nsidaa ñà-nduá nì cachi-yà xí' na ní xinì mii-yá ansivì, señor rey. ²⁰ Vachi primeru nì càhàn xì nècuàchì ñuu Damasco, dandu nì ndixi stnài ñuu Jerusalén, te nì càhàn xì nèhivì yucán xì stná inicutu ladu Judea, xì cuàhà stná ñuu inga raza. Te nsidaa lugar mà nì cachì xì-né ñà-xiñhù cuu-ne arrepentir, te yàha-ne ladu xi Dios, dandu quida viì-né nacua ndiá ìcà-né nú ndisa sàni naxicocuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne, nì cachì xì-né.

²¹ 'Pues cunaha-ní, nsidaájàn nduá dísáhà-xí nì tnii nècuàchì raza-ndà yùhù patiu veheñùhu cahnú, cuàhàn-nè cahnì-né yùhù nì cùì. ²² Doco Dios nduú ana chindéé xí, ñàyùcàndùá, iin-ni nchícùn ndài (ichì váha-ya) dècuèndè quìvì vichi, iin-ni càhàn xì nèhivì sàhà-yá, a xínduu-ne nècuàchì ndahví, te ò nècuàchì chicá idónuu, nsidaa-né càhàn xí', cachí' xì-né ñà-nduá nì cachitnùhu Moisés, xì ñà-nduá nì cachi stná nècuàchì profeta, ²³ ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, (te cui-yà), dandu cunduu-ya ana primeru natiacu, te

después danátnûu-yà ichì ndiaha-yá nùù nèhivì, na nèhivì ñuu-ndà, te ducán stná nèhivì inga ñuu —nì cachi Pablo.

²⁴ Cáhàn va Pablo ducán, dandu nì ndàhì Festo, cachí-te:

—Pablo, sàni culocó sàxínítnùní-nì ñà-cuàhà guá dacuaha-ní.

²⁵ Doco nì cachi Pablo xì-né:

—Señor gobernador Festo, cuicahnú inì-ní, doco màdià nì culoquí` nduá, vàchi ñà-ndácuìsì nduá cachí` xì-ní. Cáhàn sahnúí. ²⁶ Te cunaha-ní, yohó iá stná rey Agripa, te có-cucáhàn núí` càhìn nùù mii-né, vàchi ináhá-nê sàhà chuun yohó. Seguru icúmí ñà-sàni cundaà vàha ini-nè, vàchi chuun yohó, cóni sándúá iin chuun iá dèhé. ²⁷ Mii-ní rey Agripa, ádi xiníndísà stná-ní ñà-nduá nì tiaa nècuàchì profeta sàna. Pues yùhù ináhí, ducán xiníndísá-ní.

²⁸ Dandu nì cachi Agripa xì-né:

—Cuisì iyuhu gá palabra cachì-ní, te vihini yàha stnáì cunchicuìn Jesucristu.

²⁹ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—A sea iyuhu-ní, te ò cuàhà gá cumànì, doco cahnú gà Dios iin-ni nì quidá stná-ní nacua nì quida yùhù, (nì xinindisé mii-yá. A sácú vàha nì cúníndísà stná-ní), mii-ní xì nsidaa gá stná nècuàchì inínì yohó. Cuisì-ní có-cùní` cunuhni stná-nsià cadena nahi mii

³⁰ —nì cachi Pablo.

Dandu nì ndacuìta nsidaa nècuàchì ndoó yucán, divi rey Agripa xì gobernador, xì Berenice, xì nècuàchì dava ga ndoó stná xì-né yucán. ³¹ Te nì cuxio-ne iladu, ndatnúhú-nè, cachí-nè:

—Nì cóò falta xì nècuàchì jaàn dìsàhà-xí cui-nè, ni ñà-cundiadi-nè.

³² Te nì cachi rey mà xì Festo:

—Nú màsà cacán-nè yàha-ne nùù rey cahnú César, dandu mà úhì dàñà-né vichi duha nì cùí.

27

Nansa nì dàyáha-tè Pablo cùhùn-nè ñuu Roma

¹ Daaní, Pablo xì itnii gá tè-ndiàdí, nì yàha-ne ndahà iin capitán nani Julio, iin soldadu siempre cutnáhà xí soldadu xi meru rey César Augusto, vàchi sàni cachí tè-xídandacu-ma ñà-icúmí-nsí quihin-nsi barcu cùhùn-nsi ladu Italia. ² Te nìsa ià stná iin tiàa nani Aristarco cutnahá stná xì-nsí cùhùn. Iin nècuàchì ladu Macedonia nduú-né, te meru ñuu-nè nduú ñuu Tesalónica. Ñàyùcànduá, nì nana nsidaa-nsí iin barcu nì quixi ñuu Adramitio, vàchi sàdaaní cuàhàn-nu quihin-nù ichì nùhù-nu, te icúmí-nù yàha-nù ladu Asia. Dandu nì dítá-nu nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu xi-nsí.

³ Dandu nì yàha iin quivì, te nì sàà-nsí ñuu Sidón. Te yucán nì quidamanì capitán mà nì sàha-ne permisú (ñà-nuu Pablo barcu), ñàyùcànduá nì sàhàn nècuàchì mà ini ñuu yucán ndé ndoó amigo xi-ne, te nì nìhì-né ñà-nduá xiñuhu. ⁴ Dandu nì dítá tu barcu mà ichì cuàhàn-nu, te nì yàha-nsi iin ñuu cahnú nani Chipre indúhu mahì mar. Ladu ndé có-dúcùn guá tàchì nì yàha-nsi, vàchi ladu nùù-xí caná tàchì mà. ⁵ Daaní, nì yàha-nsi chicá nùù-xí mahì mar iá frente ladu Cilicia xì ladu Panfilia, te nì sàà-nsí ñuu nani Mira iá ladu Licia.

⁶ Yucán nì xini capitán mà inga barcu nì quixi ñuu Alejandría, te icúmí-nù cùhùn stná-nu ladu Italia. Ñàyùcànduá, divi barcu mà nì dándàcú-né nana-nsi, te cuàhàn-nsi.

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhà quivì nì xica cueé-nu, vàchi ùhì xicá-nu, làcà ní cuyatni-nù nùù ñuu Gnido, te cóni sàha ga tàchì caca gà-nu. Ñàyùcànduá, nì sàha-nù vuelta nì yàha-nsi yatni iin esquina ñuu Creta ndé nani Salmón. Dandu yuhù mar diin ñuu Creta mà nì yàha-nsi, doco ùhì stná caca barcu yucán. Dandu nì sàà-nsí nùù ñuhù íchì iin xaan nani Buenos Puertos, yatni ndé iá ñuu Lasea.

⁹ Doco vichi sàni cuee sàstnùhù-nsí, dècuèndè sàni yàha vicò iníhî-ndà, te vihini quida quini mar xì barcu (nú ni cùhùn-nu). Ñàyùcànduá, nì càhàn Pablo (xì nèhivì ndoó barcu mà), ¹⁰ cachí-nè:

—Señores, sàni sàni nì cundaà inì cuàhàn coo cuàhà tnùndoho xi-nda nú ni cùhùn gà-ndà nùu-xí. Mà úhì ndañuhu carga, xì mii stná barcu, ndè stná mii-nda vihini ndañuhu-nda.

¹¹ Doco capitán mà, chicá nì xinindisá-né ñà-nduá cachí tiàa dacaca-xi barcu mà, xì ñà-nduá cachí stná stohò-nu, te màdì ñà-nduá cachí Pablo. ¹² Ñàyùcànduá, cuàhà nècuàchì yucán, chicá nì cuni-nè caquee-ne lugar mà, vàchi có-nduá iin lugar vàha yàha-nda tiempu vixin. Ñàyùcànduá, nì cachi-nè chicá vàha cùhùn-nè nùu-xí ndè ñuu Fenice, dandu vátùni cundoo-ne yucán tiempu vixin. Ñuu Fenice mà nduú iin ñuu inga orilla ñuu Creta, te cuisì dúcùn tàchì iin iin dián ndé quècahnu hora.

Nansa nì dàñà fuerte dàvitàchí mar

¹³ Daaní, nì quesaha caná yadi tàchì ladu, te nì tuxi ini nècuàchì barcu ñà-vátùni cùhùn-nsí. Ñàyùcànduá, nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi orilla mar iladu ñuu Creta mà.

¹⁴ Doco tìxi inga iin ratu nì quesaha nì cana iin tàchì dàná, ladu ñuu mà vàxan, tàchì yódo ladu ñinu cachí-nè xán. ¹⁵ Te nì cacùhan barcu xi-nsi, mànicuì gá nihìndèè-nsí caca ndaà-nu ladu vàxan, ñàyùcànduá nì sahnde ini-nsi, vàchi ndé ndiàchì úun-nu cuàhàn-nu.

¹⁶ Dandu nì yàha-nsi iladu ñuu tii nani Claudia indúhu mahì mar. Te yucán có-caná cuàhà guá tàchì. Cunaha-ní, barcu cahnú xí-nsí mà, ídítá stná-nu iin lancha tii. Te ndee ní quidachuún-nsí, dandu nì nihì-nsí nì tavà-nsínu. ¹⁷ Dandu nì dàcùnúnduú-te iin cable ndee ìcà barcu cahnú sàhà-ñá màsà nduá-nu. Te nì yùhí stná-te sàà-nu ndé yadi iá ñusi, te cacùhun-nù. Ñàyùcànduá, nì dànùú-te sìcoto ndee díta tàchì-nú, te ndiachi úun-nu cuàhàn-nu quidá tàchì mà.

¹⁸ Daaní, inga quivì, yàha ga caná ìi tàchì dàná mà. Ñàyùcànduá nì quesaha-té nì dàndiàchì-té carga xi-nù ini mar. ¹⁹ Te quivì ùnì nì dàndiàchì ndahà stná-nsi nsidaa gá ñà-nduá nihí-nu. ²⁰ Dandu nì yàha cuàhà gá quivì, te có-tuì orá, có-tuì sìtnùu, te yàha ga dúcùn dàvitàchì daná mà nsiùhù. Ñàyùcànduá, còò gá tnùndé ini càcu-nsi nì cahan-nsí.

²¹ Daaní, na sàni yàha cuàhà quivì ndoó dòcò-nsi có-xixí-nsí, dandu nì sàcuìlìn Pablo mahì nsidaa-nsí, te nì cachi-nè xì-nsí:

—Compañeros, chica vàha nú nì inini-nsia yùhù nì cuì ñà-màsà quée-ndá ñuu Creta quixi-nda, dandísá mà cacùhun-nda tnùndoho yohó. ²² Doco vichi, cachí xì-nsiá, màsà cùhúun inì-nsia, vàchi ni-iin-nda mà cuì-ndà, cuisì barcu xi-nda cuàhàn ndañuhu. ²³⁻²⁴ Doco cunaha-nsiá, ñuú ndùvehè nì xinì yatni ndé (indúhí) nì sàcuìlìn iin ángel xi Dios nùí. Vàchi mii-yá nduú-yá Stohì, divi ana xinúcuáchì nùu-xí. Pues divi ángel mà nì cachi-nè xì: “Màsà yùhí-ní, Pablo, vàchi icúmí-ní sàà-ní nàcuìlìn-ní nùu rey cahnú César. Te cunaha-ní, sàni indehè ndàhví Dios mii-nsiá, vàchi dohó cachí-yà xì-ní: mà sàà ni-iin nèhivì cutnáhà xì-ní cui-nè, ni-iin nèhivì barcu yohó”, nì cachi ángel mà. ²⁵ Ñàyùcànduá contentu nì nàcùndoo-nsia, compañeros, vàchi nacua sàni cachi Dios xì, divi ducán icúmí coo, te seguru icúmí. ²⁶ Doco antes icúmí-ndá ndiachi-nda orilla iin ñuu tii mahì mar —nì cachi Pablo.

²⁷ Daaní, nì yàha ùxìn cùmì gá quivì, te vichi xicá barcu iladu mar ndé cachí-nè nduú mar Adria. Nahí dava ñuu nduá, te ndiachi ndiachi barcu xi-nsi quidá tàchì. Dandu peón xiquidachuún barcu mà, nì tuxi inì-te ádi sàni cuyatni-nù nùu ñuhù íchì càhàn-té.

²⁸ Ñàyùcànduá, nì chitacùhá-te nadaa tantu cunú ñuhù tècuì yucán, te nì cundaà inì-te òcò sàhùn iin (36) metro cunú-te. Dandu iyuhu gá nùu-xí, tucu tu nì chitacùhá-te, te òcò ùsà (27) metro cunú-te chicá yucán. ²⁹ Ñàyùcànduá, nì yùhí-te dúcùn barcu cavà nahnú ñuhù ini mar. Sàhàmà nì dànùú-te cùmì càa nahnú xì barcu ndé càhà mar sàhà-ñá màsà cáca gà-nu. Dandu ndiatú cuìsi-té tùinuù.

³⁰ Daaní, peón xi barcu, nì cunì-te cunu-tè. Ñàyùcànduá, nì sàcuàta-tè nùu barcu mà, quidá-te na ian cuàhàn-te danuú gà-te inga càa nahnú ndè cahà mar, doco dandáhvi-te, vèchi lancha tii ma nduá nì dānūú-te. ³¹ Dandu nì cachi Pablo xì capitán xì stnà soldadu ndoó yucán:

—Nú màsà ndoo peón jaàn barcu yohó, mà cácu-nsia.

³² Ñàyùcànduá, nì sàhàn soldadu mà nì sahndè-te cable itácaa lancha mà, te nì ndiachi-nú mahì mar.

³³⁻³⁴ Daaní, na sàcuàhàn túinuù, dandu nì càhàn Pablo xì nsidaa compañeru-nè, cachì-nè:

—Chicá vaha cuxi-nsia iñàha, vèchi sàcuàhàn-ndà ùxin cùmi quivì có-xixí-nsiá, nchitò-nsiá, nacaní ini-nsiá. Ñàyùcànduá sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-cuxi-nsia, vèchi ducán xiñuhu quida-nda, dandu càcu vaha-nda, vèchi cunaha-nsiá, còò nì-iñàha cuu xì nì-iin-nda. ³⁵ —nì cachi Pablo.

Dandu nì tnii-ne iin pan, te nì naquimanì-né Dios nì indehè nsidaa-né. Dandu nì dàcuàchì-nèa, te nì quesaha-né xixì-né. ³⁶⁻³⁷ Ñàyùcànduá, nsidaa gá nèhivì yucán, contentu nì ndòo-ne, te nì xixi stnà-nè. Te nsidaa nsidaa nsiùhù nècuàchì ñuhú barcu ma, ùi cientu ùnì dico sàhùn iin (276) nèhivì nì sanduu-nsi.

Nansa nì cuu xi barcu, nì tuxì-nú nì sachi-nù nùu mar

³⁸⁻³⁹ Daaní, na ní nsihi nì xixi nèhivì mà nì ndenuu ini-nè, dandu nì sate nsihi-ne trigu (nduú carga xi-nù) ñà-cùnì-nè nduñama chii gá-nu. Dandu na ní tùinuù claru, (nì xini xicà-té yucán iá) iin ñuu mahì mar. Doco cóni nácùnì-te índù ñuu nduá. Doco nì xini stnà-te yucán iá iin ndahà mar ndé iá ndàà ñusì orilla-ñà, te vaha lugar mà daxínu-tè barcu cahan-té. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, nì sahndè-te cable xi càa itnúi xì-nú mahì mar, te nì ndòa. Dandu nì dàña stnà cable nuhní yutnù chipála dacaca-xi-nú. Te nì nana stnà sìcoto ndee itániní ladu nùu-nú (ñà-dítà tàchì-nú). Ñàyùcànduá nì quesaha-nú nì nacaca-nù, te cueéni cueéni nì cuyatni-nù ndé iá ñuhù íchì mà.

⁴¹ Doco nì sàa-nu iin xaan ndé vaxi ùi ichì tècuí, te yucán nì cacùhun-nù cahà mar. Nì ndùxin tnuu nùu-nú, doco cahà-nú, nì quesaha nì sachi iì-ñá nì quida tècuí dúcùn ndee guá icà-nú. ⁴² Dandu soldadu yucán, nì cacunì-te cahnì nsihí-te nècuàchì ndiadí ndiaá-te, vèchi vihini dutè-né mar mà, te cunu-ne cahan-té. ⁴³ Doco capitán yucán, cóni cùnì-nè cuí Pablo. Ñàyùcànduá, cóni sàha-ne cahnì soldadu mà nècuàchì ndiadí. Dandu nì dandàcú stnà-nè nùu nècuàchì tùha dutè ñà-dihna mii-né nì quécoyo-ne mahì tècuí dècuèndè nì xínu-ne ñuhù íchì. ⁴⁴ Dandu nècuàchì mà túha, cunchicùn-nè cùhùn-nè cundòò candee-né dīquì yutnù nduú tabla, ò inga yutnù xì barcu nì sachi. Ñàyùcànduá, ducán nì nìhì nsihí-nsí nì quee-nsi ndè ñuhù íchì, te nì càcu-nsi.

28

Ñà-nduá nì quida Pablo na ní là-ne ñuu tii Malta mahì mar

¹ Na ní nsihi nì càcu-nsi nùu mar mà, dandu nì xinitnùhu-nsi Malta nani ñuu yucán.

² Te nèhivì ndoó yucán, nì quida manì-né xì-nsí nì chiñuhu-nè iin ñuhu, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-nì tnátuu-nsi nadaà-nsí, vèchi cuún dàvì, te vixin ga. ³ Ñàyùcànduá nì nducu stnà Pablo chii tutnù íchì. Doco na meru daquéè-nènu mahì ñuhu mà, dandu nì quecunu iin còò dàná xínu-sì nùu ñuhu, te nì tninùhu tnuu-sì ndahà-né. ⁴ Ñàyùcànduá, na ní caxini nècuàchì ñuu mà itácaa còò mà ndahà Pablo, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Ádi té-nì sahnì nduú tè-jaàn, ñàyùcànduá vichi icúmì-tè danàa-te sàhà-té. Mate sání càcu-tè nùu mar, doco mà nìhì-té cutiacu gà-te —nì cachi-nè.

⁵⁻⁶ Doco nì quidi Pablo ndahà-né, te nì ndiachi còò mà mahì ñuhu. Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì yucán, ndé ndiàtú úún-né, vèchi tuxì ini-nè cuàhàn xìun ndahà Pablo, ò nú coó,

nanàa nàcasàn-né cui-nè. Doco caní tiempu ndiatú-né indéhe-né, te còò ni-iñàha ni cuu-xi nècuàchìmà. Iin-ni iá-nè. Ñàyùcàndüá, tucu ni nacani ini nèhivì mà, cachí-nè:

—Ádi iin dios nduú nècuàchì jaàn.

Nansa ni dàndúvaha Pablo yua nècuàchì dandacú nani Publio

⁷ Yatni yucán nduú ñuhù xí nècuàchì dandacú nùù ñuu mà; Publio nani-né. Te nècuàchìmà, ni dàyáha-ne nsiùhù vehe-ne. Ùni quivì ni sandoo-nsi yucán. Te cuàhà gá ni cunsihi ini-nè nsiùhù. ⁸ Te yucán iá stná yua-né, indúhu-né, sáhayocá-nè, vachi cuhí-nè cuèhè daxín. Dandu ni quihvi Pablo ndé indúhu nècuàchìmà, te ni xicàn tàhvi-né nùù Dios, ni chitándòó-né ndahà-né dìquì nècuàchìmà, te ducán ni nduvàha-ne. ⁹⁻¹¹ Dandu después dava ga nècuàchì cuhí ndoó ñuu mà, ni caquixi stná-nè, te ni nduvàha stná-nè. Ñàyùcàndüá, cuàhà gá ni cañúhu nècuàchì ñuu mà nsiùhù. Te na ní xínu ùni yòò ndoó-nsí yucan, dandu ni nana-nsi iin barcu cuàhàn-nsi quihin tu-nsi ichi nacaca-nù xì-nsí. Te nèhivì ñuu mà, ni sàhatahvi stná-nè nsiùhù nsidaa ñà-ndüá xiñuhu nùù-nsí. Te barcu mà, iin yutnú ni là yucán inii tiempu vixin nduú-nu. Ñuu Alejandría nduú meru ñuù-nu; te nùù-nú itá muñecu nani Cástor xì Pólux. Pues divi barcu mà nduú yutnú ni nana-nsi, te cuàhàn-nsi.

¹²⁻¹³ Daaní, primeru ni sàà-nsi ñuu Siracusa, te ùni quivì ni sandoo-nsi yucán. Dandu ni caquee tu-nsi, te duha duha ni càvà barcu xicá-nu cuàhàn-nu, te ducán ni sàà-nu xi-nsí ndé ñuu Regio. Dandu inga quivì, te ni quesaha tú tàchì ladu. Ñàyùcàndüá, ni caquee tu-nsi cuàhàn-nsi. Te tixi ùi quivì ni sàà-nsi iin ñuu nani Poteolos. ¹⁴ Ñuu yucán ni ndacùhun tnahá-nsí xì nècuàchì iin-ni nchícùn stná xì Jesús, te ni xicàn-nè ñà-ndòo-nsi xì-né iin ùsà quivì. Dandu después ni quihin tu-nsi ichi cuàhàn-nsi carretera cuàhàn ñuu Roma.

¹⁵ Daaní, ñuu Roma mà ni quee ga stná nèhivì xí Jesús vaxi-ne, vachi sàni xinitnúhu stná-nè sàvaxi-nsi. Dava-ne, dècuèndé ñuu nani Yàhvi xi Apio ni quesaa-nè, te dava ga-nè cuisì ndé ñuu tii nani ùni Changaru ni quesaa-nè (ñà-ndacùhun tnahá-né xì-nsí.) Te na ní xini Pablo nècuàchìmà, ni naquimanì-né Dios, te ni ndòo-ne contenu.

¹⁶ Daaní, ni sàà nsidaa-nsí ñuu Roma. Te capitán cutnáhâ xí-nsí, ni quida-ne entregar tiàa ndiaá-nè, ni ndòo nècuàchìmà ndahà iin comandante. Doco Pablo, ni nihì-né permisú coo cuaán-né, mii-né xì stná iin soldadu cundiaa xì-né.

Nansa ni càhàn Pablo xì nècuàchì raza-nè ndoó ñuu Roma

¹⁷ Daaní, ni yàha ùni quivì, te ni nacana Pablo nècuàchì raza-nè chicá idónuu ni sàà vehe-ne. Te na sàni nataca nsidaa-né, dandu ni cachi Pablo xì-né:

—Ñàni, còò ni-iñàha ni quidé dìquì nècuàchì ñuu-ndà, te ni-iin xichi cóni càhíchì stná ini estilu xì xii-ndà. Doco ni tñii nècuàchì raza-ndà yùhù na ié ñuu Jerusalén, te ni dàyáha-ne yùhù ndahà tè-romanu. ¹⁸⁻¹⁹ Te tè-yúcán, ni xicàn tnùhù váha-tè nùí, dandu cuàhàn-te dañá-té yùhù ni cuí, vachi còò ni-iñàha disáhà-xí cuí. Doco nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, cóni cùnì-nè dàñí. Ñàyùcàndüá, fuerza ni xìquèn dayáha-tè yùhù nùù rey cahnú César ñà-nsidandaà temà sàhí. Doco ni-iyuhu có-ndüámà ñà-cùnì daquéè cuàchi dìquì nèhivì raza-ndà; còó.

²⁰ 'Pues cunaha-nsiá, iá ñà-disáhà-xí ni quide mii-nsiá invitar cundehí-nsiá, te càhìn xì-nsiá yohó, vachi vichi ndisa sà-lá iin tnùndé ini ndiaha xí nècuàchì raza-ndà Israel. Doco divi sàhà-ñá (xiníndísè tnùndé ini ndiaha ma), ñàyùcàndüá ni sàì ni sàcùnuhni cadena yohó —ni cachi Pablo.

²¹ Dandu ni cacachi nècuàchìmà xì Pablo:

—Còó; còò ni-iin carta ni quixí ladu Judea càhàn sàhà-ní, ni còò ni-iin stná nècuàchì raza-ndà ni quésáa daquéè cuàchi-xi dìquì-ní. ²² Doco cachí-ní xì-nsí nansa iá ichi sàà, tuxí ini-ní. Vachi nsiùhù cùnì-nsi cundaà ini-nsi, vachi nsidanicuú lugar càhàn ùhí nèhivì dìquì ichi mà —ni cachi-nè.

²³ Daaní, nì saquin Pablo iin quivì quixi tu nsidaa-né. Te na ní sàà quivì mà, cuàhà gá nèhivì nì casaà vehe Pablo. Ñàyùcànduá, ndè dàtnàà, xì ndè nì cuaà dahuun nì ndòo-ne yucán, càhàn Pablo xì-né, datúi-ne nansa iá ichì ndé dandacú Dios, te dansínuu ini-nè nècuàchìmà nansa cachí ley xì Dios nì tiaa Moisés, xì nansa cuní cachi stná palabra nì tiaa nècuàchì profeta sàhaha. Ducán nì quida-ne, vachi cuní-nè dacúníndísâ-né nècuàchìmà, te cahvi-ne xì Jesús. ²⁴ Daaní, na ní nsihamà, dandu dava nècuàchì iníní má, nì xinindisá-né, te dava-ne, còó. ²⁵ Màdì iin-nì nì xiníndísâ nsidaa-né. Daaní después cuní-nè nùhù-nè. Doco na táñâha ga caquee-ne, nì cachi Pablo xì-né:

—Ndisa, ñà-ndáà nduá nì cachi Espíritu ìì xì Dios xì xì-ndà sàhaha na ní dàcàhàn-yà profeta nani Isaías, vachi dohó nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

²⁶ Cuahán-nì, càhàn-nì xì nècuàchì raza-nì yohó, te dohó cachi-nì xì-né: “Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiâ cunini-nsiâ, doco mà sàà-nsiâ mànhì ini-nsiâ. Te cuàhà gá icúmí-nsiâ cundehè-nsiâ, doco mà cundáà ndisa inì-nsiâ”. (Ducán cachi-nì xì nècuàchì raza-nì.) ²⁷ Vachi nsidaa nèhivì mà, quidámáxìnì-nè, na ian ùhì tiacu-nè. Te quidá-né na ian dànácuànì-nè nùù-né, vachi có-cuní-nè cundehè-né (ichì váha), nì có-cuní stná-nè cunini-ne, nì có-cuní stná-nè mànhì ini-nè, nì có-cuní stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida víí anima-nè, nì cachi Dios.

²⁸ Pues vichi cunaha-nsiá, sànnì nìhítáhvì nèhivì nsidaa gá raza cunini stná-nè razón ndiaha nansa càcu-ne nùù-yá. Te mii-né, ndisa, icúmí-nè cunsìhi ini-ne cunini-ne ²⁹ —nì cachi Pablo.

Dandu nècuàchì raza Judea mà, nì caquee nsihi-ne, te nì quesaha-né ndatnúhú fuerte-nè sàhà palabra mà.

Nansa nì quida Pablo na ndiadí-nè vehe-ne ñuu Roma

³⁰ Daaní, inii ùì cuà nìsa ìa Pablo iin vehe renta (ñuu mà), te dayáha-ne nsidaa nèhivì sàà nùù-né, ³¹ cachítnùhu-ne xì nècuàchìmà sàhà ichì ñuhivì ìì xì Dios, vachi libre iá-nè càhàn-nè xì nsidaa nèhivì mà. Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchìmà sàhà Stoho-ndà Jesucristu, còò iin nì sadí xì nùù-né.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Roma

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì xinúcuáchí nùu Jesucristu. Divi mii-yá nì cachi-yà xì ñà-cùhìn chuun xi-ya; mii-yá nì nacàxin-ya yùhù ñà-cachitnùhi razón ndiaha xí Dios inicutu. ² Te divi razón mà nduú stná palabra nì cachitnùhu-ya sàhà na ní dàtnùu-yà ini nècuàchì nì sacahàn cuenta xi-ya, te nì tiaa-ne ñà-yúcán nùu tutu ìi. ³⁻⁴ Cunaha-nsiá, cáhàn palabra mà sàhà Dèhemanì-yá, te cachá ñà-nduú-yá iin descendencia xi rey David, vàchi iin nècuàchì ñuhivì yohó nì sanduu xii-yá, cachá. Doco (diín lugar nì quixi) anima ìi-yá, vàchi Dèhemanì Dios nduú-yá, te icúmí-yà poder, ináhà vâha-nda ñà-jaàn, vàchi mate ní xihì-yà, doco nì natiacu-yà. ⁵ Te divi nùu mii-yá sàni nìhítàhvì nsiùhù cacanu-nsi chuun xi-ya ñà-càhàn-nsi xì nèhivì nsidanicuú ñuu, áma sàa stná-nè cunini-ne ley xi-ya, te cunindisá-néyà, dandu más gà tnùñuhu xí-yá quee. ⁶ Te mii-nsiá, ducán nì xinindisá stná-nsiá, vàchi nì cana stná Jesucristu mii-nsiá (ñà-cunchicùn-nsiàyà). ⁷ Te vichi tiaí tutu yohó nùu nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Roma. Cunaha-nsiá, ñà-mànì guá-nsià nùu Yua-nda Dios, ñàyùcànduà nì cana-yansià sàhà-ñà cunduu stná-nsià nèhivì ìi xí-yá.

Te vichi xicàn tàhvì sàhà-nsiá nùu mii-yá xì nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuàha-yansià gracia, te contentu nì cundóo-nsiá quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cuní-nè cùhùn-nè ñuu Roma nàcòtò-nè nèhivì xí Dios ndoó yucán

⁸ Primeru cuàhìn cachi ñà-yòhó: yùhù ndàcùcahín Jesucristu, te naquímànì (Yua-nda) Dios sàhà nsidaa-nsiá ñà-ndiaha guá xinindisá-nsiá mii-yá. Te vichi dècuèndè inicutu ñuhivì sàni xinitnùhu-ne sàhàjàn. ⁹ Yùhù, xì nsidaa animè xinúcuáchí nùu-yá, cachitnùhi razón ndiaha sàhà Dèhemanì-yá. Te mii-yá, ináhà-yà ñà-ndàa nduá nsinúu cuàhà ini mii-nsiá, te xicàn tàhvì sàhà-nsiá nùu-yá. ¹⁰ Te xicàn tàhvì stnàì áma cóo iin quivì nìhì tiempu sàì nàcòtì mii-nsiá, nú ducán cuní stná mii-yá. ¹¹ Vàchi cuàhà gà cuní sàì sàhà-ñà nìhítàhvì gà-nsià más ñà-nduá cui chindee xì anima-nsià, dandu chicá nacuàhandee inì-nsià. ¹² Te ò nì cachí-ndà, ñà-cuní-ndà chindee stnaha-nda ñà-chicá cunindisá víi-ndayá, vàchi nsidaa-nda, iin-ni xinindisá-ndáyà.

¹³ Ñànì, cuní cundaà ini-nsià ñà-cuàhà gà xichi nacánì inì sàì ndé ndoó-nsiá, doco siempre iá ñà-sàdí nùu. Doco vichi ndisa, (vihini sàì), vàchi stná ndé ndoó-nsiá cuní quida stnàì chuun ìi xí Dios, nacua sàni quide dava ga ñuu, sàhà-ñà ducán quee stná cuàhà ñà-vàha xì mii-nsiá. ¹⁴ Vàchi ndiá ìqué (cachitnùhi razón ndiaha xí-yá) xì nsidanicuú nèhivì, a xínduu-ne nècuàchì ñuu ndé cáhàn-nè dàhàn griegu, te ò ndéni ñuu nì cui, doco icúmí càhìn xì nsidaa-né, a nchichí-nè, te ò mà nchichí-nè. ¹⁵ Ñàyùcànduà, nùu yùhù, dispuestu ié sàì cachitnùhu stnàì xì mii-nsiá nècuàchì Roma ñà-nduú razón ndiaha.

Cahnú poder xì razón ndiaha xí Dios

¹⁶ Yùhù, có-cùcàhàn nùu cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu, vàchi cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn vātùni càcu anima-nda quida poder xi-ya, nú sàni xinindisa-ndayá, mate nècuàchì ndéni ñuu nì cui nì cundúu-ndá. Doco dihna xiñuhu (cunitnùhu) nècuàchì raza Judea, dandu stná nèhivì dava ga ñuu ñuhivì. ¹⁷ Vàchi divi sàhà razón ndiaha ma datúi Dios nansa cui ndee vâha-nda nùu-yá nú nì cúnindisá vâha-ndayá, vàchi cuisì-nì ñà-jaàn nduá ndiaá, nacua cachí stná tutu ìi: “Nú sàni ndee vâha-nda nùu-yá ñà-xinindisá-ndáyà, dandu vida ndiaha nìhítàhvì stná-ndà”.

Nsidaa nèhivì, iá cuàchi-ne, cachí Pablo

¹⁸ Sàni cundaà ini-nda fuerte icúmí quixi castigu xì Dios dìquì nsidaa nèhivì có-quidá víi, vàchi quini quidá-né, te cuehé gà-nè, có-sàha-ne cuitià palabra ndàcuisì xí-yá,

¹⁹ mate sá-ináhá vâha-ne sàhà ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá, vâchi sàni dàtúi-yañà nùu-ndà. ²⁰ Vâchi dècuèndè nì sàcòo ñuhiví nàhà claru ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá; mà úhì cundehè-ndà nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, te cundaà ini-ndà. Náhà xìcà icúmí-yá poder ndisa nicanicuahàn, te claru cundaà stná ini-ndà ñà-mii-yá nduú-yá Dios. Ñàyùcànduá, còo nì-iin ñà-dìsàhà-xí (nacuaà nèhiví-yá). ²¹ Vâchi na nisa inaha-néyà antes, cóni càhvì ndisa-neyà nacua ndiá ìcà-né, nì cóni náquímanì stná-nèyà. Cuisi inì-nì mii-né nì chitnùnì ndevàha ini-nè nansa quida-ne, mànicùí gá mànihì tnúnì ini-nè nansa quida vii-né. ²² Ñà-nchìchí guâ-nè càhàn-né, ñà-yùcán nì tui-ne nduú-né nècuàchì neciu. ²³ (Te ñà-neciu guá-nè), nì nandòdó-né ñà-ndiaha guá iá-yà, te cahan-né iin figura iá nahi nèhivì nduú Dios, mate nèhivì, xihì-nè, doco mii-yá, itíácú-yà nicanicuahàn. Te nì quidavàha stná-nè figura laa, xì stná cuisì nahnú, xì cuisì cuàti, (te nì cahvi-nèñà).

²⁴ Ñàyùcànduá, nì cuhuun ini Dios sàhà-né, te nì cachi-yà nì cùhùn-nè ichì sìquini nì nchihò ini-nè. Te ducán ndisa nì quida-ne, (yáha ga quini) nì quida-ne xì iquicúñú-nè, cóni chívàha ga-nè tnùñuhu xí-né. ²⁵ Nì nacuaà dahuun-ne palabra ndàcuisì xí-yá, te ñà-nduú tnùhu nì candisá-né. Màdì mii-yá ana nì quidavàha xì ñuhiví nì càhvì-né; còo, cuisì-nì ñà-nduá nì quidavàha-ya ñuhiví yohó nì cahvi-né; cuisì ñà-jaàn nduá nì xinucuachi-né nùu-xí, màdì nùu mii-yá ndiaha itíácú nicanicuahàn, amén.

²⁶ Ñàyùcànduá, nì nacoò dahuun-yanè. Dandu chicá quini nì quida ndevàha-ne xì mii-né. Dècuèndè stná nècuàchì ñahà, cóni nándàhà gá-ña xì nècuàchì tiàa nacua quidá nècuàchì ñahà. Còo, entre mii-ñà nisa quida-ñà cuàchi. ²⁷ Te ducánì stná tiàa, dava ga stná-te, cóni nándàhà gá stná-te xì ñahà. (Ndahví-te), vâchi entre mii-té nì naxihò stnahá-te, te nì quida-tè cuàchi. Doco sàhà ñà-yùcán nì nihì stná ìcà-té (cuèhè), vâchi ñà-yùcán nduú castigu xi-tè nacua xiñuhu coo xi-té ñà-nì quee-tè ichì váha.

²⁸ Te-ñà cóni cudì gá ini-nè cunihnu ini-nè mii-yá, ñàyùcànduá, nì nacoò dahuun stná-yànè, te sàhámà nì cuchicuehe dahuun sàxínìtnùnì-nè. Cuisì ñà-có-ndiá ìcà-né quida-ne nduá nchícùn-nè vichi. ²⁹ Vâchi chitu anima-nè nsidanuu ñà-chìcuèhè. Ñàyùcànduá quidá ndevàha-ne cuàchi xì nècuàchì ñahà. Yáha ga có-quidá víi-né. Xího-né cuàhà iñàha, te cúmbidia stná ini-nè. Te túha stná-nè cahnì stnahá-né, vâchi nâa stnahá-né ñà-malu guá-nè, te dana ga stná-nè; dandahví stnahá stná-nè, te càhàn ndiaa stnahá-né, ³⁰ vâchi quini ga càhàn-nè dìquì ñanìtnaha-ne. Có-xiñùhù-né Dios, vâchi cuadú gà-nè, mii-né nduú-né mii-né cahan-né. Ndiaha gà-nè cahan-né, doco maña gà-nè. Có-inì-né ñà-nduá cachí yuadíhì-né. ³¹ Nì có-sàa-nè cundaà vâha ini-nè, te có-quidá stná-nè cumplir nú sàni cachi-nè iñàha. Mà túha-ne cuhi stnahá ini-nè. Nicanicuahàn chuhún ini-ne sàhà iin ñanìtnaha-ne, te mà túha-ne cundehè ndahví stnahá-né. ³² Te mate ináhá vâha-ne ñà-icúmí Dios nsidandaà-yà sàhà cuàchi quidá-némà, doco có-ndùlócò-nè, mate ináhá-nè ñà-xiñùhù cui-nè sàhà falta mà, doco iin-nì quidá-néà, ndè cudì gá stná ini-nè nú quidá stná nèhivì dava ga ducán.

2

Palabra xiñuhu cachi-ndà xì ana tuxí inì-xi chicá vâha-ne nùu ñanìtnaha-ne

¹ Ñàyùcànduá, (nú iá iin nèhivì), ndéni nèhivì nì cundúú-né, te xitnùhu-ne ñanìtnaha-ne, dandu vâtùni cachi stná-ndà dohó xí-né: “Mii-ní, iá stná cuàchi-ní; ñàyùcànduá có-xiñùhù cuitnùhu-ní ducán; iá-ní xitnùhu-ní ñanìtnaha-ní, doco cunaha-ní, xidá cuàchi stná mii-ní quida-ní, vâchi nacua quidá mii-né, ducán quidá stná mii-ní. ² Te sà-ináhá-ndá, palabra ndàcuisì cundua na nsidandaà Dios sàhà cuàchi nèhivì có-quidá víi. ³ Ñàyùcànduá, ¿a tuxí inì-ní cui càcu-ní nùu castigu mà? (Mà cúí), vâchi mate xitnùhu-ní nècuàchì quidá xì cuàchi ma, doco ducán quidá stná mii-ní. ⁴ Cunaha-ní, màni gá quidá Dios xì-ndà, vâchi ndee cahnú ini-yà sàhà-ndà. Te ¿a cahíchì inì-ní ñà-quidá-yà ducán? ¿A có-cundáa inì-ní ñà-nduá dìsàhà-xí quidá ndiaha guá-yà ducán? Pues divi sàhà-ñà nì sàa-ndà naxicocuñ inì-ndà sàhà cuàchi-nda nduá. ⁵ Doco (mii-ní, còo), ndee gá

inì-ní, có-cùu-ní arrepentir, ñàyùcànduá cáya, te cáya castigu ñhì-ní quivì juiciu, dandu quivì mà icúmí ñèhivì cundaà ini-nè cuisì nsidándáà Dios nacua ndiá ìcà-yá quida-ya, ⁶ te cuàha-yàndó (castigu, ò cuàha-yàndó iin ñà-vàha), según nansa nì quida iin iin-nda. ⁷ Dandu ñèhivì iin-ni quida-xi chuun vii, ñhì-né vida ndiaha nicanicuahàn, vachi sàhà ñà-nduá quidá-némà nandúcu-né nansa quee tñũñuhu ndiaha xí-né (nùu-yá), vachi cuní-nè ndee vaha-ne nùu-yá, te cundoo stná-nè nùu-yá nicanicuahàn. ⁸ Doco ñèhivì có-nchícùn palabra ndàcuisì, iin castigu fuerte ñhì-né ñà-cùdúchí guá ini-yá sàhà-né, vachi cuisì-ní nì nacani ini-nè quida-ne ñà-nduú gustu xi mii-né. ⁹ Cuàhà tñũndoho fuerte cucumi nsidaa nècuàchì có-quidá víi ma, te yáha ga nacani cuaá ini-nè sàhàjàn. Dihna nècuàchì raza Judea ndundaà sàhà-xí, dandu después nsidaa gá ñèhivì inga raza. ¹⁰ Doco ñèhivì quidá víi ma, ñhì-né cundoo ndiaha-né, vachi ñhì-né natù-ne nùu Dios, dandu màni gá cundoo-ne. Dihna nècuàchì raza Judea ñhìtáhvì ducán, dandu después ñèhivì raza dava ga”.

¹¹ Pues ducán nduá, vachi cunaha-nsiá, iin-ni indéhe Dios nsidanicuú ñèhivì ñuhivì. ¹² Ñèhivì tàcùnì ley xi-ya, nú quida-ne cuàchì, dandu icúmí-né ndañuhu-né, te quivì cuu xi-né ducán, mà chindéé ley mà-né. Daanì stná ñèhivì ináhá vaha ley xi-ya, divi nacua cachí ley mà, ducán icúmí cuu xi-né quivì ndundaà sàhà-né. ¹³ Vachi nú nì quidá ndisa ñèhivì cumplir ley xi-ya, dandu vátùnì ndee vaha-ne nùu-yá. Doco nú cuisì inínì uun-neà, dandu mà cùndiààmà. ¹⁴ Vachi dava ñèhivì, tàcùnì-né ley xi-ya, doco tùha-ne quida-ne cumplir ñà-nduá cachá`, vachi inì-ni mii-né nacaní ini-nè quida-ne ducán. Ñàyùcànduá, divi ñà-jaàn cunduu na iin ley xi-ne. ¹⁵ Vachi cuisì ñà-cundehè-ndané nansa quidá-né, te cundaà ini-ndà ñà-ini anima-nè sàñhì ini-nè nansa iá ley xi-ya. Ináhá vaha-ne iá iin ley chivàha-nda. Te stná sàxínítnùnì-né, ducaní cachí stná` xì-né. Vachi dava xichi dandohó sàxínítnùnì-ndà ndohó, te dava xichi cachá` xì-ndà ñà-còò cuàchì-nda.

¹⁶ (Pues cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn, claru icúmíá tùia) quivì nsidandaà Yua-nda Dios sàhà nsidaa ñà-ìá dèhé ini anima ñèhivì. Te divi ndahà Jesucristu icúmí-yà nacooya juiciu mà, nacua cachí razón ndiaha cachítnùhi xì ñèhivì.

Nansa nì quida nècuàchì raza Judea, cóni chivàha stná-nè ley xi-ya

¹⁷ (Vichi cuàhìn càhìn sàhà) ñèhivì raza-nsì. Nècuàchì raza Judea nduá danani ñèhivì raza-nsì. Te cuàhà ñèhivì raza mà, yáha ga nihnú ndéé ini-nè ñà-icúmí-né ley ìi xì Dios; ñàyùcànduá chicá ndiaá-nè cahan-né, vachi mii-yá càhvì-né, ¹⁸ te ináhá-né ñà-nduá dandacú-yá quida-nda. Te sàhà-ñà dàcuahá cuàhà-né ley ìi mà, ñàyùcànduá cundaà ini-nè índù iñàha nduú chuun vii, te índù ñà-còò. ¹⁹ Sàhámà quidá-né cuenta ñà-mii-né icúmí nacani xì nsidaa ñèhivì nansa iá ichì váha cahan-né; xiñuhu danátnùu ini-nè nsidaa nècuàchì xicá ichì ñáa, tuxí ini-nè. ²⁰ Cuisì mii-né cui dacúndéhe xì tè-neciu iin ichì víi, vachi maestru nduú-né cahan-né. Nahi mée có-ínáhá xínduu nècuàchì dava ga, cahan-né, te ñàyùcànduá, cuní-nè chinaha-nè nècuàchì mà, vachi tuxí ini-nè ñà-sàhà ley dacuahá-né mà vátùnì màñhì ini-nè nsidanicuú iñàha, te cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa. ²¹ Pues vichi, nú ducán cudù guá ini-nè dacuahá-né ñèhivì dava ga, ¿a có-xiñùhù dacuahá stná-nè mii-né? Vachi cachí-né xì ñèhivì ñà-màsà quidá cuíhná-né, doco ¿a ndísá có-xidá cuíhná stná mii-né? ²² Te cachí stná-né xì ñèhivì ñà-màsà càhàn-né xì inga ñèhivì cóni nándàhà xì-né, doco ¿a ndísá có-quidá stná-né ducán? Cahíchì ini-nè ñà-nduú yùu yócò, doco ¿a có-xidá cuíhná stná-né ñà-cuicà iá veheñùhu? ²³ Ndee càhàn-nè sàhà-ñà sà-icúmí-né ley ìi xì Dios, doco có-chivàha ndisa-neà, te cuní cachàmà na ian cahíchì ini-nè mii-yá nduá. ²⁴ Pues, divi ducán cachí stná tutu ìi ndé cachá`: “Sàhà modo ndahví xì nècuàchì raza-ndà, ñàyùcànduá sácùndiaa quini tè-inga raza Dios xi-nda”.

²⁵ Cunaha-nsiá, ñà-ítúú seña xi-ya ìcà-ndà, vátùnì cundiaa mà nú chivàha ndisa-nda ley xi-ya; doco nú còò, dandu davani queámà na ian còò ni-iin seña mà ìcà-ndà.

²⁶ Ñàyùcànduá, nècuàchì (inga raza) còò seña ìcà-xí, nú nì chivàha-ne ley xi-ya, dandu

vàtùni quida stná-ndà cuenta na ian itúú ndisa seña mà ìcà-né. ²⁷ Cunaha-nsiá, mate còò seña mà ìcà-né, te chivàha stná-nè ley mà, ñà-jaàn datúi claru ñà-có-quidá víi nècuàchì raza-nsi Judea, vachi có-chivàha-ne ley mà, mate icúmí-nè tutu ìi, te itúú stná seña mà ìcà-né. ²⁸ Ñàyùcànduá, ¿ana cachi-ndà nduú ndisa nècuàchì raza Judea? ¿A sàhà descendencia xi-ne nduá? Còó. Te ñà-ítúú seña xi Dios, ¿a cuísi sàhà ìcà-ndà nduájàn? Còó. ²⁹ Chuun xi anima-ndà nduá, te ini anima-ndà nduú ndisa-nda nècuàchì raza Judea. Te ducání stná ñà-dúcùn-ndà seña xi-ya, cuísi ini anima-ndà nduú ñà-ndiáá. Iin ñà-nìhnú vaha ini-ndà nduá, màdì iin ley nì tiaa nùu tutu. Te nú iá (víi ndisa) anima-ndà ducán, dandu icúmí-ndà ndee vaha-nda, doco nùu Dios, màdì nùu nèhivì.

3

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿índù chuun cachí-ndà ndiaha gá iá ñà-ndùu-ndà nèhivì raza Judea, te itúú seña xi Dios ìcà-ndà? ² Pues cuàhà gá ventaja nduá, te cuàhà modo chindéa. Primeru, cuàhà gá nduá ñà-nì nìhítàhvì nèhivì raza mà cucumi-né tutu ìi cachítnùhu palabra xi-ya. ³ Vachi mate có-xiníndísà dava-ne, doco có-cùnì cachàmà ñà-nacuaà Dios ñà-nduá nì cachi-yà. ⁴ Còó, vachi mate nsidaa nèhivì, tnuhu-né, doco mii-yá, icúmí-yá quida ndisa-ya cumplir ñà-nduá nì cachi-yà. Te ducán cachí stná nùu tutu ìi (ndé cáhàn nèhivì xì-yá, cachí-nè): “Claru icúmí tui ñà-cuìsi mii-ní cachí xì ñà-ndùu ñà-ndáá, te nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì-ní, dandu divi mii-ní icúmí-ní cundee-ní nùu-né”.

⁵⁻⁶ Mate chicá nàhà claru ndiaha gá iá Dios (na xiní-ndà ñà-quini guá quidá nèhivì cuàchi), doco ¿a sáhàmà cui cachi stná-ndà ñà-có-quidá víi-yá na sàha-yándó castigu sàhà cuàchi-nda? Còó, màsà nunca cachi-ndà ducán. Cuísi nì cachì palabra jaàn sàhà-ñá divi ducán (tuxí ini dava) nèhivì. Doco còó, mà cúí cachi ndisa-nda ducán, vachi nú ducán nì cundúá, mà cúí nìhì Dios nansa nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda nì cuí. ⁷ Doco cachí dava nèhivì ñà-chicá quee tnùñuhu xí Dios nú nì cachí-nè iin tnùhu, vachi tuxí ini-nè ñà-sàhájàn chicá nsinuu ini-ndà ndàà cuísi ini Dios. Doco nú ducan nì cundúá ñà-quee tnùñuhu xí-yá sàhà cuàchi-nda, dandu có-ndiá ìcà-yá nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda nì cuí. ⁸ Te nú ducán nduú stná, ¿amádi chicá ndiaha ñà-quida cuahà-ndà ñà-có-ndiáá, dandu chicá quee viá nì cuí? (Doco còó, màsà cachí-ndà ducán, mate) cachí dava nèhivì ñà-divi ducán chináhà nsiùhù, daquéé cuàchi-ne dìquì-nsí. Doco nècuàchìmà, icúmí-nè ndoho-ne sàhà (ñà-dàquéé cuàchi-ne ducán), vachi divi nduá xiñuhu coo xi-né.

Nsidanicuú nèhivì, iá cuàchi-ne

⁹ Pues, ¿índù ñà-cachi-ndà vichi? ¿A ndísá chicá ndiaha nècuàchì (raza Judea)? Còó, vachi sàni cundaà vaha ini-ndà, nèhivì cuàchi nduú nsidanicuu-nda, nahi nèhivì inga raza, te ducán stná nècuàchì raza-nsi Judea. ¹⁰ Vachi ducán cachí stná nùu tutu ìi:

Còò ni-iin ana nìhnú ndàcuìsi inì-xi; ¹¹ còò ni-iin ana sàà cundaà inì-xi, còò ni-iin nandúcu ndisa nansa iá ichì Dios. ¹² Nsidaa nèhivì, sàni tùcù-nè ichì malu; nsidaa-né sàni cuchicuehe anima-nè. Ni-iin-ne có-quidá víi-né. ¹³ Te (ñà-quini guá) cáhàn-nè, ducán nduá nahi dico ndé nì nuna yavi xi nsì. Te túha ga stná-nè dandahví stnahá-né. Ducán iá palabra xi-ne nahi venenu xi iin còò dānā. ¹⁴ Cuàhà gá xicàn tàhvì chihán-nè dìquì ñanìtnaha-ne, te cáhàn ndiaa stná-nè dìquì nècuàchìmà. ¹⁵ Yàchì gā nacánì ini-nè cahnì stnahá-né. ¹⁶ Te ndéni nì cui nì yàha-ne, yucán xiní nèhivì tnùndoho. ¹⁷ Vachi mà túha-ne cunchicùn-nè ichì ndé cundoo manì-ndà. ¹⁸ Te có-yùhì stnâ-nè Dios, vachi có-nìhnú ini-nèyà.

¹⁹ Pues ináhà-ndà, nsidaa ñà-nduá cachí ley sànaha ma, sàhà-ñá cunini nèhivì ndoó tìxi ley mà nduá, te ducán (nducahan-ne), te cadì-nè yuhù-né, vachi iá stná cuàchi-ne, nacua iá cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ²⁰ Ñàyùcànduá, ni-iin-nda mà sàà-ndà ndee vaha-nda nùu Dios sàhà cuísi ñà-chivàha-nda ley sànaha ma, vachi chuun quidá ley mà, cuísi nduá ñà-cundaà ini-ndà iá ndisa cuàchi-nda.

Nú xiníndísà-ndà mii-yá, icúmí càcu anima-ndà

²¹ Doco vichi cunaha-nsiá, iá ndisa nansa ndee vaha-nda nùu-yá, te còo ni-iin ley chivàha-nda sàhámà. Mà úhì cundaà stnà ini-ndà ñà-jaàn nú ni cahvi-nda tutu nduú ley xi-ya, xì stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta. ²²⁻²³ Vàchi nú sàni xinindisa-nda Jesucristu, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda nùu-yá, nsidanicuú ndohó nècuàchì nchícùn xi-yá. Vàchi iin-ni indéhe Dios nsidaa nèhivì sàhà ñà-iin-ni iá cuàchi nsidaa-né, te iin-ni có-sàà stná-nè tavà-né tnùñuhu xí-yá. ²⁴ Doco sàhà-ñá nì dānāà Jesucristu sàhà-ndà, ñàyùcànduá uun-ni sàhatahvì-yándò gracia xi-ya, te sàhājàn vātùni ndee vaha-nda nùu-yá, te càcu dahuun anima-ndà. ²⁵ Vàchi nì chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cunduu Jesucristu ana icúmì cui, te cuitià nùu-yá, dandu nsidaa ana cahvi xi ñà-nduá nì quida-ya, mà nsínúú gá ini (Yua-nda) Dios sàhà cuàchi-ne. Te sàhājàn cundaà stná ini nèhivì ñà-vātùni nì quida-ya xì nèhivì sàna na ní dāyáha uun-ya cuàchi-ne, te nì quidandee gá ini-yà sàhà-né. ²⁶ Daanì, inga ñà-disàhà-xí nì xihì-yà nduú stná ñà-cundaà ini nèhivì ñà-ndiaha gá quidá stná-yà tiempu vichi. Te mate ñà-ndāà cuisì cundua na nsidandaà-yà sàhà-ndà, doco nú cahvi-nda xi Jesús, dandu vātùni ndenihi-yándò na ian nduu-nda nèhivì còo falta xi.

²⁷ Daanì, nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà sàhà nèhivì ndeníhì vaha guá xì mii-xí? Pues, có-nduá ñà-cachi gà-nè ducán. ¿Índù chuun? ¿A sàhà-ñá cóni chivàha vù-né ley ì? Còó, divi sàhà-ñá mà cundíáà gà ni-ñàha nùu-yá, cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndàyá.

²⁸ Ñàyùcànduá, vichi sàni cundaà ini-ndà nansa quida-nda, te ndee vaha-nda nùu-yá. Divi ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nduá xiñuhu, màdì ñà-chivàha-nda ley (sàna ma).

²⁹ ¿A cuisì Dios xi nèhivì raza Judea nduú-yá? (Còó.) ¿A có-nduú stná-yà Dios xi nsidaa gá nèhivì ñuhivì? Jaan, vachi Dios xi stná mii-né nduú-yá. ³⁰ Vàchi imindaa Dios iá, te vātùni ndee vaha nsidaa nèhivì nùu-yá nú ni cúnindísà-néyà, có-quidá a nduú-né nècuàchì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ³¹ Doco nú cachí-ndà cuisì cundiaa ñà-cunihnu vaha ini-ndàyá, dandu ¿a ducán queá na ian có-ndiáà gà ley nì sàha-ya? Còó, màdì ducán nduá. Dècuèndè chicá más icúmì cundiaa ley mà, nú ducán.

4

Nansa nì quida Abraham sàna

¹ Doco ¿nansa cachi-ndà sàhà xii-ndà Abraham sàna? ¿Nansa iá ñà-nduá nì nìhìtáhvì-né? ² Pues nú sàhà obra xi mii-né nì nìhì-né ndee vaha-ne nùu Dios nì cui, dandu vihini ndenihi ndiaha-né mii-né sàhājàn, doco nùu mii-yá, còó, mà cui. ³ Doco ¿nansa cachí tutu ì sàhà-né? Dohó cachá: “Ñà-nì xinindisá Abraham Dios, ñàyùcànduá nì nìhì-né nì ndee vaha-ne nùu-yá”, cachá.

⁴ Pues, ni cachí-ndà iá iin ana quidáchúùn nùu-ndà. ¿A cutáhvì-né ñà-nduú raya xi-ne? Còó, vachi ñà-ínihíca-ndá nùu-né nduá. ⁵ Doco (tucu iá xì ichì Dios), vachi mate còo obra nì quida-nda, doco nú xinindísà-ndá mii-yá, dandu vātùni quida-ya cuenta vaha ndisa-nda. Vachi nùu mii-yá iá nansa ndenihi vaha-yándò, mate nèhivì cuàchi nduu-nda.

⁶ Daanì, ducán stná David sàna, nì cachi-né ñà-ndiaha guá iá xì nèhivì nìhìtáhvì ndee vaha nùu-yá mate còo obra xi-ne. ⁷ Ñà-yòhò nduá nì cachi David mà:

Nansicáhàn nèhivì nú sàni xicahnú ini Stoho-ndà Dios sàhà falta xi-ne, te sàni cuxio cuàchi-ne. ⁸ Nansicáhàn-nè nù cò-ìtníí gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne.

⁹ Pues vichi, nú ducán nduá, ¿a vātùni nìhìtáhvì stná nècuàchì nsidanicuú raza, te ò cuisì nèhivì iá seña xi-ya ìcà-xí? Pues iin casu mà nduú stná Abraham yucán. Sàni cachi-ndà nì ndee vaha-ne nùu-yá sàhà cuisì-ñá nì xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco ¿índù ñà-disàhà-xí nì ndee vaha-ne nùu-yá? ¿A sàhà ñà-ítúú seña mà ìcà-né? Còó, vachi tàyóo ñà-jaàn (na ní ndee vaha-ne nùu-yá). ¹¹ Dècuèndè después, dandu nì sàcùnaha-né ñà-màcùtuu seña mà, te cundua mà iin ñà-cundaà ini-ndà sàni ndee vaha ndisa-ne nùu-yá sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá. Vachi tãñáha ga màcùtuu seña mà ìcà-né, te sàxinindísà-néyà. Te sàhà-ñá nì quida-ne ducán, ñàyùcànduá ndohó, quidá stná-ndà cuenta na ian nduú stná-né yua nsidaa nècuàchì xinindísà-xí-yá, mate còo ni-iin seña

mà ìcà-né, doco xiníndísâ-né, te ducán ndee vâha stná-nè nùù-yá. ¹² Daaní, stná nècuàchì iá seña mà ìcà-xí, yua stná mii-né nduú stná nècuàchìmà. Doco màdì cuísì sàhà seña mà nduú nècuàchìmà yua-né. Còó; sàhà-ñá nì xinindisá stná-nè mii-yá nduú stná mà, vâchi davani nì quida stná-nè nacua nì quida nècuàchìmà na táyô seña mà ìcà-né.

Cuàhà ñà-ndiaha ù nì quida Dios comprometer; doco cuisì-ní nèhivì xiníndísâ nìhìtáhvi xán

¹³ Sàhà nì quida stná Dios comprometer xì Abraham mà ñà-nìhìtáhvi-né cucumi-né ñuhivì yohó, mii-né xì descendencia xi-ne. Doco ñà-yúcán nì sanduu sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá, te ducán nì ndee vâha-ne nùù-yá, màdì sàhà iin estilu nì chivâha-ne. ¹⁴ Vâchi nú cuisì ana chivâha xi estilu sàhà nìhìtáhvi, dandu mà cúndiáá gá ñà-xiníndísâ-ndáyâ, nì mà nìhìtáhvi gá stná-ndà ñà-ndiaha ù nì quida-ya comprometer. ¹⁵ Vâchi nú sàhà ley sàhà nì cúndúá, dandu cuisì ñà-ndoho-nda cunduu stná. Doco nú còò nì-iin ley, dandu còò stná necesidad cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda.

¹⁶ Sàhà ñà-jaàn cuisì ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá nduú ñà-ndiáá, vâchi modo jaàn vâtùni dacútáhvi stná-yándó gracia xi-ya, te ducán nìhìtáhvi stná nsidanicuú ana nduú descendencia xi Abraham, nahi nèhivì nchícùn ley sàhà, te ducán stná ndohó ana xiníndísâ nahi Abraham mà. Vâchi ducán cui quida stná-ndà cuenta ñà-nduú stná nècuàchìmà xì nsidanicu-nda. ¹⁷ Pues ducán nì cachi stná Dios nùù tutu ì (na nì càhàn-yà xi-né), cachí-yà: “Cuàhà gá descendencia xi-ní cundoo; cuàhà ñuu cunduu-ne”. Ñàyúcàndúá, xii-ndà nduú stná Abraham mà nùù Dios. Vâchi nì xinindisá vâha-ne mii-yá, divi mii-yá tùha danátíacú xì nsìi, te cuisì càhàn-yà, te màcòò ndéni iñàha nì cui, mate antes tàyóo nì-ian.

¹⁸ Te Abraham mà, mate còò tnùndé ini xi-ne (cahan-nda), doco iin-ni nì xinindisá-né mii-yá, nihnú ini-nè iá ndisa tnùndé ini coo iin dèhe-ne, te nducuahà descendencia xi-ne, te sàhà-nè cunduu-ne cuàhà raza, nacua nì cachi Dios xi-né. ¹⁹ Iin-ni nì xinindisá-né ducán, mate ináhá-nè yáha ga sàsàhnú-né. Vâchi sà-ítúú xìnu-ne 100 cuià, te ináhá stná-nè ñà-mà cúí gá coo dèhe (ñahàdìhí-nè) Sara. ²⁰ Doco nì xinindisá vâha-ne ñà-ndúá nì cachi Dios xi-né, cóni ía-ne xì duda, vâchi iin-ni nihnú ndàcuisì ini-nè mii-yá; te nì naquimanì stná-nèyà, ²¹ vâchi nì xinindisá-né ñà-vâtùni quida ndisa-ya cumplir ñà-ndúá nì cachi-yà xi-né. ²²⁻²³ Te sàhà ñà-nìhnú ini-nè ducán, ñàyúcàndúá nì ndee vâha-ne nùù-yá.

Divi ñà-jaàn nduá cachí stná tutu ì, doco màdì cuísì sàhà Abraham càhàn palabra mà. ²⁴ Còó, sàhà stná ndohó càhàn, vâchi stná ndohó, vâtùni ndee vâha stná-ndà nùù-yá nú nì cúníhnú vâha stná ini-ndà mii-yá ana nì danátíacú xì Stoho-ndà Jesús, (divi Yua-nda Dios). ²⁵ Vâchi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-cui Jesús sàhà cuàchi-nda, te después natiacu-yà sàhà-ñá nìhì-ndà nanduu-nda nèhivì vâha nùù-yá.

5

Nansa iá ñà-ndiaha ù nìhìtáhvi-ndà nú sàni ndee vâha-nda nùù Dios

¹ Vichi ndisa sàni ndee vâha-nda nùù-yá ñà-sàni xinindisa-ndayá. Ñàyúcàndúá, ndiaha gá sàndòò-ndà nùù-yá nì quida Stoho-ndà Jesucristu. ² Te sàhà ñà-nìhnú ini-ndà mii-yá ducán, ñà-jaàn nì cundiatú cuàhà anima-ndà, vâchi (nsìquívì) nìhì-ndà gracia xi-ya, te cudíi gá stná ini-ndà ndiatu-nda sàà quívì cundoo-nda xi-yá gloria xi-ya. ³ Doco màdì sàhà cuisì ñà-jaàn cudíi ini-ndà. Còó, vâchi cudíi stná ini-ndà nú icúmí-ndà yâha-nda tnùndoho, vâchi sàhàjàn cutùha-nda quidandee ini-ndà. ⁴ Daaní, nú sàvâtùni quidandee ini-ndà, dandu ñà-cudíi ini Dios sàhà-ndà queamà; daaní, nú ducán, dandu chicá sàà-ndà cunaha-nda iá ndisa consuelu xi-nda nùù-yá. ⁵ Te nú ducán nihnú ndisa ini-ndà, dandu seguru nìhì-ndà consuelu mà, mà dándáhvi-yándó. Vâchi sàni sàhatahvi-yándó Espíritu ìlì xí-yá, te divi Espíritu ìlì nduú ana chináhá xi-ndà ñà-cuàhà guá cuú ini Dios sàhà-ndà.

⁶ Vachi ndohó, na táñâha ga cucumi-nda ni-iñâha chindee xi-nda, dandu meru hora vâha ma nì xihì Cristu sàhà-ndà, mate nècuàchì có-quidá víi nduu-nda. ⁷ Vâchi iin nèhivì ñuhiví, ùhì candisá-né cui-nè sàhà iin ñanìtnaha-ne, mate nèhivì vâha nì cundúú nècuàchìmà. Doco vihinì coo iin tiàa cuàhandee ini-xì cui sàhà inga nèhivì nú vâha ndisa ini nècuàchìmà. ⁸ Doco Cristu, mate iá va cuàhà cuàchi-nda, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda. Sàhà ñà-jaàn vâtùni cundaà ini-nda cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ⁹ Te vichi sàni ndee vâha-nda nùù-yá ñà-nì xihì-yà ducán, te nì xitià nùù-yá. Ñàyùcàndùá, vichi, chicá más icúmí-yá dacácu-ya anima-nda nùù castigu xi-nda, vâchi ñà-sàni ndòo vâha-nda nùù-yá nduá. ¹⁰ Vâchi antes, na ian xiní ùhì-ndáyá nì sandua, doco sàhà ñà-nì xihì Dèhemani-yá sàhà-ndà, ñàyùcàndùá nì nàcùndoo vâha-nda nùù-yá. Te nú ducán nduá vichi, dandu chicá mà ùhì càcu dahuun-nda nùù-yá, vâchi sàni natiacu Dèhemani-yá, te itiácú-yá. ¹¹ Te yâha ga cudî stná ini-nda sàhà-yá vichi, vâchi sacahvi-ndáyá ñà-nì chindee Stoho-nda Jesucristu ndohó, te nì nihì anima-nda nì nàcùndoo vâha xi-yá.

Nansa nì quida Adán, xì nansa nì quida Cristu

¹² Cunaha-nsiá, sàhà ñà-nì quida imindaa tiàa Adán, ñà-jaàn nduá nì sàcòo cuàchi ñuhiví. Daaní, sàhà stná cuàchi nì quida-ne mà, ñàyùcàndùá nì xihì-nè, te nì quesaha xihì stná nsidaa gá nèhivì nchícùn gá, vâchi nì quida stná-nè falta. ¹³ Vâchi (tiempu yucán), mate táyôo ley xi Dios nùù nèhivì ñuhiví, doco divi cuàchi nduá nìsa quida-ne. Ñà-ndàa nduá, có-ìtníí Dios cuenta sàhà cuàchi-nda nú còo ni-iin ley. ¹⁴ Doco dècuèndè tiempu xi Adán xì dècuèndè tiempu xi Moisés, iin-ni nì xihì stná nsidaa nèhivì, mate có-ndùdává cuàchi nì quidá-né xì cuàchi nì quida Adán mà.

Te Adán mà, mate iyuhu ndudává chuun nì quida-ne xì chuun nì quida Jesús na ní quesaa-yá ñuhiví, ¹⁵ doco có-ndùdává cuàhà-ñá. Vâchi tnùmanì nihì-nda nùù mii-yá, tucu iá nùù ñà-nduá nì quida Adán, vâchi sàhà cuàchi nì quida imindaa nècuàchìmà, cuàhà sàstnùhù nèhivì nì quesaha xihì. Doco iá stná imindaa ana nì nanduu tiàa nì quida chicá ndiaha, divi nduú Jesucristu, vâchi sàhà gracia xi-ya nì sàhatahvì-yá cuàhà nèhivì tnùmanì ndiaha xí-yá, te cáyà cáyà gracia mà nùù-nda.

¹⁶ Te ñà-nduá nì cuu na ní quida mindaa tiàa ma cuàchi, có-ndùdává stná xì ñà-nduá nì cuu na ní sàhatahvì Dios ndohó, vâchi cuisì imindaa cuàchi nì sandua, doco icúmí nèhivì ndoho-ne. Te vichi, mate cuàhà cuàchi-nda iá, doco ndiaha gá sàni nihìtáhvì-nda nùù-yá, te ndeé vâha-nda nùù-yá. ¹⁷ Doco (tiempu xi Adán mà) nì quesaha xihì nèhivì; fuerza nìsa xihì-nè sàhà ñà-nduá nì quida mindaa nècuàchìmà. Doco nú sàhà imindaa-né nì cuu xi nèhivì ducán, dandu náhà xicà chicá ndiaá ñà-nduá nì quida imindaa Jesucristu, vâchi sàhà mii-yá vâtùni nihì-nda vihi gracia; nihì-nda tnùmanì xì-nda ñà-ndee vâha-nda nùù-yá, te ducán seguru cundee-nda (nùù ñà-có-ndiáá), te cutiacu ndiaha-nda quida-ya.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nacua nì là imindaa ana nì quida xi iin falta sàhà, te ducán nì quixi tnùndoho nùù nsidaa nèhivì, pues ducán iá stná xì obra vâha nì quida imindaa mii-yá; sàhà obra mà vâtùni nihì nsidaa nèhivì ndee vâha-ne nùù-yá, dandu cutiacu ndiaha-né. ¹⁹ Imindaa nèhivì sàhà cóni íniní xí-yá, ñàyùcàndùá, nì nanduu nsidaa descendencia xi-ne nèhivì cuàchi. Te ducán stná (Jesús), imindaa mii-yá nì sanini vii xì (ñà-nduá cachí Dios), te ducán nì nihì cuàhà stná-nda nanduu-nda nèhivì nihnú ndàcuisì ini-xi.

²⁰ Nì sàha Dios ley xi-ya sàhà (ñà-cunahà claru) cuàhà cuàchi quidá nèhivì. Te ndisa, cuàhà gá nì cucuahà cuàchi-ne, doco cunaha-nsiá, divi sàhámà chicá más sàni sàhatahvì Dios vihi gá gracia xi-ya. ²¹ Ducán quidá-yá sàhà-ñá cui cundee gracia mà, vâchi antes na ian nì cundee cuàchi nùù nèhivì, te nì xihì-nè. Doco vichi icúmí cundee stná gracia xi-ya, dandu nanduu-nda nèhivì nihnú ndàcuisì ini-xi, te cutiacu-nda nicanicuahàn. Te Stoho-nda Jesucristu nduú ana quidà-xì nsidaájàn.

6

Nansa cundee-nda nùu cuàchi-nda, te nìhì-ndà quida vii-ndà nacua cuní Jesucristu

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà? ¿A chicá vâha quida ga-ndà más cuàchi sâhâ-ñâ nìhì gâ-ndà más gracia? ² Còó, mà váha, vâchi ¿nansa cui quida ga-ndà ducán, nú na ian sàni xihì-ndà nùájàn nduá? Còò ni-iin ñà-dìsâhâ-xí quida ga-ndà ducán. ³ Amádi sâ-inâhá-nsiâ nansa nì cuu na ní cuhì-ndà, nì sacatnahá anima-ndà xì anima Cristu. Pues nú ducan, dandu sâhâ ñà-jaàn xiñuhu quida stná-ndà cuenta na ian nì xihì stná-ndà na ní xihì mii-yá, ⁴ te na ian nì cutnahá stná-ndà xì-yá na ní ndùxin-ya. Ñâyùcànduá, ducán queá na ian nì xihì stná-ndà. Daaní, ñà-nì natiacu-yà nì quida poder ndiaha xí Yuamánì-yá, divi ducaní stná ndohó, sàni nìhì stná-ndà iin vida saa nùu-yá.

⁵ Cunaha-nsiá, nú (ducán quida-nda cuenta) na ian iin-ni nì xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu seguru icúmí sâà stná-ndà natiacu-ndà nahi mii-yá. ⁶ Te inâhá stná-ndà, nú nihnú ini-ndà nì xihì-ndà xì-yá nchìca cruz, dandu sàni cuxio stná sâxínítnùnì nì sa-icumi-nda antes. Ducan quida-nda sâhâ-ñâ màsâ níhì gâ cuàchi-nda cundea nùu-ndà, nì màsâ dándácû gâ stná-mà nùu-ndà. ⁷ Vâchi nú na ian sàni xihì-ndà nduá, dandu mà cúí dandacú gâ cuàchi-nda nùu-ndà ñà-quida-ndañâ. ⁸ Ñâyùcànduá, nú (quida-nda cuenta) sàni xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu xiníndísâ stná-ndà icúmí-ndà cutiacu-ndà cundoo-nda xi-yá. ⁹ Inâhá-ndà nì xihì-yà, doco vichi sàni natiacu-yà. Te mà nunca sâà gâ-yà cui-yà. Còò gâ nansa cui-yà. ¹⁰ Te na ní xihì-yà, iin xichi-ni nì xihì-yà sâhâ cuàchi-nda. Doco vichi ñà-sàni natiacu-yà nduá, te itíacú (ndiaha-yá), iá-yà nùu Yua-nda Dios nicanicuahàn. ¹¹ Te ducán stná ndohó, xiñuhu cunihnu ini-ndà na ian sàni xihì stná-ndà sâhâ-ñâ màsâ quidá gâ-ndà cuàchi. Te nì cúníhnú stná ini-ndà itíacú ndisa-nda nùu Dios quidá Stoho-ndà Jesucristu.

¹² Ñâyùcànduá, mientras itíacú-ndà xì iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, màsâ cuáha-nda cundee cuàchi-nda nùu-ndà ñà-quida-nda ndéni cuàchi quini nì cui. ¹³ Màsâ cuáha-nda quida-nda ni-iin cuàchi, nì ndahâ-ndà, nì sâhâ-ndà, ni-iin xaan xi-nda. Còó, vâchi có-queé víamâ. Xiñuhu quida-nda cuenta na ian sàni natiacu-ndà, te vichi nì dáyâha-nda mii-nda ndahâ Dios. Cuisì mii-ní-yá nì cuáha-nda cuichuun-xi-nda, dandu cuisì ñà-vâha cunduu ñà-quida-nda. ¹⁴ Vâchi mà dándácû gâ cuàchi-nda nùu-ndà, vâchi màdì ley sânahâ nduá nchícùn-ndà vichi, cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-ndà.

Iin ejemplu nacání nansa nìsa ià xi-nda na táñâha ga cunucuachi-nda nùu Dios

¹⁵ Doco nú cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-ndà, ¿a libre iá-ndà quida ndevâha-nda cuàchi sâhâ-ñâ còò gâ ley sânahâ ma nùu-ndà? Còó, mà nunca. ¹⁶ Vâchi sâ-inâhá-nsiâ nansa iá na sâà-ndà ndahâ iin lamú, pues divi peón xi temâ icúmí-ndà cunduu-nda, te cunucuachi-nda nùu-té. Te ducaní iá stná xì anima-ndà, vâchi nú nì quida-nda cuàchi, dandu ndahâ ñà-jaàn iá-ndà, te ducán icúmí-ndà sâà-ndà cui-ndà. Doco nú Dios xinúcuáchí-ndà nùu-xí, dandu sâà-ndà cunihnu ndàcuisì ini-ndà. ¹⁷ Antes lamú xi-nsia nì sanduu cuàchi-nsia, doco ansivéhé Dios, xì nsidaa voluntad xi-nsia nì xiníndísâ-nsiâ dàñùhù nì sâcùnaha-nsiâ. ¹⁸ Te vichi sàni quee-nsia libre nùu cuàchi-nsia; cuisì ñà-iá vii xinúcuáchí-nsiâ nùu-xí. ¹⁹ Pues ejemplu mà nacání xi-nsiâ sâhâ (peón quidáchúun) ñuhiví yohó, vâchi cuàhâ xichi ùhì cundaà ini-ndà. Ñâyùcànduá, dohó cachí xì-nsiâ: nacua nìsa cudì guá inì-nsia cunchicùn-nsiâ ñà-iá sìquini, te yâha ga nìsa quida ndevâha-nsia, pues vichi xiñuhu cudì stná inì-nsia cunchicùn-nsiâ cuisì chuun iá vii, dandu nìhì-nsiâ cunduu-nsia ñehiví ì xì-yá. ²⁰ Vâchi cunaha-nsiâ, na nìsa ndoo-nsia nùu ndahâ cuàchi-nsia, cóni sâ-iníni-nsiâ ley xi ichì víi. ²¹ Doco còò ni-iñâha nì níhì-nsiâ nùu inga ichì mà, vâchi cuisì-ní ñà-dandáñúhú-xí-ndà nduámâ. Te dècuèndè vichi nducáhàn vá-nsiâ sâhâ ñà-nduá nìsa quida-nsia antes mà. ²² Ndahâ cuàchi-nsia nì sandoo-nsia, doco vichi sàni cuxio-nsia nùájàn, te xinúcuáchí-nsiâ nùu Dios; sàni dàhî stná-yà sâxínítnùnì-nsiâ, te fin xi-nsia cunduu ñà-cutiacu-nsiâ nicanicuahàn. ²³ Vâchi nú cuàchi-nda nduá

xinúcuáchí-ndá nùù-xí, dandu cuisì ñà-ndañuhu-nda cundua nìhì-nda. Doco ñà-nduá cutáhvi uun-nda nùù Dios nduú ñà-cutiacu ndiaha-nda nicanicuahàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

7

Inga ejemplu ñà-cundaà ini-ndà nansa nisa ìa xi-nda na táñâha ga cunucuachi-nda nùù Dios

¹ Ñáni, dava-nsia sà-ínahá-nsiâ nansa cachí ley xi Dios. Pues nú ducán, dandu mà úhì cundaà stná ini-nsiâ palabra cuàhìn cachì yohó. Sà-ínahá-nsiâ (ñà-cuisì-ní) dècuèndè quivì cui-ndà dandacú ley mà nùù-ndà. ² Vàchi nú sàni nandàhà iin nècuàchì ñahà, dandu iin-ni icúmí-nê coo-ne xì ìi-né mientras itiácù-va nècuàchìmà, cachí ley mà; doco nú sàni xihì nècuàchìmà, dandu mà cúndiáá gá ley xi-ne. ³ Doco mientras itiácù-va-ne, còò permisú coo nècuàchì ñahà mà xì inga tiàa, vàchi nú ducán, dandu cuàchi nduá. Doco nú sàni xihì ìi-némà, dandu libre iá-nè nandàhà-né xì inga nècuàchì tiàa, te mà cúnduá cuàchi, cachí ley mà.

⁴ (Pues ejemplu nduú stná nsidaájàn), ñáni, vàchi sàhà ñà-quidà-ndà cuenta nì xihì stná-ndà xì Cristu, ñàyùcànduá, (ínahá-ndá) có-dàndacú gá ley sànahà mà nùù-ndà. Libre iá-ndà vichi, vátùni cundoo-nda xi inga stoho-ndà, divi Stoho-ndà Señor nì natiacu, te ducán chindee-yándô quida-nda cuàhà ñà-vàha, te cudì ini-yà.

⁵ Antes puru ñà-cudì ini mii-nda nisa xihò-ndà quida-nda; doco na ní cundaà stná ini-ndà nansa cachí ley (xi Dios ñà-màsà quidá-ndá ducán), dandu chicá más nì cuni-ndà quida ndevàha-nda cuàchi, te sàhájàn cuàhàn-ndà cui-ndà nì cuí, (te ndañuhu-nda).

⁶ Doco vichi sàni cuxio-nda nùù ley sànahà mà, vàchi quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, te có-dàndacú gá ley mà nùù-ndà, vátùni cunucuachi-nda (nùù Dios) vichi, vátùni cunihnu ini-ndà iin-ni ichì sàà ndé (cahvi-nda mii-yá) ini anima-ndà, màdià cunchicùn cuisì gá-ndà nacua cachí tutu (nduú ley sànahà mà).

Nansa iá cuàchi ñuhú ini anima-ndà, te quidá quinia xì-ndà

⁷ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿a cuàchi nduú ñà-cáchí ley mà? Còò, màsà nunca cachi-ndà ducán. Vàchi còò nansa cundaà ini-ndà índù iñàha có-íá vii nú màsà cáchitnùhu ley mà. Por ejemplu, nú màsà cáchí ley mà ñà-mà váha xihò-ndà (ñà-icúmí ñanìtnaha-nda), dandu yùhù mà cúndàà inì (cuàchi nduá) ñà-xihò-ndà nì cuí. ⁸ Doco na ní inini nansa cachí ley mà, dandu cuàchi (iá ini anímè), más gá nì dàxíhoá yùhù, te sàhà ley mà vihi gá nì cucuahà deseú xi ñà-xíhoé. Vàchi nú có-cundáà ini-ndà sàhà ley mà, dandu (chicá dadí iá) cuàchi-nda na ian sàni xihà. ⁹ Antes nì ìa iin tiempu nisa cudì gá inì ié` ñuhiví, te còò ni-iñàha nì sándúú ley mà nùù. Doco nì sàà iin quivì nì cundaà inì sàhà-ñá, dandu na ian nì natiacu cuàchi iá ini anímè. Te (nì cuhuun inì) na ian nì xihì. ¹⁰ Te (nì cundaà inì) sàhà ley mà ñà-mate ní sàcòà sàhà-ñá chindeá-ndó cutiacu ndiaha-nda nì cuí, doco vichi divi sàhájàn cuàhìn ndañuhí nì cuí. ¹¹ Vàchi cuàchi (iá ini anímè), sàhà-ñá ináhí nansa cachí ley mà, ñàyùcànduá nì dàndàhvía yùhù, te (nì cundeá nùù), na ian nì sahniá yùhù.

¹² Ñàyùcànduá, (ínahá-ndá), ìi ndisa ley xi-ya, te ìi ndisa stná ñà-nduá dandacuá, vàchi ndiaha gá cachá; vàha ndisa-ña. ¹³ Pues nú ducán nduá, dandu ¿a tuxí ini-ndà ñà-sàhà ley vàha mà (nì cuchicuehe) anímè, na ian nì xihà? Còò, màsà cáchí-ndà ducán. Divi cuàchi nduá nì quida quini xi anímè, (màdi ley mà). Te ducán nì cuu sàhà-ñá cunahà claru divi cuàchi nduá quidá quini, vàchi mate ley vàha ndisa nduú ley xi-ya, doco sàhà divi ley mà nì ndudana cuàchi (ini anímè), te vihi gá nì nàcùnihnu quini inì. Ñàyùcànduá, sàhà ñà-nì ndudana cuàchi ducán sàhà iin ley vàha, chicá sàni nàcùnahà claru ñà-yàha ga quini iá ñà-quida-nda cuàchi.

¹⁴ Ináhá-ndá, ndudu ìì nì cachi Espíritu ìì xí Dios nduú ley xi-ya; doco yùhù, còó; ducání nduí iin tiàa chicuéhè, màdì libre ié` quide ñà-íá vii, cutu cuáchi nduá quidé. ¹⁵ Vàchi nì có-cùndáa vaha inì nansa íá ñà-nduá quidé, vachi ñà-cùdî inì sàhà-xí, có-quidéa. Te ñà-có-cunî quide, ñà-yúcán nduá quidé. ¹⁶ Te nú ducán nduá quidé, dandu náhà xicà, ley vaha ndisa nduú ley mà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, màdì ndisa yùhù quidà xì cuàchi ma, còó. Ñà-nduú ñà-chìcuéhè ñuhú ini anímè, divi nduá quidà xì ñà-jaàn. ¹⁸ Yùhù ináhî, inii mií nacua nduí nèhivì, còó ni-iin ñà-vàha. Mate cudî inì quide ñà-íá vii, doco có-nàníhì' nansa quida ndiseà. ¹⁹ Vàchi chuun vii cunî quide, có-quidéa; te chuun quini có-cunî quide, ñà-yúcán nduá quidé. ²⁰ Ñàyùcànduá, nú có-cunî quidé ñà-nduá quide, dandu màdì yùhù ndisa nduú ana quidà xì (ñà-có-ndiàámà). Divi cuàchi íá ini anímè quidà xán. ²¹ Ñàyùcànduá, sàni cundaà inì, ducán íá xì'; na quívì cunî quide iin chuun vii, dandu sadí ñà-chìcuéhè íá ini anímè nú. ²² Ñà-ndáa nduá, ini anímè cudî inì sàhà ley xi Dios. ²³ Doco ñà-íá stná inga ley (chicuéhè) ini ndahàsáhi', ñà-yúcán nduá sadí xì nù ñà-vàha nacání inì quide, te cundéàmà nú ñà-quide cuàchi cunî cuerpu xi quide. ²⁴ ¡Ndahví ndise! ¿Ana dacácu xí nù ñà-íá malu icúmî? Vàchi sàhà ñà-yòhó cuàhàn ndañuhu dahuin nì cuí. ²⁵ Doco jansivéhé Dios, vachi sàhà Stoho-ndà Jesucristu (vátùni càcui)! Ñàyùcànduá, ini anímè xinúcuáchî nù mii-yá nacua cachí ley xi-ya, doco iquícúñuì, còó, cutu ñà-nduú cuàchi (cuníà) quide.

8

Nansa cutiacu-ndà vida ndiaha quida Espíritu ìì xí Dios

¹ Vichi sàhà nsidaa ñà-jaàn, mà cóó gá nì-iin castigu xi-nda nú nduú ndisa-nda nèhivì xí Jesucristu. Te có-ndùlócò gà-ndà sàhà ñà-nduá xího-nda, cuisì-nì nihnú ini-nda sàhà ñà-nduá cachí Espíritu ìì xí Dios. ² Vachi ñà-íá-nda ndahà Yà-ìì mà, ñàyùcànduá sàhà Jesucristu níhítáhvì-nda vida ndiaha. Te ducán sàni quee dahuun stná-nda libre nù ndahà cuàchi-nda; mà cuí gá cahniándô. ³ Doco ley sàna ma, màncuì (chindeándô), vachi mà sàà nèhivì chivàha vii-néà, ñàyùcànduá, mii Dios (nì chindee-yándô), nì dàquixí-yá Dèhemanì-yá, nì nanduu-ya iin tiàa nahi nsidaa ndohó nèhivì cuáchi, (dandu nì dānāà-yá) sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá màsà dándácû gá mà nù-nda ñuhivì yohó. ⁴ Ducán, dandu vátùni quida ndisa-nda nsidaa ñà-vàha cachí ley xi-ya, vachi có-ndùlócò gà-nda sàhà ñà-siquini xího nèhivì ñuhivì, cuisì-nì ñà-nduá cachí Espíritu ìì xí Dios nduá nihnú ini-nda.

⁵ Vachi nèhivì tùha cunchicùn ñà-nduá cudî ini mii-né, cuisì-nì ñà-jaàn nduá nihnú ini sàxínítnù-nè. Doco nèhivì nhicùn xì ñà-cùdî ini Espíritu ìì xí Dios, cuisì-nì chuun xi Yà-ìì mà nduá nihnú ini-nè. ⁶ Vachi nú cuisì-nì ñà-xího-nda nduá nihnú ini-nda, dandu icúmí-nda sàa-nda cuí dahuun-nda. Doco nú ndudu ìì xí Espíritu xi Dios nduá nihnú ini-nda, dandu cutiacu ndiaha ndisa-nda, te contentu cundoo-nda quida-ya. ⁷ Cunaha-nsiá, nú cuisì ñà-cùdî ini mii-ni-nda nduá nihnú ini-nda, dandu na ian xiní ùhì-nda Dios nduá, vachi nú ducán, dandu có-íá gà-nda sujetu nù ley xi-ya, te nì mà cuí cunchicùn vii-nda ley mà. ⁸ Ñàyùcànduá, nèhivì nihnú inì-xi cuisì ñà-nduú gustu xi mii-né, mà cuí natù-ne nù Dios.

⁹ Doco mii-nsiá, có-nihnú gà inì-nsia ñà-nduú gustu xi mii-nsiá, nú ndisa inácaa Espíritu ìì xí Dios anima-nsiá; còó. Ñà-nduá cachí Espíritu ìì nduá nihnú ini-nsiá. Doco cunaha-nsiá, nú íá iin nèhivì còó Espíritu ìì xí Cristu anima-xi, có-nduú ndisa-ne iin nèhivì xí mii-yá. ¹⁰ Doco nú íá Cristu ini anima-nda, dandu ñà-sàni ndee vaha-nda nù-yá nduá, te ducán itiacú ndisa anima-nda nù-yá, mate quida-nda cuenta na ian sàni xhì iquícúñu-nda sàhà cuàchi nì quida-nda. ¹¹ Cunaha-nsiá, Yua-nda Dios nduú ana nì dānātiácú xí Jesucristu, te ñà-íá Espíritu ìì xí-yá ini-nda, ñàyùcànduá mate nì cuí-nda, doco icúmí stná-nda natiacu-nda quida-ya, vachi inácaa Yà-ìì mà ini-nda.

¹² Ñà-jaàn nduá dìsàhà-xí có-xiñhù quida ga-ndà nansa ni nì cui nacua cudî ini mii-nda quida-nda. Còó, ñánì. Màsà cùndóó-ndá quida-nda ducán. ¹³ Váchì nú nì quida-nda cuisì ñà-nduá cudî ini mii-nda, dandu icúmí-ndá ndañuhu-nda. Ñàyùcànduá, nì cuáha-nda chindee Espíritu Ìì ndohó, dandu nìhì-ndà dandáñúhú dahuun-nda chuun (sìquini) cuní-ndà quida-nda, te nú nì nìhì-ndà ducán, dandu vida ndiaha nìhítáhvi-ndà. ¹⁴ Váchì nsidaa ana nihnú ini xì Espíritu Ìì xì Dios ñà-dacúndéhe-yánè ichì cunchicùn-nè, divi xínduu dèhe ndisa-ya.

¹⁵ Nùu mii-yá sàni nìhì-ndà Espíritu Ìì xí-yá, doco Yà-ìì mà, có-nduú-yá iin ana dandacú ndéé nùu-ndà, te ò dayúhì xì-ndà. Còó, siempre chindéé-yândô ñà-cunihnu ini-ndà nduú ndisa-nda dèhe Dios, te ducán cui cachi-ndà xì-yá: “¡Yuamánì!” váchì yua-nda nduú-yá. ¹⁶ Te divi ducán cachí stná Yà-ìì mà xì-ndà ini anima-ndà, ñà-nduú ndisa-nda dèhe-ya; te stná anima-ndà, ducán cachí stná xì-ndà. ¹⁷ Te nú dèhe-ya xínduu-nda, dandu icúmí stná-ndà ndutahvi-ndà ñà-cuicà-yá nùu-yá, váchì icúmí-ndá cutnaha-nda xi Cristu nìhítáhvi stná-ndà nahi mii-yá, nú nì ndohó stná-ndà sàhà-yá. Váchì nú nì ndoho-nda sàhà-yá, dandu icúmí stná-ndà sàà-ndà cundoo ndiaha-nda nùu-yá. ¹⁸ Váchì iyuhu nduá icúmí-ndá ndoho-nda tiempu vichi, cachí yùhù, daaní, después, yáha ga chicá ndiaha cunduu ñà-nduá nìhítáhvi-ndà. ¹⁹ Te nsidanicuú ñà-nduá nì quidavàha Dios, ducán iá na ian ndiatú stná, váchì cuàhà gá cuníà sàà tiempu cunahà claru ana xínduu ndisa dèhe-ya. ²⁰ Váchì nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya ñuhiví yohó, nì sàà nì cuchicueha. Doco màdì sàhà ñà-cuní miá nì cùu ducán, còó; sàhà-ñá ducán nì chitnùní ini mii-yá. Te vichi (sàni sàha-yàndó iin) tnùndé ini, ²¹ divi ñà-queue libre stná ñuhiví yohó, mà cùndúú gá iin lugar nì cuchicuehe; váchì icúmí cununa ndisa ñuhiví, dandu cundoo ndiaha nsidaa ana nduú dèhe-ya. ²² Te ináhá-ndá, ndè vichi ndohó ñuhiví yohó na ian ndohá sàhà ñà-vàxi inga ñuhiví saa. ²³ Te màdì cuísi ñuhiví nduá quidá ducán; còó, ndè mii stná-ndà, na ian nsíhi ini-ndà ndiatu-nda cuu ducán. Doco vichi iá iin ñà-ndiaha sàni nìhítáhvi-ndà, divi ñà-cucumi-nda Espíritu Ìì xí-yá, váchì divi-ya nduú tnùmanì primeru xi-nda nùu-yá. Ñàyùcànduá ndiatú cuísi-nda ndè cachi sàà tiempu cachi vate-yá xì nsidaa nèhivì ñà-divi dèhe-ya xínduu-nda, dandu queue ndisa-nda libre, (mà quidá gá-ndà cuàchi). ²⁴⁻²⁵ Váchì na ní càcu anima-ndà, divi tnùndé ini jaàn nduá nì nìhì-ndà. Ñàyùcànduá, cuéyàà-nì nì cùndiátú-ndá dècuèndè cachi cuní-ndáñá, váchì nú tnùndé ini ndisa nduá, dandu ñà-tàñáha ga nìhì-ndà nduá, váchì nú sàni nìhì-ndà iñàha, dandu mà cáhí gá-ndà xán nduá tnùndé ini.

²⁶ (Ináhá-ndá), mà fuerte anima-ndà, doco Espíritu Ìì xì Dios, chindéé-yà ndohó, váchì có-cùndáà ini-ndà nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Yuandiaha-nda modo ndiá ìcà-ndà, doco Yà-ìì mà, càhàn nihni-ya sàhà-ndà nùu Yua-nda Dios, mate ndohó, cuisì-nì sàcàn ini-ndà quidá-yá, te nì có-sàà-ndà cachi claru-ndà ni-iin palabra. ²⁷ Doco mii-yá, indéhe váha-ya nansa iá anima iin iin nèhivì, te ináhá stná-yà nansa nihnú ini Espíritu Ìì xí-yá, váchì Yà-ìì mà, cuisì ñà-nduá cuní Yuandiaha-nda nduá xicàn tàhvi-yá sàhà-ndà.

Na xínu tiempu icúmí-ndá cundee-nda nùu nsidaa tnùndoho

²⁸ Ináhá stná-ndà ñà-yòhó: nsidanicuú iñàha cuú xi-nda, ñà-chindee xi-nda sàhà ñà-vàha xi-nda nduá, nú cuú ini-ndà sàhà Dios, te nduu-nda ana nì chitnùní ini-yà cana-ya ladu xi-ya. ²⁹ Váchì nsidaa nèhivì sà-ináhá-yà dècuèndè antes, divi nì chitnùní ini-yà sàà-nè cunduu-ne nahi Dèhemanì-yá (Jesús), te ducán cundoo cuàhà gá dèhe-ya, te Jesús cunduu dèhe-ya primeru. ³⁰ Daaní, nsidaa ana nì chitnùní ini-yà cunduu nèhivì xí-yá ducán, divi nduú ana nì cana-ya. Te nèhivì nì cana-ya, divi nì nìhì stná nì ndee vàha nùu-yá. Te nsidaa ana nì ndee vàha nùu-yá ducán, divi nì nìhítáhvi stná tnùñuhu ndiaha xí-yá.

³¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? (Dohó cachi-ndà): nú Dios iá sàhà-nda, dandu còò ni-iñàha cundee nùu-ndà. ³² Váchì cunaha-nsiá, nì Dèhemanì-yá

cóni cùhí ini-yà; nì sàhatahvì-yándô nì xihì-yàmà sàhà nsidaa-nda. Ñàyùcànduá seguru icúmí-yà cuàha stná-yándô nsidaa ñà-nduá xiñuhu gá-nda. ³³ Te vichi, ¿a iá ana cui dacuidá cuàchi dìqui-nda nú sàni nacàxin-yándô? (Còó, mà cúí), vàchi sàndèníhí vàha-yándô. ³⁴ Te ¿a iá stná ana cui dacúnsídá cuàchi xi-nda? Còó, vàchi divi Cristu nì xihì cuenta xi-nda, te nì natiacu-yà, dandu nì sàcòo-ya ladu cuàhá Yuamánì-yá Dios, te ndè cáhàn nihni stná-yà sàhà-nda. ³⁵ Daaní, ¿a iá stná ana cui dacúxíó xí-ndá nùu Cristu ñà-màsà cúú gá ini-yà sàhà-nda? Còó, mà níhìndèè-né ducán, mate cuàhá tnùndoho ni coó, te ò cuàhá vida ni yáha-nda, te ò ni quidá quíní nèhivì xì-nda. Doco còó, mà níhì-né ducán, mate ni coó tnama, ò ni yáha ndahví-nda, ò nùu cuàhá peligrú iá-nda, te cuní nèhivì cahni-néndô, doco iin-ni cuú ini Dios sàhà-nda. ³⁶ Vàchi, ducán cachí stná tutu ìì (ndé cáhàn nèhivì xì-yá, cachí-nè):

Sàhà ñà-nduú-nsí nèhivì xí mii-ní, ñàyùcànduá ndui te ñuú nchícùn nèhivì nsiùhù ñà-cahni-né nsiùhù, quidá-né cuenta na ian rii nduú-nsí cundaca-ne nsiùhù cùhùn ndé cui-nsí.

Ducán cachá. ³⁷ Doco cunaha-nsiá, nsidaa tnùndoho ma, sàni cundee dahuun-nda nùá, vàchi cuú ini-yà sàhà-nda, te chindéè-yándô. ³⁸⁻³⁹ Te yùhù, ináhá vahi iin-ni icúmí-yà cuu ini-yà sàhà-nda mate ni cuní-nda cuàhá vida, te ò ni sàa-nda cui-nda, te ò ndéni iñàha nì cui ni quidá iin ángel, ò iin ana dandacú, ò iin ñà-malu, doco iin-ni icúmí-nda cundoo-nda nùu-yá; mate ni coó cuàhá tnùndoho quívì vichi, ò tnaa idá, doco cunaha-nsiá, còò ni-iin ana ndoó ansivi, ò andea, ò ndéni nì cui, mà cúí dacúxíóandó nùu ndahà-yá, vàchi cuú ini-yà sàhà-nda, te sàhà Stoho-nda Jesucristu (sàni indehè ndahví-yándô).

9

Icúmí Dios chindee-yá nèhivì raza Israel

¹ Nèhivì xí Cristu nduí, te ináhá-yà ñà-ndáa nduá (cuàhìn cachì xì-nsiá); te icúmí cachì ndàì xì-nsiá, vàchi inácaa stná Espíritu Ìì xí Dios inì, ñàyùcànduá, ináhí ini anímè ñà-ndáa nduá cuàhìn cachì yohó. ² Cunaha-nsiá, cuàhá gá tnùnsí ini ié, te nicanicuahàn iá ñà-nduá dandoho-xí, ³ vàchi (nacání inì) sàhà ñanìtnahi, divi nèhivì raza xi. Dispuestu ié nìhìchìhén, te ndañuhí nùu Cristu nì cùí (sàhà-ñá ni sàa tnahi càcu-ne nùu-yá). ⁴ Vàchi divi descendencia xi xii-nsí Israel nduú stná-nè, te quidá stná-yà cuenta na ian dèhe-ya nduú stná-nè; mahì mii-né nisa itnuu ndiaha-yá. Dècuèndè nì ndatnuhu sahnú stná-yà xì-né, te nì saquin-yà iin tratu, nì sàha-yané ley ìì xí-yá. Te nì cachitnùhu stná-yà nansa cunucuachi-né nùu-yá na cahvi-néyà. Te cuàhá gá ñà-ndiaha ìì nì quida-ya comprometer xì-né. ⁵ Te yohòtéhè primeru-nè, divi yohòtéhè xii-nsí, (cuàhá gá fama-nè) nì sàcòo; te iin nèhivì ñuu-nsí nì sanduu stná dihi Cristu. Te Cristu, nicanicuahàn naquimanì-nda mii-yá, vàchi Dios nduú-yá, te dandacú-yá nùu nsidanicuú iñàha, amén.

⁶ Doco nsidaa ñà-nduá nì cachì Dios (sàhà raza-nsì mà), màsà cúníhnú ini-nda sàni yàha uan. Vàchi màdì nsidaa descendencia xi xii-nsí Israel nduú ndisa nèhivì ìì xí raza mà. ⁷ Mate descendencia xi Abraham nduú-né, doco có-cuní cachàmà ñà-nduú ndisa stná-nè cuenta xi Abraham, vàchi nì cachì Dios xi nècuàchì sahnù-mà ñà-cuìsì descendencia xi dèhe-ne Isaac cunduu nècuàchì nìhìtáhvì. ⁸ Te palabra jaàn cuní cachì ñà-còò ni-iin nèhivì cunduu dèhe ndisa Dios sàhà cuìsì raza-nè. Còó, dèhe-ya nduú nsidaa ana nì saquin-yà iin compromisu sàhà-xí. ⁹ Vàchi (ducán nduú modó nì quesaa dèhe Abraham); vàchi nì ìa iin palabra nì cachì sahnú-yá xì nècuàchì mà, divi ñà-yòhó: “Ìin quívì señaladu icúmí quixi, te daa sá-íá dèhe (ñahàdìhí-nì nani) Sara”.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, màdì cuìsì ñà-jaàn nduá iá, vàchi iá stná ñà-nduá nì cuu xi Rebeca, ñahàdìhí xii-nsí Isaac. Na ñuhú dèhe-ne nduú cuatí, ¹¹⁻¹² nì cachì Dios xì-né: “Dèhe-ní cacu primeru icúmí cunucuachi nùu luchì nchícùn gá”. Doco (na ní cachì-yà ducán), tãñáha ga tùinuù mée mà, tãñáha ga quida-tè ni-iñàha, ni-iin ñà-vàha, te ni-iin stná ñà-có-íá vàha. Doco ñà-jaàn nì cachì-yà sàhà-ñá cunahà claru có-nàcàxin-ya ni-iin nèhivì sàhà

obra quidá-né, cuisì sàhà-ñá ducán chítñuní ini-yà quida-ya. ¹³ Te ducán nì cachi stná-yà nùù tutu ì: “Jacob cuú inì sàhà-xí, doco Esaú, còó, có-xiñhí-te”, nì cachi-yà.

¹⁴ Doco nú ducán nduá, ¿a ñá-cò-quidá ví Dios nduámà? Còó, ¿màsà nunca cachi-ndà ducán! ¹⁵ Vàchi dohó nì cachi stná-yà xì Moisés: “Cuisì yùhù icúmí cachì ana cundehè ndahví, te ana cuàhìn cuhi inì”. ¹⁶ Ñàyùcànduá, màdì ñá-nduá cuní nèhivì quida-ne nduú ñà-cundiaa, nì màdì stná ñà-nduá sáhandee ínì-nè quida-ne; còó, cuisì cundiaa ñà-cundehè ndahví-yànè. ¹⁷ Vàchi nùù tutu ì itándiaa palabra yohó nì cachi Dios xì rey ñuu Egipto nani Faraón: “Yùhù, sàni chitnùnì inì cunduu-ní iin rey, doco ¿índù chuun? Cuisì sàhà-ñá cundeí nùù-ní xì poder cahnú xí, dandu cundaà ini nèhivì inicutu ñuhivì sàhí, nansa iá poder xì”, nì cachi-yà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nú ducán cuní-yà, vátùni cundehè ndahví-yà iin nèhivì, te inga-nè nsidacaxin-yà anima-xì.

¹⁹ Doco (sàhà ñà-jaàn) vihini cachi stná iin nèhivì: “Nú ducán quidá Yua-nda Dios, dandu có-ndiá ìcà-yà cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda, vàchi mii-yà nduú-yà mii-yà, te ¿ndiá quida ndohó?” ²⁰ Doco còó, màsà cachí-ndà ducán, vàchi có-ndùdávà-ndá xí mii-yà, te ¿índù chuun cachí-ndà ducán xi-yà? Vàchi nì cachí-ndà iá iin quidi nì quidavàha iin nèhivì. ¿A vátùni nú nì cachá` xì-né: “¿Índù chuun dohó nì quidavàha-ní yùhù?” Còó, ²¹ vàchi icúmí tiàa ma derechu quidavàha-neà nansa nì cúdù ini-nè. Vátùni tnii-ne chii barru, te tavà-né iin quidi finu, dandu quihin stná-nè inga iyuhá, te quidayucun stná-nè inga quidi chicá corriente.

²² Pues ducán stná xì mii-yà, mate cuní-yà dacuní-yà nèhivì (xicá ichì malu) ñà-fuerte guá castigu xi-ya, te ñà-càhnù-guá poder xi-ya, doco caní tiempu nì quidandee ini-yà sàhà-né mate ndiá ìcà-né nìhì-né castigu, te xínduu-ne cuisì ana icúmí ndañuhu yàchì quida-ya, (nahi quidi corriente mà). ²³ Doco ndohó, còó, (tucu iá), vàchi na iin quidi finu nduu-nda nùù-yà, te cuní-yà cundaà stná ini nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yà xì ana indéhe ndahví-yà. Te divi nècuàchì cundiátù mà nduú ndohó nècuàchì nì chitnùnì ini-yà nìhítàhvi xì tñùñuhu ndiaha xí-yà. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì cana-ya nsidanicuú ndohó, màdì cuísi nèhivì raza Judea. ²⁵ Vàchi dohó cachí stná tutu nì tiaa Oseas sàhana ndé cachí Dios palabra yohó:

Nèhivì yucán, mate sàni cachì xì-né có-nduú-né nèhivì xí, doco después icúmí cachì xì-né ñà-nduú-né nèhivì xí. Cónì sácúú inì sàhà-né antes, doco icúmí sà cachì ñà-mànì gá-nè nùù. ²⁶ Vàchi nèhivì ñuu ndé nì cachì ñà-có-nduú-né nèhivì xí, pues divi-ne cunduu-ne dèhe ndisa yùhù ana nduú Dios vivu.

²⁷ Doco nècuàchì Israel, dohó nì tiaa Isaías sàhà-né: “Mate cuáhà gá nècuàchì Israel ndoó nahi ñusì cuàtì ndoó yuhù mar, doco sacu-nè icúmí càcu, ²⁸ vàchi ñà-nduá sàni cachi Stoho-ndà Señor quida-ya ñuhivì yohó, yàchì icúmí-yà daxínu dahuun-yañà”. ²⁹ Daaní, ñà-yòhó nì cachi stná Isaías mà:

Ansivéhé Stoho-ndà Señor, vàchi dandacú-yà nùù nsidanicuú iñàha; te nú mà dácàcu-ya iin ù-ndà nì cùí, dandu (nsihi dahuun-nda) na ian nì cuu xi nèhivì ñuu Sodoma xì nèhivì ñuu Gomorra.

³⁰ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà sàhà nècuàchì có-nduú raza Israel? (Pues dohó cachi-ndà): mate cónì sánándúcú-nè nansa cui ndee vàha-ne nùù-yà, doco vichi vátùni nìhítàhvi-né ducán nú nì cúníndísà-néyà. ³¹ Doco nècuàchì Israel, mate nchícùn-nè iin ley tuxí ini-nè ñà-ndee vàha-ne nùù-yà, doco còó, cónì níhì-né natùì-ne nùù-yà ducán.

³² Te ¿índù chuun? Pues divi sàhà-ñá cuní-nè nìhítàhvi-né sàhà cuisì obra quidá-né, te màdì sàhà ñà-nìhnú ini-nèyà. Vàchi (na ní cuduchi ini-nè sàhà Jesús), dandu nì cuu xi-né na iin nèhivì nì saquìhi sàhà-xí iin yùù, te nì sàcasàn-né. ³³ Vàchi divi ducán nì cachi Dios nùù tutu ì, (ndé cachí-yà):

Cuàhìn techuín iin ana sàa ñuu Sión, (divi nduú Jerusalén), te cunduu-ya na iin yùù cahnú caquìhi sàhà nèhivì, te ndua-nè, vàchi nèhivì ñuu mà, icúmí-nè cuduchi ini-nè sàhà-yà. Doco nèhivì cunindisa-xi-yà, mà sàà-nè naxicocuín ini-nè.

10

Ndéni nêhivî ní cui, nú ni cúníndísâ-né Jesús, vâtùni càcu-ne

¹ Ñàni, xî nsidaa anímè cunî càcu nêhivî raza xî Israel nùu Dios, te ñà-jaàn nduá siempre xícàn tàhvî nùu-yá. ² Pues ñà-ndáa nduá, sáhandee ini-nè cahvi-néyà, doco tà cúndáa vâha ini-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne. ³ Cuní-nè ndee vâha-ne nùu-yá, doco sàni nacuaà-né modo nì cachi-yà quida-ne ducán, te modo xî mii-né cuní-nè quida-neàmà. Ñàyùcànduá, ducán queá na ian sàni cahíchi ini-nè ichì mii-yá. ⁴ Vâchi cunaha-nsiá, nú ichì Cristu xiníndísá-ndá, te ducán sàni ndee vâha-nda nùu-yá, dandu còò cá necesidad cunchicùn gà-ndà ley sàhana.

⁵ Daaní, Moisés, nì tiaa stná-nè iin palabra sàhà nêhivî nchícùn ley mà, te sàhámà cuní-nè ndee vâha-ne nùu-yá nì cui. Dohó nì cachi Moisés: “(Cuisì) nú quida ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachí ley mà, dandu nihi-ndà cutiacu ndiaha-nda”. ⁶ Doco nú sàhà fe xi-nda cuní-ndà ndee vâha-nda nùu-yá, (dandu nì cúníní-nda palabra yohó) cachí stná ley mà: “Màsà cútúxí ini-ndà mii-nda icúmí-ndá nana-nda ndè gloria —na ian cuàhàn-ndà cundaca-nda Cristu nuu ndè ñuhivî yohó— còò; ⁷ nì màsà cútúxí stná ini-ndà ñà-ìcúmí-ndá nuu cunú-ndà ndè tìxi ñuhivî”, na ian cuàhàn-ndà danátíacú-ndà Cristu, te cundaca-ndayá naxìnu yohó. Còò. ⁸ Pues ¿nansa ndisa cachí palabra mà (quida-nda)? Divi dohó cachá: “Yatni uun iá palabra xi-ya, mà úhì càhàn-niá, mà úhì cunihnu vâha inì-niá ini anima-ní”. Te divi palabra mà nduá cachítnùhu-nsi xî nêhivî na cachí-nsi xî-né xiñuhu cunindisá-né mii-yá. ⁹ Vâchi nú cachí vate-nda ñà-mii Jesús nduú Stoho-ndà Señor, te ini anima-ndà xiníndísá-ndá ñà-nì natiacu-yà nì quida Dios, dandísá, càcu anima-ndà nùu-yá. ¹⁰ Vâchi ini anima-ndà nduú lugar ndé xiníndísá-ndáyâ, te ndee vâha-nda nùu-yá; te xî yuhù-ndà cachí vate-nda (ñà-nchícùn-ndà mii-yá), dandu xî ñà-jaàn nihi-ndà salvación xi-nda. Palabra yohó nduá cachítnùhu-nsi xî nêhivî.

¹¹ Vâchi dohó cachí tutu ì: “Ni-iin nêhivî, mà sàà-nè naxicocuñ inì-nè ñà-nì xinindisá-né mii-yá”. ¹² Vâchi iin-ni ndiaá nsidaa-nda nùu-yá, nahi nêcuàchì raza Judea, te ducán stná nêhivî inga ñuu. Vâchi imindaa Stoho-ndà Señor iá-yà nùu nsidaa-nda, te ndiaha gá sáhatahvî-yándô gracia xi-ya na ndácùcahan-ndayá. ¹³ Vâchi nsidaa ana ndácùcahan xî quivî-yá, icúmí-nè càcu-ne. ¹⁴ Doco (nàhà xicà), nú tàñáha ga cunindisá nêhivî-yá, mà ndácùcahan-néyà. Te-ni còò stná nansa cunindisá-néyà nú tàñáha ga cunitnùhu-ne sàhà-yá. Te-ni còò stná nansa cunitnùhu-ne sàhà-yá nú còò ana cachitnùhu xi-né. ¹⁵ Te ni mà cécánúú stná ana cachítnùhu sàhà-yá nú còò ana techuun-xi-né. Ñàyùcànduá, dohó cachí stná tutu ì: “Na ndiaha mánì iá nú sàni quesaa ana cachitnùhu xi-nda razón ndiaha xí mii-yá”.

¹⁶ Doco màdì nsidaa nêhivî raza Israel nì càhvî xî razón ndiaha ma. Vâchi (dohó) nì cachi stná Isaías (xì Dios): “Sacu nêhivî nì xinindisa-xi ñà-nduá nì cachi-nsi xî-né (sàhà mii-ní), Stoho-nsi Señor”. ¹⁷ Ñàyùcànduá, sàni cundaà ini-ndà, dihna icúmí-ndá cunini-nda (palabra), dandu nihi-ndà cunindisa-nda. Te ñà-nduá cunini-nda, divi razón xî Cristu nduá.

¹⁸ Doco amádi sàni inini nêhivî raza Israel. Jaan. Ñà-ndáa nduá sàni inini-ne palabra mà, vâchi (cachí tutu ì):

Inicutu sàni tiacutnùhu-ne palabra (sàhà-yá). Dècuèndè ndè chicá xica sàni xinitnùhu-ne.

¹⁹ Doco ¿a sàhà ñà-cónì cúndáa ini nêhivî Israel, ñàyùcànduá (cónì xiníndísâ-né)? (Pues cunini-nsia palabra) nì tiaa Moisés, (ndé càhàn Dios xî nêhivî Israel, cachí-yà):

Mii-nsiá, có-nàcúní-nsià nêhivî inga ñuu ñà-nduú-né ñuu ndisa, doco (ñà-cuàhà guá gracia) cuàhìn quide sàhà-né, icúmí-nsià cumbìdia inì-nsia sàhà-né. Te mate nì có-sàà nêhivî ñuu mà cundaà vâha ini-nè vichi, (doco icúmí chindeí-nè), dandu cuìdà ini mii-nsiá sàhà-né, nì cachi Dios.

²⁰ Daaní, después nì tiaa stná Isaías inga palabra xi-ya. Ndee ní càhàn-yà, te dohó nì cachi-yà:

Nèhivì cónì nándúcú xî antes, sàni nìhítàhvì-né cahvi víi-né yùhù vichi. Mate antes cónì sándúlócô-nè sàhí, doco vichi sàni dàtnùì sàxìntnùnì-nè.

²¹ Doco sàhà nècuàchì raza Israel, dohó cachí-yà: “(¡Ndahví-nè!) vàchi ndui te ñuú iin cáhìn xî-né, te caná stnái-nè, doco có-ínì-né, cutu cáhàn-nè dìquì palabra xî”.

11

¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachí-ndà? ¿A ñá-sàni nacoo nihni Dios nèhivì xî-yá (Israel) nduá vichi? Còó, màsà cáhí-ndà ducán. Vàchi cunaha-nsiá, yùhù nduú stnái iin nèhivì Israel. Yohòtéhè stnái nduú Abraham, te descendencia xî xì-nsì Benjamín nduú stnái. ² Vàchi nèhivì raza-nsì Israel, dècuèndè chicá sàhà sàni cachí Dios ñà-nèhivì xî mii-yá nduú-né. Ñàyùcànduá, màdi-ñá sàni nacoo nihni-ya nèhivì xî-yá nduá.

Mà nunca sàà ndañuhu nèhivì raza Israel

Amádi sá-ínahá-nsiá nansa cachí tutu ì ndé cáhàn Elías, xicàn tàhvì-né nù Dios, nacání-né xî-yá ñà-cuàhà guá cuàchi nèhivì Israel iá. Pues divi palabra yohó nì cachí-nè xî-yá: ³ “Nsiùhù nècuàchì cáhàn cuenta xî-ní, sà-cuàhà-nsì sàni sahnì nèhivì, te sàni dándutù stná-nè nsidaa lugar ndé cahvi-nsì mii-ní, Stoho-nsì Señor: làcà mindaí ndói, te nchícùn stná-nè ñà-cahni-né yùhù”. ⁴ Doco ¿ndiá nduá nì cachí Dios xì Elías mà? Dohó nì cachí-yà: “Còó, vàchi sàni chitnùnì inì ñà-cundoo ùsà gà mìl nèhivì-xì mà cáhvì xì yùù yócò nani Baal, nì mà sàà stná-nè cuitasisi-né nùá”, nì cachí-yà. ⁵ Te ducání iá stná tiempu vichi. Sàhà gracia xî-ya ndoó stná dava nèhivì Israel xiníndísâ xî-yâ vichi, mate sacu xínduu-ne, doco sàni nacàxin-yanè. ⁶ Te nú cuisì sàhà gracia xî-ya nduá, dandu mà cúí cunduu stná sàhà obra nì quidá-né. Vachi nú nì cundíáá obra xî-ne nù-yá nì cúí, dandu mà cundíáá gà stná gracia xî-ya. ⁷ Te nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachí-ndà vichi? Pues dohó cachí-ndà: cuàhà gà nèhivì Israel cónì níhì-né (ñà-ndiaha ì) nìsa nanducu guá-nè; cuisì nèhivì nì nacàxin Dios nì nìhítàhvì xán. Dandu cuàhà gà dava nècuàchì Israel mà, nì yàhà nì nducaxin anima-nè. ⁸ Te dohó cachí stná nù tutu ì: “Sàni chitnùnì ini Dios cucumì nèhivì mà iin anima mà ndúlócô gà, na ian quídì-nè, quidámáxìnì-nè, na ian cuaá-nè, te ò doho stná-nè, tè dècuèndè quìvì vichi, ducán iá xî-né”, cachí tutu mà. ⁹ Daaní stná David sàhà, dohó nì cachí stná-nè:

Nì sàà nèhivì (malu mà) yàhà-ne tnùndoho na meru ndoó-né quidá-né vicò xî-né, te yàchì nì cundúamà; te nì sàà stná-nè yàhà-ne cuàhà vida, dandu nacuitacùhá sàhà cuàchi-ne. ¹⁰ Te màsà sàà stná-nè cundaà vaha ini-nè; còó. Nì sàà-nè cunsida-ne (castigu xî-ne) nicanicuàhàn, nì cachí David.

¹¹ Ñàyùcànduá, vichi ndisa iá falta xî nècuàchì Israel. Doco, ¿a sàni ndañuhu dahuun-ne ñà-nì quida-ne ducán? Còó, vàchi cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida-ne falta mà, ñà-jaàn nduá dísàhà-xì sàni nìhì stná nsidaa nèhivì inga raza nansa càcu anima-nè. Daaní, después vihini naxicocuñ stná ini nècuàchì Israel na indéhe-né ñà-sàni càcu nèhivì inga raza mà. ¹² Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida nècuàchì Israel mà falta, ñàyùcànduá cuàhà gà ñà-ndiaha ì sàni ndòò nù dava gà nèhivì ñuhivì. Doco nú sàhà falta xî nècuàchì mà sàni nìhítàhvì nèhivì dava ga, dandu chicá más ndiaha nàcòò na sàà quìvì nàcùndoo vaha nècuàchì mà xì Dios.

Nansa nì nìhítàhvì nèhivì nsidanicuú raza coo nansa càcu-ne

¹³ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì có-nduú nèhivì Israel. Yùhù, nù Dios sàni níhì chuun cacànui cachítnùhi palabra xî-ya xì mii-nsiá. Te ndisa iin chuun ndiaha nduá, cachí. ¹⁴ Te cunì quida viì chuun yohó sàhà-ñá cundehè stná nèhivì raza xì, áma ndúdì stná ini dava-ne (cunindisá stná-nè), te càcu-ne. ¹⁵ Vàchi nú (sàhà cuàchi-ne) nì cuxio-ne nù Dios, te sàhàmà nì níhì dava ga nèhivì ñuhivì nì nàcùndoo vaha-ne nù-yá, dandu (chicá más ndiaha) icúmì nàcòò nú sàni nandudiì tu ini Dios sàhà-né. (Ndiaha gà ndisa) queamà na ian nì xìhì iin nèhivì, te nì natiacu-nè.

¹⁶ Cunaha-nsiá, cachí estilu sàhà pan primeru ñà-nduá pan ìi dócò-ndà nùu Dios. Te nú ducán nduá, dandu náhà xìcà ìi stná dava ga yusàn nì cuàhà pan mà. Te nahi seña jaàn nduú palabra yohó (sàhà nèhivì Israel, vàchi nú ìi yohòtéhè-né sàhà, dandu ìi stná nsidaa gá descendencia xi nècuàchìmà vichi). Te ducán iá stná nahi yohò iin yutnù; nú iá vaha yohò-nú, dandu nsidaa stná rama-nu iá vaha.

Nahi chiò yutnù nì natnù tnahá nduú nèhivì có-ndiúu raza Israel, cachí Pablo, vàchi sàni nihitáhvi stná-nè ñà-ndiaha ìi nìsa icumì cuisì nècuàchì Israel antes

¹⁷ Vàchi nècuàchì raza-nsì Israel, na iin yutnù tàtá olivo, ducán nduú stná-nè, te nsidaa nèhivì inga raza, nahi chiò inga yutnù yùcù, ducán nduú-né. Daaní, nì cachí-ndà ní tahnè ìi in rama yutnù tàtá, te nì natnù tnahá xi iin ùi ndahà yutnù yùcù. Pues divì ducán nduá sàni quida Dios xì mii-nsiá nècuàchì inga raza; vàchi rama yutnù yùcù nì natnù tnahama, sà-itiácúà sàhà ñà-vaha dananá yohò yutnù tàtá mà; dítá fuertéà tècuì nùu yohò-núma. (Te divì ducán iá stná xì mii-nsiá, sàni nihitáhvi stná-nsià ñà-ndiaha ìi xì nècuàchì Israel.)

¹⁸ Doco màsà cútúxì inì-nsia chicá ndiaá-nsià nùu nèhivì Israel mà, vàchi divì sàhà nècuàchìmà sàni nihitáhvi-nsiá ñà-ndiaha ìi mà, nacua iá xì chiò cuàti yutnù nì natnù tnahama, divì sàhà yohò yutnù mà itiácúà, màdì-ñá sàhà chiò cuàtimà itiácú yohò-nú.

¹⁹⁻²⁰ Doco vihini cachi-nsià palabra yohó: “(Chicá ndiaá nsiùhù) nùu nècuàchì Israel, vàchi (nì quindiaa Dios-nè nùu lugar xi-ne sàhà-ñá quìhvi nsiùhù), na ian nì tahnè chiò yutnù finu mà sàhà-ñá coo lugar quìhvi chiò yutnù yùcù”. Pues ñà-ndàa nduá nì cuxio dava nècuàchì (Israel nùu Dios). Doco ¿indù chuun? Cuisì sàhà-ñá cóni sáníhnú gá ini-nè mii-yá. Ñàyùcànduá, mate nùu mii-yá ndoó-nsiá vichi, doco cuisì sàhà-ñá iin-ni nihnú vaha ini-nsiàyà nduá. Màsà cútúxì inì-nsià chicá ndiaá-nsià. Còó, chicá xiñuhu ñà-caquin-nsià cuidadu. ²¹ Vàchi (nècuàchì Israel mà, cóni quidá víi-né, te sàhàjàn) nì cuxio-ne nùu-yá nacua nì cuu xì chiò yutnù tàtá nì tahnè mà; ñàyùcànduá, ducán stná mii-nsiá ana nì quìhvi después, cuidadu cundoo-nsia còtó dacúxió stná Dios mii-nsiá.

²² Sàhà nsidaa ñà-jaàn, vátuni cundaà vaha ini-ndà nansa iá modo xi Dios; iá ndisa gracia xi-ya, doco iá stná nansa sàhà-ya castigu. Vàchi nècuàchì raza nì tùcù inga ichì mà, cóni dácàcu-yanè, doco mii-nsiá, còó; màni gá nì quida-ya xi-nsiá. Doco iin-ni xiñuhu quida-nsia seguir cunchicùn-nsià gracia xi-ya, vàchi nú coó, dacúxió stná-yà mii-nsiá nùu-yá. ²³ Daaní, nècuàchì nì cuxio antes mà, nú nì nácúníndisà-né mii-yá, vátuni (nàcùndoo vaha stná-nè xì-yá), te ducán queamà na ian nì natnù tnahá tú chiò yutnù nì tahnè mà, vàchi Dios, icúmí-yâ poder quida-ya ducán. ²⁴ Vàchi mii-nsiá, mate nècuàchì inga raza nduú-nsiá, doco sàni nihitáhvi-nsià cuàhà ñà-vaha xi nècuàchì Israel mà. Te ducán queamà na ian nì tahnè chiò yutnù yùcù olivo, te nì natnù tnahá-nu xi iin yutnù tàtá. Pues nú sàni nihitáhvi mii-nsiá ducán, dandu chicá mà ùhì nansihvi tu nèhivì raza Israel mà lugar primeru xi-ne, vàchi queamà na ian danátnì tnahà tu-nda chiò yutnù finu ìcà mismo mii yutnù ndé nì tahnè.

²⁵ Ñàni, cuní cundaà inì-nsia sàhà iin chuun nìsa là dèhé antes còtó cachi-nsià ñà-chicá nchichì-nsià. Vàchi cunaha-nsiá, cuàhà nècuàchì Israel, quidámáxiní-nè vichi, te ducán icúmí coo ndé cachi sàa cuacatnahá nadaa ga nèhivì inga raza quìhvi ichì mii-yá.

²⁶ Daaní, icúmí càcu stná nsidaa nècuàchì raza Israel, nacua cachí Dios nùu tutu ìi: Mahì nèhivì ñuu Sión descendencia xi Jacob, yucán icúmí quee mii-yá ana dacàcu xi-né, dandu dandáñúhú-yâ nsidaa ñà-có-ndiaá nì quida-ne. ²⁷ Te nú sàni cuxio nsidaa cuàchi-nemà, dandu cundaà ini-nè sàni quida ndise cumplir palabra nì càhàn sàhnúí xì-né antes.

²⁸ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá (càhichì ini) nèhivì Israel razón ndiaha xì Dios vichi, ñàyùcànduá na ian xiní ùhì-nèyà nduá, doco ñà-vaha xi mii-nsiá sàni queamà. Doco nècuàchìmà, màni cuàhà vá-né nùu-yá sàhà xii-né, vàchi nì cachi-yà xì xii-né icúmí-yâ nacàxin-ya descendencia xi-ne. ²⁹ Te mà túha Dios naquihin-ya ñà-nduá

sàni sàhatahvì-yándô; ni mà túha stná-yà naxicocuîin ini-yà nú sàni chitnùní ini-yà cana-yándó. ³⁰ Antes cónisá íníní-nsiá mii-yá, doco vichi sàhà-ñá cóni íníní nècuàchì Israel, ñàyùcànduá mii-nsiá ni indehè ndàhvì-yà vichi. ³¹ Te ducání iá stná xì mii-né, mate có-íníni-néyà vichi, doco ¿índù fin cucumiámà? Divi sàhà-ñá nacundehè ndàhvì-yànè nacua ni indehè ndàhvì stná-yà mii-nsiá. ³² Ñàyùcànduá, nùu mii-yà iin-ni xínduu nsidanicuu-nda nèhivì cuáchi có-íníni xí-yâ. Te divi sàhájàn vátùni iin-ni cundehè ndàhvì stná-yà nsidanicuu-nda.

Nchichí gà nì quida Dios nsidaa obra xi-ya

³³ ¡Na cuahà guá obra ndiaha sàni quida Dios! Te nchichí sàstnùhù stná-yà, ináhá-yà nsidanicuu ñàha. Te ináhá-yà ñà-nduá cachí-yà, xì ñà-nduá quidá-yà, mate nèhivì, có-sànìhì ini-nè. ³⁴ Vàchi còò ni-iin ana cundàà ndisa inì-xi nansa niñnú ini Stoho-ndà Señor. Te ni còò stná ana chicá nchichí, te ducán sàha-xi-yà conseju. ³⁵ Ni còò stná ana xicàn tòó-yà ñàha nùu-xì, te cunihica-yà nùu-né; còó. ³⁶ Vàchi mii-yà nì quidavàha xi nsidanicuu ñàha, te sàhà poder xi-ya iá ì nsidaa ñà-jaàn ñuhivì yohó. Te cuisì sàhà (ñà-ni quèé gà más tnùñuhu) xí-yà, ñàyùcànduá nì sàcòò nsidaámà, ansivéhé cahnú-yà nicanicuahàn. Amén.

12

Nansa cuní Dios quida-nda xi vida xi-nda

¹ Pues vichi, sàhà-ñá cuahà guá sàni cuhi ini-yà ndohó, ñàyùcànduá, sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-dayáha dahuun-nsia mii-nsiá ndahà-yà, ñàni. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian mii-nda nduu-nda promesa sàhatahvì-ndàyá, doco iin ñà-ìtiácú. Te ñà-jaàn nduú stná meru promesa ì cudî ini-yà sàhà-xì, vachi divi nacua ndiá ìcà-ndà cahvì vîi-ndàyá ini anima-ndà nduájàn. ² Doco modo chicuéhè niñnú ini nèhivì ñuhivì yohó, màsà cúnchícùn gà-ndàñá. Xiñuhu ndusaa dahuun sàxìnítùnì-ndà sàhà-ñá dàma modo xi-nda, vachi nú ni nácùnihu ndiaha ini-ndà, dandu sàà-ndà cundàà vaha ini-ndà nansa cuní-yà quida-nda, vachi cuahà obra vaha cudî ini-yà quida-nda, xì cuahà ñà-ìá vîi.

³ Yùhù sàni nìhítáhvì' gracia nùu-yà (ñà-quide chuun ndiaha xí-yà). Ñàyùcànduá, cachí' xì nsidaa-nsiá ñà-mà váha ndanihi vaha-nda mii-nda más gà nùu ñà-nduá ndiá ìcà-ndà. Xiñuhu nacani sahnú ini-ndà sàhà mii-nda según nansa nì sàhatahvì-yà iin iin-nda cunindisa-ndàyá, (te ducán cunucuachi-nda nùu-yà). ⁴ Na ian indéhe-nda iquicúñú-ndà, cuahà ñà-nduá icúmíá, doco iin ian xì chuun quidá. ⁵ Pues ducání iá stná ndohó. Sàhà-ñá nchícùn-ndà Cristu, iin-ni iquicúñú xínduu nsidaa-nda, mate cuáhà-ndà, vachi iin-ni chindéé stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà nahi cuerpu-ndà.

⁶ Ñàyùcànduá, iin iin-nda sàni nìhítáhvì-ndà iin ñà-vàha cui quida-nda según nansa nì sàhatahvì-yándô gracia xi-ya. Ñàyùcànduá, nú sàni nìhítáhvì-ndà càhàn-ndà iin razón ndiaha quixí nùu-yà, dandu divi ñà-jaàn nduá ni cúnshì ini-ndà quida-nda nacua sàà-ndà xiníndísá-ndà. ⁷ Te ò nú sàni nìhítáhvì-ndà cunucuachi-nda nùu ñànìtnaha-nda, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-ndà. Daaní, nú ñà-chinaha-ndà ñànìtnaha-nda nduá nì nìhítáhvì-ndà, dandu divi ducan ni quida-nda. ⁸ Daaní, nú nì nìhítáhvì-ndà danácuàhandee stnahá ini-ndà, dandu divi ducan ni quidá ndisa stná-ndà. Te ò nú chuun nì nìhítáhvì-ndà nduú ñà-dacútáhvì-ndà ñànìtnaha-nda ñàha, dandu divi ñà-jaàn ni quidá stná-ndà, doco màdì sàhà-ñá ndanihi vaha nèhivì-ndó. Còó. Te ò nú nì nìhítáhvì-ndà ñà-cunuù-ndà (chuun xi Dios), dandu ñà-jaàn ni quidá stná-ndà, doco vivì-ni ni quida-ndañá. Daaní, nú chuun nì nìhítáhvì-ndà nduú ñà-cundehè ndàhvì stnaha-nda, dandu ni cudí ini-ndà quida-nda ducán.

Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda nú sàni quihin-nda ichi Jesús

⁹ Nsidaa-nda, icúmi-ndá cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, doco màsà dánání uun-nda. Te ni loho màsà cúú ini-ndà sàhà ñà-có-íá vàha. Còó; cuisì ñà-íá vîi nî cúnchícùn-nda. ¹⁰ Te xiñuhu stná ñà-cuni màni stnàhà-nda, vàchi iin-ni ñani xínduu-nda; te siempre xiñuhu quidañuhu stnaha-nda, te ni nácóó stná-nda ñanìtnaha-nda ni queé tñùñuhu xí mii-né, (màdi ndohó).

¹¹ Màsà cúdúsán-ndá; còó. Ni cuáhandee ini-ndà quida-nda ñà-nduá quidà-nda. Xi nsidaa anima-nda ni cúnúcuáchí-ndá nùu Stoho-nda Señor. ¹² Te iin-ni ni cúdii stná ini-ndà sàhà tñundé ini ndiatu-nda nùu-yá. Te nú yáha-nda tñundoho, dandu iin-ni ni quidándéé stná ini-nda, te nicanicuahàn nî cécàn tàhvi-nda nùu-yá. ¹³ Te nú íá ñà-nduá xiñuhu iin nèhivî xí Dios, dandu ni chíndéé-ndánê. Te siempre ni quidáñúhú-nda nècuàchî sàa visita vehe-nda.

¹⁴ Daanî, nèhivî quidá quínî xí-ndá, ni cécàn tàhvi-nda sàhà-né, màdi-ñá cécàn chihán-nda dìquî-né.

¹⁵ Ni cúndóó díi-nda xi nècuàchî cudîi inî-xi, te ò nú tñùnsí ini ndoó-né, dandu stná ndohó ni cúndóó stná-nda tñùnsí ini.

¹⁶ Iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda. Màsà cútúxí ini-nda mii-nda nduu-nda mii-nda; còó. Xiñuhu ñà-cunihnu ndahvi ini-nda. Màsà cúníhnú ini-nda nchichí gà-nda. ¹⁷ Te nú sàni quida quini nèhivî xî-nda, màsà nácánî ini-nda naxicocuîñ-nda quida stná-nda xî-né nacua ni quida mii-né xî-nda. Siempre ni cuáhandee stná ini-nda quida vîi-nda xî nsidaa nèhivî. ¹⁸ Dècuèndè ñà-nduá sàa-nda quida-nda, ducán xiñuhu cundoo màni-nda xî nsidanicuú-né. ¹⁹ Ñani màní, màsà náchítácùhá-nda ñà-nduá quidá nèhivî xî-nda. Nùu Dios ni ndóó nsidaájàn, vàchi dohó cachí-yà nùu tutu ìi: “Cuisì yùhù icúmi nachitacùhá xî sàhà nsidaa iñàha. Nsidaa ana iníhíca, icúmi-nê danáa-né quide, cachí Stoho-nda Señor”. ²⁰ Daanî, dohó cachí stná tutu ìi: “Nú íá iin ana xiní ùhî xî-nda, te xíhî-nè doco, ò xíhî-nè tècuîi, dandu ni dácúxí-ndánê, te ni cuáha stná-ndané tècuîi coho-ne. Vàchi nú ducan ni quida-nda, dandu icúmi-nê nducahan-ne”.

²¹ Màsà cuáha-nda quida stná-nda nacua quidá nèhivî malu xî-nda; còó. Ni quidá víi-nda xî-né, vàchi sàhájàn ñà-sàni cundee-nda nùu-né nduá.

13

¹ Nsidaa-nda ni cúnínî-ndá nècuàchî xídandacú, vàchi Dios nduú ana ni chitnùnî inî-xi cundoo ana dandacú nsidanicuú lugar. Nècuàchî icúmi cargu vichî, nùu mii-yá nî nihî-né chuun ma. ² Ñàyùcànduá, iin nècuàchî cahíchî ini xî autoridad, divi ley xi mii-yá nduá cahíchî stná ini-nè. Te nsidaa ana có-ndùlócò (sàhà ley mà), tñundoho nduá icúmi-nè nihî-né. ³ Vàchi chuun xi nècuàchî dandacú, có-nduá ñà-dayúhî xî-nda te nú quidá víi-nda. Còó. Cuisì nècuàchî có-quidá víi icúmi-nè dayúhî-nè. Te nú có-cùnî-nda dayúhî-nèndó, dandu cuisì ñà-íá vîi nî quida-nda, dandu icúmi nècuàchî mà cudîi ini-nè sàhà-nda. ⁴ Vàchi ducán queá na iin chuun xi Dios nduá quidá-né sàhà ñà-vàha xi-nda. Doco nú có-quidá víi-nda, chicá vàha ni yúhî-nda, vàchi autoridad mà, icúmi-nè derechu dandohó-nèndó, te vátùni quida-neà. Vàchi na ian nùu Dios xinúcuáchî-nè na dandohó-né ana có-quidá víi. ⁵ Ñàyùcànduá, xiñuhu cunini-ndané, doco màdi cuisì sàhà-ñá yúhî-nda nihî-nda castigu, còó; sàhà stná ñà-màsà cúnísída cuàchi-nda (nùu Dios). ⁶ Ñà-jaàn nduá disàhà-xí chíyàhvi stná-nda renta nùu ñuu-nda. Vàchi autoridad xi-nda, na ian nùu Dios xinúcuáchî-nè, te ñà-jaàn nduú chuun xi-ne.

⁷ Ñàyùcànduá, xiñuhu danáa-nda ñà-nduá iníhíca-nda nùu iin iin nèhivî. Nècuàchî xícàn dihùn sàhà ñuu-nda, ni cuáha-ndané, xî stná nècuàchî xícàn renta. Te nsidaa ana xiñuhu quidañuhu-nda, ni cóo tñùñuhu xi-nda nùu-né. ⁸ Ni-iñàha màsà cúníhíca-nda nùu nèhivî. Doco ñà-nduá iníhíca ndisa-nda nduú ñà-cuu ini-nda sàhà-né. Te nú ni quida-nda ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachí ley ìi nduá. ⁹ Vàchi dohó cachí ley mà: màsà cáhàn-nda xî inga ana có-nduú nècuàchî vehe-nda, te màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà quídacuíhná-nda; ni màsà cáhàn-nda iin tñuhu sàhà ñanìtnaha-nda;

ni màsà xího stná-ndà ñà-nduá icúmí nècuàchìmà. Te iá gá más ñà-nduá cachá`, doco nsidaa palabra jaàn, iin cuisì palabra-ni nduá, vèchi ñà-nduá cuní cachàmà nduú ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁰ Te nú ducán quida-nda xi ñanìtnaha-nda, dandísá (ñà-quidá víi-nda xi-né nduá), vèchi còò dañu quidà-ndà xi-né. Ñàyùcànduá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá ñà-sàni quida vii-ndà cumplir ley ìi nduú stná.

¹¹ Nsidaámà xiñuhu quida-nda, vèchi ináhá-ndá nansa vèxi tiempu vichi, meru tiempu (ñà-quida vii-ndà) nduá; ñàyùcànduá màsà cundóó-ndá quidámáxiní-ndà, vèchi vichi chicá sàcùyátní quivì càcu dahuun-nda, mà cuéé cuàhà gá` na ian (nisa nihnu ini-ndà) na quivì nì xinindisa-nda mii-yá. ¹² Te vichi sà-ítúú tiempu danátnùù (Dios ini anima cuàhà nèhivì) inicutu, vèchi tiempu vichi (na xicá-né ichì) ñáa, yàchì icúmíâ yàha. Ñàyùcànduá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-nduú chuun xi ichì ñáa ma, te ni cútùha-nda quida-nda chuun vàha ñà-cui chindee xi-nda caca-nda ichì ndé datnúù-yàndó. ¹³ Xiñuhu caca-ndu vii-ndà nacua datnúù-yà ini-ndà. Te naco dahuun stná-ndà ñà-xíni-nda, xì-ñá quidà-ndà escándalo, te màsà càhàn stná-ndà xì nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. Ni màsà quidá ndevàha stná-ndà ñà-íá quini; ni màsà náâ stnahá stná-ndà, te màsà cúmbidia stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹⁴ Cuisì nacua nihnú ini Stoho-ndà Jesucristu, ducan ni cúníhnú stná ini-ndà, te ñà-jaàn nduá icúmí chindee xi-nda. Ni-iyuhu màsà cúníhnú ini-ndà ñà-nduú ñà-chìcuéhè nihnú ini nèhivì ñuhivì, còtó sàà-ndà quida stná-ndà ñà-jaàn.

14

Màsà cuítnùhu-nda ñanìtnaha-nda

¹ Dava nèhivì, mate xiníndísá stná-nè mii-yá, doco có-sàà-nè cundaà ini-ne (nansa iá nsidaa ley xi-ya). Doco ndohó, xiñuhu quidañuhu-ndané, te càhàn-ndà xì-né, doco màsà náâ-ndà xì-né sàhà ñà-có-quidá-né nacua quidá ndohó. ² Vèchi dava-nda, nsidan-icuú comida xixi-nda; iá viá, cachí-ndà. Doco dava nèhivì, có-sàà-nè cundaà ini-nè, ñàyùcànduá có-sàxí-né nì-iin cuñu, cuisì inga iñàha. ³ Pues nècuàchì xixí nsidan-icuú iñàha, mà váha cahíchì ini-nè iin ñanìtnaha-ne có-sàxí cuñu. Te nècuàchì có-sàxí cuñu mà, màsà cuítnùhu-ne ñanìtnaha-ne saxí xi cuñu, vèchi iin-ni sàni ndee vàha stná nècuàchìmà nùù Dios. ⁴ Vèchi nú xítñuhu tnaha-nda ducán, dandu queámà na ian quida-nda na xítñuhu-nda ana quidáchúùn nùù inga nèhivì, te (ináhá-ndá) có-queé víámà. Cuisì lamú xi nècuàchìmà icúmí cachi a quidá víi peón xi-ne, á coó. (Ñàyùcànduá, màsà cuítnùhu-nda inga ana xinúcuáchì nùù Dios), vèchi ádi vátùni sàà-nè quida vii-né, vèchi icúmí-yà chindee-yànè. ⁵ Dava nèhivì, quivì señaladu nduá nsidácáhnù-né, doco dava ga-nè, iin-ni nihnú ini-nè nsidaa quivì ndiaá. Pues cada iin iin-nda ni cúnáhá-ndá nansa cuní-ndà quida-nda. ⁶ Nècuàchì chívàha xi iin quivì señaladu, sàhà-ñá nihnú vàha ini-nè Stoho-ndà Señor nduá. Te ducaní stná nècuàchì có-chívàha iin quivì señaladu, nicanicuahàn nihnú vàha stná ini-nè mii-yá. Te nècuàchì xixí nsidan-icuú stná comida, nùù Stoho-ndà Señor xixí-néa, te naquímànì stná-nèyà sàhà-ñá. Daaní, nèhivì có-xixí ndéni comida nì cui, divi nùù stná mii-yá có-xixí-néa, doco naquímànì stná-nèyà (sàhà ñà-nduá xixí-né).

⁷ Vèchi màdì micuísì-nda ndoo-nda ñuhivì yohó, te màdì inì-ni mii-nda cachí-ndà cui-ndà. ⁸ Vèchi nú itiácú-ndà ñuhivì yohó, divi nùù Stoho-ndà Señor ndoo-nda; te na sàà quivì cui-ndà, mii-yá dandacú-yá sàhà stná mà. Ñàyùcànduá, a ducán itiácú-ndà te ò ní xihì-ndà, iin-ni nduu-nda nèhivì xì Stoho-ndà Señor. ⁹ Vèchi Cristu, divi sàhà ñà-ni sàà-yà cusahnú-yà nùù nsidaa nsìi, xì stná nècuàchì itiácú, sàhà ñà-jaàn nduá nì xihì-yà, te nì natiacu-yà nì ndanchito-ya.

¹⁰ Ñàyùcànduá, mà váha cuítnùhu-nda ñanìtnaha-nda; mà váha cahíchì stnahá stná ini-ndà. Vèchi nsidan-icuú-nda, icúmí-ndá màcuíta stná-ndà nùù-yá, dandu cachi-yà xì-ndà a ní quida vii-ndà, á coó. ¹¹ Vèchi ducán cachí stná tutu ìi ndé càhàn Stoho-ndà Señor, cachí-yà:

Nicanicuahàn itiacuì, ñàyùcànduá seguru nduá yohó cachí vichi: icúmí nsidanicuú nèhivì màcuàtasisi-né nùí, te cachi-nè (divi Dios nduì).

¹² Ñàyùcànduá, vātùni cundaà ini-ndà, iin iin-nda icúmí-ndá nacuàha-nda cuenta nùu-yá.

Cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà ñà-nduá quida-nda, còtó sàhà ndohó sàà iin ñanìtnaha-nda cuida cuàchi-ne

¹³ Ñàyùcànduá, màsà cuìtnùhu ga-ndà ñanìtnaha-nda. Doco iá ndisa ñà-nduá xiñuhu quida-nda: xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màdí sàhà ndohó cuida cuàchi iin ñanìtnaha-nda. ¹⁴ Vàchi yùhù ináhí, còò ni-ñàha iá ñuhiví yohó nsidá cuàchi-xi ini-ni miá. Te ducán cachí stná palabra nì cachi Stoho-ndà Jesús xì-ndà. Doco nú mii-nda dacuidá cuàchi-nda iñàha, dandu na ian iá ndisa cuàcha nùu-ndà. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nú cudúchí ini iin ñanìtnaha-nda sàhà iin ñà-nduá xixi-nda (ñà-tùxí ini-nè cuàchi nduá), dandu màsà cúxí gá-ndà ñà-jaàn, vàchi nú ducán, dandu có-quidá víi-nda, na ian có-cuú gá ini-ndà sàhà nècuàchìmà nduá. Ñàyùcànduá, cuidadu ni cúndóó-ndá ñà-màsà sàà ndañuhu anima iin ñanìtnaha-nda sàhà ñà-cùdî guá ini-ndà cuxi-nda, vàchi sàhà stná nècuàchìmà nì xihì Cristu.

¹⁶ Vātùni iá nsidaa ñà-nduá quida-nda cahan-nda, doco cuidadu ni cúndóó-ndá còtó cachi iin ñanìtnaha-nda quini iá ñà-nduá quida-nda. ¹⁷ Vàchi ley xi rey xi-nda Dios, có-nduá iin ley sàhà ñà-xìxì-ndà ò ñà-xìhì-ndà. Còò, vàchi nùu mii-yá ñà-ndiáà ndisa nduú ñà-quida vii-ndà, xì ñà-cundoo manì-ndà, xì ñà-cudiì stná ini-ndà quida Espíritu ìì xí-yá. ¹⁸ Vàchi nú ñà-jaàn quida-nda, dandu divi ñà-xìnúcuáchí-ndá nùu Cristu nduá, te cudî stná ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, dècuèndè nùu stná nèhivì icúmí-ndá ndee vaha stná-ndà.

¹⁹ Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani cuàhà ini-ndà nansa cundoo manì-ndà xì ñanìtnaha-nda, te nanducu stná-ndà nansa nacuàhandee ini-ndàné. ²⁰ Te (cuidadu ni cúndóó stná-ndà) sàhà ñà-nduá xixi-nda, còtó sàhàjàn dandáñúhú-ndá obra xi Dios (ini anima inga nèhivì). Ináhí, iá permisú caxì-ndà, ò cuxi-nda ndéni iñàha nì cui. Doco mà váha caxì-ndàñá nú tuxí ini inga-nè nduá cuàchi, màdí sàhà ndohó cuàhandee ini-nè caxì stná-nè. ²¹ Chicá vaha màsà cáxi-nda iin cuñu, ò coho-nda iin vinu, ò ndéni iñàha nì cui nú tuxí ini iin ñanìtnaha-nda cuàchi nduá, te vihini quida stná-nè ducán ñà-mà fuerte anima-nè. ²² Mate ináhá-ndá iá vaha caxì-ndà ndéni iñàha nì cui, doco inì-ni mii-ní-ndá nì chívàha-nda ñà-jaàn, chicá vaha, dandu cuisì mii-nda xì Dios cunaha-nda sàhà-ñá.

Nú còò ni-iin duda, te ináhá-ndá màdì cuáchi nduá quida-nda, dandu nansicáhán-ndá. ²³ Doco nú iá-ndà xì duda, te có-ináhá ndisa-nda a cuáchi nduá ñà-caxì-ndà iñàha, ò á coó, dandu iin falta cundua nú nì caxì-ndañá, vàchi có-xìníndísà ndisa-nda iin ñà-vàha nduá. Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quida-nda, te có-xìníndísá-ndá nduá iin chuun vii, dandu cuàchi cundua.

15

Màsà quidá-ndá cuisì ñà-cùdî inì-ni mii-nda, sino que ñà-cunduu ñà-vàha xi ñanìtnaha-nda

¹ Ñàyùcànduá, ndohó tè-sà-xìníndísà fuerte, ndiá ìcà-ndà quidandee ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nú tàñáha ga cunindisá vaha-ne. Te xiñuhu ñà-chindee stná-ndàné, màdì-ñá quida-nda cuisì ñà-cùdî inì-ni mii-nda. ² Vivíi-ni nì quida-nda xì ñanìtnaha-nda sàhà-ñá cundua ñà-vàha xi-ne, te cundoo-ne contentu, vàchi nú ducán, dandu chicá icúmí-nè nacuàhandee ini-nè. ³ Vàchi nì stná Cristu, cónì quidá-yá cuisì ñà-nduá nì cùdî inì-ni mii-yá. Vàchi dohó cachí stná nùu tutu ìì, (ndé cáhàn Cristu xì Yuamánì-yá), cachí-yá: “Ñà-nduá nì canàhá nèhivì dìquì mii-ní, yùhù nì nacuida xi nsidaájàn”.

⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa palabra nì tiaa nècuàchì sàhana nùu tutu ìì, sàhà-ñá dacuahá stná ndohó nduá, te ducán dandu chicá cutùha-nda cucumi-nda paciencia, te nacuàhandee stná ini-ndà, vàchi nú ducán, dandu chicá nsinuu ini-ndà ñà-íá ndisa tnùndé ini

ndiaha xi-nda. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindée xí-ndá quidandee ini-ndà ducán, te nácuàhandee stná ini-yándó. Ñàyùcànduá, nùù mii-yá xícàn tàhvì ñà-nì cúndóó mání nsidaa-nsiá nacua cuní Jesucristu quida-nda. ⁶ Te xícàn tàhvì stnáì ñà-iin-ni ni cúníhnú vaha ini nsidaa-nsiá, te iin-ni ni náquímanì stná-nsià mii-yá ana càhvì Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá. ⁷ Te (ináhá stná-ndà) cónì cáhìchì ini-yà ni-iin-nda. Ñàyùcànduá, xiñuhu-ñá cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà, dandu chicá quee tnùñuhu xí-yá.

Nansa ni chitnùní ini Dios ñà-cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu razón ndiaha xí-yá

⁸ Nsidaa palabra jaàn, ñà-yòhó nduá cuní cachà: nì quixi Cristu (ñuhìví yohó) ñà-quida-ya chuun ndiaha xí-yá sàhà raza-nsì Israel sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá nì cachi Dios xì xii-nsí sàhana, te sàhà ñà-cundaà stná ini nèhivì ñà-mà túha-ya dandahví-yándó.

⁹ Daaní, nsidaa stná nèhivì inga raza, nì indehè ndàhvì stná-yà mii-né, te vichi vátùni naquimanì stná-nèyá sàhámà. Vàchi dohó cachí tutu ì:

Icúmì naquimanì' mii-ní (Dios), te cunini stná nèhivì nsidanicuú ñuu; cuàhìn nacuatui alabanza xi-ní, te taví tnùñuhu xí-ní.

¹⁰ Daaní, nùù inga xaan xí tutu ì mà dohó cachí stná:

Vátùni cudì stná ini mii-nsiá nèhivì nsidanicuú ñuu, nacua cudì ini nèhivì meru ñuu nì nacàxin-ya.

¹¹ Daaní, inga xaan dohó cachí stná:

Nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga ñuu, te inga raza, ni náquímanì-nsiá Dios, te ndanihi cahnú stná-nsiàyà.

¹² Daaní, stná Isaías, nì tiaa stná-nè iin palabra, te dohó cachá':

Icúmì quesaa iin descendencia xi Isai, te chuun xi-ya cunduu ñà-cusahnú-yá nùù nèhivì nsidaa ñuu, te icúmì-nè cahvi-ne xì-yá, nì cachi Isaías.

¹³ Pues Dios nduú ana sàha xi-nda tnùndé ini ndiaha xi-nda; ñàyùcànduá xícàn tàhvì sàhà nsidaa mii-nsiá nècuàchì xiníndísá-xí-yà ñà-nì cúndóó-nsiá contentu, te ni yàha vaha stná-nsià quida-ya, dandu chicá más icúmì coo tnùndé ini xi-nsia quida ndudu ì xí Espíritu ì xí-yá.

¹⁴ Ñàní, có-ìé' xì duda sàhà-nsiá; ináhì, vaha ndisa ini-nsià, te cundáà vaha stná ini-nsia (sàhà ichì-yá), vátùni dacuahá tnahá stná-nsià ichì váha. ¹⁵ Doco nùù tutu yohó tiaí iin palabra nùù-nsiá, te mate ní càhàn ndeí xì-nsiá iyuhu, doco cuisì ñà-nì dànsínúú ini mii-nsiá (sàhà ichì-yá) nduájàn. Vàchi (chuun quide ducán) nduá nì nìhìtáhvì' nùù-yá na ní quida-ya gracia sàhì ¹⁶ ñà-cundui iin ana cunucuachi nùù-yá, te cacanui mahì nèhivì nsidaa ñuu cachitnùhi xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí Jesucristu. Vàchi cunì' sàà cuàhà-né nùù-yá na ian ni cúndúú-né promesa dóquì' nùù-yá, dandu cudì stná ini-yà sàhà-né ñà-sànì nduhì stná anima-nè nì quida Espíritu ì.

¹⁷ Vichi sàhà-ñá nì chindee Jesucristu yùhù, ñàyùcànduá vátùni cudì inì sàhà chuun xi-ya sàni quide. ¹⁸ Doco iin chuun nì quida inga nèhivì, còó, mà càhìn sàhámà, cuisì sàhà chuun nì chindee-yá yùhù, te nì cachitnùhi xì nèhivì sàhà-yá. Te cuàhà stná ñà-nduá nì quide, te ducán nì xinindísá cuàhà nèhivì inga ñuu. ¹⁹ Cuàhà milagru ndiaha nì quide, xì cuàhà seña fuerte, te cuàhà gá nì chindee stná ndudu ì xí Espíritu xi-ya. Ñàyùcànduá, inicutu sàni cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu ndè ñuu Jerusalén xì dècuèndè ladu Ilírico. ²⁰ Vàchi ñà-nduá siempre cunì' nduá cùhìn ñuu ndé tàcùnì nèhivì palabra xi Cristu, te cachitnùhi xì-né ñà-nduú razón ndiaha. Có-cùnì' cùhìn ndé sà-íà ana quidà xì chuun ì mà. ²¹ Còó, vàchi cunì' coo nacua cachí tutu ì:

Nècuàchì ñuu ndé tàñáha ga sàà razón sàhà-yá, icúmì-nè cunitnùhu-ne. Mate vichi tàñáha ga cunini-ne palabra mà, doco icúmì-nè sàà-nè cundaà ini-nè.

²² Cunaha-nsiá, divi sàhà chuun jaàn tàñáha ga sàì ndé ndoó-nsiá, mate ní cunì sàì cuàhà xichi ni cuí. ²³ Doco vichi, còó cá chuun icúmì ladu yohó, te sàcànì cuìà cuàhà gá cunì' sàì nàcòtì mii-nsiá. ²⁴ Ñàyùcànduá, quivì quide disponer cùhìn ladu España,

dandu yàhi. Daaní, nú sàni sandoo chii-nda contentu, dandu iin ñà-vàha cundua nú ni chindéé-nsiá yùhù ñà-naquihin tui ichì cùhìn ladu España. ²⁵ Doco vichi cùhìn ñuu Jerusalén cunihi iyuhu ñà-chindee xi nêhivì xí Dios ndoó yucán. ²⁶ Vàchi nêhivì ladu Macedonia xì ladu Acaya, nì nacani ini-nè nì dàcuátnáhâ-né iin ñà-chindee xi nècuàchìmà, vâchi dava nècuàchìmà, ndahví yâha-ne. ²⁷ Ñâyùcàndùá, nì cudìi ini nècuàchì xicà mà nì dàcútâhvì tnàhá-né, vâchi ducán ndiá icà-né quida-ne, vâchi divi nùu nêhivì ñuu Jerusalén mà nì quixi palabra vâha xiníndísâ-né, nacua mii-né, (te ducán stná nsiùhù xì nsidaa stná mii-nsiá hermanu) ndoó inga ñuu. Ñâyùcàndùá, ndiá icà-ndà chindee-nda sàhà necesidad icúmí nècuàchì ñuu Jerusalén mà.

²⁸ Daaní, nú sàni dàxínui chuun nacoí ñà-ndùá nì cutahví nècuàchìmà, dandu quihin tui ichì cùhìn ladu España, te ichì mà icúmí yâha stnáì ndé ndoó-nsiá. ²⁹ Te nú sàni sàì, ináhí ñà-icúmí Cristu dachitu-yá anima nsidaa-nda ñà-ndiaha ìi icúmí palabra xi-ya.

³⁰ Ñánì, yùhù ináhí, iin-ni nchícùn nsidaa-nda Stoho-ndà Jesucristu, te cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà quidá Espíritu Ìì. Ñâyùcàndùá, sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-iin-ni ni càcàn tàhvì-nsiá sàhí nùu Dios, nacua quidá yùhù, xicàn tàhvì stnáì nùu-yá. ³¹ Càcàn tàhvì-nsiá sàhí ñà-nì càcui nùu ndahà nêhivì có-xiníndísâ ndoó ñuu Judea. Daaní, sàhà chuun cùhìn ñuu Jerusalén ñà-nacoí ñà-chindee xi nêhivì xí Dios yucán, càcàn tàhvì stná-nsiá nùu-yá sàhà ñà-nì cudìi ini nècuàchìmà sàhà ñà-ndùá cunihi cùhìn. ³² Dandísá vâtùnì cudìi stná inì na sàì ndé ndoó-nsiá, nú cuní-yá sàì, te después coo chíi xì-nsiá quetatuì. ³³ Pues vichi nì cúndóo-nsiá xì Dios, te nì yâha vâha-nsia quida-ya. Amén.

16

Ñà-ndùá nì cachi Pablo na ní casàhú-nè xì nsidaa nêhivì ináhá-né ñuu Roma

¹ Yùhù quidé recomendar doña Febe, vâchi vâha ndisa-ne, na iin cùha-nda nduú-né, te nduú stná-nè iin ana xinúcuáchì nùu nêhivì xí Dios natácá ñuu-nè Cencrea. ² Ñâyùcàndùá, nacuna-nsia yehè-nsiá nùu-né nacua ndiá icà-ndà quida-nda xi nêhivì xí-yá, vâchi iin-nì nchícùn stná-nè Stoho-ndà Señor. Te nú iá necesidad icúmí-nè sàhà iin chuun xi-ne, dandu chindee-nsiánè, vâchi cuàhà gá sàni chindee stná-nè nêhivì dava ga, xì stná yùhù.

³ Cásàhùì xì Priscila xì Aquila; nècuàchì nisa cutnahá stná xì quidá-nsí chuun xi Jesucristu nduú-né. ⁴ Dècuèndè cuàhàn-nè cui stná-nè sàhí nì cùì, ñâyùcàndùá yùhù naquímànì mii-né; te màdì cuísi yùhù, ndè stná nsidaa nêhivì cahvi xí Dios cuàhà gá ñuu, naquímànì stná-nè nècuàchìmà. ⁵ Te casàhú stnáì xì nsidaa gá nêhivì natácá vehe nècuàchìmà cahvi xi-yá.

Daaní, casàhú stnáì xì Epeneto, vâchi màni gá-nè nùu; nècuàchì primeru nì xinindisa-xi Cristu ladu Acaya nduú-né. ⁶ Te casàhú stnáì xì María. Ináhí, cuàhà gá quidá nècuàchìmà chuun (xi Dios) jaàn ndé ndoó-nsiá. ⁷ Te casàhú stnáì xì nècuàchì ñuì nani Andrónico xì Junias. Ndùì-nè iá fama-nè nùu nsidaa gá nècuàchì apóstol. Te cunaha-nsiá, tàñáha ga sàì tenchicuìn ichì Cristu, doco sà-xiníndísâ-né mii-yá. Daaní, después iin-ni nì sandiadi stná-nsì vehecàa.

⁸ Daaní, casàhú stnáì xì Amplias, vâchi iin-ni iá stná-nè nùu Stoho-ndà Señor, te cuú ndisa inì sàhà-né. ⁹ Te casàhú stnáì xì Urbano, vâchi iin-ni nisa cutnahá-nsí quidá-nsí chuun xi Cristu. Daaní, casàhú stnáì xì Estaquis, vâchi màni stná nècuàchìmà nùì. ¹⁰ Te casàhú stnáì xì Apeles. Iin nêhivì seguru xi Cristu nduú stná-nè. Te casàhú stnáì xì nsidaa nêhivì vehe Aristóbulo. ¹¹ Daaní, casàhú stnáì xì nècuàchì ñuì nani Herodión. Te casàhú stnáì xì nsidaa nêhivì vehe Narciso xiníndísâ stná xì Stoho-ndà Señor. ¹² Daaní, casàhú stnáì xì Trifena xì Trifosa. Divi chuun xi Stoho-ndà Señor xíquida stná nècuàchìmà. Te Pérsida, cuàhà gá obra xi mii-yá quidá stná-nè, te màni cuàhà stná-nè nùu nsidaa-nda, ñâyùcàndùá casàhú stnáì xì-né. ¹³ Daaní, casàhú stnáì xì Rufo. Iin nêhivì vâha ndisa xi Stoho-ndà Señor nduú stná-nè. Stná dihi Rufo, casàhú stnáì xì-né, vâchi na iin dihi mií nduú stná nècuàchìmà, cunaha-nsiá. ¹⁴ Daaní, casàhú stnáì xì Asíncrito, xì Flegonte, xì

Hermas, xì Patrobas, xì Hermes, xì nsidaa stná ñani-ndà ndoó vehe-ne. ¹⁵ Daaní, stná Filólogo, xì Julia, xì Nereo, xì cùha-ne, cásàhú stnáì xì nsidaa-né, xì stná Olimpás xì nsidaa gá nèhivì xì Dios cutnáhâ xì-nê. ¹⁶ Te nsidaa-nsiá, nacasàhú tnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ìì xì mii-yá. Daaní, nsidaa nèhivì natácá cahvi xi Cristu (cuàhà ñuu ladu yohó), cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁷ Yùhù sacúndáhvî nùu-nsiá, ñànì: cuidadu ni cúndóo-nsiá sàhà nècuàchì cuní datáhdè dava xi-nsiá, te datúcù-nènsiá iin ichì cónì dàcuàhá-nsiá. Nacoo dahuun-nsia nsidaa nècuàchì-mà. ¹⁸ Vàchi nèhivì quidá ducán, màdì nùu Stoho-ndà Jesucristu xinúcuáchì-nê, cuisi-ní gustu siquini xi mii-né nduá quidá-né. Vii gá cáhàn-nè, te palabra vico xichúûn-né, ñàyúcànduá mà úhì dandahví-nè nèhivì mà-fuerte inì-xi.

¹⁹ Doco mii-nsiá, sà-quidá víi-nsiá, te cuàhà gá xaan sàni xitià stná cuentu nansa tùha-nsia cunini vii-nsiá (palabra xi Dios). Te yùhù, yáha ga cudû inì sàhájàn, doco cuní ñà-más gá ni cúndàà vâha inì-nsia nansa quida vii-nsiá. Doco iin chuun malu, còó; ni-iyuhu có-cùnî mànihi tnùnì inì-nsiá sàhájàn. ²⁰ Te Dios, yàchì icúmí-yâ (cundee-yá nùu) ñà-malu na ian cuànihni-ya dìni-sí, te ndòo-sì tìxi-xi cundehè-nsiá, vâchi mii-yá, tùha-ya cuàha-yàndó paz.

Vichi ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu.

²¹ Yohó iá stná Timoteo, iin nècuàchì cutnáhâ xì' quidá-nsí chuun ìì xì-yá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te cásàhú stná (ùni) nècuàchì ñuì nani Lucio, xì Jasón, xì Sosípater.

²² Yùhù nani Tercio, te nduí ana nì tiaa xi (palabra xi Pablo) nùu carta yohó, te cásàhú stnáì xì nsidaa-nsiá, vâchi iin-ni xiníndísâ stná-nsiá Stoho-ndà Señor. (Pues vichi tucutu cachi Pablo iin palabra.)

²³ Daaní, cásàhú stná Gayo xì-nsiá, nècuàchì divéhé-xí ndé ié'. Te divi yohó nduú stná lugar ndé natácá nèhivì cahvi xi Dios. Daaní, cásàhú stná Erasto, nècuàchì nduú tesorero ñuu yohó; te cásàhú stná inga ñani-ndà nani Cuarto. ²⁴ Vichi ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Señor. Amén.

Ultimo palabra xi carta yohó ndé naquímànì Pablo mii-yá

²⁵ Vichi ni-ndánihí cahnu-nda mii-yá. Vâtùni nacuahandee ini-yàndó nacua cachí razón ndiaha cachítnùhi xì nèhivì, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàhà Jesucristu; te divi nduú stná palabra nisa ià dèhé caní cuià dècuèndè sàna. ²⁶ Doco vichi sàni tui vateá, vâchi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn, sàni dàtnúù-yà ini-ndà sàhà razón xi-ya nì tiaa nècuàchì profeta sàna. Te vichi dandacú-yá ñà-nì cuítià palabra mà inicutu sàhà-ñá cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu, dandu cunindisá stná-nèyà, te cunini-neyà.

²⁷ Mindaa-ní míi-yâ nduú Dios, te mindaa-ní míi-yâ nduú stná ana nchichí ndisa. Te vichi sàhà Jesucristu ni náquímànì-ndàyá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa Saṅ Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Nuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, te nduú stnàì iin ana nì càna ñà-cucumí chuun ndiaha nùu Jesucristu, vachi ñà-jaàn nduá nì chitnùní ini Dios quide. Te yohó cutnáhá stnàì xì ñani-ndà Sóstenes, ² tiaá-nsí tutu yohó nùu nsidaa mii-nsiá nècuàchì natáca cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn. Nèhivì ì xí-yá xínduu stná-nsiá ñà-sàni yàha-nsia ladu xi Stoho-ndà Jesucristu, te nì càna stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì cunihnu ì inì-xi, nahi nsidaa gá nèhivì ndàcùcahan xi quivì-yá, vachi Stoho nsidaa-nda nduú-yá, nahi ndohó, te ducán stná mii-né.

³ Vichi nì cùcúmi cuàhà-nsiá gracia nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndà Jesucristu, te contentu nì cùndóo-nsiá quida-ya.

⁴ Yùhù, nicanicuahàn naquímánì Dios sàhà-nsiá, vachi cuàhà gá sàni sàhatahvì-yá mii-nsiá sàhà-ñá xínduu-nsia nèhivì xí Jesucristu. ⁵ Nsidanicuú modo sàni nìhìtáhvì-nsiá nùu-yá; tùha-nsia càhàn ndiaha-nsiá, te cundáa vaha stná inì-nsia (sàhà ichì-yá). ⁶ Ñàyùcànduá, na xini nèhivì (ñà-ndiaha guá) quidá-nsiá vátùni cundáa ini-nè ñà-ndáa nduá sàni cachi-nsi sàhà Cristu. ⁷ Vachi có-cùmánì gá nì-inga modo nìhìtáhvì gá-nsià tàhvì ndiaha nùu-yá, te vichi ndiatú cuéyàa stná-nsiá naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu, te cuni-ndáyá. ⁸⁻⁹ Te iin-ni icúmi Yua-nda Dios nacuahandee ini-yà anima-nsiá, dandu mà cóo gá nì-iin falta xi-nsia nùu-yá quivì naxicocuñ Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu. Vachi vátùni cahvi-nda xi-yá, te mii-yá nduú ana sàni cana-yàndó ñà-cundoo-nda nùu Dèhemani-yá.

Màsà táhndè dava-nda

¹⁰ Sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-nì nsínúu inì-nsia Stoho-ndà Jesucristu, te màsà náa stnahá-nsiá, ñàni. Iin-ni ñàhà nì cúníhnú vaha ini nsidaa-nsiá. Màsà táhndè dava-nsia. Iin-ni nì cùndóo mánì-nsiá, te iin-ni ñàhà nì nácánì inì-nsia. ¹¹ Vachi nacánì nèhivì vehe Cloé xí, cachì-nè ñà-sàni tàhndè dava-nsia, ñàni. ¹² Ñà-sàni tàhndè dava-nsia nduá cachì, vachi diin diin ñàhà cachì iin iin-nsia. Vachi dava-nsia, cachì-nsià nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachì-nsià nèhivì xí Apolos ò Pedro nduú-nsiá, te dava ga-nsià, nèhivì xí Cristu nduú-nsiá, cachì-nsià. ¹³ Doco, ¿a ndísá ndoó cuàhà partidu xi Cristu? Còó. Té ¿a ndísá nì xihì yùhù Pablo cuenta xi-nsia? Còó. Té ¿a ndísá nì ndacùcahan nèhivì quivì yùhù na ní cuhì-nsiá? Còó. ¹⁴⁻¹⁵ Yùhù, nì cóni quidá ì' cuàhà-nsiá, cuisì Crispo xì Gayo. Ansivéhé Dios, cuisì mii-né nì quida ì', còtó cachi nèhivì nì ndacùcahín mii na ní quida ì' nècuàchì-mà. ¹⁶ Pues, ndisa, stná nèhivì vehe Estéfanos nì quida ì stnàì, doco có-ínáhá gué` a ní quida ì gué` más gá nèhivì, á cóo. ¹⁷ Vachi màdì-ñá quida ì' nèhivì nduá nì dandàcú Jesucristu nù, còó; cuisì ñà-nacani xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, doco màdì ñà-càhàn nchichì uin xì-né cunduajàn, còó, còtó mà nàtù tñùñuhu xí Cristu nansa nì xihì-yà nchìca cruz.

Cuisì ndiaá Jesucristu, màdiá càhàn nchichì-ndà

¹⁸ Nèhivì nchìcùn ichì ndé ndañuhu-nda, sácùndiaa uun-ne na càhàn-ndà xì-né sàhà obra nì quida Jesús (na ní xihì-yà) nchìca cruz; doco ndohó nècuàchì dàcàcu-ya, cóo, vachi nùu ndohó, cahnú poder icúmi palabra mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, dohó (cachì-yá) nùu tutu ì: Cuàhìn dandáñúhì nsidaa palabra xicàhàn tè-nchichì, xì stná palabra xì nècuàchì tuxí inì-xi ináhá guá, icúmi dandutí palabra mà, cachì-yá.

²⁰ Ñàyùcànduá, mà cùndiáá gá ñà-nduá cachì guá tè-nchichì ñuhivì yohó, mate xínduu-tè maestro xi ley sàhaha, te ò yàha ga tùha-tè càhàn-te sàhù. Vachi sàhà obra xi Dios sàni cundáa ini-ndà có-ndiáa palabra tuxí ini nèhivì ñuhivì nduú palabra nchichì guá.

²¹ Cuàhà gá nandúcú-nè nansa cunchichì-nè, doco Dios, nì chitnùní ini-yà ñà-màdì

sàhà ñà-jaàn nìhì-né cundaà ini-nè sàhà-yá. Ducán nì quida-ya disponer, vàchi nchichí ndisa-ya. Dandu nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cuìtià palabra ì xí-yá inícutu, te na xiníndísá nèhivì, dandu vátùnì càcu anima-nè, mate (cachí nèhivì) palabra loco nduá.

²² Nècuàchì raza Judea, xícàn-nè cuu iin milagru, (dandu cunindísá-né). Te nècuàchì raza Grecia, cuisì cuní-nè cunini-ne iin palabra chicá nchichí. ²³ Doco nsiùhù, palabra sàhà nansa nì xìhì Cristu nchìca cruz nduá cachítñùhu-nsi, mate cudúchì ini nècuàchì raza Judea sàhàjàn, te tuxí stná ini nècuàchì inga ñuu palabra diquí nduá. ²⁴ Doco ndohó nèhivì nì nacàxin-ya, sàni cundaà ini-ndà sàhà-yá, ináhà-ndá cahnú cuáhà poder xi-ya, te nchichí ndisa stná-yà. Ducán xiníndísá-ndá, a ducán nduu-nda nèhivì raza Judea, te ò nèhivì inga raza. ²⁵ Vàchi mate nì tuxí ini nèhivì nì càhàn Dios iin palabra diquí, doco cunaha-nsiá, chicá nchichí palabra mà nùù nsidaa ñà-nduá cui cachì nèhivì ñuhivì. Daaní, stná poder xi-ya, mate iyuhu ñà-nduá quidá-yá tuxí ini-nè, doco chicá fuertèamà nùù nsidanicuú poder xi mii-né.

²⁶ Te xiñuhu nsinuu stná ini-nsiá nansa nì quida Dios na ní nacàxin-yàndó ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá, ñànì. Sacu-ndà nduu-nda nècuàchì nchichí cachí nèhivì ñuhivì, te sacu stná-ndà nduu-nda nècuàchì dandacú, te ò nècuàchì cuicà. ²⁷ Doco Dios, nì nacàxin-yàndó, mate mà nchichí-ndà. Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá dandúcháan-yá nèhivì cachí xínduu ana nchichí guá. Stná nèhivì còò poder-xi sàni nacàxin-ya sàhà-ñá nducahan nèhivì tuxí inì-xì chicá icúmì xí poder. ²⁸ Stná nèhivì chicá ndahví nì nacàxin stná-yà, xì stná nèhivì cahíchì ini nècuàchì dava ga, xì stná nèhivì chicá có-ndiáá, pues divi nduú ana sàni nacàxin-ya, te ducán cundee-yá nùù nècuàchì tuxí inì-xì ndiáá guá. ²⁹ Daaní, quivì icúmì nsidaa nèhivì tnàtuu-ne nùù-yá, mà cúníhnú gá ini nì-iin-ne ñà-mii-né nduú-né mii-né.

³⁰ Doco ndohó, nùù mii-yá sàni nìhitáhvi-ndà ñà-cundoo-nda nùù Jesucristu, te datnúù-yà sàxínítnùnì-ndà, dandu níhì-ndà càhàn nchichí ndisa-nda. Te sàhà stná Dèhemanì-yámà sàni ndee vàha-nda nùù-yá, te nì ndoo stná cuàchi anima-ndà nì quida-ya, vàchi Dèhemanì-yá nduú ana nì dānāá xì sàhà-ndà, te nì càcu-nda.

³¹ Ñàyùcànduá, ducán iá nacua cachí nùù tutu ì: “Nú cuní-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda, dandu nì cúnáhà-ndá ñà-cuisì Stoho-ndà Señor nduú tnùñuhu xi-nda”.

2

Cuisì sàhà Jesús càhàn Pablo xì nèhivì

¹ Yùhù, na ní sàì ñuu-nsiá, màdì palabra nchichí nduá nì cáhìn xì-nsiá; còó. Nì màdì palabra finu guá nì nácánì xì-nsiá na ní cachitnùhì xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí Dios.

² Còó, vàchi nì nacani inì ñà-màsà cáhìn sàhà inga iin chuun, cuisì-nì sàhà Jesucristu, xì sàhà nansa nì xìhì-yà nchìca cruz. ³ Te nì xini-nsiá ndè nì cuité, te ndè nì quidi stnáì ñà-nàcánì guá inì ⁴ na ní càhìn xì-nsiá ñà-nduú palabra ì xí-yá. Màdì palabra vico uun xì maestru nchichí nduá nì càchì xì-nsiá daa; còó. Espíritu ì xí Dios nduú ana nì chindee xí, mii-yá xì milagru xi-ya. ⁵ Vàchi nì nacani inì mà váha cunchicùn-nsiá ñà-nduú iin palabra nchichí xì nèhivì ùún. Còó, micuísì ndudu ì xí Dios nduá cunì cahvi xì-nsiá.

⁶ Doco cunaha-nsiá, palabra nchichí ndisa nduá xichúùn stná-nsì na càhàn-nsì xì nèhivì sàxíníndísá vàha xi-yá. Doco tucu iá palabra mà nùù ñà-nduá càhàn nècuàchì nchichí ñuhivì yohó, te ò iin palabra càhàn tè-xídandacú ñuhivì yohó. Vàchi mate ndee càhàn-te, doco yàchì icúmì-tè ndañuhu-tè ñuhivì. ⁷ Doco nsiùhù, palabra nchichí xì Dios nduá càhàn-nsì.

Datnúù Espíritu ì sàxínítnùnì-ndà sàhà palabra nchichí xì Yua-nda Dios

Antes nìsa iá dèhé palabra mà, cónisá cundáà ini nèhivì. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè na táyô ñuhivì, dandu nì chitnùnì ini-yà ñà-ndohó sàà-ndà cundaà ini-ndà sàhà palabra mà, te ducán nìhitáhvi-ndà sàà-ndà gloria xi-ya. ⁸ Doco tè-xídandacú ñuhivì yohó, cóni

sàa-te cundaà inì-te palabra nchichí ìi mà, vèchi nú ni cùndàa inì-te ni cuí, mà cáhni-té Stoho ndiaha-nda nchìca cruz. ⁹ Doco cunaha-nsiá, dohó cachí nùu tutu ìi:

Cuàhà ñà-vàha sàni nsidayucun Dios ñà-nìhìtáhvì nècuàchì cuú inì-xi sàhà-yá. Doco ni-iin nèhivì, tàñáha ga cuninùu-né nansa iá mà; tàñáha ga cunitnùhu-ne sàhà ñà-nsiaha guá mà; ni-iin xichi cóni nìhnú ini-nè nansa coa.

¹⁰ (Pues mate ducán ndisa nduá), doco ndohó, sàni cundaà ini-ndà sàhà-ñá, sà-ínáhá-ndà nansa iá', vèchi ducán sàni quida Espíritu ìi xí-yá. Vèchi Espíritu ìi, ináhá-yâ nsidanicuú iñàha; ndè ináhá stná-yâ nsidanicuú ñà-nduá nacání ini Yua-nda Dios.

¹¹ Ni cachí-ndà iá iin nèhivì nacání inì-xi sàhà iñàha; pues còò inga nèhivì cundaà inì-xi sàhà ñà-nduá nìhnú ini nècuàchì mà, cuisì miinì-né ináhá-nè. Te ducán iá stná Dios, còò inga ana ináhá ñà-nduá nacání ini-yà, cuisì-ní Espíritu ìi xí-yá. ¹² Te ndohó, màdì iin espíritu xi ñuhivì yohó nduá nì nìhì-ndà; còó. Divi Espíritu ìi xí mii-yá nì nìhìtáhvì-ndà, te sàhá yùcán nduá vátuni mànihi ini-ndà ñà-ndiaha guá sàni nìhìtáhvì-ndà nùu-yá. ¹³ Te divi ñà-jaàn nduá datúi-nsi nùu nèhivì nìhnú vàha ini xì Espíritu ìi xí-yá. Doco màdì palabra nchichí xi nèhivì ñuhivì nduá cáhàn-nsi na datúi-nsi ñà-jaàn; còó, cuisì palabra chináhá Espíritu ìi nduá cáhàn-nsi.

¹⁴ Doco nèhivì nìhnú ini xì cuisì ñà-nduá cachí sàxínitnùnì mii-né, mà cúí sàà-nè cundaà ini-nè sàhà chuun xi Espíritu ìi xí Dios, vèchi nahi palabra loco nduá nùu-né. Ñàyùcànduá, mà cùì mànihi ini-nè, vèchi cuisì nú ni chindéé Espíritu ìi nèhivì, dandu vátuni sàà-nè mànihi ini-nè. ¹⁵ Doco iin nèhivì datnùu Espíritu ìi anima-xi, mà úhì sàà-nè cundaà vàha ini-nè sàhà nsidaa iñàha. Doco nèhivì dava ga, mà cùì sàà-nè cundaà ini-nè nansa ndisa nìhnú ini nèhivì xí Dios mà. ¹⁶ (Vèchi ducán cachí nùu tutu ìi:) “Còò ni-iin ana cùndàa ndisa ini-xi nansa nìhnú ini Stoho-ndà Señor. Te ni còò stná ana chicá nchichí, te ducán cuàha-xi-yá conseju”, cachá'. Doco cunaha-nsiá, divi nacua nìhnú ini Cristu, ducán sàni nìhìtáhvì-ndà cunihnu stná ini-ndà vichì.

3

¹ Ducán iá, ñàni; doco (na ní sa-ìe xì-nsiá daa), màni-cuì dacuahá vahi mii-nsiá, vèchi tàñáha ga cunihnu vàha inì-nsia nacua cuní Espíritu ìi xí Dios. Na nìhnú ini ndéni nèhivì ní cui, ducán nìhnú inì-nsia, na ian nìhnú iquín ini-nsiá, có-sànìhì ví ini-nsiá ichì Cristu.

² Na iin mée sáha-nda cuisì-ní tëndodo, te màdiá comida chicá fuerte, ducán nì quida stnáì xì-nsiá, (puru palabra mà úhì cundaà ini-ndà nduá nì dācuahí mii-nsiá, màdiá palabra chicá nchichí), vèchi cóni sàà-nsiá cundaà inì-nsia, te dēcuèndē stná vichì, tàñáha ga sàà-nsiá mànihi vāha inì-nsia. ³ Vèchi nìhnú ìi inì-nsia nahi nsidaa nèhivì dava ga ñuhivì. Vèchi ñà-cúmbìdia inì-nsia, te náâ stnahá-nsiá, te táhndē dava-nsia, pues, ¿amádi divi ñà-jaàn nduú modo xíquida nèhivì ñuhivì? Te divi sàhà ñà-jaàn náhà claru nìhnú ìi inì-nsia nahi mii-né. ⁴ Vèchi dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsiá nèhivì xí Apolo nduú-nsiá. Doco ¿amádi divi ñà-jaàn nduá quidá stná nèhivì ñuhivì yohó?

Nsidaa-nda cutnáhá-ndá xinúcuáchì-ndá nùu Dios

⁵ Doco cunaha-nsiá, màdì nèhivì chicá ndiaá nduú Apolo, te ni màdì nèhivì chicá ndiaá nduú stná yùhù Pablo. Cuisì nèhivì xinúcuáchì nùu Dios nduú-nsì, te sàhà nsiùhù sàni xinindisá stná-nsiá palabra ìi xí-yá. Ñàyùcànduá, cada iin iin-nda xi chuun nì nìhìtáhvì-ndà nùu-yá. ⁶ Vèchi (ducán iá nahi chuun itu-ndà), iin-nda chihì, te inga-ndà cùhñù, doco Dios nduú ana dacuahnu-xi viu. Te ducani iá stná xì nsiùhù, primeru yùhù (nì cachitnùhi xì-nsiá palabra ìi). Daaní, después nì chindee stná Apolo. Doco cuisì sàhà Dios nì quee viì (obra mà). ⁷ Màdiá chicá ndiaá ana nì càhàn xì palabra primeru, te ni màdiá chicá ndiaá stná ana nì chindee después, cuisì mii Dios nduú ana chicá ndiaá, te cuisì sàhà mii-yá nducuahà palabra xi-ya. ⁸ Nècuàchì quidáchúûn primeru, xì

stná nècuàchì nchícùn gà, iin-ni xíndiaa-nsì nùù-yá. Doco según chuun quidá iin iin-nda, ducán icúmí-ndá nìhì-ndà tnùmanì xì-ndà nùù-yá.

⁹ Te vichi iin-ni xinúcuáchí nsidaa-nsí nùù-yá. Te mii-nsiá, na iin itu Dios (ndé quidáchúûn-nsí) nduú-nsiá. Te nahi stná iin vehe nì dándàcú-yá cuàha, ducán nduú stná-nsiá. ¹⁰ Te yùhù, na iin albañil tùha vaha, ducán nduí, te nì quidachuín (chuun xi Dios ndé ndoó-nsiá). Na iin cimientu nduú (chuun primeru) nì quide jaàn sàhà gracia xi-ya. Te vichi sà-iá inga ana quida-xi chuun ma, na ian dacuahnú-né nama. Doco cuidadu ni cúndóó nsidaa nèhivì quidá seguir xì chuun nì dàquésáhì mà. ¹¹ Màsà cáchì-né iá inga (palabra chicá ndiaá); cóó. Cuisi ndiaá palabra sàhà Jesucristu (nì cachitnùhi xì-nsiá) primeru, vachi nahi cimientu nduá. ¹² Te nú cuní iin nèhivì (quida-ne seguir xì obra mà), dandu queámà na ian cuàhàn-nè dacuahnú-né nama dìquì cimientu mà. Te nú cuàhàn-nè quida viì-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúûn-né oro, ò plata, ò yùù yéhè. Doco nú có-quidá víi-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúûn-né yutnù, ò mihì, ò ñùù. ¹³ Dandu después icúmí sàà iin quivì cundaà inì-xi nansa iá obra nì quida iin iin-nda. Vachi na sàà quivì mà icúmí coo nahi ñuhu xíxìn, te sàhà ñuhu mà cundaà inì-xi a natùì obra xi-nda nùù Dios, á coó. ¹⁴ Nú màsà cócó obra xi-nda, dandu icúmí-ndá nìhì-ndà ñà-vaha xi-nda nùù-yá. ¹⁵ Doco nú nì cocá, dandu mà nìhì-ndà ñà-vaha cuàhàn-ndà nìhì-ndà nì cùì, doco anima-ndà, vátùnì càcu viá, mate cundumà na ian (nì chindee-nda mii-nda nùù) ñuhu xíxìn.

¹⁶ Mii-nsiá, ¿a có-nsinúú inì-nsia ñà-ndùù-ndà na iin vehe ì ndé iá Dios? Vachi iá Espíritu ì xí-yá ini anima-ndà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nú nì dándâñúhú iin nèhivì ñà-ì icúmí lugar xi-ya, dandu icúmí nècuàchì mà ndañuhu dahuun stná-nè quida-ya. Vachi ndé iá-yà, yáha ga ì lugar mà, te cunaha-nsiá, divi nahi vehe ì-yá nduu-nda.

¹⁸ Màdí dandahví-nsià mii-nsiá, vachi nú iá ana tuxí inì-xi nduú nècuàchì nchichí nùù nèhivì ñuhivì yohó, dandu xiñuhu dàma-ne, mate (cachí nèhivì) sàni culocó-nè, vachi nú ducán, dandu ñà-sàni ndunchichí ndisa-ne cundua. ¹⁹ Vachi ñà-nduá tuxí ini nèhivì nduú ñà-chicá nchichí, pues nùù Dios ñà-loco nduá. Te dohó cachí stná nùù tutu ì: “Icúmí Dios cundee-yá nùù tènchichí na meru xíquida cuahà-té maña dandáhvi-te”. ²⁰ Daaní, inga xaan cachí stná tutu mà: “Ináhá Dios, ñà-chìcuéhè uun nduá chítñuní guá ini nècuàchì nchichí”. ²¹ Ñàyùcànduá, màsà cútúxí ini ni-iin-nsia chicá ndiaá-nsià ñà-nchícùn-nsià iin tal nèhivì. Vachi nsidanicuú nèhivì, xì nsidanicuú iñàha, divi cuenta xi mii-nsiá nduá. ²² A ducán yùhù Pablo, te ò Apolo, te ò Pedro, có-quidá, cuenta xi mii-nsiá nduú nsidaa-nsí. Dècuèndè stná ñuhivì yohó, cuenta xi stná-ndà nduájàn, te mate ni cútíacú-ndà, te ò nì sàà-ndà cui-ndà, có-quidá, vachi nsidaa ñà-nduá cùù xì-ndà quivì vichi, ò quivì vaxi xi-nda, sàhà bien xi-nda nduá. ²³ Te Cristu nduú Stoho-ndà. Te Stoho mii-yá nduú (Yua-nda) Dios.

4

Nansa iá vida nì yàha nècuàchì apóstol nì nìhì chuun nùù Jesús

¹ Sàhà ñà-nduá sàni cachì jaàn xiñuhu ndanihi nèhivì nsiùhù ñà-nduú-nsí ana xinúcuáchí nùù Cristu; xiñuhu cundaà ini-nè ñà-ndáà nduá nì nìhì ndisa-nsi chuun ñà-dacuahá-nsí nèhivì palabra ì nìsa ìa dèhé sàna. ² Te nú ducán nduá, dandu ndiá ìcà-nsí quida viì-nsí chuun ma, vachi divi ducán nduá xiñuhu quida nsidaa ana dandacú nùù chuun xi inga nèhivì. ³ Doco yùhù, có-ndùlòquì` nú cachí-nsià ñà-quidá víí, ò á coó. Ni có-nàcání stná inì nú cachí dava ga nèhivì ñà-có-quidá víí, te caná-né yùhù nùù iin juez. Ni yùhù, có-cáchì stná ì sàhà mií, a quidá víí, á coó. ⁴ Te mate có-dàndòhó sàxínítnùní mií, doco có-cùnì cachàmà ñà-còò falta xi, vachi mii Stoho-ndà Señor icúmí cachì a nì quida vií, á coó. ⁵ Ñàyùcànduá, màsà cuítñuhu-nda ñanìtnaha-nda, vachi tàsàà quivì cundaà ndisa ini-ndà. Dècuèndè naxicocuñi-yà, dandu natùì claru nansa ndisa iá

nsidaa chuun iá dèhé vichi. Dandu mii-yá datúi-ya nansa nihnú ini cada iin iin-nda, te cachi-yà xì-ndà ndé tantu sàni quida vii iin iin-nda.

⁶ Cunaha-nsiá, sàhà ñà-vàha xì-nsia sàni cachì xì-nsiá nsidaájàn sàhà Apolo xì yùhù, ñàni, áma mánihì ini-nsiá ñà-mà váha dayáha-nda ñà-nduá cachí tutu ìì, vàchi mà váha ndenihi cahnu-nda iin (ana nchícùn-nda), mientras inga-nè cahíchi ini-nda; còó. ⁷ Vàchi iin-ni xínduu-nsia xì nsidanicuú gá nèhivì. Nsidaa ñà-nduá sàni nìhìtáhvi-nsiá, ñà-nduá nì dàcútáhvi Dios mii-nsiá nduá. Te nú sàni cutahvi uun-nda iñàha, dandu mà váha cutuxi ini-nda chicá ndiaá-nda sàhámà, vàchi ñà-nì cutahvi uun-nda nduá.

⁸ Doco vichi nihnú ini-nsia na ian sàni nducuica-nsiá. Sàni ndanchito ducún-nsiá na iin rey cahan-nsiá, te menos nì ndòò nsiùhù nùù-nsiá. A sácú vaha nú nì cùndúú ndisa-nsia ana chicá dandacú, dandu nsiùhù, sàà stná-nsì cutnahá-nsí xì-nsiá dandacu-nda. ⁹ Doco nsiùhù nècuàchì apóstol, sàni sàha Dios nsiùhù iin lugar chicá cahà-xí tuxí inì, na ian nì cùndúú-nsí nèhivì fuerza icúmí cui sàhà-ñá cundehè nèhivì (nansa ndohó-nsí. Doco cunaha-nsiá,) indéhe stná ángel mozo xì Dios. ¹⁰ Vàchi sàhà-ñá nchícùn-nsì Cristu, ndeníhì nèhivì nsiùhù nahi nècuàchì loco. Doco mii-nsiá, (mà loco-nsiá); nchichí gá-nsiá cahan-nsiá ñà-ndòó-nsiá ladu xi-ya. Nsiùhù, còò ni-iñàha nìhìndèè-nsí cahan nèhivì; doco mii-nsiá, cuàhà gá poder xi-nsia iá (cahan-nsiá). Cahíchi stná ini nèhivì nsiùhù; doco mii-nsiá, iá tnùñuhu xì-nsiá nùù-né. ¹¹ Nsiùhù, dècuèndè vichi xíhì-nsì doco, xíhì-nsì tècuí, còò ñá-cundixi vii-nsí. Sahní cui stná-nè nsiùhù, te xicánúú stná-nsì yoho yucán, vàchi còò ni-iin xaan ndé cundoo saín-nsí. ¹² Ndee quidáchúùn-nsí, te nú cánàhá-nè xì-nsí, dandu viví-ni naxícónihì-nsí nùù-né. Te nú quidá quíní-né xì-nsí, dandu quidándéé ini-nsí. ¹³ Te nú càhàn quini-ne xì-nsí, dandu calma-ni sàha-nsinè ichì váha. Doco mii-né, ndeníhì-né nsiùhù nahi mihì chicuèhè, te ò ana chicá còò chuun-xi.

¹⁴ Pues, ¿índù chuun cachí xì-nsiá ducán? ¿A sàhà-ñá cuní cucahan nùù-nsiá nduá? Còó, cuisì sàhà ñà-nì sàà-nsiá cundaà vaha ini-nsiá, vàchi nahi dèhi nduú-nsiá, te màni-nsiá nùù. ¹⁵ Pues mate ni cùndóó ùxìn mìl ana dacuahá nchichí xì-nsiá ichì Cristu, doco imindaa ana nduú ndisa nahi yua-nsiá, divi yùhù. Vàchi yùhù nì cachitnùhi xì-nsiá razón ndiaha sàhà Jesucristu, ñàyùcànduá divi nahi dèhi xínduu-nsia. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn sacúndáhvi nùù-nsiá ñà-iin-ni quida-nsia nacua quidá yùhù.

¹⁷ Ñà-jaàn nduá dísàhà-xí sàni techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, vàchi mii-né, nchícùn vii-né Stoho-nda Señor. Na iin dèhi nduú stná-nè, te màni gá-nè nùù. Pues divi icúmí càhàn xì-nsiá, te dansínúú ini-nè mii-nsiá nansa iá modo-xi nchícùn Cristu nacua nduá chináhì nèhivì nsidanicuú lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà. ¹⁸ Doco vichi, ináhì, ndee xícahàn dava-nsia, vàchi tuxí ini-nsia mà sái ndé ndoó-nsiá. ¹⁹ Doco yàchì icúmí sài, nú cuní mii-yá, dandu cundaà inì sàhà nècuàchì càhàn ndee guá mà, a ndísá icúmí-né ndudu ìì, á coó. ²⁰ Vàchi ley xi ñuhivì ìì xí Dios, màdì palabra uun nduá. Còó, poder xi mii-yá nduá icúmí stná. ²¹ Pues vichi cachi-nsiá xì nansa cuní-nsiá quide. ¿A cuní-nsiá sài, te càhàn ndeí xì-nsiá, te ò cuní-nsiá sài càhàn màni xì-nsiá, te cundoo vii-nda?

5

Nansa nì cachi Pablo xiñuhu quida nèhivì ñuu Corinto xì iin tiàa cóni quidá víi xì iin nècuàchì ñàhà

¹ Cachí nèhivì nacání-né xì ñà-íà iin-nsia nì là xi dihi (quín-xì). Cunaha-nsiá, cahnú cuàchi nduájàn; dècuèndè nèhivì có-ínàhá sàhà Dios, nì có-quidá-né ducán. ² Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vàchi tuxí vá ini-nsiá ndiaha gá-nsiá. Doco ndiá ìcà-nsiá màcùndoo-nsia tnùnsí ini, te tavà cuààn-nsiá tiàa nì quida ducán ñà-màsà cóó gá-nè nùù-nsiá. ³ Te yùhù, mate xica ié, doco na ian jaàn iá anímè cutnàhì xì-nsiá, ducán nduá; te sàni nacani inì sàhà chuun jaàn, ñàyùcànduá, cuàhìn cachì xì-nsiá nansa quida-nsia xì nècuàchì nì quida xi cuàchi ma. ⁴⁻⁵ Xiñuhu nataca nsidaa-nsiá, te coo stná ndudu ìì xí Stoho-nda Jesucristu, te na ian coo stná anímè xì-nsiá cundua. Dandu ndacùcahan-nsiá quivì-yá, te cachi-nsiá xì nècuàchì mà ñà-icúmí-ndá naco-ndané nùù ndahà ñà-malu, te

ducán nìhì iquicúñú-nè iin castigu sàhà-ñá después càcu anima-nè quivì (màcuìta-nda nù) Stoho-nda Jesús.

Ejemplu nì sanduu vicò pascua sàhà na nìsa cuxio nsihi pan nìhì levadura nsidátáchí xân

⁶ Mii-nsiá, tuxí ini-nsià ñà-vìi gá xíquida-nsia vichi, doco còó, có-ìá vùi ñà-nduá quidá-nsiá. ¿A có-ìnáhá-nsiá dichu cachí: “Mate iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, doco cuàhà gá ndutáchâ”? (Te ducán iá stná xì falta, mate iyuhu-ní-ñá ni coó, doco xítia inicutu.) ⁷ Ñàyùcànduá, (xiñuhu cuxio nsidaa ñà-quini nìsa là antes, dandu nanduu-nda nèhivì sàà xí Dios, cunduu-nda nahi) yusàn pan cóni queé ni-iyuhu ñà-nsidátáchí xân. Vàchi mii-yá, sàndèníhì-yàndó nduu-nda nèhivì sàà còó falta-xi ñà-sàni xihì Cristu cuenta xi-nda. Te ducán queámà na ian quidá-né vicò pascua (na xihì lelù nduú promesa), vàchi Cristu nduú nahi promesa xi-nda. ⁸ Te vicò pascua mà, puru pan có-ndutáchí xixí-né. (Te ejemplu nduámà.) Ñàyùcànduá ndohó, puru ñà-nduú ñà-ndáa cuisì ni cúnchícùn-nda. Màsà dátiaâ uun-nda quida-nda ñà-ìá vaha, vàchi queámà na ian có-chìvaha vùi-nda vicò mà; te màsà cúníhnú chicuèhè stná ini-nda, te ni màsà quidá-nda ni-iin ñà-ìá quini, vàchi nú ducán, dandu queámà na ian có-chìvaha vùi-nda vicò, te na ian cóni cúxíó nsihi tàtnà nsidátáchí xí pan mà.

⁹ Nùu inga tutu nì tiai antes nì cachì xì-nsiá ñà-màsà cútnáhà-nda xí nèhivì tùha càhàn xì ana cóni nándàhà xì-né. ¹⁰ Ducán nì tiai nùu-nsiá, doco có-cùnì cachàmà ñà-nacoo-nsia nsidanicuú nèhivì xíquida ducán ñuhivì yohó, vàchi cuisì inga ñuhivì cunduu lugar ndé mà cútnáhà gá-nda xì nècuàchì mà, vàchi ñuhivì yohó ndoó cuàhà ana có-quidá víi: xího-né cucumi-né cuàhà ñà-cuicà, o xidácuíhná-né, te ò xicàn tàhvì-né nùu ñà-cò-nduú Dios. ¹¹ Doco ñà-nduá nì cachì nùu carta mà nduá yohó: nú nècuàchì có-quidá víi ma nduú iin ñani-nda (iin-ni cahvi xi mii-yá), dandu màsà cútnáhà gá-nda xì-né nú iá cuàchi-ne sàhà nècuàchì ñahà, te ò tùha-ne xihò-né ñà-ìcúmì ñanìtnaha-ne, te ò cahvi-né iin ñà-cò-nduú Dios, te ò túha-ne canàhá-né, te ò túha-ne xini-ne, te ò xidácuíhná-né, dandu màsà cútnáhà gá-nda xì-né. Ni nácóó dahuun-ndané; nì màsà cuáhandee ini-nda cuxi-nda xi-né. ¹²⁻¹³ Cunaha-nsiá, có-quidá tocar yùhù nsidandaì sàhà cuàchi nèhivì có-nchìcùn ichì mii-yá. Mii-yá quida xi ñà-jaàn. Doco mii-nsiá, fuerza icúmì-nsiá cachì-nsià nansa cuu xi nèhivì cutnáhà xì-nsiá nú ni sàà-né quida-ne cuàchi. Ñàyùcànduá, dohó cachì xì-nsiá: nì cúxíó dahuun tiàa iá falta-xi ma nùu-nsiá.

6

Màsà cúhùn-nda nùu juez, te canicuàchi stnaha-nda sàhà-nda, cachì Pablo

¹ Có-ndiá ìcà-nsiá canicuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá nùu iin juez có-xiníndisá-xì ichì Dios. Chicá vaha nùu nèhivì xí mii-yá ni ndúndàa sàhà chuun xi-nsia. ² Amádi sá-ìnáhá-nsiá ñà-divi ndohó nèhivì xí-yá cunduu ana (chindee) nsidandaà-xì sàhà nèhivì ñuhivì yohó quivì juiciu. Pues nú ducán nduá, dandu ádi vátùni sàà-nda nsidandaà-nda sàhà chuun cuatiluha cuú ofrecer tiempo vichi. ³ Cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel icúmì-nda nsidandaà-nda sàhà-xì. Pues nú ducán, dandu ádi mà úhì nsidandaà stná-nda sàhà chuun sencillu iá ñuhivì yohó-ní. ⁴ Ñàyùcànduá, nú iá iin pleitu xi-nsia, dandu xiñuhu nacàxin-nsia nèhivì tuxí inì-nsia chicá mà nchichì, te mii-né nsidandaà sàhàjàn. ⁵ Pues, ñà-jaàn cachì uin xì-nsiá áma cúcàhàn nùu-nsiá sàhàjàn. ¿A ndísá còò ni-iin ñani-nda nchichì mahì-nsiá? ¿A ndísá còò iin cui nsidandaà sàhà chuun xi iin-nsia inga-nsiá? ⁶ Doco (ndahví-nsiá), vàchi sàhàn-nsiá sanícuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá, mate iin-ni ñaní xínduu-nda. Dècuèndè nùu iin juez có-xiníndisâ (xì Jesús) sàhàn-nsiá.

⁷ Ñàyùcànduá, iin falta cahnú xí-nsiá nduájàn, vàchi có-ndiá ìcà-nda canicuàchi stnaha-nda sàhà-nda. Chicá vaha ni cuàha-nda quidaquini-ne xì-nda, te quidandee ini-nda. Chicá vaha nacoo-ndané cahnìndàhvì-nèndó. ⁸ Doco mii-nsiá, có-quidándé

stnahá ini-nsià sàhà-nsiá. Còó. Dècuèndè quidáquíní-nsiá xì ñanìtnaha-nsia, te xidándiáá-nsià ñà-nduá icúmí-nê, mate iin-ni ñaní xínduu nsidaa-nda.

⁹ Sà-ínahá-nsiá ñà-mà níhì nèhivì malu sàà-nè ñuhivì ìì xí Dios. Ñàyùcànduá, màsà dándáhvì ni-iin nèhivì mii-nsiá, vàchi mà cúndiátû anima ni-iin nèhivì nchícùn xì ñahà, ni-iin stná nèhivì cahvi xi yùù ò figura, ni-iin stná nèhivì iá xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-ne, ni-iin stná nèhivì nduú ùì nèhivì, ¹⁰ ni-iin tècùlhnà, ni-iin stná ana tùha xího xi ñà-icúmí inga nèhivì, ni-iin stná tè-xíni, ni-iin stná tè-tùha canàhá, ni-iin stná tè-sàhníndáhvì xì ñanìtnaha xi. Ni-iin nècuàchì jaàn mà níhìtáhvì xì ñuhivì ìì xí Dios. ¹¹ Te mii-nsiá, divi ducán nisa quida dava-nsia antes. Doco sàni ndoo cuàchi-nsiamà, te sàni ndu-ìì stná anima-nsià. Ñàyùcànduá, nèhivì vàha sanduú-nsiá nùù mii-yá vichi. Ducán nì cuu xi-nsiá na ní (xinindisá-nsiá palabra ìì, te nì) ndacùcahan-nsiá quivì Stoho-ndà Jesucristu, vàchi nì chindee stná Espíritu ìì xí Yua-nda Dios.

Nsidaa-nda xiñuhu quidañuhu-nda cuerpu xi-nda; màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda

¹² (Cachí nèhivì:) “Vàtùni quida-nda ñà-nduá cudû ini-ndà”. Pues vihini, doco màdì nsidaa iñàha nduá iin ñà-chìndéé xí-ndá. Mate vihini quida-nda ñà-nduá cuní-ndà, doco màsà cuàha-nda cundee ni-iin ñà-có-ìá vàha nùù sàxínítnùnì-ndà. ¹³ Vachi dohó cachí stná iin díchù: “Tìxi-nda nduú fin xi ñà-nduá xixi-nda, te chuun quidá tìxi-nda nduú stná ñà-cuñuhamà”. Doco cunaha-nsiá, iin-ni fin icúmí ndúìàjàn, vàchi vaxi iin quivì icúmí Dios dandáñuhú-yà nsidaájàn. Te cuerpu xi-nda, ¿índù chuun icúmí? Pues màdì-ñà coo-nda xi ndéni ñahà ní cuì; còó. Divi ñà-cunucuachi víi-nda nùù Stoho-ndà Señor nduú chuun xan. Te cunaha-nsiá, iá stná-yà sàhà-ndà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nacua nì natiacu-yà nì quida Yuamáni-yá Dios, divi ducán stná ndohó, icúmí-ndá natiacu stná-ndà quida ndudu ìì xí-yá.

¹⁵ ¿A có-nsínúú inì-nsia ñà-ndahàsàhà Cristu nduu-nda? Te nú ducán, ¿a iá vàha coo stná-ndà xì iin ñahà ndevàha, nú nahi ndahàsàhà-yá sàndùù-ndà? Còó, màsà nunca quida-nda ducán. ¹⁶ ¿A có-nsínuu stná inì-nsia nansa iá xì iin tiàa nì quida iin cuàchi xì iin ñahà ndevàha, ñà-iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne? Vachi ducán cachí tutu ìì: “Iin-ni nèhivì cunduu ndúì-nè, (nècuàchì tiàa xi nècuàchì ñahà)”. ¹⁷ Doco nú sàni yàha-nda ndahà Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni anima sàni nanduu-nda xi mii-yá. ¹⁸ Ñàyùcànduá, naco dahuun-nsia cuàchi ñà-càhàn-ndà xì inga ana cóni nándàhà xì-ndà. Nsidaa cuàchi dava ga, có-quidá quíní guà` xì iquicúñú-ndà. Doco nú nì quida-nda iin falta xì iin nècuàchì ñahà, dandu ñà-sàni quida-nda cuàchi nùù cuerpu xi mii-nda nduájàn. ¹⁹ ¿A có-ínahá-nsiá ñà-vehe Espíritu ìì xí-yá nduú cuerpu xi-nda, vàchi sàni nìhìtáhvì-ndà Yà-ìì mà nùù-yá? Ñàyùcànduá, màdìá mii-nda nduu-nda stoho-ndà; ²⁰ còó. Mii-yá, sàni xiin-yàndó na ní dànàà-yá sàhà-ndà, te sàhàmà nsidaa ñà-nduá quidà-ndà na itiácú-ndà xì cuerpu xi-nda, divi sàhà tnùñuhu xí mii-yá nì cúnduá.

7

Nansa xiñuhu quida-nda xi nècuàchì vehe-nda

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-nduá nì tiàa-nsia nùù. Cunaha-nsiá, cuaha-ni iá nú iá mii iin tiàa, te có-ìá-nè xì ni-iin nècuàchì ñahà. ² Doco còtó quida nècuàchì mà iin cuàchi, chicá vàha nì nándàhà-né; te ducání stná nècuàchì ñahà, chicá vàha nì cócúmí-nè ìì-né. ³ Te cada iin iin tiàa sàni nandàhà, ndiá ìcà-né quida ndisa-ne cumplir chuun nì nìhì-né ñà-coo-ne xì ñahàdihí-nè. Stná nècuàchì ñahà, ndiá ìcà stná-nè quida vù-né cumplir nacua nduú chuun xi-ne ñà-coo stná-nè xì ìì-né. ⁴ Màdì micuísì nècuàchì ñahà nduú ana cachi nansa quida-ne, a coo-ne xì ìì-né, á coó. Icúmí cachi stná nècuàchì tiàa. Te ducání stná nècuàchì tiàa ma, màdì cuisì mii-né cachi stná-nè nansa quida-ne xì ñahàdihí-nè, vàchi icúmí cachi stná nècuàchì ñahà. ⁵ Màsà cáchì-nsiá “còó” nùù nècuàchì vehe-nsia. Cuisì nú vihini cuní-nsiá cunihì-nsiá iin ùì quivì sàhà-ñà càcàn tàhvì-nsiá

nùu Dios. Dandu después nacuaastnahá-nsiá, vâchi nú coó, vihini dacà ñà-malu Satanás sâxínitnùní-nsiá ñà-có-cundéé gâ ini-nsiá cunihî-nsiá.

⁶ Nsidaa ñà-jaàn cachî xî-nsiá, doco màdî ñà-dândacuí nùu-nsiá nduá; còó. Cuisî cachî xî-nsiá ducán sâhà-ñâ cundaà ini-nsiá nansa iá iin ñà-vâha cui quida-nsia. ⁷ Vâchi yùhù, cudîi inî nú ni quidá nsidaa nèhivî nacua quidé, (ñà-có-îé` xî ni-iin nècuàchî ñahà). Doco cada iin iin-nda según nansa nî nihîtahvî-ndà nùu Dios, vâchi tucu tucu sâhatahvî-yâ iin iin-nda. ⁸ Ñâyùcânduá, yùhù cachî xî nsidaa nècuàchî ñahà cuaán, xî nsidaa stná nècuàchî tâñâha ga nandâhà, ndiaha gâ coo xi-né nú ni quidá-né nahi yùhù (ñà-cónî nándâhî). ⁹ Doco nú mà cundéé ini-nè cunihî-né ducán, dandu ni nándâhà-né chicá vâha, te màsà cacánúú-né xîho stnahá uun-ne.

¹⁰ Doco nèhivî sâni nandâhà, iá ndisa ñà-nduá dandacuí nùu-né. Te màdî cuîsi yùhù cachî xî-né palabra yohó; vâchi ducán dandacú stná Stoho-ndà Señor. Te dohó cachî-yâ: ni-iin nècuàchî ñahà màsà nácóó-né î-né. ¹¹ Doco nú sâni nacoo-ne nècuàchîmâ, dandu (màsà nándâhà gâ-nè xî inga tiâa). Iin-nî ni coó mii-né, te nú coó, ni nâxícócuîl-nè nacuaastnahá-né xî î-né. Daaní, divi ducánî xî stná nècuàchî tiâa, màsà cátéstnahá stná-nè xî ñahâdihî-nè.

¹² Daaní, mii-nsiá nècuàchî dava ga tu, cuisî cuâhîn cachî xî-nsiá ñà-nduá nacánî uun inî, vâchi có-nduá iin ley dandacú Dios. Nú iá iin ñani-ndà có-xinîndísâ ñahâdihî-xî, màsà cáté-nè nècuàchîmâ nú cudîi ini nècuàchîmâ coo ndisa-ne xî î-némâ. ¹³ Te ducánî stná xî nècuàchî ñahà: mate có-xinîndísâ î-né, doco chicá vâha màsà cáté stná-nè î-né, nú cudîi ini nècuàchîmâ coo ndisa-ne xî ñahâdihî-némâ. ¹⁴ Vâchi mate cuîsi nècuàchî ñahà xinîndísâ, doco sâhâjân chicá mà úhî cundiatú stná î-né nùu Dios; te ducánî stná nècuàchî ñahà có-xinîndísâ, nú nècuàchî xinîndísâ nduú î-né. Doco nú ndúi-nè có-xinîndísâ-né, dandu ùhî iá cundiatú mée xi-ne. Doco nú xinîndísâ-né, (mate imindaa-né), dandu mée î ndisa cunduu-ve. ¹⁵ Doco cunaha-nsiá, nú cunî nècuàchî có-xinîndísâ-mâ quecuaán-né, dandu mà cútnúú-nî, pues ni cúhùn-nè. Te nú sâcuâhân-nè, dandu libre iá nècuàchî xinîndísâ nî ndòo, ò sea nècuàchî tiâa ò nècuàchî ñahà nî cúndúú-né. Doco ¿îndù ñà-chicá cunî Dios quida-nda? Divi ñà-cundoo manî-ndà. ¹⁶ Vâchi iin nècuàchî ñahà, có-înáhá-nè ñà-vihini sâhà mii-né sâà nècuàchî vehe-ne càcu stná anima-nè. Te có-înáhá stná iin nècuàchî tiâa, pues vihini sâhà mii-né sâà stná ñahâdihî-nè càcu-ne.

Màsà nácánî ini-ndà nansa ndenihî nèhivî ñuhivî yohó ndohó

¹⁷ Nacua nduú modo nî chitnùní ini Dios cundoo-nda ñuhivî, ducán xiñuhu cundoo cuéyâà-ndà. Nacua iá-ndà na ní quîhi-nda ichî-yâ, ducán xiñuhu quida-nda seguir. Divi palabra jaàn nduá cachî xî nsidaa nèhivî cahvi xi-yâ. ¹⁸ Vâchi nú sâ-ítúú seña xi Dios îcâ-ndà na ní quîhi-nda ichî-yâ, dandu màsà nándúcú-ndâ nansa ndutu ñà-jaàn. Te ducánî stná, nú còó seña mà îcâ-ndà na ní quîhi-nda ichî-yâ, dandu màsà nándúcú-ndâ nansa màcútua îcâ-ndà. ¹⁹ Vâchi seña mà, nú ítúá, ò nú có-ítúá, còó ni-îñâha cunî cachâmâ. Doco ñà-chivâha-nda ñà-nduá dandacú-yâ, ñà-jaàn ndisa nduú ñà-ndiâá. ²⁰ Doco nacua nî sandoo iin iin-nda na ní quîhi-nda ichî-yâ, divi ducán nî cúndóó î-ndà.

²¹ Dava-nsia, có-ndóó-nsiá libre, fuerza quidáchúûn-nsiá nùu lamú xi-nsia, te ducán nîsâ iâ stná quîvî nî quîhi-nsia ichî-yâ. Doco màsà nácánî ini-nsiá sâhâjân; còó. Doco nú iá nansa cui caquee-nsia libre, dandu chicá vâha nî quidá stná-nsiá aprovechar. ²² Cunaha-nsiá, mate fuerza quidáchúûn-ndâ quidá inga nèhivî, doco nú ichî Stoho-ndà Cristu nduá nchícùn-ndâ, dandu libre iá-ndà nùu mii-yâ. Te divi ducán stná, nú nèhivî xicánúú libre nduu-nda vichi, dandu iá stná ana xinúcuáchî-ndâ nùu-xî, divi mii-yâ. ²³ Te sâni dânáâ-yâ sâhâ-ndâ. Ñâyùcânduá, màsà cuâha-nda quida-nda chuun nî dândacú ana nduú nèhivî úûn.

²⁴ (Pues sâhâ nsidaájân yùhù cachî xî-nsiá) ñà-nacua ndoo-nda antes na tâñâha ga quîhi-nda ichî-yâ, divi ducán nî cúndóó î stná-ndâ vichi, ñânî.

²⁵ Vichi cuâhîn càhîn sâhâ ñahà cuâchî tâñâha ga nandâhà. Còó ni-îñâha nî cachî Stoho-ndà Señor xî` sâhâ nècuàchîmâ, doco sâhâ gracia xi-ya, vâtûni cahvi-nsia xî

conseju sáhi mii-nsiá. Pues sàhámà cuàhìn cachì ñà-nduá nihnú uun inì: ²⁶ chicá vàha iin-ni ni cúndóó-ndá nacua ndoo-nda vichi cahan yùhù, vàchi tiempu ùhì nduá vichi. ²⁷ Ñàyùcànduá, nú iá ñahàdihí-ndà, dandu màsà càtéstnàhà-ndà. Te nú còò ñahadihí-ndà, dandu chicá vàha màsà nándúcú-ndá nansa nandàhà-ndà. ²⁸ Doco nú ni nándàhà iin tiàa, màdì cuáchi nduá. Te ò nú ni nándàhà iin ñahà chii, màdì cuáchi nduú stná. Cuisiá mà mánì tnùndoho yàha-ne, te yùhù, có-cuní ndoho guá-nsiá.

²⁹ Cunaha-nsiá, mà vaxi ga cuàhà tiempu, ñánì. Ñàyùcànduá, nú iá ñahàdihí-ndà, màsà cúníhnú ini-ndà nduámà iin chuun chicá cahnú. ³⁰ Te nú sacu-nda (sàhà iin tnùndoho), màsà ndúlócò gà-ndà sàhàjàn. Te nú cudí ini-ndà sàhà iñàha, màsà cútúxí ini-ndà chuun chicá ndiaá nduá. Te nú sàni xiin-nda iin traste, màsà cúníhnú ini-ndà yàha ga xiñuhá nùù-ndà. ³¹ Te nú icúmí-ndá cuàhà chuun ñuhiví yohó, màsà ndúlócò cuàhà-ndà sàhàjàn, vàchi ñuhiví yohó, icúmíá ndañuhá.

³² Yùhù, có-cuní nacani cuahà inì-nsia sàhà ni-iñàha. Iin nèhivì còò nècuàchì vehe-xi, (mà úhì) nihnú ini-nè sàhà chuun xi Stoho-ndà Señor nansa quida-ne, te cudí ini-yá.

³³ Doco iin nècuàchì iá ñahàdihí-xi, chicá nacaní ini-nè sàhà chuun xi ñuhiví yohó, vàchi nandúcú-nè nansa cudí ini ñahàdihí-nè. ³⁴ Daaní, iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, tucu quidá stná-nè nùù iin nècuàchì còò íi-xí. Nècuàchì còò íi-xí, (mà úhì) nihnú ini-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, vàchi cuní-nè cundiaa-nè mii-né, te coo ndoo anima-nè, dandu cunduu-ne iin nèhiví íi xí-yá. Doco iin nècuàchì iá ìi-xí, chicá nihnú ini-nè chuun xi ñuhiví yohó, vàchi nacaní ini-nè sàhà nècuàchì vehe-ne. ³⁵ Pues, nsidaa ñà-jaàn cachí xì-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nsia, màdì sàhà-ñá cadì nùù-nsiá iin modo có-ndiá ìqué. Cuisi cuní quida-nsia ñà-íá viì, te nìhì-nsiá cunucuachi víi-nsiá nùù Stoho-ndà Señor, màdiá coo iin ñà-mà cùì chivàha-nsia.

³⁶ Pues ni cachí-ndà iá iin tiàa yàha ga cuní nandàhà xì ana cudí inì-te, te có-quidá víi-té ñà-íá miá cahan-té. Pues nú ducán nduá xiñuhu coo, dandu vátuni quida-tè nacua nihnú inì-te, divi ñà-nandàhà-té xí-ñà, màdì cuáchi cundua. ³⁷ Doco nú iin-ni sàni nacani vàha inì-te, te còò necesidad nandàhà-té, vátuni quidandee inì-te, cachí-te, dandu ñà-jaàn quidá víi-té. Iin-ni sàni nacani inì-te ñà-mà nándàhà-té, te amiga xi-te mà, señorita quida ìi-ñá seguir cunduu-ñà. ³⁸ Ñàyùcànduá, (ndújàn, vátuni iá): nú ni nándàhà-té xí-ñà, vátuni iá ñà-nduá quidá-te; te nú ni cachí-te mà nándàhà-té, vátuni quidá stná-te, doco chicá nsiha nduàjàn nùù ingà mà. ³⁹ Iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, iin-ni icúmí-nè coo-ne xì ìi-né ndè cachì sàa cui nècuàchì mà. Doco nú sàni xihì nècuàchì mà, dandu libre iá-nè nandàhà-né xì inga tiàa cudí ini-nè, cuisì-ní ni cúndúú stná inga tiàa mà iin nèhiví xí Stoho-ndà Señor. ⁴⁰ Doco nú ni cachí-nè mà nándàhà gá-nè, dandu chicá ndiaha quea, tuxí ini yùhù. Te yùhù quidé cuenta chindéé stná Espíritu ìi xí Dios sàxìnìtnùnì.

8

Màsà cáxi-nda ò cuxi-nda ñà-nduá chindóó nèhivì nùù ñà-nduá cahvi-né

¹ Vichi cuàhìn càhìn sàhà nansa quida-nda xi ñà-nduú ofrenda chindóó nèhivì nùù ñà-càhvi-né. Pues vihini cachi-ndà: “Nsidaa-nda ináhà vàha-nda (sàhà chuun jaàn)”. Doco nú ducán cachí-ndà ñà-ináhà cuàhà-ndà iñàha, dandu queámà na ian ndiaá gà-ndà tuxí ini-ndà. Doco nú cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, dandísà sà-ndà cunduu-nda nèhivì ndiaá ndisa. ² Te nú tuxí ini-ndà ináhà cuàhà-ndà, dandu cumánì gá ñà-cundaà vàha ini-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ³ Doco nú cuú ini-ndà sàhà Dios, dandu mii-yá, ináhà ndisa stná-yà ndohó.

⁴ Ñàyùcànduá, ñà-yohó nduá cachí sàhà ofrenda chindóó nèhivì nùù ñà-càhvi-né. Ináhà-ndá ñà-imindaa Dios iá, te còò ni-iñàha ndiaá figura iá ñuhiví yohó, ⁵ mate cuàhà gá ñà-nduá cachí nèhivì nduú ana cahvi-né ansivì ò ñuhiví, vàchi cuàhà iñàha cachí-nè nduú dios xi-ne ò stoho-nè. ⁶ Doco nùù ndohó, imindaa Yua-nda Dios iá. Cuisi mii-yá nì quidavàha xi nsidaa iñàha, te xinúcuáchì-ndá nùù-yá. Te imindaa stná Stoho-ndà

Jesucristu cahvi-nda, vâchi sâhà ndudu ìì xí-yá nì sàcòo nsidaa ñà-íá, dècuèndè stná ndohó.

⁷ Doco màdì nsidaa nèhivì sànihì váha ini-nè sàhájàn. Vâchi dava nècuàchì xiníndísâ, quidá ìi-né cuenta ñà-dacútiácú ndisa xí figura mà nduú ofrenda chindóó nèhivì núá, vâchi antes ducán nîsa quida stná-nè. Ñâyùcàndùá, na xixí-né ofrenda mà vichi, nihnú ini-nè ñà-sàni cumanchá anima-nè nduá, vâchi tàñáha ga cutùha vâha-ne nacuni-nè sàhámà. ⁸ Pues, náhà claru màdì xí ñà-itiácú-ndà icúmí-ndá ndee vâha-nda nùu Dios, vâchi nú sàni saxí-ndà iñàha, màdiá chicá ndiaá-ndà, te ò nú có-cuní-ndà caxí-ndà iñàha, iin-nì íá stná-ndà, (cónì xidá cuàchi-nda.) ⁹ Doco cuidadu nì cundóó-ndá, vâchi mate íá derechu xi-nda (caxí-ndà ñà-yúcán), doco vihini coo iin nèhivì có-cundáa ini-xí sàhámà, te vihini sâhà ndohó cuida cuàchi-ne. ¹⁰ ¿Índù modo? Pues, nì cachí-ndà sàni xini iin nèhivì mii-nsiá nècuàchì ináhá guâ, te nì quìhvi-nsia vehe ndé itá ñà-nduá cahvi nèhivì, te ndoó-nsiá vehe ma, xixí-nsiá ofrenda xi-ñamà. Te nèhivì nì xini xí-nsiá mà, nú nì cundúú-né iin nècuàchì có-cundáa vâha inì-xi, vihini cuàhandee stná ini-nè caxí stná-nè ñà-jaàn. ¹¹ Ñâyùcàndùá, sâhà-ñá tuxí mii-nsiá ináhá guâ-nsiá (nansa quidá-nsiá), vihini dandáñúhú-nsiá anima ñanìtnaha-nsia, mate sâhà stná mii-né nì xihì Cristu. ¹² Ñâyùcàndùá, có-queé víámà, vâchi nú nì quida-nda cuàchi nùu ñanìtnaha-nda ducán, dandu nùu stná Cristu nì quida stná-ndà cuàchi queámà, vâchi sàni dàtúcù-ndà sàxinítnuní nècuàchì mà ñà-có-sâa-nè cundaà vâha ini-nè. ¹³ Ñâyùcàndùá, yùhù, nú cuàhàn iin ñanìtnahi quida-ne iin cuàchi sâhà ñà-nduá cuní caxí nì cùí, dandu chicá vâha màsà nunca caxí gué ni-iin cuñu mà, còtó cuida cuàchi iin ñanìtnahi.

9

Nansa nì cachi Pablo xí nèhivì xítnùhu xi-né ñà-quidáchúûn-né nahi dava ga nèhivì

¹ Yùhù, ¿amádi libre ié? ¿Amádi iin nècuàchì apóstol nduú stnáí? Dècuèndè mii Stoho-ndà Jesús sàni xinínùu stnáí. Te mii-nsiá, ináhá stná-nsiá nì quide chuun ndiaha xí-yá ndé ndoó-nsiá, te nì xinindísâ-nsiá mii-yá. ² Vihini có-nàcúní dava nèhivì yùhù ñà-nduú ndise iin apóstol, doco mii-nsiá, ináhá vâha-nsia, vâchi ñà-sâhà yùhù sà-xiníndísâ-nsiá ichì-yá, divi sâhámà cundáa vâha ini-ndà ñà-nùu mii-yá sàni nìhìtâhvi chuun quidé.

³ Vichi cuàhìn cachì iñàha xi-nsiá, vâchi ndoó dava nèhivì xítnùhu xí. ⁴ Pues, ¿amádi íá stná derechu xi-nsi (cahvi-nsi xí-nsiá) ñà-dacuxí-nsiá nsiùhù? ⁵ Te amádi íá stná derechu xi-nsi nandàhà-nsí, te cundaca-nsi iin ñahàdihí-nsi nacua quidá stná ñani Stoho-ndà Señor, xí stná Pedro, xí stná dava ga nècuàchì apóstol. ⁶ Vihini tuxí ini-nsiá ñà-cuìsì Bernabé xí yùhù xínduu nèhivì còò derechu-xi; doco íá stná derechu xi-nsi naco-nsi chuun xí ñuhiví yohó, te quida-nsi cuìsì chuun ìì. ⁷ Vâchi ducán íá xí-nsí na ian quidá soldadu, màdì cuenta xí mii-té sâhàn-te guerra. (Còó.) Daaní, nacua quidá stná tè-ndiáa xí yutnù quìsì vídì, saxí stná-te iin ùi-sì; te ò nú quìsì ndacá-te, íá stná derechu xi-tè cuhni-tè tëndodo-sí coho-tè. ⁸ Te màsà cútúxí stná inì-nsia ñà-sâhà-ñá có-nduú mii-yá, ñâyùcàndùá, có-ndiáa palabra cachí jaàn. Còó, vâchi divi ducán cachí stná ley ìì ndé nì tiaa Moisés ⁹ nùu tutu ìì, te nì cachi Dios: “Màsà cúñúhú ñunù yuhù buey na sànihni-sì trigu cóya”. Pues, náhà claru, màdì sâhà-ñá màni guá quìsì mà nùu-yá nduá dísâhà-xí nì cachi-yà ducán. ¹⁰ Còó, sâhà ndohó nì cachi-yà ducán, (vâchi ejemplu) nduá, te cuní cachàmà ñà-ndiá ìcà coo tnùndé ini xí nècuàchì (chináhá palabra ìì) ñà-nìhì-né iin algu, divi nacua íá stná xí iin nècuàchì xitú, te ò iin peón dacóyo nùnì, nihnú ini-nè nìhì stná-nè iyuhá. ¹¹ Te nsiùhù, nú sàni cachitnùhu-nsi xí-nsiá meru palabra cutiacu ndiaha anima-nsiá, dandu amádi iyuhu nduá nú nì cuàha-nsia nsiùhù iyuhu ñà-cutiacu-nsi ñuhiví yohó. ¹² Te nú ndoó nèhivì dava ga íá derechu-xi càcàn-nè ñà-jaàn nùu-nsiá, dandu ¿amádi chicá íá stná derechu xi nsiùhù sâhà ñà-jaàn?

Doco còó; có-xìcàn-nsì ni-iñàha nùù-nsiá, mate iá ndisa derechu xi-nsi. Cuisì quidándéé ini-nsi, còtó nú ni cəcàn-nsi iñàha cadiàmà nùù nèhivì, te mà cúníndísà gá-nè razón ndiaha xí Cristu.

¹³ Ádi sà-ínáhá stná-nsià nansa xíquida dùtù quida-xi chuun ìì veheñùhu (xi nècuàchì raza Judea), xixí-né promesa sàà yucán. Vachì dùtù xinúcuáchì nùù mesa ìì ndé xixìn quisì nduú promesa, níhì-né iyuhu cuñu mà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, náhà claru sàni chitnùní ini Stoho-ndà Señor ñà-dúcán quida stná nèhivì cachítnùhu razón ndiaha, divi sàhà chuun quidá-némà icúmí-né nihì stná-né ñà-cutiacu-né. ¹⁵ Doco yùhù, cóni xíquèn ñà-jaàn nùù-nsiá, mate iá derechu xi. Nì màsà cútúxí stná inì-nsia a tiaí carta yohó ñà-quidé reclamu ñà-nduú derechu xi. Còó, chicá vaha dihnà nì cuí, te (màdiá quideàjàn), vachì nú ducán, dandu mà cúí gá cachì xì nèhivì ñà-nduá cudí guá inì cachì xì-né, (divi ñà-có-xíquèn ni-iñàha).

¹⁶ Ñà-ndáà nduá, razón ndiaha xí Dios nduá cachítnùhi; doco có-nìhnú inì camáni nèhivì yùhù sàhámà, vachì nihnú inì ñà-fuerza cachítnùhi palabra mà, te ndahví (gà cuú inì) nú màsà cachítnùhi razón ndiaha ma. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nú cuisì yùhù nì chitnùní inì cacanui xì palabra mà nì cuí, dandu vihini coo ñà-cunduu nahi raya xi. Doco nú nihnú inì ñà-fuerza quide chuun ma, dandu sàhàjàn cundaà ini-ndà iin chuun ìì nì nihì nùù mii-yá nduá. ¹⁸ Doco te nú ducán nì nihì chuun ma, dandu ¿índù iñàha cunduu tnùmanì nihítàhvi? Pues, divi ñà-uun-nì cachítnùhi xì nèhivì razón ndiaha xí Cristu, te có-quiyàhvi, mate iá derechu xi càquàn, doco có-xíquèn nùù-né.

¹⁹ Yùhù, libre ié; còó ni-iin ana cachi xì nansa quide. Doco nihnú inì ñà-ié` sujetu nùù nsidaa nèhivì áma vihini sàà stná-né cunchicùn-né ichì mii-yá. ²⁰ Yùhù, voluntad xì chívàha stnáì estilu xì nècuàchì raza-xi Judea na hora cutnáhi xì-né, áma sàà dava-ne cunindisá stná-né. Ñà-jaàn nduá quidé mate núù yùhù có-ndiàà gà ley sànahà xì-némà, doco voluntad xì mii nchícuàn áma sàà stná dava-ne cunindisá stná-né. ²¹ Daaní, nú ié` cutnáhi xì nèhivì có-nchícùn estilu xì ley mà, dandu có-nchícùn stnáì-ñà, áma (chíndéé stná mà) ñà-cunindisá stná dava-ne ichì-yá. Doco màsà cúníhnú inì-nsia ñà-nduú iin nèhivì còó ni-iin ley xì Dios nùù-xí; còó, vachì nchícùn ndisa stnáì ley xì Cristu. ²² Daaní, na ié` cutnáhi xì nèhivì mà-fuerte anima-xi, dandu quidá stnáì na quidá mii-né, áma níhì` dacuní stnáì dava-ne ichì váha. Vachì ducaní quidé xì nsidaa nèhivì: nacua quidá mii-né, ducán quidá stnáì, áma sàà stná-né càcu anima-né. ²³ Nsidaa ñà-jaàn quidé sàhà-ñà chicá quee tnùñuhu xí razón ndiaha xì-yá, dandu nihítàhvi stnáì iin ñà-ndiaha sàhà palabra mà.

²⁴ Sà-ínáhá-nsià, na xinú tècuachi carrera, cuisì imindaa-té níhì xì premiu, mate cuáhà-té nì dàdávà stnahá-te. Pues ducaní iá stná xì ndohó, xiñuhu cuàhandee ini-nda, dandu nihítàhvi stná-ndà nùù-yá. ²⁵ Daaní, nú cuàhàn tècuachi ma dàdávà stnahá-te ducán, xíndiàa stná-te mii-té, có-quidá ndevàha-tè xì mii-té (áma níhì-té cóó fuerte-te). Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñà cuní-te nihì-té (iin premiu tii) mà cúnáhá ni-iin ratu, iin sicàté ndahà cuí yutnù cuñuhu dìni-té. Doco ndohó, iin corona ndiaha mà nunca cutuhú nduá nihì-ndà nú ni cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndà mii-yá). ²⁶ Ñàyùcànduá, yùhù sàhandee cahnú inì, nahi tè-xínú carrera, doco ináhi índù nùù-xí cuàhìn. Te na quidá stná tècuachi ídiquí box, ducán sàhandee stná inì, doco có-ídiquí uin; ináhi ñà-nduá quidé. ²⁷ Sadí nùù ñà-xíhoé quide. Có-sàhi ñà-quida ndevàhi xì mii, còtó mà nátui guè nùù mii-yá mate cuáhà gà sàni càhìn xì nèhivì dava ga sàhà ichì-yá.

10

Màsà cáhvi-ndá figura nahi nìsa quida nèhivì Israel sànahà na ní caquee-ne ñuu Egipto

¹ Ñàni, cuní cundaà inì-nsia nansa nì cuu xì nèhivì sànahà, nsidanicuú-né (nì chindee Dios-né), nìsa xìca-ne tixi còndàhvi iin vico xì-yá, te nsidaa-né nì yàha uun stná-né mahì mar yucán. ² Ñàyùcànduá, na ian cùù-xì-ndà na cuhù-ndà, ducan quida-nda cuenta sàhà

mii-né na ian nì cuhiì stná-nè tìxi vïcò mà xì ini mar mà, te ducán nì nanduu-ne nèhivì xì Moisés. ³ Daaní, iin-ni nìsa itiacu stná nsidaa-né ñà-nduá nì sàhatahvì Dios-nè, ⁴ te iin-ni nìsa xihì stná-nè tècuìì ndiaha, divi tècuìì nì cana nùu iin cavà. Te cavà mà, seña nì sandua nahi Cristu, vàchi nì cutnahá stná-yà xì-né ichì cuàhàn-nè. ⁵ Pues mate ducán nì cuu xi-né, doco cóni ndóo ini Dios xì modo xi-ne, te ñàyùcànduá cuàhà sàstnùhù-né nì xihì nùu yucù yucán.

⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá nì cuu xi nèhivì sànahà ma, divi sàhà-ñá cundaà ini ndohó vichi nduá, màdí nchihò stná ini-ndà quida chicuéhè-ndà na ian nì quida mii-né. ⁷ Ni màsà cáhvi stná-ndà figura na ian nì quida dava-ne, vàchi ducán nacání tutu ì: “Nì sàcùndoo-ne nì xixi-ne, te nì xihì-ne, dandu después nì ndacuìta-ne nì itasaha-né (nùu figura xi-ne)”, cachá. ⁸ Ni màsà cáhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà nacua nìsa quida dava nècuàchì yucán, vàchi después nì xihì òcò ùnì mil-nè iin quivì-ní. ⁹ Ni màsà quidá canúu-ndá ñà-có-cunì Stoho-ndà Señor, vàchi ducán nì quida dava-ne, te sàhàjàn nì ndecoyo cuàhà còò, nì tnii-siné, te nì xihì-nè. ¹⁰ Ni màsà cáhàn ndiaa-ndà (diquì-yá) nacua nì quida dava-ne, te nì ndañuhu cuàhà-né nì quida ángel xi-ya.

¹¹ Cunaha-nsiá, nsidaájàn nì cuu xi nècuàchì sànahà ma sàhà ñà-nì cundáà ini-ndà (màsà quidá stná-ndà ducán). Vàchi divi sàhà ndohó nì tiaa nsidaámà nùu tutu ì sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa quida-nda quivì vichi na xínu tiempu. ¹² Ñàyùcànduá, nú nihnú ini-ndà sà-íá vaha-nda nùu Dios, dandu ni caguín-ndà cuidadu còtó sàa-ndà quida stná-ndà iin cuàchì có-nìhnú ini-ndà. ¹³ Nsidaa ñà-nduá yáha-nda vichi, cuisì ñà-ndohó stná nsidanicuú nèhivì ñuhivì nduá. Te vátùni cahvi vii-ndà xì-yá ñà-mà cuáha-ya cuu xi-nda ñà-nduá mà cundéé ini-ndà sàhà-xí. Còó, vàchi (nú cuàhàn-ndà quida-nda iin cuàchì ni cuí), dandu siempre datúi Dios nansa càcu-nda nùájàn sàhà-ñá vátùni quidandee ini-ndà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, cuidadu ni cundóó-nsiá, ñani màní; màsà nunca cahvi-nsiá ni-iin figura.

Cuisì nùu Dios nì cuáha-nda promesa xi-nda; te màsà cáxi-nda ò cúxí-ndá ñà-nduá nì chindoo nèhivì nùu figura

¹⁵ Cuàhìn cachì xì-nsiá iñàha, te mii-nsiá cachi-nsià xì', amádi ndisa á coó, vàchi quidé cuenta xínduu-nsià nèhivì cundáà inì-xi. ¹⁶ Na (nacuítahvì-ndà, xihì-nda) ñà-ñùhú copa ndiaha ma, te naquímànì-ndà mii-yá. Pues ducan quida-nda, te nihnú ini nsidaa-nda ñà-sàhà ndohó nì xitià nùu-yá. Te na xixí stná-ndà pan ì, dandu iin-ni nihnú stná ini nsidaa-nda nansa nì sàha-ya iquicúnú-yà (sàhà-ndà). Sà-ínáhá-nsià nsidaájàn. ¹⁷ Ñàyùcànduá nahi imindaa nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda, mate cuàhà-ndà ndoó, vàchi iin-ni pan (ì) xixí nsidaa-nda.

¹⁸ Cundehè-nsiá nansa xíquida nècuàchì raza Israel nú sàni sàha-ne iin quisì nduú promesa, te nì xihì-si nùu mesa ì, dandu después saxí-né cuñù-si. Pues sàhà ñà-sàxí-né promesa mà, nàhà xicà xínduu stná-nè ana (nihnú ini xì religiòn mà). ¹⁹⁻²⁰ Pues cachí nsidaájàn xì-nsiá, doco có-cunì cachàmà ñà-itiácú ndisa figura cahvi nèhivì có-ínáhá xì Dios, nì có-cunì cachi stná ñà-ndiáà ndisa promesa sàha-neñà. Còó, doco cunaha-nsiá, iá ndisa ana dìnúu-xí sàha-ne promesa xi-ne. Divi nùu ñà-malu sàha-neà, màdì nùu Dios. Te yùhù, có-cunì dahuin cunihnu ini-nsià quisì mà. ²¹ Vàchi còò permisù cuitahvì-ndà coho-nda copa ì xì Dios, te después coho stná-ndà ñà-nduá sàha-ne ñà-malu; còò. Vàchi còò permisù cuxi-nda pan ì xì Dios, te después cuxì stná-ndà ñà-dàcùxì-nèsì. ²² Mii-nsiá, ¿a ndísà cunì-nsià dacuìdà ini-nsià Stoho-ndà Dios ducán? ¿A tuxì ini-nsià chicá fuerte-nsià nùu-yá? (Doco mà ndísà.)

²³ (Ñà-ndáà nduá), libre iá-ndà quida-nda nacua cudí ini-ndà, doco (xiñuhu nsinuu ini-ndà) màdì nsidaa iñàha nduú iin ñà-vàha. Libre iá-ndà, cachí-ndà, doco màdì nsidaa iñàha nduú iin ñà-cuàhàn chindee xi-nda. ²⁴ Ñàyùcànduá, màsà nándúcú-ndá ñà-nduá cudí inì-ni mii-nda; chicá ndiaha nanducu-nda nansa chicá yàha vàha ñanìtnaha-nda.

²⁵ Nsidaa cuñu dicó tè-dìcò yàhvi, vátùni caxì-ndañá. Còò necesidad nacani ini-ndà ndàcàtnùhù-ndà sàhámà, ²⁶ vàchi Stoho-ndà Señor nduú stoho nsidanicuú iñàha iá ñuhívi yohó.

²⁷ Daaní, na cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò iá vehe iin tiàa có-xíníndísá-xí-yá, te cudî ini-ndà cùhùn-ndà, dandu vátùni caxì stná-ndà nsidaa ñà-nduá taxí nècuàchìmà; ni màsà ndàcàtnùhù-ndà sàhà comida mà; màsà nácání ini-ndà sàhá. ²⁸ Doco vihini cachi iin nèhivì xì-ndà: “Cuñu yohó, promesa ni sandoo nùu figura cahvi-né nduá”. Pues nú ducán, dandu sàhà nècuàchìmà màsà cáxi-nda cuñu mà, còtó cuduchi ini-nè, vàchi vihini quida-ne cuenta nduájàn iin cuàchi. ²⁹ Mate có-quidá mii-nda cuenta ducán, vihini nihnú ini mii-né ducán.

Doco ndohó, vihini cachi-ndà ñà-libre iá-ndà, te màdiá fuerza icúmí-ndà quida-nda ñà-nduá cuní inga nèhivì cachí ìi gá inì-xi. ³⁰ Vàchi naquímànì-ndà Dios sàhà ñà-nduá saxí-nda, ñàyùcànduá còò ñà-dìsàhà-xí cundoo nèhivì cuitnùhu-nèndó sàhà ñà-nduá saxí-nda. ³¹ (Vihini cachi-ndà ducán, doco de todos modos), nsidanicuú ñà-nduá quida-nda, sàhà ñà-nì quèé gá tñùñuhu ndiaha xí Dios ni cùnduá, a ducán saxí-nda ò xihì-nda iñàha, te ò ndéni iñàha ni quida-nda. ³² Màsà dácùdúchí ini-ndà ni-iin nèhivì, a ducán nduú-né iin nècuàchì raza Judea, ò iin nèhivì inga raza (có-xíníndísà), te ò iin nèhivì cahvi víi xi-yá. ³³ Iin-ni ni quidá stná-nsià nacua quidá yùhù, có-nàndúquì ñà-cudî inì mii, cuisì-ní quidé lucha ñà-màsà cùdúchí ini nèhivì sàhí, dandu vihini sàà stná-nè càcu anima-nè.

11

¹ Ñàyùcànduá, nacua quidá yùhù, ducání quida stná mii-nsiá, vàchi divi Cristu nduú ana nchícuìn.

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ñahà na natácá-ndà

² Cuaha-ni quidá-nsiá, ñánì, vàchi iin-ni nsinúú inì-nsia yùhù, te nsinúú stná inì-nsia palabra nì cachì xì-nsiá ñà-chivàha-nsia. ³ Te vichì cuní cundaà inì-nsia ñà-divi Cristu nduú ana dandacú nùu nsidaa nècuàchì tiàa, te nècuàchì tiàa nduú ana dandacú nùu nècuàchì ñahà, ducání nacua dandacú stná Yua-nda Dios nùu Cristu. ⁴ Cunaha-nsiá, có-nduá ducán càcàn tàhvi iin tiàa nùu Dios nú ñuhú-né mbelu, ni mà váha cachitnùhu stná-nè razón xi-ya nú ñuhú-néàmà, vàchi có-nduámà tñùñuhu xí dìnì-né. ⁵ Doco nècuàchì ñahà, nú xícàn tàhvi-né, ò cachitnùhu-ne razón xi-ya, te có-ídàhvi dìnì-né ni-iñàha, dandu xiñuhu cucahan nùu-né sàhà dìnì-né, vàchi davani queámà na ian sàni dàté tehe-né. ⁶ Vàchi nú có-ídàhvi dìnì-né ni-iñàha, dandu chicá vaha ni dátê cuati dìnì-né. Te nú ni cúcáhàn nùu-né dàté cuati-né, ò dàté tehe-né, dandu xiñuhu ni cùdàhvi dìnì-né. ⁷ Iin nècuàchì tiàa, có-xiñùhù cudàhvi dìnì-né, (na xícàn tàhvi-né), vàchi nacua iá mii-yá ducán nì quidayucun-yànè, ñàyùcànduá, xiñuhu tavà-né tñùñuhu xí-yá; doco nècuàchì ñahà, tñùñuhu xí nècuàchì tiàa tavà-né, ñàyùcànduá (xiñuhu ni cùdàhvi dìnì-né). ⁸ Vàchi màdì (iin iquì) nècuàchì ñahà nì cùyúcùn nècuàchì tiàa. Còó. Iquì tiàa nì cuyucun nècuàchì ñahà. ⁹ Te divi sàhà-ñá chindee-né ìi-né, ñàyùcànduá nì sàcòo-ne, màdiá nì sàcòo tiàa ñà-chindee-né nècuàchì ñahà. ¹⁰ Ñàyùcànduá, xiñuhu cudàhvi dìnì nècuàchì ñahà, te cundumà seña ñà-iá ana dandàcù-xì nùu-né. Te sàhà stná (indéhe) ángel xi Dios, ñàyùcànduá xiñuhu quida stná-nè ducán. ¹¹ Doco có-càchì ñà-cuisì nècuàchì tiàa nduú ana ndiàá, ni có-càchì stná ñà-cuisì nècuàchì ñahà ndiàá stná; còó, vàchi nú ndoo-nda nùu Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni xiñuhu stnahá nsidaa-nda. ¹² Ñàyùcànduá, mate iin (iquì) nècuàchì tiàa nì sàcòo nècuàchì ñahà, doco vichì nècuàchì ñahà nduú ana datúinuù xì nècuàchì tiàa. Doco cunaha-nsiá, mii Dios nduú ana chítñuní inì-xi sàhà nsidanicuú iñàha.

¹³ Mii-nsiá cachi-nsiá xì' nansa tuxí inì-nsia: ¿a vátùni iá cahan-nsiá nú ni càcàn tàhvi iin nècuàchì ñahà nú uun-ni iá dìnì-né? ¹⁴ Pues, nsidaa-nda, ducání ináhà-ndà cucáhàn nùu iin nècuàchì tiàa nú nì ndunaní idìdìnì-né. ¹⁵ Doco nècuàchì ñahà, còó, cuàhà gá cudî ini-nè nú naní idìdìnì-né, vàchi na iñàha ídàhvi dìnì-né nduá, te ducán nì nihítàhvi-né

coo-ne. ¹⁶ (Pues ñà-jaàn nduá cachí` xì-nsiá), doco nú có-ndôo ini iin nêhivì xì palabra yohó, dandu ni cúnahá-nê cuisì ñà-jaàn nduú estilu xi-nda, te divi ñà-jaàn nduú stná estilu xi nsidaa gá nêhivì cahvi xi Dios.

Nansa nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Corinto ñà-có-quidá víi-né na nacuitáhvi-né Cena ìi xí Stoho-ndà Señor

¹⁷ Vichi cuàhìn cachì xì-nsiá iñàha, doco màdiá ndeníhí vâhi mii-nsià nduá; còó, vâchi cunaha-nsiá, có-quèé víi na natácá-nsià; mal queá. ¹⁸ Primeru cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà-ñá tucu tucu niñnú ini iin grupu-nsià, vâchi ducán cachí nêhivì xì', te tuxí inì vihini ñà-ndàa ndua. ¹⁹ Vâchi vihini cachi stná-ndà ñà-ìcúmí coo itnii grupu nùu-nsiá sàhà-ñá cundaà vâha ini-ndà ana xínduu nècuàchì chicá ndiaá, (doco màdi ñà-cáhàn sàhnù-ndà cundujàn). ²⁰ Ñàyùcànduá, yùhù cachí', màdiá nacuitáhvi ndisa-nsia Cena ìi xí Stoho-ndà Señor nduá na natácá-nsià jaàn. ²¹ Vâchi cada iin iin-nsia, yâchì quesáhá-nsiâ xixí-nsiá ñà-nduá nihí iin iin-nsia, te dava ga nêhivì, ni có-sâa comida xì-ne, te dava ga-nè, dècuèndè xihí-né. ²² Cunaha-nsiá, vehe-nda nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cuxi-nda ducán. Màsà quidá-ndá relaju na natácá-ndà, vâchi nêhivì xí Dios xínduu-nda. Ni màsà dándûcáhàn-ndá ñanìtnaha-nda nduú nècuàchì ndahví. Pues, ¿nansa tuxí inì-nsia? ¿A cuàhìn ndenihì vâhi-nsià sàhà ñà-nduá quidá-nsiá? Còó, mà quidéa.

Nansa nì quida Jesús Cena ìi primeru

²³ Nùu meru mii Stoho-ndà Jesús nì nihí palabra nacaní nansa nì quida-ya na ní sanduu ñuú quivì nì cahìn-teyá. Te divi palabra yucán nduá sàni nacani xì-nsiá, nansa nì tnii-ya pan, ²⁴ te nì naquimanì-yá (Yua-yá) sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchì-yáñà, te nì cachi-yà: “Nahi iquicúñú mií nduá yohó, te divi iquicúñú nduá sáhatahvì' sàhà mii-nsiá. Te nacua quidé vichi, divi ducán icúmí-nsiâ quida stná-nsià sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù”, nì cachi-yà. ²⁵ Daaní, na ní nsihi nì xixi nsidaa-né, dandu nì tnii-ya pocillu, te nì cachi-yà: “Ñà-ñùhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nêhivì, vâchi nahi nìi nduá. Te cada coho-nsia ndutè yohó, dandu nsinuu inì-nsia yùhù”, (nì cachi Stoho-ndà Señor). ²⁶ Te ndisa, cada xixi-nda pan mà, te xihì-nda ndutè ìi mà, ñà-jaàn nsinúu ini-ndà ñà-nì xihì-yà (sàhà-ndà), te iin-ni icúmí-ndá quida-nda ducán dècuèndè cachi sàa quivì naxicocuñn-yà.

²⁷ Ñàyùcànduá, nú cuní-ndà nacuitahvi-ndà cuxi-nda pan xi Stoho-ndà Señor, ò coho-nda yà-ìi xí-yá, dandu màdiá nansa ni nì cui nì quida-ndañá, vâchi nú ducán, dandu cuàchi cundua, vâchi ñà-cónì chívàha-nda tnùñuhu xí iquicúñú-yà xì nìi-yá nduá. ²⁸ Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani vâha ini-ndà, te ndundoo anima-ndà, dandu vâtùni nacuitahvi víi-nda pan mà, te coho-nda yà-ìi mà. ²⁹ Vâchi nú có-nìhñú ini-ndà pan mà nduú nahi cuerpu xi-ya xìxì-ndà, te xihí stná-ndà yà-ìi mà, dandu dacuidá cuàchi-nda mii-nda na quida-nda ducán. ³⁰ Pues, divi ñà-jaàn nduú meru ñà-dìsàhà-xí cuhí cuàhà-nsiá, te ndohó-nsiá quidá cuèhè; dècuèndè sàni xihì stná dava-nsia. ³¹ Chicá vâha nacani vâha ini-ndà, te ndundoo vii anima-ndà antes, dandu mà níhì-ndà castigu. ³² Doco te nú níhì-ndà iin castigu nùu-yá, divi ñà-sáha-yàndó conseju nduájàn sàhà-ñá màsà ndáñuhú dahuun-nda nahi dava ga nêhivì ñuhivì.

³³ Ñàyùcànduá, na natácá-nsià, cundiatu-nsia cundoo nsihi-nsia, ñánì, dandu vâtùni cuxi-nsia. ³⁴ Doco nú xihì ndisa iin nêhivì doco, dandu chicá vâha ndè vehe-ne ni cuxí-né, te màdiá níhì-nsiá castigu na natácá-nsià cundua. (Ñà-jaàn nduá cachí` xì-nsiá vichi) ndè cachi nasai yucán, dandu ndatnuhu gué` xì-nsiá sàhà chuun iá gá.

12

Nansa iá ñà-nduá níhitàhvi ndiaha-nda cutáhvi-ndà nùu Espíritu ìi

¹ Yùhù cuní` cundaà ini-nsià sàhà ñà-nduá níhítáhvì ndiaha-nda nùù Espíritu Ìì, ñàni. ² Sà-ínáhá-nsiâ nansa nì saquida-nsia antes na táñàha ga cunindisá-nsiá mii-yá, cuisì nacua nisa cachi nèhivì xì-nsiá, ducán nisa quida-nsia, nisa cahvi-nsiá cuàhà figura xì yùù, mate có-càhàn mà. ³ Ñàyùcànduá, cuní` cundaà ini-nsia palabra yohó: nú ndisa Espíritu Ìì xí Dios nduú ana chindéé xí-ndá càhàn-ndà, dandu mà nunca cachi-ndà sàhà Jesús ñà-có-ndiàá-yà. Te davani stná, nú màsà chindéé Espíritu Ìì ndohó, dandu mà cúí cachi-ndà: ñà-cuisì Jesús nduú Stoho-ndà Señor (dandacú inicutu).

⁴ Cunaha-nsiá, nsidanuu clase ñà-ndiaha sàni nihítáhvì-ndà nùù-yá, doco imindaa Espíritu Ìì xí-yá nduú ana nì dàcútáhvì xì-ndàñá. ⁵ Te cuàhà gá stná modo xinúcuáchí iin iin-nda nùù-yá, doco imindaa-ní Stoho-ndà Señor nduú ana xinúcuáchí-ndá nùù-xí. ⁶ Te cuàhà gá stná chuun ndiaha quidá Dios ini anima iin iin-nda, doco imindaa-yá nduú ana quidà-xì nsidaájàn. ⁷ Te iin iin-nda sàni nihítáhvì nansa chindee ndiaha Espíritu Ìì ndohó sàhà ñà-vàha xi nsidaa-nda. ⁸ Dava-nda, sàni nihítáhvì-ndà ñà-càhàn nchichí-ndà. Te dava-nda, sàni nihítáhvì-ndà ñà-cundaà tui ini-ndà, doco mismo mii Espíritu Ìì nduú ana chindéé xí-ndá ducán. ⁹ Daaní, dava tu-nda, nùù mismo Espíritu Ìì sàni nihítáhvì ndiaha-nda cucumi vaha-nda fe; te dava tu-nda, nì nihítáhvì-ndà dandúvaha-nda nèhivì, doco mismo Espíritu Ìì nduú ana nì sàhatahvì xì-ndà ducán. ¹⁰ Te ò vihini nì nihítáhvì-ndà quida-nda milagru ndiaha, te ò cachitnùhu-nda ñà-nduú razón ndiaha xí-yá. Te dava ga tu-nda, vátùni cundaà ini-ndà a díví Espíritu Ìì, ò iin ñà-malu nduú ana quida-xi iñàha. Daaní, dava tu-nda, tùha-nda càhàn-ndà inga dàhàn sàà, te dava ga tu-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. ¹¹ Doco nsidanicuú ñà-nduá nì nihítáhvì-ndà mà, divi Espíritu Ìì nduú ana chindéé xí-ndá quida-nda ducán, te iin iin-nda níhítáhvì-ndà según nansa chítùnì ini-yà cuàhatahvì-yándô.

Nahi iquicúñú mii-yá xínduu nsidaa-nda

¹² Ndohó, iá ndahà-ndà, te iá sàhà-ndà; cuàhà iñàha sàni nihì iquicúñú-ndà cucumiá, doco mindaa cuerpu xi-nda nduá. Mate cuàhà iñàha quidá, doco imindaa-ní cuerpu nduá. Pues, ducán iá stná Cristu xì ndohó na ian ndohó xì iquicúñú-ndà. ¹³ Vachi nsidanicuú-nda, nahi iin-ni cuerpu xi mii-yá sàni nanduu-nda na ní nduhii anima-ndà nì quida Espíritu Ìì xí-yá. Vachi iin-ni Espíritu Ìì sàni nihítáhvì ndiaha nsidaa-nda, ò xínduu-nda nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, có-quidámà, ò xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó ana dandàcù-xì núù-xí.

¹⁴ Sà-ínáhá-ndá, iá ndahà-ndà, iá sàhà-ndà; màdì uun-ni iá iquicúñú-ndà. ¹⁵ Pues (nú ni cúí càhàn) iin sàhà-ndà, vihini cachà: “Còó; yùhù, có-nduì iin ndahà, ñàyùcànduá, có-nduì cuerpu yohó”. Pues mate ducán nì cachá`, doco iin-ni nduá sàhà-ndà. ¹⁶ Te nú nì cachí stná tùtnù-ndà: “Còó, yùhù, có-nduì iin nduchínúù, ñàyùcànduá có-nduì cuerpu yohó”. Pues, mate ducán nì cachá`, doco divi iin-ni nduá tùtnù-ndà. ¹⁷ Vachi nú cuisì nduchínúù-ndà nì cundúú inicutu-nda, dandu ¿nansa cui tiacu-ndà? Te nú cuisì tùtnù-ndà nì cundúú-ndá, dandu ¿nansa cui sahan iñàha dìtì-ndà? Mà cúí. ¹⁸ Ñàyùcànduá, sàni quidavàha Dios iquicúñú-ndà xì nsidaa ñà-nduá xichúân, te nsidaámà iá chuun quidá según nansa nì chitnùnì ini-yà. ¹⁹ Vachi nú cuisì iin-ni chuun nì cúí quida cuerpu xi-nda, dandu mà cundúú ndisa-nda nèhivì. ²⁰ Doco còó, mate iin-ni cuerpu xi-nda nduá, doco nsidanuu clase chuun quidá. ²¹ Ñàyùcànduá, có-íà vaha cachi nduchínúù-ndà xì ndahà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. Nì mà vaha cachi stná dìtì-ndà xì sàhà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. ²² Còó, vachi mate iá dava xaan xi-nda tuxí ini-ndà có-xiñùhù guá, doco nahnú chuun quidá. ²³ Te nú iá ndé tuxí ini-ndà mà vícò iá, divi jaàn chicá ndiàá-ndà, te saquín-ndà cuidadu sàhà-ñá màsà cúcáhàn núù-ndà. ²⁴ Vachi ndé vico-ni iá, có-xiñùhù (cundiaa guá-ndàñá). Pues ducán nì chitnùnì ini Dios coo cuerpu xi-nda sàhà-ñá chicá cundiaa-ndà ndé xi-nda có-ndiàá cachí-ndà mà. ²⁵ Dandu

nsidaa ndahàsàhà-ndà, icúmíâ chindee tnahá, te iin-ni coo við iquícúñú-ndà. ²⁶ Vâchi mate imindaa lugar xî cuerpu-ndà ndohó, doco inii iquícúñú-ndà cuú stná sentir. Te nú cudî ini iin xaan xi-nda nahi ndahà-ndà, dandu inii cuerpu xi-nda cudî stná inià.

²⁷⁻²⁸ Pues vichi cachî xî-nsiá ñà-nahi iquícúñú Cristu xínduu nsidaa ndohó nècuàchì cahvi xi-yá, te iin iin-nda sàni sàhatahvî-yá chuun quida-nda nùu-yá nacua quidá sàhà-ndà, ò ndahà-ndà. Dihna nsiùhù nècuàchì apóstol sàni nihítahvî-nsí ñà-cacanuu-nsi quida-nsi chuun xi-ya. Daaní, nchícùn gà ana xínduu nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xî-yá. Daaní, nchícùn gà nècuàchì chináhá palabra ì. Daaní, ndoó stná nècuàchì quidá-xî milagru, xî stná nècuàchì dandúvâha xi-nda. Te ndoó stná nècuàchì xicánúú chindéé xî ñanìtnaha-xî, xî stná nècuàchì dandacú, xî stná nècuàchì cáhàn inga dàhàn sàà. ²⁹ Pues, nàhà xicà màdì nsidaa-nda ni níhì-ndà chuun cunduu-nda apóstol; ni màdì nsidaa-nda tùha-nda cachitnùhu-nda razón ndiaha xî-yá, te màdì nsidaa stná-ndà tùha-nda chinaha-ndà nèhivì; còó. Ni màdì nsidaa-nda quida-nda milagru, ³⁰ ò dandúvâha-nda nèhivì. Ni màdì nsidaa stná-ndà cáhàn-ndà inga dàhàn sàà, ni mà túha nsidaa-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. Còó. ³¹ Doco de todos modos, iin iin-nda xiñuhu cudî cuáhà ini-ndà nihítahvî-ndà más gà ñà-chicá ndiaha sàni cachi mà. Doco cunaha-nsiá, iá inga ichì chicá nsiha cunchicùn-ndà, te vichi cuàhìn càhìn xî-nsiá sàhámà.

13

Divi ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nduú ichì chicá nsiha

¹ Ni cachî-ndà sàni nihítahvî-ndà cáhàn-ndà nsidanicuú dàhàn ñuhiví xî ndè stná dàhàn ángel, doco nú có-cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, ni mà cúndiáá nsidaámà, vâchi ducán queé ñà-cáhàn-ndàmà (nahi ruidu-ni), na ian cadi úún iin càa, ò iin platillu. ² Te ò vihini sàni nihítahvî-ndà cachitnùhu-nda razón ndiaha, te sàni stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun nsiha chicá dèhé, te ináhá stná-ndà nsidanicuú iñàha, te iin-ni icúmí vâha-nda fe, dècuèndè vâtùni dandacu-nda, te cuxio iin yucù. Doco te nú có-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá uun-ni nduú nsidaa ñà-nduá tùha-nda quida-ndama. ³ Te nú ni dasán nsíhí-ndá ñà-cuicà-ndà, te ò ni cuáhà-nda coco-nda (sàhà iin chuun vâha), doco te nú có-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ni-iyuhu mà cúndiáá nsidaámà.

⁴ Cunaha-nsiá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu mà úhì coo calma-ndà xî nèhivì, te cuhi ini-ndané. Te mà cúmbidia stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú ducán. Ni mà cútúxí stná ini-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda, ni mà cúndàa cuadú stná-ndà. ⁵ Vâchi nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin nèhivì, dandu mà quidá-ndá ni-iin ñà-quini xi-né. Ni mà cóo interesadu stná-ndà, ni mà cuídà yàchì stná ini-ndà sàhà-né, te mà chùhún stná ini-ndà sàhà-né. ⁶ Vâchi cunaha-nsiá, nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin ñanìtnaha-nda, dandu mà cudî ini-ndà nú ni quidá-né iin ñà-có-ndiáá. Còó, ñà-cunchicùn við-né ichì ndáà nduá cuní-ndà quida-ne, nú cuú ini-ndà sàhà-né. ⁷ Te nú màni-né nùu-ndà ducán, dandu mà úhì quidandee stná ini-ndà sàhà-né; ni mà úhì cahvi stná-ndà xî-né ñà-chicá quida við-né después, vâchi siempre iá tnùndé ini, cachi-ndà, te vâtùni cucumi-nda paciencia.

⁸ Cunaha-nsiá, vâxi iin quivì, te mà cóo gá necesidad cachitnùhu nèhivì xî-ndà iin razón xi Dios, ni mà cáhàn gà-ndà dàhàn sàà, ni mà cóo cá stná necesidad cachitnùhu-ya xî-ndà iin ñà-có-ináhá-ndá. Doco ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, mà nunca ndutámà nùu-yá. ⁹ Quivì vichi, có-ináhá nsihi-nda nsidaa iñàha; còó. Stná iin palabra dacáhàn-yà nèhivì, có-nduámà iin palabra cachitnùhu nsihi xi-nda nsidanicuú iñàha; còó. ¹⁰ Doco na sàa quivì cununa ndisa ñuhiví, dandu mà cáhàn gà-ndà nsidaa ñà-có-íá nsihi ma.

¹¹ Na tí, nahi mée nisa cáhìn, vâchi nacua nacání ini nsidaa-vé, ducán nisa nacani stná inì; ducán nisa nihnu inì. Doco vichi sàni sahnuì, te ñàyúcànduá, có-quidá gué nahi mée.

¹² Te ducán icúmí coo stná xî-ndà después. Vâchi quivì vichi indéhe-nda (nansa yáha-nda, doco có-cúndàà vâha ini-ndà), vâchi na ian indéhe-nda nùu iin yùtátá có-tuì ví, ducán nduá. Doco vâxi iin quivì, dandu mà cóo gá ducán, vâchi vivì-ni icúmí-ndá cundehè

claru-ndà mii-yá. Quivì vichi cuisì iyuhu-ní cundáa ini-ndà, doco quivì yucán icúmí-ndà cundaà vâha ndisa ini-ndà nacua cundáa ini mii-yá sâhà ndohó. ¹³ Ñâyùcànduá, ùnì iñâha xiñuhu quida-nda vichi. Ni cúcúmí vâha-nda fe, te ni cúníhnú vâha ini-ndà ñâ-siempre chindee-yándô; daaní, ni cúcúú stnahá stná ini-ndà sâhà-ndà. Doco nuù nsì-ùni ñâ-jaàn, chicá ndiaá ñâ-cuu stnahá ini-ndà sâhà-ndà.

14

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda na câhàn-ndà inga dàhàn sàà quidá Espíritu Ìi

¹ (Ñâ-ndáa ndua), xiñuhu cuu stnahá ndisa ini-ndà sâhà-ndà. Daaní, cuní stnáì nanducu-nsiá nansa nihítâhvi gá-nsiá más tâhvi ndiaha xí-yá. Te ñâ-chicá cuní nihítâhvi-nsiá nduú ñâ-cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. ² Vâchi na câhàn-ndà dàhàn sàà, màdì nèhivì ñuhivì câhàn xì-ndà. Còó. Dios câhàn xì-ndà, doco nèhivì ñuhivì, có-cundáa ini-nè nansa cachí-ndà. Divi Espíritu Ìi chindéé xí-ndá câhàn-ndà ducán, doco iin chuun iá dèhé nduá cachí-ndà. ³ Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandísá nèhivì ñuhivì câhàn xì-ndà, vâtùni chindee-ndané ñâ-chicá cunihnu vii ini-nèyâ, te chicá nacuahandee ini-nè. ⁴ Doco nú dàhàn sàà nduá câhàn-ndà na natácá-ndà, dandu ñâ-chindee xi anima mii-ni-nda nduámâ. Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandu nsidanicuú nèhivì nácuahandee inì-xi.

⁵ Mate cúdí inì nú ni cuáhatahvi Dios nsidaa-nsiá ñâ-câhàn-nsiá dàhàn sàà, doco chicá cudì inì nú ni nihítâhvi-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá, vâchi chicá ndiaha ñâ-jaàn. Doco nú ni câhàn-ndà dàhàn sàà, te después cachitnùhu stná-ndà nansa cuní cachi palabra mà, dandu vâtùni, vâchi (sâhà-ñâ claru iá palabra mà) vâtùni nihì stná nsidaa compañeru-ndà iin ñâ-vâha xi mii stná-nè.

⁶ Ni cachí-ndà ni sâi ndé ndoó-nsiá, te cuisì-ní inga dàhàn sàà ni câhàn xì-nsiá. ¿A vâtùni chindeámâ mii-nsiá, ñânì? Còó, vâchi xiñuhu ñâ-nacani claru stnáì xì-nsiá iin palabra sàni dàtnùu ini Dios yùhù, te ò iin palabra nì cundaà tùi inì nì quida-ya, te ò nú coó, iin razón ndiaha nì quixi nuù-yá, te ò iin ñâ-vâha cui chinahì mii-nsiá. ⁷ Vâchi dècuèndè stná ñâ-quidándáa-ndá, ni cúnduá iin pitu, ò iin yutnù cuerda, nú nansa-ni nì cui nì quidándáa-ndáñâ, dandu mà cúndáa ini nèhivì índù yaa tavá-nda. ⁸ Stná corneta sivi soldadu, nú có-sivi vii-té, mà cúndáa ini compañeru-te ñâ-sà-íá hora quidayucùn-te cùhùn-te guerra. ⁹ Te ducaní stná ndohó na câhàn-ndà, nú có-câhàn claru-ndà (dâhàn mii-nda), mà cúí cundaà ini nèhivì nansa cachí-ndà. Uun-ni queamâ. ¹⁰ Pues cuàhà gá dàhàn iá ñuhivì, te iin ian vâtùni câhàn nèhivì, te cundaà stnahá ini-nè. ¹¹ Doco nú có-ináhá-ndá nansa cuní cachi dàhàn câhàn iin nèhivì, dandu có-cundáa ini-ndà nansa cachí-nè; nahi nèhivì inga ñuu xicà nduú-né, te ni mii-né, có-cundáa stná ini-nè ñâ-nduá cachí ndohó. ¹² Pues ducaní stná mii-nsiá (xì dàhàn sàà câhàn-nsiá). Yùhù ináhí, yâha ga cuní-nsiá nihítâhvi-nsiá cuàhà iñâha nuù-yá. Doco ñâ-chicá xiñuhu nduá nihítâhvi-ndà iin ñâ-chindee xi ñânìtnaha-nda natácá xì-ndà. Pues divi tâhvi clase jaàn nduá cuní nanducu-nsiá.

¹³ Ñâyùcànduá, nú sàtùha-nda câhàn-ndà inga dàhàn sàà, dandu xiñuhu stná ñâ-càcàn tâhvi-ndà cuáhatahvi Dios-ndó ñâ-cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn mà na câhàn-ndáñâ, ¹⁴ vâchi na câhàn-ndà ducán, inì-ni anima-ndà câhàn stná-ndà, xicàn tâhvi-ndà nuù-yá, doco ini sàxínítnùni-ndà, có-cundáa ini-ndà nansa cachí-ndà. ¹⁵ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿nansa chicá vâha quida-nda? Pues, cuàhàn-ndà càcàn tâhvi-ndà nuù-yá (xì dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, doco màdì cuisì ñâ-jaàn, Icúmí-ndá càcàn tâhvi stná-ndà nuù-yá xì iin palabra ñâ-cundáa ini-ndà. Stná ñâ-coto-nda; cuàhàn-ndà coto-nda (xì dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, dandu después coto stná-ndà iin alabanza cundáa ini-ndà nansa cachá. ¹⁶ Vâchi nú naquímànì-ndà mii-yá xì cuisì-ní dàhàn ináhá espíritu xi mii-nda, dandu ùhì cachi nècuàchì mà-túha “amén” (na ní nsihi nì câhàn-ndà), vâchi nì có-cundáa ini-nè nansa cachí-ndà. ¹⁷ Pues, ñâ-naquimanì-ndà Dios,

divi naquímànì váha-ndayá, vátùni iá` mà, doco có-nîhî ñanìtnaha-nda cundumà iin ñà-vàha xi stná anima mii-né. ¹⁸ Yùhù cachí`, ansivéhé Dios, cuàhà gá cáhìn dàhàn sàà; chicá cáhìn ducán nùù nsidaa mii-nsiá. ¹⁹ Doco nú sàni nataca-ndà ñà-cahvi-nda mii-yá, dandu chicá nsiaha càhìn siquiera ùhùn-ni palabra ñà-cundaà ndisa ini-nsià, te màdià ùxìn mìl palabra inga dàhàn mà-cúndàà inì-nsia, vàchi cuisì nú cundaà vàha ini-nsià, dandu vátùni chinahì mii-nsiá iñàha.

²⁰ Màsà cúníhnú ini-nsià nahi mée, ñánì. Vátùni iá nú nihnú iquin ini-ndà sàhà chuun chicuèhè iá ñuhivì; doco (nú chuun sahnú nduá), dandu xiñuhu nacani ini-ndà nahi nècuàchì sahnú, màdi gá nahi mée.

²¹ Nùù tutu ìì dohó cachí mii-yá: “Icúmí càhìn xì nècuàchì raza yohó, vàchi icúmí quixi nècuàchì inga ñuu càhàn inga dàhàn, te cuenta-xi icúmí-nè càhàn-nè xì nècuàchì yohó, doco ni sàhà ñà-yúcán mà quíhìn cásû-nè, cachí Stoho-ndà Señor”. ²² Ñàyùcànduá, ñà-jaàn cundaà ini-ndà seña nduá càhàn-ndà dàhàn sàà, áma cúndàà inì nècuàchì có-xíníndísâ. Doco ñà-cachitnùhu-nda razón ndiaha, quidámà chuun sàhà nèhivì sàxíníndísâ, màdi sàhà nèhivì có-xíníndísâ.

²³ Nì cachí-ndà nú sàni nataca-nsià, te càhàn iin iin-nsia dàhàn sàà, te yucán sàà stná nèhivì có-cúndàà inì-xi, ò nèhivì có-xíníndísâ. Pues ádi icúmí-nè cachi-nè sàni culocó-nsià. ²⁴ Doco nú cachitnùhu iin iin-nsia iin razón ndiaha xí Dios (dàhàn cundaà inì-xi), dandu dansínúú iniàmànè cuàchi quidá-né, te cundaà ini-nè nansa iá ndisa anima-nè, ²⁵ dècuèndè natùì vate stná ñà-nduá iá dèhé nì quida-ne antes. Dandu màcuítasisi-né ñà-cahvi-né Dios, te cachi-nè iá ndisa Dios nùù-nsiá.

²⁶ ¿Ndíà nduá cuní cachi nsidaa ñà-jaàn? Pues dohó iá`, ñánì: na natácá-ndà, iin iin-nda iá iin alabanza coto-nda, ò iin palabra vàha chinaha-ndà, te ò iin ñà-ndiaha sàni dàcùnì Dios ndohó, ò iin palabra xi iin dàhàn sàà, te ò cachitnùhu iin-nda ñà-nduá cuní cachi dàhàn sàà mà. Doco nsidaa ñà-jaàn, sàhà ñà-vàha xi nsidaa ana nì nataca ni cúnduá.

Nsidaa ñà-nduá quida-nda na natácá-ndà, xiñuhu quida vù-ndàñà, màdià nansa ni nì cui

²⁷ Nú ndoó nèhivì cuní càhàn dàhàn sàà, dandu vátùni càhàn ù-nè, ò ùnì-nè, doco màsà yáha ùnì-nè, te nì nsihi iin-ne, dandu quesaha inga-nè. Iin iin-ne nì cúcúmí-nè tiempu xi-ne càhàn-nè. Te xiñuhu coo stná iin ana cachitnùhu nansa cuní cachi palabra mà. ²⁸ Doco nú còò nì-iin-nsia tùha cachitnùhu sàhà ñà-jaàn, dandu màsà càhàn nèhivì dàhàn sàà na natácá-nsià, cuisì-nì dècuèndè iá mii-né, dandu mii-né xì Dios cunini.

²⁹ Daaní, nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xí-yá, vátùni càhàn ùì ò ùnì-nè, te nì cúnínì nèhivì dava ga, te cachi-nè a vátùni iá ñà-nduá nì cachi nècuàchì mà, á coó. ³⁰ Doco nú yucán iá inga nècuàchì datnúù Dios sàxínítnùnì-xi iin palabra ndiaha, dandu xiñuhu cudadí nècuàchì primeru. ³¹ Vàchi nsidaa ana datnúù Dios iin razón ndiaha, vátùni cachitnùhu iin iin-ne razón mà na hora quidá-né tocar, dandu vátùni sàà nsidaa-nda cundaà ini-ndà, te nacuahandee stná ini-ndà. ³² Te nsidaa ana sàni nìhìtáhvi cachitnùhu razón ndiaha, icúmí-nè dandacú-nè nùù anima mii-né, (a càhàn-nè, á coó). ³³ Cunaha-nsiá, màdi nansa-ni nì cui quidá ndevàha Dios ñà-nduá quidá-yá, còò; vivì-nì, te cuéyàà-ni nduú modo quidá mii-yá.

Nacua quidá nsidaa nèhivì xí Dios nsidaa lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà, (ducán cuní quida stná mii-nsiá), ³⁴ màsà càhàn nècuàchì ñàhà na natácá nsidaa-nsiá ducán, vàchi còò permisú. Icúmí-nè cunini-ne nacua cachí stná tutu nduú ley xi-ya. ³⁵ Nú cuní-nè ndàcàtnùhù-né, dandu nì càcàn tnùhù-nè nùù nècuàchì vehe-ne nú sàni nasaa-nè vehe. Vàchi có-nduá ducán càhàn iin nècuàchì ñàhà na natácá-nsià.

³⁶ Cuní` nsinuu inì-nsia ñà-màdi mii-nsiá ònúù-xì nì quésáhá palabra xi Dios. Nì màdi cuisì mii-nsiá nì xíníndísâ stná xì palabra mà. ³⁷ Te nú jaàn ndoó nèhivì tuxí inì-xi datnúù Dios sàxínítnùnì-xi, te ò nì nìhìtáhvi ndiaha-né cahan-né, dandu xiñuhu cundaà stná ini-nè ñà-divi palabra yohó nduú palabra nì dàndàcú Stoho-ndà Señor. ³⁸ Doco nú

cô-cùnî-nè nacuni-nè ñà-palabra ìì xí mii-yá nduá yohó, dandu ni mii stná-nsià, màsà nácúñî stná-nsià-nè ñà-ndùú-né ana nì ñhìtáhvi ndisa.

³⁹ Ducán iá, ñánî. Yùhù cunî nanducu-nsiá más gà nansa ñhìtáhvi-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. Te ñehivì cáhàn dàhàn sàà, màsà cádî-nsià nùù-né; còó. ⁴⁰ Doco nsidaa ñà-nduá quidá-nsiá (na natácá-nsià), vivì-ni nì quidá-nsiáña, te iin iin-nsia (ni cáhàn-nsià) nacua nchícùn stnahá-nsiá.

15

Sàni natiacu ndisa Jesucristu

¹ Ñánî, cunî cundaà vaha ini-nsià sàhà palabra ndiaha nì cachitnùhi xì-nsiá daa. Vàchi nì xinindisá-nsiá palabra mà, te iin-ni dècuèndè vichi quidá stná-nsià seguir ducán. ² Te sàhà stná palabra mà icúmî-nsiá càcu-nsia nú iin-ni nì cúníhnú vaha inì-nsiaña. Vàtùni càcu-nsia, cachí, doco ¿a víhínî uun-ni quee ñà-nì xinindisá-nsiá ducán? (Còó), ³ vàchi cunaha-nsiá, palabra ndiaa ndisa nduá nì cachitnùhi xì-nsiá daa, vàchi divi nduú stná palabra nì ñhí (nùù) Cristu, te nacáníámà nansa nì xihì-yà nì nacuida-ya cuàchi-nda nacua cachí nùù tutu ìì. ⁴ Dandu nì ndùxin-ya, doco tìxi ùnì quivì nì natiacu-yà nacua cachí stná tutu mà. ⁵ Dandu nì ndecunu-ya nùù Pedro xì nùù stná dava ga nècuàchì dacuahá-yá; ùxìn ùi nì sanduu-ne. ⁶ Daanî, después nì ndecunu stná-yà iin xichi na ní nataca más ùhùn cientu ñani-ndà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi xí-itiacu ìì cuàhà vá nècuàchì mà, doco dava-ne sàni ndàhvà-nè ñuhivì yohó. ⁷ Daanî después, nì ndecunu stná-yà nùù Jacobo, xì nùù stná nsidanicuú nècuàchì xínduu apóstol. ⁸⁻⁹ Daanî, último nì ndecunu-ya nùù yùhù. Díin tiempu nì sandua, màdi iin-ni xì nècuàchì dava ga mà. Vàchi nùù nsidaa gá ana nì ñhì chuun nùù-yá, yùhù nduì ana chicá có-ndiàá. Ndisa nì ñhí chuun ndiaha nùù-yá, doco màdi sàhà-ñá vaha güé nì sándúá; còó, vàchi yùhù, cuàhà gá ñehivì xí Dios nìsa quida quini xí. ¹⁰ Doco sàhà gracia xì-ya nì ñhìtáhvi' cucumí chuun ìì nùù-yá. Te màdi uun-ni sàni quee gracia nì quida-ya mà, vàchi cuàhà gá chuun ndiaha sàni quide, dècuèndè chicá más sàni quide nùù nècuàchì dava ga. Doco màdi ndisa yùhù nì quidà-xì nsidaa ñà-ndiaha ma; còó. Divi gracia xì-ya nì chindee xí. ¹¹ Doco có-quidámà, a sea yùhù, ò dava ga apóstol, doco iin-ni xí cachi nsidaa-nsí sàhà Jesús ñà-nì natiacu ndisa-ya, te divi palabra jaàn nduá nì xinindisá stná mii-nsiá.

Nansa icúmî-ndá natiacu-ndà

¹² Pues, nú ducán cachí-nsí sàhà Cristu ñà-nì natiacu ndisa-ya, dandu ¿índù chuun cachí dava-nsia ñà-mà cúí natiacu ni-iin nsí? ¹³ Vàchi nú mà cúí natiacu nsí nì cúí, dandu nì cónì natiácú stná mii-yá. ¹⁴ Te nú cónì natiácú-yà nì cúí, dandu uun-ni quee ñà-cáhàn-nsí xì ñehivì. Stná mii-nsiá, sàni xinindisá stná-nsià, doco uun-ni quee stná mà nì cúí. ¹⁵ Te nsiùhù tu, na ian tnuhu-nsí cunî cachàmà, vàchi sàni cachí-nsí sàhà Dios nì dñatíácú-yà Cristu. Doco nú mà cúí natiacu ni-iin nsí (nacua cachí dava-nsia), dandu ñà-cónì natiácú stná Cristu nduú stná mà. ¹⁶⁻¹⁷ Vàchi nú mà cúí natiacu nsí, dandu cónì natiácú stná mii-yá, te iin-ni iá ìì-ndà xì cuàchi-nda, cuquidá-xí nì xinindisa-nda, nú ducán. ¹⁸ Te divi ducán stná xì ñehivì xí-yá sàni caxihì, ñà-sàni ndañuhu dahuun stná-nè nduá, nú ducán. ¹⁹ Cunaha-nsiá, ñehivì chicá còò tnùndé inì-xi nduu-nda nú cuisì ñuhivì yohó-ní chindéé Cristu ndohó.

²⁰ Doco (còó, ñà-ndáà cuisì nduá) sàni natiacu-yà; dihma mii-yá nì natiacu-yà, dandu después icúmî natiacu stná cuàhà gá ana nì xihì. ²¹ Sàhà cuàchi nì quida iin tiàa sàhana nì quesaha ñehivì xihì-nè. Doco vichi sàhà (mii-yá) ana nì nanduu na iin tiàa, ñàyùcànduá vátùni ñhìtáhvi stná cuàhà-né natiacu-nè. ²² Vàchi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xì Adán, ñàyùcànduá xihì nsidaa ñehivì tiempu vichi. Doco nsidaa ana ndoó ladu xì Cristu, icúmî-nè sàà-nè natiacu-nè quida-ya. ²³ Doco díin nduú quivì nì natiacu Cristu, te díin cunduu quivì quida tocar dava ga ñehivì. Dihna mii-yá nì natiacu-yà, te mii-yá nduú primeru nì cuu xì ducán; daanî, después natiacu stná ndohó ñehivì xí-yá quivì

(naxicocuñin-yà, te) cuni-ndàyá. ²⁴ Daa cunduu quivì icúmí-yâ cundee-yá nùù nsidaa ñà-malu cusáhnû, xì nùù stná nsidaa ana itá fuerte, xì nùù nsidaa gá stná ñà-fuerte iá ñuhiví. Daaní icúmí sàà quivì xìnu tiempu, te dayáha Cristu chuun dandacú-yá ndè ndahà Yuamánì-yá. ²⁵ Doco antes ñà-jaàn, iin-ni icúmí-yâ cusahnú-yá dècuèndè cundee-yá nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. ²⁶ Pues sàhà ñà-yáha ga có-cudí ini-yà xìhì nèhivì, ñàyùcànduá por último icúmí-yâ cundee-yá nùù ñà-xìhì-ndà, te mà nunca cui gà-ndà. ²⁷ Vàchi cachí tutu ì ñà-icúmí sàà nsidanicuú ñàha coa sujetu nùù-yá. Doco nàhà xicà màdì Yuamánì-yá coo stná sujetu nùù-yá, vàchi divi Yuamánì-yá nduú ana disáhà-xí nì cundee-yá nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. ²⁸ Daaní, nú sàni cundee-yá nùù nsidaa contra xi-ya mà, dandu stná mii-yá, coo stná-yà sujetu nùù Yuamánì-yá, vàchi divi sàhà poder xi yà-yùcán nì cundee-yá ducán. Dandu quivì mà, mii Yua-nda Dios cunduu ana cusáhnû inicutu.

²⁹ Inga casu: dava stná nèhivì, sàhàn-nè cuhî-né cuenta xi nèhivì sàni xìhì. Pues, ¿ìndù chuun quidá-né ducán, cuhî-né sàhà nsì ma nú ndisa mà cúí natiacu nì-iin nsì nì cúí?

³⁰ Daaní, nsiùhù tu, tìxi cuàhà peligru ndoó-nsí nsidanicuú tiempu. (Doco uun-ni queamà nú mà sàà-ndà natiacu-ndà después.) ³¹ Quivì quivì yáha-nsi peligru cui-nsi, ñáni. Ñà-ndàà cuisì nduájàn divi nacua nduú stná ñà-ndácuisì cudí gá inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni nchícùn stná-nsià Stoho-ndà Jesucristu. ³² Yùhù, cuàhà vida nì xinì ñuu Éfeso nùù (nèhivì dana guá nahi) nsicaha. Doco nì mà cundíáá stná mà (nùù) nú mà nunca sàà-ndà natiacu-ndà. Vàchi te nú ducán, dandu chicá vàha quida-nda nacua cachí dichu: “Nì cuxí vàha-nda, te coho vàha-nda, vàchi tnaa cui-ndà”.

³³ Màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nèhivì-nsiá (ducán, vàchi cachí stná dichu): “Nú chicuéhè nècuàchì nduú compañeru-ndà, dandu cuchicuehe stná modo xi-nda”.

³⁴ Xiñuhu nàcùnihu vii inì-nsia, (ñáni). Màsà quidá gá-nsià cuàchi, vàchi sàni cundaà inì, dava-nsia nì có-ínahá-nsià Dios. Ducán cachí xì-nsiá áma ndúcáhán-nsiá (nacua ndiá ìcà-nsiá).

Nansa coo iquicúñú-ndà na natiacu-ndà

³⁵ Doco vihini cachí iin nèhivì: “¿Índù modo cui natiacu iin nsì nú sàni xìhì-nè? ¿Nansa cuàhàn coo iquicúñú-nè?” ³⁶ Pues neciu-ndà nú nì cachí-ndà ducán. Vàchi dècuèndè stná tata chihì-ndà, icúmíâ ndùxan, dandu cuitià. ³⁷ Te tata chihì-ndàmà, có-ndùdává xì ñà-nduá cuàhàn nacuitià; còó, cutu iín tata uun nduá chihì-ndà, sea nì cundúá nùni trigu, ò inga nùni. ³⁸ Dandu dacuahnú Dios-ñà, te sàà coa nacua nì chitnùnì ini-yà coa. Te nú sàni sahnua, dandu díin díin nùni cundua según iin iin clase nduá. ³⁹ Pues ducánì iá stná xì cuerpu xi iin iin ñà-íá ñuhiví. Vàchi tucu tucu ndáa nèhivì, quisi, laa, siaca.

⁴⁰ Stná ñà-nchì itándiaa ansivi, tucu iá nùù ñà-íá ñuhiví yohó. Cuaha-ni iá ñà-íá ansivi, te cuaha-ni iá stná ñà-íá ñuhiví, doco tucu tucu xindàa vico iin ian. ⁴¹ Ndiaha gá nchíí orá, te víconì iá nchíí yoo, doco tucu nchíí-si. Cuaha-ni iá nchíí stná sìtnúù, doco tucu tucu xindàa vico iin iin-si. ⁴² Pues ducán icúmí coo stná xì ndohó quivì natiacu-ndà, tucu nàcòo stná cuerpu xi-nda. Nú sàni ndùxin iin nsì, sívì iquicúñú-nè, doco na sàà quivì natiacu-nè, iin-ni mà cúí gà-nè. ⁴³ Te mate mà cuáhà-ní nísá là-ne na ní ndùxin-ne, doco ndiaha gá nàcòo-ne quivì natiacu-nè. Te còò gá ni-iin fuerza iin nsì na ndùxin-ne. Doco nú sàni natiacu-nè, yáha ga fuerte ndiaha nàcòo-ne. ⁴⁴ Iin iquicúñú ñuhiví yohó icúmí-ndà na ndùxin-nda. Doco nú sàni natiacu-ndà, dandu cuerpu ndiaha cundua, vátuni cundoo-nda gloria. Cuerpu xi-nda icúmí-ndà vichi, iin ñà-cundoo-nda ñuhiví yohó nduá, doco cunaha-nsiá, icúmí coo stná iin ñà-cundoo-nda inga ñuhiví.

⁴⁵ Te dohó cachí stná nùù tutu ì: “Tiàa nì cuyucun primeru, nì sàcùnduu-ne iin nèhivì itiacú, divi nduú Adán”. Doco iá stná inga ana nduú nahi Adán, divi mii-yá nì quixi nchícùn gà, te nùù anima mii-yá níhítàhvì nèhivì vida ndiaha. ⁴⁶ Doco ¿nansa nìsà là iquicúñú nècuàchì nì quixi primeru mà? Pues divi primeru nì sàcòo iquicúñú cui coo

ñuhiví yohó-ní, te màdì ñà-nduá itiacú ndiaha na iin Espíritu Ìì. Còó, siempre nchícùn gà vaxamà. ⁴⁷ Ñàyùcànduá, nècuàchì primeru yucán, ñuhù ñuhiví yohó nì cuyucun-nè; doco ana nchícùn gà nì quixi ma, ansivi ní quixi-ya, te divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ⁴⁸ Nèhivì ñuhiví, nacua nìsa ìa xii-né nì cuyucun ñuhù, ducán xíndaa stná-nè vichi. Doco nsidaa nèhivì nduú nèhivì cuenta xi gloria, divi nacua iá mii-yá iá gloria, ducan xíndaa stná-nè. ⁴⁹ Ñàyùcànduá, tiempu vichi ndáa-nda nahi xii-ndà nì cuyucun ñuhù, doco después icúmí-ndá nàcùnduu-nda nacua iá mii-yá iá gloria.

⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, na xínduu ìi-ndà nèhivì ñuhiví yohó xì iquícúñú-ndà, tàñáha ga cui sàa-ndà cundoo-nda ñuhiví ìi xí-yá, ñánì. Te ducání stná, nú tàñáha ga dàma iquícúñú-ndà, mà cúí sàa stná-ndà cundoo-nda ndé mà sívì gá iquícúñú-ndà; vàchi tiempu vichi sívì-ndà na xíhì-ndà. ⁵¹ Ñàyùcànduá, cuàhìn cachì xii-nsiá iin palabra nìsa ìa dèhé antes; cunaha-nsiá, mà sàa nsidaa-nda cui-ndà; doco nsidaa-nda icúmí-ndánadàma iquícúñú-ndà. ⁵² Na tiácú sivi corneta último, dandu yáha ga yàchì, na íin cáchì nadàma dahuun-nda. Vàchi icúmí sivi corneta, dandu natiacu nsì ñà-mà cúí gà-nè. ⁵³⁻⁵⁴ Tiempu vichi xíhì nèhivì ñuhiví, te sívì-né; doco ndohó, vaxi iin quivì dandu nadàma-nda, dandu nicanicuahàn cunaha iquícúñú-ndà. (Ñà-ndáa nduá), xíhì-ndà vichi, doco nú sàni nadàma iquícúñú-ndà, dandu mà nunca cui gà-ndà. Daaní, (na tiempu sàni nìhítáhvì-ndà ducán), dandu ñà-sàni cuu ndisa palabra cachì tutu ìi cundua, vàchi dohó cachá': "Vichi ndisa sàni cundee dahuun Dios; mà cúndúú gá-ndà nsii. ⁵⁵ Na ní xíhì-ndà, cuàhàn-ndà ndoho fuerte-ndà nì cùí, doco vichi còó. Mate ní xíhì-ndà, doco mà nunca cundee gá tnùndoho ma nùù-ndà", cachá'. ⁵⁶ Pues sàhà ñà-ìá cuàchi nèhivì, ñà-yúcán nduá dayúhì xii-né na xíhì-nè. Vàchi nacua fuerte iá castigu cachì ley ìi, ducán fuerte icúmí coo stná tnùndoho nìhì-né sàhà cuàchi nì quida-ne. ⁵⁷ Doco nùù ndohó, còó, vàchi ansivéhé Dios, vátùni cundee-nda nùù nsidaájàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

⁵⁸ Ñàyùcànduá, iin-ni xiñuhu-ñá nacuahandee ini-nsiá, ñani màní. Iin-ni nì cúníhnú vaha inì-nsia Stoho-ndà Señor, te quida stná-nsiá cuàhà obra ndiaha xí-yá, vàchi ináhá-ndá, màdì úún-ní quee ñà-xinúcuáchì-ndá nùù-yá.

16

Nansa nì xicàn Pablo nùù nècuàchì ñuu Corinto ñà-datacá-nè cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi cuàhìn càhìn xii-nsiá sàhà nansa quida tnaha-nda cooperar ñà-chindee-nda dava ga nèhivì xí Dios. Cunaha-nsiá, nacua nì cachì xii nèhivì xí-yá ndoó ladu Galacia, ducán cuní quida stná mii-nsiá. ² Cada quivì domingu xiñuhu tavà cuàán iin iin-nsia iyuhu ñà-nduá sàni quida-nsia ganar, dandu quivì sàì ndé ndoó-nsiá, có-nduú gá ñà-càcàn gà-nsiá dìhùn. ³ Te nú sàni sàì, dandu icúmí stná-nsiá nacàxin-nsia iin ùi nèhivì techuín cùhùn ñuu Jerusalén ñà-cunihi-ne tnùmanì xii-nsiá cùhùn. Te icúmí tiaa stnáì iin carta cunihi-ne cùhùn ñà-nduá iin chuun vaha. ⁴ Te nú tuxí inì vátùni cùhùn stnáì, dandu cutnáhì xii nècuàchì mà cùhùn-nsì.

Nansa nihnú ini Pablo cacauu ga-nè ñuu te ñuu

⁵ Yùhù nihnú inì quihin ichì cùhìn ladu Macedonia. Te nú sàni yàhi ladu yucán, dandu icúmí sàa stnáì ndé ndoó mii-nsiá ñuu Corinto jaàn. ⁶ Te vihini coo chíí xii-nsiá jaàn cahín, dècuèndè vihini coi inii tiempu vixin, dandu después chindee-nsiá yùhù cùhìn chicá nùù-xí ndé icúmí cùhìn. ⁷ Vàchi có-cuní yàha uin ndé ndoó-nsiá; có-cuní casàhú uin xii-nsiá. Cahnú gà Dios siquiera iyuhu tiempu cuní coi cutnahí xii-nsiá. ⁸ Doco vichi cuàhìn coi ñuu Éfeso yohó dècuèndè nacava vicò Pentecostés; ⁹ vàchi ñuu yohó, ndiaha gá-sàni nuna ñuhiví nduá, vàchi sà-ìá cuàhà chuun xi mii-yá quida-nsi, mate ndoó cuàhà stná ana xidà inì-xi.

¹⁰ Nú ni sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, quidañuhu-nsiánè sàhà ñà-ni còó-né contentu na iá-nè jaàn, vàchi iin-ni quidá stná-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, nahi yùhù.

¹¹ Ñàyùcànduá, màsà cáhìchì inì-nsianè. Te chindee-nsiánè na naquihin-ne ichì ndixi-ne ndé ié', vàchi ndiatuí-nè nsiaa-nè xì compañeru-nè.

¹² Daaní, ñani-ndà Apolos, cuàhà gá nì sacundahví` nùù-né áma cútnáhâ-né xì compañeru-nsi sàà-nè ndé ndoó-nsiá. Doco có-íá-nè dispuestu cùhùn-nè vichi-ni. Ndè iin quivì chicá cusaa-ne, dandu sàà-nè.

Nansa nì cachi Pablo nì casàhú-nè xì nsidaa nèhivì xí Dios ndoó ñuu Corinto

¹³ Cundoo tùha-nsia (ñà-màsà dándáhvì nèhivì-nsiá). Iin-ni cunindisá vàha-nsia, te cunihnu fuerte ini-nsiá, te nacuahandee stná ini-nsiá. ¹⁴ Nsidanicuú chuun icúmí-nsiá xì ñanìtnaha-nsia, màsà nándodó-nsiá cuu manì stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

¹⁵ Ináhâ-nsiá sàhà Estéfanos xì nsidaa nèhivì vehe-ne, ñà-xínduu-ne nèhivì primeru nì xinindisa-xi mii-yá jaàn ladu Acaya. Te ináhâ stná-nsiá ñà-cuàhà guá voluntad icúmí-nè chindee-né nsidaa nèhivì xí Dios, ñàni. ¹⁶ Ñàyùcànduá, cuní` quidañuhu stná-nsiánè xì nsidaa stná ana nihnú inì-xi nahi mii-né, xì nsidaa gá stná nècuàchì xinúcuáchì nùù-yá, te chindéé sàhà chuun nsiha, cuní` quidañuhu víi-nsiánè.

¹⁷ Nì cudiì gá inì na ní quesaa Estéfanos xì Fortunato xì Acaico, vàchi mate mànicùì quixi mii-nsiá, doco siquiera mii-né nì quesaa-nè, te sàhájàn sà-íé` contentu. ¹⁸ Sàni nacuahandee ini-nè anímè, te divì ducání tùha stná-nè quida-ne xì mii-nsiá, ináhî. Ñàyùcànduá, xiñuhu quidañuhu víi-nsiánè, mii-né xì nsidaa gá stná nèhivì nahi mii-né.

¹⁹ Nsidaa nèhivì natáca càhvì xì Dios ladu Asia yohó, casàhú-nè xì-nsiá. Te casàhú stná Aquila, xì Priscila, xì nsidaa gá stná nèhivì natáca vehe-ne; cuàhà gá (cudî ini-nè) ñà-ndoó-nsiá ladu xi mii-yá. ²⁰ Nsidanicuú nèhivì xí-yá (ladu yohó), casàhú-nè xì-nsiá. Te mii-nsiá, nacasàhú stnahá víi stná-nsiá ñà-ndùú-nsiá nèhivì ìì xí-yá.

²¹ Ndahà yùhù Pablo tiaí palabra yohó, te casàhú stnàì xì nsidaa-nsiá. ²² Nú iá ana có-cúú ini-xi sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dandu ni sàà-nè ndañuhu-né nùù-yá. Te vichi cachí-ndà xì-yá: “Naxicocuîin-ní cuní-nsi, Stoho-nsi Señor”.

²³ Nì cúcúmí víhí-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. ²⁴ Te cuní` nsinuu inì-nsia nansa cuú inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni xínduu-nda nèhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nìhì chuun ìi nùu Jesucristu, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnáhá stnáì xì ñani-ndà Timoteo, te cásàhú-nsì xì mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xì Dios ñuu Corinto jaàn, te cásàhú stná-nsì xì nsidaa gá nèhivì xì mii-yá ndoó inicutu ladu Acaya yucán. ² Nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndà Jesucristu nì quixí cuáhà gracia sàhà-nsiá, te nì yáha vàha-nsia nicanicuahàn quida-ya.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà ñà-nchícùn-nè Jesús

³ ¡Ansivéhé cahnú Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá! Te Yua ndohó nduí stná-yà, te cuáhà gá cuhí ini-yàndó, te nácuàhandee stná ini-yàndó, vàchi cahvi-ndayá. ⁴ Te nácuàha-yàndó valor na hora yáha-nda tnùndoho. Ducán dandu vátùni nacuaàhandee stná ini-nda compañeru-nda quìvì yáha stná-nè tnùndoho, vàchi sàhà-ñá sàni chindee-yá ndohó, ñàyùcànduá vátùni chindee stná-nda ñanitnaha-nda. ⁵ Ñà-ndáà nduá, ndohó cuáhà-nda na yáha-nda tnùndoho na ian nì yáha stná Cristu, doco cunaha-nsiá, ndiaha gá nácuàha stná-yàndó valor sàhámà. ⁶ Ñàyùcànduá, nú ndohó nsiùhù, dandu sàhà-ñá nìhì stná mii-nsiá ndufuérté anima-nsiá, te càcu-nsia nduájàn. Daaní, divi ducánì stná, nú sàni nacuaàhandee ini Dios anima nsiùhù, divini nduú stná mà sàhà-ñá nacuaàhandee stná ini-nsì mii-nsiá. Dandu vátùni nìhì stná-nsiá quidandee víi ini-nsia na hora ndohó-nsiá nahi nsiùhù. ⁷ Ñàyùcànduá, ináhá váha-nsi, nú icúmì-nsià ndoho-nsia nahi nsiùhù, dandu icúmì quee viámà sàhà-nsiá, vàchi ndiaha gá icúmì-yà nacuaàhandee stná ini-yà mii-nsiá nacua quidá-yá xì nsiùhù.

⁸ Ñánì, cunì-nsì cundaà ini-nsià nansa nì yáha-nsi ladu Asia, cuáhà tnùndoho nì xini-nsì yucán. Mà cundéé ini-nsì nì cahan-nsí, cuàhàn-nsì cui dahuun-nsi nì tuxi-nsi, ⁹ te sàni sahnde ini-nsì sàhà vida xi-nsi. Doco ducán nì cuu xi-nsí sàhà ñà-nì cundáà ini-nsì màsà cáhvi-nsí xì mii-nsi; cuisì Dios nì cahvi xi-nda, vàchi mii-yá, mà úhì danátíacú stná-yàndó mate sàni xìhì-nda. ¹⁰ Te ñà-ndáà nduá, divi mii-yá nì dàcácu-ya nsiùhù nùu peligru cahnu-ma na cuàhàn-nsì cui-nsì nì cùí, te (ansivéhé gâ-yà), vàchi dècuèndè quìvì vichì dacácu ìi-yà nsiùhù. Te xiníndísâ-nsí ñà-dècuèndè stná tnaa idá icúmì-yà quida-ya ducán, ¹¹ nú iin-ni chindéé stná mii-nsiá xicàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsí. Daaní, nú ducán xicàn tàhvi cuáhà nèhivì sàhà-nsí, dandu cuáhà gá stná nèhivì icúmì naquimanì xì-yà sàhà-ñá ndiaha guá quidá-yà sàhà-nda.

Nansa nì cachi Pablo ñà-nduú-nè nècuàchì seguru, có-dàndàhvì-nè nèhivì

¹² Cunaha-nsiá, cuáhà gá cudì ini-nsì ñà-ináhá-nsí víi gá quidá-nsí ñuhivì yohó. Có-dàndàhvì-nsì nì-iin nèhivì, vàchi cuisì ichì mii-yá indéhe-nsí. Te na ní sandoo-nsi ñuu-nsiá yucán, chicá más nì sàhandee ini-nsì quida víi-nsí ducán. Cónì dátíáà uun-nsi nduú-nsí nècuàchì nchichí guá, na quidá dava nèhivì ñuhivì. Còó, cuisì gracia xì Dios nì chindee xi-nsí. ¹³ Te carta tiaá-nsí nùu-nsiá, (còò nì-iin palabra ndóo dèhé nùá), vátùni cahvi-nsiá, te mà úhì cundaà ini-nsià ñà-nduá cachá. Vàchi cunaha-nsiá, yùhù cuní nì sàà-nsià mànihì váha inì-nsia. ¹⁴ (Ináhí), algu sàcuàhàn-nsià cundaà ini-nsià vichì, doco cumánì vá. (Te nú sàni sàà-nsià nì cundaà váha ndisa ini-nsià), dandu quìvì naxicocuìn Stoho-nda Jesucristu, icúmì-nsià cudì ini-nsià sàhà-nsí, te cudì stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá.

¹⁵⁻¹⁶ Pues sàhà-ñá ináhá váhi nsidaájàn, ñàyùcànduá nì nacani inì sàì ndé ndoó-nsiá nì cùí. Te sàhà-ñá cui nihitáhvi váha-nsia, ñàyùcànduá ùì xichì nàcòtì mii-nsiá nì cahín. Primeru yàhi ndé ndoó-nsiá na cùhìn ladu Macedonia; dandu nayàha tui na ndixi nì cahín. Te después, nú sàni chindee-nsiá yùhù, dandu naquihin ichì cùhìn ladu Judea nì

cui. ¹⁷ Doco (ñà-cóni sái), màdì ñà-cóni nácání sahnú inì nduá. Còó, vàchi màdlá nansa nì nì cui nacání inì; nì có-nácání inì na iin nèhivì còò Dios ini anima-xi. Vàchi nú ducán nì cundúí, dandu “jaan” cachì vichi, te después “còó”. ¹⁸ Doco ináhá Dios (cóni dàamá-nsí palabra nì cachì-nsì xì-nsiá daa) na ian dajuùn-nsì vichi, te después “còó” cachí-nsì. Còó. ¹⁹ Yùhù xì Silvano xì Timoteo, palabra sàhà Dèhemanì Dios Jesucristu nduá nì càhàn-nsì xì-nsiá daa. Te mii-yá, mà nunca (dandahví-yà nèhivì), te cachì-yà: “Jaan, (iá consuelu”, dandu después), còó. Vàchi nú “jaan” cachí-yà, dandu divi ñà-ndácuìsì nduá. ²⁰ Vàchi nsidaa ñà-nduá sàni quida Dios comprometer, seguru icúmíâ cuu ndisa quida Cristu. Ñà-jaàn nduá dìsàhà-xí ndácùcahan-nda quivì Jesucristu na naquímànì-ndà Dios, te cachí-ndà xì-yá amén. ²¹ Te divi Dios nduú ana nàcuàhandee ini xì-ndà ñà-cunchicùn vii-ndà Cristu, te sàni dàhù stnà-yà sàxinítnùnì-ndà. ²² Te ducán iá stnà na ian nì dùcùn seña xi-ya anima-ndà; te nì sàhatahvì stnà-yàndó Espíritu Ìì xì-yá ñà-coo Yà-ìì mà ini anima-ndà, te cunaha-nsiá, cui sè tñumànì primeru nduú yà-jaàn, vachì chicá más icúmí-ndà nìhitàhvì-ndà después.

Ñà-nduá dìsàhà-xí cóni sàá Pablo ñuu Corinto

²³ Cunaha-nsiá, cui sè sàhà-ñá có-cuní càhàn ndeí xì-nsiá, ñàyùcànduá dìsàhà-xí tàñáha ga sàa tui ñuu-nsiá jaàn. Ináhá Dios ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, te nú dandahví, dandu nì cui chicá vaha. ²⁴ Doco màsà cúníhnú ini-nsiá ñà-cuní-nsì dandacú-nsì nùù-nsiá sàhà ñà-nduá xiníndisà-nsiá. Còó, vachì sàni xiníndisà ví-nsiá. Cui sè cuní-nsì chindee-nsì mii-nsiá ñà-chicá contentu nì cundóó-nsiá.

2

¹ Ñàyùcànduá, yùhù nì cachì ini anímè, mà cùhìn visita ndé ndoó-nsiá nú puru tñùnsì ini cundua. ² Vachì nú nì nàcùndoo-nsia tñùnsì ini quide, dandu mà sái cudìi gá inì, vachì divi mii-nsiá nduú ana cuní cudìi inì sàhà-xí. ³ Ñàyùcànduá, nì tiai iin carta nùù-nsiá còtó sàni ndé ndoó-nsiá, te cui sè cuhuun inì sàhà-nsiá mate ñà-cudìi inì sàhà-nsiá nduá cuní. Ducán cachí, vachì tuxí inì ñà-nduá cudí inì yùhù sàhà-xí, divi nduú ñà-cudí stnà ini mii-nsiá sàhà-xí.

⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì nacani inì na ní tiai carta mà; cuàhà gá nì dàndòhí mií, ndè nì sacui. Doco màdì sàhà-ñá cuní dacúhúun inì mii-nsiá nduá nì tiaiàmà; còó, cui sè sàhà-ñá nì cundàà ini-nsiá ñà-cuàhà gá cuú inì sàhà-nsiá.

Xiñuhu cuicahnú ini-ndà sàhà iin nècuàchì nì quida xì cuàchi nú sàni cuu-ne arrepentir

⁵ Nú iá iin-nsia nì cuhuun ini dava-nda sàhà-xí, pues màdì yùhù nduú ana nìsa icumì guá tñùnsì ini jaàn. Còó, mii stnà-nsiá nìsa icumì xi ñà-jaàn, siquiera iyuhá. “Iyuhá”, cachí, sàhà màsà quidá cuàhà güé-ñà. ⁶ Doco vichi, sà-íá; còó gá necesidad càhàn duchì gá ini-nsiá xì nècuàchì nì quida falta mà nacua nì càhàn-nsiá xì-né na ní nataca-nsiá daa. ⁷ Vichi xiñuhu cuicahnú ini-nsia sàhà-né, te nàcuàhandee ini-nsiànè sàhà màsà cóo-né cuàhà tñùnsì ini, te cundeámà nùù-né. ⁸ Ñàyùcànduá, sacúndahví nùù-nsiá ñà-càhàn vii-nsiá xì-né vichi, te cachì-nsiá xì-né ñà-cuú ndisa ini-nsia sàhà-né. ⁹ Cunaha-nsiá, na ní tiai carta mà nùù-nsiá daa, divi sàhà-ñá cundaà inì a cúnínì-nsiá, á cóo nì sandua. ¹⁰ Ñàyùcànduá, nú xicáhnú ini mii-nsiá sàhà falta xi iin nèhivì, dandu ducánì quidá stnà yùhù. Te nú iá ndisa ñà-nduá xiñuhu cuicahnú inì sàhà-xí, dandu quideà. Vachì sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te indéhe Cristu; ináhá-yà (nansa quida-nda). Pues xiñuhu cuicahnú tnahá ini-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá ¹¹ màsà níhìndèè ñà-malu dacà-síndò, vachì ináhá-ndà, màña cuàhà ndisa-sì.

Sàhà Jesucristu icúmí-ndà cundee-nda nùù nsidaa tñùndohò, xì sàhà nsidaa cuàchi

¹² Na ní quesà ñuu Troas ñà-cachitnùhi palabra ìì xì Cristu, dandu nì cundaà inì iá ndisa nansa quide cuàhà chuun xi Stoho-ndà Señor (ñuu yucán) nì cui. ¹³ Doco cóni cui coi contentu yucán, vachì còò ñani-ndà Tito nì ndácùhin. Ñàyùcànduá, nì ndaquìndèi xì nècuàchì ñuu mà, te nì quihin tui ichì vaxi ladu Macedonia yohó. ¹⁴ Doco ansivéhé

Dios, vâchi nicanicuahàn chindéé Jesucristu ndohó, vâtùni cundee-nda nùù nsidanicuú tnùndoho. Te chindéé stná-yàndó na cachítñùhu-nda palabra ìi xí-yá inicutu sàhà-ñá cundaà ini nèhivì nansa iá ichì-yá, dandu na ian inicutu xítia ìin dico tnami nduá. ¹⁵ Vâchi nsiùhù, (na cachítñùhu-nsi palabra) sàhà Cristu, dandu na ian xítia ìin dico ndiaha nduá, te na ian sahán tnamiá nùù Dios, (vâchi cudî ini-yà sàhà-ñá). Te nèhivì ñuhiví, na ian sahán stná dico palabra mà nùù-né, ni cùndúú-né nècuàchì càcu anima-xi, te ò nècuàchì ndañúhú anima-xi. ¹⁶ Nèhivì ndañúhú anima-xi, có-cudî ini-nè palabra mà, vâchi nahi dico nsì nduá nùù-né, te yúhî-nè cui-nè quida. Doco nècuàchì icúmí càcu anima-xi, còó, na ian tnami gá palabra mà nùù-né, vâchi sàhámà vâtùni ñihî-né vida ndiaha. Pues sàhà nsidaájàn, cuisì nèhivì vâha ndisa xiñuhu (cachitñùhu xi palabra mà). ¹⁷ Ñàyùcànduá nsiùhù, có-quidá-nsí na quidá cuàhà nèhivì, quidá ndevàha-ne xì palabra ìi mà. Còó; có-dàndàhvî-nsì ni-ìin nèhivì. Mii-yá ináhá-yâ nansa quidá-nsí, cachí ndàà-nsì xì-né nacua ni cachi-yà xì nsiùhù, càhàn viì-nsí xì-né, vâchi nèhivì xí Cristu nduú-nsí.

3

Nansa iá tratu saa ni saquin Dios xì nèhivì

¹ Ñà-jaàn cachí-nsì xì-nsiá, doco màdì-ñá ndaníhî-nsí tnùñuhu xí mii-nsí nduú túá. Ni còó stná necesidad cunihi-nsi ìin tutu nduú recomendación na sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, ni còó stná necesidad càcàn-nsì ìin tutu nùù-nsiá (ñà-cunihi-nsi cùhùn inga ñuu), mate ducán quidá dava nèhivì. ² Vâchi divi mii-nsiá nduú-nsiá nahi tutu (quidá-xì nsiùhù recomendar), vâchi mà úhì cundehè nèhivì (ñà-quidá víi-nsiá), te cundaà ini-nè (ñà-ndàà nduá cachí-nsì). Na ìin carta xínduu-nsia, cachí, te na ian itándiaa palabra xan ini anima-nsì, ducán nduá. ³ Na ìin carta nì tiaa mii Cristu nduú-nsiá, vâchi (na ní cachitñùhu-nsi palabra ìi xì-nsiá), dandu na ian nì dásàà-nsì carta mà nì sandua. Doco màdì tinta nì tiaa Cristu carta mà. Còó, sàhà Espíritu ìi xí mii-yá iá nicanicuahàn, ducán nì tiaa-ya ini anima-nsiá, màdì ìcà ìin yùù chipála.

⁴ Ináhá-nsí ñà-ndàà nduá cachí-nsì yohó, vâchi cundéé ini-nsì Dios sàhà-ñá xiníndísâ-nsí Cristu. ⁵ Doco có-tùxí ini-nsì vâtùni sàà mii-ní nsiùhù ñà-quida viì-nsí chuun yohó. Còó, cuisì nú chindée Dios nsiùhù, dandu vâtùni sàà-nsì quida-nsi chuun (xi-ya). ⁶ Ñàyùcànduá, sàhà mii-yá vâtùni cachitñùhu viì-nsí xì nèhivì nansa iá ley saa xí-yá. Te ley mà, có-nduá palabra nì tiaa uun-ni; còó, palabra nì taxi Espíritu ìi xí-yá nduá. Vâchi nú letra uun ni cùnduá, dandu cuisì cuàhàn cachàmà xì-ndà ñà-cui-ndà; doco tucu quidá Espíritu ìi; puru vida ndiaha sàha-ya.

⁷⁻⁸ Ñà-ndàà nduá, ndiaha gá ñisa ìa ley sàhà mate ìcà yùù chipála nì sàcùitandiaà. Vâchi (na ní ñihî Moisés ley mà), nì nanchiì ndiaha nùù-né, te sàhà ñà-yúcàn mànicùí gá cundehè nèhivì Israel nùù-né. Doco inga ìin ratu gá, dandu có-nchìí gá mà. Ñàyùcànduá, nú ni cachí-ndà ndiaha gá ñisa ìa ley primeru mà, te cutu ñà-sàà-ndà cui-ndà cachá, dandu chicá nàhà xicà ndiaha gá iá (palabra cachí) Espíritu ìi. ⁹ Cunaha-nsiá, sàhà ley sàhà ma vâtùni nì cundaà ini-ndà iá castigu sàhà cuàchi-nda. Doco nú ni cachí-ndà ndiaha gá nì ìa na ní quesaa ley mà, dandu chicá más ndiaha palabra saa cachítñùhu xi-nda nansa ndee vâha-nda nùù-yá. ¹⁰ Te vichi, sàhà-ñá yáha ga nsiha palabra saa ma, ñàyùcànduá có-quidá gá-ndà cuenta nsiha gá ley primeru mà. ¹¹ Doco nú ni cachí-ndà ley ndiaha nduú ley sàhà ma, te cóni ìa naha cuàhà, dandu vihi gá ndiaha ndisa iá palabra saa, vâchi nicanicuahàn icúmîa coa.

¹² Te vichi, sàhà-ñá ináhá-ndà iá tnùndé ini ndiaha xi-nda ma, ñàyùcànduá có-yúhî-nsì càhàn vate-nsí xì nèhivì. ¹³ Có-quidá-nsí na ian nì quida Moisés, nì chidàhvî-ne nùù-né xì ìin sìcoto sàhà màsà cúnì nècuàchì (raza-nè) Israel na cueé-ni cueé-ni ndàhvà ñà-tnùù ndiaha nùù-né. ¹⁴ (Te seña nduámà) ñà-còni cùndàà vâha ini nècuàchì Israel yucàn. Te dècuèndè stná tiempu vichi, ducán iá na ian idàhvî sàxínítnùní-nè ìin sìcoto, ñàyùcànduá

có-sàa-nè cundaà ini-nè na iníni-né cahví nêhiví tutu xi ley sàhana. Cuisi-ní nú ni quíhvi-ne ichì Cristu, dandísá, vátuni sàa-nè cundaà ini-nè. ¹⁵ Te dècuèndè stná vichi, na cahví-né (tutu nì tiaa) Moisés mà, ducán iá na ian ídàhvi ì sàxínitnùnínè, (cò-cùndáà ini-nè). ¹⁶ Doco nú ni quíhvi-ne ichì Stoho-ndà Señor, dandísá cuxio ñà-dàdáhvi xi sàxínitnùnínè-mà, te claru mànihì ini-nè. ¹⁷ Vàchi Stoho-ndà Señor, divi Espíritu ì nduú-yá, te ndéni nì cui nì coó Espíritu ì xí-yá, yucán ndisa nuná ñuhiví ì xí-yá nùù-ndà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, ndohó, sàni cundaà ini-ndà, có-ídàhvi ga nùù-ndà (nahi Moisés), còó. Te ñà-ndiaha guá sàni nàcòo anima-ndà nì quida-ya, ñàyùcànduá, queámà na ian nduu-nda iin yùtátá nchií ndiaha quidá iin luz. Te cueé-ni cueé-ni dáma stná-ndà dècuèndè sàa-ndà coo ndiaha-nda nahi mii-yá. Pues divi ñà-jaàn nduá quidá-yá xì-ndà, vachi Espíritu ì nduú-yá.

4

¹ Sàhà gracia xi Dios nì nìhítàhvi-nsí chuun ndiaha quidá-nsí; ñàyùcànduá, có-cùhúún ini-nsí. ² Mà túha-nsi quida dèhé-nsi nì-iin chuun chicuéhè, nì mà túha-nsi dandahví-nsi nêhiví; te mà túha stná-nsi dama-nsi palabra ì xí-yá. Còó, puru ñà-ndácuisi nduá cachítñuhu vate-nsí xì-né. Mà úhì cundehè-néndò, te cachi-nè a quidá víi-nsí á coó. Te mii-yá, indéhe stná-yà nansa quidá-nsí. ³ Te nú cachítñuhu-nsi razón ndiaha xí-yá, te có-sàa nêhiví cundaà vaha ini-nè, pues ¿ndiá dísàhà-xí nduámà? Divi sàhà-ñà nchícùn-nè ichì ndé cuàhàn-nè ndañuhu-né. ⁴ Vachi quisì cahvi guá nêhiví ñuhiví yohó, sàni dàcuáá-si anima nêhiví có-xíníndísà sàhà ñà-màsà dátñùù ndiaha Dios sàxínitnùnínè; ñàyùcànduá mà cùì cundaà ini-nè razón vaha sàhà Cristu, mate ndiaha gá-yà, te mimíí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, na cachítñuhu-nsi palabra ì, màdì sàhà mii-nsí cáhàn-nsi. Còó, sàhà Stoho-ndà Jesucristu cáhàn-nsi, te cuisì cachi-nsi sàhà nsiùhù ñà-nduú-nsí nêhiví xinúcuáchí nùù mii-nsiá, vachi ináhà-nsí (màni cuàhà-nsiá) nùù-yá.

⁶ (Vichi cuní nsinuu ini-nsià nansa nì cuu sàhana) na nisa iin tnuu inicutu ñuhiví, te nì cachi Dios: “Nì coó luz”, te nì sàcòo. Pues ducán nì quida stná-yà xì ndohó, nì dàtnùù-yà ini anima-ndà, dandu nì cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te divi sàhàjàn na ian nchií ndiaha stná nùù Jesucristu.

Iin-ni nì cúníhnu vaha ini-ndà Jesucristu nicanicuahàn

⁷ Ndisa ndudu ì xí mii-yá nduá sàni nìhítàhvi-ndà vichi, te nahi ñà-cuicà-ndà nduú stná mà. Doco có-cùní cachà-mà ñà-càhnú gá poder icúmí ndohó, còó. Vachi cuisì na iin quidi ñuhù ndé ñuhú ndudu ì mà nduu-nda. Ñàyùcànduá nàhà xicà poder ndiaha xí mii-yá nduájàn. ⁸ Sahájàn, nsiùhù, có-cùhúún ini-nsi, mate yáha-nsi cuàhà tnùndoho, te nacání cuàhà ini-nsi dava xichi, doco siempre iá nansa càcu-nsi. ⁹ Quini quidá nêhiví xì-nsí, doco có-nàcòó nihni Dios nsiùhù. Sahní cuii-nè nsiùhù, doco mà cùì sàa-nè dandáñúhú dahuun-ne nsiùhù. ¹⁰ Na xicánúú-nsí ñuhiví yohó, siempre nihnú ini-nsi vihini cui-nsi nahi nì xihì stná Stoho-ndà Jesús. Doco nú ducán nihnú ini-nsi, dandu sàhàmà vátuni cundaà stná ini nêhiví ñà-itiácú stná-yà, te chindéé-yàndò. ¹¹ Doco na ndoó ìi-nsí ñuhiví, nicanicuahàn ndoó-nsí tixi peligrú cui-nsi sàhà-yá sàhà-ñà cundaà ini nêhiví ñà-divi vida ndiaha xí-yá nduá icúmí-ndà, mate siempre iá peligrú cui-nsi. ¹² Ñàyùcànduá, nicanicuahàn ducán iá xì nsiùhù na ian cuàhàn-nsi cui-nsi, doco sàhà ñà-jaàn vátuni nihì mii-nsiá nansa cutiacu-nsià vida ndiaha xí-yá.

¹³ Nùù tutu ì dohó nì tiaa iin nêhiví: “Yùhù xiníndísê mii-yá, ñàyùcànduá, nì cachi ñà-nduá nì cachi”. Pues nsiùhù, divi ducán nihnú stná ini-nsi mii-yá nahi nècuàchì yucán, te sàhàjàn cáhàn vate stná-nsi palabra xi-ya. ¹⁴ Te nsinúú ini-nsi nansa nì quida Yua-nda Dios, nì dànátíácú-yà Stoho-ndà Jesús. Ñàyùcànduá, divi ducán icúmí-yà quida stná-yà xì ndohó, danátíácú stná-yàndò, dandu sàa nsidaa-nda nùù-yá. ¹⁵ Cunaha-nsiá,

nsidanicuú ñà-nduá yáha-nsi, sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te nú sàhámà chicá cuàhà nèhivì nìhì xì gracia xi-ya, dandu chicá cuàhà stná-nè naquimanì xì-yá sàhà-ñá nì quée gà más tnùñuhu xì-yá. ¹⁶ Ñàyùcànduá, có-cùhúún ini-nsi, vachi mate cueé-ni cueé-ni chicá cuítâ-nsi, doco anima-nsi, còó, vachi nsiquívì (chicá nácuàhandee ini-nsi) na ian ndusáá-nsi. ¹⁷ Ñà-ndáà nduá, ndoho-nda vichi, doco quida-nda cuenta na ian, sacù-ni nduá, te yàchì icúmíâ nsiha. Doco sàhà-ñá ndoho-nda vichi, cuàhà sàstnùhù ñà-ndiaha ñi xì-yá icúmí-ndá nìhìtáhvi-ndà después, te nicanicuahàn cundua. ¹⁸ Ñàyùcànduá, có-ndulócò gà-ndà sàhà ñà-nduá indéhe-nda ñuhiví yohó, cuisì (nihnú ini-ndà) sàhà ñà-tañáha ga sàà-ndà cuni-ndà. Vachi ñà-nduá tui indéhe-nda, ñà-yáha-ni nduá, doco (ñà-ndiaha ñi xì mii-yá), mate có-tuía cundehè-ndà, doco nicanicuahàn cunaha-ñá.

5

¹ Có-quidá nú ni sàà ndañuhu iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, vachi nahi vehe ndé ndoó toó-ní-ndá nduá. Doco ináhá-ndá nú sàni nsiha, dandu cucumi-nda inga iquicúñú-ndà iá ansivi, te na iin vehe saín-ndà cundua, vachi Dios icúmí quidavàha xán, màdì nèhivì, te nicanicuahàn icúmíâ cunahá. ² Doco tiempu vichi na ian sácàn ini-ndà, vachi yáha ga cuní-ndà nìhì-ndà iquicúñú saa iá ndè gloria mà. Vachi nahi vehe saa-nda cundua, te cunduu stná na ian màcùndixi-nda inga sìcoto saa. ³ Te ináhá-ndá, nú sàni nìhì-ndà iquicúñú saa ma, màdì uun-ni coo anima-nda na ian chaá; còó. ⁴ Doco mientras ndoó ñi-ndà xì iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, sácàn ini-ndà, có-cùú vaha ini-ndà; doco màdì sàhà-ñá cuní-ndà cuxio iquicúñú-ndà icúmí-ndá vichi nduájàn, còó; ñà-cuní-ndà naquihin-nda iquicúñú saa-nda nduá, dandu mà sàà gà-ndà cui-ndà, vachi vida ndiaha icúmí-ndá nìhì-ndà, te icúmíâmà cundee dahuan nù ñà-cui-ndà. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindée xì-ndá ñà-nìhìtáhvi-ndà ducán, vachi sàni sàhatahvi-yándô Espíritu ñi xì-yá, doco cuisì tnùmanì primeru nduú Yà-ìi mà.

⁶ Ñàyùcànduá nihnú ndée guâ ini-ndà vichi. Te ináhá stná-ndà ñà-mientras ndoó ñi-ndà cuerpu xi-nda, dandu tañáha ga cui cuni-ndà nù-yá. ⁷ Vachi na ndoo-nda ñuhiví yohó, cuisì nihnú vaha ini-ndà yá, màdiá xinínù-ndà yá. ⁸ Pues vichi nihnú ndee ndisa ini-ndà, cachí. Doco chicá cudì ini-ndà nú ni nácóó-ndá iquicúñú-ndà yohó, te cùhùn-nda cundoo-nda nù-yá. ⁹ Ñàyùcànduá disáhà-xì sáhandee ini-ndà, áma cudì ini-yá sàhà ñà-nduá quidà-ndà, a sea sàndòò-nda nù-yá, te ò tañáha ga sàà-ndà nù-yá. ¹⁰ Vachi nsidanicu-nda icúmí-ndá màcuíta-nda nù Stoho-nda Cristu, te cachi-yá xì-ndà nansa ndisa iá, a sàni quida vii-ndà ñuhiví yohó, ò á coó. Dandu cuàha-yándó ñà-nduá ndiá ìcà iin iin-nda nìhì-ndà. ¹¹ Ñàyùcànduá, nsiùhù, yúhì-nsi còtó mà ndóo ini-yá sàhà-nsí, te sàhámà càhàn-nsi xì nsidaa nèhiví áma (cúníndísâ stná-nèyà).

Vàha ndisa ni coó anima-nda, màdiá datiaá uun-nda quida vii-ndà

Ináhá vaha Dios nansa iá anima-nsi, te cahnú gá Dios ni cundáà vaha stná ini mii-nsiá nansa nihnú ini-nsi. ¹² Tucutu cachí-nsi xì-nsiá ducán, doco màdì ñà-cuní-nsi càhàn vii-nsí sàhà mii-nsí nduá, còó. Cuisì nandúcú-nsi nansa cui cudì inì-nsia sàhà-nsí, te ducán nìhì-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nù nècuàchì (xítñuhu xì-nsí), vachi nècuàchì mà, có-ndulócò-nè nú iá vaha anima-nda, á coó. Doco nú datiaá uun-nda quida vii-ndà, xì ñà-jaàn cudì ini-nè.

¹³ Te nú tuxí ini-nè loco-nsi, pues sàhà mii-yá nduá. Te nú ndisa nècuàchì nihnú ví inì-xi nduú-nsí, dandu divi sàhà-ñá vaha xi mii-nsiá nduú stná mà.

Nansa cui nàcùndoo vaha nèhivì nù Dios

¹⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga cuú ini Cristu sàhà nsidaa-nda, ñàyùcànduá icúmí-nsí quida-nsi ñà-nduá quidá-nsí. Vachi nì xìhì-yá sàhà-ndà, te mate imíndaa ana nì xìhì, doco cuenta xi nsidaa-nda nduámà. Ñàyùcànduá quidá stná-ndà cuenta na ian sàni xìhì stná nsidaa-nda. ¹⁵ Te nú sàni xìhì-yá sàhà nsidaa ndohó nècuàchì itíácú, dandu có-xìñùhù

gá-ndà cundoo uun-nda ñuhiví, te quida-nda cuisì ñà-cùdî ini mii-nda; còó. Cuisì mii-yá xiñuhu cunihnu ini-nda, vâchi mii-yá nì xihì sàhà-nda, te nì natiacu-yà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, vichi có-ndêníhí gá-nsì ni-iin nêhivì na ian ndeníhí stnahá nêhivì ñuhiví yohó. Còó. Mate antes dècuèndè stná Cristu nì sandenihí-nsi na quidá nêhivì ñuhiví yohó, doco vichi còó cá. ¹⁷ Sàhámà (cundáa ini-nda), nú ndoó ndisa-nda ladu xi Cristu, dandu nêhivì saa nduu-nda. Sàni yàha nsidaa ñà-nduá nìsa ìa antes, te vichi sàni ndusaa nsidanicuú iñàha nùù-nda.

¹⁸ Pues nsidaámà, cuisì ñà-nduá nì quida (Yua-nda) Dios sàhà-nda nduá. Ñàyùcànduá, vâtùni nì nàcùndoo vâha-nda xi-yá sàhà obra nì quida Jesucristu. Te nsiùhù, sàni nìhìtâhvi stná-nsi chuun ñà-càhàn-nsi xì nêhivì sàhà-ñà nàcùndoo vâha stná-nè xi-yá. ¹⁹ Ñàyùcànduá, dohó cachí-nsi xì-né, ñà-íá Yua-nda Dios anima Cristu (na ní xihì-yà nchìca cruz), te ducán nì nìhì-yá nansa nàcùndoo vâha nsidaa nêhivì ñuhiví nùù-yá, mà cútníí gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne. Daaní, nì sàha-ya nsiùhù chuun ñà-cachitnùhu-nsi xì nêhivì nansa vâtùni nàcùndoo vâha-ne xi-yá. ²⁰ Sàhà ñà-jaàn cuenta xi Cristu xicánúú-nsi càhàn-nsi xì nsidaa nêhivì. Doco (màdì ndisa nsiùhù càhàn), Dios nduú ana càhàn xì-né, na ian sacúndáhvî-yà nùù-né sàhà palabra xi-nsi. Ñàyùcànduá, càhàn-nsi cuenta xi Cristu, sacúndáhvî-nsi nùù-né, á ma nàcùndoo vâha-ne xì (Yua-nda) Dios. ²¹ Vâchi Dêhemaní-yá, còó ni-iin cuàchi nì quidá-yá, doco sàhà ndohó nì chitnùní ini Yuamání-yá ñà-nacuida-ya castigu xi-nda, na ian mii-yá nì quida-ya nsidaa falta xi-nda. Te divi sàhámà nú nchícùn-ndâyá, dandu ñà-sàni ndee vâha dahuun-nda nùù-yá nduá.

6

Quivì vichi nduú meru quivì nàcùndoo vâha-nda xi Dios

¹ Chuun ìi xí mii-yá nduá quidá-nsí, te cutnáhâ stná-yà xì-nsí nùá; ñàyùcànduá, sacúndáhvî-nsi nùù-nsiá ñà-màsà cùnduá uun-ni nì nìhìtâhvi-nsiá gracia xi-ya. ² Vâchi dohó cachí-yà nùù tutu ìi:

Meru tiempu vâha nì sandua na (ní sacundahví-nî) nùí, ñàyùcànduá nì inini, te nì indehè ndahví mii-ní. Nì chindeí mii-ní, vâchi meru quivì dacácuì nêhivì nì sandua.

Pues cunaha-nsiá, vichi vichi nduú meru quivì nìhì-nda gracia xi-ya; divi quivì vichi nduú meru quivì (cuní-yà) dacácu-yándó.

Nansa iá modo vù nì quida Pablo chuun ìi xí Jesús

³ Nsiùhù, quidá-nsí lucha ñà-màsà quidá-nsí nì-iñàha ñà-cuitnùhu nêhivì nsiùhù, vâchi có-cùní-nsi daquéè cuàchi-ne dîquì chuun ìi quidá-nsí. ⁴ Mate cuàhà iñàha yáha-nsi, doco cuní-nsi quida vù-nsi chuun, áma cùndáa ini nêhivì ñà-divi nùù Dios xinúcuáchi-nsí. Doco dava xichi cuàhà gá icúmí-nsí quidandee ini-nsi, te ndoho cuahà-nsí. Cuàhà vida yáha-nsi, xì cuàhà tnùndoho. ⁵ Dècuèndè sahní cuií-nè nsiùhù, te chicadí-nè nsiùhù; te dava xichi nacuídà stná-nè sàhà-nsí. Ùhì gá iá chuun quidá-nsí. Xicánúú-nsí desveladu, te xihì stná-nsi doco. ⁶ Doco quidá-nsí lucha ñà-màsà cóó ni-iin falta xi-nsi. Cuisì ñà-nduá ináhà-nsí (nùù Dios) nduá cachí-nsi xì nêhivì. Te quidándéè stná ini-nsi sàhà-né, viví-ni quidá-nsí xì-né. Te chindéè stná Espíritu ìi xí-yá nsiùhù sàhà ñà-nì cuú ndisa ini-nsi sàhà-né. ⁷ Puru ñà-nduú ñà-ndácuìsì xí Dios càhàn-nsi xì-né, te chindéè stná ndudu ìi xí-yá nsiùhù. Te ¿índù arma nihí-nsí? Cuisì ñà-quidá víi-nsí nacua cuní mii-yá, divi ñà-jaàn nduá chindéè-nsí mii-nsí, te quidá-nsí mii-nsí defender. ⁸ ò sea cañúhu-né nsiùhù, te ò cahíchì ini-nè nsiùhù, iin-ni quidá-nsí seguir chuun xi-nsi. Mate daquéè cuàchi-ne dîquì-nsí, te ò tavá-né tnùñuhu xí-nsí, có-quidá mà. Tnuhu-nsí cahan-né, doco có-quidá, vâchi micuísì ñà-nduú ñà-ndáa càhàn-nsi xì-né. ⁹ Te mate dava-ne nacuáa-né nsiùhù, doco cuàhà gá stná-nè ináhà vâha-ne nsiùhù. Cuàhà xichi cuàhàn-nsi cui-nsi nì cuí, doco itíacú ìi-nsí. Dandohó stná-nè nsiùhù, doco tãñáha ga nìhì-né cahni-né nsiùhù. ¹⁰ Mate iá nansa ndoó-nsí tnùnsí ini, doco nicanicuahàn ndoó stná-nsi contentu. Ndahví

yáha stná-nsí, doco divi sàhà nsiùhù níhì cuàhà nèhivì ñà-cuicà (ndiaha xí Dios). Còò ni-ĩñàha icúmí-nsí ñuhiví yohó, doco nsidanicuú ñàhà sàni ñihitáhvi-nsí cucumi-nsí.

¹¹ Mii-nsiá nècuàchì ñuu Corinto, claru sàni dàtúi nùu-nsiá nsidaa ñà-nduá nihnú ini. Sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá ñuhú ini anímè. ¹² Ñàyùcànduá, nùu yùhù, còò desconfianza, vàchi mànì cuàhà-nsiá nùí. Mii-nsiá nduú ana cuú desconfiar. Cuenta xi mii-nsiá nduájàn, màdì yùhù. ¹³ Na iin yua-nsiá, ducán cáhìn xì-nsiá vichi, te cachí xì-nsiá ñà-cuú ndisa ini sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-ducání ni quidá stná-nsiá xì yùhù.

Na iin vehe Dios nduu-nda

¹⁴ Màsà nácúatnáhá-ndá xí nèhivì có-xiníndísá-xí mii-yá, vàchi nahi yunta có-ndùdává queámà. ¿A ndísá vátùni nacuastrnahá ñà-íá vìi xì ñà-íá quini? Còó, ni mà cúí nacuastrnahá stná ñà-nchìí orá xì ñà-íin tnúú. ¹⁵ Ni mà cúí nacuatnahá stná Cristu xì ñà-malu Satanás. Stná iin nècuàchì xiníndísá, mà váha nacuatnahá-né xì iin nèhivì có-xiníndísá. ¹⁶ Te ò iin veheñùhu ìi xí Dios, ¿a váha cuita stná yùu yócò yucán? Còó. Pues cunaha-nsiá, nahi veheñùhu ìi ndé íá Dios vivu, ducán xínduu stná ndohó, vàchi dohó cachí-yà nùu tutu ìi:

Yùhù cuàhìn coi ndé ndoó-né, te cacanu stnái mahi-né, vàchi ana cahvi-né cundui, te mii-né, nèhivì xí cunduu-ne.

¹⁷ Ñàyùcànduá, dohó cachí stná-yà:

Quee cuaán-nsiá nùu nsidaa nèhivì (malu mà), màsà cúndóó gá-nsiá mahi-né. Ni màsà tníí-nsiá ni-iin ñà-siquini, dandu cudì ini sàhà-nsiá, ¹⁸ te cundui na iin yua-nsiá, te mii-nsiá cunduu-nsia nahi dèhi, cachí Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana icúmí xí nsidanicuú poder.

7

¹ Pues ducán sàni cachi-yà quida-ya xì-ndà, ñani mànì. Ñàyùcànduá, xiñuhu-ñá nacoo dahuun-nda nsidanicuú ñà-íá quini, a ducán nduá cuàchi quida-nda xi ndahàsàhà-ndà, te ò ñà-nduá quida-nda cuisì ini anima-ndà. Nsiquívi chicá más xiñuhu cunihnu ìi ndisa ini-ndà, te yuhí stná-ndà (còtó mà cudíi) ini-yà sàhà-ndà.

Nansa ni naxicocuin ini nècuàchì ñuu Corinto sàhà falta xi-ne

² Sacúndáhvî-nsí nùu-nsiá ñà-ní nácúníhnú váha ndisa ini-nsiá nsiùhù, vàchi cóni quidá quíní-nsí xì ni-iin-nsia; ni cóni dàtúcù-nsí ni-iin-nsia; ni cóni dandàhví stná-nsí ni-iin-nsia. ³ Doco màdiá daquéè cuàchi dìquì-nsiá nduá cachí xì-nsiá ducán. Còó, vàchi sàni cachì xì-nsiá ñà-mànì cuàhà-nsiá nùí, te nicanicuahàn nihnú ini mii-nsiá ini anímè, a ducán itíácú-ndà ñuhiví, te ò ní sàà-ndà cui-ndà. ⁴ Cuàhà gá confianza sà-icúmí xì-nsiá vichi, te cudíi gá ini sàhà modo nihnú ini-nsia, ñàyùcànduá, mate ní sái yàhi cuàhà tnùndoho, doco cudíi ini, vàchi sàni ndòo váha ini sàhà-nsiá, te contentu ié vichi.

⁵ Doco cunaha-nsiá, na ní quesaa-nsí ladu Macedonia yohó, mànicúí cundoo dadí-nsí. Cuàhà ñàhà sadí xì nùu-nsí, te cuàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsí, dècuèndè ini stná anima-nsí ní nacani cuahà ini-nsí. ⁶ Doco íá ana chindéé xí nècuàchì cuhúún ini-xi, divi mii-yá; ñàyùcànduá na ní ndacùhun tnahá-nsí xì Tito, cuàhà gá ní nacuañandee ini-nsí na ní xini-nsinè. ⁷ Te màdì cuisì sàhà-ñá ní quesaa nècuàchì mà ní cudíi ini-nsí; còó, vàchi sàhà stná ñà-ní cudíi guá ini mii-né sàhà-nsiá, ñàyùcànduá ndiaha gá ní ndòo ini-nsí. Vàchi ní nacani-ne xì-nsí ñà-cudíi ini-nsiá cuni-nsiá nsiùhù inga tu, te cuú cuàhà stná-nsiá sentir (sàhà ñà-nduá ní quida-nsia). Sànihnú váha ini-nsia nsiùhù, cachí-nè. Pues sàhà nsidaájàn chicá ní níhì yùhù ní ndudíi ini.

⁸ Cunaha-nsiá, mate ní sandoo-nsia tnùnsí ini ní quida tutu ní taii daa, doco có-íé' arrepentidu sàhámà vichi, mate antes ndisa, ní nacani ini nanduu gué' ní taiàmà cahín, vàchi (ní xiní) ní sàcùndoo-nsia tnùnsí ini, mate iyuhu-ní quívì. ⁹ Doco vichi sàni ndudíi tú ini. Doco màdì sàhà-ñá ní cuhuun ini-nsia nduájàn. Còó, divi sàhà-ñá ní níhì-nsiá ní

cuu-nsia arrepentir na ní nsihi nì cuhuun guá inì-nsia mà. Vàchi ñà-nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini mà, iin obra ndiaha xí Dios nì sandua, màdiá iin dañu nì quidá-nsí xì-nsiá. ¹⁰ Vàchi nú Dios nduú ana quidà-xì tnùnsí ini xi-nda, dandu vátùni sàà-ndà naxicocuñ inì-ndà, te nìhi-ndà càcu-nda. Te nú sàni càcu-nda, dandu mà nunca naxicocuñ gá ini-ndà sàhàjàn. Doco nú ndoo-nda tnùnsí ini nahi dava ga nèhivì ñuhivì, mà úhi cahniámándó. ¹¹ Doco mii-nsiá, sàhà-ñá Dios nì sàha xi-nsiá tnùnsí ini mà, (cuàhà gá ñà-vàha sàni quea nùù-nsiá). Vàchi nì quesaha-nsiá nacání sahnú inì-nsia sàhà ñà-nduá nì cuu, te nì cunsihi inì-nsiá cuxio dahuun falta mà nùù-nsiá. Cóni ndóo ga inì-nsia sàhà chuun quini ma, dècuèndè nì yùhí stná-nsiá. Dispuestu nì ndòo-nsia naquida vii tú-nsiá, te ndundaà vaha sàhà chuun ma. Dandu nì nsinuu stná inì-nsia yùhù. Pues vichi sàni cundaà inì nì quida-nsia, sà-íá vii anima-nsiá. ¹² Na ní tiaí carta mà, màdi cuisì sàhà nèhivì nì quida xi falta mà nì tiaí. Nì màdi cuisì sàhà stná nèhivì nì ndoho sàhà falta mà; còó. Nì tiaí sàhà ñà-nì sàà-nsiá mànihi váha inì-nsia ñà-cuú ndisa ini-nsi sàhà-nsiá, nacua ináhá mii-yá. ¹³ Te vichi sàhà-ñá sàni cundaà vaha inì-nsia ñà-ducán nduá, ñàyùcànduá sàni ndòo vaha inì. Te chicá más nì cudii stná inì na ní xinì ñà-contentu guá nì ndòo stná Tito sàhà-nsiá, vachi yáha ga nì cudii ini-nè nì quida-nsia. ¹⁴ Te divi nacua nì cachì xì-né antes ñà-ináhí, icúmí-nsiá quida vii-nsiá, (pues ducán nì cuu ndisa). Ñàyùcànduá, có-cucáhán nùí nì cachì ducán. Vàchi nacua nì cachì xì-né, ducán nì xini-nè ñà-ndáa nduá nacua iá ndàa nsidaa palabra (ii) nì cachì xì-nsiá antes. ¹⁵ Te mii-nsiá, chicá màni stná-nsiá nùù-né vichi, vachi cudii ini-nè na nsinúú ini-nè nansa nì quida-nsia, vachi nì quidañuhu-nsiánè na ní sàà-nè yucán, te nì inini vii-nsiánè dècuèndè nì quidi stná-nsiá nì yùhí guá-nsiá. ¹⁶ Ñàyùcànduá, yùhù cudii inì vichi, vachi ináhá vahi vátùni cahvi xì-nsiá (ñà-quida vii-nsiá).

8

Xiñuhu chindee tnaha-nda quivì iá necesidad xì ñanìtnaha-nda

¹ Ñàni, cuàhìn nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá gracia sàni quida Dios xì nèhivì xí-yá ndoó ladu Macedonia. ² Vàchi mate cuàhà gá tnùndoho yáha-ne, doco contentu ndoó-né. Te mate ndahví gà-nè, doco nì cudii ini-nè, (nì quida stná-nè cooperar), ñàyùcànduá, cuàhà gá ñà-nduá nì taca. ³ Vaha ga voluntad icúmí-nè, ináhí, vachi nì sàha-ne ñà-nduá sàà-nè quida-ne; còó, dècuèndè más ñà-nduá sàà-nè quida-ne nì sàha-ne, mate ndahví dahuun-ne. ⁴ Doco nì sacundahví-nè nùù-nsí, áma cuáha-nsi quida stná-nè cooperar chindee stná-nè nècuàchì (ndahví) nchícùn stná xì Yua-nda Dios. ⁵ Te divi ducán nì quida-ne. Te más gà nì quida-ne nùù ñà-nduá nì tuxi ini-nsi cuàhàn-nè quida-ne, vachi primeru nì dáyáha-ne mii-né ndahà Stoho-ndà Señor, dandu después nì ndòo stná-nè cunini-ne ñà-nduá cachi nsiùhù según nansa cuni stná mii-yá.

⁶ Pues sàhà nsidaámà sàni cachi stná-nsi xì Tito ñà-nì cáhàn-nè xì mii-nsiá, áma quidá màni stná-nsiá, te cuacatnahá nsihi cooperación xi-nsia, vachi divi nècuàchì mà nduú ana (nì cáhàn xì-nsiá) primeru sàhàjàn.

⁷ Mii-nsiá, cuàhà gá sàni nìhìtáhvì-nsiá (nùù Yua-nda Dios). Xiníndísá fuerte-nsiá, te cáhàn ndiaha stná-nsiá palabra xi-ya. Sàcùndáa vaha stná inì-nsia sàhà ichì-yá, te dii gá stná inì-nsia cunchicùn-nsiá ichì mà. Daaní, cuú cuáha stná inì-nsia sàhà-nsí. Ñàyùcànduá, ndiaha gá coo nú nì cútùha stná-nsiá quida-nsia cuàhà obra ñà-chindee tnaha-nda.

⁸ Màdi-ñá dandacuí nùù-nsiá nduá yohó, còó. Cuisì cuní cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá sàni cunsihi stná ini nèhivì dava ga (nì quida-ne cooperar), te cuní stná cunahà claru ñà-cuàhà guá cuú ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia. ⁹ Vàchi ináhá stná-nsiá ñà-ndiaha guá nì quida Stoho-ndà Jesucristu; cuica sàstnùhù iá-yà (gloria xi-ya), doco sàhà ndohó nì quixi ndahví-yà, te ñàyùcànduá, vátùni nì nìhì-ndà ñà-cuicà ndiaha ndisa.

¹⁰⁻¹¹ Vichi cuàhìn cachì xì-nsiá ñà-nduá tuxí ini yùhù sàhà chuun yohó. Cunaha-nsiá, ndiaha gá nì quida-nsia agua na ní cunsihi inì-nsia, te nì quesaha-nsiá (datacá-nsiá algu). Ñàyùcànduá, chicá vaha ni dáxínu dahuun-nsia obra mà vichi. Te nacua nisa cudì guá inì-nsia daa, ducani xiñuhu quida stná-nsiá seguir vichi, te cuàha-nsia cooperación xi-nsia según nansa sàà iin iin-nsia cuàha-nsia. ¹² Vachi nú iá vaha voluntad xi-nda cuàha-nda, dandu cudì ini Dios sàhà-ndà, (a cuáhà', ò iyuhá), vachi según ñà-icúmí-ndá nduá; có-xìcàn-yà ñà-có-icúmí-ndá.

¹³ Màdiá cuní ndundahví mii-nsiá, te nducuica nècuàchì mà. Còó. ¹⁴ Cuisi cuní ñà-dava dava ni coá. Vachi vichi icúmí mii-nsiá algu, te vètuni chindeámà nèhivì iá guá necesidad xi. Daaní, na quívi coo stná necesidad xi mii-nsiá, vètuni chindee stná nècuàchì mà mii-nsiá. Ducán dandu sàà ndudava ñà-nduá icúmí nsidaa-nda. ¹⁵ Cunaha-nsiá, divi ducán cachì stná nùu tutu ì ndé cachá': "Nècuàchì nì dàtácá cuàhà (ñà-cuxi-ne), cóni cùyódoá nùu-né; te nècuàchì nì dàtácá xì iyuhu-niá, ni cóni quidá máníá nùu-né".

Nansa nì quida Pablo recomendar Tito nùu nècuàchì ñuu Corinto

¹⁶ Ansivéhé Dios sàhà gracia nì quida-ya xì Tito, vachi iin-ni niñnú stná ini-nè nahi yùhù, iin-ni cuní stná-nè chindee-né mii-nsiá. ¹⁷ Ñàyùcànduá, na ní càhìn xì-né (ñà-nì cùhùn-nè ndé ndoó-nsiá) nì dàndáà-nè. Te voluntad xi-ne nì sanduu stná, vachi cudì gá stná ini-nè sàhà-nsiá.

¹⁸ Daaní, iá stná inga ñani-ndà icúmí cutnahá stná xì Tito sàà. Cuàhà tnùñuhu icúmí-nè nùu nsidaa nèhivì xì Dios ndoó cuàhà ñuu, vachi cuàhà gá chindéé-nè xítìá razón ndiaha xí-yá. ¹⁹ Te divi stná-nè nì quee-ne nombradu ñà-cutnahá-né xì-nsí chindee stná-nè xì obra quidá-nsí (sàhà nècuàchì ndahví). Te ¿indù chuun quidá-nsí obra mà? Divi sàhà-ñá nì quee más tnùñuhu xì Dios, te cundaà stná ini nèhivì ñà-cuàhà guá cudì ini-nsiá quida-nsia obra. ²⁰ Ñàyùcànduá, (cutnahá stná nècuàchì mà xì-nsí) sàhà-ñá màsà níhìndè nèhivì cuitnùhu-ne nsiùhù sàhà dìhùn mà, vachi cuàhà gá nduá sàni taca. ²¹ Cuní-nsi quida vii-nsí nùu nsidanicuú chuun xi-nsi, vachi indéhe Dios. Doco nùu stná nèhivì cuní-nsi quee vii stná mà.

²² Daaní, iá stná inga ñani-ndà techuún-nsí cutnahá stná-nè sàà jaàn. Cunaha-nsiá, cuàhà gá chuun sàni sàha-nsinè, ñàyùcànduá sàni cundaà ini-nsi cunsihi ndisa ini-nè quidá-né chuun xi mii-yá. Te vichi chicá más cudì ini-nè, vachi ináhà-nè cuàhàn-nsiá quida stná-nsiá cumplir vichi. ²³ Ñàyùcànduá, nú ndàcàtnùhù nèhivì ana nduú Tito, pues cachi-nsiá xì-né ñà-divi compañeru yùhù nduú-né; nduú-nsi iin-ni quidá-nsí chuun ì xí-yá ñà-chindee-nsí mii-nsiá. Te nú ni ndàcàtnùhù stná-nè sàhà dava ga ñani-ndà (icúmí sàà), dandu cachì-nsia ñà-nduú-né nècuàchì nì quida nèhivì xì Dios nombrar, te quidá ví stná-nè nacua cuní Cristu. ²⁴ Ñàyùcànduá, quidañuhu-nsiá nsidaa nècuàchì mà sàhà-ñá cundaà ini-nè màni ndisa-ne nùu-nsiá, te ducán cundaà stná ini nèhivì xí-yá ndoó cuàhà inga ñuu. Te nú ducán màni guá quida-nsia xì-né, dandu cunahà claru stná divi ñà-ndáà nduú nsidaa ñà-vàha sàni cachì xì nèhivì sàhà-nsiá.

9

Ñà-nduá disáhà-xì nì techuún Pablo nèhivì cùhùn ñuu Corinto quihin xi cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi còó necesidad cachi gué xì-nsiá sàhà ñà-nduá datacá-nsiá sàhà nèhivì xì Dios, ² vachi ináhì iá cuàhà voluntad xi-nsia, te ducán sàni cachi stná xì nècuàchì ladu Macedonia yohó. Vachi cudì inì nacani xì-né nansa quidá-nsiá ladu Acaya jaàn, dècuèndè agua sàndòó-nsiá dispuestu chindee-nsiá, cachì xì-né. Ñàyùcànduá, cuàhà gá stná nècuàchì ladu yohó sàni ndudi stná ini-nè (cuàha-ne). ³ Doco de todos modos, cuàhìn techuún iin ùi ñani-ndà sàà ndé ndoó-nsiá (ñà-chindee-né) mii-nsiá datacá nsihi-nsia ñà-nduá cuàhàn-nsiá cuàha-nsia. Dandu cunahà claru ñà-ndácuìsì nduá nì cachì (xì nècuàchì ladu

yohó), màdì tnùhu, vàchi icúmí coo ndisa cooperación xi-nsia. ⁴ Vàchi cahví xì-nsiá ñà-coo listu nsidaamá, vàchi nú sàni sàà-nsi después, te tañáha ga cuacatnahá, dandu cucahan núu-nsí, yùhù xì stná nècuàchì Macedonia cutnáha xí. Te mii stná-nsiá, vihini cucahan núu-nsiá, nú coá. ⁵ Ñàyùcànduá, nì nacani inì, chicá vaha càhìn xì iin ùi ñani-ndà yohó ñà-codònuù-né sàà-né chindee-né mii-nsiá cuacatnahá ñà-nduá nì cachi-nsiá antes mà. Dandísá, coo listuá, te cundua na iin tnùmanì ndiaha nì sàhatahvì-nsiá, màdiá nahi dìhùn nì tavà-nsí núu-nsiá.

⁶ Cuní` nsinuu inì-nsia palabra yohó: nú iyuhu chihi-nda, dandu iyuhu cosecha nachivàha-nda; doco nú chihi cuahà-ndà, dandu cahnú coo stná cosecha xi-nda. ⁷ Cada iin iin-nda según cudí ini-nda, ducan xiñuhu cuàhatahvì-nda; nú có-cuní ndisa-nda quida-nda cooperar, dandu còo necesidad cuàha-nda; màdì fuerza nduá. Vàchi Dios, cuàhà gá cudí ini-yà nú iá vaha voluntad xi-nda cuàhatahvì-nda iñàha. ⁸ Te vātùni quida stná-yà cuàhà gracia sàhà-ndà, te nihì-ndà nsidaa ñà-nduá xiñuhu núu-ndà. Ni-ñàha mà-quidá falta núu-ndà, dandu vātùni quida stná-ndà nsidanicuú clase obra vaha. ⁹ Vàchi dohó cachí stná núu tutu ìi:

Nì dácútâhvì nècuàchì mà cuàhà nèhivì ndahví; cóni cùhí ini-nè biene xi-ne, ñàyùcànduá nicanicuahàn iá obra xi-nemà (núu Dios).

¹⁰ Divi Dios nduú ana sàha xi-nda ñà-nduá chihi-nda, xì ñà-nduá xixí stná-ndà. Ñàyùcànduá, icúmí-yà cuàha stná-yàndó nsidaa ñà-nduá xiñuhu sàhà-ñá (quida-nda obra), dandu quee cuahà stná (ñà-vaha núu-ndà). Vàchi nahi tata chihi-nda, ducán nduú biene xi-nda, te nahi cosecha nduú stná obra quida-ndama. ¹¹ Ñàyùcànduá, nú sàni nducuahà ñà-nduá icúmí-ndá, dandu chicá más cui dácútâhvì stnahá stná-ndà. Te divi sàhà tnùmanì cuàhàn-nsi dasàn-nsimà icúmí cuàhà nèhivì naquimanì-né Dios. ¹² Vàchi na chindéé-ndá ñanìtnaha-nda ducán, (cuàhà gá quidá), màdì sàhà cuisì necesidad xi-ne chindéâ; cóo, vàchi cuàhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì ndiaha xi-yà sàhà obra mà. ¹³ Vàchi nú sàni xini-nè nansa nì chindee-nsiánè, dandu icúmí-nè ndenihì cahnú-néyà sàhà-nsiá ñà-sàni xini-nè ñà-ndáà nduá, nchícùn vù-nsiá razón ndiaha xí Cristu nacua cachí-nsiá. Te icúmí stná-nè naquimanì-néyà sàhà ayuda nì sàha-nsianè, xì sàhà stná nsidaa ayuda sàha-nsia ndéni nèhivì ní cui. ¹⁴ Ñàyùcànduá, màni gá icúmí-nè cunihnu ini-nè sàhà-nsiá, te càcàn tàhvì stná-nè sàhà-nsiá núu-yà ñà-nì xini-nè cuàhà gá gracia quidá-yà sàhà-nsiá. ¹⁵ Te vichi, jansivéhé cahnú-yà sàhà tnùmanì ndiaha xí-yà nì sàhatahvì-yàndô, (divi Dèhemani-yà)! Nì mà cúí sàà-ndà naquimanì-ndáyá nacua ndiá icà-ndà.

10

Nansa nì dànsínúú ini Pablo nècuàchì ñuu Corinto ñà-ia derechu xi-ne, vàchi Jesús nduú ana nì sàha xi-né chuun ìi quidá-né

¹⁻² Sà-ínahá-nsià màni ini Cristu; mà dáná-yà. Ñàyùcànduá, yùhù Pablo, sacúndâhvì` núu-nsiá ñà-màsà cóo nì-iin necesidad càhàn ndeí xì-nsiá na sái. Vàchi cachí dava nèhivì sàhí ñà-nduú iin nèhivì cúchìtnu na ié` cutnáhi xì-nsiá, doco na iá xiqué, (te tiaí carta xí), dandu mà úhì càhàn ndeí, cachí-nè. Pues ñà-ndáà nduá, vihini nihnú inì càhàn fuertí` xì dava-nsia. Vàchi tuxí ini dava-nsia sàhà-nsí ñà-quidá ndevàha-nsi na quidá ndéni nèhivì ní cui ñuhiví yohó. ³ Pues, ñà-ndáà nduá, nèhivì ñuhiví yohó nduú-nsí, doco na cuní-nsi cundee-nsí (núu ñà-có-ndiáà), có-quidá-nsí guerra na quidá nèhivì ñuhiví yohó. ⁴ Iá ndisa nahi arma xi-nsi, doco có-nduá arma xi ñuhiví yohó. Cóo, arma ndiaha xí Dios nduá xichúûn-nsí, te nihá ndudu ìi xí-yà, ñàyùcànduá vātùni cundee-nsí núu nsidaa ñà-có-ndiáà iá ñuhiví yohó mate fuerte gà-ñà. ⁵ Vātùni cundee-nsí núu nsidaa palabra nchichí chítñuní ini nèhivì tuxí inì-xi mii-né nduú-né mii-né, te sadí-nè núu (palabra cachítnùhu) nansa cunitnàhà-ndà xì Dios. Vātùni cundee stná-nsi núu-né ñà-nì sàà-né cunini stná-nè Cristu, te cunihnu vaha stná ini-nè cuisì nacua cuní mii-yà. ⁶ Te mii-nsiá

tu, nú sàà-nsià cunini vaha ndisa-nsiayà, dandu ndiaha gá coo. Doco nècuàchì iin-ni có-cuní cunini (xi-yá), icúmí-nsí cuàha-nsinè iin conseju fuerte.

⁷ Yùhù cuní cundehè-nsià nansa ndisa iá chuun yohó. Nú iá iin-nsia tuxí inì-xi nduú nèhivì xí Cristu, pues ni cúnahá-nsià ñà-stná nsiùhù nduú stná-nsi nèhivì xí-yá nahi mii-nsiá. ⁸ Mate ní càhàn ndeí iyuhu xi-nsià na ní cachì ñà-ia ndisa derechu xi, doco có-cùcáhàn núuì sàhámà. Vàchi derechu mà, sàhà-ñá nacuàhandee inì-nsi mii-nsià nduá disàhà-xí nì nìhì-nsí ñà nùu Stoho-ndà Señor, màdiá sàhà-ñá quida quini-nsi xì-nsiá. ⁹ Te màdi sàhà-ñá dayúhì stná-nsi mii-nsià tiaá-nsí carta yohó. Còó. ¹⁰ Yùhù (ináhì) cachí dava nèhivì sàhí ñà-ndee càhìn nùu carta xi, te fuerte palabra tiaí, doco nú sà-ié` nùu-né, te indéhe-né nùu, dandu mà finu guè, te nì mà túha guè càhàn vii', cachí-né. ¹¹ Doco ni cúnahá-né ñà-divi nacua cachí-nsi nùu carta xi-nsi na ndoó xícá-nsí, divi ducán icúmí-nsí quida stná-nsi na sàà-nsi ndé ndoó-nsiá.

¹² Nsiùhù, ni-iyuhu có-cuní-nsi dadavá stnahá-nsí xì nèhivì ndeníhí vaha guá xì mii-xí, còó; vàchi tucu dahuun xíquida-ne. Tuxí inì-né ñà-cuisì modo xì mii-né nduú ley chicá ndiaá, te ndeníhí vaha tnahá iin-ne inga-né. Ñàyùcànduá (nàhà xicà), nècuàchì có-cundàà inì-xi nduú-né. ¹³ Doco nsiùhù, có-nàndúcú-nsí ñà-quee tnùñuhu xí-nsí, nì có-dàquìhvi-nsi mii-nsí nùu iin chuun cóni sàha Dios nsiùhù. Cuisì chuun nì nìhì-nsí nùu mii-yá nduá càhàn-nsi sàhà-xí. Te dècuèndè ndé ndoó-nsiá jaàn nì sàha stná-yà nsiùhù chuun quida-nsi. ¹⁴ Ñàyùcànduá, màdiá yàha-nsi nùu-xí ndé nì cachi-yà xì-nsí nduá. Tucu cundua nú màsà sàà-nsi ndé ndoó-nsiá nì cùu. Doco còó, nècuàchì primeru nì càhàn xì-nsiá razón ndiaha xí Cristu nduú-nsí. ¹⁵ Doco iin chuun cóni sàha-ya nsiùhù, còó, mà càhàn-nsi sàhámà na ian nduá chuun xi-nsi; còó. Doco nihnú inì-nsi quida ga-nsi más gà chuun xi-ya ndé ndoó-nsiá jaàn nú sàni nìhì-nsiá nì xinindisá-nsiá chicá fuerte, doco siempre mà yàha-nsi ndé nduú nùu-xí nì cachi Dios xì-nsí. ¹⁶ Dandu después dècuèndè stná ñuu ndoó chicá nùu-xí cuní stná-nsi cùhùn-nsi cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, doco ni xi ñà-jaàn, mà nàndúcú-nsí quee tnùñuhu xí-nsí sàhà iin chuun nì quida inga nèhivì. ¹⁷ Vàchi nú cuní-ndà tavà-ndà tnùñuhu xí mii-nda, dandu ni cúnahá-ndà ñà-cuisì Stoho-ndà Señor nduú tnùñuhu xì-nda. ¹⁸ Vàchi ¿indù clase nèhivì icúmí ndee vaha nùu-yá? ¿A nèhivì tavá tnùñuhu xí mii-xí? Còó, cuisì ana cudí inì mii-yá sàhà-xí icúmí ndee vaha.

11

Ñà-nduá nì cachi Pablo sàhà nèhivì dananí uun nduú apóstol nì nìhì chuun nùu Jesús

¹ Vichi cuàhìn càhìn iin ratu na iin tè-cùmánì; ñàyùcànduá, sacúndáhvi` nùu-nsiá ñà-quidandee inì-nsia sàhí, por favor. ² Vàchi yùhù, cuàhà gá nacání inì sàhà-nsiá na ian nacání stná ini Yua-nda Dios sàhà ndohó. Cunaha-nsiá, ducan iá stná na ian nì ndiadi tnùhu xi iin novia cuàhàn nandàhà. Vàchi mii-nsiá, na iin noviá nduú-nsiá, te cuní sàà-nsiá ndé iá Cristu te cundoo-nsia nùu-yá nicanicuahàn. Doco na sàà-nsiá yucán cuní cunduu-nsia (nèhivì vii ndisa) na iin novia siempre sàni quida vii. ³ Doco yúhì xì-nsiá, còtó dàcà dìni-nsiá, te mà cúníhnú vaha ga ndisa inì-nsiayà. Vàchi ducán nì cuu xi Eva sàhana, (nì tnàtuu) còó (nduú ñà-malu), te ñà-tnùhù guá-si nì nìhì-sí nì dandàhvì-siné. ⁴ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, (caquin-nsiá cuidadu), vàchi nú nì sàà iin nèhivì nùu-nsiá, te càhàn-nè sàhà inga Jesús, mà úhì candisá-nsiánè, mate diín nduú Jesús xi nècuàchì mà, te diín nduú Jesús nì cachi nsiùhù xì-nsiá; te (xiní-nsi) mà úhì candisá stná-nsiá yàha-nsia ndahà inga espíritu (quida-ne), mate diín espíritu nduá, màdi Espíritu Ì nì nìhì-nsiá daa. Te (xiní-nsi), mà úhì stná cunindisá-nsiá inga palabra saa có-ndùdávà xí palabra Ì nì xinindisá-nsiá daa. ⁵ Doco siquiera, yùhù, davani ndiaá stnáì xì nècuàchì tuxí inì-xi xínduu guá apóstol ndiaha. ⁶ Mate vihini mà túha güé` càhàn vii, doco ináhà vahi ñà-nduá cachí. Te mii-nsiá ináhà vaha stná-nsiá ñà-divi ñà-ndàà nduájàn, vàchi sàni xininùu-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni quida-nsi.

⁷ Doco ¿a tuxí inì-nsia cuàchi nduá ñà-uun-ni nì cachitnùhi xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá? Dècuèndè menos nì ndòì sàhà-ñá cuní nì ndóo mii-nsiá xí chicá más tnùñuhu. ⁸ Vàchi na ní sa-ìe jaàn chindéí mii-nsiá, ¿índù nì quixi ñà-nìsa itiacuì? Pues divi nùu nèhivì xí-yá ndoó inga ñuu. Ñàyùcànduá, yùhù quidé cuenta na ian nì sahnìndàhví nècuàchìmà, te có-nduá ducán. ⁹ Daaní, después na ní quida manì dìhùn nùí, nì-iin centavu cónì xíquèn nùu-nsiá. Còó; divi ñani-ndà nì quixi ladu Macedonia nì taxi xí ñà-nduá xiñuhí mà. Te cuàhà cuidadu nì saquin vahi ñà-màsà quidá-nsiá nì-iin gastu sàhí, te nicanicuahàn ducan icúmí quide. ¹⁰ Te yùhù cachí xì-nsiá nacua chindéé Cristu yùhù càhàn ndàì, mà nácóí cachì xí nèhivì inicutu ladu Acaya xi-nsia (ñà-có-tníí dìhùn xí-nsiá). Còó, mà cuàhi cadi nì-iin nèhivì nùí cachì ñà-jaàn. ¹¹ Te, ¿índù chuun cachí ducán? ¿A sàhà-ñá có-cùú inì sàhà-nsiá? Còó, vachi ináhá Dios ñà-cùú ndisa inì sàhà-nsiá. ¹² Doco iin-ni icúmí quidé ñà-nduá quide sàhà màsà níhìndèè nèhivì-mà coo cuadú gà-nè, te cachi-nè davani iá stná chuun xi-ne xí chuun xi nsiùhù. ¹³ Vachi cunaha-nsiá, tnùhu nduá cachí-nè ñà-nùu mii-yá nì nìhì-né chuun xi-ne. Dandahví uun-ne, te dananí uun-ne nduú-né apóstol xí Cristu. ¹⁴ Te mà úhì quida-ne ducán, vachi stná ñà-malu Satanás, tùha stná-si dama-si mii-sí nanduu-si na iin ángel nchií ndiaha. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nècuàchì nchícùn xí-sí, mà úhì stná dama-ne modo xi-ne na iin nèhivì quida-xi iin chuun vii. Doco cunaha-nsiá, icúmí-nè nìhì-né (iin castigu) xi-ne nacua ndiá ìcà-né.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà-ñá quidá-né chuun ì xí Jesús

¹⁶ Vichi tucutu cachí xì-nsiá: màsà cútúxí inì-nsia iin tè-loco nduí. Doco nú ducán tuxí inì-nsia, dandu nì cuàha-nsia lugar càhàn chií na iin tè-loco; vachi stná yùhù cudí stná inì cachì nansa ndiaá güê` (nacua quidá dava nèhivì ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Doco ñà-nduá cuàhìn cachì xì-nsiá vichi, có-nduá na iin palabra (sahnú) nì nìhì nùu Stoho-ndà Señor; cuisì na iin palabra loco nduá, vachi ñà-cuàhìn ndenihì vahi mií nduá. ¹⁸ Vachi sàni xinì, ñà-cuàhà guá nèhivì ndeníhí vaha xí mii-xí sàhà ñà-nduá quidá-né, ñàyùcànduá yùhù stná cuàhìn quide ducán. ¹⁹ Vachi mii-nsiá, ñà-cuàhà guá ináhá-nsiá, ñàyùcànduá mà úhì candisá-nsiá càhàn iin tè-loco xì-nsiá. ²⁰ Dècuèndè candisá stná-nsiá nú xichúùn nèhivì mii-nsiá, te ò tnií-né ñà-icúmí-nsiá, te ò dandacú ndee-né nùu-nsiá, te ò cachíchì inì-né mii-nsiá, te ò caní-né nùu-nsiá; pues nsidaámà candisá-nsiá. ²¹ Doco nsiùhù, cuicahnú gà inì-nsia sàhà-nsí, vachi cónì quidá-nsí xì-nsiá ducán.

Doco nú (jaàn) ndoó guá nèhivì sáhandee inì-xi ndeníhí vaha xí mii-xí, ádi vátuni stná yùhù càhìn sàhà mií ducán. Cuisì cuní cundaà inì-nsia ñà-na ian càhàn iin tè-loco nduá yohó. ²² Pues cachí nèhivì mà ñà-divi raza hebreu xínduu-ne. Doco yùhù, divi raza mà nduú stnáì. Daaní, nècuàchì ñuu Israel nduú stná-nè cachí-nè; pues divi ducaní stná yùhù. Daaní, cachí stná-nè ñà-Abraham nì sanduu yohótéhè-né. Pues nì cúnahá-né yohótéhè stnáì nì sanduu nècuàchìmà. ²³ Daaní, cachí-nè ñà-divi Cristu xinúcuáchí-né nùu-xí. Pues divi ducaní stná yùhù. Doco chicá más chuun xí mii-yá sàni quide nùu mii-né. Mate na càhàn tè-loco càhìn, doco ducán cachí, más gà nì quide nùu mii-né. Chicá cuàhà nì ñàhni cuí. Te chicá cuàhà nì sandiadi nùu mii-né. Cuàhà gá xichi sà-ìé` ñà-cuì nì cuí. ²⁴ Ùhùn xichi nì casahnì cuí tè-raza Judea yùhù xí chirrión, 39 golpe nì nìhì iin xichi. ²⁵ Te ùnì xichi nì ñàhni cuí stnáì xí vara, te iin xichi nì caniyuu-té yùhù sàhà-ñá cuí. Te ùnì xichi nì càhà stná barcu ndé cuàhìn, ñàyùcànduá iin ndui xí iin ñuú nì xique mahì tècuí mar. ²⁶ Cuàhà gá sàni xicanui. Dava yùte, ndé cùnàhí nì yàhi. Te dava xichi ndiatú tècuìhnà yùhù yàhi. Dècuèndè stná nèhivì raza mií, cuní stná-nè quida quini-ne xí, mii-né xí stná nècuàchì inga ñuu. Cuàhà gá peligrú yáhi na xicánúí ñuu nahnú, te ò yucù dānā, ò mar. Te peligrú nduú stná na ié` mahì nèhivì dananí uun nchícùn xí mii-yá. ²⁷ Cunaha-nsiá, yáha ga ùhì chuun quidé, vachi cuàhà vida yáhi xicánúí. Có-quídì, xíhì doco, xíhì tècuí; te nú coámà, quidándéé inì, mate xíhì vixin ñà-còò sícoto vaha xí.

²⁸ Pues, ñà-jaàn nduá yáhi, te iá gá más ñà-cóni cächí` xì-nsiá. Daaní, nsìquívì cuàhà gá nacání stná inì sàhà nèhivì xí Dios ndoo iin iin ñuu. ²⁹ Vàchi nú débìl iá anima iin ñani-ndà, dandu stná yùhù, na ian débìl iá stná; te nú sàni tùcù iin-ne nì quida nèhivì, dandu stná yùhù ndohó stná.

³⁰ Ñàyùcànduá, nú ndisa iá necesidad ndenihi vàha mií, dandu chicá vàha nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá vida yáhi, te dandohámà yùhù. ³¹ Cunaha-nsiá, ñà-ndácuisi nduú nsidaa ñà-nduá cachí` xì-nsiá yohó, te ináhá stná mii-yá ana cahvi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamánì-yá, ansivéhé-yá nicanicuahàn.

³² Na ní sa-ìe ñuu Damasco, iá stná iin gobernador xinúcuáchí nùu rey Aretas yucán, te divi-tè nì dándàcù-te cundiaa soldadu yehè ñuu mà ñà-cùnì-te tñii-tè yùhù. ³³ Doco (nì nani) nama ndiadí ñuu mà ndé iá iin ventana tii, te nì sàcùnacaì iin ìcà sìcàté, te nì dànùù nèhivì yùhù (ìnga ladu), te ducán nì nìhì nì càcui nùu gobernador mà.

12

Nansa nì dàcùnì Dios Pablo iñàha, te nì xini-nè cuàhà ñà-ndiaha

¹ Yùhù ináhí còò nì-iñàha nìhìndèè-ndà nú ndeníhì vàha-nda mii-nda, doco cuàhìn quide seguir. Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-nduá dacunì Dios ndohó, vàchi cuàhà gá ñà-ndiaha xinì nèhivì dava xichi. ² Yùhù ináhí iin tiàa xiníndísá-xí Cristu, te sàcuàhàn-ndà iin ùxìn cùmì cuà nì ndiachi-nè dècuèndè ansivi ùnì (chicá dìquì-xí). Cò-ìnahí a ní sàhàn-nè yucán xì na iá iquìcúñú-nè, te ò cuisì anima-nè, sólo Dios ináhá. ³⁻⁴ Doco yùhù, ináhí nècuàchìmà, te nì ndiachi-nè nì sàhàn-nè ndè (iin lugar ndiaha) nani paraíso, mate cò-ìnahí a ní ndiachi stná iquìcúñú-nè nì sàhàn, te ò mii-nì anima-nè, cuisì Dios ináhá. Te ndè lugar yucán nì inini-ne palabra yáha ga ndiaha. Doco còò stná permisù cachi-ndà palabra mà xì nèhivì. ⁵⁻⁶ Pues iin nècuàchì nì xini ñà-jaàn, vihinì taví tñùñuhu xí-né sàhà ñà-jaàn, vàchi màdì tñùhu nduá, te nì màdì palabra cumánì cundua nú nì cachí` ducán nì cùí, (vàchi cunaha-nsiá, yùhù nduú nècuàchìmà). Doco còò, mà cächí` ñà-jaàn. Cuisì nacání xì-nsiá ñà-nduú iin nèhivì ùún, te ndohó stná, còtó cutuxi ini nèhivì cuàhà gá ndiaí, mate tãñáha ga cuni-nè nansa ndisa quidé, te ò tãña`ha ga cunitnùhu-ne nansa ndisa iá modo xi.

⁷ Cunaha-nsiá, ñà-ndiaha guá iá ñà-nduá nì xinì ansivi daa, ñàyùcànduá nì sàha Dios yùhù iin (ñà-dàndòhò-xí na ian) ihí iin iñù cahnú ìqué. Ducán (sàha-ya permisù) quida ñà-malu xì` sàhà-ñá màsà ndénihì vàha güé` mií. ⁸ Mate ùnì xichi nì xicàn tàhvì nùu-yá áma dácúxió-yáñà, ⁹ doco dohó nì cachi-yá xì': "Cunaha-ní, vátùni sàa gracia xi nùu-ní. Vàchi nú cuítà-nì, dandu chicá ndiaha icúmì chindeí mii-ní", nì cachi-yá. Ñàyùcànduá, vichi cudî inì nú cuítè, vàchi nú ducán, dandu chicá más icúmì nìhìtáhvì` ndudu ì xì Cristu. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn, cudî inì nú còò fuerzì, te ò cànàhá nèhivì xì, te ò yáha ndahví, te ò taxi nèhivì yùhù, te ò yáhi cuàhà vida sàhà mii-yá, vàchi nú (cuàhà gá ndohí), te còò fuerzì, dandu chicá cuàhà icúmì nìhìtáhvì` ndudu ì xì-yá.

Ndiá dìsàhà-xí nì nacani guá ini Pablo sàhà nèhivì xí Dios ñuu Corinto

¹¹ Cunaha-nsiá, na ní ndenihi vàha güé` mií xì palabra jaàn, na iin palabra cachí iin tè-cumánì nì sandua. Doco fuerza nì cachì ducán sàhà ñà-nduá (cachí) mii-nsiá sàhì. Vàchi mii-nsiá nduú ana ndiá ìcà tavà xì tñùñuhu xì nì cùí. Mate nì cachí-ndà còò nì-iñàha ndiaí, doco siquiera dava-nì ndiaí` xì nèhivì cachí guá xì-nsiá nduú-né apóstol xì mii-yá. ¹² Vàchi na ní sa-ìe xì-nsiá, cuàhà gá milagru fuerte nìsa quide. Cuàhà gá iñàha ñà-ndulocó nèhivì nì quide, te cuàhà gá nì quidandee stná inì (na ní xinì cuàhà vida). Ñàyùcànduá, sàhà nsidaámà vátùni cundaà inì-nsia divi ana nì techuún mii-yá nduú. ¹³ Nacua siempre quidé xì nèhivì xí Dios inga ñuu, divi ducán nìsa quida stná xì mii-nsiá. Cuisì imindaa iñàha cóni ndúdávà, divi ñà-cóni tñii dìhùn xì-nsiá. Te nú cuàchi nduájàn, dandu sacúndáhvì` nùu-nsiá ñà-cuicahnú ini-nsiá sàhì, por favor.

¹⁴ Vichi sà-ié` ñà-sàì ndé ndoó-nsiá inga tu, te vichi cundua ùnì xichi. Doco ni-ñàha mà cáquìn nùù-nsiá, vàchi màdì ñà-ìcúmì-nsiá nduá cuú inì sàhà-xí, còó; mii-nsiá cuú inì sàhà-xí. Vàchi (nahi dèhi xínduu-nsia, te) có-quidá tocar iin dèhe dacáyà biene ndutahví yuadíhà. Còó, yuadíhà quidá tocar dandútâhvì xì biene xì nùù miá. ¹⁵ Ñàyùcànduá, dispuestu ié` quide ndéni gastu nì cui sàhà ñà-vàha xì anima-nsiá, dècuèndè vida xì cuàha stnàì nú iá necesidad. Doco ñà-nduá xiní`, mate ducán chicá más cuú inì sàhà-nsiá, doco chicá menos cuú inì mii-nsiá sàhí.

¹⁶ Dava stná nèhivì, cachí-nè sàhí ñà-ndàà nduá, cónì tñì dihùn xí-nsiá, doco ñà-cuàhà guá maña icúmì, ñàyùcànduá, inga modo nì sahnindahví` mii-nsiá, cachí-nè. ¹⁷ Doco ¿a ní sahnindahví ndise mii-nsiá na ní techuín nèhivì nì sàà nùù-nsiá? (Còó.) Te ¿a ní candiaa-nè dihùn xí-nsiá? (Còó.) ¹⁸ Nì sacundahví` nùù Tito (ñà-cùhùn-nè) ndé ndoó-nsiá, teayùcànduá cutnáhà-né xì inga ñani-ndà nì sàà. Doco ¿a ndísá nì sahnindahví-nè mii-nsiá? (Còó.) Amádi iin-ni nì quida stná-nè nahi yùhù, vàchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù.

¹⁹ Vihini tuxí inì-nsia cuisì cáhìn ducán sàhà-ñá ndòò vàha tu-nsi xì-nsiá. Doco còó. Indéhe Dios, ináhá-yà nansa cachí, te ndácùcahan stnàì Cristu. Cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá, ñàyùcànduá tiaí nsidaa ñà-yòhó, ñani màní. ²⁰ Doco yúhí` sàhà-nsiá còtó sàì yucán, te mà cúdí gá inì sàhà ñà-nduá quidá-nsiá, te ò mii-nsiá, mà ndóò stná inì-nsia sàhí. Ndisa, yúhí` sàhà-nsiá, còtó sàì, te ndoó-nsiá nâà tnahá-nsiá, cúmbidia inì-nsia, dacuidá stnahá inì-nsia, te ò ndeníhí ndiaha gá-nsiá mii-nsiá, te ò dandahví tnahá-nsiá, te xítnùhu tnahá-nsiá, te ò cucuádû-nsiá, có-xìcánúú víi gá-nsiá.

²¹ Ndisa, yúhí, còtó sàà tui, te ndòò cahin nùù Dios. Nacání gá inì ñà-vihini cundoo nècuàchì nì quida cuàchi sà-íá quivì, te tàñáha ga naxicocuín ini-nè sàhà-ñá. Ndisa icúmì coi tñùnsí inì sàhà-né nú tàñáha ga cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ne, a sea nì càhàn-nè xì ana cónì nándàhà xì-né, te ò iá viciu xì-ne, te ò ní quida-ne inga ñà-siquini.

13

Nansa nì cachi Pablo na ní dàxínu-ne carta yohó, cuidadu nì cúndóó-ndá màsà quidá ndevàha-nda, cachí-nè

¹ Vichi cunduu ùnì xichi sàì ndé ndoó-nsiá. Te nú sàni sàì, (te quesáhá-ndá ndatnúhú-ndá sàhà ana có-quidá víi), dandu fuerza nduá cundoo ùì ò ùnì testigu, dandu cundaà ini-ndà índù ñà-nduú ñà-ndácuisì. ² Te vichi iá stná ñà-nduá cuní` cachì xì nsidaa nèhivì nì xida cuàchi antes, te nì cúníní stná nsidaa gá-nsiá, vàchi nacua nì cachì na ní sàhìn visita ùì mà, ducán cachí stnàì vichi mate xica ié`; nú ni sàì, mà dácâcui ni-iin nèhivì (xiñuhu conseju). ³ Ducán icúmì quide, vàchi xìcàn-nsiá iin seña cundaà inì-nsia, a ndísá divi Cristu nì sàha xí derechu ñà-càhìn xì-nsiá ducán, á coó. Cunaha-nsiá, màdì débìl iá mii-yá ana dándàcù-xì nùù-ndà, còó; quidá-yá poder xì-ya nùù-ndà. ⁴ Mate na ian débìl nì ìa-ya na ní chítuu-tèyá nchìca cruz, doco vichi, còó. Itiá-cú-yà vichi sàhà poder xì ndudu ìì xí Dios. Ñàyùcànduá, stná nsiùhù, mate còò stná fuerza xì-nsi nahi Cristu daa, doco sàhà poder xì-ya icúmì-nsí cutiacu gà-nsì ñà-chindee-nsí mii-nsiá.

⁵ Nacani vàha inì-nsia, a xiníndísâ ndisa-nsia mii-yá, á coó. Cundehè vàha-nsia anima-nsiá. Xiñuhu cuàha-nsia cuenta ñà-iná-cáá Jesucristu ini anima-nsiá. Doco te nú còò-yá, dandísá, có-nduú-nsiá nèhivì sàni natùì nùù-yá. ⁶ Doco cahnú gà Dios vátùni cundaà inì-nsia sàhà nsiùhù ñà-nduú-nsí nècuàchì sàni natùì nùù-yá. ⁷ Te vichi xìcàn tàhvì-nsí nùù-yá sàhà-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin falta. Doco có-cachí-nsì ducán sàhà ñà-cutuxi ini-nsiá vàha ga nsiùhù. Cuisì cuní-nsì quida-nsia ñà-íá víi, mate vihini mà sàà-nsiá cundaà vàha inì-nsia ñà-sàni natùì stná-nsì nùù-yá. ⁸ Doco nú ñà-ndácuisì nduú palabra chináhá-nsì, dandu mà cúí cadì nèhivì nùá, cuisíá cui quidañuhu-nèa, te dacuítia-nèa. ⁹ Te nsiùhù, mate nduú-nsí nahi nèhivì còò ni-ñàha-xi, doco cudí ini-nsì sàhàmà; cuisíá cuní-nsì ñà-cucumi-nsiá iin fe fuerte. Te iin-ni icúmì-nsí càcàn tàhvì gà-nsì nùù-yá sàhà-nsiá ndè cachi sàà-nsia nduhìi dahuun inì-nsia.

¹⁰ Cunaha-nsiá, cuàhìn dasài carta yohó nùù-nsiá na tañáha ga sàì nàcòtì-nsià, còtó sàì, te icúmí dandacú ndeí nùù-nsiá. Vàchi ñà-ndàà nduá, iá derechu xi sàì nìhí nùù Stoho-ndà Señor, doco cuisì sàhà ñá-nacuàhandee inì mii-nsiá nduájàn, màdì sàhà-ñá quida quini xì-nsiá.

¹¹ Vichi, ni yáha vaha nsidaa-nsiá, ñánì. Quida-nsia lucha quida viì-nsiá nicanicuahàn. Te màsà cúhúún inì-nsia. Iin-ni ni cúníhnú stná ini nsidaa-nsiá, te cundoo manì-nsiá, dandu icúmí Dios cutnahá ndisa-ya xì-nsiá. (Ansivéhé-yâ), cuú ini-yà sàhà-ndà, te danácòo dadí ndiaha-yá ini-ndà.

¹² Nacasàhú stnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ìì xí-yá. ¹³ Te nsidaa stná nèhivì xí-yá ndoó yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁴ Vichi ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Te ni sàà stná-nsià cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. Te nicanicuahàn ni cútnáhâ stná Espíritu ìì xí-yá xì nsidaa-nsiá. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ladu Galacia

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nìhì chuun ì nùu Jesucristu xì nùu ana nì dànátíacú xì-yá, divi Yua-nda Dios. Màdì nùu nèhivì nì nìhì' chuun ma. Còó, màdì nèhivì ùùn nduú ana nì sàha xì-ñà.

² Yùhù xì nsidaa nèhivì xì-yá cutnáhâ xì yohó, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ladu Galacia natácá cahvi xì-yá.

³ Ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia nùu Yua-nda Dios xì stná Stoho-ndà Jesucristu. Te nì cúndóó cueé-nsiá quida-ya. ⁴ Pues divi Jesucristu nduú ana nì sàha nì xìhì sàhà cuàchi-nda sàhà-ñà càcu-nda nùu nsidaa ñà-có-íá vù ìá ñuhivì yohó, vàchi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini Yua-nda Dios coo, ⁵ ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

Còò cá inga palabra ì cunchicùn-ndà, te càcu-nda, cuisì-ní palabra ì xí Jesús

⁶ Cunaha-nsiá, cuáhà gá ndulóquì ñà-yàchì guá sàni nacoo-nsia ichì víi mii-yá ana nì cana xi-nda sàhà gracia xi-ya. Vàchi inga palabra sanchicùn-nsia vichi. Vàha palabra mà cahan-nsiá, ⁷ doco còó, mà sàà ndudava xi ñà-nduú palabra vaha ndisa xì mii-yá. (Cunaha-nsiá, náhà xicà) jaàn ndoó dava nèhivì cuní dacà xì-nsiá, cuní-nè dama-ne ñà-nduú razón ndiaha xí Cristu. ⁸ Doco nú có-ndùdává palabra xi-ne mà xì palabra nì cachitnùhu nsiùhù xì-nsiá daa, dandu ni sàà nècuàchìmà ndañuhu-né ndè andea chicá vaha, mate ángel nì quixi ansivi nduú-né; te ò stná nsiùhù, nú có-ndùdává gá palabra cachí-nsi vichi xi ñà-primeru, dandu ni sàà stná-nsi ndañuhu-nsi chicá vaha. ⁹ Tucutu cachí xì-nsiá nacua sàni cachì xì-nsiá antes, ndéni nèhivì ní cui nì cáhàn xì-nsiá iin palabra tucu íá, te có-nduá palabra nì xinindisá-nsiá daa, pues nì sàà-nè ndañuhu-né andea chicá vaha. ¹⁰ Ducán cachí, doco màdì sàhà-ñà cuní ndòò vahi xì nèhivì ñuhivì nduá. Còó. Dios nduú ana cuní cudì inì-xi sàhì, vàchi nú nèhivì-ní, dandísá mà cúí cunduu guè iin nècuàchì xinúcuáchì nùu Cristu.

Nansa nì nìhì Pablo chuun ì nùu Jesucristu

¹¹ Cunaha-nsiá, màdì nèhivì ùùn nì náchúhún tnahá xi palabra ndiaha nì cachitnùhi (xì-nsiá), ñàni. ¹² Màdì nèhivì ñuhivì yohó nì nácánì xí palabra mà xì'. Cónì dàcuàhíà nùu nèhivì ùùn. Còó, divi Jesucristu nduú ana nì dàtnùu xì sàxìnítùnì sàhà mà.

¹³ Mii-nsiá, sà-ínahá-nsiá nansa nisa quide antes na ní sanchicuìn religiòn xi nècuàchì raza-nsi Judea, yàha ga nisa quida quini xì nèhivì natácá cahvi xì Dios, vàchi nisa cunì dandáñúhì nsidaa nècuàchìmà nì cùí. ¹⁴ Te yàchì nì quee stná cuáhà fama xi nùu nèhivì religiòn xi-nsi, te menos nì ndòò nsidaa nècuàchì dava ga nùí, vàchi chicá ndee nì sanchicuìn estilu xì xii-nsí. ¹⁵ Doco Dios, sàhà ñà-sàni nacàxin-ya yùhù ndè na táñàha ga tùinuì ñuhivì, ñàyùcànduá nì quida-ya gracia sàhì, te nì cana-ya yùhù, vàchi ducán nì chitnùnì ini-yà ¹⁶⁻¹⁷ ñà-cuninùí Dèhemanì-yá, dandu después (cùhìn cacanuì) cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu (ñà-ndiaha guá) Dèhemanì-yá. Daaní, na ní nsihi nì xinì mii-yá, dandu yàchì nì sàhìn ladu Arabia. Cónì sàhìn ndatnuhì xì nèhivì ñuhivì yohó, nì cónì sàhàn stnàí ñuu Jerusalén ndé ndoó nècuàchì apóstol mate dihna-ne nì nìhì-né chuun ì xì-yá, dandu yùhù. Còó, dihna ladu Arabia nì sàhìn, dandu nì ndixi tui ñuu Damasco.

¹⁸ Daaní, nì yàha ùnì cuíà, dandísá nì sàhìn ñuu Jerusalén, te nì xinitnàhì xì Pedro. Te yucán nì ìe sàhùn quivì nì sacutnahì xì nècuàchìmà. ¹⁹ Doco nècuàchì xinduu apóstol dava ga, còó, cónì xìnì-nè, cuisì-ní ñani Stoho-ndà Señor nani Jacobo nì xinì. ²⁰ Te cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá tiaí nùu-nsiá yohó, ñà-ndàcuisì nduá, vàchi ináhà Dios.

²¹ Daaní, después, màndixi nì nsiaa tui ladu Siria, te después nì nsiaa stnàí ladu Cilicia. ²² Doco nèhivì cahvi xì Cristu ndoó ladu Judea, cónì sàà-nè cunitnàhà-né xì', ²³ cuisì-ní nì xinitnùhu-ne ñà-có-quidá quini guè xì-né. Antes nisa cunì dandáñúhì

nècuàchìmà sàhà-ñá xiníndísâ-né mii-yá, doco vichi xicánúú stnàì cachítnùhi xì nèhivì nansa cunindisá stná-nèyà. Pues divi palabra jaàn nduá nì xinitnùhu nècuàchìmà sàhì, ²⁴te cuàhà gá nì naquimanì-né Dios sàhámà.

2

Ñà-nduá nì cacachi dava ga nècuàchì apóstol na ní nataca-nè xì Pablo ñuu Jerusalén, te nì ndatnuhu-né

¹ Daaní, nì yàha ùxìn cùmì cuà, dandu nì sàhàn tui ñuu Jerusalén, cutnàhâ stnàì xì Bernabé, te ndacá stnàì Tito. ² Vàchi nì dàtnúú Dios ini anímè ñà-icúmí cùhìn, ñàyùcànduá nì sàhìn ñuu mà. Te na ní sàì yucán, dandu nì nataca cuaán-nsí, yùhù xì nèhivì idónuu, te nì ndatnuhí xì-né nì dàtúi nùù-né nansa ndisa iá palabra ìì cachítnùhi xì nèhivì inga ñuu. Ducán nì quide sàhá màsà ndóo uun nsidaa chuun cuàhìn quide, nì màsà ndóo uun stná nsidaa ñà-nduá sàni quide antes. ³ Doco còó, cónì càchí-nè (iá ñà-quidámànì gá). Nì cónì càchí stná-nè icúmí màcùtuu stná seña xì Dios ìcà compañeruì Tito, mate nècuàchì inga raza nduú-né. ⁴ Ñà-ndàà nduá, yucán nì sandoo stná dava nèhivì (cachí ñà-fuerza màcùtuu seña mà), doco nèhivì nì tnàtuu dèhé uun ndé nataca-nsì nì sanduu-ne, có-nduú ndisa-ne nèhivì xí Yua-nda Dios, vàchi maña uun nì quida-ne, cuisì-ní cuní-nè cuitnùhu-ne nansa quida-nda ñà-có-nchícùn gà-ndà ley xì mii-né sàhà-ñá libre ndoo-nda nì quida Jesucristu. Doco vichi cuní-nè natenchicùn tu-nda ley xi-ne. ⁵ Doco nsiùhù, còó, nì-iyuhu cónì cándísâ-nsí palabra xi-ne, vàchi cuní-nsì ñà-iin-nì cucumí ìi-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá nacua cachí razón ndiaha xí-yá.

⁶ (Nacua sàni cachì), yucán nì ndatnuhí xì nècuàchì cachí chicá idónuu. Doco nùù yùhù, có-quidámà a xínduu-ne nècuàchì iá fama xi, ò á coó, vàchi iin-nì indéhe Dios nsidanicuu-nda. Pues, cunaha-nsiá, cónì dándacù nècuàchìmà nùì ñà-dami ñà-nduá quidé. ⁷ Còó, vàchi nì cundaà ini-nè ñà-yùhù quidá tocar cacanuì mahì nèhivì cuàhà raza (cachitnùhi palabra ìì); doco Pedro, còó, cuisì nèhivì raza-nsì Judea cachitnùhu xì-né palabra mà. ⁸ Te mate ducán nduá, doco imindaa mii-yá nduú ana chindéé xí nduì-nsì. Mahì nèhivì raza Judea xicánúú Pedro quidá-né chuun ìì xí-yá, te yùhù, mahì nèhivì inga raza xicánúú, doco iin-nì chindéé-yà nduì-nsì. ⁹ Ñàyùcànduá, nì sàà nècuàchì idónuu ma nì cundaà ini-nè nansa iá chuun ìì sàni nihitáhvi'. Te sàhámà nì tnii ndahà tnàhá-né xí', xì stná Bernabé. Cunaha-nsiá, Jacobo xì Pedro xì Juan nì sanduu nècuàchì idónuu ma, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-iin-nì chuun nduá quidá nsidaa-nsí, cuisí nùù nèhivì inga raza nì cùhùn nsiùhù, te mii-né, nèhivì raza Judea càhàn xì-né, nì cachi-nè. ¹⁰ Cuisì-ní (inga palabra gà) nì cachi stná-nè xì-nsí, divi ñà-màsà nándodó-nsí chindee-nsí nèhivì ndahví (ndoó ladu xi-ne). Ñàyùcànduá, yùhù siempre ñà-jaàn nduá nacánì inì quide.

Nansa nì cachi Pablo xì Pedro na ní ìa-ne ñuu Antioquía, nì sàha-ne nècuàchìmà iin conseju

¹¹ Doco después, na ní quesaa Pedro ñuu Antioquía, dandu nì càhìn xì-né, nì indehè váhi nùù-né, te nì chinahí-nè, vàchi cónì quidá víi-né yucán. ¹² Vàchi na táñàha ga quesaa nècuàchì ñuu-nsì vaxi cuenta xi Jacobo, dandu nì saxixi tàcá-nè xì nsidaa nècuàchì inga raza yucán. Doco na sàni caquesaa nècuàchì inga mà, dandu nì naxicocuñin ini-nè, cónì xixí gá-nè xì nècuàchì inga raza mà, vàchi yúhí-nè cuitnùhu nècuàchì raza-nsì Judea. ¹³ Dandu después, nsidaa gá stná nècuàchì raza-nsì ndoó yucán, cónì quidá víi stná-nè, (vàchi nì quecuaán stná-nè), mate ináhá-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne; ndè stná Bernabé nì quida stná-nè ducán. ¹⁴ Doco yùhù, na ní xinì có-xíquida víi-né nacua cachí palabra ndàcuisì xí razón ndiaha, dandu nì cachì xì Pedro, te inínì nsidaa nèhivì yucán; nì cachì: “Mii-ní, iin nècuàchì raza-nda Judea nduú stná-ní, doco vichi (sàquidà-ní nahi nèhivì inga ñuu), có-chívàha gà-ní estilu xi raza-nda, vàchi vichi sàquidà-nda na quidá nèhivì inga raza. Ñàyùcànduá, ¿índù chuun sàni quida stná-ní na ian cuní-ní ñà-fuerza chivàha stná nècuàchì inga raza mà estilu xi raza-nda?” (nì cachì xì-né).

Nansa icúmí nècuàchì raza Judea quida-ne sàhà-ñá càcu-ne, divi icúmí stná-nè cunindisá-né mii-yá

¹⁵ Nsiùhù nècuàchì raza Judea, có-nduú-nsí nècuàchì cuàchi nahi nècuàchì inga raza (cahan-nsí). ¹⁶ Doco ináhá vâha-nsi còò ni-iin ndee vâha nùù Dios sàhà-ñá chivâha uun-ne ley sàhana. Còó, cuisì-ní nú ni cúníhnú vâha ini-ndà mii Jesucristu, dandísá càcu-nda, ináhá-ndá. Ñàyùcànduá, divi ñà-jaàn nduá quidá-nsí, vâchi ináhá-nsí cuisì ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá ndiaá, te ducán ndee vâha-nda nùù-yá, màdiá chivâha-nda ley sàhana ma, vâchi sàhà ley mà, mà sàà ni-iin nèhivì ndee vâha-ne nùù-yá. ¹⁷ Doco nú micúisi sàhà Cristu cuní nsiùhù nècuàchì raza Judea ndee vâha-nsi nùù (Yua-nda) Dios, dandu ñà-yùcán queá ñà-nduú stná-nsí nèhivì cuàchi (nahi nèhivì dava ga). Doco te nú ducán nèhivì cuàchi nduú stná-nsí, dandu ¿a sàhà ñà-nchícùn-nsí Cristu nduájàn? Còó, ni loho có-nduá ducán. ¹⁸ Doco nú iladú sàni nacoo canúú-ndá inàha (nahi ley sàhana ma), te tucutu cuní-ndà natenchicùn-ndáñá, dandísá nsidá cuàchi-nda, doco cuisì mii-nda quidá xi mii-nda ducán. ¹⁹ Yùhù, sàhà-ñá (fuerte guá castigu) xi ley mà, ni sàì ni quide cuenta na ian sàni xihì ni quidamà; doco vichi sàni natiacu stnáì, te sà-itiácúì nùù Dios. ²⁰ Vâchi quidé cuenta na ian ni cutnahí xì Dèhemani-yá Cristu na ní sàcùtuu-ya nchìca cruz. Doco vichi, sà-itiácúì, vâchi inì anímè itiácú mii-yá, màdi ndisa yùhù. Mate ñuhivì yohó ié', te iá iquícúñuì, doco cuisì sàhà ñà-nìhnú vâha inì mii-yá, ñàyùcànduá itiácúì vichi. Cahví xì-yá, vâchi cuú íní-yá sàhí, te ni sàha-ya ni xihì-yá sàhí. ²¹ Ñàyùcànduá, yùhù cachí', mà váha nacoo-nda gracia xi Dios iladu; (doco divi ducán quea) nú sàhà ley sàhana ma sàni ndee vâha-nda nùù-yá ni cuì, vâchi nú ducán, dandu uun-ni nduá ni xihì Cristu.

3

Cuisì sàhà fe xi-nda cui ndee vâha-nda nùù Dios, màdi sàhà-ñá chivâha-nda ley sàhana

¹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì Galacia! vâchi có-nìhnú víi gá inì-nsia vichi. ¿Índù chuun ni sàha-nsia ni dandàhvì nèhivì mii-nsiá, te vichi có-nchícùn gá-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá, mate claru sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà Jesucristu, nansa ni xihì-yá nchìca cruz? ² Pues vichi cuní' cachi-nsiá xì': ¿ndiá nduá ni quida-nsia, te ni nìhì-nsiá Espíritu Ìì xí Dios? ¿A ní chivâha-nsia iin ley sàhana? (Còó), cuisì ñà-nì inini-nsia palabra ìì, te ni xinindisá-nsiá, ñàyùcànduá ni nìhì-nsiá Espíritu Ìì. ³ Ñàyùcànduá, ¿índù chuun có-sàà-nsiá cundaà inì-nsia? (Sà-ináhá-nsiâ) ñà-divi Espíritu Ìì nduú ana ni chindee xi-nsiá na ní quesaha-nsiá xicá-nsiá ichì Dios. Te vichi ¿a tuxí inì-nsia ñà-micuísì-nsiá cuàhàn-nsiá daxínu-nsia (salvación xi-nsia)? ⁴ Cuàhà gá sàni ndoho-nsia (sàhà Jesús), te ¿a icúmí ndòò uun stná nsidaámà? Cahnú gá Dios ñà-màsà ndóò uan. ⁵ Daaní, jaàn iá stná iin ana danihítàhvì xì-nsiá ñà-chindee Espíritu Ìì mii-nsiá, te quidá stná-nè milagru ndiaha. Doco ¿a sàhà ñà-nchícùn-nè ley sàhana nduá quidá-néamà? Còó, cuisì sàhà ñà-xinindisá-né mii-yá.

⁶ Pues, divi ñà-jaàn nduá ni quida stná Abraham sàhana, ni xinindisá-né Dios, te ñà-yùcán ni ndee vâha-ne nùù-yá. ⁷ Sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini-ndà sàhà nsidaa nècuàchì sà-icúmí xí fe ñà-nahi descendencia xi Abraham xínduu stná-nè. ⁸ Vâchi nùù tutu ìì ni tiaa sàhana ni cachitnùhu Dios nansa icúmí nèhivì vichi ndee vâha-ne nùù-yá sàhà cuisì-ñá xinindisá-né mii-yá, mate nèhivì ndéni raza ni cui ni cundúú-né. Ñàyùcànduá, ni cachitnùhu-ya xì Abraham iin ñà-vâha, cachí-yá: "Sàhà mii-ní icúmí nèhivì nsidaa ñuu nìhítàhvì-né cuàhà gá ñà-ndiaha ìì". ⁹ Ñàyùcànduá, vátùni cundaà ini-ndà, nú xinindisá stná-ndàyá, dandu cundiatú stná anima-ndà na ian ni cundiatú Abraham sàhana na ní xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco nú cuisì cuní-ndà cundoo-nda sujetu nùù ley sàhana, dandu iin-ni icúmí stná-ndà nìhì-ndà castigu cachí ley mà, vâchi dohó cachá': "Nèhivì có-quidá ndisa nsidaa ñà-nduá cachí tutu yohó, tàhvì chíhán-né", cachá'. ¹¹ Sàhámà nàhà claru, mà sàà iin nèhivì ndee vâha-ne nùù Dios sàhà-ñá nchícùn-nè ley mà, vâchi cachí stná

tutu ìi mà: “Nèhivì xiníndísá-xí-yâ, te ndeé vâha-ne nùù-yá, divi cucumi xì vida ndiaha”.
¹² Doco ley sàna ma, màdì fe nduá xicàn cucumi-nda. Còó, vâchi cachá: “Cuisì nú nì quidá ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachá, dandu nìhì-ndà cutiacu ndiaha-nda”.

¹³ Doco ndohó, sàni xidahan Cristu-ndó nùù chihan cachí ley mà, vâchi mii-yá, cuenta xi-nda nì ndoho-ya castigu sàhà chihan ma nacua cachí nùù tutu ìi: “Tàhvì chíhán nsidaa ana itácaa nùù iin yutnù”, (cachí Dios). ¹⁴ Pues divi ducán nì cuu xi Jesucristu sàhà-ñá vâtùni nìhítàhvì stná nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-ndiaha ìi nì cachi Dios xì Abraham. Ñàyùcànduá, vichi cuisì xiñuhu cunindisa-ndayá, dandu nìhítàhvì-ndà Espíritu ìi nì quida-ya comprometer antes.

Tucu iá ley sàna, có-ndùdává xí ñà-ndiaha ìi nì cachi Dios xì Abraham chicá antes

¹⁵ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu tii, ñánì; cuàhìn nacani xì-nsiá nansa quidá nsidaa-nda ñuhìvì yohó. Ináhà-ndá nú sàni cuyucun iin tutu ndé nì ndatnuhu sahnù-nda ñà-quida-nda iñàha, te sàni cua firmar, dandu iin-nì sàni ndòà, mà dâma, nì mà chíyôdo gá-ndà palabra nùá. Te ducán quida-nda mate tutu xi nèhivì ùún nduá. ¹⁶ (Pues divi ducán sàni quida stná Dios), nì saquin-yà compromisu nùù Abraham ñà-nìhítàhvì-né ñà-ndiaha ìi xí-yá, mii-né xì ana cunduu descendencia xi-ne. Doco (na ní cachi-yà xì-né ducán), cóni cachi-yà icúmí nsidaa gá inga descendencia xi-ne nìhítàhvì-né, na ian cuàhà-né (càhàn-yà sàhà-xì) nì cuí. Còó, sàhà imindaa descendencia xi-ne nì càhàn-yà sàhà-xí, divi nduú Cristu. ¹⁷ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, nú ducán fuerte guá nì saquin Dios compromisu xì Abraham, te ùi xichi nì cachi-yà xì-né palabra mà, dandu mà cuí dâma-ña quida iin ley nì cuyucun 430 cuíà después; còó, mà cuí ndòò uun ñà-nduá nì cachi-yà mate ní sàcòò inga ley mà. ¹⁸ Vâchi nú sàhà ley mà nìhítàhvì-ndà nì cuí, dandu mà cundúá iin compromisu icúmí-yâ quida ndisa-ya cumplir. Còó. Doco ñà-ndiaha ìi nì cachi-yà xì Abraham mà, ñà-yùcán ndisa nduú compromisu.

¹⁹ Pues (sàhàmà ndàcàtnùhù-ndà), ¿índù chuun quidá ley sànahama vichi? Pues cuisì sàhà ñà-cundaà ini nèhivì índù-ñá nduú cuàchi, ñàyùcànduá nì sàha-yanè ley mà, dandu cucumi-néà dècuèndè quesaa mii-yá ana nduú ndisa descendencia xì Abraham, vâchi divi mii-yá nduú ana cuàhàn nìhítàhvì xì ñà-ndiaha ìi nì cachi Dios daa. Cunaha-nsiá, tìxi iin ángel mozo xi-ya nì sàha-ya ley mà, te Moisés nduú ana nì sàcuìin dava cuenta xì nèhivì nùù Dios. ²⁰ Doco nú cachí-ndà nì sàcuìin dava Moisés, pues cuní cachàmà ndoó ùi ana (ndatnúhù), màdìà imindaa (ana càhàn). Doco (na ní saquin Dios compromisu xì Abraham), còó, cuisì-ní imindaa mii-yá (nì càhàn, te sàhàmà mà cuí ndòò uan).

Chuun quidá ley sàna nduá chindéândô sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu

²¹ (Pues, ¿nansa cachi-ndà vichi?) ¿A sadí ley sàna ma nùù compromisu nì cachi Dios quida-ya? ¡Còó, mà cuí! Vâchi nì có-sâà ley mà taxa vida ndiaha. Doco nú vâtùni quida ducán nì cuí, dandísá divi sàhájàn vâtùni ndee vâha-nda nùù-yá. ²² Doco còó, màdì ñà-jaàn nduú chuun quidá ley mà, cuisì nduá iin ñà-càchítñuhu uun xi-nda ñà-ndòò nsidaa-nda tìxi poder xì cuàchi-nda. Te ducán iá sàhà-ñá nì sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu, te nìhì-ndà ñà-ndiaha ìi nì cachi Dios antes.

²³ Doco na táñàha ga sàà tiempu ñà-cuisì cunindisa-ndayá, dandu ley sàna ma nduá nì sanchicùn-ndà, còò inga iñàha, vâchi ducán nì chitnùnì ini Dios quida-nda, divi ñà-cundiatu uun-nda ndè cachi sàà quìvì datúi-ya nansa cui cunindisa-nda (Jesús). ²⁴ Vâchi ley sàna ma, na ian quidá nècuàchì ndiaá xì ñà-cuati, ducán nì saquida, cuisì nìsa chindeándô ndè cachi nì sàà tiempu nì quesaa Cristu, dandu cunindisa-nda mii-yá, te ducán ndee vâha-nda nùù-yá. ²⁵ Te vichi cuisì-ní fe mà nduá nchícùn-ndà, ñàyùcànduá có-xiñùhù gá cunindisa-nda ley sàna ma na ian nduá ana ndiaá xì-ndà vichi. ²⁶ Còó, vâchi sàhà-ñá xiníndísá-ndà Jesucristu, ñàyùcànduá, nahi dèhe sahnù-yá sànduú nsidaa-nda. ²⁷ Vâchi, na ní cuhìi-ndà quìvì nì tenchicùn-ndà Cristu, dandu na ian nì dâma anima-ndà nduá, te nì nàcùnihu ini-ndà nahi mii-yá. ²⁸ Sàhàmà mà cuí

cachi gà-ndà diín nduú nècuàchì raza Judea, te diín nduú nècuàchì raza Grecia; còó. Stná nècuàchì nduú patrón, xì stná nècuàchì quidáchúûn saín nùù-né, na ian iin-ni sàni nanduu nsidaa-né vichi. Nì màdì (chicá ndiaá) stná nècuàchì tiàa nùù nècuàchì ñàhà; còó. Iin-ni xínduu nsidaa-nda ñà-nchícùn-nda Jesucristu. ²⁹ Te nú nèhivì xí Cristu nduu-nda, dandu vátùni quida stná-nda cuenta ñà-nduú stná-nda descendencia xi Abraham, te ducán vátùni nihitáhvi stná-nda ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios daa.

4

¹ Vichi chicá claru cuàhìn cachi xì-nsiá ñà-nduá cuní cachi nsidaa palabra jaàn. Nì cachí-nda iá iin tètii icúmí ndutahví xì ñà-cuicà nùù yua-té. Doco nú tii vá-te, dandu queámà na ian peón uun nduú-te, mate stoho nsidanicuú ñà-cuicà mà icúmí-tê cunduu-tè. Doco tii vá-te, ² ñàyùcànduá, iá-te ndahà ana ndiaá xì-té, te ndoó stná ana ndiaá xì ñà-cuicà témà ndè cachi sàà-te cuicà-te nì cachi yua-té. ³ Pues divi ducán nìsa ìa stná xì ndohó na táñàha ga sàà-nda cundaà vaha ini-nda; nahi ñà-cuati nì sanduu stná-nda; iin ichì chicá sencillu xi ñuhivì yohó-ní nduá nì sanchicùn-nda, te cuisì ñà-nduá cachámà nìsa quida-nda. ⁴ Doco na ní sàà meru tiempu vaha, dandu nì techuún Dios Dèhemanì-yá quixi-ya ñuhivì yohó ñà-tùnuu-yá nùù dihi-yá. Te (na nìsa ìa-ya yohó) nìsa ìa stná-yà sujetu nùù ley sahnu-ma. ⁵ Doco ñà-dìsàhà-xì nì quixi-ya nduú ñà-danàa-yá sàhà nsidaa nèhivì ndoó stná sujetu nùù ley mà, dandu càcu-ne. Ñàyùcànduá, (sàhà-ñà-nì quida-ya ducán), vátùni nì sàcùnduu-nda dèhe ndisa Yuamánì-yá. ⁶ Te Yuamánì-yá, sàhà stnámà sàni sàhatahvi stná-yàndó Espíritu xi Dèhemanì-yá ñà-coo Yà-ìl mà ini anima-nda; te vichi cachí fuerte-yàmà “Yuamánì” (ini anima-nda, càhàn-yà cuenta xi-nda nùù Yua-nda Dios). ⁷ Ñàyùcànduá có-nduú gà-nda cuisì nahi peón xi-ya; còó. Dèhe ndisa-ya sànduù-nda, te nú ducán, dandu cuàhà gà icúmí-nda nihitáhvi-nda nùù-yá sàhà ñà-nchícùn-nda Cristu.

Ñà-nduá nì cachi gà Pablo, ndulócò-nè sàhà-ñà nì tùcù nècuàchì Galacia inga ichì

⁸ Antes, na táñàha ga cunaha-nsiá Dios, dandu stoho-nsiá nì sanduu ñà-có-nduú ndisa Dios, te ndee ní sacusahnúá nùù-nsiá. ⁹ Doco vichi, sà-ìnáhá-nsiá mii-yá, te ò chicá vaha nì cachí-nda sà-ìnáhá-yà mii-nsiá. Ñàyùcànduá, ¿ìndù chuun cuní tu-nsia nàcùndoo-nsia tìxi iin ley mà cúí chindee xi-nsiá? Vàchi ley mà, còò nì-ìñàha nìhì-nsiá nùá. ¹⁰ Doco vichi cuàhà estilu chívàha-nsia; cuàhà quivì chívàha-nsia, xì cuàhà stná vicò, te nsidácáhnù stná-nsiá na natiácú yoo. Dècuèndè stná cuicà nsidácáhnù-nsiá. ¹¹ Ñàyùcànduá, cuàhà gà nacánì inì sàhà-nsiá, màdì ndòo uun nsidaa ñà-nduá sàni dàcuahí mii-nsiá.

¹² Yùhù sacúndáhvì` nùù-nsiá ñà-iin-ni nì nácúníhnú inì-nsia nacua nihnú ini yùhù, ñàni; vàchi (na ní sàl yucán) ndè modo xi mii-nsiá nì nadàma stnáì.

Mii-nsia, còò nì-ìñàha nì quidá-nsiá xì yùhù. ¹³ A nsinúú inì-nsia ñà-sàhà iin cuèhè (nì ndòì ndé ndoó-nsiá), dandu nì càhìn xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá. ¹⁴ Te mii-nsiá, cóni càhìchì inì-nsia yùhù, mate cuàhà vida nì xinì sàhà cuèhè mà, doco cóni nácóó-nsiá yùhù. Còó; nì naquimanì-nsiá yùhù na ian ángel xi Dios nduí, ò nahi mismo Jesucristu. ¹⁵ Pues vichi, ¿ndià nduá nì cuu? Vàchi yáha ga nì sacudì inì-nsia antes nì cúí. Yùhù ináhì, dispuestu nì sandoo-nsia dècuèndè cuàhà stná-nsiá yùhù nduchínúù-nsiá nú nì cáquàn nì cúí. ¹⁶ Dòcò vichi, ¿a sàni nacuni ùhì-nsiá yùhù ñà-nì cachi xì-nsiá cuisì ñà-nduú ñà-ndàa?

¹⁷ Nècuàchì sàni dàndàhvì xì-nsiá, màni gà càhàn-nè xì-nsiá, doco có-ìá vaha, vàchi cuisì cuní-nè danándodó-né mii-nsiá nsiùhù, te cunchicùn-nsiá mii-né. ¹⁸ Pues vátùni iá ñà-càhàn màni-nda xì nèhivì, cuisì-nì iin chuun vaha nì cùnduá, dandu ñà-jaàn ndisa cudì inì, mate có-ìé` xì-nsiá jaàn. ¹⁹ Vàchi cunaha-nsiá, nahi dèhi xínduu-nsia; doco vichi cuàhà gà dandohí mii sàhà-nsiá inga xichì, te iin-ni icúmì ndohi ndè cachi sàà-nsiá (nàcùnihnu vaha tu inì-nsia) nahi Cristu. Vàchi na ian ndohó dihi-nda na quesáa-nda ñuhivì, ducán ndohó stnáì sàhà mii-nsiá. ²⁰ A sácú vaha nì cói ndé ndoó-nsiá vichi. Te

a sácú vàha stná ñà-màsà cáhàn ndee gué` xì-nsiá nì cùí. De plano, có-cùndáà inì nansa ga guide xì-nsiá.

Ejemplu sàhà ùì nècuàchì ñàhà sàhà nani Agar xì Sara

²¹ Vichi cuàhìn cachì inga iin palabra xì mii-nsiá nècuàchì cuní cunchicùn xì ley sàhà. Cuní ñà-nsinuu ini-nsiá nansa cachí mismo ley mà ndé ²² nacáníá nansa nì quida Abraham sàhà. Ùì dèhe-ne nì tùinuù-xí ñuhìví, cachá`, te dihi dèhe sahnú-né nì sanduu (Agar). Nècuàchì, iin nècuàchì có-íá libre nì sanduu-ne, vàchi ducání quidáchúùn saín-né. Doco dihi inga dèhe Abraham mà (nani Isaac, cóo; meru ñahàdihí-nè) nì sanduu nècuàchì, te iin nècuàchì libre nì sanduu-ne. ²³ Te iá inga iñàhà sàhà dèhe criada mà, vàchi na ian quesáá nsidanicuú gá mée ñuhìví, ducán nì quesàa-te. Doco dèhe nècuàchì libre mà, cóo. Milagru nì sandua nì tùinuù-vé ñuhìví, te ducán nì cuu ndisa palabra nì cachì Dios xì Abraham antes. ²⁴ Te cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaájàn, vàchi nahi ùì ley xínduu stná nècuàchì ñàhà mà. Agar yucán nduú ley nì nihì nèhivì ndé yucù Sinai, te nèhivì nchícùn xì ley mà vichi, có-ndòó-né libre. ²⁵ Ladu Arabia iá yucù mà, te ley nì nihì nèhivì lugar yucán nduú nahi Agar mà. Te (ináhà-ndá) có-ndòó nèhivì nchícùn xì ley mà libre vichi, vàchi ñuu-nè Jerusalén, có-nduá iin ñuu iá libre vichi. ²⁶ Doco ñuu ndohó Jerusalén iá ansivì, nahi dihi-nda nduá, te libre ndisa iá`. ²⁷ Vàchi dohó cachí tutu ì: Nècuàchì ñàhà cóo dèhe-xi, nì cùdì ini-nè mate ni-iin dèhe-ne cóo. Te xiñuhu ndàhì vico stná-nè, te cudì ini-nè mate táñàhà ga tùinuù ni-iin mée xi-ne, vàchi (cuàhà gá cundiatú-nè). Mate cóo gá nècuàchì vehe-ne, vètùnì cudì ini-nè (na ian) ndoó cuàhà dèhe-ne.

²⁸ Pues cunaha-nsiá, nahi (dèhe Abraham nani) Isaac mà (xínduu nsidaa-nda), ñàni, vàchi dèhe ndisa mii-yá sàni nanduu-nda sàhà palabra ndiaha nì cachì-yà, na ian nì cuu xi stná Isaac mà. ²⁹ Doco ñani Isaac nì tùinuù-xí nahi nsidaa gá nèhivì ñuhìví, quini nì quida-tè xì ñani tii-té, divi tètii nì tùinuù ñuhìví nì quida Espíritu Ì. Te iin-ni dècuèndè vichi ducán quidá stná nèhivì có-nchícùn xì Espíritu Ì, quini quidá stná-nè (xì-ndà). ³⁰ Doco ¿índu gá ñà-cachí tutu ì? Dohó cachá: “Tavà dahuun-ní criada mà xì dèhe-ne vehe-ní, vàchi mà ndútáhvi dèhe-ne nù-ní, cuisì-ní dèhe nècuàchì libre nihítáhvi”, ducán cachá. ³¹ Ñàyùcànduá, (sàhà ejemplu mà sàni cundaà ini-ndà), divi nahi dèhe nècuàchì libre mà xínduu-nda, ñàni, màdì nahi dèhe nècuàchì có-íá libre.

5

Iin-ni nì cùndóó-ndá libre nùù ley sàhà

¹ Vichi sàni tavà Cristu ndohó libre nùù ley sàhà, te sàhájàn cuní-yà cundoo dahuun-nda libre nicanicuahàn. Ñàyùcànduá, iin-ni nì cúnáhà-nsiá ñà-jaàn, te màsà tucù-nsiá cunchicùn-nsiá ley sàhà mà, vàchi sadiàmà nùù-ndà na iin yugu (xi buey).

² Cunini vàha-nsia; yùhù Pablo cáhìn xì-nsiá: mà cúí chindéé Cristu mii-nsiá te nú fuerza nì càn-nsiá màcùtuu seña xi Dios ìcà-nsiá (nacua cachí ley sàhà). ³ Yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuní màcùtuu seña mà ìcà-xí, nú ducán nì cuu-xi-nsiá, dandu fuerza quida stná-nsiá cumplir nsidaa gá ñà-nduá cachí ley mà. ⁴ Vàchi nú cuní-nsiá ndee vàha-nsia nùù-yá sàhà ley mà, dandu cóo ni-iñàhà nduú gá Cristu nùù-nsiá. Vàchi ñà-sàni nacuaà-nsiá gracia xi-ya nduá. ⁵ Doco cunaha-nsiá, cuisì ñà-cunindisa-nda mii-yá nduá xiñuhu, te ducán chindéé stná Espíritu Ì xí-yá ndohó quida-nda, vàchi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá nihnú ini-ndà ndee vàha-nda nùù-yá. ⁶ Vàchi nùù ndohó nèhivì xí Jesucristu, có-quidámà a itúú seña mà ìcà-ndà, ò á cóo, cuisì ñà-ndiáá nduú ñà-cunihnu vàhà ini-ndà mii-yá, te cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

⁷ Mii-nsiá, ndiaha gá nì saquida-nsia antes na nisa xinindisá víi-nsiá. Doco vichi, ¿nansa nì nihì nèhivì nì dàtúcù-nè mii-nsiá ñà-có-nchícùn gà-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuisì? ⁸ Pues (náhà xìcà), màdì mii-yá ana cana-xi-nsiá gloria nduú ana datúcù xì-nsiá ducán. Cóo.

⁹ Te (ináhá-nsiâ) iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan quée, te cuàhà gá ndutáchâ. (Te ducán stná xì chuun malu, iyuhu-ní ñà-có-ndiàá, te sàni xitià inicutu.) ¹⁰ Doco yùhù càhvì xì Stoho-ndà Señor ñà-màsà cúnchícùn gá-nsià ichì mà. Te nècuàchì dacá xì dìni-nsiá, icúmí-nè cunsida-ne cuàchi-ne, ndéni nèhivì ní cui ni cundúú-né.

¹¹ Ñàni, nú ni quésáhì cachì xì nèhivì ñà-xiñhù màcùtuu seña mà ìcà-né, dandísá mà quidá quini ga nècuàchì (raza Judea) xì' nì cùí, ni mà cúdúchì stná ini-nè sàhà palabra cachí sàhà (nansa nì xihì Jesús nchìca) cruz.

¹² Nècuàchì dacá xì-nsiá, chicá vaha ni sàà-nè quida quini-ne xì mii-né, (màdì mii-nsiá).

¹³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñà nihì-ndà quee-nda libre, ñàyùcànduá nì cana Dios ndohó, ñàni. Doco màdì sàhàjàn icúmí-ndá permisu quida ndevàha-nda; còó, mà cùí. Vàchi vichì ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-iin-nì cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te ducán nihì-ndà cunucuachi víi-nda nù ñanìtnaha-nda. ¹⁴ Vàchi iá iin palabra tii cachí ley mà, te nú ni quida-ndañá cumplir; dandu queámà ñà-sàni chivàha stná-ndà nsidanicuú ley mà. Te divi palabra tii mà nduú ñà-xiñhù cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda nacua cuú stná ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁵ Doco nú nàà stnàhà-ndà na iin quisi dàná, dandu vihini sàà stná-ndà dandáñúhú stnaha-nda.

Nansa chindéé Espíritu Ìi ndohó, sadí-yà nù ñà-có-ia vù cuní-ndà quida-nda dava xichi

¹⁶ Yùhù cachí xì-nsiá, iin-nì nì cándísà-nda chindee Espíritu Ìi xí Dios anima-ndà, dandu mà quidá gá-ndà ñà-có-ndiàá xího nèhivì ñuhivì quida-ne. ¹⁷ Vàchi Espíritu Ìi, có-ndòo ini-yà sàhà ñà-chìcuéhè cuní ndahà sàhà-ndà quida, te nì có-cándísà stná-mà quida ñà-nduá cuní Espíritu Ìi, vàchi có-xiñhù tñahá-yà xán, ñàyùcànduá, ùhì iá quida-nda ñà-nduá cuní-ndà quida-nda. ¹⁸ Doco nú Espíritu Ìi nduú ana dachítnùnì ini xì-ndà, dandu còò modo dandacú gá ley sàna ma nù-ndà.

¹⁹ Nàhà xicà índù iñàha nduá xího nèhivì ñuhivì quida-ne, vàchi xiní-ndà càhàn-nè xì nèhivì cónì nándàhà xì-né. Quini quidá-né, doco có-cùcàhàn nù-ndà. ²⁰ Cahvi-né ñà-có-nduú Dios ndisa, te sàhàn stná-nè nù tètàtnà xì nù tètadí. Daaní, xiní ùhì stnahá stná-nè, te nàà stnahá stná-nè. Xího stná-nè ñà-icúmí ñanìtnaha-ne. Te yàchì xidà stná ini-nè. Ventaja xì mii-né nduá siempre cuní-nè tavà-né. Te mà ùhì cudoo stná-nè, te quecuaán-né xì nècuàchì xinduu nèhivì xì mii-né. ²¹ Tùha stná-nè cumbìdia ini-nè, te sahnì stnahá stná dava-ne. Xíni stná-nè, te quidá-né escándalo. Te cuàhà gá ñà-chìcuéhè nahi ñà-jaàn quidá stná-nè. Pues sàni cachì xì-nsiá sàhà nèhivì tùha ducán, te tucutu cachí guè xì-nsiá vichì sàhà-né ñà-mà nunca nihitáhvi-né sàà-nè cundoo-ne ñuhivì Ìi xí Dios.

²² Doco diín iñàha nduá quidá Espíritu Ìi ini anima-ndà, vàchi sàhà mii-yà vātùnì cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cudìi ndiaha stná ini-ndà. Vātùnì cunihnu dadí ndiaha stná ini-ndà quida-ya. Te mà ùhì quidandee stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú chindéé-yândô. Te mà ùhì stná càhàn màni stnaha-nda iin-nda inga-ndà, te cunduu stná-ndà nèhivì vaha. Sàhà mii-yà mà ùhì quida ndisa-nda cumplir; ²³ te mà cóó dana stná-ndà. Te vātùnì nihì stná-ndà cadì-ndà nù-ndà ñà-màsà quidá ndevàha-nda. Cunaha-nsiá, (inicutu ñuhivì) còò nì-iin ley cachí xì-ndà ñà-màsà quidá-ndà ñà-vàha yohó. ²⁴ Vàchi nsidaa ndohó nèhivì xí Jesucristu, quida-nda cuenta na ian nì xihì stná-ndà na ní xihì-yà nchìca cruz, te sàháyùcànduá mà xího gá-ndà quida quini-nda, ni mà cúníhnú quini gá stná ini-ndà. ²⁵ Vàchi nú sàhà Espíritu Ìi itiacú-ndà vichì, dandu nì cuàha stná-ndà dacúndéhe-yândô ichì-yá.

²⁶ Màsà cùcàhàn-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda, te cundoo-nda datnahá stnaha-nda. Còó, màsà cumbìdia stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

6

Ndiá ìcà-ndà chindee stnaha-nda

¹ Ñánì, nú ni cándiaá sàhà iin-nsia nùu cualquier iin cuàchi, dandu viví-ni càhàn-nsià xì nècuàchì cónì quidá víi ma sàhà ñà-nìhì-né nacunihnu við ini-nè, doco cuisì nèhivì chitu Espíritu Ìì xí Dios ni cúndúú ana càhàn xì-né. Te xiñuhu coo stná nècuàchì mà cuidadu màdí quida stná mii-né iin falta. ² Te nú ia iin ñanìtnaha-nda có-cùndáà vaha inì-xi, dandu siempre ni nácuàhandee ini-ndané, vachi ñà-chívàha við-ndà ley xí Cristu nduámà. ³ Te nú tuxí ini-ndà cuàhà gá ndiaá-ndà, dandu cuisì mii-nda dandahví-ndà mii-nda nduámà, vachi còò ni-ìñàha ndiaá-ndà, nú ducán. ⁴ Ñàyùcàndúá, iin iin-nda xiñuhu nacani ini-ndà a vátùni iá ñà-ndúá quidà-ndà, á coó, te nú ducán, dandísá vátùni cudì ini-ndà sàhà mii-nda, màdiá cundehè-ndà ñà-ndúá quidá ñanìtnaha-nda, a ver, amádi chicá quidá víi ndohó. ⁵ Vachi iin iin-nda icúmí-ndá nacua-nda cuenta sàhà ñà-ndúá nì quida-nda.

⁶ Nsidaa nèhivì dacuahá palabra ìi nùu ana chìnáhá xì-né, ndiá ìcà stná-nè chindee-né nècuàchì mà xì ñà-ndúá icúmí-nè.

⁷ Màsà cuàha-nsia dandahví nèhivì mii-nsiá. Mà cúí nàcuìdiqui uun-nda mii-yá, vachi cachí dichu: “Ñà-ndúá nì chihi-nda, divi nìhì-ndà”. ⁸ Vachi nú nì quida-nda cuisì ñà-ndúá xího ini mii-nda, dandu icúmí-ndá sàà-ndà ndañuhu dahuun-nda. Doco nú nì quida-nda nacua cuní Espíritu Ìì xí Dios, dandu sàhámà nìhítáhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. ⁹ Ñàyùcàndúá, màsà cúñáñá-ndá quida-nda nsidaa ñà-ìá við, vachi nú iin-ni nì quida-nda ducán, te có-cùhúún ini-ndà, dandu cundiatú ndiaha anima-ndà.

¹⁰ Sàhájàn, nú iá nansa quida-nda obra nùu ñanìtnaha-nda, dandu nì quida-ndañá. Te nú nèhivì iin-ni cahví stná xì Yua-nda Dios nduú stná-nè, dandu chicá más xiñuhu chindee-ndané.

Ultimo ñà-ndúá nì cachi Pablo xì nècuàchì ladu Galacia, te ndahà mii-né nì tiaa-neà

¹¹ Vichi mií tiaí letra nahnú yohó. ¹² (Cuàhìn càhàn guè xì-nsiá sàhà) nècuàchì cuní màcùtuu seña xí Dios ìcà nèhivì. Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá cuní-nè ndòo vaha-ne xì nèhivì nduá, vachi yúhì-nè quida quini nèhivì xì-né (nú nchícùn-nè cuisì ichì mii-yá ana nì xihì) nchìca cruz, divi Cristu. ¹³ Te cunaha-nsiá, nì có-chívàha við stná mii-né ley sàhà ma, mate cudì guá ini-nè itúú seña mà ìcà-né. Te cuní-nè màcùtuu stná mà ìcà mii-nsiá sàhà-ñá cundee-né nùu-nsiá, te ducán quee cuàhà tnùñuhu xì-né (cahan-né). ¹⁴ Doco yùhù, cuisì tnùñuhu xí ana nì xihì nchìca cruz nduá cuní quee, divi tnùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Te sàhà-ñá nì xihì-yà ducán, còò cá ni-ìñàha iá ñuhivì yohó (ndiaá nùí), vachi quidé cuenta na ian sàni xihì stnái nchìca cruz xì mii-yá, te có-ndùlócò guè sàhà ñà-ìá ñuhivì yohó. ¹⁵ Vachi nú nèhivì xí Jesucristu nduu-nda, dandu màdi ñà-cutuu seña ìcà-ndà nduá ndiaá. Te nú còò stná seña mà, nì mà chindéé stná mà-ndó, cuisì ndiaá ñà-cucumi-nda iin anima saa. ¹⁶ Te nsidaa nèhivì nchícùn ndisa xì palabra yohó, nì sàà-nè cundiatú ndiaha anima-nè, te Dios ni cúndéhe ndahví xì-né, vachi quidá-yá cuenta na ian xínduu stná-nè nèhivì xì-yá Israel.

¹⁷ Vichi màsà cuáhachuún uun ga ni-iin nèhivì yùhù, vachi cuàhà gá (sàni ndohi sàhà) Jesús, cuàhà gá seña itándiaa ìqué (ndé nì ducùn).

¹⁸ Nì cúcúmí anima-nsiá cuàhà gracia xí Stoho-ndà Jesucristu, ñánì. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Éfeso

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun ìi nùu Jesucristu, vachi ducán nì chitnùní ini Dios quide. Te vichi tiaí carta yohó nùu nsidaa mii-nsiá nèhivì ìi xí-yá ñuu Éfeso, nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni cahvi stná xì Jesucristu. ² Contentu nì cùndóó-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya nì cùcúmí-nsiá.

Cuàhà gá cundiatú anima nsidaa nèhivì xí Jesús

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vachi Yuamánì-yámà nduú-yá. Te sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Dèhemani-yá, ñàyùcànduá sàni sàhatahvi-yándô nsidanicuú ñà-ndiaha ìi iá ansivi. ⁴ Te sàhà stná ñà-nduá nì quida mii-yá, ñàyùcànduá nì nacàxin Dios ndohó dècuèndè na táyôo ñuhivì sàhà-ñá cundoo-nda nùu-yá, te cunduu-nda nèhivì ìi còò falta xi. ⁵ Te sàhà ñá-cùu guá ini-yà sàhà-ndà, ñàyùcànduá nì chitnùní ini-yà sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya. Divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà, te sàhámà nì chitnùní ini-yà ñà-nìhitàhvi-ndà ducán sàhà (obra nì quida) Jesucristu. ⁶ Te vichi tavá-nda tnùñuhu xí-yá ñà-ndiaha guá nì quida-ya nì sàhatahvi-yándô gracia, te sàhà gracia mà sàni nihì-ndà nì cundiatú vaha anima-nda nì quida Dèhemani-yá. ⁷ Vachi sàhà-ñá nì xihì Dèhemani-yá, te nì xitià nì-yá, ñàyùcànduá vátuni nì nacuidahan-yándô nùu tnùndoho, vachi nì ndutu cuàchi-nda ñà-nì quida guá-yà gracia sàhà-ndà; ⁸ te sàhà gracia nì quida-ya mà, fuerte gá sàni dàtnùu-yà ini anima-nda; ndiaha gá sàni nduhì sàxínitnùní-nda nì quida-ya. ⁹ Tiempu antes nisa ìa dèhé ñà-nduá nì nacani ini-yà quida-ya quivì vaxi xi-nda, doco vichi sàni cachitnùhu-ya xi-nda nansa iámà, nì cachi-yà nansa nì chitnùní ini-yà quida-ya, ¹⁰ ñà-cunduu Cristu ana cusahnú nùu nsidanicuú iñàha, ñà-ìá ansivi xì ñá-ìá stná ñuhivì. Te seguru icúmí cuu ndisa nsidaámà na sàà meru quivì xán.

¹¹ Sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Cristu, ñàyùcànduá sàni nìhitàhvi guá-nda nùu Dios, vachi divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà antes. Te mii-yá, nacua chitnùní ini-yà quida-ya, divi ducán siempre quidá ndisa stná-yà. ¹² Te nsìhù nècuàchì primeru nì quìhvi ichì Cristu, ducán nì chitnuni ini-yà nìhitàhvi gá-nsi sàhà-ñá chicá más tnùñuhu xí-yá quee sàhà ñà-ndiaha guá nì quida-ya xì-nsi. ¹³ Daaní, después nì xinitnùhu stná mii-nsiá palabra ndàcuisi xí-yá, divi razón vaha nansa càcu-nda, te nì xinindisá stná-nsià Cristu. Ñàyùcànduá nì nihì stná-nsià Espíritu ìi xí-yá, nacua nì quida-ya comprometer. Te Espíritu ìi mà nduú nahi seña ñà-sàni nanduu-nda nèhivì ìi xí-yá. ¹⁴ Doco cuisì-nì tnùmánì primeru nduú Espíritu ìi, vachi más gá icúmí-ndà nìhitàhvi-nda na sàà quivì nacua-yándô, vachi nèhivì xí mii-yá nduu-nda ñà-sàni dànáà-yà sàhà-ndà. Te cuàhà gá stná tnùñuhu ndiaha xí-yà icúmí quee quivì (nìhitàhvi guá-nda ducán).

Nansa nì xicàn tàhvi Pablo nùu Dios ñà-nì cuáhatahvi-yà nèhivì xí-yà iin anima nchichí

¹⁵ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhi ñà-fuerte guá nihnú inì-nsia Stoho-ndà Jesús xì ñá-cuàhà guá cuú stná inì-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. Ñàyùcànduá, ¹⁶ siempre naquímánì Dios sàhà-nsiá, te xicàn tàhvi nùu-yá ¹⁷ ñà-nì ndúchichí ndiaha-nsiá quida Espíritu ìi; te nì chindéé stná-yà mii-nsiá mànihì ini-nsià sàhà Dios, dandu chicá cunaha váha-nsiayà. Divi ñà-jaàn nduá xicàn tàhvi nùu Yuandiaha-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁸ Daaní, xicàn tàhvi stná nùu-yà ñà-nì dàtnùu-yà sàxínitnùní-nsià sàhà-ñá cundaà vaha ini-nsià nansa iá tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá, vachi ñà-sàni cana-yándô iá ndisa tnùndé ini xi-nda. Te xicàn tàhvi stná ñà-nì sàà-nsià mànihì ini-nsià ñà-ndiaha guá sàni nìhitàhvi-nda cuàhà ñà-vaha nùu-yà, nsidanicuú

ndohó nêhivî îî xî-yá. ¹⁹ Te xicàn tàhvî stnâi ñà-nî cúndàà inî-nsia ñà-cuàhà guá poder ndiaha ícúmí-yá, te vátùni nacuàhandee ini-yà ndohó nècuàchì xiníndísá-xí-yá. Te divi sàhà poder ndiaha ma ²⁰ nî dãnátíacú-yà (Dêhemani-yá) Cristu, dandu nî nsihi nî natiacu-yà nî nana-ya ansivi dècuèndè gloria, te nî sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios. ²¹ Te vichi dìquì-xí íá-yà, te cuàhà gá más ndiaá-yà nùù nsidaa ana cusáhnû, xî nùù nsidaa ana itá fuerte, xî nùù nsidaa ana ícúmí xî poder, xî nùù nsidaa ana dándàcú, xî nùù nsidanicuú gá stná ana ndácùcahan nêhivî tiempu vichi, te ò tiempu vaxi xi-nda inga ñuhivî. ²² Nsidanicuú iñàha, sàni ndòa sujetu nùù Cristu nî quida Yua-nda Dios. Te nsidaa ndohó nêhivî iin-nî cahvi xi-yá, sàni chitnùnî ini-yà dandacú Cristu nùù-ndà na ian dándàcú ònî-ndà nùù-ndà. ²³ Te ndohó, nahi iquícúñú mii-yá nduú stná-ndà. Te sàhà ndohó na ian sàni sacatnahá nsihi cuerpu xi-ya, na ian íá nsihi-ya vichi. Te mii-yá nduú ana íá inicutu ñuhivî xî ansivi.

2

Nansa cuú ini Dios sàhà-ndà, te nî dàcácu-yàndó

¹ Vichi sà-itiácú ndisa anima-nsiá. Doco antes na ian còò vida xi anima-nsiá nî sá-ìa nùù-yá ñà-cuàhà guá cuàchi-nsia; ² vâchi nîsa cudîi inî-nsia quida-nsia falta nahi nsidaa gá nêhivî ñuhivî. Nîsa inîni-nsia tàchì malu cusáhnû nùù nsidaa gá ñà-malu xicá ansivi, te divi quisi jaàn dacáhàn xî nsidaa nêhivî có-ínîní xî Dios. ³ Daaní, stná nsiùhù, nîsa xicanuu stná-nsi cutnàhâ-nsí xî nècuàchì có-quidá víi ma; vâchi nsidaa-nda, nacua nîsa xicàn ini cuerpu xi-nda xî sàxínitnùnî-ndà, ducán nîsa cudîi ini-ndà quida-nda. Ñàyùcànduá, cuàhà gá castigu xi Dios nî càyà sàhà cuàchi-nda, nacua càyà-ñà sàhà nsidaa gá stná nêhivî cuàchi.

⁴ Doco Dios, cuàhà sàstnùhù cuhí ini-yàndó; vâchi yáha ga cuú ini-yà sàhà-ndà; ⁵ ñàyùcànduá, nî quida-ya gracia sàhà-ndà, te nî dàcácu-yàndó. Mate còò vida ndiaha nùù anima-ndà sàhà cuàchi nî quida-nda, doco nî quida-ya cuenta na ian nî natiacu stná-ndà na ní natiacu Cristu. ⁶ Ñàyùcànduá, ducán íá na ian nî cutnaha-nda xi-yá na ní natiacu-yà nî quida Yua-nda Dios. Te quidá stná-yà cuenta na ian sàni nana stná-ndà ndè gloria, te vichi cutnaha-nda xi Jesucristu ndoo-nda yucán xi-yá nî quida Yua-nda Dios. ⁷ Pues ñà-jaàn sàni quida-ya sàhà-ñá nicanicuahàn ni queé cuàhà tnùñuhu xî-yá sàhà gracia nî quida-ya na ní indehè ndahví-yàndó sàhà Jesucristu; ⁸ vâchi micuísí gracia nduá sàni càcu-nda ñànî xinindisa-ndayá. Màdì iin chuun nî quidá ndohó nduá nî càcu-nda, còò. Ñà-nduá nî cutahví-ndà nùù Dios nduá. ⁹ Ni màdì obra vâha ni quida-nda nduá nî dácâcu xi-nda. Còó, còtó sàà iin-nda cucahan-nda chicá ndiaá-ndà. ¹⁰ Còó, mii-yá nî quida-ya obra xî ndohó, te sàhájàn sàni ndusaa anima-ndà. Vâchi na ní sàcùndoo-nda nùù Jesucristu nî ndusaa íní-ndà sàhà-ñá cui quida stná-ndà cuàhà obra vâha nacua nî chitnùnî ini-yà quida-nda.

Nsidaa nêhivî xî Jesús, iin-nî nêhivî xínduu-ne

¹¹ Ñàyùcànduá, xiñuhu nsinuu ini nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga raza, vâchi có-nduú-nsiá nêhivî raza Judea. Nêhivî còò seña xi Dios ìcà-xí cachí nsiùhù nècuàchì raza mà xî mii-nsiá; te nêhivî seña xi Dios cachí-nsí xî mii-nsí, vâchi íá iin seña nî chituu nêhivî ìcà-nsí. Ñàyùcànduá xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nîsa ìa xi-nsiá antes, ¹² cónisá níhnû inî-nsia Cristu antes, mànicuî (nìhítáhvi-nsiá) nahi nêhivî ñuu-nsí Israel, te cónisá ínáhá stná-nsiá ni-iñàha sàhà tratu nî saquin-yà, te nî quida-ya comprometer cuàhà gá ñà-ndiaha. Còò ni-iin tnùndé ini nîsá ícúmí-nsiá, ní còò stná Dios nîsá ìa nùù-nsiá. ¹³ Xica nîsa ìa-ya nùù-nsiá antes, doco vichi sàhà-ñá (nî xìhì) Cristu, te nî xitià nîi-yá, ñàyùcànduá vátùni sàni tnátuu yatni-nsia nùù-yá nduá, vâchi divi Jesucristu sàni xinindísá stná-nsiá. ¹⁴ ùi raza nî sanduu-nda antes, na ian nî tàhndè dava-nda; doco vichi sàni nacuatnaha-nda nî quida-ya; iin-nî nî nàcùnduu-nda quidá-yá cuenta vichi, te íá paz, có-xínî ùhì stnahá gá-ndà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nî nanduu-ya nêhivî, (te nî

xìhì-yà), ñàyùcàndùá nì nìhì-yá nì nacadi-yà ichì ley sàhà. Cuàhà gá nìsa dandacú ley mà nùù-ndà, cuàhà gá nìsa xicà-ñà quida-nda, doco nsidaámà, sàni cuxicá nì quida-ya, te vichi iin-ni nèhivì saa sàni nanduu-nda, có-ndùú gá-ndà ùi raza, ñàyùcàndùá, sà-lá paz. ¹⁶ Vàchi na ní xìhì-yà nchìca cruz, nì nìhì-yá nì nàcùndoo vaha ndùu raza-ndà xì Dios, te nì nìhì stná-yà nì nachindoo vaha-yàndó, có-xìní ùhì tnahá gá-ndà vichi. Vàchi iin-ni nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya.

¹⁷ Na ní quixi Cristu, nihí-yá iin razón ndiaha nì quesaa, te nì cachitnùhu-ya nansa coo paz nùù nsidaa-nda. Mii-nsiá, mate xica nìsa ìa Dios nùù-nsiá, doco nì sàa stná palabra mà nùù-nsiá. Daaní, nsiùhù, na ian yatni nùù ichì-yá nì sandoo-nsi, te nì sàa stná palabra mà nùù-nsi. ¹⁸ Vàchi sàhà Jesucristu sàni nìhìndèè ndùu raza-ndà tnàtuu-nda nùù Yua-nda Dios. Te iá stná imindaa Espíritu ìi xí-yá, te chindee stná-yàmà ñà-tnàtuu-nda nùù-yá. ¹⁹ Mii-nsiá, có-ndùú gá-nsià nahi nèhivì xio, ò nèhivì fuera, còó. Meru nèhivì ìi xí ñuu Dios nduú stná-nsià vichi nahi nsiùhù. Dècuèndè nduú stná-nsià nahi nèhivì ndoo vehe-ya. ²⁰ Te ndisa, na iin vehe nduú stná-ndà. Te nahi cimientu xan nduú apóstol xì nsidaa stná profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya. Te nahi cavà cahnú indúhu esquina cimientu, ducán nduú Jesucristu. ²¹ Ñàyùcàndùá, base xi-nda nduú-yá, te na ian cueé-ni cueé-ni cudúcùn iin vehe na cuàhà-ña, ducán stná ndohó, (cueé-ni cueé-ni nacuatnàhá-ndà) dècuèndè sàa-ndà cunduu ndisa-nda na iin veheñùhu ìi xí Stoho-ndà Señor. ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñà nchìcùn stná-nsià mii-yá, vātùni sàni nacuatnahá stná-nsià (xì nsiùhù), te ducán sàa nsidaa-nda cunduu-nda na iin vehe-ya ndé coo-ya nicanicuahàn sàhà Espíritu ìi xí-yá.

3

Nansa iá chuun xi Pablo ñà-cachitnùhu-ne palabra ùi xì nèhivì inga raza

¹ Yùhù Pablo, ndiadí vehecàa vichi sàhà-ñà (quidé chuun ìi xí) Jesucristu. Te chuun ìi mà, sàhà ñà-vàha xì stná mii-nsiá nècuàchì inga raza nduú stná. ² Ádi sà-ínahá-nsià nansa nì quida Dios gracia sàhì, te nì nìhìtáhvì quide chuun (chinahì) mii-nsiá. ³ Vàchi mii-yá, nì dàtnùù-yà sàxìnìtnùnì yùhù nansa iá palabra ndiaha nìsa ìa dèhé antes. Te divi sàhámà nì tiai iin carta tii (nì sàa nùù-nsiá) daa. ⁴⁻⁵ Ñàyùcàndùá, nú sàni cahvi-nsia carta mà, dandu vātùni cundaà ini-nsià nansa nì nìhìtáhvì mànhì inì palabra sàhà Cristu nìsa ìa dèhé antes. Cunaha-nsiá, cóni níhìtáhvì nèhivì sàhà cunitnùhu-ne palabra mà; doco vichi sàni dàtnùù Espíritu ìi sàxìnìtnùnì nsiùhù nècuàchì apóstol xi-ya, xì stná nècuàchì dava ga cahàn cuenta xi-ya. ⁶ Te divi ñà-yòhó nduú (palabra mà): ñà-vātùni nìhìtáhvì stná nèhivì inga ñuu nú nì cúníndísà-né palabra xi-ya, mate có-ndùú-né nècuàchì raza-nsi Judea. Nahi iin-ni nèhivì cunduu ndùu raza mà. Ñàyùcàndùá, vātùni nìhìtáhvì nècuàchì inga raza ñà-ndiaha ìi nì quida-ya comprometer, vachi nèhivì xí Cristu cunduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, nì quida Dios gracia sàhì nì sàhatahvì-yá yùhù chuun ñà-cachitnùhi palabra ìi xí-yá; te sàhà poder ndiaha xí-yá (nì cana-ya yùhù), ⁸ mate nduú iin ana chicá có-ndiáa nùù nsidaa nèhivì xí-yá, doco nì nihí (chuun) ndiaha nùù-yá, divi ñà-cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu ñà-ndiaha guá iá ñà-nduá sàhatahvì Cristu ndohó. ⁹ Te nì nìhì stná chuun datúi nùù nsidaa nèhivì nansa nì chitnùnì ini Dios quida-ya. Dècuèndè chicá sàhà nìsa ìa dèhámà, cuisì Dios nìsa inaha xán; iin-ni ndè antes nì quidavàha-ya ñuhivì ináhà-yàñà. ¹⁰ Doco vichi sàni dàtúi-ya nsidaámà sàhà-ñà ndulocó nsidaa ángel xi-ya xì nsidaa stná espíritu xicá ansivì, na indèhe-né ñà-ndiaha guá quidá-yá xì nèhivì càhvì xí-yá, dandu cundaà vaha ini-nè nchichì cuàhà-yá sàhà nsidaa chuun quidá-yá.

¹¹ Pues dècuèndè nicanicuahàn antes, ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yá quida-ya, te divi ñà-jaàn nì nìhì stná-yà nì dàxínu-ya na ní quida Stoho-ndà Jesucristu (obra xi-ya). ¹² Te vichi nuná ñuhivì nùù-ndà, vātùni tnàtuu-nda nùù Dios, mà yúhì gá-ndà, vachi xíníndísà-ndá Jesucristu. ¹³ Ñàyùcàndùá, yùhù sacúndáhvì nùù-nsiá nà-màsà cùhúún

ini-nsià sàhà ñà-cuàhà guá ndohí sàhà mii-nsiá (nècuàchì inga ñuu); còó, vàchi xiñuhu quida-nsia cuenta na ian tnùñuhu xí-nsiá nduá.

Cuàhà sàstnùhù cuú ini Jesucristu sàhà-ndà

¹⁴⁻¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nduá disàhà-xí cuàhìn càcàn tàhví nùù Yua-nda Dios vichi. Siempre sàcuìn sìsì nùù-yá, te cachí xí-yá Yua-nda Dios, vàchi mii-yá nduú yua nsidaa ndohó nècuàchì ndoó nùù-yá, a sea ndoo-nda ñuhívì yohó, te ò ansivi ndoo-nda. ¹⁶ Pues vichi xícàn tàhví nùù-yá ñà-nì nàcuàhandee ini Espíritu Ìì xí Dios mii-nsiá, vàchi cuàhà gá poder ndiaha icúmí-yá. ¹⁷ Te xícàn tàhví stnàì nùù-yá ñà-nicanicuahàn ni cúníhnú vàha inì-nsia Cristu, te ducán coo-ya contentu ini anima-nsiá. Te xícàn tàhví stnàì nùù-yá ñà-nì cuú fuerte ndisa ini-nsiá sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-nsia na ian iin fuerte iin yutnù ducún, te ò indúhu fuerte iin vehe cahnú. ¹⁸⁻¹⁹ Te nú ducán, dandu vátùni mànihì vàha inì-nsiá ñà-cuàhà guá cuú ini Cristu sàhà-ndà. Te divi ducán xícàn tàhví stnàì sàhà nsidaa gá nèhivì xí-yá, ñà-nì sàà nsidaa-nda mànihì ini-nda ñà-yáha guá cuàhà cuú ini-yá sàhà nsidaa-nda, ndéni ana nì cui ni cundúú-ndá, te ndéni nì cui ni cundóó-ndá. Doco còó, nì mà cùì sàà-nda cundaà nsihi ini-nda sàhájàn, doco siquiera xícàn tàhví ñà-chicá más ni cundáà ini-nsiá sàhà-ñá, te ducán sàà anima-nsiá nachitúa mii Dios.

²⁰ Te vichi ansivéhé Dios, vátùni quida-ya nsidanicuú ñà-nduá xícàn tàhví-nda nùù-yá, dècuèndè yáha ga más cui quida-ya nùájàn, mate iin chuun cahnú sàstnùhù nduá nì cúníhnú ini-nda càcàn-nda, doco (vátùni nìhì-ndàñá), vàchi cahnú poder xi-ya, te divi poder mà quidáchúùn stná ini anima-nda. ²¹ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn xiñuhu naquimanì-ndàyá sàhà ñà-ndiaha guá iá Jesucristu xì ñà-ndiaha guá quidá stná-yá xì nsidaa ndohó nèhivì cahvi xi-yá. Te dècuèndè nicanicuahàn ducanicoó. Amén.

4

Iin-ni nèhivì sàni nanduu-nda nì quida Espíritu Ìì xí Dios

¹ Sàhà-ñá nchícùn Stoho-nda Señor ié` vehecàa yohó. Ñàyùcànduá sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-nì cácanúú víi stná-nsiá nacua ndiá ìcà-nda, vàchi sàni cana-yándó (ñà-cunduu-nda nèhivì ìì xí-yá). ² Sàhà ñà-jaàn xiñuhu cunihnu ndahvi ini-nda, te cunihnu manì stná ini-nda. Iin-ni nì quidándéé cahnú ini-nda sàhà ñanìtnaha-nda. Calma nì cundóó-ndá. Iin-ni nì cúcúú ini-nda sàhà-né. ³ Vàchi nahi iin-ni nèhivì xínduu-nda nì quida Espíritu Ìì xí-yá; ñàyùcànduá, iin-ni nì cundóó màni nsidaa-nda, vàchi chindéâmà ñà-màsà táhndè dava-nda. ⁴ Vàchi nahi iin-ni cuerpu mii-ya (nduú nsidaa-nda), te imindaa Espíritu Ìì xí-yá iá stná, te iin-ni tnùndé ini ndiatú stná nsidaa-nda ñà-sàni cana-yándó. ⁵ Te imindaa Stoho-nda Señor iá stná, xì imindaa stná ñà-nduá xiníndísá-ndá. Daaní, iin-ni sàni cuhì stná nsidaa-nda. ⁶ Vàchi imindaa Dios iá, te Yua nsidanicuú-nda nduú-yá, vàchi cusáhnú-yá nùù nsidaa-nda, te chindéé-yá nsidaa-nda, te iá stná-yá ini anima nsidaa-nda.

⁷ Doco cada iin iin-nda sàni nìhítáhvì-nda nùù Cristu según nansa nì cudìi ini mii-yá cuàhatahvì-yándô. ⁸ Ñàyùcànduá, dohó cachí nùù tutu ìì: Sàni nana-ya ndè gloria, ndacá stná-yá cuàhà gá ana nì cundee-yá nùù-xí, dandu nì sàhatahvì stná-yá nèhivì ñuhívì cuàhà ñà-vàha.

⁹ Pues cachí tutu mà ñà-nì nana-ya (ansivi), doco ¿ndiá nduá cuní cachàmà? Dohó cuní cachà, ñà-antes nì nuu-ya ndè tìxi ñuhù ndé chicá cunú. ¹⁰ Daaní, después nì nana stná-yá ansivi ndé chicá ducún sàhà-ñá nachitu inicutu ñuhívì poder xi-ya. ¹¹ Te nì sàhatahvì stná-yá nèhivì cuàhà ñà-ndiaha. Dava-nsi nì nìhítáhvì-nsí cunduu-nsi apóstol cacanu-nsi chuun xi-yá. Te dava-nda nì nìhítáhvì-nda cunduu-nda profeta cáhàn razón quixí nùù-yá. Te dava ga-nda nì nìhítáhvì-nda cunduu-nda ana tùha vii cachitnùhu xì nèhivì nansa càcu anima-nè. Te dava stná-nda nì nìhítáhvì-nda cunuù-nda nèhivì xí

mii-yá, te chinaha stná-ndané. ¹² (Ducán nì chitnùnì ini-yà nìhìtáhvì iin iin-nda) sàhà-ñá cui chindee stnaha-nda, te sahájàn nìhì stná-ndà cunucuachi víi-nda nùu-yá, dandu nacuahandee stná ini nsidaa-nda na ian cuàhàn ndufuérté cuerpu xi mii Dèhemani-yá Cristu. ¹³ Ducán dandu vátùni sàà nsidaa-nda cunindisá víi-nda palabra xi-ya, te cunaha ndisa-nda Dèhemani-yá. (Te ndiaha gá ñà-jaàn), vàchi nú ducán, dandu nàcùnihu ini-ndà nahi iin nèhivì sahnú, te ini stná anima-ndà cuacatnahá stná nsidaa gracia xi Dèhemani-yá Cristu. ¹⁴ Mà cùndúú gá-ndà nahi mée; (mà cùnindísá-ndá) nansa ni nì cui ñà-ndúá chináhá nèhivì. (Mà tucù nahá-ndà inga ichì) na ian dandiachi tàchì-ndó yohó te yucán. Nì mà nìhì stná nèhivì maña dandahví-nèndó, mate cuní-nè datúcù-nèndó iin ichì có-ndúú ñà-ndáa. ¹⁵ Ñàyùcàndúá, sàhà-ñá màsà cúú xí-ndá ducán, xiñuhu ni cáhàn-ndà puru ñà-ndácuìsì xì ñanìtnaha-nda. Màni màni ni cáhàn-ndà xì-né, dandu sàà-ndà quida sahnú-nda nacua cuní Cristu, vàchi mii-yá, nahi dìni-ndà (dandacu-xi nùu-ndà), ducán nduú-yá. ¹⁶ Te ndohó, nahi ndahàsahá-yá nduu-nda, vàchi iin-ni sàni nacuatnahá nsidanicu-nda nì quida-ya sàhà-ñá nì chindéé stnaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni cuerpu xi-ya. Vàchi chuun xi mii-yá nduá dandacú-yá, te chuun xi ndohó nduá ñà-quida-nda chuun nì quida tocar iin iin-nda. Ñàyùcàndúá, ducán queé stná mà na ian sahnú cuerpu xi-ya, te ndufuértèa, dandu chicá (ndiaha gá) cucuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà.

Nansa ndiá à-ndà quida-nda ñà-sàni nìhìtáhvì-ndà vida ndiaha nùu Jesucristu

¹⁷ Ñàyùcàndúá, yùhù ndàcùcahín Jesucristu, te chináhì mii-nsiá ñà-màsà quidá gá-nsià na quidá nèhivì có-ínáhá xí Dios, vàchi cui sà ñà-chìcuèhè nihnú ini-nè. ¹⁸ Có-dàtnúú Dios sàxínìtnùnì-nè. Còò vida ndiaha xí mii-yá nùu-né, vàchi có-cùndáa tnùnì ini-nè sàhà-yá ñà-caxin guá anima-nè. ¹⁹ Mà túha-ne cucahan nùu-né, mate cuàhà gá viciu icúmì-nè, vàchi ñà-dìi xí-né nduá quidá sìquinì-né. ²⁰ Doco mii-nsiá, còò. Tucu iá ichì Jesucristu nì dàcuàhá-nsiá. ²¹ Te (a sácú vàha) nú sàni sàà-nsià nì cundaà vàha ndisa inì-nsia sàhà-yá, te (a sácú vàha) nú sàni chinaha-yà mii-nsiá nacua nduú ñà-ndácuìsì sàhà-yá. ²² Te dohó cachí palabra xi-ya, (ñà-có-íá vàha) ñà-ndúá nìsa quida-nda antes. Xiñuhu nacoò dahuun-nda modo nìsa nihnu ini-ndà, vàchi ñà-yúcán cuàhàn dandáñúhú xí-ndá ni cuí. Cutu dandahvíandó, te daxíhoándó cuàhà ñà-sìquini. ²³ Ñàyùcàndúá vichi xiñuhu nacani ini-ndà iin modo saa, ²⁴ te quida-nda cuenta na ian sàni ndusaa-nda, na ian làcà nì quidavàha Dios ndohó, vàchi vichi sàni sàhatahvì-yándó ñà-cunduu-nda nahi mii-yá, vátùni quida-nda nacua cachí palabra ndàcuìsì ndé cachí-yà xì-ndà ñà-cunihu nì ini-ndà, te quida vù-ndà xì ñanìtnaha-nda.

²⁵ Ñàyùcàndúá, ni-iin xichi màsà dándáhvì stnahá gá-ndà. Micuísi palabra ndàcuìsì ni cáhàn-ndà xì ñanìtnaha-nda, vàchi iin-ni nèhivì xínduu nsidaa-nda vichi. ²⁶ Te nú ni cuídà ini-ndà sàhà iñàha, cuidadu nì cùndóó-ndá ñà-màsà quidá-ndá iin cuàchi; màsà cuídà ini-ndà inii ndui yacá. ²⁷ Màsà cuàha-nda lugar dacà ñà-malu sàxínìtnùnì-ndà.

²⁸ Nú nìsa xidacuihna-nda antes, màsà quidá gá-ndà ducán. Iin chuun vù ni quidáchúún-ndá vichi, dandu cucumi-nda iñàha xi mii-nda, te cui dacútâhvì-ndà nèhivì iá necesidad-xi.

²⁹ Daaní, màsà cáhàn quini stná-ndà vichi. Còò, puru palabra vù ni cùndúá, cundaca xi anima-ndà, dandu ndiaha gá chindeá nècuàchì iníni na cáhàn-ndà. ³⁰ Te màsà dácúhúún stná ini-ndà Espíritu Ìi xí Dios, vàchi mii-yá nduú seña ñà-ndúu-ndà nèhivì Ìi xí-yá, te iin-ni cucumi-ndayá dècuèndè quìvì càcu dahuun-nda.

³¹ Màsà chùhún gá ini-ndà sàhà iñàha. Te màsà cuídà gá stná ini-ndà. Nì màsà ndúdáná-ndá; còò. Nì màsà cánahá stná-ndà, te màsà cáhàn quini ga stná-ndà. Nì màsà cùndéhe úhì stnahá stná-ndà. ³² Còò, màni ni cùndóó-ndá xí ñanìtnaha-nda, te cuhi stnahá stná ini-ndà. Te nsidaa-nda xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua nì quida Yua-nda Dios xì ndohó (ñà-nì xihì) Cristu sàhà-ndà.

5

¹ Ñàyùcànduá, na ian quidá Dios, ducan ni quidá stná-ndà, vàchi dèhe-ya nduu-nda, te màni cuáhà-ndà nùu-yá. ² Iin-ni ni cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú stná ini Cristu sàhà ndohó, vàchi sàhámà nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda, te ducán nì nìhì-ndà nì cudì ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. ³ Nèhivì xí mii-yá nduu-nda vichi, ñàyùcànduá, màsà cáhàn-ndà xi ana cóni nándàhà xì-ndà; màsà quidá sìquini-ndà, ni màsà xího-nda ñà-nduá icúmí inga nèhivì. Còó. Ni màsà ndácùcahan ga stná-ndà ni-iin chuun sì-quini mà, vàchi nèhivì ìi xí mii-yá nduu-nda vichi. ⁴ Na cáhàn-ndà, màsà cáhàn-ndà palabra sìquini, ò palabra chicuéhè, ni màsà cuácùndiaa stnaha-nda. Còó, mà váha cáhàn-ndà ducán. Lugar xi ñà-jaàn xiñuhu naquimanì-ndà Dios. ⁵ Vàchi ináhá-ndá, mà cácu ni-iin nèhivì có-quidá sahnú xi nècuàchì ñahà; mà cácu ni-iin nèhivì sìquini, ni-iin stná ana xího cucumì cuáhà iñàha, vàchi nèhivì xího guá ducán, queámà na ian cahvi-né ñà-jaàn. Pues ni-iin nèhivì quidá ducán, mà níhitáhvi-né ñuhivì ìi xí Cristu, divi nduú ñuhivì ìi xí Dios. ⁶ Nú dacáhàn nèhivì-nsiá ñà-quida-nsia ñà-có-ndiáa mà, màsà cuáha-nsia dandahví-nè mii-nsiá, vàchi icúmí Dios dandohó-yá nsidaa nèhivì có-íniní xí-yá, te quidá-né ñà-chicuéhè (sàni cachì mà). ⁷ Ñàyùcànduá, màsà quíhvi tnahá-nsiá xì nèhivì quidá ducán.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni dàtnúu Dios sàxìnítùnì-ndà

⁸ Ichì ñáa nduá nì sanchicùn-ndà antes, doco vichi sàni dàtnúu Stoho-ndà Señor sàxìnítùnì-ndà, ñàyùcànduá, xiñuhu cacanu vii-ndà vichi. ⁹ Vàchi nú ndisa datnúu ndi-aha-yá ini-ndà, dandu cunduu-nda nèhivì vaha ini-xi nihnú ndàcuisì inì-xi, te cunchicùn vii stná-ndà palabra ndàcuisì. ¹⁰ Nsidaa ñà-nduá quidà-ndà, xiñuhu nacani ini-ndà a cudì ini Stoho-ndà Señor sàhà-ñá, á coó. ¹¹ Màsà quíhvi tnahà-nda xi nèhivì có-quidá víi, vàchi ichì ñáa xicá-né. Còó, vihi gá váha dahíhì-ndané. ¹² Vàchi ndóo cahan stná-ndà nú ndatnúhú-nè sàhà chuun sìquini quidá dèhé-nè. ¹³ Doco nú ni dáhíhì-ndané dandu queámà na ian datnúu-ndà iin luz nùu chuun quidá-né sàhà-ñá cunahà xicà nansa iá chuun ma. Vàchi claru náhà nsidaa iñàha nú tnúu nihni iin luz nùá. ¹⁴ Ñàyùcànduá, ducán cachí (dichu):

Ndacòo mii-ní nècuàchì quidì jaàn, te nsicuihnú inì-ní, na ian natiacù-ní, dandu datnúu ndiaha Cristu nùu-ní, cachá`.

¹⁵ Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani vaha ini-ndà nansa quida-nda mientras ndoo-nda ñuhivì yohó. Màsà cacánúu-ndá nahi nèhivì có-cùndàa inì-xi; ni cúníhnú sahnú ini-ndà. ¹⁶ Te nú iá nansa quida-nda (iin chuun vii), yàchì nì nácánì ini-ndà quida-ndañá, vàchi ndoó cuáhà gá nèhivì có-quidá víi tiempu vichi. ¹⁷ Ñàyùcànduá, màsà quidá-ndá nahi nèhivì neciu; cuáhà gá xiñuhu mànihi ini-ndà nansa divi cuní Stoho-ndà Señor quida-nda. ¹⁸ Ni màsà cóhó-ndá vinu, te xini-nda, vàchi escándalo nduámà. Còó, fuerte ni coó Espíritu ìi xí Dios ini anima-ndà, chicá váha. ¹⁹ Te na cáhàn-ndà ndatnúhú-ndá iin-nda xi inga-ndà, dandu coto stná-ndà salmu nacuatù-nda alabanza xi Stoho-ndà Señor xì alabanza datnúu Espíritu ìi xí-yá sàxìnítùnì-ndà. Nsidaa modo yohó coto-nda, te ndenihi vaha-nda mii-yá xì nsidaa anima-ndà. ²⁰ Nicanicuahàn xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesucristu, te naquimanì-ndà Yua-nda Dios sàhà nsidanicuú iñàha.

Nansa xiñuhu quida-nda xì nèhivì vehe-nda

²¹ Nsidaa-nda, xiñuhu cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà, vàchi nsidaa-nda, iin-ni cahvi stná-ndà mii-yá.

²² Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá ìi-nsiá na ian quidà-ndà xì Stoho-ndà Cristu. ²³ Vàchi nacua dandacú mii-yá nùu nèhivì càhvi xì-yá, ducán dandacú stná iin nècuàchì tiàa nùu ñahàdihì-nè. Vàchi divi Cristu nduú ana nì dàcácu xi ndohó nèhivì xí-yá, te nahi cuerpu xi-ya nduú stná-ndà. ²⁴ Ñàyùcànduá, nacua inínì-ndá mii-yá, ducán xiñuhu cunini stná nècuàchì ñahà nsidaa ñà-nduá cachí ìi-né.

²⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, icúmí-nsiâ cuu ini-nsià sàhà ñahàdihí-nsià nacua quidá Cristu xì nsidaa ndohó nèhivì càhvì xì-yá. Vàchi nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda ²⁶ sàhà-ñá nduhii ini-ndà, te ndoo cuàchi iá anima-ndà quida palabra ì xì-yá, na ian nì ndoa xì tècuí. ²⁷ Daaní, quivì cana-yàndó, vátùni sàà-ndà nùu-yá, te ndiaha gá cundoo-nda. Mà cóó gá ni-iin mancha anima-ndà, ni iin xaan ndé iá chichuéhè; còò ni-iñàha, vachì nèhivì ì xì-yá cunduu-nda. Mà cóó gá ni-iin falta xi-nda nùu-yá. ²⁸ Cunaha-nsiá, nacua cuú ini iin nècuàchì tiàa sàhà mii-né, ducán xiñuhu cuu stná ini-nè sàhà ñahàdihí-nè. Te nú ducán ni cuú ini-nè sàhà nècuàchì mà, dandu queámà na ian cuú stná ini-nè sàhà mii-né. ²⁹ Te ináhá-ndá, còò ni-iin nèhivì cahíchì ini xì mii-xí. Còó, de por sí dacuxi-nda mii-nda, te ndiaá-ndá mii-nda. Te divi ducán quidá stná Stoho-ndà Señor xì nsidaa ndohó nècuàchì càhvì xì-yá. ³⁰ Vachì nahi iquicúñú mii-yá nduu-nda. ³¹ Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-dísáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuân-né nùu yuadíhí-nè. Ñàyùcànduá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco vichi na iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne. (Ducán cachí tutu ì.) ³² Te mate ùhì cundaà nsihi ini-ndà sàhà palabra ndiaha ma, doco cunaha-nsiá, sàhà stná Cristu càhàn, xì sàhà stná ndohó nèhivì càhvì xì-yá. ³³ Doco de todos modos, xiñuhu cuu ini nècuàchì tiàa sàhà ñahàdihí-nè nacua cuú ini-nè sàhà mii-né. Te nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi vì stná-nè ì-né.

6

Nansa ndiá icà quida nècuàchì cuàtì xì stná nècuàchì cuàchì

¹ Daaní, nsiohó nècuàchì cuàtì xì nècuàchì cuàchì, cunini-ndá yuadíhí-ndá, vachì ñà-jaàn nduú ñà-íá vì nùu Stoho-ndà Señor. ²⁻³ Ni cóó tñùñuhu xì-ndá nùu yuadíhí-ndá, dandu yàha vaha-ndá; caní cuà cundoo naha-ndá ñuhiví. Cunaha-ndá, ley jaàn nduú ñà-primeru nì cachi Dios ñà-cutahvì-ndà iin ñà-vàha (nú ni chívàha-ndañá).

⁴ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuída uun inì-nsia dèhe-nsia; xiñuhu dacuahnú ví-nsiáñà. Conseju vì ni cuàha-nsia, te chinaha vì-nsiáñà nacua cuní Stoho-ndà Señor.

Nansa xiñuhu quida peón ndoó saín nùu lamú xi

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu peón, cunini vì-nsiá ñà-nduá dandacú lamú xi-nsia ñuhiví yohó. Quidañuhu-nsiánè, te cahvi ví-nsiánè. Iin-ni cunihnu vaha inì-nsia na ian Cristu nduú ana xinúcuáchí-nsiâ nùu-xí. ⁶ Doco màdiá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún ví-nsiá sàhà-ñá ndee vaha-nsia nùu-né; còó. Quidachuún-nsiá na ian Cristu nduú patrón quidáchúûn saín-nsiá nùu-xí; iin-ni ni cúníhnú ini-nsiâ ñà-quida vì-nsiá nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Na quidáchúûn-nsiá, ni cóó vaha voluntad xi-nsia ñà-quida-nsia iin chuun vì, quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor xinúcuáchí-nsiâ nùu-xí, màdi nùu nèhivì ùún. ⁸ Vachì ináhá-ndá, nùu mii-yá icúmí-ndá nìhì-ndà iin ñà-vàha xi-nda sàhà nsidanicuú chuun vì nì quida-nda, a ducán xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú.

⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu lamú, divi ducaní quida stná-nsiâ xì ana nduú peón xi-nsia. Màsà càhàn dana-nsia, vachì ináhá-ndá iá stná ana nduú Stoho-ndà, divi mii-yá iá ansivì, te (xiñuhu nsinuu ini-nsiâ) ñà-nùu mii-yá iin-ni ndiaá nsidanicuú nèhivì.

Ñà-nduá sáhatahvì Dios ndohó ñà-chindee xi-nda cundee-nda nùu ñà-malu

¹⁰ Imindaa iñàha iá gá cachì, ñàni: iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà Stoho-ndà Señor, te ducán nìhì-ndà nacuahandee ini-ndà, vachì yàha ga cahnú poder xi-ya. ¹¹ Cunaha-nsiá, cuàhà ñà-nduá nì chitnùní ini-yà cunduu nahi arma xi-nda ñà-chindee xi-nda sàhà-ñá màsà dáca ñà-malu-ndó, te dandahví-sindó. ¹² Vachì màdi nèhivì ñuhiví yohó nduú ana náâ stnàhà xì-ndà. Còó. Divi ñà-malu náâ stnàhà xì-ndà. Cuàhà-sí, te fuerte-sí, te ndoó stná ana xícusahnú nùu-sí. Cunaha-nsiá, divi ñà-malu nduú ana dandacu-xi nùu nsidaa nèhivì nchícùn ichì ñàa. Divi quisi sìquini xicánúú ansivì nduú-si. ¹³ Ñàyùcànduá, ni cuíchúûn-ndá nsidaa ñà-nduú arma nì chitnùní ini Dios chindee xi-nda na quivì cuní

ñà-malu tnàtuu fuerte-si nùù-ndà. Daaní, nú sàni cundee-nda (nùù-sí), vètùni cundoo fuerte ìi-ndà. ¹⁴ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà. (Cuisì ñà-ndácuisì ni cúníhnú ini-ndà, te chindeámàndó) na ian chindeé cinturón ndee nuhní tixi soldadu (ñà-coo fuerza-te). Daaní, xiñuhu quida-nda puru ñà-íá vìi, te cunduumà na iin dùhnú cáa ndixí soldadu ñà-chindee xi nchìca-tè. ¹⁵ Daaní, na ian mácùnàì soldadu ndìsàn-té (ñà-cacanu-u-tè), ducán stná ndohó, ndiá ìcà-ndà cunihnu ini-ndà (cacanu-u-nda xi) razón ndiaha nansa nàcùndoo vaha-nda xi Dios. ¹⁶ Cunaha-nsiá (fuerte gà cuní ñà-malu dacà-síndó), na ian dandiachi-sí cuàhà flecha xixìn ìcà-ndà; doco nú iin-ni nihnú vaha ini-ndà mii-yá, dandu chindeámàndó na ian ni cùndúá iin ñà-sìcàté caxin (ñà-màsà cuída flecha mà-ndó). ¹⁷ Daaní, nahi mbelú càa soldadu, ducán nduú stná ñà-nìhnú ini-ndà ñà-sà-íá salvación xi-nda; daaní, nahi espada xi-nda nduú stná palabra ìi nì cachi Dios, vachi divi palabra mà nduá xichúûn Espíritu ìi xí-yá. ¹⁸ Daaní, nicanicuahàn xiñuhu càcàn tàhvì-ndà nùù-yá nacua datnúù Espíritu ìi xí-yá ini-ndà. Càcàn-ndà nùù-yá nsidaa ñà-ndúá xiñuhu, te iin-ni ni cùndóó tùha stná-ndà. Màsà cùdúsàn-ndá càcàn tàhvì-ndà nùù-yá, còó. Xiñuhu càcàn tàhvì-ndà ñà-chindee-yá nsidanicuú ana nduú nèhivì xí-yá. ¹⁹ Daaní, sàhà stná yùhù ni càcàn tàhvì stná-nsiá sàhà-ñà chindee-yá yùhù na càhìn xì nèhivì, te màsà dáyûhià yùhù càhìn sàhà razón ndiaha xí-yá, divi razón nìsa ìa dèhé sànaaha. ²⁰ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñà nì cuítìà palabra mà, ñàyùcàndùá nì techuún Dios yùhù ñà-cacaniu, te divi sàhà stná mà ié` vehecàa yohó. Ñàyùcàndùá, càcàn tàhvì-nsiá sàhì sàhà-ñà màsà yúhì` càhàn vatí palabra mà nacua ndiá ìqué.

Nansa nì dàxínu Pablo carta xi-ne, cásàhù-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Éfeso

²¹ Yùhù cuní` cundaà inì-nsia nansa yáhi xì nansa quidé yohó; ñàyùcàndùá sàni càhìn xì ñani màni-ndà Tíquico yohó, áma nacani-ne xì-nsiá nsidaájàn. Te cunaha-nsiá, cuàhà gà sàni chindee stná nècuàchì mà yùhù. Iin-ni quidá víi stná-nè nsidaa chuun xi Stoho-ndà Señor. ²² Pues vichi cuàhìn techuín-nè sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu vètùni cachitnùhu-ne nansa yáha-nsi yohó sàhá màsà cúhúún gà ini-nsiá.

²³ Vichi ndácùcahìn Stoho-ndà Jesucristu, te xìcàn tàhvì nùù Yua-nda Dios sàhà-nsiá, ñánì. Xìcàn tàhvì ñà-nì cùndóó víi-nsiá, te nì cúcúú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá; te nicanicuahàn ni cúníhnú vaha inì-nsia mii-yá. ²⁴ Te vichi ni cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, nú ndisa iin-ni cuú ini-nsiá sàhà-yá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Filipos

¹ Yùhù nduí Pablo, te compañeruì yohó nduú Timoteo. Nèhivì xinúcuáchí nùu Jesucristu nduú-nsí. Te tiaá-nsí tutu yohó nùu nsidaa mii-nsiá nèhivì xí Jesucristu ndoó ñuu Filipos, xínduu-nsia ana idónuu, xí stná ana xinúcuáchí, xí nsidaa gá stná mii-nsiá nèhivì dava ga ndoó nùu-yá. ² Contentu ni cúndóo-nsiá quida Yua-nda Dios xí Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cúcúmí-nsiá.

Ñà-nduá ni xicàn tàhvì Pablo nùu Dios ñà-quida-ya sàhà nècuàchì xiníndísà

³ Yùhù, na cada nsinúú inì mii-nsiá, naquímànì Dios sàhà-nsiá. ⁴ Te cuàhà gá cudí stná inì na cada xicàn tàhvì sàhà-nsiá nùu-yá, ⁵ vàchi nsinúú inì nansa quidá-nsiá chindéé stná-nsiá ñà-cuàhà razón vàha xi-ya, nacua quidá yùhù. Te ináhì iin-ni sàni chindee stná-nsiá ducán ndè quivì nì xinitnàhì xí-nsiá xí ndè vichi. ⁶ (Ñàyùcànduá, nàhà xicà) iin obra ndiaha nduá sàni quesaha-yá quidá-yá ini anima-nsiá, te ináhì iin-ni icúmí-yà quida-ya ducán dècuèndè sàà quivì (naxicocuín) Jesucristu. ⁷ Te divi ducán ndiá lqué cunihnu inì sàhà-nsiá, vàchi mànì cuàhà-nsiá nùu, te iin-ni níhítàhvì stná-nsiá gracia (xí Dios) nahi yùhù. Vàchi cunaha-nsiá, mate yohó ié` ndiadí` vehecàa, doco sàhatahvì stná-yà yùhù gracia, te iin-ni icúmí níhítàhvì gué` ducán, mate (dacúhùn-te yùhù nùu juez), doco siempre icúmí càhàn nihni sàhà razón ndiaha xí-yá ñà-nduá palabra ndàcuisì. ⁸ Te mii-yá, ináhà-yà ñà-cuàhà guá nsinúú inì nsidaa-nsiá, nacua quidá stná Jesucristu xí-ndà, cuàhà gá cuú ini-yà sàhà-ndà. ⁹ Ñàyùcànduá, yùhù xicàn tàhvì nùu-yá ñà-chicá más ni sàà-nsiá cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, te iin-ni ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsiá índù chuun nduú ñà-íà viì, te índù chuun có-íà viì. ¹⁰ Nú ducán, dandu mà úhì cudí ini-nsiá quida-nsiá cuisì ñà-chicá ndiaha, te cunihnu ì ini-nsiá dècuèndè quivì naxicocuín-yà, mà cóó gá ni-iin falta xi-nsia. ¹¹ Te mii-yá, icúmí-yà chindee-yándò ñà-quida viì-ndà ducán, dandu chicá cuàhà ñà-vàha xi-nda quee, te chicá cuàhà naquimanì stná-ndàyá, te quee ga más tnùñuhu xí-yá.

Cuàhà gá ñà-ndiaha xí Jesucristu nìhì-ndà nú ni cúnhícùn viì-ndàyá vida xi-nda ñuhivì yohó

¹² Ñàni, cuní` cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá yáhi yohó, vàchi divi sàhà ñà-nduá sàni cuu xí, ñàyùcànduá chicá más sàni xitià razón ndiaha xí-yá inicutu. ¹³ Dècuèndè nsidaa nèhivì ndoó vehechuún cahnú, xí nsidaa stná soldadu, sàni cundaà ini-nè ñà-divi sàhà Cristu ndiadí`. ¹⁴ Te cuàhà gá stná ñani-ndà nchícùn xí Stoho-ndà Señor, sà-sàha stná-nè valor vichi, vàchi sàni xini-nè (nansa quidé mate) ndiadí` vehecàa yohó, te sàháyùcànduá vichi có-yùhì gá-nè càhàn vate-né palabra xi-ya.

¹⁵ Yùhù ináhì nansa quidá dava nèhivì càhàn sàhà Cristu, cuisì quidá-né ducán ñà-cúmbidia ini-nè, vàchi có-ndòo ini-nè xí (ñà-nduá cachí`). Doco dava-ne, cóó, quidá ví ndisa-ne, vàchi sàhà ñà-íà vàha voluntad xi-ne, ñàyùcànduá càhàn-nè sàhà Cristu. ¹⁶ Doco nècuàchì có-quidá ví ma, sàhà-ñà interesadu gá-nè, ñàyùcànduá càhàn-nè sàhà-yá, có-nduá sàhà ñà-quidá ví ndisa-ne, cóó; cuisì cuní-nè ñà-chicá màsà yàha vàhi vehecàa yohó. ¹⁷ Doco tucu quidá nèhivì quidá ví ndisa ma, cuú ndisa ini-nè (sàhì) na càhàn-nè sàhà-yá, vàchi ináhà-nè iin-ni nihnú stná inì càhàn razón ndiaha xí-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Pues vichi ¿nansa cachi-ndà sàhà nsidaájàn? Pues yùhù cachí` ñà-có-quidámà, a dananì uun-ne, te ò càhàn sahnú-né, ndéni modo nì cui, doco xitià palabra sàhà Cristu, te ñà-jaàn nduá cudí inì sàhà-xí. Te chicá más icúmí cudí gá inì después. ¹⁹ Vàchi ináhì, icúmí chuun jaàn quee viá sàhì, vàchi xicàn tàhvì-nsiá sàhì, te chindéé stná Espíritu Ìì xí Jesucristu.

²⁰ Yùhù nicanicuahàn nacání inì còtó quide iin ñà-cui nducahin sàhà-xí. (Có-cuní quide ducán); iin-ni cuní quide nacua siempre quidé, divi ñà-cáhàn vatí sàhà-yá. Iin-ni cuní quida vii' áma quée más gà tñùñuhu xí Cristu a ducán ni cuí sàhà-yá, te ò cutiacu guè ñuhiví yohó. ²¹ Váchì nú itíacù-ve, dandu puru (ñà-taví más gà tñùñuhu) xí mii-yá cundua. Te ò nú ni sái cui stnái (sàhájàn), dandu chicá ndiaha quee stnámà. ²² Doco nú ni coó gué' ñuhiví yohó, vihi-ni quida guè más gà obra xi-ya. Ñàyùcànduá, có-ínáhi índù-ñá chicá nsiha cuu xí, ²³ váchì ndúi chuun jaàn ndiaha gá iá', te ùhì nacàxin-ñà. Ian nduá ñà-nú ni cuí cùhìn coi nùu Cristu; te cuàhà gá nihnú stná inì ñà-jaàn, váchì chicá ndiaha queamà cahín. ²⁴ Daaní, ingà nduú ñà-nú ni nánihítáhvì gué' ñuhiví. Ñà-jaàn ndisa chicá cunduu ñà-vàha xi mii-nsiá, ²⁵ ináhí. Ñàyùcànduá, sàni cundaà inì, icúmí coo chii gué' ñuhiví yohó sàhà-ñá cutnahí xì-nsiá, te chindee gué' mii-nsiá ñà-chicá cunindisá víi-nsiáyà, te cudìi gá inì-nsia sàhà-yá. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí stnâ-nsià naquimanì-nsiáyà sàhí na sàà tui ndé ndoó-nsiá, te cutnahá túi xì-nsiá.

²⁷ Mii-nsiá, sà-xínduu-nsia nècuàchì nchícùn xì palabra ndiaha xí Cristu. Ñàyùcànduá, xiñuhu quida-nsia cui sà ñà-íá vii nacua cachí palabra mà, a ducán ni sái nàcòti-nsià, te ò màsà sái, có-quidá, ndéni modo ni cui, cuní cunitnùhi sàhà-nsiá iin razón vaha ñà-iin-ni nchícùn ìi-nsiá ichì víi, te iin-ni anima icúmí stná-nsià. Cuní cunitnùhi sàhà-nsiá ñà-iin-ni nihnú vaha inì-nsia, te sáhandee stná inì-nsia xiníndísà víi-nsiá razón ndiaha xí-yá. ²⁸ Te nècuàchì xiní ùhì xì-nsiá, màsà cuàha-nsia dayúhî-nè mii-nsiá ni-iyuhu. Te ñà-có-yúhî-nsià mà, divi cundua seña nùu-né ñà-mii-né icúmí-né sàà-nè ndañuhu-né. Doco nùu ndohó, còó, seña cundua mà ñà-icúmí càcu anima-ndà nùu Dios. ²⁹ Váchì cunaha-nsiá, màdì cui sà ñà-cunindisa-nda Cristu nduá ni chitnùnì ini-yà quida-nda. Còó, váchì sàhà gracia xi-ya sàni chitnùnì stná ini-yà ñà-ndoho stná-ndà sàhà-yá. ³⁰ Te sàni xini-nsià, divi ducán ni cuu xi yùhù antes; cuàhà gá ni ndohi, te ndè vichi ndohó ìi' (sàhà-yá), ináhà-nsià.

2

Nansa ni nacoo chii Jesucristu gloria xi-ya, doco después ni nanihì-yá más gà tñùñuhu xí-yá ni quida Yua-nda Dios

¹ Ináhà-ndá, sàhà Cristu cuní-ndà quida vii-ndà; te sàhà-ñá màni stná-ndà nùu-yá ducán, ñàyùcànduá sáhandee ini-ndà nchícùn vii-ndáyà. Te (ináhà stnâ-ndà) cutnahà Espíritu ìi xì-ndà ndoo-nda ñuhiví, te cuhí stnahá stná ini-ndà. ² (Pues sàhà nsidaájàn, cuní cuacundahví nùu nsidaa-nsiá) ñà-ni quidá-nsiá iin ñà-dacúdî ini xí': cuní ñà-iin-ni cunihnu ini nsidaa-nsiá. Cuní ñà-iin-ni cucuu stnahá ini-nsià sàhà-nsiá, na ian iin-ni anima xì iin-ni sàxìnítnùnì icúmí-nsià. ³ Màsà quidá-nsiá ni-íñàha sàhà cui sà interés; còó. Ni màsà cútúxí ini ni-iin-nsia ñà-mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá, te quida-nsia iñàha. Còó. Chicá vaha cunihnu ndahvi ini-ndà; iin iin-nda ni cúníhnú ini-ndà ñà-chicá ndiaá ñanìtnaha-nda nùu mii-nda. ⁴ Ni màdì gá cui sà chuun xi mii-nda cunsìhi ini-ndà quida-nda; còó. Xiñuhu nacani stná ini-ndà sàhà ñà-nduá cuní ñanìtnaha-nda.

⁵ Ni cúcúmí-ndá iin sàxìnítnùnì nahi ñà-icúmí Jesucristu, ⁶ váchì mate Dios nduú-yá, doco còni nácání ini-yà ñà-chicá ndiaá nduá ñà-ndùdávà-yá xì Yuandiáhà-yá; còó. ⁷ Ñàyùcànduá, ni nacoo-ya (nsidaa tñùñuhu ma), te ni nanduu-ya na iin (tiàa ñuhiví yohó; na iin) ana xinúcuáchí uun, ducán ni nanduu-ya. ⁸ Te sàhà ñà-jaàn ni nàcùnihnu ndahvi stná ini-yà, ni inini-ya nsidaa ñà-nduá ni ndacu nuu-yá quida-ya, dandu ni xìhì-yà, dècuèndè nchìca iin cruz ni sàcùtuu-ya. ⁹ Ñàyùcànduá, vichi sàni nanihì-yá chicá cuàhà tñùñuhu ndiaha xí-yá ni quida Yua-nda Dios; te chicá ndiaá quivì-yá nùu quivì nsidanicuú gá nèhivì. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn (icúmí sàà iin quivì) ndacùcahan vate xi quivì-yá Jesús, dandu icúmí nsidanicuú nèhivì nàcùtasìsi-né (nùu-yá), nsidaa nèhivì ñuhiví yohó, xì nsidaa stná ana ndoó ansivi xi tìxi ñuhù, ¹¹ nsidaa-né icúmí-né nacuni-nè mii-yá, te

cachi vate-né ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu chicá más icúmí quee tnùñuhu xí Yuandiaha-yá Dios.

¹² Ñàyùcànduá cuní cunini-nsia ñà-nduá cachí xí-nsiá mate xica ié nùù-nsiá, ñani màní. Na nisa ìe ndé ndoó-nsiá nisa inini vii-nsiá yùhù; doco vichi chicá más cuní cunini-nsia, te quida vii-nsiá lucha ñà-càcu-nsia (nùù chuun có-íá vii yucán), vachi nú iin-ni ni cúníhnú ndahvi ini-nsiá, te cahvi víi-nsiá mii-yá, dandu vátùni càcu-nsia. ¹³ Vachi Dios nduú ana datnúu xí ini-ndà ñà-quida-nda ñà-nduá cuní-yá, te chindéé stná-yàndó ñà-quida ndisa-nda cumplir nsidaámà.

Nicanicuahàn ni cúndóó mánì-ndà

¹⁴ Màsà cúndóó-nsiá daquéé cuàchi tnahá-nsiá, te náâ stnahá-nsiá sàhà ñà-nduá quidá-nsiá. ¹⁵ Còó; iin-ni ni cúndóó mánì-nsiá sàhà-ñá màsà cuídá cuàchi-nsia, vachi ducán nduá ndiá ìcà quida ana nduú ndisa dèhe Dios; vachi ndoó ìi-ndà ñuhiví yohó, te cuàhà ñanìtnaha-nda, malu-nè, có-nìhnú víi ini-nè. Ñàyùcànduá, màsà quidá-ndà ni-iin ñà-có-íá vii, vachi ndohó nduú ana datnúu Dios sàxínìtnùní-xi sàhà-ñá cundehè nèhiví ñuhiví ichi váha. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúnchícùn-nsiá palabra cáhàn sàhà vida ndiaha, vachi nú ducán, dandu na quívì (naxicocuín) Jesucristu, vátùni cudìi cuàhà inì ñà-màdì uun-ni ni queé nsidaa ñà-nduá nì ndoho güé na ní quide chuun ìi xí-yá (ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Ináhì xíníndísà víi-nsiá vichi, te ñà-jaàn nduú na iin chuun ndiaha quidá-nsiá nùù-yá, na iin ofrenda dócò-nsiá nùù-yá. Te yùhù, nú ni sái cui stnáì (sàhà-yá), dandu nahi inga ofrenda sàhatahvi gá-nsià yà cunduu stná ñà-jaàn. Te cachí yùhù vátùni iájàn, vachi cudìi stná inì sàhà-ñá. Ndè stná mii-nsiá, vátùni cudìi stná inì-nsia sàhà-ñá. ¹⁸ Te divi ducán cuní quida-nsia.

Timoteo xí Epafrodito

¹⁹ Nú ni cúndéhe ndahví Stoho-ndà Jesús, yàchì icúmí techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu (na nsiaa tu-ne), vátùni nacunitnùhu stnáì nansa yáha-nsia jaàn, dandu ndòò vàha inì sàhà-nsiá. ²⁰ Te divi Timoteo nduú ana cuàhìn techuín sàà, vachi ndé ié yohó, còò cá ana nahi mii-né, còò cá inga ana cuú ndisa inì-xi sàhà-nsiá nahi mii-né. ²¹ Vachi nsidaa gá nèhiví, cuisì chuun xí mii-né nsíhi ini-nè, có-nàndúcú-nè (nansa nducuahà) chuun ìi xí Jesucristu. ²² Doco sà-ináhá-nsiá Timoteo, ñà-vàha ndisa-ne; te ináhá stná-nsiá cutnàhà-nsí nì xicanuu-nsi cachítnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, nacua chindéé iin dèhe ana nduú yua-né, ducán nì quida Timoteo. ²³ Ñàyùcànduá, divi-ne cuní techuín sàà ndé ndoó-nsiá nú sàni cundaà inì nansa cuàhàn coo xí. ²⁴ Doco cahví xí Stoho-ndà Señor ñà-yàchì quee stnáì libre yohó, te sàà stnáì.

²⁵ Doco vichi tuxí inì chicá vàha techuín Epafrodito nasaa-nè. Cunaha-nsiá, na iin ñani mii nduú-né, vachi iin-ni quidá-nsí chuun ìi xí Capitán ndiaha xi-nda. Te divi nduú ana nì techuún stná mii-nsiá ñà-cunihi-ne ñà-nduá xiñuhu nùí quixi. ²⁶ Te vichi cuàhà gá cuní-nè cuní tu-ne mii-nsiá. Te cuhúún gá stná ini-nè, vachi ináhá-nè sàni xinitnùhu-nsia ñà-nì quicuehè-nè. ²⁷ Te ndisa, cuèhè dana nì sandua, cuàhàn-nè cui-nè nì cùí, doco nì indehè ndahví Dios-nè, (cónì xíhì-nè). Te màdì cuísi mii-né nì níhítáhvi ducán; còó, vachi dècuèndè stná yùhù nì nìhítáhvi sàhà-ñá nì nduvàha-ne, te vichi mà cóó gué tnùnsí ini. ²⁸ Ñàyùcànduá, chicá cuní naquihin-ne ichi nasaa-nè sàhà-ñá cudìi gá stná ini mii-nsiá. Te nú ducán, dandu yùhù stná, chicá mà cóó gué tnùnsí ini. ²⁹ Daaní, nú sàni nasaa tu-ne, dandu xiñuhu cudìi ini-nsiá sàhà-né, te quidañuhu-nsiánè nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda xi nsidaa ñani-ndà iin-ni (xinúcuáchí víi) stná nùù Stoho-ndà Señor. ³⁰ Vachi mii-né, sàhà chuun ìi xí Cristu cuàhàn-nè cui-nè nì cùí; nì cónì ndúlócò-nè sàhámà, cuisì-ní cuní-nè quida ndisa-ne cumplir chuun (nì nìhì-né) ñà-chindee-né yùhù, vachi mii-nsiá, mà cùí quida-nsia ñà-jaàn (ñà-xica ndoó-nsiá).

3

Ñà-ndiàá ndisa sàhà ñà-ndee vàha-nda nùu Dios

¹ Iá inga iñàha cuní cachì xì-nsiá, ñàni: nicanicuahàn xiñuhu cudù ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùu Stoho-ndà Señor. Te nú divi palabra jaàn sàni tiai nùu-nsiá antes, có-quidámà, vàchi iin palabra chindee ndisa xi-nsiá nduá, te yùhù, có-cùñáñi natiaia.

² Cuidadu cundoo-nsia sàhà nèhivì malu chináhà xì ley chicuéhè, vàchi nècuàchì quidá ducán, nihnú sìquini ini-nè na iin quisi. Te caquin stná-nsià cuidadu sàhà nèhivì (cuní màcùtuu seña xi raza Judea ìcà nèhivì), vàchi cutu ñà-dàncuèhè-nè nècuàchì mà queájàn. ³ Vàchi ndohó nduú nèhivì icúmí ndisa xi seña mà, doco ini anima-ndà iá, vàchi anima-ndà nduú ndé cahvi-nda Dios. Cuisi Jesucristu cudù ini-ndà sàhà-xí, có-tùxí ini-ndà cui cundiaa inga iñàha quida-nda, ⁴ mate yùhù, vihini cunihnu inì ndiàá stnài, te chindeámà yùhù (nùu Dios). Cunaha-nsiá, nú cuisì descendencia xi-nda, te ò obra xi-nda nì cùndiàá nùu-yá nì cùí, dandu cuisì yùhù chicá cundiaa. ⁵ Vàchi na ní tùinuí ñuhiví, nì sàcùtuu stná seña mà ìqué tìxi ùnà quivì (nacua cachí ley). Iin nècuàchì raza Israel nduú stnài, vàchi descendencia xi dèhe Israel nani Benjamín nduì, te càhàn stnài dàhàn hebreu nahi yuadìhì. Daaní, iin nècuàchì fariseu nduú stnài, te nacua (chívàha fuerte) nècuàchì mà ley sànahà, ducán nìsa quida stnài. ⁶ Yàha ga nìsa xinindisé (ley mà), te ñàyùcànduá nìsa quida quini güé` xì nèhivì cahvi xi Jesús. Nsidaa ley sànahà ma nìsa chivàhi; còò falta nì quidé dìquì ley mà. ⁷ Ñàyùcànduá, vètùni cundiaa nsidaámà (nùu Dios) nì cahín. Doco còò, vàchi na ní sàì nì cundaà inì sàhà Cristu, dandu nì sànihì stná inì ñà-ni-iyuhu có-ndiàá nsidaa ñà-nduá nìsa quide mà. ⁸ Te vichi nihnú inì vètùni ndañuhu nsidanicuú fama xi mà ñà-sà-ínahì Stoho-ndà Jesucristu vichi, te yàha ga ndiaha ñà-jaàn. Doco nsidaa ñà-nduá nìsa cahvi xí antes, ndevàha iñàha nduá nùu vichi, còò cá chuan nùí. Ducán nihnú inì sàhà-ñá nì níhìtáhvi` cutnahí xi-yà nicanicuahàn, ⁹ te ndahà mii-yá coi. Doco màdì sàhà obra xi mii icúmí ndee vahi nùu-yá, còò, vàchi cuisì nùu ley sànahà ndiàá obra mà. Te vichi único ñà-ndiàá ndisa nduú ñà-cunindisa-ndayá, dandísà vètùni ndee vàha-nda nùu Yuamáni-yá, vàchi xiníndisá-ndáyâ. ¹⁰ Ñà-jaàn nduá quidé vichi sàhà-ñá cui sàì cunaha váha ndise mii-yá, te cucumì stnài poder ndiaha xí-yá, vàchi divi sàhà poder ndiaha ma nì nihì-yá nì natiacu-yà. Daaní, dispuestu iá stnài ndohi nahi mii-yá, te cunihnu stná inì nì xihì stnài na ian nì xihì-yà, ¹¹ áma níhìtáhvi` natiacu stnài.

Xiñuhu cuàhandee ndisa ini-ndà áma níhìndèè-ndà cunduu-nda nèhivì vàha ndisa

¹² Tàñàha ga sàì cunduu ndise iin nèhivì nacua cuní Jesucristu cundui. Tàñàha ga sàì cundui iin ana còò ndisa falta xi; còò. Cuisi iin-nì nchícuìn mii-yá, áma ducán níhìndèí cundui iin nèhivì vàha ndisa nacua nihnú ini-yà cundui na ní cana-ya yùhù. ¹³ Ináhì tàñàha ga sàì cundui nacua icúmí cundui después; còò, ñàni. Doco iá ndisa iin ñà-nduá quidé: quidé lucha nandòdó dahuin nsidaa ñà-nduá sàni yàha, te sàhandee cahnú inì, áma níhì` (chicá quida vii`) quivì vaxi xi-nda. ¹⁴ Na ian quidá tècuachi dadavástnàhâ carrera, ducán quidé, iin-nì nchícuìn ichì cuàhìn, divi ichì mii-yá iá ansivi; dandu quivì nsihi (vida xi), nihnú inì nihì stnài iin ñà-vàha ndiaha nùu-yá, vàchi divi sàhájàn nduá nì cana Dios ndohó ñà-cunchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nsidaa ndohó ana xiníndisâ vàha, xiñuhu cunihnu ini-ndà nacua sàni cachì jaàn. Te nú tucu nacání ini-nsià sàhà iñàha, dandu icúmí Dios datnúu-yà sàxinítnùni-nsià sàhámà. ¹⁶ Doco nsidaa ñà-nduá sàni sàà-ndà nì cundaà vàha ini-ndà, divi ñà-jaàn nduá xiñuhu cunchicùn ndisa-nda.

¹⁷ Nàni, nacua quidá yùhù, ducán cuní` quida stná mii-nsiá. Te sà-ínahà-nsiâ nansa quidá-nsí, ñàyùcànduá, cundehè-nsiá ana quidá víi stná nahi nsiùhù, te ducání quida stná mii-nsiá. ¹⁸ Vàchi ndoó cuàhà ana có-quidá víi. Cuàhà xichi sàni càhìn xì-nsià sàhà nècuàchì mà, te vichi tucu tu dansínuu inì mii-nsià sàhà-né, dècuèndè sacú stnài sàhámà. Vàchi quidé cuenta na ian xiní ùhì nècuàchì mà (palabra nacání nansa nì xihì) Cristu nchìca cruz (sàhà-ndà). ¹⁹ Doco fin icúmí-nè nduú ñà-ndañuhu dahuun-ne, vàchi còò

ndisa Dios nùù-né, cuisì ñà-nduá xího mii-né nduá ndulócô-nè sàhà-xí, te tuxí ini-nè ñà-sàhà chuun sìquini quidá guá-nèmà icúmí quee tnũñuhu xí-né, vàchi cuisì ñuhiví yohó-ní nduá nihnú ini-nè. ²⁰ Doco ndohó, còó. Ansivi nduú ñuu-ndà, te dècuèndè yucán icúmí nuu ana dacácu xi-nda, divi nduú Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcànduá, vichi ndiatú cuéyàà-ndà sàà quivì naxicocuñin-yà, ²¹ dandu nadama-ya iquicúñú icúmí-ndà vichi, vàchi ñà-débil nduá, doco na sàà quivì yucán, icúmíà dàma stná nahi cuerpu ndiaha mii-yá. Te mà úhì quida-ya ñà-jaàn, vàchi cahnú poder xi-ya, vátùni cundee-yá nùù nsidanicuú iñàha, te cusahnú-yá.

4

¹ Pues sàhà nsidaájàn iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndà Stoho-ndà Señor.

Xiñuhu nàcùndoo vaha-nda xi ñànìtnaha-nda

Cunaha-nsiá, màni gá-nsiá nùí, ñàni; cuàhà gá nsinúú inì mii-nsiá, te cudí stná inì sàhà-nsiá. Na iin ñà-vaha-xi xínduu-nsia nùí, vàchi cuú ndisa inì sàhà-nsiá. ² Te yùhù, sacúndáhvì nùù Evodia xì nùù Síntique ñà-nì nàcùndoo vaha-ne, vàchi iin-ni Stoho-ndà Señor càhvì-ndà. ³ Daaní, stná mii-ní nècuàchì nduú compañeru màni jaàn, sacúndáhvì stnàì nùù-ní ñà-chindee-ní nècuàchì ñàhà jaàn, vàchi cuàhà gá nì chindee stná-nè yùhù; iin-ni nì xìcanuu nsidaa-nda nì dàcuítia-ndà razón ndiaha xí-yá, ndohó, xì mii-né, xì stná Clemente, xì dava ga stná compañeruì ndoó jaàn. Nsidaa-nsiá, sàni nacàva stná quivì-nsiá nùù tutu xì vida ndiaha.

Màsà nácánì ini-ndà, vàchi icúmí Jesús naxicocuñin-yà

⁴ Nicanicuahàn xiñuhu cudí ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùù Stoho-ndà Señor. Tucutu cachí xì-nsiá, nì cudí cuàhà ini-ndà sàhà-yá.

⁵ Màni gá nì quida-nda xi nsidanicuú nèhivì, te (nsinuu stná ini-ndà) ñà-sà-ítúú Stoho-ndà Señor naxicocuñin-yà.

⁶ Màsà nácánì ini-ndà sàhà nì-iñàha; còó. Nsidaa ñà-nduá yáha-nda, nì cáhàn-ndà xì Dios sàhá. Nì càn càhvì-ndà nùù-yá, te naquimanì stná-ndà yá. ⁷ Dandu seguru sàà-ndà cunihnu dadí ndiaha ini-ndà quida-ya, te mà yúhì gá-ndà, nì mà ndúlócô gá stná-ndà, vàchi ndiaha gá chindéé Jesucristu, mate có-sàà-ndà mànihì ini-ndà nansa quidá-yá, te ndañuhu ñà-yúhì-ndà.

Ndiá icà-ndà nacani ì ini-ndà

⁸ Ultimo ñà-nduá cachí xì-nsiá nduá yohó: cuidadu ni cundóó-nsiá sàhà ñà-nduá nihnú ini-nsiá. Cuisì-ní ñà-nduú ñà-ndàcuisì nì cúníhnú ini-ndà, ñàni; cuisì-ní ñà-íá tnũñuhu-xí, xì ñà-íá vù, xì ñà-nduú chuun sahnú ò chuun ndiaha, nsidaájàn vátùni nacani ini-ndà sàhà-xí. Vàchi nú íá tnũñuhu ví xán, te ò íá stná fama xan ñà-nduá iin chuun vaha, dandu vátùni cunihnu vaha ini-ndàñá.

⁹ Nì quidá ndisa-nsia cumplir nsidaa ñà-nduá nì chinahì mii-nsiá na ní dàcuàhì-nsiá, vàchi nì xini stná-nsiá nansa íá modo xi, te nì inini stná-nsiá ñà-nduá nì cachì xì-nsiá. Pues nsidaájàn xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir, dandu vátùni cundoo vaha-nsia xì Dios; te cunaha-nsiá, cuàhà gá cuní-yà cundoo manì-ndà.

Nansa nì cachi Pablo nì naquimanì-né nècuàchì ñuu Filipos sàhà ñà-nduá nì cutahvì-né nùù nècuàchimà

¹⁰ Cuàhà gá cudí inì sàhà mii-nsiá quidá Stoho-ndà Señor, vàchi sàni nsinuu tu ini-nsiá yùhù. Sà-íá quivì có-chindéé gá-nsiá yùhù, doco cuisì sàhà-ñá mà cù, màdiá sàhà ñà-nì nándòó ndisa-nsia yùhù. ¹¹ Te màdi sàhà ñà-íá cuàhà necesidad xi nduá cachí ducán; còó, vàchi sàni cutùhe coi contentu a yáha vahi, á coó. ¹² Sàni càin yáha ndahví, te sàni càan stnàì nú icúmí cuàhà iñàha; vátùni íá nsidaájàn nùí. Vàchi a ducán xíhì doco, te ò có-xíhì doco, davani queá nùí, có-quidá, a ducán íá necesidad xi, te ò cuàhà iñàha icúmí, ¹³ ndéni iñàha nì cui yáhi, vátùni ié ñà-quidandee inì sàhá, vàchi divi Cristu nduú ana nàcuàhandee ini xí'.

¹⁴ Cunaha-nsiá, mate ducán cachí` xì-nsiá, doco cuaha-ni iá ñà-nduá nì quida-nsia nì chindee-nsiá yùhù sàhà necesidad nìsa icumí. ¹⁵ Te ináhá-nsiá nansa nì quida-nsia quivì primeru na ní xicanui xì razón ndiaha, te nì quei ndé ndoó-nsiá ladu Macedonia jaàn vàxi. Pues còò cá nèhivì xí mii-yá nì náxícónihí iin ñà-vàha nùí, cuisì mii-nsiá nècuàchì ñuu Filipos. ¹⁶ Te màdì cuísi ñà-jaàn, vàchi iin ùì xichi nì techuún gà stná-nsiá iin cooperaciòn xi-nsia na ní sa-ìe ñuu Tesalónica. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, màdì ñà-cùnì` nihí cuàhà iñàha nùù-nsiá nduá, còò. Cuisì cunì` coo obra xi-nsia, te ducán nihì-nsiá cuàhà ñà-vàha nùù Dios. ¹⁸ Pues vichi sàni quesaa nsidaa ñà-nduá nì techuún-nsiá nùí, vàchi sàni quida Epafrodito-ñà entregar nùí; ñàyùcànduá, ndiaha gà sàni cundiatùì vichi, na ian sàni nducuiqué nduá. Te tnùmanì xí-nsiá mà, na iin promesa nì dòcò-nsiá nùù Dios nduú stná, na iin ñà-tnami nì sàhatahvì-nsiá mii-yá, te cudù gà ini-yà sàhà-ñá, vàchi divi ducán cunì-yà quida-nda. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nsidaa ñà-nduá xiñuhu nùù mii-nsiá, icúmí-yà taxi-yaña, vàchi cuàhà gà ñà-cuicà ndiaha icúmí-yà, te sàhatahvì-yàña ndohó sàhà ñà-nduù-ndà nèhivì xí Jesucristu. ²⁰ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn nì tavá-nda tnùñuhu xí-yá, vàchi Yuandiáhà-ndá nduú-yá. Amén.

Nansa nì casàhú stnahá Pablo xì nsidaa gà nèhivì ñuu Filipos

²¹ Casàhú-nsiá xì nsidaa gà ana nduú nèhivì xí Jesucristu ndoó jaàn. Te nsidaa stná compañeruì yohó, casàhú stná-nè xì mii-nsiá. ²² Stná nèhivì xí-yá quidáchuùn vehe rey cahnú César, cuàhà gà casàhú stná-nè xì-nsiá. Te nsidaa dava ga nèhivì xí-yá ndoó yatni yohó, casàhú stná-nè.

²³ Nì cúcúmì nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Colosas

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nìhì chuun nùu Jesucristu, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios. Te yohó iá stná ñani-ndà Timoteo, ² cutnáhâ-nsí cásàhú-nsí xì nsidaa mii-nsiá nèhivì ñí xí Cristu ndoó ñuu Colosas, vàchi mii-nsiá, iin-ni nchícùn vù stná-nsiá ichì-yá, te nahi iin-ni ñani xínduu stná nsidaa-nda. Pues, vichi nì cùcúmí cuáhà-nsiá gracia xi Yua-nda Dios. Contentu nì cùndóó-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá nì xicàn Pablo nùu Dios na ní xicàn tàhvì-ne' sàhà nèhivì xiníndísá-xí-yâ

³ Nsiùhù, cada xicàn tàhvì-nsí nùu Yuandiaha Stoho-ndà Jesucristu, naquímànì-nsí mii-yá sàhà-nsiá. ⁴ Vàchi sàni xinitnùhu-nsi ñà-cuàhà guá nihnú vaha ini-nsiá Dèhemanì-yá, xì ñà-cuàhà guá cuú stná inì-nsia sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. ⁵⁻⁶ Ansivéhé-yâ, vàchi cuàhà gá tnùndé ini icúmí-ndà ñà-nìhìtáhvì-ndà ñà-ndiaha ñí xí-yá iá ansivi. Te divi ñà-jaàn nduá nì xinitnùhu-nsia na ní sàa palabra ndàcuisì xí-yá nùu-nsiá, te nì inini-nsia razón vaha xi-ya. Pues divi palabra mà nduá sàni xitiá stná inicutu ñuhiví, te ndiaha gá chindéà nèhivì. Te vichi cuàhà gá stná nèhivì sàni quìhvì ichì mà nacua nì quida mii-nsiá quìvì nì xinitnùhu-nsia palabra mà, te nì cundaà inì-nsia nansa iá ndisa gracia xi Dios. ⁷ Pues inii dècuèndè quìvì yucán sàni chindeámà mii-nsiá. Te gracia xi-ya mà nduú stná ñà-nduá nì dàcuàhà stná Epafras mii-nsiá. Vàchi iin-ni xinúcuáchí stná nècuàchì mà nùu Cristu nahi nsiùhù, te màni cuàhà stná-nè nùu-nsí. Vù gá quidá stná-nè nsidaa chuun ñí xí-yá yucán ndé ndoó-nsiá. ⁸ Te divi nùu mii-né nì xinitnùhu-nsi nansa yáha-nsia xì nansa cuú stná inì-nsia sàhà-nsí quidá Espíritu ñí xí Dios.

⁹ Ñàyùcànduá, dècuèndè quìvì nì cundaà ini-nsí ñà-jaàn, iin-ni xicàn tàhvì-nsí nùu-yá sàhà-nsiá, xicàn tàhvì-nsí ñà-nì sàa-nsiá mànihi ini-nsiá nansa cuní-yá quida-nda ñuhiví yohó. Te xicàn tàhvì stná-nsí ñà-nì sàa-nsiá cundaà nsihi inì-nsia sàhà ichì-yá, te cucumì-nsiá iin sàxínítnùnì ndiaha. ¹⁰ Ducán dandu nìhìndèè-nsiá cacanuú vù-nsiá ñuhiví yohó nacua ndiá icà-ndà quida-nda ñà-nduú-ndà nèhivì xí Stoho-ndà Señor. Te ducán cudì stná ini-yá sàhà-ndà, vàchi modo jaàn nìhì stná-ndà quida-nda nsidanicuú clase obra vaha, te sàa stná-ndà cunaha váha-ndayá chicá más.

¹¹ Te sàhà-ñá ndiaha gá poder xi-ya, ñàyùcànduá xicàn tàhvì stná-nsí ñà-nì nàcuàhandee ini-yá mii-nsiá xì poder ndiaha mà, dandu vātùnì quidandee cahnú inì-nsia, (mate ni yáha-nsia tnùndoho), doco vātùnì cudì inì-nsia, ¹² te naquimanì stná-nsiá Yua-nda Dios (sàhà gracia xi-ya). Vàchi sàni dama-ya anima-ndà, te vichi vātùnì nìhìtáhvì stná-ndà cuàhà ñà-ndiaha ñí xí-yá nacua nìhìtáhvì nsidaa gá nèhivì ñí xí-yá, vàchi sàni dàtnúù-yá sàxínítnùnì-ndà. ¹³ Te vichi sàni tavà-yándô nùu ndahà (ñà-malu, vàchi) cuisì ichì ñáa nì sanduamà, te nì dàyáha-yándó ndè ndahà Dèhemanì-yá Jesús. ¹⁴ Sàni quee-nda libre (nùu ndahà-sí), vàchi sàhà nì Jesús nì xitiá, ñàyùcànduá vātùnì nì xicahnú ini-yá sàhà cuàchi-nda.

Nansa nì nìhì-ndà nì nàcùndoo vaha-nda xi Dios sàhà-ñá nì xihì Jesucristu sàhà-ndà

¹⁵ Có-tuì Yua-nda Dios cundehè-ndayá, doco mimí nacua iá-yá, divi ducán iá stná Dèhemanì-yá (Jesús). Te divi Dèhemanì-yá nduú ana chicá ndiaá nùu nsidanicuú ñàhà iá ñuhiví. ¹⁶ Vàchi sàhà ndahà Dèhemanì-yá nì quidavàha-ya nsidaa ñà-íá ñuhiví xì ansivi, nsidaa ñà-nduá indéhe-nda, xì nsidaa stná ñà-có-tuì cundehè-ndà, divi sàhà ndahà Jesús nì cuyucun nsidaájàn. Vàchi nì quida vaha-ya ángel dandacú, xì stná ángel chicá xinúcuáchí, xì nsidaa gá stná ana fuerte xicánúú ansivi, nsidaa-némà, sàhà ndahà-yá nì cuyucàn sàhà-ñá nì quee gá más tnùñuhu xí-yá. ¹⁷ Tàyóo nì-ñàhà ñuhiví, te sà-íá mii-yá. Te sàhà stná poder xi-ya itnùí tnahá nsidanicuú ñàhà. ¹⁸ Te ndohó nècuàchì iin-ni

cahvi xi-yá, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, te mii-yá, dandacú-yá nùù-ndà na ian dandacú dìni-ndà nùù-ndà. Nùù mii-yá sàni nìhì-ndà vida xi-nda. Dihna-ya nì natiacu-yà nùù nsidaa nèhivì, ñàyùcànduá nduú-yá ana chicá cusáhnû inicutu ñuhiví. ¹⁹ Vàchi sàni chitnùní ini Yua-nda Dios cuñuhu chitu (vida saín xí-yá) ini anima Dèhemani-yá. ²⁰ Te cunaha-nsiá, ñà-nì xìhì-yà nchìca cruz, te nì xitiá nìi-yá, sàhà ñà-jaàn nduá vátùni nàcùndoo vaha-nda nùù-yá, vátùni nìhitàhvì nsidaa nèhivì nàcùndoo vii-né xì-yá, a ducán nduú-né ana ndoó ñuhiví yohó, te ò ana ndoó ansivi.

²¹ Antes cónisá nìhnú ini-nsiá mii-yá. Ndè nisa xini ùhì stná-nsià yà sàhà chuun malu nisa quida guá-nsiá, doco vichi sàni nàcùndoo vaha-nsiá xì-yá. ²² Vàchi sàhà ñà-nì nan-duu-ya nahi nèhivì ñuhiví, te nì xìhì-yà, ñàyùcànduá vátùni nì nìhitàhvì-ndà nàcùnihnu ìi ini-ndà, te cuxio dahuun cuàchi-nda, ndutu nsihá. Ducán dandu vátùni sàà-ndà nùù (Yua-nda Dios) quida-ya. ²³ Doco xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vaha ini-ndà yá; màsà nácóó-ndá fe xi-nda. Màsà nándodó-nda ichì-yá, nì màsà cuáha-nda datúcù nèhivì-ndó nùù razón ndiaha, vachi sàhà palabra mà iá tnùndé ini xi-nda. Te (ansivéhé Dios), sàni inini stná-nsiá palabra mà; daaní, dècuèndè stná inicutu ñuhiví sàni xitiá stná. Te yùhù stná Pablo, xinúcuáchì stnái (nùù chuun ma), cachítnùhi palabra mà xì nèhivì.

Ñà-nduú chuun nì nìhì Pablo ñà-cunucuachi-né nùù nsidaa nèhivì iin-ni cahvi xi Jesús

²⁴ Mate cuáhà gá ndohí sàhà-nsiá, doco cudû inì, vachi nú ni ndohí ducán, dandu chicá yàchì cuacatnahá nsidaa ñà-icúmí ndoho gá Cristu sàhà nèhivì cahvi xi-yá, vachi nahi cuerpu-yà nduu-nda. ²⁵ Te sàhà ñà-vaha xi mii-nsiá sàni chitnùní ini-yà cunucuachì nùù nsidaa nèhivì cahvi xi-yá. Te chuun sàni nìhì nduú ñà-cachitnùhu nsihi palabra xi-ya. ²⁶ Palabra nisa ìa dèhé antes nduá cachítnùhi. Caní cuià cóni cùndàà ini xii-ndà sàhámà. Doco vichi sàni dàtúi-ya ñà nùù nèhivì xí-yá. ²⁷ Vàchi nì chitnùní ini-yà cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá iá palabra mà, te cuní stná-yà cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu. Pues dohó cachí palabra mà: vátùni coo Cristu meru ini anima-nda, te sàhámà vichi iá iin tnùndé ini ndiaha xi-nda ñà-sàà-ndà ndè gloria. ²⁸ Ñàyùcànduá, divi mii-yá disáhà-xí cáhàn-nsì xì nsidaa nèhivì, chináhà-nsînè, te sàhà-nsînè ichì váha, áma sàà-nè cunihnu vaha ndisa ini-nè mii-yá nacua ndiá ìcà-né. ²⁹ Pues ñà-jaàn nduú chuun sáhandee inì quide nacua chindéé-yà yùhù, vachi sàhà fuerte-yà yùhù poder ndiaha xí-yá quideàmà.

2

¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsiá ñà-cuàhà guá (xícàn tàhvì nùù Dios) sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea, te có-nándodó stnái nsidaa nèhivì ndoó jaàn tàñáha ga cuni nùù xì'. ² Xícàn tàhvì ñà-nì nàcuàhandee ini-nsiá, te iin-ni nì cuú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá. Te nì sàà stná-nsiá cundaà vaha ini-nsiá sàhà ichì-yá, dandu mà cùndóó gá-nsiá xì duda. Te ndiaha gá cunduajàn, vachi después icúmí-nsiá sàà-nsiá mànìhì ndisá ini-nsiá palabra sàhà-yá nisa ìa dèhé antes, divi palabra sàhà Jesucristu. ³ Vàchi cuià ichì mii-yá nduú ichì nchichì ndiaha ndisa; cuià ichì-yá nduú ichì ndé cundaà ndisa ini-ndà. ⁴ Ducán cachí xì-nsiá sàhà màsà chíyúhu nì-iin nèhivì mii-nsiá, te dandahví-nènsiá. ⁵⁻⁶ Vàchi mate có-ìé cutnáhì xì-nsiá yucán, doco nìhnú inì mii-nsiá, te cudû gá inì na xinítnùhi quidá víi-nsiá, te xiníndisá fuerte stná-nsiá Stoho-nda Jesucristu. Ñàyùcànduá, nacua nì quida-nsiá na ní quìhvi-nsiá ichì-yá, divi ducán quida-nsiá seguir vichi, iin-ni nì cúnchícùn vii-nsiá ichì-yá. ⁷ Iin-ni màsà túcù-nsiá quida inga palabra, te nsiquívì chicá más nì sàà-nsiá cunihnu fuerte ini-nsiá mii-yá sàhà-ñà màsà nunca nacoó-nsiá ñà-nduá nì chinaha-nsì mii-nsiá. Iin-ni nì quidá-nsiá nsidaámà, te nicanicuahàn nì náquímànì stná-nsià yà.

Nansa iá vida saa sà-icúmí-ndá ñà-nchícùn-nda Jesucristu

⁸ Cuidadu nì cùndóó-nsiá màdí datúcù inga nèhivì mii-nsiá. Nchichì cáhàn-nè, doco dandahví uun-ne. Cutu estilu nì nacoó nèhivì nduá cachí-nè. Dàñùhù xi nèhivì ùún ñuhiví yohó nduá, có-nduá ley xi Cristu. ⁹ Doco mii-yá, meru Dios nduú-yá; mimíí nacua iá

Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà, te iá stná iquicúñú-yà. ¹⁰ Te sàhà ñà-sàni ndèe anima-nda ini anima mii-yá, ñàyùcànduá chitu stná anima-nda mii-yá vichi. Te chicá fuerte-yà nùu nsidanicuú ángel, xì nùu stná nsidanicuú ñà-malu.

¹¹ Daaní, sàhà stná ñà-nchícùn-ndáyá, sàni sàcùtuu stná seña xi Dios, (ini anima-nda); màdi ìcà-nda nì sàcùtua. Te ¿índù ñà-cùnì cachi seña mà? Divi ñà-sàni cuxio cuàchi anima-nda, nsidanicuú cuàchi nìsa xicàn guá cuerpu xi-nda quida-nda. ¹² Te na ní cuhì-nda, seña nì sanduamà na ian cutnaha-nda xi mii-yá nì ndùxin stná-nda, te nì natiacu stná-nda nahi mii-yá. Pues ducan quida-nda cuenta nì cuu xi-nda ñà-sàni xinindisa-nda cahnú gá poder icúmì (Yua-nda) Dios, te sàhámà nì dānātiácú-yà Jesús. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà falta xi-nsia, xì sàhà stná ñà-có-nduú-nsiá raza itúú seña xi-ya ìcà-xí, ñàyùcànduá còò vida ndiaha xì anima-nsià nìsá ìa. Doco tucu iá vichi, sàni natiacu-nsià quidá-yà cuenta, (nacua mii-nsiá, te ducán stná nsiùhù). Vàchi ñà-nì dānātiácú-yà Jesús, divi ndiaá stná sàhà nsidaa ndohó. Te sàhà-ñá ducán nduá, sàni xicahnú stná ini-yà sàhà nsidaa cuàchi-nda. ¹⁴ Nì dāndùtù-yà nsidaa ñà-nduá iníhí-cá-ndá nùu-yá. Nì ndutu dahuun cuenta itnìí-yà sàhà-nda. Iá ndisa falta xi-nda nìsa cachi cuenta ma, doco vichi sàni cuxio nsidaámà nì quida Jesucristu, vàchi nì sàcùtuu-ya nchìca cruz, te sàhà ñà-jaàn nduá nì ndutu cuenta mà. ¹⁵ Te nsidaa ñà-malu, mate yáha ga fuerte-si, te ò dana guá-si, doco nì cundee dahuun-ya nùu-sí. Yáha ga nì nducahan-sì nì quida-ya, vàchi ndiaha gá nì cundee-yà (na ní xihì-yà) nchìca cruz.

Xiñuhu nandòdó dahuun-nda nsidaa estilu cáhàn sàhà cuisì modo xi ñuhiví yohó

¹⁶ Sàhà nsidaa ñà-jaàn, màsà ndúlócò-nsià nèhivì xitnùhu xi-nsiá sàhà ñà-nduá xixí-nsiá, ò ñà-nduá xihí-nsiá, te ò iin vicò (cunì-nè) chivàha-nsia, mate nì cundúá iin vicò cahnú, ò vicò natiácú yoo, te ò iin quivì ndoó ndahà-nsiá. ¹⁷ Vàchi nsidaa estilu sàhà ma, seña uun nì sandua, vàchi divi Cristu nduú ana nì cachitnùhamà sàhà-xí. ¹⁸ Ñàyùcànduá, màsà cuáha-nsia (dandahví nèhivì-nsiá, vàchi nú ducán), dandu ndañuhu premiù xi-nsia. Cachí nèhivì dandahví mà ñà-xiñùhù cahíchì ini-nda mii-nda, te cahvi stná-nda ángel, cachí-nè, (vàchi) iá ñà-nduá nì dācùnì Dios-nè, cachí-nè. Mii-nè nduú-nè mii-nè càhàn-nè, doco cuisì ñà-ìá ñuhiví yohó-ní nduá niñnú ini-nè. ¹⁹ Ducán quidá-nè, doco ñà-có-nchícùn ndisa ga-nè Cristu nduá. Doco cunaha-nsiá, nahi dìni-nda nduú mii-yá; te ndohó, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, ñàyùcànduá iin-nì cahnú sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya, nacua ñuhú tnáhâ ndahàsàhà iquicúñú-nda. Ñàyùcànduá, sàhà mii-yá siempre nácuàhandee ini-nda, te ndufuértè anima-nda nacua chitnùnì ini Yua-nda Dios cuu xi-nda.

²⁰ Vichi, xiñuhu quida-nda cuenta na ian nì cutnaha-nda xi Cristu na ní xihì-yà, te ñàyùcànduá có-xiñùhù gá ñà-cunihnu ini-nda nì-iin ley cáhàn sàhà cuisì ñà-ìá ñuhiví yohó-ní. Mate ndoo-nda ñuhiví, doco có-nduá ñà-chivàha-nda ²¹ cuàhà ley cachí ñà-màsà tnìí-nda iin ñà-jaàn, ò màsà cúxí-nda inga iñàha, te ò màsà dúcùn ndahà stná-nda ñà-yúcán. ²² Còò, vàchi ñà-ìcúmì nsihi-nì nduú nsidaájàn, te cuisì nèhivì ñuhiví nduú ana nì quidavàha xi ley jaàn. ²³ Vihini tuxí ini-nda iin palabra nchichí nduá cachí-nemà, vàchi cachí-nè ñà-fuerte nì cuàhandee ini-nda sàhà religiòn mà, te nì cáhìchì stná ini-nda mii-nda, te nì dāndóhò stná-nda mii-nda, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, nì-iyuhu mà cúí chindee ley mà ndohó ñà-cadi-nda nùu (cuàhà ñà-chìcuéhè) xího-nda quida-nda dava xichi.

3

¹ Bueno, sàhà-ñá quidà-nda cuenta cutnàhà stná-nda xì Cristu na ní natiacu-yà, ñàyùcànduá xiñuhu nanducu-nda nansa quida vii-nda nacua nduú ley xi ansivì, vàchi ndè ansivì yucán iá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios. ² Te vichi xiñuhu cunihnu ini-nda chuun xi (mii-yá iá) ndè gloria mà, màdi chuun xi ñuhiví yohó. ³ Vàchi ducán nduá na ian nì xihì stná-nda (na ní xihì mii-yá), doco vichi itiácú-nda sàhà poder xi-ya, te cutnàhà

stná-ndà xì-yá ñuhu-nda (ndahà Yua-nda) Dios. ⁴ Daaní, na sàà quìvì naxicocuîñ-yà, dandu cutnahá stná-ndà xì-yá cundoo-nda ndé yáha ga nchií ndiaha.

Nacoo dahuun-nda ñà-nduá nìsa quida-nda antes, te quida-nda ñà-vàha cachí Jesús

⁵ Ñàyùcànduá, xiñuhu dandáñúhú dahuun-nda nsidaa (chuun sìquini cudî guá ini nèhivì) ñuhivì quida-ne. Màsà nàxícócuîñ gà-ndà càhàn-ndà xì ana cónì nándàhà xì-ndà, te màsà cúníhnú sìquini ini-ndà; màsà cúñúhú ini-ndà ñà-coo-nda xi inga nècuàchì ñahà. Nì màsà xího stná-ndà cucumi-nda cuàhà ñàhà, vàchi na ian cahvi-nda ñà-jaàn queá. ⁶ Cunaha-nsiá, sàhà nsidaa cuàchi jaàn icúmí quixi castigu fuerte xi Dios dìquì nsidaa nèhivì có-ínìní xì-yá. ⁷ Te divi nsidaa cuàchi jaàn nìsa quida stná-nsià antes na nìsa cudî gá inì-nsià sàhà. ⁸ Doco vichi xiñuhu nacoo stná-ndà más gà falta xi-nda. Màsà cuídà gà ini-ndà; màsà ndúdánà gà-ndà. Te màsà cundéhe úhì stnahá stná-ndà. Nì màsà dáquée cuàchi-nda dìquì ñanìtnaha-nda; te màsà càhàn quini-nda. ⁹ Nì màsà dándáhvì stnahá gá stná-ndà, vàchi sàni nacoo dahuun-nda modo nìsa nihnu ini-ndà antes; có-quidá gà-ndà nahi antes. ¹⁰ Nahi nèhivì sàà sàni nanduu-nda, te cueé-ni cueé-ni cuàhàn ndusaa stná sàxínìtnùnì-ndà, dandu sàà-ndà cundaà vàha ini-ndà, te cunihnu stná ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá ana nì dándúsáá xì-ndà.

Có-quidá, ndéni nèhivì ní cui ni cúnduú-ndá, cuisì ndiaá ñà-nchícùn-ndà Jesús, màdì raza-ndà

¹¹ Nèhivì sàà xínduu-nda, có-quidá a nduu-nda nèhivì raza Grecia, te ò nèhivì raza Judea. Te nì có-quidá stná a itúú marca xi Dios ìcà-ndà, ò á coó. Nì có-cùnì cachì stná nú nduu-nda nècuàchì inga ñuu, mate nècuàchì siùmí nì sanduu-ne. Còó. Nì có-quidá stná a nduu-nda nèhivì libre, te ò nèhivì quidáchúùn saín nùu iin lamú. Còó, vàchi cuisì ñà-nchícùn-ndà Cristu nduú ñà-ndiáá; te divi-ya iá stná ini anima nsidaa-nda.

Calma ni cúndóó-ndá xí ñanìtnaha-nda, te nacuahandee stnahá ini-ndà

¹² Sàni nacàxin Dios ndohó. Nèhivì ì xì-yá sànduú-ndà vichi, te màni-ndà nùu-yá. Ñàyùcànduá, xiñuhu cutùha-nda cuhi stnahá ini-ndà. Iin-ni nì cúníhnú mánì ini-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. Màsà cóó dana-nda. Còó; iin-ni nì quidándéé ini-ndà. ¹³ Te nú iá iin ñanìtnaha-nda nì quida xi iin falta, dandu nì quidándéé cahnú ini-ndà sàhà-né, te cuicahnú ini-ndà sàhà-né nacua nì xicahnú stná ini Cristu sàhà ndohó. ¹⁴ Daaní, ñà-chicá más xiñuhu nduú ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vàchi nú ducani quida-nda, dandu ñà-sàni nacuatnahá nsidaa ñà-vàha xiñuhu quida-nda nduájàn. ¹⁵ Te nì caquín stná-ndà cuidadu ñà-màsà quidá-ndà nì-ñàhà dandáñúhú xì ñà-nìhnú dadí ndiaha ini-ndà nacua cunì Dios cunihnu dadí ini-ndà. Vàchi cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá cundoo ndiaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-nì nèhivì, ñàyùcànduá nì cana-yàndó (ladu xi-ya). Te xiñuhu ñà-naquimanì stná-ndáyá.

¹⁶ Nicanicuahàn nì coó chitu anima-ndà palabra ì xì Cristu. Te xiñuhu càhàn stná-ndà iin-nda xi inga-ndà, te chinaha stnahá víi-nda palabra nchichí ndiaha xì-yá sàhà-ñá chicá nì cúnsìhi ini-ndà (quida vii-ndà). Te coto stná-ndà nsidaa clase alabanza xi-ya, nacuat-nda, te coto stná-ndà alabanza nacua datnúu Espíritu ì xì-yá ini-ndà. Te siempre naquimanì-ndáyá ini anima-ndà. ¹⁷ Nsidanicuú ñà-nduá quidà-ndà, xì ñà-nduá cachí-ndà, xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesús, te ducán naquimanì stná-ndà Yua-nda Dios.

Nansa quida-nda, te cundoo manì-ndà xì nsidaa nèhivì, a nduú-né tnaha-nda, ò lamú xi-nda, ò peón xi-nda

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá ì-nsiá nacua ndiá ìcà nèhivì xì Stoho-ndà Señor quida-ne. ¹⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, xiñuhu cuu ini-nsiá sàhà ñahàdihí-nsiá. Màsà dándácù ndee-nsiá nùu-né. ²⁰ Te nsiohó nècuàchì cuàtì xì nècuàchì cuàchì, nì cúnìní stná-ndà nsidaa ñà-nduá cachí yuadìhí-ndà, vàchi ducán dandu cudî ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndà. ²¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dácuidà canúu inì-nsià

dèhe-nsia sàhá màsà cúhúún inià. ²² Daaní, mii-nsiá nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú, ni cúníní víi-nsiánè. Màdià cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhá-ñá ndee vaha-nsia nùu-né. Còó. Chicá vaha nsinuu inì-nsia Dios, te iin-ni ni cúníhnú víi inì-nsia quidachuún víi-nsiá. ²³ Nsidanicuú chuun ndacú nùu-nsiá, contenu ni quidá-nsiáñà. Quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor nduú patrón xi-nsia, te màdià nèhivì ùún. ²⁴ Vàchi nùu Stoho-ndà Cristu icúmí-nsiá nihitáhvi-nsiá, te cundiatú stná anima-nsiá, vàchi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí ndísá-ndá nùu-xí. ²⁵ Doco nèhivì có-quidá víi, icúmí nacuitacùhá-nè nacua quidá-né, te mà quíhín casu Dios ana nduú-né.

4

¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì nduú patrón, quida vii-nsiá xì peón xi-nsia nacua ndiá ìcà-ndà quida-nda, vàchi ináhá-ndá dècuèndè gloria iá stná ana dandacu-xì nùu-ndà.

² Daaní, nsidaa-nsiá, iin-ni ni càn tànhvi-nsiá nùu Dios. Màsà nácóó-nsiá ñà-jaàn. Te naquimanì stná-nsiá mii-yá. ³ Te quida-nsia favor, sàhá stná nsiùhù ni càn tànhvi-nsiá sàhá-ñá ni cúnúná ichì cachitnùhu cuahà-nsí palabra xi Cristu, divi palabra nisa ìa dèhé sàhana. Pues divi sàhá stná palabra (ndiaha ma iè` yohó) ndiadí` vehecàa. ⁴ Ñàyùcànduá, càn tànhvi-nsiá sàhí nùu-yá, áma níhí` nansa càhàn vatí palabra mà xì nèhivì nacua ndiá ìqué guide.

⁵ Siempre xiñuhu quida vii-ndà xì nèhivì có-nchìcùn xì ichì-yá. Te nú iá nansa cui quida-nda iin obra, dandu yàchì ni quidà-ndáñá. ⁶ Te na càhàn-ndà xì nèhivì, vivíi-ni ni càhàn-ndà xì-né. Meru palabra xiñuhu ni cundúá cachi-ndà xì-né. Chicá vaha nacani vaha ini-ndà nansa naxiconihí víi-nda nùu iin iin ana càhàn xì-ndà.

Ultimo palabra cachí Pablo, casàhú-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Colosas

⁷ Ñani-ndà Tíquico, màni cuáhà-né nùu; cuáhà gá sàni chindee-né yùhù, te iin-ni xinúcuáchí víi stná-nè nùu Stoho-ndà Señor. Pues mii-né icúmí-nè nacani-ne xì-nsiá sàhí, nansa yáhi. ⁸ Ñà-jaàn nduá sàni sàcùnaha-né quida-ne na sàà-nè ndé ndoó-nsiá, cachitnùhu-ne xì-nsiá nansa iá chuun xi-nsi yohó sàhá ñà-ndò vaha stná inì-nsia. ⁹ Daaní, icúmí cutnahá stná inga ñani-ndà (sàà-nè xì Tíquico), divi compañeru-nsiá nani Onésimo. Iin-ni nihnú stná ini-nè ichì Yua-nda Dios, te cuáhà gá cuú stná inì sàhá-né. Pues nduú nècuàchì mà, icúmí-nè nacani-ne xì-nsiá sàhá nsidaa ñà-ìá yohó.

¹⁰ Cunaha-nsiá, iá stná inga compañeruì vehecàa yohó nani Aristarco, te casàhú stná-nè xì-nsiá. Te (ñuu) yohó iá stná primu xi Bernabé nani Marcos, te casàhú stná-nè xì-nsiá. Te Marcos mà, sàni cachì xì-nsiá sàhá-né ñà-nì quidáñúhú-nsiànè nú ni sàà-nè ndé ndoó-nsiá. ¹¹ Daaní, yohó iá stná Jesús Justo, te casàhú stná-nè xì-nsiá. Cunaha-nsiá, còó cá más nècuàchì raza Judea yohó chindéé xì nùu chuun xi ñuhivì ìi xì Dios, cuisì nècuàchì yohó, ñàyùcànduá cuáhà gá cudù inì sàhá-né. ¹² Daaní, casàhú stná Epafras, divi nècuàchì ñuu-nsiá (iá yohó). Nècuàchì mà, xinúcuáchí vîi-né nùu Cristu, te cuáhà gá xicàn tànhvi-né nùu Dios sàhá-nsiá, sacúndáhvi-nè nùu-yá ñà-iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsia ichì-yá, te iin-ni ni quidá stná-nsiá ñà-nduá cuní-yá. ¹³ Yùhù nduú testigu ñà-cuáhà guá nacaní ini-nè sàhá-nsiá xì sàhá stná nècuàchì ñuu Laodicea xì ñuu Hierápolis. ¹⁴ Daaní, casàhú stná doctor Lucas. Màni cuáhà nècuàchì mà nùu-ndà. Daaní, casàhú stná Demas. ¹⁵ Te mii-nsiá, casàhú stná-nsiá xì ñani-ndà ndoó ñuu Laodicea yucán. Te casàhú stná-nsiá xì Ninfas xì nsidaa gá nèhivì natácá vehe-ne.

¹⁶ Nú sàni cahvi-nsia carta yohó, dandu dacùhùn-nsiáñà nùu nèhivì xì Dios ndoó ñuu Laodicea mà sàhá-ñá cahvi stná nècuàchì màñá. Te carta (ni tiaa stná) nùu mii-né, cahvi stná-nsiáñà.

¹⁷ Daaní, càhàn stná-nsiá xì Arquipo cachi-nsiá xì-né ñà-màsà nándodó-né quida ndisa-ne chuun ndiaha sàni nihì-né nùu Stoho-ndà Señor.

¹⁸ Yùhù nduú Pablo, te ndahà mií tiaí saludu yohó nùu nsidaa-nsiá. Te sacúndáhvi` nùu-nsiá ñà-nì nsínuu inì-nsia ñà-yohó ié` ndiadí` vehecàa.

Ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi-ya. Sà-ìá.

Tutu Nu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Nuu Tesalónica

¹ Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica cahvi stná xì Jesús. Mii-nsiá, sàni natùì-nsia nùu Yua-nda Dios, xì nùu Stoho-ndà Jesucristu. Te vichi ni cunì mǎnì-yá mii-nsiá; contentu ni cùndóó-nsiá quida-ya.

²⁻³ Nsiùhù, nicanicuahàn naquímǎnì-nsí Dios sàhà nsidaa-nsiá, te cǎhàn-nsì xì-yá xicàn tǎhvi-nsí sàhà-nsiá nsiquívì. Nsinúú ini-nsì nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá mii-yá, te sàhámǎ nì quesaha-nsiá quidá víi-nsiá cumplir. Ináhá-nsí cuú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, te chindéé stnahá stná-nsiá. Daaní, ináhá stná-nsí ñǎ-iin-ni cundéé inì-nsia Stoho-ndà Jesucristu nsiquívì (nahi nsiùhù). Te sàhà-ñǎ indéhe stná Yua-nda Dios ndohó, ináhá stná-yà nsidaájàn. ⁴ Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yà sàhà-nsiá, ñǎni. Te ináhá váha stná-nsí ñǎ-sàni nacàxin stná-yà mii-nsiá ñǎ-cunduu-nsia nèhivì xí-yá. ⁵ Vǎchi na ní sàà-nsì yucán, te nì cǎhàn-nsì xì-nsiá ñǎ-nduú razón ndiaha xí-yá, màdi palabra uun ni sándúámǎ. Còó, vǎchi Espíritu Ìl xí-yá nduú ana nì chindee stná xì-nsí, te nì quida stná-yà milagru xi-ya. Te ndee ní cǎhàn-nsì xì-nsiá, vǎchi ináhá-nsí ñǎ-ndàà nduá. Te ináhá-nsiá nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsi yucán, ñǎ-cuisì sàhà ñǎ-cunduu bien xi-nsia nìsa quida-nsi nsidanicuú iñǎha.

⁶ Daaní, mii-nsiá, nì quesaha stná-nsiá nì tENCHICÙN-nsiá ñǎ-nduú ichì nsiùhù, vǎchi divi ichì Stoho-ndà Señor nduú stnámmǎ. Te divi palabra xi mii-yá nduá nì xinindisá-nsiá daa, ñǎyùcànduá nì cudì cuáhà inì-nsia nì quida Espíritu Ìl xí-yá, mate cuáhà gá nì dǎndòhó nèhivì-nsiá. ⁷ Dècuèndè stná nècuàchì xiníndisǎ ndoó ladu Macedonia xì ladu Acaya, nsidaa-né sàni cundaà stná ini-nè nansa ndiá ìcǎ-né quida stná-né ñǎ-nì xinitnùhu-ne nansa quidá víi mii-nsiá. ⁸ Vǎchi sàhà mii-nsiá nì xitiá palabra xi Stoho-ndà Señor inicutu ladu yucán. Doco màdi cuisì ladu yucán, còó, vǎchi cuáhà gá stná ñuu nì xinitnùhu nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá Dios. Cunaha-nsiá, nì còó gá necesidad cǎhàn-nsì sàhà-nsiá xì nèhivì (inga ñuu mà), vǎchi dècuèndè stná mii-né, ⁹ nacánì-né xì-nsí nansa nì quida-nsia na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, nì nacoò-nsia ñǎ-nduú yùu yócò, te nì tENCHICÙN-nsiá ichì mii-yá, vǎchi nì cudì ini-nsiá cahvi-nsiá ana nduú ndisa Dios itiácú nicanicuahàn. ¹⁰ Te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsiá naxicocuñ Dèhemanì-yá Jesús iá ndè gloria, vǎchi divi Yà-yùcán nduú ana nì dǎnǎtiácú Yuamánì-yá, te divi stná-yà icúmì-yǎ dacácu-yàndó ñǎ-màsǎ níhì-ndà castigu icúmì quixi.

2

¹ Ináhá-nsiá nansa nì ìa na ní sàà-nsì ndé ndoó-nsiá, màdiá uun-ni nì sanduamǎ, ñǎni. ² Còó, vǎchi nì chindee Dios nsiùhù, te cóni yúhì-nsì cǎhàn ndee-nsí, nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá razón ndiaha xí-yá, mate xinì ùhì nèhivì nsiùhù, te mate antes nì ndoho guá-nsi ñuu Filipos na ní quida quini-tè xì-nsí yucán. Sà-ináhá-nsiá nsidaájàn. ³ Te palabra nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá, palabra ndàcuisì xí mii-yá nduá. Ni-iin ñǎ-siquini cóni cǎchì-nsi xì-nsiá, te ni-iyuhu cóni dǎndǎhvi stná-nsì mii-nsiá. ⁴ Còó, vǎchi Dios nduú ana nì natùì-nsi nùu-xí ñǎ-nìhì-nsí chuun dacuítia-nsì razón ndiaha xí-yá. Ñǎyùcànduá, divi ñǎ-jaàn nduá cachitnùhu-nsi xì nèhivì; te cunaha-nsiá, ñǎ-ndee váha-nsi nùu mii-yá nduá nandúcú-nsí, màdiá nùu nèhivì, vǎchi cuisì mii-yá nduú ana indéhe ini anima-ndà. ⁵ Sà-ináhá-nsiá ñǎ-ni-iin xichi cóni cǎhàn vico uun-nsi xì-nsiá. Te ináhá stná-yà, mà nunca nì dǎndǎhvi-nsì mii-nsiá sàhà-ñǎ tavà-nsí dìhùn nùu-nsiá. ⁶ Ni cóni xicàn-nsì quidañuhu-nsiá nsiùhù, nì mii-nsiá, te nì nèhivì dava ga, mate iá derechu xi-nsi cǎcàn-nsi ñǎ-quidañuhu nèhivì nsiùhù, vǎchi divi Cristu nì sàha xi-nsí chuun quidá-nsí. ⁷ Doco còó,

cóni xícàn-nsi ñà-jaàn. Vivíi-ni nì càhàn-nsi xì-nsiá na ní sandoo-nsi yucán. Na ian quidá iin dihi ndiaá xì mée xi, ducán nìsa quida stná-nsi. ⁸ Nì cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, doco màdì cuisì ñà-jaàn, vèchi ñà-cuàhà guá cuú ini-nsi sàhà-nsiá, ñàyùcànduá dispuestu nì sandoo stná-nsi cui-nsi sàhà-nsiá, ñà-màni guá-nsià nùù-nsi. ⁹ Te ádi nsinúú stná ini-nsià nansa nìsa quida-nsi, ñàni, ndui te ñuú nìsa quidachuún-nsi, dècuèndè nìsa xàví sàstnùhù stná-nsi, vèchi có-cùnì-nsi quida-nsia cuàhà gastu sàhà-nsi, ñàyùcànduá màdì cuisì-ní razón ndiaha xí Dios nì càhàn-nsi xì-nsiá, cóo; nìsa quidachuún stná-nsi.

¹⁰ Mii-nsiá, sàni xininùù-nsiá nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsi mahì-nsiá na ní quesaha-nsiá xiníndísà-nsiá; stná Dios, ináhá-yà nansa nìsa quida-nsi, modo cudí ini mii-yá nìsa quida-nsi, iin modo vaha; cóo nì-iin falta nì quidá-nsi. ¹¹ Ináhá-nsiá nansa nì càhàn-nsi xì-nsiá ñà-xiñhù quida vii-nsiá, te nì nacuahandee stná ini-nsi iin iin-nsia na ian càhàn iin yua xi dèhe-ne. ¹² Nì chinaha-nsi mii-nsiá ñà-cacanuu vii-nsiá ñuhiví, vèchi ducán ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni cana-yàndó sàà-ndà ñuhiví ì xí-yá ndé ndiaha guá iá.

¹³ Ñàyùcànduá nicanicuahàn naquímànì-nsi Dios, vèchi na ní càhàn-nsi xì-nsiá palabra xi-ya, nì xinindísà-nsiá, te nì cundaà ini-nsia palabra ndisa xi mii-yá nduá, màdì palabra xi ñehiví uún. Te divi ñà-ndáà nduá, palabra xi mii-yá nduá, te ndiaha gá quidáchuàn ini anima nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísà-xí-yà. ¹⁴ Daaní, después, ducán nì cuu stná xì-nsiá nacua nì cuu xi ñehiví xí Jesucristu ndoó ladu Judea, vèchi cuàhà ñehiví xí-yá ladu yucán, nì ndoho stná-nè nì caquida tè-raza Judea. Te divi ducán nì ndoho stná mii-nsiá nì caquida nècuàchì ñuu-nsiá, ñàni. ¹⁵ (Doco ndahví) nècuàchì raza Judea mà, vèchi nì casahnì-né Stoho-ndà Jesús, te nì casahnì stná-nè nècuàchì raza-nè nì càhàn xì-né razón ndiaha xí-yá. Daaní, dècuèndè nsiùhù nì taxi stná-nè. De por sí, mà túha-ne quida vii-né nùù Dios; te xiní ùhì stná-né nsidaa ñehiví. ¹⁶ Vèchi sadi-né nùù-nsi na cunì-nsi càhàn-nsi xì ñehiví inga raza sàhà-ñà nihì-né càcu anima-nè. Doco nècuàchì razí mà, có-sàha-ne quida-nsi ducán; ñàyùcànduá, cuàhà gá sàni yàha-ne nì xida cuàchi-ne. Doco vichi sàni sàà hora nihì-né castigu xi-ne ñà-ndoho-ne.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cuú cuàhà ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísà ndoó ñuu Tesalónica

¹⁷ Nsiùhù, yàha ga cunì-nsi sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, ñàni. Ndahví-nsi, vèchi xica ndoó-nsiá, doco siempre nsinúú ini-nsi mii-nsiá, mate có-xinì stnaha-nda iin ùi quivì. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nì quida-nsi lucha sàà-nsi yucán. Yùhù, Pablo, itnii xichi nì cunì sà, doco nì sadi ñà-malu nùù-nsi. ¹⁹ (Doco màni cuàhà-nsiá nùù-nsi), vèchi ¿ana dísàhà-xí cundua icúmí coo consuelu xi-nsi, te cudí cuàhà ini-nsi? Pues, divi mii-nsiá nduú ana dísàhà-xí, vèchi sàhà mii-nsiá icúmí-nsi nihì-nsi iin ñà-vàha nùù Stoho-ndà Jesús, te cudí gá ini-nsi quivì naxicocuín-yà, te màcuíta-nda nùù-yá. ²⁰ Vèchi ndisa, sàhà mii-nsiá ndiaha sàstnùhù nihnú ini-nsi, te yàha ga cudí ini-nsi.

3

¹⁻² Daaní, después nì cachi-nsi chicá vaha sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, vèchi có-cùndéé gá ini-nsi ñà-nàcánì ini-nsi nansa nihì-nsiá cuàhàn, te cahan-nsi vètùnì ndòò mii-nsi ñuu Atenas. Te Timoteo, ñani ndisa-nda nduú stná-nè, te xinúcuáchì stná-nè nùù Dios, cutnáhà-né xì-nsi quidá stná-nè chuun ì (dacuítà-ndà) razón ndiaha xí Cristu. Ñàyùcànduá, (chicá vaha techuún-nsi mii-né sàà-né cahan-nsi), dandu chindee-né mii-nsiá, nacuahandee ini-nènsiá ñà-chicá fuerte nì cúníndísà vaha-nsia, ³ te màdì ndulocó-nsià na quidá quini ñehiví xì-nsiá; vèchi seguru icúmí-ndà yàha-nda ducán, ináhá-nsiá. ⁴ Vèchi na ndoó vá-nsi ndé ndoó-nsiá, nì cachi-nsi xì-nsiá ñà-icúmí-ndà yàha-nda vida quida ñehiví. Te divi ducán nì cuu xì-nsiá sàni xini-nsiá. ⁵ Ñàyùcànduá, yùhù, ñà-nàcánì guá inì sàhà-nsiá, nì techuín Timoteo nùhù-nè (nàcòtò-nè mii-nsiá, dandu) nacachitnùhu-ne xí nansa yàha-nsia, a íin-ní nihnú vaha inì-nsia mii-yá, á cóo, vèchi yúhì-nsi dacà ñà-malu dìnì-nsiá, te uun-ni ndòò chuun nì quida-nsi xì-nsiá. ⁶ Doco

còó, vichi sàni nsiaa tu-ne ñà-ni nùhù-nè nì nàcòtò-nènsià, te iin razón vaha nduá sàni nacachitnùhu-ne xì-nsí, vachi iin-ni nihnú vaha ndisa ini-nsiàyà, te cuú stnahá ini-nsia sàhà-nsiá. Te nsinúú stná ini-nsia nsiùhù, cachí-nè, vachi nacua yáha ga cuní nsiùhù sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, divi ducán ndohó stná mii-nsiá sàhà nsiùhù. ⁷ Ñàyùcànduá, mate ndohó-nsí yohó, te yáha-nsi cuàhà vida, doco ndiaha gá sàni ndòò vaha ini-nsi, ñàni, vachi sàni cundaà ini-nsi iin-ni nihnú vaha ini-nsià mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, dohó nduámà na ian natiácú-nsi (na nacúnitnùhu-nsi) iin-ni nchícùn vii-nsiá ichi Stoho-ndà Señor. ⁹ Te vichi jna cuahà guá naquímànì-nsí Dios sàhà-nsiá! Te ináhá-yá yáha ga cudí ini-nsi sàhà-nsiá. ¹⁰ Ndui te ñuú xicàn tàhvi cuàhà-nsí nùù-yá áma níhítàhvi-nsí nàcòtò gá-nsi mii-nsiá, te ducán cui chindee gá-nsi mii-nsiá ñà-cunindisá vaha ga-nsià.

¹¹ Te vichi, xicàn tàhvi stná-nsi nùù Yua-nda Dios xì nùù Stoho-ndà Jesucristu ñà-ni dácùndéhe-yá nsiùhù ichi sàà tu-nsi visita ndé ndoó-nsiá. ¹² Daaní, xicàn tàhvi stná-nsi nùù-yá ñà-chicá ni cúcuú stnahá ini-nsià sàhà-nsiá xì sàhà nsidaa gá stná nèhivì nacua cuú stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá. ¹³ Vachi nú ducán, dandu ñà-sàni nàcùnihnu ì ndisa ini-nsia cundua, te mà cóó gá falta xi-nsia nùù Yua-nda Dios na quívi naxicocuín Stoho-ndà Jesucristu, te cutnahá-yá xì nsidaa nèhivì xí-yá.

4

Màsà nácánì ini-ndà quida-nda iin falta xì iin nècuàchì ñàhà

¹ Cuisì mindaa iñàha cachi gá-nsi xì-nsiá, ñàni. Sàni dàcuàhá-nsí mii-nsiá nansa ndiá icà-nsiá cundoo vii-nsiá ñuhivì, dandu cudí ini Dios sàhà-nsiá. Pues vichi chinaha-nsí mii-nsiá, te sacúndáhvi-nsi nùù-nsiá ñà-chicá más quida-nsia ñà-jaàn cumplir. ² Vachi ináhá vaha-nsia ñà-nduá nì dandàcú-nsí nùù-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá, te nì càhàn-nsi xì-nsiá cuenta xi Stoho-ndà Jesús. ³ Pues divi ñà-yòhó nduá cuní-yá quida-nda sàhà-ñá cunduu-nda nèhivì ì xí-yá: divi ñà-màsà càhàn-ndà xì ni-iin nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. ⁴ Cuní-yá cundaà ini-ndà nansa càcàn vii-ndà iin ana cunduu ñahàdihí-ndà, dandu iin-ni coo sahnù-nda xi-né. Te nsidaa nècuàchì ñàhà dava ga, ni cóó stná tnùñuhu xi-nda nùù-né. ⁵ Màsà xího-nda coo-nda xi inga nècuàchì ñàhà. Màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda nansa ni nì cui, vachi ñà-jaàn nduá quidá nèhivì còò Dios nùù-xí. ⁶ Te màsà quidá-ndà iin falta dandahví-ndà ñanitnaha-nda, te quihvi tnaha-nda xi nècuàchì vehe-ne, vachi icúmí Stoho-ndà Señor nachitacùhá-yá sàhà nsidaámà. Ñà-jaàn sàni cachi-nsi xì-nsiá antes na ní chinaha váha-nsi mii-nsiá sàhàjàn. ⁷ Ñàyùcànduá, nacani ini-nsià, ¿indù chuun sàni cana Yua-nda Dios ndohó? Pues divi sàhà-ñá coo ndoo anima-nda, màdi sàhà-ñá quida ndevàha-nda xì iin nècuàchì ñàhà. ⁸ Ñàyùcànduá, nú ndoó ana cahíchì ini xì palabra yohó, pues màdi nèhivì uún nduú ana cahíchì ini-nè; còó, mii Dios cahíchì ini-nè, divi ana sàni sàhatahvi xì-ndà Espíritu ì-xí.

Cuàhà gá cuú stnahá ini nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

⁹ Vichi (sàni cundaà ini), divi Dios nduú ana nì chindee xi-nsiá ñà-cùú stnahá guá ini-nsia sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá, còò necesidad tiai ni-iin palabra nùù-nsiá sàhàjàn. ¹⁰ Vachi ináhí cuú ini-nsià sàhà nsidaa nèhivì xí Yua-nda Dios ndoó inicutu ladu xi-nsia Macedonia. Doco cuní-nsi chicá más quida-nsia ducán.

¹¹ Nacua sàà-nsià, cundoo manì-nsiá xì nèhivì. Cuisì chuun xi mii-nsiá cunsìhi ini-nsià, te quidachuún cuéyàà-nsià oficiu xi-nsia, vachi divi ducán nì dandàcú-nsí nùù-nsiá daa. ¹² Vachi nú ducán nì quida-nda, dandu stná nècuàchì có-xiníndisâ, quidañuhu stná-nèndó, te mà cóó stná ni-iñàha quidamanì nùù-ndà.

Nansa icúmí coo na naxicocuín Jesús

¹³ Ñàni, cuní cundaà ini-nsia sàhà compañeru-ndà sàni caxihì, nansa cuàhàn cuu xi-né, dandu mà cúhúún gá ini-nsia sàhà-né. Vachi nècuàchì có-xiníndisâ, yáha ga cuhúún ini-nè sàhà nsì xi-ne, vachi còò gá tnùndé ini icúmí-nè. ¹⁴ Doco ndohó, xiníndisâ-ndà ñà-ndàa

nduá nì xihì Jesús, te nì natiacu-yà, ñàyùcànduá, divi ducán icúmí cuu stná xì ndohó nú xiníndísá-ndáyâ na xihì-ndà, icúmí-ndá natiacu stná-ndà quida (Yua-nda) Dios. ¹⁵ Pues vichi cachítnùhu-nsi xì-nsiá iin razón nì quixi nù Stoho-ndà Señor. Cunaha-nsiá, mate itiácú ì-ndà na sàà quivì naxicocuñ-yà, doco mà códonuu-nda nù nècuàchì sàni ndàhvà ñuhivì. Còó, ¹⁶ vachi icúmí-yâ nuu-ya ansivi quixi-ya, dandu tiacu-ndà ndàhì-yà dandacú-yà. Te tiacu stná-ndà tàchì iin aṅgel cusáhnù, te ndee sivi stná corneta xi Dios. Dandu nèhivì xì Cristu xínduu nsì, icúmí-nê natiacu-nè primeru, (canacoyo-ne yavi xi-ne). ¹⁷ Daaní, nsidaa ndohó nèhivì (xí-yá) ndòo cutiacu daa, ndiachi stná-ndà nana-nda mahì vícò nacuatnaha-nda xi nsidaa nècuàchì nsì ma nànhìcùn ìchì-ndà mii-yá mahì ansivi. Ducán cundoo-nda cutnaha-nda xí-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Jaàn nì inini-nsia iin razón xi-ya. Ñàyùcànduá, dansínúú tnahá ini-nsià palabra yohó sàhà-ñá màsà cúhúún gá inì-nsia (sàhà nècuàchì nì xihì).

5

¹ Doco còò necesidad tiaa guè nù-nsiá sàhà ñà-nduá icúmí coo quivì vaxi xi-nda, ñàni, ² vachi sà-ináhá vâha-nsia nansa sàà quivì xi Stoho-ndà Señor, ñà-cundua iin tiempu có-nihnú ini-ndà, na ian quixi tècuìhnà (vehe-nda) ñuú, te có-nihnú ini-ndà. ³ Vachi meru quivì cachì nèhivì dadí uun iá, còò ni-ñàha cuu xi-né, dandu nanàa quixi tnùndoho cahnu-ma, na ian quesáhá dolor xi nècuàchì ñàhà cuàhàn tùinuú mèe-xi, dandu (nèhivì có-ndòò tùha), mà cácu-ne. ⁴ Doco ndohó, màdì ichì ñáa nduá nchícùn-ndà, ñàni; ñàyùcànduá mà cúndúú quivì mà iin tiempu có-nihnú ini-ndà. ⁵ Vachi sàni dàtnúú Dios sàxinítnùní-ndà, te ducán nduá na ian xicánúú-ndá ndui, màdiá ñuú; còó, vachi có-nduú-ndà nèhivì xì ichì ñáa. ⁶ Ñàyùcànduá, màsà quidá-ndá na quidá nèhivì xicá ichì malu mà, vachi mii-né, (có-ndulócô-nè), na ian quidì-nè nduá. Doco ndohó, nì cúndóò tùha-nda, te nacani sahnú ini-ndà. ⁷ Vachi nècuàchì quidì, ñuú xíquidì-nè, te necuachi xini, ñuú xihí-né (cuàhà xichi). ⁸ Doco ndohó, nècuàchì nchícùn ichì datnúú-yà sàxinítnùní-xi nduu-nda, te na ian ndui (nduú ñuú) nù-ndà. Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani sahnú ini-ndà, te cunindísá vâha-nda mii-yá. Te ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, (dandu chindeámà anima-nda, na ian quidá soldadu), ndixí-te dùhnù cáa (chindee xi anima-te). Daaní, ñuhú stná-te iin mbelú càa (chindee xi dìni-té). Pues ducání stná ndohó, iá iin tnùndé ini xi-nda (chindee xì sàxinítnùní-ndà), divi nduú tnùndé ini ñà-càcu-nda nù Dios. ⁹ Vachi màdì ñà-nihì-ndà castigu nduá sàni chitnùní ini-yà cuu xi-nda. Còó, divi ñà-càcu-nda quida Stoho-ndà Jesucristu nduá sàni chitnùní ini-yà. ¹⁰ Vachi mii-yá, nì sàha-ya nì xihì-yà cuenta xi-nda sàhà-ñá nihì-ndà cundoo-nda nù-yà nicanicuahàn, a ducán nduu-nda nècuàchì itiácú, te ò nècuàchì sàni xihì, doco nsidaa-nda icúmí-ndá cundoo-nda nù-yà. ¹¹ Ñàyùcànduá, càhàn-nsià nacuahandee stnahá inì-nsia nacua quidá-nsiá vichi.

Ultimo ñà-nduú ley xi Jesús nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica nù tutu yohó

¹² Sacúndáhvì-nsi nù-nsiá ñà-quidañuhu-nsiá nèhivì quidáchúùn chuun ì xì mii-yá ndé ndoó-nsiá, ñàni, vachi nècuàchì xì-idònuú nduú-né, te sàha-ne mii-nsiá ichì váha. ¹³ Sàhà chuun ndiaha quidá-né xiñuhu coo cuàhà tnùñuhu xì-nsiá nù-né, te cuu stná ini-nsià sàhà-né. Te nsidaa-nsiá, nì cúndóò mánì stná-nsià.

¹⁴ Vichi chináhì mii-nsiá iin ùi gá ñàha icúmí-nsiá quida-nsia, ñàni: xiñuhu cuàha-nsia nècuàchì xicánúú xixín iin consejù vù: te nècuàchì cuhúún inì-xi, nacuahandee ini-nsiànè. Daaní, nècuàchì tàñàha ga cunindísá víi, chindee-nsiànè. Cuàhà gá calma cundoo-nsia xì nsidanicuú nèhivì. ¹⁵ Te nú quidá quíní-né xì-ndà, màsà náchítacùhá-ndà ñà-nduá nì quida-ne. Còó, cuisi-nì nì cúnhnú ini-ndà quida-nda ñà-nduú iin ñà-vaha xì ñànitnaha-nda, a ducán nduú-né iin nècuàchì xiníndísá stná, te ò nècuàchì còó. ¹⁶⁻¹⁷ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda contentu, te nsidanicuú tiempu nì càcàn tàhvì-ndà nù Dios, ¹⁸ te naquimanì stná-ndáyá sàhà nsidaa ñà-nduá yàha-nda, vachi

ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda nú nduu-nda ana nchícùn xì Jesucristu. ¹⁹ Màsà cádí-ndà nùù ñà-nduá cuní Espíritu lì quida-ya (ini anima-ndà), ²⁰ te màsà cáhìchì stná ini-ndà ñà-nduá cachí nèhivì na dacáhàn Dios-nè iin razón xi-ya. ²¹ Nsidanicuú chuun, xiñuhu ndàcàtnùhù váha-nda, a chúún vàha nduá, á coó; te nú (sàni cundaà ini-ndà) chuun vìi nduá, dandu divi ñà-jaàn ni cúnchícùn ndisa-nda. ²² Doco nsidanicuú chuun malu, còó; nacoò dahuun-ndañá.

²³ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios. Te vichi xicàn tàhvi-nsí nùù-yá ñà-sàhà poder xi-ya ni sàà-nsià cunihnu ì ndisa ini-nsià. Cahnú gá Dios màsà cóó ni-iin falta nùù-nsià ndè cachí sàà quìvì naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu. Màsà quidá-nsià ni-iin falta ini anima-nsià, ni ini stná sàxìnítnùnì-nsià, ni sàhà stná ndahàsàhà-nsià; iin-ni ni coó víi nsidaájàn.

²⁴ Divi mii-yá sàni cana-yàndó, ñàyùcànduá vètùnì cucumi-nda seguru ñà-quida ndisa-ya cumplir (nsidaa ñà-nduá sàni cachì-yà xì-ndà).

²⁵ Ñàni, cuàhà gá xiquèn càcàn tàhvi-nsià nùù Dios sàhà-nsí.

²⁶ Nacasàhú-nsià xì nsidaa hermanu. Cuàha-nsianè iin saludu vàha. ²⁷ Yùhù, nùù Stoho-ndà Señor chináhì mii-nsià ñà-nì càhvi-nsià carta yohó cunini nsidaa nèhivì iin-ni cahvi stná xì-yá.

²⁸ Ni cúcúmì cuàhà-nsià gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-ìá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹⁻² Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica nchícùn xì Yua-nda Dios xì Jesucristu, vàchi cahvi-nsiáyà. Pues vichi nì cunímànì-yá mii-nsiá; contenu nì cundóó-nsiá quida-yà.

³ Nsiùhù, nicanicuahàn icúmí-nsì naquimanì-nsì mii-yá sàhà-nsiá, ñánì. Te ñà-jaàn ndiá ìcà-nsì quida-nsi, vàchi nsiquìvì chícá más xiníndísà víi-nsiá, te chícá cuú stnahá stná ini nsidaa-nsiá sàhà-nsiá. ⁴ Ñàyùcànduá, na xicánúú-nsì sàhàn-nsì visita ndé natácá nèhivì xí Dios, cudù ini-nsì nacání-nsì xì-né nansa quidá-nsiá, iin-nì xiníndísà vaha-nsia, te quidándéé stná inì-nsia, mate quidá quínì nèhivì xì-nsiá, te yàha-nsia tnùndoho quidá-né.

Nèhivì dandoho-xi-nda vichi, icúmí-né ndoho stná-né quìvì naxicocuìn Jesús

⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá quidándéé víi inì-nsia na ndohó-nsiá, seña nduájàn ñà-después icúmí Dios nsidandaà-yà sàhà-nsiá iin modo ndiaha, dandu natù-nsia nùù-yá, te yàha-nsia ñuhivì ìì xí-yá. Vàchi (ináhì) divi sàhà-ñá nchícùn-nsiá ñuhivì ìì mà, ñàyùcànduá dandohó nèhivì-nsiá vichi. ⁶ Sàhámà cuisì ñà-ndiá ìcà coo cundua na dandohó-yá nèhivì dandoho-xi-nsiá. ⁷ Mate quini quidá-né xì-nsiá vichi, doco icúmí-yà cuàhatahvì-yánsiá ñà-vàha ndiá ìcà-nsiá nìhì-nsiá, vàchi icúmí-nsiá cutnahá-nsiá xì nsiùhù nàcùndoo ndiaha-nda paz quìvì naxicocuìn Stoho-ndà Jesús. Icúmí-ndá cuni-ndà mii-yá na nuu-ya ansivi, cutnahá-yá xì ángel fuerte xi-ya. ⁸ Mahì ñuhu xíxìn icúmí-yà nuu-ya, dandu nìhì nèhivì có-nàcúnì xì Dios castigu xiñuhu nìhì-né, vàchi có-ndùlócô-né sàhà razón ndiaha xí Stoho-ndà Jesucristu. ⁹ Ñàyùcànduá, icúmí-né danáà-né; nicanicuahàn icúmí-né ndoho-ne; vàchi icúmí-né cuxica dahuun-ne nùù-yá; mà cundóó-né cuni-né cusahnú ndiaha-yá. ¹⁰ Doco ndohó nèhivì ìì xiníndísà-xí-yá, cuàhà gá icúmí-ndá tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndà yá quìvì naxicocuìn-yà. Pues ducán icúmí-ndá quida-nda, nsiùhù te mii-nsiá, vàchi stná mii-nsiá nì xinindisá-nsiá na ní sàà-nsì nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá sàhà-yá.

¹¹ Ñàyùcànduá, nicanicuahàn xicàn tàhvì-nsì nùù-yá sàhà-ñá vátùni ndee vaha-nsia nùù-yá, vàchi sàni cana-yàndó (sàà-ndà nùù-yá). Te xicàn tàhvì stná-nsì ñà-chindee-yá mii-nsiá xì poder xi-ya, te ducán nìhì-nsiá quida ndisa-nsia nsidaa ñà-vàha nìhnú inì-nsia quida-nsia xì nsidaa stná obra cuní-nsiá quida-nsia ñà-xiníndísà-nsiáyà. ¹² Vàchi nú nì quidá-nsiá ducán, dandu chícá más quee tnùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Daanì, stná mii-nsiá, sàhà gracia xi Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsiá quee stná tnùñuhu xí-nsiá.

2

Nansa icúmí ndecunu contra xi Cristu, te dandahví-te nèhivì có-nchícùn xì ley xi-ya

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà quìvì naxicocuìn Stoho-ndà Jesús, te nacuatnaha-nda nùù-yá, ñánì. Pues sacúndáhvì-nsì nùù-nsiá ² ñà-màsà yúhì-nsiá nú cachì nèhivì ñà-vichi sàni sàà quìvì xí Stoho-ndà Señor. Còó, màsà nacání ini-nsiá, (vàchi có-nduá ducán). Mate cachì-né divi Espíritu ìì xí Dios nì cachitnùhu xi-né, te ò ducán cachì stná-né na càhàn-né sàhù, te ò cachì-né iá carta nùù-nsì cachì ducán, (doco còó, màsà cúníndísà-nsiáné). ³ Màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nèhivì mii-nsiá ni-iyuhu; vàchi mà cúí quixi quìvì mà dècuèndè cachi sàà iin tiempu quesaha càhàn cuàhà nèhivì dìquì Dios, dandu ndecunu iin tiaa nìhnú inì-xì micuísì cuàchi. Doco temà, mà cúí nìhì-té càcu-tè nùù andea. ⁴ Vàchi icúmí-tè cuni ùhì-te nsidaa ñà-nduá cahvi nèhivì nduú dios xi-ne, te ducán stná

nsidaa inga iñàha cahvi-né, vàchi chicá ndiaá mii-té cachì-te. Te icúmí stná-te màcòo-tè veheñùhu cahnú xí Dios, te cachì-te xi nèhivì ñà-cuisì mii-té ndiá ìcà-né cahvi-né.

⁵ ¿A sàni nandòdó-nsiá ñà-jaàn? Vàchi divi chuun jaàn ní chinahì mii-nsiá na nisa ìe ndé ndoó-nsiá. ⁶ Te vichi ináhá stná-nsiá ndiá nduá sadí nùu tèmà ñà-mà cùì ndecunu-tè vichi. Doco na sàa meru quivì xí-te, dandu ndecunu-tè. ⁷ Doco dècuèndè vichi, sà-ia ley malu xi-tè ñuhivì yohó, mate quidáchúûn dèhá. Te divi ducán icúmí coo dèhá dècuèndè cachi cuxio ana (sadí xí nùu-té). ⁸ Dandísá ndecunu vate-té, divi tè-nìhnù-guá inì-xi micuísì cuàchi. Doco icúmí-tè cùì-te quida tàchì Stoho-ndà Señor, vàchi icúmí stná-yà natùì-ya, te yáha ga ndiaha cunchiù-yà na quivì naxicocuûn-yà, te divi sàhàjàn icúmí-tè ndañuhu-té. ⁹ Cunaha-nsiá, divi ñà-malu Satanás nduú ana icúmí chindee xi-tè ñà-ndecunu-tè ñuhivì yohó. Te divi sàhà poder xi quisi mà icúmí-tè quida-tè nsidanuu clase milagru xi-tè ñà-ndulocó nèhivì, te cunindisá-nète. Doco nsidaámà, ñà-tnùhù cundua. ¹⁰ Te sàhà-ñá malu guá-te, icúmí-tè dandahví dahuun-tè nsidaa nèhivì icúmí sàa ndañuhu anima-xi. Divi sàhà-ñá cahíchì ini-nè palabra ndàcuisì xí Dios cunduaamá, vàchi cóni cùú ini-nè sàhà palabra cuàhàn dacácu xi-né nì cùì. ¹¹ Ñàyùcànduá, icúmí-yà nacoò dahuun-yanè sàhà-ñá dàcà sàxínítnùnì-nè, te cunindisá-né palabra tnùhù xí tèmà. ¹² Doco ducán icúmí coo sàhà-ñá nihì nsidaa nèhivì mà castigu nacua ndiá ìcà coo xi-né, vàchi có-xíníndisá-né palabra ndàcuisì; còó, cuisì ñà-có-ndiáá cudì ini-nè cunchicùn-nè.

¹³ Doco mii-nsiá, cuú ini Dios sàhà-nsiá, ñánì. Ñàyùcànduá ndiá ìcà stná-nsi naquimani-nsí mii-yá sàhà-nsiá, vàchi dècuèndè tiempu chicá antes sàni chitnùnì ini-yà càcu-nsia nùu-yá. Te icúmí-nsiá càcu ndisa-nsia, vàchi sàni nduhìi anima-nsiá nì quida Espíritu ìì xí-yà na ní xinindisá-nsiá ñà-nduú palabra ndàcuisì. ¹⁴ Te divi sàhà ñà-nì sàa-nsiá càcu-nsia mà, ñàyùcànduá nì cana-ya mii-nsiá na ní cachitnùhu-nsi xí-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, vàchi cuní-yà cutnahá stná-nsiá xí Stoho-ndà Jesucristu cundoo-nda xi-yá ndé ndiaha guá iá nsidaa iñàha.

¹⁵ Ñàyùcànduá, iin-ni cunihnu vàha inì-nsia mii-yá, ñánì. Te iin-ni quida stná-nsiá cumplir ñà-nduú ley nì chinaha-nsi mii-nsiá, a ducán nduá ñà-nì inini-nsia nùu-nsí, te ò ñà-nduá nì cahvi-nsia nùu carta nì tiaa-nsi. ¹⁶⁻¹⁷ Te vichi xicàn tàhvì-nsí nùu Stoho-ndà Jesucristu xí nùu Yua-nda Dios, vàchi divi-ya nduú ana nì quida iin obra ndiaha sàhà-ndà ñà-mànì guá-ndà nùu-yá, vàchi nì sàhatahvì-yándô gracia xi-ya, te ducán vátùni nacuahandee ini-ndà nicanicuahàn, te ndiaha gá stná iá tnùndé ini (icúmí-ndà vichi. Pues) divi nùu mii-yá xicàn tàhvì-nsí ñà-nì nàcuahandee ini-yànsià càhàn-nsià micuísì ñà-ia viì, te cuisì ñà-nduú chuun viì nì quidá stná-nsiá, xicàn tàhvì-nsí.

3

Nansa nì xicàn Pablo ñà-nì càcàn tàhvì nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

¹ Ñà-yohó cachí guè xí-nsiá, ñánì. Sacúndahví nùu-nsiá ñà-nì càcàn tàhvì-nsiá nùu Dios sàhà-nsí ñà-vàtùnì nihì-nsí dacuítia-nsi palabra ìì xí Stoho-ndà Señor nsidanicuú xaan. Te càcàn tàhvì stná-nsiá sàhà-ñá nì coó tnùñuhu xí nèhivì sàhà palabra mà nacua nì quida mii-nsiá. ² Daaní, càcàn tàhvì stná-nsiá sàhà-ñá vátùni càcu-nsi nùu nèhivì malu, vàchi màdì nsidaa nèhivì nduú nèhivì xiníndisá. ³ Te vátùni cahvi-nda xi-yá, vàchi icúmí-yà nacuahandee ini-yà anima-ndà, te nacuidahan-yándô nùu ñà-malu. ⁴ Ñàyùcànduá, cahví-nsí xí-yá sàhà-nsiá; ináhá-nsí ñà-iin-ni icúmí-nsiá quida-nsia cumplir ñà-nduá nì chinaha-nsi mii-nsiá, divi nacua sàquidá-nsiá vichi. ⁵ Doco xicàn tàhvì-nsí nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-chicá nì nsínúú inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà, te chicá nì sàa-nsiá quidandee stná ini-nsiá nacua nì quida mii-yá.

Màsà cúndóó xixín-ndà ñuhivì

⁶ Nú iá iin compañeru-nsiá tùha cacanuú xixín, te có-cùnì-nè cunchicùn-nè ñà-nduá nì chinaha-nsi mii-nsiá, dandu màsà cútnáhà gá-nsiá xí-né. Nsiùhù ndácùcahan-nsí quivì Stoho-ndà Jesucristu, te cachí-nsí xí-nsiá ñà-nacoò-nsianè, ñánì. ⁷ Vàchi ináhá-nsiá

nansa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia, divi nacua nìsa quida stná nsiùhù na ní sandoo-nsi xì-nsiá, cóni sácúdúsán-nsí. ⁸ Màdì uun-ni ni níhì-nsí ñà-nduá nì saxixi-nsi; còó. Ndui te ñuú nìsa quidachuún-nsí, ndè nìsa xàví tehe-nsí sàhà-ñá màsà cuáhachuún-nsí mii-nsiá, ⁹ mate icúmí-nsí derechu càcàn-nsí ñà-chindee-nsiá nsiùhù, doco còó. Nì quidachuún-nsí sàhà-ñá cundaà ini-nsiá ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá. ¹⁰ Vàchi ñà-yòhó nduú ley nì sàha-nsi mii-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá: nú có-cùnì nèhivì quidachuún-né, còò derechu icúmí-nè (càcàn-nè) ñà-cuxi-ne. ¹¹ Vàchi sàni xinitnùhu-nsi ndoó dava compañeru-nsià xicánúú xixín, có-quidáchúûn-né, cuisì daquíhi yuhù-né nùu chuun xi dava ga nèhivì. ¹² Ñàyùcànduá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì quidá ducán, ni cúníní-nsiá, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Jesucristu cáhìn, te cachí` xiñuhu quidachuún-nsiá, te cundehè-nsiá chuun xi mii-nsiá, dandu cuenta xi mii-nsiá cutiacu-nsià. Ñà-jaàn nduá dandacuí nùu-nsiá.

¹³ (Vichi cáhìn xì nsidaa-nsiá), ñáni: iin-ni ni cúnchícùn-nsià quida-nsia nsidanicuú chuun vii, te màsà cúñáñá-nsiá quida-nsia ducán. ¹⁴ Doco nú iá iin compañeru-nsià có-ndùlócò sàhà ñà-nduá cachí-nsi nùu tutu yohó, dandu cundehè-nsiá ana nduú-né, te màsà cútnáhâ gá-nsià xì-né. Nacoo-nsianè áma sàà-nè cucahan nùu-né. ¹⁵ Doco màsà cúndéhe úhì-nsiànè; còó. Cuàha-nsianè ichì váha na ian cáhàn-ndà xì iin ñani-ndà.

Ultimo ñà-nduá nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica na ní xicàn tàhvì-né nùu Dios sàhà nècuàchìmà

¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvì-nsí nùu Stoho-ndà Señor ñà-iin-ni ni cúndóó-nsiá contentu nsidanicuú quivì, ndéni nì cui nì cúndóó-nsiá, vàchi mii-yá, (cudí inì-yà) chindee-yándô cundoo-nda contentu ducán. Pues vichi ni ndóo nsidaa-nsiá xì-yá nicanicuahàn, (ñáni). ¹⁷ Yuhù nduí Pablo, te casàhúi xì nsidaa-nsiá. Ndahà mií tiaí saludu yohó, vàchi divi nduú seña tiaí nùu nsidaa carta xi; ducán nduú modo tiaí (firma xi).

¹⁸ Nì cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Nu Nì Tiaa San Pablo nù Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, te cásàhùì xì mii-ní Timoteo. Yùhù nduí iin apóstol xicánúú chuun xi Stoho-ndà Jesucristu, vàchi ducán nì chitnùnì ini mii-yá xì Yuamánì-yá, divi ana nì dàcácu xi-nda, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda nù-yá. ² Te vichi tiaí tutu yohó nù mii-ní Timoteo, vàchi sàni xinindisá stná-ní (ichì-yá), te quidá ndísê cuenta nahi dèhi nduu-ní. Pues vichi xicàn tàhvì nù Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá mii-ní. Nì cùndéhe ndahví-yà mii-ní, te iin-ni ni coo-ní contentu xicàn tàhvì.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xì Timoteo sàhà nèhivì chináhá iin ichì có-nduú ndisa ichì Jesús

³ Na ní quihin ichì cuàhìn ladu Macedonia, nì xiquèn ñà-ndòò chii gá-nì ñuu Éfeso sàhà ñà-cachì-ní xì dava tiaa yucán ñà-màsà chináhá gá-nè ñà-có-nduú ñà-ndáa. (Pues nacua nì cachì xì-ní daa, divi ducán quida-ní vichi.) ⁴ Cachì-ní xì-né ñà-màsà ndúlócô-nè sàhà cuntu nacánì nèhivì, nì sàhà stná lista xi cuàhà xii-nda, vàchi còò fin xi ñà-jaàn, te còò stná ni-iin chuun vaha quidá stná, cuisì ñà-dacuáa xì nèhivì nduá. Nì có-chindéâmándó cunucuachi víi-nda nù Dios, vàchi cuisì fe xi-nda nduá chindéé xí-ndá quida-nda ducán.

⁵ Doco ¿indù-ñá disáhà-xí sàni sàcùnaha-nda chivàha-nda palabra ì xí-yá? Pues divi sàhà ñà-ndundoo cuàchi anima-nda, dandu cunihnu vii ini sàxinítnùnì-nda, te cunihnu vaha ndisa ini-ndáyá, vàchi nú ducán, dandu sàa stná-nda cucuu stnahá ndisa ini-nda sàhà-nda. ⁶ Doco dava nèhivì, có-quidá-né cumplir ducán, ñàyùcànduá, sàni tùcù-nè inga ichì, te vichi ndoó-né cáhàn cáhàn-nè chináhá-nè nèhivì, doco còò ni-ñàha níhì ndèè-né. ⁷ Maestru chináhá vii xì ley ì nduú-né cahan-né, doco ni mii-né có-cùndáa ini-nè ñà-nduá dacuahá-né, mate ndee gá cáhàn-nè (xì nèhivì).

⁸ Ináhá-ndá, vaha ndisa ley xi mii-yá, doco nú cuàhàn-nda chinaha-ndáñá, dandu xiñuhu chinaha-nda nacua ndiá icà-nda. ⁹ Te ináhá stná-nda cóni cùyúcùn ley mà sàhà-ñá cadià nù nècuàchì nihnú ndàcuisì inì-xi; còò. Sàhà-ñá cadià nù nèhivì cuàchi, ñàyùcànduá nì cuyucàn. Vàchi ndoó nèhivì nihnú chicúehè inì-xi, có-inínì-né ley xi-ya, vàchi cahíchì ini-nè ley mà, te quidá ndevàha-ne cuàchi. Malu-nè, vàchi có-ndúlócô-nè sàhà ichì-yá. Dava-ne, dècuèndè caní stná-nè ana sahnú xí-né, te ò sahní stnahá-né. ¹⁰ Tùha-ne cundoo ñàhà xí-né. Te ò dava-ne nduú tiaa nihnú inì-xi na ian nihnú inì nècuàchì ñàhà, te dava-ne, xidácuíhná stnahá-né; tnuhu gá stná dava-ne; có-cáhàn sahnú-né. Sàhà nsidaa nècuàchì mà nì cuyucun ley ì xí Dios, sàhà-ñá màsà quidá gá-nè ñà-nduá sàni cachì jaàn, te ò ndéni iñàha có-íá nacua cachí palabra ì.

¹¹ Te palabra mà, divi nduú razón ndiaha cáhàn yùhù; vàchi nù Dios ndiaha xi-nda sàni nihítàhvì ñà-càhìn razón mà xì nèhivì. ¹² Te vátùni nì nihìndèi quide chuun jaàn, vàchi nì nacuahandee ini-yà yùhù. Ñàyùcànduá, naquímànì mii-yá, divi Stoho-ndà Jesucristu. Ansivéhé-yà, nì ndenihi-ya yùhù ñà-nduú iin nècuàchì seguru, te ñàyùcànduá nì sàha-ya yùhù chuun ndiaha jaàn. ¹³ Yùhù, ndisa, antes nì sacahàn ndevàhi dìquì-yá, te nìsa quida quini xì nèhivì xí-yá; yáha ga dana nìsa ìe. Doco nì indehè ndahví-yà yùhù, vàchi sàhà-ñá cóni-cùndáa inì, ñàyùcànduá nìsa quide ducán, vàchi tàñàha ga sàì cunindisé. ¹⁴ Dandu cuàhà gá nì sàhatahvì Stoho-ndà Jesucristu gracia xi-ya, te nì nihí nì xinindisé mii-yá; nì quesahí cuú inì sàhà-yá. ¹⁵⁻¹⁶ Vàchi nì nuu-ya ndè ñuhivì yohó sàhà-ñá dacácu-ya ndohó nècuàchì iá cuàchi-xi. Palabra ndàcuisì nduájàn, te nsidaa-nda xiñuhu cunindisa-ndañá. Te yùhù, mate nècuàchì chicá malu nì sandui, doco nì indehè ndahví-yà yùhù. Te ¿indù chuun? Divi sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-cuàhà guá quidándéé ini-yà sàhà iin ana chicá (có-quidá víi). Dandu nèhivì vaxi después, cunindisá stná-nè mii-yá nacua nì quida yùhù, te cucumi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁷ Sàhà nsidaájàn, nicanicuahàn xiñuhu tavà-nda tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndáyá, vàchi único ana cusáhnù nicanicuahàn nduú-yá; mate có-tuì-yá

cundehè-ndà, doco iin-ni iá-yà nicanicuahàn. Mindalini Dios nduú-yá, te nchichí sàstnùhù-yá.

¹⁸ Nahi dèhi nduu-ní, Timoteo, te chináhî mii-ní ñà-quida-ní nacua sàni cachì xì-ní. Te divi ducán nì cacachi stná razón ndiaha nì quixi nùu Dios daa, te nì cachitnùha sàhà-ní. Ñàyùcànduá, nsinuu vàha inì-ní ñà-nduá nì cachi palabra mà, vàchi sàhámà vátùni nìhì-ní cuahàndee gá inì-ní (sàhà chuun ìì xí-yá), na ian sàhandee fuerte ini iin soldadu quidá víi chuun-xì, ducán quida-ní. ¹⁹ Màsà nácóó-ní ñà-xiníndísâ víi-ní. Cunsìhi inì-ní sàhà anima-ní ñà-nì cóo víiá, vàchi dava nèhivì, sàhà-ñá có-ndùlócô-nè sàhà anima-nè, ñàyùcànduá có-xiníndísâ víi gá-nè. Te ñà-jaàn ndisa nduá tnùndoho. ²⁰ Ùì tiàa sàni quida ducán nduú Himeneo xì Alejandro. Ñàyùcànduá, sàni nacoò dahuin-nè ñà-coo-ne ndahà ñà-malu áma sàà-nè cundaà ini-nè ñà-mà váha càhàn ndevàha-nda sàhà ichì Dios.

2

Ñà-nduá nì cachi Pablo sàhà nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Dios

¹⁻² Primeru cachì xì-ní ñà-xiñùhù càcàn tàhvi-ndà nùu Dios sàhà nsidaa nèhivì. Cuàhà gá càcàn tàhvi-ndà sàhà nècuàchì cusáhnù nùu ñuu-ndà xì sàhà stná nsidaa ana nìhì chuun. Càcàn tàhvi-ndà sàhà nsidaa-né áma chindee Dios-nè. Te naquimanì stná-ndà mii-yá sàhà-né áma nìhì-ndà cundoo cuéyàà-ndà ñuhivì, cóo nì-ñàhà màsà yáha-nda, te iin-ni cahvi víi-ndayá, dandu quida víi-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ³ Vàchi nsidaámà, chuun vàha nduá nùu Dios, te divi nduá cudù ini-yà sàhà-xí. Mii-yá nduú ana nì dàcácu xì-nda, ⁴ te cuní stná-yà càcu anima nsidaa stná nèhivì; cuní-yà sàà stná-nè cundaà vàha ini-nè ñà-nduú palabra ndàcuisì xí-yá. ⁵⁻⁶ Vàchi imindaa Dios iá, te imindaa ana càhàn nìhni sàhà-ndà nùu-yá, divi nduú Jesucristu, vàchi mii-yá, nì nanduu-ya iin nèhivì, te nì sàha-ya vida xi-ya nì xihì-yà cuenta xì nsidaa-nda sàhà-ñá dàñà-ndà nùu cuàchi-nda. Ndoó testigu, te sàhámà meru tiempu vàha nì dàtúi-ne palabra mà nùu nèhivì. ⁷ Ñàyùcànduá, nì ndacu nuu stná yùhù ñà-cacanui cachitnùhi xì nèhivì palabra mà. Ñà-ndàà nduá cachì, có-nduá tnùhu, ináhà Cristu, divi nùu mii-yá nì nìhì chuun ma ñà-chinahì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá palabra ndàcuisì ndiá ìcà-né cunindísâ-né.

⁸ Nsidanicuú lugar (ndé natácá-nsià), yùhù cuní càcàn tàhvi nècuàchì tiàa nùu Dios. Doco nú cuàhàn-nè càcàn tàhvi-né nùu-yá, te chitanini-ne ndahà-né (nùu-yá), dandu nì cundúú-né nèhivì iá ndoo anima-xì, nèhivì có-xidà inì-xì; nì màsà cundúú stná-nè nèhivì xiní ùhì stnahá. ⁹ Te nècuàchì ñahà, cuisì estilu iá víi nì cóo sìcoto ndixí-né, iin estilu có-ndàa quini, iin modo mà cuítñùhu nèhivì-né. Te màsà (dáyâha-ne) natnii vico-né òrò-né, nì màsà ndúcútú cuàhà-né xì oro, ò yùu mina, ò vestidu (yáha ga ndiáà). ¹⁰ Cóo, anima-nè nì cóo víi chicá vàha sàhà ducán quida-ne cuàhà obra, vàchi ducán xiñuhu quida nsidaa ñahà cachì cahvi ndisa xi Dios. ¹¹ Te na ndoó-né iní-né chináhà nèhivì (palabra xi-ya), dandu nì cundóo dadí-né, te nì quidá-né cumplir ñà-nduá cachì palabra mà. ¹² Te có-sàhi chinaha nècuàchì ñahà, nì có-sàhi dandacú stná-nè iin chuun nùu nècuàchì tiàa; cóo. Icúmí-nè cundoo dadí-né. ¹³ Vàchi dihna nècuàchì tiàa Adán nì quidavàha-ya, màdì nècuàchì ñahà Eva. ¹⁴ Te màdì Adán nduú ana nì dàndàhvì (ñà-malu), cóo; nècuàchì ñahà nduú ana nì xinindísâ tnùhu xi-sì, te ducán nì xida cuàchi-ne. ¹⁵ Doco iin nècuàchì ñahà quivì vichi, nú iin-ni xiníndísâ víi-né, te cuú ini-nè sàhà (nècuàchì vehe-ne), dandu vátùni càcu-ne na túinuù mée xi-ne ñuhivì. Doco iin-ni nì cóo sahnù ini-nè, te cóo ìì stná ini-nè, dandu càcu-ne na quesaa mée xi-ne.

3

Índù clase nèhivì xiñuhu cunduu iin tiàa cunuù nùu nèhivì xì Dios

¹ Nú cuní iin tiàa nìhì-né chuun cunuù-né nùu nèhivì xì Dios, dandu vátùni, vàchi ñà-ndàà nduá, iin chuun ndiaha nduá. ² Ñàyùcànduá, nècuàchì cuàhàn nìhì chuun cunuù mà, icúmí-nè cunduu-ne iin nèhivì cóo falta xi, iin nèhivì imindaa nècuàchì vehe-xi.

Xiñuhu cunduu-ne nècuàchì sahnú inì-xi, iin nècuàchì iá tnùñuhu-xí; màsà cundúú-né nècuàchì quidá escándalo. Te xiñuhu stná ñà-cunduu-ne iin tiàa cudí inì-xi dayáha visita vehe-ne. Te xiñuhu stná cunduu-ne ana túha chinaha vaha xi nèhivì. ³ Màsà cundúú-né nècuàchì túha xini, ò iin nècuàchì túha cani stnahá, còó; nècuàchì vaha inì-xi ni cundúú-né, nècuàchì màni inì-xi. Te màsà cundúú-né iin ana túha nàá stnahá, ò iin ana tòó xì dihùn. ⁴ Iin tiàa dandacú ví nùù nèhivì vehe-xi ni cundúú-né; xiñuhu cunini vii dèhe-ne, te ni coó stná tnùñuhu xán nùù-né. ⁵ Vàchi nú mà túha iin tiàa dandacú víi-né nùù nèhivì vehe-ne, dandu mà cúí cunuú víi stná-nè nùù nèhivì xí Dios. ⁶ Te cuidadu ni coó stná-ní ñà-màsà cundúú-né iin ana làcà saa-ní ni quihin ichì-yá, còtó cutuxi ini-nè cuàhà gá ndiaá-nè, vachi nú ducán, ñà-sàni xidacuàchi-ne cundua nacua ni cuu xi ñà-malu. ⁷ Daaní, ni cundúú stná-nè iin ana icúmí tnùñuhu nùù dava ga nèhivì ñuu-nè; vachi nú có-quidá víi-né nùù nècuàchì ñuu-nè, dandu mà úhì daquéè cuàchi nècuàchì mà dìquì-né, te ducán ñà-sàni quida ñà-malu ganar cundua.

Índù clase nèhivì cunduu nècuàchì nìhì chuun xinúcuáchí nani diácono

⁸ Daaní, stná nècuàchì xinúcuáchí dasán obra, ni cácuñdúú stná-nè nècuàchì tnùñuhu, nècuàchì cumplidu ndisa. Màsà cundúú-né nècuàchì xihí cuàhà vinu; ni màsà cundúú stná-nè nècuàchì cuú inì-xi sàhà dihùn; còó. ⁹ Xiñuhu cunduu-ne nècuàchì cúnsìhi inì-xi sàhà anima-xi ñà-ní còó víiá. Te iin-ni ni cunchícùn stná-nè ndudu ìì ni dátúí Dios nùù-ndà ñà-cunindisa-nda. ¹⁰ Te nú cuàhàn-nè cunucuachi-né ducán, dihna xiñuhu quidachuún chii-né chuun ma, dandu nú còò ni-iin falta xi-ne, dandu vátùni ndòò ndisa-ne xì cargu mà. ¹¹ Stná nècuàchì ñahà (cunucuachi ducán), xiñuhu cunduu stná-nè nècuàchì tnùñuhu, màdì nècuàchì túha cuitnùhu, còó; nècuàchì sahnú inì-xi ni cundúú-né, nècuàchì mà túha dandahví ni-iyuhu. ¹² Nècuàchì tiàa xinúcuáchí, mindaa ñahàdihí-nè ni cúcúmí-nè, te ni cundúú stná-nè ana dandacú víi nùù dèhe-xi, xì nùù nsidaa gá nèhivì vehe-ne. ¹³ Vàchi nú ni cunúcuáchí víi-nda chuun xi mii-yá, dandu nìhì-ndà iin gradu ndiaha (nùù-yá), te nìhì stná-ndà ñà-mà yúhì gà-ndà càhàn-ndà sàhà Jesucristu, nansa xiníndísá-ndáyâ.

Nansa nì cachi Pablo ndiá dìsàhà-xí nì tiaa-ne carta yohó

¹⁴⁻¹⁵ Yàchì sàì jaàn ndé iá-ní cahín, doco nú ni cueé cuàhí coi yohó, dandu siquiera sàni tiaa iin ùì ñàhà ñà-cundaà vaha inì-ní nansa cacanuú vaha-ní. Vàchi ndohó, iin-ni nèhivì nihnú vaha ini xì Dios xínduu-nda; te mii-yá, mindaa ana itiácú nicanicuahàn nduú-yá. Te sàni cana-ya nsidaa-nda ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá. Te icúmí stná-ndà palabra ndàcuisi xí-yá, ñàyùcànduá inùù-ndàñá, te ndiaá-ndàñá. ¹⁶ Ndisa, ñà-ndàà nduá, ndiaha gá palabra sàni dátúí-ya nùù-ndà, vachi nacáníá nansa nì nanduu-ya nèhivì, te nì xini nèhivì ñuhiví-yà. Te sàhà Espíritu ìì nì cundaà ini-nè, còò falta xi-ya. Daaní, stná ángel xi-ya, nì xini stná-nèyà, dandu nì dàcuítia nèhivì razón sàhà-yá mahì nèhivì ndoó cuàhà ñuu ñuhiví yohó, te cuàhà gá-nè nì xinindísá stná xì-yá. Daaní, mànuhù-yá ansivi ndé gloria xi-ya.

4

Nansa coo palabra tnùhu cuítia na sàà quivì xinu tiempu yohó

¹ Claru cachítnùhu Espíritu ìì xí Dios nansa icúmí coo quivì xinu tiempu yohó. Dava nèhivì, dècuèndè sàà-nè nacuaà-né ñà-nduá xiníndísà-né, cachí-yà, dandu cunchicùn-nè ñà-tnùhù cacachi ñà-malu, vachi cunindísá-né nacua cuníà cunindísá-né. ² Te tiàa icúmí dacuaha-xi-né ducán, vaha gà-te datiaá-te, doco tnùhu cundua cachì-te. Mà cúí gá mànihi ìni-te índù chuun nduú iin chuun vaha, vachi mà cúú gá sàxínítnùnì-te sentir, na ian (xíhi) iin quisi ndé dúcùn tnuni. ³ Te cuàhàn-te cachì-te xi nèhivì ñà-cuàchi nduá cucumi-nda ñahàdihí-ndà, te cuàchi nduú stná ñà-caxì-ndà dava ñà-nduá saxí-nda, cachì-te. Doco nsidaa ñà-itiácú-ndà, ñà-nduá nì quidavàha Dios nduá; nùù mii-yá vaxan, ñàyùcànduá vátùni cutiacu-ndàñá nú naquímànì-ndáyá sàhà-ñá, vachi xiníndísá-ndá (ichì-yá), te

ináhá-ndá ñà-nduú palabra ndàcuisì. ⁴ Vàchi nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, iá viiá. Te màsà cáhìchì ini-ndà nì-ñàha nì quidavàha-ya, vátùni iá nsidaa nú nì náquímanì-ndàyá sàhà-ñá. ⁵ Vàchi sàhà palabra nì cachi-yà xì sàhà stná ñà-nàquímanì-ndàyá, ducan sàà ñà-cutiacu-ndà ndee vaha-ña nù-yá.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xiñuhu quida iin ana dacuaha-xi nèhivì nchícùn ichì-yá

⁶ Palabra nì cachì xì-ní jaàn cachi stná-ní xì nsidaa nèhivì iin-nì xícahvi xì Yua-nda Dios ducán. Dandísá cunduu-ní iin ana xinúcuáchí víi nù Jesucristu, te chicá ndufuerté anima-ní ñà-xiníndísá vaha-ní, te nchícùn-ní dàñùhù iá vii mà. ⁷ Doco màsà ndúlócô-nì sàhà cuentu có-ndiáá, ò sàhà creencia-nì. Còó, ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-fuerte cuàhandee inì-ní cunihnu inì-ní cuisì ichì mii-yá. ⁸ Cunaha-ní, nú fuerte nì quida-nda iin ejerciciu, dandu chindeámà iquícúñú-ndà iyuhu. Doco nú fuerte niñnú ini-ndà ichì-yá, ñà-jaàn ndisa, nsidanicuú modo chindeámàndó, vachi ducán nìhì-ndà iin vida ndiaha na ndoo-va-nda ñuhiví yohó, xì stná na cundoo-nda inga ñuhiví. ⁹ Palabra ndàcuisì nduá yohó, te nsidaa-nda ndiá icà-ndà cunindisa-ndañá. ¹⁰ (Pues sàhà-ñá nduámà ñà-ndàcuisì), ñàyùcànduá sàhandee ini-ndà quida vii-ndà (chuun ìi xí-yá) mate quidá quínì nèhivì xì-ndà, vachi mii-yá, nicanicuahàn itiacú-yà, te sàhámà iá tnundé ini xì-nda nù-yá, vachi tùha-ya dacácu-ya nsidaa clase nèhivì, ñàyùcànduá nú nduu-nda nèhivì xiníndísá-xí-yá, dandu ináhá-ndá vátùni càcu vii-ndà nù-yá.

¹¹ Divi palabra jaàn icúmi-ní dacuaha-ní nèhivì, te chinaha-nínè quida-neà. ¹² Te mii-ní tu, xiñuhu (quida vii stná-ní), màdí cachìchì ini nèhivì mii-ní ñà-nduú-ní iin nècuàchì chii. Ñàyùcànduá, càhàn vii-ní xì-né; te cacanu vii-ní. Te nì cúcuú stná inì-ní sàhà nsidaa ñanìtnaha-ní. Te siempre cunihnu vaha inì-ní mii-yá, vachi ducán cundiaa-ní anima-ní. Daaní, nú indéhe nècuàchì xiníndísá gá ñà-iin-ni quida-ní nsidaájàn, dandu vátùni quida stná-nè ducán.

¹³ Mate cuéi dandu sàì ndé iá-ní, iin-ni quida-ní seguir cahvi-ní tutu ìi, te iin-ni nì nácuàhandee inì-ní nèhivì, te dacuahá stná-nínè (na natácá-nsià jaàn). ¹⁴ Te nsinuu stná inì-ní ñà-íá iin ñà-nduá nì nìhìtáhvi-ní (nù Dios) daa na nì chitàndòó nècuàchì sahnú ndahà-né dìnì-ní, te nì càhàn-nè xì-ní razón ndiaha xí-yá. Ñàyùcànduá, iin-ni quida-ní ñà-nduá sàni nìhìtáhvi-ní quida-ní.

¹⁵ Nsidaa ñà-nduá cachì xì-ní yohó, nsinuu vaha inì-niá; iin-ni cunihnu vaha inì-niá, dandu cundaà ini nèhivì ñà-chicá más sàni cutùha-ní cunchicùn vii-ní ichì-yá. ¹⁶ Te cuidadu coo-ní xì mii-ní (ñà-quida vii-ní), te cuidadu coo stná-ní ñà-màsà dácuaàhà ndevàha-ní nèhivì. Dandu nú iin-ni nì quida-ní nsidaa ñà-yòhó, vátùni càcu-ní nù Dios, te càcu stná nèhivì iníni xì ñà-nduá chináhà-ní.

5

Modo ndiá icà-ndà càhàn-ndà xì nècuàchì iá falta-xi na sàha-ndané ichì váha

¹ Nú nì quidá iin nècuàchì sahnú iin falta, màsà cánahá ndevàha-nda xì-né. Còó. Càhàn vii-ndà xì-né na ian càhàn-ndà xì iin yua-nda. Te nú tiàa chii nduú ana iá falta xi, dandu càhàn vii-ndà xì-né na ian iin ñani-ndà nduú-né. ² Te nú nècuàchì ñahà sahnú nduú ana (sàha-nda ichì váha), dandu càhàn vii stná-ndà xì-né na ian dihi-nda nduú-né; te ò nú nècuàchì ñahà chii nduú-né, dandu càhàn tnùñuhu-nda xì-né iin modo vii na ian nì cúnduú-nè iin cùha-nda.

Nansa xiñuhu chindee-nda tnaha-nda nú yâha ndahví-nè

³ Nú ndoó nècuàchì ñahà nì xihì ìi-xí, dandu dacútiácú-nsià nècuàchì-mà, nú ndisa (còò tnaha-ne cundehè-né nù-xí). ⁴ Doco nú ndoó dèhe-ne, ò dèheñani-né, dandu xiñuhu cundaà ini nècuàchì-mà ñà-ndiá icà-né quidañuhu-né tnaha-nemà, te nachindee-né ana sahnú xì nemà, vachi cundua-mà iin obra vaha nù Dios, iin obra cudû ini-yà sàhà-xí. ⁵ Doco cunaha-nsiá, nú nècuàchì cuaán ndisa nduú-né, te còò tnaha-ne cundehè-né nù-xí, dandu cuisì Dios cundéé ini-nè, te iin-ni xìcàn tàhvi stná-nè nù-yá ndui te ñuú.

⁶ Doco nú tucu nihnú ini-nè, te cuisì cudî ini-nè quida-ne ñà-nduú gustu xi mii-né, dandu mate itiácú-nè, doco ñà-sàni ndañuhu vida ndiaha xí-né nduá. ⁷ Nsidaa palabra jaàn chinaha vaha-ní nsidaa compañeru-ní sàhà-ñá màsà quidá-né ni-iin falta, te ducán nihì nèhivì nansa daquéé cuàchi-ne dìquì-ndà, ⁸ vachi cunaha-ní, chuun cahnú nduá chindee-nda tnaha-nda, te chicá más cahnú chuun nduú ñà-chindee-nda nèhivì meru vehe-nda, vachi nú coó, dandu ñà-sàni nacuaà-ndà ichì Dios nduá, te chicá quini queá nùu modo xi nècuàchì có-xiníndísâ.

Ñà-nduá ni cachi Pablo quida nèhivì xí Jesús na cuáhàn-nè tavà-né lista xi nècuàchì ñahà sahnú nihì xì ayuda

⁹ Cuisì nècuàchì cuaán sàni xinu ùni dico (60) cuà ni cúndúú ana nàcàva nùu lista, cuisì ana nisa là xi imindaa nsì-ì-xí. ¹⁰ Te ni cúndúú stná-nè iin nècuàchì ináhà-nsiâ ni quida cuàhà obra. Xiñuhu cundaà inì-nsia a ní dàcuàhnú víi-né luchì cuati, te ¿a túha stná-nè quidañuhu víi-né nèhivì sàa vehe-ne? ¿A túha stná-nè cunucuachi-né nùu dava ga nèhivì xí Dios, mate chuun cuati luha nduá? Te ¿a túha stná-nè chindee-né nècuàchì yáha tnùndoho, te ò ndéni nèhivì ní cui yáha ndahví? Nú ducán quidá-né, dandu vátùni nàcàva stná-nè nùu lista xi nèhivì (chindee-nsiâ). ¹¹ Doco nècuàchì chicá cuachi, cóo, vachi (sàhà-ñá cuachi vá-né), mà úhì sàa-ne nacani tucu ini-nè, te nandòdó-né (chuun) cuní Cristu quida-ne, te nandàhà tú-né. ¹² Doco iin falta xi-ne cunduamà, vachi ñà-nduá ni cachi-nè, sàni nacoò-neà. ¹³ Nècuàchì chicá cuachi ma, mà úhì cuni dùsàn-né, te cacanu xixín-né vehe vehe. Te màdì cuisì ñà-jaàn, vachi cutùha stná-nè cuitnùhu-ne, daquíhiyuhù-né nùu chuun xi nècuàchì dava ga, te cachi-nè ñà-có-ndiá icà-né cachi-nè. ¹⁴ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, chicá vaha ni nandàhà ñahàcuàán nú cuachi-né, te ni cúnsihi ini-né dèhe-ne, xì chuun vehe-ne, dandu mà níhìndèè nècuàchì có-íá ladu xi-nda daquéé cuàchi-ne (dìquì-ndà sàhà nècuàchìmà). ¹⁵ Vachi cunaha-ní, vichi sandoó dava nècuàchìmà sàni tùcù ichì ñà-malu. ¹⁶ Ñàyùcànduá, nú iá iin nècuàchì tiàa xiníndísâ, ò iin nècuàchì ñahà xiníndísâ, te ndoó tnaha-ne ni xihì ì-xí, dandu mii-né ndiá icà-né chindee-né nècuàchìmà sàhà-ñá màsà cóo necesidad cundehè nècuàchìmà nùu tácâ mii-nsiâ. Vachi nú chindee-nsiâ tnaha-nsia ducán, dandu vátùni sàa-nsiâ chindee-nsiâ nècuàchì cuaán iá ndisa necesidad xi.

Nansa xiñuhu quidañuhu-nda nècuàchì sahnú inúu nùu nèhivì xí Dios

¹⁷ Nècuàchì sahnú inúu víi nùu nèhivì xí Dios, ndiá icà-ndà quidañuhu-ndané. Te nú nduú-né iin nècuàchì cáhàn xì-ndà sàhù, te dacuahá-nèndó palabra ì xì-yá, dandu chicá más xiñuhu quidañuhu-ndané. ¹⁸ Vachi cachí nùu tutu ì (iin ejemplu tii) ndé cachá: “Màsà cúñúhú ñunù yuhù buey na sáníhni-sì sìcàyòcó trigu cóyo nùnìá”. Daaní, cachí stná tutu mà: “Nú sàni quidachuun-nda, iá stná derechu xi-nda nihì-ndà raya xi-nda”, cachá`.

Nansa quida-nda nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì iin nècuàchì sahnú inúu xì-ndà

¹⁹ Nú daquéé cuàchi iin nèhivì dìquì iin nècuàchì sahnù-mà, doco imindaa ana daquéé cuàchi, dandu màsà cándísá-ní, vachi xiñuhu siquiera ùi ò ùni-nè, (dandu vátùni cunini vaha-ní ñà-nduá cachí-nè). ²⁰ Te nú ndisa iá falta xi nècuàchì xidá cuàchi ma, te có-ndùlócò-nè, dandu chinaha-nínè nùu nsidaa compañeru-nsiâ sàhà-ñá (ni nácání ini-nè, te) yùhì-nè. ²¹ Yùhù cachí xì-ní, (Timoteo), iin-ni nacua nduú nsidaa ley yohó, ducán icúmí-ní quida-ní (xì nècuàchì sahnú dandacú); iin-ni icúmí-ní ndenihi-ní nsidanicuú-né, màdí chicá víi quida-ní xì ana iá vaha xì-ní. Ducán chináhì mii-ní quida-ní, te ináhà stná (Yua-nda) Dios xì Jesucristu, xì nsidaa stná ángel ì xì-yá.

Más gà conseju ni sàha Pablo Timoteo

²² Na cuáhàn-ní cuàha-ní iin nèhivì chuun ñà-dandacú-né, màdí nansa-ni ni cui quida-niâ. Dihna nacani vaha inì-ní. Te màsà (cuàha-nínè chuun nú nduú-né) nècuàchì có-quidá víi, vachi nacuida stná-ní cuàchi quida-ne. Cundiaà-ní anima-ní.

²³ (Ináhî) tutoo ndecuéhè-ní cuhí tìxi-ní, ñàyùcànduá coho stná-ní chii vinu sì-uva, màdì cuisì tècuí uun.

²⁴ Dava nèhivì, mate tàñáha ga sàà hora coo juicio xi-ne, doco náhà xicà iá cuàchi-ne. Te dava ga-nè, cuisì ndè después natùì cuàchi-ne. ²⁵ Te divi ducání stná xì nècuàchì quidá víi; vàchi nú sàni quida-nda obra, claru tùia nùù nèhivì; te mate dèhé ni quida-ndañá, doco mà cúí coo dèhá` nicanicuahàn.

6

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú

¹ Nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú, ni coó tñũñuhu xí-né nùù lamú xi-ne, vàchi nú ducán, mà níhìndèè nèhivì càhàn-nè dìquì mii-yá ana cahvi-nda, ni dìquì stná ñà-nduá xiníndísá-ndá. ² Te nú iin nècuàchì xiníndísá nduú lamú xi-ne, dandu màdí chicá menos quidañuhu-né lamú xi-nemà sàhà-ñá dava-ni nduú-né nùù Yua-nda Dios. Còó; chicá más ni coó voluntad xi peón mà quidachuún víi-né, vàchi iin-ni xí-xiníndísá-né, te cuú stnahá stná ini-nè sàhà-né, ñàyùcànduá chicá ndiá ìcà peón mà cunucuachi víi-né nùù nècuàchì mà.

Cunaha-ní nsidaa palabra yohó icúmí-nî cachitnùhu-ní xì nèhivì yucán, te dacuahá víi-nínè.

Contentu ni cúndóo-ndá xí ñà-nduá icúmí-ndá, màsà xího-nda cuàhà iñàha, vàchi sà-íá mii-yá ini anima-ndá

³⁻⁴ Nú ndoó nèhivì chináhá stnahá xì tucu palabra có-càchí nacua cachí palabra víi xí Stoho-ndà Jesucristu, dandu (màdì ichì mii-yá nduá), cutu tuxí ini nècuàchì mà ndiáà cuàhà-né. Te nú có-càndísá-né palabra nacua nduú ichì ìi mii-yá, dandu còò ni-iñàha ináhá ndisa-ne. Còó, cuisì-ní ñà-cùdî ini-nè cuàà-nè sàhà chuun cuatiluha nduá. Doco después mà úhì quesaha-né cumbídià stnahá ini-nè sàhà-né, te nàà stnahá stná-nè; dandu vihi gá pesadu càhàn-nè dìquì ñanìtnaha-ne, te chicá indéhe diín stnahá stná-nè. ⁵ Dandu quesáhá-nè daquéè cuàchi stnahá stná-nè, vàchi sàni dàcà sàxínìtnùnì-nè, te có-nìhnú gá ini-nè ñà-nduú ñà-ndácuisì. Cutu ñà-nìhì-ndà dìhùn nduá dìsàhà-xí cunchicùn-ndà ichì Dios cahan-né. Pues nsidaa nècuàchì nihnú inì-xi ducán, nacoò dahuun-nínè. ⁶ Pues ñà-ndàà nduá, cuàhà gá ñà-cuicà nduá nùù-ndà nú nchícùn víi-ndà ichì-yá, te ndoo-nda contentu xì ñà-nduá sà-ìcúmí-ndá. ⁷ Vàchi còò ni-iñàha nihi-nda ni quésáà ñuhivì yohó, te còò ni-iñàha cunihi stná-ndà cùhùn na quee-nda yohó. ⁸ Ñàyùcànduá, nú iá ñà-cutiacu-ndà xì ñà-cundixi-nda, xì ñà-jaàn-ní ni cúndóo-ndá contentu. ⁹ Dava nèhivì, yáha ga cuní-nè nducuica-né, doco cunaha-ní, cuàhà peligru ndacá mà, vàchi nú nihnú ini-nè ducán, mà úhì sàà-nè dacuidá cuàchi-ne mii-né, te mà úhì dandahví ñà-malu-nè, te dacà-sí dìni-né sàhà-ñá xího cuàhà-né iñàha. Doco mii-né quidáquíni-né xì mii-né, vàchi sàhà ñà-jaàn icúmí cuchicuehe anima-nè, te mà natùì ga-nè nùù Dios. ¹⁰ Vàchi nú cuú ini-ndà sàhà dìhùn, mà úhì quida-nda nsidanuu clase cuàchi, vàchi nahi yohò cuàchi nduá. Doco divi ducán sàni quida dava nèhivì, ni cuu cuahà ini-nè sàhà dìhùn, te sàhájàn nì tucù-nè inga ichì ndé có-xiníndísá víi gá-nè, te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi cuàhà gá dandohó-né anima-nè.

¹¹ Doco mii-ní, iin nèhivì xí Dios nduu-ní. Ñàyùcànduá ni-iin xichi màsà nácánì inì-ní quida-ní nacua quidá nècuàchì yucán. Iin-ni cuàhandee inì-ní quida-ní ñà-nduú ichì váha, te nanducu-ní nansa cahvi víi-ní mii-yá. Iin-ni ni cúnìhnú inì-níyà, te iin-ni cuu stná inì-ní (sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-ní). Quidandee inì-ní sàhà nsidaa iñàha, te siempre coo màni inì-ní. ¹² Cuàhandee gá inì-ní ñà-màsà dáca xì dìni-ní, te nacoò-ní fe vàha xi-ní; iin-ni cunsìhi inì-ní ñà-seguru cucumi-ní vida ndiaha nicanicuahàn, vàchi sàhà-ñá nìhì-niàmà, ñàyùcànduá nì cana Dios mii-ní, te ndee ní cachi stná-ní iin palabra vàha ñà-cuàhàn-ní cunchicùn víi-ní ichì-yá; te cuàhà stná nèhivì nì inini na ní cachì-ní ducán. ¹³⁻¹⁴ Ñàyùcànduá, vichi chináhî mii-ní ñà-chivàha-ní palabra ndiaha nì cachi Dios. Ducán

cachí` xì-ní, te iníní stná mii-yá, divi mii-yá ana dípoder-xi itiácú nsidanicuú iñàha iá ñuhiví; te iníní stná Jesucristu, divi mii-yá, ana nì cachi vate stná ñà-nduú palabra ndiaha na ní dàtnátuu-tèyá nuù Poncio Pilato. Ñàyùcànduá, iin-ni chivàha-ní ñà-nduá nì ndacu nuù-ní nuù-yá. Màsà cúmáncâ anima-ní, te ni-iyuhu palabra mà màsà nándòdó-nì ndè cachi sàà quivì naxicocuîn Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁵ Vàchi meru quivì xí-yá icúmí-yâ tùi-ya nuù-ndà quida Yua-nda Dios, (ansivéhé-yâ), vàchi ndiaha gá-yà. Mindalini mii-yá dandacú-yá ñuhiví, cuisì mii-yá cusáhnû-yá nuù nsidaa rey, xì nuù nsidaa gá ana icúmí chuun ñuhiví yohó. ¹⁶ Cuisì mii-yá nduú ana de por sí icúmí xí vida ndiaha nicanicuahàn. Fuerte tnúù nihni ndiaha ndé iá-yà, te mà cùì nihì nèhivì cuyatni-ne. Còò ni-iin ana nì xínínùù xì-yá, ni mà nunca sàà-nè cuni-nèyà. Te vichi nicanicuahàn ni queé tnùñuhu xí-yá, te nicanicuahàn ni cúsáhnû fuerte-yà (inicutu), amén.

Nansa xiñuhu cunihnu ini nècuàchì cuicà

¹⁷ Càhàn-ní xì nèhivì icúmí xí ñà-cuicà ñuhiví yohó, te chinaha-nínè ñà-màsà cóo cuadú-nè, ni màsà cáhví-né xì dihùn xí-némà, vàchi còò seguru xan. Còò. Dios nì cahví xi-nda, vàchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yà, te cuisì mii-yá vàha ndisa inì-xi, te sàha-yàndó nsidanicuú ñà-nduá xiñuhu nuù-ndà sàhà ñà-cundoo-nda contentu ñuhiví yohó. ¹⁸ Cachì-ní xì nècuàchì cuicà mà ñà-ndiá icà-né quida-ne obra; dispuestu nì cundóó-né dasàn-né ñà-nduá icúmí-nè, te cundehè ndahví-nè ñanìtnaha-ne, dandu obra ndiaha-ma cunduu ñà-cuicà-né. ¹⁹ Te na cáyà cuàhà ñà-jaàn, dandu cundumà iñàha chindee xi-né dècuèndè stná inga (vida) vàxi xi-nda, te ducán nihì stná-nè cutiacu ndisa-ne vida ndiaha.

²⁰⁻²¹ Yùhù cachí` xì-ní Timoteo, cundiaa vàha-ní (palabra ì) nì ndacu nuù-ní cundiaà-ní. Màsà quíhitnaha-ní xì nèhivì càhàn ndevàha palabra loco mate cachí-nè chicá ndiaá ñà-nduá ináhá mii-né. Ináhá-nè, cachí-nè, doco cachí va-ne, vàchi có-nduá ducán. Dava nèhivì, ducán nì tuxi ini-nè, doco divi sàhámà nì tùcù-nè nì quee-ne nuù ichì xiníndísâ víi-nda mii-yá.

Nì cúcúmí cuàhà-ní gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Ûi Nì Tiaa San Pablo nùu Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nìhì chuun ndiaha nùu Jesucristu, vàchi ducán nì chitnùní ini Dios sàhí nacua nì chitnùní stná ini-yà ñà-nìhì-ndà vida ndiaha nùu Jesucristu, vàchi ducán sàni cachi-yà xì-ndà. ² Te vichi cásàhùì xì mii-ní Timoteo, vàchi nahi dèhemaní nduu-ní. Te xicàn tàhví nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuàha-ya mii-ní vihi gracia, te nì cùndéhe ndahví stná-yà mii-ní. Contentu nì coo-ní quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo xì Timoteo ñà-nsinúú ini-nè nècuàchì mà

³ Nacua nìsa quida xì nìsa xinucuachi ví-né nùu Dios, ducán quidá stná yùhù vichi, còò nì-iin falta dandoho-xi sàxìnítùníní. Pues divi nùu mii-yà xicàn tàhví sàhà-ní: ndui te ñuú naquímání' mii-yà sàhà-ní. Nicanicuahàn nsinúú ini mii-ní. ⁴ Mà cùì nándodí nansa nì sacu-ní daa. Yáha ga cuní cundehí mii-ní, dandu ndòò vaha ini anímè. ⁵ Yùhù nsinúú stná ini nansa quida-ní ñà-siempre nihnú vaha ini-ní mii-yà, màdiá danani úún-ní nduá. Primeru nitá xì-ní Loida, nìsa xinindisá-né mii-yà, dandu después dihi-ní Eunice, te vichi stná mii-ní, ducán nihnú vaha stná ini-níyà ináhí.

⁶ Ñàyùcànduá, xiñuhu nsinuu ini-ní nansa nì nìhítàhví-ní na ní chitàndòì ndahí dìnì-ní daa, te vichi cuní nandudì ini-ní quida-ní nacua nduú tàhví-ní. ⁷ Vàchi ñindù ñàha quidá Espíritu xi Dios ini anima-ndà? ¿A chicá yúhí-ndà quidá-yà? Còó, ñà-chicá ndufuerté anima-ndà nduá quidá-yà; te sàhà mii-yà chicá cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, te chicá nacání sahnú ini-ndà quidá-yà. ⁸ Ñàyùcànduá, màsà cúcáhàn nùu-ní càhàn-ní xì nèhivì sàhà Stoho-ndà Señor, nì màsà cúcáhàn nùu stná-ní sàhà yùhù ñà-íé' vehecàa sàhà-yà. Còó. Dispuestu nì coo-ní ndoho stná-ní sàhà razón ndiaha xí-yà, vàchi icúmí-yà chindee-yándò. ⁹ Nì dàcácu-ya anima-ndà, te nì cana-yándò ñà-cunchicùn-ndà ichì ñi-yà. Doco màdi sàhà obra vaha nì quida-nda nduámà; còó; cuisì sàhà-ñà ducán nì chitnùní ini mii-yà, te sàhà-ñà màni gá stná ini-yà. Dècuèndè na táyò ñuhivì, dandu nì chitnùní ini-yà ñà-cuàha-yándò gracia xi-ya nú sàni tenchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁰ Te vichi sàni tui vate gracia mà nì quida-ya, vàchi nì quixi Jesucristu ñuhivì yohó ñà-dacácu-yándò, te sàhà-ñà nì cundee-yà nì càcu-nda, mà sàà-ndà cui ndisa-nda. Còó. Te vichi xitià razón ndiaha xí-yà, te ducán datnúu-yà anima nèhivì ñuhivì nansa nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn ñà-mà nunca cui ndisa-ne.

¹¹ Pues divi razón mà nì nìhí chuun cachitnùhi xì nèhivì, vàchi mii-yà, nì techuún-yà yùhù cùhìn chinahì nèhivì nsidanicuú ñuu. ¹² Te divi sàhà ñà-jaàn íé' ndohí (quidá nèhivì). Doco có-cúcáhàn nùí', vàchi ináhí ana xiníndísè; ndahà mii-yà sàni dàyáhi mií, te ináhí iin-ni icúmí-yà cundiaa-yà vida xi dècuèndè quivì nasai nùu-yà.

¹³ Dàñùhù nì dàcuàhí mii-ní, ñà-jaàn nsinuu vaha ini-ní, te màsà dámá-níà, vàchi vátùnì chindeá mii-ní, cuisì xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vaha stná ini-ní mii-yà, te cuu stná ini-ní sàhà nsidaa nèhivì, vàchi ducán ndiá ñà-ndà quida-nda nú nchicùn-ndà Jesucristu.

¹⁴ Sàhà poder xi Espíritu ñi cundiaa vaha-ní palabra ndàcuisì nì nacoì nùu-ní, vàchi iá-yà ini anima-ndà.

¹⁵ Nacua ináhá-ní tucu sàncání ini nsidaa compañeru-nda ndoó ladu Asia, có-cùú gá ini-nè sàhí. Iin nècuàchì mà nduú Figelo, te inga-nè mà nduú Hermógenes. ¹⁶ Doco Onesiforo, còó; có-cúcáhàn nùu-né ñà-íé' vehecàa yohó. Nì cùndéhe ndahví Dios-nè xì stná nèhivì vehe-ne, vàchi cuàhà xichi nì quixi-ne visita, te ndiaha gá nì ndòò vaha ini nì quida-ne. ¹⁷ Vàchi na ní quixi-ne ñuu Roma yohó, cuàhà nì xicanuu-ne nì nanducu-né yùhù, dandu nì ndacùhun-ne yùhù. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nì cùndéhe ndahví Stoho-ndà Señor-nè na sàà quivì (nacuàha-nda cuenta nùu-yà). Vàchi mii-ní, ináhá vaha-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha nì quida stná-nè (xì-ndà) na ní sandoo-nda ñuu Éfeso.

2

Xiñuhu cuàhandee ini-ndà cunchicùn vii-ndà Jesucristu

¹ Nahi dèhe mií nduu-ní, te cachí` xì-ní ñà-ní nsínúú vàha inì-ní nansa nì quida Jesucristu gracia sàhà-ndà, te nì ndèe anima-ndà ini anima mii-yá. Pues vichi divi sàhà gracia mà nì cúníhnú fuerte ini-ní. ² Cuàhà gá iñàha sàni dàcuàhí mii-ní, te nì inini stná cuàhà gá más nèhivì. Pues vichi xiñuhu nacàxin-ní itnii nècuàchì seguru, te chinaha stná-nínè ñà-ndúú palabra nì dàcuàhí mii-ní, dandu vètùni chinaha stná-nè más gá nèhivì.

³⁻⁴ Quidandee inì-ní sàhà nsidaa vida yáha-ní, nacua quidándéé ini iin soldadu vàha, vàchi soldadu xi Jesucristu nduú stná-ndà. Te cunaha-ní, nsidaa ana nduú soldadu, nacóó níhni-te nsidaa chuun xi mii-té sàhà-ñá cuní-te cunchicùn vii-té ana dandacú núu-té. ⁵ (Inga ejemplu): nú nduu-nda tècuachi dadavástnáhâ juegu, dandu fuerza icúmí-ndá cunchicùn-ndà ley xi juegu mà, vàchi nú coó, mà nunca quida-nda ganar. ⁶ Daaní, nú nduu-nda nècuàchì xitú, te quidáchúùn víi-nda itu-ndà, dandu primeru mii-nda cunduu nècuàchì níhì xì ñà-ndúá caná viu mà. ⁷ Pues nacani vàha inì-ní sàhà ñà-ndúá cachí` xì-ní yohó, te icúmí Dios chindee-yá mii-ní ñà-cundaà vàha inì-ní sàhà nsidaájàn. ⁸ Nsinuu inì-ní sàhà Jesucristu ñà-ní natiacu-yà, te nduú stná-yà descendencia xi rey David. Divi ñà-jaàn nduá cachí` xì nèhivì na (xicánúí) cachítñuhi xì-né razón ndiaha xí-yá. ⁹ Te sàhà-ñá quidé ducán, ñàyùcàndúá ndohí vichi, sà-ínáhá-ní; dècuèndè ndiadí stnáì vehecàa vichi, vàchi quidá nèhivì cuenta ñà-ndúí iin tè-tùha quini. Doco palabra xi Dios, còó, có-ndiàdià, (xítià iìá). ¹⁰ Ñàyùcàndúá, quidándéé inì sàhà nsidaa ñà-ndúá yáhi, vàchi nú ducán, dandu nihítáhvì nècuàchì nì nacàxin Dios sàà-nè càcu ndisa-ne quida Jesucristu, te nicanicuahàn cundoo ndiaha stná-nè núu-yá (nhi ndohó).

¹¹ Ñà-ndàà nduú palabra yohó: nú icúmí-ndá cui-ndà sàhà-ñá nchícùn-ndà mii-yá, dandu icúmí stná-ndà natiacu-ndà, te cundoo-nda núu-yá. ¹² Te nú dandohó nèhivì-ndó (sàhà-yá), dandu quivì sàà-yà cusahnú-yá, cutnahá stná-ndà xì-yá cusahnu-nda. Doco nú nì nácuáa-ndayá, dandu icúmí stná-yà nacuaà-yá ndohó. ¹³ Mate ndohó, có-xìníndísá-ndá, doco mii-yá, iin-ni icúmí-yá quida vii-yá cumplir. Mà cúí nacuaà-yá (ñà-ndúá sàni cachi-yà), vàchi mii-yá nduú-yá mii-yá.

Nansa xiñuhu quida nèhivì chináhá xì palabra xi Dios

¹⁴ Càhàn-ní xì nècuàchì (chináhá xì nèhivì xí Dios), te dansínúú inì-nínè sàhà palabra yohó. Cachì-ní xì-né ñà-Stoho-ndà Señor nduú ana ndácùcahan-nda, te sàháyùcàndúá màsà cúndóó-ndá náà stnahá uun-nda sàhà chuun cuatiluha, vàchi nú ducán, mà níhìndèè-ndà ni-iyuhu ñà-vàha, cuisì danácání gá ini-ndà nèhivì iníní má. ¹⁵ Cuàhandee inì-ní (quida vii-ní) sàhà-ñá ndee vàha-ní núu Dios, màdí cucahan núu-ní (núu-yá) na iin peón có-quidá víi. Quida vii-ní chuun xi-ní; chinaha vii-nínè palabra ndàcuìsì divi nacua iá ndisa palabra mà. ¹⁶ Doco iin palabra chicuèhè, nì loho màsà quíhín casu-ní ñà-jaàn. Vàchi ¿índù iñàha níhì-ndà núu palabra mà? Cuisì ñà-chicá más tùcù-ndà inga ichì có-ndúú ichì mii-yá. ¹⁷ Vàchi nahi cuèhè xítià nihni iquicúñú-ndà, te saxá-ndó, ducán quidá stná dàñùhù (có-ndiàà mà). Te divi ñà-jaàn nduá quidá stná dàñùhù chináhá Himeneo xì Fileto. ¹⁸ Vàchi sàni tùcù nècuàchì mà iin ichì tñùhù, te cachí-nè (màdià quivì núu-xì natiacu-ndà); còó, ñà-sàni natiacu-ndà nduá, cachí-nè, te sàhà palabra jaàn sàni dacà-né dìni dava nèhivì, te có-xìníndísá gá nècuàchì mà. ¹⁹ Doco tucu iá iin obra xi Dios; mà nunca ndañuhá; na iin cimientu fuerte nduá; te na ian itúú stná iin seña xi-ya ìcà-ñá (ndé cachá): “Ináhá Stoho-ndà Señor índù nèhivì nduú nèhivì xí-yá”. Te cachí stná palabra mà: “Nsidaa ana ndácùcahan xi quivì Cristu, nì nacóó dahuun-ne ichì malu”.

Ejemplu sàhà traste vehe nècuàchì cuicà

²⁰ Cuàhà traste yuhùnùhú ndoó vehe iin nècuàchì cuicà, te dava traste mà, oro ò plata nì cuyucàn, te cuisì ñà-viì quée inià. Doco dava traste mà, yutnù ò ñuhù nì cuyucàn, ñàyùcànduá xichúún-ndáñá ndéni chuun nì cui. ²¹ (Pues ducán iá stná xì mii-nda.) Ñàyùcànduá, nú ni cúxíó nsidaa ñà-íá quini ini anima-nda, dandu nahi traste vico-ma cunduu-nda, vachi sà-íá ndoo anima-nda, te vátùni quida-nda chuun nùu Stoho-nda Dios; vátùni quida-nda nsidanicuú obra vaha.

²² Ñàyùcànduá, mii-ní, nandòdó dahuun-ní nsidaa ñà-nduá xího guá tècuachi dava ga, te cuisì ichì ndáa Dios cunchicùn-ní, divi ichì ndé nihnú vaha ini-nda mii-yá, te cuú stnahá ini-nda sàhà-nda, vachi ichì mà nihì-nda cundoo màni nsidaa-nda. Divi ducán xiñuhu quida nsidaa ndohó nècuàchì iá ndoo anima-xi, te ndácùcahan-nda Stoho-nda Señor. ²³ Doco nú ndoó nèhivì ndatnúhú cuáhà gá sàhà chuun cuatiluha có-ndiáa ndisa, dandu màsà quíhvìtnaha-ní xì-né, vachi mà úhì quesaha-nsiá náa stnahá-nsiá sàhà chuun nahi ñà-jaàn. ²⁴ Doco có-íá vaha nàá-nda xì nèhivì, vachi ana xinúcuáchì nùu Stoho-nda Señor nduu-nda. Còò, vivì xiñuhu càhàn-nda xì-né, te dacuahá víi-ndané; ni coó calma-nda xì-né. ²⁵ Mate càhàn-nè dìquì ley xi-nda, doco vivì-ni dansítnùu ini-ndané, vachi vihini cundehè ndahví Dios-né, te naxicocuñ ini-nè nacuni-nè índù palabra nduú palabra ndàcuisì, ²⁶ dandu nihì-né nacuniñnu viì ini-né, te càcu-ne nùu ndahà ñà-malu, vachi quisi mà, nì dacà-sí dìni-né sàhà-ñá dandacú-si nùu-né nacua cudì inì-si.

3

¹ Yùhù cuní cundaà inì-ní nansa icúmí coo quivì xinu tiempu yohó, vachi tiempu ùhì cundua. ² Cuàhà gá nèhivì tiempu yucán chicá icúmí-nè cuu ini-nè sàhà mii-né, xì sàhà dìhùn stná; chicá ndiáa mii-né cucahan-né, te coo cuadú stná-nè, mà úhì càhàn-nè dìquì Dios. Nì mà ndúlócò gá-nè sàhà ñà-nduá cachí yuadíhì-nè; mà náquímànì stnahá gá stná-nè; te icúmí-nè cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-nduú chuun ì. ³ Te mà cúhì stnahá gá stná ini-nè. Mà cúcáhán gá-nè nàcundoo vaha-ne; nècuàchì xicánúu uun xì ñà-tnùhù cunduu-ne, nì mà cá-chítnùnì gá ini-nè. Cuàhà gá icúmí-nè ndu-tehì stná-nè, te cahíchì stná ini-nè nsidaa ñà-nduú chuun vaha. ⁴ Mà úhì cahin stnahá-né, te mà cóó ì gá stná ndahà-né; mii-né nduú-né mii-né cucahan-né. Chicá cuu ini-nè sàhà ñà-cudì ini-nè quida-ne, te màdì sàhà Dios. ⁵ Mate quidá-né na ian cahvi-néyà, doco mà cándisá-né ndudu ì xí-yá. Doco mii-ní, màsà quíhvi tnaha-ní xì nècuàchì quidá ducán. ⁶ Vachi nacua icúmí quida nèhivì tiempu mà, ducán sàquidá stná dava tiàa vichi, tùha-tè cacanu-u-tè vehe vehe, te na có-sàhà nèhivì cuenta, dandu dacúníndisá-te nècuàchì ñahà palabra xi-tè, vachi mà fuerte ini nècuàchì mà sàhà-ñá dandoho guá cuàhà falta xi-ne mii-né; mà úhì quida ndevàha-ne cuàhà iñàha. ⁷ Ñàyùcànduá, cuàhà ley dacuahá-né, doco nì có-sàhà-nè cundaà ini-nè ñà-nduú palabra ndàcuisì. ⁸ Te tiàa (chináhá chicuèhè xì-né) ducán, xiquida-tè nacua nì caquida tètàtnà nani Janes xì Jambres sàhà na ní cunì-te cadì-te nùu Moisés; te divi ducán quidá stná (tètñùhù) chináhá vichi, cuní stná-te cadì-te nùu (nèhivì chináhá viì) xì palabra ndàcuisì, vachi yáha ga ndahví sàxínítnùnì-te, ñàyùcànduá có-cuní Dios cunindisa-nda palabra chináhà-te. ⁹ Doco cunaha-ní, divi jaàn-ní nùu-xì sàhà-te, vachi claru icúmí nsidaa nèhivì cundaà ini-nè sàhà tèmà ñà-loco-te, divi nacua nì xini stná nèhivì sàhà sàhà tètàtnà yucán. ¹⁰ Doco mii-ní, sàni xini-ní nsidaa ñà-nduá chináhì nèhivì; ináhà-ní xicánúu sahnúí, te nihnú vaha inì mii-yá. Ináhà stná-ní ñà-nduá nihnú inì quide vida xi. Te in áhà stná-ní ndee cahnú ínì, te cuú ndisa inì sàhà ñanìtnahi; quidá ndéé inì sàhà-né. ¹¹ Te sàni xini stná-ní ñà-cuàhà guá vida nì yàhì nì quida nèhivì, te nì ndoho cuahí, vachi nì xini-ní nansa nì cuu xì na ní le ñuu Antioquia, xì ñuu Iconio, xì ñuu Listra. Ináhà-ní nansa nì quida quini nèhivì xì yucán. Doco (ansivéhé) Stoho-nda Señor, nì xidahan-yá yùhù nùu nsidaa tñundoho ma. ¹² (Pues ducán nì ndohì), vachi nsidaa ana cuní cunchicùn viì ichì Jesucristu, icúmí stná-nè cunì-nè cuàhà vida quida nèhivì.

¹³ Doco nècuàchì malu, xì nècuàchì tnùhù, chicá más icúmí dàcà sàxìnítnùnì-nè ñà-dàndàhvì stnahá-né. ¹⁴ Doco mii-ní, iin-ni cunihnu vaha inì-ní ñà-nduá sàni dàcuàhà-ní, te nì xinindisa-ní, vachi ináhá-ní ana nduú nècuàchì nì chinaha xì-ní, ñà-nduú-né nècuàchì seguru. ¹⁵ Te ináhá stná-ní ñà-dècuèndè tii-ní sàni cundaà inì-ní nansa cachí tutu ì; te cunaha-ní, nú sàni cundaà ndisa inì-ndà nansa cachí tutu mà, te xiníndísá stná-ndà Jesucristu, vātùni càcu anima-ndà. ¹⁶ Vachi nsidaa ñà-nduá cachí nùu tutu ì, ñà-ni dàtnùu Dios sàxìnítnùnì nèhivì nduá. Ñàyùcànduá, sàhà tutu mà vātùni chinaha-ndà nèhivì ichì-yá. Vātùni càhàn stná-ndà xì-né nú sàni tùcù-nè inga ichì, dandu chindee-ndané natenchicùn-nè ichì váha, te dacuahá gá-ndané nansa cunduu-ne nèhivì ndàcuisì inì-xi. Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn vātùni quida tutu ì mà chuun ¹⁷ nùu ndohó nèhivì xí Dios, te ducán chindeá cuacatnahá nsidaa ñà-nduá xiñuhu nùu anima-ndà, mà quidá falta gá ni-iñàha nùu-ndà, te ducán mà úhi quida-nda ndéni chuun vaha nì cui.

4

¹ Vichi indéhe Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi ana icúmí naxicocuñin cusahnú-yá, te nsidandaà-yà sàhà nsidaa nèhivì, nècuàchì itiácu xì nècuàchì nì xihì; pues mii-yá nduú ana indéhe, (te iníní-yá) ñà-chìnáhi mii-ni palabra cuàhìn cachì xì-ní yohó, (Timoteo): ² dacuítia-ní palabra ì xí-yá; coo tùha-ní (càhàn-ní xì nèhivì) nsidanicuú tiempu, ndéni hora nì cui. Nú iá falta xi-ne, càhàn vii-ní xì-né; dansítnùu inì-nínè sàhà falta xi-nemà, te nacuahandee inì-nínè áma naquida vii-né. Iin-ni quidandee inì-ní sàhà-né, te iin-ni dacuahà-nínè. ³ Vachi vaxi iin quivì mà cándísá gá nèhivì cunini-ne palabra ndàcuisì. Còó, cuàhàn-nè nanducu-né cuàhà ana chinaha xì-né cuisì ñà-nduá cudí ini mii-né cunini-ne, vachi ducán nchihò inì-nè quida-ne. ⁴ Cuàhàn-nè quidamaxinì-nè. Mà cúniní gá-né palabra ndàcuisì xí-yá, puru ñà-nduú cuentu uun cuàhàn-nè cunini-ne. ⁵ Doco mii-ní, nicanicuahàn nacani sahnú inì-ní. Quidandee inì-ní sàhà nsidaa tnùndoho icúmí-ní cunì-ní; (inicutu) cachitnùhu-ní razón ndiaha xí mii-yá, te daxínu vii-ní nsidaa chuun ì xí-yá sàni sàha-ya mii-ní. ⁶ Vachi yùhù, sà-ié` ñà-nùhì (nùu Dios). Nahi promesa sàha-nda mii-yá nduí, vachi sàni sàà hora caqui. ⁷ (Doco cunaha-ní, inii vida xi) sàni sàhandee gá inì quide ñà-nduá sái quide; sàni xínu nùu-xí ñà-nduá nì sàcùnahí quide, te iin-ni nihnú vaha inì Stoho-ndà Señor. ⁸ Sàháyùcànduá, icúmí-yà dacutàhvì-yá yùhù iin ñà-vàha na sàà quivì ndiaha vaxi xi-nda, vachi iin juez ndàcuisì inì-xi nduú-yá. Doco màdi cuisì yùhù nihitáhvì na sàà quivì mà. Còó, vachi cundiatú stná nsidanicuú ana cudí inì-xi cuninùu xì-yá na quivì naxicocuñin-yà.

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní xicàn-nè favor nùu Timoteo, te nì ndaquìndèè stná-nè xì nècuàchì mà

⁹ Sacúndáhvì` nùu-ní yàchì quixi-ní yohó. ¹⁰ Vachi sàni nacoò nihni Demas yùhù, vachi chicá nì cudí inì-nè ñà-nduá iá ñuhivì yohó, te ñàyùcànduá sàcuàhàn-nè ñuu Tesalónica. Daaní, Crescente, ladu Galacia cuàhàn-nè; te Tito, ndè ladu Dalmacia cuàhàn nècuàchì mà. ¹¹ Làcà mindaa Lucas iá xí` vichi. Ñàyùcànduá, cachì` xì-ní ñà-nacuaca-ní Marcos cutnahá-nsiá quixi, vachi (ináhì), vātùni chindee stná-nè yùhù ñà-quide chuun ì xí mii-yá. ¹² Daaní, Tíquico, sàni techuín-nè cuàhàn-nè ñuu Éfeso.

¹³ Cunaha-ní, iá iin dòí nì ndòo vehe Carpo ñuu Troas. Diviajàn naquihin-ní, te cunihi-ní quixi na quivì quixi-ní. Te cuní stnái quixi tutu xi, xì stná libru xi; doco tutu mà nduá chicá xiñuhu (nùu).

¹⁴⁻¹⁵ Cuidadu coo-ní xì herreru nani Alejandro, vachi cuàhà gá dañu nì quida-ne nì càhàn quini-ne dìquí, xì dìquì stná ñà-nduá nì cachi-nsì. Doco icúmí Stoho-ndà Señor cuàha-yanè según ñà-nduá nì quida-ne.

¹⁶ Cunaha-ní, primeru xichi nì càhìn sàhà mií nùu juez, còò ni-iin tiàa ni chindéé xí. Cahnú gá Dios màsà cúníí-yá cuenta sàhà ñà-nduá nì quida-nemà, vachi nsidaa-né nì nacoò nihni-ne yùhù. ¹⁷ Doco mii-yá, còó; iín stná-yà cutnàhà-yá xí` na ní sàhìn yucán,

te nì nacuahandee ini-yà yùhù, vètùni nì dàxínui chuun icúmî ñà-càhìn xì nèhivì palabra xì-ya, te cunini nsidanicuú raza nèhivì. Daaní, (na ní nsihi nì càhìn), dandu nì càcui, mate cuáhàn-te dandáñúhú dahuun-tè yùhù nì cùí. ¹⁸ Te cunaha-ní, icúmí Stoho-ndà Señor nacuidahan-yá yùhù nùù nsidaa ñà-ndùá quida nèhivì malu, vàchi iin-ni icúmí-yâ cundiaa-yà yùhù ndè cachi sàì ñuhiví ìì xí-yá iá ansivi. Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn, amén.

¹⁹ Casàhú-ní xì Prisca xì Aquila, xì stná Onesíforo xì nèhivì vehe-ne.

²⁰ (Cachitnùhu stnáì xì-ní) ñà-nì ndòo Erasto ñuu Corinto. Te Trófimo, ñuu Mileto nì ndòo-ne, vàchi cuhí-nè.

²¹ Yùhù sacúndáhvî` nùù-ní ñà-nì quèxí yáchì-ní antes tiempu vixin. Cásàhú Eubulu xì-ní, te casàhú stná Pudente, xì Lino xì Claudia, xì nsidaa gá nèhivì nduú hermanu.

²² Nì cútnáhâ anima-ní xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuáhà gracia xì-ya nì cúcúmí-nî. Sà-lá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Tito

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana xinúcuáchí nùu Dios. Ñàyùcànduá xicánúí cáhìn xì nèhivì sàhà-ñá vátùni sàà nècuàchì sàni nacàxin-ya cunindisá-néyà. Vàchi ñà-jaàn nduú chuun nì nìhì nùu Jesucristu guide, dandu cundaà ini nèhivì índù-ñá nduú palabra ndàcuisì sàhà nansa cahvi vii-ndàyá, ² xì sàhà stná tnundé ini ndiatu-nda ñà-nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn, vàchi ndè na táyô ñuhiví, sàni quida-ya comprometer nìhítàhvi-ndà ducán, te mii-yá, mà nunca dandahví-yàndó. ³ Te vichi sàni dàtúi-ya palabra mà, vàchi sàni sàà meru tiempu tùia, te cunitnùhu-ndañá. Ñàyùcànduá, xicánúí cachítnùhi palabra mà nacua nì dandàcú-yá nùu guide, vàchi mii-yá, cuní-ya dacácu-ya (nsidaa) nèhivì.

⁴ Pues, vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní, Tito, vàchi nahi dèhe ndise nduu-ní, ñà-iin-ni sàni xinindisá stná-ní ichì váha. Ñàyùcànduá, xicàn tàhvi nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi ana nì dácácu xi-nda, te xíquèn ñà-nì cuáha-ya mii-ní cuàhà gracia xi-ya, te nì cundéhe ndahví stná-yà mii-ní; contentu nì coo-ní quida-ya.

Ñà-nduú chuun nì ndacu nuu Tito quida-ne ñuu Creta

⁵ Na ní quei ndé iá-ní jaàn ñuu Creta, nì cachì xì-ní ñà-nì ndóo-ní daxínu-ní chuun cumánì vá. Te iin chuun ma nduú ñà-nacàxin-nda nècuàchì cunuú xì nèhivì xí Dios iin iin ñuu. Ñàyùcànduá, nacua nì cachì xì-ní, divi ducán quida-ní. ⁶ Doco cuisì tiàa còò falta-xì nì cánduú ana nacàxin ma. Vàchi xiñuhu cunduu-ne tiàa iá xì imindaa nècuàchì vehe-xì, te nì cundúu stná-nè iin ana iníni víi dèhe-xì, vàchi nú cachì nèhivì escandaloso dèhe-ne, te ò có-íá sahnú inià, dandu màsà quée nècuàchì mà nombradu. ⁷ Vàchi iin tiàa inúu xì nèhivì cahvi xì Dios, icúmí-nè cunduu-ne iin nècuàchì còò falta-xì, vàchi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí-nè nùu-xí. Ñàyùcànduá, màsà cundúu-nè nècuàchì cuadú, ò iin nècuàchì xidà yàchì inì-xì; còó. Nì màsà cundúu stná-nè ana tùha coho, ò iin nècuàchì cáhàn tèhì. Nì màsà cundúu stná-nè iin ana cuú inì-xì sàhà dìhùn. ⁸ Te xiñuhu cunduu stná-nè iin tiàa cudí inì-xì dayáha visita vehe-xì; iin nèhivì cudí inì-xì sàhà nsidanicuú chuun vàha nì cundúu-nè. Doco màsà cundúu-nè nècuàchì quidá nansa nì nì cui xì mii-xì; còó. Nècuàchì sahnú inì-xì nì cundúu-nè, nècuàchì ì ndisa inì-xì, vàchi nsidaa nècuàchì inúu mà, xiñuhu cunduu-ne nècuàchì ndàcuisì inì-xì. ⁹ Iin-nì xiñuhu cunchicùn vii-nè palabra ndàcuisì xí-yá nacua nì dácuahá nèhivì-nè, dandu vátùni nacua handee stnahá ini-nè, te nìhì stná-nè naxiconihí víi-nè nùu nècuàchì xítnùhu, vàchi divi dàñùhù ndàcuisì nduá nì dácuahá-nè.

¹⁰ Vàchi cunaha-ní, ndoó cuàhà nèhivì chináhá ndevàha iin palabra loco, te dandahví uun-ne nèhivì. Nècuàchì chicá quidá ducán xínduu nècuàchì raza Judea. ¹¹ Ñàyùcànduá, xiñuhu cadi xì nùu-nè. Vàchi dava xaan sàni dacà-nè dìn nsidanicuú nèhivì ndoó iin vehe. Te dècuèndè quiyàhvi stná-nè na chináhá-nè palabra chicuèhè mà; ñàyùcànduá, dìhùn chicuèhè nduú stná ñà-nduá nìhì-nè mà.

Ñà-nduá nì sanduu modo xì nèhivì ñuu Creta sànahà

¹²⁻¹³ Ñà-ndàà nduá nì cachì iin tiàa ñuu jaàn na ní càhàn-te sàhù xì nècuàchì ñuu-te. Te dohó nì cachì-te: “Ndohó nècuàchì ñuu Creta yohó, de por sí tnuhu-nda; nahi quisi dānā nduú stná-ndà, vàchi ndadi sástnùhù-ndà, te dusan gá stná-ndà”, nì cachì-te. Ñàyùcànduá, icúmí-ní chinaha víi-ní nècuàchì ndoó jaàn sàhà-ñá cunihnu vii ndisa ini-nè nsidaa ñà-nduá xiñuhu cunindisá-nè. ¹⁴ Màsà quíhín casu gā-nè ñà-nduú cuentu uun nacánì tè-raza Judea xì-nè; nì màsà cúníní gá stná-nè ñà-nduá dandacú nì-iin nèhivì sàni tucù ichì ndàcuisì.

¹⁵ Nú iá ndoo ndisa anima-ndà, dandu ndiaha gá iá nsidaa ñà-íá ñuhiví nùu-ndà. Doco nèhivì nihnú sìquini inì-xì, te có-xíníndísà-nè, còò nì-íñàha nduú ñà-vii nùu-nè, vàchi dècuèndè stná sàxínítnùnì-nè có-íá vii gá. Nì có-cùcáhàn gā nùu-nè ñà-quini guá

nihnú ini-nè. ¹⁶ Vàchi ndahví gà modo xi-ne, mà túha-ne cunini-ne, ñàyùcànduá mà cúí quida-ne ni-iin chuun vii. Mate cachí-nè ináhá-nê Dios, doco cóó, vàchi sàhà modo quidá-né, ñà-jaàn cundáà ini-ndà sàni nacuaà-néyà.

2

¹ Doco mii-ní, cuisì ñà-íà vii ni cúndúú ñà-nduá chinahà-ní nèhivì.

² Nècuàchì tiàa sahnú, màsà cóhó-né, te xini-ne. Xiñuhu nacani sahnú stná ini-nè, te quida vii-né sàhà ñà-nì-còó tnùñuhu xí nèhivì nù-né. Fuerte ni cúníndísá stná-nè mii-yá. Te ni cuú stná ini-nè sàhà ñanìtnaha-ne nacua ndiá ìcà-né. Te iin-ni ni coó calma stná-nè.

³⁻⁴ Daaní, stná nècuàchì ñahà sahnú, divi ducán ni quidá stná-nè. Ni cécánúú ví-né nacua xiñuhu quida nsidaa ndohó nèhivì xí mii-yá. Màsà cuítnùhu-ne ñanìtnaha-ne, te màsà tní stná viciu-nè. Cuisì ichì váha ni cuáha-ne nècuàchì ñahà chicá cuachi sàhà-ñá ducán cutùha stná nècuàchì mà nansa cuu ndisa stná ini-nè sàhà ì-né xí sàhà dèhe-ne. ⁵ Te ni cutùha stná-nè nacani sahnú ini-nè, te cunihnu ì stná ini-nè. Ni cúnsìhi stná ini-nè chuun vehe-ne, te ni cúníhnú mánì stná ini-nè. Daaní, icúmí stná-nè cunini vii-né ì-né sàhà-ñá màsà sàà-nè dandáñúhú-nè tnùñuhu xí palabra xi Dios.

⁶ Daaní, nècuàchì tiàa chicá cuachi, cachì-ní xí-né ñà-nì cúndóó sahnú-né. ⁷ Te mii-ní tu, cuisì ichì váha ni cúnchícùn-ní sàhà-ñá màsà tucù nècuàchì dava ga. Te na chináhà-nínè, càhàn ndàà-ní xí-né, càhàn tnùñuhu-ní. ⁸ Cuisì ñà-íà vii ni càhàn-ní xí-né sàhà-ñá màsà níhì ni-iin nèhivì cachì-né iá falta xi-ní, vàchi nú ni càhàn vii-ndà, dandu cucahan núu nècuàchì xiní ùhì xí-ndà ñà-có-níhì-né nansa daquéè cuàchi-ne dìquì-ndà.

⁹ Cachì-ní xí peón ndoó saín núu lamú-xi ñà-nì cúníní-né ñà-nduá cachì nècuàchì mà. Icúmí-né quida-ne cumplir ñà-nduá dandacú lamú xi-ne; màsà náná táchì-né xí nècuàchì mà. ¹⁰ Ni màsà cuídá cuíhná stná-nè ñà-nduú biene xí nècuàchì mà; cóó; nècuàchì ndàcuisì inì-xi ni cúndúú-né sàhà-ñá ducán ni cúndáà ini nèhivì ñà-ndiaha guá iá ley xi mii-yá ana dacácu xi-nda. ¹¹ Vàchi vichi sàni sàà tiempu ni xinimànì Dios nèhivì ñuhivì; sà-íà nansa càcu anima nsidaa-né. ¹² Te divi sàhà ñà-yùcán cundáà ini-ndà xiñuhu nacoò dahuun-nda ichì malu; màsà xího gá-ndà ñà-nduá xího guá nèhivì dava ga ndoó ñuhivì yohó. Cóó, vàchi sàhà gracia xi-ya sàni cundáà ini-ndà nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó, ñà-cundoo sahnú-nda, te cunihnu ndàcuisì ini-ndà nacua cuní Dios quida-nda. ¹³ Te ndiatú stná-ndà sàà quivì ndiaha nduú tnùndé ini xi-nda, divi quivì nanchì ndiaha (ansivi), te cuninù-ndà naxícócuñ Jesucristu, divi ana ni dàcácu xi-nda. Te mii-yá, nahnú gá obra xi-ya, vàchi Dios nduú-yá. ¹⁴ Te ni sàha-ya vida xi-ya ni dānāà-yá sàhà-ndà sàhà-ñá càcu-nda núu ichì malu, te ndoo stná anima-nda, dandu sàà-nda cunduu ndisa-nda nèhivì xí-yá, te cudì ini-ndà quida stná-nda cuàhà ñà-vàha.

¹⁵ Cunaha-ní, ñà-jaàn nduá icúmí-ní cachì-ní xí nèhivì yucán. Càhàn-ní xí-né sàhà-ñá quida-neà cumplir. Te nú iá falta xi-ne, dandu càhàn stná-ní xí-né, vàchi icúmí-ní derechu. Màdí cahíchì ini ni-iin nèhivì mii-ní.

3

Nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-nda ñuhivì yohó

¹ Dansínúú inì-ní (nèhivì xí-ní) ñà-icúmí coo tnùñuhu xi-nda núu nèhivì xí gobiernu xí núu nsidaa stná tè-níhì chuun. Ni cúníní-ndà ñà-nduá cachì-te, te ni coó stná voluntad xi-nda chindee-nda nsidanicuú chuun vàha. ² Te màsà càhàn quini-nda dìquì ni-iin nèhivì. Ni cúndóó mánì nsidaa-nda. Màsà nāā stnaha-nda. Cóó. Ni càhàn tnùñuhu-nda xí nsidaa nèhivì.

³ Vàchi ndohó stná, nahi quisì ni sandoo-nda ñuhivì antes. Cónisá íníní-ndà Dios. Iin ichì tnùhù nduá ni sanchicùn-ndà. Nsidanuu clase viciu ni tnii xi-nda, te cuàhà diversión chicuèhè nisa nanducu-nda. De por sí, mà váha-nda dihnà, vàchi nisa cumbidia stnahá ini-ndà, te nisa cahíchì stnahá stná ini-ndà. Cuàhà gá nisa xini ùhì stnaha-nda sàhà-ndà. ⁴ Doco ni sàà iin quivì ni xinitnùhu-nda sàhà Dios, ñà-vàtùni dacácu-yàndó, ñàyùcànduá ni cundáà ini-ndà, vàha ga ini-yà, te mánì gá stná ini-yà. ⁵ Dandu ni

dàcácu-ya anima-ndà, doco màdì sàhà ñà-nì ía obra vàha ni quidá ndohó. Còó. Cuisì sàhà ñà-nì indehè ndahví-yàndó, ñàyùcànduá nì càcu-nda, vèchi nì nsidandoo-ya cuàchi íá nùu anima-ndà ñà-nì nacacu saa-nda (ñuhíví ìì xí-yá), te nì ndusaa stná anima-ndà nì quida Espíritu ìì xí-yá. ⁶ Vèchi ñà-nì dàcácu Jesucristu ndohó, ñàyùcànduá cuàhà gá nì dàquixí stná Yua-nda Dios Espíritu xi-ya anima-ndà. ⁷ Ñàyùcànduá, sàhà gracia xi-ya sàni ndee vàha-nda nùu-yá, te sà-íá ndisa tnùndé ini xi-nda ñà-nìhítáhvi-nda vida ndiaha nicanicuahàn.

⁸ Nsidaa ñà-sàni cachì xì-ní yohó, vètùni cahvi-ní xán. Doco xiñuhu stná càhàn fuerte-ní palabra yohó xì dava ga nèhivì cahvi stná xì-yá, áma cúnsìhi ini-nè quida-ne nsidanicuú chuun viì. Vèchi palabra ndiaha nduá, te nú nì quida-ndañá, dandísá, cuàhà gá ñà-ndiaha nìhì-nda.

⁹ Doco nú xiní-nda náâ stnahá nèhivì sàhà iin chuun có-nduú ñà-ndiáá ndisa, dandu màsà quíhvi-ní sàhámà. Nì màsà ndúlócô stná-ní sàhà cuentu uun sàhà xii-nda. Stná ley sàna, màsà náâ-ní xì nèhivì sàhámà, vèchi còò nì-íñàha tavà-nda quida-nda ducán.

¹⁰ Nú íá iin nècuàchì grupu xi-nsia tùha cahnde dava xi-nsiá, dandu càhàn-ní xì-né iin ò úi xichi. Te nú có-quihín casu-nè, dandu nacoo dahuun-nsianè. ¹¹ Vèchi ináhá-ndá sàni tùcù-nè inga ichì. Íá ndisa cuàchi-ne, te mismo cuàchi-ne icúmí dayúhì xì-né.

Nansa nihnú ini Pablo quida-ne quivì nùu-xí

¹² Yùhù nihnú inì techuín Artemas ò Tíquico sàà-nè ndé íá-ní. Te nú sàni sàà-nè jaàn, dandu quida-ní lucha quixi-ní ñuu Nicópolis, vèchi divì ñuu mà nihnú inì coi inii tiempu vixin. ¹³ Te na sàà stná Apolos xì abogadu nani Zenas ndé íá-ní, dandu cunsìhi inì-ní chindee-ní nècuàchìmà. Quida-ní arreglar nansa cùhùn-nè chicá nùu-xí, te màsà cúmánì nì-íñàha nùu-né cùhùn-nè.

¹⁴ Cunaha-ní, nsidaa nèhivì xì-nda, xiñuhu cutùha-ne quidachuún-né iin chuun vàha sàhà-ñá màsà cúndóó uun-ne ñuhíví, vèchi nú ducán nì quida-nda, dandu vètùni chindee stná-nda quivì íá necesidad nùu iin ñanìtnaha-nda.

¹⁵ Nsidaa nècuàchì ndoó yohó, casàhú-nè xì-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì nsidaa nècuàchì cuú inì-xi sàhà-nsí ñà-iin-ni xiníndísá stná-nsì mii-yá. Nì cúcúmí cuàhà nsidaa-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Filemón

¹ Yùhù nduí Pablo. Te vichi ndiadí vehecà sàhà-ñá nchícùn Jesucristu. Te ñani-ndà Timoteo, yohó iá stná-nè xí. Te cásàhú-nsì xì mii-ní Filemón, vèchi iin-ni quidá stná-ní chuun xì Jesús (nahi nsiùhù). Te mǎnì cuáhà-ní nùu-nsí. ² Te cásàhú stná-nsì xì doña Apia, vèchi mǎnì stná-nè nùu-nsí na iin cùha-nda. Daanì, cásàhú stná-nsì xì Arquipo, vèchi iin-ni nchícùn stná-te capitán ndiaha xí-nda. Stná nsidaa ana natácá cahví xì Dios vehe-nsia, cásàhú stná-nsì xì-né. ³ (Pues vichi xícàn tàhvì-nsí nùu) Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-ni cùnì mǎnì-yá nsidaa-nsiá, te contentu nì cúndóó-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá nì xicàn Pablo nùu Filemón

⁴ Yùhù naquímànì' mii-yá sàhà mii-ní na cada xícàn tàhvì nùu-yá sàhà-ní, ⁵ vèchi sàni xinitnùhi ñà-cuàhà guá cuú inì-ní sàhà nsidaa nèhivì xì Dios, te xiníndísà vaha stná-ní Stoho-ndà Jesús. ⁶ Ñàyùcànduá, xicàn tàhvì nùu Dios ñà-ni sáa-ní mǎnìhì inì-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha ndiaha sàni nìhìtáhvì-ndà nùu Jesucristu, vèchi nú ducán cundaà vaha ini-ndà, dandu vātùni quida stná-ndà cuàhà obra, te ñà-jaàn nduá ndiá icà-ndà quida-nda nú sàni xinidisa-nda mii-yá. ⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá cudû inì ñà-cùu guá inì-ní sàhà nèhivì xì Dios. Ndiaha gá sàni ndòo inì vichi, vèchi tùha-ní nacuahandee inì-ní nèhivì xí-yá. ⁸ Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nchícùn stná-ní Cristu, mà úhì dandacuí nùu-ní quida-ní favor sàhà iin chuun cuú ofrecer. ⁹ Doco còó, mà quidé ducán; chicá vaha cuacundahví nùu-ní, vèchi ináhì cuàhà gá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te cunì' nsinuu stná inì-ní ñà-nduú iin nècuàchì chicá sàni sahnu cuahà, te ndiadí stnái ñà-ìé' ladu xì Jesucristu. ¹⁰ Ñàyùcànduá sacúndáhvì' nùu-ní ñà-nacuaca-ní Onésimo, vèchi na iin dèhi nduú-né. Ndiadí vahi yohó, doco sàhà yùhù sàni nìhì stná-nè nì xinindísá-né mii-yá. ¹¹ Cunaha-ní, mate antes cónì quidá víi-né na ní sa-ia-ne nùu-ní, doco vichi vātùni quida vii-né chuun vaha nùu-ní, xì stná nùu yùhù. ¹² Te vichi cuàhìn techuín-nè nasaa-nè ndé iá-ní. Ñàyùcànduá, quidamanì-ní nacuaca-nínè, vèchi mǎnì cuáhà-né nùí. ¹³ Cachì-ní, vèchi nisa nihnu inì ndòo-ne xì' yohó ñà-coo-ne cuenta xì mii-ní, te cunucuachi-né nùí na ié' vehecà yohó sàhà-ñá chicá cuitià razón ndiaha xí-yá. ¹⁴ Doco còó, chicá vaha màsà ndòo-ne yohó nú tàñáha ga cachi mii-ní, vèchi có-cùnì' cundua fuerza quida-ní favor mà. Còó, ñà-nduá cudû inì mii-ní nì cúnduá, cunì'. ¹⁵ Mate iin ùi quivì nì quee-ne nùu-ní, doco quida-ní cuenta na ian ducán (nì quida Dios) sàhà ñà-vātùni nàcòo tu-ne xì-ní nicanicuahàn. ¹⁶ Doco vichi, mà cúndúú gá-nè peón nì xiin-ní, còó. Nahi ñani-ní cunduu-ne, te chicá ndiaá iin ñani-ndà nùu iin peón. Mǎnì cuáhà-né nùí, doco chicá más icúmí-né coo manì-né nùu mii-ní, vèchi cuàhàn-nè coo-ne xì-ní vehe-ní, cutnahá stná-nè xì-ní cahví-nsiá Stoho-ndà Señor.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nú nihnú stná inì-ní ñà-iin-ni xínduu-nda compañeru (nùu Dios), dandu quida stná-ní xì nècuàchì jaàn na ian quidà-ní xì yùhù. ¹⁸ Te nú iá iin cuàchì nì quida-ne nùu-ní, ò nú iá ñà-nduá iníhíca-né, dandu nùu yùhù quida-nià cobrar. ¹⁹ Yùhù nduí Pablo, te icúmì danái-ñà. Cunaha-ní, ndahà yùhù tiaí palabra yohó. Doco sà-ináhà-ní, cuàhà gá iníhíca stná mii-ní nùu yùhù, te có-xiñùhù dansínúú inì mii-ní ñà-sàhà yùhù nì nanihìtáhvì-ní vida xi-ní. ²⁰ Ñànì, sacúndáhvì' nùu-ní, quidamanì-ní xì ñà-jaàn, vèchi iin-ni nchícùn-ndà Stoho-ndà Señor. Quida-ní favor sàhà-ñá nì coí contentu, vèchi (ináhà-ní) iin-ni xiníndísá-ndà mii-yá.

²¹ Pues yùhù, cundéé inì mii-ní ñà-cunini-ní yùhù; te ináhì icúmí-ní quida-ní ñà-nduá cachì'; ndé más gá icúmí-ní quida-ní, ñàyùcànduá, tiaí carta yohó nùu-ní.

²² Daaní, cuní stnái ni coó tùha iin vehe tii ñà-coi ndé iá-nî, vâchi icúmî esperanza ñà-chindee Dios yùhù, vâchi divi ñà-jaàn nduá xícàn tàhvì-nsiá nùù-yá sàhí. Ñàyùcànduá, nihnú inì sàì ndé ndoó-nsiá.

²³ Yohó iá stná Epafra, ndiadí stná-nè sàhà-ñá nchícùn-nè Jesucristu. Te cásàhú stná-nè xì mii-ní, ²⁴te cásàhú gà stná dava ga compañerúi xì-ní, divi Marcos, xì Aristarco, xì Demas, xì Lucas; vâchi xínduu stná-ne ana chindéé xî sàhà chuun (xì Dios). ²⁵Pues vichi ni níhítàhvì cuáhà-nsiá gracia xì Stoho-ndà Jesucristu ini anima-nsiá. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa Iin Nèhivì xí Dios nùù Nècuàchì Hebreu

Nì quixi Dèhemanì Dios, nì cachitnùhu-ya xì nèhivì ñuhiví ñà-nduú palabra xi Yua-yá

¹ Sàhaha na cuní Dios càhàn-yà xì xì-ndà, nìsa techuún-yá iin nèhivì ñà-cachitnùhu-ne xì nècuàchì mà palabra xi-ya. Cuàhà gá xichi nì quida-ya ducán, te cuàhà gá ejemplu nìsa xichuún-yá na ní cachitnùhu-ya palabra mà. ² Doco quivì vichi na cuàhàn xinu tiempo, Dèhemanì-yá nduú ana nì techuún-yá càhàn xì-ndà. Vàchi sàhà ndahà fuerte Dèhemanì-yá nì quidavàha-ya nsidanicuú ñuhiví iá, te nì chitnùní stná ini-yà ñà-divi Yà-mà cunduu ana nìhìtáhvì dandacú sàhà nsidaamá.

³ Cunaha-nsiá, nacua ndiaha gá mii-yá, ducán ndiaha stná Dèhemanì-yá, na ian nduà-yá nduú Yà-mà, vachi iin-ni nacua iá-yà, divi ducán iá stná Yà-mà. Te Yà-mà, sàha-ñà fuerte dandacú ndiaha-yá, ñàyùcànduá quidáchuún víi nsidanicuú ñà-iá ñuhiví. Te na ní nsihi nì nsidandoo-ya cuàchi-nda, dandù mànuhù-yá ansivi, te nì sàcòo-ya ladu cuàhá Yuandiáhá-yà.

⁴ Ñàyùcànduá, chicá más ndiaá-yà nùù nsidaa ángel, vachi nì chitnùní ini Yuamáni-yá ñà-cachì-ndà xì Jesús Dèhemanì-yá, te ñà-yohó nduú ñà-chicá ndiaá nùù nsidaa ñà-nduá cachì-ndà xì iin ángel. ⁵ Vachi còò ni-iin ángel nì nìhìtáhvì cachì Dios xì-né dohó: Dèhemanì' nduu-ní: vichi sà-itàcù-ní nì quide.

(Còó, có-cachì-yà ducán xì ni-iin ángel.)

Daaní, inga xichi dohó nì cachì stná-yà (sàhà Jesús):
Na quidá iin yua, ducán icúmí quide xì mii-yá; te mii-yá, na iin dèhi cunduu stná-yà nùì.
(Nì cóni cachì Dios ducán xì ni-iin ángel.)

⁶ Daaní, nì chitnùní stná ini-yà quesaa Dèhemanì-yá ñuhiví yohó, te quivì nì cuu ducán, dandù nì cachì-yà (xì nsidaa ángel xi-ya):

Nsidaa nsiohó ana nduú ángel xi, icúmí-ndâ cahvi-ndá Dèhemanì' yohó.

⁷ Doco na ní càhàn-yà sàhà ángel mà, dohó nì cachì-yà:

Nì quidavàha-ya ángel xi-ya (ñà-cacanuu yàchì-nè) nahi tàchì; vachi nahi mozo xinúcuáchì nùù-yà nduú-né (sàha-ne castigu xi-ya) nahi ñuhu xíxìn.

⁸ Doco na ní càhàn-yà sàhà Dèhemanì-yá, dohó nì cachì-yà:

Dios nduu-ní, te nicanicuahàn icúmí-ní cusahnu-ní; te micuísì modo vii icúmí-ní dandacu-ní nùù nèhivì. ⁹ Cuú ndisa inì-ní sàhà nsidaa ñà-iá vii, doco có-cuú dahuun inì-ní ni-iyuhu sàhà cuàchi. Ñàyùcànduá, nùù mii-yá ana cahvi-ní sàni nìhìtáhvì-ní ñà-cudiì cuàhà inì-ní; cunaha-ní, chicá icúmí-ní cudiì inì-ní nùù nsidaa gá ana cutnáhá xí-ní.

¹⁰ Daaní, (inga xaan nacání nansa nì cachì stná nèhivì na càhàn-nè xì-yá):

Stoho-nsì Señor, sàhaha nì quidavàha-ní ñuhiví. Ndahà mii-ní nì cuàha stná nsidaa sìtnúù itándiaa ansivi. ¹¹ Te mate nsidaájàn icúmíâ nsiha, doco mii-ní, còó; nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Nsidaa ñà-iá ñuhiví, icúmíâ ndutuhá, na ian sìcoto. ¹² Te na ian nacáhnù vii nèhivì iin dùhnù-né, ducán icúmí-ní quida-ní xì ansivi, vachi icúmíâ nadàma, na ian nadama-nda ñà-ndìxì-ndà. Doco mii-ní, còó. Iin-ni icúmí-ní coo-ní; mà nunca sàà quivì ndañuhu-ní, nì cachì-nè.

¹³ Doco Dios, cóni càchì-yà xì ni-iin ángel palabra yohó; (cuisì mii Dèhemanì-yá nì cachì xì-yà dohó):

Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachì sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní; dandù cusahnú fuerte-ní nùù-né, nì cachì-yà.

¹⁴ Vachi ángel, ináhà-ndá ñà-cuisì espíritu vii xinúcuáchì nùù Dios nduú-né; ndacú-ní nùù-né ñà-cacanuu-ne cunucuachi-né nùù-yá, te chindee-né nsidaa ndohó nèhivì icúmí càcu anima-xi.

2

Màsà nunca nandòdó-nda gracia xi-ya ñà-cùnì-yà dacácu-ya anima-nda

¹ Sàhà nsidaájàn, cuàhà gá xiñuhu cunihnu vaha ini-nda razón ndiaha sàni xinitnùhu-nda, còtó cueé-ni cueé-ni tucù-nda inga ichì. ² Vàchi ley sàna, mate cuisì ángel nduú ana nì cachitnùhu xi-nda sàhà-ñá, doco fuerte nì sandiaa stná, te nècuàchì cóni ndúlócò sàhà-ñá, iin castigu cahnú nì nihì-né nacua ndiá ìcà cuu xi nsidaa nèhivì có-ìniní. ³ Ñàyùcànduá, ndohó nècuàchì (tiempu vichi), ¿nansa cui càcu stná-nda nù màsà quíhín casu-nda sàhà palabra ndiaha cachí nansa càcu-nda? Vàchi divi Stoho-nda Señor nduú ana primeru nì cachitnùhu palabra mà, dandu después nì xinitnùhu stná ndohó nì quida nèhivì nì inini nì càhàn mii-yá. ⁴ Te nì chindee stná Yua-nda Dios sàhà-ñá cundaà ini-nda divi ñà-ndaà nduámà, vachi nì quida-ya nsidanuu clase milagru ndiaha, te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìì xí-yá; (te vichi) cuàhà gá ñà-ndiaha ìì quidá Espíritu Ìì sàhà-nda según nansa cuní Yua-nda Dios.

Nansa nì nduuu Jesús nahi nèhivì, te ducán nì nihì-yá nansa dacácu-yàndó

⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachì xì-nsiá sàhà inga ñuhivì vaxi xi-nda. Doco màdì ángel cunduu ana cusahnú nùá, vachi cóni chitnùnì ini Dios ducán. ⁶ Nùù tutu ìì iá ndé nì càhàn iin nèhivì (xì-yá), te dohó nì cachi-nè:

Nèhivì ñuhivì, có-ndiáá guâ-nè, doco nihnú inì-nínè. Còò necesidad icúmì-nì ñà-nsinuu inì-nì nèhivì ñuhivì, doco divi nduá quida-ní. ⁷ Te sàni chitnùnì stná inì-nì ñà-sàhà sacu quivì mà-sàà nèhivì ñuhivì ndudava-ne xì ángel xi-ní. Te nì nihitáhvì stná-nè cuàhà gá tnùñuhu ndiaha nì quida-ní. Te nì chitnùnì stná inì-nì ñà-cusahnú-né nùù nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ní. ⁸ Nsidanicuú iñàha, vātùni dandacú-né nùá nì quida-ní. Ducán cachá`.

Pues nù ducán sàni nihitáhvì nèhivì quida-ne, dandu nsidanicuú iñàha, mà cúí ndòo uan iladu, fuerza icúmì-nè dandacú-né nùù nsidanicuú iñàha. Doco quivì vichi náhà xicà, tàñáha ga sàà quivì dandacú ndisa-ne nùù nsidaa ñà-jaàn. ⁹ Doco Jesús, ndisa, sàni cundaà vaha ini-nda sàhà mii-yá, cuàhà gá tnùñuhu ndiaha sàni nanihì-yá. Vachi sacù-ni quivì cóni ndúdává-yá xì ángel, doco sàhà gracia xi Dios nì ndoho-ya, te nì xihì-yà sàhà nsidaa-nda, te sàháyùcànduá nì nanihì nsihì-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá.

¹⁰ Dios nduú ana nì quidavàha xi nsidanicuú ñà-íá. Te sàhà ñà-nì còò más tnùñuhu xí-yá, ñàyùcànduá nì sàcòò nsidaámà. Doco cuní stná-yà cundoo cuahà dèhe-ya gloria xi-ya. Ñàyùcànduá, nì chitnùnì ini-yà ñà-ndoho Jesús, vachi ducán nduá xiñuhu cuu xi-yá sàhà-ñá nì cuácátnáhâ nsidaa ñà-nduá icúmì cuu xi-yá. Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nì ndoho-ya ducán, ñà-jaàn nì nihì-yá salvación xi-nda. ¹¹ Te cunaha-nsiá, mate divi-ya nduú ana ndiaha dandúhî xì anima-nda, doco iin-ni Yuamánì-yá icúmì-yâ nahi ndohó. Sàháyùcànduá có-cùcáhàn nùù-yá cachi-yà xì-nda ñà-nduù-nda nahi tnaha-ya. ¹² Vachi (nùù tutu ìì) dohó cachí-yà (xì Yuamánì-yá):

Na natáca tnahi, dandu icúmì nacani xì-né (ñà-ndiaha guá) iá-nî, te coto stnáì alabanza nùù-ní, cachí-yà.

¹³ Daanì, inga xaan cachí stná:

Yùhù icúmì cahvi xì mii-yá.

Te inga xaan cachí stná:

Cundehè-nsiá, yohó iá stnáì xì nèhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu (nahi) dèhi.

¹⁴ Pues sàhà-ñá nduu-nda dèhe-ya, te iá iquicúñú-nda, ñàyùcànduá stná mii-yá, nì nihì stná-yà iin iquicúñú (nahi ndohó), te ducán nì nihì-yá nansa cui-yà. Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nì xihì-yà, vātùni nì cundee-yá nùù ñà-malu, vachi quisi jaàn nisa dandacú sàhà-ñá cui nèhivì ñuhivì. ¹⁵ Te nèhivì, yúhî sàstnùhù-né cui-nè, ñàyùcànduá, mà úhì dandacú-si nùù-né inii vida xi-ne. Doco vichi (sàhà-ñá nì cundee-yá nùù-sí), vātùni cuidahan-yàndó nùù ndahà-sí. ¹⁶ Vachi màdì ángel nì cùhì ini-yà na ní quixi-ya ñuhivì yohó; còó. Divi

ndohó nècuàchì descendencia xi Abraham nì quixi-ya nì chindee-yá. ¹⁷ Ñàyùcàndüá nì xiñuhu nanduu-ya iin tiàa; meru nacua ndáa nèhivì ñuhivì yohó, ducán nì nanduu-ya, na iin tnaha-ne. Te sàhà ñà-jaàn vátùni nì sàcùnduu stná-yà nahi dùtù xi-nda nùu Dios, vátùni cahvi-nda xi-yá ñà-cundehè ndàhvì-yàndó. Te sàhà stná nì nanduu-ya iin tiàa, vátùni nì dānāa-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán mà níhì gá-ndà castigu sàhà cuàchi-nda. ¹⁸ Te sàhà-ñà nì yàha stná-yà cuàhà vida na ní ndoho guá-yà, ñàyùcàndüá vátùni chindee stná-yàndó na quivì yàha stná-ndà tnùndoho.

3

Chicá ndiaá Jesús nùu Moisés mate ndahà nècuàchì mà nì quixi ley sàhana

¹ Cunaha-nsiá, iin-ni xínduu-nda nèhivì ìi xí Dios, te iin-ni sàni cana stná-yàndó ñà-sàà-ndà gloria xi-ya, ñàni. Ñàyùcàndüá, sàhà nsidaájàn nicanicuahàn xiñuhu cunihnu vàha ini-ndà Jesús, vàchi mii-yá nduú ana cahvi-nda, te divi stná-yà nduú ana nì techuún Dios ñà-quixi nùu-ndà, te nì sàcùnduu-ya dùtù xi-nda. ² Te na ní techuún Dios-yà quixi-ya, dandu nì quida ndisa-ya cumplir nsidaa ñà-ndüá nì sàcùnaha-yá, nacua nì quida stná Moisés sàhana na ní sandiaa-nè nèhivì xí-yá. ³ Doco chicá más tnùñuhu icúmí Jesús nùu Moisés mà. Vàchi ducán nduá na ian cuàha iin vehe, cuisì tnùñuhu xí ana nì quidavàha xán nduá queé, màdi tnùñuhu xí miá. ⁴ Te iin iin vehe, iá ana nì quidavàha xán, doco nsidanicuú ñà-íá ñuhivì, cuisì Dios nduú ana nì quidavàha xán. ⁵ Ñàyùcàndüá, ducán nìsa quida vii Moisés sàhana, nì sandiaa-nè nèhivì xí Dios na iin nècuàchì xinúcuáchì (nùu-yá); te chuun xi-ne nì sanduu stná ñà-cáhàn-nè sàhà palabra icúmí Dios datúi-ya después. ⁶ Doco Cristu, (tucu iá xí mii-yá, vàchi) Dèhemanì Dios nduú-yá. Te quidá vii stná-yà (nahi Moisés), doco chuun xi-ya nduá ñà-dàndàcú-yá nùu nsidaa nèhivì xí Yuamánì-yá. Te divi nèhivì xí-yà sànduú stná ndohó nú màsà yúhì-ndà, te iin-ni nì cúdí ini-ndà cahvi-nda xi-yà dècuèndè na sàa xínu tiempu.

Nansa sàà nèhivì xí Jesús ndé iá descansu ndiaha xí-yá

⁷ Ñàyùcàndüá, xiñuhu quida-nda nacua cachí Espiritu ìi xí-ndà nùu tutu ìi ndé cachí-yà: Vichi sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-nì cúniní-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. ⁸ Màsà quidámáxiní-nsiá na ian nìsa quida xii-nsiá sàhana na ní xica-ne yucù dānā. Cuàhà gá nì dàcuída ini-nè yùhù, ndè nì nanduu-ne nahi contra xi. ⁹ Te ùi dico cuià nì xini nècuàchì mà milagru ndiaha nì quide xí-né; doco còó, iin-ni nì quida canúu-nè (ñà-ndüá dàcuída ini xí). ¹⁰ Ñàyùcàndüá, yàha ga nì cuduchi inì sàhà nsidaa-né, te nì cachi: “Cutu cuní nècuàchì mà tucù-nè inga ichì; mà túha-ne cunchicùn vii-né ichì”. ¹¹ Ñàyùcàndüá, nì xidà inì; ndee ní cachì xí-né palabra yohó, te mà dāmíá: “Mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cù”. Ducán nì cachi Dios.

¹² Ñàyùcàndüá, cuidadu nì cúndóó-nsiá ñàni, còtó coo iin-nsia nacánì chicuèhè inì-xi, te nandódó-nsiáyà, có-xiníndisà gá-nsiáyà, mate Dios iá nicanicuahàn nduú-yá. ¹³ Sàhàjàn nsiquivì xiñuhu nacuahandee stnahá ini-ndà, mientras iá va tiempu vichì, còtó sàà-ndà cunduu-nda nècuàchì quidámáxinì, vàchi mà úhì dandahví cuàchi-nda ndohó, te cuu xi-nda ducán. ¹⁴ Vàchi cunaha-nsiá, cuisì nú iin-ni nì cunchicùn vii-ndà yá ndè xínu tiempu, te cunihnu vàha ini-ndà yá nacua nì quesaha-nda, dandísà sàà-ndà nì hitàhvì-ndà cundoo-nda nùu Cristu.

¹⁵ Ñàyùcàndüá, dohó cachí-yà (nùu tutu ìi):

Vichi sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-nì cúniní-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. Màsà quidámáxiní-nsiá na ian nìsa quida nècuàchì sàhana, te cuàhà gá nì dàcuída ini-nè yùhù, cachí-yà.

¹⁶ Te ¿indù nèhivì nduú nècuàchì nì inini xi (palabra xi-ya), te después nì cahíchì ini-nèà? Pues divi nsidaa nècuàchì nì tavà Moisés ñuu Egipto yucán. ¹⁷ Te ¿ana divi nduú nèhivì

nì cuduchi guá ini Dios sàhà-xí inii ùi dico cuà mà? Pues, divi nècuàchì cuàchi ma, te ñàyùcànduá dísàhà-xí nì xìhì-nè yucù dàná mà. ¹⁸ Te ñamádi divi-nì stná-nè xínduu ana nì càhàn ndee guá-yà sàhà-xí ñà-mà yàha-ne lugar xi-ya ndé nìhì-né descansu nì cùí? Pues jaan, vàchi nècuàchì mà, cóni cùnì-nè cunini-neyà. ¹⁹ Ñàyùcànduá, vátùni cundaà ini-ndà, divi sàhà-ñá cóni cùnì-nè cunindisá-né, ñàyùcànduá màni cùí yàha-ne (lugar ndiaha ma).

4

¹ Doco cunaha-nsiá, vichi iá va nansa cui sàà-ndà lugar ndiaha xí-yá nacua nì cachi-yà xì-ndà. Ñàyùcànduá, cuidadu nì cúndoo-nsiá còtó ndañuhu-nsiá ichì sàni tnii-nsia cuàhàn-nsiá cundoo-nsia nùù-yá ducán. ² Vàchi nùù ndohó sàni cachitnùhu-ne ñà-nduú razón ndiaha xí-yá davani nacua nì cachitnùhu stná-nè xì nèhivì sàna ma. Doco mii-né, cóni nìhì-né nì-iin provechu nùù palabra mà, vàchi mate ní xinitnùhu-ne, doco cóni xínindísâ-né. ³ Doco ndohó nècuàchì xínindísâ, vátùni sàà-ndà ndé iá descansu ndiaha ma, vàchi (mà nìhìtáhvi gá nècuàchì sàna ma, vàchi) dohó nì cachi-yà: Yùhù, nì xidà inì; ndee ní cachì xì-né iin palabra, te mà dàmíà: mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

Ducán nì cachi Dios, vàchi dècuèndè tiempu nì quidavàha-ya ñuhivì sàni xínu chuun xi-ya. ⁴ Vàchi nùù tutu ì iá ndé cachì nansa (nì quida-ya) quìvì ùsà; te dohó cachá': Quìvì ùsà nì quetatu Dios, vàchi sàni xínu nsidaa chuun nì quida-ya.

⁵ Daanì, iá stná ndé cachì stná-yà inga palabra yohó nùù tutu mà:

Mà nunca cuàhi sàà nècuàchì mà lugar ndiaha xí ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

⁶ Pues (nàhà xicà) fuerza icúmì cundoo dava nèhivì lugar ndiaha ma, doco nèhivì nì inini xi razón ndiaha primeru mà, cóni nìhì-né sàà-nè cundoo-ne yucán, vàchi cóni xínindísâ-né. ⁷ Sàhà ñà-jaàn nì cachi stná-yà inga palabra después: vátùni iá inga tiempu vaha, cachì-yà, divi nduú quìvì vichi. Vàchi nì yàha inga canì tiempu, dandu nì tiaa stná David inga palabra xi Dios. Divi nduú palabra làcà (nì tiai nùù tutu yohó) ndé cachì-yà: Vichi sacúndáhvi nùù-nsiá ñà-nì cúninì-nsiá ñà-nduá dandacú Dios. Màsà quídámáxini-nsiá, cachì-yà.

⁸ Daanì, después nì sàà stná Josué (cusahnú-né nùù nèhivì sàna ma, doco) nì sàhà mii-né cóni nìhì nècuàchì mà descansu ndiaha ma. Vàchi nú jaan, dandu mà cachì Dios coo inga quìvì (cui nìhì-ndà descansu mà) después. ⁹ Doco divi sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini ndohó ana nduú nèhivì xí Dios ñà-íà va iin lugar ndé cundoo-nda quetatu ndiaha-nda. ¹⁰ Vàchi cunaha-nsiá, nú sàni nìhì-ndà descansu mà, dandu ñà-sàni nsihì chuun xi-nda (ñuhivì yohó) cundua, divi nacua nì ìa stná xì mii-yà na ní xínu chuun nì quida-ya, nì quetatu-yà. ¹¹ Ñàyùcànduá, xiñuhu ñà-cuàhandee ini-ndà sàà-ndà lugar ndiaha ma ndé nìhì ndisa-nda descansu, còtó quida-nda nacua nì quida nèhivì sàna ma, cóni xínindísâ-né. ¹² Vàchi cunaha-nsiá, cahnú poder xì palabra ì xì Dios. Na ian itiacuá, teayùcànduá (vátùni sàà yàchà ndé chicá ini anima-ndà) na ian nduá iin espada diin nduú ladu-xi, doco palabra mà, chicá fuerteà nùù iin espada, vàchi dècuèndè meru espíritu xi-nda sàà stná, xì dècuèndè stná chicá ini sàxínitnùnì-ndà. Te divi sàhà palabra mà vátùni cunahà claru nansa nacánì ndisa ini-ndà, xì nansa nihnú stná ini-ndà quida-nda. ¹³ Cunaha-nsiá, còò nì-ñàha cui coo dèhé nùù Dios; vàchi nùù mii-yà túi claru nsidanicuú ñàha, te indéhe stná-yà nsidaa ñà-nduá quida-nda, dandu después divi nùù mii-yà icúmì-ndà nacua-nda cuenta.

Jesús nduú dùtù ndiaha xi-nda

¹⁴ Dèhemani Dios nduú Jesús, te vichi sàni nasaa-yà nùù Yuamánì-yà iá ansivi; dùtù ndiaha xi-nda nduú-yà vichi, ñàyùcànduá iin-nì nì cúnchicùn vù-ndà ichì-yà nacua sàquidà-ndà vichi. ¹⁵ Vàchi mii-yà, vátùni cuhi ndisa ini-yàndó na yàha-nda tnùndoho, vàchi cuàhà gá ñàha sàni yàha stná mii-yà, doco cóni quidá-yà nì-iin cuàchi.

¹⁶ Ñàyùcànduá, màsà yúhì-ndà càcàn tàhvi-ndà nùù-yà, vàchi yucán iá-yà nùù silla ndiaha

xí-yá ndé sáhatahvì-yá gracia xi-ya. Vàchi icúmí-yâ cundehè ndàhvì-yàndó, te quida-ya gracia mà sàhà-ndà na meru xiñuhá.

5

¹ Nsidaa dùtù ñuhìvì yohó, chuun nì nìhì-né nduá ñà-cáhàn-nè sàhà nèhivì nùu Dios, te dócò stná-nè promesa xi nèhivì nùu-yá. Stná promesa icúmí coco nùu-yá, icúmí-né cahmí stná-nè nsidaamá sàhà cuàchi nèhivì. ² Te sàhà-ñá nduú stná-nè iin ana iin-ni ndohó nahi ñanìtnaha-xi, vátùni cuhi ini-nè nèhivì dava ga nú có-sàà nècuàchì mà cundaà vaha ini-nè, te ò nú sàni quee-ne ichì váha. ³ Doco sàhà-ñá nduú stná dùtù mà nèhivì ùún, ñàyùcànduá icúmí-né cuàha stná-nè promesa sàhà cuàchi mii-né nacua quidá-né sàhà nèhivì dava ga.

⁴ Te màdì mii dùtù nácàxin-ne mii-né ñà-nìhì-né chuun ndiaha ma; còó. Cuisì Dios nácàxin xi-né, na ian nì quida-ya xì Aarón sàhana. ⁵ Pues, ducání stná Cristu, màdì mii-yá nì càchì-yà cunduu-ya dùtù sàhà-ñá chiigá tavà-yá tnùñuhu xí mii-yá; còó. Divi Yuamánì-yá nì sàha xi-yá chuun ma, vachi dohó nì cachi yàmà xì-yá: Mii-ní nduu-ní Dèhemani'; vichi sà-itiácù-ní nì guide.

⁶ Te divi ducán nì cachi stná-yà inga xaan xí tutu ì mà:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun cunduu-ní nahi dùtù, nacua iá chuun xi (dùtù sàhana nani) Melquisedec, nì cachi Dios.

⁷ Vachi (iin xichi) na iá va Jesús (ñuhìvì yohó) nahi tiàa, dandu nì xicàn tàhvì fuerte-yà nùu Yuandiaha-yá Dios, vachi sàhà-yàmà vátùni càcu-ya ñà-màsà cúí dahuun-ya. Cuàhà gá nì sacundahví-yà, dècuèndè nì sacu stná-yà; te sàhà-ñá nihnú ndiaha guá ini-yà, ñàyùcànduá nì cuhi ini Yuandiaha-yá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, mate meru Dèhemani Dios nduú-yá, doco nì quida stná-yà tocar ndoho stná-yà sàhà-ñá cundaà vaha ini-yà nansa iá ñà-nchícùn-ndà nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuu-yá. ⁹ Daaní, na ní nsihi nì ndoho-ya, dandu sà-íá, nicanicuahàn vátùni dacàcu-ya nsidaa nèhivì iníní xí-yâ. ¹⁰ Vachi sàni cachi Yuamánì-yá ñà-mii-yá cunduu-ya dùtù chicá ndiaá, te quida-ya chuun xi dùtù na ian nìsa quida Melquisedec mà (sàhana).

Ndahví nsidaa nèhivì nacóó xí ichì Jesús

¹¹ Cunaha-nsiá, iá cuàhà gá ñà-cùnì cachì xì-nsiá sàhà chuun yohó, doco ùhì chinahì mii-nsiá sàhà-ñá vichi, vachi ùhì sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsia, ¹² mate vichi sàni sàà tiempu ñà-chinaha mii-nsiá dava ga nèhivì nì cùí, doco còó, xiñuhu ì ñà-danácúáhà gá nèhivì mii-nsiá ndè palabra chicá mà ùhì xi-ya. Vachi nahi ñà-cuati nduú-nsiá, nahi ana tà cùtùha cuxi comida fuerte, nahi mée chichi ì nduú-nsiá. ¹³ Vachi nèhivì tà cùtùha vù nansa cuní cachi palabra xi ichì váha-ya, nahi mée xínduu-ne, na ian tèndodo itiacù-va-ne. ¹⁴ Doco nèhivì sàni cutùha nacuni índù ichì nduú ichì váha, pues nahi nècuàchì sahnú xixí xi comida fuerte xínduu-ne, vachi sàni sàhandee ínì-nè cutùha vaha-ne índù-ñá iá váha, te índù-ñá có-íá váha.

6

¹ Ñàyùcànduá, xiñuhu cunduu-nda nahi nècuàchì sahnú, te cutùha-nda palabra chicá nchichì xi Cristu, màdiá cuisì dàñùhù chicá sencillu cunihnu ini-ndà nicanicuahàn; còó. Màsà ndésáhà tú-ndá xí palabra primeru, vachi sàni cundaà vaha ini-ndà sàhà palabra mà, ináhà-ndá nacáníá nansa naxicocuñ inì-ndà sàhà cuàchi-nda ñà-còò chuan. Te sà-ináhà stná-ndà nansa icúmí-ndá cunihnu vaha ini-ndà Dios, ² xì nansa cuhi-ndà, xì nansa chitàndòò-ndà ndahà-ndà dìni nèhivì (na xicàn tàhvì-ndà sàhà-né). Te sà-ináhà stná-ndà nansa icúmí nsì natiacu-nè, xì nansa icúmí coo stná juicio final. ³ (Doco cumánì gá ñà-nduá xiñuhu cundaà ini-ndà sàhà-xí.) Ñàyùcànduá, cahnú gà Dios icúmí-ndá quida-nda seguir (ndè cachi ndufuerte fe xi-nda).

⁴⁻⁶ Vachi nú sàni dàtnùu Dios sàxìnítnùnì iin nèhivì, te después sàà-nè nacoò-ne (ichì ndiaha ma), dandu mà cúí gá sàà-nè naxicocuñ inì-nè inga xichi sàhámà. Vachi sà-ináhà-nè nansa iá ñà-nìhìtáhvì ndiaha-nda nùu Dios, te sàni xini stná-nè nansa iá ñà-cucumi-nda

Espíritu ìì xí-yá. Ndè ináhá stná-nè ñà-ndiaha guá iá palabra ìì xí-yá, te ini anima-nè sàni xini stná-nè milagru xi-ya nahi milagru xi inga ñuhívi vaxi xi-nda. Doco (ndahví-nè) nú sàni nacoo-ne ichì mà, vachi cuní cachàmà na ian nì nachituu-ne Dèhemanì-yá nchìca cruz inga xichi tu, te nduú stná na ian sácùndiaa vate-néyà. ⁷ Ñàyùcànduá, (ducán icúmí cuu xi nècuàchì mà nahi ejemplu sàhà) ñuhù xi-nda, vachi nú sàni cuun ndiaha dàvi, te nì ndèe cunú ndèhì, dandu (tuxí ini-ndà) cuàhàn cundiatú-ndà, ádi cuàha viì itu-ndà. Te divi ducání stná xì nèhivì. (Nú iin-ni nchícùn viì-né mii-yá), dandu vātùni cundiatú anima-nè. ⁸ Doco nú (nacoo-ne ichì-yá), dandu cunduu-ne nahi ñuhù ndé cuisì sahnú yùcù iñu, ò yùcù chicuéhè, vachi mà ndéé vaha-ne nùù-yá, te vichi sà-ítúú nihì-né iin castigu cahnú, te fin xi-ne cunduu ñà-coco-ne.

⁹ Doco tucu icúmí cuu xi mii-nsiá, ñani mánì, ináhì, mate sàni cachì xì-nsiá ñà-nduá nì cachì. Vachi seguru icúmí mii-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá, te càcu-nsia. ¹⁰ Vachi vaha Dios, te mà nándodó-yá obra sàni quida-nsia; nì mà nándodó stná-yà nansa cuú guá inì-nsia sàhà-yá, te sàhàmà nì chindee-nsiá dava ga nèhivì xí-yá; te dècuèndè vichi chindéé ìi-nsiánè. ¹¹ Te nsiùhù, cuní-nsi iin-ni nì cúnsìhi inì-nsia quida-nsia ducán ndé quivì último sàhà-ñá cucumi-nsiá seguru cuàhàn-nsiá nihítáhvi ndisa-nsia ñà-ndiaha ìi ndiatu-nda. ¹² Màsà cúdúsán-ndá; còó. Iin-ni nì cúníndísá-ndá, te quida ndee ini-ndà nacua nìsa quida nèhivì sàni nihítáhvi ñà-ndiaha ìi nì cachi-yà xì-ndà.

Iin tnùndé ini ndiaha icúmí nsidaa nèhivì xí Dios

¹³ Na ní saquin Dios compromisu xì Abraham sàhana, nì cachi-yà xì-né: “Yùhù chináhì mii”. Ducán nì cachi-yà, vachi còó cá inga ana chicá ndiaá nùù mii-yá. ¹⁴ Te nì cachi stná-yà xì (Abraham) yucán: “Seguru icúmí cundiatú anima-ní quide; te cuàhà gá descendencia xi-ní icúmí cundoo”. ¹⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì sandiatu cuéyàà nècuàchì mà dècuèndè nì sàà quivì nì nihì-né ñà-nduá nì cachi Dios xì-né.

¹⁶ Nèhivì ñuhívi yohó, nú cuní-nè caquin fuerte-nè iin compromisu, dandu ndácùcahan-né quivì iin ana chicá ndiaá nùù mii-né, (nahi Dios), te nú sàni chinaha-né mii-yá, dandu sà-íá, icúmí-nè nacahan-né Dios. ¹⁷ Ñàyùcànduá, na ní quida Yua-nda Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nihítáhvi-ndà ñà-ndiaha ìi xí-yá, dandu nì ndacùcahan-yà mii-yá, vachi cuní-yà cundaà vaha ini-ndà iin palabra mà-dáma nduá nì cachi-yà. ¹⁸ Ducán dandu ùì palabra nduámà, (dihna cuisì-ní nì cachi-yà, dandu después nì chinaha-yà mii-yá), ñàyùcànduá, nicanicuahàn icúmí cundiaa palabra nì cachi sahnú-yà mà; mà nunca dandahví-yándó, seguru icúmí coo tnùndé ini fuerte xi nsidaa ndohó nècuàchì cundéé inì-xi ñà-dacácu-yándó, te sàni cahvi stná-ndà xì consuelu ndiaha sáhatahvi-yá. ¹⁹⁻²⁰ Te consuelu mà, vātùni chindeá anima-ndà, vachi có-nduá tnùhu; ñà-seguru nduá. Vachi dècuèndè lugar ndé (chicá inì-xi vehe ìi Dios ansivi), yucán sàni nansìhvi Jesús, nì yàha-ya nùù ñà-sadí nihni nùù-ndà yucán, te dècuèndè lugar mà sáhatahvi-yándò tnùndé ini mà, vachi dihna-ya nì sàà-yà yucán ñà-càhàn-yà sàhà-ndà. Vachi vichi sàni nihì-yà chuun cunduu-ya dùtù xi-nda, te nicanicuahàn icúmí-yà quida-ya chuun mà, divi nacua nìsa quida Melquisedec sàhana.

7

Nahi chuun xi dùtù nani Melquisedec, ducán nduú chuun quidá Jesús vichi

¹ Nècuàchì dandacú nùù ñuu Salem nì sanduu Melquisedec mà. Te nì sanduu stná-nè dùtù xi Stoho-ndà Dios, divi ana dandacú ndé chicá ansivi. Te divi-ne nì quee nì nanchìcùn ìchì xì Abraham na mándixi nècuàchì mà nì sàhàn-nè guerra nì cundee-né nùù cuàhà rey, dandu nì quee Melquisedec mà nì dàhî-ñánê. ² Te nì sàha nècuàchì mà-né diezmu sàhà nsidaa ñà-nduá nihì-né. Te quivì Melquisedec mà, cuní cachà “rey ndàcuisì inì-xi”. Te ñà-nduú stná-nè rey xi ñuu Salem yucán, ñàyùcànduá cuní cachì stná quivì mà “rey xi ndé iá paz”, vachi quivì Salem mà, cuní cachà “iá paz”. ³ Te cunaha-nsiá, còó

(ndé nacání sàhà) yuadíhí-nê, ni (sàhà) yohòtéhè-né, ni nansa ni tùinuù-né, ni nansa ni xihì-nè; ñàyùcànduá, ducán queámà na ian nicanicuahàn quidá-né chuun xi dùtù nacua quidá Dèhemanì Dios.

⁴ Pues na cahnu-guá iá chuun ni nìhì Melquisedec sàhana ma, vàchi dècuèndè stná yua raza-nda Abraham ni sàha xi nècuàchìmà diezmu, divi diezmu ni tavà-né nùù ñà-cuicà ni nìhì-né na ní sàhàn-nè guerra. ⁵ Daaní, después ni sàà iin tiàa nani Leví ni nìhì-né chuun ñà-cunduu stná-nè dùtù, mii-né xì descendencia xi-ne. Te ni sàcùnaha nsidaa-né tavà-né diezmu nùù ñanìtnaha-ne raza-nda nacua cachí ley ì. (Ñàyùcànduá, ducán ni quida-ne) mate iin-ni descendencia xi Abraham ni sanduu stná nsidaa ñanìtnaha-nemà. ⁶ Doco dùtù Melquisedec yucán, mate có-nduú-né descendencia xi Leví, doco dècuèndè nùù stná Abraham ni cutahvì-né diezmu mà, dandu ni dàhù stná-nè nècuàchìmà, mate (iin ana ì gá nduú nècuàchìmà) ñà-ni saquin Dios iin compromisu xì-né. ⁷ Ñàyùcànduá, (chicá ì Melquisedec), vachí ináhá vâha-nda, cuisì iin ana chicá ì cui dahù xì inga nèhivì. ⁸ Te dùtù xínduu descendencia xi Leví, nèhivì ùún nduú-né, mà cútiácú-nè nicanicuahàn, doco tavà-né diezmu vichì. Doco tucu iá ñà-nduá cachí (tutu ì) sàhà Melquisedec, vachì ducán cáhàn mà sàhà-né (na ian) itiácú ì-né. ⁹⁻¹⁰ Te mate vichì tavà descendencia xi Leví mà diezmu nùù nèhivì, doco tucu nduá nìsa quida-ne antes, vachì como yohòtéhè Leví nduú Abraham, te ni dòcò-né diezmu nùù Melquisedec mà, ñàyùcànduá dècuèndè cui quida stná-nda cuenta na ian stná Leví ni dòcò xì diezmu mà nùù nècuàchìmà na ní quee-ne ni sanchìcùn ìchì-né Abraham.

¹¹ (Ináhá-ndá), ni nìhì nècuàchì raza-nda ley ì xí Dios sàhà ndahà dùtù descendencia xi Leví. Te tnaha Aarón ni sanduu stná nsidaa dùtù mà. Doco siempre cumànì gá quee viì chuun nìsa quida-ne, ñàyùcànduá ni ndecunu inga dùtù, (divi nduú mii-yá). Doco có-quidá-yá na ian nìsa quida Aarón sàhana; còó. Na ian nìsa quida Melquisedec, ducán quidá-ya. ¹² Te ñà-sànì dama (Dios) modo quidá dùtù, ñàyùcànduá icúmí stná-yà dama-ya ley (nchìcùn nèhivì). ¹³ Vachì Jesús nduú (dùtù saa) cáhàn-nda sàhà-xí, te diín descendencia icúmí mii-yá; còò ni-iin yohòtéhè-yá nìsá quidáchúùn nahi dùtù nùù mesa ì xí Dios. ¹⁴ Vachì ináhá-ndá, divi tiàa nani Judá nduú yohòtéhè Stoho-nda Señor, doco còò ni-iin palabra ni cächí Moisés sàhà nècuàchì yucán ñà-cunduu-ne iin dùtù, ni stná descendencia xi-ne.

¹⁵ Ñàyùcànduá, náhà chicá claru (ñà-ndáà nduá cachí` xì-nsiá), vachì vichì sàni ndecunu inga dùtù, te (nicanicuahàn) quidá-yá chuun ì mà nùù Dios nacua nìsa quida dùtù Melquisedec sàhana. ¹⁶ Vachì divi sàhà-ñá itiácú-yà nicanicuahàn, te iá cuàhà poder xi-ya, ñàyùcànduá ni nìhì-yá chuun xi dùtù mà, màdì sàhà-ñá nduú-yà descendencia (xi inga dùtù) nacua cachí iin ley. ¹⁷ Vachì ducán ni cachi Yua-nda Dios xì Jesús: Nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nacua nduú chuun nìsa quida Melquisedec.

¹⁸ Ñàyùcànduá, ni ndañuhu ley sàhana ma, vachì cónì quèé víiá. Mànicuì chindee cuàhà-ñá nèhivì, ¹⁹ mànicuì nacuahandee iniànè ñà-sàà-nè quida viì-né nacua ndiá ìcà-né. Ñàyùcànduá ni sàha-yàndó inga tnùndé ini chicá ndiaha, te divi sàhájàn vátùni thàtuu-nda nùù-yá vichì.

²⁰ Cunaha-nsiá, na ní sàha Yua-nda Dios Jesús chuun xi dùtù, ni chinaha-yá mii-yá (ñà-nicanicuahàn cunduu-yamà dùtù). ²¹ Doco dùtù (descendencia xi Leví mà), còó, cónì cáhàn-yà ducán na ní sàha-yanè chuun yucán. Cuisì Jesús nduú ana ni nìhitáhvi ni cáhàn xì Dios ducán, te dohó ni cachi-yà:

Yùhù nduú Stohò-ní Señor, te chináhì mií, (seguru cundua), mà dáma inì: nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nahi chuun nìsa quida Melquisedec.

²² Pues ducán ni cachi-yà xì Jesús, te sàhà-ñá fuerte guá palabra xi-ya, ñàyùcànduá chicá ndiaá tratu saa (ni saquin-yà).

²³ Daaní, dùtù ùún-ní, màdì nicanicuahàn icúmí-nè chuun xi-ne, vachì xihì-nè; ñàyùcànduá, cuàhà-né sàni quida xi chuun xi dùtù mà. ²⁴ Doco Jesús, còó; mà nunca sàà

inga nèhivì cunduu-ne dùtù lugar xi-ya, vàchi nicanicuahàn itiácú-yà. ²⁵ Ñàyùcànduá, nú xícàn tàhvì-ndà nùù Dios, te ndácùcahan-nda quìvì Jesús, vátùni dacácu dahuun-yàndó nicanicuahàn, vàchi nicanicuahàn itiácú-yà cáhàn-yà sàhà-ndà.

²⁶ Cunaha-nsiá, meru dùtù xiñuhu-nda nduú Jesús, vàchi ìi ndisa-ya, mà dáná-yá, còò cuáchi-ya, tucu dahuun iá-yà nùù nècuàchì cuàchi, te vichi dècuèndè (gloria) chicá nùù-xí ansivi sàni sàà-yà. ²⁷ Còò necesidad icúmí-yà dòcò-yà promesa nsiquìvì sàhà-ñá nàà sàhà cuàchi nèhivì. Ducán quidá dava ga dùtù, dihna dócò-né promesa sàhà mii-né, dandu después sàhà nècuàchì dava ga. Doco Jesús, còò, iin xichi-ni nì sàha-ya vida xi-ya nì sanduu-ya promesa nì dànàà dahuun-ya sàhà-ndà, te nicanicuahàn ndiaá ñà-jaàn.

²⁸ Daaní, cachí stná ley sàhana ma ñà-vátùni cunduu nèhivì iin dùtù mate iá cuàchi-ne. Doco vichi, còò, sàni yàha ley mà, te sàni cachi fuerte Dios ñà-divi Dèhemanì-yà cunduu dùtù xi-nda; te nicanicuahàn cundiaa chuun ìi quidá mii-yá.

8

Nansa cáhàn Jesús sàhà-ndà nacua cachí ley saa sàni sàha Dios cunchicùn-ndà

¹ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachí sàhà-ñá cundaà ini-nsia ñà-divi mii-yá nduú dùtù xi-nda, vàchi chuun jaàn quidá-yà vichi ndé iá-yà ansivi ladu cuahá silla ndiaha ndé iá Yua-nda Dios. ² Xinúcuáchi-yà ini vehe ìi-yá, vàchi vehe ma nduú veheñuhu ndisa xi-ya, te Stoho-ndà Señor nduú ana nì quidavàha xán, màdì nèhivì.

³ Daaní, nsidaa dùtù (ñuhivì yohó), chuun xi-ne nduá chíndoó-né promesa xi nèhivì nùù Dios, te sahmí stná-nè ñà-nduá dócò-né nùù-yá. Ñàyùcànduá nì xiñuhu cucumi stná Jesús ñà-cui chindóo stná-yà nahi promesa. ⁴ Vàchi nú nì cóo ìi-yá ñuhivì yohó nì cuí, dandu mà cuí cunduu-ya dùtù, vàchi sàndóo cuàhà dùtù xi ley xi Moisés, te (nsiquìvì) chíndoó-né promesa xi nèhivì nùù Dios. ⁵ Doco cunaha-nsiá, seña uun nduú veheñuhu xi nèhivì, xì stná nsidaa ñà-nduá xichúûn-né nùù chuun xi dùtù mà, có-nduá ñà-ndiaha ndisa iá ansivi. Vàchi na cuáhàn Moisés quidavàha-ne veheñuhu sìcoto sàhana, nì cachi Dios xì-né: “Caquín-ní cuidadu ñà-quidavàha-ní nsidaájàn nacua iá veheñuhu nì dàcùnì mii-ní (na ní nana-ní) yucù yucán”. ⁶ Doco vichi icúmí Jesús iin chuun chicá ndiaha (nùù dùtù ndoó ñuhivì yohó), vàchi ley saa sàni sàha-ya vichi nduú iin ley chicá vàha, vàchi chicá ndiaha nì cachí-yà quida-ya xì-ndà vichi. ⁷ Vàchi ley primeru mà, nú còò ni-ñàha cumàni gá nùá, dandu mà cáquín gá Dios inga ley saa ma nì cuí. ⁸ Doco cóni ndóo ini-yà xì nèhivì (nchícùn ley primeru mà), ñàyùcànduá, dohó nì cachí-yà (nùù tutu ìi):

(Yùhù nduì) Stoho-nsià Señor, te cachí, vaxi iin quìvì, dandu icúmì cuàhi iin ley saa cunchicùn nècuàchì ñuu Israel, xì stná nècuàchì ñuu Judea. ⁹ Te ley saa ma, tucu coa nùù ley nì sàhi xii-né quìvì nì taví-nè nùù ñuu Egipto, te nì dàcúndêhí-nè ichì ndé nì caquee-ne; vàchi ley mà, cóni chívàha vii-néa. Ñàyùcànduá nì nacoì-nè. ¹⁰ Còò, tucu coo ley saa icúmì cuàhi nsidanicuú nècuàchì mà quìvì nùù-xí, cachí. Vàchi meru ini sàxínítnùnì-nè icúmì chihi ley xi; dècuèndè meru ini anima-nè icúmì stná ndóo dahuan. Dandu mindaa yùhù cunduu ana cahvi-né, te mii-né cunduu ndisa-ne nèhivì xí. ¹¹ Te quìvì yucán, mà cóo gá necesidad chinaha tnàhá-né sàhí sàhà-ñá cunaha tnàhá-né xì; còò, vàchi nsidanicuú-né, icúmì-nè cunaha-né yùhù, nècuàchì ndahví te nècuàchì cuicà. ¹² Te yùhù icúmì cuicahnú stná inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiàà nì quida-ne; te mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne mà, nì cachi Dios.

¹³ Pues sàhà palabra jaàn (vátùni cundaà ini-ndà) ley tuhú sàni nanduu ley primeru mà, vàchi ley saa nduá cachí-yà (xì inga ley nì sàha-ya). Ñàyùcànduá, nú ñà-tùhù nduú ley sàhana ma, dandu sà-ítúú ndañuhu dahuan.

9

Veheñùhu iá ñuhiví yohó xì veheñùhu iá ansivi

¹ Ley primeru mà, nì cachà xì nèhivì nansa xiñuhu cunucuachi dùtù nùu Dios, xì nansa cuyucun stná iin vehe ì ñuhiví yohó. ²⁻³ Ñàyùcànduá, nì cuyucun iin veheñùhu sìcoto ndiadí nihni xì iin sìcoto caní, dandu nì nandua ùi quartu. Te ini quartu primeru mà iin iin candelero, xì stná iin mesa ndé itádoó pan ì nùu Dios. Daaní, inga ladu mà nduú vehe ndé cachí-nè nduú vehe chicá ì. ⁴ Te icúmí lugar mà mesa oro ndé sahmí-né inciensu, te yucán iá stná caja ì xí ley mà, idáducán iin chididà oro. Te ini caja mà inácaa iin quidi oro ndé ñuhú comida nani maná, te inácaa stná vara xì Aarón nì cana ita. Daaní, ñuhú stná nduú tabla yùu ndé itándiaa palabra xì ley mà. ⁵ Te dìquì caja ì mà xí-itasisi ángel ndiaha nani querubín, itaníní ndìxìn-né dìquì-nú, te tìxi ndìxìn-némà nì sanduu lugar ndé nìsa xicahnú ini Dios sàhà cuàchi nèhivì. Doco vichi có-cúsái càhàn cuàhà gué` xì-nsiá sàhà nsidaámà.

⁶ Pues nì nsihi nì cuyucun nsidaa iñàha ini veheñùhu sìcoto mà, dandu nsiquívì nìsa sahàn dùtù ini quartu primeru mà ñà-quida-ne chuun icúmí-nè quida-ne. ⁷ Doco quartu ùi iá chicá inì-xima, còò; cuisì dùtù chicá cusáhnù nduú ana quíhvi inì-xima, doco cutu iin quívì cada cuià quíhvi-ne, nihí-né nù (quisì) sàha-ne sàhà cuàchi mii-né xì sàhà stná cuàchi nèhivì dava ga, divi cuàchi nì quida-ne cóni sàha-ne cuenta. ⁸ Pues sàhà-ñá ducán nì ndacu nuù nèhivì sàna ma, seña nduá nì cachitnùhu Espíritu ì ñà-tàyóo permisù yàha nèhivì ndé lugar chicá ì xí-yá na quívì xichúùn vá-né vehe ì primeru mà.

⁹ Pues cunaha-nsiá, iin ejemplu nduú nsidaa ley xì veheñùhu yucán sàhà-ñá cundaà ini ndohó nècuàchì tiempu vichi. Vàchi cachí ley mà ñà-xiñùhù dòcò-ndà cuàhà iñàha (veheñùhu), te cahmì stná-ndà quisì nduú promesa xi-nda. Doco mate ducan nì cahvi-ndayá, mà cúí dacúxióámà cuàchi-nda nùu sàxìnínùnì-ndà. ¹⁰ Vàchi cuisì càhàn ley mà sàhà índù comida xiñuhu cuxi-nda, te ò índù ñà-coho-nda, ò nansa icúmí ndoo traste xi-nda, xì nansa icúmí-ndá cuchi-nda; cuisì sàhà ñà-íá ñuhiví yohó-ní càhàn ley mà. Vàchi nì chitnùnì ini Dios ñà-cuisì cundiaámà nùu-ndà dècuèndè quívì quee inga ley saa xí-yá.

¹¹ Doco vichi sà-íá Cristu, te mii-yá nduú-yá dùtù xi-nda sàhà-ñá cui nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ì xí-yá. Te xinúcuáchí-yà ini iin veheñùhu có-íá ñuhiví yohó, vachi màdì ndahà nèhivì nì cùyúcàn, ñàyùcànduá chicá ì-ñá, te chicá ndiaha stná. ¹² Te mii-yá, iin xichi-nì nì quíhvi-ya ini lugar chicá ì yucán, doco màdì nì chelù, ò nì litú nduá nihí-yá nì quíhvi. Còò; divi nì mii-yá nduá nì sàha-ya, te sàhámà vátùni nì nihí-yá nansa càcu dahuun-nda nicanicuahàn. ¹³ Vàchi nèhivì (antes), nú sàni quida-ne iin falta nùu ley xi-ne, te có-íá ndoo ga-nè (nagua cachí ley mà), dandu xihì buey, o xihì litú, te xixìn stná iin chelù dìhì, te nandúú-si nahi mii yàà. Dandu sódò nsiquìn dùtù nì quisì mà, xì stná yàà mà dìquì nèhivì mà, dandu ñà-sàni ndañuhu falta xi-ne cundua. Sàni ndundoo-ne iyuhu, mate cuisì cuerpu xi-ne, (màdì anima-nè). ¹⁴ Te nú ducán nìsa (quida nèhivì xì nì quisì), dandu na cuahà gá más ndiaá nì Jesús sàhà-ñá ndoo cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi cuàhàn dandáñuhú dahuun xi-nda nì cuí. Vàchi sàhà-ñá itiácú anima-yà nicanicuahàn, ñàyùcànduá nì sàha-ya meru vida xi-ya ña-cundua na iin promesa; te promesa ndiaha ndisa nduá, vachi còò ni-iin cuàchi nì quidá-yá. Pues sàhà nsidaájàn, sàvátùni cunucuachi víi-nda nùu mii-yá iá nicanicuahàn. ¹⁵ Vàchi sàhà ñà-nduá nì quida (Dèhemanì-yá) Jesús, nì sàha-ya inga ley saa xí-yá sàhà ñà-vàha xi-nda. Mate ní quida nèhivì falta ñà-cóni chívàha víi-né ley primeru mà, doco nì xihì Jesús nì dānāā-yá sàhà nsidaa falta mà, te vichi vátùni cundiatú anima nsidaa ana caná-yá; vátùni nihitáhvi-né ñà-vàha xi-ya dècuèndè nicanicuahàn.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà ndutahvì dèhe-nda biene xi-nda, dandu tiaa-nda iin tutu cachí nansa ndutahvì-né. Doco fuerza cundiatu-ne dècuèndè nú sàni xihì-ndà, ¹⁷ vachi mate sàni tiaa-nda tutu mà, mà cundiaá` dècuèndè cachi sàa cui-ndà; có-ndiaá` na itiácú ì-ndà. ¹⁸ Ñàyùcànduá, na ní sàha Dios ley sàna ma, nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cui

quisi, te cuitià nìi-sí. ¹⁹ Vachi (ducán cachí nùu tutu ìi), nì nsihi nì cachitnùhu Moisés xì nèhivì nsidaa palabra nduú ley mà, dandu nì tnii-ne idi cuahá, xì yùcù nani hisopo, te nì dandàxín-néa xì nìi chelù xì nìi simbee, te nì dàcà stnahá nsidaamá xì tècuí, dandu nì sòdò nsiquín-nè ndutè mà dìquì libru ìi xí-yá, xì dìquì nsidaa stná nèhivì itá yucán. ²⁰ Te nì cachi-nè: “Sàhà nìi yohó sàni saquin Dios iin ley ñà-chivàha-nsia vichi”. ²¹ Daaní, davani nì sòdò nsiquín stná-nè nìi mà inicutu ini veheñùhu sìcoto mà xì nùu stná nsidaa còhò xichúûn dùtù nùu chuun xi-ne. ²² Vachi cachí ley mà ñà-casi nsidaa iñàha icúmí còdò nìi mà ìcà-xí, te ducán ndundoa nùu Dios. Vachi cunaha-nsiá, mà sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà ni-iin cuàchi-nda nú còò nìi nì xítia.

Nansa nì sàha Jesucristu vida xi-ya sàhà-ñá cuxio cuàchi-nda

²³ Ñàyùcànduá, na sàcuàhàn Moisés dahíi-né veheñùhu sàhana ma, vátùni nì xichuún-né nìi quisi, vachi veheñùhu ñuhivì yohó-ní nì sandua, te cuisì ejemplu uun nì sanduu stná, cóni sánduá veheñùhu ndisa xi-ya iá ansivi. Doco meru vehe ìi-yá iá yucán, promesa chicá ndiaha xiñuhá, màdì cuisì nìi quisi. ²⁴ Ñàyùcànduá, vichi sàni nasaa Jesús ndè meru ansivi ñà-màcuíin-yà nùu Dios sàhà-ndà. Màdì veheñùhu ñuhivì yohó nduú lugar ndé nì nasaa-yà, còò; vachi cuisì ejemplu uun nduú veheñùhu ñuhivì yohó, có-nduú ndisa-ña vehe ìi nì quidavàha mii-yá ansivi. ²⁵ Dùtù cusáhnû raza-ndà Judea, na quíhvi-ne ini quartu chicá ìi xí veheñùhu, nìi (quisi) nihí-né sàhàn, màdì nìi mii-né. Te cuíà cuíà quidá-né ducán. Doco Jesús, còò; có-xiñhù cuàha-ya vida xi-ya cuàhà xichi, còò. ²⁶ Vachi nú ducan nì cundúá, dandu cuàhà gá xichi icúmí-yà ndoho-ya dècuèndè na ní sàcòò ñuhivì xì ndé vichi nì cuí. Doco còò, vachi na ní xinu tiempo antes, dandu nì quixi-ya ñuhivì yohó, te nì sàha-ya vida xi-ya, doco cuisì iin xichi-ní nì xihì-yà, vachi nì dànaà nsihí-yà sàhà-ndà, te nì nìhì-yà nansa cuxio dahuun cuàchi-nda. ²⁷ Vachi divi nacua icúmí nsidaa nèhivì sàà-nè cui-nè iin xichi, te después nsidandaà Dios sàhà-né, ²⁸ divi ducaní stná Cristu, iin xichi-ní nì sàha-ya vida xi-ya nì nacuida-ya cuàchi cuàhà gá nèhivì. Dandu después icúmí-yà naxicocuíin-yà ñuhivì yohó, doco màdì gá sàhà-ñá (ndoho-ya sàhà) cuàchi-nda; còò. Cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-càcu nsidaa ndohó nèhivì ndiatú naxicocuíin-yà cunduamà.

10

¹ Ley sàhana ma, màdì meru ñà-chicá ndiaha ìi xí Dios nì sánduú ndisa; cuisì nì cachitnùhu uan ñà-después icúmí quixi ñà-ndiaha ìi ndisa xi-ya. Ñàyùcànduá, mate nicanicuahàn dócò ìi-né promesa cachí ley mà, te cuíà cuíà quidá dùtù ducán, doco mà cuí ndoo cuàchi nèhivì sàhàn nùu (veheñùhu) sàhámà. ² Vachi nú jaan, dandu mà cuàha ga xì promesa mà, vachi mà dándohò gá cuàchi nèhivì sàxínitnùnì-nè nì cuí. ³ Doco vichi, sàhà-ñá cuíà cuíà sàha ìi-né promesa (cachí ley) mà, ñàyùcànduá nsinúu ini-nè iá ìi cuàchi-ne. ⁴ Vachi sàhà nìi buey, ò nìi simbee, mà nunca cui cuxio cuàchi ni-iin nèhivì. ⁵ Ñàyùcànduá, na ní quesaa Jesucristu ñuhivì yohó, dohó nì cachi-yà xì Yuamánì-yá: Mii-ní, màdì promesa nduá cuní gá-ní cuàha nèhivì mii-ní. Màdiá cui quisi coco gá-si nùu-ní nduá cuní-ní. Còò. Ñàyùcànduá vichi sàni quidayucùn-ní iin iquicúñú cucumí. ⁶ Vachi màdì quisi nì xixìn, nì màdì inga clase promesa sàhà cuàchi nduá cudí inì-ní sàhà-xí; còò. ⁷ Dandu yùhù, nì cachi: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, nacua cachí tutu ìi sàhí, Dios mío”. ⁸ Cunaha-nsiá, jaan nì cachi Dios ñà-cò-cudí gá ini-yà sàhà promesa sàhatahvì nèhivì, nì có-cudí gá stná ini-yà sàhà quisi sahmí-né; còò, có-cudí ini-yà sàhà ni-iin ñà-jaan nì sàha-ne sàhà cuàchi-ne, mate divi nduá cachí ley (primeru-mà) cuàha-ne. ⁹ Daaní, después nì cachi Jesucristu: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, Dios mío”. Pues ñà-jaan cuní cachi cuàhàn-yà dandáñuhú-yá ley primeru mà, te caquin-yà inga ley saa xí-yá. ¹⁰ Te sàhà-ña nì quida ndisa-ya nsidaa ñà-nduá nì ndacu

nuù-yá, ñàyùcànduá vátùni nduhii dahuun anima-ndà, vàchi nì sàha-ya iquicúñú-yà nahi promesa ñà-danáa-yá sàhà-ndà. Iin xichi-ni nì quida-ya ducán, doco nicanicuahàn cundiaà.

¹¹ Quivì vichi itá dùtù raza-ndà, quidá-né chuun xi veheñùhu xi-ne; te nsiquivì sàha-ne cuàhà xichi promesa xi ley mà, mate mà nunca dacúxíóá cuàchi-nda. ¹² Doco Jesús, còó, iin xichi-ni nì danáa-yá sàhà cuàchi-nda, te nicanicuahàn cundiaàmà, dandu nì sàcòo-ya ladu cuahá Yuamánì-yá, ¹³ te ndiatú-ní-yá dècuèndè cundee dahuun-yamà nuù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá, te cusahnú-yá nuù-né. ¹⁴ Vàchi iin xichi-ni nì danáa-yá (sàhà cuàchi-nda), dandu nicanicuahàn icúmí ndee vàha nsidaa ana sàni ndoo cuàchi anima-xi. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná Espíritu Ìì xí-yá. Vàchi primeru nì cachí Stoho-ndà Señor palabra yohó:

¹⁶ Tucu coo ley saa icúmí cuàhi nècuàchìmà quivì nuù-xí, cachí, vàchi meru ini anima-nè icúmí naco dahuin ley mà; meru ini sàxínitnùnì-nè icúmí chihà.

¹⁷ Dandu después cachí-yà:

Ndè nicanicuahàn mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne.

¹⁸ Ñàyùcànduá, cunaha-nsiá, nú sàni ndutu dahuun cuàchi-nda, còó gá necesidad cuàha-nda ni-iin ga promesa ñà-danáa xì sàhà-ñá.

¹⁹ Sàhà ñà-jaàn, có-yùhì gà-ndà datnátuu-nda anima-ndà nuù Dios, mate iá-yà lugar xi-ya ndé chicá ìì, vàchi sàhà nìi Jesús sà-núná ichì, ñánì. ²⁰ Na iin ichì saa nduá, te divi mii-yá nì quidayucun xán, vàchi sàhà-ñá itiacú ndiaha-yá, ñàyùcànduá iá ichì mà. (Antes iin sìcoto nìsa sadi nihni ndé nduú lugar chicá ìì xí Dios, doco) sìcoto mà, ejemplu sàhà cuerpu xi Jesús nì sandua, (vàchi na ní xihì-yà), divi sàhà ñà-jaàn nì nìhì-ndà nansa yàha-nda nuù Dios. ²¹ Te vichi sà-icúmí-ndá iin dùtù ndiaha chindéé xí nsidaa ndohó ana nduú dèhe ndisa-ya. ²² Ñàyùcànduá, màsà yùhì-ndà datnátuu-nda anima-ndà nuù-yá. Iin-ni nì cúníhnú ndisa ini-ndà mii-yá; nì cúníndísà víi-ndayá, màsà cúcáhán-ndá a jaan á coó. Vàchi sàhà-ñá nì xitià nìi-yá, ñàyùcànduá sàni ndundoo sàxínitnùnì-ndà, te có-dàndòhó gá-ndó; te ducán queámà na ian sàni xichi-nda tècuìì limpiu.

Màsà nándodó-nda ichì-yá

²³ Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn xiñuhu cunchicùn vii-ndà ñà-nduá xiníndísá-ndá; iin-ni nì cúníhnú vàha ini-ndà ñà-jaàn. Màsà dáma sàxínitnùnì-ndà, vàchi sàni sàha-ya palabra xi-ya, te mà dándáhvi-yàndó. ²⁴ Te xiñuhu stná nanducu-nda nansa nacuahandee stnahá ini-ndà sàhà-ñá chicá más ni cúcuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te quida vii-ndà xì ñanìtnaha-nda. ²⁵ Ni màsà nácóó-ndá ñà-nataca-ndà na ian quidá dava nèhivì. Còó; vichi chicá xiñuhu cunuù stnahà-ndà, te nacuahandee stnahá ini-ndà, vàchi sà-ìndéhe-nda chicá sà-cùyátní quivì (naxicocuñ-yà). ²⁶ Vàchi cunaha-nsiá, nú sàni cundaà vàha ini-ndà nansa iá ichì ndàcuisì-yá, doco quidá canúú ìi-ndà cuàchi-nda, dandu còó cá ni-iin promesa cui danáa xì sàhà-ndà. ²⁷ Ndé cuisì-ní ndóo ga ñà-yùhì cuaá-ndà, vàchi vaxi castigu cahnú, vaxi ñuhu níhi coco nsidaa ana có-ndóo ladu xi-ya. ²⁸ Nèhivì sàhana, nú nì cahíchì ini-nè ley xi Moisés, dandu fuerza cui-nè nú ndóó ùì ò ùnì testigu cachí nansa nì cuu, te nú ducán, dandu còó iin ni cuhí ini xì-né na ní xihì-nè. ²⁹ Doco nú meru Dèhemanì Dios nduú ana cahíchì ini iin nèhivì, dandu ¿nansa tuxí inì-nsia cuu? ¿Amadí cuàhà gá más castigu icúmí-nè nìhì-né? Vàchi nú có-quidáñuhú-nè ñà-nì xitià nìi ndiaha-yá, dandu cahnú sàstnùhù coo castigu xi-ne, vàchi sàhà nìi mà nì ndoo anima-nè, te sàhà stná mà nì saquin Dios iin tratu xì-né. Daaní, stná Espíritu Ìì xí Dios, gracia nì quida stná-yà xì nècuàchìmà, doco nú vichi cutu ni cahíchì ini-nè nsidaámà, dandu ndahví-nè. ³⁰ Ináhá-ndá ñà-divi Dios nduú ana nì cachí xì-ndà dohó: “Míí quidá tocar nachitacuhá sàhà falta xi nèhivì; còó cá ana icúmí nacuahà xi-né castigu”. Te cachí stná (tutu ìi) ñà-divi mii-yá icúmí-yà nsidandaà-yà sàhà cuàchi nèhivì xí-yá. ³¹ Cunaha-nsiá, tnùndoho cahnú cundua nú nì níhì nèhivì castigu nuù ndahà Dios iá nicanicuahàn.

32-33 Doco mii-nsiá, xiñuhu nsinuu ini-nsià nansa nì cuu xi-nsiá quivì primeru na lácà nì dàtnúù-yà sàxínítnùnì-nsià, cuàhà tnùndoho nì yàha-nsia. Dava xichi nì canàhà nèhivì xì-nsiá, te dava xichi nì dàndòhó stná-nè mii-nsiá nuù tàcá nèhivì. Te dava xichi cuisi-nì nì quida-nsia acompañar nècuàchì nì ndoho ducán, doco calma nì quidandee inì-nsia sàhà nsidaámà. 34 Te na ní sàcùndiadi stná compañeru-nsià, dandu nì indehè ndahví-nsiànè; te na ní candiaa nèhivì biene xi-nsia, (cónì cúhúún inì-nsia), còó, duha nì cudì inì-nsia, vàchi ináhà-nsià, ndè gloria xi Dios chicá cuàhà ñàhà icúmí-ndá, te chicá ndiaá` mà, vàchi nicanicuahàn cunaha-ñá. 35 Ñàyùcàndùá, iin-ni nì cúníhnú vàha ini-ndà (ichì-yá), màsà nácóó-ndáñá, vàchi iin ñà-vàha cahnú icúmí-ndá nìhì-ndà nuù-yá. 36 Iin-ni nì cúnchícùn cuéyàà-ndà ichì mà, vàchi nú sàni nsihi nì quida-nda nsidaa ñà-ndùá cuní Dios quida-nda, dandu nìhì-ndà ñà-ndiaha ñi sàni cachì sahnú-yá xì-ndà. 37 Vàchi dohó cachì tutu ì: Cunaha-nsiá, icúmí-yà naxicocuñn-yà: làcà sacu tiempu cumànì gá; mà cuéé gà-yà. 38 Te (cachì stná-yà): “Nèhivì vàha xi, nú xiníndísà vàha-ne yùhù, dandu nìhì-né vida ndiaha. Doco nú nì ndédúmá ini-nè, dandu ni-iyuhu mà ndóo inì sàhà-né”, cachì-yà. 39 Doco ndohó, có-nduù-ndà nèhivì ndedúmá ini-xi, vàchi nú jaan, ndañuhu anima-ndà. Còó, nèhivì xiníndísà nduu-nda, ñàyùcàndùá icúmí-ndà càcu-nda nuù-yá.

11

Xiñuhu cunindisá víi-nda

1 Nú ndisa xiníndísà vàha-nda Dios, dandu cuní cachàmà ñà-nìhnú cuisì ini-ndà icúmí cuu ndisa ñà-ndùá ndiatu-nda. Te nú xiníndísà-ndá ducán, dandu quidá stná-ndà cuenta na ian sà-íá ndisa ñà-tàñáha ga cuninùù-ndà. 2 Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-ndùá nìsa quida xì-ndà sàhà, nì xinindisá-né mii-yá, te nì ndee vàha-ne nuù-yá.

3 Ndohó, xiníndísà-ndáyà, te sàhájàn vátùni cundaà ini-ndà nansa nì quidavàha-ya ñuhivì, cuisì nì càhàn-yà, te nì sàcò; ñàyùcàndùá, indéhe-nda iá ñuhivì vichi, doco màdì ñà-tùì cundehè-ndà nduá nì cuyucàn; còó.

4 Daaní, Abel, na ní sàha-ne Dios promesa xi-ne, chicá nì sandiaàmà nuù promesa nì sàha Caín. Te ¿índù chuun chicá ndiaámà? Divi sàhà-ñá nì xinindisá nècuàchì mà mii-yá. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà: “Sàni ndee vàha Abel nù; cudì inì sàhà promesa xi-ne”. Ñàyùcàndùá, mate còó cá Abel mà, doco dècuèndè vichi iá ì fama-nè ñà-nì xinindisá-néyà.

5 Daaní, Enoc tu, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te vivu nì sàà-nè nuù-yá, cónì xíhì-nè, nì ndañuhu uun-ne (nuù nèhivì), vàchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì ndiachi-né dècuèndè ndé iá-yà. Te cachì tutu ì, ducán nì cuu xi-né ñà-nì cudì guá ini-yà sàhà-né. 6 Doco nú có-xiníndísà-ndá, dandu mà nunca cudì ini-yà sàhà-ndà. Vàchi nú cuní-ndà sàà-ndà nuù-yá, dandu fuerza cunindisa-nda iá ndisa-ya, te seguru datnúù-yà sàxínítnùnì nsidaa ana nandúcú ndisa-xi-yá.

7 Daaní, stná Noé, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní cachitnùhu-ya xì-né ñà-ndùá icúmí cuu quivì nuù-xí; ñàyùcàndùá, nì quida-ne ñà-ndùá nì cachi-yà, nì quidavàha-ne iin barcu cahnú sàhà-ñá càcu-ne, mii-né xì stná nèhivì vehe-ne. Ducán nì quida-ne, te ñà-jaàn claru nì tùì ñà-cónì quidá víi dava ga nèhivì ñuhivì. Doco mii-né, nì ndee vàha-ne nuù-yá ñà-nì xinindisá-néyà.

8 Daaní, stná Abraham; nì xinindisá stná-néyà, te ñàyùcàndùá nì quee-ne cuàhàn-nè na ní cana-yanè ñà-cùhùn xicà-né inga ñuu ndé icúmí-né sàà-nè cunduu-ne stoho nsidaa ñà-íá yucán. Ñàyùcàndùá, nì inini-ne ñà-ndùá nì ndacu nuù-né, mate có-cùndàà ini-nè índù cùhùn-nè. 9 (Dandu nì sàà-nè) ñuu ndé nì cachi Dios xì-né mà. Yohó te yucán nì ìa chii-né ñuu mà, nihnú ini-nè nduú-né nècuàchì inga ñuu, doco siempre iin-ni xiníndísà víi-néyà. Cuisì vehe sìcoto nì sanduu vehe-ne, te divi clase vehe yucán nìsa xichuún stná

(dèhe-ne) Isaac, xì stná (dèheñani-né) Jacob. Cunaha-nsiá, stná nècuàchì yucán, iin-ni nì sandiatu stná-nè cuu xi-né ñà-nduá nì cachi Dios xì Abraham antes. ¹⁰ Vàchi nècuàchì mà, (na ní quee-ne ñuu-nè), nandúcú-nè iin ñuu sàni quidavàha-ya; vàchi nihnú ini-nè iá iin ñuu nì chitnùni ini mii-yá coo, te fuerte ndisa cimientu xan.

¹¹ Daaní, stná (ñahàdihí-nè) Sara, nì xinindisá stná-nè mii-yá. Mate sáyâha ga sahnú-né, doco nì nihítáhvi-né valor ñà-coo iin mée xi-ne, vàchi antes sàni cachi sahnú Dios xì-né, te ñàyùcànduá nì tùinuù iin dèhe-ne, vàchi xiníndisâ-né mà nunca dandahví-yànè.

¹² Ñàyùcànduá, mate sàsahnú cuàha Abraham, doco nì iá iin dèhe-ne, te sàhà imindaa dèhe-nemà nì sàà-nè nì sàcùnduu-ne yohòtèhè cuàhà gá mil nèhivì; cuàhà sàstnùhù nèhivì nì nanduu-ne nahi cuàhà sìtnùù ansivi, ò ñusì ndiquin yuhù mar, vàchi mà cù nandiahvia.

¹³ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàni nacani xì-nsiá sàhà-ximà, iin-ni nì xinindisá víi-né mii-yá dècuèndè nì xihì-nè. Te mate cóni sàà-nè cuninùù-né cuu ndisa ñà-nduá nì cachi Dios xì-né, doco iin-ni nì xinindisá-né, mate tàyóa, te nì cudì ini-nè sàhà-ñá, vàchi (nì cundaà ini-nè) màdì ñuu ndisa-ne nduú ñuu-nè ñuhivì yohó, ñàyùcànduá nì cachi-nè xì nèhivì ñà-cuisì-ní yáha uun-ne ñuhivì yohó. ¹⁴ Te nú ducán cachí nèhivì, dandu náhà claru inga ñuu nduá nandúcú-nè, iin ñuu ndé cunduu ñuu ndisa-ne. ¹⁵ Te nú cuàhàn-nè nsinuu ini-nè ñuu-nè primeru nì cùí, dandu vihini naxicocuñ-nè yucán. ¹⁶ Doco còó, cóni núhù-nè, vàchi nì cuni-nè cundoo-ne iin ñuu chicá ndiaha, divi ñuu mii-yá iá ansivi. Te sàhà-ñá (nì xinindisá-né ducán), ñàyùcànduá có-ndùcáhàn-yá cachí-yá ñà-nduú-yá ana cahví-né, vàchi sàni quidayucun-yá iin ñuu (ndiaha) ndé cundoo-ne (xì-yá).

¹⁷ Daaní, después, nì cachi Dios xì Abraham ñà-nì cuàha-ne dèhe-ne Isaac cunduu-tè iin promesa. Ducán nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ini-yá a cunini vii-néyà, á coó. Te (nì quida-ne cumplir), nì xinindisá-né mii-yá, dispuestu nì iá-ne ñà-cunduu dèhe-ne promesa, mate mindaa-té nùù-né, te mate antes sàni cachi sahnú Dios xì-né ¹⁸ ñà-divi nùù tèchii Isaac mà icúmí quee cuàhà descendencia xi-ne. ¹⁹ Doco nì cundee ini-nè ñà-vàtùni danátíacú-yàte nú ni cuí-te. (Te ñà-nì càcu-tè) nì ndòò-tè vivu nùù-né, ñàyùcànduá vátùni quida-nda cuenta na ian ndisa, sàni natiacù-te.

²⁰ Daaní, después (nì cundaà ndisa inì-xì) ñà-xiníndisâ stná Isaac mà mii-yá, vàchi cuàhà gá ñà-ndiaha ì nì cachitnùhu-ne xì (ùì dèhe-ne) Jacob xì Esaú sàhà nansa icúmí cuu xi-né quivì nùù-xì. ²¹ Daaní, Jacob mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-itúú cuàhàn-nè cui-nè, dandu nì càhàn-nè xì iin iin dèhe José, nì cachitnùhu-ne xì dèheñani-né mà ñà-icúmí-tè nihì-té cuàhà ñà-vàha ndiaha nùù Dios. Ducán nì cachi-nè, naquímànì-né Dios, te itúú-né nùù bastón xi-ne. ²² Daaní, José mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-itúú cuàhàn-nè cui stná-nè, nì cachi-nè ñà-seguru icúmí caquee libre nsidaa nècuàchì raza-nè Israel nùù ñuu Egipto. Te nì nacoò stná-nè órden nansa quida nèhivì xì iquicúñú-nè nú sàni xihì-nè.

²³ Daaní, stná yuadíhí Moisés, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní tùinuù dèhe-ne mà. Te nì caxini-nè cuahani iá-vè, ñàyùcànduá mate sàni dandàcú rey cui-vè, doco cóni yúhì-nè; ùni yòò nì iá dèhé-vè nì quida-ne.

²⁴ Daaní, stná Moisés mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te sàhà mà na sàni sahnú-ne, cóni cùnì-nè cachi gá nèhivì ñà-dihi-né nduú dèheyoco rey. ²⁵ Còó, chicá nì cudì ini-nè cùhùn-nè cutnahá-né xì nèhivì xì Dios, mate cuàhà gá nì ndòhó-né, te màdiá ndòò-ne (ndé iá-nè), te quida-ne ñà-vico sìquini iá ñuhivì yohó, vàchi cuisì sacù-ni tiempu coo ñà-vico ma. ²⁶ Chicá nsiha ichì Cristu nì cunchícùn-nè nihnú ini-nè, mate nì cáhichì ini nèhivì-né; te cóni xího stná-nè ñà-cuicà ñuu Egipto yucán, vàchi iin-ni nihnú ini-nè ñà-cuisì nùù Dios icúmí-nè nihítáhvi-né cuàhà ñà-ndiaha ì.

²⁷ Daaní, na ní quee-ne ñuu Egipto mà cuàhàn-nè, divi sàhà-ñá xiníndisâ-né mii-yá nì sandua. Nì cóni yúhì-nè ñà-nì xidà guá ini rey dandacú yucán, vàchi iin-ni nchícùn vii-néyà na ian xinínùù-néyà, mate có-tuì-yá indéhe-nda. ²⁸ Daaní, ñà-sàni xinindisá-né

mii-yá nduú stná na ní quida-ne vicò pascua primeru, mii-né xì nèhivì raza-nè, te nì dâcâa-ne nù (lèlù ìcà yehè-né) sàhà màsà cúí dèhe sahnú-né quida ángel yàha yucán. ²⁹ Daaní, na ní yàha-ne Mar Cuahá, te nì nduhìchí cahà mar mà nahi ñuhù íchí, divi sàhà-ñá nì xinindisá-né Dios nì sanduu stná` mà. Doco tè-ñuu Egipto, na ní cuni stná-te yàha-tè yucán, dandu nì càhà nsihi-tè.

³⁰ Daaní, sàhà-ñá nì xinindisá stná nèhivì raza-ndà mii-yá, ñàyùcànduá nì nacu-nunduu-nè ñuu Jericó ùsà quivì, te nì caà nama ndiadí nù ñuu mà. ³¹ Daaní, stná nècuàchì ñahà nani Rahab, mate cuàhà tiàa nì xìcanuu xi-né (antes), doco nì sàa-nè nì xinindisá stná-nè mii-yá, vâchi na ní techuún Moisés iin ù tiàa ñà-nacunì-te nansa iá ñuu nècuàchì mà, dandu nì chindee-néte. Ñàyùcànduá, cóni xìhì-nè nahi nèhivì dava ga có-xinindisá.

³² Pues vichi có-xiñuhù cachi guè (sàhà nèhivì sàhana ma), nì mà sàa stnáì nacani nsihi xì-nsiá sàhà nsidaa-né, divi sàhà Gedeón, xì sàhà Barac, xì Sansón, xì Jefté, xì David, xì Samuel, xì sàhà stná dava ga nècuàchì nìsa cahàn cuenta xi Dios. ³³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì xinindisá nsidaa nècuàchì mà mii-yá, (ñàyùcànduá nì quida-ne cuàhà obra ndiaha). Dava-ne nì cundee-né nù nsidaa nèhivì ndoó inga ñuu. Dandu nì cusahnú víi-né, te nì nìhì-né ñà-vàha nì cachi sahnú Dios xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nù nsicaha, cóni sàxí-siné. ³⁴ Te dava stná-nè, nì cundee-né nù ñuhu xìxìn, cóni quidá dañuá xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nù nèhivì cuàhàn cahnì xì-né xì espada nì cúí. Stná nècuàchì còò fuerza xi, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì ndufuerté-nè, vâtùni nì nacuàhandee ini-nè, te na ní caquixi soldadu inga ñuu, vâtùni nì chindee-né mii-né, te nì taxi-né nsidaa tèmà. ³⁵ Stná nècuàchì ñahà, nì xinindisá stná-nèyà, te ñàyùcànduá nì nìhìtáhvi dava-ne nì natiacu iin nèhivì vehe-ne. Doco dava stná nècuàchì mà, nì dândòhó nèhivì-né, te nì xìhì-nè; vihini dacácu-tèné nì cúí (nú nì nácóó-né ichì-yá); doco còó, cóni quidá-né ducán, vâchi cunì-nè nìhìtáhvi-né iin ñà-vàha chicá ndiaha, divi ñà-natiacu-nè. ³⁶ Daaní, dava stná nècuàchì sàhana ma, cuàhà gá nì sàcùndiaa nèhivì-né, te nì ñàhni cuí stná-nè. Te dava stná-nè, nì sàcùnuhni stná-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè. ³⁷ Te dava stná-nè, nì sahnì nèhivì-né xì yùù, ò machete. Te dava-ne, serruchu nì quedava-ne. Cuàhà gá nì candoho-ne nì quida nèhivì. Ñàyùcànduá, yohó te yucán nì xìcanuu ndahví-nè, nìsa idáhvi-ne xì cuisì iin riì ò sìmbèe, vâchi ndahví dahuun-ne, cuàhà tnùndoho nì xini-nè; quini nì dândòhó nèhivì-né. ³⁸ Nì xìcanuu ndahví-nè yucù dâná, ò inga xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì caquidì-nè ini cueva, ò ini iin chìcòhò cahnú. Ducán nì cuu xi-né mate chicá ndiaá-nè nù nsidaa gá nèhivì ñuhivì. ³⁹ Doco nsidaa nècuàchì sàhana ma, mate ní nìhì-né nì ndee vâha-ne nù Dios ñà-nì xinindisá-nèyà, doco cóni nìhìtáhvi-né ñà-ndiaha ì nì cachi-yà (xì xì-ndà) antes. ⁴⁰ Còó, vâchi sàhà-ñá nihnú stná ini-yà ndohó, ñàyùcànduá nì chitnùnì ini-yà ñà-dècuèndè quivì vichi coo iin ñà-chicá ndiaha nìhìtáhvi-ndà, dandu iin-ni nacuàtnaha-nda xi nècuàchì yucán cundiatú anima nsidaa-nda.

12

Cuisì Jesús nì cúndéhe-nda nù-xì

¹ Vichi cuàhà sàstnùhù nèhivì (sàhana) sàni nacani xi-nda ñà-ndiaha guá iá (nú xinindisá-ndá mii-yá). Ñàyùcànduá, xiñuhu naco dahuun-nda nsidaa iñàha sadí xì nù-ndà. Nì nácóó-ndá nsidanicuú cuàchi quida-nda, vâchi ñà-yucán nduá dacá xi dìnì-ndà. Iin-ni nì cúnchìcùn vîi-ndà mii-yá inii vida xi-nda; nacua quidá nècuàchì dadavá stnahá xinú carrera, ducán xiñuhu nacuàhandee ini-ndà. ² Iin-ni nì cúndéhe-nda nù Jesús, vâchi sàhà mii-yá nì quesaha-nda xinindisá-ndá ichì-yá, te divi-ya icúmì chindee stná xì-ndà ndè cachi xìnu vida xi-nda. Te mate nchìca cruz nì ndoho-ya, doco cóni ndúlócô-yà na ní cahìchì ini nèhivì-yá ñà-nì xìhì-yà ducán, vâchi ináhà-yà, después

icúmí-yâ sàà-yà coo-ya contentu. Daaní, (mànùhù-yá gloria), te yucán nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios.

³ Pues vichi xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cuu xi-yá, cuàhà gá nì quida quini nèhivì cuáchi xi-yá, doco nì quidandee ini-yà. Ñàyùcànduá, nsinuu inì-nsia ñà-jaàn, còtó cucahan-nsiá mà cùndéé gâ inì-nsia, te cuhuun inì-nsia. ⁴ Vàchi ñà-ndáà nduá, cuàhà lucha fuerte sàni quida-nsia ñà-màsà cùndéé nèhivì cuáchi ma nùù-nsiá, doco nì-iin-nsia tàñáha ga cahni-né. ⁵ Doco nacua indéhi sàni nandòdó-nsiá nansa cachí Dios nùù tutu ì ndé cáhàn-yà xi-ndà na iin yua-nda. Pues dohó cachí-yà:

Hijos míos, màsà cùñáñá-nsiá nú nani-nsia nùù yùhù ana nduú Stoho-nsiá Señor; còó, nì màsà cùhúún stná inì-nsia nú sàni sàhi-nsiá iin conseju tii. ⁶ Vàchi Stoho-nsiá nduì, te cuú inì sàhà nsidaa-nsiá, ñàyùcànduá fuerza nani-nsia, vàchi nsidaa ana sàni nacàxin ñà-cunduu-ne dèhi, icúmí-nê ñàhni stná-nè, cachí Dios.

⁷ Ñàyùcànduá, xiñuhu quidandee ini-ndà na nani-nda nùù-yá, vàchi sàhà-ñà nduú ndisa-nda dèhe-ya nduájàn. Sà-ínáhá-ndá, na cuati-nda, nsidanícuu-nda nì nìhì-ndà conseju nùù yua-nda. ⁸ Doco quivì vichi, nú còó nì-iin conseju níhì-ndà nùù mii-yá, dandu cuní cachàmà ñà-có-nduú ndisa-nda dèhe-ya, vàchi nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, ducán quidá-yá xi-né. ⁹ Vàchi yua-nda ñuhivì yohó, nisa danáni stná-nèndó, te nisa cahvi-ndané. ¿Amadí chicá ndiá ìcà-ndà cundoo stná-ndà sujetu nùù Yua-nda iá ansivi, te ducán nìhì-ndà cutiacu ndiaha-nda? ¹⁰ Vàchi sacu tiempu nì ndòo-nda nùù yua-nda ndoó ñuhivì yohó, te nacua cudû ini-nè, ducán nisa danáni-nèndó. Doco mii-yá, cuisì sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nda nduá danáni-yàndó, te ducán cunduu ndisa-nda nèhivì ì nahi mii-yá. ¹¹ Pues ñà-ndáà nduá, có-cudû ini-ndà na hora níhì-ndà conseju; tnùndoho nduá cahan-nda; doco nú sàni yàha, te sàni sàà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà, dandu chicá ndiaha coo vida xi-nda, vàchi chicá vii sàni sàà-ndà nacani ini-ndà.

Cuàhà gá peligrù ndácàn nú cahíchi ini-ndà palabra cachí Yua-nda Dios

¹² Ñàyùcànduá, màsà cùndóo-nsiá cuhúún gá inì-nsia na ian nì còyo ndahàsàhà-nsiá; còó. Iin-ni nì nácuàhandee ini-nsiá cuniá, ¹³ micuísì ichì váha-ya nanducu-nsiá sàhà-ñà màsà tucù iin nècuàchì tàcútùha vii cacanu nacua ndiá ìcà-né. Te nú sà-lá iin ana tàcúndáà vaha inì-xi ducán, dandu nanducu-nsiá nansa ndufuerté anima-nè.

¹⁴ Nì cùndóó mánì-nsiá xì nsidaa ñanìtnaha-nsia, te nì cuàhandee stná inì-nsia cunihnu ì inì-nsia nicanicuàhàn, vàchi nú có-nìhnú ì inì-ndà, mà nunca sàà-ndà cuni-ndà nùù Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te cuidadu nì cùndóo stná-nsiá còtó nandòdó-nsiá gracia xi-ya, te sàà-nsiá nanduu-nsia nèhivì malu ndedúmá inì-xi, vàchi nacua quidá iin yohò yùcù dānā, ducán cui quida stná nècuàchì malu, mate imindaa-né, doco vihini cunduu-ne dañu xi cuàhà gá nèhivì. ¹⁶ Ñàyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia, còtó coo iin-nsia cùtòó xì ñahà, te ò iin ana có-ndùlócò-xì ichì ì-yá na ian nì quida Esaú sàhà. Dèhe sahnú nì sanduu-ne, ñàyùcànduá, icúmí-nê ndutahvì-né cuàhà ñà-ndiaha nì cuí, doco nì dama-ne derechu mà sàhà cuisì iyuhu ñà-nduá nì xixi-ne. ¹⁷ Te ináhá-nsiá nansa nì cuu xi-né después, cóni níhì-né ndutahvì gá-nè ñà-ndiaha ma nùù yua-né, mate yáha ga nì cuni-nè nìhì-né. Nì sacundahví-nè (nùù nècuàchì-mà), te nì sacu fuerte-nè, doco mànicuì gá, vàchi cóni níhì-nè nansa nadama-ne ñà-nduá sàni quida-ne mà.

Tucu iá ñà-nduá nì xini nèhivì sàhà na ní sàha Dios-nè ley primeru

¹⁸ Vàchi ndohó, cóni tnátuu-nda nùù iin yucù (ñuhivì yohó nacua nì quida nècuàchì Israel sàhà), vàchi yucù (Sinaí yucán), xixàn, te iin tnúú ndúchì, có-tùínúù, te caná fuerte tàchì. ¹⁹ Te nì sivi stná corneta; dandu nì tiacu cáhàn fuerte mii-yá. Doco nèhivì mà, nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-màsà cáhàn gá-yà xi-né ducán. ²⁰ Vàchi màni cùndéé gâ ini-nè quida-ne cumplir palabra nì cachí-yà. Te dohó nì cachí stná-yà: “Màsà náná-nsiá ìcà yucù jaàn, te nì quisi xì-nsiá, vàchi nú ducán, dandu icúmí-nsiá cahni-nsiási xi yùù, ò xì

lanza”. ²¹ Cunaha-nsiá, yáha ga nì cayùhí cuaá nèhivì mà na ní indehè-né nansa nì cuu. Dècuèndè stná Moisés nì cachi-nè: “Ndé quidí cuísí ñà-yúhî güè”.

²² Doco ndohó, còó, vàchi ichì yucù nani Sión sàni quihin-nda vichi, vàchi yucù yucán nduú ñuu mii-yá iá nicanicuahàn. Te Jerusalén Nsiaha Iá Ansivi, ducán nani stná ñuu mà. Te sàni sàà stná-ndà ndé ndoo tàcá cuàhà mìl ángel xi-ya, ²³ ndeníhí vaha-neyà. Te sàni nacuatnahá stná-ndà xì nsidaa gá nèhivì xínduu dèhe-ya, divi nsidaa ana itándiaa quivì-xí ndè gloria xi-ya. Te sàni dàtnátuu stná-ndà anima-ndà nùu mii-yá ana icúmí nsidandaà sàhà nsidaa nèhivì, divi nduú Dios; te vichi iin-ni sànduú stná-ndà xì nèhivì nì ndee vaha nùu-yá sàhà, doco vichi sàni nìhì stná-nè nì cundiatú ndiaha stná anima-nè.

²⁴ Vàchi nùu Jesús sàni tnàtuu anima nsidaa-nda, vàchi divi mii-yá nduú ana cáhàn nihni sàhà-ndà, te nì saquin stná-yà iin tratu saa xi-nda, divi nduú ñà-nì xitià nìi-yá (sàhà-ndà); te cunaha-nsiá, chicá ndiaha quidá nìi-yá mà nùu nìi Abel sàhà.

²⁵ Ñàyùcànduá, cuidadu ni cundóó-nsiá ñà-màsà nácuáa-nsiá mii-yá ana cáhàn xì-ndà vichi. Vàchi nú cóni cácu nèhivì sàhà na ní cahíchì ini-nèyà na ní cáhàn-yà xì-né ñuhivì yohó, dandu chicá mà cácu ndohó nú cahíchì ini-ndà palabra cachí-yà xì-ndà dècuèndè ansivi. ²⁶ Na ní cáhàn-yà antes, fuerte nì tnàa ñuhivì; doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-ndà inga palabra yohó, cachí-ya: “Inga xichi icúmí datnái ñuhivì. Doco màdì cuísí ñuhivì yohó icúmí tnàa; còó, dècuèndè stná ansivi icúmí tnàa”. ²⁷ Te na ní cachi-yà palabra mà ñà-inga xichi icúmí tnàa, pues cuní cachàmà ñà-icúmí cuxio nsihi nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya ñuhivì yohó. Doco nsidaa ñà-cuàhàn cunaha nicanicuahàn, icúmíâ ndò.

²⁸ Vàchi ñuhivì ì ndé icúmí-ndá cundoo-nda, mà nunca ndutá. Ñàyùcànduá, iin-ni xiñuhu naquimanì-ndàyá sàhàmà sàhà-ñà vátuni cunucuachi víi-nda nùu-yá nacua cuní-yà quida-nda, te cahvi víi-ndayá; màsà nácuìdiqui uun-nda ichì-yá, ²⁹ vàchi nahi ñuhu níhi nduú-yá, te mà úhì cahmi nsihi-ya (ana cahíchì ini).

13

Nansa quida-nda, te cudì ini Dios sàhà-ndà

¹ Iin-ni nì cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà na ian iin-ni ñaní xínduu-nda. ² Màsà nándodó-nda coo manì ini-ndà xì nèhivì cóyo vehe-nda, vàchi dava nèhivì, ndè stná ángel xi Dios nì dàyáha-ne vehe-ne, te cóni cundáa ini-nè. ³ Te xiñuhu nsinuu stná ini-ndà compañeru-ndà xíndiadi vehecàa; te ducán quida-nda cuenta na ian cutnàhà stná-ndà xì-né ndiadi-ndà. Te nú quidá quini nèhivì xì dava ga compañeru-ndà, dandu cundehè ndahví stná-ndà nècuàchìmà, vàchi na nèhivì nduú stná-ndà, te vihini cuu stná xì-ndà ducán iin quivì.

⁴ Daaní, xiñuhu quida tnùñuhu stná-ndà xì nècuàchì vehe-nda. Màsà quidá-ndá ni-iin falta xì inga nèhivì. Vàchi iin castigu fuerte cuàha Dios ana nchícùn xì ñahà, te ò ana cáhàn xì nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-xì.

⁵ Màsà xího-nda cucumi-nda ñà-cuicà ñuhivì yohó. Nacua sà-icúmí-ndá, xì ñà-jaàn-ní nì cundóó-ndá contentu, vàchi sàni cachi-yà: “Yùhù, mà nunca nandodí mii-nsiá. Mà nunca nacoò nihni mii-nsiá”. ⁶ Ñàyùcànduá, vátuni cáhàn ndee-nda, cachí-ndà:

Divi Stoho-ndà Señor nduú ana chindéé xí. Mà yúhî, vàchi còò ni-iñàha cui quida nèhivì xì’.

⁷ Daaní, xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nècuàchì nìsa idònùu nùu-nsiá antes, divi nècuàchì nìsa dacuaha-xi-nsiá palabra ì xí Dios. Xiñuhu nsinuu ini-nsià nansa nìsa quida vù-né vida xi-ne, te iin-ni nì cúníndísà stná-nsià nahi mii-né.

⁸ Cunaha-nsiá, iin-ni iá Jesucristu, dècuèndè sàhà xi vichi, te nicanicuahàn.

⁹ Màsà cuàha-nsia chiyuhù nèhivì-nsiá ñà-cunchicùn-nsià inga ichì có-ínahá-nsiá, vàchi cuàhà ichì tucù iá chináhà-nè; cuàhà gá ichì tàcùnì-ndà iá. Doco ndohó, chicá vaha cuísí gracia xi mii-yá nì cúníhnú ini-ndà, te ndufuerté anima-ndà, màdiá cunchicùn-ndà iin

ley cachí sàhà cuisì indù comida cui cuxi-nda, vàchi nèhivì nacání guâ inì-xi sàhámà, còò nì-iin ñà-vàha xi anima-nè tavá-né.

¹⁰ Dùtù xinúcuáchí veheñùhu (xi raza-nda, itiacú-nè ñà-nduú promesa xi nèhivì). Doco ndohó, iá stná promesa xi-nda, (divi nduú Jesús); doco nècuàchì veheñùhu ma, còò derechu xi-ne nihitáhvi-né ni-iñàha nù mii-yá. ¹¹ Vàchi quisì nduú promesa sàha-ne veheñùhu ma, xitià nì-sí, dandu nihí dùtù-ñà sàhàn ndé nduú lugar chicá ì, te quidá-néamà presentar sàhà cuàchi nèhivì. Doco iquicúñú quisì mà, còó; ndé fuera ñuu icumíà coca. ¹² Pues divi ducán nì cuu stná xì Jesús sàhà-ñá nihì nèhivì ndoo ndisa cuàchi-ne sàhà nì-yá. Vàchi fuera ñuu nì ndoho stná-yà. ¹³ Ñàyùcànduá ndohó, iin-ni nì cunchícùn stná-ndáyá, mate icumí-ndá naco-nda ñuu-nda, te cahíchì ini nèhivì-ndó nacua nì quida-ne xì mii-yá. ¹⁴ Vàchi nì-iin ñuu iá ñuhivì yohó, mà cundúá ñuu-nda nicanicuahàn. Còó, iin ñuu quesaa quivì vaxi xi-nda nduá ndiatu-nda. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nicanicuahàn ndiá icà-nda ndenihi vaha-nda Dios sàhà ñà-nduá nì quida Jesús. Vàchi na iin ofrenda xi-nda nù-yá nduájàn na ndácùcahan-nda quivì-yá, te naquímànì-ndáyá.

¹⁶ Daaní, màsà nándodó stná-nda quida-nda obra xì ñanìtnaha-nda, te chindee stnaha-nda, vàchi ñà-jaàn ndisa nduú promesa cudù ini-yà sàhà-xí.

¹⁷ Nsidaa ñà-nduá cachí nècuàchì idónuu nù-nsiá, cunini-nsia, te cundoo-nsia sujetu nù-né; vachì inù-né nù-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi anima-nsiá; te icumí stná-nè nacuàha-ne cuenta nù Dios sàhà nsidaájàn. Ñàyùcànduá, cunini-nsianè sàhà-ñá cudù ini-nè quida-ne chuun ma, te màdiá dacúhúùn ini-nsiànè; vachì nú nì cúhúùn ini-nè quida-nsia, mà cú cundua mà iin ñà-vàha xi-nsia.

¹⁸ Cacán tàhvi-nsiá nù Dios sàhà-nsí, vachì ináhá-nsí còò nì-iin cuàchi dandoho-xi-nsí, te iin-ni cuní-nsí quida vù-nsí nsidanicuú tiempu. ¹⁹ Ñàyùcànduá, sacúndáhvi` nù-nsiá ñà-nì cácan tàhvi cuáhà-nsiá sàhí sàhà-ñá chicá yachì cui nasà ndé ndoó-nsiá.

²⁰ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhivì quidá Yua-nda Dios, vachì sàhà-ñá nì xitià nì Stoho-nda Jesucristu, ñàyùcànduá nì saquin Yuandiaha-yá iin tratu saa xi nèhivì, te nduámà iin palabra mà nunca nsihi, vachì mate ní xihì Jesucristu, nì natiacu-yà nì quida Yuamánì-yá, te nì sàà-yà nì sàcùnduu-ya Pastor ndiaha xi-nda. ²¹ Te vichì cahnú gá Dios nì sàà-nsiá nihitáhvi-nsiá nsidanicuú ñà-vàha xi-ya sàhà-ñá cui quida-nsia cumplir ñà-nduá cuní-yà quida-nda; vachì nú nì nácuàhandee ini-yàndó (xì poder ndiaha) xì Jesucristu, dandu vátuni quida ndisa-nda ñà-nduá cudù ini-yà sàhà-xí. ¡Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn! Amén.

²² Yùhù sacúndáhvi` nù-nsiá, ñànì, màsà cudúchì inì-nsia sàhà conseju tii sàni tiaì nù-nsiá yohó, vachì iin ù-ni palabra nduá.

²³ Cunaha-nsiá, sàni quee ñani-nda Timoteo vehecàa. Te nú nì quésáá yachì-nè ndé ié` yohó, dandu cutnahá-nsí sàà-nsí ndé ndoó-nsiá.

²⁴ Cásàhúì xì nsidaa ana idónuu nù-nsiá, cachì-nsiá xì-né. Te cásàhú stnáì xì nsidaa gá nèhivì xì Dios. Daaní, nècuàchì ladu Italia cutnahá-xì yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

²⁵ Te nsidaa-nsiá, nì cúcúmì cuáhà-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa Santiago nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Santiago, iin ana xinúcuáchí nù Yua-nda Dios xí nù Stoho-nda Jesu-cristu, (te tiaí tutu yohó) nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xí nsì-úxìn ù dèhe yohòtéhè-nda Israel, doco vichi inicutu ñuhivì sàni xitià-nsiá. Yùhù cásàhùì xí nsidaa-nsiá.

² Ñàni, xiñuhu cudì ini-nda na yáha-nda nsidanuu clase tnùndoho. ³ Vàchi iin tnùndoho, prueba nduá a ndisa xiníndísâ víi-ndayá, á coó. Te cunaha-nsiá, divi sàhà tnùndoho ma vátùni cutùha stná-nda quidandee ini-nda. ⁴ Ñàyùcànduá, iin-ni ni quidándéé ini-nda ducán dècuèndè nihì-nda vátùni cundee ini-nda sàhà ndéni iñàha nì cui, dandu cunduu ndisa-nda nèhivì ì inì-xi nacua cuní-yà cunduu-nda, te mà quidámànì gá ni-iin ñà-vàha nù anima-nda.

Nansa nihì-nda cunchichí ndisa-nda quida Dios

⁵ Cunaha-nsiá, nú có-cundáa ini-nda nansa quida-nda, dandu ni cacán tàhvì-nda nù Dios, te ducán cundaà vaha ini-nda sàhàmà, vachi mii-yá, sàhatahvì-yándò ñà-nduá xiñuhu, mà dñndiá-yà, te mà cánàhá-yà xì-nda. ⁶ Doco ni cúníndísâ vaha-nda, te màsà nácánì ini-nda a jáán, ò á coó, vachi nú ducán, dandu cundumà na ian quidá tècuì mar, yohó te yucán ndiachi-té quidá tàchì. ⁷ Te nú divi ducán quidá stná ndohó, dandu màsà cúníhnú ini-nda nihítàhvì-nda ni-iñàha nù Stoho-nda Señor. ⁸ Vàchi nèhivì mà-íin-ní nihnú inì-xi, mà nunca sàà-nè cutùha-ne quida vii-né nacua ndiá icà-né.

⁹ Ñàni, nú nècuàchì ndahví nduu-nda, dandu xiñuhu cudì ini-nda, vachi cunaha-nsiá, nù mii-yá sàni nana ducún-nda. ¹⁰ Doco nú nèhivì cuicà nduu-nda, te sàà-nda yáha ndahví-nda, dandu vátùni cudì stná ini-nda sàhàjàn, vachi nècuàchì cuicà, mà úhì ndañuhu yàchì-nè na ian cuú xi ita caná yùcù iá campu. ¹¹ Vàchi nú sàni xínu fuerte orá, te nì cuhihni, dandu íchì yùcù mà, te ndàhvà ita-ñà, mà vícò gâ iá-yà. Pues ducán iá stná xí iin nècuàchì cuicà, icúmí-nè ndañuhu yàchì stná-nè mahì chuun xi-ne.

Nansa xiñuhu quida-nda na yáha-nda tnùndoho

¹² Nansicáhàn-nda nú ni quidándéé ini-nda na yáha-nda tnùndoho, vachi nú ducán, dandu icúmí-nda ndee vaha-nda nù Dios, te nihì stná-nda iin ñà-vàha ndiaha xi-nda nù-yá, divi ñà-cutiacu-nda nicanicuahàn, vachi ñà-jaàn nduá sàni quida-ya comprometer xí nsidaa nèhivì cuú inì-xi sàhà-yà.

¹³ Doco nú xího iin nèhivì quida-ne iin ñà-có-ndiáá, dandu màsà cáchì-nè Dios daxího xi-né. Còó, vachi Dios, mà cúí xihò-yá quida-ya ñà-có-ndiáá, ni có-dàxího stná-yà ni-iin nèhivì quida-ne ducán. ¹⁴ Cunaha-nsiá, cuisì-ní ini anima mii-nda xího quini-nda ducán, te ñà-jaàn nduá dítâ xì-nda ñà-cuní-nda quida quini-nda. ¹⁵ Daaní, nú ducán xího-nda quida-nda, dandu después sàà stná-nda quida ndisa-nda iin cuàchì ma. Doco ¿índù fin cucumi cuàchì ma? Cuisì ñà-cahni dahuàn-ndó. ¹⁶ Ñàyùcànduá, (cachí xì-nsiá), ñani màní, màsà nunca cuàha-nda datúcù ni-iin nèhivì-ndó.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), nù Yua-nda Dios iá ansivi quixí nsidaa ñà-vàha nù-nda, vachi nsidaa ñà-ndiaha nihítàhvì-nda, divi nù mii-yá quixá. Te chicá datnúu-yà (sàxínitnùnì-nda) nù nsidaa ñà-tnúu iá ansivi. Doco mii-yà ni-iyuhu có-dàma-ya (nahi orá), vachi orá, xicá-yà, te iá còndàhvì-yà, doco Dios, còó, mà dáma-ya. ¹⁸ Te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cunini-nda palabra ndàcuisì xí-yà sàhà-ñà ducán sàà-nda cunduu-nda dèhe ndisa-ya; dandu nù nsidanicuú ñà-nduá nì quidavàha-ya, ndohó cunduu-nda ana chicá cudì ini-yà sàhà-xí na iin primicia ndiaha.

¹⁹ Ñàyùcànduá, siempre xiñuhu cundoo tùha-nda cunini vaha-nda sàhà iñàha, te màdiá càhàn yàchì-nda, te menos màsà cuidà yàchì ini-nda, ñani màní. ²⁰ Vàchi nú ni

cuìdà ini-ndà sàhà iñàha, mà chindéamàndó quida vii-ndà nacua cuní Yua-nda Dios. ²¹ Ñàyùcànduá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-íá quini, xì nsidaa stná ñà-có-ndiáá iá guá ñuhiví yohó, te ni màsà ndúcuéhê stná-ndà; còó. Iin-ni ni cúniní-ndá palabra ndiaha xí-yá nì chiñuhu-ya ini anima-ndà, vàchi sàhà palabra ìì mà vètùni càcu-nda.

²² Doco màdí cunini uun-nda palabra mà. Xiñuhu ñà-quida ndisa stná-ndàñá cumplir, vàchi nú coó, dandu cuisì-ní ñà-dàndàhví-ndà mii-nda nduá. ²³ (Uun-ni queá) nú ininí-ndá palabra ìì mà, te có-quidà-ndà ñà-nduá cachá, vàchi ducán queámà na ian indéhe-nda nùu-ndà nùu iin yùtátá, ²⁴ te xiní-ndà nansa iá-ndà, doco nú sàni quee-nda cuàhàn-ndà, dandu nándodó-nda nansa iá nùu-ndà. ²⁵ Doco nú ininí víi-nda ñà-nduá cachí ley ndiaha xí-yá, te có-nándodó-ndañá, iin-ni nchícùn-ndañá, dandísá, icúmí-ndá nihítàhvì-nda gracia ñà-chindee xi-nda. Te divi ley mà nduá tavá xi-nda libre (nùu cuàchi-nda).

Nansa xiñuhu quida-nda nú cahvi ndisa-nda mii-yá nacua ndiá ìcà-ndà

²⁶ Dava nèhivì, tuxí ínì-nè nchícùn vii-né religiòn xi-ne, doco tùha stná-nè canàhá ndevàha-ne. Cunaha-nsiá, uun-ni queámà sàhà religiòn xi-ne, cuisì dandahví uun-ne mii-né. ²⁷ Vàchi nú cuní-ndà cunucuachi ndisa-nda nùu Dios, dandu xiñuhu chindee-nda penchì ndahví, xì nècuàchì cuaán ndahví, te cundiaa-ndà mii-nda sàhà-ñá màsà dásìvì-ndà mii-nda xi chuun sìquini iá ñuhiví yohó, dandu ñà-jaàn ndisa cunduu iin religiòn vaha nùu Yua-nda Dios.

2

Màsà cáhìchì ini-ndà ñanìtnaha-nda

¹ Ñàni, màsà cáhìchì ini-ndà ni-iin nèhivì, vàchi nèhivì xiníndísá-xí Stoho-ndà Jesucristu nduu-nda, te ndiaha gá mii-yá. ² Ni cachí-ndà nì sàà iin nèhivì ndixí vico lugar ndé natácá-ndà cahvi-nda mii-yá, te ñuhú stná iin anillu oro òinìndàhá-nè. Daaní, nì cachí-ndà nì sàà stná iin nècuàchì ndahví yucán, te ndahví gá ndixí-né. ³⁻⁴ Doco nú màdì iin-ni quidáñuhú-ndà nduì nècuàchì mà, mà váha. Màsà quidáñuhú-ndà (cuisì) nècuàchì ndixí víi, te cachi-ndà xì-né: “Yohó coo-ní iin lugar vii”, te nècuàchì ndahví mà, còó, cutu cachí-ndà xì-né: “Jaàn cuiin-ní”, te ò: “Yohó coo-ní ñuhù”, vàchi ñà-jaàn nduá sàni cahíchì ini-ndà nècuàchì mà.

⁵ Cunini vaha-nsia palabra yohó, ñani màni. Mate iyuhu icúmí nècuàchì ndahví ñuhiví yohó, doco ¿amádi mii-né nduú ana (chicá) sàni nacàxin Dios ñà-nihítàhvì-né cunindísá-né mii-yá, te divi fe xi-ne nduú ñà-cuicà-né? Daaní, después sàà stná-nè cundoo-ne ñuhiví ìì xí-yá, vàchi ducán sàni quida-ya comprometer xì nsidaa ana cuú inì-xi sàhà-yá. ⁶ Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vàchi cahíchì inì-nsia nècuàchì ndahví. ¿Amádi nècuàchì cuicà nduú nècuàchì sahníndàhvì xì-nsiá, te sanícuàchì stná-nè sàhà-nsiá? ⁷ ¿Amádi divi stná-nè cáhàn quini guá dìquì quivì ndiaha-yá, divi quivì nì ndacùcahan-nda (na hora nì quìhvi-nda ichì-yá)?

⁸ Pues nú cuní-ndà quida vii-ndà, dandu xiñuhu quida ndisa-nda cumplir nacua cachí ley ìì nì sàha mii-yá ana cusáhnù nùu-ndà. Dohó cachí tutu nduú ley mà: “Nacua cuú inì-ní sàhà mii-ní, ducán xiñuhu cuu stná inì-ní sàhà ñanìtnaha-ní”, cachá. ⁹ Doco nú chicá quidáñuhú-ndà iin nèhivì nùu inga-nè, dandu cuàchi nduá, iá ndisa falta xi-nda, cachí ley mà. ¹⁰ Vàchi cunaha-nsiá, nú nì chivàha vii-ndà nsidanícuú ñà-nduá cachí ley ìì mà, te iá iin xaan ndé cóni quidà-ndà cumplir, dandu queámà na ian cóni chivàha-nda ni-iñàha, ¹¹ vàchi imindaa mii-yá nì sàha xì nsidaa ley mà. Cunaha-nsiá, iin ley xi-ya nduú ñà-màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda. Daaní cachí stná-yà ñà-màsà cáhni stnaha-nda. Pues mate có-nchícùn-ndà inga nècuàchì ñahà, doco sahní stnaha-nda, dandu iá ndisa cuàchi-nda nùu ley mà (mate iá iyuhá sàni chivàha-nda). ¹² Ñàyùcànduá, ndiá ìcà-ndà cáhàn vii-ndà, te quida vii stná-ndà. Vàchi divi nacua cachí ley ndiaha nì tavà xì-ndà libre, divi sàhàjàn icúmí ndundaà sàhà cuàchi-nda. ¹³ Te nú

có-ìndéhe ndahví-ndà ñanìtnaha-nda vichi, dandu quivì ndundaà sàhà-ndà, mà níhì-ndà cundehè ndahví stná-yà ndohó. Doco nú sàni indehè ndahví stnaha-nda, dandu mà yúhì-ndà quivì ndundaà sàhà-ndà.

Màsà cächí uun-nda xiníndísá-ndá mii-yá

¹⁴ Ñánì, ¿a cúndiáá ndisa ñà-cächí-ndà cahvi-nda mii-yá te nú cô-quidà-ndà obra? ¿A ndísá càcu anima-ndà nú ducán nduú modo cahvi-nda Dios? ¹⁵ Pues, ni cachí-ndà iá iin ñanìtnaha-nda xíhì vixin, te còò sìcoto vaha xi-ne; te xíhì stná-nè doco, vachi còò ni-ñàha. ¹⁶ Daanì, ni cachí-ndà iá stná iin compañeru-ndà ni cachi xì nècuàchì ndahví mà: “Vàtùni cùhùn-ní; ni sàà-ní nadaà inì-ní, te ni sàà stná-ní chitu tìxi-ní”, cachí-nè. Doco nú có-sàha-ne nècuàchì mà ni-iin ñà-cutiacu-nè, amádi uun-ni queámà. ¹⁷ Ducán stná xì ñà-cahvi-nda mii-yá nú còò obra xi-nda. Vachi nú ducán, dandu nàhà xicà có-càhvi ndisa-ndayá, vachi cutu mindaa ñà-jaàn quidà-ndà.

¹⁸ Vihini cachí iin nèhivì: “Dava-nda cuisì fe xi-nda iá, te dava-nda, cuisì obra xi-nda iá”, doco còò, vachi ¿nansa cui cundaà ini-ndà cahvi ndisa iin nèhivì mii-yá nú còò obra xi-ne? Doco nú iá stná obra quidá-nè, dandu vātùni cundaà ini-ndà ndisa iá stná fe xi-ne.

¹⁹ Ndohó, xiníndísá-ndá ñà-imindaa Dios iá, te ndiaha gá iá ñà-xiníndísá-ndá ducán. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè stná ñà-malu, ináhá stná-si imindaa-yá iá, te quidí stná-si ñà-yúhì-siyá. ²⁰ Ndahví-ndà, te neciu-ndà nú tuxí ini-ndà cuisì fe xi-nda nduá ndiaá, te còò obra xi-nda. ²¹ Amádi ináhá-nsiá sàhà xii-ndà Abraham nansa ni ndee vaha-ne nùù Dios sàhà ñà-nduá ni quida-ne, ñà-ni là-ne dispuestu cuàhatahvi-nè mii-yá (dèhe manì-nè) Isaac, (dècuèndè sàni chinduhù-néte) nùù mesa ìì. ²² ¿A xiní-nsiá nansa ni quida nècuàchì yucán? Ni cahvi-nè Dios, te ni quida stná-nè cumplir (ñà-nduá ni cachí-yà): ñàyùcànduá, nduìàjàn ni sacatnahá, te sàhà obra xi-ne mà ni sàà-nè ni cahvi vii ndisa-ne mii-yá. ²³ Dandu ni cuu ndisa ñà-nduá cachí tutu ìì ndé cachí palabra yohó: “Ni xiníndísá Abraham Dios, te ducán ni ndee vaha-ne nùù-yá”. Dècuèndè ni cachi stná Dios amigo xi-ya nduú Abraham mà. ²⁴ Ñàyùcànduá, nàhà xicà, màdì cuisi-ní ñà-cahvi-ndayá nduá cuní-yà sàhà-ñà ndee vaha-nda nùù-yá. Cuní stná-yà quida ndisa-nda cumplir nansa cachí-yà.

²⁵ Inga casu nduú stná nècuàchì sàhana nani Rahab. Iin nècuàchì ñàhà cónisá là sahnú inì-xi ni sanduu-ne, doco na ní casaà nècuàchì (ñuu Israel) ñuu-nè, ni quidañuhu-nè nècuàchì mà, dandu después ni dānùhù-nè nècuàchì mà inga ichì. Pues sàhà-ñà ni quida-ne obra mà, ñàyùcànduá ni ndee vaha stná-nè nùù Dios. ²⁶ Vachi nú cahvi-nda Dios, doco có-quidá ndisa-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu (mà chindéé) fe mà-ndó. Na ian sàni xihà nduá, vachi còà quidá, na iin cuerpu nsii còò cá anima-xi.

3

Cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà ñà-nduá cachí-ndà

¹ Chicá vaha màsà cúnduú cuàhà-ndà nècuàchì chináhá (palabra ìì), ñánì, vachi cunaha-nsiá, chicá icúmí-yà nandacàn-yà cuenta nùù nsiùhù nècuàchì chináhá. ² Nsidaa-nda, cuàhà falta quida-nda. Te nú mà túha-nda cachi-ndà ni-iin ñà-có-ndiáá, dandu iin nèhivì quidá víi ndisa sànduù-ndà, vachi sàni cutùha-nda cadì-ndà nùù nsidaa ñà-chìcuéhè vihini sàà-ndà quida-nda. ³ Cundehè-ndà idu, chicáá-ndà frenu yuhù-sí sàhà-ñà cunini-sindó, dandu vātùni cuitàndòò-ndàsì mate nahnú-si. ⁴ Stná barcu, mate nahnú cuàhà-nú, te ndee caná tàchì dāndiàchì xì-nú, doco cuisì iin yutnù chipalá tii nduá dacaca-xi-nú cùhùn-ndà ndéni ni cui cahan-nda. ⁵ Te divi ducán iá stná yuhù-ndà. Tiá, doco cuàhà gá chuun nahnú chiñúhà. (Ináhá-ndá), cuisì iin ñuhu tii cui dacuícùn xì inicutu iin yucù cahnú, te coco nsidaámà. ⁶ Te nacua quidá ñuhu mà, ducán quidá stná yuhù-ndà: cuàhà sàstnùhù chuun quini càhàn sàhà-xí. Iá` nùù cuerpu xi-nda, doco mà úhì dacúnsidá cuàcha-ndó. Inii vida xi-nda, ducán quidá yuhù-ndà, cuàhà gá chuun daquínúhà, te ¿índù divi níhà` cachí quini guá? Pues divi nùù ñà-malu.

⁷ Nsidanicuú clase quisi, vátùni ndumansú-si quida nèhivì, a ducán nduú-si quisi yùcù, ò laa, ò quisi cuàtì, o quisi mar, nsidanicuú clase-si sàni nsidamansú nèhivì-sí. ⁸ Doco yuhù-ndà, còó; tàñáha ga cundee ni-iin nèhivì nùá. Iin mal nduá; mà cándísà dandacu-nda nùá. Na ian quidá iin tàtnà dānā, ducán quidá stnā, vāchi chitua ñà-có-ndiāá. ⁹ Xi yuhù-ndà naquímāni-ndà Yua-nda Dios, te después divi-nia (vihini) canahá-ndà xì ñanìtnaha-nda, mate nahi mii-yá iá stnā-nè, vāchi nacua iá mii-yá, ducán nì quidayucun stnā-yándó. ¹⁰ Mismo yuhù-ndà sàni naquimanì-ndà mii-yá, te nì canahá stnā-ndà (xì ñanìtnaha-nda). Pues cunaha-nsiá, mà váha quida-nda ducán, ñāni. ¹¹ Vāchi iin tè-dòcò, iin-ni ndéà tècuìi vāha, te ò iin-ni ndéà tècuìi ùhà. ¹² Te ò iin yutnù, ¿a vátùni cucāa quisi vídi-nu nú diín yutnù nduú-nu? Còó. Ni mà cúí cuāha stnā sìhigu nùu nducu yòhò sì-uva. Te lugar ndé caná tècuìi ùhà, có-cānā stnā tècuìi vāha.

Cuisi nèhivì datnúu Dios sàxìnìtnùnì-xi nduú nèhivì nchichí ndisa

¹³ ¿A nchichí dava-nsia (cahan-nsiá), te ò sàni dàcuahá stnā dava-nsia? Nú jaan, dandu xiñuhu cunihnu ndahví stnā ini-nsià, te quida-nsia puru ñà-iá vii, dandísá, sàa cunahà xicà nchichí ndisa-nsia. ¹⁴ Doco nú tūha-nsia cumbidia cuahà ini-nsià, ò cuísi sàhà mii-nsiá nacāni ini-nsià, dandu màsà cáchí gā-nsià nchichí-nsià, vāchi có-nduá ñà-ndāá; tnùhu nduá. ¹⁵ Vāchi modo xi-nsia mà, có-nduá nahi palabra nchichí vāxi nùu mii-yá iá ansivi. Vāchi nú cutu cáhàn nchichí-ndà, te có-quidá víi-nda, dandu náhà xicà, cuísi ñuhiví yohó vāxi palabra mà; dìni nèhivì ùún nì quea, te divi ñà-malu nì chitnùnì ini xán. ¹⁶ Vāchi nú cumbídiā ini nèhivì, te cuadú-nè, dandu seguru cundoo stnā-nè nāā stnahá-né, te quida stnā-nè nsidanuu clase chuun có-ndiāá. ¹⁷ Doco nú nchichí ndisa-nda quidá mii-yá iá ansivi, dandu ñà-sàni ndu-iì sàxìnìtnùnì-ndà nduá, te tūha-nda cundoo manì-ndà; mà dānā-ndā. Cáhàn vii stnā-ndà xì nèhivì, te cundehè ndahví stnahá stnā-ndà, vāchi vāha ini-ndà, iin-ni cáhàn ndāa-ndà nacua iá iin chuun, mà dānānì uun-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà cunduu-nda nèhivì quidá víi ndisa, dandu viví-ni nì cáhàn-ndà xì ñanìtnaha-nda sàhà-ñā cundoo manì nsidaa-nda, vāchi ducán queamà na ian chihì-ndà iin tata vāha, dandu después ndanchito iin cosecha ndiaha.

4

Màsà cándísà-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó

¹ Dava-nsia indéhe úhì stnahá-nsiá, te nāā stnahá stnā-nsià. Pues, ¿ndiā disáhà-xí iá ducán, tuxí ini-nsià? Amádi sàhà ñà-xího guá-nsià iñàha, te dacá mà sàxìnìtnùnì-nsià. ² Xího-nsiá iñàha, te nú mà cùì níhì-nsiāñà, dandu (cuní-nsià) ndañuhu nèhivì (icúmí xān). Te nú cumbídiā stnahá ini-nsià sàhà iñàha, te mà cùì níhì stnā-nsiāñà, dandu nāā stnahá-nsiá, te cáhàn ndiaa stnahá stnā-nsià. Doco ¿índù chuun có-icúmí-nsiā ñà-nduá xího-nsiāmà? Divi sàhà-ñā có-xìcàn tàhvì-nsiāñà nùu mii-yá. ³ Te mate nì cācàn tàhvì-nsiā nùu-yá, doco mà níhì-nsiāñà, vāchi mal xìcàn-nsià, cutu cuní-nsià iñàha sàhà-ñā quida ndevàha-nsia nacua cudì ini mii-nsiá. ⁴ ¡Ndahví-nsià! ¿Índù chuun nchicùn-nsià ñà-có-ndiā ìcà-nsiá? ¿A có-ínahá-nsiā ñà-mà váha candisá-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó, vāchi ducán queá na ian có-ndòó vāha ga-ndà xì Dios? ⁵ Te ducán cachí stnā tutu iì: “Sàni nihitáhvi-ndà nùu Dios ñà-coo Espíritu ìi xí-yá ini anima-ndà, te màni cuáhà-ndà nùu Yà-iì mà; ñàyùcànduá, có-cùnì dahuun-ya cunihnu ini-ndà inga iñàha cunchicùn-nda”. Te cunaha-nsiá, màdì úún-nì cachí tutu iì mà ducán, (ñà-ndāa nduá). ⁶ Doco Dios, chicá cuahà gracia sáhatahvì-yándò. Ñàyùcànduá, dohó cachí stnā tutu iì: “Dios, sadí-yà nùu nsidaa nèhivì nducuéhè, doco nèhivì nihnú ndáhvi inì-xi, sáhatahvì-yānè gracia xi-ya”. ⁷ Ñàyùcànduá, nì cúninì-ndā nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, doco ñà-nduá cuní ñà-malu, còó; iin-ni màsà cuāha-nda cundee-sí nùu-ndà, vāchi nú màsà cuāha-nda quida-sì ducán, dandu icúmí-sì cunu-sì nùu-ndà. ⁸ Xiñuhu tnàtuu-nda nùu Dios, dandu mii-yá, chicá cuyatni stnā-yà nùu ndohó. Te nú iá cuāchi-nda, dandu

xiñuhu nsidandoo-nda anima-nda na ian ndàhà-nda. Te nú ùì ichì nduá nchícùn-nda, dandu xiñuhu ndoo stná anima-nda. ⁹ (Vàchi nú iá falta xi-nda, dandu chicá vaha) nì dándóhó-nda mii-nda, te cundoo-nda tnùnsí ini, te cuacu cuahà-nda (sàhà cuàchi-nda). Xiñuhu cuhuun ini-nda sàhájàn; màsà cudû gá ini-nda, ni màsà cuácù gà-nda; còó. Xiñuhu cundoo-nda tnùnsí ini, ¹⁰ te cucahan núù-nda nù Stoho-nda Señor. Cuisì nú ducán, dandu nìhì-nda nduvì tú anima-nda quida-ya.

Màsà cuítñuhu stnaha-nda

¹¹ Nánì, màsà càhàn-nda dìquì ñanìtnaha-nda, vachi nú ni quida-nda ducán, te xítñuhu tnaha-nda, dandu ñà-sànì càhàn-nda dìquì stná ley xi mii-yá nduá, te ducán queámà na ian xítñuhu stná-nda ley mà. Te nú xítñuhu-nda ley mà, dandu có-ndùú gá-nda ana chívàha xán; còó, ana xítñuhu xán nduu-nda. ¹² Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú ana nì sàha xi ley ìì, te imindaa-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà xì sàhà falta xi iin iin-nda. Còò ni-iin ana cachi a cácu-nda, á coó, cuisì mii-yá. Ñàyùcànduá, ¿ana tuxì ini-nda nduu-nda te xítñuhu stnaha-nda ducán?

Có-ínáhá-nda nansa cuàhàn cuu xi-nda tnaa idá

¹³ Cunini vaha mii-nsiá nècuàchì càhàn ndee guá. Vachi cachì dava-nsia vichi ò tnaa cùhùn-nsiá inga ñuu cundoo-nsia yucán iin cuà, te cuiin-nsia, te nadicò-nsiá, nsidacuahà-nsiá dìhùn xí-nsiá cahan-nsiá. ¹⁴ Doco nì có-ínáhá-nsiá nansa cuu xi-nsiá tnaa idá. Vachi vida xi-nda, (yàchì nsiha) nahi vìcònùhù. Iin ratu tii iá, dandu còò cá. ¹⁵ Ñàyùcànduá, ndiá ìcà-nda cachi-nda: “Pues, nú ducán cunì Stoho-nda Señor, dandísá cutiacu-nda, te ò nú cudû ini-yà, dandu dohó te dohó quida-nda”. ¹⁶ Doco mii-nsiá, ¿nansa quidá-nsiá vichi? Ndee gá càhàn-nsiá. Mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá cahan-nsiá. Doco mà váha càhàn-nda ducán. ¹⁷ Ñàyùcànduá, (nsinuu inì-nsia palabra yohó): nú ináhá-nda nansa ndiá ìcà-nda quida-nda, te có-quidà-ndañá, dandu cuàchi nduá.

5

Ñà-nduá nì cachi Santiago xì nècuàchì cuicà malu

¹ Cunini vaha nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuicà. Chicá vaha cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini, vachi sà-ítúú tnùndoho nahnú dìquì-nsiá. ² Vachi nsidaa ñà-cuicà-nsiá, sàni cuchicueha; nsidaa sìcoto vico xí-nsiá, sàni cusiquidiá. ³ Nsidaa oro xì plata xi-nsia, dìhùn chicúehè sàni nandua; sàni nana ditnu-ña. Te divi ñà-jaàn cunduu testigu ñà-cundaà ini nèhivì (cónì quidá víi-nsiá), te ducán icúmí quea na ian sàni saxì stná ditnu dìhùn mà ìcà-nsiá, na ian nì xìxìn cuñu-nsiá nì quidamà (ñà-cuàhà guá tnùndoho cucumi-nsiá), vachi yáha ga sàni càyà ñà-nduá icúmí-nsiá nìhì-nsiá quivì xinu tiempu. ⁴ Te peón ndahví nì ndanihi xi cosecha xi-nsia, nì dàndàhvì uun-nsianè, vachi cónì sàha-nsianè raya xi-ne nacua ndiá ìcà-nsiá, ñàyùcànduá, raya xi-ne mà, na ian ndàhì stná-ña, te tiacú stná Stoho-nda Señor, iníni-yá quidá peón mà reclamu núù-yá. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá mil soldadu dandacú-yá núù-xì. ⁵ Vico gá sàni sandoo-nsia ñuhivì yohó; cuisì gustu xi mii-nsiá sàni quida-nsia. Doco nahi quisi sàni nei, te nì ndundatnù-sí, ducán nduú stná-nsiá; te vichi sàni sàà meru quivì cui-nsiá. ⁶ Vachi tùha stná-nsiá canicuàchi-nsia sàhà nèhivì ndàcuisì inì-xì, te sàhà yuhù-nsiá xìhì-nè; mientras mii-né, có-nàndúcú-nè nansa chindee-né mii-né.

Màsà cúhúún ini-nda, vachi sà-ítúú naxicocuñ Jesús

⁷ Nánì, iin-ni ni quidándéé ini-nda dècuèndè sàà quivì naxicocuñ Stoho-nda Señor. Quida-nda na quidá iin nèhivì campu, ndiatú-né ndè cuun dàvì núù, (dandu xitú-né); daanì ndiatú cuéyàà-nè dècuèndè cuun dàvì dásìhì sàhà-ñá ducán cuida ndiaha viu xi-ne. ⁸ Te divi ducán stná ndohó, xiñuhu cundiatu cuéyàà-nda dècuèndè naxicocuñ Stoho-nda Señor. Ñàyùcànduá, vichi xiñuhu nacuahandee ini-nda, vachi sà-ítúú-yá ndixi-ya. ⁹ Te màsà càhàn cuàchi-nda sàhà compañeru-nda, ñánì, vachi nú ducán, dandu

icúmí-yâ danáni-yàndó, te cunaha-nsiá, sàni cuyatni ndisa quìvì nsidandaà-yà sàhà-ndà. ¹⁰ Xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nansa nì cuu xi nècuàchì sàhà nì sacahàn cuenta xi Stoho-ndà Señor, cuàhà gá nì dándòhó nèhivì-né, doco iin-ni nì quidandee ini-nè. Ñàyùcànduá, nacua nì quida nècuàchì-mà, ducan nì quida stná ndohó vichi, ñàni, ¹¹ vachi ndiaha gá nì quida-ne nì quidandee gá ini-nè. Te ináhà stná-ndà nansa nì cuu xi nècuàchì sàhà nani Job, iin-ni nì quidandee stná ini-nè, dandu después nì quee viì (ñà-nduá nì cuu xi-né), vachi nì chindee Stoho-ndà Señor-nè. Ñàyùcànduá, nàhà claru tùha ndisa Dios cuhi ini-yàndó te cundehè ndàhvì stná-yàndó.

¹² Màsà nunca chinaha-nda Dios, ñàni. Chuun cahnú nduá màsà quídà-ndá ducán. Nì màsà ndàcùcahan stná-ndà ansivi, ò ñuhivì. Còó. Ni-iin xichi màsà chínáhà-ndá ducán. Còó'; vachi nú nì cachí-ndà "Jaan", dandu divi nì cùndúá, te ò nú nì cachí-ndà "Còó", divi ñà-jaàn nì cùndúú stná'. Ducan nì quida-nda sàhà' màsà níhì-ndà castigu nùu-yá.

¹³ Nú iá tnùndoho yáha-nda, dandu xiñuhu càcàn tàhvì-ndà nùu-yá. Te nú cudù ini-ndà, dandu coto-nda alabanza xi-ya. ¹⁴ Te nú cuhí-ndà, dandu cana-nda nècuàchì sahnú ndiaá xì nèhivì xí Dios quixi-ne caquin-nè seña aceite dìni-ndà, te càcàn tàhvì-né nùu-yá sàhà-ndà, ndacùcahan-né quìvì Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te nú xiníndísá-ndà na xicàn tàhvì-né, dandu càcu-nda nùu cuèhè mà, vachi icúmí-ndá nduvàha-nda quida-ya. Te nú iá stná cuàchi nì quida-nda, dandu cuicahnú stná ini-yà sàhà-ndà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, nì nàhmà-ndà falta xi-nda nùu ñànitnaha-nda, te càcàn tàhvì stnàhà-ndà sàhà-ndà sàhà-ñà nduvàha-nda quida-ya. Vachi iin nèhivì vàha, cuàhà gá ndiaá na xicàn tàhvì-né nùu Dios; cuàhà gá chindéa. ¹⁷ Iin casu nduú Elías sàhà. Iin nèhivì ñuhivì nahi ndohó nì sanduu stná-nè, te nì xicàn tàhvì-né nùu Dios ñà-màsà cúún dàvì. Te ndisa, nì yàha ùnì cuìà dava, te cónì cùún ni-iin dàvì. ¹⁸ Daaní, tucu tu nì xicàn tàhvì-né nùu-yá, te nì ndesaha tú dàvì, vètùni nì cana tu itu.

¹⁹ Nú iá iin compañeru-nda nì tùcù iin ichì có-nduú ñà-ndáà, dandu nì cáhàn-ndà xì-né áma naxicocuîn-nè ichì váha, ñàni. ²⁰ Vachi cunaha-nsiá, nú nì cáhàn-ndà xì iin nècuàchì nì tùcù ichì cuàchi, te nìhì-ndà natnahnù-nè ichì váha, dandu ndiaha gá queamà, vachi sàhà ndohó sàni càcu anima-nè, mà sàà gá anima-nè cuìà; mate cuàhà gá cuàchi-ne nì ìa, doco sàhà palabra xi-nda sàni ndutu nsidaámà.

Tutu Nu Nì Tiaa San Pedro nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Pedro, iin ana nì nìhì chuun ndiaha nù Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nù mii-nsiá nècuàchì sàni xitià nihni inicutu ndé' ladu Ponto, ladu Galacia, ladu Capadocia, xì stná ladu Asia, xì ladu Bitinia. ² Mii-nsiá nduú stná-nsiá nèhivì nì nacàxin Yua-nda Dios, vàchi dècuèndè sàhana nì chitnùni ini-yà ducan. Te sàhà-ñá sàni nduhì stná anima-nsiá nì quida Espíritu Ìl xí-yá, ñàyùcànduá sà-íní vîi-nsiáyà vichi, te nì cuxio stná cuàchi-nsiá nì quida nù Jesucristu. Pues vichi nì cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi-ya, te contentu nì cúndóó stná nsidaa-nsiá.

In tnùndé ini ndiaha icúmí-ndá nù Dios

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-nda Jesucristu, vàchi Yuamáni-yámà nduú-yá. Pues vichi sàni indehè ndàhvî-yàndó ñà-nì xihì Jesucristu (sàhà-nda), te nì natiacu-yà; ñàyùcànduá, vátùni nì nacacu saa-nda ñuhivì Ìl xí-yá, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó. ⁴ Te ndiaha gá icúmí stná-nda nihitáhvi-nda nù-yá. Vàchi ndè gloria iá vaha nsidaa ñà-ndiaha Ìl xì-ndàmà, te mà nunca sàà cusiquidiá, ni mà nunca sivi stná, dècuèndè nicanicuahàn icumíâ cunahá. ⁵ Te sàhà-ñá nihnú vaha ini-ndáyá, te ndiaá-yàndó xì poder xi-ya, ñàyùcànduá vátùni nihì-nda salvación xi-nda; te vichi sà-íá listu salvación mà, doco ndè sàà xinu tiempu, dandu cundaà vaha ini-nda (ñà-ndiaha guá) iámà.

⁶ Ñàyùcànduá, cuáhà gá cudî ini-nda vichi, mate vihini sàyáha-nda cuáhà clase tnùndoho sacu tiempu. ⁷ Vàchi ducán quidá-yá sàhà-ñá cunahà claru, a xiníndísà ndisa-ndáyá, á coó, nacia quidá nèhivì xì oro, dadáà títi-néà nù ñuhu sàhà-ñá cundaà ini-nè (a oro vaha nduá, á coó). Doco nú nihnú vaha ini-nda Jesucristu, dandu chicá ndiaámà nù oro, vàchi oro, mà úhì ndañuhá, doco nú iin-ni nihnú vaha ini-nda mii-yá mate yáha-nda tnùndoho, dandu sàhà ñà-yúcán sàà-nda ndee vaha-nda nù-yá na quívì naxicocuñ-yà, te nìhì stná-nda cuáhà tnùñuhu ndiaha.

⁸ Mii-nsiá, tãñáha ga cuninù-nsiáyà, doco cuú inì-nsia sàhà-yá; te mate có-xinì-ndáyá vichi, doco xiníndísà-ndáyâ, te cudî gá ini-nda ñà-ndiaha guá (quidá-yá), te nì có-sàà-nda cachi nsihi-nda ñà-cuáhà guá cudî ini-nda. ⁹ Daaní, icúmí stná-nda nihì-nda càcu anima-nda, vàchi divi sàhàjàn nduá nì xinindisa-ndáyá.

¹⁰ Sàhana nìsa cahàn nècuàchì profeta ñà-nduú razón xi-ya, nì cachitnùhu-ne nansa cuáhàn cuu xi ndohó tiempu vichi, te nihì-nda cuáhà gracia. Doco cuáhà gá nì nacani ini nècuàchì sahnú-ma, vàchi cóni cúndàà ini-nè nansa iá salvación icúmí-nda nihì-nda tiempu vichi, ¹¹ te nì cuni stná-nè cundaà ini-nè índù tiempu divi cuu nsidaájàn. Vàchi inácaa Espíritu Ìl xí Cristu ini anima-nè, te nì cachitnùhu-ya xì-né ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, dandu después naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. ¹² Doco después na ní dàtnùú gá Espíritu Ìl sàxínitnùnì-nè, dandu nì sàà-nè nì cundaà ndisa ini-nè ñà-màdì sàhà (tiempu xi) mii-né càhàn razón mà. Còó. Divi sàhà ndohó nì càhàn mà, te mii-né, cuisì-nì nì cachitnùhu uun-ne. Te vichi ndè ansivi sàni nuu Espíritu Ìl xí-yá, te chindéé-yà nèhivì (xí-yá) ñà-cachitnùhu stná-nè razón ndiaha ma; teayùcànduá, vichi mii stná-nsiá sàni xinitnùhu-nsia palabra mà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel xì Dios, cuní stná-nè chicá cundaà ini-nè sàhà razón mà (ñà-ndiaha guá).

Nì cúníhnú Ìl ini-nda na xicánúú-nda ñuhivì yohó

¹³ Ñàyùcànduá, nì nácuàhandee ini-nda sàxínitnùnì-nda, te nacani sahnú ini-nda; iin-ni nì cúníhnú vaha ini-nda ñà-nihitáhvi-nda cuáhà gá gracia na quívì naxicocuñ Jesucristu, te cuninù-ndáyá. ¹⁴ Iin-ni nì quidá vîi-nda na ian quidá iin dèhe-nda tûha cunini vîi xì-nda. Te màsà nácóó-ndá mii-nda xího ndevàha-nda na ian nìsa quida-nda antes na

táñaha ga cundaà vaha ini-nda. Còó. ¹⁵ Nacua ì mii-yá ana nì cana xi-nda, ducání quida stná-nda, nì cúníhnú ì stná ini-nda sàhà nsidaa chuun quida-nda. ¹⁶ Vàchi ducán cachí Dios nùu tutu xi-ya: “ì gá yùhù, ñàyùcàndùá, stná mii-nsiá nì cùndúú stná-nsià nèhivì ì”.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), iin-ni ndeníhí Yua-nda Dios nsidanicuú nèhivì; te nacua quidá iin iin-nda, ducán icúmí-yâ nacuaaha-yàndó. Ñàyùcàndùá, nsidaa ndohó nècuàchì ndácùcahan xi quìvì-yá, cuàhà gá xiñuhu yùhí-nda, còtó mà cùdî ini-yà sàhà ñà-ndùá quida-nda ñuhivì yohó. ¹⁸ Vàchi ináhá-ndá, sàni dānāa-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán sàni càcu-nda nùu estilu nì nacoo xii-nda, vachi mánicùí chindeámàndó. Doco màdì oro ò plata nì dānāa sàhà cuàchi-nda, vachi cuisì iñàha ñuhivì yohó-ní nduámà. ¹⁹ Còó, cuisì nùu ndiaha Cristu nì dānāa xì sàhà-nda; na iin lelù còò ni-ñàha iá nì dòcò nùu Dios, ducán nì sanduu-ya. ²⁰ Vachi dècuèndè na táyôo ñuhivì sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cuu xi Jesús ducán, doco cuisì dècuèndè tiempu vichi na xínu tiempu, dandu nì cuu ndisa xi-yá ducán sàhà-ñá (càcu-nda). ²¹ Te divi sàhà Jesús sàni nìhì-nda nì xinindisa-nda Yuamámì-yá. Te sàhà stná poder xi Yuandiaha-yá nì natiacu-yà, dandu nì naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. Pues divi sàhà ñà-jaàn nì nìhì-nda cunihnu vaha ini-nda Yua-nda Dios, te nì sàcòò stná iin tnùndé ini ndiatu-nda nùu-yá.

²² Vichi sàni chindee Espíritu ì xí-yá, te xiníndísá-ndá palabra ndàcuisì xí-yá. Ñàyùcàndùá, sàni ndoo stná cuàchi anima-nda, vātùnì cuu stnahá ndisa ini-nda sàhà-nda vichi, ñánì. Sàhámà fuerte ndisa xiñuhu cuu stnahá ini-nda sàhà-nda, te màsà dātíáá úún-nda quida-nda ducán. ²³ Vachi sàni nacacu saa-nda ñuhivì ì xí-yá. Doco màdì nèhivì ñuhivì nì quidà-xì-nda ducán, còó, divi palabra ì xí Dios nì quida xi-nda ducán. Vachi nsidaa nèhivì, xíhì-nè. Doco palabra mà, nicanicuahàn cunaha-ñá nùu-nda na ian itíacúà nicanicuahàn. ²⁴ Vachi nsidaa nèhivì ñuhivì, (yàchì nsihi-ne) nahi yùcù pastu, te nsidaa ñà-vico xí-né, (yàchì nsihi stná) nahi ita yucù; vachi íchì yùcù, te ndáhvà stná ita-ñà. ²⁵ Doco palabra sàni cachi Stoho-nda Señor, còó, nicanicuahàn icúmíâ coa. Te divi palabra mà nduú razón ndiaha sàni cachitnùhu nèhivì xì-nsiá.

2

¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-ndiaá. Màsà dándáhvì stnahá gá-nda, nì màsà dānání uun-nda nduu-nda nèhivì vaha. Te màsà cúmbìdia stnahá stná ini-nda, nì màsà cáhàn quini ga-nda dìquì ñanìtnaha-nda. ² Na quidá mée tíquìn, yáha ga cudî ini-vè tēndodo, ducán xiñuhu quida stná-nda; xiñuhu cudî cuàhà ini-nda sàhà palabra ì xí-yá, vachi vaha ndisa; dandu nìhì-nda ndufuerté fe xi-nda. ³ Te nú ndisa sàni cundaà vaha ini-nda màni gá ini Stoho-nda Señor, dandu (vātùnì nìhìtáhvì-nda ducán).

Nahi cimientu fuerte nduú Jesús

⁴⁻⁵ Vichi xiñuhu tnàtuu-nda nùu-yá, te quida-nda cuenta na ian nduu-nda yùu (cuàha vehe), te mii-yá nduú-yá nahi cavà xí cimientu, (doco màdì cimientu ndisa, vachi) itíacú-yà. Te mate ní cahíchì ini nèhivì-yá, doco nì cachi Dios ñà-ndùú-yá ana chicá ndiaá. Ñàyùcàndùá, nì cuàha-nda cuichuún-yàndó na ian quidáyúcùn-yà iin vehe ndiaha-yá.

Daaní, nahi dùtù ì xí-yá nduú stná-nda; vātùnì cuàha-ndayá promesa xi-ya, divi ñà-vaha ñuhú ini anima-nda, vachi sàhà (obra nì quida) Jesucristu icúmí Dios cudî ini-yà sàhà promesa mà.

⁶ Vachi ducán cachí (Dios) nùu tutu ì:

Cunaha-nsiá, icúmí techuín iin ana sàà Ñuu Sión; cunduu-ya ana chicá ndiaá; te yáha ga cuàhà tnùñuhu cucumì-yá; cuàhà gá cundiaa-yà. Te chuun quida-ya cunduu nahi chuun xì cavà cahnú nduú cimientu xi vehe. Te mà nunca naxicocuín ini nèhivì ñà-nì xinindísá-né mii-yá.

⁷ Ñàyùcàndùá, nùu nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísâ, ndiaá ndisa-ya, doco nùu nècuàchì có-xiníndísâ, còó. Doco seguru icúmí cuu (nahi ejemplu nacání sàhà) cavà nì cahíchì ini

albañil, vàchi nì sàà cavà mà nì nandua yùù vico indúhu esquina vehe. (Pues ducán nì cuu stná xì mii-yá.) ⁸ Te vichi nduú stná-yà na iin yùù cahnú caquìhi sàhà nèhivì (cahìchì ini xì-yá), te na ian nduá-nè, vàchi cudúchì ini-nè sàhà-yá. Ñàyùcànduá icúmí-nè nihì-né (tnùndoho) nì chitnùnì ini Dios cuu xi-né, na ian caquìhi sàhà-né, te nàcasàn-né, vàchi có-cùnì-nè cunini-ne.

⁹ Doco ndohó, còó, vàchi sàni nacàxin-yàndó, te vichi nduu-nda dèhe (ndisa-ya). Te nahi dùtù xínduu stná-ndà, te xinúcuáchì-ndá nùù rey xi-nda, divi mii-yá. Nèhivì ìì xí-yá nduu-nda vichi. Còò cá ana nduú Stoho-ndà, cuisì mii-yá. Pues sàhà nsidaájàn vátùni dacuítia-ndà palabra sàhà ñà-ndiaha guá-yà, vàchi sàni tavà-yàndô nùù ichì ñáa, te nì cana-yàndó cunchicùn-ndà ichì ndé datnúù ndiaha-yá ini-ndà. ¹⁰ Te mii-nsiá, mate còò tnùñuhu ndiaha xí raza-nsiá antes, doco vichi sàni sàà stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì xí-yá. Te mate còò stná ni-iin ana nì indéhe ndahví xì-nsiá antes, doco vichi (ndiaha gá) sàni indehè ndàhvì-yànsiá.

In-ni ni cúnchicùn-ndà Jesús mate xítñuhu nèhivì-ndó

¹¹ Cuàhà gá cuú íni sàhà-nsiá, te sàhájàn cachí xì-nsiá ñà-màdi ñuhivì yohó nduú ñuu-nda vichi. Ñàyùcànduá sacúndàhvì nùù-nsiá ñà-màsà xího gá-nsiá ñà-nduú gustu quini iá ñuhivì yohó, vàchi sadiàmà nùù ñà-vàha xi anima-ndà. ¹² Ndoó-nsiá mahì nèhivì có-ináhà xí Dios, te ñàyùcànduá xiñuhu quida vii-nsiá. Ñà-ndàà nduá, xítñuhu-ne mii-nsiá vichi; quini quidá-nsiá, cachì-nè, doco nú sàni xini-nè obra vàha quidá-nsiá, dandu quivì quixi (Dios ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì), dandu icúmí-nè sàà-nè ndanihi vàha-neyà.

¹³⁻¹⁴ Sàhà ñà-nì cúdiì ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndà, ñàyùcànduá icúmí-ndà cunini-nda nsidaa nècuàchì nihì chuun vehechuún, a ducán nduú-né ana chicá cusáhnù, te ò nduú-né nècuàchì cucuáchì, vàchi nècuàchìmà, quidáchuún-né cuenta xi nècuàchì chicá cusáhnúmà, te dandohó-né nsidaa ana có-quidá víi. Doco nú quidá víi-nda, dandu cudìi ini-nè sàhà-ndà. ¹⁵ Te divi ducán cunì stná Dios, cunì-yà quida vii-ndà, dandu mate xítñuhu nècuàchì có-cundàà ini-xi ndohó, doco icúmí-nè sàà-nè (nducahan-ne), mà cáchì gà-nè ni-iñàha.

¹⁶ Libre iá-ndà, (ñà-ndàà nduá), ñàyùcànduá xiñuhu quida vii-ndà nacua ndiá ìcà quida nècuàchì libre. Doco mà váha cachì-ndà vátùni quida ndevàha-nda sàhà-ñá iá-ndà libre. Còó, vàchi iá stná iin Stoho-ndà dandacu-xi nùù-ndà, divi Dios. ¹⁷ Te xiñuhu cahvi váha-ndayá, te quidañuhu stná-ndà nsidanicuú nèhivì. Nì cúcúú stná ini-ndà sàhà nsidaa ana nduú stná dèhe ndisa-ya. Te nècuàchì dandacu-xi nùù-ndà, ni coó stná tnùñuhu xi-nda nùù-né.

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchì peón xíndoo saín nùù iin lamú, cunini vii-nsiá ñà-nduá dandacú nècuàchìmà, mate dana-ne. Màdiá cuisì cahvi-nsiánè nú màni ini-nè.

Nú icúmí-ndà ndoho-nda, dandu xiñuhu nsinuu ini-ndà nansa nì ndoho Jesucristu sàhà-ndà

¹⁹ Vihini icúmí-ndà ndoho-nda sàhà-ñá nchícùn-ndà ñà-nduá cachì Dios, mate còò ni-iñàha iníhíca-ndà. Doco vátùni iámà, te xiñuhu quidandee ini-ndà sàhà. ²⁰ Vàchi nú cuisì sàhà cuàchi-nda ndoho-nda, dandu mà nihì-ndà ni-iin ñà-vàha nú quidándéé ini-ndà sàhámà. Doco nú sàhà-ñá quidá víi-nda ni ndoho-nda, te quidá ndéé ini-ndà, dandísà, gracia xi Dios (icúmí-ndà nihì-ndà). ²¹ Pues, divi ñà-jaàn nduú vida icúmí-ndà yàha-nda nú sàni cana-yàndó, vàchi mii-yá, nì ndoho stná-yà, doco sàhà ndohó; te ducán vátùni nì cundaà ini-ndà nansa xiñuhu quidandee stná ini-ndà nacua nì quida mii-yá.

²² (Te ¿nansa nì quida-ya?) Pues còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá, ni còò ni-iin xichi ni dandahví-yà nèhivì. ²³ Mate ní canáhà nèhivì xì-yá, doco mii-yá, cóni cánàhá-yà xì-né. Na ní ndoho-ya, cóni cáhàn dana-ya. Còó, nùù ndahà Dios nì naco-ya chuun xi-ya, vàchi (ináhà-yà) tùha Dios nsidandaà-yà ñà-nduú ñà-ndácuisì. ²⁴ Te (na ní sàcùtuu-ya) nchìca cruz, nì nacuida-ya cuàchi-nda nùù iquicúñú-yà. Ñàyùcànduá, vátùni nihì-ndà

(nacoo dahuun-nda cuàchi-nda), quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, (te có-ndùlócô gà-ndà sàhá). Dandu sàhá obra xi-ya mà, vètùni nìhì stná-ndà quida vùi-ndà ñuhìví yohó. Vàchi na ní sahnì cuì-teyá, dandu sàhájàn nduá nì nìhì-ndà nì nduvìì anima-ndà. ²⁵ Vàchi antes, nahi riì nì quecuaán nì sanduu-nda, doco vichi sàni naxicocuìn-nda nì nàcùndoo-nda nù Stoho-ndà inùu xì anima-ndà.

3

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda xi nècuàchì vehe-nda

¹⁻² Mii-nsiá nècuàchì ñahà sàni nandàhà, icúmí-nsiâ cahvi-nsiá iì-nsiá; dandu mate có-càhàn-né cunindisá-né palabra xi-ya, doco ñà-ìndéhe-né quidá víi-nsiá, vètùni sà stná-né cunindisá-né mate có-càhàn-nsiâ xì-né sàhámà. Ñàyùcànduá, xiñuhu quida sahnú-nsiá, te cahvi tnahá stná-nsiâ. ³ Te nú cuní-nsiâ cundàa vico-nsiá, màsà cúcàhàn-nsiâ a cúisi xiñuhu ñà-natnii vico dìnì-nsiá, te ò nduvico-nsiá xì oro, o sìcoto finu. ⁴ (Còó, vachi ñà-cundàa vico ndisa-nsia nduá yohó:) divi ñà-cunihnu manì ini-nsiâ, xì ñà-coo calma-nsiâ. Ñà-jaàn ndisa icúmí cunaha nicanicuahàn, vachi ini anima-ni-nda iá dèhá. Te nù Dios cuàhà gá ndiáá ñà-cunihnu ini-ndà ducán. ⁵ Te divi ducán nìsa quida stná nècuàchì ñahà ì nìsa xinindisa-xi Dios tiempu sàhana, vachi divi ini anima-nè nì sansida vico-né mii-né. Nìsa cahvi-né iì-né. ⁶ Vachi ducán nìsa quida stná (ñahàdihí) Abraham nani Sara, nì inini-ne iì-né, te dècuèndè “Señor xì” nìsa cachi stná-nè xì nècuàchì mà. Te nú quidá víi-nsiá, te có-yùhì stná-nsiâ ni-iin nèhivì, dandu vètùni ndudava stná-nsiâ xì-né.

⁷ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa iá ñahàdihí-xi, xiñuhu cundoo manì-nsiá xì nècuàchì mà nacua quidá iin nèhivì cundàa vaha inì-xi. Ináhà-nsiâ, mà fuerte guá-nè, ñàyùcànduá xiñuhu cuhi ini-nsiànè, vachi iin-ni sàni nìhìtáhvi nduì-nsiâ vida ndiaha xì Dios. Te nú ducan nì quidá-nsiá, dandu mà cóó ni-ñàha cadi xì nù palabra xi-nsia na hora xicàn tànhvi-nsiá nù-yá.

Nansa xiñuhu cunihnu ini-ndà nú ni sàà-ndà ndoho-nda sàhà iin chuun vùi nì quida-nda

⁸ Cuisì inga palabra yohó cachi guè: iin-ni sàxìntnùnì nì cúcúmì nsidaa-nsiá. Te cundehè ndáhvi stnahá stná-nsiâ. Te cucuu stnahá stná ini-nsiâ sàhà-nsiá, vachi iin-ni ñanì xínduu-nda. Nsidaa-nda, iin-ni nì cuhì stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. ⁹ Te nú sàni quida quini nèhivì xì-ndà, màsà náchítacùhá-ndà nacua nì quida-ne xì-ndà. Te ò nú nì cánàhá-nè xì-ndà, màsà cánàhá stná-ndà dìquì-né; còó. Nì cànàn tànhvi-ndà nù Dios sàhà-né, vachi cuàhà gá nì nìhìtáhvi-ndà na ní cana-yándó.

¹⁰ Vachi (dohó cachì tutu ì):

Nú cuní-ndà cucumi-nda vida ndiaha, te yàha vaha-nda, dandu xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màsà càhàn quini-nda, nì màsà dándáhvi stnaha-nda. ¹¹ Te màsà túcù-ndà inga ichì malu; cuisì-nì ñà-íá vùi nì quida-nda. Te nì nándúcú stná-ndà nansa cundoo manì-ndà ñuhìví; cuàhà gá xiñuhu nacani ini-ndà nansa quida-nda ducán. ¹² Vachi Stoho-ndà Dios, inùu-yá nsidaa nècuàchì nihnú vaha inì-xi, te iní-ni-yá na xicàn tànhvi-né. Doco nècuàchì quidá sìquini, na ian xinì ùhì-yà nsidaa nècuàchì mà.

¹³ Nú puru chuun vaha quida-nda, dandu ¿a quidá quini nèhivì xì-ndà sàhámà? ¹⁴ (Ádi cóó); doco nú nì sàà-ndà ndoho-nda sàhà iin ñà-íá vùi nì quida-nda, dandu ndiaha gá queé stná mà. Ñàyùcànduá, màsà yùhì-ndà na càhàn dana nèhivì xì-ndà, te nì màsà ndùlócô-ndà. ¹⁵ Iin-ni nì cúníhnú víi ini-ndà Jesucristu ñà-nduú-yá Stoho ndiaha-nda. Te nú ndàcàn tnùhù-né nù-ndà ìndù chuun nihnú vaha guá ini-ndà (mii-yá) ducán, dandu siempre cundoo tùha-nda naxiconihí víi-nda nù-né. Doco vivì-ni nì càhàn tnùñuhu-nda xi-né. ¹⁶ Màsà quidá-ndà ni-iin ñà-cui dandoho-xi sàxìntnùnì-ndà después. Daaní, mate ndoó nèhivì xítñuhu xi ñà-vaha quida-nda ñà-nduú-ndà nèhivì xì Cristu, có-quidámà, vachi icúmí-nè sàà-nè nducahan-ne.

¹⁷ Doco nú sáha-ya lugar ndoho-nda, dandu chicá vaha ndoho-nda sàhà iin ñà-vii nì quida-nda, te màdiá sàhà iin falta xi-nda. ¹⁸ Vàchi stná Cristu, nì ndoho stná-yà; iin xichi-ni nì ndoho-ya sàhà falta xi nsidaa ndohó nēhivì cuáchi ñuhiví, mate mii-yá, còò nì-iin cuáchi nì quidá-yá. Te sàháyùcànduá, vātùni nì nìhì-ndà nì nàcùndoo vaha-nda xi Dios. Ñà-ndàa nduá nì xihì iquicúñú-yà, doco espíritu xi-ya nì dānātiácú xì-yá. ¹⁹ Te divi espíritu xi-ya mà nì sàà ndé ndoó anima nì sandiadi, te nì cachitnùhu-ya xì-né iin razón. ²⁰ Anima yucán nduú anima nēhivì cónì sáxíníndísà sànahà tiempu xì Noé na ní quidandee guá ini Dios sàhà nēhivì ñuhiví, te nì sandiatu-ya nì cuyucun barcu cahnú (xi Noé) mà. Te sacu nēhivì nì càcu nùù barcu mà, cuisì ùnà-nè nì càcu nì quida tèculí mà. ²¹ Cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaa ñà-jaàn, vachi nduámà nahi ñà-cùhî-ndà tèculí quivì vichi, te càcu-nda sàhà-ñà nì natiacu Jesucristu. Doco ñà-cùhî-ndà mà, có-nduá ñà-ndundoo uun ñuma icà-ndà, còò; ñà-xicàn tàhvì-ndà nùù Dios nduá, divi ñà-xicàn tàhvì-ndà ndundoo sàxínítnùnì-ndà. ²² Te mii-yá, ndè gloria sàmānuhù-yá, iá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios vichi, te nsidanicuú ángel, icúmí-nè cunini-neyà, mate ángel chicá cusáhnû nduú-né, te ò inga ana iin fuerte.

4

Nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-ia vaha nisa quida-nda antes

¹ Vichi xiñuhu (nsinuu ini-nda) nansa nì ndoho Jesucristu ñuhiví yohó, te dispuestu nì cúndóó-ndá ñà-ndoho stná-ndà, vachi nú sàni ndoho stná-ndà ducán, dandu ñà-sàni nacoo-nda cuáchi-nda nduá. ² Vachi nú niñnú ini-ndà ducán, dandu mà xího ndevàha ga-ndà ñà-chìcuéhè iá ñuhiví yohó na ian quidá nēhivì dava ga; vachi puru ñà-vàha cudî ini Dios cunduu ñà-quida-nda. ³ Vachi mii-nsiá, tiempu nì yàha xi-nda nisa quida ndevàha-nsia nacua quidá nēhivì có-ínáhá xí Dios, vachi cuàhà viciu nisa icumí-nsiá; cuàhà iñàha nisa xihò-nsiá, te nisa xini stná-nsiá; cuàhà escándolo nisa quida-nsia, vachi nisa xihì cuahà-nsiá. Cuisì figura yùù nisa cahvi stná-nsià antes, mate quini iá` quida-nda ducán. Doco vichi, mà quidá gá xì nsidaa ñà-jaàn. ⁴ Ñàyùcànduá, ndulócò nècuàchì dava ga vichi, xitnùhu-ne mii-nsiá, có-cùndàà ini-nè índù chuun có-cùtnáhà gá-nsià xì-né na quidá-né ñà-có-ndiàà mà. ⁵ Doco (vaxi iin quivì) dandu icúmí nècuàchì mà nacua-nsia-ne cuenta (sàhà nsidaámà) nùù mii-yá. Te sà-ìtúú ndàcàn-yà cuenta sàhà cuáchi nsidaa-némà, na nècuàchì itiácú, te ducán stná nècuàchì sàni xihì. ⁶ Ñàyùcànduá, ndè stná nècuàchì nsii nì nìhì-né nì xinitnùhu stná-nè razón vaha xi-ya sàhà-ñà vātùni cutiacu stná anima-nè vida xi Dios, mate na nisa itiacu-nè nì nìhì-né castigu, vachi nēhivì ñuhiví nì sanduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, sà-ìtúú quivì nsihi nsidaa iñàha. Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani vii ini-ndà, te cunihnu cuahà ini-ndà càcàn tàhvì-ndà nùù Dios. ⁸ Doco ñà-chicá xiñuhu nduú ñà-cuu cuahà ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, vachi sàhà ñà-jaàn nduá mà ùhì nandòdó-nda nsidaa falta nì quida nècuàchì mà mate cuàhà gá nduá.

⁹ Xiñuhu nacuna-nda yehè nùù ñanìtnaha-nda (nú xicánúú ndahví-nè), te màsà cúñáñá-ndá quida-nda ducán.

¹⁰ Según nansa nì nìhìtáhvì iin iin-nda, ducán xiñuhu cunucuachi-nda nùù ñanìtnaha-nda, vachi ducán ndiá icà-ndà quida-nda xi gracia nì nìhìtáhvì-ndà nùù-yá, te cuàhà clase gracia nduá yohó. ¹¹ Nú (sàni nìhìtáhvì) iin nēhivì càhàn-nè (palabra ì), dandu nì cúnduámà nahi meru palabra nì cachi mii-yá. Te nú xicánúú-ndá indéhe ndahví tnaha-nda, dandu nì quida-nda chuun jaàn xì nsidaa valor níhì-ndà nùù Dios. Nsidanicuú ñà-nduá quidà-ndà, xiñuhu quida vii-ndàñá sàhà-ñà sàà nēhivì naquimanì-né mii-yá sàhà Jesucristu. (Ansivéhé-yà), te nicanicuahàn nì cusáhnû-yá, te nì queé stná cuàhà tnùñuhu xí-yá (inicutu), amén.

Dispuestu nì cúndóó-ndá ñà-ndoho-nda sàhà Jesucristu

¹² Mii-nsiá nècuàchì màni guá nùí, màsà ndúlócô-nsià nú ni yáha-nsia tnùndoho fuerte (quida nèhivì); cónduá ñà-ndulocó-nsià na ian nduájàn iin ñà-cóni nihnú ini-nsià cuu xi-nsiá; cóó. ¹³ Xiñuhu cudìi ini-ndà sàhámà vichi, vàchi ñà-davani ndohó stná-ndà nahi Cristu nduá. Daaní, quivì cuni-ndà (naxicocuñin-yà) te nchií ndiaha-yá, dandu yáha ga icúmí-ndá cudìi ini-ndà. ¹⁴ Te nansicáhán stná-ndà nú ni cáhàn quini nèhivì dìquì-ndà ñà-nchícùn-ndà mii-yá, vàchi Espíritu ndiaha xí Dios icúmí chindee xi-nda na yáha-nda ducán. Ñà-ndáà nduá, quini cáhàn-nè (xi-ndà) sàhà-yá, doco ndohó, cóó. Tnúñuhu xí-yá nduá tavá-nda. ¹⁵ Te nú icúmí-ndá ndoho-nda, màsà cundúámà sàhà-ñá nì sàhní stnaha-nda, te ò nì quidácuíhná-ndá iñàha, te ò nì quidà-ndà iin ñà-có-ndiáá, ò nì dáquihviyuhù-ndà nùu chuun xi inga nèhivì; cóó. ¹⁶ Doco nú sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Jesucristu ndoho-nda, dandu màsà nunca cucahan núu-ndà sàhájàn. Cóó, ñà-naquimanì-ndà Dios nduámà.

¹⁷ Vàchi vichi sà-íá cuàhàn ndundaà sàhà ndohó nècuàchì nduú dèhe ndisa-ya. Te nú mii-nda nduú nècuàchì primeru, dandu ¿índù iñàha icúmí yáha nècuàchì có-ndúlócô sàhà razón ndiaha xí-yá? ¹⁸ Vàchi ndohó, nèhivì vàha xi-ya nduu-nda, te cuàhà gá ndoho-nda, dandu sàà-ndà nùu-yá. Te nú ducán nduá, dandu yáha ga ndahví cunduu castigu xi nèhivì malu quida guá xì cuàchi.

¹⁹ Doco de todos modos, icúmí dava-nda ndoho-nda tiempu vichi, vàchi ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Ñàyùcànduá, iin-ni xiñuhu ñà-quida vii-ndà ñuhivì yohó, te nsinuu ini-ndà ñà-ini ndahà-yá iá anima-ndà, vàchi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi cundoo-nda ñuhivì yohó, te vátùni cahvi-nda xi-yá (ñà-cundiaa-yàndó).

5

Nansa xiñuhu quida nèhivì sahnú idónuu, xì stná nècuàchì cucuáchí

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì cusáhnù jaàn. Yùhù nduú stnái iin nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, yùhù nì xininùí nansa nì cuu na ní ndoho Cristu; te quivì natùì stná poder ndiaha xí-yá, dandu icúmí cuni stnái ñà-jaàn, nahi mii-nsiá.

² (Ñàyùcànduá, yùhù cachí` xì-nsiá) nì cúnúu víi-nsiá nèhivì xí Dios ndoó jaàn, nacua quidá pastor xì rii xí-né. Doco nì cundúá xì nsidaa voluntad xi-nsia, màdiá fuerza nì quidá nèhivì xì-nsiá. Ni màsà quidá-nsiá chuun jaàn sàhà dìhùn, cóó; ñà-cùdũ inì-nsia nì cundúá. ³ Ni màsà cúníhnú ini-nsià nduú-nsiá lamú xi nècuàchì ndiaá-nsià. Cóó; chuun xi-nsia nduá quida vii-nsiá, dandu cundehè stná nèhivì ndiaá-nsià, te quida stná-nè nacua quidá mii-nsiá. ⁴ Daaní, después na quivì naxicocuñin mii-yá ana ndiaá xì nsidanicuu-nda, dandu nihì iin iin-nda iin ñà-vàha xi-nda cunduu iin corona ndiaha cuñuhu dìni-ndà, te nicanicuahàn coo vicoá.

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì chícá cuachi, xiñuhu cunini-nsia ñà-nduá xícachi nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, nsidanicuu-nsiá, nicanicuahàn nì cúníhnú ndahví inì-nsia, te cahvi tnahá stná-nsiá, vàchi Dios, sadí-yá nùu nsidaa nèhivì nducuéhè; doco nècuàchì nihnú ndáhví inì-xi, sáhatahvì-yánè gracia xi-ya. ⁶ Ñàyùcànduá, xiñuhu cunihnu ini-ndà ducán, vàchi ndahà Dios ñuhú nsidaa-nda, te fuerte-yá. Dandu después sàà stná iin quivì quee ndisa tnúñuhu xi-nda nùu nsidaa nèhivì quida-ya. ⁷ (Doco vichi) nùu ndahà mii-yá nì ndóo nsidaa chuun nacánì ini-ndà sàhà-xí, vàchi nihnú vàha ini-yàndó.

⁸ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda cuidadu, te cundoo tùha-nda, vàchi iá ana xicánúu xiní ùhì xì-ndà, divi nduú ñà-malu, te quidá-si na quidá sì-león, vàchi xicánúu-si ndáhì-si nandúcú-sì ñà-caxì-sí. ⁹ Doco màsà cuáha-nda mii-nda dìtá-sindó, iin-ni nì cúníndísà víi-nda mii-yá, te nsinuu ini-ndà ñà-divi ducán ndohó stná dava ga ñani-ndà ndoó inicutu ñuhivì. ¹⁰ Cunaha-nsiá, cuisì Dios nduú ana sáhatahvì xì-ndà gracia, te divi stná-yá sàni cana-yàndó ñà-cundoo ndiaha-nda nùu-yá nicanicuahàn quida Jesucristu. Ñàyùcànduá, mate ndoho-nda vichi, doco ñà-yáha-ni nduá. Te mii-yá, icúmí-yá nsida vii-yá anima-ndà, te nacuahà-yàndó valor. Icúmí-yá nacuahandee stná ini-yàndó, te

chindee-yándô ñà-màsà quéé-ndá nùù ichì váha. ¹¹Te vichi ni queé gá más tnùñuhu xí-yá, te iin-ni ni cúsáhnû stná-yà dècuèndè nicanicuahàn. Amén.

Ñà-nduá ni cachi Pedro na ní ndaquìndèè-né xì nèhivì tiaá-né nùù-xí

¹²Iin ñani-ndà quidá víi ndisa nduú Silvano. Te divi mii-né nduú ana xichúin ñà-tiái tutu tii yohó ndé cáhìn xì-nsiá sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa xiñuhu quida-nda, te cundaà stná inì-nsia ñà-divi gracia ndiaha xi Yua-nda Dios nduá (sàni nìhì-ndà). Ñàyùcànduá, iin-ni ni cúníndísâ víi-nsiá gracia mà.

¹³Ñuu Babilonia yohó ndoó stná nèhivì nì nacàxin stná Yua-nda Dios nahi mii-nsiá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Daaní, yohó iá stná Marcos, iin nècuàchì nduú nahi dèhi, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. ¹⁴Te mii-nsiá, nacasàhú màni stnahá stná-nsià entre mii-nsiá.

Ni cundóó cueé nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú nèhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pedro nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Simón Pedro, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndà Jesucristu. Te divi nù mii-yá nì nihí chuun ndiaha quidé. Te vichi tiaí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni sàni nihitáhvi stná gracia ndiaha xí-yá ñà-cunindisá-nsiáyà. Vàchi ducán nì chitnùní ini-yà quida-nda, divi mii-yá ana chiigá ndàcuisi inì-xi. Dios nduú-yá, te cahvi-ndayá, vàchi mii-yá nduú ana nì dâcâcu xi-nda. ² Pues vichi nì cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi-ya, te contentu nì cúndóó-nsiá sàhà-ñà ináhà-nsiâ mii-yá xì (Yuamàni-yá) Dios.

Nansa ndiá icà nèhivì xí Jesucristu quida-ne

³ Cunaha-nsiá, fuerte gá mii-yá, te ndiaha gá quidá-yá, ñàyùcànduá nì cana-yàndó ñà-cunaha-ndayá. Dandu nì chindee ndudu ìi xí-yá ndohó, te nì nihitáhvi-ndà nsidanicuú ñà-nduá xiñuhu ñà-cundoo ndiaha-nda nù-yá, te cahvi-ndayá nacua ndiá icà-ndà. ⁴ Te sàhà-ñà fuerte guá-yá, te ndiaha guá-yá, ñàyùcànduá nì cundiatú-ndà cuàhà gá ñà-vàha ndiatu-nda cuu xi-nda, te dècuèndè ndulócô-ndà ñà-ndiaha guá palabra sàni cachi-yá. Vàchi sàhà palabra mà vâtùni cucumi stná-ndà meru vida xi anima mii-yá, te ducán nihì ndèè stná-ndà naco-nda modo sìquini icúmí nècuàchì dava ga ñuhivì yohó, divi modo cudî guá ini-nè quida-ne. ⁵ Te divi sàhà-ñà nì cachi-yá xì-ndà palabra mà, ñàyùcànduá xiñuhu cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndáyá) chicá viì. Pues vichi sà-xinindisá-ndáyá, doco xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu viì ini-ndà. Daaní, xiñuhu sàà stná-ndà mànihì váha ini-ndà (sàhà ichì-yá). ⁶ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cadi-ndà nù mii-nda. Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà; daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu váha ini-ndà mii-yá nicanicuahàn. ⁷ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu manì ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda; daaní, xiñuhu sàà stná-ndà cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁸ Vàchi cunaha-nsiá, nú nì cutùha váha-nda nsidaa ñà-jaàn, te quida ndisa-ndañá cumplir, dandu màdi uun-ni cundoo-nda nù Stoho-ndà Jesucristu; nì màdi uun-ni quea ñà-ináhà-ndáyá. ⁹ Doco nèhivì còò ñà-vàha ma ini anima-xi, có-cùndàà váha ini-nè, na ian quidámáxini-nè, te có-nsinúú gá ini-nè nansa nì quida Dios na ní nsidandoo-ya cuàchi-ne. ¹⁰ Ñàyùcànduá, chicá váha cunsìhi ini-ndà cundoo-nda seguru ñà-nduù-ndà nèhivì nì nacàxin-ya, te nì cana-ya. Vàchi nú nì quida ndisa-nda ñà-vàha jaàn, dandu mà sàà-ndà tùcù-ndà ichì cuàchi. ¹¹ Còó, ndiaha gá icúmí quixi cuàhà gracia xi mii-yá ana nì dâcâcu xi-nda, divi Stoho-ndà Jesucristu, te dayáha stná-yàndó ñuhivì ìi xí-yá ndé dandacú-yá nicanicuahàn.

¹² Ñàyùcànduá, cuní dansínuu ga inì mii-nsiá nansa (quida-nsia), mate sà-ináhà-nsiâ iyuhu sàhàmà vichi, te nihnú váha inì-nsia palabra ndàcuisi nì xinindisá-nsiá. ¹³ Doco yùhù tuxí inì, mientras itiàcù-ve ñuhivì yohó, chicá váha dansínuu inì mii-nsiá nansa xiñuhu cunihnu ini-nsiá. ¹⁴ Vàchi ináhì sà-ítuú quivì icúmí cuì nacua nì cachi Stoho-ndà Jesucristu xì. ¹⁵ Doco icúmí nanduquí nansa cuì nsinuu inì-nsia palabra yohó nú sàni xihì.

Nansa nì xini Pedro nì natnuù ndiaha Jesús

¹⁶ Cunaha-nsiá, palabra ìi nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá, màdi cuentu nì nachuhun tnahá uun nèhivì maña nduá. Còó, vàchi sàni xininùù-nsi ñà-ndiaha guá iá Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcànduá, nì nacani-nsi xì-nsiá sàhà poder xi-ya, xì nansa icúmí stná-yà naxicocuñ-yà. ¹⁷ Vàchi nsiùhù, nì xini-nsi na ní tavà Yua-nda Dios tnùñuhu ndiaha xí-yá, te nì natnuù fuerte-yà. Dandu ndiaha gá nì càhàn Yuamàni-yá sàhà-yá na ní cachi-yàmà: “Dèhemani’ nduú ana yohó, te cudî inì sàhà-yá”. ¹⁸ Nsiùhù, nì inini-nsi ñà-jaàn na ní sàhàn-nsi xì-yá dìni yucù ìi yucán, te nì tiacu-nsi nì càhàn (Yuamàni-yá) ansivì.

¹⁹ Ñàyùcànduá, sàhà ñà-jaàn chicá más náhà claru ñà-ndácuìsì nduá nì cacachi profeta nìsa cahàn sàhà-yá sàhana; te vichi ndiá icà-ndà cunihnu vaha ndisa ini-ndà palabra xi nècuàchì mà, vachi palabra mà, ndiaha gá datnúà sàxínítnùnì-ndà na iin ñuhu nchií fuerte ndé iin tnúú, te iin-ni icúmí chindee stná-mándó dècuèndè quìvì danátnùu ndiaha-yá nùu (nèhivì ndoó inicutu ñuhivì). Daaní, quìvì jaàn (icúmí-yà datnúu-yà ini anima-ndà na ian) quidá sìtnùu cahnú cachítnùhu ñà-sàcuàhàn tùinuù inga quìvì.

²⁰ Cenaha-nsiá, chuun cahnú nduú ñà-sà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa iá palabra ì nì cachítnùhu nèhivì sàhana ma, te nì tiaa-neà nùu tutu. Màdì sàhà cuìsì sàxínítnùnì ndohó cui sà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa cuní cachàmà. ²¹ Vachi nèhivì ì sàhana ma, màdì inì-ni mii-né nì chíttnùnì ini-nè ñà-nduá nì cachi-nè sàhà mii-yá. Còó, divi Espíritu ì xí-yá nduú ana nì dàtnùu xì sàxínítnùnì-nè, te nì cachi-nè ñà-nduá nì cachi-nè.

2

Màsà nácuíttnùhù-ndá ñà-tnùhù chináhá nèhivì

¹ Tiempu sàhana ma nì sandoo stná tèttnùhù ñuu-nsì, datiaá uun-tè cáhàn-te cuenta xi Dios. Doco vichi ndé ndoó stná mii-nsiá icúmí casaà stná tèttnùhù nahi tè-sàhana ma. Te icúmí-tè daquìhvi dèhé-te iin dàñhù chináhà-te. Ndé icúmí stná-te nacuaà-tè Stoho-ndà Señor, mate sàni dànáà-yá sàhà cuàchi-nda. Doco cuìsì mii-té quidá quini-tè xì mii-té, ñàyùcànduá yàchì icúmí-tè ndañuhu dahuun-tè. ² Doco cuàhà gá nèhivì icúmí tenchicùn xì ichì sìquini mà, dècuèndè sà stná-nè cahíchì ini-nè ichì ndàcuìsì-yá. ³ Te tèttnùhù mà, ñà-cuàhà guá cuú inì-te sàhà dìhùn, ñàyùcànduá, vico uun icúmí-tè cáhàn-te xi-nsiá ñà-dandahví-te mii-nsiá, te ducán nsidandahví stná-te mii-nsiá. Doco dècuèndè sàhana sàni cachi Dios ñà-icúmí-tè cunsida-tè cuàchi-tè, te sà-ítuú sà stná quìvì ndañuhu dahuun-tè.

⁴ Stná ángel nì sanduu mozo xi-ya, na ní caquida-ne cuàchi, cóni xicáhnù ini-yà sàhà-né, vachi nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì ndiachi-né ndé cahà andea ndé iin tnúú, te yucán ndiatú-né dècuèndè sà quìvì ndundaà sàhà cuàchi-ne. ⁵ Stná nèhivì ñuhivì sàhana, cóni dácácu Dios-nè, vachi cuàhà gá cuàchi-ne nì-ia, teayùcànduá nì quixi diluviu dìquì-né. Doco tiaa nani Noé, còó. Nì càcu-ne. Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì cáhàn stná nècuàchì mà xì nèhivì sàhana ma áma quidá víi stná-nè, doco (cuìsì) Noé mà xì inga ùsà gá tnahà-ne nì càcu. ⁶ Daaní, stná ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra, nì xixìn nsiha, ndé cuìsì yàà-ñá nì ndòò, vachi iin castigu xi mii-yá nì sanduu tnùndoho ma, áma yúhì stná nsidaa gá nèhivì malu icúmí cundoo ga ñuhivì quìvì nùu-xì. ⁷⁻⁸ Doco ñuu mà nìsa ìa stná iin nècuàchì vaha nani Lot. Te yáha ga nì cuduchi ini-nè sàhà modo sìquini xì nèhivì ñuu mà. Vachi yucán iá-nè mahì nècuàchì mà, te nsìquìvì inínì-né, te indéhe-né ñà-quini guá quidá nècuàchì mà. Ñàyùcànduá yáha ga nì ndòò cahan-ne sàhà nècuàchì mà. Daaní, na (ní nìhì ñuu mà tnùndoho), nì dácácu Dios-nè nùájàn. ⁹ Pues sàhà ñà-yúcán náhà claru, tùha ndisa Dios tavà-yá nèhivì vaha xi-ya nùu tnùndoho yáha-ne nì cùí. Te ináhá vaha stná-yà nansa cuàhàn-yà quida-ya xì nèhivì malu vichi, itnìí-yá cuenta sàhà-né ndé cachi sà quìvì juiciu, dandu ndoho-ne. ¹⁰ Te nècuàchì chicá icúmí ndoho nduú nècuàchì quidá sìquini guá xì mii-xì nacua nduú gustu xi-ne, te cahíchì stná ini-nè ñà-nduá dandacú mii-yá nùu-né.

Vachi tèttnùhù mà, atrevidu gà-te, mii-té xínduu-tè mii-té. Mà ía yuhù-té; quini ga cáhàn-te sàhà ana fuerte (xicánúú) ansivì. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ndé ángel xi Dios, có-cànàhá quini-ne na cáhàn-nè sàhà falta xi ana fuerte mà nùu Stoho-ndà Señor, mate chicá cuàhà poder xi-ne (nùu témà), te chicá dandacú stná-nè.

¹² Doco témà, mate có-sà-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco quini ga cáhàn-te sàhà-ñá. Nahi quìsì có-cùndàà inì-xì xínduu-tè, te quidá-te na ian còò anima-te. Ñàyùcànduá, divi icúmí cuu xi-té na ian cùu-xì quìsì yùcù, cuìsì ndoó-si ñuhivì sàhà-ñá tñi nèhivì-sì, te cahnì-nésì; pues divi ducán icúmí cuu stná xì tèttnùhù mà, icúmí-tè

ndañuhu dahuun-tè ñà-sàni cuchicuehe anima-te. ¹³ Iin castigu ùhì nduá ñhì-té, divi nacua nì quida-tè xì ñanìtnaha-tè. Doco vichi cudî inì-te quidá-te ndéni ñà-siquini nì cui ndui (ò ñuú) nì cúnduá. Ñàyùcànduá, ndohó, ndóo cahan-nda sàhà escándalo xíquida guá-te. Mate sàhàn stná-te ndé ndoo-nda vicò xì-ndà, doco dandahví uun-tè, vàchi cudî gá inì-te dandahví-te.

¹⁴ Indéhe stná-te nsidaa nècuàchì ñahà, te cuní-te dàvá diquì-tené. Có-nàcòó-te cuàchi quidá-te. Te nèhivì mà-fuerte anima-xi, mà úhì dandahví-tené. De por sí, cuàhà iñàha xího stná-te cucumí-té. Doco icúmí-tê ñhì chíhán-te. ¹⁵ Vàchi sàni nacoo-tè ichì váha mii-yá, te sàxínchicùn-te ichì malu nacua nì quida Balaam dèhe Beor sàhana; iin nècuàchì xinítuì nì sanduu nècuàchì mà, doco cuàhà gá ñisa cuu ini-nè sàhà dìhùn; mate iin chuun có-ndiáá nduá, doco quida-neà sàhà dìhùn. ¹⁶ Doco nì ñhì-né iin conseju vàha nùu burru xi-ne, có-íá vàha ñà-nduá quidá-né, nì cachì-si xi-né. Mate quisi nduú-si, doco nì càhàn-si na iin nèhivì, te nì sadi-si nùu nècuàchì mà ñà-màsà quidá-né chuun loco cuàhàn-nè quida-ne nì cùí.

¹⁷ Cunaha-nsiá, na iin pozo ndé nì ndoco tècuí, ducán xínduu tètñùhù mà. (Còò ni-iñàha níhì-ndà) nùu-té, nahi vicò tàchí, còò ni-iñàha nihá. Ñàyùcànduá icúmí-tê sàa-te iin xaan ndé iin tnúú ndúchí, te nicanicuahàn cundoo-tè yucán, cachí Dios. ¹⁸ Doco vichi, fuerte càhàn-te na ian yáha ga ndiáá-te. Doco puru palabra chicuéhè nduá cachí-te, vàchi chinàhà-te ñà-vàtùni quida ndevàha-nda nansa nì nì cui; vátùni iá ñà-cuñuhu quini ini-ndà, cachí stná-te; te sàháyùcànduá, nádítá-te cuàhà nèhivì ladu xi-tè, dècuèndè stná nèhivì sà-itúú càcu nùu ichì malu mà nì cùí. ¹⁹ Libre cundoo-nda, cachí-te xi nèhivì, doco mà cùí, vàchi ndé stná mii-té, dandacú stná cuàchi-tè nùu-té. Te nú sàni cundee iñàha nùu-ndà, dandu có-ndóò gá ndisa-nda libre. ²⁰ Vàchi nì cachí-ndà iá iin nèhivì, te ñisa cundaà vàha ini-nè sàhà Stoho-ndà Jesucristu, te nì càcu stná-nè nùu modo siquini xi ñuhiví yohó; doco nú tucu tu nì dácà dìnì-né, te cundee cuàchi ma nùu-né, dandu chicá quini queamà nùu ñà-primeru. ²¹ Vàchi chicá vàha màsà cúnitnùhu-ne sàhà ichì váha-ya nì cùí, te màdiá nì xinitnùhu-ne, dandu después nì naxicocuín tu ini-nè, te nì nacoo-ne palabra ì nì cachi-yà xi-né. ²² Doco cunaha-nsiá, ducán cuú stná xi-né nacua cachí dichu sàhà sihina: “Nì nsihi nì ndusan-sì, dandu naxícocuín tu-sì saxí-si ñà-jaàn; te ò nacua quidá stná cochi, nú sàni xichi-sì, dandu tucutu ndécahnu-sì mahì ndèhì tuí nihní-sì”.

3

Icúmí naxicocuín Stoho-ndà Jesús ñuhiví

¹ Ñà-ùì nduá tiaí nùu-nsiá vichi, ñani mànì. Te nùu ndùì carta xi sàni quide lucha nacuaàhandee inì mii-nsiá sàhà-ñà ducán nsinuu ini-nsiá nacani vii ini-nsiá. ² Te cuní stnáì nsinuu inì-nsiá nansa iá palabra xi Dios nì cachitnùhu nèhivì ì sàhana, xì stná palabra nì sàcùnaha-nsiá nùu nsiùhù nècuàchì nì ñhì chuun nùu Stoho-ndà Señor nì dácàcu xi-nda, vàchi palabra xi mii-ya nduá.

³ Doco iá iñàha chicá cuní cundaà inì-nsiá. Cunaha-nsiá, na sàa quivì xínu tiempu, dandu icúmí ndecoyo nèhivì cuàcùndiaa (sàhà ichì-yá). Icúmí-nè quida ndevàha-ne xì mii-né nansa nì nì cui. ⁴ Te dohó icúmí-nè cachì stná-nè: “¿Índù ní xini-nsì naxicocuín-yà nacua nì cachi-yà? Vàchi dècuèndè sàhana na ní xìhì xii-ndà, còò ni-iñàha, vàchi iin-ni iá ñuhiví vichi nacua nì sàcòà quivì primeru”, cachì-nè. ⁵ Doco na cachí nèhivì ducán, cuisì quidámáxiní-nè sàhà nansa nì cuu sàhana na ní sàcòò ansivi, te nì xínu stná ñuhù íchì mahì tècuí, nsidanicuú ladu ñuhú-te. Pues nsidaa ñà-jaàn nduá nì dandacú Dios, te ducán nì cuu. ⁶ Doco sàhà divi tècuí mà ní ndañuhu stná ñuhiví sàhana mà, vàchi nì dàhvia dàvì inicutu. ⁷ Doco ansivi xi ñuhiví iá vichi, sàhà divi palabra nì cachi-yà antes mà iá stná orden xi-ya ñà-icúmíà coco nsiha, cuisì ndiatú-yà ndé cachì sàa quivì ndundaà sàhà cuàchi nèhivì malu, dandu coco ñuhiví, te ndañuhu stná nsidaa nècuàchì malu mà.

⁸ Doco iá iin palabra cuní` nsinuu ini-nsiá, ñani màní. Cunaha-nsiá, mate imindaa quiví, te ò mil cuià nduá, doco iin-ni nduá nù Stoho-ndà Señor. ⁹ Ñàyùcànduá, mate cachí nêhiví ¿índù chuun cucuée-guá cuu ñà-nduá nì cachi-yà? doco cóó; màdì ñá-cô-ndulócô-yà nduá; ñà-quidándéé cahnú ini-yà sàhà-ndà nduá, vâchi có-cuní-yà ndañuhu ni-iin-nda; cóó; ñà-nì sàà nsidaa-nda naxicocuín ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá cuní-yà.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, (nanàá) icúmí sàà quiví quida ndisa Stoho-ndà Señor (nacua nì cachi-yà); na ian có-nìhnú ini nêhiví quixi tēcuihnà ñuú, ducán coo. Dandu yáha ga fuerte icúmí caha ndee, te ndañuhu dahuun ansivi; te nsidaa ñà-nduá nì cuyucun ñuhiví, icúmíâ dàà títíá, te coca, te ndañuhá, vâchi ñuhiví yohó xì nsidaa ñà-lá nùá, icúmíâ coco nsiha.

¹¹ Pues vichi, sàhà-ñá sà-ínáhá-ndá icúmí ndañuhu nsidaájàn, ñàyùcànduá xiñuhu ñà-cunsihi ini-ndà cacuanu vii-ndà ñuhiví nacua cuní mii-yá, te cunihnu ì stná ini-ndà.

¹² Siempre nì nsínúú ini-ndà ñà-icúmí sàà quiví xí Dios, te quida-nda nacua cui quida-nda ñà-nì sàà yàchà. Vâchi quiví yucán icúmí chiñuhu Dios ansivi, te coca, dandu ndañuhu dahuan; te nsidaa stná ñà-nì cuyucun ñuhiví, icúmíâ ndutea, te coca. ¹³ Doco ináhá vâha stná-ndà ñà-después icúmí nàcòo stná inga ansivi saa xi ñuhiví saa nacua nì cachi-yà xì-ndà, te ñuhiví saa ma, puru ñà-lá vii icúmí coo nùá.

¹⁴ Pues, ináhá vâha-nda ducán icúmí cuu, ñani màní, ñàyùcànduá, cuàhà gá xiñuhu cunsihi ini-ndà cundoo manì-ndà ñuhiví, màsà cóó nì-iin falta xi-nda, nì màsà cóó nì-iin mancha anima-ndà. Te iin-ni nì cóó ducán dècuèndè quiví naxicocuín-yà.

¹⁵ Te nú dacueé-yà, te quidandee gá ini-yà sàhà-ndà, dandu xiñuhu cunihnu ini-ndà ñà-cuisi sàha-yàndó tiempo càcu-nda nduájàn. Te divi ñà-jaàn nduá sàni tiaa stná ñani mànì-ndà Pablo na ní tiaa-ne iin carta nù-nsiá antes. Nchichí gá tiaá-né, vâchi ducán nì nìhítáhvì-né. ¹⁶ Te nù nsidaa carta xi-nemà, cachítnùhu stná-nè sàhà chuun tiaí yohó. Ñà-ndàà nduá ùhì cundaà ini-ndà dava ñà-nduá cachí-nè nù carta mà. Ñàyùcànduá, nêhiví có-sàà cundaà inì-xi, dasívì uun-ne palabra mà, vâchi nêhiví có-xíníndísà vâha nduú-né. Te divi ducani dasívì stná-nè dava ga tutu ì xí Dios, doco (ndahví-nè), vâchi cuisì icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-nè sàhámà.

¹⁷ Doco mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiâ nansa iá nsidaa ñà-jaàn, ñani màní. Ñàyùcànduá, cuidadu nì cúndóo-nsiá sàhà tètñùhù có-ndulócò sàhà ley xi Dios, còtó nadità-te mii-nsiá ladu xi-tè, te sàà-nsiá quee-nsia nù ichì váha nchícùn vii-nsiá vichi. ¹⁸ Te sacúndáhvì stnà nù-nsiá ñà-nì cúnsihi inì-nsia nansa cucumi gá-nsiá más gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, xì nansa nìhì stná-nsiá cunaha váha-nsiayà, vâchi mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda.

Ansivéhé cahnú-yà ndè quiví vichi, te nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nu Nì Tiaa San Juan nù Nsidaa Nèhivì xí Dios

Nansa iá vida ndiaha xí mii-yá

¹⁻² Cuní-nsi càhàn-nsi xì-nsià sàhà mii-yá. Dècuèndè antes quesaha ñuhivì, sà-iá-yà. Te nsiùhù, sàni inini-nsi nì càhàn-yà; sàni xinìnù-nsià, dècuèndè sàni tnii ndahà stná-nsi ìcà-yá. Te mii-yá nduú ana nì quixi xi palabra ì cachítnùhu nansa cutiacu ndiaha anima-ndà. Te sàhà mii-yá itiácú-ndà. Ñàyùcàndùá, (nì quixi-ya) ndè ñuhivì yohó, te nì xini nèhivì-yá. Dècuèndè stná nsiùhù, nì xinìnù stná-nsià, ñàyùcàndùá, vichi cachítnùhu-nsi, te dansítnù ini-nsi mii-nsià sàhà-yá, vachi mii-yá nduú ana sáhatahvì xì vida ndiaha nicanicuahàn. Nù Yuamàni-yá nìsà ià-ya, dandu nì quesaa-yà ñuhivì yohó, te nì xini-nsià. ³ Te ñà-ndùá nì xini-nsi, te nì inini-nsi, divi nduá cachítnùhu-nsi xì-nsià sàhà-ñà iin-ni nì cúníhnú vaha stná ini-nsià nacua quidá nsiùhù. Te nacua nihnú ini-ndà Yua-nda Dios xì Dèhemanì-yá Jesucristu, ducán nihnú stná ini-yà ndohó. ⁴ Te vichi, sàhà-ñà cuní-nsi ñà-chicá cudiì inì-nsia, ñàyùcàndùá dísàhà-xí tiaá-nsi ñà-yòhó nù-nsià.

Na ian nchií ndai luz, ducán iá anima Dios

⁵ Cunaha-nsià, palabra yohó nduá nì inini-nsi nì cachi Dèhemanì-yá (xì-ndà), te ñàyùcàndùá dohó cachítnùhu stná-nsi xì-nsià ñà-nahi luz nchií ndai, ducán nduú stná (anima) Dios, (vachi micuìsi ñà-vaha nduú-yá), te nì-iyuhu có-nìhnú ini-yà ichi ñáa. ⁶ Ñàyùcàndùá, nú nì cachí-ndà iá vaha-nda xi-yá, doco xicá stná-ndà ichi ñáa, dandísá, tnuhu-nda, te có-nchícùn-ndà ichi ndàcuisi-yá. ⁷ Doco nú xicánúú víi-nda, datnúu-yà sàxìnítnùni-ndà, te nihnú vaha ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá, dandu mà úhì cundoo manì tàcá nsidaa-nda. Te nì Dèhemanì-yá Jesucristu nsidándóó xí nsidanicuú cuàchi-nda.

⁸ Nú nì cachí-ndà có-ndùu-ndà nèhivì cuàchi, dandu ñà-dàndàhvì-ndà mii-nda nduá, te ducán nàhà xicá có-nìhnú ini-ndà palabra ndàcuisi. ⁹ Doco nú nì cuáha-nda cuàchi-nda, dandu icúmí-yà quida ndisa-ya cumplir, mà dándàhvì-yàndó, seguru cuicahnú ini-yà sàhà-ndà, te nsidandoo-ya nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhú anima-ndà. ¹⁰ Doco nú nì cachí-ndà cò cuàchi nì quida-nda, dandu ducán queá na ian ndeníhí tnúhú-ndáyà. Te nú ducán, dandu nàhà xicá, tàñáha ga sà-ndà cunihnu ini-ndà palabra xi-ya.

2

Jesucristu nduú ana càhàn nihni sàhà-ndà nù Dios

¹ Nahi dèhe mií xínduu-nsia, ñàyùcàndùá tiaí palabra yohó nù-nsià ñà-màsà quidá-nsià cuàchi. Doco nú iá ana nì quida iin cuàchi, dandu (nì cúnáhà-nè) iá stná ana càhàn nihni sàhà-ndà nù Yuandiaha-nda. Te ¿ana quidá ducán? Divi Jesucristu, vachi mii-yá, ndàcuisi ini-yà. ² Te divi sàhà ñà-ndùá nì quida-ya nì xihì-yà sàhà cuàchi-nda, ñàyùcàndùá, mà nsínúú gá ini Yua-nda Dios sàhà-ñà. Te màdì cuìsi sàhà cuàchi ndohó nì xihì-yà, còó, vachi nì dànáà stná-yà sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ³ Te vichi nú nì chívàha-nda ñà-ndùá cachí-yà, dandu vátùni cundaà ini-ndà ñà-sàni xini stnáhá ndisa-nda xi-yà nduá. ⁴ Doco nú cachí iin nèhivì ináhà-nèyà, doco có-chívàha-ne ñà-ndùá cachí-yà, dandu (cundáà ini-ndà), tnuhu-né, có-nìhnú ndàà cuisì ini-nè palabra xi-ya. ⁵ Doco nú quidá-né cumplir ñà-ndùá cachí-yà, dandísá sàni sàà-nè cuu ndisa ini-nè sàhà-yà, te ducán vátùni cundaà ini-ndà iin nèhivì xì-yà sàndùu-né. ⁶ Vachi nú nì cachí-nè nèhivì xì-yà nduú-né, dandu ndiá ìcà-né quida vù stná-nè nacua nì quida mii-yá.

Ñà-ndùú palabra saa dandacú Dios chivàha-nda

⁷ Màsà cúcáhán-nsiâ iin ley saa nduá tiaí nùù-nsiá vichi, ñàni. Còó, ley yucán nduá, divi ley nì xinindisá-nsiá na ní quìhvi-nsia ichi-yá, vachi divi ley yucán nduú palabra nì xinitnùhu-nsia daa. ⁸ Doco cunaha-nsiá, nahi ley saa nduú stná ñà-nduá tiaí nùù-nsiá yohó. Te nú nsinúú ini-nsiá nansa nì quida mii-yá (na ní ìa-ya yohó), xì nansa (quidá stná-yà) xì ndohó vichi, dandísá vátùni cundaà ini-nsiá, ley saa nduá, vachi cueé-ni cueé-ni làcà iyuhu iin tnúú ini-ndà, te vichi ndiaha gá sàdàtnúù-yà sàxínítnùnì-ndà sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa iá ñà-ndàcuisì.

⁹ Nú iá iin ana cachí sàdàtnúù Dios sàxínítnùnì-xi, doco có-xiñùhù-né ñanìtnaha-ne, dandu ichi ñáa nduá nchícùn ìi-né dècuèndè vichi. ¹⁰ Doco nècuàchì cuú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi, mii-né ndisa, iin-ni datnúù Dios sàxínítnùnì-nè, te có-nàcání inì-nè sàhà inga iñàha cuida cuàchi-ne. ¹¹ Doco nècuàchì có-xiñùhù xì ñanìtnaha-xi, tàñáha ga tnúù ndiaha sàxínítnùnì-nè. Xicá ñáa-né, nì có-sàha tnunì ini-nè índù cuàhàn-nè, vachi iin tnúú ini anima-nè ñà-sàni quihìn-ne ichi ñáa.

¹² Hijos míos, tiaí tutu yohó nùù-nsiá sàhà-ñá sàni xicahnú ini-yà sàhà cuàchi-nsia (na ní xinindisá-nsiáyà), te nì ndacùcahan-nsiá quìvì-yá. ¹³ Stná mii-nsiá nècuàchì sahnú, tiaá stnái palabra yohó nùù-nsiá ñà-sà-ínáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itíacú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnái nùù-nsiá ñà-sàni cundee-nsiá nùù ñà-malu.

Hijos, ñà-yohó tiaí nùù-nsiá sàhà ñà-sàni sàa stná-nsiá nì xini stnahá-nsiá xì Yuandi-aha-nda. ¹⁴ Te mii-nsiá nècuàchì sahnú jaàn, tiaá stnái ñà-yohó nùù-nsiá ñà-sà-ínáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itíacú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnái ñà-yohó nùù-nsiá sàhà-ñá fuerte gá anima-nsiá, vachi nihnú ndisa ini-nsiá palabra ìi xí Dios, te sàni cundee stná-nsiá nùù ñà-malu.

¹⁵ Ni-iin-nsia, màsà cúú ini-nsiá sàhà ñà-nduú modo xì ñuhiví yohó, nì màsà xího stná-nsiá ñà-nduá iá núa. Vachi nú nì cuú ini-ndà sàhà modo xì ñuhiví yohó, dandu (náhà xicà) ñà-có-cúú ini-ndà sàhà Yua-nda Dios nduá. ¹⁶ Vachi nèhiví nihnú inì-xi ñuhiví yohó, xího cuàhà-né quida cahnú-né cuàchi-ne xì iquìcúñù-nè, te xího stná-nè cundehè-né cuàhà iñàha có-ndiáa, te nducuéhè stná-nè sàhà ñà-nduá icúmì-nè. Doco nsidaa ñà-jaàn, có-nduá ñà-cùdî ini Yua-nda Dios sàhà-xí. Còó, ñà-cùdî ini nèhiví ñuhiví yohó nduá. ¹⁷ Doco ñuhiví yohó, icúmíâ nsiha, te mà níhi gá nèhiví ñà-nduá nisa xihò guá-nèmà. Doco ana quidà-xì ñà-nduá cachí Dios, nicanicuahàn cundoo ndiaha-né.

Nansa cundaà ini-ndà índù ñà-nduú ñà-ndáa, te índù ñà-nduú ñà-tnùhù

¹⁸ Hijos míos, na ian vaxi xínu tiempu yohó nduá. Te sàni xinitnùhu-nsia icúmì quixi iin ana nduú contra xi Jesucristu, divi nduú Anticristu. Doco dècuèndè stná tiempu vichi ndoó stná cuàhà contra xi-ya. Ñàyùcànduá, vátùni cundaà ini-ndà ñà-vaxi xínu tiempu yohó nduá. ¹⁹ Tiàa xínuu contra xi-ya, antes nisa cutnahá stná-nè xì-ndà, doco vichi sàni quecuaán-né, vachi cóni ía ndisa-ne ladu xì-nda, vachi nú nèhiví ladu xì-nda nduú-né nì cùí, dandu dècuèndè vichi cutnahá ìi-né xì-ndà. Doco, còó, sàni quecuaán-né sàhà-ñá cunahà xicà ñà-dîin ladu iá-nè.

²⁰⁻²¹ Te mii-nsiá, nùù mii-yá ana chicá ìi sàni nìhítáhvi sàxínítnùnì-nsiá, te sà-ínáhá nsi-daa-nsiá ñà-nduú ñà-ndáa. Te ñà-sà-ínáhá-nsiâmà, ñàyùcànduá tiaí tutu yohó nùù-nsiá, màdì sàhà-ñá có-ínáhá-nsiâ, vachi ndisa, ináhá-nsiâ ñà-nduú ñà-ndáa. Te sàhà-ñá nduá palabra ndàcuisì, ñàyùcànduá ni-iyuhu mà cùnduá ñà-tnùhù.

²² Te ¿ana chicá nduú tètñùhù ndisa? Divi tiàa cachí sàhà Jesús ñà-có-nduú-yá Cristu ndiaha nì quixi nùù Dios. Cunaha-nsiá, contra xi Jesucristu nduú ana cachí: “Còò ana nduú Yua-nda Dios, nì còò stná Dèhemanì-yá”. ²³ Nú nì cachí-ndà: “Còò Dèhemanì-yá”, dandu ducán queá ñà-sàni nacuaà stná-ndà Yua-nda Dios. Doco nú ndàcùcahan-nda Dèhemanì-yá, dandu Yua-nda Dios iá vaha stná xì-ndà.

²⁴ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, nicanicuahàn xiñuhu cunihnu inì-nsia palabra xi-yá, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàna. Nú iin-ni nì cúníhnú ini-ndà ñà-nduá nì xinitnùhu-nda

daa, dandu iin-ni cunduu stná-ndà nêhiví xí Dêhemaní-yá, nêhiví xí Yua-nda Dios. ²⁵ Te mii-yá, sàni quida-ya comprometer nîhî-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁶ Cunaha-nsiá, tutu yohó tiaí nùu-nsiá sàhà-ñá cundaà vâha inî-nsia sàhà nêhiví tnùhù cuní dandahví xî-nsiá. ²⁷ Doco mii-nsiá, sàni nduhî sàxínítnùnî-nsiá nî quida-ya, te ducání iá dècuèndè vichi; còò necesidad dacuahá inga nêhiví mii-nsiá, vâchi sàni nsida ì-yá sàxínítnùnî-nsiá, te dècuèndè vichi chindéâmà mii-nsiá, vâtùni cundaà ini-nsiá sàhà nsidaa ìñàha, vâchi palabra ndàcuisì nduá nî chinaha-yà, còò ni-iin ñà-tnùhù nduá. Te divi nacua nî chinaha-yà mii-nsiá antes, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá vichi, nicanicuahàn nî cúníhnú ini-nsiá cunduu ì-nsiá nêhiví xí-yá.

²⁸ Hijos míos, vichi cachí xî-nsiá: iin-ni nî cundúu-ndá nêhiví xí-yá, dandu quiví naxicocuñ-yà, mà yúhî-ndà, nî mà cúcáhán nùu-ndà cundehè-yándô. ²⁹ Ináhá-ndá, ndàcuisì ini-yà. Ñâyùcànduá nú nihnú ndàcuisì stná ini ndohó, dandu vâtùni cundaà ini-ndà ñà-sàni sàa-ndà cunduu ndisa-nda dèhe-ya nduá.

3

Dêhe ndisa Dios nduu-nda, cachí San Juan

¹ Hijos míos, na cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, vâchi sàni nîhítáhvi-ndà cachí-yà xî-ndà ñà-ndùu-ndà dèhe ndisa-ya. Te divi xínduu-nda. Ñâyùcànduá, nêhiví ñuhiví yohó, có-nàcúní-nè ndohó, vâchi nî mii-yá, cóni nácúní-nèyà daa. ² (Cachí xî) mii-nsiá nècuàchì màni guá nú ñà-vichi sàndùu-ndà dèhe ndisa-ya. Te mate táñâha ga datúi-ya nùu-ndà índù forma nùu-xí sàa-ndà cunduu-nda, doco ináhá-ndá quiví naxicocuñ-yà, dandu nahi mii-yá nanduu-nda, vâchi mimí nacua iá-yà, ducán ícúmí-ndá cuni-ndà nùu-yá. ³ Ñâyùcànduá, nú ducán nihnú ini-ndà ñà-ícúmí-ndá cuni-ndà nùu-yá, dandu cuàhàn-ndà nsidavîi-ndà anima-ndà, ndoa nacua iá ndoo stná anima mii-yá.

⁴ Nú túha nêhiví quida-ne cuàchi, dandu ñà-càhíchì stná ini-nè ley xi-ya queámà, vâchi nsidanicuú cuàchi, ñà-có-sâha ley xi-ya nduá. ⁵ Sà-ináhá-nsiá ñà-dísáhà-xí nî quixi-ya ñuhiví yohó; ináhá-nsiá nî quixi-ya ñà-dandutu-yá cuàchi-nda. Doco mii-yá, còò ni-iin cuàchi nî quidá-yá. ⁶ Nsidaa ndohó nècuàchì nduú ndisa nêhiví xí-yá, mà túha-nda quida ga-ndà cuàchi. Doco ana túha quida ducán, tàcúní-nè mii-yá, nî tàcúní stná-nè nansa iá modo xi-ya. ⁷ Hijos míos, màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nêhiví mii-nsiá, vâchi (ináhá-ndá ñà-ndàà nduá yohó): nú quidávîi-nda, dandu (vâtùni cachí-ndà) ndàcuisì ini-ndà nahi mii-yá. ⁸ Nècuàchì túha quida-xi cuàchi, iá-nè ladu xi ñà-malu, vâchi ñà-malu, dècuèndè yuté ñuhiví xî dècuèndè vichi, iin-ni quidá-si cuàchi. Te (ináhá-ndá) índù-ñá dísáhà-xí nî quixi Dêhemaní Dios ñuhiví yohó: divi sàhà-ñá dandutu-yá nsidaa ñà-nduá quidá quisì mà.

⁹ Nsidaa ana nduú dèhe ndisa Dios, mà túha-ne quida-ne cuàchi, vâchi mii vida saín xi Dios ñuhú ini-nè, te mà sàa-nè quida-ne ducán, vâchi dèhe ndisa-ya nduú-né. ¹⁰ Mà úhî cundaà ini-ndà ana nduú dèhe-ya, te ana nduú dèhe ñà-malu. Iin nècuàchì có-quidá víi, ò iin nècuàchì có-cúu inî-xi sàhà ñanìtnaha-xi, có-nduú-né nêhiví xí Dios. ¹¹ Vâchi sàhana na ní xinitnùhu-nsia razón ndiaha sàhà-yá, te iin-ni dècuèndè vichi, ducán nî sàcùnaha-nsiá ñà-nî cúu stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹² Màsà quidá-ndá na nî quida Caín (sàhana). Iá-te ladu xi ñà-malu, ñâyùcànduá nî sahnì-té ñani-te. Te ¿índù chuun nî sahnì stnahá-te? Divi sàhà-ñá nî xinì-te có-quidá víi mii-té, te ñani-te, quidá víi-né.

¹³ Ñánì, màsà ndúlócô-ndà nú indéhe-nda có-xiñùhù nêhiví ñuhiví ndohó.

¹⁴ Divi sàhà-ñá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ñâyùcànduá cundaà ini-ndà sàni yàha-nda ladu xi Dios ndé cutiacu anima-ndà nicanicuahàn; có-íá gà-ndà ladu ndé xihî anima-ndà.

Nú có-cúu ini iin nêhiví sàhà ñanìtnaha-ne, dandu nàhà xicà tàñâha ga yàha-ne ladu ndé itiácú anima-ndà. ¹⁵ Vâchi nsidaa ana có-xiñùhù xî ñanìtnaha-xi, ndudává-né xî iin tè-sàhní. Te ináhá-ndá, ni-yuhu vida ndiaha có-ñuhú anima iin tè-quidà ducán.

¹⁶ Te vichi sàni sàà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà nansa ndiá icà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vachi sàni xini-ndà ñà-nduá nì quida mii-yá, nì xihì-yà cuenta xi-nda.

Ñàyùcànduá, ndiá icà stná-ndà cundoo-nda dispuestu cui-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

¹⁷ Vachi nú indéhe iin nêhivì iá necesidad nùu iin ñanìtnaha-ne, te có-indéhe ndahví-nè nècuàchìmà, mate algu icúmí-nè, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà có-cuú ini-nè sàhà Dios.

¹⁸ Hijos míos, màsà cachi uun-nda ñà-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà cahan uun-nda cachi-ndà ducán. Xiñuhu ñà-quida ndisa-nda cumplir, te quida stná-ndà obra nùu ñanìtnaha-nda.

¹⁹ Nú nì quida-nda ducán, dandu vātūni cundaà ndisa ini-ndà palabra ndacuisi nduá sanchícùn-ndà, te mà yúhì gà-ndà sàhà anima-ndà nùu Dios. ²⁰ Vachi nú dayúhì cuàchi-nda mii-nda, dandu (xiñuhu nsinuu ini-ndà), cahnú Dios xi-nda, te ináhá-yà nansa iá nsidaa iñàha. ²¹ Doco te nú còo ni-iñàha dayúhì xì anima-ndà, dandísà mà yúhì-ndàyá, (ñani) mání, ²² vātūni càcàn tàhvi-ndà nùu-yá, te nìhì-ndà ñà-nduá xicàn-ndà, vachi chivàha-nda ñà-nduá cachi-yà, te quida-nda ñà-nduá cudû ini-yà sàhà-xì. ²³ Te ¿ndiá nduá nì dandácú-yà nùu-ndà? Divi ñà-cahvi-nda xì Dèhemani-yà Jesucristu, te cuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà nacua nì cachi-yà xì-ndà. ²⁴ Te nú chivàha-nda ñà-nduá cachi-yà, dandu ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yà nduá, te iá stná-yà ini anima ndohó. Te sàni sàhatahvi stná-yandó Espíritu Ìlì xí-yá, te ñàyùcànduá, vātūni cundaà ini-ndà iá ndisa Dios ini anima-ndà.

4

Nansa quidá Espíritu Ìlì xí Dios, xì nansa quidá stná espíritu xì ana nduú contra xì Cristu

¹ Mii-nsiá nècuàchì mání guá nùu, màsà cúnindísà ndevàha-nsia ñà-nduá cachi nêhivì nú cachi-nè Espíritu Ìlì dacáhàn xì-né. Còó, vachi xiñuhu-ñà quida-nsia prueba, a ndisa Dios dacáhàn xì-né, á coó. Vachi cuàhà tètñhù sàni quesaha xicánúú ñuhivì vichi, te cachi-te ñà-cuenta xì Dios cahan-te. ²⁻³ Doco nú ndisa Espíritu Ìlì xí Dios dacáhàn xì iin nêhivì, dandu cuàhàn-nè candisá-né cachi-nè: “Ñà-ndáà nduá, nì sàcòo cuerpu Jesucristu, te nì tùinuú-yà ñuhivì yohó”. Ducán xiñuhu cachi-nè, dandu cundaà ini-ndà, divi Dios dacáhàn xì-né. Doco nú có-cachì-nè ducán, dandu cundaà ini-ndà màdì Dios dacáhàn xì-né; còó, iin espíritu iá ladu xì contra xì Cristu dacáhàn xì-né. Te sà-ináhá-nsiá icúmí quixi ana nduú contra xì Cristu. Doco cunaha-nsiá, vichi sà-iá espíritu xì tèmà ñuhivì yohó.

⁴ Hijos míos, nêhivì xí Dios xínduu-nda, te sàni cundee-nda nùu nêhivì (xínchicùn xì contra xì Cristu), vachi chicá fuerte mii-yá iá nùu anima-ndà, te chicá mà fuerte mii-sí xicánúú guá ñuhivì yohó. ⁵ Nêhivì (nchícùn contra xì-ya) mà, cuisì modo xì ñuhivì yohó nihnú ini-nè, te ñàyùcànduá, modo xì ñuhivì yohó cahan-nè, te compañeru-nè, divi ducán nihnú stná ini-nè, te cudû ini-nè cunini-ne ñà-nduá cachi guá nècuàchìmà. ⁶ Doco ndohó, nêhivì (nihnú ini xì) Dios nduu-nda. Te nsidaa ana ináhá xí-yà, cudû ini-nè cunini-ne palabra cahan-ndà. Doco nècuàchì có-nduú nêhivì xí-yá, có-cuní-nè cunini-ne. Ñàyùcànduá, ducán nduú modo cundaà ini-nda a ndisa Espíritu Ìlì chindéé xí iin nêhivì, te ò iin espíritu malu dandahví xì-né.

Cuú ndisa ini Dios sàhà nsidaa nêhivì

⁷ Nicanicuahàn nì cúcuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, (ñani) mání, vachi divi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda. Nsidaa ana cuú inì-xì sàhà ñanìtnaha-xì, dèhe ndisa Dios nduú-né, te ináhá stnahá-né xì-yá. ⁸ Doco nsidaa ana có-cuú inì-xì sàhà ñanìtnaha-xì, có-ináhá-nè Dios, vachi mii-yá, de por sí ducání cuú ini-yà sàhà nêhivì. ⁹ Divi ñà-jaàn nduá dísahá-xì nì techuún-yà mindaa Dèhemani-yà nì quixi ñuhivì yohó sàhà-ñà nìhì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. Sàhàmà sàcùndáà vaha ini-ndà ñà-cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ¹⁰ Vachi màdì ñà-sàni cuu ini ndohó sàhà mii-yà nduá, còó; divi ñà-cuú ini mii-yà sàhà ndohó

nduá, te sàháyùcànduá nì techuún-yá Dèhemanì-yá nì quixi-ya nì xihì-yà sàhà-ndà, dandu mà nsínúú gà ini-yà sàhà cuàchi-ndà.

¹¹ Pues cunaha-nsiá, nú ducán tantu guá cuú ini Dios sàhà-ndà, dandu ndiá ìcà stná-ndà cucuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, ñani mànì. ¹² Ni-iin nèhivì, tàñáha ga cuni-nè meru nùú Dios. Doco nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu vátùni cundaà ini-ndà ñà-ini anima-ndà iá-yà, te chindéé-yândô sàà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua ndiá ìcà-ndà. ¹³ Te sàni sàhatahvì stná-yândó Espíritu ìì xí-yá. Ñàyùcànduá cundaà ini-ndà ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá nduá, te mii-yá, iá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁴ Te nsiùhù, sàni xinìnùù-nsí ñà-nduá nì quida Yua-nda Dios nì techuún-yá Dèhemanì-yá nì quixi-ya ñà-dacácu-ya nèhivì ñuhìví. Ñà-jaàn nduá cachítñùhu-nsi xì nèhivì. ¹⁵ Vàchi nú sàni cachi vate-nda ñà-divi Dèhemanì Dios nduú Jesús, dandu iá Dios ini anima-ndà, te sàni ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá.

¹⁶ Sàni xini-ndà ñà-cuú ndisa ini-yà sàhà-ndà, te sàni xinindisá stná-ndà ñà-jaàn. Vàchi mii-yá, de por sí ducani cuú ini-yà sàhà nèhivì. Ñàyùcànduá, nú iin-ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, dandu vátùni cundaà ini-ndà ñà-sà-iá anima-ndà ini anima mii-yá, te mii-yá, iá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁷ Ducán iá sàhà ñà-nì sàà-ndà cuu ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu na sàà quivì juiciu, vátùni cunihnu ini-ndà, mà yúhì-ndà, vachi na ian nihnú ini mii-yá, ducán nihnú stná ini ndohó na ndoó gá-ndà ñuhìví yohó. ¹⁸ Te nú cuú ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu sadiámà nùú ñà-yúhì-ndà. Doco nú yúhì-ndà, dandu dandóhâmándó. Te cunaha-nsiá, nsidaa ana yúhì, cumànì vá sàà-nè cuu ini-nè sàhà-yá modo ndiá ìcà-né.

¹⁹ Ndohó, cuú ini-ndà sàhà-yá, vachi dihma mii-yá nì quesaha cuú ini-yà sàhà-ndà. ²⁰ Doco vihini cachi iin nèhivì ñà-cuú ini-nè sàhà-yá, mate iá iin ñanìtnaha-ne có-xìñùhù-né. Pues nú ducán, dandu (náhà claru) dandahví uun-ne. Vàchi nú có-cuú ini-ndà sàhà iin nèhivì sàni xinìnùù-ndà, dandu ¿nansa cui cuu ini-ndà sàhà iin ana tàñáha ga cunìnùù-ndà nahi Dios? ²¹ Cunaha-nsiá, nsidaa ndohó nècuàchì cuú inì-xi sàhà-yá, sàni dandàcú stná-yà nùù-ndà ñà-nì cuú stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

5

Nansa cundee-nda nùù nèhivì malu ñuhìví yohó

¹ Nú sàni xinindisa-nda ñà-divi Cristu nì quixi ansivi nduú Jesús, dandísá, dèhe Yua-nda Dios xínduu-nda; te nú cuú ini-ndà sàhà mii-yá ana nduú Yua-nda, dandu cuàhàn-nda cuu stná ini-ndà sàhà nsidaa dèhe-ya. ² Vàchi nú cuú ini-ndà sàhà-yà, te chívàha-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu cundaà ini-ndà, cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda xínduu stná dèhe-ya. ³ Vàchi ñà-chívàha-nda ñà-nduá nì cachi-yà, divi ñà-cuú ndisa ini-ndà sàhà-yá queé stná mà. Te ñà-nduá dandàcú-yá, mà cúñáñá-ndà chivàha-ndañá. ⁴ Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, nicanicuahàn icúmí-nè cundee-né nùù nèhivì malu ñuhìví yohó. Vàchi divi sàhà-ñá xiníndísá-ndà mii-yá, ñà-jaàn nduá dísàhà-xí níhì-ndà cundee-nda nuú nècuàchì mà. ⁵ Vàchi ¿ana gà cui cundee-xi nùù nsidaa nèhivì malu ñuhìví yohó? Cuisì nèhivì xiníndísá-xí Jesús ñà-nduú-yá Dèhemanì Dios cundee.

Ñà-nduá cachítñùhu xi-nda sàhà Dèhemanì Dios

⁶ Nì quixi Jesús ñuhìví yoho, te nì cuhì-yá xì tècuí, te nì xitià stná nì-yá. Màdì cuísiá nì cúhì-yá xì tècuí nduá; còó, divi sàhà-ñá nì cuítià stná nì-yá nduá nì quixi-ya. Te Espíritu ìì xí-yá nduú ana datnúú xì anima-ndà sàhà nsidaájàn, vachi micuísì ñà-ndàà nduá cachí Espíritu ìì.

⁷ Cunaha-nsiá, nùù gloria na ian ndoó ùnì ana cachítñùhu xi-nda sàhà stná mà, divi Yua-nda Dios, xì (Dèhemanì-yá nani) Palabra ìì, xì stná Espíritu ìì xí-yá. Doco imindaa mii-yá nduú-yá. ⁸ Te ñuhìví yohó, ùnì stná modo iá cundaà ini-ndà sàhà Jesús, vachi

Espíritu Ìì xí-yá nduú iin ana cachítnùhu sàhà-yá; te iá stná tècuìì nì cuhìi-yá, xì stná nìi-yá nì xìtià. Sàhà nsi-únì modo jaàn cundaà ini-ndà sàhà-yá, doco iin-ni razón ndiaha nduú nsidaámà.

⁹ Cunaha-nsiá, nú nèhivì ùún cachítnùhu xi-nda iñàha, mà úhì xiníndísá-ndá palabra xi-ne. Te nú ducán, dandu chicá más ndiá ìcà-ndà cunindisa-nda razón ndiaha sàni cachítnùhu Dios sàhà Dèhemani-yá, vàchi iá ñà-nduá sàni cachi-yà. ¹⁰ Te ndohó, ináhá-ndá palabra ndàcuisì nduá, vàchi ñuhá anima-ndà, te ducán ñuhú stná anima nsidaa ana xiníndísá-xí Dèhemani-yá. Doco nècuàchì có-xiníndísâ, (ndahví-nè), vàchi ducán queá na ian ndaníhì tnúhú-nè Dios, vàchi có-xiníndísâ-né ñà-nduá sàni cachi-yà sàhà Dèhemani-yá. ¹¹⁻¹² Te divi ñà-yòhó nduá sàni cachi-yà: iá nansa nìhìtáhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn quida-ya, te Dèhemani-yá nduú ana sáhatahvi xì vida mà. Ana inácaa Dèhemani-yá anima-xì, sà-ìcúmí-nè vida ndiaha ma, te ana còò-yá anima-xì, còò stná-mà nùù-né.

Ni càcàn tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-ñá nìhì-ndà gracia

¹³ Palabra yohó tiaí nùù mii-nsiá nècuàchì cahvi xi Dèhemani-yá, te ndácùcahan xi quivì-yá áma sàà-nsià cundaà vàha inì-nsia ñà-sàni nìhì ndisa-nda vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁴ Te vichi có-yùhì-ndà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá, vàchi nú iin chuun vàha nduá xicàn tàhvi-ndà, dandu iníni-yá, ináhá-ndá. ¹⁵ Te nú iníni-yá na xicàn tàhvi-ndà ducán, dandu ináhá-ndá sà-ìcúmí-ndá ñà-nduá nì xicàn-ndà, ndéni iñàha nì cui nì cundúá.

¹⁶ Nú xiní-ndà iin nècuàchì iin-ni cahvi stná xí-yá ñà-nì quida-ne iin cuàchì có-nduú cuàchì cui-ndà sàhà-xí, dandu xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùù-yá sàhà-ñá nì níhì-né cutiacu va-ne, nú ndisa có-nduá iin cuàchì cui-ndà sàhà-xí. Vàchi iá cuàchì cui-ndà sàhà-xí, te nú sàni quida iin nèhivì-ñá, dandu mà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá sàhà-né. ¹⁷ Nsidaa ñà-có-ndiàá, cuàchì nduá. Doco iá cuàchì mà cúí-ndà sàhà-xí.

¹⁸ Cunaha-nsiá, nú dèhe ndisa Dios nduu-nda, dandu có-quidá ndevàha ga-ndà cuàchì. Te ndiaá stná Dèhemani-yándô sàhà màsà tnúí ñà-malu-ndó.

¹⁹ Divi Dios nduú Yuandiaha-nda, ináhá-ndá, doco nsidaa gá nèhivì ñuhiví, ndahà ñà-malu ndoó-né.

²⁰ Te ináhá-ndá nì quixi Dèhemani-yá, te nì sàà-ndà nì cundaà ini-ndà nì quida-ya, vátùni nì xini stnaha-nda xi mii-yá ana nduú Dios ndisa; te nì ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyùcànduá, sà-ìá anima-ndà ini anima Dèhemani-yá Jesucristu. Te divi mii-yá nduú-yá Dios ndisa, te vida ndiaha nicanicuahàn sáhatahvi-yándô.

²¹ Hijos míos, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cáhvi-nsià nì-iñàha có-nduú ndisa Dios.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Juan

¹ Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-ní, te tiaí tutu yohó nùù mii-ní nècuàchì ñahà nì nacàxin Dios, xì nùù stná dèhe-ní. Yùhù, cuú ndisa inì sàhà nsidaa-nsiá. Doco màdì cuiisì yùhù, vàchi nsidaa gá ana cundáà inì-xi sàhà palabra ndàcuisì xí-yá, cuú stná ini-nè sàhà-nsiá. ² Vàchi iin-ni palabra ndàcuisì nchícùn-ndà, te nicanicuahàn icúmí coo palabra mà anima-ndà. ³ Pues vichi xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuáha-ya mii-nsiá cuàhà gracia xi-ya. Ni cundéhe ndahví stná-yà mii-nsiá, te contentu ni cundóó-nsiá quida-ya. Te iin-ni, ni cunchícùn vii-nsiá palabra ndàcuisì mà, te ni cúcúú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

⁴ Cuàhà gá nì cudìi inì na ní xinitnùhi ñà-iin-ni quidá víi dèhe-ní nacua cachí palabra ndàcuisì nì cachi Yua-nda Dios quida-nda. ⁵ Te vichi sacúndáhvî nùù mii-ní, señora, ñà-nì cuú inì-ní sàhà nsidaa ñanìtnaha-ní. Vàchi màdì lácà vichi-ni nì sàcòo palabra cachí ducán, còó, dècuèndè tiempu nì quesaha xítia palabra xi-ya, ndè quivì yucán nì ndacu nuù-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te vichi tiaí nùù mii-nsiá ñà-iin-ni nì quidá stná-nsiá ducán. ⁶ Te ¿nansa divi íá ñà-cúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà? Pues divi ñà-chivàha-nda ñà-ndùá nì cachi-yà nduá. Te mii-yá, dècuèndè sàhana, ducán nì cachi-yà (xì-ndà) ñà-iin-ni nì cunchícùn-ndà ichì ndé cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Cuidadu ni cundóó-ndá sàhà tètñhù cuní datúcù xì-ndà inga ichì

⁷ Vàchi vichi sàni ndecoyo cuàhà tètñhù; xicánúú-te ñuhiví, cachí-te ñà-cóni ía ndisa iquicúnú Jesucristu na ní quixi-ya ñuhiví, cachí-te. Cunaha-nsiá, divi-tè xínduu ndisa-tè tètñhù, te xínduu stná-te contra xi Cristu queámà. ⁸ Ñàyùcàndùá, cuidadu ni cundóó-ndá sàhà-té, còtó ndañuhu chuun vaha sàni quida-nda; chicá vaha nì coó nsihi ñà-vaha icúmí-ndá nìhì-ndà. ⁹ Vàchi nú ni túcù iin nèhivì inga ichì, te nacoò nihni-ne ichì Cristu, dandu ñà-jaàn cundàà ini-ndà, còò ndisa Dios nùù anima-nè. Doco nèhivì iin-ni nchícùn ñà-ndùá cachí Cristu, íá ndisa Yua-nda Dios inì anima-nè, te inácaa stná Dèhemani-yá. ¹⁰⁻¹¹ Te nú ni sàà iin nèhivì vehe-nsia (ñà-chinaha-nè mii-nsiá) iin dàñùhù có-ndùú dàñùhù sàni cachimà, màsà dáyâha-nsianè vehe, ni màsà cásàhú gà-nsiá xì-né. Vàchi nú ducán nì quida-nda, dandu icúmí stná-ndà nacuida cuàchi-nda nahi mii-né.

¹² Cuàhà gá stná ñà-cuní guè cachì xì-nsiá, doco vichi tuxí inì chicá vaha màsà tiáá guè nùù tutu yohó, vàchi nacání inì sàì nàcòti mii-nsiá, dandu ndatnuhu váha-nda, te cudìi gá ini-ndà. ¹³ Cunaha-ní, yohó ndoó stná dèhe cùhì-ní nì nacàxin stná Dios, te cásàhú stná-nè xì-ní. Sà-íá.

Tutu Ùnì Nì Tiaa San Juan

Nansa nì tiaa Juan nùù iin nècuàchì nani Gayo, te cachí-nè chuun vàha nduá quidá nècuàchìmà

¹⁻² Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-ní, te cásàhúì xì mii-ní Gayo. Cunaha-ní, mànì cuáhà-ní nùì; cuú ndisa inì sàhà-ní. Te xícàn tàhvì stnàì nùù Dios ñà-nì yáha vàha-ní nsidanicuú chuun, te màsà quícuéhè-ní; nì coó vàha-ní nacua iá viì stná anima-ní. ³ Yùhù nì cudìì cuáhà inì na ní caquesaa ñani-ndà, te nì nacani-ne xì' sàhà-ní ñà-iin-nì xiníndísà viì-ní palabra ndàcuisì xì Dios, cachí-nè, vàchi iin-nì chívàha viì-ní ndudu ìì xí-yá. ⁴ Cunaha-ní, nahi dèhi xínduu-nsia, te yáha ga cudìì inì na xinítnùhi quidá víi-nsiá nacua cachí palabra ndàcuisì. Ndisa, divi ñà-jaàn nduú ñà-yáha ga cudìì inì sàhà-xí.

⁵ Ñani mànì, sàni xini ñà-tùha-ní quida viì-ní, vàchi siempre chindéé-ní dava ga nèhivì xiníndísà, te nú xínduu-ne nècuàchì vàxi inga ñuu, dandu chicá más cúnsihi inì-ní chindee-ní nècuàchìmà. ⁶ Vàchi sàni nacani-ne xì nsidaa nsiùhù na natácá-nsì cahvi-nsí Dios, cachí-nè xì-nsí nansa cuú cuáhà inì-ní sàhà-né. Ñàyùcànduá, quida-ní seguir chindee-ní nècuàchì (sàà vehe-ní ducán), te màndaca ichi-nínè nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Vàchi mii-né, sàhà-ñà cuú stná ini-nè sàhà-yá, ñàyùcànduá nì caquihin-ne ichì ñà-cacanu-ne chuun ìì xí-yá. Nì có-xícàn stná-nè nì-ñàha nùù nèhivì có-xiníndísà ñuu ndé yáha-ne. ⁸ Ñàyùcànduá, ndohó, ndiá ìcà-ndà dayáha-nda nècuàchìmà vehe-nda, te ducán chindee stná-ndà (xì chuun quidá-né daciútià-nè) palabra ndàcuisì xì Dios.

Nansa quidá Diótfrefes, có-quidá víi-né, cachí Juan

⁹ Nì tiaì iin carta nùù nèhivì xì Dios natácá (ndé iá-ní), doco Diótfrefes, có-cuní-nè nacuni-nè nsiùhù, vàchi mii-né cudìì ini-nè cunduu-ne ana dandacú. ¹⁰ Ñàyùcànduá, na sái jaàn, icúmì càhìn xì-né, vàchi có-quidá víi-né, càhàn ùhì-nè dìquì-nsí. Te màdì cuisì ñà-jaàn; chicá mal quidá stná-nè. Vàchi na xísà ñani-ndà ñuù-nsia, dandu nacuaá-né nècuàchìmà. Te nú iá iin-nsia cuní dayáha xì nècuàchìmà vehe-xi, dandu sadí Diótfrefes mà nùù-nsiá; còò gá permisù nataca gà-nsià xì nèhivì xì Dios, cachí-nè.

¹¹ Doco mii-ní ñani mànì, màsà cúnchícùn-ní ichì malu; còò. Cuisì ñà-vàha ndisa nì cúnchícùn-ní. Vàchi iin nèhivì quidá víi, nèhivì xì Dios nduú-né; doco iin nèhivì quidá quíni, nì có-sàha tnùnì ini-nè nansa ndisa iá-yà.

Nansa quidá nècuàchì nani Demetrio

¹² Daanì, jaàn iá stná Demetrio. Vàha ga quidá-né, cachí nsidaa nèhivì. Te náhà xicà palabra ndàcuisì nduá nchícùn-nè. Te stná nsiùhù, cachí stná-nsì vàha ndisa-ne, te ináhá-ní màdì tnùhu nduá cachí-nsì.

¹³ Cuáhà gá cuàhìn tiaì nùù-ní nì cuí, doco vichi mà tiáá gué` nùù tutu yohó, ¹⁴ vàchi nacánì inì yàchì sàà mimí nàcòtì mii-ní, dandu ndatnuhu-nda.

¹⁵ Nì cúcuéè nì-ní. Cásàhú nsidaa amigo xi-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì iin iin amigo xi-nda ndoó jaàn.

(Ducán nì nsihi carta ùnì nì tiaa San Juan.)

Tutu Nì Tiaa San Judas Tadeo nùu Nsidaa Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Judas, iin ana xinúcuáchí nùu Stoho-ndà Jesucristu. Te nduú stnàí ñani Jacobo. Te tiaí carta yohó nùu mii-nsiá nècuàchì sàni nacàxin stná Yua-nda Dios. Màni gá stná-nsiá nùu-yá, te divi Jesucristu nduú ana ndiaá xí stná-nsiá. ² Nì cúndéhe ndahví cuàhà-yá mii-nsiá, te nì cúcuéê nì-nsia quida-ya. Te mii-nsiá, nì cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

Cuidadu nì cúndóó-ndá ñà-màsà dándáhvì tètñùhù ndohó

³ Ñani màni, cuàhà gá nì nacani inì tiaí iin tutu càhìn xí-nsiá sàhà salvación xi-nda nì cuí. Doco después nì cundaà inì chicá vaha tiaí, te cuacundahví nùu-nsiá ñà-nì cuáhandee inì-nsiá (ñà-màsà dándáhvì nèhivì mii-nsiá) sàhà ñà-nduá xiníndísá-ndá. Nèhivì ìì xí Dios xínduu-nda, te ndahà ndohó nì nacooya palabra ìì xiníndísá-ndá. ⁴ Doco cunaha-nsiá, xicánúú dava nèhivì quidá maña, te sàni quìhvi stnahá stná-nè xí-ndà. Malu sàstñùhù-né, doco dècuèndè sàhana sàni tiaa nèhivì xí Dios sàhà nècuàchì mà ñà-ìcúmí-né nìhì-né castigu xí-ne, vachi tucu niñnú inì-nè sàhà gracia xí Yua-nda Dios. Tuxí inì-ne vátùni quida quini ndevàha-nda, vachi cuicahnú inì-yà sàhà-ndà, cachí-nè. Te ducán queámà na ian có-nàcúni-nè Stoho-ndà Jesucristu, divi mii-yá ana nduú mindaa Stoho-ndà Dios.

⁵ Ñàyùcànduá, cuní dansínúú inì mii-nsiá nansa nì cuu xí nèhivì raza Israel sàhana. Mate sàni caquee-ne libre nùu ñuu Egipto nì quida Stoho-ndà Señor, doco después nì dándáñúhù-yá cuàhà-né sàhà-ñá cóni xiníndísá-néyà. Sà-ínáhà-nsiá ñà-jaàn, doco cuní dansínúú inì mii-nsiá. ⁶ Daaní, stná ángel (sàhana), cóni ndóo-ne lugar ndé dandacú-né; nì nacooya lugar ndé ndiá ìcà-né cundoo-nemà. Ñàyùcànduá, nì sàcùndiadi vaha-ne, nì sàcùnuhni-nè cadena, te yucán cundoo-ne nicanicuahàn ndé iin tñúú dècuèndè cachi sàà quivì cahnú xí Dios, dandu ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁷ Daaní, ducán nì quida stná nèhivì nì sandoo ñuu Sodoma xí ñuu Gomorra, xí ñuu yatni ga yucán, vachi nansa-nì nì cui nisa nacuidiqui uun tiàa ñuu mà nècuàchì ñahà, te ducán nisa quida stná-te xí tiàa. Ñàyùcànduá, nì nìhì-né iin castigu ñà-ndoho-ne mahi ñuhu xíxìn nicanicuahàn, sàhà-ñá ducán cundaà inì nsidaa nèhivì ñà-mà váha quida-nda ducán.

⁸ Mate ñà-ndáà nduú nsidaa ñà-jaàn, doco tè-xíndandahví mà, iin-nì có-quidáñúhù-tè cuerpu xi-tè, có-ndulócô-te sàhà ñà-nduá cachí Stoho-ndà Señor; te tùha stná-te càhàn quini-tè sàhà ana fuerte ndoó ansivi. Ducán xíquida-tè, vachi ducán nì sàní-te, (cachí-te).

⁹ Doco cunaha-nsiá, dècuèndè ángel chicá dandacú nani Miguel, nì mii-né, cóni cánàhá-nè xí ñà-malu quivì nì nàà tnahá-né xí-sí na nì cunì-si nìhì-sí iquicúñú nsì-Moisés (sàhana). Vachi Miguel mà, cuisi ní cachi-nè xí-sí: “Dios nì cadí xí nùu-ní”. ¹⁰ Doco tè-xíndandahví mà, mate có-sàà-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco mà ùhì càhàn quini-tè sàhà-ñá, vachi cutu niñnú inì-te na iin quisi, mà cùì cundaà vaha inì-te, doco ñà-nduá de por sí niñnú inì-te, divi ñà-jaàn ícúmí dándáñúhù xí-tè.

¹¹ ¡Ndahví nsidaa-té! Vachi ichì tè-nì sanani Caín nduú ichì xínchicùn-te. Sàni tucù stná-te na ian nì tucù Balaam (sàhana); vachi Balaam mà, puru sàhà dìhùn nisa quidachuún-te chuun ìì xí-te. Daaní, ndudává stná tètñùhù ndoó vichi xí (tiàa sàhana nì sanani) Coré. Cuàhà gá nì càhàn quini stná tèmà dìquì ana dandacú. Ñàyùcànduá, nì ndañuhu stná-te.

¹² Tètñùhù ndoó vichi, cudí inì-te cutnahá-te xi-nsiá na natácá-nsiá ndoó màni-nsiá xixí-nsiá. Doco ndóo cahan-nda quidá-te, vachi có-chívàha-tè tñùñuhu nùu ni-íñàha. Cuisi sàhà mii-té ndulócô-te. Nahi vicò tàchí, ducán xínduu-tè (ñà-còò chuun vaha quidá-te). Ñàyùcànduá, ducán xínduu stná-te nahi yutnù có-càná ñà-vídì-xi tiempu xan, te ò nahi yutnù nì tñuhu-nda, (te nì ìchì) yohò-nú, ducan xínduu stná-te, ñàyùcànduá, ùì modo

còò chuun vàha quidá-te. ¹³ Cunaha-nsiá, nahi mar ndé nacuáhnú yucù tècuí, te vaxi chihñù nùù-té, ducán xínduu stná tè-tñùhù mà ñà-quini guá xíquida-tè. Nahi stná sìtnúù xicá nihni ansivi, ducán quidá stná-te, (vächì sàni tùcù-te inga ichì), ñàyùcànduá lugar xi-tè cunduu iin xaan ndé iin tñúú nduchi nicanicuahàn.

¹⁴ Daaní, nì ìa stná Enoc sàhaha. Descendencia ùsà xì Adán nì sanduu nècuàchì yucán. Te nìsa cahàn stná-nè cuenta xì Dios, nì cachitnùhu-ne sàhà tètñùhù xicánúú vichì. Te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Stoho-ndà Señor quixi-ya ñuhiví, cutnahá stná-yà xì cuàhà sàstñùhù ángel ìi xí-yá, ¹⁵ dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchì nì quida nèhivì, vächì icúmí-yà dacúndàà ini-yà nècuàchì malu mà ñà-có-lá vàha ñà-nì quida quini-ne ducán, te nì có-lá vàha stná ñà-nì nandòdó-né ichì-yá, te nì cahàn ndevàha-ne dìquì-yá, vächì cuàchì cahnú nduámà”. (Ducán nì cachi Enoc sàhà tètñùhù ndoó vichì.) ¹⁶ Te cunaha-nsiá, có-ndò stná ini-te sàhà nì-ñàha. Puru cudúchì ini-te sàhà nsidaá, te cuisì nandúcú-tè ñà-nduá xího mii-té quida-tè. Có-yùhì yuhù-té cahàn-te na ian mii-té nduú-te mii-té. Vihini coo nansa cahàn tñùñuhu-té xì nèhivì, doco cuisì sàhà interés xì mii-té nduájàn.

¹⁷ Doco mii-nsiá nècuàchì mánì guá nùì, xiñuhu nsinuu ini-nsia nansa nì cachi apóstol nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Jesucristu, ¹⁸ vächì nì cachitnùhu nècuàchì mà ñà-seguru icúmí cundoo cuàhà tè-sácùndiaa, xì cuàhà stná tètùha quini. ¹⁹ (Te ñà-ndàà nduá), sàndòò-te vichì; divi xínduu tiàa siempre sahndé dava xì nèhivì. Cuisì quidá-te ñà-nduá xího mii-té quida-tè, vächì còò Espíritu ìi xí Dios ini anima-te.

Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda

²⁰ Doco mii-nsiá nècuàchì cùù guá inì sàhà-xí, chicá xiñuhu cunindisá vii-nsiá palabra ìi, vächì ducán nacuàhandee ini-ndà. Te na xicàn tàhvì-ndà nùù Dios, nì cuàha-nda chindee stná Espíritu ìi xí-yá ndohó. ²¹ Ni-iyuhu màsà tucù-ndà inga ichì còtò nandòdó-nda ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà. Te cuéyààni cundiatu-nda ndè cachi sàà quivì cundehè ndàhvì-yàndó, te nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²² Dava nèhivì, iá-nè xì cuàhà duda; ñàyùcànduá, cahàn vii-nsiá xì-né dècuèndè nì sàà-nè cundaà vàha ini-nè. ²³ Xiñuhu chindee-nda nècuàchì mà, vächì ducán queámà na ian meru cuàhàn-nè quìñuhu-nè, te nì ditá-ndané, te nì càcu-ne. Te nsidaa stná nèhivì (sàni tùcù dahuun), cundehè ndàhvì stná-ndané, doco cuidadu nì cúndóó-ndá ñà-màsà cúmáncà stná anima-nda, vächì dava-ne, quini iá stná modo xi-ne.

Nansa nì dàxínu San Judas carta yohó, cuàhà gá naquímànì-né Dios

²⁴⁻²⁵ Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú Dios; cuisì mii-yá nduú ana nchìchì ndisa, te cuisì mii-yá nduú ana dacácu xi-nda; vātùni cundiaa-yàndó ñà-màsà tucù-ndà inga ichì có-ndiáà; vātùni cundiaa-yàndó te ducán nihì-ndà sàà-ndà nùù-yá, nì-iin cuàchì-nda mà túi, dandu cundehè-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te cudì cuàhà stná ini-ndà. Pues vichì ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te ducán naquímànì cuáhì' mii-yá. Te xicàn tàhvì nì queé cuàhà tñùñuhu ndiaha xí-yá, te nì sàà-yà cusahnú fuerte-yà inicutu, te nì cúndàà stná ini nèhivì ñà-ndahà mii-yá iá nsidanicuú ñàha ndè sàhaha xì dècuèndè vichì, xì nicanicuahàn. Amén.

Ndudu Ìì Nì Dàcùní Dios San Juan

Ñà-nduá cachitnùhu nùù tutu yohó

¹ Tutu yohó nduú tutu ndé cachitnùhu Jesucristu ñà-nduá sà-ítúú vaxi cuu. Nùù Yua-nda Dios nì nìhì Jesucristu palabra yohó ñà-dacúndéhe-yá nsidaa nèhivì xinúcuáchí nùù-yá. Iin ángel mozo xi-ya nduú ana nì cachitnùhu xi palabra yohó, te nì inini yùhù. Juan naní, te nduú stnàì iin nèhivì xí mii-yá. ² Nùù tutu yohó cáhàn Yua-nda Dios; te itándiaa stná palabra xi Jesucristu, xì stná nsidaa ñà-nduá nì xini yùhù. Yùhù testigu nduí, te nsidaa palabra itándiaa yohó, ñà-nduá nduá.

³ Ndiaha gá coo xi ana cahvi xi tutu yohó, xì stná nèhivì iníní xân, nú nì chívàha-ne ñà-nduá cachá'; vachi palabra nì quixi nùù Dios nduá, te sà-ítúú cuu ndisa ñà-nduá (cachitnùha).

Nansa nì casàhú Juan xì nèhivì xí Dios, ndoó nùù ùsà ñuu

⁴⁻⁵ Yùhù Juan, casàhùì xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá càhvì xì-yá xíndoo ùsà ñuu ladu Asia. Nì cuní mánì-yá mii-nsiá, te nì ndóo vaha inì-nsia quida-ya. Ducán cuní-yà cuu xi-nsiá, divi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Dècuèndè nicanicuahàn iá-yà, te ndé nicanicuahàn quivì nùù-xí icúmí-yâ coo-ya. Te ducán cuní stná ùsà espíritu ndiaha itá ladu nùù silla ndiaha xí-yá. Te ducán cuní stná Jesucristu, divi ana nì cachitnùhu xi-nda puru palabra ndàcuisì. Làcà mindaa mii-yá nduú ana nì natiacu primeru, làcà mindaa-yá cusáhnù nùù nsidanicuú ana dandacú ñuhivì yohó. Ansivéhé-yâ, cuú ini-yà sàhà-ndà, te sàhà nùù-yá (nì xitìà), ñàyùcànduá nì ndoo cuàchi-nda nì quida-ya. ⁶ Sàhà mii-yá sàni nihitáhvi stná-ndà chuun ñà-dandacu-nda, xì stná chuun nahi chuun xì dùtù ñà-cunucuachi-nda nùù mii-yá ana cahvi-yá, divi Yuandiáhá-yâ. Pues vichi nùù mii-yá nì coó tñùñuhu xì nsidanicuú nèhivì, te nicanicuahàn nì cúsáhnù-yá nùù-ndà, amén.

⁷ Cunaha-nsiá, icúmí-yâ naxicocuñn-yâ. Mahì vico icúmí-yâ nuu-ya tui-ya nùù nsidanicuú nèhivì. Te icúmí cundehè stná nèhivì (nì xicàn) nì quíhvi lanza icà-yá. Dandu yáha ga tnana fuerte nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì na cuni-nèyà. Ducán icúmí coo, cachí.

⁸ Cachí mii-yá: “Nicanicuahàn ié’. Sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còo ni-iñàha chicá cunaha nùì. Ñàyùcànduá, ducán nduí nahi letra nuu nani A, te ducán nduú stnàì nahi letra dansihí nani Z”.

Ducán cachí mii-yá ana nduú Dios vivu, vachi dècuèndè sàhà iá-yà, te nicanicuahàn coo stná-yà quivì vaxi xi-nda, te nsidanicuú iñàha, vátuni quida-ya.

Nansa nì nihitáhvi Juan nì dàcùní Dios-nè Jesucristu, te ndiaha gá-yà

⁹ Yùhù Juan, iin-ni nduú stnàì dèhe Dios nahi mii-nsiá, iin-ni ndohó stnàì sàhà-yá, te iin-ni ndiatú stnàì sàà quivì cusáhnù Jesucristu, te quidándéé inì dècuèndè sàà quivì mà. Cunaha-nsiá, yucán nìsa Ìe ñuu nani ñuu Patmos, iin ñuu indúhu mahì mar. Divi sàhà-ñá nchícuñ Palabra xi mii-yá, ñàyùcànduá nì sàì yucán (nì quida tè-xíandacú), vachi vate nì cachì ié' ladu xi Jesucristu, ñàyùcànduá nì sàì yucán. ¹⁰ Te nì cuu iin quivì (domingu), divi quivì xí mii-yá, te ié' ndahà Espíritu Ìì xí Dios, na ian sánî', dandu nì tiacu cáhàn-yà yàtí, fuerte iá tàchì-yá, na ian sivi corneta. ¹¹ Te dohó nì cachì-yà:

—Nicanicuahàn ié'; sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còo ni-iñàha chicá cunaha nùì, vachi nahi letra A nduí, xì nahi letra Z. Vichi icúmí-yô tiau nùù tutu nsidaa ñà-nduá nì xinù, te dasàà-ñà nùù nèhivì-xí ndoó ùsà ñuu ladu Asia. Dohó nani ùsà ñuu yucán: ñuu Éfeso, xì ñuu Esmirna, xì ñuu Pérgamo, xì ñuu Tiatira, xì ñuu Sardis, xì ñuu Filadelfia, xì ñuu Laodicea, ducán nani ñuu yucán —nì cachì-yà.

¹² Daaní, nì nacuicoé yàtí ñà-cundehí ana cáhàn, te primeru nì xinì yucán itá ùsà candeleru. Oro nì cuyucàn, te itá iin iin isì xíxìn. ¹³ Daaní, mahì ùsà isì mà nì xinì jaàn iin mii-yá, na indéhe nēhivì indéhe-yá, ndixí-yá iin dùhnù quihín sàà ndè dìquì sàhà-yá. Te nchìca-ya nuhnì iin siuhma nì cuyucun oro. ¹⁴ Cuxín yaa ididínì-yá nahi idì nì ndoo, ò nahi yùhà. Te nduchìnùù-yá, tnúà nahi ñuhu. ¹⁵ Daaní, sàhà-yá, yéhè nina-ña na iin càa yahá nì dàà titi ini xitnù. Te fuerte cáhàn stná-yà na ian cahá tēñuhu cuàhà. ¹⁶ Te ndahà cuàhà-yà iníndáhà-yà ùsà sìtnùù, te iníyúhù-yà na iin espada diin ndùì ladu-xi. Daaní, nùù-yá, nchiá na ian nchií fuerte orá.

¹⁷ Ducán nì xinì mii-yá, dandu nì nduè sàhà-yá na ian sàni xihì. Doco ndahà cuàhà-yà nì tnii-ya ìqué, te nì cachi-yà:

—Còó, màsà yúhù. Cunahu, sàhà yùhù nì sàcòò nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùì. ¹⁸ Te vichi itiacuì. Ñà-ndàà nduá nì xihì, doco sàni natiacuì, te nicanicuahàn icúmì cutiacuì. Yùhù nduú ana dandacú sàhà nsii, nansa cuu xi-né, te dandacú stnàì sàhà andea (ana cùhùn yucán). ¹⁹ Vichi tiaa-yó nsidaa ñà-nduá nì xinù yohó, te tiaa stná nansa iá tiempu vichi, xì nansa icúmì cuu stná quivì nùù-xì. ²⁰ Cunahu, cuàhìn cachì xùn ndiá nduá cunì cachì ùsà sìtnùù iníndáhà ndahà cuàhì nì xinù. Te cuàhìn cachì xùn ndiá nduá cunì cachì ùsà candeleru oro yohó. Pues, ùsà sìtnùù yohó, xíndua ùsà nècuàchì cachìtnùhu palabra-xi. Te ùsà candeleru oro yohó, xíndua ùsà grupu nēhivì natácá iníni xí palabra xi mà ndè ùsà ñuu yucán.

2

Razón nì dàsàà Jesús nùù nēhivì xí-yá ñuu Éfeso

¹ Vichi, tiaa-yó iin tutu cùhùn nùù nècuàchì cachìtnùhu palabra xi ñuu Éfeso, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nēhivì-xí ndoo ñuu yucán. Dohó tiaa: Yùhù nduì mii-yá iníndáhà ùsà sìtnùù ndahà cuàhì, te xicánuí mahì ùsà candeleru oro, te dohó cachì xì-ní: ² ináhì nansa quida-ní vida xi-ní. Ináhì nansa nì sàhandee inì-ní quida-ní (chuun xi), te nì quidandee inì-ní. Te nēhivì malu, có-cùdì inì-ní modo xi-ne. Te dava nēhivì, nì cachì-nè xínduu stna-ne ana nì nìhì chuun nùì, doco còó, mà ndisá. Dandu mii-ní, nì nanducu váha-ní sàhà ñà-nduá nì cachì-nè, te nì cundaà inì-ní, tnuhu-né. ³ Cuàhà gá sàni quidandee inì-ní, mate cuàhà vida nì yàha-ní sàhà yùhù, doco iin-ni sàni quida-ní chuun xi, cóni nácóó-nià. ⁴ Doco cunaha-ní, có-cùdì inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní, vachi có-cùú gá inì-ní sàhì nacua nìsa cuu inì-ní sàhì dihna. ⁵ Ñàyùcànduá, nsinuu inì-ní nansa nìsa ìa-ní nà tãñàha ga quida-ní falta, te naxicocuìn inì-ní sàhà falta mà, te quida tu-ní nacua nì saquida-ní antes. Vachi nú coó, sàì ndé iá-nì, te dacúxióé candeleru xi-ní, nú màsà nàxícocuìn inì-ní. ⁶ Doco iá iin ñà-vàha quida-ní, vachi có-xiñùhù-ní modo xíquida tè-nicolaíta. Yùhù, ni-iyuhu có-xiñùhì ñà-nduá quidá témà.

⁷ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, nì cúninì vaha-nsia ñà-nduá cachì Espíritu ìì xí-yá, vachi dohó cachì-yà: Nú ni cùndéé-nsià nùù nsidaa ana cunì datúcù xì-nsiá, dandu nùù yùhù nìhìtáhì-nsiá caxì-nsiá quisì vídì caná nùù yutnù ndiaha iin ndé iá ñuu ndiaha Dios, vachi fruta mà cutiacù-nsia nicanicuahàn.

Razón nì dàsàà Jesús nùù nēhivì xí-yá ñuu Esmirna

⁸ Daaní, nùù nècuàchì cachìtnùhu palabra-xi ñuu Esmirna, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nēhivì-xí ndoo ñuu yucán: Cunaha-ní, sàhà yùhù nì sàcòò nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùì. Ndisa, nì xihì, doco sàni natiacuì. ⁹ Yùhù ináhì ñà-nduá quida-ní, ináhì nansa yàha-ní cuàhà tnùndoho quidá nēhivì. Ináhì ndahví dahuun yàha-ní. Doco cunaha-ní, nùù yùhù cuica-ní. Te ináhà stnàì nansa quidá dava nēhivì, quini ndatnúhù-nè sàhà-ní, nècuàchì raza Judea xínduu-ne, cachì-nè, doco còó, mà ndisá. Nēhivì natácá cuenta xi ñà-malu xínduu-ne. ¹⁰ Vichi icúmì-nì ndoho gá-ní quida nēhivì, doco màsà yúhì-nì ñà-nduá icúmì-nì yàha-ní. Dècuèndè cundiadi stná dava-nsia

quida ñà-malu. Doco cunaha-nsiá, sàhámà vátùni cundaà inì-xi, a xiníndísâ ndisa-nsia. Ùxìn quìvì coo tnùndoho ma. Doco mii-ní, iin-ni cunindisá vii-ní, mate ni cuí-ní quida-ne, dandu nihítàhvì-ní iin ñà-vàha nùí, divi ñà-cutiacù-ní vida (ndiaha nicanicuahàn).

¹¹ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu ìì xí-yá, vachi dohó cachí-yà: Nú ni cundéé-nsiâ nùu ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu mà sàà-nsia cuì-nsia ùì xichí (nahi nècuàchì dava ga).

Razón ni dásàà Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Pérgamo

¹² 'Daaní, nùu nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Pérgamo dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana nihi-xi espada diìn nduì ladu xi. ¹³ Yùhù ináhí ñà-nduá quida-ní; ináhí nansa iá ñuu ndé iá-ní, vachi mero ñuu ndé dandacu-guá ñà-malu nduá yucán. Doco ináhí mii-ní ñà-iin-ni nchícùn-ní yùhù, te ndácùcahan-ní quìvì, cóni nácúáa-ní yùhù, iin-ni xiníndísá-ní, mate yucán ni sahnì-té iin ana ni cachí vate iá-nè ladu xi, cóni chídèhé-nè. Divi nduú Antipas, te yucán ni xihì-nè ñuu ndé iá fuerte guá ñà-malu. ¹⁴ Doco, cunaha-ní, có-cùdî inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní. Vachi jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nècuàchì nchícùn ley xi Balaam. Divi Balaam mà nduú nècuàchì ni càhàn xì tè-Balac sàhaha, ni cachí-nè xì tèmà nansa chiyuhù-té nècuàchì Israel ñà-quida-ne ñà-có-ndiá ìcà-né, ni chiyuhù-téné caxì-né promesa ni sàcòo nùu figura cahvi nèhivì, te ni chiyuhù stná-tené ñà-càhàn-nè xì nèhivì cóni nandàhà xì-né. ¹⁵ Daaní, jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nèhivì nchícùn ley xi tè-nicolaíta. Cunaha-ní, ni-iyuhu có-xiñùhí ley mà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, naxicocuìn inì-ní. Te nú coó, yàchì sàì ndé iá-ní, te cuàhi mii-né castigu xi-ne. Sàhà espada iá yuhí, ñà-jaàn nihì-né castigu.

¹⁷ 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu ìì xí-yá, vachi dohó cachí-yà: Nú ni cundéé-nsiâ nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nihítàhvì-nsiá cuxi-nsia comida ndiaha iá dèhé (nùu Dios), divi nduú maná ndiaha. Te dacútàhvì stnáì iin iin-nsia iin iin yùu siòcò ndé itúú quìvì saa iin iin-nsia. Còo inga ana cunaha xi quìvì yucan, cuisì ana cutahvì xì yùu mà.

Razón ni dásàà Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Tiatira

¹⁸ 'Daaní, nùu nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Tiatira dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí Dèhemani Dios, te nduchínúí, nchiá na ian tnùu ñuhu, te sàhí, yéhè-ñà nahi càa yahá. Te dohó cachí` xì-ní, ¹⁹ ináhí nansa quida-ní, te ináhí cuú inì-ní sàhà ñànitnaha-ní. Daaní ináha stnáì nihnú inì-ní yùhù, te ináha stnáì nansa chindéé stnahá-nsiá xì nansa quidá ndee inì-nsia (nú iá tnùndoho), te ináhá stnáì iá cuàhà obra xi-ní, te vichi más iá obra xi-ní nùu antes. ²⁰ Doco cunaha-ní, iá iyuhu ñà-dìsàhà-xí có-cùdî inì quida-ní, vachi sàha-ní permisú chináhá nècuàchì ñahà nani Jezabel. Dios dacáhàn xì-né, cachí-nè, (doco còó). Dacuahá-né nèhivì-xí, te datúcù-nè nècuàchì mà, vachi cachí-nè iá permisú càhàn nèhivì xì ana cóni nándàhà xì-né, te vátùni caxì stná-nè promesa ni sàcòo nùu figura cahvi nèhivì. (Ducán cachí ñahà mà.) ²¹ Pues, yùhù, ni sandiatui, áma naxicocuìn ini-nè sàhà cuàchì quidá-né xì nècuàchì tiàa, doco còó, cóni nàxícócuìn ini-nè. ²² Ñàyùcànduá, icúmí-nè quicuehè-nè quide, te cunduhù-né. Stná tiàa ni caquida xi cuàchi ma, icúmí stná-nè ndoho cuahà-né nú màsà cúú-né arrepentir sàhámà. ²³ Stná dèhe nècuàchì ñahà mà, icúmí stná-nè quicuehè-nè, te cui-nè. Dandu nsidaa nèhivì-xí ndoó nsidaa ñuu, sàhámà cundaà ini-nè ñà-yùhù ináhí nansa nihnú ini nsidaa nèhivì ini saxínítnùní-nè, te según nansa quidá iin iin-ne, ducán icúmí-nè nihì stná-nè nùí. ²⁴ Doco vichi cuàhìn cachì inga iñàha xì nsidaa mii-nsiá jaàn có-nchícùn xì ley (chicuèhé) mà, vachi có-dàcuahá-nsiá palabra sìquini sàhà ñà-malu, palabra cachí-nè palabra dèhé. Cunaha-nsiá, mà cáchì guè xì-nsiá ni inga iñàha chivàha-nsia, ²⁵ cuisì ñà-nduá sàni nihì-nsiá chivàha-nsia ndé vichi, divi ñà-jaàn quida ndisa-nsia seguir dècuèndè quìvì nasàì ndé ndoó-nsiá.

²⁶ 'Iin nêhivì, nú ni cùndéé-nê nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-né, te iin-ni quida ndisa-ne ñà-nduá cachí` dècuèndè quivì último, ndiaha gá coo xì-né. Vàchi icúmí-nê nìhìtáhvi-né dandacú stná-nè nùu cuàhà ñuu ñuhiví. ²⁷ Nahi yùhù, nùu Yuamánì' nì nìhìtáhvi' cusahnú nùu ñuhiví, ducán icúmí stná mii-né cusahnú stná-nè, cunindaha-né iin vara càa cunduu seña, te nêhivì (có-ìní, ndahví-ne), vâchi yâha ga fuerte icúmí-nê nâni fuerte-nè na ian cháhà iin quidi còo chuun-xi. ²⁸ (Doco nêhivì nchícùn viì xì'), icúmí-nê nìhìtáhvi stná-nè cucumí-né sìtnùu cahnú xínu dàtnàà. ²⁹ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ni cúnínì vâha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu lì xí-yá.

3

Razón nì dàsàà Jesús nùu nêhivì xí-yá ñuu Sardis

¹ 'Daaní, nùu nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Sardis, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nêhivì-xì ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana icúmí xì ùsà espíritu ndiaha xì Dios, te iníndáhà stnáì ùsà sìtnùu. Te dohó cachí` xì-ní, ináhì nansa quida-ní. Mate iá fama-ní quidá viì-ní, doco nùu Dios ndahví iá anima-ní na ian sàni xihì-ní. ² Ñàyùcànduá, cuidadu coo-ní, te cundiaà-ní anima-ní ñà-màsà ndáñúhú nì-iin ñà-vâha ñuhú anima-ní, vâchi iyuhá iá', te vihi-ni ndañuhá. Cunaha-ní, mà víi sàni quida-ní nùì, sàni xinì. ³ Sàhà ñà-jaàn, nsinuu inì-ní nansa iá palabra ndiaha nì cachì xì-ní antes, te nì inini-ní. Pues divi ñà-jaàn nduá cuní chivâha-ní vichí, te naxicocuñ inì-ní sàhà cuàchi-ní. Vâchi nú màsà nácúníhnú viì inì-ní, te coo tùha-ní, dandu yàchì màsàì ndé iá-ní. Nanàà sàni yucán, te nì mà cùndàà inì-ní índù hora sàì. ⁴ Doco ndoó itnii nêhivì (vâha) jaàn ndé iá-ní ñuù-ní Sardis, te mii-né, cóni cùchícuéhé anima-nè. Ñàyùcànduá, icúmí-nê cutnahá-né xì' na cacanui, te iin-ni cundixi stná-nè sìcoto cuxín na ian mií, vâchi ducán natùì-ne nìhìtáhvi-né nùì.

⁵ 'Cunaha-ní, nú ni cùndéé iin nêhivì nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu nìhìtáhvi stná-nè cundixi cuxín-nè. Te mà nunca dandutí quivì-né nùu tutu xì vida ndiaha. Te claru icúmí cachì xì Yuandiáhì ñà-divi nêhivì-xì nduú nècuàchì xiníndísámá; te divi ducán cachì stnáì xì ángel xì-ya. ⁶ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ni cúnínì vâha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu lì xí-yá.

Razón nì dàsàà Jesús nùu nêhivì xí-yá ñuu Filadelfia

⁷ 'Daaní, nùu nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Filadelfia, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nêhivì-xì ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana ìì, te puru ñà-ndácuisì cáhìn. Yùhù nìhì ndahàcáa xi rey David, te nú sàni nacune iñàha, còo nì-iin ana cui nacadi xán, te nú sàni nacadi, mà cúí gá nuna. Ñàyùcànduá, ducán cachí` xì-ní, ⁸ ináhì nansa quida-ní. Te cunaha-ní, nuná ñuhiví nùu-ní nahi yehè nuná, te còo nì-iin cui nacadi xán. Vâchi mate có-nduú-nsiá nêhivì chicá icúmí fuerza, doco vâtùni, sàni chivâha-nsia palabra-xi, cóni nácuaá-nsiá yùhù. ⁹ Doco jaàn ndoó dava nêhivì cachí-nè xínduu-ne (nêhivì ndiaha), nêhivì raza Judea nduú-né, cachí-nè, doco tnuhu-né, vâchi xínduu nsihi-ne ana nchícùn xì ñà-malu. Pues, yùhù icúmí datnatui mii-né nùu-ní ñà-cuitasisi-né nùu-ní, te quidañuhu-né mii-ní, dandu cundaà inì-nè, màni-ní nùì. ¹⁰ Cunaha-ní, vâxi iin tiempu ùhì inicutu ñuhiví na icúmí nêhivì ndoho-ne, te cundaà inì-xi nansa ndisa iá anima-nè. Doco mii-ní, mà cuáhi cunì-ní tiempu mà, vâchi iin-ni sàni quidandee inì-ní (nì xinindisa-ní) nacua sàni cachì xì-ní. ¹¹ Cunaha-ní, yàchì icúmí nasàì ñuhiví. Ñàyùcànduá, nacua sàni sàà-ní quida viì-ní, iin-ni quida-ní seguir ducán, màdí nìhì inga nêhivì ñà-nduá cuàhàn cunduu premiu xì-ní.

¹² 'Nsidaa nêhivì-xì, nú ni cùndéé-nê nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu iin-ni icúmí-nê cundoo-ne nùu Dios na ian nduú-né iin castillu vehe ndiaha-yá, vâchi mà quée gá-nè nùu-yá. Te ìcà-né icúmí chituu stnáì quivì Dios-xi, xì quivì saí, xì stná quivì ñuu Dios-xi, divi Jerusalén Saa, vâchi ndé ansivì ndé iá-yà icúmí nuu ñuu mà quixa.

¹³ Ñàyùcànduá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá.

Razón ni dàsáà Jesús nuù nèhivì xí-yá ñuu Laodicea

¹⁴ 'Daaní, nuù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Laodicea, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana chicá seguru. Micuísì ñà-ndácuìsì cáhìn, mà dándáhvì, te divi ndahà yùhù ni cuyucun nsidaa iñàha iá ñuhivì xì Dios. Te ducán cachí xì-ní, ¹⁵⁻¹⁶ ináhi nansa quida-ní. ¡A sácú vaha coo dahuun-ní ladu xi, te ò claru cachì-ní mà cóó-ní ladu xi! Vàchi yùhù ndaníhi mii-ní nahi tècuí có-xìhí viì, ñà-mà íhní-tè ni mà víxin-tè, te ñàyùcànduá, vihini dacúxíóí mii-ní nuí, na ian quidá nèhivì xì tècuí có-xìhí víi, sasí-nète. ¹⁷ Vàchi dohó cachí-ní: Sà-íá ñà-cuíqué. Cuàhà biene xi, còò ni-iin necesidad icúmì, cachí-ní. Te ni có-cùndáà inì-ní ñà-mii-ní nduú ana iá tnùndoho xi, te mii-ní nduú ana chicá ndahví ini anima-xi, te quidámáxiní stná-ní. Vàchi nuù yùhù, mii-ní nduú ana chicá ndixí ndahví, (vàchi ndahví iá anima-ní), te sàhámà chicá vaha cuhi inì-ní mii-ní. ¹⁸ Ñàyùcànduá, iin palabra viì cachí xì-ní, chicá vaha (nàcùnihu viì inì-ní), dandu nìhì-ní ñà-cuicà ndisa nuí, divi ñà-nduú nahi oro ni dàà, te ni cundaà inì-xi, vaha-ña. Te xiñuhu stná (ñà-naquida viì-ní) na ian cuàhàn-ní cuiin-ní sìcoto cuxín nuí ñà-màsà cóó chaa gá-ní (nuí), te ducán màsà cúcáhàn nuù-ní. Daaní, xiñuhu (ñà-cundehè-ní cuìsì ichì vaha. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian cuàhàn-ní) cuiin-ní iin tàtnà nuí, te cutatna nduchínù-ní, te natùinuù-ní. ¹⁹ Cunaha-ní, nsidaa ana cuú inì sàhà-xí, sáhi-nè conseju, te danáni stnàì-nè dava xichi. Ñàyùcànduá, nacani vaha inì-ní, te naxicocuín inì-ní sàhà falta xi-ní.

²⁰ 'Pues, ducán iá na ian cáhìn yehè nèhivì, áma cunini-ne, te nacuna-ne quìhvi cutnahí xì-né, vàchi nahi vicò ndé cundoo-nda cuxi vaha-nda, ducán queamà. Ñàyùcànduá, cáhìn xì ndéni nèhivì ni cui áma cunini-ne, te quìhvi.

²¹ 'Cunaha-ní, ndéni nèhivì-xí, nú ni cùndéé-nè nuù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, dandu icúmì-nè cutnahá stná-nè xí' ndé (gloria) ndé coo stná-nè nuù iin silla ndiaha dandacú-né nacua ni quida yùhù, ni cundeí, dandu ni sàcòì silla ndiaha xí, te vichi cutnáhi xì Yuamánì' dandacú stnàì. ²² Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, —ni cachi Jesús.

4

Nansa cahvi-né Yua-nda Dios ansivi

¹ Daaní, nì nsihi nì xinì ñà-jaàn, dandu nì nuna iin yehè ansivi nì xinì. Te nì tiacu tàchì-yá cáhàn-yà xí' na ian nì càhàn-yà xí' daa. Divi na ian sivi corneta, ducán tiacú, te nì cachi-yà xí':

—¡Nahà-ní dìquixí yohó! Cuní dacuní mii-ní nansa cuàhàn cuu quivì vaxi xi-nda.

² Dandu vichi vichi ducán nì sàcòì na ian sánî nì quida ndudu Ìì xí Espíritu xì Dios. Te nì xinì yucán ndé gloria iin iin silla ndiaha ndé iá mii-yá. ³ Na iin yùù yéhè jaspe, ò iin yùù yéhè cuahá, ducán nàhà-yà. Te dìquì stná silla mà iin iin sìcòyàhnchì, na iin yùù yéhè cuí nani esmeralda, ducán nàhàmà. ⁴ Te nsidanicuú ladu silla xí-ya itá stná silla cuachi. Cuahani ndáa-nù, òcò cùmì-nú, te nuù iin iin-nù ndoó iin iin nècuàchì sahnú. Sìcoto cuxín xíndixi iin iin-ne, te xíñuhu stná corona dìni iin iin-ne. ⁵ (Te nì xinì), yucán silla cahnú xí-yá, yáha gá tása, te na ian cáhàn dàvì, ducán tiacú, te ndee níhi stná. Te frente silla mà itá ùsà ñà-xìxìn nduú ùsà espíritu ndiaha xí Dios. ⁶ Te frente stná silla mà iá stná nahi mar ni cuyucun vidriu, ducán nàhà lugar mà, te yéhà na iin yùù nchií ndai.

Daaní, nsidaa ladu mii-yá itá iin iin ana itá. Cùmì nduú-né, te iá stná cuàhà nduchínù-né ladu nuù-né xì ladu yàtà-né. ⁷ Iin-ne, na iin nsicaha iá-nè; te inga-nè, na iin buey iá-nè, te inga-nè, nuù nèhivì níhi-né; te nècuàchì cùmì, na iin águila ndavá ansivi, ducán iá-nè. ⁸ Te iin iin-ne, iá iñù ndìxìn-né, te iá chitu stná nduchínù-né ìcà ndìxìn-né.

Te tìxi stná ndìxìn-né iá stná cuàhà nduchìnúù-né. Te nicanicuahàn ndui te ñuú ducán cána-ne cachí-nè dohó:

ìì gá mii-yá, divi mii-yá dandacú nùù nsidanicuú ñàha. ìì gá-yà. Ndè sàhà iá-yà, te vichi iá-yà, te ndè nicanicuahàn icúmí-yà coo-ya. ìì gá-yà.

⁹⁻¹⁰ Ducán cachí-nè, ndaníhí cahnú-né mii-yá, te tavá-né tnùñuhu xí-yá, naquímánì-néyà, divi mii-yá iá nùù silla ndiaha, te itíacú-yà nicanicuahàn. Daaní, cada cachí-nè ducán, dandu cáhàn stná òcò cùmì nècuàchì sahnú yucán, tutúyúhú-nè nùù sàhà-yà, te cahvi-néyà, chitánínì-né corona ndiaha-né nùù-yà, cachí-nè xí-yà:

¹¹ Ndaníhí cahnú-nsí mii-ní, Stoho-nsí Dios, te nì coó tnùñuhu xí-ní nùù nsidaa ana itíacú, te nì cúsáhnú-ní nùù nsidaa ñuu. Ducán ndíà icà coo, vachi mii-ní nì quidavàha-ní nsidanicuú ñàha, nì chitnùnì inì-ní, te nì quidayucùn-ní nsidaa ñàha, te ñàyùcànduá ndè vichi iá ìì nsidaájàn.

5

Nansa nì quida Jesucristu xì tutu itúì

¹ Daaní, indéhi nùù silla ndiaha ndé iá mii-yá, te nì xinì ndahàcuàhá-yà iníndáhá-yà iin tutu itúì. Te tutu mà, itándiaa letra ndúì laduà. Te nì xinì, ùsà lugar xan nuhní, te iin iin ndé nuhní mà itúú iin sellu. ² Daaní, nì xinì yucán iin iin ángel ndacuì, ndáhi fuerte-nè, ndacàtnùhù-né, cachí-nè:

—¿Ana nátùì cunduu ana cui nacani xì ñà-nùhní tutu yohó, te nuna-ña?

³ Doco, cunaha-nsiá, còò ni-iin nì túi nacani xì tutu mà, vachi còò iin nì nátùì cui quida ducán, te cundehè-né ñà-itándiaa yucán. Ni-iin ana iá ansivi, ni-iin ana iá ñuhiví yohó, ni-iin ana nduú nsì, ni-iin-ne màni cùì quida-neà. ⁴ Ñàyùcànduá, nì quesahí sacú fuertí, vachi còò iin nátùì nacuna xì tutu mà cahvi-neà, nì còò stná ana nátùì siquiera cundehè-neà. ⁵ Dandu nì càhàn iin nècuàchì sahnù-mà nì cachí-nè xì:

—Màsà cuácú-ní, vachi sàni tui ana cui nacuna xì tutu jaàn, te nandaxin-xi ùsà ñà-nùhní. Divi nduú descendencia ndiaha xí David, vachi sàni cundee-yà (nùù contra xí-ya), ñàyùcànduá vátùni nacuna-yaña. Te nani stná-yà Nsica ha nduú descendencia xì Judá, ducan nani stná-yà.

⁶ Te nì ndacotì, te nì xinì yucán iin mii-yá, na iin lelù náhà-yà, te ducán iá na ian nì sahnì nèhiví-yà, doco vichi iin-yà dava mahí-xí silla ndiaha, xì òcò cùmì nècuàchì sahnú, xì nsì-cùmì ana itá saín nùù-yà. Ùsà nsiquí-yà na iin nsiquí riì, te ùsà nduchìnúù-yà. Cunaha-nsiá, nsì-ùsà nduchìnúù mà xínduu stná ùsà espíritu vaha xì Dios, te inicutu ñuhiví xicánúú espíritu mà quidá-yà. ⁷ Te divi mii-yà iin dava mahí-xí yucán, nì tnàtuu-ya nùù ana iá nùù silla ndiaha, te nì tnii-ya tutu iá ndahàcuàhá-yàmà. ⁸ Te nì nsihi nì tnii-ya tutu mà, dandu nsìcùmì ana itá nùù-yà mà xì nsidaa stná òcò cùmì nècuàchì sahnù-ma, nì tutuyuhu-né nùù sàhà mii-yà nduú Lelù Ìì xí Dios. Nihí stná-nè iin iin yutnù cuerda quidandaa-né, te nihí stná-nè còhò oro chitu inciensu. Te inciensu mà, palabra nì cachí nèhiví na xicàn tàhvi-né nùù Dios nduá. ⁹ Daaní, nsidaa ana tutúyúhú ñuhù yucán, nì xito-ne iin alabanza saa, te nì inini mii-yá; te dohó cachí alabanza mà:

Icúmí-ní tnii-ní tutu itúì, te cahndè-ní ñà-nùhní. Te vátùni quida-ní ducán, vachi nì xìhì-ní, nì xitìà nì-ní, te ducán nì dànaà-ní sàhà nèhiví. Te divi sàhàmà vátùni nì yàha-ne nì sàcùnduu-ne nèhiví xí Dios, xínduu-ne nèhiví nsidanicuú raza cáhàn nsidanicuú dàhàn xí nsidanicuú ñuu inicutu ñuhiví. ¹⁰ Te nì chitnùnì inì-ní cunduu stná-nè nahi dùtù xínúcuáchì nùù Dios xí-nda. Te icúmí-nè dandacú-né nùù nèhiví dava ga ñuhiví. (Ducán cachí-nè xitò-né.)

¹¹ Daaní nì ndacotì inga xichi, te nì xinì sàni nataca yàha ga cuàhà sàstnùhù mil ángel mozo xì Dios, itá-né nsidanicuú ladu ndé iá Dios, xì ndé itá nsìcùmì ana itá nùù-yà, xì stná ndé ndoó nècuàchì sahnú. Te nì tiacuì ¹² cáhàn ndee nsidanicuú-né, cachí-nè:

Ndiaha gá nì quida mii-yá ana nani Lelù Ìì xí Dios, vàchi nì xìhì-yà (sàhà nèhivì).
 Ñàyùcànduá, icúmí-yà sàà-yà cusahnú-yá, icúmí-yà naquihin-ya ñà-cuicà ndi-
 aha-yá, te icúmí-yà cuiin fuerte-yà, te (dandacú) nchichí-yà nùù nèhivì; te mii-né,
 icúmí-nè ndenihì cahnú-néyà, te tavà-né tnùñuhu xí-yá, vàchi naquímánì-néyà.

¹³ Daaní nì inini cáhàn ndee nsidanicuú ana xíndoo ansivì xì ñuhivì, xì nsidaa stná nsì,
 xì nsidaa ñàhà nì quidavàha Dios, ñà-íà ñuhivì xì ñà-íà tècuí cuáhà, nsidanicuú ñà-jaàn,
 nì tiacuì xícachì-nè:

Naquímánì-nsí mii-yá íá nùù silla ndiaha; te naquímánì stná-nsì mii-yá nani Lelù
 Ìì. Quidáñuhú-nsí mii-yá, te ducanicoó nicanicuahàn. Te nì sàà-yà cusahnú
 ndiaha-yà nicanicuahàn, nì cachi-nè.

¹⁴ Dandu nì càhàn stná nsícúmì ana itá nùù-yá:

—Divi ducanicoó —nì cachi-nè.

Dandu nsì-ócò cùmì nècuàchì sahnú yucán, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì
 cahvi-néyà.

6

Nansa icúmí cuu na cahnde Jesús ñhù lugar ndé nuhní tutu itùì íá ansivì

¹ Daaní, nì xìnì mii-yá nani Lelù Ìì, nì sahnde-yà iin ñà-nùhní tutu itùìmà. Te nì tiacuì
 cáhàn iin ana iín saín nùù-yá; na cáhàn dàvì, ducán fuerte nì càhàn-nè, cachí-nè:

—¡Naha!

² Te nì xìnì nì quecunu iin idu cuxín. Te indánuú iin ana indánuú yàtà-sí, te nihí-né
 arcu. Te nì nìhì stná-nè iin corona ñà-cuñuhu-ne. Ñàyùcànduá, nì quee-ne cuàhàn-nè,
 vàchi icúmí-nè cundee-né nùù cuàhà ñuu.

³ Daaní, (nì xìnì), nì sahnde-yà ñà-ùì nuhní tutu itùìmà, te nì tiacuì nì càhàn inga ana
 iín nùù Dios, te nì cachi-nè:

—¡Naha!

⁴ Te nì quecunu inga idu, idu cuahá nduú-si, te yàtà-sí indánuú inga ana indánuú, te
 icúmí-tè permisú dacà-té nèhivì ñà-nàá stnahá-né, te cahnì stnahá-né. Te nì sàhà xi-té iin
 espada cahnú.

⁵ Daaní, nì sahnde-yà ñà-ùì nuhní tutu itùìmà, te nì tiacuì nì càhàn inga ana iín nùù-yá,
 cachí-nè:

—¡Naha!

Te nì xìnì nì quecunu iin idu tnuu, te íá stná ana indánuú yàtà-sí, te iníndáhá-té iin
 balanza. ⁶ Te tiacú cáhàn ana cáhàn mahì nsícúmì ana itá nùù Dios, te dohó cachí-nè:

—Vichi ndiaá gà nùnì, quidáchúún-ndá iin quivì, te cutu iin litro-ñà níhì-ndà; te nú
 cebada, cuisì iin quartillu dava; doco aceite xì vinu, cónì nàná yàhvi guá —cachí-nè.

⁷ Daaní, nì sahnde-yà ñà-cúmì nuhní tutu itùìmà, te nì tiacuì cáhàn inga ana iín nùù-yá,
 cachí-nè:

—¡Naha!

⁸ Dandu nì xìnì nì quecunu inga idu, te idu cuaán nduú-si. Te íá ana indánuú yàtà-sí. Te
 muerte nduú quiví, te jaàn nchícùn gà vàxi ingà, te diviamà nduú ana ndaca-xi nèhivì
 cùhùn ndé ñuhú vaha anima nsì. Sàhà ndúì ñà-jaàn icúmí cui cuàhà nèhivì; nùù cada
 cùmì nèhivì icúmí cui iin-ne quida, vàchi icúmíâ dandacúá nùù guerra, xì nùù tnama, xì
 nùù cuèhè, xì nùù quisì daná, te sàhà nsidaájàn icúmí cui cuàhà nèhivì.

⁹ Daaní, nì sahnde-yà ñà-ùhùn nuhní tutu itùìmà, te nì xìnì tìxi mesa ndé sàhà-ne
 promesa xì Dios, yucán ndoó anima nèhivì. Xínduu-ne nèhivì xiníndísâ palabra ìì xí Dios,
 te sàhà ñà-jaàn nì sahnì nèhivì-né, vàchi nì cachi vate-né ndoó-né ladu xi-ya. ¹⁰ Te vichi,
 cána fuerte-nè, cachí-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsì Dios, ¿nadaa ga quivì, dandu nacuitacùhá sàhà-nsí? Vàchi nèhivì ñuhivì,
 nì sahnì-né nsiùhù, ñàyùcànduá xiñuhu ndoho-ne, vàchi mii-ní, ìì ndisa inì-ní, siempre
 tùha-ní quida vù-ní —nì cachi-nè.

¹¹ Dandu nècuàchì nsii ma, nì cutahvì-né iin iin dùhnù quihín cuxín yaa, te nì sàcùnaha-né cundiatu cuéyàà-nè quetatu chii gá-nè dècuèndè cui stná cuàhà compañeru-nè nchícùn ichì Dios, te cuacastnahá nsidaa ana icúmí cui stná nacua nì xihì mii-né.

¹² Daaní, nì sahnde-yà ñà-iñù nuhní tutu itúimà, te nì xinì nì tnàa fuerte, te nì nàcuìtnùù orá nahi sìcoto tnuu. Te yoo, nì nducuahá stná-si nahi nì. ¹³ Te nì còyo chitu stná sìtnùù ñuhiví yohó, na ian cóyo ñà-vídi quidá tàchì, ducán nì còyo-sì. ¹⁴ Te nì ndañuhu ansivi nì natuá na ian natú iin tutu caní, te nsidaa yucù iá ñuhù íchì, xì nsidaa stná ñuu iá mahì mar, nì ndutá. ¹⁵ Dandu nsidanicuú nèhivì ñuhiví, nì xinù dèhé-nè yucù, nì chidèhé-nè mii-né ini cueva, te mahì cavà nahnú, xínduu-ne rey, xì gobiernu, xì nècuàchì cuicà, xì soldadu dandacú, xì nècuàchì idónuu, xì cuàhà stná-nè peón, xì nèhivì ùún. ¹⁶ Te nì cacachi nsidaa-né xì yucù, xì stná cavà ducún:

—A sácú vaha nì cóya dìquì-nsí te dàhvi-nsi, ñà-màsà túi-nsi nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, te màsà níhì-nsí castigu quida mii-yá nani Lelù Íi. ¹⁷ Vàchi vichì sàni sàà quivì ndoho-nsi quida-ya, te còò iin cui cundee ini-xi na xidà ini-yà.

7

Nansa icúmí màcùtuu seña xi Dios tnaa cuàhà mil nèhivì raza Israel

¹ Daaní, nì nsiamà, dandu nì xinì cùmí àngel, itá-né nsicúmí ladu ñuhiví, te sadí-nè nùù tàchì caná nsidaa ladu sàhà-ñà màsà caná gá tàchì mà nùù ni-iin ñuu, nì nùù mar, te nì nùù ni-iin yutnù. ² Te nì xinì inga àngel nì nana-ne vaxi-ne dècuèndè ndé caná orá, nihí-né sellu ducùn nèhivì xí Dios. Te nì ndàhì ndee àngel mà nì càhàn-nè xì nsicúmí tnaha-nemà, divi àngel nì sàha Dios poder ñà-quida-ne dañu xì ñuhiví xì mar. ³ Dandu dohó nì cachì àngel mà xì tnaha-ne:

—Màsà quidá-nsiá ni-iñàha xì ñuhiví, nì xì mar dècuèndè nú sàni ducùn seña xi Dios tnaa nèhivì xinúcuáchì nùù-yà.

⁴ Dandu nì inini nì nacani-ne nadaa nèhivì icúmí nihì xì seña mà, te nsidaa nsidaa-né, 144,000 nèhivì xínduu-ne. Te nsidaa-né, nècuàchì descendencia xi Israel nduú stná-nè. ⁵ Te iin dèhe Israel mà nani Judá, te (nì xinì) nì sàcùtuu seña mà nùù ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi nècuàchì mà. Daaní, nì sàcùtuu stná seña mà nùù ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi (ñani Judá mà) nani Rubén. Te nì sàcùtuu stná seña mà nùù ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Gad. ⁶ Stná ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Aser, xì stná ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Neftalí, xì stná ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi Manasés, nì ducùn stná nsidaa-né seña mà. ⁷ Stná ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi Simeón, xì inga ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi Leví, xì stná ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi Isacar, nì ducùn nsidaa-né seña mà. ⁸ Stná ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi Zabulón, xì stná inga ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi José, xì stná inga ùxìn ùi mil nèhivì descendencia xi Benjamín, nì ducùn nsidaa-né seña mà.

Nansa nì xini Juan cuàhà mil nèhivì ndixí cuxín

⁹ Daaní, nì ndacoti, te nì xinì yucán itá yáha ga cuàhà nèhivì, mà cùì nandiahvi nadaa xínduu-ne. Nèhivì nsidanicuú ñuu xínduu-ne, nèhivì nsidanicuú ladu xì nsidanicuú raza, te nsidanuu dàhàn xícahàn-nè. Te itá-né nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, xì nùù mii-yá nani Lelù Íi, ndixí-né dùhnù quihín cuxín yaa. Te iníndahá-nè ndahà nù-ñúù. ¹⁰ Te cána fuerte-nè, cachí-nè:

Còò inga ana nahi Dios, divi mii-yá iá nùù silla ndiaha, vachi sàni dàcácu-yàndó. Còò inga ana nahi mii-yá nani Lelù Íi, vachi sàhà mii-yá sàni càcu-nda, nì cachì-nè.

¹¹ Daaní, nsidaa àngel mozo xi Dios, itá-né nsidaa ladu nècuàchì sahnú ndoó yucán xì stná nsicúmí ana itá nùù-yá, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yà ndé iá-yà nùù silla ndiaha xí-yá, te nì cahvi nsidaa-né mii-yá, ¹² xícachì-nè:

¡Amén! Mii-ní nduu-ní Dios, ñàyùcànduá, ndaníhí ndiaha-nsí mii-ní, (te cachí-nsí xì-ní) yáha ga nchichí-ní. Sàhà nsidaájàn naquímànì-nsí mii-ní, te ni coó tnùñuhu xí nsidaa nèhivì nùù-ní, te ni sàà-ní cusahnú ndiaha-ní, te ni sàà stná-ní dandacú fuerte-ní inicutu. ¡Ducanicoó nicanicuahàn!

¹³ Dandu nì càhàn iin nècuàchì sahnú yucán xì yúhù, cachí-nè:

—¿A ináhá-ní índù nècuàchì xínduu nècuàchì ndixí cuxín yaa yohó? ¿A ináhá-ní índù nì quixi-ne?

¹⁴ Te nì cachì xì nècuàchì mà:

—Còó, có-ináhí, señor; doco mii-ní, ináhá-ní.

Dandu nì cachi-nè xì:

—Nècuàchì yohó, xínduu-ne nèhivì nì xini cuàhà vida tiempu nani tiempu xì tnùndoho cahnú. Doco sàni ndoo cuàchi-ne ñà-nì xitià nì mii-yá nani Lelù Ìì, ñàyùcànduá sàndixí cuxín yaa-ne vichi, ¹⁵ te xíndoo saín-né nùù silla ndiaha ndé iá Dios; ndui te ñuú xíxinucua-chi-né nùù-yá, te ndoo-né ini vehe cahnú ndiaha-yá. Te mii-yá, nicanicuahàn cutnáhâ-yá xì-né ndiaá-yànè. ¹⁶ Ñàyùcànduá mà nunca sàà-nè cui gà-nè doco, ni mà cúí gà-nè tècuí, ni mà nsí gà-nè quida orá, ni mà cúnì ihni gà-nè. ¹⁷ Váchì mii-yá nani Lelù Ìì, icúmí-yâ cunuù-yànè. Íín-yá ladu nùù silla ndiaha yucán, te icúmí-yâ cundaca-yànè sàà-yà xì-né ndé coho-ne tècuí ndiaha cutiacu-nè nicanicuahàn. Ni mà cuácú gà-nè, váchì contentu cundoo-ne quida-ya.

8

Nansa cuàhàn cuu na tàhndè ñà-úsà ndé nuhní tutu itúì, te nachitu stná còhò oro inciensu

¹ Daani, nì sahnde-yà ñà-úsà nuhní tutu itúimà, te nì nsihi nì quida-ya ducán, dandu nì nàcuìin dàdí inicutu ansivi nahi dava hora. ² Te nì xini yucán nùù Dios sà-ità tùha ùsà gà ángel, nihí-né iin iin corneta ñà-sivi-nè. ³⁻⁴ Dandu nì tnàtuu inga ángel nì sàà-nè nùù iin mesa oro iá nùù silla ndiaha, divi mesa ndé sahmí-né inciensu nùù-yá. Te vichi nihí ángel mà iin còhò oro nì sàà, te nì sàha stná xì-né cuàhà inciensu ñà-cahmi-neà ñiquì mesa mà sàhà-ñà cana ñùhmà-ñà mànana nùù Dios. Te na hora mà nana ñùhmà mà, dandu cutnahá stná palabra nì cachi nsidaa nèhivì xí Dios na ní xicàn tàhvi-né nùù-yá. Ñàyùcànduá, divi ducán nì quida ángel mà, ndahà-né nì chitanini-ne nsidaámà nùù Dios. ⁵ Daaní, nì tavà-né chii ñuhu xíxìn nùù mesa oro mà, te nì dàquéé-neà ini còhò mà ndé nì chituá, dandu nì dàndiàchì ndee-neà nùù ñuhiví. Dandu nì tiacu cuàhà gà ana cáhàn fuerte, te nì càhàn ndee dàvì, te nì tàsa, te nì tnàa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel corneta xi-ne

⁶ Dandu ùsà ángel nihí corneta xi-ne, nì nsidayucun-nè cuàhàn-nè sivi-nè.

⁷ Te nì sivi ángel primeru corneta xi-ne. Te na ní tiacu nì sivi, dandu nì còyo iin nùù ñuhiví, doco dácà stnahá iin ma xì ñuhu xíxìn, xì stná nì. Ñàyùcànduá, nùù cada ùnì yutnù (ità ñuhiví) nì xíxìn iin-nù, te nì xíxìn nsihi stná yucù iá campu.

⁸ Daaní, ángel ùnì, nì sivi-nè corneta xi-ne, dandu nì xini inàha cuú mànuu na ian iin yucù xíxìn, ducán nàhà, te nì nacava ini mar. Te cuàhà tècuí mar nì nanduu-tè nì (nì quidamà). Iyuhu cumànì gà, te cunduu davatahvi tècuí mar nì cuchicuehe ducán. ⁹ Stná nsidaa quisi ndùtè ñuhú ini mar, iyuhu cumànì gà, te cunduu stná davatahvi-sí nì xihì. Stná barcu, iyuhu cumànì gà, te cunduu stná davatahvi-nú nì sachi.

¹⁰ Daaní, ángel ùnì, nì sivi-nè corneta xi-ne, te dècuèndè ñuhiví nì nacava iin sìtnùù cahnú nisa ituu ansivi, xíxìn fuerte-si, te tnùù nihni-si na iin ñuhu cahnú. Te nì nacava-si nùù ñuhiví nì còya nùù cuàhà yùtè xì cuàhà pozo, iyuhu cumànì gà cunduu davatahvi yùtè xi pozo nì còya nùù-xí. ¹¹ Te sìtnùù mà, Ajenjo nani-sí, te yáha ga nì ndu-uà yucù tècuí ndé nì còyo-sì. Te cuàhà gà stná nèhivì nì xihì ñà-nì xihì-ne tècuí ùà mà.

¹² Daaní, ángel cùmi, nì sivi stná-nè corneta xi-ne, te cuàhàn nsihi stná fuerza xi orá nì cùí, te cuàhàn nsihi fuerza xi yoo nì cùí xì stná sìtnúù; iyuhuni cumánì gá, te nsihi dava fuerza xi-sì. Ñàyùcànduá, nì nanchiì ndahvi orá ndui, te nì nanchiì ndahvi yoo ñuú.

¹³ Te nì xinì meru dìquì-xí ansivi, yucán yáha ga ducún ndavá iin ángel, ndáhì ndee-né cachí-nè:

—Cunini nsidaa mii-nsiá nèhivì ñuhiví. Ndahví-nsiá, vàchi ndahví cuàhà cuàhàn cuu xi-nsiá, vàchi cumánì gá ùnì gá xichi sivi ángel corneta xi-ne, te ndahví-nsiá na hora sivi-nè.

9

¹ Daaní, ángel ùhùn, nì sivi-nè corneta xi-ne, te nì xinì dècuèndè ansivi xi dècuèndè ñuhiví nì nacava iin ana nchií nahi sìtnúù. Te nì nìhì-né ndahàcáa ñà-nacuna-ne yavi cahnú cunú sàstnùhù. ² Te na ní nacuna-neà, dandu nì quecoyo cuàhà ñùhmà, na ian xixìn ini xitnù cahnú, te nì nanchiì ndahvi orá nì quida ñùhmà mà, te nì nàcuìtnùù inicutu. ³ Daaní, mahì ñùhmà mà nì caquee cuàhà sìca nì ndava-sì ñuhiví. Sàni nìhìtáhvì-sì cucumi-sì iñù ñà-cunduu-sì quisi daná nahi sìduhma. ⁴ Te nì sàcùnaha stná-sì ñà-màsà cáxi-sì yùcù itá ñuhiví, nì-iin stná ndahà yutnù, cuisì-ñà dandohó-sì nèhivì có-itàú seña xi Dios tnaà-xi. ⁵ Doco nèhivì tui-sì mà, mà cúí cúí-nè, còó, cuisì ndoho cuahà-né, na ian ndoho-nda na tuí sìduhma-ndó. Te ùhùn yòò icúmí cuu xi-né ducán. ⁶ Te mate nanducu-né modo cui dahuun-ne, doco mà níhì-né ñà-jaàn, mate yáha ga cucuni-nè ndañuhu-né ñuhiví, doco mà cúí.

⁷ Te nì xinì sìca ma, te ducán ndáa-sì nahi idu fuerte sáhàn guerra. Dìni-sì, sìcàté oro ñuhá. Te nùù-sì, nahi nùù nèhivì nduá. ⁸ Te ididínì-sì, na iá ididínì nècuàchì ñahà, ducán iá; te nùhu-sì, na iá nùhu nsicaha, ducán iá. ⁹ Te ìcà-sì, nahi càa nduá. Te na ndavá-sì ansivi, yáha ga ndee cahá ndixìn-sì, na ian cahá cuàhà gá carreta ídìtá idu, te cuàhàn-nu guerra. ¹⁰ Te ndohò-sì, nihá iñù nahi sìduhma, vátuni tui-sindó. Te ùhùn yòò icúmí-sì dandohó-sì nèhivì. ¹¹ Daaní, iá stná ana dandacú nùù-sì, divi nduú ñà-malu dandacú nùù yavi cunú mà; Abadón nani-sì nùù dàhàn hebreu, te nùù dàhàn griegu Apoliòn nani-sì.

¹² Pues, vichi sàni yàha iin tnùndoho chicá cahnú. Doco cumánì gá ùì gá tnùndoho nahnú fuerte.

¹³ Daaní, ángel iñù, nì sivi-nè corneta xi-ne, dandu nì tiacuí iá ana cáhàn yucán ndé iin mesa oro nùù Dios. Nsìcúmì esquina mesa mà itúú iin iin ñà-íá nahi nsiquì quisi, te mahì ñà-jaàn tiacú cáhàn iin ana cáhàn ¹⁴ xì ángel làcà ní sivi xì corneta-xi, te dohó nì cachi-nè: —Cuahán-nì ndaxi-ní cùmi ángel nuhní yuhù yùte cahnú nani Eufrates.

¹⁵ Ñàyùcànduá, ducán nì quida ángel mà, nì ndaxi-né cùmi ángel yucán, vàchi yucán ndoó tùha-ne sàa meru cuà, meru yòò, meru quivì, meru hora ñà-cacahni-né cuàhà nèhivì. Nùù cada ùnì nèhivì ñuhiví, icúmí cui iin-ne.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì xinì na ian nì sàní, te nì xinì cuàhà sàstnùhù idu, te itándoó nèhivì yàtà-sì. Ùì cientu millón nèhivì xínduu-ne, nì tiacuí, vàchi iá ana nì cachitnùhu nadaa-ne. Te xíndixi-ne dùhnù càa, color cuahá nduú dùhnù dava-ne, te dava ga-ñà color ndiaa, te dava ga-ñà, cuaán-ñà. Te dìni idu mà, na iá dìni nsicaha, ducán xí-ia-ñà. Te yuhù-sì caná fuerte ñuhu xì ñùhmà xì stná azufre (sahán aya).

¹⁸ Cunaha-nsiá, sàhà nsì-ùni ñà-daná queé yuhù-sì, sàhámà nì ca-xihì cuàhà nèhivì, iyuhu cumánì, te cunduu davatahvi nèhivì ñuhiví nì caxihì nì quida ñuhu mà xì ñùhmà mà xì azufre dana ma. ¹⁹ Te iin iin idu, iá ñà-daná nùù dìni-sì xì nùù ndohò-sì, vàchi ndohò-sì, na iá còò, ducán iá, te iá dìniá nahi còò, vátuni tui-sindó.

²⁰ Doco nèhivì nì càcu nùù nsidaa tnùndoho nahnu-ma, nì cóni cùú-né arrepentir sàhà cuàchi nì caquida-ne nì quidayucun-né ñà-nduá cahvi-né. Còó, iin-ni nì quida-ne seguir sàha-ne promesa nùù ñà-malu, te cahvi-né cuàhà figura, sea oro nì cuyucàn, ò sea plata, ò sea càa yahá, ò sea yùù, ò sea yutnù nì cuyucàn. Te nsidaa ñà-nduá cahvi-némà, nì có-ìndéhá, nì có-itàcuà, nì có-xicá. ²¹ Te nèhivì ndóo ga ñuhiví, nì cóni nàxícócuìn ini-nè

sàhà cuàchi-ne, iin-ni nì caquida-ne ñà-nduá xíquida-ne, sahní stnahá-né, sàhàn tàtnà-né, sàhàn tàdí-né, te iá-né xì ñahà xí-né, te xidácuíhná stná-né.

10

Angel iníndáhá libru tii

¹ Daaní, nì xinì vaxi inga ángel fuerte, mànũũ-ne dècuèndè ansivi vaxi-ne. Ídúcún-né iin vico, te ñuhú dìnì-né iin sìcòyàhncì. Nchií nùu-né na ian nchií orá, te tnúu sàhà-né nahi ñuhu. ² Te iníndáhá-né iin libru tii nuná. Te nì sàcuìin-né ñuhiví, sàhà cuàhá-né ián dìquì mar, te sàhà itnì-né, ián dìquì ñuhù íchí. ³ Te nì ndàhì ndee-né, na ian ndàhì nsicaha, ducan tiacú. Daaní, nì nsihi nì ndàhì-né, dandu nì tiacu cáhàn iin ana cáhàn fuerte na ian cáhàn dàvì. Ùsà xichi nì cáhàn ana cáhàn mà. ⁴ Te yùhù, cuàhìn chitui ñà-nduá nì cachi-né nì cùì, doco momentu mà nì tiacuì iá ana cáhàn ansivi, cachí-yà xì':

—Màsà chítúú-ní ñà-nduá nì cachi ana nì cáhàn ùsà xichi, te nì iá na ian cáhàn dàvì, vachi icúmí coo dèhé palabra mà —nì cachi-yà.

⁵ Daaní, ángel iín mahì mar xì dìquì ñuhù íchí, nì ndanihi-ne ndahàcuàhá-né ansivi, ⁶ te nì ndacùcahan-né mii-yá itiácú nicanicuahàn, divi mii-yá nì quidayucun xì ansivi, xì ñuhiví, xì mar, xì nsidaa iñàha iá lugar yucán. Te nì cachi-né:

—Chináhí Dios, mà cuéé gà, ⁷ te sàà quivì cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana, vachi na cuàhàn sivi trompeta xì ángel ùsà, dandísá, icúmí xinu nsidaa ñà-nduá cuní Dios quida-ya, te iá dèhá' vichi.

⁸ Daaní, inga tu nì tiacuì iá ana cáhàn ansivi, te dohó nì cachi-yà xì':

—Tnàtuu-ní nùu ángel iín mahì mar xì dìquì ñuhù íchí, te tnii-ní libru tii nuná ini ndahà-né.

⁹ Ñàyùcànduá, nì tnàtui nùu-né, te nì cachì xì-né:

—Taxi-ní libru tii nùì.

Te nì cachi-né:

—(Yoho iá'.) Tnii-níà, te caxì-níà. Icúmí nduvidì yuhù-ní nahi ndudi ñuñu, doco nú sàni coco-níà, dandu icúmíà ndu-uà-ñà tìxi-ní.

¹⁰ Daaní, nì tnii libru iníndáhá-nêmà, te nì saxià. Te (ñà-ndáà nduá), saxí vídià, nahi ndudi, doco nì nsihi nì coquíà, dandu nì nsicuihnú uà inì. ¹¹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì':

—Icúmí-ní cachitnùhu gà-ní ñà-nduú razón ndiaha xí Dios sàhà cuàhà nèhivì ndoó cuàhà ñuu cáhàn cuàhà dàhàn. Daaní, stná cuàhà rey dandacú nùu ñuu mà, icúmí-ní cachitnùhu stná-ní sàhà-té —nì cachi ángel.

11

Ùì nèhivì cáhàn cuenta xi Dios

¹ Daaní, nì sàha-ya yùhù iin vara caní nahi metro, te nì cachi-yà xì':

—Ndacuiin-ní, cuahán-ní, chitacuhá-ní veheñuhu cahnú ndé cahvi nèhivì Dios, te chitacuhá stná-ní mesa ndé sàha-ne promesa ìì xí-né, te nacaavi stná-ní nadaa-ne sàhàn cahvi xì-yá yucán. ² Doco patiu yàtà veheñuhu màsà chítacuhá-ní, vachi icúmí ndòamà ndahà tiàa inga raza. Tiàa ma, icúmí-tè cundoo-tè nsidanicuú gá lugar ñuu ìì, te quida quini-tè xì nèhivì yucán. Ùì dico ùì (42) yòò cunduu tiempu caquida-tè ducán. ³ Doco yucán cuàhàn cundoo stná ùì nèhivì-xì icúmí nìhitáhvì cáhàn cuenta xi. Iin mil ùì cientu ùì dico quivì icúmí-né cáhàn-né xì nèhivì ñà-nduú razón xi. Te sìcoto cundixi-ne, sìcoto tnuu cundua —nì cachi-yà.

⁴ Cunaha-ní, mii-yá nduú-yá Stoho nsidaa ñuu iá ñuhiví. Te frente silla ndé iá-yà (ansivi) itá ùì nù-olivù, xì ùì candelèru. Pues na quidá nsidaa ñà-jaàn nùu-yá gloria, ducán quidá stná ùì nèhivì cáhàn cuenta xi-ya (ñuu mà). ⁵ Te nú xinì ùhì iin tiàa xì-né, te cuní-te quida quini-tè xì-né, dandu cuàhàn cana ñuhu yuhù-né coco-tè. Te ducán icúmí

cuu xi nsidaa ana cuní quida quini xi-né. ⁶ Te ndahà stná ùi nècuàchì mà icúmí ndòo poder ñà-cadi xì dàvì ñà-màsà cuun nì-iin dàvì inii tiempu cáhàn-nè cuenta xi Dios. Te icúmí-nè dandacú stná-nè nùu tècuí ñà-nanduu-tè nù, te nú cuní-nè, vátùnì dandohó stná-nè nèhivì nsidanuu clase tnùndoho, según nadaa xichi cuní-nè. ⁷ Daaní, nú sàni nsihi tiempu cáhàn-nè xì nèhivì cuenta xi Dios, dandu icúmí-nè cui-nè, vàchi iá iin quisi dàná iná cáá ini yavi cùnú sàstnùhù yúcán, te icúmí quisi ma nana-sì quee-sì, nàá-sì xì ndúu nèhivì cáhàn cuenta xi Dios mà, te icúmí-sì cundee-sì nùu-né, dandu cui-nè. ⁸ Te yucán mahì calle ñuu ndé nì xihì Stoho-ndà Señor nchìca cruz, yucán icúmí nsì ma cuitànduhù-né. Te divi ñuu mà, Sodoma cachì stná-nè xán, te Egipto cachì stná-nè xán, (vàchi malu gà modo xi nèhivì ndoo yucán). ⁹ Pues, ñuu yucán cuitànduhù nsì ma, te cundehè cuàhà nèhivì-né, nèhivì cuàhà raza ndoo cuàhà ñuu, te cuàhà dàhàn cáhàn-nè. Ùni quivì dava cuitànduhù nècuàchì mà yucán, nì mà cuàhà nèhivì cundùxin-ne. ¹⁰ Al contrario, cuàhàn-nè cudì ini-nè ñà-sàni xihì nsì ma. Cuàhàn-nè quida-ne vicò, te dacútàhvì stnahá-né iñàhà, te cudì ini-nè, vàchi còò gà ndúu nècuàchì sàhnú nì sacahàn cuenta xi Dios, vàchi antes cuàhà gà nì ndoho-ne nì quida nècuàchì mà. ¹¹ Daaní, nú sàni yàhà ùni quivì dava, dandu icúmí nsì ma natiacu-nè quida Dios, te ndacuita-ne. Ñàyùcànduá, yàhà ga icúmí yùhì nsidaa nèhivì cundehè xi-né. ¹² Dandu icúmí tiacu tàchì ana cáhàn ansivi, te dohó cachi-yà:

—Nahà-nsia dìquì-xí yohó.

Dandu canana nècuàchì sàhnù mà dìquì-xí ansivi. Mahì vicò nana-ne cùhùn-nè, cundehè nsidaa nèhivì xinì ùhì xì-né. ¹³ Dandu divi hora mà, ndee gà icúmí tnàa ñuhivì. Nùu cada ùxin vehe itànduhù ñuu mà, icúmí caà ian. Te icúmí cui ùsà mìl nèhivì sàhà-ñà icúmí tnàa guá ducán. Dandu nèhivì dava ga, cuàhà gà yùhì-nè, te nacuni-nè cahnú gà poder xi mii-yá iá ansivi.

¹⁴ Pues, ñà-jaàn nduú tnùndoho cahnú ñà-ùl. Doco cumàni gà ñà-ùnì, te sà-itàúu vaxa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel ùsà corneta xi-ne

¹⁵ Daaní, ángel ùsà, nì sivi-nè corneta xi-ne. Te nì inini ndee cána cuàhà-né ansivi, cachì-nè:

Sàni sàa quivì cusahnú Stoho-ndà Señor nùu nsidaa ñuu ñuhivì, te nicanicuahàn icúmí-yà cusahnú-yá, mii-yá xì Dèhemani-yá Cristu.

¹⁶ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnú ndoo nùu Dios dìquì silla vico, nì tutuyuhu-né nùu sàhà-yá, te nì cahvi-néyà, ¹⁷ cachì-nè:

Naquímanì-nsì mii-nì Stoho-nsì Dios, vàchi icúmí-nì nsidanicuú poder. Dècuèndè sàhàhà iá-nì, te nicanicuahàn icúmí-nì coo-nì. Ansivéhé-nì, vàchi sàni quesaha-nì cuàhàn-nì cusahnú dahuun-nì nùu ñuhivì, cuàhàn-nì dandacu-nì nùu nsidaa nèhivì ñuhivì. ¹⁸ Mii-né, nì xidà ini-nè, doco sàni sàa quivì nachitacùhá-nì nè castigu xi-ne. Te sàni sàa stná tiempu nsidandaà-nì sàhà nècuàchì nduú nsì. Te vichi icúmí cundiatú stná anima nsidaa ana xinúcuáchì nùu-nì, nacua nècuàchì cáhàn cuenta xi-nì, te ducán stná nsidaa gà ana xinduu nèhivì xí-nì, divi ana cahvi xi-nì, a ducán nduú-né nèhivì ùún, ò nèhivì chicá nì nìhì chuun nùu-nì. Doco nèhivì nì quida quini xi ñuhivì, còò, vàchi icúmí-nì dandáñuhù-nì nè, nì cachi nècuàchì sàhnù mà.

¹⁹ Daaní, nì nuna veheñuhu ìl xí Dios ansivi, te nì xinì ini veheñuhu ma iá caja ìl ndé iná cáá palabra nì cachi-yà na ní ndoo sahnú-yá xì nèhivì xí-yá sàhàhà. Dandu yàhà ga nì tàsa, te nì tiacu cahá fuerte; te ndee gà nì cáhàn stná dàvì, te nì tnàa. Te nì còyo stná iin.

12

Nansa nì xini Juan seña sàhà nècuàchì ñàhà nì xinudèhé na ní xidà ini quisi cuahá

¹ Daaní, nì xinì iin seña cahnú ansivi. Nì natùu iin nècuàchì ñàhà. Tìxi sàhà-né iá luna, te tnùu nihni ñà-nduá ndixì-né, vàchi orá nduá, te dìni-né, ñuhá iin corona ndé itàndiaa ùxin ùl sìnsvì. ² Meru sà-itàúu tùinuù mée xi-ne, ñàyùcànduá, ndàhì-nè, vàchi nì

quicuehè-nè, cuàhàn cacu dèhe-ne. ³ Te nì tui inga seña nùu ansivi. Nì quecunu iin quisi cahnú cuàhá, caní-si nahi còò nahnú-guá, te cuahá laà-si. Ùsà dìnì-sí, te ùxìn nsiquì-sí itá. Cada iin iin dìnì-sí ñuhú sìcàté vico. ⁴ Te iá stná ndohò caní-si, te xi ndohò-símá nì caní-si cuàhá sìtnúu itándiaa ansivi, nì dandiàchì-ñásí nùu ñuhiví. Iin tantu sìtnúu mà nì ndiàchì nùu ñuhiví, te ùi tantu-si nì ndòò ansivi. Dandu nì sàcuìin quisi mà nùu nècuàchì ñahà mà, ndiatú-si tùinuù mèè xi-ne, vachi cuní-si caxì-sívê na sàni cacu-ve. ⁵ Dandu nì tùinuù-vé, tiàa nduú-vé, te nduú stná-vé mii-yá cuàhàn cusahnú nùu nsidanicuú ñuu, te mà cuàha-ya quida ndevàha-ne. Dandu (nì xinì) nì ndanchito-ya dècuèndè ndé iá Dios nùu silla ndiaha xí-yá.

⁶ Daanì, nècuàchì ñahà mà, nì xinudèhé-nè yucù daná, vachi yucán sàni nsidayucun Dios iin xaan ndé coo-ne, te yucán icúmí-nê nìhì-né ñà-cutiacu-nè iin mìl ùi cientu ùnì dico quivì.

⁷ Doco nì quesaha iá guerra ansivi. Àngel nani Miguel xì compañeru-nè nduú iin ladu, te quisi cuahá mà xì compañeru-si nduú inga ladu, te nì canáá stnahá-si. ⁸⁻⁹ Doco cóni cundéé-sí. Ñàyùcànduá, nì taxi-nési ansivi, vachi còò gá permisú cundoo gá-si yucán (ndé iá Dios). Nì dandiàchì-yási nùu ñuhiví yohó, mii-sí, xì nsidaa ana nchícùn xì-sí. Vachi quisi (cusahnuma), divi còò iá ndé sàhana nduú-si; ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si, te divi-si nduú ana dandahví xì nèhivì inicutu ñuhiví.

¹⁰ Dandu nì tiacuì iá ana càhàn fuerte ansivi, te dohó cachí-nè:

—Vichi sàni càcu nsidaa nèhivì xí Dios. Te sàni sàà quivì cusahnú fuerte-yà, te cusahnú stná Dèhemani-yá Cristu. Vachi sàni ndiachi ñà-malu fuera, vachi divi-si nduú ana daqúee cuàchì xì dìquì ñani-ndà (iin-ni cahvi stná xi Yua-nda Dios), vachi ndui te ñuú dacuidá cuàchì-sinè. ¹¹ Doco mii-né, nì cundee-né nùu-sí ñà-nì ndacùcahan-né mii-yá nani Lelù Íi, divi mii-yá nì xitià nì-xí sàhà-ndà. Nì cóni cáyùhí-nè, nì cachi vate-né nchícùn-nèyà, vachi dispuestu nì sandoo-ne cui-nè, cóni cùhí ini-nè vida xi-ne.

¹² 'Pues vichi xiñuhu cudì ini nsidaa ana ndoó ansivi, (vachi sàni cùxio ñà-malu). Doco nèhivì ndoó ñuhiví xì mar, ndahví-nè, vachi yucán sàni nasaà-si, xidà cuàhá inì-si, vachi ináhà-sí làcà iyuhu quivì ndoó nùu-sí (ñà-quida-si ñà-nduá cuní-si).

¹³ Daanì, na sàni cundaà inì-si ñà-sàni ndiachi-sí ñuhiví yohó nduá, dandu nì quesaha-sí náà-si xi nècuàchì ñahà mà, divi nècuàchì nì tùinuù mèè xi. ¹⁴ Dandu mii-né, nì nìhítàhvì-né coo ndixìn-né nahi ndixìn yanuni nahnú, te nì ndava-ne cuàhàn-nè yucù ndé coo dèhé-nè. Yucán icúmí-nê lugar (dèhé) xi-ne ndé nìhì-né ñà-cutiacu-nè ùnì cuià dava, te ducán càcu-ne nùu còò mà. ¹⁵ Doco yuhù còò mà nì cana cuàhá tècuì nahi yùte, vachi cuní-si tnani nècuàchì ñahà mà; ¹⁶ doco nì chindee ñuhiví nècuàchì mà, vachi nì nsicà ñuhù nì ndèe nsihi tècuì nì cana yuhù-síma. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nì xidà gá inì-si sàhà nècuàchì mà, te nì quesaha-sí xicánúú-si nandúcú-sí dava ga dèhe-ne, vachi, cuní-si quida quini stná-si xi nsidaa dèhe-ne chívàha xi ley xi Dios, te nchícùn vù xì ñà-nduá cachí Jesucristu.

13

Nansa nì ndecoyo ùi gá quisi daná

¹ Daanì, nì sàcuìin yuhù mar, te nì xinì mahì tècuì nì quecunu iin quisi daná, ùsà dìnì-sí, xì ùxìn nsiquì-sí. Te iin iin nsiquì-sí ñuhú iin sìcàté vico. Te ìcà iin iin dìnì-sí itándiaa quivì-sí, iin quivì iá quini, te càhàn contra xi Dios. ² Nahi tigre, ducán náhà quisi nì xinì mà. Doco sàhà-sí, nahi sàhà si-oso, ducán ndáa-ña. Te yuhù-sí, nahi yuhù nsicaha, ducán iá. Te quisi nì quecunu antes, te iá nahi còò, divi nùu quisi yucán nì nìhì quisi yohó poder dandacú-si nùu ñuhiví. Ñàyùcànduá, ndee ní cusahnú-si; vachi nùu inga quisi mà nì nìhì-sí coo-si nùu silla cahnú dandacú-si. ³ Daanì, nì xinì nì nacuehè-sí, iin dìnì-sí nì nacuehè, cuàhàn cuià cahín. Doco nì nduvàha ndé nì nacuehè xi-si. Ñàyùcànduá, nì ndulocó nsidaa nèhivì ñuhiví ñà-nì nduvàha-si. ⁴ Sàháyùcànduá, nì cahvi-né quisi nahi còò chindéé xì quisi ùi mà ñà-dàndàcú-sí. Stná quisi ùi mà, nì cahvi stná-nési, cachí-nè:

—Còò ana ndudává xí quisi jaàn. Còò iin cui cundee xi nùu-sí nú ni náâ-nè xí-sí —xíachi-nè.

⁵ Te nì nìhì stná-si ñà-màsà yúhì yuhù-sí càhàn ndevàha-sì dìquì Dios; ndee nì càhàn quini-sì dìquì-yá. Te nì nìhìtáhvì stná-si ñà-cusahnú-si ùi dico ùi (42) yòò. ⁶ Te ndee ní canàhá-si dìquì Dios, quini gá nì càhàn-si dìquì-yá, xí dìquì lugar ndé iá-yà, xí dìquì nsidaa ana ndoó cutnáhá xí-yá ansivi. ⁷ Te nì nìhì stná-si ñà-quida quini-sì xí nìhìvì xí-yá, te cuàhà-né nì sahnì-sí. Te nì nìhìtáhvì stná-si ñà-dandacú-si nùu nsidaa raza nìhìvì ndoó nsidaa ñuu, ndéni dàhàn nì cui càhàn-nè. ⁸ Te nsidanicuú nìhìvì ñuhìvì, cuàhàn-nè cahvi-nési. Doco ni-iin nìhìvì mà, có-ítúú quìvì-né nùu libru xi Lelù Íi. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè na táyôo ñuhìvì, dandu sà-ítándiaa quìvì nsidaa ana icúmí cutiacu nùu-yá.

⁹ Ni cúnínì vaha nsidaa nìhìvì nansa cachí palabra yohó. ¹⁰ Nú ni chícádí nìhìvì-ndó, dandu mii stná-nè icúmí-nè cundiadi stná-nè; te nú ni cahní nìhìvì-ndó machete, divi machete icúmí-nè cui stná-nè. Sàhà ñà-jaàn, xiñuhu cundoo-nda calma, te cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, vachi nìhìvì xí-yá nduu-nda.

¹¹ Daaní, nì xinì yucán nì quecunu inga quisi daná. Nùu ini ñuhù ñuhìvì nì nana-sì. Itá ùi nsiquì-sí, nahi nsiquì lelù, doco nacua càhàn quisi cahnú nahi còò mà, ducán càhàn stná quisi yohó. ¹² Ladu nùu quisi nì quecunu nùu mar, jaàn iin quisi yohó, te sàhá chindéé quisimà-sí, ñàyùcànduá quidá-si cuàhà iñàha ndulocó nìhìvì. Te quidá stná-si xi nìhìvì ñuhìvì ñà-fuerza cahvi-né quisi iá-si nùu-xí, divi quisi nì nacuehè daná dìni-xí, te nì nduvàha-sì. ¹³ Te quisi iin yucán, cuàhà gá iñàha quidá-si ñà-quida tontó-te nìhìvì, dècuèndè cóyo stná ñuhu ansivi cundehè-né, ducán quidá-si, ¹⁴ dandáhvì-siné ñà-cuàhà guá quidá-si, vachi nì nìhì-sí ñà-quida-si ducán nú iin-si nùu inga quisi mà. Ñàyùcànduá, cachí-si xi nìhìvì ñà-quidayucun-nè figura cahnú cunduu quisi nì nacuehè, te nì nduvàha ma. ¹⁵ Te figura mà, ndè nì dítà` tàchá, vachi ducán nì nìhì inga quisi mà quida-si xán. Dècuèndè càhàn stná nì quida quisi mà. Te nú có-càndísà iin nìhìvì cahvi xán, dandu dandacú-si cui nècuàchì mà. ¹⁶ Te icúmí stná-si dandacú-si màcùtuu iin tnuni xi-sì ìcà nsidanicuú nìhìvì, ò sea màcùtua ini ndahàcuàhá-nè, te ò nùu tnaa-nè. Doco nsidanicuú-né, icúmí màcùtuu tnuni mà ìcà-né, a sea ni cùndúú-né nìhìvì nìhì chuun, te ò nìhìvì ùún, ò nècuàchì ndahví, ò nècuàchì cuìcà, ò iin peón-ni, ò iin lamú. ¹⁷ Vachi nú còò tnuni xi-sì, ò quìvì-sí, te ò número xi quìvì-sí ìcà-né, dandu còò permisui cuiin-ne ò dicò-né. ¹⁸ Cunaha-nsiá, palabra nchichí nduá cuàhàn cachì xí-nsiá yohó. Iin nècuàchì nchichí, vátùni cahvi-ne nadaa nduá sáà número xi quìvì quisi mà, vachi número xi quìvì iin tiàa nduá. Te divi 666 nduú número mà.

14

Alanbanza icúmí coto 144,000 nìhìvì xí Jesús

¹ Daaní, nì xinì dècuèndè yucù Siòn, te yucán iin mii-yá nani Lelù Íi, te cutnáhá-yá xí iin cientu ùi dico cùmì mil (144,000) nìhìvì, te ìcà tnaa iin iin-ne itúú quìvì Yuandiáhá-yá.

² Dandu nì inini ndè ansivi tiacú na ian cundáá nùu yutnú cuerda nani arpa. Te fuerte tiacú nahi tēñuhu cuàhà, na ian càhàn ndee dàvì. ³ Te nì caxito nìhìvì cuàhà mà iin alabanza saa, itá-né frente silla ndiaha xí-yá ndé itá stná cùmì ana itá saín nùu-yá, te ndé ndoó stná òcò cùmì nècuàchì sàhnú. Doco ni-iin nècuàchì dava ga, mànicúí cutùha stná-nè coto-ne alabanza mà, cuisì nìhìvì cuàhà itá yucán, divi nìhìvì xínduu iin cientu ùi dico cùmì mil tiàa ma. Te nsidaa-né nduú nìhìvì nì càcu nùu ñuhìvì yohó nì quida (Jesucristu).

⁴ Te nì còò ni-iin cuàchi nì quidá-né xí nècuàchì ñahà, vachi cónì càhàn-nè xí nècuàchì ñahà ni-iin xichi. Te vichi, nchícùn-nè mii-yá nani Lelù Íi ndéni nì cui nì cùhùn-yà. Antes mahì nìhìvì ñuhìvì nì sandoo-ne, doco vichi sàni càcu-ne ñà-nì dànáà-yá sàhà-né, te sàhàjàn nì càcu-ne ñà-cunduu-ne na iin promesa chica ndiaha nùu Yua-nda Dios xí nùu Lelù Íi, ⁵ vachi de por sí, mà túha-ne dandahví-nè; te nicanicuàhàn ndoó-né nùu silla ndiaha ndé iá-yá, vachi còò ni-iin falta xi-ne nùu-yá.

Ùnì razón nì cachitnùhu ùnì ángel ndavá ansivi

⁶ Daaní, nì xìnì ndavá inga ángel dìquì-xí ansivi, nihí-né razón vaha xi Dios, iin razón icúmí cunaha nicanicuahàn. Te cuàhàn ángel mà cachitnùhu-neà xì nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhiví, nsidanicuú raza-nè ndéni dàhàn nì cui cáhàn-nè. ⁷ Te dohó nì cachi ángel xì nèhivì mà:

—Cahvi-nsiá Dios, te tavà-nsiá tnùñuhu xí-yá, vachi sàni sàa quivì nsidandaà-yà sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví. Ñàyùcànduá, cahvi-nsiáyà, vachi divi mii-yá nduú ana nì quidayucun xì ansivi, ñuhiví, mar, xì nsidaa stná ndé caná tècuíí.

⁸ Daaní, (nì xìnì) nchícùn gà vaxi inga ángel, te dohó nì cachi-nè:

—Sàni ndañuhu ñuu Babilonia, sàni chàhmà dahuan nì quida Dios, vachi nì sàha nèhivì ñuu mà ñà-coho stná nèhivì inga ñuu, tè ñàyùcànduá, nì xìnì stná nècuàchìmà, te quini nihnú stná ini-nè vichi. Ñàyùcànduá, icúmí nècuàchì Babilonia mà nihí-né iin castigu fuerte —nì cachi ángel mà.

⁹ Daaní, nchícùn gà vaxi inga ángel, te vichi nduú ùnì ángel sàni quecoyo. Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Ndahví nsidaa ana cahvi xi quisì daná mà ò figura-sì! ¡Te ndahví stná ana sà-ítúú tnuni xi-sì nùu tnaà-xi, ò ini ndahà-xí! ¹⁰ Vachi yáha ga icúmí-nè ndoho-ne mahì ñuhu cahnú ndé xìxìn azufre sahán quini, te indéhe stná ángel ì xí Dios, xì stná Lelù Íi. Te castigu mà, ducán quea na ian cuàhàn dacohó Dios-nè iin ndutè quini, te micuísì ndutè fuerte cunduu-tè, doco fuerza coho-nète, vachi xidà ini-yà sàhà-né. ¹¹ Ñàyùcànduá icúmí-nè cundoo-ne ndoho-ne nicanicuahàn ndé (xìxìn ñuhu, te) caná ducún ñuhmà, nì mà nunca nihì gá-nè cundoo dadí-né, ndui te ñuú icúmí-nè ndoho-ne, vachi nì cahvi-né quisì mà xì figura-sì, te nì sàcùtuu stná quivì-sì icà-né. ¹² Ñàyùcànduá, cuàhà paciencia xiñuhu cucumi nsidaa nèhivì xí Dios, divi nsidaa ana chívàha xi ley xi-ya, te nihnú vaha ini xì (Dèhemani-yá) Jesús.

¹³ Daaní, nì tiacu tu iá ana cáhàn ansivi, cachí-nè xì’:

—Vichi tiaa-yó palabra yohó cachí xùn: “Dècuèndè vichi xì quivì nùu-xí, ndiaha gá coo xi nèhivì cui, te nú nduú-né ana nchícùn xì Stoho-ndà Señor”. Ñà-ndàà nduá, cachí Espíritu ì xí Dios, icúmí nècuàchìmà quetatu vaha-ne, mà ndóhó gá-nè nùu chuun quidá-né, te dècuèndè gloria nacuni stná mii-yá nsidaa obra nì quida-ne.

Nansa cuàhàn cuu quivì último

¹⁴ Daaní, nì xìnì iin vico cuxín yaa, te nùu vico mà iá ana indéhe nahi mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Te dìni-yá, ñuhá iin corona oro, te iníndáhá-yà iin hoz diìn. ¹⁵ Dandu nì quee inga ángel nùu veheñuhu ì xí-yá, te nì ndàhì-nè nì cáhàn-nè xì mii-yá iá nùu vico, cachí-nè:

—Cahndè-ní viu ndanihi-ní cosecha, vachi sàni xida viu ñuhiví, te vichi sà-íà ndanchi-toa.

¹⁶ Daaní, nì sahnde-yà viu iá ñuhiví, te ducán nì ndanchito cosecha mà.

¹⁷ Dandu nì quee inga ángel nùu veheñuhu ì iá gloria mà, te iníndáhá stná-nè iin hoz diìn. ¹⁸ Dandu nì quee inga ángel nùu ndé iin mesa ì ndé cahvi-né Dios, te nduú-né ángel dandacú nùu ñuhu xìxìn. Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè xì ángel iníndáhá hoz mà:

—Xì hoz diìn jaàn cahndè-ní nsidaa sì-uva caá nducuyòhò ñuhiví, vachi sàni xìchi-sì —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñàyùcànduá, nì sahnde ángel mà sì-uva ñuhiví xì hoz xi-ne, te nì dàtácá-nè nsidaa-sì nì dàquée-nèsi ini lugar ndé chàhmà-sì quee tècuíí-sì. Te seña ñà-icúmí-sì chàhmà-símà nduú ñà-icúmí Dios cuàha-ya nèhivì malu iin castigu fuerte. ²⁰ Vachi cunaha-nsiá, fuera ñuu nì chàhmà-né, te nì xitìa nì-né, ducán cuàhà nì mà nahi yùte ndé quee cuàhà tèñuhu, te cunú nì xica (nahi ùi metro), na ian ducún iá frenu xi idu. Te ùnì cientu kilómetro nduú ñà-càní yùte nì mà.

15

Ùsà ángel dandacú nùù ùsà tnùndoho chicá nahnú

¹ Daaní, nì xinì cuú inga seña ansivi, iin seña ndiaha. Te nì nduloquí, vàchi nì xinì ndoó ùsà ángel dandacú nùù ùsà tnùndoho chicá nahnú, te ñà-último nduájàn, vàchi sà-lá, xì ñà-jaàn-ní mà cuídà gà ini Dios nú sàni yàha.

² Dandu nì xinì mar iá (ansivi) yucán, nahi vidriu nduá, te dácà stnahá stná vidriu mà xì ñuhu xín, ducán náhà. Te nùù mar mà itá cuàhà nèhivì, xínduu-ne ana nì cundee nùù quisi daná mà, xì nùù figura-sì, xì nùù número xì quivì-sì, nùù nsidaa ñà-jaàn nì cundee-né, te vichi itá-né yucán, nihí-né yutnù cuerda cundaa. ³ Te nacuátú stná-nè, xitó-né alabanza xi Moisés nì xinucuachi nùù Dios (sànahà), te xitó stná-nè alabanza xi Lelù Íi, cachí-nè palabra yohó:

¡Ndiaha gá nsidaa obra quida-ní, Stoho-nsì Dios; ndulócô-nsì ñà-cuàhà guá quida-ní! Nsidanicuú poder icúmí-ní. Doco micuísì ñà-lá vii nduá quida-ní, cuisì ñà-lá vaha nacua ndiá ìcà. Ansivéhé-ní, vàchi rey nduu-ní, te cusáhnú-ní nùù nsidaa ñuu.

⁴ Te vichi xiñuhu cahvi nsidaa nèhivì mii-ní, Stoho-nsì Señor; xiñuhu nsidaa-nsì ndanihi cahnú-nsì mii-ní, vàchi cuisì mii-ní ì ndisa-ní. Te icúmí nèhivì nsidaa ñuu tnàtuu-ne cuitasisi-né nùù-ní, vàchi nùù nsidaa-né náhà claru iá vii nsidaa ñà-nduá nì quida-ní xì nèhivì ñuhivì.

Ducán nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nì nsihamá, dandu nì xinì nì nuna cuarto chicá ì iá ini veheñùhu xi-ya ndé iá vaha ley ì xí-yá. ⁶ Te nì caquee ùsà ángel mà vaxi-ne, diví ángel dandacú nùù ùsà tnùndoho nahnú icúmí ndoho nèhivì. Te ndixí-né sìcoto yéhè cuxín yaa, te nuhní nchìca-ne iin siuhma oro. ⁷ Dandu nì tnàtuu iin ana iin saín nùù-yá, te nì sàha-ne iin iin ángel mà iin yaxìn oro, chitu iin iin-sì castigu xi Dios, divi mii-yá itiácú nicanicuahàn, vàchi sàhà cuàchi nèhivì, ñàyùcànduá, xidà inì-yà. ⁸ Daaní ñà-ndiaha fuerte guá-yà, te ñà-ndee guá dandacú-yá, ñàyùcànduá nì cana ñùhmà, te nì xitià inicutu veheñùhu ì mà. Te sàhà ñùhmà mà mànicuì nansihvi ga ni-iin nèhivì ini lugar mà dècuèndè sàni nsihì ùsà tnùndoho nahnú dandacú ángel mà nùù-xí.

16

Nansa icúmí dacóyo ángel ñà-ñùhú ini ùsà yaxìn oro, divi ñà-ndiúú tnùndoho nahnú

¹ Daaní, nì tiacuì iá ana cáhàn fuerte ini veheñùhu ì mà, cachí-yà xì ùsà ángel mà:

—Cuahán-ndá dacóyo-ndá ñà-ñùhú ini iin iin yaxìn mà dìquì ñuhivì ñà-cundua castigu fuerte sàhà-ñá xidà ini Dios sàhà cuàchi nèhivì —nì cachi-nè.

² Dandu nì quee ángel primeru nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né dìquì ñuhivì. Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì itúú tnuni xi quisi daná mà, nì cana iin nsihì ùhì ìcà-né, quini iá, te yáha ga cuhiá; nùù nsidanicuú ana cahvi xì figura quisi mà, nì cana nsihì ùhì mà ìcà-né.

³ Daaní, ángel ùì, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì mar. Te nì nanduu nsihì tècuì mà nì, nahi nì nèhivì nì xihì. Ñàyùcànduá, nì xihì nsidanicuú quisi itiácú ñuhù mar.

⁴ Daaní, ángel ùnì, nì dacóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né, nì còya nùù nsidaa yùte xì nùù nsidaa lugar ndé caná tècuì, te nì nanduu stná tècuì mà nì. ⁵ Dandu nì tiacuì cáhàn iin ángel dandacú nùù nsidaa tècuì, te nì cachi-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsì Señor, mii-ní nduú ana iá ndè nicanicuahàn sànahà. Te ì gá stná-ní, ñàyùcànduá, iá vii ñà-nduá sàni quida-ní xì nèhivì sàhà cuàchi-ne. ⁶ Vàchi mii-né, nì casahnì-né nèhivì vaha xi-ní; cuàhà tiàa nì cáhàn cuenta xi-ní nì casahnì-né, te nì xitià nì-né, ñàyùcànduá, divi nì nduá icúmí nècuàchì mà coho-ne quida-ní. Ducán icúmí coo xi-né, vàchi malu-nè.

⁷ Dandu nì inini iá inga ángel yatni nùù mesa ì ndé cahvi-né Dios, te nì cachi-nè:

—Ñà-ndáà nduá, Stoho-nsì Dios. Nsidanicuú poder icúmí-nî, te micuísì ñà-íá viì nduá sàni quida-ní xì nèhivì sàhà cuàchi-ne, cuisì ñà-ndíà ìcà nduá sàni quida-ní xì-né.

⁸ Daaní, ángel cùmì, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùu orá, te ñàyùcànduá nì nihítáhvi orá dansii fuerteà nèhivì. Nahi ñuhu xíxìn nì nandua, ⁹ te yáha ga cuàhà nì nsii-né sàhà ñà-ihni gá. Ñàyùcànduá, quini guá nì canàhá-nè dìquì Dios, vàchi divi-ya nduú ana nì dándacú coo tnùndohoma; doco cóni nàxícócuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne, nì cóni nácúni-nè ñà-viì nduá quidá-yá.

¹⁰ Daaní, ángel ùhùn, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùu silla ndé iá quisì daná mà, te nì nàcuìn tnùu inicutu ñuu ndé dandacú-si. Te nèhivì ndoo yucán, mà cùndéé gá ini-nè dolor ndohó-né, ñàyùcànduá nì tnii ñuhu-ne yàá-nè. ¹¹ Te nì canàhá quini-ne dìquì mii-yá iá ansivi ñà-cuàhà guá tnùndoho yáha-ne, te ndohó stná-nè sàhà nsihi ùhì nì cana ìcà-né. Doco nì sàhà ñà-jaàn cóni cùu-né arrepentir sàhà ñà-có-ndiàà quidá-né.

¹² Daaní, ángel iñù, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né dìquì yùte cahnú nani Eufrates. Dandu nì ndoco tècuíà, te ducán mà cadí yùte ma nùu soldadu cuàhàn cundaca rey inga ñuu caquixi ladu ndé caná orá. ¹³ Daaní, nì xinì nì quee iin sì-dicui yuhù iin iin quisì yucán. Ñà-malu nduú sì-dicui ma. Iin-sì nì quee yuhù quisì cuahá nahi còò, te ingà-si nì quee yuhù quisì nì quecunu mahì mar, te ingà-si nì quee yuhù quisì càhàn cuenta xi quisì ùi mà. ¹⁴ Te espíritu xi ñà-malu nduú sì-dicui ma, te nì quee-sì cuàhàn-si ñà-chiyuhù-sí nsidaa rey dandacú ñuhiví yohó. Cuàhà gá icúmí quisì mà quida-sì ñà-ndulocó rey mà, te candisá-te quixi-tè nataca nsihi-tè, cundoo tùha-tè sàà quivì coo guerra, te cundua quivì cahnú xí Dios, divi mii-yá icúmí xí nsidanicuú poder.

¹⁵ Te vichi cachí-yà xì-ndà: “Cunaha-ndá, naànáá icúmí sàì ndé ndoo-ndá. Ñàyùcànduá, cundoo tùha-ndá, te cunihnu vaha ini-ndá sàhà màsà cùcàhàn-nùu-ndá na ian cucahan-nùu iin nèhivì nú còò sìcoto xi-ne”.

¹⁶ Daaní, nì nataca nsihi soldadu, xì stná tè-dándacú nùu-té, nì casaà-te iin xaan nani Armagedón, vàchi ducán nani lugar mà dàhàn hebreu.

¹⁷ Dandu ángel ùsà, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì ansivi. Te nì tiacu fuerte càhàn ndee ana càhàn ini veheñùhu ìi xí Dios ansivi. Divi mii-yá iá nùu silla ndiaha nduú ana nì càhàn, te nì cachi-yà:

—;Sà-íá!

¹⁸ Dandu nì tàsa cuahà, te nì nihì fuerte, te yáha ga nì càhàn dàvì, te nì tnàa fuerte sàstnùhù. Chicá fuerte nì tnàa nùu nsidaa xichi inii tiempu ndoo nèhivì ñuhiví. ¹⁹ Te ñà-ndee guá nì tnàa, ñàyùcànduá nì tàhndè ñuu cahnú yucán, ùni ñuu nì nandua. Te nsidaa gá stná ñuu ñuhiví, nì caà nsihi vehe yucán. Dandu nì nsinuu ini Dios sàhà ñuu Babilonia, ñà-cuàha-ya ñuu mà iin castigu cahnú, vàchi xídà ini-yà sàhà nsidaa cuàchi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcànduá cuàhàn-yà quida-ya xì-né na ian dacohó-yàné iin ndutè có-cùni-nè. ²⁰ Dandu nsidaa yucù iá ñuhiví, nì ndèa ini ñuhù, te nì ndèe stná ñuu iá mahì mar. ²¹ Daaní, ndé ansivi nì còyo iin nùu ñuhiví, nahnú sàstnùhù iin ní cacòyo ma, ùi dico kilo vèe iin ian, cunaha-nsiá. Te nèhivì ñuhiví, quini ga nì dàquéé cuàchi-ne dìquì Dios, vàchi yáha ga nì ndoho-ne ñà-nì còyo guá iin nahnuma.

17

Nansa icúmí ndoho ñahà malu

¹ Daaní, iin ángel nùu nsì-úsà nècuàchì xí-inindaha yaxìn, nì tnàtuu-ne nùu nì càhàn-nè xì' nì cachi-nè:

—Cùhùn-ndà dacuní' mii-ní nansa icúmí ndoho ñahà malu iá guá fama xi, te iá-ña ndé ñuhú cuàhà tècuí. ² Divi ñahà mà nduú ana iá guá xì cuàhà tè-cùsáhnù ñuhiví yohó. Te divi nùu mii-ñá sàni cutùha stná dava ga nèhivì ñuhiví quida quini stná-nè nahi miá. Te queámà na ian iin-ni vinu xihí nsidaa-né xì-ñá, te ducán xíni stná-nè —nì cachi ángel.

³ Ñàyùcànduá, ndacá ángel mà yùhù cuàhàn xìcà-nsí dècuèndè ndé nduú yucù. Na ian sánî quidá Espíritu Ìí xí Dios, ducán nduá cuàhàn-nsí. Te na ní sàà-nsí yucù mà nì xìnì íá iin ñahà indánuú-ña iin quisi daná cuahá, ùsà dìnì-sí xì ùxìn nsiquì-sí, te itándiaa cuàhà quivì sìquini cáhàn contra xi Dios. ⁴ Te ndixí-ña sìcoto moradu vico, xì sìcoto cuahá laa, te nì nducutá oro xì yùù yéhè, xì stná sìdiqui cuxín vico. Te iníndáhá-ña iin copa oro chitu nsidaa ñà-có-ndiáa xì nsidaa ñà-sìquini, vàchi cuàchi ñahà mà nduú ñà-ñùhù mà. ⁵ Daaní, ìcà tnaà-ña itúú iin quivì ùhì mànihi ini-ndà. Dohó cachá': Ñuu cahnú Babilonia, divi ñahà nì dàcuàhà-xì dèhe yoco-xí ñà-quida quini stná-ña, te nsidaa ana quidá quini ñuhiví, xínduu stná-nè dèhe ñahà yohó, ducán cachá'. ⁶ Te nì xìnì ñahà mà, na ian xíni-ña, vàchi ñà-nì cudìi guá inìà sàhà ñà-nì xitlà nì nèhivì xí Dios, ñàyùcànduá, ducán queá na ian xíni-ña nì quida nì mà, vàchi nì cudìi guá inìà nì xihì nèhivì váha cáhàn vate sàhà Jesús. Te yùhù, cuàhà gá nì nduloquí indéhí ñahà mà. ⁷ Dandu nì cachi tu ángel mà xì':

—Màsà ndúlócô-ní, vàchi cuàhàn dacuní mii-ní ñàhà ñà-cundaà váha inì-ní sàhà ñahà mà xì sàhà stná quisi indánuú-ña, divi quisi íá ùsà dìnì-xí, xì stná ùxìn nsiquì-sí. ⁸ Cunaha-ní, antes nisa ìa quisi mà ñuhiví, te vichi còò cá-si, doco icúmí-sí naquecunu-sì quee-sì yavi cunú cuàhà, dandu después sàà-si ndañuhu dahuun-sì. Te cuàhà gá nèhivì ñuhiví, icúmí-nè ndulocó-nè na cuni-nè quisi mà ñà-nì ìa-sì ñuhiví, te còò cá-si, doco icúmí-sí nandecunu tu-sì. Doco nèhivì mà, nì-iin-ne có-itándiaa quivì-nè nùù tutu xi Dios. Vàchi tutu mà, dècuèndè na táyôo ñuhiví, dandu sà-itándiaa quivì nsidaa nèhivì cutiacu nicanicuahàn.

⁹ 'Pues vichi, yohó íá iin palabra nchichí cundaà ini nècuàchì nchichí. Cunaha-ní, nsí-úsà dìnì quisi mà, ùsà yucù nduá, te dìquì yucù mà íá ñahà mà. ¹⁰ ùsà stná rey ndoó. Ùhùn-te sàni yàha, te iin-tè, dandacú-te vichi, te íá stná ingà-te, doco cumànì gá quesàa-te. Daaní, nú sàni quesàa-te, dandu iin ratu tii icúmí-tè dandacú-te. ¹¹ Te quisi daná nisa ìa, te vichi còò cá-si, pues divi quisi mà nduú stná-si iin rey dandacuma, divi rey ùnà cunduu-sì, doco nùù ùsà rey primeru, iin-tè nduú stná-si. Dandu después icúmí-sí sàa stná-si ndañuhu dahuun-sì.

¹² 'Daaní, ùxìn nsiquì quisi mà, ùxìn rey xíndua, doco tãñáha ga nìhì-té ñuu ndé cusahnú-te. Cuisì imíndaa hora nìhítàhvì-té cutnahá-te xì quisi daná ñà-cusahnú-te. ¹³ Vàchi nsí-ùxìn rey mà, iin-ni sàni candatnuhu váha-tè ñà-dayáha-tè ñuù-te ndahà quisi mà ñà-dandacú-si lugar xi-tè. ¹⁴ Te icúmí stná-te quida-tè guerra nàa-te xi Lelù Ìí, doco mii-yá, icúmí-yá cundee-yá nùù-té, vàchi Stoho-ndà Señor nduú-yá, te rey ndiaha nduú stná-yá, vàchi chicá fuerte-yá nùù nsidaa gá ana dandacú, xì nsidaa gá stná ana itá fuerte; te nsidaa ana nchícùn xì-yá, nèhivì nì cana-ya xínduu-ne, divi nèhivì nì nacàxin-ya, te iin-ni nchícùn-nè palabra xi-ya nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì càhàn tu ángel cutnàhà xí, cachí-nè:

—Cunaha-ní, nsidaa tècuì cuàhà ndé íá ñahà malu mà, nèhivì nduú-te, divi nèhivì ndoó cuàhà ñuu inicutu ñuhiví, vàchi cuàhà raza nduú-nè, te cuàhà dàhàn cáhàn-nè. ¹⁶ Doco ùxìn rey nduú ùxìn nsiquì itá dìnì quisi daná mà, icúmí-tè cuìdà inì-te sàhà ñahà mà. Ñàyùcànduá, cuàhàn-te dacúxió-te nsidaa ñà-icúmí-ña. Còò nì-ìñàha cucumiá. Dandu cahní-tèñà, te cahmi-tèñá. ¹⁷ Iin-ni icúmí nsidaa-tè nacani inì-te quida-tè ducán, vàchi icúmí Dios danácánì ini-yàte quida-tè ñà-nduá nì chitnùnì ini-yà cuu, te sàhàmà icúmí-tè cuàhà stná-te quisi mà dandacú-si lugar xi-tè dècuèndè cuu ndisa ñà-nduá sàni cachitnùhu-ya antes. ¹⁸ Te cunaha-ní, ñahà nì xìnì-ní mà, divi ñuu cahnú dandacú nùù nsidaa rey ñuhiví nduú-ña.

18

Nansa icúmí ndañuhu ñuu Babilonia

¹ Daaní, nì nsihi ñà-jaàn, dandu nì xinì mànuu iin ángel ansivi vàxi-ne. Iin ángel dandacú nduú-né, te nanchíi fuerte ñuhiví ñà-yéhè guá-nè. ² Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Sàni ndañuhu dahuun ñuu cahnú Babilonia. Te vichi cuisì ñà-malu xíndoo yucán, cuisì espíritu ía quini, vàchi sàni nanduu lugar yucán nahi nchihò nsidanuu laa sìquini. ³ Vàchi ndè nùù ñuu mà (nì quesaha cuàhà estilu sìquini nì cutùha nèhivì nsidaa gá ñuu, te nì quida-ne nahi ñahà malu mà), na ian iin-ni sàni xihi-ne xì-ñá, te xíni stná-nè. Daaní, cuàhà stná rey ndoó ñuhiví, nìsa xì-ia stná-nè xì ñahà mà. Te nèhivì nacuíin, te nadíco, sàni cucuica cuàhà stná-nè sàhà ñà-sìquini vico nì xiin nècuàchì ñuu mà.

⁴ Dandu nì tiacuì ía ana cáhàn ansivi inga xichi, te dohó cachí-yà:

—Nsidaa nsiohó nèhivì-xí, caquee-ndá nùù ñuu sìquini jaàn sàhà-ñá màsà quídá stná-ndá cuàchi na ian quídá vecínu xi-ndá jaàn, dandu mà níhì stná-ndá castigu nahi mii-né. ⁵ Vàchi ndè ansivi iin dini cuàchi-ne, te vichi sàni sàa stná quivì mà-cúndéé gá inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiáa xíquida-ne. ⁶ Ñàyùcànduá, vichi, nacua sàni quida quini-ne, divi ducán icúmí stná-nè nìhì-né tnùndoho, dècuèndè uì tantu icúmí-nè nìhì-né sàhà cuàchi nì quida-ne, vàchi yàha ga tùha-ne quida quini-ne xì nècuàchì dava ga, ñàyùcànduá, iin doble icúmí nacuitacùhá-nè. ⁷ Yàha ga cuadú-nè ndoó-né ñuhiví, cutu ndoó vico-né quídá ndevàha-ne nicanicuahàn. Ñàyùcànduá, dava ni tantu icúmí-nè ndoho-ne, te cundoo-ne tnùnsí ini, mate vichi nihnú ini-nè, cachí-nè: “Ndiaha mánì ía vida xi. Yùhù nduí ana dandacú, còò ni-íñàha cuu xí, nì mà nunca sàì coi tnùnsí ini”. ⁸ Doco sàhà-ñá nihnú ini-nè ducán, ñàyùcànduá icúmí-nè yàha-ne cuàhà tnùndoho, cuàhà gá icúmí-nè ndoho-ne, te tnana-ne, te coo stná tnama ñuu-nè, te cui cuàhà-né, dandu coco stná ñuu-nè. Te nsidaa tnùndoho mà, iin quivì-nì icúmí quixa dìquì-né, vàchi fuerte gá mii-yá ana cuàha xi castigu mà, vàchi divi Stoho-ndà Dios nduú-yá.

⁹ Daaní, nsidaa stná rey ñuhiví, icúmí-tè cuacu-tè, te cuhuun cuahà inì-te na cundehè-té xíxìn ñuu mà, te caná ñùhmà-ñà, vàchi mii-té, iin-ni nìsa cutnahá stná-te nì caquida-tè cuàchi nahi nèhivì ñuu mà, iin-ni nì sacutnahá stná-te xi-né cundoo vico-né ñuhiví.

¹⁰ Ñàyùcànduá, xica itá-te ñà-yúhì-te nìhì stná-te castigu, te cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú Babilonia yucán! ¡Ndahví-nè! Vàchi mate ñuu fuerte nì sandua, doco tìxi imindaa hora nì ndañuhu dahuan nì quida Dios.

¹¹ Daaní, stná tè-nacuín te nadíco ndoó inicutu ñuhiví, icúmí-tè cuacu stná-te sàhà ñuu mà, te cuhuun cuàhà inì-te, vàchi còò cá nècuàchì ñuu mà cuiin xì ñà-nduá nihí-te dicò-té.

¹² Vàchi nihí-te oro, xì plata, xì yùù yéhè, xì sìdiqui cuxín vico, xì sìcoto cuxín finu, xì sìcoto moradu, xì sìcoto seda, xì sìcoto cuahá, xì yutnù sahán viì, xì stná cuàhà iñàha nì cuyucun nùhu elefante, xì cuàhà iñàha nì cuyucun yutnù finu, ò càa yahá, ò càa uun, ò yùù finu mármol. ¹³ Te nihí stná-te canela, xì cuàhà ñà-nì nchico sahán tnami, xì inciensu, xì vinu, xì tàtnà mirra, xì cutù, xì aceite, xì harina, xì trigu, xì idunsiquì, xì riì, xì idu, xì carreta, ndè stná nèhivì dicó stná-te. (Nsidaájàn nduá nìsa xiin nècuàchì ñuu mà.) ¹⁴ Ñàyùcànduá, dohó icúmí cachi nèhivì xì nècuàchì ñuu mà:

—¡Ndahví-nsià! vàchi nsidaa ñà-vico xího guá-nsià, sàni ndañuhá. Nì saxixi vàha-nsià puru ñà-chicá viì, te vico gá nì sandixi stná-nsià, doco vichi còò cá nì ian mà, nì mà nunca tui ga nùù-nsià.

¹⁵ Cunaha-nsià, cuàhà gá nì cucuica nsidaa tè-dicó mà sàhà ñà-nduá nì sadicò-té nùù nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcànduá, itá xica-té, (indéhe-té), yúhì-te ñà-càhnù-guá tnùndoho ía ñuu mà, te sacú-te, tnaná-te, ¹⁶ cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu cahnú yucán! Vàchi sìcoto cuxín finu nì sandixi-ne, xì sìcoto moradu, xì sìcoto cuahá, na iin nècuàchì ñahà ndixí vico ní nducutu xì oro, xì yùù yéhè, xì stná sìdiqui cuxín vico. ¹⁷ Doco cunaha-nsià, tìxi iin hora-ni sàni ndañuhu nsidaa ñà-cuicà mà —nì cachì-te.

Daaní, nsidaa gá stná tiàa dacaca-xi barcu nahnú, itá xica stná-te, cutnáhâ-te xi peón quidáchúûn nùù-té, xì stná cuàhà tiàa sàhàn viaji inì-nu, ¹⁸ itá nsidaa-té indéhe-té ndé caná ñùhmà xíxìn ñuu mà, te cachí-te:

—¡(Na cuaha guá) nìsa là ñuu yucán! Còò cá ni-iin ñuu ndudává xân —cachí-te, ¹⁹ sacú-te, tnaná-te, sódò-te ñuhù dìnì-té, cachí-te— ¡Ndahví ñuu cahnú yucán! Vàchi sàhà nèhivì ndoó yucán nì cucuica nsidaa tè-ìcúmí xí barcu xicá mar, ñà-cuica guá ñuu-nè. Doco, ndahví-nè, vàchi tìxi iin hora-ni sàni ndutu nsihá —nì cachì-te.

²⁰ Pues vichi xiñuhu cudìi gá ini nsidaa ana ndoó ansivi, xì nsidaa stná nèhivì (ñuhivì) nì nìhì chuun nùù Dios, xì nsidaa stná profeta cáhàn cuenta xi-ya, xì nsidanicuú gá stná nèhivì xí-yá, vàchi vichi sàni nachitacùhá-yà sàhà ñà-quini guá nì quida nèhivì ñuu mà xì-né.

²¹ Daaní, nì (ndecunu) iin ángel fuerte, nì ndanihi-ne iin yùù cahnú nahi yùù yódò xí molinu, te nì dandiàchì-néa mahì mar, te nì cachi-nè:

—Cunaha-nsiá, ducán icúmí cuu stná xì ñuu cahnú Babilonia mà, icúmíâ ndañuhu dahuan, te mà nunca gá sàa ndecunua. ²² Mà nunca tiacu gá cundáá yutnù cuerda ñuu mà, nì stná pitu, nì mà sívì gá stná ni-iñàha cundáá, vàchi mà cóó gá ni-iin músico yucán, nì mà cóó gá ni-iin tiàa quida-xi oficiu xi-tè, nì mà tiácú gá stná nchicó ni-iin nècuàchì (ñahà). ²³ Nì mà cútnúù gá ñuhu ni-iin vehe, nì mà cóó gá vicò nandàhà novia xì noviu. Vàchi nsidanicuú ñà-jaàn, mà cóó gá, mate yáha ga cuica nì sandoo nsidaa tè-dìcò ñuu mà antes, chicá cuica nì sandàa-tè nùù nsidaa tè-dava ga ñuhivì. Te ndè ñuu mà nì sandoo cuàhà stná tètàtnà xì tètadí, te nìsa dandahví-te nsidaa gá ñuu.

²⁴ Te ini ñuu mà nì casahnì nèhivì cuàhà tiàa cáhàn cuenta xi Dios, xì cuàhà gá stná nèhivì vaha xi-ya. Ñàyùcàndùá, icúmí ñuu mà cunsida cuàcha sàhà nsidaa nsìi ma, xì sàhà nsidaa gá stná ana nì xìhì ñuhivì nì quida nèhivì.

19

¹ Daaní, nì nsihi ñà-jaàn, dandu nì tiacu cáhàn ndee cuàhà gá nèhivì ansivi, te dohó xíachi-nè:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! ¡Ansivéhé-yá! vàchi sàni càcu dahuun nèhivì xí-yá. Yáha ga ndiaha nì quida-ya, ñàyùcàndùá, tavá-nda tnùñuhu xí-yá. Fuerte cusáhnû-yá vichi, vàchi Stoho-ndà Dios nduú-yá. ² Te cuisì ñà-íá vù sàni quida-ya, cuisì ñà-ndiá ìcà cuu nduá nì quida-ya na ní sàha-ya castigu ñahà malu íá guá fama xi, vàchi sàhà mii-ñá nì cuchicuehe anima nèhivì ñuhivì ñà-nì sanchicùn-nè modo sìquini xi-ñà. Ñàyùcàndùá, vichi sàni nachitacùhá-yà cuàchi-ñà nì sahnì-ñá nèhivì xinúcuáchì nùù-yá.

³ Daaní, ñà-ùì nì cacachi nsidaa nèhivì mà:

—¡Ansivéhé cahnú mii-yá! —nì cachi-nè—. (Te yucán tuí xica) caná ñùhmà ndé xíxìn ñuu mà nicanicuahàn.

⁴ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnú, xì nsicúmì ana itá saín nùù-yá, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá ndé íá-yà nùù silla ndiaha, te nì cahvi-néyà, cachí-nè:

—¡Ansivéhé cahnu-ní, amén!

⁵ Daaní, nùù yatni silla ndiaha xí-yá nì inini cáhàn iin ana cáhàn, cachí-nè:

Xiñuhu ndanihi cahnu-nda Yua-nda Dios, nsidaa ndohó ana xinúcuáchì nùù-yá, te xícahvi xi-yá, a ducán nduu-nda ana nihí chuun cahnú nùù-yá, te ò nduu-nda nèhivì ùún.

Nansa cuàhàn coo vicò nandàhà gloria

⁶ Dandu nì inini cáhàn yáha ga cuàhà nèhivì, te ducán tiacú na ian cahá fuerte tèñuhu cuàhà, na ian yáha ga ndee cáhàn dàvì, te dohó cachí nèhivì cuàhà mà:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! Vàchi vichi sàcùsáhnû-yá, te nduú-yá Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana cui quida nsidanicuú iñàha. ⁷ Ñàyùcàndùá, cuàhàn-ndà cudìi cuàhà ini-ndà sàhà-yá, cuàhàn-ndà naquimanì-ndáyá, vàchi sàni sàa quivì nandàhà

mii-yá nani Lelù Ìì. ⁸ Te vichi sàni nducutu ndiaha ana cuàhàn nandàhà xì-yá, vàchi sàni nìhìtáhvì-né cundixi-ne sìcoto cuxín yaa finu còò nì-iin mancha-xi, te na ian nchiá.

Ducán nì cachi-nè, vàchi nsidaa nèhivì xì-yá, icúmí-nê (cutnahá xì-yá cundoo ndiaha-né na ian) nì nandàhà-né xì-yá. Te sìcoto cuxín ndixí-né, obra vàha nì caquida-ne nduá.

⁹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì':

—Dohó tiaa-ní: “Nansicáhàn nsidaa ana càna cundoo vicò nandàhà xì mii-yá nani Lelù Ìì”.

Te nì cachi stná-nè xì':

—Palabra ndàcuisì xì Yua-nda Dios nduá yohó.

¹⁰ Dandu nì tutuyuhí ñuhù nù sàhà ana nì càhàn xì', cuàhìn cahví-nè nì cùí. Doco nì cachi-nè xì':

—Màsà quidá-nì ducán, vàchi cutu nduú stnáì iin ana xinúcuáchí nù Dios, nacua quidá mii-ní, xì dava ga compañeru-ní càhàn stná sàhà Jesús. Iin-ni nduú stnáì ñà-ní nahi mii-né. Còò; cuisì Dios nduú ana ndiá ìcà-ndà cahví-nda. Te nú càhàn vate-nda sàhà ichì Jesús, dandu queámà ñá-iin-ni quidá stná-ndà nacua nì saquida nècuàchì sàhà nì sacahàn cuenta xì-yà —nì cachi ángel mà.

Nansa icúmí cuu na nuu Jesús ansivi, cuindànùú-yá idu cuxín

¹¹ Daaní, nì xinì nì nuna ansivi, te nì quecunu iin idu cuxín yaa, te indánuú mii-yá, divi mii-yá nani Quidá ndise cumplir, te nani stná-yà Ma túhe dandahví. Mii-yá, de por sí, quidá víi-yà na nsidándàà-yà sàhà cuàchi, te quidá víi stná-yà na sàhàn-yà guerra nàà-yà xì ana xinì ùhì xì-yá. ¹² Te nduchinùú-yá, nahi ñuhu xìxìn, ducán iá', te dìni-yá, cuàhà corona vico ñuhá, te ìcà corona mà itúú iin quivì-yá, doco nì-iin nèhivì có-ináhá xì quivì mà, cuisì mii-yá ináhá-yà. ¹³ Te ndixí-yà sìcoto nì nducuahá nì quida nì. Te nani stná-yà Palabra ì xì Dios. ¹⁴ Daaní, dècuèndè ansivi nchícùn gà vaxi ana xínduu soldadu xì-yà. Cuàhà sàstnùhù-né, te itándoo stná-nè idu cuxín yaa, te xíndixi stná-nè sìcoto finu cuxín yaa. ¹⁵ Te yuhù mii-yá queé iin espada dìin, vàchi divi ñà-jaàn nàà-yà xì nèhivì nsidaa ñuu ñuhivì yohó, te ducán cundéé-yà nù-né, dandu dandacú ndee-yà nù-né. Pues divi-yà nduú ana icúmí dacháhmà xì nèhivì xidà gà ini Dios sàhà-xì, vàchi mii-yà nduú-yà mii-yá. ¹⁶ Te itúú stná inga quivì-yà nù capa-yà xì ìcà dìhin stná-yà, te ducán cachá': Rey dandacú nù nsidaa rey nduí, te nduu stnáì Stoho nsidanicuú ñà-íá, ducán cachá'.

¹⁷ Daaní, nì xinì nù orá, yucán iín iin ángel, ndáhì ndee-né, cachí-nè xì nsidaa laa ndavá ansivi:

—Nahà-ndá —nì cachi-nè—. Natacà-ndá ndé iá cuàhà ìhàhà caxì-ndá quida Stoho-ndà Dios. ¹⁸ Vàchi cuàhàn cui cuàhà rey, xì cuàhà gà stná tè-dàndacú nù soldadu, xì stná cuàhà soldadu fuerte, xì stná idu, xì stná tè-itándoo yàtà-sí, xì stná peón, xì stná lamú xì-tè, xì stná nècuàchì chicá idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xì.

¹⁹ Dandu nì xinì sàni nataca nsidaa rey ndoo ñuhivì, xì nsidaa soldadu xì-tè, itá-te xì quisi daná mà, vàchi cuní-si quida-si guerra xì mii-yá indánuú dìquì idu (cuxín) xì nsidaa stná ana nchícùn xì-yá. ²⁰ Doco (cóni cundéé-sì), vàchi nì tnì-sì, mii-sì xì stná inga quisi nì sacahàn cuenta xì-sì, te nduú stná quisi mà ana nì saquida guá cuàhà ìhàhà na iín-si nù quisi primeru mà, vàchi ducán nì nìhì-sì nì dandàhvì-si nèhivì ñuhivì, te nì sàcùtuu tnuni xì quisi mà nù-né, te nì cahví-né figura-si. Pues ndúi quisi mà, vivu nì dandiàchì xì-sì ndé xìxìn ñuhu cahnú sahàn quini nahi azufre. ²¹ Te soldadu dava ga xì-sì, nì xìhì-te nì quida mii-yá indánuú nù idu. Divi xì espada queé yuhù-yà, ñà-jaàn nì sahnì-yáte. Dandu nì nataca nsidaa laa (nì càna mà), te nì saxì-sítè nì chitu tìxi-sì.

20

Nansa icúmí Jesús dandacú-yà mìl cuàhà

¹ Daaní, nì xinì nì nuu inga ángel ansivi, nihí-né ndahàcáa xi yavi cunú cuàhà, te iníndáhá stná-nè iin cadena caní. ²⁻³ Te nì tnii-ne quisi cuahá nahi còò cahnú, nì chichuhni-nèsi nì chinacaa-nèsi ini yavi cunú mà, te nì sàcùndiadi vàha-sì ñà-màsà quéé gà-sì dècuèndè nsihi iin mil cuà ñà-màsà dándáhvì gà-sì nèhivì ñuhiví. Vàchi còò mà nduú quisi xicánúú ñuhiví ndè sànahà, divi ñà-malu nduú-sì, te Satanás nani stná-sì. Pues yucán nì sàcùndiadi-sì, doco nú sàni nsihi mil cuà mà, dandu icúmí-sì dàñà-sì iin ratu tii.

⁴ Daaní, nì xinì, yucán itá cuàhà silla ndiaha, te dìquì-nú ndoó stná ana sàni nìhítáhvì nsidandaà sàhà nèhivì. Te nì xinì anima nèhivì nì quendodò dìni-xí ñà-nì càhàn vate-né ndoó-né ladu xi Jesús, te ñàyùcànduá nì xihì-nè, vachi iin-ni nì xinindisá-né palabra xi Dios, te sàhámà cóni cándísà-né cahvi-né quisi daná mà, ni cóni càhvì-né figura-sì, ni cóni dúcùn-nè tnuni xi-sì nì ìcà tnaa-nè, ni ini ndahà-né. Ñàyùcànduá, nì natiacu-nè, te dava nì nì cusahnú stná-nè xì Cristu iin mil cuà, (nì xinì).

⁵ Cunaha-nsiá, ñà-jaàn cunduu primeru nátiácú nèhivì xínduu nsì. Doco dava ga nsì, còò, mà nátiácú-nè dècuèndè nsihi mil cuà mà. ⁶ Te nèhivì natiacu primeru mà, nansicáhàn-nè, vachi cunduu-ne nèhivì ndiaha xì Dios. Mà sàà-nè cui-nè ñà-ùì. Còò, vachi icúmí-nè cundoo-ne cucumi-né chuun nùu Dios nahi dùtù, te cunucuachi-né nùu mii-yá xì nùu Cristu, te iin-ni cutnahá stná-nè xì Cristu cusahnú-né iin mil cuà.

⁷ Daaní, nì nsihi mil cuà mà, dandu icúmí Satanás dàñà-sì quee-sì ndé ndiadí-sì, ⁸⁻⁹ cacanu-sì chiyuhù-sì nsidanicuú nèhivì ndoó inicutu ñuhiví. Stná (tè-dàndàcú nani) Gog, icúmí-sì dandahví stná-sìté, mii-té xi nsidaa stná tè-ndòò ñuù-te Magog, dandu nataca nsihi-tè, nàà-te guerra xì ñuu ndé ndoó nèhivì xì Dios. Cunaha-nsiá, yáha ga cuàhà-té, nahi ñusì cuàhà ndoó yuhù mar, ducán cuàhà-té. Te nì quecoyo-tè nì nana-tè nì sàcuìta-tè nsidaa ladu ñuu ndé ndoó nèhivì xì mii-yá, mero ñuu cùu-guá ini-yà sàhà-xì. Doco nì còyo ñuhu ansivi nì quida-ya, te nì sahmi nsiha tè-malu mà. ¹⁰ Te ñà-malu nì dándáhvì xì-té, nì dàndiàchì xì-sì ini ñuhu cahnú ndé xìxìn azufre sahàn quini ma. Te cunaha-nsiá, mahì ñuhu jaàn, ndoó ì stná quisi daná xì stná quisi nìsa càhàn cuenta xi-sì. Te nsì-ùni quisi mà, icúmí-sì ndoho-sì ndui te ñuú nicanicuahàn.

Juiciu final na mácòo Dios nùu silla cahnú cuxín, dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhivì

¹¹ Daaní, nì xinì iin silla cahnú. Ndiaha gá-nu, te cuxín yaa-nù, te yucán iá-yà nùu-nú. Te (nì xinì) nì ndañuhu ansivi xì ñuhiví, còò gá ñà-jaàn nùu-yá, ni còò cá stná ni-iin lugar ndé coa. ¹² Dandu nì xini stnáì yucán nùu Dios nì sàcuìta nsidanicuú nsì, nècuàchì cuicà xì nècuàchì ndahví. Te nì ìa stná ana nì nacuna xi tutu ndoó yucán nùu-yá. Te nì nacuna stná-nè inga tutu más gà, divi tutu xi vida ndiaha nicanicuahàn. Dandu nì ndundaà sàhà cuàchi nì quida nsidaa nsì ma, según nansa cachá nùu nsidaa tutu primeru mà, según nansa nì quida iin iin-ne (ñuhiví yohó). ¹³ Te nì natiacu nèhivì nì càhà ini mar, xì nsidaa stná nsì ndoó tixi ñuhù, nsidaa anima ndoó vàha, nsidaa-né nì casaà-nè nùu-yá, te nì nsidandaà-yà sàhà cuàchi-ne según nansa nì quida iin iin-ne (na nì sandoo-ne ñuhiví). ¹⁴ Daaní cunduu quivì nsihi tiempo xihì nèhivì nahi vichi, ni mà cóó vàha ga anima-nè, cutu ñà-cundoo dahuun-ne mahì ñuhu cahnú ma. Divi ñà-jaàn nduá icúmí cuu xi nèhivì nú sàni xihì-nè ñà-ùì cundua, icúmí-nè cundoo-ne mahì ñuhu cahnú. ¹⁵ (Vàchi nì xinì), nú cóni-nàtù quivì iin nèhivì nùu tutu xi vida nicanicuahàn, dandu nì dàndiàchì xì-nè mahì ñuhu cahnú.

21

Ansivi saa xì ñuhiví saa

¹⁻² Daaní, yuhù Juan, nì xinì nì sàcòo ansivi saa xì ñuhiví saa, vachi ansivi nuu xì ñuhiví nuu, sàni yàha, te vichi còò gá ni-iin mar. Te nì xini stnáì ñuu ì nani Jerusalén Saa, ndè

nùù Dios ansivi nì quea mànuu. Ndiaha gá iá', vâchi sàni nducutá na iin novia cuàhàn nandàhà xì noviu. ³ Daaní, nì tiacui cáhàn ndee iin ana cáhàn ansivi, cachí-nè:

—Cunaha-nsiá, sàni sàa tiempu coo saín Dios xì nèhivì ñuhiví, vâchi icúmí-yâ cutnahá-yá xì-né ndé cundoo-ne. Te mii-né, nèhivì xí-yá cunduu-ne, te mii-yá, (cutnahá-yá xì-né) cunduu-ya Dios xi-ne. ⁴ Ñàyùcàndùá, nsidaa ndutènúù-né, icúmíâ ndèa quida-ya, mà cuácú gá-nè. Nì mà sàa gá-nè cui-nè, nì mà cóó gá-nè tnùnsí ini, nì mà tnáná gá-nè, nì mà cúhí gá-nè, vâchi mà cóó gá nahi antes.

⁵ Dandu mii-yá iá dìquì silla ndiaha cahnú, nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn quidayucun saí nsidanicuú ñàha.

Te nì cachi stná-yà xì':

—Tiaa-ní palabra yohó, vâchi palabra ndisa nduá, mà dándáhvîà ndohó.

⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Sà-iá. Nahi letra nuu nani A, ducán nduí, vâchi sàhà yùhù nì sàcòò nsidaa ñà-iá. Te nahi letra dansihi nani Z, ducán nduú stnáì, vâchi nsidaa ñàha, sàhà yùhù cucumiá fin xan. Cunaha-nsiá, nú iá ana xíhì tècuì ndiaha, yùhù icúmí cuàhi-nè cuàhà tècuì mà, vâchi iá ndé ndèa-tè caná ducún-te, coho nèhivì cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁷ Te nsidaa ana cundee xì nùù ana cuní datúcù xì-né, icúmí-nè ndutahví-né nsidaa ñàha. Te yùhù cundui Dios xi-ne, te mii-né cunduu-ne dèhi. ⁸ Doco nsidaa nècuàhì ìa, xì nècuàhì có-xíníndísâ, xì nècuàhì quidá quini, xì nècuàhì sahní, xì nècuàhì tùha cundoo ñahà-xí, xì nècuàhì sáhàn xì promesa nùù yucù, xì nècuàhì cahvi xì yùù yócò ò figura, xì nsidaa stná nècuàhì tnùhù, (ndahví-nè), vâchi ñuhu cahnú nduú lugar ndiatù xì-né, divi ñuhu xíxìn xì azufre sahàn quini. Ducán icúmí cuu xì-né na cui-nè ñà-ùì.

Ñuu Jerusalén Saa icúmí nuu ndè gloria

⁹ (Inaha-nsiá), ndoó ùsà ángel nì sa-icumi xì yaxìn ñuhú ùsà castigu mà. Pues iin-ne nì quixi nì cáhàn-nè xì', cachí-nè:

—Nahà-ní dacuní mii-ní ana nduú nahi novia, vâchi iá ana cunduu nahi ñahàdihí mii-yá nani Lelù Ìì.

¹⁰ Dandu Espíritu Ìì xí Dios, nihí-yá yùhù nì tuxi cuàhàn xìqué ndè iin yucù cahnú ducún, te nì dàcùní-yà yùhù ñuu ìì nani Jerusalén, dècuèndè nùù Dios mànuu ansivi vâxan. ¹¹ Nchií yèhè ndiahá quidá-yá, na ian yèhè guá iin yùù ndiaha yáha ga ndiaá, vâchi nahi yùù yèhè nina nani jaspe, ducán nchií ndai-ña. ¹² Te ndiadí ñuu mà iin nama cahnú sàstnùhù, te ducún-ña, te ùxìn ùì yèhè icúmíâ. Iin iin yèhè mà itá iin iin ángel. Te ìcà yèhè mà itándiaa quivì descendencia ùxìn ùì dèhe Israel. ¹³ Te iin iin ladu ñuu mà iá ùnì yèhè. Ladu ndé caná orá iá ùnà. Te ladu norte iá ùnì stná, xì stná ladu sur xì ladu quécahnu orá, iin iin ladu mà iá stná inga ùnì yèhè. ¹⁴ Te sàhà nama ñuu mà itánduhù ùxìn ùì yùù nahnú xínduu cimientu xan. Te nùù cimientu mà itándiaa quivì ùxìn ùì nècuàhì nì nihì chuun nùù mii-yá nani Lelù Ìì.

¹⁵ Daaní, (nì xini) iníndáhá ángel nì cáhàn xì' iin nù-iin oro ñà-chitacùhá-nè ñuu mà xì yehá xì stná nama xan. ¹⁶ Cunaha-nsiá, cùmì laduá, vâchi iin-ni itácùhá nsicúmì laduá. Te na ní chitacùhá ángel ñuu mà xì nù-iin xi-ne mà, dandu iin mìl ùì cientu (1,200) kilómetro itácùhá-ña. Te ñà-nduá caníá, divi ducún-ña, te divi xica stná-ña. ¹⁷ Dandu nì chitacùhá stná-nè nama yucán, te ùnì dico cùmì (64) metro nì quee ñà-ducún-ña. Na chitacùhá nèhivì ñuhiví, ducán nì chitacùhá ángel mà ñuu mà.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yùù jaspe nì cuyucun nama mà, te ñuu mà, micuísì oro finu nduá. Te na nchií ndai vidriu, ducán nchií oro mà. ¹⁹ Te cimientu nama mà, ndiaha gá iá', vâchi puru yùù yèhè xínduu cavà mà, nsidanuu clase yùù yèhè. Cavà primeru xì cimientu xan nduú iin cavà cahnú puru yùù yèhè nani jaspe. Daaní, nchícùn gà indúhu cavà nduú puru yùù zafiro; te parte ùnì nduú puru yùù ágata; daaní, ñà-cúmì, puru yùù esmeralda nduá; ²⁰ te ñà-ùhùn, puru yùù ónice nduá; te ñà-íñù, puru yùù cornalina nduá; te ñà-úsà,

puru yùù crisólito nduá; te ñà-únà, puru yùù berilo nduá; te ñà-în, puru yùù topacio nduá; te ñà-úxin, puru yùù crisoprasa nduá; te ñà-úxin iin, puru yùù jacinto nduá; te ñà-úxin ùi, puru yùù amatista nduá. ²¹ Te ùxin ùi yehè nama mà, ùxin ùi ñà-vico sibóla cuxín nani perla ni cuyucàn, iin mindaa perla cahnú ni cuyucun iin iin yehè. Te calle chicá ndé xicá nêhiví ñuu mà, mii oro finu ni cuyucàn, nahi vidriu nchií nihnú.

²² Cunaha-nsiá, còò veheñùhu ni xini ñuu yucán, vâchi inicutu ñuu mà cahvi-né mii-yá icúmí-xí nsidanicuú poder, divi Stoho-ndà Dios xi mii-yá nani Lelù Íi. ²³ Te có-xiñùhù nècuàchì ñuu mà ni-iin orá, ni-iin yoo cunchii yucán, vâchi mii Dios nchií ndiaha inicutu; mii-yá nani Lelù Íi itnúù-yà yucán. ²⁴ Ñàyùcànduá tnuù ñuu mà, vâtùni tuí nuù nêhiví xicánúú yucán. Te icúmí casaà nêhiví nsidaa ñuu, xínduu-ne nêhiví ni càcu anima-xi. Te rey ndoó ñuhiví yohó, nihi-te ñà-cuicà-té quécoyo-tè ñuu mà, te dócò-téâ. ²⁵ Te mà nunca cundiadi yehá, vâchi nicanicuahàn cundua ndui, te mà nunca sàà cuñaà. ²⁶ Te yucán xínu stná ñà-vico iá cuàhà ñuu ñuhiví yohó, te cóyo stná nsidaa nècuàchì idónuu, nihi-né ñà-cuicà-né sàà. ²⁷ Doco mà nunca quìhvi ni-iin ñà-siquini yucán, ni-iin tè-nìhnú quini inì-xi, mà quìhvi-tè yucan, ni-iin stná tètñùhù. Cuisì quìhvi nêhiví itándiaa quivì-xi nuù libru icúmí mii-yá nani Lelù Íi, divi nduú libru xi vida ndiaha nicanicuahàn.

22

¹ Daaní, ni dàcùnì ángel mà yùhù iin yùte caná dècuèndè ndé iin silla ndiaha xí Yua-nda Dios, xi Lelù Íi. Ndai gá tècuí ñuhú, na ian nchií-te. Te tècuí coho-nda, te cutiacu ndiaha-nda nduú-te. ² Te (ni xini stnáì) mahì ichì cahnú ñuu mà itá fila cuàhà yutnù, yutnù xí vida ndiaha nicanicuahàn nduú-nu. Te itá stná-nu nduú ladu yùte ma. Te ùxin ùi clase quisi vídì sàha-nù. Iin iin yòò sàha-nù diín diín quisi vídì. Daaní, ndahà cuí-nu, ñà-jaàn cutátná nêhiví ñuhiví ñà-nduvàha-ne. ³ Te inicutu ñuhiví mà cóó gá ni-iñàha ni tàhvi chíhàn, cuisì icúmí coo Yua-nda Dios xi Lelù Íi dandacú-yá, te cundoo stná nêhiví xí-yá cunucuachi-né nuù-yá. ⁴ Icúmí-nê cundehè-né nuù-yá, te màcùtuu stná quivì-yá tnaa-nè. ⁵ Te mà nunca cuñaà yucán. Ñàyùcànduá, còò gá necesidad cucumi-né ñuhu cutnuù nuù-né, ni còò stná necesidad cucumi-né iin orá cunchii nuù-né, vâchi mii Stoho-ndà Dios icúmí cunchii nuù-né ñà-cutù nuù-né. Te nicanicuahàn icúmí-nê cundoo-ne cusahnú stná-nè.

Sà-ítúú naxicocuín Jesucristu ñuhiví, cachí-yà

⁶ Daaní, ni cachí tu ángel mà xí:

—Palabra ndàcuisì xí Stoho-ndà Dios nduá sàni cachì xì-ní, vâtùni cahvi nêhiví xán. Vâchi iin ángel xi mii-yá nduú ana ni quixi ni cachitnùhu xi nsidaa ana xinúcuáchì nuù-yá sàhà-ñà cundaà ini-nè nansa icúmí cuu yàchì. Vâchi ducán ni saquida stná-yà sànaaha, ni techuún-yà nêhiví iì xí-yá quixi-ne cachitnùhu-ne palabra xi-ya.

⁷ (Dohó cachí Jesucristu:)

—Cunaha-nsiá, yàchì màsàì ndé ndoó-nsiá. Te ndiaha gá icúmí cundiatú nsidaa ana chivàha xì ñà-nduá cachitnùhu nuù tutu yohó (—ni cachí-yà).

⁸ Yùhù Juan, ni xini nsidaa ñà-jaàn, te ni inini nsidaa ñà-nduá ni cuu. Daaní, ni nsihi ni xini, te ni inini, dandu ni tutuyuhí ñuhù nuù sàhà ángel ni dàcùnì xí' nsidaámà, cuàhìn cahví-nè ni cùí. ⁹ Doco ni cachí-nè xí:

—Màsà quidá-ní ducán. Vâchi yùhù, iin-ni nduú stnáì iin ana xinúcuáchì nuù Dios, iin-ni (nchícùn stnáì mii-yá) nahi mii-ní xì ñanìtnaha-ní cáhàn cuenta xi-ya, te iin-ni chivàha stnáì nacua cachí nuù tutu yohó. Còò, micuísì Dios cahvi-ní.

¹⁰ Te ni cachí stná-nè xí:

—Màsà chidèhé-ní ni-iñàha cachitnùhu nuù tutu yohó, vâchi sà-ítúú cua.

¹¹ Ñàyùcànduá, vichi ni cúnàhá tèmalu ni quidá-te seguir quida quini-tè; stná tètùha quini, ni quidá-te seguir quida-tè ducán, (mà cùtnúñi). Doco nècuàchì nihnú ndàà cuisì inì-xi, iin-ni ni quidá-né seguir quida vîi-né ducán, te iin-ni ni cóó ndoo anima-nè.

¹² (Te dohó cachí stná Jesús:)

—Cunaha-ní, yàchì naxicocuîñ ndé ndoó-nsiá, te cunihi iin ñà-vàha xi-nsia sàì dacútâhvi' iin iin-nsia, según nansa nì quida vîi iin iin-nsia. ¹³ Ndè sànaaha íá yùhù, te ndè nicanicuahàn coi. Ñâyùcàndùá, ducán ié` nahi letra nuu nani A, xì stná letra dansihí nani Z, vâchi sàhà yùhù nì sàcòo nsidanicuú ñàhà, te còò ni-ñàhà, chicá cunaha nùí.

¹⁴ 'Ndiaha gá coo xi nsidaa ana nsida ndoo xi anima-xi; vâchi ducán queamà na ian sàni ndoo vâha sìcoto xi-ne (te sàndixí víi-né). Nsidaa ana quida ducán, ñihítâhvi-né caxì-né quisi vídà yutnù tâtá cutiacu-nè nicanicuahàn, te ñihítâhvi stná-nè quìhvi-ne yehè nahnú ñuu-yà (cundoo-ne yucán). ¹⁵ Doco nsidaa nèhivì tûha quini, mà sàà-nè quìhvi-ne, ni mà quìhvi stná tètàtnà, ni-iin stná tètadí, ni-iin stná tètòó cundoo ñàhà-xí, ni-iin stná tè-sàhni canúú, ni-iin stná tè-câhvi xì yùù yócò ò figura, te ni-iin stná tètùha dandahví.

¹⁶ 'Yùhù nduí Jesús, te nì techuín ángel-xi sàà-nè câhàn-nè xì nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá ndácùcahan xí, te nì cachitnùhu-ne xì-nsiá nsidaa palabra yohó. Pues yùhù nduí descendencia xi rey David. Te na ian quidá stná sìtnùù cahnú xínu dàtnàà (cachitnùhu-sì túinuù quivì sàà), divi ducán quidá stná yùhù —nì cachi Jesús.

¹⁷ Te dohó cachí stná Espíritu Ìì (xì iin iin ana tàyóo vida ndiaha xì):

—¡Nahà-ní! (cunindisa-ní Jesús), —cachí-yà xì-né, te ducán cachí stná nèhivì xínduu nahi novia cuàhàn nandàhà (xì-yá).

Te nsidaa stná mii-nsiá ana sà-íní xì palabra yohó, divi ducán xiñuhu cachi stná-nsiá, ñà-nì tnátuu nèhivì nùù-yá. Daaní, stná yùhù, câhàn stnàì xì nsidaa ana cuní (cucumi xì vida ndiaha), cachí xì-né:

—Nahà-nsiá (cunindisá-nsiá mii-yá), te ñihítâhvi-nsiá coho-nsiá tècuí cutiacu-nsiá nicanicuahàn, ni mà chíyâhvi-nsiá.

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó cachí` xì nsidaa ana iní xì ñà-ndùá cachí Dios nùù tutu yohó: màsà chiyódo gá-nsiá más nùù ñà-ndùá cachá`, vâchi nú jaan, dandu cuàhà castigu ñihì stná-nsiá nùù-yá, divi castigu cachitnùhu libru yohó sàhà-xí. ¹⁹ Te nú ni cándiáá iin nèhivì iyuhu ñà-ndùá cachí-yà nùù tutu yohó, dandu dandutu stná-yà quivì-né nùù libru xì vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca ñihítâhvi-né cundoo-ne ñuu ìì xì-yá nacua cachí tutu yohó.

²⁰ (Dohó cachí Jesús vichi:)

—Yùhù nduí ana nì cachi xì-nsiá nsidaa ñà-jaàn, te cachitnùhu stnàì xì-nsiá ñà-yàchì icúmí naxicocuîñ ndé ndoó-nsiá —cachí-yà.

Pues ducanicoó, Señor Jesús. Yàchì cuní-nsì naxicocuîñ-ní.

²¹ Nì cúcúmí nsidaa-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Amén.